

VINAYAPITAKE

SINHALA

16TH INTERNATIONAL TIPITAKA
CHANTING CEREMONY
BODHGAYA, INDIA

නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!!

Dhammagiri Pāli Ganthamālā
Sinhala

Vinayapitake

Pārājikapāli

Dhammagiri Pāli Ganthamālā
Vinayapitake
The Pali Text of Chatta Sangayana in Sinhala Script

Artwork & Design (c) Light of Buddhadharma Foundation
International

Sponsored by
Light of Buddhadharma Foundation International
2108 Allston Way, Berkeley, California, 94704 USA
www.lbdfi.org

Printed for free distribution by
The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation
11F., 55, Sec. 1, Hang Chow South Road, Taipei, Taiwan, R.O.C.
Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415
Email: overseas@budaedu.org
Website: <http://www.budaedu.org>
Mobile Web: m.budaedu.org

This book is strictly for free distribution, it is not to be sold.

නොමිලයේ බෙදාදීම පිණිසයි.

Printed in Taiwan

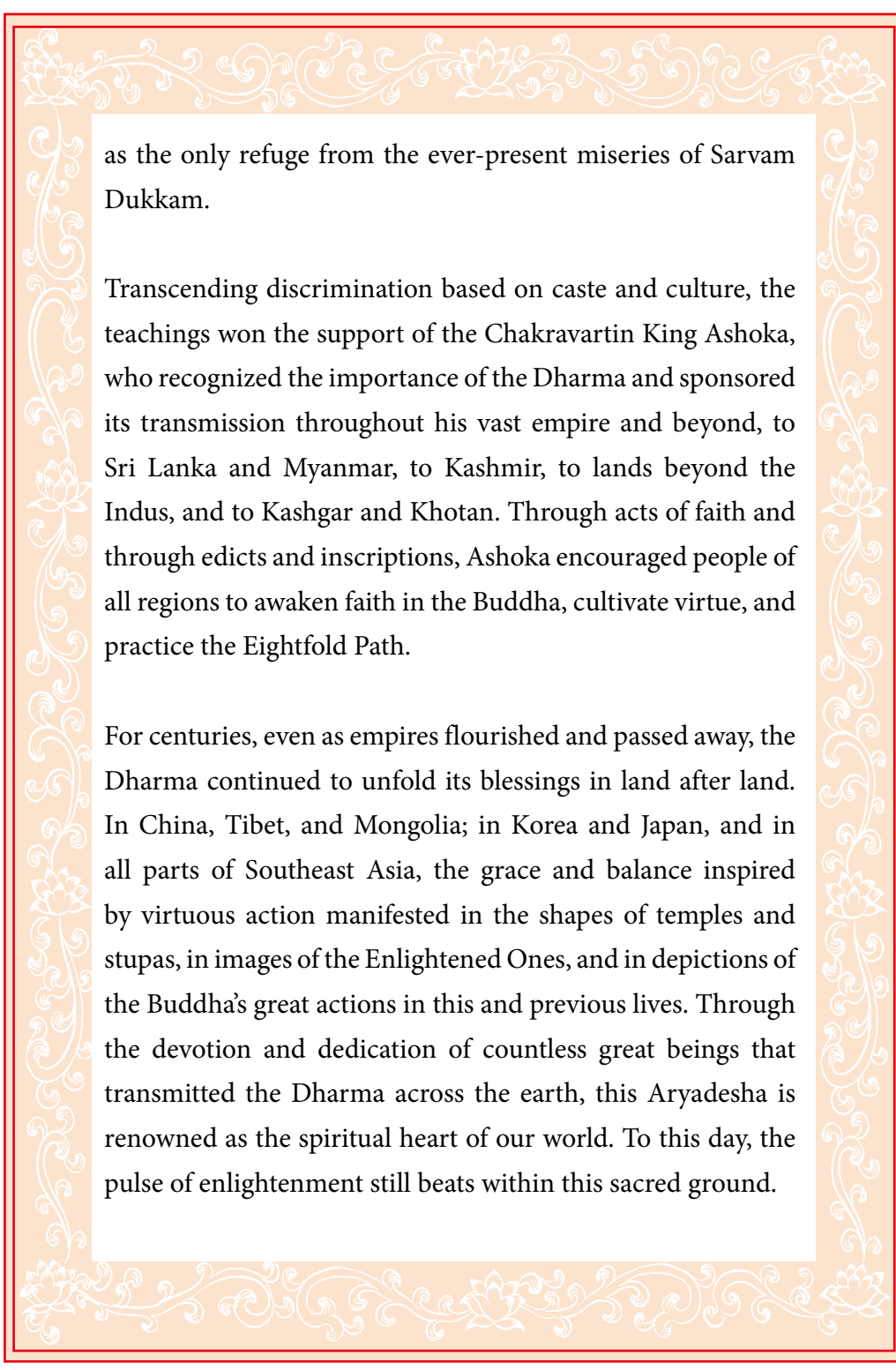
DEDICATION

Homage to the Buddha, Dharma, and Sangha!

Here under the sacred Bodhi Tree, where Bhagavan Buddha Shakyamuni brought the blessings of Enlightenment into our world, the Mahasangha from eleven countries has assembled once again to recite the Tipitaka. The teachings we commemorate here were spoken to the Sangha at various places in India. They were affirmed by five hundred Arhats who assembled at the Satipattana cave in Rajgir a year after the Blessed One passed into Parinirvana. Led by Mahakassapa, Ananda, and Upali, the noble Arhats, empowered with full recall of all they had heard, recited the teachings and confirmed them as the true words of the Tathagata.

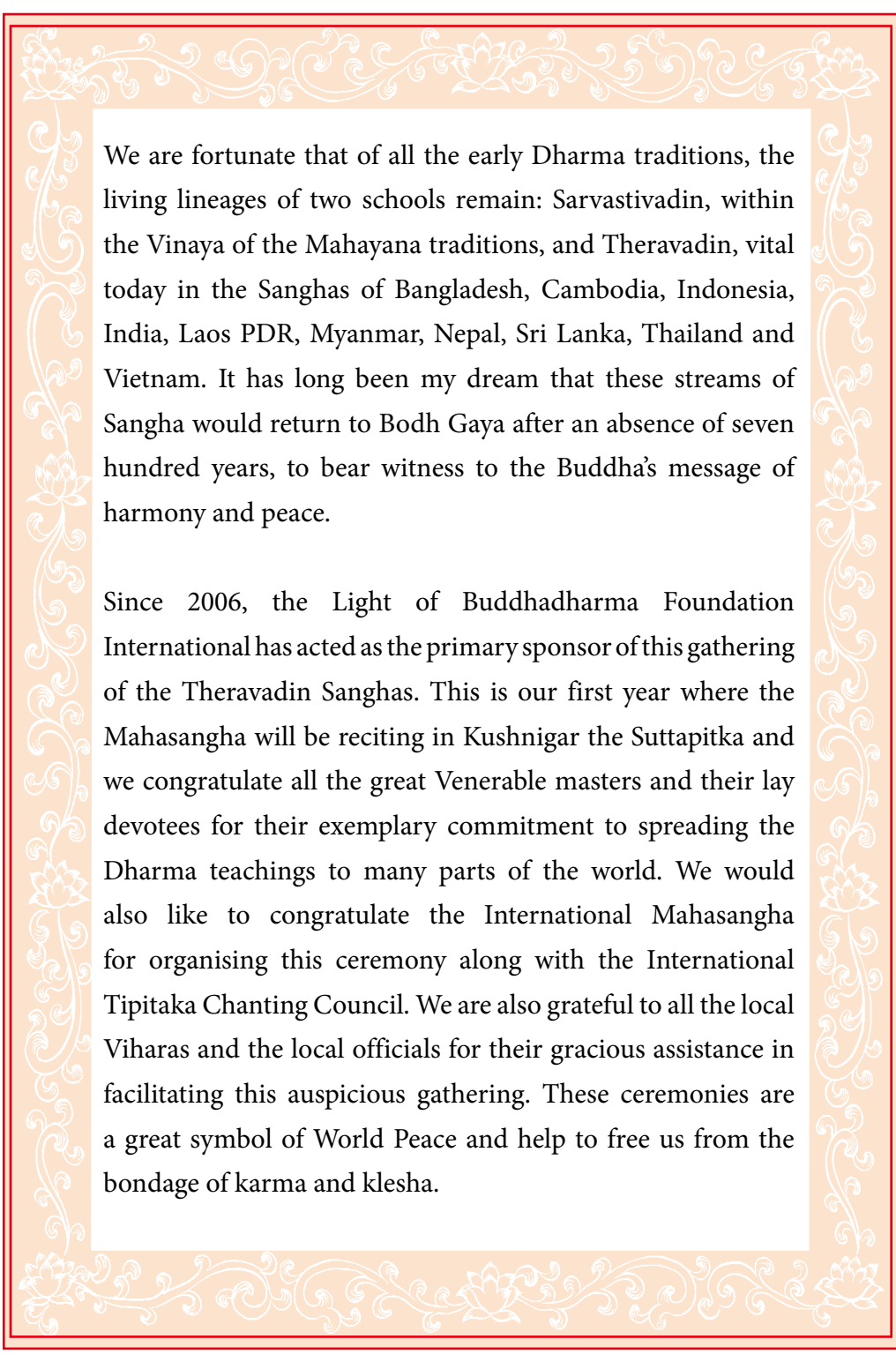
Since this first great council, the Sangha has kept alive the memory of the Buddha's presence and faithfully transmitted the Four Noble Truths and the Eightfold Path in all directions. From their dedication, four major traditions took form and gave rise to eighteen schools. While they emphasized different aspects of the teachings, all relied on the Three Jewels

A decorative border with a repeating floral and scrollwork pattern in a light beige color, framing the central text area. The border is set against a white background.

as the only refuge from the ever-present miseries of Sarvam Dukkam.

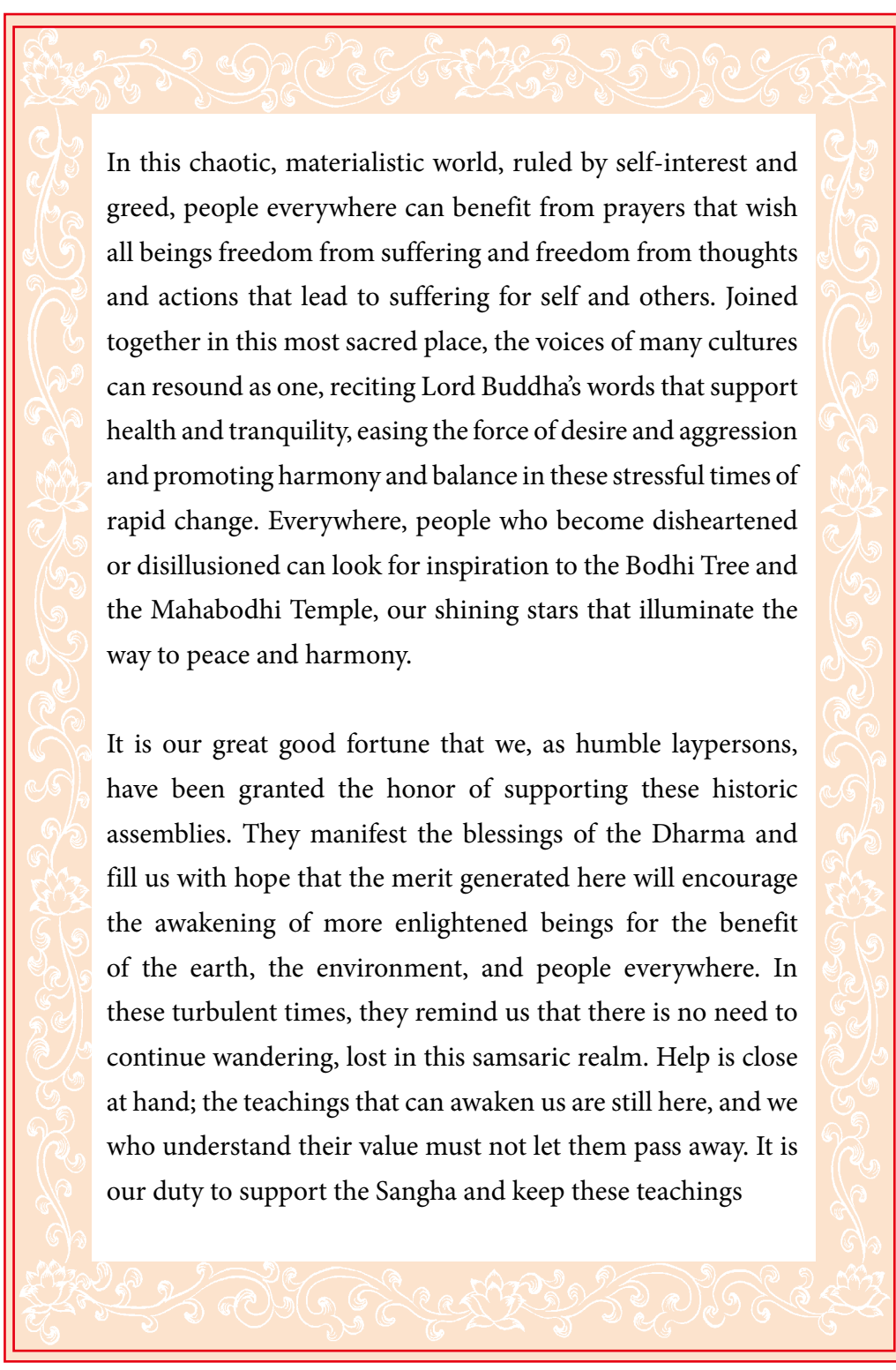
Transcending discrimination based on caste and culture, the teachings won the support of the Chakravartin King Ashoka, who recognized the importance of the Dharma and sponsored its transmission throughout his vast empire and beyond, to Sri Lanka and Myanmar, to Kashmir, to lands beyond the Indus, and to Kashgar and Khotan. Through acts of faith and through edicts and inscriptions, Ashoka encouraged people of all regions to awaken faith in the Buddha, cultivate virtue, and practice the Eightfold Path.

For centuries, even as empires flourished and passed away, the Dharma continued to unfold its blessings in land after land. In China, Tibet, and Mongolia; in Korea and Japan, and in all parts of Southeast Asia, the grace and balance inspired by virtuous action manifested in the shapes of temples and stupas, in images of the Enlightened Ones, and in depictions of the Buddha's great actions in this and previous lives. Through the devotion and dedication of countless great beings that transmitted the Dharma across the earth, this Aryadesha is renowned as the spiritual heart of our world. To this day, the pulse of enlightenment still beats within this sacred ground.

A decorative border with a repeating floral and scrollwork pattern in a light beige color, framing the central text area. The border is set against a white background with a thin red inner line.

We are fortunate that of all the early Dharma traditions, the living lineages of two schools remain: Sarvastivadin, within the Vinaya of the Mahayana traditions, and Theravadin, vital today in the Sanghas of Bangladesh, Cambodia, Indonesia, India, Laos PDR, Myanmar, Nepal, Sri Lanka, Thailand and Vietnam. It has long been my dream that these streams of Sangha would return to Bodh Gaya after an absence of seven hundred years, to bear witness to the Buddha's message of harmony and peace.

Since 2006, the Light of Buddhadharma Foundation International has acted as the primary sponsor of this gathering of the Theravadin Sanghas. This is our first year where the Mahasangha will be reciting in Kushnigar the Suttapitka and we congratulate all the great Venerable masters and their lay devotees for their exemplary commitment to spreading the Dharma teachings to many parts of the world. We would also like to congratulate the International Mahasangha for organising this ceremony along with the International Tipitaka Chanting Council. We are also grateful to all the local Viharas and the local officials for their gracious assistance in facilitating this auspicious gathering. These ceremonies are a great symbol of World Peace and help to free us from the bondage of karma and klesha.

In this chaotic, materialistic world, ruled by self-interest and greed, people everywhere can benefit from prayers that wish all beings freedom from suffering and freedom from thoughts and actions that lead to suffering for self and others. Joined together in this most sacred place, the voices of many cultures can resound as one, reciting Lord Buddha's words that support health and tranquility, easing the force of desire and aggression and promoting harmony and balance in these stressful times of rapid change. Everywhere, people who become disheartened or disillusioned can look for inspiration to the Bodhi Tree and the Mahabodhi Temple, our shining stars that illuminate the way to peace and harmony.

It is our great good fortune that we, as humble laypersons, have been granted the honor of supporting these historic assemblies. They manifest the blessings of the Dharma and fill us with hope that the merit generated here will encourage the awakening of more enlightened beings for the benefit of the earth, the environment, and people everywhere. In these turbulent times, they remind us that there is no need to continue wandering, lost in this samsaric realm. Help is close at hand; the teachings that can awaken us are still here, and we who understand their value must not let them pass away. It is our duty to support the Sangha and keep these teachings

alive through our practice and devotion. We pray that we may continue to support these ceremonies as they carry significant blessings for the world.

I am grateful to the leaders of the Sangha for allowing me this opportunity to commemorate the Lord Buddha and honor the beauty of his heritage. I thank my daughter Kunzang Wangmo, who has coordinated these assemblies over the last ten years in Bodhgaya. May the offering of this year's printed volume of the Vinayapitake be received with the great wish that these precious teachings continue to be recited by the Mahasangha for the benefit of all beings. May the sound of the Buddavaccana be loud and heard throughout all realms!

Sarvam Mangalam
Tarthang-pa Kunga Gellek Yeshe Dorje
Tarthang Rinpoche
Founder of the Bodh Gaya Monlam Chenmo,
World Peace Ceremony
Founder, Light of Buddhadharma Foundation International
March 2022

16th Ceremony
Organized by the International Tipitaka Chanting Council

Note on Pronunciation of Pāli

Pāli was a spoken language of northern India in the time of Gotama the Buddha. It was written in the Brāhmi script in India in the time of Emperor Asoka and has been preserved in the scripts of the various countries where the language has been maintained. In Roman script, the following set of diacritical marks is used to indicate the proper pronunciation.

The alphabet consists of forty-one characters: eight vowels, thirty-two consonants and one nasal sound (niggahita).

Vowels: a, ā, i, ī, u, ū, e, o

Consonants:

Velar: k, kh, g, gh, ṅ

Palatal: c, ch, j, jh, ñ

Retroflex: ṭ, ṭh, ḍ, ḍh, ṇ

Dental: t, th, d, dh, n

Labial: p, ph, b, bh, m

Miscellaneous: y, r, l, v, s, h, ḷ

Nasal sound (niggahita): ṃ

The vowels a, i, u are short; ā, ī, ū are long; e and o are pronounced short before double consonants: mettā, khetta, koṭṭha, sotthi; and long before single consonants: deva, senā, loka, odana.

a is pronounced like 'a' in 'about';
ā like 'a' in 'father';
i is pronounced like 'i' in 'mint';
ī like 'ee' in 'see';
u is pronounced like 'u' in 'put';
ū like 'oo' in 'cool'

Consonants are pronounced mostly as in English. The consonant c is pronounced as 'ch' in 'church'. All the aspirated consonants are pronounced with an audible expulsion of breath following the normal unaspirated sound. Therefore th is not as in 'three' but more like the sound in 'Thailand', and ph is not as in 'photo' but rather is pronounced 'p' accompanied by an expulsion of breath.

The retroflex consonants, ṭ, ṭh, ḍ, ḍh, ṇ are pronounced with the tip of the tongue turned back; whereas in the dental consonants, t, th, d, dh, n it touches the upper front teeth.

The palatal nasal, ñ, is the same as the Spanish 'ñ', as in 'señor'. The velar nasal, ṅ, is pronounced like 'ng' in 'singer' but occurs only with the other consonants in its group: ṅk, ṅkh, ṅg, ṅgh. The pronunciation of ṁ is similar to ṅ but occurs most commonly as a terminal nasalization: 'evaṁ me sutam'. The Pāli v is a soft 'v' or 'w' and ḷ produced with the tongue retroflexed, is almost a combined 'rl' sound.

Double consonants are very frequent in Pāli and must be strictly pronounced as long consonants, thus nn is like the English 'nn' in 'unnecessary'.

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා: 1.

විනය පිටකයෙහි

01 වන ග්‍රන්ථය

පාරාජික පාලි

ලබ්භා චෝදා මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්
ශ්‍රී ලබ්භා විද්‍යාලය විශ්වවිද්‍යාලයේ පුස්තකාලසාධකාරී

පණ්ඩිත

චේරගොඩ අමරමොලී සඨවිරයන් වහන්සේ
විසින් කරණ ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.

ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංස්කාරක මණ්ඩලය
විසින් සංශෝධනය කොට සකස් කරණ ලදී.

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 1

The First Book in the
Vinaya-Pitaka

1

PĀRĀJIKAPĀLI

With the Sinhala translation by

**The Venerable Pandita
Veragoda Amaramoli Thera**

The librarian of
Sri Lanka Vidyodaya University, Colombo

Revised and Edited by
**The Editorial Board of
The Tripitaka Translation Committee**

මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව,
නිවනේ සැනසීම සොයන සෑම ලොවසියෙකුටම
පරිහරණය කළහැකි ලෙස සැකසීමට නන් අයුරින් දායකත්වය දැක්වූ
සෑම උතුමන්ටම පළමුව ස්තූතිය පුදකරන අතරම
යමෙක් මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව පරිහරණයෙන්,
යම් සත් කටයුත්තක් කරන්නේනම් එහි ද,
නිවනේ සැනසීම ලාබනම් එහි ද
සියලු ආනිසංසයෝ මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව
මේ අයුරින් සැකසීමට දායකත්වය දැක්වූ
ඔවුන් සෑම දෙනාටම අනුමෝදන් වෙත්වා!!!
නිවන් දකින තුරු අභිච්ච්ඨියක්ම වෙත්වා!!!
පනනා බෝධියකින් වහා වහා නිවනේ සැනසීම ම අත්වේවා!!!

ඔබ සෑමට යහපතක්ම වෙත්වා!!!

සැලකිය යුතුය :

මෙම පොතේ පටුන, පිටු අංක 16 හි ඇතුළත් කර ඇත. එහි පටුන මත ඇති මාතෘකා මත click කිරීම මගින් ඊට අදාළ පිටුව වෙතට යොමුවේ. නැවත පටුන වෙතට යොමුවීමට Table of Contents හෝ පිටු අංකය (16) සටහන් කර යොමු වන්න.

විනයපිටකෙ
පාරාජිකපාලී

විනයපිටකයෙහි
පාරාජිකපාලීය

පටුන

CONTANTS

	පිටුව
සංඝකාරක නිවේදනය	I
ත්‍රිපිටක පරිච්ඡිත සංඝකාරක මනෙරය	II
සංඥපනය	III
සමකත නිරූපණය — ABBREVIATIONS	VII
පාළිභෝගිය- PĀLI ALPHABET	VIII
පාරාජිකපාළි විසයසූචිය	XI-XVII
පෙළ හා පරිච්ඡිතය	2-641
පදනුකකමණිකාව	642-661
සංඥතාම	662-664
ඉංග්‍රීසිපත්‍රය	665-667

සංස්කාරකනීවේදනය

ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාදාය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි ප්‍රධානාධ්‍යක්ෂවරයාගේ පණිවිඩ
 වේරණයක අමරමෝලී තායක ස්වරයන් වහන්සේ විසින් පාඨශෝධන
 සහිතව කරණ ලද සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත වූ මේ පාඨකපාලිය
 විනයපිටකයෙහි ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වේ. ත්‍රිපිටකපාලිය සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය
 කරවා මුද්‍රණය කරවීමෙහි ආසන්න වූ ලංකාබෞද්ධිමණ්ඩලයේ අයැදුම
 පරිදි උන්වහන්සේ විසින් පැසසිය යුතු පරිශ්‍රමයකින් නිමවන ලද
 පරිවර්තනය ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංස්කාරකයන්ගේ සමවනය අනුව උන්-
 වහන්සේන් - පොල්ගහවෙල විද්‍යාචාර්ය පරිවේණාධිපති කෙසෙල්වතුණෝ
 රත්නපොති තායක ස්වරයන් වහන්සේන් - පැල්මඩුල්ලේ පුරුණ-
 රාජමහාවිහාරධිපති හාල්දඹුවන ඛමමරකත්ත ස්වරයන් වහන්සේන් -
 මාතර ශ්‍රී සුදර්ශී පරිවේණාධිපති පණිවිඩ කඩවැද්දුව සිවිනිවාස තායක
 ස්වරයන් වහන්සේන් ඇතුළත් විනයග්‍රන්ථසංශෝධකමණ්ඩලය විසින්
 ප්‍රථමවරයෙහි ශුඛ කරණ ලදී. තැවත උපාගාරිතරසංස්කාරකමණ්ඩලය
 විසින් එහි ආකූල තැන් තිරුකුල කිරීම් ආදියෙන් දෙවැනිවර සකස් කොට
 එය මුද්‍රණයට සමත් කරණ ලදී.

උපතරිතර මණ්ඩලයේ සමවනය අනුව මේ ග්‍රන්ථයේ අනියත කාණ්ඩයේ
 පටන් නිශ්චයයකාණ්ඩය තෙක් සිංහලපරිවර්තනය පාඨශෝධන සහිතව
 තැවත ලියා සකස් කළ මොල්ලිගොඩ ප්‍රවචනොදය පිරිවෙණේ උප-
 ප්‍රධානාධ්‍යක්ෂවරයාගේ පණිවිඩ ලබ්‍රහම ලංකානායක ස්වරයන් වහන්සේ හා
 ප්‍රවචනොදය පිරිවෙණේ උපාධ්‍යවරයාගේ පණිවිඩ කරණයකට සුමනාසාර
 ස්වරයන් වහන්සේන් විසින් දැරූ ආයාසය විශේෂයෙන් මෙහි සදහන් කළ
 යුතු වේ. ඇතැම් ශෝධනපත්‍ර බැලීමෙන් හා පදනුකකමණිකා හා ශුඛ
 පත්‍රය ද සකස් කිරීමෙන් පණිවිඩ ගලගම බමණික ස්වරයෝ ද මේ
 අධිකාරයෙහි සහාය වූහ. මේ ග්‍රන්ථයේ මුද්‍රණය මාස කීපයකින් අවසන් වූයේ
 සිංහලජාතිය මුද්‍රණාලයේ අධිකාරී වූ කෙදෙහි ප්‍රවෘත්තිපත්‍ර සමිතියේ
 මහතුන්ගේ උත්සාහයෙනි.

සමබ්‍රහ්මපරිනිවේණයෙන් පසු පැවැති ප්‍රථම විනයසමිතිය සමග දඹදිව
 තෙවරක් ද, මහින්දගමනයෙන් පසු පැවැති ද්විතීය විනයසමිතිය සමග
 ලක්දිව තෙවරක් ද මෙසේ සවරක් ම සංහිත වූ විනයපිටකයෙහි ප්‍රථම ග්‍රන්ථය
 වන පාඨකපාලිය හා එහි සිංහලපරිවර්තනය බුද්ධජයන්තරී ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථ-
 මාලාවේ ද අඩක වශයෙන් ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වේ. ත්‍රිපිටකපාලිය හා සමිතියකර්මදිය
 පිළිබඳ විස්තර මීට කලින් මුද්‍රිත වූ ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා අඩක 3 දරණ මහාවංශ-
 පාලි ග්‍රන්ථයෙහි ප්‍රධානවතාවෙන් දත හැකි වේ.

විනයමහාවිහාරික තමන් ද දන්තා ලද පාඨකපාලිය හා එහි සිංහල-
 පරිවර්තනය ශාසනසමිතිය සදහා මෙසේ මුද්‍රණආරයෙන් ප්‍රකාශයට පැමිණවූ
 ලංකා ආණ්ඩුව හා එහි සංස්කාරක කටයුතු භාර අංශයේ අධිකාරී මහතුන්
 ද, පරිවර්තන - සංශෝධන කාර්යයෙහි යෙදුනු මහතොරුන් ද බෞද්ධ මහජන-
 යාගේ කාතෘකාප්‍රවේණික සාධුවාදයට හා අග්‍රහණය වූ බවේදනමය පුණ්‍යමිතියට
 හිමි වන බව අනුමෝදනා වශයෙන් ප්‍රකාශ කරමිනි.

සරවාහාර වජීරඤ්ඤ ස්වර,
 ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකසභාවෙහි හා
 සංස්කාරකමණ්ඩලයෙහි සමාදායක.

ත්‍රිපිටකපරිවහිනසංඝකාරකමණ්ඩලය

1. වැලිවිටියේ සෞරත නායක සභිකයන් වහන්සේ (සභාපති),
2. පරවාහාර වජීරඤ්ඤ නායක සභිකයන් වහන්සේ (සම්පාදක),
3. කෙසෙල්වතුගොඩ රතනජෝති නායක සභිකයන් වහන්සේ,
4. බලන්ගොඩ ආනන්දමේත්‍රෙය නායක සභිකයන් වහන්සේ,
5. හාල්දඹුවහ ධම්මරක්ඛිත සභිකයන් වහන්සේ,
6. අම්බලම්ගොඩ ධම්මකුසල සභිකයන් වහන්සේ,
7. කඩවැද්දුව සිරිතිවංශ නායක සභිකයන් වහන්සේ,
8. පලන්තොරුවේ විමලධම්ම නායක සභිකයන් වහන්සේ,
9. දෙහිගස්පේ පඤ්ඤසාර නායක සභිකයන් වහන්සේ,
10. වේරගොඩ අමරමොලී නායක සභිකයන් වහන්සේ,
11. පරවාහාර පඤ්ඤනන්ද සභිකයන් වහන්සේ,
12. ගලුගම් සරණංකර සභිකයන් වහන්සේ,
13. හැගොඩ ධම්මන්ද නායක සභිකයන් වහන්සේ.
14. කටුකුරුන්දේ දෙවානන්ද නායක සභිකයන් වහන්සේ,
15. ලඹුගම ලඛිතානන්ද සභිකයන් වහන්සේ,
16. කෝදුගොඩ ඤාණාලොක සභිකයන් වහන්සේ,
17. අකුරුවිටියේ අමරවංශ නායක සභිකයන් වහන්සේ,
18. මීරිස්සේ ගුණසිරි සභිකයන් වහන්සේ,
19. කරභම්පිටිගොඩ සුමනසාර සභිකයන් වහන්සේ,
20. වතුගෙදර අමරසිහ සභිකයන් වහන්සේ,
21. ඉදුරුවේ උත්තරානන්ද සභිකයන් වහන්සේ,
22. මහිඤ්ඤ පඤ්ඤසිහ මහානායක සභිකයන් වහන්සේ,
23. කොස්ගොඩ ධම්මවංශ සභිකයන් වහන්සේ,
24. තලල්ලේ ධම්මානන්ද සභිකයන් වහන්සේ.

උත්තරිතරසංඝකාරකමණ්ඩලය

1. පණ්ඩිත වැලිවිටියේ සෞරත නායක සභිකයන් වහන්සේ,
2. ආචාර්ය පරවාහාර වජීරඤ්ඤ නායක සභිකයන් වහන්සේ,
3. බලන්ගොඩ ආනන්දමේත්‍රෙය නායක සභිකයන් වහන්සේ,
4. පණ්ඩිත ලඹුගම ලඛිතානන්ද සභිකයන් වහන්සේ,
5. පණ්ඩිත කෝදුගොඩ ඤාණාලොක සභිකයන් වහන්සේ.

සංඥාපනිය

විනයපිටකය:

ශ්‍රී සුගත තථාගත සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් තමන් වහන්සේගේ ශාසනයෙහි පැවිදි වුවන්ගෙන් සකස් වූ හික්කු හික්කුණී උභයෝ-සඛසයාගේ කායවෘත්තසංවරසංවිධානය හා සඛසසුට්ඨිතා ඵාසුචිභාරතාදි ආතිසංඝ පිණිස ද, සඤ්චේසපිතිය හා විනයානුග්‍රහය සඳහා ද පණවා වදාළ පන්සියඅටතිසක් පමණ වූ ශික්ෂාසමුහය ඇතුළත් විනයපිටකය බුදු (පාලි) අපි දේශනා ප්‍රතිවේදි යන සතරින් ම ගැඹුරු ය. ත්‍රිපිටකය විභාග කළ අභිකථාචාර්යවරයෝ ආඥ ව්‍යවහාර පරමාණී යන ත්‍රිවිධ බුද්ධදේශනා අතුරෙහි ආඥවිධාන බහුල කොට ඇති හෙයින් විනයපිටකය ආණ්දෙසතා යයි ද, යථාපරධ යථානුලොම යථාබුද්ධිය යන ත්‍රිවිධ අනුශාසනා අතුරෙහි අපරධ (අධ්‍යාපාර) දෙසයන්ට අනුරූප වන පරිදි වදාළ ශාසන ඇති හෙයින් යථාපරධයාසන යයි ද, සංවර - අසංවර දිට්ඨිවිනිවෙසන තාමරූප පරිවෙජ්ඣ යන ත්‍රිවිධ ධර්මකථා අතුරෙහි කායවෘත්ත සංවරදී කුඳු මගන් සංවර පිළිබඳ කථා හෙයින් සංවරසංවරකථා යයි ද කීහ.

ශීල සමාධි ප්‍රඥා වන ත්‍රිවිධ කල්‍යාණයෙන් සුන් තථාගත ශාසනයෙහි ආදිකල්‍යාණ වූ ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංවරදී අධිශීලශික්ෂාව විශේෂයෙන් සංගාහිත වූයේ විනයපිටකයෙහි ය. කෙලෙසප්‍රභාණ ක්‍රම වශයෙන් ව්‍යතික්‍රම පර්යුෂ්ඨාන අනුශාසන වශයෙන් පවත්නා කෙල්ලයන් අතුරෙන් කායවෘත්ත සංවර ව්‍යති-ක්‍රමයෙන් (සීමාව ඉක්මවීමෙන්) ඇති වන කෙල්ලයන්ට ශීලය ප්‍රතිපක්ෂ බැවින් ව්‍යතික්‍රම සංකෙලය ප්‍රභාණය ද තදබ්‍රහ වශයෙන් දුශචරිතසංකෙලය ප්‍රභාණය ද මෙහි දැක්වේ.

මෙහි ඇතුළත් ශික්ෂාපදයන්ගේ ප්‍රඥපති, අනුප්‍රඥපති, ආපතති, අනා-පතති, තිකදුකාපතති, ආපතති ජාති වගී සකකාදී විභාග පිළිබඳ ක්‍රම විසින් විවිධතය - විසෙසතය ඇති බැවින් විනය නම් වේ. තෙල විනය ප්‍රතිපතනයන් කායවෘත්ත සංගමයෙහි හික්මවා අවිප්‍රතිසාර ප්‍රාමෝද්ධි විනය ගුණ ඵලවා පිළිවෙලින් මාගීකුලබුද්ධියන්ට උපනිඃශ්‍රය වෙමින් අනුපාදපරිනිබ්බාණය වෙත පමුණුවන හෙයින් ද විනය නම් වේ.

මෙහෙයින් සංවරවිනය වශයෙන් වදාළ විනය ශාසනමාගීබ්‍රහවච්ඡයවිනයෙහි ආදිය බැවින් ද ශාසනාවචරයන්ගේ තදනුකුලප්‍රතිපතති පවත්නා තෙක් ම ශාසනසපිතිය වන බැවින් ද බුද්ධිවිනය වශයෙන් ද්විවිධ වූ ශාසනාශාසනය මනානතරසඛකලතයෙන් තොර කොට සංගථාපතය කරණු සඳහා ප්‍රථම සඛනීතිය පැවැත්වූ මහරහතුන් වහන්සේ විසින් විනය ම ප්‍රථමයෙන් සඛනායනා කොට “භාජනය, පයනීපතිපාලිය, ග්‍රහණ” යන අභියන්ති ව්‍යවහාර වූ “පිටක” ශබ්දය සමග යොදා විනයපිටක නාමයෙන් සමමත කරණ ලදී.

මෙහි සඛනීතිකථා, ග්‍රහණවිභාග, ආචාර්යමත ආදිය පිළිබඳ විභාග මහාවංශපාලිය පිණිස ලියන ලද ප්‍රකාශනාවෙන් දත යුතු.

පාර්ලිමේන්තුව:

විනයෙහි එන ශික්ෂාපදසමූහය ප්‍රධාන වශයෙන් පාලි නම් වේ. එය මානිකා, උභතොවිභවය, උභතොබන්ධක යයි තෙවැදූරුම් වෙයි. එහි මානිකා නම් භික්ෂු භික්ෂුණීන් සඳහා පැණවූ ශික්ෂාපද සූත්‍ර පාඨයෝ ය. එය බුද්ධිකාල-යෙහි ම පාමොක් උදෙසීම වශයෙන් සංගාභිත ව පාතිමොක්ක, මානිකා, උභය මානිකා නමින් පැවැත්වේ ය.

ආදිබ්‍රහ්මචරියකසීලයට අයත් ඒ ශික්ෂාපද නිදහ වයතු පුද්ගල පද-භාජනීය වශයෙන් පාමොක් උදෙසන නියායෙන් ම භික්ෂුවිභවය භික්ෂුණී-විභවය වශයෙන් සමිතීත විය. යලි එදෙක එක් කොට උභතොවිභවය යයි ව්‍යවහාර විය. පබ්බජ්‍යා උපසම්පදා උපොසථ වසසුපතාසිකාදිය හා වන්-පිලිවෙත් සමස්තමාදිය පිලිබඳ අනුඤ්ඤාන වසයෙන් පැණවූ ආභිසමාචාරික ශික්ෂාපද නිදහකථාදිය සමග වක්කික නාමයෙන් සමිතීත විය.

ග්‍රන්ථවිභාගයෙහි මහණ මෙහෙණන් සඳහා පාමොක් වසයෙන් පැණවූ ක්‍රියා ශික්ෂාපද පාර්ලිමේන්තුව, පාවිච්චියපාලි දෙකෙහි ඇතුළත් කරණ ලදී. බක්කි පාලිය මහාවග්ගපාලි, බුද්ධචර්යාපාලි දෙකෙහි අන්තර්ගත විය. මේ ග්‍රන්ථ සතරෙහි ඇතුළත් ප්‍රඥානා අනුඤ්ඤාන ශික්ෂාපද හා පදභාජනීයදිය පිලිබඳ නානා නමින් නිපුණ සාරංශ කථනය පටිච්චාරපාලියෙහි නිර්දේශ කරණ ලදී.

මෙසෙයින් විභක්ත ව ථෙරපරමපරුවෙහි පැවැති විනයපාලියෙහි ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වූ පාර්ලිමේන්තුවෙහි භික්ෂුන් සඳහා පණවන ලද ශික්ෂාධර්ම දෙසිය සත්විස්සෙන් සතරපරිජ්, තෙලෙස් සහවෙසෙස්, දෙ අනියන, හිස් නිසාගි-පවිතී ය යි කාණ්ඩ සතරකට බෙදූ ශික්ෂාපද එකුත්පණසෙක් නිදහ පුද්ගල වයතු පදභාජනීය විනිතවච්ඡු සහිත ව දැක්වෙන්නේ ය. මෙයින් පාර්ලිමේන්තුව සිකඛාපද ප්‍රධාන කොට ගෙන ග්‍රන්ථය ද පාර්ලිමේන්තුව යයි නම් කරණ ලදී.

එහි ශික්ෂාපදයෝ බුද්ධිභාෂිත වෙති. නිදහ කථාදිය හා ගාථා උපාලි මහරහතුන් වහන්සේ විසින් නිර්දේශ ව ය. විනිතවච්ඡු බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් ම ඒ ඒ ශික්ෂාපද පිලිබඳ ඇවැත් වන නො වන පරිදි නියවය කොට වදාල සැටි ඇතුළත් කොට සමිතීකාරක මහරහතුන් විසින් විනයධරයන්ට ආදර්ශ වශයෙන් දක්වන ලද බුද්ධිකාලින කථාවයතු වෙති. ග්‍රන්ථවග්ගයෙහි එන වේරඤ්ඤානාණ්ඩියෙහි දැක්වෙන්නේ අග්‍රග්‍රාවක ශාඛිපුත්‍ර මහරහතුන් වහන්සේ විසින් ශාසනසාධනීය සඳහා භික්ෂුන්ට පාමොක් උදෙසීම හා ශික්ෂා පැණවීම පිණිස බුදුරජානන් වහන්සේට ආයාචනා කිරීමේ ප්‍රවෘත්තී ය යි. විනයෙහි බාහිරනිදහය වසයෙන් දැක්වෙන මේ ආයාචනය සියලු ම විනයප්‍රඥපති පිලිබඳ මුල් නිදහය යි.

විනයශික්ෂා පැණවීම:

බුදුරජානන් වහන්සේ වේරඤ්ඤාවෙහි විසූ වස බුද්ධිකාලියෙන් දෙලොස්වන වස ය. එකල භික්ෂුසංඝයා කෙරෙහි ශාසනානුලෝම නොවූ කිසිදු පැවැත්මක් අර්බුදයක් නොවූයේ ම ය. තථාගත බුදුවරු ලෙඩක් නැති කල බෙහෙත් නොකියන වෙදුන් මෙන් කරුණක් නැති කල ශික්ෂා නො පණවති

එබැවින් “තථාගතයෝ ම ශික්ෂා පැණවීමට කල් දැනිති. එතෙක් ඉවහවු”යි සැරිපුත් තෙරණුවන්ට වදාර ඉන් හවුරුදු අටක් ගිය තැන, බුද්ධියෙන් විසිවස් වූ කල, පලමුපරිච්ඡිකපදය පැණවූ සේක. මෙයට වහා වූයේ එකල උපසම්පදාවෙන් අටවස් ඇති ශ්‍රද්ධාශීල සම්පන්න වූ සුදිනන තෙරණුවන් මවුපියන්ගේ බලවත් ආයාචනයෙන් සන්නාන (කුලවංශ) ප්‍රවාතනය පිණිස බිජයක් (-පුතකු) ඇති කිරීම සඳහා පෙරබුට සමග මෙවුන්දම් සෙවීම යි.

සමෝධියෙන් විසිවසක් වන තෙක් නිවේල ව පැවැති සජීඥශාසනයෙහි ප්‍රථම වරට සුදිනන විසින් ඇති කල, දෙවියන් සහිත බෞද්ධාලෝකයාගේ සංවෙගයට හේතු වූ, මේ අර්බුදය මුල් කරුණු කොට ගෙන තථාගතයන් වහන්සේ විසින් “යො පත භික්ඛු මෙථුනං ධම්මං පතීසෙවෙස, පාරජිකො භොති අසංවාසො”යි මෙථුනවීරතිය සඳහා භික්ඛුන්ට මේ ශික්ෂාපදය පැණවූ සේක. මෙය විනයෙහි ප්‍රථම ගරු ශික්ෂාප්‍රඥපත්ති ය යි.

“උපසපන් වීමෙන් භික්ඛුභාවයට පැමිණී යම් මහණෙක් මෙවුන්දම් සෙවුනේ තම් හෙතෙම පාරජික (භික්ඛුභාවයෙන් සම්පූර්ණයෙන් වූවකු වන හෙයින් පැරදුනේ) වෙයි. සෙසු භික්ඛුන් හා සමානවාස නැත්තේ (එයට සුදුසු නොවූයේ) චේ”යයි තථාගතයන් වහන්සේ මූලප්‍රඥපත්ති වශයෙන් මෙසේ පැණවූ මෙථුනපාරජිකශික්ෂාපදය මෙථුනාසවාදයෙහි ඇලුනු අසංයමිත්ට කිසිදු අවකාශයක් නො තබා පැමිණී වහා අනුව අනුප්‍රඥපත්ති දෙකකින් (නැවත දෙවරක් පැණවීමෙන්) දැඩි කොට වදලන.

මෙසෙයින් දැඩිකාර වූ සම්පූර්ණ ශික්ෂාපදය පිළිබඳ පදවිභාගයෙහි දැක්වෙන ක්‍රම වශයෙන් මේ ශික්ෂාපදව්‍යතික්‍රමයෙන් පරිජ්ඣාවැත්වන ආකාරයේ සතලොස් දහස් දෙසිය අසූවක් පමණ වෙති. එහි විසාර අභිකථානුසාරයෙන් විමසා දත යුතු.

මෙවුන්දම් පරිජිය මෙන් ම මහණනු භික්ඛුභාවයෙන් හෙළා ලත අදනතා-දානය, මනුස්සවිග්ගහය (මිනිස් සිරුරක් දිවියෙන් තොර කිරීම), උත්තරි-මනුස්සධම්ම (තොලත් ධ්‍යානමාභී ආදී ආයච්චි ලත් සේ හභවා) ආරෝචනය කිරීම යන කරුණු විෂය කොට පැණවූ ශික්ෂාපද සමග “නත්‍රිමෙ වතතාරො පාරජිකා ධම්මා උඤ්ඤං ආගච්ඡන්ති”යි පාමොක්ඛී එන සෙයින් ම පාරජිකශික්ෂාපද හා සෙසු සබ්බාදියේතාදී ශික්ෂාපද ද පිළිවෙලින් තබා විභාග කරණ හෙයින් පාරජිකපාලිය සුභතච්ඡිකා නමින් ද දන්තා ලදී.

සංඝාරණය හා පටිවච්චනය :

බුද්ධජයන්හි නිමිත්තෙන් ලබන රජය මගින් පිහිටුවන ලද ශ්‍රී ලබ්භා බෞද්ධමණ්ඩලය විසින් විනයපිටකයෙහි ප්‍රථම ග්‍රන්ථය වූ පාරජිකපාලිය සිංහල භාෂාවට පරිවච්චනය කිරීම සඳහා අප වෙත පවරණ ලදී.

ත්‍රිපිටක පරිවච්චනය සම්බන්ධයෙන් නිකුත් කරණ ලද නිදේශ අනුව මෙහි විරහන ලිපි දෙසයන්ගෙන් දුෂට වූ තැන් ද ගිලිහී ගිය පදපාඨයන් ද අසානපතීන වාක්‍යප්‍රදේශ හා පෙය්‍යාලමුඛ ද ලක්දිව පැරැණි පුස්තකොල පොත් කිහිපයක් ද සිංහල බුරුම සියම් රෝමන් අකුරෙන් මුද්‍රිත පොත් ද සසඳ බලා එහි ද නැති තැන් සංඝකාරකතෙතාන් සමග සාකච්ඡා කොට පාලනවිකථානුසාරයෙන් ගලපා පාලිය සකස් කිරීම ද එයට සිංහල ව්‍යාධ්‍යාන කිරීම ද යථාශක්තියෙන් සිදු කලමිහ.

මෙහි පාලිසංසකරණය හා සිංහල පරිවර්තනය සම්බන්ධයෙන් ත්‍රිපිටක-
පරිවර්තන සංස්කාරකසභාවේ උත්තරීතරමණ්ඩලයෙන් ලත් විශේෂ අනුග්‍රහය
ද, මේ සංස්කාරක සකස් කිරීමට සංස්කාරකමණ්ඩලයේ සමපාදක සාමාජිකයන්
වහන්සේගෙන් ලද උපකාරය ද කෘතඥතාපුර්වක ව සිහිපත් කරමිනි.

අතීතය :

මේ ග්‍රන්ථය කියවනු වන්නට ඇතැම් ශිෂ්‍යාපද පිළිබඳ විකාරයෙහි අසහන
කථා සේ හැඟෙන තැන් ද දක්නට ලැබේ. එබඳු තත්වී ප්‍රතිකූලමත්කාරය
ද ශ්‍රමණසංඥ ද හිරිමතප ද එළවා ගෙන සම්බුදුරජානන් වහන්සේගේ
මහාකාරුණි ගුණය සිහි කෙරෙමින් උන්වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරවයෙන් ම
කියවිය යුතු. තවද, “කාමරුගයෙන් රකන වූවෝ අඵය තො දනිති. ධර්මය
තො දනිති. රුගයට වසන වූ කල වන්නේ මහඅඳුරෙක් ම ය” යන ආදී
දේශනාවන් සිහිපත් කෙරෙමින් “රුගාදී කෙලයයෝ තම් බොහෝ ආදීතව
ඇත්තෝ ය. ඔවුන්ගෙන් කුලීච වූ කල උදර පුරාමයෝ ද ප්‍රකාශී සිහින්
සිහිය තොහැකි තරම් වූ තිහිත ක්‍රියාවන්හි යෙදෙති”යි දක්වන්නාක් මෙන්
මහාකාරුණික වූ ශාස්ත්‍රානන් වහන්සේ ශ්‍රාවකයන් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන්
ම ඔවුන්ගේ සංවරය පිණිස ම එබඳු කරුණු ද තො සභවා යථාඵය ම වදාල-
සේකා යි සිහිය යුතු.

මෛත්‍රීයයෙන් වනෝපාය වශයෙන් එකල මිනිසුන් අතර පාවැචි අසහන
පැවතුම් එලෙසින් හෝ එයට වැඩියෙන් හෝ අදත් ලොව ඇත. ඒ හිත වූ
පැවතුම් කෙරෙහි කලකිරීමෙන් සංයතභාවයෙන් හා බ්‍රහ්මචරීයෙන්
උදරනියට පැමිණෙනු කැමැතියන්ට මේ විනයග්‍රන්ථය විශිෂ්ට වූ අනුශාසන-
යෙක් ම ය. මෙය සාමාන්‍යයෙන් මානවධර්මය හා ශිෂ්ටාචාරය පිළිබඳ ඉතිහාස-
යෙකි. බුද්ධිකාලීන ඉන්ද්‍රියාවේ පාවැචි නානාකුලවාරිත්‍රානුගත ජනසමාජයෙහි
තත්ත්වය පිළිබිඹු වූ ආදාසයෙකි.

මෙසේ ගෙන සලකත් ම මේ ග්‍රන්ථය සදාචාර සද්ධර්මමාගීයෙන් ලෝකික
ඥානාචාරාදියට කැමැතියන්ගේ අත් පොත ද සමීපසංසාරදුඃඛනීසරණය
සදහා පිළිපත්තවුන්ගේ විමුක්තිමාගීය ද වන්නේ ය. එහෙයින් නුවණැත්තෝ
මේ ග්‍රන්ථය ශාස්ත්‍රාගෞරවයෙන් හා ධර්මගෞරවයෙන් යෙදී උදග්‍රහණ ධාරණ
විමර්ශනාදීන් පරිශීලනය කොට තදනුකූල පිළිවෙතින් මෙලොවීහි ද
ජනමානතරයෙහි ද සුඛභාගී ව කෙලයදහනිපාපණයන් පරමශාන්තිය
පසක් කෙරෙත්වා.

චේරගොඩ අමරමොලී සඵචර.

2503 පොසොන් පුර පසලොස්වක් දින,
1959 විද්‍යොදය විශ්වවිද්‍යාලයේ දී ය

සමෛකහනිරූපණං

ABBREVIATIONS

සි. 1.	—	'පැල්මඩුල්ල' මහාවිහාර-සිහල කාලපණ්ණ පොතකං
සි. 2.	—	'කඩවැද්දුව' පුරාණවිහාර-කාලපණ්ණ පොතකං
මජ්ඣ.	—	මජ්ඣනිමසංකිඤ්චික-පොතකං
සංය.	—	සංයමකවර-පොතකං
සිඞ්.	—	සිහලකවර-මුද්දිතපොතකං
PTS.	—	Pali Text Society-Parajika Pāli

THE PĀLI ALPHABET

IN SINHALESE CHARACTERS.

VOWELS

ආ ආඪ ඉ ඉඪ ඊ ඊඪ ඒ ඒඪ

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa			
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤṅa			
ටta	ඨtha	ඬda	භdha	ඞṅa			
තta	ඵtha	දda	ධdha	නna			
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma			
යya	රra	ලla	වva	සsa	හha	ලෞ	ආංඞ
කka	කාkā	කීki	කීkī	කුku	කූkū	කෙke	කොkō
ඛkha	ඛාkhā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhe	ඛොkhō
ගga	=	=	=	=	=	=	=

Conjunct - Consonants

කකka	ඤඤṅṅā	චිචva	ත්‍රtra	ඵඵmpha
කඛkka	ඡඡṅṅha	ද්දdda		ඵඵ; ඵඵmba
කයkya	ඤඤṅṅca	ඳඳ, ඩඳdha		ඵඵmbba
කීkri	ඡ, ඤඤṅṅcha	ද්දdra		ඵඵmma
කචkva	ඡ, ඤඤṅṅja	ඵ, ඵඵdva		ඵඵmha
කඛkha	ඤඤṅṅjha	ඩඳdhva		ඵඵ, ඵඵyya
කඵkva	ඵඵtṭa	නනnta		ඵඵyha
කගgga	ඵඵ, ඵඵtṭha	නනntha		ඵඵlla
කඝggha	ඩඳḍḍa	ඤඳnda		ඵඵlyā
කග්‍රgra, ඩකකnka	ඩඳḍḍdha	කකndha		ඵඵlha
කඞṅkha	ඡඡඡṅṅna	නනnna, නනnha		ඵඵwha
කඞṅga	ඤඤṅṅta	පපppa		ඵඵssa
කඞṅgha	ඡඡඡṅṅtha	පඵppha		ඵඵsma
ඵඵcca	ඡඡ, ඩඳṅda	බබbba		ඵඵswa
ඵඵccha	ඡඡඡṅṅha	බබbbba		ඵඵhma
ඡඡjja	නනtta	ඵඵbra		ඵඵhva
ඡඡඣjja	ඵඵtṭha	ඵඵmpa		ඵඵjha

ආ ආඪ ඉ ඉඪ ඊ ඊඪ ඒ ඒඪ

පාරාජිකපාලි - විසයසූචි

විසයා:

1. වෙරඤ්ජකණේධා

වෙරඤ්ජනාණවාගේ	2 - 26
නිදානං	2
බුඬ්භිගුණකථා	2
වෙරඤ්ජබ්‍රාහ්මණකථා	4
කොතකථා	10
පුබ්බෙතිවාසානුස්සතිඤ්ඤාණං	10
චුතුපපාතඤ්ඤාණං	12
ආසවකභයඤ්ඤාණං	12
වෙරඤ්ජබ්‍රාහ්මණස්ස සරණගමනං	14
වෙරඤ්ජායං වසසාවාසාධිවාසනං	14
වෙරඤ්ජායං දුබ්භිකකිකථා	14
මහාමොක්ඛලාභස්ස සීහනාදකථා	16
සාරිපුත්තස්ස සිකඛාපඤ්ඤාතනියාවනං	16
වෙරඤ්ජබ්‍රාහ්මණස්ස ධම්මදෙසනා	24
භගවතො ජතපදවාරිකා	26

2. පාරාජිකකණේධා

පඨමපාග්ථිකං	28 - 94
සුද්දිනනාහාණවාගේ	28 - 48
සුද්දිනනස්ස පබ්බජ්ජාකථා	28
සුද්දිනනස්ස සකපිචුතිවෙසනුපසඛකමනං	36
මාතෘපිචුත්තං ඛිජ්ජකයාවනං	38
සුද්දිනනස්ස පුරාණදුතීසිකාය මෙථුනධම්මාභිවිඤ්ඤාපනං	42
සභායකභිකඛුභි භගවතො ආරොචනං	42
භගවතා සිකඛාපදපඤ්ඤාපනං	44
මූලපඤ්ඤාතනී	48

සුද්දිනනාණවාගේ භිට්ඨිනො.

මනකථිවච්ඡු - අඤ්ඤාතර භිකඛුස්ස මනකථියා මෙථුනපභිසෙවනං	50
දුතීයපඤ්ඤාතනී	54
සඤ්චනාහාණවාගේ	54 - 80
වජ්ජපුත්තකානං භිකඛුනං මෙථුනපභිසෙවනං	54
තතීයපඤ්ඤාතනී	56
පදභාජනීයං	56 - 80

සඤ්චනාහාණවාගේ භිට්ඨිනො.

විනීතවච්ඡු	80 - 94
------------	-----	-----	---------

පඨමපාග්ථිකං සමන්තං.

දුතීයපාග්ථිකං.	94 - 150
ධනීයස්ස කුමභසාරපුත්තස්ස කුච්ඤ්ඤාකථා	94
රජභණ්ඩාවගරණකථා	96
සිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤාතනී	102

ජබ්බගභීයභික්ඛුනං රජකභණ්ඩාවහරණකථා	102
දුතියපඤ්ඤාතති	104
පදභාජනීයං	104
තයමාතීකා	106
විනීතවච්ඡු	126 - 150

දුතියපාරාජිකං සමන්තං.

තනීය පාඨජිකං	152 - 193
භගවතො වෙසාලීභික්ඛුනං අසුභකථා	152
වෙසාලීභික්ඛුනං ජීවිතවොරොපතකථා	152
ආතාපාතසතිසමාධිකථා	156
තනීයපාරාජිකසිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤාතති	158
දුතියපඤ්ඤාතති	158
පදභාජනීයං	160
තයමාතීකා	164
විනීතවච්ඡු	174 - 192

තනීයපාරාජිකං සමන්තං.

චතුස්ථපාරාජිකං	192 - 254
චග්ගුමුදුතීරීයභික්ඛුනං උතතරිමනුසාධම්මසමුදවරණං	192
චතුස්ථපාරාජිකසිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤාතති	198
දුතියපඤ්ඤාතති	200
පදභාජනීයං	200
තයමාතීකා - සුද්ධිකවාරො	204 - 224
චතතුච්ඡායාරකසා චකකපෙය්‍යාලං - චතතුකාමමාරකථා	226 - 230
පච්චයපච්චසංසුතතමාරකථා	230 - 234
විනීතවච්ඡු	236 - 254

චතුස්ථපාරාජිකං සමන්තං.

3. සධ්දිසාදිසෙසකිලණධා

1. සුභකච්චසච්චසිකඛාපදං	256 - 292
සෙය්‍යසකච්ඡු	256
සුභකච්චසච්චසිකඛාපද (පඨම) පඤ්ඤාතති	260
දුතියපඤ්ඤාතති	260
පදභාජනීයං	260 - 282
විනීතවච්ඡු	282 - 292

සුභකච්චසච්චසිකඛාපදං නිවර්තනං.

2. කායසංසග්ගසිකඛාපදං	292 - 318
උදුසිවච්ඡු	292
සිකඛාපදපඤ්ඤාතති	294
පදභාජනීයං	294 - 314
විනීතවච්ඡු	316 - 318

කායසංසග්ග සිකඛාපදං නිවර්තනං.

3. දුටුපුලුවා වාසි ක්‍රමාපදය	320 - 328
උදෙසා වැනි	320
සිකිනාපද පඤ්ඤානති	320
පදභාජනීයං	322 - 326
විනීතවැනි	326 - 328

දුටුපුලුවා වාසි ක්‍රමාපදය නිවසිතං.

4. අනන්තාමපාටි වර්ග සිකිනාපදය	330 - 338
උදෙසා වැනි	330
සිකිනාපද පඤ්ඤානති	332
පදභාජනීයං	332 - 336
විනීතවැනි	336 - 338

අනන්තාමපාටි වර්ග සිකිනාපදය නිවසිතං.

5. සඤ්චරිත සිකිනාපදය	338 - 374
උදෙසා වැනි	332
සිකිනාපද (මුල) පඤ්ඤානති	348
උදෙසිය නිබ්බණික සඤ්චරිත සමාපජ්ජනං	344
දුතිය පඤ්ඤානති	344
පදභාජනීයං	346 - 372
විනීතවැනි	372 - 374

සඤ්චරිත සිකිනාපදය නිවසිතං.

6. කුටිකාර සිකිනාපදය	374 - 404
ආලවකරිකුක්කු නං කුටිකාරණවැනි	374
මණිකණ්ඨ තංගරජකථා	378
භිමවනන වාසී ආඤ්ඤාන රතිකුක්කු ස්‍ය කථා	380
රට්ඨ පාලකථා	382
සිකිනාපද පඤ්ඤානති	382
පදභාජනීයං	382 - 404

කුටිකාර සිකිනාපදය නිවසිතං.

7. විහාරකාර සිකිනාපදය	404 - 414
ජනනස්‍ය වැනි	404
සිකිනාපද පඤ්ඤානති	406
පදභාජනීයං	406 - 414

විහාරකාර සිකිනාපදය නිවසිතං.

8. පඨම දුටු වසඤ්ඤා සිකිනාපදය	416 - 434
දබ්බමුල පුත්තස්‍ය සෙතංගන පඤ්ඤා පනකථා	416
මෙතභියභුමමජකරිකුක්කු නං වැනි	420
සිකිනාපද පඤ්ඤානති	424
පදභාජනීයං	424 - 434

පඨම දුටු වසඤ්ඤා සිකිනාපදය නිවසිතං.

9. දුතියදුට්ඨදොසසිකඛාපදං	484 - 446
මෙතනියභූමමජකභිකඛුතං වච්ඡු	434
සිකඛාපදපඤ්ඤානභි	436
පදභාජනීයං	436 - 446

දුතියදුට්ඨදොසසිකඛාපදං නිවසිතං.

10. පඨමසඛ්‍යාදොසසිකඛාපදං	448 - 454
දෙවදනතසං පඤ්චවච්ඡුයාවතං	448
සිකඛාපදපඤ්ඤානභි	452
පදභාජනීයං	452 - 454

පඨමසඛ්‍යාදොසසිකඛාපදං නිවසිතං.

11. දුතියසඛ්‍යාදොසසිකඛාපදං	456 - 460
දෙවදනතවච්ඡු	456
සිකඛාපදපඤ්ඤානභි	456
පදභාජනීයං	456 - 460

දුතියසඛ්‍යාදොසසිකඛාපදං නිවසිතං.

12. දුඛවසිකඛාපදං	462 - 466
ජනනසං අනාමාරවච්ඡු	462
සිකඛාපදපඤ්ඤානභි	462
පදභාජනීයං	464 - 466

දුඛවසිකඛාපදං නිවසිතං.

13. කුලදුසකසිකඛාපදං	466 - 482
අසංජප්පතඛඛසුකානං අනාමාරවච්ඡු	466
සිකඛාපදපඤ්ඤානභි	476
පදභාජනීයං	478 - 482

කුලදුසකසිකඛාපදං නිවසිතං.

තෙරසකං නිවසිතං.

සඛ්‍යාදොසසකිණ්ඩා නිවසිතො.

4. අනියතකිණ්ඩා

1. පඨමඅනියතසිකඛාපදං	484 - 490
උදයවච්ඡු	484
සිකඛාපදපඤ්ඤානභි	486
පදභාජනීයං	486 - 490

පඨමඅනියතසිකඛාපදං නිවසිතං.

2. දුතියඅනියතසිකඛාපදං	490 - 496
උදයවච්ඡු	490
සිකඛාපදපඤ්ඤානභි	492
පදභාජනීයං	492 - 496

දුතියඅනියතසිකඛාපදං නිවසිතං.

5. නියෝගනියකණේවා

1. විවරවගො

1. පඩිමකසීනසිකඛාපදං	498 - 502
ඡබ්බගහීයවඡ්ඡු	498
සිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤතනී	498
ආතඡදඤ අභිරෙකච්චරවඡ්ඡු	498
දුතීයපඤ්ඤතනී	500
පදභාඡනීයං	500 - 502

පඩිමකසීනසිකඛාපදං නිවසිතං.

2. දුතීයකසීනසිකඛාපදං	502 - 510
භිකඛුතං සනතරාතතරෙත ඡතපදමාරිකාවඡ්ඡු	502
සිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤතනී	504
දුතීයපඤ්ඤතනී	504
පදභාඡනීයං	504 - 510

දුතීයකසීනසිකඛාපදං නිවසිතං.

3. තනීයකසීනසිකඛාපදං	512 - 516
අඤ්ඤතර භිකඛුඤ්ඤ අකාල විවරවඡ්ඡු	512
සිකඛාපදපඤ්ඤතනී	512
පදභාඡනීයං	512 - 516

තනීයකසීනසිකඛාපදං නිවසිතං.

4. පුරාණවිවර සිකඛාපදං	516 - 520
උදසිඤ්ඤ පුරාණදුතීයිකාවඡ්ඡු	516
සිකඛාපදපඤ්ඤතනී	518
පදභාඡනීයං	518 - 520

පුරාණවිවරසිකඛාපදං නිවසිතං.

5. විවරපටිඤ්ඤතණ සිකඛාපදං	522 - 526
උදසිඤ්ඤ උපපලවණණ භිකඛුනීයා විවරපටිඤ්ඤතණවඡ්ඡු	522
සිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤතනී	524
පාරිච්චකවිවර අපපටිඤ්ඤතණවඡ්ඡු	524
දුතීයපඤ්ඤතනී	524
පදභාඡනීයං	524 - 526

විවරපටිඤ්ඤතණසිකඛාපදං නිවසිතං.

6. අඤ්ඤතකච්චඤ්ඤතනීසිකඛාපදං	526 - 532
උපතඡදවඡ්ඡු	526
සිකඛාපද (මූල) පඤ්ඤතනී	528
තඤ්ඤභිකඛුතං වඡ්ඡු	528
දුතීයපඤ්ඤතනී	530
පදභාඡනීයං	530 - 532

අඤ්ඤතකච්චඤ්ඤතනීසිකඛාපදං නිවසිතං.

7. නතුනගිසිකොපදං	532 - 534
බහුවිවරවිකපනවනු	532
සිකොපදපඤ්ඤානති	534
පදභාජනීයං	534

නතුනගිසිකොපදං නිවසිතං.

8. පඨමඋපකමසිකොපදං	536 - 540
උපනන්දං විවරවිකපනවනු	536
සිකොපදපඤ්ඤානති	536
පදභාජනීයං	538 - 540

පඨමඋපකමසිකොපදං නිවසිතං.

9. දුතියඋපකමසිකොපදං	540 - 544
උපනන්දං විවරවිකපනවනු	540
සිකොපදපඤ්ඤානති	542
පදභාජනීයං	542 - 544

දුතියඋපකමසිකොපදං නිවසිතං.

10. රාජසිකොපදං	546 - 552
උපනන්දවනු	546
සිකොපදපඤ්ඤානති	548
පදභාජනීයං	550 - 552

රාජසිකොපදං නිවසිතං.

විවරවග්ගො පඨමො.

2. කොසියවග්ගො

1. කොසියසිකොපදං	554 - 558
ජබ්බග්ගිවනු	554
සිකොපදපඤ්ඤානති	554
පදභාජනීයං	554 - 556

කොසියසිකොපදං නිවසිතං.

2. සුද්ධකාලසිකොපදං	556 - 558
ජබ්බග්ගිවනු	556
සිකොපදපඤ්ඤානති	556
පදභාජනීයං	556 - 558

සුද්ධකාලසිකොපදං නිවසිතං.

3. දෙවනාගසිකොපදං	558 - 560
ජබ්බග්ගිවනු	558
සිකොපදපඤ්ඤානති	560
පදභාජනීයං	560

දෙවනාගසිකොපදං නිවසිතං.

4. ජබබයාසිකතාපදං	562 - 566
අනුවයාසං සන්තකාරාපතවඤ්ඤා	562
සිකතාපද (මූල) පඤ්ඤාහතී	562
සන්තකසම්මුතියාවතවඤ්ඤා	564
දුතියපඤ්ඤාහතී	564
පදභාජනීයං	564 - 566

ජබබයාසිකතාපදං නිවසිතං.

5. නිසිදනසන්තසිකතාපදං	566 - 572
සන්තඋප්පිතවඤ්ඤා	556
සිකතාපදපඤ්ඤාහතී	570
පදභාජනීයං	570 - 572

නිසිදනසන්තසිකතාපදං නිවසිතං.

6. එලකලොමසිකතාපදං	572 - 574
එලකලොමාහරණවඤ්ඤා	572
සිකතාපදපඤ්ඤාහතී	572
පදභාජනීයං	574

එලකලොමසිකතාපදං නිවසිතං.

7. එලකලොමධොවාපනසිකතාපදං	576 - 578
ජබබයනීයානං එලකලොමධොවාපතවඤ්ඤා	576
සිකතාපදපඤ්ඤාහතී	576
පදභාජනීයං	576 - 578

එලකලොමධොවාපනසිකතාපදං නිවසිතං.

8. රූපියසිකතාපදං	580 - 584
උපතඤ්ඤා රූපියපච්ඡෙදනවඤ්ඤා	580
සිකතාපදපඤ්ඤාහතී	580
පදභාජනීයං	580 - 584

රූපියසිකතාපදං නිවසිතං.

9. රූපියසංවොහාරසිකතාපදං	584 - 588
ජබබයනීයානං රූපියසංවොහාරවඤ්ඤා	584
සිකතාපදපඤ්ඤාහතී	584
පදභාජනීයං	584 - 588

රූපියසංවොහාරසිකතාපදං නිවසිතං.

10. කායච්ඡෙදනසිකතාපදං	588 - 590
උපතඤ්ඤා කායච්ඡෙදනවඤ්ඤා	581
සිකතාපදපඤ්ඤාහතී	590
පදභාජනීයං	590

කායච්ඡෙදනසිකතාපදං නිවසිතං.

කොසියවණ්ණා දුතියො.

3. පනවවගො

1. පනතසිකෘතිය	592 - 596
ඡබ්බග්ගියානං පනතසනනිවසවනු	592
සිකෘතිය (මුල) පඤ්ඤානනි	592
ආනන්දසංඝ ආභිරෙකපනතවනු	592
දුතියපඤ්ඤානනි	594
පදභාජනීයං	594 - 596

පනතසිකෘතිය නිවසිතං.

2. උග්ගපඤ්ඤානනිසිකෘතිය	598 - 604
ඡබ්බග්ගියානං පනතවිඤ්ඤාපනවනු	596
සිකෘතිය පදපඤ්ඤානනි	600
පදභාජනීයං	600 - 604

උග්ගපඤ්ඤානනිසිකෘතිය නිවසිතං.

3. ගෙසජ්ජසිකෘතිය	606 - 612
පිලිඤ්චවඡවනු	606
සිකෘතිය පදපඤ්ඤානනි	610
පදභාජනීයං	610 - 612

ගෙසජ්ජසිකෘතිය නිවසිතං.

4. වසසිකෘතිය	612 - 616
ඡබ්බග්ගියානං වසසිකෘතිය පරියෙසනවනු	612
සිකෘතිය පදපඤ්ඤානනි	614
පදභාජනීයං	614 - 616

වසසිකෘතිය නිවසිතං.

5. විවරආවඡ්ඤානනිසිකෘතිය	616 - 618
උපනන්දසංඝ විවරආවඡ්ඤානනිවනු	616
සිකෘතිය පදපඤ්ඤානනි	618
පදභාජනීයං	618

විවරආවඡ්ඤානනිසිකෘතිය නිවසිතං.

6. සුභතවිඤ්ඤානනිසිකෘතිය	620 - 622
ඡබ්බග්ගියානං සුභතවිඤ්ඤානනිවනු	620
සිකෘතිය පදපඤ්ඤානනි	620
පදභාජනීයං	620 - 622

සුභතවිඤ්ඤානනිසිකෘතිය නිවසිතං.

7. මහාපෙසකාරසිකෘතිය	622 - 628
උපනන්දසංඝ පෙසකාරසුභතවිකපනපඡ්ඡනවනු	622
සිකෘතිය පදපඤ්ඤානනි	624
පදභාජනීයං	626 - 628

මහාපෙසකාරසිකෘතිය නිවසිතං.

8. අවෙච්චකවිවරසිකතාපදං	628 - 632
අවෙච්චකවිවරකාලසමයාභිකකමතවච්ඡු	628
සිකතාපදපඤ්ඤතති	630
පදභාජනීයං	630 - 632

අවෙච්චකවිවරසිකතාපදං නිවසිතං.

9. සාසඛකසිකතාපදං	632 - 636
අනභරකරෙ විවරනිකෙඛපතවච්ඡු	632
සිකතාපදපඤ්ඤතති	634
පදභාජනීයං	634 - 636

සාසඛකසිකතාපදං නිවසිතං.

10. පටිණනසිකතාපදං	636 - 640
ජබ්බගහියෙහි සඛසිකලාභං අත්තානො පටිණාමතවච්ඡු	636
සිකතාපදපඤ්ඤතති	638
පදභාජනීයං	638 - 640

පටිණනසිකතාපදං නිවසිතං.

පහතවග්ගො ගතියො.

පාඤ්ඤාසාලි නිවසිතා.

විනයපිටකෙ
පාරාජිකපාලි

විනයපිටකේ පාරාජිකපාලී

භික්ඛු විභවේශා
වෙරඤ්ජ කණ්ණඩා

I

නමෝ තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමබුද්ධස්ස.

1. භවන සමයෙන බුද්ධෝ භගවා වෙරඤ්ජායං විහරති නලෙරු-
පුච්චිඤ්චුලෙ මහතා භික්ඛුසමේඝන සද්ධිං පඤ්චමනෙන්භි භික්ඛු සතෙහි.
අස්සොසි බො වෙරඤ්ජා බ්‍රාහ්මණො: “සමණො බලු භො ගොතමො
සකාසපුත්තො සකාසකුලා පබ්බජිතො වෙරඤ්ජායං විහරති තලෙරුපුච්චිඤ්චුලෙ
මහතා භික්ඛුසමේඝන සද්ධිං පඤ්චමනෙන්භි භික්ඛුසතෙහි. තං බො පත
භවන්තං ගොහමං එවං කලාසාණො කීන්තිසද්දෙ අබහුඤ්ඤානො: ඉතිපි සො
භගවා අරහං සමමාසමබුද්ධො විජ්ජාවරණසමපනෙන්භො සුභතො ලොකච්ඡිද්ධ
අනුත්තරො පුරිසදමමසාරපි සන්ථා දෙවමනුස්සාතං බුද්ධො භගවා. සො
ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්බමකං සසසමණබ්‍රාහ්මණීං පජං
සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සචරීකත්වා පවෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති
ආදීකලාසාණං මජ්ඣේකලාසාණං පරියොසානකලාසාණං සාන්ථං සබ්බඤ්ජනං
කෙවලපරිපුණ්ණං පරිඤ්ඤං. බ්‍රහ්මචරීයං පකාසෙති. සාධු බො පත තථා-
රුපාතං අරහතං දස්සතං ගොතී”ති.

විනයපිටකයෙහි පාරාජිකපාලිය

භික්ෂුවිභවගය

වේරඤ්ඤානුධර්මය

I

ඒ භාග්‍යවත් අහීන් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා.

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ වේරඤ්ඤාව සම්පයෙහි නලේරු කොසඟිගස මුල පන්සියක් පමණ වූ මහත් භික්ෂුසංඝයා සමග වැඩ වෙසෙන සේක. වේරඤ්ඤානුධර්මය තෙමේ (මෙය) ඇසී ය: “පින්වත්හි, ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශාක්‍යකුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ පන්සියක් පමණ වූ මහසභන සමග වේරඤ්ඤානුධර්ම නලේරු කොසඟිගස මුල වැඩ වෙසෙති. ඒ භවත් ගෞතමයන්ගේ කලණ වූ කීර්තීරාවය මෙසේ පැන නැංගේ ය: “ඒ භාග්‍යවත් තෙමේ මේ මේ කරුණෙන් කෙලෙස්සතුරන් නැසුවෙක; සමයක්සම්බුද්ධ ය; විදුහරණධර්මයන්ගෙන් යුක්ත ය; මනා ගමන් ඇත්තෙක; සවිලෝ දත්තෙක; නිරුත්තර වූ පුරුෂදර්ශකාරී ය; දෙවිමනිසුන්ගේ අනුශාසක ය; සවිතේ දත්තෙක; භගවත් ය. ඒ භාග්‍යවත් තෙමේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බහුත් සහිත වූ මේ අවකාශ ලෝකය හා මහණ බහුණත් සහිත වූ දෙවිමනිසුන් සහිත වූ සත්ත්ව ලෝකය ද තෙමේ මනා නුවණින් දැන පසක් කොට පවසයි. හෙ තෙමේ මුල කලණ වූ මෘදු කලණ වූ අග කලණ වූ අතී සහිත වූ වෘඤ්ඤාන සහිත වූ සජීවකාරයන් සමුද්‍රණී වූ පිරිසිදු වූ දහම් දෙසයි. (මෙසේ) සසුන් බහිසර හා මගබහිසර ද පවසයි. එබඳු රහතුන් දැකීම මානව”යනුයි.

2. අප බො මවරකෙසුරා බ්‍රාහ්මණෝ යෙන හගවා නෙත්‍රපසඛකමි. උපසඛකමච්චා හගච්චා සද්ධිං සමෙවාදි. සමෙවාදනීයං කථං සාරාණීයං චීනීසාරෙච්චා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනෙතා බො වෙරසෙසුරා බ්‍රාහ්මණෝ හගවන්තං එතදවොච: “සුතං මෙතං හො ගොනම, ත සමණො ගොතමො බ්‍රාහ්මණේ ජණේණ චුඤ්ඤි මහලුකෙ අභිගතෙ වයො අනුප්පනෙත අභිවාදෙති වා, පච්චුට්ඨෙති වා, ආසනෙත වා නිමනෙතනීති. තසිදං හො ගොතම තපෙච. ත හි හවං ගොතමො බ්‍රාහ්මණේ ජණේණ චුඤ්ඤි මහලුකෙ අභිගතෙ වයො අනුප්පනෙත අභිවාදෙති වා, පච්චුට්ඨෙති වා, ආසනෙත වා නිමනෙතනී. තසිදං හො ගොතම ත සමන්තමෙවා”ති.

3. “තාහං තං බ්‍රාහ්මණ, පසාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුහමකෙ සසාමණබ්‍රාහ්මණීයා පජාය සදෙවමනුසාය යමහං අභිවාදෙය්‍යං වා, පච්චුට්ඨෙය්‍යං වා, ආසනෙත වා නිමනෙතය්‍යං. යං හි බ්‍රාහ්මණ තථාගතො අභිවාදෙය්‍ය වා, පච්චුට්ඨෙය්‍ය වා, ආසනෙත වා නිමනෙතය්‍ය, මුඤ්ඤි තසා විපභොය්‍යා’ති

4. “අරසරුපො හවං ගොතමො”ති. “අභී බෙවස බ්‍රාහ්මණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අරසරුපො සමණො ගොතමො’ති. යෙ තෙ බ්‍රාහ්මණ, රුපරසා සඤ්ජායා ගඤ්ජායා රසරසා ථොට්ඨබ්බරසා, තෙ තථාගතස්ස පභිණා උච්ඡන්තමුලා තාලාවන්චිකතා අනභාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධම්මා අයං බො බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අරසරුපො සමණො ගොතමො’ති. තො ච බො යං ත්වං සකාය වදෙසී.”

5. “නිබ්බොගො හවං ගොතමො”ති. “අභී බෙවස බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘නිබ්බොගො සමණො ගොතමො’ති. යෙ තෙ බ්‍රාහ්මණ, රුපභොගා සඤ්ජොගා ගඤ්ජොගා රසභොගා ථොට්ඨබ්බභොගා, තෙ තථාගතස්ස පභිණා උච්ඡන්තමුලා තාලාවන්චිකතා අනභාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධම්මා අයං බො බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘නිබ්බොගො සමණො ගොතමො’ති. තො ච බො යං ත්වං සකාය වදෙසී.”

2. ඉක්බිති වේරඤ්ඤාවලින් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු වූ සිතෙහි රුදවිය යුතු වූ කථාව කොට කීමවා එකත් පසෙක හුන්කේය. එකත් පසෙක හුන්කා වූ වේරඤ්ඤාවලින් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: “හවන් ගෞතමයෙනි, මා විසින් මෙය අසන ලදී: ‘හවන් ගෞතමයෝ ජරාවට පත් වූ වාදා වූ මහලු වූ කල් ඉක්මවූ පාසුළුවියට පත් බවුණත් නො වදිති. පෙරගමන් නො කෙරෙහි. අසුනෙන් හෝ නො පවරති’යි. හවන් ගෞතමයෙනි, ඒ කාරණය එසේ මය. හවන් ගෞතම-යෝ ජරාවට පත් වූ වාදා වූ මහලු වූ කල් ඉක්මවූ පාසුළුවියට පත් බවුණත් නො වදිති. තැබිට පෙර ගමන් නො කරති. අස්තෙන් හෝ නො පවරති. හවන් ගෞතමයෙනි, මේ කාරණය සුදුසු නො වෙයි.”

3. “බ්‍රාහ්මණය, මම යම් පුද්ගලයකුට වදිමි ද, තැබිට පෙර ගමන් කෙරෙමි ද, අස්තෙන් හෝ පවරමි ද, එබඳු පුද්ගලයකු දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බලුන් සහිත වූ ලෝකයෙහි ද මහණ බවුණත් සහිත වූ දෙවිච්ඡිකුන් සහිත පුජාවෙහි ද නො ම දකිමි. බ්‍රාහ්මණය, යම් පුද්ගලයකුට නථාගත කෙමේ වදි නමි හෝ, තැබිට පෙර ගමන් කෙරේ නමි හෝ, අසුනෙන් පවරා නමි හෝ, ඔහුගේ හිස ද ගෙලෙන් ගිලිහෙයි.

4. “හවන් ගෞතමයෝ රසවිරෝධිත්‍ර”යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ රස විරෝධිත්‍රය යි මොනොවට කියන තෙතැන්තේ මට කියන්නේ ද, ඒ කාරණය මා කෙරෙහි විද්‍යමාන වේ ම ය. බවුණ, යම් ඒ රූපාසාදයෝ ශබ්දාසාදයෝ ගන්ධාසාදයෝ රසාසාදයෝ සප්තව්‍යාසාදයෝ වෙද්ද, ඒ ආසාද (රසයෝ) තථාගතයන් විසින් ප්‍රතිණ කරණ ලදහ. සිද්ධතා ලද මුල් ඇතියහ. මුද්ධතා සුන් තල් රාකක් මෙන් කරණ ලදහ. තැවන නුපදනා සේ විනාශයට පවුණුවන ලදහ. මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාවය ඇතියහ. යම් කරුණෙකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ රසවිරෝධිත්‍රය’යි මොනොවට කියන තෙතැන්තේ මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කාරණය යි. එහෙත් තෝ යමක් සදහා කියයි ද, ඒ කාරණය නො වේ.”

5. “හවන් ගෞතමයෝ පරිභෝග රහිතයෝ යයි”. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘පරිභෝග රහිතයෝ යැ’යි මොනොවට කියන තෙතැන්තේ මට කියන්නේ නම්, ඒ කාරණය මා කෙරෙහි විද්‍යමාන වේ ම ය. බවුණ, යම් ඒ රූපපරිභෝගයෝ, ශබ්දපරිභෝගයෝ, ගන්ධපරිභෝගයෝ, රසපරිභෝගයෝ, ජොධාබ්ධපරිභෝගයෝ වෙද්ද, ඔහු තථාගතයන් විසින් ප්‍රතිණ කරණ ලදහ. සිද්ධතා ලද මුල් ඇතියහ. මුද්ධතා සුන් තල්සකක් මෙන් කරණ ලදහ. තැවන නුපදනා සේ විනාශයට පවුණුවන ලදහ. මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාව ඇතියහ. යම් කරුණෙකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ පරිභෝග රහිතයෝ යැ’යි මොනොවට කියන තෙතැන්තේ මට කියන්නේ නම්, මේ ඒ කාරණය යි. එහෙත් තෝ යමක් සදහා කියයි ද, ඒ කාරණය නො වේ.”

6. “අකිරියවාදෙ හවං ගොතමො”ති. “අපී බෙවස බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො’ති. අහං හි බ්‍රාහ්මණ අකිරියං වදමි කායදුච්චරිතස්ස වච්චුච්චරිතස්ස මනොදුච්චරිතස්ස. අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අකිරියං වදමි. අයං බො බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අකිරියවාදෙ සමණො ගොතමො’ති. තො ච බො යං තිං සක්ඛාය වදෙසී.”

7. “උචේදවාදෙ හවං ගොතමො”ති. “අපී බෙවස බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘උචේදවාදෙ සමණො ගොතමො’ති. අහං හි බ්‍රාහ්මණ, උචේදං වදමි රුහස්ස දෙසස්ස මොහස්ස. අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං උචේදං වදමි. අයං බො බ්‍රාහ්මණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘උචේදවාදෙ සමණො ගොතමො’ති. තො ච බො යං තිං සක්ඛාය වදෙසී.”

8. “ජේගුච්චී හවං ගොතමො”ති. “අපී බෙවස බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘ජේගුච්චී සමණො ගොතමො’ති. අහං හි බ්‍රාහ්මණ, ජේගුච්චාමි කායදුච්චරිතෙන වච්චුච්චරිතෙන මනොදුච්චරිතෙන. අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපන්නියා ජේගුච්චාමි. අයං බො බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘ජේගුච්චී සමණො ගොතමො’ති. තො ච බො යං තිං සක්ඛාය වදෙසී.”

9. “වෙතසිකො හවං ගොතමො”ති. “අපී බෙවස බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘වෙතසිකො සමණො ගොතමො’ති. අහං හි බ්‍රාහ්මණ, විතයාය ධම්මං දෙසෙමි රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස. අනෙකච්චිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං විතයාය ධම්මං දෙසෙමි. අයං බො බ්‍රාහ්මණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘වෙතසිකො සමණො ගොතමො’ති. තො ච බො යං තිං සක්ඛාය වදෙසී.”

6. “භවත් ගෞතමයෝ අක්‍රියවාදීහු ය’යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘අකීරියවාදීහ’යි මොනොවට කියන තෙතැන්තෝ මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, ඒ කාරණය ඇත් ම ය. බ්‍රාහ්මණය, මම කායදුඛවර්තයාගේ වාග්දුඛවර්තයාගේ මනෝදුඛවර්තයාගේ තොකීරීම කියමි. සෙසු ලාමක අකුශල ධර්මයන්ගේ තොකීරීම කියමි. බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘අකීරියවාදීහ’යි මොනොවට කියන තෙතැන්තෝ මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය මේ ඒ කාරණයයි. එහෙත් තෝ යමක් සදහා තෝ කියයි නම්, ඒ කාරණය තො වේ.”

7. “භවත් ගෞතමයෝ උචේදවාදීහුය’යි.” “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘උචේදවාදීහුය’ යි මොනොවට කියන තෙතැන්තෝ මට කියන්නේ නම් ඒ මේ කාරණය ඇත් ම ය. බ්‍රාහ්මණය, මම වතාහි රුහසාගේ දෙවමයාගේ මොහයාගේ නැසීම කියමි. සෙසු අකුශල ධර්මයන්ගේ නැසීම කියමි. බ්‍රාහ්මණය, ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘උචේදවාදීහුය’යි මොනොවට කියන තෙතැන්තෝ යම් කරුණෙකින් මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කරුණ ය. එහෙත් තෝ යමක් සදහා කියයි නම්, ඒ කරුණ තො වේ.”

8. “භවත් ගෞතමයෝ පිළිකුල් කරන්නෝය’යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘පේගුවජී ය’යි මොනොවට කියන තෙතැන්තෝ මට කියන්නේ නම්, ඒ මේ කරුණ ඇත් ම ය. බ්‍රාහ්මණය, මම වතාහි කායදුඛවර්තය, වාග්දුඛවර්තය, මනෝදුඛවර්තය පිළිකුල් කරමි. සෙසු ලාමක අකුශලධර්මයන්ට පැමිණීම පිළිකුල් කරමි. බ්‍රාහ්මණය, ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘පේගුවජී ය’යි මොනොවට කියන තෙතැන්තෝ යම් කරුණෙකින් මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කරුණ ය එහෙත් තෝ යමක් සදහා කියයි නම්, ඒ කරුණ තො වේ.”

9. “භවත් ගෞතමයෝ තාශකයෝය’යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ‘තාශකයෝය’යි මොනොවට කියන තෙතැන්තෝ මට කියන්නේ නම්, ඒ මේ කරුණ ඇත් ම ය. බ්‍රාහ්මණය, මම වතාහි රාහසාගේ දෙවමයාගේ මොහයාගේ විතාශය පිණිස ධර්මය දෙශනා කරමි. සෙසු ලාමක අකුශලධර්මයන්ගේ විතාශය පිණිස ධර්මය දෙශනා කරමි. බ්‍රාහ්මණය, ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘වේතසිකයෝ=තාශකයෝය’යි මොනොවට කියන තෙතැන්තෝ යම් කරුණෙකින් මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කරුණ ය. තෝ යමක් සදහා කියයි නම්, ඒ කරුණ තො වේ.”

10 “තපසසී හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස ඩ්‍රාහමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘තපසසී සමණො ගොතමො’ති. තපනීයාහං ඩ්‍රාහමණ, පාපකෙ අකුසලො ධම්මෙ වදුමි කායදුච්චරිතං වචි-
 දුච්චරිතා මනොදුච්චරිතං. යස්ස ඛො ඩ්‍රාහමණ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා, පභිණා උච්ඡින්නාමුලා තාලාවඤ්ඤකතා අතභාවකතා ආයතීං අනුපපාද-
 ධම්මා, තමහං තපසසීති වදුමි. තථාගතස්ස ඛො ඩ්‍රාහමණ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පභිණා උච්ඡින්නාමුලා තාලාවඤ්ඤකතා අතභාවකතා ආයතීං අනුපපාදධම්මා. අයං ඛො ඩ්‍රාහමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘තපසසී සමණො ගොතමො’ති. නො ච ඛො යං ත්වං සක්ඛාය වදෙසී.”

11. “අපගඛෙහා හවං ගොතමො”ති. “අපී ඛෙවස ඩ්‍රාහමණ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අපගඛෙහා සමණො ගොතමො’ ති. යස්ස ඛො ඩ්‍රාහමණ, ආයතීං ගඛහසෙය්‍යා පුතඛහවාරිතීඛඛතති පභිණා උච්ඡින්නාමුලා තාලාවඤ්ඤකතා අතභාවකතා ආයතීං අනුපපාදධම්මා, තමහං අපගඛෙහා’ති වදුමි. තථාගතස්ස ඛො ඩ්‍රාහමණ, ආයතීං ගඛහසෙය්‍යා පුතඛහවාරිතීඛඛතති පභිණා උච්ඡින්නාමුලා තාලාවඤ්ඤකතා අතභාවකතා ආයතීං අනුපපාදධම්මා. අයං ඛො ඩ්‍රාහමණ පරියායො යෙන මං පරියායෙන සමමා වදමානො වදෙය්‍ය ‘අපගඛෙහා සමණො ගොතමො’ති. නො ච ඛො යං ත්වං සක්ඛාය වදෙසී.”

12. “සෙය්‍යථාපි ඩ්‍රාහමණ කුක්කුච්චො අණ්ඩානී අට්ඨ වා දස වා දවාදස වා, තාහස්ස කුක්කුච්චො සමමා අභිසසීතානී සමමා පරිසෙදිතානී සමමා පරිභාචි-
 තානී, සො භු ඛො තෙසං කුක්කුච්චජාපකාතං පඤ්චතරං පාදතඛසීඛාය වා මුඛතුණ්ඛකෙත වා අණ්ඩකොසං පදලොචා සොච්චිතා අභිතීඛචිජේජය්‍ය කීතනී ස්වාස්ස වචනීයො ජේට්ඨා වා කනිට්ඨා වා’ති. ‘ජේට්ඨා’ති’ස්ස හො ගොතම වචනීයො, සො හි තෙසං ජේට්ඨා ගොතී’ති. එවමෙව ඛො අහං ඩ්‍රාහමණ අච්ඡිජ්ජාභතාය පජාය අණ්ඩභුතාය පරිසොතඤ්ඤාය අච්ඡිජ්ජාණ්ඩකොසං පදලොචා ඵකො’ව ලොකෙ අනුභතරං සමමාසමෙඛාසීං අභිසමමුඤ්ඤො. ස්වාහං ඩ්‍රාහමණ, ජේට්ඨා සෙට්ඨා ලොකස්ස.”

10. “භවත් ගෞතමයෝ අනුත්තවත්තෝය”යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ‘තවත්තෝය’යි මොතොවට කියන තෙතැත්තේ මට කියන්නේ නම්, ඒ මේ කරුණ ඇත් ම ය. “බ්‍රාහ්මණය, මම වතාහි කායදුශචරිතය වාන්දුශචරිතය මනෝදුශචරිතය තැවිය යුතු කොට කියමි. බ්‍රාහ්මණය, යමකුගේ වතාහි තැවිය යුතු ලාමක අකුශලධර්මයෝ ප්‍රතිණ වෙද්ද, උදුරණ ලද මුල් ඇත්තෝ වෙද්ද, මුදුන සුන් තල් ගසක් මෙන් කරණ ලද්දේ වෙද්ද, තැවත තොහටගන්තා පරිද්දෙන් කරණ ලද්දේ වෙද්ද, මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාව ඇත්තෝ වෙද්ද, මම ඔහුට ‘තපස්ථි’ (තවත්තා)’ යි කියමි. බ්‍රාහ්මණය, තථාගතයන්ගේ වූ කලී තැවිය යුතු ලාමක අකුශලධර්මයෝ ප්‍රතිණයහ. උදුරණ ලද මුල් ඇතියහ. මුදුන සුන් තල්ගසක් මෙන් කරණ ලදහ. තැවත තොහටගන්තා පරිද්දෙන් කරණ ලදහ. මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාව ඇතියහ. බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් මොතොවට කියන තෙතැත්තේ ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ තපස්සී යා’යි මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කාරණය යි. එහෙත් තෝ යමක් සඳහා කියයි නම්, ඒ කරුණ නො වේ.”

11. “භවත් ගෞතමයෝ අපගභීයෝය”යි. “බ්‍රාහ්මණය, යම් කරුණෙකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අපගභීයෝය’යි මොතොවට කියන තෙතැත්තේ මට කියන්නේ නම්, ඒ මේ කරුණ ඇත් ම ය. බ්‍රාහ්මණය, යමකුගේ මතු මවු ගැබ හෝතාබව, තැවත භවයෙහි ඉපදීම ප්‍රතිණ ද, උදුරණ ලද මුල් ඇත්තේ ද, සුන් මුදුන ඇති තල්ගසක් මෙන් කරණ ලද ද, තැවත තො හට ගන්තා පරිද්දෙන් කරණ ලද ද, මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාවය ඇත් ද, ඔහුට මම ‘අපගභී’ය යි කියමි. බ්‍රාහ්මණය, තථාගත-යන්ගේ මතු මවුගැබ ශයනය, තැවත භවයෙහි ඉපදීම ප්‍රතිණ ය. උදුරණ ලද මුල් ඇත්තේ ය. සුන් මුදුන ඇති තල්ගසක් මෙන් කරණ ලද ය. තැවත තොහටගන්තා පරිද්දෙන් කරණ ලදය. මත්තෙහි නුපදනා ස්වභාවය ඇත්තේ ය. යම් කරුණෙකින් ‘ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ අපගභී හ’යි මොතවට කියන තෙතැත්තේ මට කියන්නේ නම්, බ්‍රාහ්මණය, මේ ඒ කරුණ ය. එහෙත් තෝ යමක් සඳහා කියයි නම්, ඒ කාරණය නො වේ.”

12. “බ්‍රාහ්මණය, යම්ඥේ කිකිලියගේ බීජයෝ අටෙක් හෝ දසයෙක් හෝ දෙලොසෙක් හෝ වෙත් ද, උහු කිකිලිය විසින් මත්තෙහි හෙව රක්තා ලද්දහු ද, මතා කොට උණුසුම් ගත්වත ලද්දහු ද, මතා කොට කුකුළුගද ගත්වත ලද්දහු ද, ඒ කුකුළුපාටවුන් අතුරෙන් යමෙක් සිය පාතියසිලිත් හෝ මුවකුසින් හෝ බිජුකටුව පලා ගෙන සියල්ලන්ට පලමුවෙන් සුවයෙන් නික්-මෙන්නේ ද, කිම, හේ දෙවු ය යි හෝ කනිටු ය යි හෝ කිය යුතු වන්නේ ද?” “භවත් ගෞතමයෙනි, හේ දෙවු ය යි කිය යුතු වන්නේ ය. හෙ තෙමේ ඔවුන් අතුරෙන් දෙවු වෙයි.” “බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම මම අවිඤ්ඤා තැමැති බිජුවට තුළ වූ, අවිඤ්ඤා තැමැති අණකොසයෙන් හාත්පසින් බැඳුනා වූ සත්ත්වයීයා අතුරෙන් අවිඤ්ඤා තැමැති බිජුකටුව පලාගෙන සියලු ලෝකසන්නිවාසයෙහි අද්වතීය වූයෙමි නිරුත්තර වූ සමාස්සම්බෝධිය ප්‍රතිවෙධ කෙලෙමි. බ්‍රාහ්මණය, ඒ මම ලොවට දෙවු ද වෙමි. සෙට ද වෙමි.

13. ආරඳුං බො පන මෙ බ්‍රාහ්මණ, විරියං¹ අහොසි අසලලීතං. උපට්ඨිතා සති අසමුට්ඨා. පසසදො කායො අසාරදො. සමාහිතං විතතං එකගතං. සො බො අහං බ්‍රාහ්මණ, විවිච්චව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධමමෙහි සවිතකකා සවිචාරං විවෙකජං පිතිසුඛං පඝමං ක්‍ෂාතං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. විතකකවිචාරාතං චූපසමා අජ්ඣතතං සමපසාදතං. වෙනසො එකොදීභාවං අවිතකකං අවිචාරං සමාඛිජං පිතිසුඛං දුතියං ක්‍ෂාතං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. පිතියා ව විරාගා උපෙකඛකො ව විහාසිං. සතො ව සමපජාතො සුඛං ව කායෙත පටිසංවෙදෙසිං. යං තං අරියා ආවිකඛනති ‘උපෙකඛකො සතිමා සුඛවිහාරී’ති, තං තතියං ක්‍ෂාතං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. සුඛස්ස ව පගාණා දුකඛස්ස ව පගාණා පුබ්බෙව සොමතස්සදෙමතස්සානං අත්ඛමා අදුකඛමසුඛං උපෙකඛාසතිපාරිසුද්ධිං වතුථං ක්‍ෂාතං උපසම්පජ්ජ විහාසිං.

14. සො ඵලං සමාහිතෙ විනො පරිසුද්ධෙ පරියොදනෙ අතඛගණේ විගතූපකඛිලෙසෙ මුද්දභූතෙ කම්මනියෙ සීනෙ ආනෙඤ්ජප්පරොතෙ පුබ්බෙ- නිවාසානුස්සතිඤ්ඤාය විතතං අභිනිත්තාමෙසිං. සො අතෙකවිහිතං පුබ්බෙ- නිවාසං අනුස්සරාමි, සෙය්‍යපිදං: එකමපි ජාතියං දෙව’පි ජාතියො තිස්සො’පි ජාතියො වතස්සො’පි ජාතියො පඤ්ච’පි ජාතියො දස’පි ජාතියො විසමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො වනනාලීසමපි ජාතියො පඤ්ඤාසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසහස්සමපි ජාතිසතසහස්සමපි, අතෙකෙ’පි සංවට්ටකපෙප අතෙකෙ’පි විවට්ටකපෙප අතෙකෙ’පි සංවට්ටවිවට්ටකපෙප, ‘අමුත්‍රාසිං එවංතාමො එවංගොතො: එවංවණේණා එවමාගාරො එවංසුඛදුකඛපටිසංවෙදී එවමාසු- පරියනො: සො තතො චුතො අමුත්‍ර උදපාදිං. නත්‍රාපාසිං එවනනාමො එවං- ගොතො: එවංවණේණා එවමාගාරො එවංසුඛදුකඛපටිසංවෙදී එවමාසුපරි- යනො: සො තතො චුතො ඉමුපපනො’ති. ඉති සාකාරං සඋදෙසං අතෙක- විහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරාමි. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, රතතියා පඝමෙ යාමෙ පඝමා විජ්ජා අධිගතා, අවිජ්ජා විතතා, විජ්ජා උප්පන්නා, තමො විගතො, ආලොකො උප්පන්නො, යථා තං අප්පමනස්ස අභාවිතො පභිතතස්ස විතරතො. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, පඝමානිතිබ්බිද අහොසි කුකකුට්ඨජා- පකස්සෙව අණඛකොසමතා.

1. විරියං, මජ්ඣ.

13. බ්‍රාහ්මණය, (බෝමාඩ හුන්) මා විසින් වඩන ලද වියතිය නො
 හැකුළුනේ විය. සිතිය එළඹ සිටියේ නොනටුයේ ය. (තාමරුප)කය
 සංහිදුනේ දරථ රහිත විය. සිත අරමුණෙහි මොනොවට පිහිටියේ එකඟ විය.
 බ්‍රාහ්මණය, ඒ මම කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම අකුශලධර්මයන්ගෙන්
 වෙන් ව ම විතකී සහිත වූ විවාර සහිත වූ විවේකයෙන් උපන් ප්‍රීතිය හා
 සැපය ද ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙලෙමි. විතකීවිවාරයන්ගේ
 සංහිදීමෙන් සිය සහන්හි හටගත් ශ්‍රද්ධාවෙන් යුක්ත වූ, විතතයාගේ එකඟ
 බව ඇති, විතකී රහිත වූ විවාර රහිත වූ සමාභියෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා
 සැපය ඇති ද්විතීයධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙලෙමි. ප්‍රීතියෙන් ද වෙන්
 වීමෙන් ධ්‍යානොපෙක්ෂාව ඇත්තෙමි වාසය කෙලෙමි. සිහි ඇත්තෙමි,
 සමයක්ප්‍රඥාවෙන් යුක්ත වූයෙමි, කසින් සුවය වින්දෙමි. යම් ධ්‍යානයක්
 හේතු කොට ගෙන, ඒ පුද්ගලයා ‘උපෙක්ෂාවෙන් යුක්තයෙක, සිහියෙන්
 යුක්තයෙක, සුඛ විහරණ ඇත්තෙකැ’යි බුද්ධාදී ආයතීයෝ ප්‍රකාශ කෙරෙත්
 නම්, ඒ තෘතීයධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙලෙමි. කාරිකසුඛයාගේ ද කාරික
 දුඃඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන්, පලමුවෙන් ම සොම්නස් දෙමිනස් පහ ව යාමෙන්
 දුක්වේදනා නැති සුඛවේදනා ද නැති, උපෙක්ෂාවෙන් හටගත් සිතිය පිලිබද
 පිරිසිදුබව ඇති වතුථීධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙලෙමි.

14. ඒ මම මෙසේ සිත වතුථීධ්‍යානයෙන් සමාහිත වූ කල්හි, උපෙක්ෂා-
 සමාහිතපරිශුද්ධියෙන් පිරිසිදු වූ කල්හි, ප්‍රභාසවර වූ කල්හි, පහ වූ රාගාදී
 අඛණ ඇති වූ කල්හි, පහ වූ උපකෙල්ය ඇති කල්හි, මාදු වූ කල්හි,
 අනිඤකමියට සුදුසු ව පිරිසිදුබවිආදියෙහි සිටි කල්හි, අවල බවට පත්
 කල්හි, පෙර වුසු කදපිලිවෙල සිහි කිරීමේ නුවණ පිණිස සිත තැබුයෙමි.
 ඒ මම තත්වැදුරුම් වූ පෙර වුසු කදපිලිවෙල සිහි කරමි. ඒ මෙසේ සි:
 එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති තුණක් ද, ජාති සතරක් ද, ජාති
 පහක් ද, ජාති දසයක් ද, ජාති විස්සක් ද, ජාති තිසක් ද, ජාති සතළිසක් ද,
 ජාති පණසක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති ලක්ෂයක් ද, නොයෙක්
 තස්තා කලාපයන් ද, නොයෙක් වැඩෙන කලාපයන් ද, නොයෙක් තස්තා වැඩෙන
 කලාපයන් ද සිහි කරමි. කෙසේ ද? යත්: අසෝ තැන මෙබඳු තම ඇත්තෙමි,
 මෙබඳු ගෝත්‍ර ඇත්තෙමි, මෙබඳු පැහැ ඇත්තෙමි, මෙබඳු ආහාර ඇත්තෙමි,
 මෙබඳු සුවදක් විඳින්නෙමි, මෙබඳු ආයු කෙලවර කොට ඇත්තෙමි වීමි. ඒ මම
 එසින් වුත වූයෙමි අසෝ තැන උපනිමි. එහි ද මෙබඳු තම ඇත්තෙමි,
 මෙබඳු ගෝත්‍ර ඇත්තෙමි, මෙබඳු පැහැ ඇත්තෙමි, මෙබඳු ආහාර ඇත්තෙමි,
 මෙබඳු සැප දුක් අනුභව කරන්නෙමි, මෙබඳු ආයුෂ කෙලවර කොට
 ඇත්තෙමි වීමි. ඒ මම එසින් වුත වූයෙමි මෙහි උපනිමි කියා සි. මෙසේ ආකාර
 සහිත වූ කාමගොත්‍රාදී උදෙසිමි සහිත වූ තත්වැදුරුම් වූ පෙර වුසු කද-
 පිලිවෙල සිහි කරමි. බමුණ, මා විසින් රැයෙහි පෙරයමිහි දී මේ පෙර වුසු කද
 පිලිවෙල සිහි කරණ නුවණ තාමැති ප්‍රථම විදුම ලබන ලදී. අවිදුම තසන ලදී.
 විදුම පහල විය. මෝහ තාමැති අඳුරතැසුනේ ය. ප්‍රඥ තාමැති ආලෝකය
 පහල විය. සමාහිතවිප්‍රවෘත්තියෙන් අප්‍රමනන වූ කෙලෙස් තවත වියතීයෙන්
 යුක්ත ව අභිප්‍රේතාථී සිද්ධිය කෙරෙහි යොමු කරණ ලද සිත් ඇති ව වාසය
 කරන්නහුට යම්සේ ද මටත් එසේ ය. බමුණ, බිජුවටින් කුකුළුපැටියාගේ
 නික්මීම මෙන් මාගේ මේ පලමු වන නික්මීම විය.

15. සො ඵච සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදයෙන අතඛනණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුහුතෙ කම්මනියෙ ධීතෙ ආනෙජ්ජපනෙන සත්තාතං චුත්ථපපාකඤ්ඤාය චිත්තං අභිනිත්තාමෙසිං. සො දිබ්බෙත චකචුතා විසුද්ධෙන¹ අතීකකත්තමාත්‍රසකෙත සතෙත පසාමි වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භීතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතතෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජාතාමි, “ඉමෙ චත භොනෙතා සත්තා කායදුච්චරිතෙත සමන්තාගතා වචි- දුච්චරිතෙත සමන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙත සමන්තාගතා අරියාතං උපවාදකා මුච්ඡාදිට්ඨිකා මුච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදනා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපත්තා. ඉමෙ චා පත භොනෙතා සත්තා කායසුචරිතෙත සමන්තාගතා වචිසුචරිතෙත සමන්තාගතා මනොසුචරිතෙත සමන්තාගතා අරියාතං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදනා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුභතීං සග්ගං ලොකං උපපත්තා”ති. ඉති දිබ්බෙත චකචුතා විසුද්ධෙන¹ අතීකකත්තමාත්‍රසකෙත සතෙත පසාමි වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භීතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතතෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙත පජාතාමි. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, රතතියා මජ්ඣිමෙ යාමෙ දුතියා විජ්ජා අභිගතා, අවිජ්ජා විහතා, විජ්ජා උපපත්තා, තමො විහතො, ආලොකො උපපත්තො, යථා තං අපමත්තස්ස ආතාපිතො පහිත්තස්ස විහරතො. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ, දුතියාභිනිබ්බිද අහොසි කුසත්‍රු- චච්ඡාපකසෙසව අණකිකොසමහා.

16. සො ඵච සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදයෙන අතඛනණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුහුතෙ කම්මනියෙ ධීතෙ ආනෙජ්ජපනෙන ආසවාතං ඛයඤ්ඤාය විතතං අභිනිත්තාමෙසිං. සො ඉදං දුක්ඛන්තී යථාභූතං අබ්‍හඤ්ඤාසිං, අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං අබ්‍හඤ්ඤාසිං, අයං දුක්ඛ- නිරේධොති යථාභූතං අබ්‍හඤ්ඤාසිං, අයං දුක්ඛනිරේධගාමිනී පටිපදාති යථා- භූතං අබ්‍හඤ්ඤාසිං. ඉමෙ ආසවාති යථාභූතං අබ්‍හඤ්ඤාසිං, අයං ආසව- සමුදයොති යථා භූතං අබ්‍හඤ්ඤාසිං, අයං ආසවනිරේධොති යථා- භූතං අබ්‍හඤ්ඤාසිං අයං ආසවනිරේධගාමිනී පටිපදාති යථාභූතං අබ්‍හඤ්ඤාසිං. තස්ස මෙ ඵච ජාතතො ඵච පස්සතො කාමාසවාපි චිත්තං විමුච්චිත්ථ. භවාසවාපි චිත්තං විමුච්චිත්ථ. අවිජ්ජාසවාපි චිත්තං විමුච්චිත්ථ. විමුත්තස්මිං විමුත්තස්මිං ඤ්ඤාණං අහොසි. ඛිණං ජති, චුසිතං චුභමචරියං, කතං කරණීයං, තාපරං ඉත්ථත්තායාති අබ්‍හඤ්ඤාසිං. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ රතතියා පච්ඡිමෙ යාමෙ තතියා විජ්ජා අභිගතා, අවිජ්ජා විහතා, විජ්ජා උපපත්තා, තමො විහතො, ආලොකො උපපත්තො, යථා තං අපමත්තස්ස ආතාපිතො පහිත්තස්ස විහරතො. අයං බො මෙ බ්‍රාහ්මණ තතියාභිනිබ්බිද අහොසි කුසත්‍රුචච්ඡාපකසෙසව අණකිකොසමහාති.

1. පරිසුද්ධෙත. කජ්ච.

15. ඒ මම මෙසේ සිත වතුභීධ්‍යාතයෙන් සමාහිත වූ කල්හි, උපේක්‍ෂා සමාහි පරිශුද්ධියෙන් පිරිසිදු වූ කල්හි, ප්‍රභාසවර වූ කල්හි, පහ වූ රුහාදි අඛණ ඇති කල්හි, පහ වූ උපකේලය ඇති කල්හි, මාදුභාවයට පැමිණි කල්හි, අභිඤ්ඤායට සුදුසු ව පරිශුද්ධිභාවාදියෙහි පිහිටි කල්හි, අවලබවට පත් කල්හි සත්ත්වයන්ගේ වූහි උපපත්ති දෙක දැනීම පිණිස සිත තැබූයෙමි. ඒ මම පිරිසිදු වූ, මිනිස් ඇස ඉක්ම පැවැත්තා වූ දිවැසින් මුත වන්නා වූ ද උපදින්නා වූ ද හිත වූ ද ප්‍රණීත වූ ද අභිරුප වූ ද විරුප වූ ද ආසා වූ ද දිලීදු වූ ද සත්ත්වයන් දකිමි. කමය පරිදි පැමිණියා වූ සත්ත්වයන් දකිමි. ඒ මෙසේ සි: “ඒකාන්තයෙන් මේ භවත් සත්ත්වයෝ කායදුඛවර්තයෙන් යුක්ත වූහ. වාග්දුඛවර්තයෙන් යුක්ත වූහ. මනෝදුඛවර්තයෙන් යුක්ත වූහ. මුඛාදි ආයතීයත්වට ගතී කරන්නෝ වූහ. විපරිතදුඛී ඇත්තෝ වූහ. මිථ්‍යාදුඛී-යෙන් ගන්නා ලද තාතාවිධ කමී ඇත්තෝ වූහ. ඔහු කාබුත් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ හෙයින් අපාය තමී වූ දුක පිහිටි තැන හෙයින් දුග්ගති තමී වූ, (තො කාමාත්තෙන් ම) පතිත වත හෙයින් විනිපාත තමී වූ තරකයට පැමිණියාහු ය. මේ භවත් සත්ත්වයෝ වතාහි කායසුවර්තයෙන් වාක්සුවර්-තයෙන් මනසුවර්තයෙන් යුක්ත වූවාහු ය. ආයතීයත්වට ගතී තො කරන්නෝ වූහ. සමාන්දුඛීයෙන් යුක්තයෝ ය. සමාන්දුඛීයෙන් ගන්නා ලද තාතාවිධ කමී ඇත්තෝ වූහ. ඔහු කාබුත් මරණින් මතු මතා ගති ඇති හෙයින් සුගති තමී වූ දිවැසියාහු ය”යි මෙසේ මිනිස් ඇස ඉක්ම පැවැති පිරිසිදු දිවැසින් මුත වන්නා වූ ද උපදින්නා වූ ද හිත වූ ද ප්‍රණීත වූ ද අභිරුප වූ ද විරුප වූ ද ආසා වූ ද දිලීදු වූ ද සත්ත්වයන් දකිමි. කමය වූ පරිදි පැමිණියා වූ සත්ත්වයන් දකිමි. මුඛමණය, මා විසින් රැස මැදුම්මහි මේ දිවිතිය විදුම වූ දිවැසිභවය ලබන ලදී. අවිදුම තසන ලදී. විදුම පහල විය. මෝහ අඳුර පහ විය. ප්‍රඥ ලෝකය පහල විය. අප්‍රමාදී වූ කෙලෙස් තවත වියයියෙන් යුක්ත වූ නිවන් පිණිස මෙහෙයන ලද සිත් ඇති ව වසන්තහුට යම් සේ තමී එමෙහි. මුඛමණය, බිජුවටින් කුකුළු පැටියාගේ නික්මීම මෙන් මාගේ මේ දිවිතිය වූ නික්මීම විය.

16. ඒ මම මෙසේ සිත වතුභීධ්‍යාතයෙන් සමාහිගත වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, ප්‍රභාසවර වූ කල්හි, පහ වූ රුහාදි අඛණ ඇති කල්හි, පහ වූ උපකේලය ඇති කල්හි, සිත වහි භාවයට පැමිණි කල්හි, අභිඤ්ඤායට සුදුසු ව පරිශුද්ධිභාවාදියෙහි පිහිටි කල්හි, තොසැලී සිටි කල්හි, ආසුවක්‍ෂයකරඤ්ඤා පිණිස හෙවත් මගනුවණ පිණිස විදසුන් සිත තැබූයෙමි. ඒ මම මේ දුක යා සි තත් වූ පරිද්දෙන් දකිමි. මේ දුක හටගැණීමට හේතුවා සි තත් වූ පරිද්දෙන් දකිමි. මේ දුකනිකිරේධය සි තත් වූ පරිදි දකිමි. මේ දුකනිකිරේධයට = නිවණට යන පිළිවෙත ය සි තත් වූ පරිදි දකිමි. මොහු ආසුවයෝ සි තතු සේ දකිමි. මේ ආසුවයන්ගේ හට ගැණීමට හේතුව ය සි තතු සේ දකිමි. මේ ආසුවනිරේධය සි තතු සේ දකිමි. මේ ආසුවනිරේධ-ගාමිනී ප්‍රතිපතනී ය සි තතු සේ දකිමි. මෙසේ දන්නා වූ මෙසේ දන්නා වූ ඒ මාගේ සිත කාමාසුවයෙන් ද මිදුනේ ය. භවාසුවයෙන් ද මිදුනේ ය. අවිදුසුවයෙන් ද මිදුනේ ය. සිත මිදුනු කල්හි මිදිතා සි නුවණ පහල විය. ඉපදීම ක්‍ෂීණ විය. මග බහිර වැස නිමවන ලදී. සිවු මග කටයුතු කරණ ලද්දේ ය. මේ බව (කෙලෙසුන් තැසීම) පිණිස අත්‍ය වූවක් තැනා සි දකිමි. මුඛමණය, රෑ පැසුළුයමෙහි මේ තෘතීයවිදුම (ආසුවක්‍ෂයකරඤ්ඤා) අවබෝධ කරණ ලද්දේ ය. අවිදුම තසන ලදී. ආයතීමාහීඤ්ඤාව උපත. මොහානිකාරය තැසින. ප්‍රඥලෝකය පහල විය. අප්‍රමාදන වූ කෙලෙස් තවත වියයියෙන් යුක්ත වූ නිවන් පිණිස මෙහෙයන ලද සිත් ඇති ව වසන්තහුට යම් සේ ද, එසේ ය. මුඛමණය, බිජුවටින් කුකුළු පැටියාගේ නික්මීම මෙන් මාගේ මේ තුන්වන නික්මීම විය.

17. එවං චූහෙන වෙරඤ්ජා බ්‍රාහ්මණෝ භගවන්තං එතදවොච:
 “ජේට්ඨො භවං ගොතමො. සෙට්ඨො භවං ගොතමො. අභිකක්කන්තං හො
 ගොතම, අභිකක්කන්තං හො ගොතම, සෙය්‍යථාපි හො ගොතම තීක්කතුජ්ජිතං වා
 උක්කතුජේජය්‍ය, පච්චිජ්ජන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුහස්ස වා මග්ගං ආචිකෙඛය්‍ය,
 අක්කිකාරෙ වා තෙලපජේජාතං ධාරෙය්‍ය වක්ඛුමනෙතා රූපානී දක්ඛිනනීති,
 එවමෙවං හොතා ගොතමෙත අතෙකපරියායෙත ධමමො පකාසිතො. එසාහං
 භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ජාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඛ්ඤ්ඤා. උපාසකං මං භවං
 ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්‍යපෙනං භරණං ගතං. අධිවාසෙතු ව මෙ
 භවං ගොතමො වෙරඤ්ජායං වස්සාවාසං සද්ධිං භික්ඛුසඛ්ඤ්ඤා”ති.

18. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්භිභාවෙන. අථ ඛො වෙරඤ්ජා බ්‍රාහ්මණෝ
 භගවන්තො අධිවාසන්තා විදිත්වා උට්ඨායාසන්තා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං
 කත්වා පක්කාමි.

19. හෙන ඛො පත සමයෙන වෙරඤ්ජා දුබ්භිකඛා හොති දව්භිතිකා
 සෙතට්ඨිකා සලාකාචුත්තා. න සුකර් උඤ්ඤන්ත පග්ගහෙන යාපෙතුං. තෙන
 ඛො පත සමයෙන උභාගන්පථිකා අස්සවාණීජා පඤ්චමනෙතති අස්සසතෙති
 වෙරඤ්ජං වස්සාවාසං උපගතා හොන්ති. තෙති අස්සමණ්ඛලිකාසු භික්ඛුතං
 පත්ථපත්ථපුලකං පඤ්ඤාගතං හොති. භික්ඛු පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා
 පත්තචීවරමාදාය වෙරඤ්ජං පිණ්ඩාය පවිසිත්වා පිණ්ඩං අලභමාතා අස්සමණ්ඛලි-
 කාසු පිණ්ඩාය චරිත්වා පත්ථපත්ථපුලකං ආරුමං හරිත්වා උදුක්ඛලෙ කොට්ටෙත්වා
 කොට්ටෙත්වා පරිභුඤ්ජන්ති. ආයස්මා පත්තානඤ්ඤ පත්ථපුලකං සිලායං පිංසිත්වා
 භගවන්තො උපතාමෙති. තං භගවා පරිභුඤ්ජති.

20. අස්සොසි ඛො භගවා උදුක්ඛලසද්දං.-ජාතන්තාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති,
 ජාතන්තාපි න පුච්ඡන්ති. කාලං විදිත්වා පුච්ඡන්ති, කාලං විදිත්වා න පුච්ඡන්ති.
 අත්ථසංභිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති, තො අතත්ථසංභිතං. අතත්ථසංභිතෙ සෙතු-
 ඝාතො තථාගතාතං. දභීතාකාරෙහි බුද්ධා භගවන්තො භික්ඛු පරිපුච්ඡන්ති:
 ‘ධම්මං වා දෙසෙස්සාම. සාවකාතං වා සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමා’ති.-

අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ආනිඤ්ඤං ආමනෙතසි: “කීං නු ඛො සො
 ආතඤ්ඤ උදුක්ඛලසද්දෙ”ති අථ ඛො ආයස්මා ආතඤ්ඤ භගවන්තො එතමත්ථං
 ආරෙච්චෙසි. “සාබ්බ සාබ්බ ආතඤ්ඤ, තුමෙහති ආතඤ්ඤ, සප්පුරිසෙහි විජිතං.
 පච්චිමා ජන්තා සාලිමංසොදනං අතිමඤ්ඤිස්සතිති.

17. මෙසේ වදාල කල්හි ඒ වේරඤ්ඤා බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සෑල කෙළේ ය: “භවත් ගෞතමයෝ ජෝසායහ. ශ්‍රේණියහ. භවත් ගෞතමයෙනි, ඉතා මෑතාවි. භවත් ගෞතමයෙනි, ඉතා මෑතාවි. භවත් ගෞතමයෙනි, යම්සේ යටිකුරු කරණ ලද්දක් උඩුකුරු කරත්- නේ ද, වසන ලද්දක් විවෘත කරන්නේ ද, මං මුලා වුවකුට මග කියන්නේ ද, ඇස් ඇත්තෝ රු දකින්නායි අඳුරෙහි තෙල්පහනක් දල්වන්නේ ද, මෙ පරිද්දෙන් ම භවත් ගෞතමයන් විසින් තන් අයුරින් දහම් දෙසන ලදී. මම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ද බමිය ද භික්ෂු සඛ්‍යායාද සරණ යමි. භවත් ගෞතමයෝ අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගියා වූ උවසුවකු කොට මා සලකන්නා. භවත් ගෞතමයෝ භික්ෂුසඛ්‍යා සමග මට අනුග්‍රහය පිණිස වෙරඤ්ඤා නුවර වස් විසීම ද ඉවසන්නා” යි.

18. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුන්වැනි භාවයෙන් එය ඉවසුණේක. ඉක්බිති වේරඤ්ඤා බමුණු තෙමේ බුදුරජානන් වහන්සේගේ ඒ ඉවසීම දක හුතස්තෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාද පාදකුණු කොට ගියේ ය.

19. එකල්හි වේරඤ්ඤා නුවර දුක සේ ලැබිය යුතු භික්ෂාව ඇත්තේය. ජිවිතයක් මරණයක් අතර පැවැති දෙ-අදහස් ඇත්තේ ය. තැන තැන විසුලු මනිඇටවලින් යුක්ත ය. (තොහොත් ‘සෙතට්ඨිකා’ නම් සසාරයෙහියෙන් යුක්ත ය.) කුසපත් බෙදා කරණ දිවිපැවැත්ම ඇත්තේ ය. (තොහොත් කුරු පමණක් ව හටගත් සසා ඇත්තේ ය.) පිඩු සිහිමෙන් යැපෙන්නට පහසු තොවන නැතෙක් විය. එකල්හි උභ්‍යන්තරයෙන් පැමිණි අස්වෙලෙන්දේ පත්සියක් පමණ වූ අසුන් සමග වස් සාරමස විසීමට වෙරඤ්ඤාවට පැමිණියාහු වෙත්. ඔවුන් විසින් අස්මඬුලුවල දී භික්ෂුන්ට යවහාල් පත පත පිහිටුවන ලද්දේ වෙයි. භික්ෂුහු පෙරවරු කාලයෙහි හැද පෙරෙව පා සිටුරු ගෙණ වේරඤ්ඤාවට පිඩු පිණිස විවිස පිඩු තො ලබන්නාහු අස්මඬුලුවල පිඩු සිහා ඇවිද යවහාල් පත පත අරමට ගෙණවුන් වතෙහි ලා කොටා වලදත්. ආයුෂ්මත් වූ ආනන්ද ස්ථවිර තෙමේ යවහාල්පතක් ගලෙහි ලා අබරු (මී සකුරු යොදා) භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිගන්වයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එය වලදනසේක.

20. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වජ්‍යනි මොහොල් ගැටෙන හඬ ඇසුණේක. --තථාගතවරයෝ කරුණ දන්නාහු ද විචාරත්. දන්නාහු ද තො විචාරත්. කල් දක විචාරත්. කල් දක තො විචාරත්. තථාගතවරයෝ වෘඛ සහිත වුවක් ම විචාරත්. අවෘඛ සහිතයක් තො විචාරත්. අතථ සහිත වචන විෂයයෙහි තථාගතවරයන්ගේ සේතුසාතය (එබඳු වචන කීමෙහි සිත මාගීයෙන් නැසුනේ ම) වෙයි. භාග්‍යවත් බුදුවරු “දහම් හෝ දෙසන්නෙමු. සච්චන්ට සිකපද හෝ පණවන්නෙමු” යි දෙ කරුණෙකින් භික්ෂුන් පිලිවිසින්.-

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් ඇමැතු සේක: “ආනන්දය, ඒ වතෙහි මොහොල් ගැටෙන හඬ කීමක් ද?” ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සෑල කෙළේ ය. “ආනන්දය, මෑතාවි, මෑතාවි. සත්පුරුෂ වූ තොප විසින් දුර්භික්ෂය ද ලොහය ද දිනන ලදී. පශ්චිමජනනාව මස් හා හැල්සාල්බතට පවා අවමත් කරායි” වදාල සේක.

21. අථ බො ආයසමා මහාමොග්ගලානො යෙන භගවා තෙනුපසංකම්. උපසඞ්කම්භා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො බො ආයසමා මහාමොග්ගලානො භගවන්තං එතදවොච: “එතරභි භනෙත වෙරඤ්ඤා දුඛභිත්තං දභිභිත්තං සෙනට්ඨිකා සලාකාචුත්තං. න පුකරං උඤ්ඤන් පග්ගහෙත යාපෙත්තුං. ඉමිස්සා භනෙත මහාපඨවියා හෙට්ඨිමං තලං සම්පන්නං. සෙය්‍යථාපි බුද්ධමුද්ධං අනීලකං එවමෙස්සාදං. සාධාහං භනෙත පඨවිං පරිවතෙතය්‍යං, භික්ඛු පපටකොපං පරිභුඤ්ඤන්තී”ති.

“යෙ පත තෙ මොග්ගලාන, පඨවිතිස්සිතා පාණා තෙ කථං කරිස්සයි?”ති.

“එකාහං භනෙත පාණං අභිනිවම්නිස්සාමි සෙය්‍යථාපි මහාපඨවී. යෙ පඨවිතිස්සිතා පාණා තෙ තත් සඞ්කාමෙස්සාමි. එකෙත භන්දෙත පඨවිං පරිවතෙතස්සාමි”ති.

“අලං මොග්ගලාන, මා තෙ රුච්චි පඨවිං පරිවතෙතතුං. විපලාසමපි සත්තා පටිලභෙය්‍ය”න්ති.

“සාධු භනෙත සබ්බො භික්ඛුසඞ්කො උත්තරකුරුං පිණ්ඩාය ගච්චෙය්‍ය”ති.

“අලං මොග්ගලාන, මා තෙ රුච්චි සබ්බස්ස භික්ඛුසඞ්කස්ස උත්තරකුරුං පිණ්ඩාය ගමන්”න්ති.

22. අථ බො ආයසමතො සාපිපුභතස්ස රහොගතස්ස පතිසලීතස්ස එචං වෙතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “කතමෙසානං බො බුද්ධානං භගවන්තානං බුභමචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසි? කතමෙසානං බුද්ධානං භගවන්තානං බුභමචරියං විරට්ඨිතිකං අහොසි?”ති.

23. අථ බො ආයසමා සාරිපුත්තො සායණසමයං පතිසලාතා චුට්ඨිතො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කම් උපසඞ්කම්භා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො බො ආයසමා සාරිපුත්තො භගවන්තං එතද-වොච: “ඉධ මයං භනෙත රහොගතස්ස පතිසලීතස්ස එචං වෙතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “කතමෙසානං බො බුද්ධානං භගවන්තානං බුභමචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසි? කතමෙසානං බුද්ධානං භගවන්තානං බුභමචරියං විරට්ඨිතිකං අහොසි?”ති.

24. “කතමෙසානං නු බො භනෙත බුද්ධානං භගවන්තානං බුභමචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසි? කතමෙසානං බුද්ධානං භගවන්තානං බුභමචරියං විරට්ඨිතිකං අහොසි?”ති

“භගවතො ව සාරිපුත්ත විපසස්සිස්ස භගවතො ව සිඛිස්ස භගවතො ව වෙස්සභුස්ස බුභමචරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසි. භගවතො ව සාරිපුත්ත කකුඤ්ඤස්ස භගවතො ව ඤානානාමනස්ස භගවතො ව කස්සපස්ස බුභමචරියං විරට්ඨිතිකං අහොසි”ති.

21. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ මහමුගලන් හෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹ වැඳ පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් මහමුගලන් හෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළහ: “වහන්ස, දැන් වේරඤ්ඤා නුවර දුක සේ ලැබිය යුතු වූ භික්ෂුව ඇත්තේ ය. ජීවිතය පිලිබඳ ව දෙඟහෙකින් පැවැති සැක ඇත්තේ ය. තැන තැන විසුල මිනීආට ඇත්තේ ය. (කොහොත් වැලඳුනු සෙතටසීකා නම් සත්‍යරෝගය ඇත්තේය.) ලග බෙදීමෙන් දිවි පවත්වන්නක් වෙයි. පිඩු සිහීමෙන් ජීවත් වන්නට පහසු කොවන්නක් වෙයි. වහන්ස, මේ පොළොවේ යට පෙදෙස මිනිරිසයෙන් සමෘද්ධි වෙයි. පිලවුන් නැති මිවදයක් යම් සේ ද, එමෙන් රතවත් වෙයි. වහන්ස, භික්ෂුහු පෘථිවීරතය වලදත්වා’යි මම පොළොව පෙරලන්නෙමි තම මැතැව්” යනු යි.

“මුගලන, යම් ඒ පොළොව ඇසුරු කල ප්‍රාණීහු වෙද්ද, ඔවුනට කුමක් කරන්නෙහි ද?”

“වහන්ස, මම පොළොව පමණ මහත් වූ එක් අත්ලක් මවන්නෙමි. පොළොව ඇසුරු කල ඒ ප්‍රාණීන් එයට මාරු කරන්නෙමි. අතින් අතින් පොළොව පෙරලන්නෙමි.”

“මුගලන, නුසුදුසු ය. පොළොව පෙරළීම නොපට රුචි නො වේවා. සහනියෝ විතතවිපයඝාසයට පවා පැමිණෙන්නාහු ය.”

“වහන්ස, සියලු භික්ෂුසමස නෙමේ උතුරුතුරු දිවයිනට පිඩු පිණිස යන්නේ නම් මැතැව්.”

“මුගලන, නුසුදුසු ය. උතුරුතුරුදිවයිනට සියලු භික්ෂුසමසයාගේ යෑම කොපට රුචි නො වේවා.”

22. ඉක්බිති රහෝගත වූ, විතතවිවෙකයෙන් යුත් වූ ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේට මෙසේ වූ විතතපරිච්ඡාදියෙක් පහල විය. “කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය වීරසථාසී නො වී ද? කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය වීරසථාසී වී ද?”

23. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ ශාරීපුත්‍ර සථවිර නෙමේ පස්වරුගෙහි පලසමවතින් තැහි සිටියේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹ වැඳ එකත්පස් ව හුන්නේය. එකත් පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍ර සථවිර නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: “වහන්ස, මෙහි රහසිගත වූ විතතවිවේකයෙන් යුත් වූ මගේ සිතට මෙබඳු විතතියෙක් පහල විය. “කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය වීරසථාසී නො වී ද? කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය වීරසථාසී වී ද?” යනු යි.

24. “වහන්ස, මෙහි කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය වීරසථාසී නො වී ද? කවර භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ ශාසනය වීරසථාසී වී ද?”.

“ශාරීපුත්‍රසීති, විපසයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේද සිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද වෙසසකු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද ශාසනය බොහෝ කල් පැවැතුනෙක් නො වී ය. ශාරීපුත්‍රසීති, කකුසද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද කෝනාගමන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද, ශාසනය වූ කලී බොහෝ කල් පැවැතුනෙක් වී” යා යි වදාල සේක.

25. “කොහු බොහෝ හතෙකු හෙතු කොපව්වයෝ යෙන හඟවතො ව විපසිසිය හඟවතො ව සිඛිසිය හඟවතො ව වෙසසභුසිය බ්‍රහ්මවරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසී?” කී.

26. “හඟවා ව සාරිපුත්ත විපසිසි හඟවා ව සිඛි හඟවා ව වෙසසභු කිලාසුතො අගෙසුං සාවකාතං විජ්ජාචරත ධම්මං දෙසෙතුං. අපපකං ව තෙසං අහොසී සුත්තං ගෙය්‍යං වෙස්‍යාකරණං ගාථා උද්‍යනං ඉතිච්චිතකං ජාහකං අබ්‍රහ්මවම්මං වෙදලං. අපපඤ්ඤානං සාවකාතං සිකඛාපදං. අනුඤ්චං පාතිමොකං.

27. තෙසං බුද්ධානං හඟවන්තානං අන්තරධාතෙන බුද්ධානුබුද්ධානං සාවකාතං අන්තරධාතෙන යෙ තෙ පච්ඡිමා සාවකා තාතානාමා තාතා- ගොතතා තාතාච්චා තාතාකුලා පබ්බජ්ජා, තෙ හං බ්‍රහ්මවරියං බිපපඤ්ඤව අන්තරධාපෙසුං. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත තාතාපුප්ථාති ඵලකෙ නිකඛිතතාති සුත්තෙන අසඬගභීකාති, තාති වාහො විකීර්ති විධම්මි විධිංසෙති. තං කිසු හෙතු? යථා තං සුභෙහත අසඬගභීහතා. ඵවම්මෙව බො සාරිපුත්ත තෙසං බුද්ධානං හඟවන්තානං අන්තරධාතෙන බුද්ධානුබුද්ධානං සාවකාතං අන්තරධාතෙන යෙ තෙ පච්ඡිමා සාවකා තාතානාමා තාතාගොතතා තාතාච්චා තාතාකුලා පබ්බජ්ජා, තෙ හං බ්‍රහ්මවරියං බිපපඤ්ඤව අන්තරධාපෙසුං.

28. කිලාසුතො¹ වනෙහඟවන්තො අගෙසුං සාවකෙ වෙහසා වෙතො පරිච්ච ඔවදිතුං. භුහපුබ්බං සාරිපුත්ත වෙසසභු හඟවා අරහං සම්මා- සම්බුද්ධො අඤ්ඤාචරසම්. භිංසනකෙ වතසණ්ඨෙ සහසං භිකඛුසඬිතං වෙතසා වෙතො පරිච්ච ඔවදති අනුසාසති: “ඵවං විතකෙකථ. මා ඵවං විතකකසිත්ථ. ඵවං මතසි කරොථ. මා ඵවං මතසාකත්ථ. ඉදං පච්ඡථ. ඉදං උපසම්පජ්ජ විහරථා” කී. අථ බො සාරිපුත්ත තස්ස භිකඛුසඬිතස්ස වෙසසභුතා හඟවතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙත ඵවං ඔවදියමානානං ඵවං අනුසාසියමානානං අනුපාදය අසවෙති විතතාති විමුච්චිංසු. - තඤ්ඤ සුදං සාරිපුත්ත භිංසනකස්ස වතසණ්ඨස්ස භිංසනකතස්මිං ගොති: යො කොචි අච්චාරාගො හං වතසණ්ඨං පච්ඡති, යෙහුයෙහත ලොමාති හංසනති.-

29. අයං බො සාරිපුත්ත හෙතු අයං පච්චයො, යෙන හඟවතො ව විපසිසිය හඟවතො ව සිඛිසිය හඟවතො ව වෙසසභුසිය බ්‍රහ්මවරියං න විරට්ඨිතිකං අහොසී” කී.

1. කිලාසුතො, සභා.

25. “වහන්ස, යම් හේතුවෙකින් විපසසී භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද සිව් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද වෙසසඟු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද ශාසනය බොහෝ කල් පැවතුනෙක් නො වී නම්, එයට හේතු කවරේ ද? එයට ප්‍රත්‍යය කවරේ ද?”

26. “ශාරීපුත්‍රයෙනි, විපසසී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද සිව් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද වෙසසඟු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ශ්‍රාවකයන්ට විහාරවශයෙන් ධර්මය දෙශනා කරන්නට උත්සාහ රහිත වූහ. ඒ බුදුවරුන්ගේ සුත්ත ය, ගෙය ය, වෙසනාකරණ ය, ගාථා ය, උදක ය, ඉතිවුත්තක ය, ජාතක ය, අබ්‍යුතධම්ම ය, වෙදලු ය යන තවංග ශාසනාශාසනය සවලා ද විය. ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද ද නො පණවන ලදී. ආණාපාතිමොක්ඛය නො උදෙසන ලදී.

27. ඒ භාග්‍යවත් වූ බුදුවරුන්ගේ පරිනිවෘත්තයෙන් ඒ බුදුවරුන්ගේ සමමුඛශ්‍රාවකයන්ගේ ද පරිනිවෘත්තයෙන් තානාතාම ඇති, තානාගොත්‍ර ඇති, තානාජාතියෙන් තානාකුලයෙන් පැවිදි වූ යම් පශ්චිමශ්‍රාවක කෙනෙක් වුවාහු ද, ඔහු ඒ ශාසනය වහා ම අතුරුදන් කලාහු ය. ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම්සේ තන් වැදූරුම් පුෂ්පජාතීහු මලයේ නැන්පත් කරණ ලද්දහු හුයෙන් නොගොතන ලද්දහු ද, යම්සේ ඒ මල් වාහය හෙමේ විසුරුවා ද, අන් තැනකට යවා ද, තුබූ තැනින් පහ කෙරේ ද, ඒ කවර හෙයින් ද? යත්: සුදුසු පරිදි ඒ මල් සුගින් නොගෙනු හෙයින්. මෙ පරිද්දෙන් ම, ශාරීපුත්‍රයෙනි, ඒ භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ පිරිනිවන් පැමෙත් ඒ බුදුවරුන්ගේ සමමුඛශ්‍රාවකයන්ගේ පිරිනිවන් පැමෙත් ඒ ශ්‍රාවකයන්ගේ අතැවැසි වූ තානාතාමගෝත්‍ර ඇති, තානාජාතියෙන් තානාකුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ යම් පශ්චිමශ්‍රාවක කෙනෙක් වුවාහු නම්, ඔහු ඒ ශාසනය වහා ම අතුරුදන් කලාහ.

28. වැලි දු ඒ භාග්‍යවත් බුදුවරු නමන්ගේ සිහින් ශ්‍රාවකයන් සිත පිරිසිදු දූත ශ්‍රාවකයන්ට අවවාද කරන්නට උත්සාහ සහිත වූහ. ශාරීපුත්‍රයෙනි, පෙර වූවක් කියමි: අභීත් සමාස්සමුඛු වූ වෙසසඟු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බිහිසුණු වූ එක්තරා වතලාභාබෙක දී තමන්ගේ සිහින් ඒ මහණුන්ගේ සිත පිරිසිදු දූත දහසක් මහණුන්ට ‘මෙසේ (තෙකබවවාදි) විතකී කරවු. (කාමාදි) විතකී නො කරවු. මෙසේ අනිභ්‍යාදිවශයෙන් මෙතෙහි කරවු. නිභ්‍යාදිවශයෙන් මෙතෙහි නො කරවු. අකුසල් වූ මෙය දුරු කරවු. කුසල් වූ මෙයට පැමිණ වාතය කරවු’යි අවවාද කරණ සේක, අනුශාසනා කරණ සේක. ඉක්බිති ශාරීපුත්‍රයෙනි, අභීත් සමාස්සමුඛු වූ වෙසසඟු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙසේ අවවාද කරණු ලබන්නා වූ මෙසේ අනුශාසනා කරණු ලබන්නා වූ ඒ දහසක් මහණුන්ගේ සිත් උපාදාන රහිත ව කාමාදි ආසුච්චයන්ගෙන් මිදුනේය. - ශාරීපුත්‍රයෙනි, ඒ බිහිසුණු වතලාභාබෙහි මේ බිහිසුණු බව වෙයි: අච්චාරාය වූ යමෙක් ඒ වත ලාභාබව පිවිසේද, බෙහෙවින් ඔහුගේ ලොබුදහ ගණී.-

29. යමක් හේතු කොට ගෙන විපසසී භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද සිව් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද වෙසසඟු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ද ශාසනය බොහෝ කල් පවත්නේ නො වී ද, ශාරීපුත්‍රයෙනි, මේ එයට හෙතුව යි. මේ එයට ප්‍රත්‍යය යි.”

30. “කො පත භනෙත හෙතු කො පච්චයො යෙන භගවතො ච කකුසන්ධියා භගවතො ච කොනාගමනියා භගවතො ච කසපසා චුභමචරියං චිරට්ඨිතිකං අහොසි ?”ති.

31. “භගවා ච සාරිපුත්ත කකුසන්ධියා භගවා ච කොනාගමනියා භගවා ච කසපසා අකිලාසුතො අහෙසුං සාවකානං විජාරෙත ධම්මං දෙසෙවුං. ඛත්තං ච තෙසං අහොසි සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථා උදුනං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අඛුතධම්මං වෙදලො. පඤ්ඤාතනං සාවකානං සිත්තාපදං. උද්දිට්ඨං පාතිමොක්ඛං.

32. තෙසං බුද්ධානං භගවන්තානං අන්තරධාතෙත, බුද්ධානුබුද්ධානං සාවකානං අන්තරධාතෙත, යෙ තෙ පච්ඡිමා සාවකා තාතාතාමා තාතාගොත්තා තාතාචච්චා තාතාකුලා පඛඤ්ඤා, තෙ තං බුභමචරියං චිරං දීඝමඤ්ඤානං ඵපෙසුං. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත තාතාපුපථාති ඵලකෙ නිකඛිත්තාති සුත්තෙතන සුසං-ගභිතාති, තාති වානො ත විකිරති ත විධම්මති ත විද්ධංසෙති. තං කියා හෙතු? යථා තං සුත්තෙතන සුසංගභිතතතා. ඵචමෙව ඛො සාරිපුත්ත, තෙසං බුද්ධානං භගවන්තානං අන්තරධාතෙත බුද්ධානුබුද්ධානං සාවකානං අන්තරධාතෙත යෙ තෙ පච්ඡිමා සාවකා තාතාතාමා තාතාගොත්තා තාතාචච්චා තාතාකුලා පඛඤ්ඤා, තෙ තං බුභමචරියං චිරං දීඝමඤ්ඤානං ඵපෙසුං.

33. අයං ඛො සාරිපුත්ත හෙතු අයං පච්චයො යෙන භගවතො ච කකුසන්ධියා භගවතො ච කොනාගමනියා භගවතො ච කසපසා චුභමචරියං චිරට්ඨිතිකං අහොසි”ති.

30. “වහන්ස, යමක් කරණ කොට ගෙන කකුසද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේත් කෝතාගමන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේත් කාශ්‍යප භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේගේත් ශාසනය බොහෝ කල් පවත්නක් වී නම්, එයට හේතුව කීම්? ප්‍රත්‍යය කීම්?”

31. “ශාරීපුත්‍රයෙනි, කකුසද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද කොතාගමන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ශ්‍රාවකයන්ට විසාර වශයෙන් දහම් දෙසන්නව උත්තරාභවත් වූහ. ඒ බුදුවරුන්ගේ සුත්‍ර-දෙශනා ද, ගාථා සහිත සුත්‍ර දෙශනා ද, අභිධම්මපිටකය හා අත්‍ය අභිග අටට අයත් නුචු බුද්ධිවචන ද, ගාථා දෙශනා ද, සොම්නස්මුවා නුවණින් වදල දෙශනා ද, ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදල සේකැ’යි දැක්වූ සුත්‍රාන්ත ද, ජානකදෙශනා ද, ආශ්‍රවයභීදභුතධම්මප්‍රතිසංයුක්ත සුත්‍රාන්ත ද, ප්‍රීතිය හා ලොක අභිසාර කල සුත්‍රාන්ත ද යන නවංග ශාස්තෘශාසනය බොහෝ විය. ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද පණවන ලදී. පාමොක් උදෙසන ලදී.

32. ඒ භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ පරිනිවෘත්තයෙන්, ඒ බුදුවරුන්ගේ සමමුඛශ්‍රාවකයන්ගේ පරිනිවෘත්තයෙන්, ඒ සමමුඛශ්‍රාවකයන්ගේ ශ්‍රාවකවරයන්ගේ අතැවැසි වූ, තන් වැදුරුම් තම් ගොත් ඇති, තන් වැදුරුම් ජාතියෙන් තන් කුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ යම් ඒ පශ්චිම ශ්‍රාවක කෙනෙක් වුවහු තම්. ඔහු ඒ ශාසනය ඉතා දීඪි කාලයක් හැබුහ. ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම්සේ තන්වැදුරුම් පුෂ්පයෝ මලයේ තැන්පත් කරණ ලද්දහු හුයෙන් මතා ව බඳනා ලද්දහු ද, වාතය තෙමේ ඔවුන් තො විසුරුවා ද, අන් හැන-කව තො යවා ද, තුබු තැනින් පහ තො තෙරේ ද, ඒ කවර හෙයින් ද? යත්: සුදුසු පරිදි ඒ මල් හුයින් ගෙනුහු තෙයින්. මෙ පරිද්දෙන් ම ශාරීපුත්‍රයෙනි, ඒ භාග්‍යවත් බුදුවරුන්ගේ පිරිනිවීමෙන්, ඒ බුදුවරුන්ගේ සමමුඛශ්‍රාවකයන්ගේ පිරිනිවීමෙන්, ඒ සමමුඛශ්‍රාවකයන්ගේ අතැවැසි වූ, තාතා තම් ගොත් ඇති, තාතාජාතියෙන් තාතාකුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ යම් ඒ පශ්චිම ශ්‍රාවක කෙනෙක් වුවහු ද, ඔහු ඒ ශාසනය බොහෝ දිගු කලක් තැබුහ.

33 ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් කරුණෙකින් කකුසද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේත් කොතාගමන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේත් කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේත් ශාසනය දිගු කල් පවත්නේ වී ද, මේ එයට හේතුව ය, මේ එයට ප්‍රත්‍යය ය” යි වදල සේක.

34. අථ ඛො ආයස්මා ඝාමිපුතො උට්ඨායාසතා එකංසං උත්තරා-
සඛං කරිත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලීං පණාමේත්වා භගවන්තං එතදුවොච:
“එතස්ස භගවා කාලො, එතස්ස පුගත කාලො, යං භගවා ආවකාතං සික්ඛා-
පදං පඤ්ඤපෙය්‍ය, උද්දිසෙය්‍ය පාතීමොක්ඛං, යථසිද්ධං බ්‍රහ්මචරිතං අභිනිසං
අස්ස විරට්ඨිතික”න්ති.

35. “ආගමෙහි නිං සාරිපුත්ත. ආගමෙහි නිං සාරිපුත්ත. තථාභනෝච
තත්ථ කාලං ජාතියාති. න තාව සාරිපුත්ත සත්ථා ආවකාතං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤපෙති, න උද්දිසති පාතීමොක්ඛං, යච න ඉධෙකච්චෙව ආසවට්ඨානීයා
ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති. යනො ච ඛො සාරිපුත්ත ඉධෙකච්චෙව
ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති, අථ සත්ථා ආවකාතං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤපෙති, උද්දිසති පාතීමොක්ඛං තෙසඤ්ඤෙව ආසවට්ඨානීයාතං
ධම්මාතං පටිසාතාය.

36. න තාව සාරිපුත්ත, ඉධෙකච්චෙව ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස
පාතුභවන්ති, යච න සඛෙසා රත්තඤ්ඤමහත්තං පනෙතා හොති. යනො
ච ඛො සාරිපුත්ත, සඛෙසා රත්තඤ්ඤමහත්තං පනෙතා හොති, අථ ඉධෙකච්චෙව
ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති. අථ සත්ථා ආවකාතං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤපෙති, උද්දිසති පාතීමොක්ඛං තෙසඤ්ඤෙව ආසවට්ඨානීයාතං
ධම්මාතං පටිසාතාය.

37. න තාව සාරිපුත්ත, ඉධෙකච්චෙව ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස
පාතුභවන්ති, යච න සඛෙසා චේපුලුමහත්තං පනෙතා හොති. යනො ච ඛො
සාරිපුත්ත සඛෙසා චේපුලුමහත්තං පනෙතා හොති, අථ ඉධෙකච්චෙව ආසව-
ට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති. අථ සත්ථා ආවකාතං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤපෙති, උද්දිසති පාතීමොක්ඛං තෙසඤ්ඤෙව ආසවට්ඨානීයාතං
ධම්මාතං පටිසාතාය.

38. න තාව සාරිපුත්ත, ඉධෙකච්චෙව ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතු-
භවන්ති, යච න සඛෙසා ලාභග්ගමහත්තං පනෙතා හොති. යනො ච ඛො
සාරිපුත්ත සඛෙසා ලාභග්ගමහත්තං පනෙතා හොති, අථ ඉධෙකච්චෙව
ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති, අථ සත්ථා ආවකාතං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤපෙති, උද්දිසති පාතීමොක්ඛං තෙසඤ්ඤෙව ආසවට්ඨානීයාතං
ධම්මාතං පටිසාතාය.

39. න තාව සාරිපුත්ත, ඉධෙකච්චෙව ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතු-
භවන්ති, යච න සඛෙසා බාහුසච්චමහත්තං පනෙතා හොති. යනො ච ඛො
සාරිපුත්ත සඛෙසා බාහුසච්චමහත්තං පනෙතා හොති, අථ ඉධෙකච්චෙව
ආසවට්ඨානීයා ධම්මා සඛෙස පාතුභවන්ති. අථ සත්ථා ආවකාතං සික්ඛාපදං
පඤ්ඤපෙති, උද්දිසති පාතීමොක්ඛං තෙසඤ්ඤෙව ආසවට්ඨානීයාතං
ධම්මාතං පටිසාතාය.”

40. තිරබ්බුදෙ හි සාරිපුත්ත, භික්ඛුසඛෙසා නිරාදීතවො අපභතකාලකො
පුඤ්ඤො සාරෙ පට්ඨිතො. ඉමේසං හි සාරිපුත්ත පඤ්චන්තං භික්ඛුසතාතං
යො පච්ඡමකො භික්ඛු, සො සොතාපනෙතා අවිනීපාතධම්මො නියතො
සමොඛිපරායණො”ති.

34. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සෑවිසුන් තෙරණුවෝ පොරෝණය එකේ කොට පෙරෙව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙසට ඇද්දලි බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාලු කලහ. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යම් හෙයෙනින් මේ ශාසනය දිගුකල් පවත්නක්, බොහෝ කල් පවත්නක් වන්නේ ද, එසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද පණවන සේක්වා. පාමොක් උදෙසන සේක්වා. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මෙය එයට කල් වෙයි. සුභතයන් වහන්ස, මෙය එයට කල් වෙයි.”

35. “ශාරීපුත්‍රයෙනි, බලාපොරොත්තු වටු. ශාරීපුත්‍රයෙනි, බලාපොරොත්තු වටු. තථාගත තෙමේ ම එයව කල් දන්නේ ය. ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් තාක් මේ ශාසනයෙහි ආසුච්චයන් ඉපද සිටීමට ආධාර වූ ඇතැම් ධර්මයෝ සඛ්‍යයා කෙරෙහි නො පහල වෙද්ද, ඒ තාක් ශාසනා තෙමේ ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද නො පණවයි, පාමොක් නො උදෙසයි. ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක වතාහි මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් ආසුච්චයානීයධර්මයෝ සඛ්‍යයා කෙරෙහි පහල වෙද්ද, එකල්හි ශාසනා තෙමේ එම ආසුච්චයානීය ධර්මයන් තැසීම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද පණවයි, පාමොක් උදෙසයි.

36. ශාරීපුත්‍රයෙනි, සඛ්‍ය තෙමේ යම් තාක් විරුහුඤ්ඤාන්ගෙන් මහත් බවට නො පැමිණියේ වේ ද, ඒ තාක් මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් ආසුච්චයානීය-ධර්මයෝ නො පහල වෙත්. ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක සඛ්‍ය තෙමේ විරුහුඤ්ඤාන්ගෙන් මහත්බවට පැමිණියේ වේ ද, මේ ශාසනයෙහි ඇතැම් ආසුච්චයානීයධර්මයෝ සඛ්‍යයා කෙරෙහි පහල වෙත් ද, එකල්හි ශාසනා තෙමේ ඒ ආසුච්චයානීයධර්මයන් තැසීම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද පණවයි, පාමොක් උදෙසයි.

37. ශාරීපුත්‍රයෙනි, සඛ්‍ය තෙමේ යම් තාක් ස්ඵිර මධ්‍යම තවක වශයෙන් විපුලතියට මහත්තියට නො පැමිණියේ වේ ද, ඒ තාක් මේ ශාසනයෙහි සඛ්‍යයා කෙරෙහි ඇතැම් ආසුච්චයානීයධර්මයෝ නො පහල වෙත්. ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක සඛ්‍ය තෙමේ විපුලතියට මහත්තියට පැමිණියේ වේ ද, එකල්හි මේ ශාසනයෙහි සඛ්‍යයා කෙරෙහි ඇතැම් ආසුච්චයානීයධර්මයෝ පහල වෙත්. එකල්හි ශාසනා තෙමේ එ ම ආසුච්චයානීය ධර්ම තැසීම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද පණවයි, පාමොක් උදෙසයි.

38. ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් තාක් සඛ්‍ය තෙමේ ලාභයෙන් මහත් බවට නො පැමිණියේ වේ ද, ඒ තාක් මේ ශාසනයෙහි සඛ්‍යයා කෙරෙහි ඇතැම් ආසුච්චයානීයධර්මයෝ නො පහල වෙත්. ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක සඛ්‍ය තෙමේ ලාභයෙන් මහත්බවට පැමිණියේ වේ ද, එකල්හි මේ ශාසනයෙහි සඛ්‍යයා කෙරෙහි ඇතැම් ආසුච්චයානීයධර්මයෝ පහල වෙත්. ඉක්බිති ශාසනා තෙමේ එ ම ආසුච්චයානීය ධර්ම තැසීම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද පණවයි, පාමොක් උදෙසයි.

39. ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් තාක් සඛ්‍ය තෙමේ බහුශ්‍රැතියෙන් මහත් බවට නො පැමිණියේ වේ ද, ඒ තාක් මේ ශාසනයෙහි සඛ්‍යයා කෙරෙහි ඇතැම් ආසුච්චයානීයධර්මයෝ නො පහල වෙත්. ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක සඛ්‍ය තෙමේ බොහෝ උගත්බවට පැමිණියේ වේ ද, එකල්හි මේ ශාසනයෙහි සඛ්‍යයා කෙරෙහි ඇතැම් ආසුච්චයානීයධර්මයෝ පහල වෙත්. ඉක්බිති ශාසනා තෙමේ එ ම ආසුච්චයානීයධර්ම තැසීම පිණිස ශ්‍රාවකයන්ට සිකපද පණවයි, පාමොක් උදෙසයි.

40. ශාරීපුත්‍රයෙනි, භික්ෂුසඛ්‍ය තෙමේ නිර්ඊවුද ය, නිදෙස් ය, දුසිල් මහණුන් ගෙන් නොර ය, පිරිසුදු ය, සිල් ආදී සරුදහම්හි පිහිටියේ ය. ශාරීපුත්‍රයෙනි, මේ පන්සියක් මහණුන් අතුරෙන් යම් පැසුළු මහණෙක් වේ ද, නෙතෙමේ සෝවන් ය, අපායෙහි නො හෙතසුදු ය, නිවණට නියත ය, සම්බෝධිය ම පිහිට කොට ඇත්තේ ය”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදල සේක

41. අඵ බො හඟවා ආයසමනනං ආනියදං ආමනෙනසී: “ආවුණණං බො පනෙහං ආතඤ්ඤා චපාගතාතං යෙහි නිමනනිතා වසසං වසනති, ත තෙ අනප්ප්‍රොකෙචා ජනපදවාරිකං පකකමනති. ආයාමාතඤ්ඤා මෙරසුද්ධං බ්‍රාහ්මණං අප්ප්‍රොකෙසසාමා”ති. “එවං හනෙන”ති බො ආයසමා ආතඤ්ඤා හඟවතො පච්චසෙසාසී.

42. අඵ බො හඟවා නිවාසෙචා පතනවීචරමාදාය ආයසමනා ආතඤ්ඤා පච්චාසමණෙන යෙන වෙරසුද්ධස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස තීවෙසනං, හෙහුපසඛකමි, උපසඛකමිචා පඤ්ඤානෙන ආසතෙ තිසිදි.

43. අඵ බො වෙරසුද්ධා බ්‍රාහ්මණො යෙන හඟවා හෙහුපසඛකමි, උපසඛකමිචා හඟවනනං අභිවාදෙචා එකමනතං තිසිදි. එකමනතං නිසිනනං බො වෙරසුද්ධං බ්‍රාහ්මණං හඟවා එතදවොච: “නිමනනිතමහ භයා බ්‍රාහ්මණ වසසං චුන්ථා. අප්ප්‍රොකෙම තං. ඉච්ඡාමි මයං ජනපදවාරිකං පකකමිඤ්ඤා”නති.

44. “සච්චං හො හොහම, නිමනනිතථ මයා වසසං චුන්ථා. අපි ව යො දෙයාධමෙමො සො ත දිනෙනා. නසුච බො හො අසනතං හො පි අදුකුකමාතා. තං කුචොථ උඛතා? බහුකිච්චා සරාචාසා බහුකරණීයා. අභිවාසෙඤ්ඤා මෙ හවං භොතමො ස්වාතතාය හතතං සද්ධිං භික්ඛුසබ්බෙතා”ති. අභිවාසෙසී හඟවා කුණ්භිභාවෙන.

45. අඵ බො හඟවා වෙරසුද්ධං බ්‍රාහ්මණං ධම්මියා කපාය සඤ්ඤෙචා සමාදපෙචා කමුතෙතරෙචා සම්පහංසෙචා උට්ඨායාසතා පකකාමි.

46. අඵ බො වෙරසුද්ධා බ්‍රාහ්මණො තස්සා රතනියා අච්චයෙන සකෙ නිවෙසතෙ පණිතං බාදනීයං හොජනීයං පටියාදපෙචා හඟවතො කාලං ආරොචාපෙසී: “කාලො හො භොතමි. නිට්ඨිතං හතත”නති.

41. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් අනාදතෙරුන් අමතා “ආනන්දය, බුදුවරා යම් කෙනෙකුන් විසින් නිමනන ලද්දහු වස් වෙසෙද්ද, ඔවුන් නො විවාරා දනවු හැරිහැරීමට නො තික්මෙන් යන මෙය තපාගතයන්ගේ පුරුදු ධර්මාවකි. ආනන්දය යමු. වෙරඤ්ජ බ්‍රාහ්මණයාට දැනුම් දෙමු”යි වදාළ සේක. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙමේ, “වහන්ස, එසේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුනි.

42. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැඳ පෙරෙව පාසිවුරා ගෙණ ආයුෂ්මත් අනන්ද තෙරහු පසුව ලා යන මහණහු කොට වෙරඤ්ජ බ්‍රහ්මණාගේ නිවෙසට එළඹි සේක. එළඹ පැණවූ අසුන්හි වැඩ හුන් සේක.

43. එකල්හි වෙරඤ්ජ බ්‍රහ්මණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹිසේ ය. එළඹ වැඳ එකත්පස් ව හුන්තේ ය. එකත් පසෙක හුන් වෙරඤ්ජ බ්‍රහ්මණාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “බ්‍රහ්මණාතෙති, අපි නොප විසින් නිමනන ලද්දමෝ වස් වුසුමු. නොපට දන්වමු. දනවු හැරිසරන්තට අපි කැමැත්තෙමු” යි වදාළ සේක.

44. “භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, හැබැව. මා විසින් නිමනන ලද්දහු වස් වුසුහු ය. එහෙත් යම් දෙයධර්මයක් වී නම්, එය නො දෙන ලද්දේ ය. හෙ ද වතාහි නැති ව නො වෙයි. නො දෙනු කැමැත්තෙක් ද නො වීය. ගාහවාසයෝ බොහෝ කාන්‍ය ඇත්තෝ ය. බොහෝ කටයුතු ඇත්තෝ ය. එහෙයින් එයට අවකාශයක් කොයින් ලැබේ ද? භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, භික්ෂු-සංඝයා සමඟ සෙට දවසට මාගේ දානය ඉවසන සේක්වා”යි හේ කී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තීර්ණබද්ධභාවයෙන් එය ඉවසු සේක.

45. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙරඤ්ජ බ්‍රාහ්මණයාට දැනුම් කපාවෙන් කරුණු දක්වා, ඔහු කුසල් දහමිහි සමීදන් කරවා, තියුණු කරවා, සතුටු කොට හුනස්තෙත් තැනී වැඩී සේක.

46. ඉක්බිති වෙරඤ්ජ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ එ රූය ඇවැමෙන් සිය නිවෙසෙහි ප්‍රණීත වූ බාදු ගොජ්‍ය පිළියෙල කරවා “භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කල් වෙයි. බත නිමියේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කල් දන්වා යැවී ය.

47. අඵ බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදාය යෙන චෙරඤ්ඤං චාගමණං නිවෙසනං තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා පඤ්ඤානො ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඤ්ඤාන. අඵ බො වෙරඤ්ඤා චාගමණො බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසඤ්ඤං පණීතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්වා සන්තපෙපත්වා සමපචාරෙත්වා ගගවනතං භුත්තාමිං ඔනීහපත්තපාණීං හිච්චරෙත අච්ඡාදෙසී. එකමෙකං ච භික්ඛුං එකමෙකෙන දුස්සුගෙන අච්ඡාදෙසී. අඵ බො භගවා වෙරඤ්ඤං චාගමණං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙරෙත්වා සමපහංසෙත්වා උඨායාසතා පකාමාමි.

48. අඵ බො භගවා වෙරඤ්ඤායං යථාචරිතතං¹ විහරිත්වා අනුපගමම සොරෙයාං සඤ්ඤායං කන්තකුජ්ජං, යෙන පයාගපනිට්ඨානං, තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා පයාගපනිට්ඨානෙ ගඤ්ඤං නදිං උභාරිත්වා යෙන බාගණසී තදවසරි. අඵ බො භගවා බාගණසීයං යථාචරිතතං විහරිත්වා යෙන චෙසාලී, තෙන චාරිකං පකාමාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන චෙසාලී තදවසරි. තත්ත සුදං භගවා චෙසාලීයං විහරති මහාවතෙ කුචාභාරකාලායං.

වෙරඤ්ඤාභාණවාරො නිට්ඨිතො.²

1. යථාචරිතතං කසච්චි, 2 වෙරඤ්ඤ භාණවාර, සිමු.

47. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, පෙරවරායෙහි හැද පෙරෙව පාසිවුරු ගෙන වෙරඤ්ජ බ්‍රාහ්මණයාගේ නිවෙසට එළඹ පැණවූ අහුන්හි භික්ෂුසඛකයා සමඟ වැඩහුන් සේක. ඉක්බිති වෙරඤ්ජබ්‍රාහ්මණ තෙමේ ප්‍රණීත බාද්‍ය හෝජ්‍යයෙන් බුදුපාමොක් මහසඟහ සියතීන් වලඳවා පවරවා, වලඳ නිමවූ, පාත්‍රයෙන් ඉවතට ගත් අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුන්සිටුරෙන් පිදී ය. එක් එක් භික්ෂුතමක් එක් එක් වසත්‍රයන්ගෙන් පිදී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙරඤ්ජ බමුණාට දූහැමි කපාවෙන් කරුණු දක්වා, ඔහු කුසල් දහමිහි සමාදන් කරවා, තියුණු කරවා, පහන් කොට හුතස්තෙන් තෑගි වැහි සේක.

48. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙරඤ්ජාවෙහි රිසි තාක් වැස ජොරෙය්‍ය, සඛකය්‍ය, කාන්‍යකුඛ්ඪ යන තඟරයන්ට නො පැමිණ ප්‍රයාග-ප්‍රතිෂඨානියම එළඹි සේක. එළඹ ප්‍රයාගප්‍රතිෂඨානියෙහි දී ගඬගා තදිය තරණය කොට බරණැසට වැහිසේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස රිසි තාක් වැස විසල්පුර බලා සැරි සරා වැහිසේක. පිළිවෙළින් සැරි සරණ සේක, විසල්පුර යම් තැනෙක ද එහි වැහි සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර මහාවනයෙහි කුටාභාරශාලාවෙහි වැඩ වෙසෙන සේක.

වෙරඤ්ජ බණවර නිමියේ ය.

පාරාජිකකණ්ඩා

2

[නග්‍රහම වහනාගේ පාණ්ඩිතා ධම්මා උපදෙස. ආගමික නවීනී*]

පට්ඨපාරාජිකං

1. තෙන බො පත සමයෙත වෙසාලියා අවිදුරේ කලඤ්ඤාමො නාම යොති. තත් සුද්දිනො නාම කලඤ්ඤාමො සෙට්ඨිපුතො හොති. අථ බො සුද්දිනො කලඤ්ඤාමො සමබ්‍රහ්මෙති සනායකෙති සද්ධිං වෙසාලීං අභමාසි කෙතවිදෙව කරණීයෙන. තෙන බො පත සමයෙත භගවා මහතියා පරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙනො තිසිනො හොති.

2. අද්දසා බො සුද්දිනො කලඤ්ඤාමො භගවනං මහතියා පරිසාය පරිවුතං ධම්මං දෙසෙනො තිසිනො. දිස්වානස්ස එතද්දොසි: “යනානුනානමපි ධම්මං සුඤ්ඤාම”නති. අථ බො සුද්දිනො කලඤ්ඤාමො යෙන සා පරිසා තෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිතො එකමනං තිසිදි. එකමනං තිසිනොස්ස බො සුද්දිනොස්ස කලඤ්ඤාමොස්ස එතද්දොසි: “යථා යථා බො අහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා එකනතපරිපුණ්ණං එකනතපරිසුද්ධිං සඬ්ඛලීබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. යනානුනානං කෙසමස්සු: ඔහාරෙතො කාසායාති චන්දාති අච්ඡාදෙතො අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බලෙස්ස”නති.

3. අථ බො සා පරිසා භගවතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාසිතා සමාදපිතා සමුතෙතජිතා සමපනංසිතා ඊට්ඨායාසතා භගවනං අභිවාදෙතො පදකම්මණං කතො පකකාමි.

4. අථ බො සුද්දිනො කලඤ්ඤාමො අවිච්චිට්ඨිතාය පරිසාය යෙන භගවා ගෙනුපසඬකමි. උපසඬකමිතො භගවනං අභිවාදෙතො එකමනං තිසිදි. එකමනං තිසිනො බො සුද්දිනො කලඤ්ඤාමො භගවනං එතද්දොව: “යථා යථා බො අහං භනෙත භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා එකනතපරිපුණ්ණං එකනතපරිසුද්ධිං සඬ්ඛලීබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං භනෙත කෙසමස්සු: ඔහාරෙතො කාසායාති චන්දාති අච්ඡාදෙතො අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බලෙස්සං, පබ්බලෙතු මං භගවා”ති.

“අනුඤ්ඤාමො”සි පත ඤං සුද්දිනත මානාපිතුති අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බලෙස්සායා ?”ති.

“න බො අහං භනෙත අනුඤ්ඤාමො මානාපිතුති අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බලෙස්සායා”ති

“න බො සුද්දිනත නථාගතා අනුඤ්ඤාමො මානාපිතුති පුත්තං පබ්බලෙස්සන්ති”ති.

“සො’හං භනෙත භවා කරස්සාමි, යථා මං මානාපිතරො අනුජාතීස්ස නති, අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බලෙස්සායා”ති.

* පාසො’යං පොඤ්ඤාමො න දිස්සතො.

පාරාජිකකාණ්ඩය

2

[එහි විනයයෙහි මේ පාරාජික බවට සිටු දෙන උදෙසීමට පැමිණෙත්.]

ප්‍රථම පාරාජිකය

1. එකමයෙහි විසල්පුර අසල කලන්දගාම නම් ගමෙක් වෙයි. එහි කලන්ද සිටුහුගේ පුත් වූ සුදින්න නම් සිටුපුතෙක් වෙයි. ඉක්බිති කලන්ද-සිටුපුත් වූ සුදින්න තෙමේ බොහෝ යහළුවන් සමග කිසි යම් කටයුත්තෙකින් විසල්පුරයට පැමිණියේ ය. එකමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවැරැණ සේක් දහම් දෙසමින් වැඩහුන් සේක.

2. කලන්ද සිටුපුත් තෙමේ මහපිරිසෙක් පිරිවරණ ලද ව දහම් දෙසමින් වැඩ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිවි. දක ඔහුට “ඉදින් මම ද බණ අසන්නෙම් නම් යෙහෙකැ”යි මෙබඳු සිතෙක් විය. ඉක්බිති සුදින්න සිටුපුත් තෙමේ ඒ පිරිස වෙත පැමිණ එකත්පස් ව හුන්තේ ය. එකත්පස් ව හුන් සුදින්න හට මෙබඳු සිතෙක් විය: “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද ධර්මය යම් යම් සේ මම දනිමි ද, ගිහිගෙයි වසන්තහු විසින් එකැතින් පිරිපුත් එකැතින් පිරිසිදු ඒ සංකලිබ්බ චුහමවයඝීය හැසිරෙන්නට සුකර නො වේ. ඉදින් මම කෙස්ථවුලු බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නෙම් නම් මැනව” යනු සි.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දහම් කථාවෙන් කරුණු දක්වන ලද, කුසල් දහමිහි යොදවන ලද, තියුණු කරණ ලද, පහත් කරණ ලද ඒ පිරිස හුතක්තෙන් තැගී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පැදකුණු කොට නික්ම ගියහ.

4. ඉක්බිති සුදින්න නම් වූ කලන්දපුත් තෙමේ ඒ පිරිස තැගිට ගිය නොබෝ වේලාවකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ, වැඳ එකත්පසෙක හුන්තේ ය. එකත්පසෙක හුන් සුදින්න කලන්දපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද ධර්මය මම යම්සේ දනිමි ද, ගිහිගෙයි වසන්තහු විසින් එකැතින් පිරිපුත් එකැතින් පිරිසිදු ඒ සංකලිබ්බ චුහමවයඝීය හැසිරෙන්නට සුකර නො වේ. වහන්ස, මම කෙස්ථවුලු බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට කැමැත්තෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා පැවිදි කරණ සේක්වා” යනු සි.

“සුදින්නය, ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීම පිණිස මච්චියන් විසින් තෝ අනුදත්තා ලද්දෙහි ද?”

“වහන්ස, ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීම පිණිස මච්චියන් විසින් මම තො අනුදත්තා ලද්දෙමි වෙමි”

“සුදින්නය, තථාගතවරයෝ මච්චියන් විසින් තො අනුදත්තා කුලදරුවා පැවිදි නො කෙරෙත්”

“වහන්ස, ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට මච්චියෝ මට යම්සේ අනුදත්තාහු ද, මම එසේ කරන්නෙමි.”

5. අඵ බො සුද්දිනො කලඤ්චුතො වෙසාලියං නං කරණීයං තීරෙතො යෙන කලඤ්චුතො, යෙන මාතාපිතරො, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො මාතාපිතරො එතදවොච: “අමම, තාන, යථා යථානං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, තසිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිපුණ්ණං සඛලීඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං කෙසමස්සුං ඔනාරෙතො කාසායානි චන්දානි අච්ඡාදෙතො අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ඣං. අනුජාතාඵ මං අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. එවං චූතො සුද්දිනො කලඤ්චුතො මාතාපිතරො සුද්දිනං කලඤ්චුතං එතදවොචු: “නං බොසි තාත සුද්දින, අමහංකං එකපුත්තකො පියො මනාපො සුබෙධිතො සුබපරිභවො¹. න නං තාත සුද්දින, කිඤ්චී දුක්ඛස්ස ජාතාසි. මරණෙතපි මයං තෙ අකාමකා විතා භවිස්සාම. කිං පත මයං නං ජීවන්තං අනුජාතියාම අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති.

6. දුතියමපි බො - පෙ - තතියමපි බො සුද්දිනො කලඤ්චුතො මාතාපිතරො එතදවොච: “අමම, තාන, යථා යථානං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, තසිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිපුණ්ණං සඛලීඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං කෙසමස්සුං ඔනාරෙතො කාසායානි චන්දානි අච්ඡාදෙතො අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ඣං. අනුජාතාඵ මං අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. තතියමපි බො සුද්දිනො කලඤ්චුතො මාතාපිතරො සුද්දිනං කලඤ්චුතං එතදවොචු: “නං බොසි තාත සුද්දින අමහංකං එකපුත්තකො පියො මනාපො සුබෙධිතො සුබපරිභවො¹. න නං තාත සුද්දින, කිඤ්චී දුක්ඛස්ස ජාතාසි. මරණෙතපි මයං තෙ අකාමකා විතා භවිස්සාම. කිං පත මයං නං ජීවන්තං අනුජාතියාම අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා?”ති.

7. අඵ බො සුද්දිනො කලඤ්චුතො “න මං මාතාපිතරො අනුජාතනති අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති තතෙච අතන්තරභිතාය² භූමියා නිපජ්ජ “ඉධෙව මෙ මරණං භවිස්සති පබ්බජ්ජා වා”ති. අඵ බො සුද්දිනො කලඤ්චුතො එකමපි භතතං න භුඤ්ජී. දෙවපි භතතානි න භුඤ්ජී. තිණිපි භතතානි න භුඤ්ජී. චතතාරිපි භතතානි න භුඤ්ජී. පඤ්චපි භතතානි න භුඤ්ජී. ඡපි භතතානි න භුඤ්ජී. සතතපි භතතානි න භුඤ්ජී.

1. පරිභවො, කසචි 2 අනාසරිතාය ?

5. ඉක්බිති කලඤ්ඤ පුත් වූ සුදිත්ත තෙමේ විඤ්ඤානසංඝයාණි ඒ කටයුතු දැය අවසන් කොට කලන්දගම මච්චියන් වෙත ගියේ ය. හොඳ මච්චියන්ට “මැනියෙහි, පියානෙහි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසූ ධර්මය මම යම් යම් ලෙසෙකින් දැනීම ද, ගිහිගෙයි වසන්තනු විසින් එකැතින් පිරිපුන් එකැතින් පිරිසිදු ඒ සඛ්ඛලිබිත බඹසර හැසිරෙන්නට සුඤ්ඤාන නො වේ. මම කෙස්සරවුල් බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට කැමැත්තෙමි. ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට මට අවසර දෙන්නා”යි මෙය කී ය. මෙසේ කී කල්හි සුදිත්ත කලන්ද පුත්‍රයා මච්චියෝ සුදිත්ත කලඤ්ඤ පුත්‍රයාට “දරුව, සුදිත්තය, තෝ අපගේ ප්‍රිය වූ මතාප වූ සුව සේ වැඩුනු, සුව සේ පෝෂණය කරණ ලද, එක ම පුත්‍ර වෙහි. දරුව, සුදිත්තය, තෝ කිසි දුකක් නො දන්නෙහි ය. අපි තාගේ මරණයෙහිදු නොකැමැත්තමෝ ම වෙත් වන්නමු. කිම, අපි ජීවත් වන්නා වූ තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට අනුදනිමු දූ” යි මෙය කීහ.

6. දෙවෙනු ද ... තෙවෙනු ද ... කලඤ්ඤ පුත් වූ සුදිත්ත තෙමේ මච්චියන්ට “මැනියෙහි, පියානෙහි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දෙසූ ධර්මය මම යම් සේ දැනීම ද, ගිහිගෙයි වසන්තනු විසින් එකැතින් පිරිපුන් එකැතින් පිරිසිදු ඒ සඛ්ඛලිබිත බඹසර හැසිරෙන්නට සුඤ්ඤාන නො වේ. මම කෙස්සරවුල් බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට කැමැත්තෙමි. ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීම පිණිස මට අවසර දෙන්නා”යි. මෙය කී ය. තෙවෙනු ද කලන්ද පුත් සුදිත්තගේ මච්චියෝ කලන්ද පුත් සුදිත්තයාට “දරුව, සුදිත්තය, තෝ වතාහි අපගේ ප්‍රිය වූ, මත වඹත, සුව සේ වැඩුනු, සුවසේ පෝෂිත වූ, එක ම පුත්‍ර වෙහි. දරුව, සුදිත්ත, තෝ කිසි දුකක් නො දන්නෙහි. තාගේ මරණයෙහිදු අපි නො කැමැත්තමෝ ම වෙත් වන්නමු. කිම, අපි ජීවත් වන්නා වූ තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට අනුදනිමු දූ” යි මෙය කීහ.

7. ඉක්බිති කලන්ද පුත් සුදිත්ත තෙමේ “ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට මච්චියෝ මට නො ම අනු දනිත්. මෙහි ම මගේ මරණය හෝ පැවිද්ද හෝ වන්නේ ය” යි එහි ම කිසිවක් නො අනුලබ්ධිමි හොත්තේ ය. ඉක්බිති කලඤ්ඤ පුත් සුදිත්ත තෙමේ එක් බතක් ද නො වැලඳී ය. බත් දෙකක් ද නො වැලඳී ය. බත් තුණක් ද නො වැලඳී ය. බත් සතරක් ද නො වැලඳී ය. බත් පසක් ද නො වැලඳී ය. බත් සයක් ද නො වැලඳී ය. බත් සතක් ද නො වැලඳී ය. (සත් දිනක් ම නො වැලඳී ය යනු භාවයි)

8. අථ ඛො සුද්දිනනස්ස කලඤ්චුතතස්ස මාතෘපිතරො සුද්දිනනං කලඤ්චුතතං ඵතදවොචුං: “ඤ්චො ඛො‘සි තාත සුද්දිනන, අමහාකං ඵකපුතතකො පියො මතෘපො සුඛෙධිතො සුඛපරිභටො, ත ඤ්චො තාත සුද්දිනන, කිඤ්චි දුක්ඛස්ස ජාතාසි, මරණේත‘පි මයං තෙ අකාමකා විතා භවිස්සාම. කිං පත මයං තං ජීවනතං අනුජාතීස්සාම අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජාය. උට්ඨෙහි තාත සුද්දිනන, භුඤ්ඤ ව පිච ච පරිචාරෙහි ච. භුඤ්ඤනො පිචනො පරිචාරෙනො කාමෙ පරිභුඤ්ඤනො පුඤ්ඤති කරොනො අභිරමස්සු. ත තං මයං අනුජාතාම අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. ඵචං චුතෙන සුද්දිනො කලඤ්චුතො තුණ්හි අහොසි දුතියමපි ඛො -පෙ- තතියමපි ඛො සුද්දිනනස්ස කලඤ්චුතතස්ස මාතෘපිතරො සුද්දිනනං කලඤ්චුතතං ඵතදවොචුං: “ඤ්චො ඛො‘සි තාත සුද්දිනන, අමහාකං ඵකපුතතකො පියො මතෘපො සුඛෙධිතො සුඛපරිභටො. ත ඤ්චො තාත සුද්දිනන, කිඤ්චි දුක්ඛස්ස ජාතාසි. මරණේත‘පි මයං තෙ අකාමකා විතා භවිස්සාම. කිං පත මයං තං ජීවනතං අනුජාතීස්සාම අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජාය. උට්ඨෙහි තාත සුද්දිනන, භුඤ්ඤ ව පිච ච පරිචාරෙහි ච. භුඤ්ඤනො පිචනො පරිචාරෙනො කාමෙ පරිභුඤ්ඤනො පුඤ්ඤති කරොනො අභිරමස්සු. ත තං මයං අනුජාතාම අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. තතියමපි ඛො සුද්දිනො කලඤ්චුතො තුණ්හි අහොසි.

9. අථ ඛො සුද්දිනනස්ස කලඤ්චුතතස්ස සභායකා යෙන සුද්දිනො කලඤ්චුතො තෙනුපසඤ්ඤමිංසු. උපසඤ්ඤමිඤ්චො සුද්දිනනං කලඤ්චුතතං ඵතදවොචුං: “ඤ්චො ඛො‘සි සමම සුද්දිනන මාතෘපිතූනං ඵකපුතතකො පියො මතෘපො සුඛෙධිතො සුඛපරිභටො. ත ඤ්චො සමම සුද්දිනන, කිඤ්චි දුක්ඛස්ස ජාතාසි. මරණේත‘පි තෙ මාතෘපිතරො අකාමකා විතා භවිස්සානති. කිං පත තං ජීවනතං අනුජාතීස්සානති අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජාය. උට්ඨෙහි සමම සුද්දිනන, භුඤ්ඤ ව පිච ච පරිචාරෙහි ච. භුඤ්ඤනො පිචනො පරිචාරෙනො කාමෙ පරිභුඤ්ඤනො පුඤ්ඤති කරොනො අභිරමස්සු. ත තං මාතෘපිතරො අනුජාතීස්සානති අභාරස්මා අතභාරියං පබ්බජ්ජායා”ති. ඵචං චුතෙන සුද්දිනො කලඤ්චුතො තුණ්හි අහොසි. දුතියමපි ඛො -පෙ- තතියමපි ඛො සුද්දිනනස්ස කලඤ්චුතතස්ස සභායකා සුද්දිනනං කලඤ්චුතතං ඵතදවොචුං: “ඤ්චො ඛො‘සි සමම සුද්දිනන -පෙ- තතියමපි ඛො සුද්දිනො කලඤ්චුතො තුණ්හි අහොසි.

8. ඉක්බිති කලැපුත් සුදිත්තගේ මවුපියෝ කලන්දපුත් සුදිත්ත හට “දරුව, සුදිත්ත, තෝ වතාහි අපගේ ප්‍රිය වූ, මත වඩන්තා වූ, සුව සේ වැඩුනු, සුව සේ පෝෂණය කරණ ලද, එක ම පුත්‍ර වෙහි. දරුව සුදිත්තය, තෝ කිසි දුකක් නො දන්නෙහි ය. තාගේ මරණයෙහුද අපි නො කැමැත්තමෝ ම වෙන් වන්නමු. කීම, ජීවත් වන්නා වූ තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීම පිණිස අපි අනුදනිමු ද? දරුව, සුදිත්තය, තැහිටුව. අනුභව ද කරව. පානය ද කරව. ඉඳුරන් ද පිණවව. කමින් බොමින් ඉඳුරන් පිණවමින් පස්කම් සුව විදිමින් පින් කරමින් ගිහිසුව විඳුව. ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදිතට අපි තට නො ම අනුදනිමු” යි මෙය කීහ. මෙසේ කී කල්හි කලන්දපුත් සුදිත්ත තෙමේ නිහඬ වී ය. දෙවෙනුත් ... තෙවෙනුත් කලන්දපුත් සුදිත්තගේ මවුපියෝ කලන්දපුත් සුදිත්තහට “දරුව, සුදිත්තය, තෝ වතාහි අපගේ ප්‍රිය වූ මතාප වූ සුව සේ වැඩුනා වූ සුව සේ පෝෂිත වූ එක ම පුත්‍ර වෙහි. දරුව, සුදිත්තය, තෝ කිසි දුකක් නො දන්නෙහි ය. අපි තාගේ මරණයෙහුද නො කැමැත්තමෝ වෙන් වන්නමු. කීම, අපි ජීවත් වන තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදිත්තට අනුදනිමු ද? දරුව, සුදිත්තය, තැහිටුව, කව, බොව, ඉඳුරන් පිණවව. කමින් බොමින් ඉඳුරන් පිණවමින් පස්කම් සුව විදිමින් පින් කරමින් (ගිහිගෙහි) සිත් අලවව. අපි තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදිත්තට අවසර නො දෙමු” යි මෙය කීහ. තෙවෙනුත් කලන්ද පුත් සුදිත්ත තෙමේ නිහඬ විය.

9. ඉක්බිති කලන්දපුත් සුදිත්තගේ යහළුවෝ කලන්දපුත් සුදිත්ත වෙත පැමිණියාහු ය. පැමිණ කලන්දපුත් සුදිත්තහට “යහළු සුදිත්තය, තෝ වතාහි මවුපියන්ගේ ප්‍රිය වූ මතාප වූ සුවසේ වැඩුනාවූ, සුව සේ පෝෂිත වූ, එක ම පුත්‍ර වෙහි ය. යහළු සුදිත්තය, තෝ කිසි දුකක් නො දන්නෙහි ය. තාගේ මරණයෙහුද මවුපියෝ නො කැමැත්තෝ ම වෙන් වන්නාහ. කීම, ඔහු ජීවත් වන්නා වූ තට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීමට අනුදන්තාහු ද? යහළු සුදිත්තය, තැහිටින්න. කන්න. බොන්න. ඉඳුරන් පිණවන්න. කමින් බොමින් ඉඳුරන් පිණවමින් කම් සුව විදිමින් පින් කරමින් ගිහිගෙහි සිත් අලවන්න. මවුපියෝ නොපට ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදිත්තට නො අනුදන්තාහ” යි මෙය කීහ. මෙසේ කී කල්හි කලන්දපුත් සුදිත්ත තෙමේ නිහඬ විය. දෙවෙනුත් ... තෙවෙනුත් කලැපුත් සුදිත්තගේ යහළුවෝ කලන්දපුත් සුදිත්තහට මෙය කීහු: “යහළු සුදිත්තය, තෝ වතාහි ...” තෙවෙනුත් කලැපුත් සුදිත්ත තෙමේ නිහඬ විය.

10. අථ බො සුද්ධිනිසංසං කලඤ්චුත්තංසං සභායකා යෙන සුද්ධිනිසංසං කලඤ්චුත්තංසං මාතාපිතරො තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා සුද්ධිනිසංසං කලඤ්චුත්තංසං මාතාපිතරො එතදවොචුං: “අම්ම, තාත,¹ එසො සුද්ධිනිසංසං අතනාරගිතාය භුමියා නිපනොතා ‘ඉධෙව මෙ මරණං භවිසසති පබ්බජ්ජා වා’ති. සචෙ තුමෙක සුද්ධිනිසංසං තානුජානිසංසථ අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය, තතෙච මරණං ආගමිසසති. සචෙ පත තුමෙක සුද්ධිනිසංසං අනුජානිසංසථ අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය, පබ්බජ්ජනමපි තං දතඛිසංසථ. සචෙ සුද්ධිනිසංසං තාභීරමිසසති අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය, කා තස්ස අඤ්ඤා ගති භවිසසති? ඉධෙව පච්චාගමිසසති. අනුජානාථ සුද්ධිනිසංසං අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය”ති. “අනුජානාම, තාතා, සුද්ධිනිසංසං අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය”ති. අථ බො සුද්ධිනිසංසං කලඤ්චුත්තංසං සභායකා යෙන සුද්ධිනිසංසං කලඤ්චුත්තො තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා සුද්ධිනිසංසං කලඤ්චුත්තං එතදවොචුං: “උඨෙඨි සම්ම සුද්ධිනිසංසං අනුඤ්ඤාතො‘සි මාතාපිතුහි අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය”ති.

11. අථ බො සුද්ධිනිසංසං කලඤ්චුත්තො “අනුඤ්ඤාතො‘මහි භීර මාතා පිතුහි අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය”ති හධෙඨා උදගො පාණීතා ගතතාති පරිපුඤ්ඤානො උඨාසි. අථ බො සුද්ධිනිසංසං කලඤ්චුත්තො කතිපාහං ඛලං ගාහෙත්වා යෙන භගවා, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවනං අභිවාදෙත්වා එකමනං තිසිද්දි. එකමනං තිසිනො බො සුද්ධිනිසංසං කලඤ්චුත්තො භගවනං එතදවොච: “අනුඤ්ඤාතො‘මහි² අහං භනෙත මාතාපිතුහි අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජ්ජාය, පබ්බාජෙතු මං භගවා”ති. අලඪ බො සුද්ධිනිසංසං කලඤ්චුත්තො භගවනො සනතිකෙ පබ්බජ්ජං. අලඪ උපසම්පදං. අචිරුපසම්පනො ව පනායස්මා සුද්ධිනිසංසං එචිරුපෙ ධුතගුණෙ සමාදාය වතනති: ආරඤ්ඤිකො හොති, පිණ්ඩපාතිකො, පාසුකුලිකො, සපදතවාරිකො. අඤ්ඤාතරං වජ්ජිගාමං උපනිසායාය විහරති.

12. තෙන බො පත සමයෙන වජ්ජි දුබ්භිකඛා හොති දච්ඡිතිකා සෙනට්ඨිකා සලාකාචුත්තා. ත සුකර් උඤ්ඤෙත පග්ගහෙත යාපෙතුං. අථ බො ආයසමනො සුද්ධිනිසංසං එතදගොසි: “එතරහි බො වජ්ජි දුබ්භිකඛා දච්ඡිතිකා සෙනට්ඨිකා සලාකාචුත්තා. ත සුකර් උඤ්ඤෙත පග්ගහෙත යාපෙතුං. ඛුඤ්ඤ බො පත මෙ වෙසාලියං ඤ්ඤති අසීයා මහඤ්ඤා මහාභොගා පහුතජාත-රුපරජනා පහුතච්ඡතපකරණා පහුතඛතධඤ්ඤා. යනානුතාහං ඤ්ඤති උපනිසායාය විහරෙය්‍යං, ඤ්ඤති³ මං තිසායාය දානාති දායානති. පුඤ්ඤාති කරිසානන් භික්ඛු ව ලාභං ලච්ඡන්ති. අහස්සචු පිණ්ඩකෙන ත කිලමිසාමි”ති.

1. අම්මතාතා, මජ්ඣං; 2. අනුඤ්ඤාතො, මජ්ඣං; 3. ඤ්ඤතාපි, භ්‍යා,

10. ඉක්බිති කලඤ්චු වූ සුදිත්තගේ යහළුවෝ කලඤ්චු සුදිත්තගේ මාපියන් වෙත එලඹියාහු ය. එලඹ කලඤ්චු සුදිත්තගේ මාපියන්ට මෙය කීහු: “මෑනියනි, පියානනි, තෙල සුදිත්ත තෙමේ ‘මෙහි ම මාගේ මරණය හෝ පැවිද්ද වන්නේය’ යි කිසිවක් නො අනුග්‍රහිතමෙහි තොත්තේ වෙයි. ඉදින් තෙපි ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදින්නට සුදිත්තට අවසර නො දෙන්නහු නම්, එහි ම මරණය පැමිණෙන්නේ ය. ඉදින් තෙපි ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීමට සුදිත්තට අවසර දෙන්නහු නම්, පැවිදි වූ ඔහු දක්නහු ය. ඉදින් සුදිත්ත තෙමේ ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදී පැවිද්දෙහි සිත් නො අලවන්නේ නම්, ඔහුගේ කිනම් අතෙක් ගතියෙක් වන්නේ ද? මෙහි ම පෙරලා එන්නේ ය, ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීමට සුදිත්තට අනුදනවු” යි. “දරුවෙනි, ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීමට සුදිත්තට අනුදනවු” යි. ඉක්බිති කලඤ්චු සුදිත්තගේ යහළුවෝ කලඤ්චු සුදිත්ත වෙත එලඹියාහු ය. එලඹ කලඤ්චු සුදිත්තට මෙය කීහු: “යහළු සුදිත්ත යෙහි, තැගිහින්න, මාපියන් විසින් ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීමට අනුදන්නා ලද්දහු ය” යි.

11. ඉක්බිති කලඤ්චු සුදිත්ත තෙමේ “මාපියන් විසින් ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීමට අනුදන්නා ලද්දෙම වෙමි” යි සතුටු වූයේ ඔදවැහි සිත් ඇත්තේ, අතින් සිරුර පිරිමදිමින් තැහි සිටියේ ය. ඉක්බිති කලඤ්චු සුදිත්ත තෙමේ කීපදවසක් මුළුල්ලෙහි කය බල ගත්වා බුදුරදුන් වෙත එලැඹියේ ය. එලඹ බුදුරදුන් වැඳ පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන්නා වූ කලඤ්චු සුදිත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙලේ ය. “වහන්ස, මම ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වැදීමට මාපියන් විසින් අනුදන්නා ලද්දෙම වෙමි. භාග්‍යවතුන්වහන්සේ මා පැවිදි කරණ සේක්වා” යි. කලඤ්චු වූ සුදිත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලැබී ය. උපසම්පදව ලැබී ය. උපසපන් වූ තොබෝ කල් ඇති ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ මෙබඳු ධුතගුණයන් සමාදන් ව වෙසෙයි: අරණෙහි වසන්නෙක් වෙයි. පිණක පානිකයෙක් වෙයි. පසුල්සිවුරු දරන්නෙක් වෙයි. ගෙපිලිවෙලින් පිඩු සිහන්තෙක් වෙයි. එක්තරු වැදුණමක් ඇසුරු කොට වාසය කෙරෙයි.

12. එකල වැදුරට දුක සේ ලැබිය සුභ භික්ෂාව ඇත්තේ වෙයි. දෙපරිදි-දෙකින් පැවැති අදහස් ඇත්තක් වෙයි. තන්හි නන්හි විසුරුණු මිනිඳුට ඇත්තක් වෙයි. තොහොත් සෙනට්ඨිකානම් සසරෝගය ඇත්තක් වෙයි. කුසපත්තියමයෙන් ජීවිකාවාහන්ය පවත්වන්නක් වෙයි තොහොත් ඉරටු පමණක් ව ගටගත් සසර ඇත්තක් වෙයි. පාත්‍රය ගෙණ භික්ෂාවෙහි ගැසිරීමෙන් ජීවත් වන්නට පහසු නො වන්නක් වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තහට මේ සිත විය: “දැන් වතාහි වැදුරට දුක සේ ලැබිය ගැනි භික්ෂාව ඇත්තකි. දෙපරිදි දෙන් පැවැති අදහස් ඇත්තකි. තන්හි නන්හි විසුරුණු මිනිඳුට ඇත්තකි තොහොත් සෙනට්ඨිකා නම් රෝගය ඇත්තකි. කුසපත්තියමයෙන් ජීවිකා-වාහන්ය පවත්වන්නකි තොහොත් ඉරටු පමණක් ව ගටගත් සසර ඇත්තකි. පාත්‍රය ගෙණ භික්ෂාවෙහි ගැසිරීමෙන් ජීවත් වන්නට පහසු නො වන්නකි. විසල්පුරයෙහි (උපභොග පරිභොගයන්ගෙන්) ආසර වූ නිදන්ගත මහත් ධනය ඇති, දින පතා වියදම් වන මහත් භෝග ඇති, බොහෝ වූ රන්රිදි ඇති, සතුටු උපදවන බොහෝ අලභිකාරොපකරණ ඇති, නණුදෙනුවට යෝනිය වූ බොහෝ ධනධාන්‍යයන් ඇති මාගේ ඥාතීන් බොහෝ වෙත්. මම තැයන් ඇසුරු කොට වාසය කරන්නෙමි නම්, ඉතා මෑතාවි. තැයෝ මා නිසා දන් දෙත්. පින් කරත්. භික්ෂුහු ද ලාබ ලබත්. මම ද ආකාරයෙන් කලානත නො වෙමි” යි.

13. අප බොහෝ දෙනාට සුදුසු නොවන නිසා සංගමයේ පවත්වාගෙන යාමට අපට අවස්ථාවක් ඇති බවට අපට විශ්වාසයක් ඇත. අනුප්‍රවේශන යන වෙසාලි තදව සරි. තනු සුදුසු දායකයා සුදුසු නොවන වෙසාලිය ව්‍යවස්ථාපිතව වෙනුවෙන්¹. අධ්‍යයනය බොහෝ දායකයන්ගේ සුදුසු නොවන බවට “සුදුසු නොවන කිසි කලින් සුදුසු නොවන වෙසාලිය අනුප්‍රවේශන” කී. තෙ දායකයන්ගේ සුදුසු නොවන සම්බන්ධතාව පාලිපාසේ භවනාත්මකව අභිමතව. අප බොහෝ දෙනාට සුදුසු නොවන සම්බන්ධතාව පාලිපාසේ භවනාත්මකව විශ්වාසයෙන් ප්‍රබලව සමය නිවැසෙන පවත්වාගෙන යාම කලින් අභිමත පවතී. කලින් අභිමතව සමය පවත්වා ගෙන යාමට අවස්ථාවක් ඇත, නොවන බවට.

14. තෙ දායකයන්ගේ සුදුසු නොවන බවට අපට විශ්වාසයක් ඇත. අප බොහෝ දෙනාට සුදුසු නොවන බවට “සමය නිවැසෙන පවත්වාගෙන යාමට අවස්ථාවක් ඇත” කී. අප බොහෝ දෙනාට සුදුසු නොවන බවට අපට විශ්වාසයක් ඇත. අප බොහෝ දෙනාට සුදුසු නොවන බවට “සමය නිවැසෙන පවත්වාගෙන යාමට අවස්ථාවක් ඇත” කී. අප බොහෝ දෙනාට සුදුසු නොවන බවට “සමය නිවැසෙන පවත්වාගෙන යාමට අවස්ථාවක් ඇත” කී. අප බොහෝ දෙනාට සුදුසු නොවන බවට “සමය නිවැසෙන පවත්වාගෙන යාමට අවස්ථාවක් ඇත” කී.

15. තෙ දායකයන්ගේ සුදුසු නොවන බවට අපට විශ්වාසයක් ඇත. අප බොහෝ දෙනාට සුදුසු නොවන බවට “සමය නිවැසෙන පවත්වාගෙන යාමට අවස්ථාවක් ඇත” කී. අප බොහෝ දෙනාට සුදුසු නොවන බවට “සමය නිවැසෙන පවත්වාගෙන යාමට අවස්ථාවක් ඇත” කී. අප බොහෝ දෙනාට සුදුසු නොවන බවට “සමය නිවැසෙන පවත්වාගෙන යාමට අවස්ථාවක් ඇත” කී. අප බොහෝ දෙනාට සුදුසු නොවන බවට “සමය නිවැසෙන පවත්වාගෙන යාමට අවස්ථාවක් ඇත” කී. අප බොහෝ දෙනාට සුදුසු නොවන බවට “සමය නිවැසෙන පවත්වාගෙන යාමට අවස්ථාවක් ඇත” කී.

1. මහාලක්ෂ්මි කුමාරසිංහ, මජ්ඣිමනිකායා, 2. අගමහල් 3. 3

13. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ සෙනසුන තැන්පත් කොට පා සිවුරු ගෙණ විසල්පුරය බලා ගියේ ය. පිළිවෙලින් ගොස් විසල්පුරයට පැමිණියේ ය. එකල්හි ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ විසල්පුර මහවනයෙහි වෙසෙයි. ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ තැයෝ “කලන්ද පුත් සුදිත්ත තෙමේ විසල් පුරයට පැමිණියේ ල” යි ඇසූහ. ඔහු ආයුෂ්මත් සුදිත්තට බන්සාලි සැටක් එළවූහ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ ඒ බන්සාලි සැට භික්ෂුවට දී පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ කලන්දසිටුගමෙහි පිඩු පිණිස හැසිරෙන්නේ සිය පියාගේ නිවෙසට පැමිණියේ ය.

14. එකල්හි ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ තැදැස්සක් පිළිබඳ වූ කොමු පිඩුවක් ඉවත ලනු කැමැත්තී වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ ඒ තැදැස්සට මෙය කී: “ඉදින් නැගතියෙහි, එය ඉවත දැමිය යුත්තක් තම මෙහි මාගේ පාත්‍රයෙහි බහාලනු මැනවි” යි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ තැදැස්ස ඒ පිළිබඳ කොමුපිඩුව ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පාත්‍රයෙහි බහන්තී අත්වල ද පාවල ද සරයෙහි ද නිමිනී ගත්තා ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ තැදැස්ස ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ මවු වෙත එළඹියා ය. එළඹ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවට මෙය කීවූය: “ආයුෂ්මත්, දන්තෙහි ද? ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්ත තෙමේ පැමිණියේ ය” යි. “එමඹල දැසිය, ඉදින් තෝ සත්‍යයක් කියෙහි නම්, තී තොදැස්සක් කරමි” යි.

15. එකල්හි ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ ඒ පිළිබඳ වූ කොමුපිඩුව එක් ගෙබිත්තියක් ලග හිඳ වලඳයි. ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පිය තෙමේ ද කමානත සභාවගේ පෙරලා එන්නේ ඒ පිළිබඳ වූ කොමුපිඩුව එක් ගෙබිත්තියක් ලග හිඳ වලඳන්නා වූ ආයුෂ්මත් සුදිත්ත දිවී ය. දැක ආයුෂ්මත් සුදිත්ත වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් සුදිත්තට මෙය කී ය: “දරුව, සුදිත්ත-යෙහි, රැලැගි කොමු පිඩුව වලඳව ද, (අභි නාමං) තොප කෙරෙහි ශ්‍රමණගුණ විශේෂයක් ඇත් වූය;¹ දරුව සුදිත්තය, සියගෙට යා යුතු තො මේ ද?” “ගැහැවිය, ඔබගේ ගෙට ගියෙමු. මේ පිළිබඳ කොමු පිඩුව ඒ ඔබගේ ගෙයින් ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පිය තෙමේ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ බාහුව ගෙණ ආයුෂ්මත් සුදිත්තට මෙය කීය: “දරුව, සුදිත්තය, එව. ගෙට යමු” යි. පසුව ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ සිය පියාගේ ගෙට ගියේ ය. ගොස් පණවන ලද අස්තෙහි හුනී. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ පිය තෙමේ ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තට “දරුව, සුදිත්තය, අනුභව කරව” යි මෙය කී ය. “ගැහැවිය, කම් නැත. අද බන්සාලි නිමවන ලදී” යි සුදිත්ත භික්ෂු තෙමේ කී ය.

1. මෙහි පාලියෙහි එන ‘පරිභුක්ඤ්ඤාසී’ යන අනාගත වචනය ‘කම’ හි පාඨයෙහි පෙනෙහි නිසැරියෙහි පෙදුනේය. මේ වාක්‍යයෙන් පිළිබඳ ගෝඡනයට නිසැර ද එය පිළිකුල් නො කොට වැළඳු සුදිත්ත තෙරුන්ට ශ්‍රමණගුණයෙන් සමභාවතා ද කල සැට ද දත යුතු.

16. අථ ඛො ආයස්මතො සුද්දින්නාස්ස මානා තස්සා රත්තියා අව්වයෙන හරිතෙන ගොමයෙන සඨවිං ඔපුඤ්ජාපෙඤ්චා¹ දො පුඤ්ඤේ කාරාපෙඤ්චා ඵකං හිරඤ්ඤස්ස ඵකං සුවඤ්ඤස්ස. තාව මහනතා පුඤ්ජා අග්ගෙහං-ඔරතො සීතො පුරිසො පාරතො සීතං පුරිසං න පස්සති, පාරතො සීතො පුරිසො ඔරතො සීතං පුරිසං න පස්සති. තෙ පුඤ්ඤේ කිලඤ්ඤේනි පටිච්ඡාදපෙඤ්චා මජ්ඣේ ආසනං පඤ්ඤාපෙඤ්චා තිරොකරණීයං පටිකඛිපිඤ්චා ආයස්මතො සුද්දින්නාස්ස පුරාණදුතිසිකං ආමනෙතසි: “තෙන හි නිං වඩු, යෙන අලඛකාරෙන අලඛකතා පුත්තස්ස මෙ සුද්දින්නාස්ස පියා අගොසි මනාපා, තෙන අලඛකාරෙන අලඛකරා” ති. ‘ඵචං අගො’ති ඛො ආයස්මතො සුද්දින්නාස්ස පුරාණදුතිසිකා ආයස්මතො සුද්දින්නාස්ස මානුයා පට්ඨයොසි.

17. අථ ඛො ආයස්මා සුද්දින්නො පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙඤ්චා පත්තචීවරමාදාය යෙන සකපිඤ්ඤානිවෙසනං, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්චා පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ තිසිදි. අථ ඛො ආයස්මතො සුද්දින්නාස්ස පිතා යෙනායස්මාසුද්දින්නො, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්චා තෙ පුඤ්ඤේ විචරාපෙඤ්චා ආයස්මනතං සුද්දින්නං ඵතදවොච: “ඉදං තෙ තාන සුද්දින්න, මානුමත්තිකං ඉඤ්ඤාසං ඉඤ්ඤාසං. අඤ්ඤං පෙත්තිකං. අඤ්ඤං පිතාමහං. උබ්භා තාන සුද්දින්න, සීතායාවත්තිඤ්චා භොගෙ ව භුඤ්ඤේඤ්චා පුඤ්ඤානි ව කාතුං. ඵහි නිං තාන සුද්දින්න, සීතායාවත්තිඤ්චා භොගෙ ව භුඤ්ඤේඤ්චා පුඤ්ඤානි ව කරොති”ති. “තාන, න උස්සගාමි. න විසගාමි. අභිරතො අහං බුහමචරියං වරාමි”ති. දුතියමපි ඛො -පෙ- තතියමපි ඛො ආයස්මතො සුද්දින්නාස්ස පිතා ආයස්මනතං සුද්දින්නං ඵතදවොච: “ඉදං තො තාන සුද්දින්න මානුමත්තිකං ඉඤ්ඤාසං ඉඤ්ඤාසං. අඤ්ඤං පෙත්තිකං. අඤ්ඤං පිතාමහං. උබ්භා තාන සුද්දින්න සීතායා-වත්තිඤ්චා භොගෙ ව භුඤ්ඤේඤ්චා පුඤ්ඤානි ව කාතුං. ඵහි නිං තාන සුද්දින්න, සීතායාවත්තිඤ්චා භොගෙ ව භුඤ්ඤේඤ්චා පුඤ්ඤානි ව කරොති”ති. “වදෙය්‍යාම ඛො තං ගහපති, සවෙ නිං තාතිකධෙසිය්‍යාසී”ති. “වදෙති තාන සුද්දින්නා”ති. “තෙන හි නිං ගහපති, මහනෙත මහනෙත සාණිපසිබ්බකෙ කාරාපෙඤ්චා හිරඤ්ඤසුවඤ්ඤස්ස පුරාපෙඤ්චා සකපෙති නිබ්බානාපෙඤ්චා මජ්ඣේ ගඛගාය සොතෙ ඔසාදෙති². තං කිස්ස හෙතු? යං හි තෙ ගහපති භවිස්සති තතො නීදානං හයං වා ඡමභිතතනං වා ලොමහංසො වා ආරකෙඛා වා, සො තෙ න භවිස්සති”ති. ඵචං වුතෙන ආයස්මතො සුද්දින්නාස්ස පිතා අත්තමතො අගොසි: “කථං හි තාමි පුත්තො සුද්දින්නො ඵචං වකති”ති.

18. අථ ඛො ආයස්මතො සුද්දින්නාස්ස පිතා ආයස්මතො සුද්දින්නාස්ස පුරාණදුතිසිකං ආමනෙතසි: “තෙන හි වඩු, නිව්වි යාව, අපෙපච තාමි පුත්තො සුද්දින්නො භුග්ගමපි වචනං කරෙය්‍යා”ති. අථ ඛො ආයස්මතො සුද්දින්නාස්ස පුරාණදුතිසිකා ආයස්මතො සුද්දින්නාස්ස පාදෙසු ගහෙඤ්චා ආයස්මනතං සුද්දින්නං ඵතදවොච: “කීදසං තාමි තා අග්ගපුත්ත අච්ඡරායො, යාසං නිං හෙතු බුහමචරියං වරසී?”ති. “ත ඛො අහං හතිති, අච්ඡරානං හෙතු බුහමචරියං වරාමි”ති.

1. ඔපුඤ්ජාපෙඤ්චා, මජ්ඣ. සා. 2. ඔපාතෙහි, මජ්ඣ.

16. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ මවු තොමෝ එ රූය ඇවෑමෙන් අමුගොමින් බිම පිරිබඩ දී කහවණුවලින් එකක් ද රණින් එකක් ද සි ගොඩවල් දෙකක් කරවී ය. මොබ සිරි පුරුෂතෙමේ ඔබ සිරි පුරුෂයා නො දකී ද, ඔබ සිරි පුරුෂ තෙමේ මොබ සිරි පුරුෂයා නො දකී ද, ඒ සා මහත් ගොඩවල් වූහ. ඒ ගොඩවල් කලාලවලින් වසා මැද අසුනක් පණවා තිරයකින් වට කොට ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පැරණි දෙවැන්නිය (=අඹුව) අමතා, “ලෙහෙළිය, යම් අලඛකාරයකින් සැරසුනා වූ නී මා පුත් සුදිත්තට ප්‍රිය වූවා ද, මනාප වූවා ද, ඒ අලඛකාරයෙන් සැරසෙව” යි කීවූ ය. “ආයතීවෙනි, එසේ ය” යි ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පැරණි අඹුව ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවුට පිළිවදන් දුන්නී ය.

17. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ පෙරබත්කල හැද පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ සිය පිය නිවෙස වෙත එලඹියේ ය. එලඹ පැණවූ අත්තෙහි හුන්තේ ය. ඉන්පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පියතෙමේ ආයුෂ්මත් සුදිත්ත වෙත එළඹියේ ය. එලඹ ඒ රත්රුවන් ගොඩවල් වැසුම් හරවා ආයුෂ්මත් සුදිත්තට මෙය කී: “දරුව, සුදිත්තය, මේ මිත්තනියන් විසින් ඔබගේ මවට දෛනික පරිභෝග වූ තානසුණු ආදිය ගැණීම පිණිස දුන් ධනය වෙයි. පියාට අයත් ධනය මෙයින් අත්‍යය. මුත්තනුවන්ගේ ධනය මෙයින් අත්‍යය. දරුව සුදිත්තය, ගිහිබවට පැමිණ හෝග අනුභව කරන්නට ද පින් කරන්නට ද හැකි ය. දරුව සුදිත්තය, එව. තෝ ගිහිබවට පැමිණ හෝගයන් ද අනුභව කරව. පින් ද කරව” යනු යි. “පියාතෙහි, තො හෙමි. තො හැකියෙමි. මම සස්තෙහි ඇලුතෙමි බබසර හැසිරෙමි” යි. දෙවනුවත් ... තෙවෙනුවත් ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පියතෙමේ ආයුෂ්මත් සුදිත්තහට මෙය කී ය: “දරුව සුදිත්තය, මේ මිත්තනියන් විසින් ඔබගේ මවුට දෛනික පරිභෝගය පිණිස දුන් ධනය වෙයි. පියාට අයත් ධනය මෙයින් අත්‍යය. මුත්තනුවන්ගේ ධනය ද මෙයින් අත්‍යය. දරුව සුදිත්තය, ගිහිබවට පැමිණ හොග අනුභව කරන්නට ද පින් කරන්නට ද හැකි ය. දරුව සුදිත්තය, එව තෝ ගිහිබවට පැමිණ හොගයන් ද අනුභව කරව. පින් ද කරව” කියා යි. “ඉදින් ගැහැවිය, ඔබ තොකිපෙන්නහු තමි, එයට කිව සුතු දෙය කියමු” යි. “සුභ සුදිත්තය, කියව” යි ගැහැවි කී ය. “එසේ වී තමි, ගැහැවිය, ඔබ මහත් මහත් ගෝණිමලු කරවා, කහවණුවලින් හා රණින් පුරවා, ගැල්වලින් අදවා, ගඟ මැද සැබ දියපහරෙහි කිදවා ලත්ත. ඒ කවර හෙයින් ද? ගැහැවිය, ඔබට එය හේතු කොට ගෙණ යම්බඳු බියක් හෝ ලය සැලීමක් හෝ ලොමුදහ ගැණීමක් හෝ රූක ගැණීමක් තෝ වේ ද, එය ඔබට තොවන්නේය” යි සුදිත්ත භික්ෂු කී ය. මෙසේ කී කල්හි ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පිය තෙමේ “කෙසේ තම මා පුත් සුදිත්ත තෙමේ මෙසේ කියන්නේ ද?” යි තොසතුටු සිත් ඇත්තේ විය.

18. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පිය තෙමේ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹුව ඇමතී ය: “එසේ වී තමි ලෙහෙළිය, තෝ ද යාවිඤ්ඤ කරව. පුත් වූ සුදිත්ත තෙමේ තිගේ වචනය වත් කරන්නේ තමි ඉතා මාතාවි” යි කී ය. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ පා අල්ලාගෙණ ආයුෂ්මත් සුදිත්තට මෙය කී ය: “ආයතීපුත්‍රයෙනි, ඔබ යම්බඳු වූ දෙවඟනන් ලැබීම පිණිස බබසර හැසිරෙත් තමි, ඒ දෙවඟනන් කෙබඳු ද” යි ඇසුවා ය. “තැගනියෙනි, මම දෙවඟනන් හේතු කොට ගෙණ බබසර තො හැසිරෙමි” යි හේ කී ය.

19. අප ඛො ආයසමතො සුදිනනස්ස පුරාණදුතීඨිකා “අජ්ජනග්ගෙ මං අයසපුතො සුදිනො හගිනීවාදෙන සමුදවරනී”ති තනෙව මුච්ඡිතං පපතා. අප ඛො ආයසමා සුදිනො පිතරං එතදවොච: “සචෙ ගහපතී, භොජනං දුතඛිං, දෙඨ. මා තො විභෙඨසීන්ද”ති. “භුඤ්ජ තාන සුදිනො”ති. අප ඛො ආයසමතො සුදිනනස්ස මාතා ව පිතා ව ආයසමනතං සුදිනනං පණීනෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහන්දා සනතපෙපසුං සමචචාරෙසුං. අප ඛො ආයසමතො සුදිනනස්ස මාතා ආයසමනතං සුදිනනං භුතතාපීං මනීතපතන-පාණීං එතදවොච: “ඉදං තාන සුදිනන, ඤාලං අඛිං මහඤ්චතං මහාභොගං පසුතජාතරුපරජතං පසුතචිතතුපකරණං පසුතඛතඛඤ්ඤං. ලබ්භං තාන සුදිනන, භිතායාවතතින්දා භොගා ව භුඤ්ජතුං. පුඤ්ඤති ව කාතුං. එහි නිං තාන සුදිනන, භිතායාවතතින්දා භොගෙ ව භුඤ්ජසු. පුඤ්ඤති ව කරොති”ති. “අමම, න උග්ගහාමි. න විසහාමි. අභිරතො අහං මුඛමචරියං වරාමි”ති. දුතීයමපි ඛො - පෙ - තතීයමපි ඛො ආයසමතො සුදිනනස්ස මාතා ආයසමනතං සුදිනනං එතදවොච: “ඉදං තාන සුදිනන, ඤාලං අඛිං මහඤ්චතං මහාභොගං පසුත-ජාතරුපරජතං පසුතචිතතුපකරණං පසුතඛතඛඤ්ඤං. තෙන හි තාන සුදිනන, ඛිජකමපි දෙහි, මා තො අපුතතකං සාපතෙයසං ලීච්ඡමගො¹ අතීන්දපෙසු”න්ති. “එතං ඛො මෙ අමම, සකකා කාතු”න්ති. “කහං පන තාන සුදිනන, එතරගි විතරසී”ති¹. “මහාවතෙ අමමා”ති. අප ඛො ආයසමා සුදිනො උච්චායාසතා පකකාමි.

20. අප ඛො ආයසමතො සුදිනනස්ස මාතා ආයසමතො සුදිනනස්ස පුරාණදුතීඨිකං ආමනොතනෙහි: “තෙන හි වඬු, යද උතුනී ගොසී, පුපථං තෙ උපපනං නොතී, අප මෙ අරෙවෙයසංසී”ති. “එවං අගො”ති ඛො ආයසමතො සුදිනනස්ස පුරාණදුතීඨිකා ආයසමතො සුදිනනස්ස මාතුයා පච්චගොසී. අප ඛො ආයසමතො සුදිනනස්ස පුරාණදුතීඨිකා න චීරගොච උතුනී අගොසී. පුපථංසා උපජජී. අප ඛො ආයසමතො සුදිනනස්ස පුරාණදුතීඨිකා ආයසමතො සුදිනනස්ස මාතරං එතදවොච: “උතුනීචෙහි අගො, පුපථං මෙ උපපනන”න්ති. “තෙන හි වඬු, ගෙන අලඛකාරෙන අලඛකතා පුතතස්ස සුදිනනස්ස පියා අගොසී මහාපා, තෙන අලඛකාරෙන අලඛකර්”ති. “එවං අගො”ති ඛො ආයසමතො සුදිනනස්ස පුරාණ දුතීඨිකා ආයසමතො සුදිනනස්ස මාතරං පච්චගොසී. අප ඛො ආයසමතො සුදිනනස්ස මාතා ආයසමතො සුදිනනස්ස පුරාණදුතීඨිකා අදය යෙන මහාවතං, ගෙනායසමා සුදිනො, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමනි ආයසමනතං සුදිනනං එතදවොච: “ඉදං තාන සුදිනන, ඤාලං අඛිං මහඤ්චතං මහාභොගං පසුතජාතරුපරජතං පසුතචිතතුපකරණං පසුත-ඛතඛඤ්ඤං. ලබ්භං තාන සුදිනන භිතායාවතතින්දා භොගා ව භුඤ්ජතුං. පුඤ්ඤති ව කාතුං. එහි නිං තාන සුදිනන, භිතායාවතතින්දා භොගෙ ව භුඤ්ජසු. පුඤ්ඤති ව කරොති”ති. “අමම, න උග්ගහාමි. න විසහාමි අභිරතො අහං මුඛම-චරියං වරාමි”ති. දුතීයමපි ඛො - පෙ - තතීය මපි ඛො - පෙ - ආයසමතො සුදිනනස්ස මාතා ආයසමනතං සුදිනනං එතදවොච: “ඉදං තාන සුදිනන, ඤාලං අඛිං මහඤ්චතං මහාභොගං පසුතජාතරුපරජතං පසුතචිතතුපකරණං පසුත-ඛතඛඤ්ඤං. තෙන හි තාන සුදිනන, ඛිජකමපි දෙහි, මා තො අපුතතකං සාප-තෙයසං ලීච්ඡමගො¹ අතීන්දපෙසු”න්ති.

1. ලීච්ඡමගො, කන්ච.

19. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹු තොමෝ ආයඤ්චු වූ සුදිත්ත තෙමේ “අද පටන් මට හඟිනිවාදයෙන් කපා කෙරේ ය”යි සිහි තැනි ව එහි ම වැටුනි ය. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ “ඉදින් ගැහැටිය දිය යුතු ආහාරයක් වේ නම්, දෙනු මැනවි. අප තො වෙහෙසන්නැ”යි පියාට කී ය. “පුත සුදිත්තය, වලඳනු මැනවි” යි ගැහැටි කී ය. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවු ද පියා ද ආයුෂ්මත් සුදිත්තට ප්‍රණීත වූ කෑ යුතු දෑ ද බිදිය යුතු දෑ ද සියතින් වැලඳවූහ, පාවැරවූහ. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවු තොමෝ වලඳ අවසන් කල, පාත්‍රයෙන් ඉවතට ගත් අත් ඇති ආයුෂ්මත් සුදිත්තට මෙය කී ය: “පුත සුදිත්ත, මේ කුලය ආසීය ය. මහද්ධන ඇත්තක. මහද් භොග ඇත්තක. බොහෝ රත්රිදී මසු කහවණු ඇත්තක. බොහෝ වස්තූපකරණ ඇත්තක. බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇත්තක. පුත සුදිත්ත, ගිහි බවට පැමිණ භොග අනුභව කරන්නට ද පින් කරන්නට ද හැකි ය. පුත සුදිත්ත, එව, තෝ ගිහි බවට පැමිණ භොග ද අනුභව කරව. පින් ද කරව” කියා යි. “මැනියනි, තො හෙමි. තො හැක්කෙමි. මම ඇලුතෙමි බබ්බර හැසිරෙමි”යි සුදිත්ත හිඤ්ඤ කී ය. දෙවනුවත් ... තෙවනුවත් ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගට මෙය කී ය: “පුත සුදිත්ත, මේ කුලය ආසීය ය, මහද්ධන ඇත්තක. මහාභෝග ඇත්තක. බොහෝ රත්රිදී මසු කහවණු ඇත්තක. බොහෝ වූ වස්තූපකරණ ඇත්තක. බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇත්තක. එහෙයින් පුත සුදිත්ත, යුලවංශය ආරක්‍ෂා කර ගැනීමට; බිරියක් (පුතෙකු) දෙව. අපගේ දරුවන් තොමැති වසතුව ලිච්ච්චු ගෙත්වා තො ගණිත්වා” යනු යි. “මැනියනි, මෙය මට කරන්නට හැකි ය”යි සුදිත්ත කී ය. “පුත සුදිත්ත, මේ කල කොහි වෛතෙහි ද?” යි මවු ඇසුවා ය. “මැනියනි, මහවතයෙහියැ”යි සුදිත්තහිඤ්ඤ තෙමේ කී ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්ත තෙමේ අස්තෙන් නැගීට ගියේ ය.

20. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹුව බණවා. “එසේ වී නම් ලේලිය, යම් දවනක සාදාමනී වෙහි ද, හිට මල්වර වේ ද, එ කල්හි මට දන්වව” යි කීවු ය. “ආයඤ්චෙති, එසේ යැ”යි කියා ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවුට පිළිවදන් දුන්හි ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹු තොමෝ භොබෝ දවසකින් ම සාදාමනී වූවා ය. ඇයට මල්වර උපත. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවුට “ආයඤ්චෙති, උතුනියක් වෙමි. මට ඔසප් ලෙය උපතැ”යි මෙය කීවා ය. “එසේ වී නම් ලේලිය, යම් අලඛිකාරයකින් සැරසුනී පුත් වූ සුදිත්තගට ප්‍රියමතාප වූ ද, ඒ අලඛිකාරයෙන් සැරසෙව”යි හි කීවු ය. “ආයඤ්චෙති, එසේ ය”යි ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවුට පිළිවදන් ඇස්වූ ය. ඉන් පසු ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹුව කැදවාගෙණ මහවතයෙහි ආයුෂ්මත් සුදිත්ත වෙත එලඹියා ය. එලඹ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගට මෙය කීවු ය: “පුත, සුදිත්ත, මේ කුලය ආසීය ය. මහද්ධන ඇත්තක. මහද්භෝග ඇත්තක. බොහෝ රත්රිදී මසු කහවණු ඇත්තක. බොහෝ වස්තූපකරණ ඇත්තක. බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇත්තක. පුත සුදිත්ත, ගිහිබවට පැමිණ භොග අනුභව කරන්නට ද පින් කරන්නට ද හැකි ය. පුත සුදිත්ත, එව, තෝ ගිහිබවට පැමිණ භොගයන් ද අනුභව කරව. පින් ද කරව” යනු යි. “මැනියනි, තො හෙමි. තො හැකියෙමි. මම ඇලුතෙමි බබ්බර හැසිරෙමි”යි හේ කී ය. දෙවනුවත් ... තෙවනුවත් ... ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ මවු තොමෝ ආයුෂ්මත් සුදිත්තගට මෙය කීවා ය: “පුත, සුදිත්ත, මේ කුලය ආසීය ය. මහද්ධන ඇත්තක. මහද් භොග ඇත්තක. බොහෝ රත්රිදී මසු කහවණු ඇත්තක. බොහෝ වස්තූපකරණ ඇත්තක. බොහෝ ධන ධාන්‍ය ඇත්තක. එහෙයින් පුත සුදිත්තය, බිරියක් (පුතෙකු) දෙව. අපුත්‍රක වූ ධනය ලිච්ච්චු හැර තො ගණිත්වා” යනු යි.

21. “එතෙ ඛෙ මෙ අමම, සකකා කාතු”නති පුරුණදුතීයිකං¹ ඛාභායං ගහෙචා මහාවතං අජේඛාභානෙචා අපසඤ්ඤතෙන සිකඛාපදෙ අතාදීතව-දයො පුරුණදුතීයිකාය තිකඛතභුං මේථුතං ධමමං අභිවිඤ්ඤපෙසි. සා තෙන ගබ්භං ගණති.

භූමිමා දෙවා සද්දුකේතූභාවෙහු: “නිරවුද්දෙ වත හො භික්ඛුසඛෙකා නිරුදීතවො. සුදිනෙනත කලඤ්ඤපුතෙනත අබ්බුදං උපපාදිතං, ආදීතවො උපපාදිතො”ති. භූමිමානං දෙවානං සද්දං සුභා චාතුමමිභාගිඪිකා දෙවාසද්ද-මනුභාවෙහුං -පෙ- නාවතීංසා දෙවා,-යාමා දෙවා,-භූමිතා දෙවා,-නීමිමාන-රතිතො දෙවා,-පරතිමිමිතවසවනතීනො දෙවා,-බ්‍රහ්මකාසිකා දෙවා, සද්ද-මනුභාවෙහු: “නිරවුද්දෙ වත හො භික්ඛුසඛෙකා නිරුදීතවො. සුදිනෙනත කලඤ්ඤපුතෙනත අබ්බුදං උපපාදිතං, ආදීතවො උපපාදිතො”ති. ඉතීභ තෙන ධර්මෙන තෙන මුහුතෙනත යාව බ්‍රහ්මලොකා සද්දෙ අබ්බුග්ගඤ්ඤති.

22. අඵ ඛෙ අයසමනො සුදිනතභු පුරුණදුතීයිකා තභු ගබ්භභු පරිපාකමනීභාය පුතතං විජායි. අඵ ඛෙ අයසමනො සුදිනතභු සභායකා තභු දුරකභු භිජකො’ති තාමං අකංසු. අයසමනො සුදිනතභු පුරුණදුතීයි-කාය භිජකමානා’ති තාමං අකංසු. අයසමනො සුදිනතභු භිජකපිතා’ති තාමං අකංසු. තෙ අපරෙන සමයෙන උභො අභාරසා අතභාරිභං පබ්බජිතා අරභතතං සචජාකංසු.

23. අඵ ඛෙ අයසමනො සුදිනතභු අනුදෙව කුකකුච්චං, අනු විපච්චි සාරො “අලාභා වත මෙ. න වත මෙ ලාභා. දුලලභං වත මෙ. න වත මෙ සුලලභං: යො’භං එවං භාකඛාතෙ ධමමවිතයෙ පබ්බජිතා තාසකඛීං යාවජ්චං පරිපුණ්ණං පරිසුභං බ්‍රහ්මචරිභං වරිතු”නති. හො තෙනෙව කුකකුච්චත තෙන විපච්චි-සාරෙන කීසො අහොසි දුඛො දුඛබ්‍රහ්මණො උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකචාතො ධමනි-සච්චතගතො. අනොතාමනො ලීතමනො දුකඛී දුමමනො විපච්චිසාරි පඤ්ඤාසි.

24. අඵ ඛෙ අයසමනො සුදිනතභු සභායකා භික්ඛු අයසමනතං සුදිනතං එතදවොචු: “පුබ්බ ඛෙ තිං ආචුසො සුදිනත, විණ්ණවො අහොසි පිනිඤ්ඤො² පසතනමුච්චිණ්ණො විපසතනජ්චිවණ්ණො. සො’දනි තිං එතරති කීසො දුඛො දුඛබ්‍රහ්මණො උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකචාතො ධමනිසච්ච-ගතො, අනොතාමනො ලීතමනො දුකඛී දුමමනො විපච්චිසාරි පඤ්ඤාසි. කච්චි තො තිං ආචුසො සුදිනත, අතභාරතො බ්‍රහ්මචරිභං වරසි”ති? “න ඛෙ අභං ආචුසො අතභාරතො බ්‍රහ්මචරිභං වරාමි. අඤ් මෙ පාපං කමමං කතං. පුරුණ-දුතීයිකාය මේථුතො ධමෙචා පතීසෙවිතො. තභු මභං ආචුසො, අනුදෙව කුකකුච්චං, අනු විපච්චිසාරො: අලාභා වත මෙ. න වත මෙ ලාභා. දුලලභං වත මෙ. න වත මෙ සුලලභං: යො ‘භං එවං භාකඛාතෙ ධමමවිතයෙ පබ්බජිතා තාසකඛීං යාවජ්චං පරිපුණ්ණං පරිසුභං බ්‍රහ්මචරිභං වරිතු”නති.

1. පුරුණදුතීයිකාය. මජ්ඣ. 2. පිනිඤ්ඤො. මජ්ඣ.

21. “මෑනියනී, මෙය තම් මට කරන්නට හැකි” යි හෙතෙම ගිහි කල අඹුවගේ අත අල්ලා ගෙණ මහවනයට බැස ගෙණ, සිකපද නො පැණවූ කල්හි ආදීතව නො දක්නේ ගිහිකල අඹුව සමග තෙවරක් මෙවුන්දම් කෙරී ය. ඒ එසින් ගබ් ගත්තී ය.

“පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් ම හික්කුසඬු කෙමේ නො කැලැල් ය. නිදෙස් ය. කලන්දසිටු පුත් වූ සුදිත්ත විසින් අර්බුදයක් උපදවන ලදී. ආදීතවයක් උපදවන ලද” යි බුමාබු දෙවියෝ උද්දෝෂණය කලාහු ය. බුමාබු දෙවියන්ගේ යබදය අතා වාතුර්මහාණ්ඩ්ක දෙවියෝ උද්දෝෂණය කලාහු ය. ... නවිනිහා වැසි දෙවියෝ ... යාම දෙවියෝ ... තුසිත දෙවියෝ ... නිමිනාරනි දෙවියෝ ... පරනිර්මිත වගවර්නී දෙවියෝ ... බබ්ලොව වැසි දෙවියෝ “පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් හික්කුසඬු කෙමේ නො කැලැල් ය. නිදෙස් ය. කලන්දපුත් සුදිත්ත විසින් අර්බුදයක් උපදවන ලදී. ආදීතවයක් උපදවන ලද” යි උද්දෝෂණය කලාහු ය. මෙසේ එකෙකෙහි ඒ මොහොතෙහි කෝෂය බබ්ලොව තෙක් පැත තැගුනේ ය.

22. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹුවොලෝ ඒ ගබ් ඉතිකිරීමට පැමිණ පුතකු වැදුවා ය. එකල්හි ආයුෂ්මත් වූ සුදිත්තගේ යහළුවෝ ඒ දරුභට ‘බිජ්කය’ යි තම් කලාහු ය. ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ ගිහිකල අඹුවට ‘බිජ්කමාහා ය’ යි තම් කලාහු ය. ආයුෂ්මත් සුදිත්තට ‘බිජ්කපිහා ය’ යි තම් කලාහු ය. ඔහු (මාතෘපුත්‍ර) දෙදෙන පුත්‍ර කාලයෙහි ගිහිගෙන් තික්ම සපුතෙහි පැවිදි වී රහත්බව ලැබූහ.

23. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුදිත්තට “යම් ඒ මම මෙසේ මනා කොට දේශනා කරණ ලද බමුණියෙහි පැවිදි වී දිවි ඇති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු මග-බබ්සර හැසිරෙන්නට නො හැකි වීම ද, ඒ මට ඒකාන්තයෙන් අලාභයෝ ය. ඒකාන්තයෙන් මට ලාභයෝ නො වෙත්. මා විසින් ඒකාන්තයෙන් තපුරු ලැබීමක් ය. යහපත් ලැබීමක් නො වේ” යි පසුතැවිලි ඇති විය. විපිඡ්ඡිතර ඇති විය. හෙතෙම ඒ කුකුසෙත් ඒ විපිඡ්ඡිතරින් කාශ වූයේ රථ වූයේ දුර්වණ වූයේ පඬුවත් පැහැ ඇති වූයේ තහර ඉල්පි ගිය සිරුරු ඇත්තේ, සැහවුනු හැකුරු සිත් ඇත්තේ දුක් ඇත්තේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ විපිඡ්ඡිතර වූයේ සිතිවිල්ලට වැටුනේ විය.

24. එකල්හි ආයුෂ්මත් සුදිත්තගේ යහළු හික්කුසඬු ආයුෂ්මත් සුදිත්ත භට මෙය කීවාහු ය: “ඇවැත් සුදිත්තය, පෙර තෝ පැහැපත් වූයෙහි ය. පිණා ගිය ඉඳුරන් ඇත්තෙහි ය. පහත් වූ මුව පැහැය ඇත්තෙහි ය. ඉතා ප්‍රසන්න වූ ඡවිවණ් ඇත්තෙහි ය. ඒ තෝ දුන් වතාහි කාශ වූයෙහි රථ වූයෙහි දුර්වණ වූයෙහි පඬුවත් පැහැ ඇති වූයෙහි තහර ඉල්පි ගිය සිරුරු ඇත්තෙහි සැහවුනු සිත් ඇත්තෙහි හැකිවු සිත් ඇත්තෙහි දුක් ඇත්තෙහි නො සතුටු සිත් ඇත්තෙහි විපිඡ්ඡිතර වූයෙහි ඒ ඒ දූ සිතන්නට පටන් ගත්තෙහි ය. කීම ඇවැත් සුදිත්ත, තෝ නො ඇලුතෙහි බබ්සර හැසිරෙහි ද ?”. “ඇවැත්නි, මම නො ඇලුතෙම බබ්සර නො හැසිරෙමි. මා විසින් කල පවිකමක් ඇත. පොරණඅඹුව හා මෙවුන්දම් කෙටුනා ලද්දේ ය. ‘ඇවැත්නි, යම් ඒ මම මෙසේ මනා කොට දේශනා කරණ ලද බමුණියෙහි පැවිදි ව දිවි ඇති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු මගබබ්සර හැසිරෙන්නට නො හැකි වීම ද, ඒ මට අලාභයෝ ය. ඒකාන්තයෙන් ලාභයෝ නො වෙත්. මම විසින් ඒකාන්තයෙන් තපුරු ලැබීමකි, එකැතින් මට යහපත් ලැබීමක් නො වෙයි, පසුතැවිලි ඇති විය. විපිඡ්ඡිතර ඇති විය” යි සුදිත්ත මහණ කී ය. එ විට ඒ මහණහු මෙසේ කීහ:

25. “අලං හි තෙ ආට්ඨසො සුද්දිනන කුකඤ්චාය, අලං විපපට්ඨාරාය, යං නිං එවං සවාකඛාතෙ ධම්මචිතයෙ පබ්බජ්ඣා න සකඛිස්සඤ්ඤි යාවජ්චං පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං චුභමචරියං චරිතුං.

26. නනු ආට්ඨසො භගවතා අනෙකපරියායෙත විරාගාය ධම්මො දෙසිතො නො සරාගාය? විසංයොගාය ධම්මො දෙසිතො නො සංයොගාය? අනුපාදානාය ධම්මො දෙසිතො නො සලපාදානාය?

27. තත් තාම නිං ආට්ඨසො භගවතා විරාගාය ධම්මො දෙසිතෙ සරාගාය වෙනෙස්සඤ්ඤි. විසංයොගාය ධම්මො දෙසිතෙ සංයොගාය වෙනෙස්සඤ්ඤි. අනුපාදානාය ධම්මො දෙසිතෙ සලපාදානාය වෙනෙස්සඤ්ඤි,

28. නනු ආට්ඨසො භගවතා අනෙකපරියායෙත රාගවිරාගාය ධම්මො දෙසිතො? මදනිමචදානාය පිපාසචිතයාය ආලයසමුග්ගසාතාය වට්ඨුපචේදය තණ්හකඛයාය විරාගාය නිරොධාය නිබ්බාණාය ධම්මො දෙසිතො?

29. නනු ආට්ඨසො භගවතා අනෙක පරියායෙත කාමානං පභාණං අකඛාතං, කාමසඤ්ඤාණං පරිඤ්ඤා අකඛාතා, කාමපිපාසානං පටිච්චනයො අකඛාතො, කාමචිතකකාතං සමුග්ගසාතො අකඛාතො, කාමපරිලාභානං වූපසමො අකඛාතො?

30. තෙනං ආට්ඨසො අපපසනතානං වා පසාදාය පසනතානං වා භියෙතාභාවාය¹ අඵ ඛෙචනං ආට්ඨසො අපපසනතානඤ්ඤචච අපපසාදාය පසනතානඤ්ඤ ඵකචවානං අඤ්ඤඵතතායා”ති.

31. අඵ ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමනතං සුද්දිතං අනෙකපරියායෙත චිහරහිචා භගවතො එතමන්ඨං ආරොචෙසුං. අඵ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසමාසං සකතිපාතාපෙචා ආයසමනතං සුද්දිතං පටි-පුච්ඡි: “සචං කීර චං සුද්දිතන, පුරාණ දුඤ්ඤිකාය මෙට්ඨනං ධම්මං පඤ්ඤෙචී”ති. “සචං භගවා.” චිහරහි බුද්ධො භගවා:

1 භියෙ, ඉතිපි

25. “ආචාර්ය හුදින්න, යම් හෙයකින් තෝ මෙසේ මැනවින් දෙසූ ධර්ම විනයයෙහි පාවිච්චි ව ද්වි ආති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු මගබසර භාසිරෝත්තට නො හැකි වූයෙහි ද? තාගේ කුකුළට එය සෑහේ. විපිලිසරට සෑහේ.

26. ආචාර්ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තොයෙක් ක්‍රමයෙන් සර්ගය පිණිස නො ව විරූගය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? (නො ආලීම් පිණිස දෙසන ලදී. ආලීම් පිණිස නො වෙයි.) කෙල්ලයන්ගෙන් වෙන් ව විසීම පිණිස ධර්මය දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? කෙලෙසුන් හා නො යෙදීම පිණිස ධර්මය දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? තාණොවශයෙන් දැඩි කොට නො ගැණීම පිණිස ධර්මය දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? තාණොවශයෙන් දැඩි කොට ගැණීම පිණිස නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද?

27. එහි ආචාර්ය, තෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් විරාගය පිණිස ධර්මය දේශනා කරණ ලද කල්හි රාගය හා පවත්තා මෙවුන්දම් සෙවීම පිණිස උත්සාහ කෙලෙහි ය. විසංයෝගය පිණිස ධර්මය දේශනා කරණ ලද කල්හි සංයෝගය පිණිස උත්සාහ කෙලෙහි ය. අසුපාදතය පිණිස ධර්මය දේශනා කරණ ලද කල්හි සුපාදතය පිණිස උත්සාහ කෙලෙහි ය.

28. ආචාර්ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මදදිය දුරු කිරීම පිණිස කාම පිපාසාදීන්ගේ දුර ලීම පිණිස, පඤ්චකාමාලය මුලින් ම සිදීම පිණිස සංසාරයේ මුල් සිදීම පිණිස, භාණ්ණාකාමය පිණිස, විරාගය පිණිස, නිරෝධය, පිණිස, නිවණ පිණිස ධර්මය දේශනා කරණ ලද්දේ නොවේද?

29. ආචාර්ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තොයෙක් ක්‍රමයෙන් වස්තුකාමකෙලය කාමයන්ගේ ප්‍රභාණය වදරණ ලද්දේ නො වේ ද? සියලු කාමසංඥවත්ගේ ත්‍රිවිධ වූ පරිඤ්ච වදරණ ලද නො වේ ද? කාමපිපාසාවත්ගේ දුරු කිරීම වදරණ ලද්දේ නො වේ ද? කාමවිතකීයත්ගේ තැසීම වදරණ ලද්දේ නො වේ ද? කාමපරිදානයත්ගේ සන්සිදීම වදරණ ලද්දේ නො වේ ද?

30. ආචාර්ය, ඔබගේ පාපකමය නොපහත් වූවන්ගේ පැහැදීම පිණිස නො වෙයි. පහත් වූවන්ගේ කැවන තැවන පැහැදීම පිණිස නො වෙයි. වැලිදු, ආචාර්ය, තෙල පාපකමය වතාහි නොපහත් වූවන්ගේ නොපහත් බව පිණිස ද, පහත් වූ සමගරාන්ගේ (සෝවන් මඟට නො පැමිණියවුන්ගේ) විපිලිසරබව පිණිස ද වෙයි.”

31. ඉන් පසු ඒ භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් හුදින්නහට තොයෙක් ආරෝප ගතී කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඒ කරුණ සැල කලාහු ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කීදහයෙහි මේ කරුණෙහි භික්ෂුසඛ්‍යයා රැස් කරවා “හුදින්න, තෝ පොරණ අඹුව සමග මෙවුන්දම් සේවනය කෙලෙහි ය යනු සැබෑ ද”යි ආයුෂ්මත් හුදින්නගෙන් පිලිවිසි සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය”යි හුදින්න භික්ෂු කී ය. භාග්‍යවන් මුදුරජාතත් වහන්සේ ගැරඹුණේක:

32. “අනනුච්ඡේදියං මොඝපුරිසං, අනනුලොමිකං අපභවිරූපං අඤ්ඤා-
මණකං අකපපියං අකරණීයං. කථං හි තාම නිං මොඝපුරිසං, එවං
ඤාතොතො ධම්මවිනයො පබ්බජනා න සකඛිඤ්ඤා යාවජ්චං පරිසුද්ධං
පරිසුද්ධං බුහමචරියං චරිතුං.

33. තනු මයා මොඝපුරිසං, අනෙකපරියායෙන විරාගය ධම්මො දෙසිතො
නො සරාගාය? විසංයොගාය ධම්මො දෙසිතො නො සංයොගාය? අනුපාදානාය
ධම්මො දෙසිතො නො සඋපාදානාය?

34. තනු මයා මොඝපුරිසං, මයා විරාගය ධම්මො දෙසිතො සරාගාය
වෙනෙඤ්ඤා. විසංයොගාය ධම්මො දෙසිතො සංයොගාය වෙනෙඤ්ඤා.
අනුපාදානාය ධම්මො දෙසිතො සඋපාදානාය වෙනෙඤ්ඤා.

35. තනු මයා මොඝපුරිසං, අනෙකපරියායෙන රාගවිරාගාය ධම්මො
දෙසිතො? මදනීමචදානාය විපාසවිනයාය ආලයසමුඤ්ඤානාය චරිතපච්ඡේදය
තණ්හකඛයාය විරාගාය නිරොධාය නිබ්බාණාය ධම්මො දෙසිතො?

36. තනු මයා මොඝපුරිසං, අනෙකපරියායෙන කාමොපභවං පභාණං
අකඛාතං? කාමසඤ්ඤානං පරිඤ්ඤා අකඛාතා? කාමවිපාසානං පටිවිනයො
අකඛාතො? කාමවිතකකානං සමුග්ගානො අකඛාතො? කාමපරිලාභානං
වුපසමො අකඛාතො?”

37. “චරං තෙ මොඝපුරිසං අධිවිනයං කොරවිතං මුඛෙ අඛතානං
පකඛිතං, න නෙව මාතුගාමිකං අඛතානෙ අඛතානං පකඛිතං. චරං තෙ
මොඝපුරිසං කණ්හසපභවං මුඛෙ අඛතානං පකඛිතං, න නෙව මාතුගාමිකං
අඛතානෙ අඛතානං පකඛිතං. චරං තෙ මොඝපුරිසං අඛතාරකාසුරා
අදීනතාය සමපජ්ජිතාය සජොතිභුතාය අඛතානං පකඛිතං, න නෙව
මාතුගාමිකං අඛතානෙ අඛතානං පකඛිතං. තං කිංස හෙතු? තනො
නිදානං හි මොඝපුරිසං මරණං වා නිභවෙජ්ජය මරණමත්තං වා දුක්ඛං.
තනෙව තපච්චයා කායඤ්ඤා හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං
නිරයං උපපජ්ජෙය්. ඉතොනිදානං ඛො මොඝපුරිසං කායඤ්ඤා හෙද
පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්.

32. “හිත් පුරුෂය, නුසුදුසු වූ අනුලෝම නුච්ච අයෝග්‍ය වූ ශ්‍රමණයන්ට අයත් නුච්ච අකාප වූ නො කට යුත්තෙක. කෙසේ නම්, හිත් පුරුෂය, තෝ මෙසේ මෑතාවිත් දෙසු ධර්මිතයෙහි පැවිදි වී දීවී ඇති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු බඩහර හැසිරෙන්නට නො හැකි වූයෙහි ද ?

33. හිත් පුරුෂය, මා විසින් නොයෙක් ලෙසින් විරාගය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? සරාගය පිණිස දහම් නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? විසංයෝගය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? සංයෝගය පිණිස දහම් නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? අනුපාද්‍යනය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? සඋපාද්‍යනය පිණිස දහම් නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද?

34. හිත් පුරුෂය, එහි තෝ මා විසින් විරාගය පිණිස ධර්මය දෙසු කල්හි සරාගය පිණිස උත්සාහ කෙලෙහි ය. විසංයෝගය පිණිස ධර්මය දෙසු කල්හි සංයෝගය පිණිස උත්සාහ කෙලෙහි ය. අනුපාද්‍යනය පිණිස ධර්මය දෙසු කල්හි සඋපාද්‍යනය පිණිස උත්සාහ කෙලෙහි ය.

35. හිත් පුරුෂය, මා විසින් නොයෙක් ලෙසින් රාගවිරාගය පිණිස ධර්මය දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? මදනිච්චදනය පිණිස, පිපාසාවිතය පිණිස, ආලයසමුග්‍යතාය පිණිස, වට්ටුපවෙර්දය පිණිස, තාණ්ණාකමය පිණිස, විරාගය පිණිස, නිරෝධය පිණිස, නිවිණිය පිණිස, ධර්මය දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද?

36. හිත් පුරුෂය, මා විසින් නොයෙක් ලෙසින් කාමයන්ගේ ප්‍රතාණය කියන ලද්දේ නො වේ ද? කාමසංඥවන්ගේ පරිඥව කියන ලද්දේ නො වේ ද? කාමපිපාසවන්ගේ දුර ලීම් කියන ලද්දේ නො වේ ද? කාමවිතකීයන්ගේ තැසීම කියන ලද්දේ නො වේ ද? කාමපරිදහයන්ගේ සංහිදීම කියන ලද්දේ නො වේ ද?

37. “හිත් පුරුෂය, තා විසින් දරුණු විෂ ඇති ආශීවිෂයක්හුගේ මුඛයෙහි අඛතජාතය බහා ලන ලද්දේ නම් මෑතාවි. මාගමකගේ අඛතජාතයෙහි සිය අඛතජාතය බහාලන ලද්දේ නො මෑතාවි. හිත් පුරුෂය, තා විසින් කාණ්ණසීයක්හුගේ මුඛයෙහි අඛතජාතය බහාලන ලද්දේ නම් මෑතාවි. මාගමකගේ අඛතජාතයෙහි ස්වකීය අඛතජාතය බහා ලන ලද්දේ නො මෑතාවි. හිත් පුරුෂය, තා විසින් ඇවිලගත්, හාත්පසින් ඇවිලගත්, ගිනිදල් සහිත වූ ගිනිඅඟුරුවලෙක අඛතජාතය බහාලන ලද්දේ නම් මෑතාවි. මාගමකගේ අඛතජාතයෙහි ස්වකීය අඛතජාතය බහාලන ලද්දේ නො මෑතාවි. ඒ කවර හෙයින්? යත්: හිත් පුරුෂය, එය හේතු කොට ගෙන මරණයට හෝ පෑමිණෙන්නේ ය. තැන හොත් මරණය වැනි දුකකට පෑමිණෙන්නේ ය. ඒ හේතුවෙන් කා බුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ තරකහතියෙක් යුක්ත වූ විවහ ව පහිත වන්නා වූ තීරයට නො පෑමිණෙන්නේ ය. මේ හේතුවෙන්, හිත් පුරුෂය, කා බුන් මරණින් මතු අපාය තම් වූ දුග්‍යතී තම් වූ විනිපාත තම් වූ තීරයට පෑමිණෙන්නේ ය.

38. “තඤ්ඤානං තොං මොක්ඛජීවි, යං තොං අසඤ්ඤානං ගාමධම්මං, වසලධම්මං දුට්ඨිලං ඔදකනතිකං රාතස්සං ආයංආයංකමාපනතිං සමාපජ්ජස්සපි, බහුතො බො තොං මොක්ඛජීවි අකුසලානං ධම්මානං ආදිකතො පුබ්බඛිගමො. තෙනං මොක්ඛජීවි අපසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං වා භික්ඛොභාවා ය. අථ ඛෙවනං මොක්ඛජීවි, අපසන්නානං අපසාදය, පසන්නානං ඵලධම්මානං අඤ්ඤාඵලතො”ති.

39. අථ බො භගවා අයස්මනං සුද්දිනං අතෙකපරියායෙන විහරතිවා දුභරතාය දුපෙසාසතාය මහිව්ඡ්භාය අසනතුට්ඨිතාය¹ සඛිගඤ්ඤිකාය කොසජ්ජස්ස අවණණං භාසිවා අතෙකපරියායෙන සුභරතාය දුපෙසාසතාය අපට්ඨිව්ඡ්ඤ්ඤා සනතුට්ඨිකා සලලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපවයස්ස විරියාරභාස්ස වණණං භාසිවා භික්ඛුතං භද්දනුච්ඡිතං භද්දනුලොමිකං ධම්මං කථං කවා භික්ඛු ආමනෙතපි:

40. “තෙන හි භික්ඛවෙ භික්ඛුතං සිකඛාපදං පඤ්ඤාපෙස්සාමි දස අඤ්ඤා වසෙ පට්ඨිව: සඛිකසුට්ඨිභාය, සඛිකථාසුභාය, දුමමසිකුතං පුග්ගලානං නිග්ගහාය, පෙසලානං භික්ඛුතං ථාසුභිතාරාය, දිට්ඨධම්මිකානං ආසවානං සංවරාය, සම්පරාධිකානං ආසවානං පට්ඨිකානං, අපසන්නානං පසාදය, පසන්නානං භික්ඛොභාවාය, සඤ්ඤාමට්ඨිකාය, විතොනුග්ගහාය. ඵලඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු මෙඵුතං ධම්මං පනිසෙවෙය්‍ය, පාරාජිකො භොති අසංවාසො”ති.

ඵලඤ්ඤා භගවතා භික්ඛුතං සිකඛාපදං පඤ්ඤාතො භොති.

[මූලපඤ්ඤානති]

සුද්දිනනිග්ගහානො නිට්ඨිතො.

1 අසනතුට්ඨිතාය. ඝා

38. “හිස් පුරුෂය, ඒ මෙබඳු වූ සාවද්‍යකමයෙහි හෝ නිවර්තනයන්ගේ සම්භාවයක් වූ, ගම්වැස්සන්ගේ ස්වභාවයක් වූ, ලාභිකපුරුෂයන්ගේ සම්භාවයක් වූ, රාගාදී කෙලෙසුන්ගෙන් දුෂිත වූ, දියකිස අවසන් කොට ඇති, රහස් කට යුතු වූ, දෙදෙනෙකුන් දෙදෙනෙකුන් විසින් සමවැද්ද යුතු වූ මෙවැනි ධර්මයට සමවන්තෙහි ය. හිස් පුරුෂය, හෝ බොහෝ දෙනා අතුරෙන් අකුශල ධර්මයන්ට ආදිකතී වෙහි. පුළුඹයම වෙහි. හිස් පුරුෂය, මෙය නොපහත් වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. පැහැදුනවුන්ගේ වැඩියක් පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. වැලිදු, හිස් පුරුෂය, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ නො පැහැදීම පිණිස ද පැහැදුනා වූ ඇතැමුන්ගේ අත්‍යවශ්‍ය පිණිස ද වේ.”

39. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමින් සුදිත්තභට තොයෙක් ක්‍රමයෙන් හර්භා කොට (තමන් විසින් ද අනුන් විසින් ද) දුභීරභාවයෙහි ද දුක සේ පෝෂණය කට හැකි බව්හි ද, මඤ්ඤ ආශා ඇති බව්හි ද, ලද දෑයෙකින් සතුටු නො වීමෙහි ද, ගණනමුතයා කෙරෙහි ඇලීමෙහි ද, කුසිත බවෙහි ද අගුණ වදරා, නොයෙක් ක්‍රමයෙන් සුභර භාවයෙහි ද, සුව සේ පෝෂණය කට හැකි බව්හි ද, අපිස් වුවහුගේ ද, ලද දෑයෙකින් සතුටු වන්නහුගේ ද, කෙලෙස් සිදු ලන්නහුගේ ද, කෙලෙස් කම්පිත කලහුගේ ද, ප්‍රසාදය එලවන සංවරයාගේ ද, කෙලෙස් රැස් නො කිරීමෙහි ද, විශ්චාරභාවයෙහි ද, ගුණ වදරා, භික්ෂුන්ට එතැනට සුදුසු වූ එයට අනුලෝම වූ දෑහැමි කපාවක් කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක.

40. “මහණෙනි, එසේ වී තම සධ්‍යයාගේ හිත සුව පිණිස, සධ්‍යයාගේ පහසු බව පිණිස, දුශ්ශීල පුද්ගලයන්ට නිග්‍රහය පිණිස, ප්‍රියශීල භික්ෂුන්ගේ ඵාසුචිතරණය පිණිස, මෙලොව දී පැමිණියැ හැකි දුක් දුරා කිරීම පිණිස, පරලොව දී පැමිණෙන දුක් තැසීම පිණිස, නොපහත් වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස, පහත් වුවන්ගේ වැඩියක් පැහැදීම පිණිස, සඤ්චියාගේ විරහකීය පිණිස, විතයානුග්‍රහය පිණිස ය යන මේ දස හිතවිශේෂයන්ගේ නිෂපතතිය පිණිස භික්ෂුන්ට සිකපදයක් පණවන්නෙමි. මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවූ:

“යම් මහණෙක් මෙවුන්දම් සෙව්නේ නම්, කෙලෙස් සතුරන් විසින් පරදවන ලද්දේ සංඝයා හා එකකමාදිසංචාස නැති වන බැවින් (අසංචාස සහචාස නැත්තෙක්) වේ.”

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂුන්ට මෙසේන් මේ ශික්ෂාපදය පණවන ලද්දේ වෙයි.

[මුල් පැණවීමයි.]
සුදින්නා බණවර නිමි.

මකකට්ටපු

1. තෙත බො පත සමයෙහි අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහාවතෙ මකකට්ටි ආමිසෙන උපලාපෙතො තස්සා මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවතී. අථ බො සො භික්ඛු පුබ්බණ්ණසමීයං නිවාසෙතො පත්තච්චරමාදාය වෙසාලීං පිණ්ඩාය පාවිසී.

2. තෙත බො පත සමයෙහි සම්බුද්ධා භික්ඛු සෙනාසනවාරිකං ආභිණ්ඩනතා යෙන තස්ස භික්ඛුතො විහාරො තෙනුපසඛකම්භු. අද්දසා බො සා මකකට්ටි තෙ භික්ඛු දුරතොච ආගච්ඡන්තෙ. දිස්වාන යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛකම්භු. උපසඛකම්භුතො තෙසං භික්ඛුතං පුරතො කට්ටපි වාලෙසී, ඡෙපපච්චි වාලෙසී, කට්ටපි ඔබ්බි, නීමිතතච්චි අකාසී. අථ බො තෙසං භික්ඛුතං එතදහොසි: “නිසංසයං බො සො භික්ඛු ඉමිස්සා මකකට්ටියා මෙට්ඨනං ධම්මං පවිසෙවතී”ති එකමන්තං නිලීසිංසු. අථ බො සො භික්ඛු වෙසාලියං පිණ්ඩාය චරිතො පිණ්ඩපාතං ආදාය පටිකකම්භු.

3. අථ බො සා මකකට්ටි යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛකම්භු. අථ බො සො භික්ඛු තං පිණ්ඩපාතං එකදෙසං භුඤ්ඤතො එකදෙසං තස්සා මකකට්ටියා අදාසී. අථ බො සා මකකට්ටි භුඤ්ඤතො තස්ස භික්ඛුතො කට්ටි ඔබ්බි. අථ බො සො භික්ඛු තස්සා මකකට්ටියා මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවතී.

4. අථ බො තෙ භික්ඛු තං භික්ඛු එතදවොචු: “තනු ආට්ඨසො භගවතා සිකඛාපදං පඤ්ඤනතං. කීස්ස ත්වං ආට්ඨසො මකකට්ටියා මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවසී”ති. “සච්චං ආට්ඨසො භගවතා සිකඛාපදං පඤ්ඤනතං. තඤ්ච බො මනුස්සීජජීයා, තො තිරච්ඡාතභතායා”ති. “තනු ආට්ඨසො තථෙච තං හොති. අතනුච්ඡවියං ආට්ඨසො අතනුලොමිකං අපපතීරූපං අස්සාමණ්ණකං අකපපියං අකරණීයං. කථං හි තාම ත්වං ආට්ඨසො එචං ඤාකඛාතෙ ධම්මචිතයෙ පබ්බජිතො ත සකඛීස්සාසී යාවච්චං පරිපුණ්ණං පරිපුඤ්ඤං චුහම්චරියං චරිතුං? තනු ආට්ඨසො භගවතා අතෙකපරියායෙහි විරාගාය ධම්මො දෙසිතො තො සර්ගාය -පෙ- කාමපරිලාභානං චූපසමො අකඛාතො? තෙතං ආට්ඨසො අපසඤ්ඤානං චා පසාදාය පසඤ්ඤානං චා සීයෙසාභාවාය. අථ බෙචතං ආට්ඨසො අපසඤ්ඤානං තඤ්චෙච අපසාදාය පසඤ්ඤානං තඤ්ච එකච්චානං අඤ්ඤාච්චතායා”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු තං භික්ඛු අතෙකපරියායෙහි විහරතීතො භගවතො එතමන්ථං ආරුණෙවසුං.

මහනටි වහන්සේ

1. එකමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විසල්පුර මහ වෙනෙහි වැදිරියක ආහාරයෙන් පොළොඹවා ආය හා මෙවුන්දම් සෙවෙයි. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ පෙරවැරා කාලයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරා ගෙන පිඬු සඳහා විසල් පුරයට පිවිසියේ ය.

2. එකමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු සේනාසනවාරිකාවෙහි හැසිරෙන්නෝ ඒ මහණහුගේ විහාරය වෙත පැමිණියාහු ය. ඒ වැදිරි එත ඒ භික්ෂුන් දුර දී ම දුටුවා ය. දැක ඒ භික්ෂුන් වෙත පැමිණියා ය. පැමිණ ඒ භික්ෂුන් ඉදිරියෙහි කටිය ද සැලී ය. තඟුට ද සැලී ය. කටිය ද නැඟු ය. (මෙවුන් දමට ගැලපෙන සේ) නිමිත්ත ද කලා ය. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුන්ට මේ සිත විය. “නිසංක ව ම ඒ මහණ මේ වැදිරිය සමග මෙවුන්දම් සෙවෙයි යනුයි” ඔහු පසෙක සැහවුනාහු ය. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ විසල්පුරයෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පිඬු රැගෙන ආපසු පැමිණියේ ය.

3. ඉක්බිති ඒ වැදිරි ඒ මහණ වෙත එළඹියා ය. ඒ මහණ තෙමේ ඒ පිණිසාතය එක් කොටසක් වලඳ එක් කොටසක් ඒ වැදිරියට දුන. ඒ වැදිරි එය අනුභව කොට ඒ මහණහට කටිය නැඟු ය. තෙල මහණ ඒ වැදිරිය සමග මෙවුන්දම් සෙවෙයි.

4. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහු: “ආවත, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපදයක් පණවන ලද්දේ නො වේ ද? ආවත, තෝ කුමක්කෙසින් වැදිරිය සමග මෙවුන්දම් සෙවෙහි ද?” “ආවත, සැබෑ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපදයක් පණවන ලද්දේ වේ. ගෙ ද මිනිස් මාගම් හා මෙවුන්දම ආරැබ ය. තිරිසන් මාගම් සමග මෙවුන්දම් ආරැබ නො වේ” ය යි ඒ මහණ කී ය. “ආවැත්ති, එයත් එසේ ම නො වේ ද? ආවැත්ති, නුසුදුස්සෙක. අනුලොම නුදුවෙක. නො ගැලපෙන්නක. මහණුන්ට අයෝග්‍යයෙක. නො කැපයෙක. නො කටයුත්තෙක. ආවැත්ති, කෙසේ තම් තෝ මෙසේ මැතැවින් දේශනා කරණ ලද ශාසනයෙහි පැවිදි වී දිවි ආති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු කොට බඹසර හැසිරෙන්නට නො හැකි වූයෙහි ද? ආවැත්ති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ලෙසින් විරාගය පිණිස බමුණ දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? සරාගය පිණිස නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? ... කාම පරිදහයන්ගේ සංසිදීම වදරණ ලද්දේ නො වේ ද? ආවැත්ති, මෙය නොපාභාදුකවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ පාභාදුකවුන්ගේ වැඩියක් පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. ආවැත්ති, තව ද මෙය නොපාභාදුකවුන්ගේ නොපැහැදීම පිණිස ද පාභාදුක වූ ආතැමුන්ගේ අත්‍යපාඨය පිණිස ද වේ” යනු යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ඒ මහණහට නොයෙක් ලෙසින් ගරහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කලාහු ය.

5. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණේ භික්ඛුසංඝං සන්තිපාතාපෙක්ඛා තං භික්ඛුං පටිපුච්ඡි: “සච්චං කීර ත්ථ භික්ඛු මක්කඛියා මෙථුතං ධම්මං පඨිසෙවසී?”ති “සච්චං භගවා.” විගරහි බුද්ධො භගවා:

“අනනුච්ඡවියං මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං අපපතිරුපා අස්සාමණකං අකප්ඵියං අකරණීයං. කථං හි තාම න්ඛං මොඝපුරිස, එචං ස්වාකංතෙ ධම්මවිතයෙ පඨමජ්ඣා න සක්ඛියංසි යාවජ්චං පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බුභමචරියං චරිචුං? තනු මයා මොඝපුරිස, අනෙකපරියායෙන විරාගාය ධම්මො දෙසිතො තො සරාගාය -පෙ- කාමපරිලාභාතං වූපසමො අකඛාතො?”.

6. චරං තෙ මොඝපුරිස, ආසීවිසස්ස කොරවිසස්ස බුඛෙ අඛගජාතං පක්ඛිතතං ත නේව මික්කඛියා අඛගජාතෙ අඛගජාතං පක්ඛිතතං. චරං තෙ මොඝපුරිස කණ්ණපපසස්ස බුඛෙ අඛගජාතං පක්ඛිතතං, ත නේව මික්කඛියා අඛගජාතෙ අඛගජාතං පක්ඛිතතං. චරං තෙ මොඝපුරිස, අඛගාරකාසුයා ආදිතතාය සමපජ්ඣිතාය සජොහිභුතාය අඛගජාතං පක්ඛිතතං, ත නේව මික්කඛියා අඛගජාතෙ අඛගජාතං පක්ඛිතතං. තං කියස්ස හෙතු? තනො නිදනං හි මොඝපුරිස, මරණං වා නිඛලේඡය්‍ය මරණමිතතං වා දුක්ඛං. ත නේව තපපච්චයා කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතීං විනිපාතං නිරයං උප-පජෙජය්‍ය. ඉතො නිදනඤ්ච ඛො මොඝපුරිස, කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතීං විනිපාතං නිරයං උපපජෙජය්‍ය.

7. තත්ථ තාම න්ඛං මොඝපුරිස, යං න්ඛං අසඤ්ඤිමචං ගාමධම්මං වසඤ්ඤිමමං දුට්ඨුලං මිදකන්ඨිකං රාතස්සං අචයංචයසමාපතතිං සමාපජ්ඣස්සි, තෙනං මොඝපුරිස, අපපසන්නාතං වා පසාදාය පසන්නාතං වා භියොභාවාය. අථ ඛෙවතං මොඝපුරිස, අපපසන්නාතඤ්චෙව අපපසාදාය පසන්නාතඤ්ච එක්චවාතං අඤ්ඤථතතායා”ති.

8. අථ ඛො භගවා තං භික්ඛුං අනෙකපරියායෙන විගරහිච්චා දුභරතාය දුපෙපාසතාය මිහිච්ඡතාය අසන්තුවසීතාය සඛගණීකාය කොසජ්ඣස්ස අවණ්ණං භාසිච්චා අනෙකපරියායෙන සුභරතාය සුපෙපාසතාය අපච්ච්ඡස්ස සන්තුවච්චස්ස සලොඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපච්චයස්ස විරියාරම්භස්ස වණ්ණං භාසිච්චා භික්ඛුතං තදනුච්ඡවිකං තදනුලොමිකං ධම්මිකං කථං කච්චා භික්ඛු ආමනොතසී:

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි හිඤ්ඤාඛිංසා රැස් කරවා “සැබෑ ද මහණ, තෝ වැදිටියක සමග මෙවුන්දම් සෙවෙහි ද?” යි ඒ මහණ ප්‍රථවුන් සේක. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස” යි එ මහණ කී ය. භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ ගර්භා කළසේක:

“හිස් පුරුෂය, නුසුදුස්සෙක. අනුලොමී නො වුවෙක. නො ගැලපෙන්නක. මහණුන්ට යෝග්‍ය නුවුවෙක. නො කැපයක. නො කටයුත්තෙක. හිස් පුරුෂය, සෙසේ තමී නෝ මෙසේ මෑතවින් දෙසන ලද ශාසනයෙහි පැවිදි වී දිවි ඇති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු කොට මගබ්බසර හැසිරෙන්නට නො හැකි වූයෙහි ද? හිස් පුරුෂය, මා විසින් නොයෙක් ලෙසින් විරාගය පිණිස ධර්මය දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? සරාගය පිණිස දහමී නො දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? ... කාමපරිදහයන්ගේ සංසිදීම කීයන ලද්දේ නො වේ ද?”

6. හිස් පුරුෂය, දරුණු විෂ ඇති ආශීවිෂයක්හුගේ මුඛයෙහි සවකීය අඛණ්ඩනය බහාලන ලද්දේ තමී මෑතවි. වැදිටියගේ අඛණ්ඩනයෙහි සවකීය අඛණ්ඩනය බහාලන ලද්දේ නො මෑතවි. හිස් පුරුෂය, කාණ්ණ සපියක්හුගේ මුඛයෙහි සවකීය අඛණ්ඩනය බහාලන ලද්දේ මෑතවි. වැදිටියගේ අඛණ්ඩනයෙහි සවකීය අඛණ්ඩනය බහාලන ලද්දේ නො මෑතවි. හිස් පුරුෂය, ඇවිලගත්, හාත්පසින් ඇවිලගත්, හිනිදුල් සහිත වූ අභුරුවලෙක සවකීය අඛණ්ඩනය බහාලන ලද්දේ මෑතවි. වැදිටියගේ අඛණ්ඩනයෙහි සවකීය අඛණ්ඩනය බහාලන ලද්දේ නො මෑතවි. ඒ කවර ගෙයින්? යන්: හිස් පුරුෂය, ඒ හේතුවෙන් මරණයට ගෝ පෑමිණෙන්නේ ය. මරණය වැනි දුකකට ගෝ පෑමිණෙන්නේ ය. ඒ හේතුවෙන් කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙත් පහ වූ දුගති වූ විවහ ව පතිත වන්නා වූ නිරයට නො පෑමිණෙන්නේ ය. හිස් පුරුෂය, මේ හේතුවෙන් කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙත් පහ වූ දුකට පිහිට වූ විවහ ව පතිත වන නිරයට පෑමිණෙන්නේ ය.

7. හිස් පුරුෂය, මෙහි තෝ මෙබඳු වූ සාවද්‍ය කමයෙහි, ගම්වැසියන්ගේ සවහාවයක් වූ, නීවජනයන්ගේ සවහාවයක් වූ, ලාමක පුරුෂයන්ගේ සවහාවයක් වූ, රූගාදි කෙලෙසින් දුෂිත වූ, දියකිස අවසන් කොට ඇත්තා වූ, රහසේ කටයුතු වූ, දෙදෙනෙකුන් දෙදෙනෙකුන්ගේ සමවැදීමක් වූ, යම් මෙවුන්දම් හෙවීමකට සමවන්නෙහි ද. හිස් පුරුෂය, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස ද පැහැදුනවුන්ගේ වැඩියක් පැහැදීම පිණිස ද නො වෙයි. හිස් පුරුෂය, වැලිදු මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ නොපැහැදීම පිණිස ද, පැහැදුනා වූ ඇතැමුන්ගේ අත්‍යථානිය පිණිස ද වෙයි”.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණට නොයෙක් ලෙසින් ගර්භා දුහර බව්හි ද, දුකසේ පෝෂණය කට හැකි බව්හි ද, මහත් ආශා ඇති බව්හි ද ලද දෙයකින් සතුටු නො වීමෙහි ද, සමුහයා කෙරෙහි ඇලීමෙහි ද, කුසිත බව්හි ද අගුණ වදාර, නොයෙක් කරුණින් සුහර බව්හි ද, සුවසේ පෝෂණය කටහැකි බව්හි ද, අපිස් බව්හි ද, සතොස් බව්හි ද, සාහැල්ලු බව්හි ද, සංලෙඛයෙහි ද, ප්‍රසාද එළවීමෙහි ද, කෙලෙස් සංසිදුවීමෙහි ද, වියාර්භායෙහි ද ගුණ වදාර, හිඤ්ඤාව එතැනට සුදුසු වූ ද, එයට අනුලොමී වූ ද, දූහැමි කථාවක් කොට හිඤ්ඤා ඇමතු සේක:

9. “තෙන හි භික්ඛවෙ භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙසාමි දස අත්ථවනෙ පට්ඨව: සඛ්ඤසුට්ඨතාය, සඛ්ඤඵාසුතාය, දුම්මඛිකුතං පුග්ගලානං නිග්ගහාය, පෙතලානං භික්ඛුතං ඵාසුච්චාරාය, දිට්ඨමිඤ්ඤානං ආඝවානං සංවරය, සමපරුසිකානං ආඝවානං පටිකාතාය, අපපසන්නානං පසාදය, පසන්නානං භික්ඛොභාවාය, සද්ධම්මට්ඨිනීයා, විතසානුග්ගහාය. ඵවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු මෙථුනං ධම්මං පඤ්ඤවෙය්‍ය අභගමසො නිරව්ජානුග්ගහායපි, පාරාජිකො භොති අඝංචාභසා”ති.

ඵවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤතතං ගොති.

[දුතියපඤ්ඤපඨි]

මහකට්ඨස්ස නිට්ඨිතං.

සන්ථනභාණ්ඩාරො

1. තෙන බො පත සමයෙන සම්මනුලා වෙසාලීකා උපජීපුතතකා භික්ඛු යාවදන්ථං භුඤ්ජිංසු, යාවදන්ථං සුපිංසු, යාවදන්ථං තභාසිංසු. යාවදන්ථං භුඤ්ජිනී, යාවදන්ථං සුපිනී, යාවදන්ථං තභාසිනී, අයොනීසො මිතසි කරිනී, සික්ඛං අපච්චකඛාය, දුබ්බලාං අභාචීකනී, මෙථුනං ධම්මං පඤ්ඤවිංසු. තෙ අපරෙත සමයෙන ඤාතිව්‍යසනෙනපි ථුට්ඨා, භොගච්චසනෙනපි ථුට්ඨා, රොන-ච්චසනෙනපි ථුට්ඨා ආයසමනතං ආතන්දං උපසඤ්ඤාමනී ඵවං වදන්ති: “ත මයං භනෙන ආතන්ද, බුද්ධගරභිතො ත ධම්මගරභිතො ත සඛ්ඤගරභිතො. අතන-ගරභිතො මයං භනෙන ආතන්ද, අතඤ්ඤගරභිතො. මයමෙචචතා අලකඛිකා මයං අපපුඤ්ඤ යෙ මයං ඵවං ඤාතඛාතෙ ධම්මවිතයෙ පඤ්ඤාතො තාසකඛිමභ යාවජ්චං පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බුභමචරියං චරිතුං. ඉදුනි වෙ’පි මයං භනෙන ආතන්ද, ලභෙය්‍යාම භභවතො සන්තිකෙ පඤ්ඤාතං, ලභෙය්‍යාම උපසම්පදං. ඉදුනි’පි මයං විපසාකා කුසලානං ධම්මානං පුබ්බරතතාපරරතතං බොධපකඛි-යානං ධම්මානං භාවනානුසොගම්නුසුතතා විහරෙය්‍යාම. සාධු භනෙන ආතන්ද, භභවතො ඵතමන්ථං ආරොචෙහි”ති. “ඵවම්භුඤ්ඤා”ති බො ආයසමා ආතන්දෙ වෙසාලීකානං උපජීපුතතකානං පටිසුඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමනී භගවතො ඵතමන්ථං ආරොචෙහි.

9. “මහණෙනි, එසේ වී තම සමයයාගේ හිත සුව පිණිස, සමයයාගේ පහසුව පිණිස, දුශ්ශීල පුද්ගලයන්ට නිග්‍රහා පිණිස, ප්‍රියශීල හිඤ්ඤත්තේ පහසු විහරණය පිණිස, මෙලොව දී විය හැකි විපත් දුරු කිරීම පිණිස, පරලොව දී වන දුක් නැසීම පිණිස, නො පහත් වුවත්ගේ පැහැදීම පිණිස, පහත් වුවත්ගේ වැඩියක් පැහැදීම පිණිස, සඤ්ඤායාගේ විරහවිතිය පිණිස, විනයානුග්‍රහය පිණිස, හිඤ්ඤත්තට සිකපදයක් පණවන්නෙමි. මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසාවු:

“යම් මහණෙක් යටත් පිරිසෙයින් තිවිසන් හිය මාගමක් නා ද මෙවුන්දම් සෙවියේ නම්, කෙලෙස් සතුරන් විසින් පරදවන ලද්දේ, සංඝයා හා සමාන සංචාය රහිතයෙක් වේ”.

භාෂාවතුන් වහන්සේ විසින් හිඤ්ඤත්තට මෙසේත් මේ සිකපදය පණවන ලද්දේ වෙයි.

[දෙවැනි පැණවීම යි]

මකකච්ච වසතුච නිමි.

සන්තච ඛණවර

1. එසමයෙහි විසල්පුර වැසි බොහෝ වජ්ජිපුත්‍ර හිඤ්ඤ හිසි තාක් වැලඳුවාහු ය. රිසි තාක් ශයනය කලාහු ය. රිසි තාක් නැවැහු ය. රිසි තාක් අනුභව කොට, රිසි තාක් ශයනය කොට, රිසි තාක් නා, නුනුවණින් මෙතෙහි කොට, පාතිමොකඛසංවර සඛ්ඛාත ශික්‍ෂාව පිළිකෙව් නො කොට, සාර්වයෙහි දුබල ඛව පහල නො කොට, මෙවුන්දම් සෙවියාහු ය. ඒ හිඤ්ඤ පත්‍ර කාලයෙහි ඤතිව්‍යසනයෙන් ද පහස්තා ලද්දහු, භෝගව්‍යසනයෙන් ද පහස්තා ලද්දහු, රෝගව්‍යසනයෙන් ද පහස්තා ලද්දහු, ආයුෂ්මත් ආනන්ද කෙරුන් කර් එලඹ මෙසේ කියත්: “වහන්ස, ආනන්ද සභවිරයෙහි, අපි බුදුරජන්ට දෙස් නො කියන්නමෝ වමු. ධර්මයට දෙස් නොකියන්නමෝ වමු. සමයයාට දෙස් නොකියන්නමෝ වමු. වහන්ස, ආනන්ද සභවිරයෙහි, අපි තමන්ට ම ගර්භා කරන්නමෝ වමු. අපි මෙරමා ගරභත්තමෝ නො වමු. යම්බඳු වූ අපි මෙසේ මැනවින් දෙසු ශාසනයෙහි පැවිදි ව දිවි ඇති තාක් පිරිපුන් පිරිසිදු මහබඩසර හැසිරෙන්නට නො හැක්කමෝ වුණු ද, ඒ අපි ම කාලකණ්ණි වමු. අපි ම මද පිණැත්තමෝ වමු. වහන්ස, ආනන්ද සභවිරයෙහි, ඉදින් දැනුදු අපි භාෂාවතුන් වහන්සේ ලඟ පැවිද්ද ලබන්නමු තම උපසම්පදාව ලබන්නමු තම යෙහෙක. දැනුත් අපි මහද්ගත කුශල ධර්මයන් විදහිනා වශයෙන් වඛන්තමෝ පෙර යම් හා පැහැරියම බෝධිපාක්‍ෂික ධර්ම වැඩිමෙහි එක්වත් යෙදුනමෝ ව වාසය කරන්නමු. වහන්ස, ආනන්ද සභවිර-යෙහි, භාෂාවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැල කරන්නහු තම යෙහෙකි” යනු යි “ඇවැත්නි, එසේ යැ”යි වදාර ආයුෂ්මත් වූ ආනන්ද සභවිර තෙමේ විසල් පුරවැසි වජ්ජිපුත්‍ර හිඤ්ඤත්තට පිළිවදන් දී භාෂාවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹ එපවත් සැල කෙලේ ය.

2. “අට්ඨානමෙතං ආනන්ද, අනවකාසො, යං තථාගතො චජ්ජිතං වා චජ්ජිපුත්තකානං වා කාරණං සාවකානං පාරජිකං සිකඛාපදං පඤ්ඤාතනං සමුගතෙය්‍යා”ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කථා භික්ඛු ආමනෙතසි: යො පත භික්ඛවෙ භික්ඛු සිකඛං අපච්චකඛාය දුඛඛලාං අනාචිකථා මෙජුතං ධම්මං පතිසෙවති, සො ආගතො ත උපසම්පාදෙ-තබ්බො. යො ච ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සිකඛං පච්චකඛාය දුඛඛලාං ආචිකථා මෙජුතං ධම්මං පතිසෙවති, සො ආගතො උපසම්පාදෙතබ්බො. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දීසෙය්‍යාථ”:

3. “යො පන භික්ඛු භික්ඛුනං සිකඛාසාජීවසමාපනෙහා සිකඛං අපච්චකඛාය දුඛඛලාං අනාචිකථා මෙජුතං ධම්මං පතිසෙවෙය්‍ය අභ්‍යා-මසො නිර්වජ්ජනගතායපි, පාරජිකො හොති අසංවාසො”ති.

[භගීයපඤ්ඤාතනී]

4. යො පනාති - යො යාදිසො යථායුතො යථාජ්චේවා යථාතාමො යථාගොතො යථාසිලො යථාවිහාරී යථාගොචරෙ ථෙරෙ වා තවො වා මජ්ඣමො වා එසො චුච්චති ‘යො පනා’ති.

5. භික්ඛුභි-භික්ඛකො’ති භික්ඛු, භික්ඛාචරියං අජ්ඣුපගතො’ති භික්ඛු, භික්ඛපට්ඨරෙ’ති භික්ඛු, සමඤ්ඤාය භික්ඛු, පටිඤ්ඤාය භික්ඛු, එහි භික්ඛු’භි භික්ඛු, තිහි සරණගමනෙහි උපසම්පනො’ති භික්ඛු, භද්‍රො භික්ඛු, සාරෙ භික්ඛු, සෙඛො භික්ඛු, අසෙඛො භික්ඛු, සමයෙත සඛේකත ඤාතනිචතුජේත කමෙත අකුපෙත ආකාරගෙන උපසම්පනො’ති. භික්ඛු. තත්‍රයායං භික්ඛු සමයෙත සඛේකත ඤාතනිචතුජේත කමෙත අකුපෙත ආකාරගෙන උපසම්පනො, අයං ඉමස්මිං අජේ අභිපෙපතො ‘භික්ඛු’ති.

6. සිකඛාභි - තිසෙසා සිකඛා: අභිසිලසිකඛා අභිචිත්තසිකඛා අභිපඤ්ඤා-සිකඛා. තත්‍ර යායං අභිසිලසිකඛා අයං ඉමස්මිං අජේ අභිපෙපතො ‘සිකඛා’ති.

7. සාජීවං නාම - යං භගවතා පඤ්ඤාතනං සිකඛාපදං, එතං සාජීවං නාම. තස්මිං සිකඛති තෙත චුච්චති සාජීවසමාපනෙහා’ති.

2 “ආතඤ්ඤා, තුච්ඡාගත තෙමේ සඵලිනිට පණවත ලද පරිජි සිකපදය වජ්ජිත් හෝ වජ්ජිපුත්‍රයන් හෝ නිසා උදුරා ලත්තේ ය” යන යමක් වේ ද, මෙය විදුමාන නො වෙයි. එයට අවකාශයක් ද තැනා”යි වදාලුණේය. ඉන් පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි දූගාමි කථා කොට භික්ෂූන් ඇමතු යේය: “මහණෙනි, යම් මහණෙක් තෙමේ ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේප නො කොට, දුබල බව පල නො කොට, මෙවුන්දම් සේවනය කෙරේ ද, හෙතෙමේ තැවත පෑමිණියේ ද උපසපත් නො කටයුතු යි. මහණෙනි, යම් මහණෙක් තෙමේ ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේප කොට, දුබල බව පල කොට, මෙවුන්දම් සේවනය කෙරේ ද, හෙතෙමේ පෑමිණියේ උපසපත් කටයුතු යි. මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

3. “යම් කිසි මහණෙක් භික්ෂූන්ගේ අධිශීල සංඛාරාග ශික්ෂාවට හා ප්‍රඥපත ශික්ෂාපද සංඛාරාග ආජීවයට පෑමිණියේ, පානිමොක්ඛසංවර සංඛාරාග ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේප නො කොට, ආජීවයෙහි දුබලබව පල නො කොට, යටත් පිරිසෙයින් නිරිසන් ගිය මාගමක් හා ද මෙවුන්දම් සෙවියේ නම්, කෙලෙස් සතුරන් විසින් පරදවන ලද්දේ පියෙව් මහණුන් හා සමානසංවාස නැති බැවින් අසංවාස වේ”.

තෙවැනි පෑණවීමයි.

4. ණයා පනා යනු: යම්බඳු, යම්, යම් ක්‍රියාවක යෙදුනු, යම්බඳු ජාති ඇති, යම්බඳු තම් ඇති, යම්බඳු ගොත් ඇති, යම්බඳු ස්වභාව ඇති, යම්බඳු විහරණ ඇති, යම්බඳු පැවතුම් ඇති යථවිච්චි වූවෙක් හෝ තවක වූවෙක් හෝ මජ්ඣිමයෙක් හෝ වේ ද, මෙ තෙමේ ‘ණයා පන’යි කියනු ලැබේ.

5. භික්ඛු යනු: සිසා යන්නේ නු යි භික්ඛු තම. භික්ෂාවතයට පෑමිණියේ නු යි භික්ඛු තම. බුන් වත් දරා නු යි භික්ඛු තම. ව්‍යවහාර මාත්‍රයෙන් කිසිවෙක් භික්ඛු තම වේ. ප්‍රතිඥමාත්‍රයෙන් කිසිවෙක් භික්ඛු තම. ‘එහි භික්ඛු’ යන්නෙන් භික්ෂු භාවය ලැබී නු යි භික්ඛු තම. නිසරණගමනයෙන් උපසපත් වූයේ නු යි භික්ඛු තම. හදු වූ ශීලාදි පංච ධර්මයන්ගෙන් යුක්ත වූයේ නු යි භික්ඛු තම. ශීලසාරාදියෙන් ව යුක්ත නු යි භික්ඛු තම. හික්මේ නු යි භික්ඛු තම. හික්මීම අවසන් කෙලේ නු යි භික්ඛු තම. සමග වූ සභන විසින් අකොප්‍ය වූ ශාසනයට හුදුසු වූ ඥපතිවතුනී කමියෙන් උපසපත් කරණ ලද්දේ නු යි භික්ඛු තම. එහි යම් ඒ මහණෙක් සමුද්‍ර සංඛ්‍යා විසින් අකොප්‍ය වූ ශාසනයට හුදුසු වූ ඥපතිවතුනී කමියෙන් උපසපත් කරණ ලද්දේ වේ ද මේ තෙමේ මේ අතීයෙහි භික්ඛු ය යි අදහස් කරණ ලද්දේ ය.

6. සිකඛා යනු: අධිශීල සිකඛා ය, අභිච්චත සිකඛා ය, අභිපඤ්ඤ සිකඛා ය යි ශික්ෂා තුණෙකි. මේ ත්‍රිවිධ ශික්ෂාවන් අතුරෙන් යම් මේ අධිශීල-ශික්ෂාවක් වේ ද මෝ නොමෝ මේහි ලා සිකඛා ය යි අදහස් කරණ ලදු.

7. ආජීව තම: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පණවත ලද යම් සිකපදයක් වේ ද, මෙය ආජීව තම. එහි හික්මෙයි. එහෙයින් ආජීව සමාපන්න ය යි කියනු ලැබේ.

8. සිකං අපච්ඡන්ධාය දුබ්බලාං අනාච්ඡන්ධා'ති - අභි භිකවෙ දුබ්බලාච්ඡන්ධායෙව හොති සිකං ච අපච්ඡන්ධානා. අභි භිකවෙ දුබ්බලාච්ඡන්ධායෙව හොති සිකං ච පච්ඡන්ධානා.

9. කථංඤා භිකවෙ දුබ්බලාච්ඡන්ධායෙව හොති සිකං ච අපච්ඡන්ධානා? ඉධ භිකවෙ භිකු උක්කණ්ඨිනො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වච්චුකාමො භිකුභාවං අට්ඨියමානො ගරායමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො උපාසකභාවං පඤ්ඤමානො ආරාමිකභාවං පඤ්ඤමානො සමාණේරභාවං පඤ්ඤමානො තිජ්චියභාවං පඤ්ඤමානො තිජ්චියසාවකභාවං පඤ්ඤමානො අසාමණිභාවං පඤ්ඤමානො අසකාසුත්තිය-භාවං පඤ්ඤමානො 'ගනනුතාගං බුද්ධං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භිකවෙ දුබ්බලාච්ඡන්ධායෙව හොති සිකං ච අපච්ඡන්ධානා.

10. අථ චා පහ උක්කණ්ඨිනො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වච්චුකාමො භිකුභාවං අට්ඨියමානො ගරායමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාසුත්තියභාවං පඤ්ඤමානො 'ගනනුතාගං ධම්මං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'ගනනුතාගං සමිඛං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං සිකං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති' වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං විතසං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං පාතිමොකං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං උද්දෙසං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං උපර්ඤායං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං ආචරියං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං සද්ධිවිහාරිකං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං අනෙතවාසිකා පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං සමානුපර්ඤායකං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං සමානාවරියකං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං සමුභවචාරිං පච්චකෙඛය්‍ය'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං ගිහි අසා'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං උපාසකො අසා'න්ති' වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං ආරාමිකො අසා'න්ති' වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං සාමණේරො අසා'න්ති' වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං තිජ්චියො අසා'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං තිජ්චියසාවකො අසා'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං අසාමණො අසා'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගනනුතාගං අසකාසුත්තියො අසා'න්ති වදන්ති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භිකවෙ දුබ්බලාච්ඡන්ධායෙව හොති සිකං ච අපච්ඡන්ධානා.

8. සිකං අපච්චකංය දුබ්බලං අනාවිකංයො යන මෙහි - ‘මහණෙනි, දුබ්බලව හෙළි කිරීම නම් වේ, එහෙත් ශික්‍ෂාව ප්‍රත්‍යාධ්‍යාන නො වේ, යන මෙය ඇත. ‘මහණෙනි, දුබ්බ ලව හෙළි කිරීමත් වේ. එසේම ශික්‍ෂාව ප්‍රත්‍යාධ්‍යානත් වේ’ යන මෙය ද ඇත.

9. මහණෙනි, ‘දුබ්බලව හෙළි කිරීම නම් වේ. එහෙත් ශික්‍ෂාව ප්‍රත්‍යාධ්‍යාන නො වේ’ යන මෙය කෙසේ ද? යත්: මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් පාවිච්චි කලකිරුණේ, පාවිච්චි නො ඇඳුණේ, මහණුවමින් පහ වනු කැමැත්තේ, මහණුවමින් තමා පෙළුනු මෙන් කොට පවත්වන්නේ, හික්‍ෂුභාවයෙන් ලජ්ජිත වන්නේ, මහණදම පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහිබව පතන්නේ, උච්චාව පතන්නේ. ආරාමික බව පතන්නේ, හෙරණ බව පතන්නේ, තිච්චික බව පතන්නේ, තිච්චිකශ්‍රාවක බව පතන්නේ, අශ්‍රමණ බව පතන්නේ, අශාක්‍යපුත්‍රිය බව පතන්නේ, ‘මම බුදු රජුන් පිළිකෙළී කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද, හඟවා ද, මහණෙනි, මෙසේත් දුබ්බ ලව පහල කිරීම වෙයි. වැලි දු ශික්‍ෂාව ප්‍රත්‍යාධ්‍යාන (පියන ලද්දේ) නො වෙයි.

10: තව ද උකටලී වූයේ නො ඇඳුණේ මහණුවමින් පහ වනු කැමැත්තේ, මහණුවමින් පිහිත වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ ... අශාක්‍යපුත්‍රිය බව පතන්නේ, ‘මම ධර්ම ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම සමසයා ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම විතය ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම ප්‍රාතිමොක්‍ෂය ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම උදෙසීම ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම උපාධ්‍යායන් වහන්සේ ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම ආවායභීයන් වහන්සේ ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම සද්ධිවිහාරිකයා ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම අනාවැස්සා ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම සමානොපාධ්‍යායයන් ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම සමානාවායභීයන් ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම සමුභවවාරීන් ප්‍රතික්‍ෂිප්‍යා කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම ගිහි වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම උච්චුවෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම ආරාමිකයෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද. ... ‘මම හෙරණෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම නොච්ච-වෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම නොච්චසච්චෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම අශ්‍රමණයෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; ... ‘මම අශාක්‍යපුත්‍රියයෙක් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ’යි කියා ද හඟවා ද; මහණෙනි, මෙසේත් දුබ්බ ලව පහල කිරීම වෙයි. වැලි දු ශික්‍ෂාව ප්‍රත්‍යාධ්‍යාන නො වෙයි.

11. අථ වා පන උක්කණ්ඨිතො අනභීරතො සාමඤ්ඤ චවිභුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරායමානො ජග්ගුච්ඡමානො ගිහීභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පඤ්ඤමානො 'යදි පතානං බුද්ධං පච්චකෙඛයා'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'යදි පතානං අසකාසපුත්තියො අස්ස'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකතා.

12. අථවා පන -පෙ- 'අපානං බුද්ධං පච්චකෙඛයා'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'අපානං අසකාසපුත්තියො අස්ස'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකතා.

13. අථ වා පන -පෙ- 'හන්දහං බුද්ධං පච්චකෙඛයා'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'හන්දහං අසකාසපුත්තියො අස්ස'න්ති, වදති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමං වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකතා.

14. අථ වා පන -පෙ- 'හොති මෙ බුද්ධං පච්චකෙඛයා'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'හොති මෙ අසකාසපුත්තියො අස්ස'න්ති වදති විඤ්ඤපෙති, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමඤ්ඤව වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකතා.

15. අථවා පන උක්කණ්ඨිතො අනභීරතො සාමඤ්ඤ චවිභුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරායමානො ජග්ගුච්ඡමානො ගිහීභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පඤ්ඤමානො 'මාතරං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති -පෙ- 'පිතරං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'භාතරං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'හගිනිං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'පුත්තං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'ධිතරං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, 'පජාපතිං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'ඤ්ඤහකෙ සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'මිත්තෙ සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'ගාමං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'නිගමං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'බෙත්තං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'වජ්ඣං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'හිරඤ්ඤං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'සුචණ්ණං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'සිප්පං සරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'පුබ්බෙ හසීතං ලපිතං කීලිතං සමනුසාරාමී'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -පෙ- එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමඤ්ඤව වෙව හොති සික්ඛා ව අපච්චකතා.

16. අථවා පන උක්කණ්ඨිතො අනභීරතො සාමඤ්ඤ චවිභුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරායමානො ජග්ගුච්ඡමානො ගිහීභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පඤ්ඤමානො 'මාතා මෙ අපඨි. සා මයා පොසෙ- තබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'පිතා මෙ අපඨි. සො මයා පොසෙතබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'භාතා මෙ අපඨි. සො මයා පොසෙතබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'හගිනී මෙ අපඨි. සා මයා පොසෙතබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- පුත්තො මෙ අපඨි. සො මයා පොසෙතබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'ධිතා මෙ අපඨි. සා මයා පොසෙතබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'පජාපතී මෙ අපඨි. සා මයා පොසෙතබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'ඤ්ඤහකා මෙ අපඨි. තෙ මයා පොසෙතබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -- 'මිත්තා මෙ අපඨි. තෙ මයා පොසෙ- තබ්බා'ති වදති විඤ්ඤපෙති, -පෙ- එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමඤ්ඤව වෙව හොති, සික්ඛා ව අපච්චකතා.

11. නැත හොත් උකටලී වූයේ, නො ඇලුනේ, මහණබැවින් මිදෙනු කැමැත්තේ, හික්කුභාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, ජ්‍යෙෂ්ඨත වන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ, ... අශාකාපුත්‍රීය බව පතන්නේ, මහණ තෙමේ 'ඉදින් මම බුදුරජුන් ප්‍රතික්‍ෂේප කරන්නෙමි නම්'යි කියා ද හඟවා ද ... 'ඉදින් මම අශාකාපුත්‍රීයයෙක් වන්නෙමි නම්'යි කියා ද හඟවා ද, ... 'මහණෙනි, මෙසේත් දුජීල බව ප්‍රකාශ කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේපා (පිළිකෙවී කලා) නො වෙයි.

12. තව ද ... 'මම ඒකාන්තයෙන් බුදුරජුන් ප්‍රතික්‍ෂේපා කරන්නෙමි නම්'යි කියා ද හඟවා ද ... 'මම ඒකාන්තයෙන් අශාකාපුත්‍රීයයෙක් වන්නෙමි නම්'යි කියා ද හඟවා ද 'මහණෙනි, මෙසේත් දුජීල බව හෙළි කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේපා නො කලා වෙයි

13. තැවත ද ... 'මම බුදුරජුන් ප්‍රතික්‍ෂේපා කරන්නෙමි'යි කියා ද හඟවා ද ... 'මම අශාකාපුත්‍රීයයෙක් නමුදු වන්නෙමි'යි කියා ද හඟවා ද, මෙසේත් මහණෙනි, දුජීල බව ප්‍රකාශ කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේපා නො වෙයි.

14. වැලිදු ... 'බුදුරජුන් ප්‍රතික්‍ෂේපා කරන්නෙමි මට අදහස් වෙයි' කියා ද හඟවා ද ... 'අශාකාපුත්‍රීයයෙක් වන්නෙමි යි මට අදහස් වෙයි' කියා ද හඟවා ද, මෙසේත් මහණෙනි, දුජීල බව ප්‍රකාශ කිරීම වෙයි, ශික්‍ෂාව ප්‍රතික්‍ෂේපා නො වෙයි.

15. තව ද උකටලී වූයේ, නො ඇලුනේ, මහණුවමින් මිදෙනු කැමැත්තේ, හික්කුභාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ ... අශාකාපුත්‍රීය බව පතන්නේ, 'මව සිහි කරමි'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'පියා සිහි කරමි'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'බෑයා සිහි කරමි'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'නැගනියන් සිහි කරමි'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'පුතු සිහි කරමි'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'දුව සිහි කරමි'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'බිරිය සිහි කරමි'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'නෑයන් සිහි කරමි'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'ඉතුරන් සිහි කරමි'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'ගම සිහි කරමි'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'නියම ගම සිහි කරමි'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'කෙත සිහි කරමි'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'වන්න සිහි කරමි'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'අමුරන් සිහි කරමි'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'රන් සිහි කරමි'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'ශිල්පය සිහි කරමි'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'පෙර කල සිතා, කී වචන, කල ක්‍රීඩා සිහි කරමි'යි කියා ද හඟවා ද, 'මහණෙනි, මෙසේත් දුබල බව හෙළි කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්‍ෂාව පිළිකෙවී කලා නො වෙයි.

16. නැත හොත්, උකටලී වූයේ, නො ඇලුනේ, මහණුවමින් මිදෙනු කැමැත්තේ, හික්කුභාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ ... අශාකාපුත්‍රීය බව පතන්නේ 'මාගේ මවු ඇත. මා විසින් මී නොමෝ පෝෂණය කටයුත්තී ය'යි කියා ද හඟවා ද, ... 'මාගේ පියා ඇත. මා විසින් හේ පෝෂණය කටයුත්තේ ය'යි කියා ද හඟවා ද, ... 'මාගේ බෑයා ඇත. මා විසින් හේ පෝෂණය කටයුත්තේ ය'යි කියා ද හඟවා ද, ... 'මාගේ තනක් ඇත. මා විසින් හී පෝෂණය කටයුත්තී ය'යි කියා ද හඟවා ද, ... 'මාගේ පුතෙක් ඇත. හේ මා විසින් පෝෂණය කටයුත්තේ ය'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මාගේ දුවක් ඇත. මා විසින් හී පෝෂණය කටයුත්තී ය'යි කියා ද හඟවා ද; ... 'මාගේ බිරිය ඇත. මා විසින් හී පෝෂණය කටයුත්තී ය'යි කියා ද හඟවා ද; ... මාගේ නෑයෝ ඇත. මා විසින් මහු පෝෂණය කටයුත්තා'යි කියා ද හඟවා ද; ... මාගේ මවුගේ ඇත. මා විසින් මහු පෝෂණය කටයුත්තා'යි කියා ද හඟවා ද; ... මහණෙනි, මෙසේත් දුජීල බව හෙළි කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්‍ෂාව පිළිකෙවී නො කලා වෙයි.

17. අප්ඵ වා පන උක්කණ්ඨිතො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වච්චුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරුයමානො ජග්ගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පඤ්ඤමානො 'මාතා මෙ අප්ඵ සා මං පොසෙස්සති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'පිතා මෙ අප්ඵ සො මං පොසෙස්සති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'හාතා මෙ අප්ඵ සො මං පොසෙස්සති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'පුතො මෙ අප්ඵ සො මං පොසෙස්සති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ධීතා මෙ අප්ඵ සා මං පොසෙස්සති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'පජ්ජාපති මෙ අප්ඵ සා මං පොසෙස්සති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ඤ්ඤාතො මෙ අප්ඵ තෙ මං පොසෙස්සති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'මිත්තො මෙ අප්ඵ තෙ මං පොසෙස්සති'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ගාමො මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'නිගමො මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ධෙවතා මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'වජ්ඣ මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ගිරිඤ්ඤං මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'සුචණ්ණං මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'සිප්පං මෙ අප්ඵ තෙතාහං ජිවිස්සාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමඤ්ඤව භොති සික්ඛා ව අපච්චකාතා.

18. අප්ඵ වා පන උක්කණ්ඨිතො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වච්චුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරුයමානො ජග්ගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පඤ්ඤමානො 'දුක්ඛර'න්ති වදති විඤ්ඤපෙනි -- 'ත සුකර'න්ති වදති විඤ්ඤපෙනි, 'දුච්චර'න්ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ත සුචර'න්ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ත උස්සභාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ත විසභාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- 'ත රමාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- 'ත අභිරමාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි ඛො භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමඤ්ඤව භොති සික්ඛා ව අපච්චකාතා.

19. කප්ඤ්ඤ භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමඤ්ඤව භොති සික්ඛා ව පච්චකාතා? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උක්කණ්ඨිතො අනභිරතො සාමඤ්ඤ වච්චුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරුයමානො ජග්ගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාසපුත්තියභාවං පඤ්ඤමානො 'බුද්ධං පච්චකාමි'ති වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමඤ්ඤව භොති සික්ඛා ව පච්චකාතා.

17. නැත හොත්, උකට්ඨිච්ඡයේ, නො ආලුනේ, මහණබැවින් මිදෙනු කැමැත්තේ, භික්ෂුභාවයෙන් පිහිත වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ... අශාකාසපුත්‍රීය බව පතන්නේ, 'මාගේ මවු ආත. ඔබගේ මවු මා පෝෂණය කරන්නී ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මගේ පියා ආත. හේ මා පෝෂණය කරන්නේ ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... මාගේ බැයා ආත. හේ මා පෝෂණය කරන්නේ ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... මාගේ තගෙක් ආත. ඔ මා පෝෂණය කරන්නී ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ පුත්‍රයා ආත. හේ මා පෝෂණය කරන්නේ ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ දුව ආත. ඔ මා පෝෂණය කරන්නී ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ බිරිය ආත. ඔ මා පෝෂණය කරන්නී ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ කුසුමේ ආත. ඔහු මා පෝෂණය කරන්නාහු' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ මිතුරෝ ආත. ඔහු මා පෝෂණය කරන්නාහු යි' කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ ගමෙක් ආත. එයින් මම ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'නියමිගමෙක් ආත. මම එයින් ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ කෙනෙක් ආත. මම එයින් ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ වත්තෙක් ආත. මම එයින් ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; මගේ අමුරන් ආත. මම එයින් ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මාගේ රත්රන් ආත. 'එයින් ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා දත් ශිලපයෙක් ආත. එයින් මම ජීවත් වන්නෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; මහණෙනි, මෙසේත් දුච්ඡ බව හෙළි කිරීම වේ. එහෙත් ශික්ෂාව පිළිකෙව් නොකළා වෙයි.

18. නැත හොත් උකට්ඨි ච්ඡයේ, නො ආලුනේ, මහණබැවින් මිදෙනු කැමැත්තේ, භික්ෂුභාවයෙන් පිහිත වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ ... අශාකාසපුත්‍රීය බව පතන්නේ, '(එක් වේලක් වැලඳීම් ආදිය) දුෂ්කරය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... නැත හොත් 'නො පහසු ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... මහණදම දුශ්චර ය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මහණදම් සුවර නො වේය' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'උත්සාහ නො කරමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'නො ඉවසමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'නො ආලෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'දැඩි ව නො ආලෙමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... මහණෙනි, මෙසේත් දුච්ඡ බව හෙළි කිරීම වෙයි. එහෙත් ශික්ෂාව පිළිකෙව් නො කළා වෙයි.

19. මහණෙනි, කෙසේ තම් දුබල බව හෙළි කිරීමත් ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේප කරණ ලද්දේත් වේ ද? මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් උකට්ඨි ච්ඡයේ, නො ආලුනේ, මහණකමින් මිදෙනු කැමැත්තේ, භික්ෂුභාවයෙන් පිහිත වන්නේ, ලජ්ජිත වන්නේ, පිළිකුල් කරන්නේ, ගිහිබව පතන්නේ ... අශාකාසපුත්‍රීය භාවය පතන්නේ, 'බුදුරදුන් ප්‍රතික්ෂේප කරමි' කියා ද, හඟවා ද, මහණෙනි, මෙසේත් දුබල බව හෙළි කිරීම වෙයි. ශික්ෂාව ද පිළිකෙව් කළා වෙයි.

20. අථ වා පන උක්කණ්ඨිනො අනභිරනො සාමඤ්ඤ වච්චුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරුයමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාපුත්තියභාවං පඤ්ඤමානො ‘ධම්මං පච්චකඛාමී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘සඛසං පච්චකඛාමී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘සිකඛං පච්චකඛාමී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘චිත්තං පච්චකඛාමී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘පාතිමොකඛං පච්චකඛාමී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘උද්දෙසං පච්චකඛාමී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘උපජ්ඣායං පච්චකඛාමී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘ආවරියං පච්චකඛාමී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘සඳ්ධිවිහාරිකං පච්චකඛාමී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘අනෙතවාසිකං පච්චකඛාමී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘සමානුපජ්ඣායකං පච්චකඛාමී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘සමානාවරියකං පච්චකඛාමී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘සමුභවවාරිං පච්චකඛාමී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘ගිහි ති මං ධාරෙහී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘උපාසකො ති මං ධාරෙහී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘ආරුමිකො ති මං ධාරෙහී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘සාමණෙරො ති මං ධාරෙහී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘තිජ්ජියො ති මං ධාරෙහී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘තිජ්ජියසාවකො ති මං ධාරෙහී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -- ‘අසාමණො ති මං ධාරෙහී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- ‘අසකාපුත්තියො ති මං ධාරෙහී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමඤ්ඤව භොති සිකඛා ව පච්චකඛාතා.

21. අථ වා පන උක්කණ්ඨිනො අනභිරනො සාමඤ්ඤ වච්චුකාමො භික්ඛුභාවං අට්ඨියමානො හරුයමානො ජගුච්ඡමානො ගිහිභාවං පඤ්ඤමානො -පෙ- අසකාපුත්තියභාවං පඤ්ඤමානො ‘අලං මෙ බුද්ධොනා’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- ‘අලං මෙ සමුභවවාරීහී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි -පෙ- සිකඛා ව පච්චකඛාතා.

22. අථ වා පන -පෙ- ‘තිනනු මෙ බුද්ධොනා’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- ‘තිනනු මෙ සමුභවවාරීහී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි -පෙ- සිකඛා ව පච්චකඛාතා.

23. අථ වා පන -පෙ- ‘න මමඤ්ඤො බුද්ධොනා’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- ‘නමමඤ්ඤො සමුභවවාරීහී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි -පෙ- සිකඛා ව පච්චකඛාතා.

24. අථ වා පන -පෙ- ‘සුඤ්ඤොනො හං බුද්ධොනා’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, -පෙ- ‘සුඤ්ඤොනො හං සමුභවවාරීහී’ති වදති විඤ්ඤපෙනි, එවමපි භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමඤ්ඤව භොති සිකඛා ව පච්චකඛාතා.

25. යාති වා පනඤ්ඤති‘පි අඤ්ඤි බුද්ධවෙච්චනාති වා ධම්මවෙච්චනාති වා සඛසවෙච්චනාති වා සිකඛාවෙච්චනාති වා විතසවෙච්චනාති වා පාතිමොකවෙච්චනාති වා උද්දෙසවෙච්චනාති වා උපජ්ඣායවෙච්චනාති වා ආවරියවෙච්චනාති වා සඳ්ධිවිහාරිකවෙච්චනාති වා අනෙතවාසිකවෙච්චනාති වා සමානුපජ්ඣායකවෙච්චනාති වා සමානාවරියකවෙච්චනාති වා සමුභවවාරිවෙච්චනාති වා ගිහිවෙච්චනාති වා උපාසකවෙච්චනාති වා ආරුමිකවෙච්චනාති වා සාමණෙරවෙච්චනාති වා තිජ්ජියවෙච්චනාති වා තිජ්ජියසාවකවෙච්චනාති වා අසාමණවෙච්චනාති වා අසකාපුත්තියවෙච්චනාති වා තෙහි ආකාරෙහි තෙහි ලීඛෙහි තෙහි තිමිතෙහි වදති විඤ්ඤපෙනි, එවං ඛො භික්ඛවෙ දුබ්බලාභීකමමඤ්ඤව භොති සිකඛා ව පච්චකඛාතා.

20. උකටලී වූයේ, හො ආලුනේ මහණබාවන් මිදෙනු කාමාත්තේ, භික්ෂුභාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ඛ වන්නේ, පිලිකුල් කරන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ ... අශාකාපුත්‍රීය භාවය පතන්නේ, 'බමිය ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'සඛකය ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'විනය ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද ... 'ප්‍රාතිමෝක්ෂය ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'උදෙසීම ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'ආවායතීයන් වහන්සේ ප්‍රතික්ෂේප කරමි' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'සඤ්චිකාරිකය ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'අතා වැස්සා ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'සමානොපාධ්‍යායයා ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... සමානාවායතීයා ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'සමුච්ඡාරාහු ප්‍රතික්ෂේප කරමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා ගිහියෙකැයි දරව'යි කියා ද, හඟවා ද; ... මා උච්චුවෙකැයි දරව' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා ආරම්භයෙකැයි දරව'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා හෙරණෙකැයි දරව' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා තොවුච්චෙකැයි දරව' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා තොවුසච්චෙකැයි දරව' යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා අශ්‍රමණයෙකැයි දරව'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මා අශාකාපුත්‍රීයයෙකැයි දරව'යි කියා ද, හඟවා ද; මහණෙනි, මෙසේත් දුබල බව හෙළිකිරීම වෙයි. ශික්ෂාව ද පියන ලද්දී වෙයි.

21. නැත හොත් උකටලී වූයේ හො ආලුනේ, මහණබාවන් මිදෙනු කාමාත්තේ, භික්ෂුභාවයෙන් පිහින වන්නේ, ලජ්ඛ වන්නේ, පිලිකුල් කරන්නේ, ගිහි බව පතන්නේ ... අශාකාපුත්‍රීය භාවය පතන්නේ, 'මට බුදුරදුන්ගෙන් කම් නැතැ'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මට සමුච්ඡාරාත්තේ කම් නැතැ'යි කියා ද, හඟවා ද; ... මෙසේත් ... ශික්ෂාව ද පියන ලද්දී වෙයි.

22. නැත හොත් ... 'මට බුදුරදුන්ගෙන් කිමැ'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මට සමුච්ඡාරාත්තේ කිමැ'යි කියා ද, හඟවා ද; මෙසේත් ... ශික්ෂාව ද පියන ලද්දී වෙයි

23. නැත හොත් ... 'මට බුදුරදුන්ගෙන් වැඩෙක් නැතැ'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මට සමුච්ඡාරාත්තේ වැඩෙක් නැතැ'යි කියා ද, හඟවා ද; මෙසේත් ... ශික්ෂාව ද පියන ලද්දී වෙයි.

24. නැත හොත් ... 'මම බුදුරදුන්ගෙන් මොනවට මිදුනෙමි'යි කියා ද, හඟවා ද; ... 'මම සමුච්ඡාරාත්තේ මොනවට මිදුනෙමි'යි කියා ද, හඟවා ද; මෙසේත් මහණෙනි, දුබල බව හෙළිකිරීම වෙයි. ශික්ෂාව ද පියන ලද්දී වෙයි.

25. යම් අන්‍ය වූ බුද්ධිපයතීය වචනයෝ හෝ බමිපයතීය වචනයෝ හෝ, සඛකපයතීය වචනයෝ හෝ, ශික්ෂාපයතීය වචනයෝ හෝ, විනය-පයතීය වචනයෝ හෝ, ප්‍රාතිමෝක්ෂපයතීය වචනයෝ හෝ, උදෙසි-පයතීය වචනයෝ හෝ, උපාධ්‍යායපයතීය වචනයෝ හෝ, ආවායතීපයතීය වචනයෝ හෝ, සඤ්චිකාරික පයතීය වචනයෝ හෝ, අත්තෙචාසික පයතීය වචනයෝ හෝ; සමානඋපාධ්‍යාය පයතීය වචනයෝ හෝ, සමානා-වායතීපයතීය වචනයෝ හෝ, සමුච්චාරිපයතීය වචනයෝ හෝ, ගාහි-පයතීය වචනයෝ හෝ, උපායකපයතීය වචනයෝ හෝ, ආරම්භපයතීය වචනයෝ හෝ, ප්‍රාමණේරපයතීය වචනයෝ හෝ, තීර්ථකපයතීය වචනයෝ හෝ, තීර්ථකශ්‍රාවක පයතීය වචනයෝ හෝ, අශ්‍රමණපයතීය වචනයෝ හෝ, අශාකාපුත්‍රීයපයතීය වචනයෝ හෝ වෙද්ද, ඒ අයුරින්, ඒ ලකුණෙන් ඒ කිමින්තෙන් කියා ද, හඟවා ද; මහණෙනි, මෙසේත් දුබල බව හෙළිකිරීම වෙයි. ශික්ෂාව ද පියන ලද්දී වෙයි.

26. කථංඤ්ච භීතඛවෙ අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා? ඉධ භීතඛවෙ යෙති ආකාරෙහි යෙති ලීඛෙහි යෙති නිමිතෙනහි සිකඛා පච්චකඛාතා හොති, තෙහි ආකාරෙහි තෙහි ලීඛෙහි තෙහි නිමිතෙනහි උමමත්තකො සිකඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. උමමත්තකස්ස සන්තීකෙ සිකඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. බිත්තචිත්තො සිකඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. බිත්තචිත්තස්ස සන්තීකෙ සිකඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. වෙදනට්ඨො සිකඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. වෙදනට්ඨස්ස සන්තීකෙ සිකඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. දෙවනාය සන්තීකෙ සිකඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතාහොති සිකඛා තීරච්ඡාතගතස්ස සන්තීකෙ සිකඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. අරියකෙන මිලකඛස්ස සන්තීකෙ සිකඛං පච්චකඛාති, සො ච න පටිච්ඡාතාති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. මිලකඛකෙන අරියකස්ස සන්තීකෙ සිකඛං පච්චකඛාති, සො ච න පටිච්ඡාතාති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. අරියකෙන අරියකස්ස සන්තීකෙ සිකඛං පච්චකඛාති, සො ච න පටිච්ඡාතාති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. මිලකඛකෙන මිලකඛකස්ස සන්තීකෙ සිකඛං පච්චකඛාති, සො ච න පටිච්ඡාතාති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. ද්වය සිකඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. උච්චය සිකඛං පච්චකඛාති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. අසාවෙදුකාමො සාවෙති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. සාවෙදුකාමො න සාඡෙති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. අවිඤ්ඤස්ස ඡාවෙති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. විඤ්ඤස්ස න සාවෙති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. සඛඛසොචා පන න සාඡෙති, අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා. එවං ඛො භීතඛවෙ අපච්චකඛාතා හොති සිකඛා.

27. මෙඤ්ඤාධිමෙමා තාම: යො සො අසඤ්ඤාමො නාමධිමෙමො වසල-ධිමෙමො දුට්ඨිලං ඔදකන්තිකං රගස්සං දවයංදවසසමාපත්ති, එහො මෙඤ්ඤාධිමෙමො තාම.

28. පතීසෙවති තාම: යො තිමිතෙන නිමිතං අඛහරාතෙන අඛහරාතං අන්තමසො තිලඵලමත්තමපි පවෙසෙති, එසො පතීසෙවති තාම.

29. අහතමසො තීරච්ඡාතගතායපි ති- තීරච්ඡාතගතපීයාපි මෙඤ්ඤං ධමමං පතීසෙවිත්වා අස්සමණො හොති අසකාපුත්තියො, පගෙව මඤ්ඤසීපීයා. තෙන චුච්චති 'අන්තමසො තීරච්ඡාතගතායපි'ති.

26. මහනෙති, කෙසේ නම් ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වේද? මහනෙති, මෙහි යම් අයුරින්, යම් ලකුණෙන්, යම් නිමිත්තෙන් ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා වේද. ඒ අයුරින් ඒ ලකුණින් ඒ නිමිත්තෙන් උමතු වෙත්තේ නෙමේ ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කරයි නම් ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. උමතු වනු හමුවෙති ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කෙරේද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. බෙදියට පැමිණි සිත් ඇත්තේ ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කරයිද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. බෙදියට පැමිණි සිත් ඇත්තහු හමුවෙති ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කෙරේද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. වේදනාවෙන් පිහින නැතැත්තේ ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කෙරේද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. වේදනාවෙන් පෙළුනහු හමුවෙති ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කෙරේද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. දෙවනාවක සම්පයෙහි ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කෙරේද ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. තිරිසනක සම්පයෙහි ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කෙරේද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. ආයතීය ව්‍යවහාරයෙන් අනායතීයකු හමුවෙති ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කෙරේද, හෙ නෙමේ නො දනීද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. අනායතීය ව්‍යවහාරයෙන් ආයතීයකු සම්පයෙහි ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කෙරේද, හෙ නෙමේ නො දනීද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. ආයතීය ව්‍යවහාරයෙන් ආයතීයකු සම්පයෙහි ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කෙරේද, හෙ නෙමේ නො දනීද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. අනායතීයකු සම්පයෙහි ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කෙරේද, හෙ නෙමේ නො දනීද ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. වහා බිණීමෙන් ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කෙරේද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. පැකුළුණු බසින් ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා කෙරේද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. නො අස්වනු කැමැත්තේ අස්වයිද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. අස්වනු කැමැත්තේ නො අස්වයිද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. කිසිවක් නො දන්නකුට අස්වයිද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. නුවණැත්තකුට නො අස්වයිද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. සියලු අයුරින් හෝ නො අස්වයිද, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි. මහනෙති, මෙසේත් ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂිප්‍යා නො වෙයි.

27. මෙප්‍රතිබන්ධන නම: යම් ඒ නිව ජනයන්ගේ ස්වභාවයක් වේද, ගම්වැස්සන්ගේ ස්වභාව බලයක් වේද, වසලයන්ගේ ගතියක් වේද, කෙලෙසුන්ගෙන් දුෂිත බවක් වේද, දියකිස අවසන් කොට ඇත්තක් වේද, රහසින් කටයුතු දෙයක් වේද, දෙදෙනෙකුත් දෙදෙනෙකුත් විසින් සමවාදිය උත්තක් වේද, මේ (මෙප්‍රතිබන්ධන) නමි.

28. පතිසෙවනි නම: යමෙක් නෙමේ නිමිත්තෙන් නිමිත්ත අභිප්‍රාප්තියෙන් අභිප්‍රාප්තිය යටත්පිරිසෙයින් නලාටක් පමණකුළු පිවිස්වාද මේ පතිසෙවනි (ප්‍රතිසේවනය කෙරේ) නමි වේ.

29. අනන්තමො නිරවච්ඡානගතායපි- යනු තිරිසන් සිය මාගමක හා ද මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් අශ්‍රමණයක් වෙයි. අශාක්ෂාපුත්‍රියයෙක් වෙයි. මිනිස් මාගමක හා මෙවුන්දම් සෙවීම ගැණ කියනුම කිමි? එහෙයින් අනන්තමො නිරවච්ඡානගතායපි' (යටත්පිරිසෙයින් තිරිසන් සිය මාගමක හා ද) යි කියනු ලැබේ.

30. පාරාජිකො හොති ති- සෙය්‍යපාපි තාම පුරිසො සිතච්ඡන්තො අභබ්බො තෙන සරීරබ්බිකෙන ජිවිතුං, එවමෙව භික්ඛු මෙට්ඨං ධම්මං පතිසෙවිතො අස්සමණො තොති අසකාසුතතියො. තෙන වුච්චති පාරාජිකො හොතිති.

31. අසංවාසො'ති-සංවාසො තාම එකං කමං එකුද්දෙසො සමසිකකතා. එසො සංවාසො තාම. සො තෙන සද්ධිං නජී. තෙන වුච්චති අසංවාසො'ති.

32. තියො ඉජ්ජියො: මනුස්සිජ්ජී, අමනුස්සිජ්ජී, තීරච්ඡානගතීජ්ජී. තයො උභතොඛ්‍යාඤ්ඤකකා: මනුස්සුභතොඛ්‍යාඤ්ඤකකො, අමනුස්සුභතොඛ්‍යාඤ්ඤකකො, තීරච්ඡානගතභතොඛ්‍යාඤ්ඤකකො. තයො පණ්ඩකා: මනුස්සපණ්ඩකො අමනුස්සපණ්ඩකො, තීරච්ඡානගතපණ්ඩකො. තයො පුරිසා: මනුස්සපුරිසො අමනුස්සපුරිසො තීරච්ඡානගතපුරිසො.

33. මනුස්සිජ්ජියා නයො මග්ගෙ මෙට්ඨං ධම්මං පතිසෙවනතස්ස¹ අපතති පාරාජිකස්ස: වච්චමග්ගෙ පස්සාවමග්ගෙ මුඛෙ. අමනුස්සිජ්ජියා -පෙ- තීරච්ඡානගතීජ්ජියා තයො මග්ගෙ මෙට්ඨං ධම්මං පතිසෙවනතස්ස¹ අපතති පාරාජිකස්ස: වච්චමග්ගෙ පස්සාවමග්ගෙ මුඛෙ. මනුස්සුභතොඛ්‍යාඤ්ඤකස්ස -පෙ- අමනුස්සුභතොඛ්‍යාඤ්ඤකස්ස -පෙ- තීරච්ඡානගතභතොඛ්‍යාඤ්ඤකස්ස තයො මග්ගෙ මෙට්ඨං ධම්මං පතිසෙවනතස්ස¹ අපතති පාරාජිකස්ස: වච්ච මග්ගෙ පස්සාවමග්ගෙ මුඛෙ.

34. මනුස්සපණ්ඩකස්ස දො මග්ගෙ මෙට්ඨං ධම්මං පතිසෙවනතස්ස¹ අපතති පාරාජිකස්ස: වච්චමග්ගෙ මුඛෙ. අමනුස්සපණ්ඩකස්ස -පෙ- තීරච්ඡානගතපණ්ඩකස්ස -පෙ- මනුස්සපුරිසස්ස පෙ- අමනුස්සපුරිසස්ස -පෙ- තීරච්ඡානගතපුරිසස්ස දො මග්ගෙ මෙට්ඨං ධම්මං පතිසෙවනතස්ස¹ අපතති පාරාජිකස්ස: වච්චමග්ගෙ මුඛෙ.

35. භික්ඛුස්ස සෙවනචිත්තං උපට්ඨිතෙ මනුස්සිජ්ජියා වච්චමග්ගං අභිකජ්ජනං පච්චෙසෙනතස්ස² අපතති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුස්ස සෙවනචිත්තං උපට්ඨිතෙ මනුස්සිජ්ජියා පස්සාවමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිකජ්ජනං පච්චෙසෙනතස්ස අපතති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුස්ස සෙවනචිත්තං උපට්ඨිතෙ අමනුස්සිජ්ජියා -පෙ- තීරච්ඡානගතීජ්ජියා -පෙ- මනුස්සුභතොඛ්‍යාඤ්ඤකස්ස -පෙ- අමනුස්සුභතොඛ්‍යාඤ්ඤකස්ස -පෙ- තීරච්ඡානගතභතොඛ්‍යාඤ්ඤකස්ස වච්චමග්ගං -පෙ- පස්සාවමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිකජ්ජනං පච්චෙසෙනතස්ස² අපතති පාරාජිකස්ස.

36. භික්ඛුස්ස සෙවනචිත්තං උපට්ඨිතෙ මනුස්සපණ්ඩකස්ස වච්චමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිකජ්ජනං පච්චෙසෙනතස්ස² අපතති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුස්ස සෙවනචිත්තං උපට්ඨිතෙ අමනුස්සපණ්ඩකස්ස -පෙ- තීරච්ඡානගතපණ්ඩකස්ස -පෙ- මනුස්සපුරිසස්ස -පෙ- අමනුස්සපුරිසස්ස -පෙ- තීරච්ඡානගතපුරිසස්ස වච්චමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිකජ්ජනං පච්චෙසෙනතස්ස² අපතති පාරාජිකස්ස.

1. පතිසෙවනතස්ස, සී, -. 2. පච්චෙසෙනතස්ස මජ්ඣ.

30. පාර්ලිමේන්තු කොමිෂන් යනු- යම් කේ හිස සුන් පුරුෂයෙක් ඒ ශරීර-
වකිතයෙන් ජීවත් වන්නට නුසුදුස්සෙක් වේ ද, එමෙන් ම මහණ තෙමේ
මේවුන්දම් කේවතය නොට අප්‍රමාණයෙක් වෙයි, අශාකාප්‍රතිශ්‍යයෙක් වෙයි.
එහෙයින් “පාර්ලිමේන්තු ගොති (පාර්ලිමේන්තු වේ)” යි කියනු ලැබේ.

31. අසංවෘතිය යනු- සංවෘත නම් එක් ව කටයුතු සංඝකමී යි. එකතු ව
උදෙසීම යි. සමයකො ඇති බව යි. මේ සංවෘත නම්. එය ඔහු සමග නැත.
එහෙයින් ‘අසංවෘතිය’ යි කියනු ලැබේ.

32. මිනිස් මාගමය, තොමිනිස් මාගමය, නිරිසන් හිය මාගම ය යි
මාගමිඉ තුන් දෙනෙක් වෙත්. මනුෂ්‍ය උභයෝධායුක්තක ය, අමනුෂ්‍ය
උභයෝධායුක්තක ය, නිර්වෘත්තගත උභයෝධායුක්තක ය යි උභයෝ-
ධායුක්තකයෝ නිදෙනෙක් වෙත්. මනුෂ්‍ය පණ්ඩිතය, අමනුෂ්‍ය පණ්ඩිතය,
නිර්වෘත්තගත පණ්ඩිතය යි පණ්ඩිතයෝ නිදෙනෙක් වෙත්. මනුෂ්‍ය පුරුෂය
අමනුෂ්‍ය පුරුෂය, නිර්වෘත්තගත පුරුෂය යි පුරුෂයෝ නිදෙනෙක් වෙත්.

33. මිනිස් මාගමකයේ වසමග පසමග මුව යන තුන් මගෙහි මේවුන්දම්
සෙවුනාහට පරිච්ඡි ඇවැත් වේ. තොමිනිස් මාගමකයේ ... නිරිසන් හිය
මාගමකයේ වසමග පසමග මුව යන තුන් මගෙහි මේවුන්දම් සෙවුනාහට පරිච්ඡි
ඇවැත් වේ. මනුෂ්‍ය උභයෝධායුක්තකයාගේ ... අමනුෂ්‍ය උභයෝධායුක්ත-
කයාගේ ... නිර්වෘත්තගත උභයෝධායුක්තකයාගේ වසමග පසමග මුව යන
තුන් මගෙහි මේවුන්දම් සෙවුනාහට පරිච්ඡි ඇවැත් වේ.

34. මනුෂ්‍ය පණ්ඩිතයාගේ වසමග මුව යන දෙමගෙහි මේවුන්දම්
සෙවුනාහට පරිච්ඡි ඇවැත් වේ. අමනුෂ්‍ය පණ්ඩිතයාගේ ... නිර්වෘත්තගත
පණ්ඩිතයාගේ ... මනුෂ්‍ය පුරුෂයාගේ ... අමනුෂ්‍ය පුරුෂයාගේ ... නිර්වෘත්ත-
ගත පුරුෂයාගේ වසමග මුව යන දෙමගෙහි මේවුන්දම් සෙවුනාහට පරිච්ඡි
ඇවැත් වේ.

35. කේවතචිත්තය එළඹ සිටි කල්හි මිනිස් මාගමකයේ වසමගට
සවකීය අභිප්‍රායය ප්‍රවිෂ්ට කරන්නාවූ මහණහට පරිච්ඡි ඇවැත් වේ.
කේවතචිත්තය එළඹ සිටි කල්හි මිනිස් මාගමකයේ පසමගට ...
මුවට සවකීය අභිප්‍රායය ප්‍රවිෂ්ට කරන්නාවූ මහණහට පරිච්ඡි ඇවැත් වේ.
කේවතචිත්තය එළඹ සිටි කල්හි තොමිනිස් මාගමකයේ ... නිරිසන් හිය
මාගමකයේ ... මනුෂ්‍ය උභයෝධායුක්තකයාගේ ... අමනුෂ්‍ය උභයෝ-
ධායුක්තකයාගේ ... නිර්වෘත්තගත උභයෝධායුක්තකයාගේ වසමගට ...
පසමගට ... මුවට සවකීය අභිප්‍රායය ප්‍රවිෂ්ට කරන්නාවූ මහණහට පරිච්ඡි
ඇවැත් වේ.

36. කේවතචිත්තය එළඹ සිටි කල්හි මනුෂ්‍ය පණ්ඩිතයාගේ වසමගට
... මුවට සවකීය අභිප්‍රායය ප්‍රවිෂ්ට කරන්නාවූ මහණහට පරිච්ඡි ඇවැත් වේ.
කේවතචිත්තය එළඹ සිටි කල්හි අමනුෂ්‍ය පණ්ඩිතයාගේ ... නිර්වෘත්තගත
පණ්ඩිතයාගේ ... මනුෂ්‍ය පුරුෂයාගේ ... අමනුෂ්‍ය පුරුෂයාගේ ... නිර්වෘත්ත-
ගත පුරුෂයාගේ වසමගට ... මුවට සවකීය අභිප්‍රායය ප්‍රවිෂ්ට කරන්නාවූ
මහණහට පරිච්ඡි ඇවැත් වේ.

37. භික්ෂුපච්චජීකා මනුස්සිජීං භික්ෂුස්ස සන්තිකෙ¹ ආනෙඤා වච්චමග්ගෙත අභිගජාතං අභිනිසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියතී, පච්චං සාදියතී, ධීතං සාදියතී, උඤ්චරණං සාදියතී, ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ෂුපච්චජීකා මනුස්සිජීං භික්ෂුස්ස සන්තිකෙ¹ ආනෙඤා වච්චමග්ගෙත අභිගජාතං අභිනිසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං ත සාදියතී, පච්චං සාදියතී, ධීතං සාදියතී, උඤ්චරණං සාදියතී, ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ෂුපච්චජීකා මනුස්සිජීං භික්ෂුස්ස සන්තිකෙ ආනෙඤා වච්චමග්ගෙත අභිගජාතං අභිනිසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං ත සාදියතී, පච්චං ත සාදියතී, ධීතං ත සාදියතී, උඤ්චරණං සාදියතී, ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ෂුපච්චජීකා මනුස්සිජීං භික්ෂුස්ස සන්තිකෙ¹ ආනෙඤා වච්චමග්ගෙත අභිගජාතං අභිනිසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං ත සාදියතී, පච්චං ත සාදියතී, ධීතං ත සාදියතී, උඤ්චරණං ත සාදියතී, අනාපතති.

38. භික්ෂුපච්චජීකා මනුස්සිජීං භික්ෂුස්ස සන්තිකෙ ආනෙඤා පස්සාචමග්ගෙත -පෙ- මුඛෙත අභිගජාතං අභිනිසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියතී, පච්චං සාදියතී, ධීතං සාදියතී, උඤ්චරණං සාදියතී, ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ෂුපච්චජීකා -පෙ- ත සාදියතී අනාපතති.

39. භික්ෂුපච්චජීකා මනුස්සිජීං ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මතනං -පෙ- උමමතනං පෙ- පමතනං -පෙ- මතං අකඛසීතං -පෙ- මතං යෙභ්බයෙත අකඛසීතං -පෙ- සාදියතී, ආපතති පාරාජිකස්ස. -පෙ- ත සාදියතී අනාපතති.

40. භික්ෂුපච්චජීකා මනුස්සිජීං මතං යෙභ්බයෙත ඛසීතා භික්ෂුස්ස සන්තිකෙ ආනෙඤා වච්චමග්ගෙත -පෙ- පස්සාචමග්ගෙත -පෙ- මුඛෙත අභිගජාතං අභිනිසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියතී, පච්චං සාදියතී, ධීතං සාදියතී, උඤ්චරණං සාදියතී, ආපතති ජුලලච්චස්ස. භික්ෂුපච්චජීකා -පෙ- ත සාදියතී, අනාපතති.

41. භික්ෂුපච්චජීකා අමනුස්සිජීං -පෙ- තීරච්ඡානගතීජීං -පෙ- මනුස්සුභතොඛසඤ්ජනකං -පෙ- අමනුස්සුභතොඛසඤ්ජනකං -පෙ- තීරච්ඡානගතොඛසඤ්ජනකං භික්ෂුස්ස සන්තිකෙ ආනෙඤා වච්චමග්ගෙත-පෙ- පස්සාචමග්ගෙත -පෙ- මුඛෙත අභිගජාතං අභිනිසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියතී, පච්චං සාදියතී, ධීතං සාදියතී, උඤ්චරණං සාදියතී, ආපතති පාරාජිකස්ස. භික්ෂුපච්චජීකා -පෙ- ත සාදියතී, අනාපතති.

42. භික්ෂුපච්චජීකා -පෙ- තීරච්ඡානගතොඛසඤ්ජනකං ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මතනං -පෙ- උමමතනං -පෙ- පමතනං -පෙ- මතං අකඛසීතං -පෙ- මතං යෙභ්බයෙත අකඛසීතං -පෙ- සාදියතී, ආපතති පාරාජිකස්ස. -පෙ- ත සාදියතී, අනාපතති.

1. සන්තිකා, මජ්ඣ. ඉ.

37. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හුගේ සමීපයට ගෙනවුත් වසමගින් (මහණහුගේ) අඛණ්ඩතාවය මත හිඳුවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද පරිජ්ඣාවාද් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හුගේ සමීපයට ගෙනවුත් වසමගින් (මහණහුගේ) අඛණ්ඩතාවය මත හිඳුවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය නො ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද පරිජ්ඣාවාද් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හුගේ සමීපයට ගෙනවුත් වසමගින් අඛණ්ඩතාවය මත හිඳුවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය නො ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය නො ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද පරිජ්ඣාවාද් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හුගේ සමීපයට ගෙනවුත් වසමගින් අඛණ්ඩතාවය මත හිඳුවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය නො ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය නො ඉවසා ද, සපිතය නො ඉවසා ද, උඤ්චරණය නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

38. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හුගේ සමීපයට ගෙනවුත් පසමගින් ... මුඛින් අඛණ්ඩතාවය මත හිඳුවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවාද් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

39. වෛරී භික්ෂුහු නිදිවරණ මිනිස් මාගමක ... නිදි ගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මලාවූ එහෙත් කෂිණ හුඬු ... මලාවූ බොහෝ සෙයින් කෂිණ හුඬු ඉවසා ද, ... පරිජ්ඣාවාද් වේ.

40. වෛරී භික්ෂුහු මලාවූ බොහෝ සෙයින් කෂයට පැමිණි මිනිස් මාගමක මහණකු සමීපයට ගෙනවුත් වසමගින් ... පසමගින් ... මුඛින් අඛණ්ඩතාවය මත හිඳුවද්ද, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, චූලාසිඤ්චාවාද් වේ. ... වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

41. වෛරී භික්ෂුහු තොමිනිස් මාගමක ... කීර්තනිය මාගමක ... මනුෂ්‍ය උභයෝග්‍යඝ්‍රාමකයකු ... අමනුෂ්‍ය උභයෝග්‍යඝ්‍රාමකයකු ... කීර්තනිය මාගමක උභයෝග්‍යඝ්‍රාමකයකු මහණක්හුගේ සමීපයට ගෙනවුත් වසමගින් ... පසමගින් ... මුඛින් අඛණ්ඩතාවය මත හිඳුවද්ද, හේ ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවාද් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

42. වෛරී භික්ෂුහු ... නිදිවරණ ... නිදිගත් ... මත් වූ උමතු වූ පමා වූ ... මලාවූ කෂිණ හුඬු ... මලාවූ බෙහෙවින් කෂිණ හුඬු කීර්තනිය මාගමක උභයෝග්‍යඝ්‍රාමකයකු ... ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවාද් වේ. ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

43. භික්ඛුපච්චපථිකා -පෙ- තිරවජ්ඣානගනුභනොඛාඤ්ජනකං මනං යෙභුයොසන ඛසිතං භික්ඛුසු සන්තීකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොගන -පෙ- පඤ්ඤාමමයොගන -පෙ- මුඛෙත අභිගජ්ඣානං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති පුලලවචයසු. භික්ඛුපච්චපථිකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

44. භික්ඛුපච්චපථිකා මනුසුපඤ්ඤාකං -පෙ- අමනුසුපඤ්ඤාකං -පෙ- තිරවජ්ඣානගතපඤ්ඤාකං භික්ඛුසු සන්තීකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොගන -පෙ- මුඛෙත අභිගජ්ඣානං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති පාරුඡකසු. භික්ඛුපච්චපථිකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

45. භික්ඛුපච්චපථිකා -පෙ- තිරවජ්ඣානගතපඤ්ඤාකං ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මතං -පෙ- උමමන්තං -පෙ- පමන්තං -පෙ- මනං අකඛසිතං -පෙ- මනං යෙභුයොසන අකඛසිතං -පෙ- සාදියති, ආපතති පාරුඡකසු. -පෙ- න සාදියති අනාපතති.

46. භික්ඛුපච්චපථිකා -පෙ- තිරවජ්ඣානගත පඤ්ඤාකං මනං යෙභුයොසන ඛසිතං භික්ඛුසු සන්තීකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොගන -පෙ- මුඛෙත අභිගජ්ඣානං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති පුලලවචයසු. භික්ඛුපච්චපථිකා -පෙ- න සාදියති අනාපතති.

47. භික්ඛුපච්චපථිකා මනුසුපුරිසං -පෙ- අමනුසුපුරිසං -පෙ- තිරවජ්ඣානගතපුරිසං භික්ඛුසු සන්තීකෙ¹ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොගන -පෙ- මුඛෙත අභිගජ්ඣානං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති පාරුඡකසු. භික්ඛුපච්චපථිකා -පෙ- න සාදියති අනාපතති.

48. භික්ඛුපච්චපථිකා -පෙ- තිරවජ්ඣානගතපුරිසං ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මතං -පෙ- උමමන්තං -පෙ- පමන්තං -පෙ- මනං අකඛසිතං -පෙ- මනං යෙභුයොසන අකඛසිතං -පෙ- සාදියති, ආපතති පාරුඡකසු. -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

49. භික්ඛුපච්චපථිකා -පෙ- තිරවජ්ඣානගත පුරිසං මනං යෙභුයොසන ඛසිතං භික්ඛුසු සන්තීකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොගන -පෙ- මුඛෙත අභිගජ්ඣානං අභිනීසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති පුලලවචයසු. භික්ඛුපච්චපථිකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

50. භික්ඛුපච්චපථිකා මනුසුසිපථි භික්ඛුසු සන්තීකෙ ආනෙඤ්ඤා වච්චමයොගන -පෙ- පඤ්ඤාමමයොගන -පෙ- මුඛෙත අභිගජ්ඣානං අභිනීසීදෙනති, සන්තියාය අසන්තියාය -පෙ- අසන්තියාය සන්තියාය -පෙ- සන්තියාය සන්තියාය -පෙ- අසන්තියාය අසන්තියාය. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්ඤං සාදියති, ආපතති පාරුඡකසු. භික්ඛුපච්චපථිකා -පෙ- න සාදියති අනාපතති.

1. ඝනතිකං ජ. ඝ.

43. වෛරී භික්ෂුහු ... මල බෙහෙවින් කෂිණ වූ තීරිසත්භිය උභයො
වෘක්ඛන්තයකු මහණක්හුගේ සමීපයට ගෙනවුත් වසමගින් .. පසමගින් ...
මූවින් අඛණ්ඩතය මත හිඳුවද්ද, හේ ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිච්චය
ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, පුලාසිආවැත් වේ. වෛරී
භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ආවැත් නො වේ.

44. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් පඬුවකු ... නොමිනිස් පඬුවකු ... තීරිසත්
භිය පඬුවකු මහණක්හුගේ සමීපයට ගෙනවුත් වසමගින් ... මූවෙන්
අඛණ්ඩතය මත හිඳුවද්ද, හේ ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිච්චය ඉවසා ද,
සපිතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ...
නො ඉවසා ද, ආවැත් නො වේ.

45. වෛරී භික්ෂුහු ... නිදි වරණ තීරිසත්භිය පඬුවකු ... නිදි ගත් ... මත්
වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මලා වූ කෂණ හුඬු ... මලාවූ බෙහෙවින් කෂිණ හුඬු...
ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවැත් වේ. ... නො ඉවසා ද, ආවැත් නො වේ.

46. වෛරී භික්ෂුහු ... මලාවූ බෙහෙවින් කෂිණ වූ .. තීරිසත් භිය
පඬුවකු ... මහණක්හුගේ සමීපයට ගෙනවුත් වසමගින් ... මූවින්
අඛණ්ඩතය මත හිඳුවද්ද, හේ ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිච්චය ඉවසා ද,
සපිතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, පුලාසිආවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ...
නො ඉවසා ද, ආවැත් නො වේ.

47. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් පිරිමියකු ... නොමිනිස් පිරිමියකු ... තීරිසත්-
භිය පිරිමියකු මහණක්හු වෙත ගෙනවුත් වසමගින් ... මූවෙන් අඛණ්ඩතය මත
හිඳුවද්ද, හේ ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිච්චය ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද,
උඤ්චරණය ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද,
ආවැත් නො වේ.

48. වෛරී භික්ෂුහු ... නිදි වරණ ... නිදි ගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ...
... පමා වූ ... මලාවූ කෂණ හුඬු ... මලාවූ බෙහෙවින් කෂිණ හුඬු ... තීරිසත්භිය
පිරිමියකු ... ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවැත් වේ. ... නො ඉවසා ද, ආවැත් නොවේ.

49. වෛරී භික්ෂුහු ... මල බෙහෙවින් කෂිණ වූ තීරිසත් භිය පිරිමියකු
මහණක්හු වෙත ගෙනවුත් වසමගින් ... මූවින් අඛණ්ඩතය මත හිඳුවද්ද, හේ
ඉදින් ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිච්චය ඉවසා ද, සපිතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය
ඉවසා ද, පුලාසිආවැත් වේ. ... වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ආවැත්
නො වේ.

50. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් මාගමක මහණක්හු සමීපයට ගෙනවුත්
වසමගින් ... පසමගින් ... මූවින් අඛණ්ඩතය මත හිඳුවද්ද, (මෙහි වක්‍රාදි
යමෙකින්) වැසූ වසමග ආ ගෙ ආත්තියගේ වසමග ආ මගින් මහණක්හුගේ
(වක්‍රාදි යමෙකින්) නො වැසූ අඛණ්ඩතය මත ... නො වැසූ මග ආත්තියගේ
වසමග ආ මගින් මහණක්හුගේ වැසූ අඛණ්ඩතය ... නො වැසූ මග ආත්තියගේ
වසමග ආ මගින් මහණක්හුගේ නො වැසූ අඛණ්ඩතය මත හිඳුවද්ද, ඒ මහණ
නොමේ ඉදින් (අඛණ්ඩතයාගේ) ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිච්චය ඉවසා ද, සපිතය
ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, පරිජ්ඣාවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො
ඉවසා ද, ආවැත් නො වේ.

51. භික්ඛුපච්චජීකා මනුස්සිජීං ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මත්තං -පෙ- උම්මත්තං -පෙ- පමත්තං -පෙ- මත්තං අකඛඤ්ඤං -පෙ- මත්තං යෙභු-
යොන් අකඛඤ්ඤං -පෙ- සාදියති, ආපඤ්ඤා පාරුඡ්ඤාං. -පෙ- න සාදියති,
අනාපඤ්ඤා.

52. භික්ඛුපච්චජීකා මනුස්සිජීං -පෙ- අමනුස්සිජීං -පෙ- තීරච්ඡාන-
ගතීජීං මත්තං යෙභුයොන් ඛඤ්ඤං භික්ඛුස්ස සන්තිකො ආනෙත්වා වච්චමග්ගෙත්ත
-පෙ- පස්සාචමග්ගෙත්ත -පෙ- මුඛෙත්ත අභිගජානං අභිනිසීදෙනති, සඤ්ඤාය
අසඤ්ඤාය -පෙ- අසඤ්ඤාය සඤ්ඤාය -පෙ- සඤ්ඤාය සඤ්ඤාය -පෙ-
අසඤ්ඤාය අසඤ්ඤාය. -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති,
සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපඤ්ඤා ජුලුච්චයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා
-පෙ- න සාදියති, අනාපඤ්ඤා.

53. භික්ඛුපච්චජීකා මනුස්සුභතොඛාසඤ්ඤානං -පෙ- අමනුස්සු-
භතොඛාසඤ්ඤානං -පෙ- තීරච්ඡානගතූභතොඛාසඤ්ඤානං භික්ඛුස්ස
සන්තිකො ආනෙත්වා වච්චමග්ගෙත්ත -පෙ- පස්සාචමග්ගෙත්ත -පෙ- මුඛෙත්ත
අභිගජානං අභිනිසීදෙනති, සඤ්ඤාය අසඤ්ඤාය -පෙ- අසඤ්ඤාය
සඤ්ඤාය -පෙ- සඤ්ඤාය සඤ්ඤාය -පෙ- අසඤ්ඤාය අසඤ්ඤාය -පෙ-
සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං
සාදියති, ආපඤ්ඤා පාරුඡ්ඤාං. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති අනාපඤ්ඤා.

54. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තීරච්ඡානගතූභතොඛාසඤ්ඤානං ජාගරන්තං
-පෙ- සුත්තං -පෙ- මත්තං -පෙ- උම්මත්තං -පෙ- පමත්තං -පෙ- මත්තං
අකඛඤ්ඤං -පෙ- මත්තං යෙභුයොන් අකඛඤ්ඤං -පෙ- ආපඤ්ඤා පාරුඡ්ඤාං.

55. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- මත්තං යෙභුයොන් ඛඤ්ඤං භික්ඛුස්ස
සන්තිකො ආනෙත්වා වච්චමග්ගෙත්ත -පෙ- පස්සාචමග්ගෙත්ත -පෙ- මුඛෙත්ත
අභිගජානං අභිනිසීදෙනති, සඤ්ඤාය අසඤ්ඤාය -පෙ- අසඤ්ඤාය සඤ්ඤාය,
-පෙ- සඤ්ඤාය සඤ්ඤාය -පෙ- අසඤ්ඤාය අසඤ්ඤාය -පෙ- සො වෙ
පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති,
ආපඤ්ඤා ජුලුච්චයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපඤ්ඤා.

56. භික්ඛුපච්චජීකා මනුස්සපණ්ඩකං -පෙ- අමනුස්සපණ්ඩකං -පෙ-
තීරච්ඡානගතපණ්ඩකං -පෙ- මනුස්සපුරිසං -පෙ- අමනුස්සපුරිසං -පෙ-
තීරච්ඡානගතපුරිසං භික්ඛුස්ස සන්තිකො ආනෙත්වා වච්චමග්ගෙත්ත -පෙ- මුඛෙත්ත
අභිගජානං අභිනිසීදෙනති- සඤ්ඤාය අසඤ්ඤාය- අසඤ්ඤාය සඤ්ඤාය,-
සඤ්ඤාය සඤ්ඤාය- අසඤ්ඤාය අසඤ්ඤාය -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං
සාදියති, පච්චං සාදියති, සීතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපඤ්ඤා
පාරුඡ්ඤාං. භික්ඛු පච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපඤ්ඤා.

57. භික්ඛුපච්චජීකා මනුස්සපණ්ඩකං -පෙ- තීරච්ඡානගතපුරිසං
ජාගරන්තං -පෙ- සුත්තං -පෙ- මත්තං -පෙ- උම්මත්තං -පෙ- පමත්තං
-පෙ- මත්තං අකඛඤ්ඤං -පෙ- මත්තං යෙභුයොන් අකඛඤ්ඤං -පෙ- සාදියති,
ආපඤ්ඤා පාරුඡ්ඤාං. භික්ඛු පච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපඤ්ඤා.

51. වෛරී භික්ෂුහු නොනිදන මිනිස් මාගමක ... නිදි ගත් ... මත් වූ ... උමතු ... පමා වූ ... මල ක්ෂීණ හුටු ... මල බෙහෙවින් ක්ෂීණ හුටු ... පරිජ්ජාවාත් වේ. ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

52. වෛරී භික්ෂුහු ... මල බෙහෙවින් ක්ෂීණ වූ මිනිස් මාගමක, ... නො මිනිස් මාගමක.. තිරිසන් හිය මාගමක මහණහු සමීපයට ගෙනවුත් වසමහින්... පසමහින්, මුළින් අභිගජාතය මත හිඳවද්ද, අතුල නාතාත්තියගේ ... නො අතුල මහණහුගේ ... නො අතුල නාතාත්තියගේ ... අතුල මහණහුගේ ... වැසූ වසමහ අදියක් ඇත්තියගේ ... වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... නො වැසූ වසමහ ඇත්තියගේ ... නො වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... ප්‍රවේශය ... ප්‍රවිච්චය ... සථිතය ... උඤ්චණය ඉදින් ඉවසා ද, පුලාසිඇවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

53. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් උභතොඛ්‍යාසඤ්ඤාතකයකු... නො මිනිස් උභතො-ඛ්‍යාසඤ්ඤාතකයකු ... තිරිසන්හිය උභතොඛ්‍යාසඤ්ඤාතකයකු ... මහණහු සමීපයට ගෙනවුත් වසමහින්, ... පසමහින්, ... මුළින් අංගජාතය මත හිඳවද්ද, වැසූ වසමහ ඇ ඇති උභතොඛ්‍යාසඤ්ඤාතකයාගේ ... නො වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... නො වැසූ මං ඇති උභතොඛ්‍යාසඤ්ඤාතකයාගේ... වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... වැසූ මං ඇති උභතොඛ්‍යාසඤ්ඤාතකයාගේ... වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... නො වැසූ මං ඇති උභතොඛ්‍යාසඤ්ඤාතකයාගේ ... නො වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... ඉදින් මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිච්චය ඉවසා ද, සථිතය ඉවසා ද, උඤ්චණය ඉවසා ද, පරිජ් ජාවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

54. වෛරී භික්ෂුහු නො නිදන තිරිසන්හිය උභතොඛ්‍යාසඤ්ඤාතකයකු ... නිදිගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මල ක්ෂීණ හුටු ... මල බෙහෙවින් ක්ෂීණ හුටු ... ඉවසා ද, පරිජ්ජාවාත් වේ. ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

55. වෛරී භික්ෂුහු ... මල බෙහෙවින් ක්ෂීණ වූ තිරිසන් හිය උභතො-ඛ්‍යාසඤ්ඤාතකයකු මහණ හු සමීපයට ගෙනවුත් වසමහින් ... පසමහින් ... මුළින් අංගජාතය මත හිඳවද්ද, වැසූ මං ඇතියහුගේ ... නො වැසූ අභිගජාතය ඇති මහණහුගේ ... නො වැසූ මං ඇතියහුගේ ... වැසූ අංග ජාතය ඇති මහණහුගේ ... වැසූ මං ඇතියහුගේ ... වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... නො වැසූ මං ඇතියහුගේ ... නො වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිච්චය ඉවසා ද, සථිතය ඉවසා ද, උඤ්චණය ඉවසා ද, පුලාසිඇවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

56. වෛරී භික්ෂුහු මිනිස් පණ්ඩකයකු, ... නොමිනිස් පණ්ඩකයකු ... තිරිසන් හිය පණ්ඩකයකු ... මිනිස් පිරිමියකු ... නොමිනිස් පිරිමියකු ... තිරිසන්හිය පිරිමියකු මහණකු වෙත ගෙනවුත් වසමහින් ... මුළුවන් අංගජාතය මත හිඳවද්ද, වැසූ මං ඇති පණ්ඩකයාගේ ... නො වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ... නො වැසූ මං ඇතියහුගේ... වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ... වැසූ මං ඇතියහුගේ ... නො වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... නො වැසූ මං ඇතියහුගේ ... නො වැසූ අංගජාතය ඇති මහණහුගේ ... ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිච්චය ඉවසා ද, සථිතය ඉවසා ද, උඤ්චණය ඉවසා ද, පරිජ්ජාවාත් වේ. ... වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

57. වෛරී භික්ෂුහු නොනිදි මිනිස් පණ්ඩකයකු... තිරිසන්හිය පිරිමියකු ... නිදිගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මලා වූ ක්ෂීණ හුටු ... මලා වූ බෙහෙවින් ක්ෂීණ හුටු ... ඉවසා ද, පරිජ්ජාවාත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ඇවැත් නො වේ.

58. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- තිරච්ඡානගත පුරිසං මනං යෙභුයොන්
බධිතං භික්ඛුසා සන්තකෙ ආනෙත්වා වච්චමග්ගන -පෙ- මුඛෙන අභිගජාතං
අභිනිසීදෙනති, සඤ්ඤා අසඤ්ඤා, -පෙ- අසඤ්ඤා සඤ්ඤා, -පෙ-
සඤ්ඤා සඤ්ඤා, -පෙ- අසඤ්ඤා අසඤ්ඤා. -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං
සාදියති, පච්චං සාදියති, ඕතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති
ථුලලවටයසා. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

59. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං මනුසසීජීයා සන්තකෙ ආනෙත්වා අභිග-
ජාතෙත වච්චමග්ගං -පෙ- පසාචමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනිසීදෙනති, සො වෙ
පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඕතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති,
ආපතති පාරුඡකසා. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

60. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං මනුසසීජීයා ජාගරන්තියා -පෙ- සුත්තාය
-පෙ- මත්තාය -පෙ- උමමත්තාය -පෙ- පමත්තාය -පෙ- මතාය අකබ්බිතාය,
-පෙ- මතාය යෙභුයොන් අකබ්බිතාය -පෙ- සාදියති, ආපතති පාරුඡකසා.
භික්ඛු පච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

61. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- මනුසසීජීයා මතාය යෙභුයොන්
බධිතාය සන්තකෙ ආනෙත්වා අභිගජාතෙත වච්චමග්ගං -පෙ- පසාචමග්ගං
-පෙ- මුඛං අභිනිසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති,
ඕතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති ථුලලවටයසා. භික්ඛුපච්චජීකා
භික්ඛුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

62. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං අමනුසසීජීයා -පෙ- තිරච්ඡානගතීජීයා
-පෙ- මනුසසුභතොඛාඤ්ඤාකසා -පෙ- අමනුසසුභතොඛාඤ්ඤාකසා
-පෙ- තිරච්ඡානගතභුතොඛාඤ්ඤාකසා -පෙ- මනුසසුභකසා -පෙ-
අමනුසසුභකසා -පෙ- තිරච්ඡානගතපඤ්ඤාකසා -පෙ- මනුසසුභකසා
-පෙ- අමනුසසුභකසා -පෙ- තිරච්ඡානගතපුරිසසා සන්තකෙ ආනෙත්වා
අභිගජාතෙත වච්චමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනිසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං
සාදියති, පච්චං සාදියති, ඕතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති
පාරුඡකසා. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

63. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං පෙ- තිරච්ඡානගතපුරිසසා ජාගරන්තසා
-පෙ- සුත්තසා -පෙ- මත්තසා -පෙ- උමමත්තසා -පෙ- පමත්තසා -පෙ-
මතසා අකබ්බිතසා -පෙ- මතසා යෙභුයොන් අකබ්බිතසා -පෙ- සාදියති,
ආපතති පාරුඡකසා. භික්ඛු පච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

64. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- තිරච්ඡානගතපුරිසසා මතසා
යෙභුයොන් බධිතසා සන්තකෙ ආනෙත්වා අභිගජාතෙත වච්චමග්ගං -පෙ-
මුඛං අභිනිසීදෙනති. සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඕතං
සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති ථුලලවටයසා. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං
-පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

65. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං මනුසසීජීයා සන්තකෙ ආනෙත්වා අභිග-
ජාතෙත වච්චමග්ගං -පෙ- පසාචමග්ගං -පෙ- මුඛං අභිනිසීදෙනති. සඤ්ඤා
අසඤ්ඤා -පෙ- අසඤ්ඤා සඤ්ඤා -පෙ- සඤ්ඤා සඤ්ඤා -පෙ-
අසඤ්ඤා අසඤ්ඤා -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති,
ඕතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපතති පාරුඡකසා. භික්ඛුපච්චජීකා
-පෙ- න සාදියති, අනාපතති.

58. වෛරී භික්ෂුහු ... මල බෙහෙවින් ක්ෂීණ වූ තිරිසන් ගිය පිරිමි-
යකුගේ සිරුරක් මහණ හු වෙත ගෙනවුත් වසමගිත් ... මුවෙන් අංගජාතය
මත හිඳුවද්ද, වසන ලද සිරුරේ මහණහුගේ නො වසන ලද ... නො වසන
ලද සිරුරේ මහණහුගේ වසන ලද ... වසන ලද සිරුරේ මහණහුගේ වසන
ලද ... නො වසන ලද සිරුරේ මහණහුගේ නො වසන ලද අංගජාතය මත
හිඳුවද්ද, ... ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, ස්ථිතය
ඉවසා ද, උඤ්චය ඉවසා ද, පුලාසිආවෑන් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො
ඉවසා ද, ආවෑන් නො වේ.

59. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු මිනිස් මාගමක වෙත ගෙනවුත් අංගජාත-
යෙන් වසමගෙහි ... පසමගෙහි ... මුවෙහි හිඳුවද්ද, ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය
ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, ස්ථිතය ඉවසා ද, උඤ්චය ඉවසා ද, පරිජී
ආවෑන් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... නො ඉවසා ද, ආවෑන් නො වේ.

60. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොතිදන මිනිස් මාගමක වෙත ... තිදන
... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මල ක්ෂීණ හුවූ ... මල බෙහෙවින්
ක්ෂීණ හුවූ ... ඉවසා ද, පරිජී ආවෑන් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... නො
ඉවසා ද, ආවෑන් නො වේ.

61. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... මල බෙහෙවින් ක්ෂීණ වූ සත්‍රියකගේ
සම්පයට ගෙනවුත් අංගජාතයෙන් වසමගෙහි ... පසමගෙහි ... මුවෙහි
හිඳුවද්ද, ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, ස්ථිතය
ඉවසා ද, උඤ්චය ඉවසා ද, පුලාසිආවෑන් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු
... නො ඉවසා ද, ආවෑන් නො වේ.

62. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොමිනිස් මාගමකගේ ... තිරිසන් ගිය
මාගමකගේ ... මිනිස් උභතොබ්‍යාසඤ්ඤාකයකුගේ ... නො මිනිස් උභතො-
බ්‍යාසඤ්ඤාකයකුගේ ... තිරිසන්ගිය උභතොබ්‍යාසඤ්ඤාකයකුගේ ... මිනිස්
පණ්ඩකයකුගේ ... නොමිනිස් පණ්ඩකයකුගේ ... තිරිසන්ගිය පණ්ඩකයකුගේ ...
මිනිස් පිරිමියකුගේ ... නොමිනිස් පිරිමියකුගේ ... තිරිසන්ගිය පිරිමියකුගේ
සම්පයට ගෙනවුත් අංගජාතයෙන් වසමගෙහි ... මුවෙහි හිඳුවද්ද, ඉදින්
මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද, ස්ථිතය ඉවසා ද,
උඤ්චය ඉවසා ද, පරිජී ආවෑන් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... නො
ඉවසා ද, ආවෑන් නො වේ.

63. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොතිදි තිරිසන්ගිය පිරිමියකුගේ ...
තිදිගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මල ක්ෂීණ හුවූ ... මල වූ
බෙහෙවින් ක්ෂීණ හුවූ ... ඉවසා ද, පරිජී ආවෑන් වේ. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ...
නො ඉවසා ද, ආවෑන් නො වේ.

64. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු ... මලා වූ බොහෝ සෙයින් ක්ෂීණ වූ
තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ සම්පයට ගෙනවුත් අංගජාතයෙන් වසමගෙහි ...
මුවෙහි හිඳුවද්ද, ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද,
ස්ථිතය ඉවසා ද, උඤ්චය ඉවසා ද, පුලාසිආවෑන් වේ. වෛරී භික්ෂුහු
මහණකු ... නො ඉවසා ද, ආවෑන් නො වේ.

65. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු මිනිස් මාගමකගේ සම්පයට ගෙනවුත්
අංගජාතයෙන් වසමගෙහි ... පසමගෙහි ... මුවෙහි හිඳුවද්ද, මහණහුගේ
යමෙකින් වාසුහු අභිගජාතය ... නො වාසුහු තාතාත්තියගේ ... මහණහුගේ
නො අතුල ... වාසුහු තාතාත්තියගේ ... මහණහුගේ වාසුහු ... වාසුහු
තාතාත්තියගේ ... මහණහුගේ නො වාසුහු අභිගජාතය ... නො වාසුහු
තාතාත්තියගේ ... ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද; ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසා ද,
ස්ථිතය ඉවසා ද, උඤ්චය ඉවසා ද, පරිජී ආවෑන් වේ. වෛරී භික්ෂුහු
මහණකු ... නො ඉවසා ද, ආවෑන් නො වේ.

66. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං මනුස්සිජීයා ජාගරන්තියා -පෙ- සුත්තාය -පෙ- මත්තාය -පෙ- උමමත්තාය -පෙ- පමත්තාය -පෙ- මතාය අකකඨිතාය -පෙ- මතාය යෙභ්බයෙත්ත අකකඨිතාය -පෙ- සාදියති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. -පෙ- නසාදියති, අනාපත්ති.

67. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං මනුස්සිජීයා මතාය යෙභ්බයෙත්ත ඛඨිතාය සන්තිකෙ ආතෙත්වා අඛගජාතෙන වච්චමයං -පෙ- පස්සාවමයං -පෙ- මුඛං අභිනිසීදෙනති සත්තස්ස අසත්තාය -පෙ- අසත්තස්ස සත්තාය, -පෙ- සත්තස්ස සත්තාය -පෙ- අසත්තස්ස අසත්තාය -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඕතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපත්ති.

68. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං අමනුස්සිජීයා -පෙ- තීරච්ඡාතගතිජීයා -පෙ- මනුස්සුභතොබ්‍යඤ්ඤතකස්ස -පෙ- අමනුස්සුභතොබ්‍යඤ්ඤතකස්ස -පෙ- තීරච්ඡාතගත්භුභතොබ්‍යඤ්ඤතකස්ස -පෙ- වච්චමයං -පෙ- පස්සාව-මයං -පෙ- මුඛං -පෙ- මනුස්සපණ්ඩකස්ස -පෙ- අමනුස්සපණ්ඩකස්ස -පෙ- තීරච්ඡාතගතපණ්ඩකස්ස -පෙ- මනුස්සපුරිසස්ස -පෙ- අමනුස්සපුරිසස්ස -පෙ- තීරච්ඡාතගතපුරිසස්ස සන්තිකෙ ආතෙත්වා අඛගජාතෙන වච්චමයං -පෙ- මුඛං අභිනිසීදෙනති සත්තස්ස අසත්තස්ස -පෙ- අසත්තස්ස සත්තස්ස -පෙ- සත්තස්ස සත්තස්ස, -පෙ- අසත්තස්ස අසත්තස්ස -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඕතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති. ආපත්ති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති අනාපත්ති

69. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- තීරච්ඡාතගතපුරිසස්ස ජාගරන්තායස්ස -පෙ- සුත්තායස්ස -පෙ- මත්තායස්ස -පෙ- උමමත්තායස්ස -පෙ- පමත්තායස්ස -පෙ- මතායස්ස අකකඨිතායස්ස -පෙ- මතායස්ස යෙභ්බයෙත්ත අකකඨිතායස්ස -පෙ- සාදියති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපත්ති.

70. භික්ඛුපච්චජීකා භික්ඛුං -පෙ- තීරච්ඡාතගත පුරිසස්ස මතස්ස යෙභ්බයෙත්ත ඛඨිතායස්ස සන්තිකෙ ආතෙත්වා අඛගජාතෙන වච්චමයං -පෙ- මුඛං අභිනිසීදෙනති. සත්තස්ස අසත්තස්ස -පෙ- අසත්තස්ස සත්තස්ස -පෙ- සත්තස්ස සත්තස්ස -පෙ- අසත්තස්ස අසත්තස්ස -පෙ- සො වෙ පච්චෙසනං සාදියති, පච්චං සාදියති, ඕතං සාදියති, උඤ්චරණං සාදියති, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. භික්ඛුපච්චජීකා -පෙ- න සාදියති, අනාපත්ති.

71. රාජපච්චජීකා -පෙ- වොරපච්චජීකා -පෙ- බුත්තපච්චජීකා -පෙ- උපපලගකපච්චජීකා -පෙ- ආපත්ති- පෙ- ¹අනාපත්ති [භික්ඛු පච්චජීකෙසු වීය වීජාරොතබ්බං] (සත්ථං වණ්ණිත මෙව.)

72. මග්ගෙත්ත මග්ගං පච්චෙසෙති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. මග්ගෙත්ත අමග්ගං පච්චෙසෙති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. අමග්ගෙත්ත මග්ගං පච්චෙසෙති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. අමග්ගෙත්ත අමග්ගං පච්චෙසෙති, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

66. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොකීදි මිනිස් මාගකමගේ ... තිදි ගත් ...
තේ වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මලා වූ ක්ෂීණ හුඬු ... මල බෙහෙවින්
ක්ෂීණ හුඬු ... ඉවසා ද, පරිච් ආවැත් වේ. ... නො ඉවසා ද, ආවැත්
නො වේ.

67. වෛරී භික්ෂුහු මහණකුබෙහෙවින් ක්ෂීණ වූ මල යත්‍රියකගේ සමීපයට
ගෙණවුත් අඩහජාතයෙන් වසමගෙහි ... පසමගෙහි ... මුවෙහි හිඳුවද්ද,
මහණහුගේ වහන්සාදගෙන් පිලිසන් ... මාගමිහුගේ නො පිලිසන් ... මහණහුගේ
නො පිලිසන් ... මාගමිහුගේ පිලිසන් ... මහණහුගේ පිලිසන් ... මාගමිහුගේ
පිලිසන් ... මහණහුගේ නො පිලිසන් ... මාගමිහුගේ නො පිලිසන් ... ඉදින්
හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවීථය ඉවසා ද, ස්ඵීතය ඉවසා ද, උඤ්චරණය
ඉවසා ද, උද්‍රාසිආවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද, ආවැත් නො වේ.

68. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොමිනිස් මාගමකගේ ... තිරිසන්ගිය
මාගමකගේ ... මිනිස් දෙහදන් ආතියකුගේ ... නොමිනිස් දෙහදන්
ආතියකුගේ ... තිරිසන් ගිය දෙහදන් ආතියකුගේ ... මිනිස් පණ්ඩකයකුගේ...
නොමිනිස් පණ්ඩකයකුගේ... තිරිසන් ගිය පණ්ඩකයකුගේ.. මිනිස් පිරිමියකුගේ
නොමිනිස් පිරිමියකුගේ ... තිරිසන්ගිය පිරිමියකුගේ සමීපයට ගෙණවුත්
රහසගින් වසමගෙහි... මුවෙහි... හිඳුවද්ද, තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ පිලිසන්...
මහණහුගේ නො පිලිසන් ... තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ නො පිලිසන් ...
මහණහුගේ පිලිසන් ... තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ පිලිසන් ... මහණහුගේ
පිලිසන් ... තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ නො පිලිසන් ... මහණහුගේ නො
පිලිසන් ... ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවීථය ඉවසා ද, ස්ඵීතය
ඉවසා ද, උඤ්චරණය ඉවසා ද, පරිච් ආවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො
ඉවසා ද, ආවැත් නො වේ.

69. වෛරී භික්ෂුහු මහණකු නොකීදි තිරිසන්ගිය පිරිමියකුගේ ...
තිදි ගත් ... මත් වූ ... උමතු වූ ... පමා වූ ... මලා වූ ක්ෂීණ නො වූ ... මලා වූ
බෙහෙවින් ක්ෂීණ නො වූ ... ඉවසා ද, පරිච් ආවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ...
නො ඉවසා ද, ආවැත් නො වේ.

70. වෛරී භික්ෂුහු මහණහු ... මලා වූ බෙහෙවින් ක්ෂීණ වූ තිරිසන් ගිය
පිරිමියකුගේ සමීපයට ගෙණවුත් රහසගින් වසමගෙහි ... මුවෙහි ... හිඳුවද්ද
පිලිසන් මහණහුගේ ... නො පිලිසන් තිරිසන් ගිය පිරිමියකුගේ ... නො
පිලිසන් මහණහුගේ ... පිලිසන් තිරිසන් ගියහුගේ ... පිලිසන් මහණහුගේ ...
පිලිසන් තිරිසන් ගියහුගේ ... නො පිලිසන් මහණහුගේ ... නො පිලිසන් ...
ඉදින් හෙ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසා ද, ප්‍රවීථය ඉවසා ද, ස්ඵීතය ඉවසා ද,
උඤ්චරණය ඉවසා ද, උද්‍රාසිආවැත් වේ. වෛරී භික්ෂුහු ... නො ඉවසා ද,
ආවැත් නො වේ.

71. සතුරා රජවරා ... සතුරා සොරා... සතුරා වූච්චියේ ... බිලියම් පිණිස
හදවන උපුටා ගන්කා සතුරෝ ... ඉවසා ද, ආවැත් වේ. ... නො ඉවසා ද,
ආවැත් නො වේ.

[වෛරී භික්ෂුහු වාරයන්හි මෙන් විශ්කර කටයුතු]. (පිලිසන්වුව වණ්කා
කරණ ලද්දේ ම ය.)

72. මගින් මහ මෙහෙයා තම පරිච් ආවැත් වේ. මගින් නොමග මෙහෙයා
තම පරිච් ආවැත් වේ. නොමගින් මග මෙහෙයා තම පරිච් ආවැත් වේ, නො
මගින් නොමග මෙහෙයා තම උද්‍රාසි ආවැත් වේ,

73. භික්ඛු සුත්තභික්ඛුමහි විපට්ඨපජ්ජති, පට්ඨුඥො සාදියති, උභො තාසෙතබ්බො. පට්ඨුඥො ත සාදියති, දුසසො තාසෙතබ්බො.

74. භික්ඛු සුත්තසාමණෙරමහි විපට්ඨපජ්ජති, පට්ඨුඥො සාදියති, උභො තාසෙතබ්බො. පට්ඨුඥො ත සාදියති, දුසසො තාසෙතබ්බො.

75. සාමණෙරො සුත්තභික්ඛුමහි විපට්ඨ පජ්ජති, පට්ඨුඥො සාදියති, උභො තාසෙතබ්බො. පට්ඨුඥො ත සාදියති, දුසසො තාසෙතබ්බො.

76. සාමණෙරො සුත්තසාමණෙරමහි විපට්ඨපජ්ජති, පට්ඨුඥො සාදියති, උභො තාසෙතබ්බො. පට්ඨුඥො ත සාදියති, දුසසො තාසෙතබ්බො.

77. අතාපතති අජානනාසා අසාදියනාසා උමමනතකසා බිතත- විතනසා වෙදතට්ඨසා ආදිකමිකසාති.

සත්ථන භාණ්ඩාරො නිට්ඨිතො.

විනීතවජ්ඣ

උද්දනශාථා:

මකකට්ඨ වජ්ජපුහතා ව හිතී තග්ගො ව තීජ්ඣයා,
දුරිඤ්ඤපලවණණා ව ඔසාද්දතෙහි පරෙ දුචෙ.

මාතා ධිතා භගිනී ව ජායා ව මුදුලමිනිනො,
දෙව වණාලෙපචිතතඤ්ඤ දුරාධිතලිකාය ව.

සුඤ්ඤරෙන සහ පඤ්ඤ පඤ්ඤ සීවට්ඨකට්ඨිකා,
තාමි ශකඛී ව පෙහී ව පණ්ඩකොපහතො ජුපෙ.

භද්දියෙ අරහං සුතොතා සාවච්ඣියා වතුරො පරෙ,
වෙසාලියා නගො මලා සුපිතෙ භාරාකච්ඡකො.

සුපබ්බො සඤ්ඤා භික්ඛුනී සිකඛමානා සාමණෙරී ව,
වෙසියා පණ්ඩකො හිතී අඤ්ඤමඤ්ඤං බුඤ්ඤපබ්බජ්ජතො මිගො ති.

1. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මකකට්ඨයා මෙථුනං ධම්මං පතීසෙවී. තස්ස කුකඤ්ඤවට්ඨං අහොසි. භගවතා සිකඛාපදං පඤ්ඤතනං. කච්චී නු බො අහං පාරාජිකං ආපතතිං ආපනොතා'ති. භගවතො එතමජ්ඣං ආරොචෙසී. -පෙ- ආපතතිං නං භික්ඛු ආපනොතා පාරාජිකතති. (1)

2. තෙන බො පත සමයෙන සම්මසුලා වෙසාලිකා වජ්ජපුහතකා භික්ඛු සිකඛං අපච්චකතාය දුබ්බලාං අතාජිකනා මෙථුනං ධම්මං පතීසෙවිංසු. තෙසං කුකඤ්ඤවට්ඨං අහොසි: භගවතා සිකඛාපදං පඤ්ඤතනං. කච්චී නු බො මයං පාරාජිකං ආපතතිං ආපනොතා'ති. භගවතො එතමජ්ඣං අරොචෙසුං -පෙ- ආපතතිං කුමො භික්ඛවෙ ආපනොතා පාරාජිකතති. (2)

73. මහණ තෙමේ නිදි ගත් මහණකු කෙරෙහි වරදවා පිළිපදී ද, පිබිදියේ ඉවසා නම් දෙදෙනා ම ලිඛිතභාසනයෙන් නාසිය යුත්තාහ. පිබිදි නො ඉවසා නම් දුෂකයා ලිඛිතභාසනයෙන් නාසිය යුත්තේ ය.

74. මහණ තෙමේ නිදි ගත් හෙරණකු කෙරෙහි වරදවා පිළිපදී ද, පිබිදියේ ඉවසා නම් දෙදෙන ම ලිඛිතභාසනයෙන් නාසිය යුත්තාහ. පිබිදියේ නොඉවසා නම් දුෂකයා නාසිය යුත්තේ ය.

75. හෙරණ තෙමේ නිදි ගත් මහණකු කෙරෙහි වරදවා පිළිපදී ද, පිබිදියේ ඉවසා නම් දෙදෙන ම නාසිය යුත්තාහ. පිබිදියේ නො ඉවසා නම් දුෂකයා ලිඛිතභාසනයෙන් නාසිය යුත්තේ ය.

76. හෙරණ තෙමේ නිදි ගත් හෙරණකු කෙරෙහි වරදවා පිළිපදී ද, පිබිදියේ ඉවසා නම් දෙදෙන ම නාසිය යුත්තාහ. පිබිදියේ නො ඉවසා නම් දුෂකයා නාසිය යුත්තේ ය.

77. නොදත්තනුට නොඉවසත්තනුට උම්තු වුවනුට, යනෙහි නමාදයෙන් උම්තු වුවනුට, වෙදනාවෙන් පිහිත වුවනුට ආදිකල්මසයාට ආවැත් නො වේ.

සඤ්ච බණවර නිමි.

විනිශ්චිත කථාවසතු.

උද්දන භාෂාවෝ:

මකකට් වජ්ජපුත්තක ගිහි තග්ග තිස්සීය වසතුහු ය,
දුරිකා උපපලවණණො වසතු දෙක ය, අත්ත වූ බ්‍යඤ්ඤ වසතු
දෙක ය, (16)

මාතු දුභිකු භගිනී ජායා වසතුහු ය, මුදුපිට්ඨී ලබ්බී වසතු දෙක ය,
වණවත්ථු දෙක ය, දුරාධිතලීකා වසතුච සමග ආලොපචිත්ත
වසතු ය, (10)

සුඤ්ඤ වසතුච සමග වසතු පස හා සිවචික වසතු පස ය, අට්ඨික-
වසතුච ය, යකඤ්ඤි තාහී පෙහී පණඤ්ඤ උපහත ජුපිත
යන වසතුහු ය, (17)

භද්දීය නුවර සුත්ත අරහ වසතුච ය. අත්ත වූ සාවැතෙහි වසතු
සතර ය, විසල්පුර මලල වසතු තුණ ය, සුපිත වසතුච ය, භාරාකච්ඡක
වසතුච ය (10)

සුපබ්බා වසතු තව ය, සඤ්ඤා වසතු තව ය, භික්ඛුණී වසතුච ය,
සිකඛමානා සංමුණෙරී වසතු දෙක ය,
වෙසි පණඤ්ඤ ගිහි වසතු තුණ ය, අඤ්ඤමඤ්ඤ මුඛ්ඛපබ්බජිත
මග වසතු ය යන මොහු වෙත්. (27)

1. එ සමයෙහි එස්තරා මහණෙක් වැදිරියක හා මෙවුන්දම් සෙවී ය.
“භාග්‍යවතුන්වහන්සේ විසින් සික පද පණවන ලදී. කිම, මම පරිච්ඡ ආවැත්
අවන්තෙමී ජෙ?”යි ඔහුට කුකුසෙක් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ
පවත් සාල කෙළේ ය. ... “මහණ තෝ පරිච්ඡ ආවැත් අවන්තෙහි ය”. (1)

2. එ සමයෙහි පිසල්පුර වැසි බොහෝ වජ්ජපුත්තක ගිහිකුහු සික පිළිකෙච්ච
නො කොට දුබල බච්ච පල නො කොට මෙවුන්දම් හෙවුන. “භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ විසින් සික පදයක් පණවන ලදී. කිම, අපි පරිච්ඡ ආවැත්
අවන්තමෝ ද?”යි ඔවුනට කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත්
සාල කලාහු ය. ... “මහණෙනි, තෙපි පරිච්ඡ ආවැත් අවන්තහු ය”. (2)

3. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු එවං මෙ අනාපතති භවිස්සතීති හිඵිලීඛෙහත මෙථුතං ධම්මං පභිසෙවී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- “අපතතිං ත්ඨං භික්ඛු අපනො පාරුඡක”න්ති. (3)

4. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු එවං මෙ අනාපතති භවිස්සතීති තග්ගො හුත්වා මෙථුතං ධම්මං පභිසෙවී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- “අපතතිං ත්ඨං භික්ඛු අපනො පාරුඡක”න්ති. (4)

5. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු එවං මෙ අනාපතති භවිස්සතීති කුසවීරං නිවාසෙත්වා -පෙ- වාකවීරං නිවාසෙත්වා -පෙ- ඵලකවීරං නිවාසෙත්වා -පෙ- කෙසකඛලං නිවාසෙත්වා -පෙ- වාලකඛලං නිවාසෙත්වා -පෙ- උලුකපකං නිවාසෙත්වා -පෙ- අඵ්තකඛ්ඵං නිවාසෙත්වා මෙථුතං ධම්මං පභිසෙවී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- “අපතතිං ත්ඨං භික්ඛු අපනො පාරුඡක”න්ති. (5-11)

6. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු පිඨකෙ නීපනනං දුරිකං පසයිත්වා සාරතො අභිභවං අභිගජාතං පච්චෙසෙසි. සා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුඡකස්ස. අපතති සම්ඤ්ඤිසෙසස්සා”ති. (12)

7. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො මාණවකො උප්පලවණණං භික්ඛුනීයා පට්ඨධුට්ඨිතො හොති. අථ බො සො මාණවකො උප්පලවණණං භික්ඛුනීයා ගාමං පිණ්ඩං පට්ඨං කුට්ඨං පට්ඨිත්වා නිලීනො අචරී. උප්පල-වණණං භික්ඛුනී පච්ඡාභතනං පිණ්ඩපාතපට්ඨකනනා පාදෙ පකඛාලෙත්වා කුට්ඨං පට්ඨිත්වා මඤ්ඤකෙ නීසීදී. අථ බො සො මාණවකො උප්පලවණණං භික්ඛුනී උග්ගහෙත්වා දුසෙසි. උප්පලවණණං භික්ඛුනී භික්ඛුනීතං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛුනීයො භික්ඛුතං එකමත්ථං ආරොචෙසුං භික්ඛු භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුච්ච අසාදියන්තියා”ති. (13)

8. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො ඉඡජිලීඛනං පාභුභුතං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ තඤ්ඤෙච උපජ්ඣං, තමෙව උපසම්පදං, තාති වස්සාති, භික්ඛුනී සඛකම්භුං, යා අපතතීයො භික්ඛුතං භික්ඛුනීති සාධාරණා, තා අපතතීයො භික්ඛුනීතං සන්තිකෙ වුට්ඨාතුං, යා අපතතීයො භික්ඛුතං භික්ඛුනීති අසාධාරණා, තාති අපතතීති අනාපතති”ති. (14)

9. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරස්සා භික්ඛුනීයා පුරිසලීඛනං පාභුභුතං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ තඤ්ඤෙච උපජ්ඣං, තමෙව උපසම්පදං, තාති වස්සාති, භික්ඛුනී සඛකම්භුං, යා අපතතීයො භික්ඛුනීතං භික්ඛුනී සාධාරණා, තා අපතතීයො භික්ඛුතං සන්තිකෙ වුට්ඨාතුං, යා අපතතීයො භික්ඛුනීතං භික්ඛුනී අසාධාරණා, තාති අපතතීති අනාපතති”ති. (15)

3. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් 'මෙසේ මට ආවැත් නොවන්නේ-
ය'යි යිහි වෙසින් මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... "මහණ,
තෝ පරිච්ඡ ආවැත් අවන්තෙහි ය". (3)

4. එ සමයෙහි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ 'මෙසේ මට ආවැත් නො-
වන්නේය'යි තත්ත ව සිවුර ඉවත ලා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඔහුට
කුකුසෙක්විය. ... මහණ, තෝ පරිච්ඡ ආවැත් අවන්තෙහි ය". (4)

5. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ මෙසේ මට ආවැත් නො-
වන්නේය යි කුසතණ වැහැරී හැඳ ... නියද වැහැරී හැඳ ... පුවරා සටහනින්
මසා කල වැහැරී හැඳ ... කෙස්වලින් කල කම්බිලි හැඳ ... සෙමර වලින් කල
කම්බිලි හැඳ ... මහවුහුණු පියාපත්තින් කල වැහැරී හැඳ ... ලොම් කුර සහිත
අඳුන් දිවිසම් හැඳ ... මෙවුන් දම් සෙවී ය. ඒ මහණහට කුකුසක් විය. ...
"මහණ තෝ පරිච්ඡ ආවැත් අවන්තෙහි ය." (5-11)

6. එසමයෙහි එක්තරා පිණ්ඩවාරික මහණෙක් පුටුවක ගොත් දැරියක්
දැක කායසංකහරාගයෙන් යුක්තවූයේ මාපටාගිල්ල අංගජාතයට ප්‍රචිච්ච
කෙළේ ය. ඔ කඳුරිය කලා ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... "මහණ පරිච්ඡ
ආවැත් නො වේ. සභවෙසෙස් ආවැත් වේ." (12)

7. එසමයෙහි එක්තරා මාණවකයෙක් උපුල්වන් මෙහෙණ කෙරෙහි
පිළිබඳ සිත් ආත්තේ වෙයි. ඉක්බිති ඒ මාණවක තෙමේ උපුල්වන් මෙහෙණ
ගමට පිඬු පිණිස වන් කල්හි කිප්‍රියට වැද සැඟවී හුත. උපුල්වන් මෙහෙණ
පසුබත් කාලයෙහි පිඬු සිභා පෙරලා පාමණියා පා සෝදා කිප්‍රියට පිවිස
ආදෙහි හුන්හු ය. ඉක්බිති ඒ තරුණයා උපුල්වන් මෙහෙණ මාඛ ගෙණ
දූෂණය කෙළේ ය. උපුල්වන් මෙහෙණ තෙල කරුණ හිසුණින්ට සාල
කලා ය. හිසුණින් හිසුණින්ට මේ කරුණ සාල කලාහු ය. හිසුණු භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට එය සාල කලාහු ය. ... "මහණෙනි, තොඉවසන්නියට ආවැත්
නො වේ." (13)

8. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුට සත්‍රිතිභත්ත පහල විය. භාග්‍යවතුන්-
වහන්සේට මෙය සාල කලාහුය. "මහණෙනි, එම උපාධ්‍යායයන් ද, ඒ
උපසපුව ද, ඒ වස් ද, හිසුණින් සමග එකතු වන්නට ද, හිසුණින් පිළිබඳ
හිසුණින් හා සාධාරණ යම් ආවැත් වේ නම් ඒ ආවැත් හිසුණින් වෙත
දෙසා තැගී සිටින්නට ද අනුදනිමි. හිසුණින් පිළිබඳ හිසුණින් හා අසාධාරණ
යම් ආවැත් කෙනෙක් වෙත් නම් ඒ ආවැත්වලින් ආවැත් නො වේ." (14)

9. එසමයෙහි එක්තරා හිසුණියකට පුරාභනිමිත්ත පහල විය. භාග්‍ය-
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපුවත සාල කලාහු ය. මහණෙනි, එම උපාධ්‍යාය-
යන් වහන්සේ ද, එම උපසපුව ද, ඒ වස් ගණන ද, හිසුණින් සමග එක් වන්නට ද
අනුදනිමි. හිසුණින් පිළිබඳ හිසුණින් හා සාධාරණ යම් ආවැත් වේ නම්
ඒ ආවැත් හිසුණින් වෙත දෙසා තැගී සිටින්නට ද අනුදනිමි. හිසුණින්
පිළිබඳ හිසුණින් හා අසාධාරණ යම් ආවැත් කෙනෙක් වෙත් නම් ඒ ආවැත්-
වලින් ආවැත් නො වේ." (15)

10. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු එවං මෙ අනාපතති භවිස්සතීති මාතුයා මෙජ්ඣං ධම්මං පතීසෙවි -පෙ- ධීතුයා මෙජ්ඣං ධම්මං පතීසෙවි -පෙ- භගිනීයා මෙජ්ඣං ධම්මං පතීසෙවි. තස්ස කුක්කුළුවං අභොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරුචෙවිසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරජික”න්ති. (16-18)

11. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පුරුණදුකිසිකාය මෙජ්ඣං ධම්මං පතීසෙවි. තස්ස කුක්කුළුවං අභොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරජික”න්ති. (19)

12. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මුදුපිට්ඨිකො භොති. සො අතභිරතීයා පිළිතො අත්තනො අභගජාතං මුඛෙන අග්ගභෙසි. තස්ස කුක්කුළුවං අභොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරජික”න්ති. (20)

13. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ලුච්චි භොති. සො අතභිරතීයා පිළිතො අත්තනො අභගජාතං අත්තනො වච්චමග්ගං පචෙසෙසි. තස්ස කුක්කුළුවං අභොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරජික”න්ති. (21)

14. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මතසරීරං¹ පසයි. තසම්ඤ්ඤ සරීරෙ අභගජාතසාමන්තා වණො භොති. සො එවං මෙ අනාපතති භවිස්සතීති අභගජාතෙ අභගජාතං පචෙසෙනා වණෙන නීගරි. තස්ස කුක්කුළුවං අභොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරජික”න්ති. (22)

15. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මතසරීරං¹ පසයි, තසම්ඤ්ඤ සරීරෙ අභගජාතසාමන්තා වණො භොති. සො එවං මෙ අනාපතති භවිස්සතීති වණෙ අභගජාතං පචෙසෙනා අභගජාතෙන නීගරි. තස්ස කුක්කුළුවං අභොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරජික”න්ති. (23)

16. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සාරතො ලෙප-චිත්තස්ස නිමිත්තං අභගජාතෙන ජුපි. තස්ස කුක්කුළුවං අභොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරජිකස්ස, ආපතති දුක්ඛට්ඨස්සා”ති. (24)

17. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සාරතො දුරුඨිං-තලීකාය නිමිත්තං අභගජාතෙන ජුපි. තස්ස කුක්කුළුවං අභොසි -පෙ- ‘අනාපතති භික්ඛු පාරජිකස්ස, ආපතති දුක්ඛට්ඨස්සා”ති. (25)

18. තෙන ඛො පන සමයෙන සුඤ්ඤතො නාම භික්ඛු රුජගභා පඛඛජ්ඣො රජිකාය ගච්ඡති. අඤ්ඤතරං² ඉඤ්ඤි “මුහුත්තං භනොත ආගමෙති වජ්ඣස්සාමි”ති. සා වජ්ඣනාති අත්තරච්චසකං උක්ඛිපිනා මුඛෙන අභගජාතං අග්ගභෙසි. තස්ස කුක්කුළුවං අභොසි -පෙ- “සාදිසි නිං භික්ඛු?”ති. “නාගං භගවා සාදිසි”න්ති. “අනාපතති භික්ඛු අසාදිගන්තස්සා”ති. (26)

19. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං ඉඤ්ඤි භික්ඛුං පසයිනා එතද-වොච: “එහි භනොත මෙජ්ඣං ධම්මං පතීසෙවා”ති. “අලං භගිනී තෙනං කපපතීති”. ‘එහි භනොත අභං වායමිස්සාමි, නිං මා වායමි. එවං තෙ අනාපතති භවිස්සතී”ති. සො භික්ඛු තථා අකාසි. තස්ස කුක්කුළුවං අභොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරජික”න්ති. (27)

1. සරීරං, සි මු. 2. ඉඤ්ඤි තං පසයිනා එතදවොච මුහුත්තං

10. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් “මෙසේ මට ආවැත් නොවන්නේ ය”යි මවු හා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ... දුව හා මෙවුන් දම් සෙවීය. ... මුහුත හා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සාල කෙලේ ය. ... “මහණ, තෝ පරිච්ඡාදාචා-අවන්තෙහි ය.” (16-18)

11. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් හිහිකල අඹු වූ තෙනැත්තිය සමග මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, තෝ පරිච්ඡාදාචා අවන්තෙහි” ය. (19)

12. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් මොළොක් පිටු ආත්තෙක් වෙයි. කෙ තෙමේ අතහීරතියෙන් පෙළුනේ සිය රහසග මුවින් ගන්නේ ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිච්ඡාදාචා අවන්තෙහි ය.” (20)

13. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් එල්ලෙන රහසග ආත්තේ වෙයි. හේ අතහීරතියෙන් පෙළුනේ සිය රහසග තමාගේ වසමහෙහි මෙහෙසි ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිච්ඡාදාචා අවන්තෙහි ය.” (21)

14. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් මල සිරුරක් දවී ය. ඒ සිරුරෙහි රහසග අවට වුණයෙක් වෙයි. හේ ‘මෙසේ මට ආවැත් නොවන්නේ’ ය සි රහසගෙහි රහසග මෙහෙයා වුණයෙන් බාහාර කෙලේ ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිච්ඡාදාචා අවන්තෙහි ය.” (22)

15. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් මල සිරුරක් දුටු. ඒ සිරුරෙහි ද රහසග අවට වුණයෙක් වෙයි. හෙනෙමේ “මට මෙසේ ආවැත් නොවන්නේ ය”යි වුණයෙහි අභ්‍යන්තරය මෙහෙයා අභ්‍යන්තරයෙන් බාහාර කෙලේ ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිච්ඡාදාචා අවන්තෙහි ය.” (23)

16. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් රුගයෙන් ආලුනේ සිතුවම් රාවක නිමිත්ත රහසගින් පහලේ ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිච්ඡාදාචා නො වේ. දුකුලා ආචාච්ච වේ.” (24)

17. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් රුගයෙන් ආලුනේ දුවමුචා පෙනාලි-රාවක නිමිත්ත රහසගින් පහලේ ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිච්ඡාදාචා නො වේ. දුකුලා ආචාච්ච වේ.” (25)

18. එසමයෙහි රජගහනුවරින් පාවිදි වූ සුඤ්ජ තම් මහණ තෙමේ ජීවියෙහි යෙහි. එක්තර භක්‍රියක් “වහන්ස, මොහොතක් තවතිනු මැනව. වදින්නෙම්”යි කීවා ය. වදින්නී අදතය ඔසවා රහසග මුවින් ගන්නී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ ඉවසුයෙහි දැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අසා වදලුණේය. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො ඉවසිමි”යි හේ කී ය. “මහණ නොඉවසන්නහුට ආවැත් නො වේ.” (26)

19. එසමයෙහි එක්තර භක්‍රියක් මහණකු දක “වහන්ස එනු මැනවි. මෙවුන්දම් සෙවුව මැනව”යි මෙය කීවා ය. “නැගතියෙහි, කම් නැත. මෙය නො කැප ය”යි හේ කී ය. “වහන්ස, එනු මැනව. මම වැයම් කරන්නෙමි. ඔබ තහමක් වැයම් කරන්න. මෙසේ ඔබට ආවැත් නො වන්නේ ය”යි මි කීවා ය. ඒ මහණ එසේ කෙලේ ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිච්ඡාදාචා අවන්තෙහි ය.” (27)

20. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො ඉඤ්ඤ භික්ඛුං පසයිනො එතද-
 වොච: “එහි භනෙන මෙඋුතං ධම්මං පතියෙවො”ති. අලං භගිනී තෙනං
 කපපතීති. එහි භනෙන නිං වායම, අහං න වායමිසාමි, එවං තෙ අනාපතති
 භවිසානීති. සො භික්ඛු තථා අකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි -පෙ-
 “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (28)

21. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරු ඉඤ්ඤ භික්ඛුං පසයිනො එතද-
 වොච: “එහි භනෙන මෙඋුතං ධම්මං පතියෙවො”ති. අලං භගිනී තෙනං කපපතීති.
 “එහි භනෙන අබ්භතතරං ඤට්ටෙනො ඛඪි මොචෙහි” -පෙ-. “ඛඪි ඤට්ටෙනො
 අබ්භතතරං මොචෙහි, එවං තෙ අනාපතති භවිසානී”ති. සො භික්ඛු තථා
 අකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි. -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො
 පාරුඡක”න්ති. (29, 30)

22. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු සිවචිකං ගනනො
 අකබ්භිතං සරීරං පසයිනො තසමිං මෙඋුතං ධම්මං පතියෙවි. තස්ස කුකකුච්චං
 අහොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (31)

23. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු සිවචිකං ගනනො
 ශේභුයොසන අකබ්භිතං¹ සරීරං පසයිනො තසමිං මෙඋුතං ධම්මං පතියෙවි.
 තස්ස කුකකුච්චං අහොසි - පෙ - “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො
 පාරුඡක”න්ති. (32)

24. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සිවචිකං ගනනො
 ශේභුයොසන ඛබ්භිතං² සරීරං පසයිනො තසමිං මෙඋුතං ධම්මං පතියෙවි.
 තස්ස කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුඡකස්ස, ආපතති
 උලුලච්චයස්ස”ති. (33)

25. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු සිවචිකං ගනනො
 ජිනනසීසං පසයිනො වත්තකතෙ³ මුඛෙ ජුපනතං අභිහරාතං පචෙසෙසි.
 තස්ස කුකකුච්චං අහොසි - පෙ -. “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරුඡ-
 ක”න්ති. (34)

26. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු සිවචිකං ගනනො
 ජිනනසීසං පසයිනො වත්තකතෙ මුඛෙ අචුජුපනතං අභිහරාතං පචෙසෙසි.
 තස්ස කුකකුච්චං අහොසි - පෙ - “අනාපතති භික්ඛු පාරුඡකස්ස, ආපතති
 දුකකච්චස්ස”ති. (35)

27. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරස්සා ඉඤ්ඤා
 පට්ඨඤ්ඤානො හොති. සා කාලකතා සුසානෙ ජබ්ඪිතා. අට්ඨිකාති විපප-
 කිණ්ණොති හොන්ති. අථ බො සො භික්ඛු සිවචිකං ගනනො අට්ඨිකාති සං-
 කඛ්ඪිනො නිමිතො අභිහරාතං පට්ඨපාදෙසි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි.
 - පෙ - “අනාපතති භික්ඛු පාරුඡකස්ස, ආපතති දුකකච්චස්ස”ති. (36)

28. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තාභියා මෙඋුතං ධම්මං
 පතියෙවි - පෙ - යකඛියා මෙඋුතං ධම්මං පතියෙවි - පෙ - පෙතියා මෙඋුතං
 ධම්මං පතියෙවි. - පෙ - පඤ්ඤාකස්ස මෙඋුතං ධම්මං පතියෙවි. තස්ස
 කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “ආපතතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති.
 (37-40)

1. අකබ්භිතං. ම ජ ස. 2. ඛබ්භිතං. ම ජ ස. 3. චච්චකතෙ. ම ජ ස.

20. එසමයෙහි එක්තරා සත්‍රියක් මහණකු දැක “වහන්ස, එනු මැනව, මෙවුන්දම් සෙවුව මැනව”යි, මෙය කීවා ය. නැගතියෙහි, නුසුදුසු ය, මෙය නො කැපය”යි හේ කී ය. “වහන්ස, එනු මැනවී. මම වැයම් නො කරන්නෙමි. ඔබ වැයම් කරන්න. මෙසේ ඔබට ඇවැත් නො වන්නේ ය”යි ඔ කීවා ය. ඒ මහණ එසේ කෙළේ ය. ඒ මහණ හට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ පරිජි ඇවැත් අවන්නෙහි ය.” (28)

21. එසමයෙහි එක්තරා සත්‍රියක් මහණකු දැක “වහන්ස, එනු මැනව, මෙවුන්දම් සෙවුව මැනව”යි මෙය කී ය. “නැගතියෙහි, නුසුදුසු ය, මෙය නො කැප ය”යි හේ කී ය. “වහන්ස, එනු මැනව, අබතුර ගටා බැහැර වූදන්න. ... බැහැර ගටා අබතුර වූදන්න. මෙසේ ඔබට ඇවැත් නො වන්නේ ය”යි ඔ කීවා ය. ඒ මහණ එසේ කෙළේ ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජි ඇවැත් අවන්නෙහි ය.” (29-30)

22. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනකට ගොස් නො ගෙවී ගිය සිරුරක් දැක එහි මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජි ඇවැත් අවන්නෙහි ය”. (31)

23. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනකට ගොස් බෙහෙවින් නො ගෙවී ගිය සිරුරක් දැක එහි මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජි ඇවැත් අවන්නෙහි ය.” (32)

24. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනකට ගොස් බෙහෙවින් ගෙවී ගිය සිරුරක් දැක එහි මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිජි ඇවැත් නො වේ. දුලැසි ඇවැත් වේ”. (33)

25. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනකට ගොස් සුන් සිසක් දැක විවට මියෙහි පහසමින් රහසහ පිවිසී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිජි ඇවැත් අවන්නෙහි ය”. (34)

26. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනකට ගොස් සුන් සිසක් දැක විවට මියෙහි නොපහසමින් රහසහ පිවිසී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිජි ඇවැත් නො වේ. දුකුලා ඇවැත් වේ”. (35)

27. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා සත්‍රියක කෙරෙහි පිලිබද සිත් ඇත්තේ වෙයි. ඔ කලුරිය කලා සොහොනෙහි බහන ලද්දී වෙයි. ඇට විසුරුණේ වෙයි. ඉක්බිති ඒ මහණ සොහොනට ගොස් ඇට රැස් කොට නිමිති සවහකින් රහසහ මෙහෙයි ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිජි ඇවැත් නොවේ. දුකුලා ඇවැත් වේ”. (36)

28. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් නැයිතියක හා මෙවුන්දම් සෙවී ය.... යකින්නක හා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ... ප්‍රෙතියක හා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ... පණකියක හා මෙවුන්දම් සෙවී ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජි ඇවැත් අවන්නෙහි ය”. (37 - 40)

29. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු උපභතීඤ්ඤො හොති. සො 'නාහං වෙදියාමි සුඛං වා දුක්ඛං වා, අනාපතති මෙ භවිස්සති'ති මෙථුනං ධම්මං පතීසෙවී - පෙ - භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. "වෙදීසි වා සො භික්ඛවෙ මොඝපුරිසො න වා වෙදීසි, ආපතති පාරාජිකස්සා"ති. (41)

30. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ඉඤ්ඤො මෙථුනං ධම්මං පතීසෙවීස්සාමිති ජුට්ඨමතෙන විපපවිසාදී අහොසී. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසී. - පෙ - "අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති සඛකාදිසෙසස්සා"ති. (42)

31. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු භද්දිසෙ ජාතියා-වනො දිවාච්චාරගතො නිපනො හොති. තස්ස අඛගමඛයානී වාතුපඤ්ඤානී හොන්ති. අඤ්ඤතරා ඉඤ්ඤ පඤ්ඤා, අඛගජාතෙ අභිනිසීදිඤ්ඤා යාවදන්ථං කඤ්ඤා පකස්සාමි. භික්ඛු කිලිනං පඤ්ඤා භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

"පඤ්ඤාති භික්ඛවෙ ආකාරෙහි අඛගජාතං කමමනියං හොති: රාගෙන වචෙවන පස්සාවෙන වාතෙන උච්චාලිඛනපාණකදට්ඨෙන. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාභාකාරෙහි අඛගජාතං කමමනියං හොති. අට්ඨානමෙන භික්ඛවෙ අනවකාසො යං තස්ස භික්ඛුනො රාගෙන අඛගජාතං කමමනියං අස්ස. අරහං සො භික්ඛවෙ භික්ඛු. අනාපතති භික්ඛවෙ තස්ස භික්ඛුනො"ති. (43)

32. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ඝාචජචියං අඤ්ඤතෙ දිවාච්චාරගතො නිපනො හොති. අඤ්ඤතරා ගොපාලිකා පඤ්ඤා, අඛගජාතෙ අභිනිසීදි. සො භික්ඛු පචෙසනං සාදිසි, පච්චං සාදිසි, සීතං සාදිසි, උඤ්ඤං සාදිසි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසී - පෙ - "ආපතති නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික"න්ති. (44)

33. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සාවච්චියං අඤ්ඤතෙ දිවාච්චාරගතො නිපනො හොති. අඤ්ඤතරා අජපාලිකා පඤ්ඤා - පෙ - අඤ්ඤතරා කට්ඨභාරිකා පඤ්ඤා - පෙ - අඤ්ඤතරා ගොමගභාරිකා පඤ්ඤා, අඛගජාතෙ අභිනිසීදි. සො භික්ඛු පචෙසනං සාදිසි, පච්චං සාදිසි, සීතං සාදිසි, උඤ්ඤං සාදිසි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසී - පෙ - "ආපතති නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික"න්ති. (45 - 47)

34. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහා-වනෙ දිවාච්චාරගතො නිපනො හොති. අඤ්ඤතරා ඉඤ්ඤ පඤ්ඤා, අඛගජාතෙ අභිනිසීදිඤ්ඤා යාවදන්ථං කඤ්ඤා සාමන්තා භසමානා සීතා හොති. සො භික්ඛු පච්චුඤ්ඤා නං ඉඤ්ඤ එතදවොච: කුඤ්ඤං කමමන්ති. "ආම මස්සං කමම"න්ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසී - පෙ - "සාදිසි නිං භික්ඛු"ති. "නාහං භගවා ජාතාමි"ති. "අනාපතති භික්ඛු අජාතන්තස්සා"ති. (48)

35. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහාවනෙ දිවාච්චාරගතො රුක්ඛං අපස්සාය නිපනො හොති. අඤ්ඤතරා ඉඤ්ඤ පඤ්ඤා, අඛගජාතෙ අභිනිසීදි. සො භික්ඛු සභසා වුච්චාසී. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසී - පෙ - "සාදිසි නිං භික්ඛු"ති. "නාහං භගවා සාදිසි"න්ති. අනාපතති භික්ඛු අසාදියන්තස්සා"ති. (49)

29. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් නටඉඳුරන් ඇත්තේ වෙයි. හේ “මම සුවයක් හෝ නොසුවයක් නො විදිමි. මට් ඇවැත් නො වන්නේ ය”යි මෙවුන්-දම් සෙවී ය. ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සාල කලාහු ය. “මහණෙනි, ඒ හිස් මහණ වින්දේ හෝ නොවින්දේ හෝ පරිච්ඡේදාචාරී වේ”. (41)

30. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සත්‍රියක හා මෙවුන්දම් සෙවුනෙමි යි පහස්තා ලද පමණෙහි විසිලියර විය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, පරිච්ඡේදාචාරී නො වේ. සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ”. (42)

31. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් හඳුණ නුවර ජාතියාවනයෙහි දිවා විහාරගත ව හොත්තේ වෙයි. ඔහුගේ අවයවයෝ වාතයෙන් තද වූවාහු වෙත්. එක්තරා සත්‍රියක් ඔහු දක රහසභ මතුයෙහි හිඳ ගෙන ඇති තාක් කොට ගියා ය. හිසුහු තෙත් වූවහු දක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සාල කලාහු ය.

“මහණෙනි, අයුරු පහසින් රහසභ කමණ්‍ය වෙයි. රාගයෙන් ද වච්ඡිත්ත ද මුත්‍රයෙන් ද වාතයෙන් ද වූ පණුවන් ගැටීමෙන් ද යන පසෙහි. මහණෙනි, මේ පස් අයුරෙන් රහසභ කමණ්‍ය වෙයි. මහණෙනි, ඒ හිසුහුගේ අඛණ්ඩතා රාගයෙන් කමණ්‍ය වන්නේ ය යන මෙයට කරුණෙක් තැන, අවකාශයෙක් තැන. මහණෙනි, ඒ හිසු තෙමේ රහත් ය. මහණෙනි, ඒ හිසුහට ඇවැත් නො වේ”. (43)

32. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සැවැත් නුවර අකුචනයෙහි දිවා-විහාරයට ගියේ හොත්තේ වෙයි. එක්තරා ගොපලු සත්‍රියක් දක අඛණ්ඩතා මත්තෙහි හිඳ ගත්තී ය. ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසී ය. ප්‍රවේශය ඉවසී ය. සචිතය ඉවසී ය. උඤ්චරණය ඉවසී ය. ඔහුට කුකුස විය. ... “මහණ, හෝ පරිච්ඡේදාචාරී අවන්තෙහි ය”. (44)

33. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සැවැත් නුවර අකුචනයෙහි දිවා-විහාරයට ගියේ, හොත්තේ වෙයි. එක්තරා අප්පාල සත්‍රියක් දක ... එක්තරා දර ගෙනෙන්නියක් දක ... ගොම ගෙන යන්නියක් දක අඛණ්ඩතා මත්තෙහි හිඳගත්තී ය. ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසී ය. ප්‍රවේශය ඉවසී ය. සචිතය ඉවසී ය. උඤ්චරණය ඉවසී ය. ඒ මහණහට කුකුස විය. ... “මහණ, හෝ පරිච්ඡේදාචාරී අවන්තෙහි ය”. (45 - 47)

34. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විසල්පුර මහවනයෙහි දිවා විහාර යට ගියේ, හොත්තේ වෙයි. එක්තරා සත්‍රියක් දක රහසභ මත්තෙහි හිඳගෙන ඇතිතාක් කොට සිතාසෙමින් සමීපයෙහි සිටියා වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ පිබිදී ඒ සත්‍රියගෙන් ... “මේ කායනීය තිගේද?”යි ඇසී ය. “එසේ ය, මගේ කායනීයකි”යි ඔ තිබු ය. ඔහුට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ, හෝ ඉවසුයෙහි ද? ... “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො දනිමි”යි හේ කී ය. “මහණ, නොදන්නහුට ඇවැත් නො වේ”. (48.)

35. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විසල්පුර මහවනයෙහි දිවා විහාර-යට ගියේ ගහකට හාත්සි වී හොත්තේ වෙයි. එක්තරා සත්‍රියක් ඔහු දක රහසභ මතුයෙහි හිඳගත්තා ය. ඒ මහණ තෙමේ වහා නැගිට සිටියේ ය. ඒ මහණහට කුකුස විය ... “මහණ, හෝ ඉවසුයෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො ඉවසිමි”. “මහණ, නො ඉවසන්නහුට ඇවැත් නො වේ”. (49)

36. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහාවතෙ දිවාච්ඡාරගතො රුක්ඛං අපසායන නිපනොනා හොති. අඤ්ඤතරො ඉඤ්චි පසසිඤ්ඤා අභිගජාතෙ අභිනිසීදි. සො භික්ඛු අකකමිඤ්ඤා පච්චෙට්ඨි.¹ තස්ස කුක්කුච්චං අභොසි - ඉප - “සාදිසි ඤා භික්ඛු”ති. “නාහං භගවා සාදිසි”නති. අනාපතති භික්ඛු අසාදියතසස්ස”ති. (50)

37. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වෙසාලියං මහාවතෙ කුටාගාරසාලායං දිවාච්ඡාරගතො ආරාමං විවරිඤ්ඤා නිපනොනා හොති. තස්ස අභිගමෙභ්වාති වාතුපජ්ඣාභි භොනති. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බුද්ධා ඉඤ්චියො ගඤ්ඤා මාලාදා ආදාය ආරාමං අගමංසු විහාරපෙකම්භිකායො. අථ ඛො තා ඉඤ්චියො නං භික්ඛුං පසසිඤ්ඤා අභිගජාතෙ අභිනිසීදිඤ්ඤා යාවදජං කඤ්ඤා ‘පුරිසුසභො වතාය’නති වඤ්ඤා ගඤ්ඤා මාලාදා ආරොපෙඤ්ඤා පකකමංසු භික්ඛු කිලිනනං පසසිඤ්ඤා භගවතො එතමජං ආරොචෙට්ඨං.

“පඤ්ඤාති භික්ඛවෙ ආකාරෙති අභිගජාතං කමමනියං හොති: රාගෙන වච්චෙන පසාදෙන වාතෙන උච්චාලිභගපාණකදට්ඨන. ඉමෙභි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාභාකාරෙති අභිගජාතං කමමනියං හොති. අට්ඨානමෙතං භික්ඛවෙ අනවකාසො, යං තස්ස භික්ඛුතො රාගෙන අභිගජාතං කමමනියං අස්ස. අරහං සො භික්ඛවෙ භික්ඛු. අනාපතති භික්ඛවෙ තස්ස භික්ඛුතො. අනුජානාමි භික්ඛවෙ දිවා පතිසලලියනොනන ආරාමං සංවරිඤ්ඤා පතිසලලියං-චු”නති. (51.)

38. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භාරුකච්ඡකො භික්ඛු සුපිනනොනන² පුරුණදුතිසිකාය මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවිඤ්ඤා ‘අස්සමණො අහං විබහමිස්සාමි’ති භාරුකච්ඡං ගච්ඡනොනා අනභාරුකමයෙන අයසමනතං උපාලිං පසසිඤ්ඤා එතමජං ආරොචෙට්ඨි. අයසමා උපාලි එවමාහ: “අනාපතති ආට්ඨසො සුපිනනොනනා”ති. (52.)

39. තෙන ඛො පන සමයෙන ගිජගණෙ සුපඤ්ඤා තාම උපාසිකා මුඛපසනනා³ හොති. සා එවංදිට්ඨිකා හොති: “සා මෙට්ඨනං ධම්මං දෙති, සා අග්ගදනං දෙති”ති. සා භික්ඛුං පසසිඤ්ඤා එතදවොච: “එති භනොන මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවා”ති. “අලං භනිති, තෙතං කපපති”ති. “එති භනොන උභරනතරිකාය⁴ ඤට්ඨෙති, එවං තෙ අනාපතති භවිස්සති”ති. සො භික්ඛු තථා අකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අභොසි. “අනාපතති භික්ඛු පාරුච්ඡස්ස, අපතති සඤ්ඤාදිසෙසස්ස”ති. (53.)

1. පච්චෙට්ඨි. මජ්ඣ. පච්චෙට්ඨි. සා. 2. සුපිනනන, මජ්ඣ. 3. මුඛපසනනා මජ්ඣ. 4. උභරනතරිකාය. ම. ජ. ස.

36. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විසල්පුර මහවනයෙහි දිවා විහාරයට ගියේ ගහකට ගාන්සි වී ගොත්තේ වෙයි. එක්තරා සත්‍රියක් දැක ඔහුගේ රහස මතුයෙහි හිඳගත්තා ය. ඒ මහණ තෙමේ ආකම ආය පෙරලී ය. ඒ මහණගට කුකුස් විය. ... “මහණ, තෝ ඉවසුයෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො ඉවසුයෙමි”. “මහණ, නො ඉවසන්නහුට ආවැත් නො වේ”. (50)

37. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විසල්පුර මහවනයෙහි කුටාගාර-ශාලාවෙහි දිවා විහාරයට ගියේ දොර හැර ගෙන ගොත්තේ වෙයි. ඔහුගේ අවයවයෝ වාතයෙන් දැඩි වූවාහු වෙත්. එසමයෙහි බොහෝ සත්‍රියු සුවද ද මල් ද රැගෙන විහාරය බලනු කැමැතියෝ අරමට පැමිණියාහු ය. ඉක්බිති ඒ සත්‍රියු ඒ මහණ දැක රහස මතුයෙහි හිඳගෙන රිසිතාක් කොට ‘ඒකාන්ත-යෙන් මේ තෙමේ පුරුෂශ්‍රෙණියෙකැ’යි කියා සුවද ද මල් ද (එහි) නගා ගියාහු ය. භික්ෂුහු තෙත් වූවහු දැක එපවත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සලකලාහු ය.

“මහණෙනි, පස් අයුරකින් රහසහ කමිණ්‍ය වෙයි: රාගයෙන් ද වච්චිත්ත ද මුත්‍රයෙන් ද වාතයෙන් ද මූපණ්‍යපහසින් ද යහ පසිනි. මහණෙනි, මේ පස් අයුරෙන් රහසහ කමිණ්‍ය වෙයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ රහසහ යම් හෙයකින් රාගයෙන් කමිණ්‍ය වන්නේ ද එයට කරුණු නැත. අවකාශයක් නැත. මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ රහත් ය. මහණෙනි, ඒ මහණගට ආවැත් නොවේ. “මහණෙනි, දහවල් සැතපෙන්නහු විසින් දොර වසාගෙන සැතපෙන්නට අනුදනිමි”යි වදාලයේක. (51)

38. එසමයෙහි හරුකම්පයෙහි උපත් එක්තරා මහණෙක් ගිහිකල අඹු වූ තෙතැත්තිය සමග සිහිතෙන් මෙටුන්දම් සේවනය කොට “මම අශ්‍රමණයෙක් වීම. ගිහි වන්නෙමි”යි හරුකම්පයට යන්නේ අතරමග ආයුෂ්මත් උපාලි හෝරන් දැක එපුවත සලකෙලේ ය. ආයුෂ්මත් උපාලි සඵචිර වේමේ මෙසේ කී ය: “ආවැත්නි, සිහිතෙන් මෙටුන්දම් සේවනය කරන්නහුට ආවැත් නො වේ.” (52)

39. එසමයෙහි රජගහ නුවර සුසංඛා නම් උව්චසියක් මුග්ධප්‍රසන්න වෙයි. භි ‘යම් සත්‍රියක් මෙටුන්දම් දේ ද භි අගදත් දේ ය’යි මෙසේ දූෂ්චි ආත්තියක් වෙයි. භි මහණකු දැක “වහන්ස, එනු මැනව’ මෙටුන්දම් සේවනය කරන්න”යි මෙය කිවු ය. “නැගනියෙනි, නුසුදුසු ය. මෙය අකාළ ය’යි හේ කී ය. “වහන්ස, එනු මැනව. උරු අතරෙහි ගටනු මැනවි. මෙසේ ඔබට ආවැත් නොවන්නේ ය”යි භි කීවා ය. ඒ මහණ තෙමේ එසේ කෙලේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. “මහණ, පරිඡ්ආවැත් නො වේ. සහවෙසෙස්ආවැත් වේ.” (53)

40. තෙන ඛො පන සමයෙන රුජගහෙ සුභබ්බිං නාම උපාසිකා මුඛපපසන්නා හොති. සා එවං දිවසීකා හොති: ‘යා මේථුනං ධම්මං දෙති, සා අඤ්ඤාදානං දෙති’ති. සා භික්ඛුං පඤ්ඤාදානං එතදවොච: “එහි භනෙත මේථුනං ධම්මං පතිසෙවා”ති. “අලං භවිතී, නෙතං කප්පති”ති. “එහි භනෙත නාභියං ඝට්ටෙහි” -පෙ- “එහි භනෙත උදරවට්ටියං ඝට්ටෙහි” -පෙ- “එහි භනෙත උපකච්ඡකෙ ඝට්ටෙහි” -පෙ- “එහි භනෙත ගිවායං ඝට්ටෙහි” -පෙ- “එහි භනෙත කණ්ණෙවර්දෙ ඝට්ටෙහි” -පෙ- “එහි භනෙත කෙසවට්ටියං ඝට්ටෙහි” -පෙ- “එහි භනෙත අභිඤ්ඤානට්ටියං ඝට්ටෙහි” -පෙ- “එහි භනෙත හතේන උපකකම්මිනා මොවෙඤ්ඤාමි, එවං තෙ අනාපතති භවිස්සති”ති. සො භික්ඛු තපා අකාසී. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී. “අනාපතති භික්ඛු පාරුච්ඡකස්ස, අපතති සඛ්ඤාදියෙසස්ස”ති. (54-61.)

41. තෙන ඛො පන සමයෙන ඝාච්ඡපීයං ඝඤ්ඤා නාම උපාසිකා මුඛපපසන්නා හොති. සා එවං දිවසීකා හොති: ‘යා මේථුනං ධම්මං දෙති, සා අඤ්ඤාදානං දෙති’ති. සා භික්ඛුං පඤ්ඤාදානං එතදවොච: “එහි භනෙත මේථුනං ධම්මං පතිසෙවා”ති. “අලං භවිතී, නෙතං කප්පති”ති. “එහි භනෙත උරානට්ටියං ඝට්ටෙහි” -පෙ- “එහි භනෙත හතේන උපකකම්මිනා මොවෙඤ්ඤාමි, එවං තෙ අනාපතති භවිස්සති”ති. සො භික්ඛු තපා අකාසී. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී. “අනාපතති භික්ඛු පාරුච්ඡකස්ස, අපතති සඛ්ඤාදියෙසස්ස”ති. (62-70.)

42. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං ලිච්චවිකුමාරකා භික්ඛුං ගහෙතො භික්ඛුනීයා විපට්ඨපාදෙස්සං. උභො සාද්ධිංසු. “උභො නාසෙතබ්බො” -පෙ- උභො න සාද්ධිංසු. “උභින්නං අනාපතති”. (71.)

43. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං ලිච්චවිකුමාරකා භික්ඛුං ගහෙතො සිත්ඛලොනාය විපට්ඨපාදෙස්සං -පෙ- සාමණේරියා විපට්ඨපාදෙස්සං. උභො සාද්ධිංසු. “උභො නාසෙතබ්බො” -පෙ- උභො න සාද්ධිංසු. “උභින්නං අනාපතති”. (72-73.)

44. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං ලිච්චවිකුමාරකා භික්ඛුං ගහෙතො වෙසීයා විපට්ඨපාදෙස්සං -පෙ- පණ්ඩකෙ විපට්ඨපාදෙස්සං -පෙ- භිභිභීයා විපට්ඨපාදෙස්සං -පෙ- භික්ඛු සාද්ධිංසු. “භික්ඛු නාසෙතබ්බො”. -පෙ- භික්ඛු න සාද්ධිංසු. “භික්ඛස්ස අනාපතති”. (74-76.)

45. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං ලිච්චවිකුමාරකා භික්ඛුං ගහෙතො අඤ්ඤාදානං විපට්ඨපාදෙස්සං. උභො සාද්ධිංසු. “උභො නාසෙතබ්බො” -පෙ- උභො න සාද්ධිංසු. “උභින්නං අනාපතති”. (77.)

40. එසමයෙහි රජගහනුවර සුපබ්බා නම් උවාසියක් මුත්ඛප්‍රසන්න වෙයි. භි “යම් සත්‍රියක් මෙවුන්දම් දේ ද භි අග දන් දේ ය”යි මෙසේ දුෂ්චි ආත්තියක් වෙයි. භි මහණකු දුක “වහන්ස, එනු මැනව. මෙවුන්දම් සේවනය කරන්නා”යි කිවු ය. “තැගතියෙහි, නුසුදුසු ය. මෙය කාප නො වෙයි” හේ කී ය. “වහන්ස, තැබූ ගටනු මැනවි. ... වහන්ස, උදරවැටියෙහි ගටනු මැනවි. වහන්ස එනු මැනව. කිසිල්ලෙහි ගටනු මැනව. ... වහන්ස හීවායෙහි ගටනු මැනව. ... වහන්ස, කන් සිදුරු ගටනු මැනව. ... වහන්ස, කෙස් වැටියෙහි ගටනු මැනව. ... වහන්ස, එනු මැනව. ඇතිලී අතුරු ගටනු මැනව ... “වහන්ස, එනු මැනව, අතින් උපක්‍රම කොට මුදන්තෙමි. මෙසේ ඔබට ආවැත් නො වන්නේ”යි භි කිවු ය. ඒ මහණ එසේ කෙලේ ය. ඒ මහණගට කුකුස් විය. “මහණ, පරිච්ඡාදාත් නො වේ. සහවෙසෙස්-ආවැත් වේ”. (54-61)

41. එසමයෙහි කාවැත් නුවර සද්ධා නම් උවාසියක් මුත්ඛප්‍රසන්න වෙයි. භි නොමෝ “යම් සත්‍රියක් මෙවුන්දම් දේ නම් භි අග දන් දේ ය”යි මෙසේ දුෂ්චි ආත්තියක් වෙයි. භි මහණකු දුක “වහන්ස, එනු මැනව. මෙවුන්දම් සේවනය කරන්නා”යි කිවු ය. “තැගතියෙහි, නුසුදුසු ය. මෙය නො කාප ය”යි හේ කී ය. “වහන්ස, එනු මැනව. උරු අතරෙහි ගටන්න. ... “වහන්ස, එනු මැනව. අතින් උපක්‍රම කොට මුදන්තෙමි. මෙසේ ඔබට ආවැත් නොවන්නේ”යි භි කිවු ය. ඒ මහණ එසේ කෙලේ ය. ඒ මහණගට කුකුස් විය. “මහණ, පරිච්ඡාදාත් නො වේ. සහවෙසෙස් ආවැත් වේ.” (62-70)

42. එසමයෙහි විසල්පුරයෙහි ලිව්ච්ඡාමාරවරා මහණකු අල්ලා ගෙණ මෙහෙණක හා වරදවා පිළිපැදවූහ. දෙදෙන ම ඉවසූහ. “දෙදෙන ම (ලිංගතාසනයෙන්) තැසිය යුත්තාහු ය”. ... දෙදෙන ම නො ඉවසූහ. “දෙදෙනාට ම ආවැත් නො වේ”. (71)

43. එසමයෙහි විසල්පුරයෙහි ලිව්ච්ඡාමාරවරා මහණකු අල්ලාගෙණ සිකාමානාවක හා වරදවා පිළිපැදවූහ. ... හෙරණක හා වරදවා පිළිපැදවූහ. දෙදෙන ම ඉවසූහ. “දෙදෙනා ම ලිංගතාසනයෙන් තැසිය යුත්තාහ.” ... දෙදෙනා ම නො ඉවසූහ. “දෙදෙනාට ම ආවැත් නො වේ.” (72-73)

44. එසමයෙහි විසල්පුරයෙහි ලිව්ච්ඡාමාරවරා මහණකු අල්ලා ගෙණ වෙසහකක හා වරදවා පිළිපැදවූහ. ... පණකකක හා වරදවා පිළිපැදවූහ. ගිහිනියක හා වරදවා පිළිපැදවූහ. ... මහණ ඉවසී ය. “මහණ තෙමේ තැසිය යුතු යි”. ... මහණ නො ඉවසී ය. “මහණගට ආවැත් නො වේ”. (74-76)

45. එසමයෙහි විසල්පුරයෙහි ලිව්ච්ඡාමාරවරා මහණකු අල්ලාගෙණ ඔවුනොවුන් වරදවා පිළිපැදවූහ. දෙදෙන ම ඉවසූහ. “දෙදෙන ම තැසිය යුත්තාහ.” ... දෙදෙන ම නො ඉවසූහ. “දෙදෙනාට ම ආවැත් නො වේ.” (77)

46. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො බුඛසිපබබජිතො භික්ඛු පුරුණදුතියිකාය දස්සනං අගමාසි. සා 'එභි භනෙන විබහමා'ති අගගහෙසි. සො භික්ඛු පටිකකමනො: උත්තානො පටිපති. සා උබ්බුජ්ඣා¹ අඛ-ජානෙ අභිනිසීදි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- "අනාපතති භික්ඛු අසාදි-යනතස්සා"ති. (78)

47. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අරඤ්ඤ විහරති. භිගපොතකො තස්ස පස්සාවට්ඨානං ආගනානා පස්සාවං පිවනොනා මුඛෙන අඛපජානං අගගහෙසි. සො භික්ඛු සාදිසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි භගවතො එතමජං ආරොවෙසි. -පෙ- "ආපතතිං නාං භික්ඛු ආපනොනා පාරජික"නති. (79)

පඨමපාරාජිකං සමත්තං.

දුතියපාරාජිකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා ගජශතෙ විහරති ගීජකිකුචෙ පබබතෙ. තෙන බො පන සමයෙන සමබහුලා සජ්ඣට්ඨා සමහතතා භික්ඛු ඉසිගිච්චස්සෙ තිණකුටියො කර්ඣා වස්සං උපගවජ්ඣ. ආයසමාපි ධනියො කුමහකාරපුතො තිණකුටිකං කර්ඣා වස්සං උපගවජි.

2. අථ බො තෙ භික්ඛු වස්සං දුජ්ඣා තෙමාසවයෙන තිණකුටියො භීජ්ඣා තිණඤ්ච කට්ඨඤ්ච පටිසාමෙතා ජනපදවාරිකං පකකමිංසු. ආයසමා පන ධනියො කුමහකාරපුතො තජේව වස්සං වසී, තජ්ඣ හෙමනතං, තජ්ඣ ගිමිහං.

3. අථ බො ආයසමතො ධනියස්ස කුමහකාරපුතතස්ස ගාමං පිණ්ඩාය පවිට්ඨස්ස තිණහාරියො කට්ඨහාරියො තිණකුටිකං භීජ්ඣා තිණඤ්ච කට්ඨඤ්ච ආදාය අගමංසු.

4. දුතියමපි බො ආයසමා ධනියො කුමහකාරපුතො තිණඤ්ච කට්ඨඤ්ච සංකඛ්ඣිතා තිණකුටිකං අකාසී. දුතියමපි බො ආයසමතො ධනියස්ස කුමහකාරපුතතස්ස ගාමං පිණ්ඩාය පවිට්ඨස්ස තිණහාරියො කට්ඨහාරියො තිණකුටිකං භීජ්ඣා තිණඤ්ච කට්ඨඤ්ච ආදාය අගමංසු.

5. තතියමපි බො ආයසමා ධනියො කුමහකාරපුතො තිණඤ්ච කට්ඨඤ්ච සංකඛ්ඣිතා තිණකුටිකං අකාසී. තතියමපි බො ආයසමතො ධනියස්ස කුමහකාරපුතතස්ස ගාමං පිණ්ඩාය පවිට්ඨස්ස තිණහාරියො කට්ඨහාරියො තිණකුටිකං භීජ්ඣා තිණඤ්ච කට්ඨඤ්ච ආදාය අගමංසු.

1. උබ්බුජ්ඣා. මජ්ඣ.

46. එසමයෙහි මහපු ව පාවිදි වූවෙක් ගිහිකල අඹු වූ සත්‍රිය දැක්වීමට ගියේ ය. ඔ “වහන්ස, එනු මැනව. උපාවිදි වනු මැනවැ”යි අල්ලා ගත්තී ය. තෙමේ පෙරලා යනුයේ උඩුකුරු ව වැටුනේ ය. ඔ නාමී රහසක මතුයෙහි ගිද ගත්තී ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ නො ඉවසන්නහුට ඇවැත් නො වේ”. (1)

47. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් අරණෙහි වෙසෙයි. මුවපොච්චෙක් උන්වහන්සේ මුත්‍ර පහ කරණ තැනට පැමිණ මුත්‍ර බොමින් මුවින් රහසක ගත්තේ ය. ඒ මහණ ඉවසී ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කෙලේ ය. “මහණ, තෝ පරිජී ඇවතට පැමිණියෙහි ය. (2)

ප්‍රථමපාරාජිකය නිමි.

ද්විතීයපාරාජිකය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජසහනුවර ගිජුකුළු-පච්චෙහි වැඩ වෙසෙන සේක. එසමයෙහි දුටු පමණින් මිතුරු වූ දැඩි මිතුරු වූ බොහෝ භික්ෂුහු ඉඹිඟිඋ පච්ච පාඨවයෙහි තණ කිලී කොට වස් එළඹියාහු ය. කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේත් තණ කිලීයක් කොට වස් එළඹියේ ය.

2. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු විසූ වස් ඇත්තාහු තෙමස ඉක්ම යෑමෙන් තණකිලී බිද දමා තණ ද ලීදඹු ද තැන්පත් කොට තබා දනවු සැරිසැරීමෙහි නික්මුනාහු ය. කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ එහි ම (තමන් කළ කුටියෙහි) වස්සානය ද එහි ම හෙමනනය ද එහි ම ගිම්බාකයෙහි ද විසී ය.

3. ඉක්බිති කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙරුන් ගමට පිඩු පිණිස පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සත්‍රිය ද දර ගෙණ යන සත්‍රිය ද තණකිලිය බිද දමා තණ ද දූව ද රැගෙන ගියාහු ය.

4. දෙවෙනි වර ද කුම්භකාර පුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ තණ ද දූව ද රැස් කොට ගෙන තණ කිලීයක් කෙලේ ය. දෙවෙනි වර ද කුම්භකාර-පුත්‍රවූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙරුන් ගමට පිඩු පිණිස පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සත්‍රිය ද දූව ගෙණ යන සත්‍රිය ද තණ කිලීය බිද දමා තණ ද දූව ද රැගෙන ගියාහු ය.

5. තෙවෙනි වර ද කුම්භකාරපුත්‍රවූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ තණ ද දූව ද රැස් කොට තණ කිලීයක් කෙලේ ය. තෙවෙනි වරද කුම්භකාරපුත්‍රවූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙරුන් ගමට පිඩු පිණිස පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සත්‍රිය ද දූව ගෙණ යන සත්‍රිය ද තණ කිලීය බිද දමා තණ ද දූව ද රැගෙන ගියාහු ය.

6. අප බො ආයසමතො ධනියස්ස කුමහකාරපුත්තස්ස එතදහොසි: 'යාව තතියකං බො මෙ ගාමං පිණ්ඩිය පව්ට්ඨස්ස තිණ්හාරියො කට්ඨහාරියො තිණ්හුට්ඨකං භිජ්ඣො තිණ්හුට්ඨ කට්ඨහුට්ඨ ආදය අගමංසු. අහං බො පන සුසිකඛිතො අනවයො සකෙ ආවරියකෙ කුමහකාරකමෙම පරියොදනසිපෙපා යනනුතාහං සාමං විකබ්ලං මඤ්ඤො සබ්බමහතිකාමයං කුට්ඨකං කරෙය්‍ය'න්ති.

7. අප බො ආයසමා ධනියො කුමහකාරපුත්තො සාමං විකබ්ලං මඤ්ඤො සබ්බමහතිකාමයං කුට්ඨකං කරිතො තිණ්හුට්ඨ කට්ඨහුට්ඨ ගොමයඤ්ඤ සංකඛ්ඛිතො තං කුට්ඨකං පච්චි. සා අහොසි කුට්ඨකා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා ලොභිතිකා, සෙය්‍යථාපි ඉජ්ඣගොපකො. සෙය්‍යථාපි නාම කිඛකිණ්ඨකසඤ්ඤ ඵවමෙවං තස්සා කුට්ඨකාය සඤ්ඤ අහොසි.

8. අප බො භගවා සබ්බසුලෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං ගිජ්ඣකුට්ඨා පබ්බතො මරෙහනො අද්දස තං කුට්ඨකං අභිරුපං දස්සනීයං පාසාදිකං ලොභිතිකං. දිස්වාන භික්ඛු ආමනොසි: කිං එතං භික්ඛවෙ අභිරුපං දස්සනීයං පාසාදිකං ලොභිතිකං සෙය්‍යථාපි ඉජ්ඣගොපකො?"ති:

9. අප බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. විගරහි චුඤ්ඤො භගවා: "අනනුච්ඡේයං භික්ඛවෙ තස්ස මොඝපුරිසස්ස අනනුලොමිකං අපභරුපං අස්සාමණ්ඨකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම සො භික්ඛවෙ මොඝපුරිසො සබ්බමහතිකාමයං කුට්ඨකං කරිස්සති. ත හි නාම භික්ඛවෙ තස්ස මොඝපුරිසස්ස පාණේසු අනුද්දයා අනුකම්පා අවිහෙසා භවිස්සති. ගච්ඡපේතං භික්ඛවෙ කුට්ඨකං භිජ්ඣථ. මා පච්ඡමා ජනතා පාණේසු පාතව්‍යතං ආපජ්ජි. ත ව භික්ඛවෙ සබ්බමහතිකාමයා කුට්ඨකා කාතබ්බා. යො කරෙය්‍ය ආපතති දුක්ඛකට්ඨස්සා"ති.

10. "එවං භනොත"ති බො තෙ භික්ඛු භගවතො පට්ඨසුචො යෙන සා කුට්ඨකා තෙනුපසඛකමංසු. උපසඛකමිතො තං කුට්ඨකං භිජ්ඣංසු. අප බො ආයසමා ධනියො කුමහකාරපුත්තො තෙ භික්ඛු එතදවොච: "කිස්ස මෙ චුමො ආචුසො කුට්ඨකං භිජ්ඣා"ති. "භගවා ආචුසො හෙදපෙනී"ති. "භිජ්ඣාචුසො සවෙ ධම්මස්සාමි හෙදපෙනී"ති.

11. අප බො ආයසමතො ධනියස්ස කුමහකාරපුත්තස්ස එතදහොසි: "යාවතතියකං බො මෙ ගාමං පිණ්ඩිය පව්ට්ඨස්ස තිණ්හාරියො කට්ඨහාරියො තිණ්හුට්ඨකං භිජ්ඣො තිණ්හුට්ඨ කට්ඨහුට්ඨ ආදය අගමංසු. යාපි මයා සබ්බමහතිකාමයා කුට්ඨකා කතා, සාපි භගවතා හෙදපිතා. අපච්චි ම මෙ දුරුගහෙ ගණකො සජ්ඣිට්ඨො. යනනුතාහං දුරුගහෙ ගණකං දුරුති යාචිතො දුරුකුඛ්ඛිකං¹ කුට්ඨකං කරෙය්‍ය"න්ති.

1. දුරුකුඛ්ඛිකං. ආ.

6. ඉක්බිති කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙරුන්ට මේ සිත විය: “තෙවෙනි වර දන්වාත් මා ගමට පිඬු පිණිය පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සත්‍රිහු ද, දුව ගෙණ යන සත්‍රිහු ද තණ කිලිය බිඳ දමා තණ ද දුව ද රැගෙන ගියාහු ය. මම වතාහි සිතිය ආවාර්තයන්ගේ කමය වූ කුම්භකාරකමය මනාසේ උගත්තෙමි වෙමි. පිරිපුන් සිප් ආත්තෙමි වෙමි. අසදුග ගිලා ආත්තෙමි වෙමි. ඉදින් මම-තෙමේ ම මාටි පාගා පදම් කොට හාම මාටිමුවා කිලියක්, කරත්තෙමි නම් යෙහෙක” යනු යි.

7. ඉක්බිති කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ මාටි සාගා පදම් කොට හාම මාටිමුවා කිලියක් කොට තණ ද දර ද ගොම වාරටි ද රැස් කොට ඒ කිලිය පිලියයි ය. රතිඋගොව්වකු වාහි පාගා ආති ඒ කිලිය මනා රු ආත්තක් විය. දුකුම්කලු විය. ප්‍රසාද ඵලවත්තක් විය. ලෙහෙවත් විය. ඒ කිලියේ හඬ කිකිණි හඬ සේ විය.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොහෝ භික්ෂූන් සමග ගිජුකුළු-පව්වෙන් බස්නාසේක් මනා පාගා ආති දුකුම්කලු ප්‍රසාද ඵලවත් ලේවත් වූ ඒ කිලිය දුටුසේක. දුක භික්ෂූන් අමතා “මහණෙනි රතිඋගොව්වකු වාහි පාගාහි මනා රු ආති දුකුම්කලු ප්‍රසාද ඵලවත් ලෙහෙවත් වූ තෙල කිමෙක් ද?” යි ආසු සේක.

9. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සාල කලාහු ය. භාග්‍යවත් බුදුරජාහන් වහන්සේ “මහණෙනි, ඒ හිස් පුරාභයාට හුසුසු වූවකි. අනුලොමි හුටුවකි. තොගාලපෙත්තකි, ශ්‍රමණසාරාපස හුටුවකි. කාප හුටුවකි. තොකටයුත්තකි” යි ගාරහු සේක. “මහණෙනි, ඒ හිස් පුරාභ තෙමේ කෙසේ තම් හාම මාටිමුවා වූ කිලියක් කෙළේ ද! මහණෙනි, ඒ හිස් පුරාභයාට ප්‍රාණීන් කෙරෙහි දයාවක් අනුකමපාවක් අවිහිංසාවක් නො වූයේ ම ය. මහණෙනි, යටු. තෙල කිලිය බිඳිටු. පස්විම ජන තෙමේ ප්‍රාණීන් වැහසීමට තහවක් පාමිණේ වා. මහණෙනි, හාම මාටිමුවා කිලියක් තොකටයුතු ය. යමෙක් කරන්නේ නම් දුකුලාආවාච්චේ”.

10. ඒ භික්ෂූහු “වහන්ස, ඵසේය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිලිවදන් දී ඒ කිලිය වෙත ඵලම් ඵය බිඳ දමුහ. ඉක්බිති කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ ඒ භික්ෂූන්ට “ආවාච්චි, තෙපි කුමක් හෙයින් මාගේ කිලිය බිඳිටු ද?” යි මෙය කී. “ආවාච්චි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බිඳවන සේකා” යි කී හ. “ආවාච්චි, ඉදින් දමීරජහු බිඳවත් තම් බිඳිටු” යි යේ කී ය.

11. ඉක්බිති කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙරුන්ට මේ සිත විය. “තෙවෙනි වර තෙක් ගමට පිඬු පිණිය මා පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සත්‍රිහු ද දුව ගෙණ යන සත්‍රිහු ද තණ කිලිය බිඳ, තණ ද දුව ද රැගෙන ගියාහු ය. මා විසින් හාම මාටිමුවා වූ යම් කිලියක් කරණ ලද ද, හෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බිඳවන ලදී. රජහුගේ දුව ගබඩාවෙහි වූ දුවමුදලි තෙමේ මාගේ මිත්‍රයෙහි. මම දුවමුදලිගෙන් දුව ඉල්ලා ගෙණ දුවමුචා බිත්ති ආති කිලියක් කරන්නෙමි නම් ඉතා යෙහෙක” යනු යි.

12. අඵ ඛො ආයසමා ධනියො කුමහකාරපුතො යෙන දුරාගභෙ ගණකො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා දුරාගභෙ ගණකං එතදවොච: “යාව තතියකං ඛො මෙ ආවුසො ගාමං පිණ්ඩාය පට්ටඨස්ස තිණ්ඨාරියො කට්ඨභාරියො තිණ්කුට්ඨකං භීජ්ඣිනා තිණ්ඤ්ඤා කට්ඨං ච ආදාය අගමංසු. යාපි මයා සබ්බවතතිකාමයා කුට්ඨකා කතා, සාපි භගවතා ගෙදපිතා. දෙහි මෙ ආවුසො දුරුතී, ඉච්ඡාමි දුරාකුඛ්ඛිකං කුට්ඨකං කාතුනතී. “තඤ්ඤා භනොත තාදිසානී දුරුතී, යාතාභං අයසස්ස දදෙය්‍යං. අඤ්ඤා භනොත දෙවගහදුරුතී තගරපට්ටසඛාරිකානී ආපදජ්ඣාය නිකඛිතතානී. සචෙ තානී රුජා දාපෙති, හරුපෙඵ භනොත”ති. “දින්නානී ආවුසො රඤ්ඤා”ති.

13. අඵ ඛො දුරාගභෙ ගණකො “ඉමෙ ඛො සමණා සකාසපුතතියා ධම්මචාරිනො සම්මචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සච්ච්චාදිනො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා, රුජාපිමෙසං අභිප්පසනො. න අරහති අදින්නං දින්නානති චන්ත්‍ර”නති ආයසමනං ධනියං කුමහකාරපුතං එතදවොච: ‘හරුපෙඵ භනොත’ති. අඵ ඛො ආයසමා ධනියො කුමහකාරපුතො තානී දුරුතී බණ්ඩාබණ්ඩකං ඡෙදාපෙචා සකටෙහි නිබ්බාහාපෙචා දුරාකුඛ්ඛිකං කුට්ඨකං අකාසී.

14. අඵ ඛො වසසකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො රාජගභෙ කම්මනො අනුසඤ්ඤායමානො යෙන දුරාගභෙ ගණකො, තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිනා දුරාගභෙ ගණකං එතදවොච: “යානී තානී භණෙ දෙවගහ-දුරුතී තගරපට්ටසඛාරිකානී ආපදජ්ඣාය නිකඛිතතානී, කභං තානී දුරුතී?”ති තානී සාමි, දුරුතී දෙවෙන අයසස්ස ධනියස්ස කුමහකාරපුතතස්ස දින්නානී”ති.

15. අඵ ඛො වසසකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො අතතනමනො අහොසී: “කඵං හි තාම දෙවො දෙවගහදුරුතී තගරපට්ටසඛාරිකානී ආපදජ්ඣාය නිකඛිතතානී ධනියස්ස කුමහකාරපුතතස්ස දස්සති”ති.

16. අඵ ඛො වසසකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො යෙන රුජා මාගධො සෙනියො ඛිමඛියාගණ, තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිනා රුජානං මාගධං සෙනියං ඛිමඛිසාරං එතදවොච: “සච්චං කීරු දෙච දෙවෙන දෙවගහදුරුතී තගරපට්ටසඛාරිකානී ආපදජ්ඣාය නිකඛිතතානී ධනියස්ස කුමහකාරපුතතස්ස දින්නානී?”ති “කො එචමාහා?”ති. “දුරාගභෙ ගණකො දෙවා”ති. “තෙන හි බ්‍රාහ්මණ දුරාගභෙ ගණකං ආණාපෙහි”ති.

17. අඵ ඛො වසසකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො දුරාගභෙ ගණකං ඛඤ්ඤං ආණාපෙහි. අඤ්ඤා ඛො ආයසමා ධනියො කුමහකාරපුතො දුරාගභෙ ගණකං ඛඤ්ඤං නීයමානං. දිස්වාන දුරාගභෙ ගණකං එතදවොච: “කියස්ස නිං ආවුසො ඛඤ්ඤො නීය්‍යාසී?”ති. “තෙසං භනොත දුරුතං කිච්චා”ති. “ගච්ඡාවුසො අගච්ඡි ආගච්ඡාමි”ති. “එය්‍යාසී භනොත පුරාභං හඤ්ඤාමි”ති.

12. ඉක්බිති කුමභකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ දූවමුදලියා වෙත එළඹ ඔහුට මෙය කීය: “ආචත, තෙවෙනිවර තෙක් ම, ගමට පිටු පිණිස පිවිසියා දී තණ ගෙණ යන සත්‍රිහු ද දූව ගෙණ යන සත්‍රිහු ද තණ කිලිය බිද, තණ ද දූව ද ගෙණ ගියාහුය. මා විසින් හැම මැටිමුවා යම් කිලියක් කරණ ලද ද එය භාගාවතුන් වහන්සේ විසින් බිඳුවන ලදී. ආචත, දූවමුවා කිලියක් කරණු කැමැත්තෙමි. මට දූව දෙන්න” යනු යි. “වහන්ස, ආයුෂ්මත්-වහන්සේට දීමට සුදුසු දූව නැත. වහන්ස, නගරප්‍රතිසංස්කරණයට වෙන් වූ, ආපදාවකට තබන ලද, රජුට අයත් දූව ආත. ඉදින් ඒ දූව රජ තෙමේ පරිත්‍යාග කෙරේ නම්, වහන්ස, ගෙන්වා ගණු මැනවි” යි හේ කී ය. “ආචත, රජු විසින් අපට දෙන ලද්දහු ය” යි හේ කී ය.

13. ඉක්බිති දූවමුදලි “මේ ශ්‍රමණ ශාසනපුත්‍රියයෝ ධම්මාරිහු ය, සම්මාරිහු ය, මුහම්මාරිහු ය, සත්‍යවාරිහු ය, සිල්වත්තු ය, කලුණදහම්භි පිලිපත්තෝ ය, මොවුනට රජ ද වෙසෙසින් පහත් ය. නොදෙන ලද්දක් දෙන ලදු යි කියන්නට සුදුසු නො වේ” ය යි සිතී ය. සිතා කුමභකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය සඵලිතයන්ට “වහන්ස, ගෙන්වා ගණු මැනවැ” යි. කී ය. ඉක්බිති කුමභකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ ඒ දූව කඩ කඩ කොට සිඳුවා ගැල්වලින් ගෙන්වා ගෙණ දූවමුවා බිඳු ආති කිලියක් කෙළේ ය.

14. ඉක්බිති මගධරටෙහි මහආමැති වූ වසාසාර නම් බමුණු තෙමේ රජගහනුවර කමානතයන් විමසමින් දූවමුදලි කරා පැමිණ ඔහුට “සගය, නගරප්‍රතිසංස්කරණයට වෙන් වූ, ආපදාවක් පිණිස ගත යුතු වූ, යම් ඒ රජුට අයත් දූව රැසක් වී ද, ඒ දූව කොහි ද?” යි කී ය. “හිමිය, ඒ දූව රජු විසින් කුමභකාර පුත්‍ර වූ ධනිය ආයුෂ්මත් වහන්සේට දෙන ලදී”. හේ කී ය.

15. ඉක්බිති මගධමහාමාත්‍ය වූ වසාසාර බමුණු තෙමේ “කෙසේ නම් රජතෙමේ නගර ප්‍රතිසංස්කරණය පිණිස වෙන් වූ, ආපදාවක් පිණිස තබන ලද්ද වූ, රජු සතු දූව කුමභකාර පුත්‍ර වූ ධනිය තෝරාගත දෙන්නේ ද?” යි නොසතුටු සිතැති වී ය.

16. එකල්හි මගධ මහආමැති වූ වසාසාර බමුණු තෙමේ මගධාධිපති, සේනිය බිම්සර රජු කරා පැමිණියේ ය. පැමිණ මගධාධිපති සේනිය බිම්සර රජුගෙන් “දේවයන් වහන්ස, රජු විසින් නගර ප්‍රතිසංස්කරණය පිණිස වෙන් වූ ආපදාවක් පිණිස තබන ලද්ද වූ රජු සතු දූව කුමභකාර පුත්‍ර වූ ධනිය තෝරාගත දෙන ලද්දේ ය යනු සැබෑද?” යි විචාරේ ය. “කවරෙක් මෙසේ කියයි” ද? “දේවයන් වහන්ස, දූවමුදලියා ය.” “බමුණ, එසේ වී නම් දූවමුදලි කැඳවාලව” යි රජු කී ය.

17. ඉක්බිති මගධමහාමාත්‍ය වූ වසාසාර තෙමේ දූවමුදලි අත් පා බැඳ ගෙන්වී ය. කුමභකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේ බැඳගෙණ යනු ලබන්නා වූ දූවමුදලි දිවී ය. දැක දූවමුදලිහට “ආචත, තෝ කුමක් හෙයින් බඳනා ලදුවා ගෙණගෙහි” ද? කී ය. “වහන්ස, තෙල දූව හේතු කොටගෙණ යා” යි හේ කී ය. “ආචත, යනු. මම ද එම” යි තෙරණුවෝ කී හ. “වහන්ස, මම කැස්තෙම වේද: එයට පෙර එනු මැනවි” යි හේ කී ය.

18. අථ ඛො ආයසමා ධනීශො කුමභකාරපුතො යෙන රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙතීයස්ස ඩිච්චිසාරස්ස තිවෙසනං, තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නි පඤ්ඤාතො ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙතීයො ඩිච්චිසාරො යෙනායසමා ධනීයො කුමභකාරපුතො, තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නි ආයසමනං ධනීයං කුමභකාරපුතං අභිවාදෙති; එකමනං නිසීදි, එකමනං නීසිනො ඛො රාජා මාගධො සෙතීයො ඩිච්චිසාරො ආයසමනං ධනීයං කුමභකාරපුතං එතදවොච:

19. “සචං කිර මයා භනොන දෙවගභද්‍රානි නගරපටිසඛාරිකානි ආපදන්ථාය නිකඛිතතානි අයසස්ස දිනතානී?”ති. “එචං මභාරාජා”ති. “මයං ඛො භනොන රාජානො නාම ඛහුකිච්චා ඛහුකාරණීයා. දන්වාපී නස්සරෙය්‍යාම. ඉඛිස භනොන සරාපෙභී”ති. “සරභී නිං මභාරාජ, පඨමාභිසිහොනා එවරුපිං වාචං-භාසිතා: දිනතං යෙව සමණමුභවණං නිණකධෙඨාදකං පරිභුඤ්ඤානතු”ති. “සරාමභං භනොන, සන්තී භනොන සමණමුභවණං ලජ්ජිතො කුඤ්ඤච්චකා සිකඛාකාමා, තෙසං අප්පමතතකෙ’පි කුඤ්ඤච්චං උප්පජ්ජති. තෙසං මයා සන්ධිය භාසිතං. තඤ්ච ඛො අරඤ්ඤො අපරිඤ්ඤිතං. සො නිං භනොන තෙන ලෙසෙන ද්‍රානි අදිනතං හරිතුං මඤ්ඤසී. කථං හි නාම මාදිසො සමණං වා මුභවණං වා විජිතෙ වසනතං භනෙය්‍ය වා? ඛකේය්‍ය වා? පඛොජෙය්‍ය වා, ගච්ඡ භනොන. ලොමෙන නිං මුභොතාසී.1 මාස්සු පුතපී එවරුපං අකාසී’ ති.

20. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති: “අලජ්ජිතො ඉමෙ සමණා සක්‍යපුතභීයා දුස්සීලා මුසාවාදිතො. ඉමෙ හි නාම ධම්මචාරිතො සම්මචාරිතො මුභවචාරිතො සම්මචාරිතො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා පටිජානිස්සන්ති. තඤ්ච ඉමෙසං සාමඤ්ඤං. තඤ්ච ඉමෙසං මුභවඤ්ඤං. තඨං ඉමෙසං සාමඤ්ඤං. තඨං ඉමෙසං මුභවඤ්ඤං. කුතො ඉමෙසං සාමඤ්ඤං? කුතො ඉමෙසං මුභවඤ්ඤං? අපගතා ඉමෙ සාමඤ්ඤං. අපගතා ඉමෙ මුභවඤ්ඤං. රාජානම්පිමෙ වඤ්චෙන්ති. කිම්පනඤ්ඤො මනුස්සො”ති.

21. අස්සොස්සං ඛො භීකඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාවෙන්තානං. යෙ තෙ භීකඛු අපට්ඨ්ථා සන්තාමා ලජ්ජිතො කුඤ්ඤච්චකා සිකඛාකාමා, තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි නාම ආයසමා ධනීයො කුමභකාරපුතො රඤ්ඤො ද්‍රානි අදිනතං ආදිසීස්සති”ති. අථ ඛො තෙ භීකඛු භගවතො එතමඤ්ච ආරොවෙස්සං.

1. මුභොතා, භීඉ.

18. ඉක්බිති කුමකාර පුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනිය තෙමේ මහධාතිපති සේනා ආදී බිම්සර රජුගේ නිවෙස වෙත එළඹ පැණ වූ අස්තෙහි හුනී. ඉක්බිති මහධාතිපති සේනිය බිම්සර රජතෙමේ කුමකාර පුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනිය තෙරුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ කුමකාර පුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනිය තෙරුන් වාද එකත්පසෙක හුනී. එකත්පසෙක හුන් මහධාතිපති සේනිය බිම්සර රජතෙමේ කුමකාර පුත්‍ර ආයුෂමත් ධනිය තෙරුන්ට මෙය කී ය. “වහන්ස, මා විසින් තගර ප්‍රතිසංසකරණයට වෙන් වූ ආපදාවක් පිණිස තබන ලද්ද වූ රාජසන්නක දූව ආයතියන් වහන්සේට දෙන ලද්දේ ය, යනු සැබෑ ද?”

19. “මහරජ, සැබෑය.” “වහන්ස, රජවරු වූ අපි බොහෝ කිසි ආත්තමෝ වෙමු. බොහෝ කටයුතු ආත්තමෝ වෙමු. පරිභෝග කොට ද සිහි නො කරන්නෙමු. “වහන්ස, එසේ වී තම සිහිකරවනු මැනවැ”යි. “මහරජතුමනි, ප්‍රථමාභිෂිකත වූ ඔබකී මෙබඳු වචනයක් සිහි කෙරෙහි ද’මහණ බමුණන්ට තණ දූව ජලය පරිත්‍යාග කරණ ලද්දේ ම ය. (කාමැති සේ) පරිභෝග කෙරෙත්වා”යි. “වහන්ස, මම සිහි කරමි. වහන්ස, ලජ්ජ වූ කුකුස් ආත්තා වූ ශික්ෂාකාමී වූ මහණ බමුණෝ වෙති. උන්වහන්සේලාට සභ්‍ර-මාත්‍ර දෙයෙහි ද කුකුස් උපදී. මා විසින් උන්වහන්සේලා සඳහා කියන ලදී. හෙ ද වතාහි අරණෙහි වූ තොරක්තා ලද දෙයයි. වහන්ස, ඒ ඔබ ඒ ලේසයෙන් නො දෙන ලද දූව පැහැර ගන්නට හඟනෙහිය. කෙසේ තම මා වැන්නෙක් මගේ රටෙහි වසන්නා වූ ශ්‍රමණයකු හෝ බ්‍රාහ්මණයකු හෝ තසන්නෝ ද සිරගෙහි ලත්තෝ ද රචින් තෙරපන්නෝ ද “වහන්ස, යනු මැනවි. ඔබ ලෝමමාත්‍රයෙන් (පැවිදිලිංගයෙන්) මිදුනහු ය. තාවත මෙබන්දක් තහමක් කරණු මැනවි.”

20. මිනිස්සු අවමන් කරත්, අයුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්. “ශාක්‍ය පුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ අලජ්ජිහු ය. දුශ්චිලයෝ ය. මුසාවාදීහු ය. මොහු වතාහි ‘ධම්මවාරීහු ය. සම්මවාරීහු ය. බ්‍රහ්මවාරීහු ය. සම්මවාරීහු ය. සිල-වන්තයෝ ය. කලණදම් ආත්තමෝ වෙමු’යි පිළින කරන්නාහු ය. මොවුන්ට මහණ කමක් නැත. මොවුන්ට බමුණුකමක් නැත. මොවුන්ගේ මහණකම නටුයේ ය. මොවුන්ගේ බමුණුකම නටුයේ ය. මොවුන්ට මහණකමක් කොසින් ද? මොවුන්ට බමුණුකමක් කොසින් ද? මොහු මහණකමින් පහවුවෝ ය. මොහු බමුණුකමින් පහවුවෝ ය. මොහු රජුන් ද රටටත්. අන් ජිනිසුන් ගැණ කියනු කවරේද”යි.

21. හිසුහු අවමන් කරන්නා වූ අයුණු කියන්නා වූ නුගුණ පතුරු වන්නා වූ ඒ මිනිසුන්ගේ කපාව ආසුහ. අපිස් වූ සතොස් වූ ලජ්ජ වූ කුකුස් කරන්නා වූ ශික්ෂාකාමී වූ යම් ඒ හිසුහු වෙද්ද, ඔහු අවමන් කරත්, අයුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්: “කෙසේ තම කුමකාර පුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනිය සභ්‍ර වෙතෙමේ, රජු සතු නුදුන් දූව තොරකම් කෙලේද’යි. ඉක්බිති ඒ හිසුහු නාගාවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැල කලාහු ය.

22. අඵ ඛො භගවා එතස්මීං තිදුනෙ එතස්මීං පකරණේ භික්ඛුසංඝං සන්තිපාතාපෙඤා ආයස්මන්තං ධනියං කුලිහකාරපුත්තං පච්චුච්ඡි: “සච්චං කීර ත්ථං ධනිය රඤ්ඤෙදු දුරුති අදින්නං ආදිසී?”ති. “සච්චං භගවා. විගරහී චුඤ්ඤො භගවා: “අනනුච්ඡවියං මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං අපපතිරූපං අස්සාමණකං අකපපියං අකරණීයං. කථං හි නාම ත්ථං මොඝපුරිස, රඤ්ඤෙදු දුරුති අදින්නං ආදිසීස්සසී. තෙනං මොඝපුරිස, අපපසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං වා භීයෙසාභාවාය. අඵ ඛෙවනං මොඝපුරිස, අපපසන්නානඤ්චව අපපසාදය පසන්නානඤ්ච එකච්චානං අඤ්ඤඵත්තායා”ති.

23. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො පුරාණවොභාරිකො මහා-මකෙනා භික්ඛුහු පබ්බජිතො භගවතො අවිදුරෙ තීසීනෙතා හොති. අඵ ඛො භගවා තං භික්ඛුං එතදවොච: “කීත්තකෙන ඛො භික්ඛු, රාජා මාගධො සෙනිඤා ඩිලිඛිසාරො වොරං ගහෙඤා භන්ති වා බකිති වා පබ්බාජෙති වා?”ති “පාදෙන වා භගවා පාදරහෙන වා”ති. තෙන ඛො පත සමයෙන රාජගහෙ පඤ්චමාසකො පාදෙ හොති. අඵ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ධනියං කුලිහකාර පුත්තං අතෙකපරියායෙන විගරහීත්වා දුගරතාය -පෙ- එච්ඤච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පත භික්ඛු අදින්නං ඓය්‍යසංඛාතං ආදියෙය්‍ය, යථාරූපෙ අදින්නාදුනෙ රාජානො වොරං ගහෙඤා භන්තෙය්‍යුං වා බකියෙය්‍යුං වා පබ්බාජෙය්‍යුං වා, වොරො’සි බාලො’සි මුලෙනා’සි ඓනො’සීති, තථාරූපං භික්ඛු අදින්නං ආදියමානො අයමපි පාර්ජිකො භොති අභංවාභොති”.

එච්ඤචදං භගවතා භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතනං හොති.

[මූලපඤ්ඤාභවි]

1 තෙන ඛො පත සමයෙන ජබ්බග්ගීයා භික්ඛු රජකථරණං ගන්තවා රජකභණ්ඩකං අච්චරිත්වා ආරාමං භරිත්වා නාජෙසුං. භික්ඛු එච්ච මාහංසු: “මහාපුඤ්ඤාථ තුලෙන ආටුසො, බහුං තුලහාකං වීචරං උපපත්ත”න්ති. “කුතො ආටුසො අමහාකං පුඤ්ඤො? ඉදති මයං රජකථරණං ගන්තවා රජකභණ්ඩකං අච්චරිමහා”ති.

“නනු ආටුසො භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතනං, කීස්ස තුලෙන ආටුසො රජකභණ්ඩකං අච්චරිත්වා”ති.

“සච්චං ආටුසො භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතනං, තඤ්ච ඛො ගාමෙ තො අරඤ්ඤෙ”ති.

2. “නනු ආටුසො තථෙච්ච තං හොති. අනනුච්ඡවියං ආටුසො අනනු-ලොමිකං අපපතිරූපං අස්සාමණකං අකපපියං අකරණීයං. කථං හි නාම තුලෙන ආටුසො රජකභණ්ඩකං අච්චරිස්සාථ? තෙනං ආටුසො අපපසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං වා භීයෙසාභාවාය, අඵ ඛෙවනං ආටුසො අපපසන්නානඤ්චව අපපසාදය පසන්නානඤ්ච එකච්චානං අඤ්ඤඵත්තායා”ති.

22. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කරුණෙහි හිඤ්ඤ සමයය රැස් කරවා කුමභකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනිය තෙරුන් විවෘල සේක. “ධනිය, තෝ රජු සතු නුදුන් දූව ගත්තෙහි යනු සාබා ද?” “සාබාය, නාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහුණේක. “හිස් පුරුෂය, නුසුදුසු වූවකි. අනුලොමී නුච්චකි. නොගැලපෙන්නකි. ඉමණ සාරාප්‍ය නුච්චකි. නොකැපවූවකි. නොකටයුත්තකි. “හිස් පුරුෂය, කෙසේ නම් තෝ නුදුන් රජු සතු දූව ගත්තෙහි ද?”, “හිස් පුරුෂය තෙල කරුණ නොපහන් වූවන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ පහන් වූවන්ගේ වැඩි පාහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. වැලි හිස් පුරුෂය, තෙල කරුණ නො-පහන් වූවන්ගේ නො පාහැදීම පිණිස ද, පහන් වූ ආතැමුන්ගේ වෙනස් බව පිණිස ද වේ”.

23. එසමයෙහි එක්තරා ගිහිකල චිතිසකරා මහ ආමතියෙක් හිඤ්ඤත් අතර පැවිදි වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරු තත්හි හුන්තේ වෙයි. ඉක්බිති නාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ හිඤ්ඤට මෙය කීසේක. “මහණ, මහධාමි-පති වූ සේනාසම්පන්න වූ බිම්භර රජතෙමේ කොපමණකින් සොරකු අල්ලා තසා ද? සිර කෙරේ ද? රචන් තෙරපා ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පාදයකින් හෝ පාදයක් පොහෝතා දෙසකින්”. එසමයෙහි රජගහනුවර මසුපසක් පාදයක් වෙයි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුමභකාර පුත්‍ර වූ ආයුෂමත් ධනියගට තන අසුරින් ගරභා දුභර බාවී පිලිබඳ -පෙ- මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් ගිම්භන් විසින් නුදුන් වසතු ව සොරසිහින් ගණ්ඳ, යම්බඳ වූ නුදුන් වසතු ව ගැන්මෙහි රජවරු සොරහු ගණ ‘සොරෙහි, බාලයෙහි, මුළුයෙහි, අනුන් අයන් දය සොරා ගත්තෙහි’යි පෙළද්ද, බද්ද්ද, රමින් නගද්ද, එබඳු වූ නුදුන් වසතු ව ගන්නා මේ මහණ තෙමේ ද පවිච්ඡි අවන්තේ සංවාස නැත්තෙක් වේ.”

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හිඤ්ඤන්ට මේ සික පදය මෙසේත් පණවන ලද්දේ වෙයි.

[මුල් පැණවිමසි]

1. එසමයෙහි සවගමහණහු රදනොටට ගොස් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කොට ආරාමයට ගෙන ගොස් බෙදා ගත්තාහුය. හිඤ්ඤ මෙසේ කිහු. “ආචාර්නි, තෙපි මහ පිණැත්තෝ වහු ය. තොපට බොහෝ සිවුරු උපත.” “ආචාර්නි, අපට පිණක් කොසින් ද? දැන් අපි රදනොටට ගොස් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කෙලෙමු”යි.

“ආචාර්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ශික්‍ෂාපදයක් පණවන ලද්දේ කො වේ ද, “ආචාර්නි, තෙපි කුමක් හෙයින් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කලහුද?”යි.

“ආචාර්නි, සාබව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ශික්‍ෂාපදයක් පණවන ලදී. හෙ ද වතාහි ගමෙහි ය. අරණෙහි නො වේ.”

2. “ආචාර්නි, එය එසේ ම නො වේ ද?” ආචාර්නි, නුසුදුසුවූවකි, අනුලොමී නුච්චකි. නොගැලපෙන්නකි. ඉමණ සාරාප්‍ය නුච්චකි. නොකැප වූවකි, නොකටයුත්තකි, ආචාර්නි, තෙපි කෙසේ නම් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කලහු ද? ආචාර්නි, මෙය නොපහන්වූවන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ පහන්වූවන්ගේ වැඩි පාහැදීම පිණිස හෝ නො වේ.” “ආචාර්නි, වැලි, එය නොපහන්වූවන්ගේ නොපාහැදීම පිණිස ද, පහන් වූ ආතැමුන්ගේ වෙනස් බව පිණිස ද වේයි.

3. අථ ඛො තෙ හික්ඛු ජබ්බග්ගියෙ හික්ඛු අතෙකපරියායෙන විගරහිනා; හගවතො එතච්ඡං ආරොචෙත්ථං. අථ ඛො හගවා එතඝථං නිදහෙ එතඝථං පකරණෙ හික්ඛුසංඝං සන්ඛාපාතාපෙත්වා ජබ්බග්ගියෙ හික්ඛු පටිපුච්ඡ “හච්චං කීර තුලෙන හික්ඛවෙ රජකත්ථරණං ගන්ඛා රජක භණ්ඩිකං අවගරිත්ථා?”ති “හච්චං හගවා.” විගරහි බුද්ධො හගවා: “අනනුච්ඡවීයං මොඝපුරිසා, අනනුලොමිකං අපභවිරූපං අසාමෙණකං අකපටියං අකරණීයං. කථං හි තාම තුලෙන මොඝපුරිසා රජකත්ථරණං ගන්ඛා රජකභණ්ඩිකං අවගරිසාථ. තෙනං මොඝපුරිසා අපභවන්තාතං වා පසාදාය -පෙ- එවඤ්ච පන හික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උඤ්ඤෙය්‍යාථ:

“යො පන හික්ඛු භාමා වා අරඤ්ඤා වා අදිහනං ථෙසාසඛධානං ආදිසෙය්‍ය, යථාරූපෙ අදිහනාදානෙ රාජානො වොරං ඝණෙත්වා හනොයග්ගං වා ඛකේයග්ගං වා පඛ්ඛාපෙයග්ගං වා ‘වොරො’සි ඛාලො’සි මුලොහා’සි ථෙණො’සි’ති, තථාරූපං හික්ඛු අදිහනං ආදිසමානො අයමපි පාරාජිකො හොති අඝංචාසො”ති.

[දුතියපඤ්ඤානති]

4. යො පනාති - යො ආදිසො -පෙ-

හික්ඛුති-හික්ඛකො’ති හික්ඛු -පෙ- අයං ඉමෙසථං අත්ථ අධිපෙපනො හික්ඛුති.

ගාමො තාම - එකකුටිකො’පි ගාමො දච්ඡුටිකො’පි ගාමො තිකුටිකො’පි ගාමො චතුකුටිකො’පි ගාමො සමනුසො’පි ගාමො අමනුසො’පි ගාමො පරිකඛිතො’පි ගාමො අපරිකඛිතො’පි ගාමො ගොතීසාදිතිවිට්ඨො’පි ගාමො යො’පි සත්ථො අතිරෙකවාතුමාසතිවිට්ඨො, සො’පි චූළිච්චි ගාමො.

භාමුපොරො තාම: පරිකඛිතතස්ස ගාමස්ස ඉඤ්ඤබ්ලෙ සීතස්ස මජ්ඣමස්ස පුරිසස්ස ලෙභ්බුපාතො. අපරිකඛිතතස්ස ගාමස්ස කරුපවාසෙ සීතස්ස මජ්ඣමස්ස පුරිසස්ස ලෙභ්බුපාතො.

අරඤ්ඤං තාම: සපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමුපවාසඤ්ච අවසෙසං අරඤ්ඤං තාම.

අදිහනං තාම: යං අදිහනං අතිස්සට්ඨං අපරිච්චන්තං රකඛිතං ගොපිතං මලොසිතං පරපරිග්ගහිතං, එතං අදිහනං තාම.

ථෙසාසඛධානනති - ථෙසාවිතො, අවගරණවිතො.

ආදිසෙය්‍යාති - ආදිසෙය්‍ය භරෙය්‍ය අවභරෙය්‍ය ඉරියාපථං විකොපෙය්‍ය ණාතා වාවෙය්‍ය සංකෙතං චිකිතාමෙය්‍ය.

යථාරූපං තාම: පාදං වා පාදරභං වා අතිරෙකපාදං වා.

3. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු සවගමගණුන්ට තත් අයුරින් ගරභා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ, සල කලාහුය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ තිදනගෙහි මේ කරුණෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා සවගමගණුන් පුළුල්වග: “සාබ්‍ය ද, මහණෙනි, තෙපි රදනොටට ගොස් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කලහු ද? යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සාබ්‍යය.” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගාරුහුසේක. “හිඬ පුරුෂයෙහි, හුහුදුසේකි. අනුලොම හුඹුවකි. නොගැලපෙන්නකි. ශ්‍රමණ සාරාප්‍ය හුඹුවකි. නොකැපවුවකි. නො සැටසුන්නකි. හිඬ පුරුෂයෙහි, තෙපි කෙසේ තම් රදනොටට ගොස් රජකයන් සතු රෙදි පොදියක් සොරකම් කලහු ද? හිඬ පුරුෂයෙහි, මෙය නො පහත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. -පෙ- මහණෙනි, මෙසේත් මේ සිකපදය (අනුප්‍රඥාපාඨයෙන්) උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් ණුදන් වසතුටක් ශ්‍රාමයෙන් හෝ අරණ්‍යයෙන් හෝ සොරසිහින් ගණිද, යම්බඳු වූ ණුදන් වසතුටක් ගැන්වෙමි රජවරු ‘සොරහු ගණ භොරෙහි, බාලගෙහි, මුඛගෙහි, අණුන් අයන් දය සොර ගන්තෙහි’ යි බහු පෙළද්ද බද්ද්ද රමින් නගද්ද එබඳු ණුදන් වසතුට සොරසිහින් ගන්නාවූ මේ මහණ ද පරිජි අවන්තේ සංවාස රහිතවූයේ වෙයි”.

[දෙවැනි පැණවමයි]

4. යොජන යනු යම්බඳු වූ යමෙක් -පෙ-;

හිඬු යනු හිඬන්තේ. “භික්ෂු” තමවේ. -පෙ- මේ තෙමේ මේ අරුත්හි හිඬුය යි අභිප්‍රකාශයි.

ශාම නම: එක් කිලියක් ඇත්තේ ද ගමය. දෙකිලියක් ඇත්තේ ද ගමය. ගෙවල් තුණක් ඇත්තේ ද ගමය. ගෙවල් සතරක් ඇත්තේ ද ගමය. මිනිසුන් සතියවූයේ ද ගමය. මිනිසුන් රහිතවූයේ ද ගමය. පිරිකෙව් කරණ ලද්දේ ද ගමය. පිරිකෙව් නො කරණ ලද්දේ ද ගමය. එපි වෙන් කිරීමක් නොමැතිව ගෙවල් දෙකක් තුණක් (ගවයන් ලැඟුනාක් මෙන්) තැනින් තැන වූයේ ද ගමය. යම් සාධ්‍යවංශකසමූහයක් ගැල්බවූ වෙළෙඳුම්ලක් අසිරා සිටුමක් කලක් විසුයේද ගමය යි කියනු ලැබේ.

ශාමුපචාරය නම: පිරිකෙව් කල ගලෙහි ඉඳුකීලය (පුරවැඹ) වෙත සිරි මැදුම් පුරුෂයෙකුගේ ලෙහිඬුපාත යයි. (ගලක් ගසන දුරයි.) නො පිරිකෙව් කල ගලෙහි ගෘහොපචාරයෙහි සිටියාවූ මැදුම් පුරුෂයෙකුගේ ලෙහිඬුපාත ය යි.

අරඤ්ඤ නම: ගම ද, ශාමුපචාරය ද හැර සෙස්ස අරණ නමි.

අදිනන නම: යමක් නො දෙන ලද ද, (අසිතියෙන්) බැහැර නො කරණ ලද ද, පරිත්‍යාග නො කරණ ලද ද, ජක්තා-ලද ද, ගෝපකය කරණ ලද ද, මානේ යයි ගන්නා ලද ද, අනුන් අයන් ද ද, මෙය අදින්න නමි.

මෙයාසංඛාතං යනු- සොර සිත් ඇත්තේ, පැහැර ගන්නා සිත් ඇත්තේ ය.

ආදිසෙය්‍ය යනු- ගණි නමි, හැර ගණි නමි, පැහැර ගණි නමි, ඉරියවු වෙතක් කෙරේ නමි, තුඹු තැනින් වෙන් කෙරේ නමි, සලකුණ ගැණිලෙහි කල ලකුණ ඉක්මවා නමි ය.

යථාරූපං යනු- පාදයක් (මසු පහක්) හෝ, පාදයක් අගනේ හෝ පාදයකට වැඩි වූයේ හෝ ය.

රාජානෝ නාම: පථව්‍යාරූප, පදෙසරූප, මනෙලිකා, අනතරහොතිකා, අකබද්ධා, මහාමනනා, යෙ වා පත ජෙජ්ඣගෙජ්. අනුසාසනාති, එතෙ රාජානෝ නාම.

වොරො නාම: යො පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අග්ගකකං අදිනතං ථෙය්‍යසඛ්ඛාතං ආදියති, එසො වොරො නාම.

භනෙය්‍යං වාති - භජෙත වා පාදෙත වා කසාය වා වෙතෙත වා අඤ්ඤාකෙත වා ජෙජ්ඣය වා භනෙය්‍යං.

බනෙය්‍යං වාති - රජ්ජබනෙත වා අනුබනෙත වා සඛ්චලික-බනෙත වා සරබනෙත වා තගරබනෙත වා ගාමබනෙත වා තිගමබනෙත වා බනෙය්‍යං, පුරිසගුත්තං වා කරෙය්‍යං.

පබ්බාජෙය්‍යං වාති - ගාමා වා තිගමා වා තගරා වා ජතපදා වා ජතපද-පදෙසා වා පබ්බාජෙය්‍යං.

වොරොභි බාලොභි මුලොභි ථෙනොභිති - පරිභාසො, එසො.

කපාරූපං නාම: පාදං වා පාදාරභං වා අතිරෙකපාදං වා.

ආදීයමානොති - ආදීයමානො, භරමානො, අවභරමානො, ඉරියාපථං චිකොපයමානො ණානා වාවයමානො සංකෙතං චිතිනාමයමානො.

අයමිති - පුරිමං උපාදය වුච්චති.

පාරාජිකො හොතිති - සෙය්‍යපාපි නාම පඤ්චපලාසො බනිතා පවුතෙතා¹ අභබ්බො හරිතතතාය. එවමෙව භික්ඛු පාදං වා පාදාරභං වා අතිරෙකපාදං වා අදිනතං ථෙය්‍යසඛ්ඛාතං ආදීය්‍යො අසමණො හොති අසකාස-පුත්තියො. තෙන වුච්චති පාරාජිකො හොතිති.

අසංවාසොති - සංවාසො නාම එකං කමමං එකුඤ්ඤෙසො සමසිකඛාතා, එසො සංවාසො නාම. යො තෙන සද්ධිං තප්පිති තෙන වුච්චති අසංවාසොති

[නියමාතීකා]

1. භුමමච්චං ඵලමං ආකාසමං වෙහාසමං උදකමං නාවමං සාහමං ගාරමං ආරාමමං විහාරමං බෙතනමං වනච්චමං ගාමමං අරඤ්ඤමං උදකං දනතපොතං වතසපති හරණකං උපනිති සුඛකසාතං පාණො අපදං දිපදං වතුපදං බහුපදං ඔවරකො ඔතිරකො සංවිදව-හාරො සංකෙතකමමං තිමිතකකමමනති.

1. පමුතෙතා, සඛ්චල. "සෙය්‍යපාපි නාම පඤ්චපලාසො බනිතා පවුතෙතා"- ඩම්මදිපිකා (315)

රාජනො යනු- පාරිච්ඡවර රජහු ය, ප්‍රදේශ රජහු ය, චේක්ඛිලිකනෝ ය, අතර පිහිටි ගම් කීපයක් වලදකා රජහු ය. අක්කදර්ශක (විනිශ්චයකාරක) යෝ ය, මහාමාත්‍යයෝ ය, යම් කෙනෙක් සිදුම් සිදුම් ආ දඬුවම් නියම කෙරෙද්ද, මොහු මෙහි රජවරු නම් වෙත්.

මොර යනු- යමෙක් මිත්‍ර පහක් හෝ අධිරා මිත්‍ර පහක් හෝ අගනා තිමියන් නුදුන් දෙය සොර සිතීන් ගණී ද, හේ වෝර නම්.

හනෙයග්‍රං වා සි- අතින් හෝ පසින් හෝ කසයෙන් හෝ වේවාලින් හෝ අඩදඬුවකින් හෝ අවියකින් හෝ පෙලන්තාහු ය.

බනෙයග්‍රං වා සි- රැහැන් බැම්මෙන් හෝ, වීලංගු බැම්මෙන් හෝ, හැසිලි බැම්මෙන් හෝ, ගෙයක සිරකර තැබීමෙන් හෝ, නුවරක සිරකර තැබීමෙන් හෝ, ගමක සිරකර තැබීමෙන් හෝ, නියම් ගමක සිරකර තැබීමෙන් හෝ, මෙසේ බඳින්නාහුය. පුරුෂාරක්ෂාව හෝ කරන්නාහුය.

පබ්බාපෙයග්‍රං වා සි- ගමන් හෝ, නියම් ගමන් හෝ, නුවරින් හෝ, ජනපදයෙන් හෝ, ජනපදපෙදෙසින් හෝ, බැහැර කරන්නාහු ය.

මොරොසි බාලොසි මුලොකාසි ජෙනොසි යනු- මෙය පරිභව කිණීමකි.

තථාරූපං නම් පාදයක් හෝ, පාදයක් අගනේ හෝ, අධිරා පාදයක් හෝ ය.

ආදියමානො යනු- ගන්නේ, භාරගන්නේ, පැහැර ගන්නේ, ඉරියවු වෙතත් කරන්නේ, තුළු තැනීන් ඉවත් කරන්නේ, සලකුණ වෙතත් කරන්නේ ය.

අයම්චි යනු-පලමු පරිච්ඡ ඇවැතට අවත් පුද්ගලයා ගෙණ 'මෙතෙමේන්' සි තියනු ලැබේ.

පාරාජිකො භොතී යනු- යමෙක් තවුසෙන් ගිවිසුනු කොලය නැවත නිලවීමට නුහුදුනු වේ ද, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ පාදයක් හෝ, පාදයක් අගනා දෙය හෝ, අධිරා පාදයක් හෝ, හිමියන් නුදුන් දෙය සොර සිතීන් ගෙණ අඹුමණයෙක් වෙයි. අශාක්‍යපුත්‍රියයෙක් වෙයි. එහෙයින් පාරාජික වේ යයි කියනු ලැබේ.

අභංචානො සි - සංචාය නම් එක්ව විනයකම් කිරීම, එක්ව උදෙසීම, සමානසික්‍යා ඇතිවීම මේ සංචාය නම්. එය ඕනෑ හා නැත් නුසි එහෙයින් අසංචායයයි කියනු ලැබේ.

[නියමාභාෂා]

1. භූමවධය, ඵලවධය, ආකාශවධය, වෙහාශවධය, උදකවධය, කාවධය, ශාතවධය, භාරවධය, ආරාමවධය, විහාරවධය, බෙහනවධය, වජුචධය, ශාමවධය, අරක්කචධය, උදකය, දන්තපොතය, චන්ද්‍රපතීය, හරණකය, උපතීතීය, සුඛකභාතය, පාණය, අපදය, දිපදය, චතුපදය, බහුපදය, ඔවරකය, ඕතීරකය, සංවිදවහාරය, සංකෙතකම්මය, නිමිත්තකම්මය යි.

2. **භූමිමධං** නාම භණ්ඩං භූමියං නිකඛිතනං හොති නිබාතං පටිච්ඡන්තං. භූමිමධං භණ්ඩං ‘අවහරිණ්ණාමී’ති ථෙය්‍යවිතෙතා දුතියං වා පරියෙසති කුඤ්ඤං වා පිටකං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. තඤ්ඤ ජාතකං කට්ඨං වා ලතං වා ඡීඤති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. පංසුං ඛණ්ණි වා ව්‍යුහති වා උඤ්ඤති වා, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. කුමරිං ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ඤානා වාවෙති; ආපතති පාරුඡකස්ස. අත්තනො භාජනං පච්චෙසෙත්වා පඤ්ඤමොසකං වා අතිරෙකපඤ්ඤමොසකං වා අශ්ණනකං ථෙය්‍යවිතෙතා ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. අත්තනො භාජනගතං වා කරොති මුට්ඨිං වා ඡීඤති, ආපතති පාරුඡකස්ස. සුත්තාරුලුභං භණ්ඩං වා පාමෙඛිතං වා කණ්ණසුත්තකං වා කට්ඨසුත්තකං වා සාටකං වා වෙඨනං වා ථෙය්‍යවිතෙතා ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. කොට්ඨං ගහෙත්වා උච්චාරෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ඝංසනො නීභරති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. අත්තමෙසො කෙසංගමත්තච්චි කුමිනිමුඛා මොවෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස. සප්පිං වා කෙලං වා මේඛුං වා එණ්ණිකං වා පඤ්ඤමොසකං වා අතිරෙකපඤ්ඤමොසකං වා අශ්ණනකං ථෙය්‍යවිතෙතා එකෙත පයොගෙත පිච්ඡි, ආපතති පාරුඡකස්ස. තඤ්ඤව භීඤ්ඤති වා ඡබ්බෙති වා ක්ඛාපෙති වා අපරිභොගං වා කරොති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං.

3. **ඵලමධං** නාම භණ්ඩං ඵලෙ නිකඛිතනං හොති. ඵලමධං භණ්ඩං ‘අවහරිණ්ණාමී’ති ථෙය්‍යවිතෙතා දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ඤානා වාවෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස.

4. **ආකාසමධං** නාම භණ්ඩං ආකාසගතං හොති. මොරෙ වා කපිඤ්ඤරෙ වා තිත්තිරෙ වා වට්ටකො වා සාටකං වා වෙඨනං වා නිරිඤ්ඤං වා සුවණ්ණං වා ඡීජ්ජමානං පතති. ආකාසමධං භණ්ඩං ‘අවහරිණ්ණාමී’ති. ථෙය්‍යවිතෙතා දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. ගමිතං උපච්ඡිඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ඤානා වාවෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස.

5. **වෙහාසමධං** නාම භණ්ඩං වෙහාසගතං හොති මෙඤ්ඤ වා පිඨෙ වා චීවරවංසෙ වා චීවරරජ්ජුයා වා භිත්තිබ්බලෙ වා තාගදන්තෙ වා රුකෙක වා ලග්ගිතං හොති, අත්තමෙසො පත්තාධාරකෙ‘පි. වෙහාසමධං භණ්ඩං ‘අවහරිණ්ණාමී’ති ථෙය්‍යවිතෙතා දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. ආමෙසති, ආපතති දුක්ඛකට්ඨං. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ඤානා වාවෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස.

2. **කුමමට්ඨ නම්:** භාණ්ඩය බිම තබන ලද්දක් වෙයි. චල දමන ලද්දක් වෙයි. සැතවුනක් වෙයි. බිම පිහිටි භාණ්ඩය භාරගන්නෙමි යි සොරසින් ආත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම් උදුල්ලක් හෝ කුඩයක් හෝ සොයා නම් යේ නම් හෝ දුකුලාආචාන් වේ. එහි භවගත් දඬු කඩක් හෝ වැලක් හෝ සිදි ද දුකුලාආචාන් වේ. පස් සාරයි හෝ රැස් කරයි හෝ තගයි හෝ දුකුලාආචාන් වේ. සැලක් පහස්තේ හෝ දුකුලාආචාන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාන් වේ. තුඹු තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාචාන් වේ. නම් බදුන එව මෙහු පසක් හෝ අසිරා මෙහු පසක් හෝ අගනා දෑයක් සොර සින් ආත්තේ පහස්තේ නම් දුකුලාආචාන් වේ. සොලොවානම් පුලාසිආචාන් වේ. තම බදුනට ගණී නම් හෝ මිටු මොලවා ගණී නම් හෝ පරිජ්ඣාචාන් වේ. නූලක ආවුනු භාණ්ඩයක් හෝ පඹුවක් හෝ ගෙලපලදනාවක් හෝ හිත පලදනාවක් හෝ සඵවක් හෝ හීස් වෙළුමක් හෝ සොරසින් ආත්තේ ආමයීතය කෙරේ නම් දුකුලාආචාන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාන් වේ කෙළවර ගෙන ඔසවා නම් පුලාසිආචාන් වේ. ගටමින් බැහැර කෙරේ නම් පුලාසිආචාන් වේ. යටත් පිරිසෙයින් කෙසගක් පමණකුදු සැමිඹුවෙන් මුදු නම් පරිජ්ඣාචාන් වේ. හිතෙල් හෝ තලතෙල් හෝ මි හෝ උක්පැණි හෝ මෙසුපසක් හෝ අසිරා මෙසුපසක් හෝ අගනා දෑ සොරසින් ආත්තේ එක්පියොවකින් පාතය කෙරේ නම් පරිජ්ඣාචාන් වේ. එහි ම බිදී නම් හෝ බැහැර කෙරේ නම් හෝ දවා නම් හෝ පරිභොගයට නුසුදුසු කෙරේ නම් හෝ දුකුලාආචාන් වේ.

3. **සඵලයඨ භාණ්ඩය නම්** භූමිආදි තලයෙහි තබන ලද්දක් වෙයි. ඒ ඵලයඨ භාණ්ඩය 'පැහැර ගන්නෙමි' යි සොර සින් ආත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාආචාන් වේ. ආමයීතය කෙරේ නම් දුකුලාආචාන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාන් වේ. තුඹු තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාචාන් වේ.

4. **ආකාශයඨ භාණ්ඩය නම්** ආකාශගත වසනුවෙක් වෙයි. මොනරෙක් හෝ සුදු තිත්වටුවෙක් හෝ කළු තිත්වටුවෙක් හෝ වටුවෙක් හෝ සඵවක් හෝ හීස්වෙළුමක් හෝ අමුරන් කඩක් හෝ රත්රන් කඩක් හෝ සිදිනු ලබන්නේ වෑවේ. අහසෙහි වූ භාණ්ඩය 'පැහැර ගණිමි' යි සොර සින් ආත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම්, යේ නම් හෝ දුකුලාආචාන් වේ. ගමන ඔබ මොබ යාම නවතා නම් දුකුලාආචාන් වේ. ආමයීතය කෙරේ නම් දුකුලාආචාන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාන් වේ. තුඹු තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාචාන් වේ.

5. **විභාගයඨ භාණ්ඩ නම්** අහස් ගත වූ භාණ්ඩයක් වෙයි. ආදෙක හෝ පුටුවෙක හෝ සිටුරුවෙක හෝ සිටුරු රැහැනෙක හෝ බිත්තියෙහි සවි කල ආණ්ඨෙක හෝ නාදත්තෙක හෝ රුකෙක හෝ යටත්පිරිසෙයින් පාත්‍රාධාරයෙක එල්වන ලද්දක් වෙයි. 'අහස් ගත භාණ්ඩය 'පැහැර ගන්නෙමි' යි සොර සින් ආත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම්, යේ නම් හෝ දුකුලාආචාන් වේ. ආමයීතය කෙරේ නම් දුකුලාආචාන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාන් වේ. තුඹු තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාචාන් වේ.

6. උදකච්ඡං නාම: හණ්ඩං උදකෙ නිකඛිතං හෙති. උදකච්ඡං හණ්ඩං ‘අවහරිණාමී’ති ථෙය්‍යච්ඡෙතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛවංසං. නිඛුජ්ජති වා උමඛුජ්ජති වා, ආපතති දුක්ඛවංසං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛවංසං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයංසං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරජිකංසං. තත්ථ ජාතං උපපලං වා පදුමං වා පුණ්ඩරිකං වා හිතං වා මච්ඡං වා කච්ඡපං වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්‍රිතකං ථෙය්‍යච්ඡෙතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛවංසං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයංසං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරජිකංසං.

7. නාමා නාම යාය තරති. නාමච්ඡං නාම හණ්ඩං නාමාය නිකඛිතං හෙති. නාමච්ඡං හණ්ඩං ‘අවහරිණාමී’ති ථෙය්‍යච්ඡෙතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛවංසං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛවංසං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයංසං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරජිකංසං. නාමං ‘අවහරිණාමී’ති ථෙය්‍යච්ඡෙතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛවංසං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛවංසං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයංසං. බකුච්ඡං මොචෙති, ආපතති දුක්ඛවංසං. බකුච්ඡං මොචෙත්වා ආමසති, ආපතති දුක්ඛවංසං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයංසං. උඤ්චං වා අධො වා තිරිසං වා අනාමසො කෙසංගමනාමපි සංඛ්‍යාමේති, ආපතති පාරජිකංසං.

8. යානි. නාම වංසං රථො සකචං සද්දමානිකා. යානච්ඡං නාම: හණ්ඩං යානෙ නිකඛිතං හෙති. යානච්ඡං හණ්ඩං ‘අවහරිණාමී’ති ථෙය්‍යච්ඡෙතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛවංසං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛවංසං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයංසං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරජිකංසං. යානං ‘අවහරිණාමී’ති ථෙය්‍යච්ඡෙතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛවංසං. ආමසති, ආපතති දුක්ඛවංසං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයංසං. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරජිකංසං.

9. භාණේ නාම සිසභාරෙ බකුභාරෙ කච්චාරෙ මුලමිඤ්ඤො. සිසෙ භාරං ථෙය්‍යච්ඡෙතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛවංසං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයංසං. බකුං මරෙපෙති, ආපතති පාරජිකංසං. බකුච්ඡං භාරං ථෙය්‍යච්ඡෙතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛවංසං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයංසං. කච්චං මරෙපෙති, ආපතති පාරජිකංසං. කච්චො භාරං ථෙය්‍යච්ඡෙතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛවංසං. එකුපෙති, ආපතති ථුල්ලච්චයංසං. භණ්ඩො හණ්ඩාති, ආපතති පාරජිකංසං. භණ්ඩො භාරං ථෙය්‍යච්ඡෙතො භුමිං නිකඛිතං, ආපතති පාරජිකංසං. ථෙය්‍යච්ඡෙතො භුමිකො ගණ්ණාති, ආපතති පාරජිකංසං.

6. උදකසාදි භාණ්ඩය නම් ජලයෙහි තබන ලද්දෙක් වෙයි. උදකසාදි භාණ්ඩය 'පාභාර ගන්තෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාආවාත් වේ. දියේ ගිලේ නම් හෝ දියෙන් මතු වේ නම් හෝ දුකුලාආවාත් වේ. ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජිආවාත් වේ. එහි ගටගත් උපුලක් හෝ පියුමක් හෝ හෙල පියුමක් හෝ තෙපුඹු දුළියක් හෝ මසකු හෝ කාසුඹුවකු හෝ, මසු පසක් හෝ අඟරා මසු පසක් හෝ අගතා දෑ සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම්, දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජි ආවාත් වේ.

7. නොහො නම් යළිකින් කරණය කෙරේ ද, එය යි. (නොවට්ඨ) තොකාසාදි භාණ්ඩ නම් නාවෙහි තබන ලද්දෙක් වෙයි. නාවෙහි වූ බඩුවක් 'පාභාර ගන්තෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම්, යේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තුඩු තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජි ආවාත් වේ. 'තාව පාභාර ගණිමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් යේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. ඔෂ්ම මුදු නම් දුකුලාආවාත් වේ. බෑම ම මුදු ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසි ආවාත් වේ. උබට හෝ යටට හෝ සරසට හෝ යටත් පිරිසෙසින් කෙසෙසත් පමණකුදු ගමන් කරවා නම් පරිජිආවාත් වේ.

8. යාන නම් හිදෙපුව ද, රිය ද, ගාල ද, ගුරුඵපියාපත් නසින් කල රිය ද වෙයි. යානසාදි භාණ්ඩය නම් යානයෙහි තබන ලද්ද වේ. යානයෙහි තුඩු භාණ්ඩය 'පාභාර ගන්තෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාආවාත් වේ. ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලා ආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජිආවාත් වේ. 'යානය පාභාර ගන්තෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාආවාත් වේ. ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජිආවාත් වේ.

9. භාර නම් හිසින් උසුලන බර ය, උරහිසින් උසුලන බර ය, ඉණෙන් උසුලන බර ය, එල්ලාගෙණ යන බර ය: හිසෙහි වූ බර සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසි ආවාත් වේ. කඳෙහි තබා නම් පරිජිආවාත් වේ. කඳෙහි වූ බර සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසි ආවාත් වේ. කටියෙහි තබා නම් පරිජි ආවාත් වේ. කටියෙහි වූ බර සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. අතට ගණි නම් පරිජිආවාත් වේ. අතෙහි වූ බර සොර සිත් ඇත්තේ බිම තබා නම් පරිජි ආවාත් වේ. සොර සිත් ඇත්තේ බිමින් ගණි නම් පරිජිආවාත් වේ.

10. ආණමො තාම පුපථාරමො ඵලාරමො. ආණමච්චං. තාමි හණං ආරුමෙ චතුති ණතෙති නිකඛිතනං හොති: භුමමච්චං ඵලච්චං ආකාසච්චං වෙහාසච්චං. ආරුමච්චං හණං 'අවහරිසාමි'ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ආමසති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ණනා වාවෙති, ආපතති පාරුජකස්ස. තඪ ජාතකං මූලං වා තචං වා පතනං වා පුපථං වා ඵලං වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්‍යතකං ථෙය්‍යවිතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ණනා වාවෙති, ආපතති පාරුජකස්ස. ආරුමං අභිසුඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සාමිකස්ස විමතිං උප්පාදෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. සාමිකො 'න මය්‍යං හවිසානි'ති ධුරං නිකඛිපති, ආපතති පාරුජකස්ස. ධම්මං චරනො සාමිකං පරුජෙති, ආපතති පාරුජකස්ස. ධම්මං චරනො පරජ්ජති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස.

11 විහාරච්චං තාම: හණං විහාරෙ චතුති ණතෙති නිකඛිතනං හොති: භුමමච්චං ඵලච්චං ආකාසච්චං වෙහාසච්චං. විහාරච්චං හණං 'අවහරිසාමි'ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ආමසති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ණනා වාවෙති, ආපතති පාරුජකස්ස. විහාරං අභිසුඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සාමිකස්ස විමතිං උප්පාදෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. සාමිකො 'න මය්‍යං හවිසානි'ති ධුරං නිකඛිපති, ආපතති පාරුජකස්ස. ධම්මං චරනො සාමිකං පරුජෙති, ආපතති පාරුජකස්ස. ධම්මං චරනො පරජ්ජති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස.

12. ඛෙතනං තාම යඪ පුබ්බතනං වා අපරතනං වා ජායති. ඛෙතනච්චං තාම: හණං ඛෙතෙත චතුති ණතෙති නිකඛිතනං හොති: භුමමච්චං ඵලච්චං ආකාසච්චං වෙහාසච්චං. ඛෙතනච්චං හණං 'අවහරිසාමි'ති ථෙය්‍යවිතො දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ආමසති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඵඤ්ඤෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ණනා වාවෙති, ආපතති පාරුජකස්ස. තඪ ජාතකං පුබ්බතනං වා අපරතනං වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්‍යතකං ථෙය්‍යවිතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඵඤ්ඤෙති ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ණනා වාවෙති, ආපතති පාරුජකස්ස. ඛෙතනං අභිසුඤ්ඤති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සාමිකස්ස විමතිං උප්පාදෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. සාමිකො 'න මය්‍යං හවිසානි'ති ධුරං නිකඛිපති, ආපතති පාරුජකස්ස. ධම්මං චරනො සාමිකං පරුජෙති, ආපතති පාරුජකස්ස. ධම්මං චරනො පරජ්ජති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ඛීලං වා රජ්ජං වා වතීං වා මරියාදං වා සඬකාමෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඵකං පයොගං අතාගතෙ, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. තස්මිං පයොගෙ අගතෙ, ආපතති පාරුජකස්ස.

10. ආණ්ඩු තම ප්‍රධාන ම ඵලාර්ථ සි. ආණ්ඩු භාණ්ඩ තම අරමුණු භූමිකාව, ස්ථලාර්ථ, ආකාශාර්ථ, විශායකාර්ථ යැයි සනාථ කැනීත් යම් තැනෙක තබන ලද්ද වෙයි. ආර්ථිකයෙහි තුළු බඩුවක් 'පැහැර ගන්නෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම් හෝ එයට යේ නම් හෝ දුකුලා ඇවැත් වේ. ආර්ථිකය කෙරේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. සොලොවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. තැනින් බැහැර කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. එහි හටගත් මූලක් හෝ පොත්තක් හෝ පත්‍රයක් හෝ ලෙක් හෝ ගෙඩියක් හෝ; පස් මස්සක් හෝ අතිරේක පස් මස්සක් හෝ අගනා දයක් සොර සිත් ඇත්තේ ආර්ථිකය කෙරේ ද දුකුලා ඇවැත් වේ. සොලොවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. 'අරම නොසකු ය'යි පැමිණිලි කෙරේ ද දුකුලා ඇවැත් වේ. හිමියාට විවේනි උපදවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. හිමියා 'මට අයත් නොවන්නේ ය'යි මූරතියෙකෙකු පස කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. යුක්ති බණන්නේ හිමියා පරදවා ද පරිජි ඇවැත් වේ. යුක්ති බණන්නේ තෙමේ පැරදේ ද පුලාසි ඇවැත් වේ.

11. විහාරය භාණ්ඩය නම් විහාරයෙහි සිටු තැනින් යම් තැනෙක තබන ලද්ද වෙයි: ඒ භූමිමට, ඵලමට, ආකාශමට, වෙහාසමට යන මොහු ය. විහාරය භාණ්ඩය 'පැහැර ගන්නෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලා ඇවැත් වේ. ආර්ථිකය කෙරේ ද දුකුලා ඇවැත් වේ. සොලොවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. තුළු තැනින් බැහැර කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. විහාරය නිමිති කොට තඩු පවර ද දුකුලා ඇවැත් වේ. හිමියාට විවේනි උපදවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. හිමියා 'මට නොවන්නේ ය'යි මූර තියෙකෙකු පස කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. යුක්ති බණන්නේ හිමියා පරදවා ද පරිජි ඇවැත් වේ. යුක්ති බණන්නේ තෙමේ පැරදේ ද පුලාසි ඇවැත් වේ.

12. කේන්ද්‍ර නම් යම් තැනෙක ඇල් ආදි ප්‍රබන්ධා ධාන්‍ය හෝ උසු, මුදු ආදි අපරන්ධා ධාන්‍ය හෝ හට ගණි ද එය සි. කේන්ද්‍රය භාණ්ඩය නම් කෙනෙහි සිටු තැනින් එක්තැනෙක තබන ලද්ද වෙයි: භූමිමට, ඵලමට, ආකාශමට, වෙහාසමට යන මොහු සි. කෙනෙහි වූ බඩුවක් 'පැහැර ගන්නෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ සොයා ද, යේ ද, දුකුලා ඇවැත් වේ. ආර්ථිකය කෙරේ ද දුකුලා ඇවැත් වේ. සොලොවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. තුළු තැනින් පහ කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. මසු පසක් හෝ අයිරා මසු පසක් අගනා එහි හටගත් ප්‍රබන්ධා හෝ අපරන්ධා හෝ සොර සිත් ඇත්තේ ආර්ථිකය කෙරේ ද දුකුලා ඇවැත් වේ. සොලොවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. තුළු තැනින් පහ කෙරේ ද පරිජි ඇවැත් වේ. කෙනට තඩු පවර ද දුකුලා ඇවැත් වේ. හිමියාට විවේනි උපදවා ද පුලාසි ඇවැත් වේ. හිමියා 'මට නො වන්නේ ය'යි බලාපොරොත්තුව හරි ද පරිජි ඇවැත් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ (හිමියා) පරදවා ද පරිජි ඇවැත් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ තෙමේ පැරදේ ද පුලාසි ඇවැත් වේ. ඉම් කණුව හෝ තමන් සකු කරන්නේ ද, රැහැන හෝ පතුරුවන්නේ ද, වැට හෝ ඇත් කරන්නේ ද, ඉම හෝ පුළුල් කරන්නේ ද, මෙසේ ඉම ඉවත් කෙරේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. එය පිළිබඳ එක් ප්‍රයෝගයක් (පමණක්) සමපූර්ණ නොවූ කල්හි පුලාසි ඇවැත් වේ. ඒ ප්‍රයෝගය (උත්සාහය) ද සමපූර්ණ වූ කල්හි පරිජි ඇවැත් වේ.

13. වඤ්ඤා නාම ආරුමවඤ්ඤා විහාරවඤ්ඤා. වඤ්ඤාමිතිං නාම: හණ්ඩං වඤ්ඤාමිං. වතුහි ණානෙහි නිකම්භතං හොති: භුමමධං ඵලධං ආකාසධං වෙහාසධං. වඤ්ඤාමිතිං හණ්ඩං ‘අවහරිසාමී’ති ථෙය්‍යවිතො: දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපනති දුක්ඛධංසං. ආමසති, ආපනති දුක්ඛධංසං. එකපෙති, ආපනති ජුලලවචයංසං. ණානා වාවෙති, ආපනති පාරුජකංසං. වඤ්ඤා අභිසුඤ්ඤාති, ආපනති දුක්ඛධංසං. සාමිකංසං විමෙතිං උපපාදෙති, ආපනති ජුලලවචයංසං. සාමිකංසං ‘ත චෙය්‍යං හවිසානී’ති ධුරං නිකම්භති, ආපනති පාරුජකංසං. ඛමමං වරනො: සාමිකං පරුජෙති, ආපනති පාරුජකංසං ඛමමං වරනො: පරජ්ජති, ආපනති ජුලලවචයංසං. ඛීලං වා රජ්ජං වා වහිං වා පාකාරං වා සම්භාමෙති, ආපනති දුක්ඛධංසං. එකං පයොගං අනාගතො, ආපනති ජුලලවචයංසං. තසමිං පයොගො අනාගතො, ආපනති පාරුජකංසං.

14. භාමමධං නාම: හණ්ඩං ගාමෙ වතුහි ණානෙහි නිකම්භතං හොති: භුමමධං ඵලධං ආකාසධං වෙහාසධං. හාමෙධං හණ්ඩං ‘අවහරිසාමී’ති ථෙය්‍යවිතො: දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපනති දුක්ඛධංසං. ආමසති, ආපනති දුක්ඛධංසං. එකපෙති, ආපනති ජුලලවචයංසං. ණානා වාවෙති, ආපනති පාරුජකංසං.

15. අරඤ්ඤා නාම යං මනුසානං පරිගහතිතං හොති, තං අරඤ්ඤාං. අරඤ්ඤාමිතිං නාම: හණ්ඩං අරඤ්ඤා වතුහි ණානෙහි නිකම්භතං හොති: භුමමධං ඵලධං ආකාසධං වෙහාසධං. අරඤ්ඤාමිතිං හණ්ඩං ‘අවහරිසාමී’ති ථෙය්‍යවිතො: දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපනති දුක්ඛධංසං. ආමසති, ආපනති දුක්ඛධංසං. එකපෙති, ආපනති ජුලලවචයංසං. ණානා වාවෙති, ආපනති පාරුජකංසං. තස්ථ ජාතකං කධං වා ලතං වා තිණං වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්‍යනකං ථෙය්‍යවිතො: ආමසති, ආපනති දුක්ඛධංසං. එකපෙති, ආපනති ජුලලවචයංසං. ණානා වාවෙති, ආපනති පාරුජකංසං.

16. උදකං නාම භාජනගතං වා හොති පොකඛරණීයා වා තලාකෙ වා. ථෙය්‍යවිතො: ආමසති, ආපනති දුක්ඛධංසං. එකපෙති, ආපනති ජුලලවචයංසං. ණානා වාවෙති, ආපනති පාරුජකංසං. අතනනො භාජනං පවෙසෙත්වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්‍යනකං උදකං ථෙය්‍යවිතො: ආමසති, ආපනති දුක්ඛධංසං. එකපෙති, ආපනති ජුලලවචයංසං. අතනනො භාජනගතං කරොති, ආපනති පාරුජකංසං. මරියාදං ජීන්ද්‍රති, ආපනති දුක්ඛධංසං. මරියාදං ජීන්ද්‍රත්වා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අශ්‍යනකං උදකං නිකම්භමෙති, ආපනති පාරුජකංසං. අතිරෙකමාසකං වා ලභනපඤ්චමාසකං වා අශ්‍යනකං උදකං නිකම්භමෙති, ආපනති ජුලලවචයංසං. චොසකං වා ලභනමාසකං වා අශ්‍යනකං උදකං නිකම්භමෙති, ආපනති දුක්ඛධංසං.

13. වාසනා නම් ආරාම වසනා විහාර වසනා යි. වාස්නාසංඝාණ්ඩා නම් වත්තෙහි සිටු තැනින් යම් තෘතේක තබන ලද්ද වෙයි: භූමමට්ඨය ඵලට්ඨය ආකාසට්ඨය වෙහාසට්ඨය යන මොහු ය. වත්තෙහි වූ බඩු 'පාභාර ගත්තෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු හෝ යොදා ද යේ ද දුකුලාආචාරීන් වේ. ආමඤ්චය කෙරේ ද දුකුලාආචාරීන් වේ. සොලොවා ද පුලාසිආචාරීන් වේ. තුඩු තැනින් පහ කෙරේ ද පරිජ්ඣාචාරීන් වේ. වත්තට තඩු පවරා ද දුකුලාආචාරීන් වේ. හිමියාට විමනි උපදවා ද පුලාසිආචාරීන් වේ. හිමියා 'මට තො වත්තේ යා'යි බලාපොරොත්තුව හරි ද පරිජ්ඣාචාරීන් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ හිමියා පරදවා ද පරිජ්ඣාචාරීන් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ තෙමේ පැරදේ ද පුලාසිආචාරීන් වේ. ඉම් කණුව හෝ රැහැන හෝ වැට හෝ පවුර හෝ තමන් සතු වන සේ වෙතස් කෙරේ ද දුකුලාආචාරීන් වේ. එක් ප්‍රයෝගයක් සමුඤ්ඤා නොවූ කල්හි පුලාසිආචාරීන් වේ. ඒ ප්‍රයෝගය ද සමුඤ්ඤා වූ කල්හි පරිජ්ඣාචාරීන් වේ.

14. ශ්‍රාමණී නම් ගමෙහි සිටු තැනින් එක් තෘතේක තබන ලද භාණ්ඩය වෙයි: භූමමට්ඨ, ඵලට්ඨ, ආකාසට්ඨ, වෙහාසට්ඨ (යන මොහු ය.) ගමෙහි වූ භාණ්ඩයක් 'පාභාර ගත්තෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාආචාරීන් වේ. ආමඤ්චය කෙරේ නම් දුකුලාආචාරීන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාරීන් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාචාරීන් වේ.

15. අරණ්‍ය නම් මිනිසුන් විසින් පරිහානිත යමක් වේ ද එය අරණ්‍යය යි. අරණ්‍යසංඝාණ්ඩය නම් අරණෙහි සිටු තැනින් එක් තෘතේක තබන ලද්ද වෙයි. භූමමට්ඨ, ඵලට්ඨ, ආකාසට්ඨ, වෙහාසට්ඨ යන මොහු යි. අරණෙහි වූ භාණ්ඩයක් 'පාභාරගත්තෙමි'යි සොර සිත් ඇත්තේ දෙවැන්නකු සොයා නම් හෝ යේ නම් හෝ දුකුලාආචාරීන් වේ. ආමඤ්චය කෙරේ නම් දුකුලාආචාරීන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාරීන් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාචාරීන් වේ. මසු පසක් හෝ අධිරා මසු පසක් අගතා එහි හටගත් ලීයක් හෝ වැලක් හෝ තණ හෝ සොර සිත් ඇත්තේ ආමඤ්චය කෙරේ නම් දුකුලාආචාරීන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාරීන් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ් ආචාරීන් වේ.

16. උදක නම් භාජනගත වූ හෝ පොකුණෙහි වූ හෝ තඩාගයෙහි වූ දියෙක් වේ. එය සොර සිත් ඇත්තේ ආමඤ්චය කෙරේ නම් දුකුලාආචාරීන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාරීන් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ් ආචාරීන් වේ. තමාගේ බඳුන එහි එව මසු පසක් හෝ අධිරා මසු පසක් හෝ අගතා දියක් සොර සිත් ඇත්තේ ආමඤ්චය කෙරේ නම් දුකුලාආචාරීන් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආචාරීන් වේ. තම බඳුනට ගණි නම් පරිජ් ආචාරීන් වේ. මියර සිඳි නම් දුකුලාආචාරීන් වේ. මියර සිඳි මසු පසක් හෝ හෝ අධිරා මසු පසක් හෝ අගතා දියක් නික්මවා ගණි නම් පරිජ් ආචාරීන් වේ. මස්සකට වැසී වූ හෝ මසු පසකට අඩු වූ අගතා දියක් නික්මවා ගණි නම් පුලාසිආචාරීන් වේ. මස්සක් හෝ උනුමස්සක් හෝ අගතා දියක් නික්මවා ගණි නම් දුකුලාආචාරීන් වේ.

17. දහනපොනං නාම ජිනනං වෘ දච්ඡන්තං වෘ. පඤ්චමාසකං වෘ අතිරෙකපඤ්චමාසකං වෘ අග්ගතකං ථෙය්‍යවිතොතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛං-වස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලවචයස්ස. ධානා වෘවෙති, ආපතති පාරුඡිකස්ස.

18. වනසනී¹ නාම මනුස්සානං පරිගහතිතො හොති රුකෙතො පරිභොගො. ථෙය්‍යවිතොතා ජිඤ්ඤති, පඤ්ඤා පඤ්ඤා ආපතති දුක්ඛංවස්ස. එකං පඤ්ඤාං අනාගතො ආපතති ජුලලවචයස්ස. තස්මිං පඤ්ඤාං අනාගතො ආපතති පාරුඡිකස්ස.

19. භරණකං නාම අඤ්ඤස්ස භරණකං භණ්ඩං. ථෙය්‍යවිතොතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛංවස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලවචයස්ස. ධානා වෘවෙති. ආපතති පාරුඡිකස්ස. 'සභභණ්ඩභාරකං තෙස්සාමී'ති පඨමං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති ජුලලවචයස්ස. දුතියං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති පාරුඡිකස්ස. 'පතිතං භණ්ඩං ගහෙස්සාමී'ති පාඨාපෙති, ආපතති දුක්ඛංවස්ස. පතිතං භණ්ඩං පඤ්චමාසකං වෘ අතිරෙකපඤ්චමාසකං වෘ අග්ගතකං ථෙය්‍යවිතොතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛංවස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලවච-යස්ස. ධානා වෘවෙති, ආපතති පාරුඡිකස්ස.

20. උපතිධි නාම උපතිතඛිභතං භණ්ඩං. 'දෙහි මෙ භණ්ඩ'න්ති චුච්ච-මානො 'නාහං ගණ්හාමී'ති භණ්ඨි, ආපතති දුක්ඛංවස්ස. සාමිකස්ස මිලෙතිං උපපාදෙති, ආපතති ජුලලවචයස්ස. සාමිකො 'ත මයහං දස්සති'ති චුරං නිකඛිපති, ආපතති පාරුඡිකස්ස. ධම්මං වරතොතො සාමිකං පරුජෙති, ආපතති පාරුඡිකස්ස. ධම්මං වරතොතො පරුජෙති, ආපතති ජුලලවචයස්ස.

21. සුඛකාසාහං නාම රඤ්ඤ ධම්මං හොති පඤ්චකම්මෙති වෘ තදීතිජෙච වෘ ගාමඤ්ඤා වෘ 'අනු පච්චිස්ස සුඛකං ගණ්හනතු'ති. නනු පච්චිස්සා රාජග්ගං භණ්ඩං පඤ්චමාසකං වෘ අතිරෙකපඤ්චමාසකං වෘ අග්ගතකං ථෙය්‍යවිතොතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛංවස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලල-වචයස්ස. පඨමං පාදං සුඛකාසාහං අතිකකාමෙති, ආපතති ජුලලවචයස්ස. දුතියං පාදං අතිකකාමෙති, ආපතති පාරුඡිකස්ස අනොතො සුඛකාසාහො ඝිතො ඛති සුඛකාසාහං පානෙති, ආපතති පාරුඡිකස්ස. සුඛකං පරිහරති, ආපතති දුක්ඛංවස්ස.

22. භාණො නාම මනුස්සපාණො චුච්චිති. ථෙය්‍යවිතොතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛංවස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලවචයස්ස. ධානා වෘවෙති, ආපතති පාරුඡිකස්ස. 'පදසා තෙස්සාමී'ති පඨමං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති ජුලලවචයස්ස. දුතියං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති පාරුඡිකස්ස.

23. අපදං නාම අතිමච්ඡා. පඤ්චමාසකං වෘ අතිරෙකපඤ්චමාසකං වෘ අග්ගතකං ථෙය්‍යවිතොතා ආමසති, ආපතති දුක්ඛංවස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලවචයස්ස. ධානා වෘවෙති, ආපතති පාරුඡිකස්ස.

¹ වනපති, චෙඡස.

17. දහගසොනි නම් සිදිත ලද හෝ නො සිදිත ලද දහාවුයෙක් දහන පවත=දහාව වෙයි. මසු පසක් හෝ අසිරු මසු පසක් හෝ අගනා දහාවි සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ආවාත් වේ.

18. වනස්පති නම් මිනිසුන් විසින් පරිගෘහිත මිනිසුන්ගේ පරිහෝග වූ වෘක්ෂයෙක් වෙයි. සොර සිත් ඇත්තේ (එය) සිදි නම් පහරක් පාසා දුකුලා-ආවාත් වේ. එක් පහරක් නො පැමිණී කල්හි පුලාසිආවාත් වේ. ඒ පහර ද පැමිණී කල්හි පරිජ්ආවාත් වේ.

19. හරණක නම් අනෙකකුට ගෙන යන බඩුවෙකි. සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසි ආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ආවාත් වේ. 'බඩුව සමග ගෙන යන්නහු හැර ගෙන යන්නෙම'යි පලමු පිය ඉදිරියට තබා නම් පුලාසි ආවාත් වේ. දෙවෙනි පිය ඉදිරියට තබා නම් පරිජ්ආවාත් වේ. 'වැටුනු බඩුව හැර ගන්නෙම'යි බිම ලවා නම් දුකුලාආවාත් වේ. මසු පසක් හෝ අසිරු මසු පසක් හෝ අගනා වැටුනු බඩුවක් සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ආවාත් වේ.

20. උපහිධි නම් රක්තා පිණිස තැවූ බඩුව ය. 'මගේ බඩුව දෙව'යි කියනු ලබන්නේ 'මම නො ගණිම'යි කියා නම් දුකුලාආවාත් වේ. හිමියාට විමසී උපදවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. හිමි තෙමේ 'මට නො දෙන්නේ යා'යි ධුරනි:නක්ෂප කෙරේ නම් පරිජ්ආවාත් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ හිමියා පරදවා නම් පරිජ්ආවාත් වේ. විනිශ්චය කරන්නේ (තෙමේ) පරදී නම් පුලාසිආවාත් වේ.

21. සුඛකහාන නම් කඳු කපොල්ලෙක හෝ ගංකොටෙක හෝ ගම් දෙරෙක හෝ 'මෙහි පැමිණියහුගෙන් සුංචන් ගණිත්වා'යි රජු විසින් නියම කොට තබන ලද්දක් වේ. එහි පිවිස රජුගේ සුංචනට සුදුසු වූ මසු පසක් හෝ අසිරු මසුපසක් හෝ අගනා බඩුවක් සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. පලමු පිය සුංචන් ගන්නා තැනින් ඉක්මවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. දෙවෙනි පිය ඉක්මවා නම් පරිජ් ආවාත් වේ. සුංචන් ගන්නා තැනැ කුල සිටියේ සුංචන් ගන්නා තැනින් සුංකම පිටතට හෙලා නම් පරිජ් ආවාත් වේ. සුංකම වලකා නම් දුකුලාආවාත් වේ.

22. ප්‍රාණ නම් මනුෂ්‍ය ප්‍රාණියෙක් කියනු ලැබේ. සොර සිතින් ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ආවාත් වේ. 'පා ගමනින් ගෙන යන්නෙම'යි පලමු පිය ඉදිරියට තබවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. දෙවෙනි පිය තබවා නම් පරිජ් ආවාත් වේ.

23. අපද නම් හපියෝ ය මත්ස්‍යයෝ ය. මසු පසක් හෝ අසිරු මසුපසක් හෝ අගනා සතකු සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. සොලොවා නම් පුලාසිආවාත් වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ආවාත් වේ.

24. දව්වදං නාම මනුස්සා පකඛජාතා ථෙය්‍යච්චෙතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස. ‘පදසා නෙස්සාමී’ති පඤ්ඤං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. දුතියං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස.

25. වතුපපදං නාම හප්පි අස්සා ඔච්ඡා ගොණා ගඋභා පසුකා. ථෙය්‍යච්චෙතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස. ‘පදසා නෙස්සාමී’ති පඤ්ඤං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. දුතියං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. තතියං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. වතුඡං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස.

26. ඔහුපපදං නාම විච්ඡකා-සතපදි-උච්චාලිඛගපාණකා. පඤ්ඤමාසකං වා අතිරෙකපඤ්ඤමාසකං වා අග්ගතකං ථෙය්‍යච්චෙතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස. ‘පදසා නෙස්සාමී’ති සඛකාමෙති, පදෙ පදෙ ආපතති ජුලලච්චයස්ස. පච්ඡමං පාදං සඛකාමෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස.

27. ඔච්චරණො නාම හණ්ඨං ඔච්චිත්වා ආචිකති “ඉඡ්ඡන්තාමං හණ්ඨං අච්චරති” ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො තං හණ්ඨං අච්චරති, ආපතති උභීතනං පාරුඡකස්ස.

28. ඔතිරනෙඛා නාම අහටං හණ්ඨං ගොපෙතො පඤ්ඤමාසකං වා අතිරෙකපඤ්ඤමාසකං වා අග්ගතකං ථෙය්‍යච්චෙතො ආමසති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපතති ජුලලච්චයස්ස. ණානා වාචෙති, ආපතති පාරුඡකස්ස.

29. සංවිදුඛිභාරො නාම සමබ්හුලා සංවිදතිත්වා එකො හණ්ඨං අච්චරති, ආපතති සබ්බෙසං පාරුඡකස්ස.

30. සඛෙකතකමමං නාම සඛෙකතං කරොති පුරෙහතතං වා පච්ඡා-හතතං වා රතතිං වා දිවා වා ‘තෙන සඛෙකතෙන තං හණ්ඨං අච්චරති’ති ආපතති දුක්ඛටස්ස. තෙන සඛෙකතෙන තං හණ්ඨං අච්චරති, ආපතති උභීතනං පාරුඡකස්ස. තං සඛෙකතං පුරෙ වා පච්ඡා වා තං හණ්ඨං අච්චරති, මුලච්චස්ස අනාපතති. අච්චාරකස්ස ආපතති පාරුඡකස්ස.

31. නිමිතනකමමං නාම නිමිතතං කරොති ‘අකංඛිං වා නිඛනිස්සාමි හමුකං වා උකංඛිපිස්සාමි සීසං වා උකංඛිපිස්සාමි, තෙන නිමිතෙන තං හණ්ඨං අච්චරති’ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. තෙන නිමිතෙන තං හණ්ඨං අච්චරති, ආපතති උභීතනං පාරුඡකස්ස. තං නිමිතතං පුරෙ වා පච්ඡා වා තං හණ්ඨං අච්චරති, මුලච්චස්ස අනාපතති, අච්චාරකස්ස ආපතති පාරුඡකස්ස.

24. දව්පද නම් ඡේතිස්සද, පක්ඛිත්ත ද වෙත්. සොර සිත් ඇත්තේ ආමඝීතය කෙරේ නම් දුකුලාඥාවාත් වේ. සොලොවා නම් ථුලාසිඥාවාත් වේ. නානිත් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවාත් වේ. 'පා ගමනිත් ගෙණ යත්තෙමි'යි පලමු පිය ඉදිරියට නබ්වා නම් ථුලාසිඥාවාත් වේ. දෙවෙනි පිය නබ්වා නම් පරිජ්ඣාවාත් වේ.

25. වතුපද නම් ඇත් ය, අස් ය, ඔවු ය, ගව ය, කොටඵ ය, සෙසු සිවු-පාවෝ ය යන මොහු වෙති. සොර සිත් ඇත්තේ ආමඝීතය කෙරේ නම් දුකුලාඥාවාත් වේ. සොලොවා නම් ථුලාසිඥාවාත් වේ. නානිත් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවාත් වේ. 'පා ගමනිත් ගෙණ යත්තෙමි'යි පලමු පිය ඉදිරියට නබ්වා නම් ථුලාසිඥාවාත් වේ. දෙවෙනි පිය නබ්වා නම් ථුලාසි-ඥාවාත් වේ. තෙවැනි පිය නබ්වා නම් ථුලාසිඥාවාත් වේ. සිවුවන පිය නබ්වා නම් පරිජ්ඣාවාත් වේ.

26. බහුපද නම් ගෝණුස්සෝ ය, පත්තායෝ ය, බුපණුවෝ ය, යන මොහු වෙත්. මසු පසක් හෝ අසිරා මසු පසක් හෝ අගතා සනකු සොර සිත් ඇත්තේ ආමඝීතය කෙරේ නම් දුකුලාඥාවාත් වේ. සොලොවා නම් ථුලාසි ඥාවාත් වේ. නානිත් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ඣාවාත් වේ. 'පා ගමනිත් ගෙණ යත්තෙමි'යි ඉදිරියට ගමන් කරවා නම් පියක් පාසා ථුලාසිඥාවාත් වේ. පැසුම් පිය මාරා කරවා නම් පරිජ්ඣාවාත් වේ.

27. බවරක නම් (යමෙක්) බඩුවක ඔත්තු බලා 'මේ නම් බඩුව පැහැර ගණුව'යි කියා නම් දුකුලාඥාවාත් වේ. හෙතෙමේ ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ නම් දෙදෙනාට ම පරිජ්ඣාවාත් වේ.

28. මනිරකඩ නම් අනෙකකු ගෙණවුත් තුබූ බඩුව රක්තේ වෙයි. මසු පසක් හෝ අසිරා මසු පසක් හෝ අගතා එය සොර සිත් ඇත්තේ ආමඝීතය කෙරේ නම් දුකුලාඥාවාත් වේ. සොලොවා නම් ථුලාසිඥාවාත් වේ. නානිත් පහ කෙරේ නම් පරිජ් ඥාවාත් වේ.

29. සංවිද්‍යවහාර නම් බොහෝ දෙනෙකු සහා කොට ගෙන එකෙක් බඩුවක් සොරකම් කරයි. ඒ සියල්ලන් හට පරිජ්ඣාවාත් වේ.

30. සබ්බෙතභක්ඛී නම් පෙරවරා හෝ පස්වරා හෝ රූ හෝ දවල් හෝ 'අසෝ සලකුණෙන් බඩු ගණුව'යි සලකුණු කෙරෙයි. 'ඒ සලකුණෙන් ඒ බඩුව ගණුව'යි කියා නම් දුකුලාඥාවාත් වේ. ඒ සලකුණෙන් ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ නම් දෙදෙනාට ම පරිජ්ඣාවාත් වේ. ඒ සලකුණට නියමිත කාලයට පෙර හෝ පසුව හෝ ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ නම් මූලිකයාට ඥාවාත් නොවේ. සොරකම් කරන්නන්ට පරිජ්ඣාවාත් වේ.

31. නිමිතභක්ඛී නම් 'ඥාස හෝ කනිත්තෙමි. බාම හෝ නගන්තෙමි සීස හෝ ඔසවන්තෙමි. ඒ නිමිත්තෙන් ඒ බඩුව පැහැර ගණුව'යි නිමිති කෙරෙයි නම් දුකුලාඥාවාත් වේ. ඒ නිමිත්තෙන් ඒ බඩුව පැහැර ගණී නම් දෙදෙනාට ම පරිජ් ඥාවාත් වේ. ඒ නිමිත්තට පෙර හෝ පසුව හෝ ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ නම් මූලිකයාහට ඥාවාත් නො වේ. සොරකම් කරන්නන්ට පරිජ්ඣාවාත් වේ.

32. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙනි ‘ඉත්තනාමං හණ්ඨං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස සො නං මඤ්ඤමානො චං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරාජිකස්ස.

33. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙනි ‘ඉත්තනාමං හණ්ඨං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො චං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරති, මූලට්ඨස්ස අනාපතති. අවහාරකස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස.

34. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙනි ‘ඉත්තනාමං හණ්ඨං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො චං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරාජිකස්ස.

35. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙනි ‘ඉත්තනාමං හණ්ඨං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරති, මූලට්ඨස්ස අනාපතති අවහාරකස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස.

36. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙනි, “ඉත්තනාමස්ස පාවදු: ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස පාවදභු: ඉත්තනාමො ඉත්තනාමං හණ්ඨං අවහරතු”ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො ඉතරස්ස ආරොවෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අවහාරකො පතිගණ්ඨාති, මූලට්ඨස්ස ආපතති ජුලලවටස්ස. සො ඤං හණ්ඨං අවහරති, ආපතති සබ්බෙසං පාරාජිකස්ස.

37. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙනි, “ඉත්තනාමස්ස පාවදු: ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස පාවදභු, ඉත්තනාමො ඉත්තනාමං හණ්ඨං අවහරතු”ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො අඤ්ඤං ආණාපෙනි, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අවහාරකො පතිගණ්ඨාති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො චං හණ්ඨං අවහරති, මූලට්ඨස්ස අනාපතති. ආණාපකස්ස ච අවහාරකස්ස ච ආපතති පාරාජිකස්ස.

38. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙනි ‘ඉත්තනාමං හණ්ඨං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො ගන්ඨො චුත පට්ඨාගච්ඡති ‘නාහං සකෙකාමි චං හණ්ඨං අවහරිතු’න්ති. සො චුත - ආණාපෙනි ‘යදු සකෙකාමි තදු චං හණ්ඨං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො චං හණ්ඨං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරාජිකස්ස.

39. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙනි ‘ඉත්තනාමං හණ්ඨං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො ආණාපෙනො විපපට්ඨාරී න සාවෙති ‘මො අවහරී’ති. සො චං හණ්ඨං අවහරති, ආපතති උභින්නං පාරාජිකස්ස.

40. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙනි ‘ඉත්තනාමං හණ්ඨං අවහරා’ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සො ආණාපෙනො විපපට්ඨාරී සාවෙති ‘මො අවහරී’ති. සො ‘ආණතො ආහං කස්ස’ති චං හණ්ඨං අවහරති, මූලට්ඨස්ස අනාපතති, අවහාරකස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස.

32. මහණෙක් මහණකුට 'මෙ නම් බඩුව සොරා ගණුව'යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආවාදීන් වේ. හෙතෙමේ එය යා යි හහනේ එය ම සොරකම් කෙරේ නම් දෙදෙනාහට පරිජ්ඣාවාදීන් වේ.

33. මහණෙක් මහණකුට 'මෙ නම් බඩුව සොරා ගණුව'යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආවාදීන් වේ. හෙතෙමේ එය ම යා යි හහනේ අනෙකක් සොරකම් කෙරේ නම් මූලිකයාහට ආවාදීන් නො වේ. සොරකම් කරන්නහුට පරිජ්ඣාවාදීන් වේ.

34. මහණෙක් මහණකුට 'මෙ නම් බඩුව සොරකම් කරව'යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආවාදීන් වේ. හෙතෙමේ අනෙකෙකු යි හහනේ එය සොරකම් කෙරේ නම් දෙදෙනාටම පරිජ්ඣාවාදීන් වේ.

35. මහණෙක් මහණකුට 'මෙ නම් බඩුව සොරකම් කරව'යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආවාදීන් වේ. හෙතෙමේ අනෙකකු යි හහනේ අනෙකක් සොරකම් කෙරේ නම් මූලිකයාහට ආවාදීන් නො වේ. සොරකම් කරන්නහුට පරිජ්ඣාවාදීන් වේ.

36. මහණෙක් "මෙ නම් ආත්තේ 'මෙ නම් බඩුව පාහාර ගණිවා'යි මෙ නම් ආත්තේ මෙනම් ආත්තහුට කියවායි "මෙනම් ආත්තහුට කියව"යි දන්වා නම් දුකුලාආවාදීන් වේ. හෙතෙමේ (එය) දන්වා නම් දුකුලාආවාදීන් වේ. අවහාරක තෙමේ පිටිගණී නම් මූලිකයාහට ඉලාසිආවාදීන් වේ. හෙතෙමේ ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ නම් සියල්ලන්හට පරිජ්ඣාවාදීන් වේ.

37. "මෙ නම් ආත්තේ 'මෙ නම් බඩුව පාහාර ගණිවා'යි මෙ නම් ආත්තේ මෙ නම් ආත්තහුට කියවායි මෙ නම් ආත්තහුට කියව"යි මහණෙක් මහණකුට අණවා නම් දුකුලා ආවාදීන් වේ. හෙතෙමේ (අසවලාට මෙසේ කියව යි) අනෙකකුහට අණ කරයි නම් දුකුලාආවාදීන් වේ. අවහාරක තෙමේ පිටිගණී නම් දුකුලාආවාදීන් වේ. හෙතෙමේ ඒ බඩුව සොරකම් කෙරේ නම් මූලිකයාහට ආවාදීන් නො වේ. අණවන්නහුට ද පාහාර ගන්නහුට ද පරිජ්ඣාවාදීන් වේ.

38. මහණෙක් මහණකුට, 'මෙ නම් බඩුව සොරකම් කරව'යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආවාදීන් වේ. හෙතෙමේ ගොස් 'ඒ බඩුව ගන්නට මම නො සමත්' යි පෙරලා එයි. මහණ තෙමේ 'යම් දවසක සමත් වී නම් එදවසෙහි ඒ බඩුව පාහාර ගණුව'යි නාවක අණවා නම් දුකුලාආවාදීන් වේ. ඒ මහණ තෙමේ ඒ බඩුව සොරකම් කරයි නම් දෙදෙනාහට ම පරිජ්ඣාවාදීන් වේ.

39. මහණෙක් මහණකුට 'මෙනම් බඩුව සොරකම් කරව'යි අණවයි නම් දුකුලා ආවාදීන් වේ. හෙතෙමේ අණ කොට විපිටිසර වෙයි. 'නො ගණුව'යි නො කියයි. හේ ඒ බඩුව සොරකම් කරයි. දෙදෙනාහට ම පරිජ්ඣාවාදීන් වේ.

40. මහණෙක් මහණකුට 'මෙනම් බඩුව සොරකම් කරව'යි අණවා නම් දුකුලාආවාදීන් වේ. හෙතෙමේ අණ කොට විපිටිසර වූයේ 'නො ගණුව'යි අසවයි. හේ 'තා විසින් මම අණ කරණ ලද්දේම' යි ඒ බඩුව සොරකම් කරයි. මූලිකයාහට ආවාදීන් නො වේ. පාහාර ගන්නහුට පරිජ්ඣාවාදීන් වේ.

41. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙනි 'ඉත්ථනාමං භණ්ඨං අවහරා'ති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. සො ආණාපෙනා විපට්ඨසාරී සාවෙනි 'මා අවහරී'ති. සො 'සුච්ඡු'ති ඕරමති, උභින්නං අනාපතති.

42. පඤ්චභාකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස. පරපරිඤහිතඤ්ච භොති, පරපරිඤහිතසඤ්ඤී ව, ගරුකො ව භොති පරික්ඛාරො පඤ්චමාසකො වා අතිරෙකපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං භොති. ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එඤ්ඤපෙනි, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. ණානා වාවෙනි, ආපතති පාරාජිකස්ස.

43. පඤ්චභාකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. පරපරිඤහිතඤ්ච භොති, පරපරිඤහිතසඤ්ඤී ව, ලහුකො ව භොති පරික්ඛාරො අතිරෙකමාසකො වා උෂ්නපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍ය විත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං භොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එඤ්ඤපෙනි, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ණානා වාවෙනි, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස.

44. පඤ්චභාකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති දුක්ඛට්ඨං. පරපරිඤහිතඤ්ච භොති, පරපරිඤහිතසඤ්ඤී ව, ලහුකො ව භොති පරික්ඛාරො මාසකො වා උෂ්නමාසකො වා, ථෙය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං භොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එඤ්ඤපෙනි, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ණානා වාවෙනි, ආපතති දුක්ඛට්ඨං.

45. ඡහි ආකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස. න ව සකසඤ්ඤී, න ව විස්සාසගාහී, න ව තාවකාලීකං, ගරුකො ව භොති පරික්ඛාරො පඤ්චමාසකො වා අතිරෙකපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං භොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එඤ්ඤපෙනි, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. ණානා වාවෙනි, ආපතති පාරාජිකස්ස.

46. ඡහි ආකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස. න ව සකසඤ්ඤී, න ව විස්සාසගාහී, න ව තාවකාලීකං, ලහුකො ව භොති පරික්ඛාරො අතිරෙකමාසකො වා උෂ්නපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං භොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. එඤ්ඤපෙනි, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ණානා වාවෙනි, ආපතති ථුල්ලච්චයස්ස.

47. ඡහි ආකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපතති දුක්ඛට්ඨං:- න ව සකසඤ්ඤී, න ව විස්සාසගාහී, න ව තාවකාලීකං, ලහුකො ව භොති පරික්ඛාරො මාසකො වා උෂ්නමාසකො වා, ථෙය්‍යවිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං භොති, ආමසති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං, එඤ්ඤපෙනි, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. ණානා වාවෙනි, ආපතති දුක්ඛට්ඨං.

41. මහනෙක් මහණකුට 'මෙතම් බඩුව ගණුව'යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආචාර්ය වේ. හෙ තෙමේ අණවා විපිලිසර වූයේ 'නො ගණුව'යි අස්වයි. හේ 'මැනවැ'යි අත්හරියි. දෙදෙනාට ම ආචාර්ය නො වේ.

42. හිමියන් හුදුන් දෑය ගත්තහුට පස් අසුරකින් පරිජ්ජාවාර්ය වේ: අනුන් අයත් දෙයක් වේ ද, අනුන් අයත් යායි හැඟීම් ඇත්තෙක් වේ ද, පස් මස්සක් හෝ අධිර පස් මස්සක් හෝ අගනා ගරා පිරිකරකුත් වේ ද, සොර සිත එළඹ සිටියේත් වේ ද, ආමභීතය කෙරේ ද, දුකුලාආචාර්ය වේ, සොලොවා නම් ජුලායිආචාර්ය වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ් ආචාර්ය වේ.

43. හුදුන් දෑය ගත්තහුට පස් අසුරකින් ජුලායිආචාර්ය වේ. අනුන් සතු දෙයෙක් වෙයි ද, අනුන් සතු යායි හැඟීම් ඇත්තේ වෙයි ද, මස්සකට වැඩි වූ හෝ පස් මස්සකට අඩු වූ ලඝු පිරිකරක් වෙයි ද, සොර සිත එළඹ සිටියේත් වේ ද, ආමභීතය කෙරේ ද, දුකුලාආචාර්ය වේ. සොලොවා නම් දුකුලාආචාර්ය වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් ජුලායි ආචාර්ය වේ.

44. හුදුන් දෑය ගත්තහුට පස් අසුරකින් දුකුලාආචාර්ය වේ. මෙරමා සතු දෑයකුත් වේ ද, මෙරමා සතුය යන හැඟීම් ඇත්තේත් වේ ද, මස්සක් හෝ උනුමස්සක් හෝ අගනා ලඝු පිරිකරකුත් වේ ද, සොර සිත එළඹ සිටියේත් වේ ද, ආමභීතය කෙරේ ද, දුකුලාආචාර්ය වේ. සොලොවා නම් දුකුලාආචාර්ය වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් දුකුලා ආචාර්ය වේ.

45. හුදුන් දෑය පැහැර ගත්තහුට ආකාර සයෙකින් පරිජ්ජාවාර්ය වේ. 'මෙය මා සතු ය' යන හැඟීම් තැත්තේත් වේ ද, විශ්වාසශ්‍රාහය තැත්තෙක් වේ ද, නාවකාලිකත් නො වෙයි ද, මසු පසක් හෝ අධිරින් මසු පසක් අගනා ගරා පිරිකරකුත් වේ ද, සොර සිත එළඹ සිටියේත් වේ ද, ආමභීතය කෙරේ ද, දුකුලාආචාර්ය වේ. සොලොවා නම් ජුලායි ආචාර්ය වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් පරිජ්ජාවාර්ය වේ.

46. හුදුන් දෑය ගත්තහුට අසුරා සයෙකින් ජුලායිආචාර්ය වේ. 'මා සතුය' යන හැඟීම් තැත්තේ වේ ද, විශ්වාසශ්‍රාහය තැත්තේ වේ ද, තච්ඤාලිත් නො වේ ද, මස්සකින් වැඩි වූ මසු පසකින් අඩු වූ ලඝු පිරිකරකුත් වේ ද, සොර සිත එළඹ සිටියේත් වේ ද, ආමභීතය කෙරේ ද, දුකුලාආචාර්ය වේ; සොලොවා නම් දුකුලා ආචාර්ය වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් ජුලායි ආචාර්ය වේ.

47. හුදුන් දෑය ගත්තහුට අසුරා සයෙකින් දුකුලාආචාර්ය වේ. 'තමා සතු ය' යන හැඟීම් තැත්තේත් වේ ද, විශ්වාසශ්‍රාහය තැත්තේත් වේ ද, තච්ඤාලිත් නො වේ ද, මස්සක් හෝ උනු මස්සක් හෝ අගනා ලඝු පිරිකරකුත් වේ ද, සොර සිත එළඹ සිටියේත් වේ ද, ආමභීතය කෙරේ ද, දුකුලාආචාර්ය වේ. සොලොවා නම් දුකුලාආචාර්ය වේ. තැනින් පහ කෙරේ නම් දුකුලාආචාර්ය වේ.

48. පඤ්චභාසාකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපත්ති දුක්ඛටස්ස න ච පරපරිඤ්ඤානං හොති, පරපරිඤ්ඤානසඤ්ඤාදී ව, ගරාකො ච හොති පරික්ඛාරො පඤ්චමාසකො වා අතිරෙකපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍යචිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. ණානා වාචෙති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

49. පඤ්චභාසාකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපත්ති දුක්ඛටස්ස න ච පරපරිඤ්ඤානං හොති, පරපරිඤ්ඤානසඤ්ඤාදී ව, ලහුකො ච හොති පරික්ඛාරො අතිරෙකමාසකො වා උෂනපඤ්චමාසකො වා, ථෙය්‍ය චිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. ණානා වාචෙති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

50. පඤ්චභාසාකාරෙහි අදින්නං ආදියන්තස්ස ආපත්ති දුක්ඛටස්ස න ච පරපරිඤ්ඤානං හොති, පරපරිඤ්ඤානසඤ්ඤාදී ව, ලහුකො ච හොති පරික්ඛාරො මාසකො වා උෂනමාසකො වා, ථෙය්‍යචිත්තඤ්ච පච්චුපට්ඨිතං හොති, ආමසති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. එඤ්ඤපෙති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. ණානා වාචෙති, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

51. අනාපත්ති සකසඤ්ඤාදියං ¹, විසාසගාභෙ, තාචකාලීකෙ, පෙන-පරිඤ්ඤාභෙ, තිරිච්ඡානගතපරිඤ්ඤාභෙ, පංසුකුලසඤ්ඤාදියං, උමමන්තකස්ස, ඛිත්තචිත්තස්ස, වෙදනට්ඨස්ස, ² ආදිකමමිකස්සාති.

අදින්නාද්‍යනමති පරිමහාණවාරො නිට්ඨිතො

1 සකසඤ්ඤාදියං. සී. මු. 2 වෙදනාට්ඨස්ස, ඡේතං.

48. නුදුන් දෑ ගන්තනුට පස් අසුරකින් දුකුලාආවැන් වේ. අනුන් අධිති දෑයක් නො වෙයි ද, අනුන් අයත් යා යි හැඟීම ඇත්තේ වෙයි ද, මසු පසක් හෝ අධිරා, මසු පසක් හෝ අගතා ගරා පිරිකරක් වෙයි ද, සොර සිතක් ඵලඹ සිටියේ වෙයි ද, ආමශීතය කෙරෙයි ද, දුකුලාආවැන් වේ. සොලොවා නම් දුකුලාආවැන් වේ. තුලු තැනින් පහ කෙරේ නම් දුකුලා ආවැන් වේ.

49. නුදුන් දෑ ගන්තනුට පස් අසුරකින් දුකුලාආවැන් වේ: අනුන් අධිති දෑයකුත් නො වෙයි ද, අනුන් අයත් යා යි හැඟීම ඇත්තේත් වෙයි ද, අධිරා මස්සක් හෝ උනුපස් මස්සක් හෝ අගතා ලඝු වූ පිරිකරකුත් වෙයි ද, සොර සිතක් ඵලඹ සිටියේ වෙයි ද, ආමශීතය කෙරේ ද, දුකුලාආවැන් වේ. සොලොවා නම් දුකුලාආවැන් වේ. තුලු තැනින් මුදවා නම් දුකුලා ආවැන් වේ.

50. පස් අසුරකින් නුදුන් දෑ ගන්තනුට දුකුලාආවැන් වෙයි: අනුන් අධිති දෑයක් නොවෙයි ද, අනුන් අයත් යයි හැඟීම ඇත්තේ වෙයි ද, මස්සක් හෝ උනු මස්සක් හෝ අගතා ලඝු වූ පිරිකරකුත් වෙයි ද, සොර සිතක් ඵලඹ සිටියේ වෙයි ද, ආමශීතය කෙරේ ද, දුකුලාආවැන් වෙයි. සොලොවා නම් දුකුලාආවැන් වෙයි. තැනින් මුදවා නම් දුකුලාආවැන් වේ.

51. (මේ වසතුට) මා සතුය යන හැඟීම් ඇත්තාහට ද, විශ්වාස ශ්‍රාහය ඇතිකල්හි ද, නවීකැලියෙහි ද, ප්‍රත්‍යයන් සතු දෑයෙහි ද, තිරිසනුන් සතු දෑයෙහි ද, පංඉකුලසංඥාවෙන් ගන්තනුට ද, උන්මත්තකයාට ද, වික්ෂිප්‍යා සිත් ඇත්තනුට ද, වෙදනාවෙන් පෙළුනනුට ද, ආදිකමිකයාට ද ආවැන් නො වේ.

අදිනනාදන ශික්ෂාපදයෙහි පලමු වන බණවර නිමි.

විනිතවජු

උඤ්ඤාපා

රජකෙහි පඤ්ඤා අකඛාතා වතුරෙ අත්ථරණෙහි ව,
අඛකාචෙ වෙ පඤ්ඤා පඤ්ඤාභාරණකෙන ඡ.

නිරුතභියා පඤ්ඤා අකඛාතා වාතෙහි අපරෙ දුට්ඨෙ,
අසමභිනෙන කුසාපාතො ජනනායෙන¹ සභා දස.

විභාසෙහි පඤ්ඤා අකඛාතා පඤ්ඤා වෙව අමුලකා
දුඛිකෙහි කුරමංසඤ්ඤා පුච්ඡකඛලීමොදකා.

සපරිකඛාරථවිකං² භිසිචංසා න නිකඛමෙ,
බාදභියඤ්ඤා විඤ්ඤාං සසඤ්ඤාය පරෙ දුට්ඨෙ.

සතත නාවභරුමාති සතතවෙව අවාහරුං,
සඛකස්ස අවාහරුං සතත පුපෙථහි අපරෙ දුට්ඨෙ.

තයො ව චුතතවාදිනො මණ්ණි නිණ්ණි අතිකකමෙ,
සුකරු ව මීගා චෙච්ඡා යානං වාපි පවට්ඨි.

දුට්ඨෙ පෙසී දුට්ඨෙ දුරු පංසුකුලං දුට්ඨෙ දකා,
අනුපුඤ්ඤාවිධානෙන තදඤ්ඤා න පරිපුරති.

සාවඤ්ඤා වතුරෙ මුට්ඨි ඤෙ විභාසා දුට්ඨෙ තිණා,
සඛකස්ස භාජස්සං සතත සතත වෙව අසාමිකා.

දුරුදකං³ චෙනිකා ඤෙ තිණානි සඛකස්ස සතත අවභාසිසෙයස්සං⁴
සස්සාමිකං න වාපි නීභරෙය්‍ය භරෙය්‍ය සස්සාමිකං නාවකාලීකං.

වච්ඡා රුජගහෙ වෙව වෙසාලීයා ව අජජුකො,
බාරුණසී ව කොසමේඪී සාගලා දඤ්ඤානෙහි වාති.

1. තෙත බො පත සමයෙන ඡබ්බකභියා භිකූ උජ්ජකත්ථරණං ගනඤ්ඤා රජකභණ්ඩිකං අවහරිංසු. තෙසං කුකකුච්චං අභොසි: භගවතො සිකඛාපදං පඤ්ඤානකං. කච්චි භු බො මෙයං පාරුජිකං ආපනතීං ආපනනා'ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙස්සං -පෙ- ආපනතීං තුලොභ භිකඛවෙ ආපනනා පාරුජිකනතී. (1)

2. තෙත බො පත සමයෙන අඤ්ඤානරෙ භිකූ උජ්ජකත්ථරණං ගනඤ්ඤා මහග්ගං දුස්සං පසිසිනා ථෙය්‍යචිතතං උපපාදෙසී. තස්ස කුකකුච්චං අභොසි: කච්චි භු බො අභං පාරුජිකං ආපනතීං ආපනනා'ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසී: අනාපනතී භිකූ විතතුපපාදෙ'ති. (2)

1. ජනනාභරෙන. ඡා. 2. ච්චිකා. මජ්ඣ. 3. දුරුදකා. ඡා. 4. අවභාසිසෙය්‍යා. සීඞු. 5. අස්සාමිකා. මජ්ඣ.

විනිශ්චිත කථාවයකු

උද්ඝනනාමා

රජක බඩු විසින් වසතු පසෙක් ද අභරණ නිසා සතරෙක් ද අකි-
කාරයෙන් පසෙක් ද භාරක විසින් පසක් හා සයෙක් ද කියන ලදහ. (25)

නිරුතනියෙන් පසෙක් ද වාතයෙන් දෙකෙක් ද අසමහිනන කුසාපාත-
ජනනගත වසතු තුණ සමග දසයෙක් කියන ලදී. (10)

විසාස විසින් පසෙක් ද අමුලක පසෙක් ද දුර්භික්ඛයෙහි කුර-මංස-
පුව-සකවලික-මොදක වශයෙන් පසෙක් ද කියන ලද හ. (15)

පරිකාර වසතු සතරෙකී, සකපරිකාර එකෙකී, එවිකා-භිසි-
විවරවංස-න නිකම වසයෙන් සතරෙකී, බාදනීය නිසා එකෙකී. තවත්
සසඤ්ඤ විසින් දෙකෙකී. (12)

තාවහරාමෙහි සතෙකී, අවාහරාමෙහි සතෙකී, සබ්බසත්තක අවහාර
සතෙකී. පුපථාරාම විසින් තවත් දෙකෙකී. (23)

චුතතවාදී තුණෙකී. මණි අතිකතම තුණෙකී. සුකර දෙකෙකී. මිග
දෙකෙකී. චෙට් දෙකෙකී. යාතය පෙරමියෙහි කී එකෙකී. (13)

මංස පෙසි දෙකෙකී. දරා දෙකෙකී. පංසුකුල එකෙකී. උදක (තදී)
දෙකෙකී. අනුපුබ්බසංවිධාන 'තපරිපුරි' සමග දෙකෙකී. එයින් අත්‍ය වූ
එකෙකී. (10)

සාවෘතෙහි මුට්ඨි වඤ්ඤ සතරෙකී, විසාස දෙකෙකී, තිණ දෙකෙකී,
සබ්බභාජන සතෙකී. අසාමික විසින් සතෙකී. (22)

දරා-උදක-මෙතනිකා වසයෙන් තුණෙකී. තිණ දෙකෙකී. අවහාරන
වඤ්ඤ සතෙකී. සසාමික නීහරෙය-නාවකාලික හරෙය වසයෙන්
දෙකෙකී. (14)

වමොනුවර, රජගතනුවර, විසල්පුර අපඤ්ඤ බරණස, කොසමානුවර,
සාගලපුර දමනික යයි වඤ්ඤ සයෙකී. (6)=150

1. එසමයෙහි සවග මහණහු රද තොටකට ගොස් රෙදි පොච්චියක්
සොරකම් කලාහු ය. "භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපද පණවන ලදී.
"කිම, අපි පරිච්ඡ ඇවෑමින් අවන්තමෝ ද?"යි ඔවුනට කුකුළු ඇතිවී ය.
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කලාහු ය. "මහණෙනි, තෙපි පරිච්ඡ
ඇවෑමින් අවන්තහුය"යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදල සේක. (1)

2. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් රද තොටකට ගොස් මාහැඬි වතක්
දක සොරසින් ඉපදවී ය. "කිම, මම පරිච්ඡ ඇවෑමින් අවන්තමී දෝ"යි ඔහුට
කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කෙලේ ය. "මහණ
විතෙතාත්පාදයෙහි ඇවෑමින් තොමෝ" යැයි වදල සේක. (2)

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු රජකත්ථරණං ගනාවො මහග්ගං දුග්ගං පසසිඤ්ඤා ථෙය්‍යවිතො ආමසී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසී: -පෙ- අනාපනති භික්ඛු පාරුජකස්ස. ආපනති දුක්කච්චස්සාති. (3)

4. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු රජකත්ථරණං ගනාවො මහග්ගං දුග්ගං පසසිඤ්ඤා ථෙය්‍යවිතො ඵ්ඤ්ඤපෙසී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසී. -පෙ- අනාපනති භික්ඛු පාරුජකස්ස. ආපනති ථුලලච්චයස්සාති. (4)

5. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු රජකත්ථරණං ගනාවො මහග්ගං දුග්ගං පසසිඤ්ඤා ථෙය්‍යවිතො ධානා වාවෙසී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසී: -පෙ- ආපනතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරුජකනති. (5)

6. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු මහග්ගං උත්තරත්ථරණං පසසිඤ්ඤා ථෙය්‍යවිතො උපපාදෙසී. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො ආමසී. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො ඵ්ඤ්ඤපෙසී. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො ධානා වාවෙසී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසී: -පෙ- ආපනතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරුජකනති. (6-9)

7. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු දිවා භණ්ඩං පසසිඤ්ඤා නිමිතතං අකාසී 'රතතිං අවහරිස්සාමි'ති සො තං මඤ්ඤමානො තං අවහරි. -පෙ- තං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරි, -පෙ- අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො තං අවහරි. -පෙ- අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසී: -පෙ- ආපනතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරුජකනති. (10-13)

8. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු දිවා භණ්ඩං පසසිඤ්ඤා නිමිතතං අකාසී 'රතතිං අවහරිස්සාමි'ති. සො තං මඤ්ඤමානො අතතො භණ්ඩං අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසී: -පෙ- අනාපනති භික්ඛු පාරුජකස්ස. ආපනති දුක්කච්චස්සාති. (14)

9. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤස්ස භණ්ඩං හරනො සිසෙ හාරං ථෙය්‍යවිතො ආමසී. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො ඵ්ඤ්ඤපෙසී. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො ඛන්ධං ඔරෙපෙසී. -පෙ- ඛන්ධෙ භාරං ථෙය්‍යවිතො ආමසී. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො ඵ්ඤ්ඤපෙසී. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො කපිං ඔරෙපෙසී. -පෙ- කපියා භාරං ථෙය්‍යවිතො ආමසී. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො ඵ්ඤ්ඤපෙසී. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො හන්තෙ අග්ගහෙසී. -පෙ- හන්තෙ භාරං ථෙය්‍යවිතො භුමියං නික්ඛපි. -පෙ- ථෙය්‍යවිතො භුමිනො අග්ගහෙසී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසී: -පෙ- ආපනතිං නිං භික්ඛු ආපනො පාරුජකනති (15-25)

10. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අජේඛාකාසෙ චිවරං පත්ථරිඤ්ඤා විහාරං පාමසී. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු 'මාසී දං චිවරං තස්සි'ති පටිසාමෙසී. සො නික්ඛමිඤ්ඤා තං භික්ඛුං පුච්ඡි: ආට්ඨසො මග්ගං චිවරං කෙන අවහටනති. සො ඵචමාහ: මයා අවහටනති. සො තං ආදීසී. 'අග්ගමණොසී නි'නති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසී: -පෙ- භගවතො ඵ්ඤ්ඤපෙසී. අරෙවෙසී. කිඤ්ඤිතො නිං භික්ඛු'ති. 'නිරුතතිපථො අහං භගවා'ති. අනාපනති භික්ඛු නිරුතතිපථො'ති. (26)

3. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් රදනොටකට ගොස් මාහැඟි වතක් දැක සොරසිතැතියෙක් ආමයීනය කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ පරිජී ඇවැත් නො වේ. දුකුලාඇවැත් වේ” යැ යි වදාලු සේක. (3)

4. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් රදනොටකට ගොස් මාහැඟි වතක් දැක සොර සිත් ඇත්තේ සෙලාපී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ පරිජී ඇවැත් නො වේ. චූලාසි ඇවැත් වේ” යැ යි වදාලු සේක. (4)

5. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් රදනොටකට ගොස් මාහැඟි වතක් දැක සොරසිත් ඇත්තේ තුඩු තැනින් පහ කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ තෝ පරිජී ඇවැත් අවත්තෙහි යැ” යි වදාලු සේක, (5)

6. එසමයෙහි එක්තර පිණ්ඩවාරික මහණෙක් මාහැඟි උතුරු අතුරු-ණක් දැක සොරසිත් ඉපද විය. ... සොර සිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙළේ ය. ... සොර සිත් ඇත්තේ සෙලාපී ය. ... සොර සිත් ඇත්තේ තුඩු තැනින් පහ කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය: ... “මහණ තෝ පරිජී ඇවැත් අවත්තෙහි යැ” යි වදාලු සේක. (6-9)

7. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් දවල් භාණ්ඩයක් දැක ‘ඊ සොර පැහැර ගත්තෙමි’ යි නිමිති කෙළේ ය. හේ ‘එයැ’ යි හඟිමින් එය සොරකම් කෙළේ ය. ... ‘එයැ’ යි හඟිමින් අතෙකක් සොරකම් කෙළේ ය. ... ‘අතෙකෙකැ’ යි හඟිමින් එය සොරකම් කෙළේ ය. ... ‘අතෙකෙකැ’ යි හඟිමින් අතෙකක් සොරකම් කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය: ... “මහණ තෝ පරිජී ඇවැත් අවත්තෙහි යැ” යි වදාලු සේක. 10-13

8. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් දවල් භාණ්ඩයක් දැක ‘ඊ සොර ගත්තෙමි’ යි නිමිති කෙළේ ය. හෙ තෙමේ ‘එම යැ’ යි හඟිමින් තමා සතු භාණ්ඩයක් සොරකම් කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, පරිජී ඇවැත් නො වේ. දුකුලා ඇවැත් වේ” යැ යි වදාලු සේක. 14

9. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් අතෙකෙකු සතු භාණ්ඩයක් ගෙණ යන්නේ හිසෙහි තුඩු බර සොරසිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙළේ ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ සෙලාපී ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ කරට ගත්තේ ය. ... තරෙහි වූ බර සොරසිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙළේ ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ සෙලාපී ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ උකුලට ගත්තේ ය. ... උකුලෙහි වූ බර සොරසිත් ඇත්තේ ආමයීනය කෙළේ ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ සෙලාපී ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ අතින් ගත්තේ ය. ... අතෙහි වූ බර සොරසිත් ඇත්තේ බිම තැබී ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ පිමින් උඩට ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය: ... “මහණ තෝ පරිජී ඇවැත් අවත්තෙහි යැ” යි වදාලු සේක. (15-25)

10. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් අභ්‍යවකාශයෙහි සිටුරක් අකුට විහාරයට ගියේ ය. එක්තර මහණෙක් ‘මේ සිටුර නො වැනැයේ වා’ යි තැන්පත් කොට තැබී ය. ඒ මහණ තෙමේ නික්ම ගොස් “ඇවැත, මාගේ සිටුර කවරකු විසින් පැහැර ගන්නා ලද දෑ” යි ඒ මහණකු විවාලේ ය. ‘මවිසින් පැහැර ගන්නා ලද යැ’ යි ඒ මහණ කී ය. හෙ තෙමේ ‘තෝ අප්‍රමණයෙහි යැ’ යි කීය, එය ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් සැල කෙළේ ය. “මහණ තෝ කෙබඳු සිතැහි යෙහි දෑ” යි අසා වදාලු සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම ව්‍යවහාර වචන ඇත්තෙමි වෙමි” යි හේ කීය. “මහණ, ව්‍යවහාරවචනයෙහි ඇවැත් නො වේ” යැ යි වදාලු සේක. (26)

11. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පිඨෙ චීවරං නික්ඛි-
 පිනා -පෙ- පිඨෙ නිසීදනං නික්ඛිපිනා -පෙ- හෙට්ඨාපිඨෙ පතනං නික්ඛිපිනා
 විහාරං පාවිසී. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ‘මායං පනෙනා තඤ්ඤිති පටිසාමෙසි. සො
 නික්ඛමිනා තං භික්ඛුං පුච්ඡී: ‘ආට්ඨසො මඤ්ඤං පනෙනා කෙන අවහටො’ති.
 සො එවමාහ: ‘මයා අවහටො’ති. සො තං ආදිසී ‘අඤ්ඤමණො’සි නි’නති.
 තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු නිරුතතිපථෙ”ති. (27-29)

12. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී වතියා චීවරං
 පන්ථිතා විහාරං පාවිසී. අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී ‘මාසීදං චීවරං තඤ්ඤිති
 පාවිසාමෙසි. සා නික්ඛමිනා තං භික්ඛුනීං පුච්ඡී: ‘අයොස මඤ්ඤං චීවරං ඉකත
 අවහට’නති. සා එවමාහ: ‘මයා අවහට’නති. සා තං ආදිසී ‘අඤ්ඤමණො’සි නි’නති.
 තස්සා කුක්කුච්චං අහොසී. අථ ඛො සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීතං එතමන්ථං
 ආරොවෙසී. භික්ඛුනීයො භික්ඛුතං එතමන්ථං ආරොවෙසුං. භික්ඛු භගවතො
 එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනාපතති භික්ඛවෙ නිරුතතිපථෙ”ති. (30)

13. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වාතමණෙලිකාය
 උක්ඛිතතං සාටකං පඤ්ඤානා ‘සාමිකාතං දඤ්ඤාමිති අඤ්ඤෙසි. සාමිකා තං
 භික්ඛුං වොදෙසුං: ‘අඤ්ඤමණො’සි නි’නති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ-
 කිඤ්චිතො නා භික්ඛු’ති. ‘අථෙය්‍යචිතො අභං භගවා’ති. “අනාපතති භික්ඛු
 අථෙය්‍යචිතො”ති. (31)

14. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වාතමණෙලිකාය
 උක්ඛිතතං වෙඨනං ‘පුරෙ සාමිකා පඤ්ඤානා’ති ථෙය්‍යචිතො අඤ්ඤෙසි.
 සාමිකා තා භික්ඛුං වොදෙසුං: ‘අඤ්ඤමණො’සි නි’නති. තස්ස කුක්කුච්චං
 අහොසී -පෙ- “ආපතතිං නා භික්ඛු ආපනො පාරාජික”නති. (32)

15. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පුසාතං ගනානා
 අභිනෙත සරීරෙ පංසුකුලං අඤ්ඤෙසි. තඤ්ඤං ච සරීරෙ පෙනො අභිවක්ඛො
 හොති. අථ ඛො සො පෙනො තං භික්ඛුං එතදවොච: “මා භනෙත මඤ්ඤං
 සාටකං අඤ්ඤෙසී”ති. සො භික්ඛු ආනාදියනො අභමාසී. අථ ඛො තං
 සරීරං උට්ඨතිනා තස්ස භික්ඛුතො පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුච්ඡි. අථ ඛො සො
 භික්ඛු විහාරං පවිසීනා ආරං ඵකෙසී. අථ ඛො තං සරීරං තනෙච්ච පරිපතී¹.
 තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී - පෙ - “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. න ච
 භික්ඛවෙ අභිනෙත සරීරෙ පංසුකුලං ගහෙතඛං. යො ගණෙහස්ස, ආපතති
 දුක්ඛට්ඨස්සා”ති. (33)

16. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඤ්ඤා චීවරෙ
 භාජියමානෙ ථෙය්‍යචිතො කුඤ්ඤං සඤ්ඤාමෙතා චීවරං අඤ්ඤෙසී. තස්ස
 කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- “ආපතතිං නා භික්ඛු ආපනො පාරාජික”නති. (34)

1. පරිපච්චි, කපච්චි.

11. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පුටුවක් මත සිටුව බහා තබා ... පුටුවක් මත තිසිදනග බහා තබා ... පුටුවක් යට පාත්‍රය බහා තබා විහාරයට ගියේ ය. එක්තරා මහණෙක් 'මේ පාත්‍රය නො නැසේව'යි තැන්පත් කොට තැබී ය. ඒ මහණ නික්ම අවුත් තෙල මහණහුගෙන් "ඇවත, මාගේ පාත්‍රය කවරකු විසින් පැහැර ගන්නා ලද දූ"යි විචාලේ ය. හෙතෙම 'මා විසින් පැහැර ගන්නා ලදූ'යි මෙසේ කී ය. හේ "තෝ අශ්‍රමණයෙහි යා"යි කියා එය ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... "මහණ, ව්‍යවහාර වචනයෙහි ඇවැත් නො වේ" යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාලසේක. (27-29)

12. එසමයෙහි එක්තරා මෙහෙණක් වැවේ සිටුව අකුට විහාරයට ගියා ය. එක්තරා මෙහෙණක් 'මේ සිටුව නො නැසේව'යි තැන්පත් කොට තැබුවා ය. ඔ නික්මවුත් ඒ මෙහෙණගෙන් 'ආයතීවෙනි, මාගේ සිටුව කවරකු විසින් පැහැරගන්නා ලද දූ'යි මෙසේ විචාලා ය. 'මා විසින් පැහැර ගන්නා ලද යෑ'යි ඔ මෙසේ කීවා ය. ඒ මෙහෙණ එය ගත්තී ය. 'තෝ නොමෙහෙණකෑ'යි කීවු ය. ඇට කුකුල් විය. ඉන් පසු ඒ මෙහෙණ මෙහෙණන්ට මෙපවත් දැන්වුවා ය. මෙහෙණහු හිසුන්ට මෙපවත් සැල කලාහු ය. හිසුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ කරුණ සැල කලාහු ය. "මහණෙහි ව්‍යවහාරවචනයෙහි ඇවැත් නො වේ" යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාලසේක. (30)

13. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පෙයාසුලහින් තහන ලද සඵලක් දක 'හිමියන්ට දෙමි'යි ගත්තේ ය. 'තෝ අශ්‍රමණයෙක් වෙහි ය'යි හිමිහු ඒ මහණහට වොදනා කලාහු ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි දූ"යි අසා වදාලසේක. "භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නොසොර සිත් ඇත්තෙමි වීමි"යි කී ය. "මහණ සොර සිත් තැත්තහුට ඇවැත් නො වේ" යයි වදාලසේක. (31)

14. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පෙයාසුලහින් තහන ලද හිමි-වෙඵමක් 'නො බෝ වේලාවකින් හිමියෝ දක්නාහ, ඊට පෙර ගණිමි'යි සිතා) සොරසිත් ඇත්තේ හැර ගත්තේ ය. හිමියෝ ඒ මහණහට "තෝ අශ්‍රමණයෙහි"යි වොදනා කලාහු ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... "මහණ තෝ පරිච්ඡාදාත් අවත්තෙහි ය"යි වදාල සේක. (32)

15. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොහොනට ගොස් නුඹුත් මල සිරුරෙහි පංසුකුල වසත්‍රය හැර ගත්තේ ය. ඒ සිරුරෙහි ද ප්‍රෙනයෙක් අධිගාහිත වී ය. එකල්හි ඒ ප්‍රෙනයා ඒ මහණහට "වහන්ස, මගේ වසත්‍රය නොගත මැනව"යි කී ය. ඒ මහණ තෙමේ එය නො සලකමින් ගියේ ය. ඉන් පසු ඒ සිරුර තැහිට ඒ මහණහු පසුපස පුහුබැත්දේ ය. එකල්හි ඒ මහණ විහාරයට ගොස් දොර වැසී ය. ඉක්මනි ඒ සිරුර එහි ම පතිත විය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... "මහණ, පරිච්ඡාදාත් නො වේ. "මහණෙහි, නුඹුත් සිරුරෙහි පංසුකුල වසත්‍රය නො ගතයුතු ය. සමෙක් ගත්තේ තමී දුකුලාඇවැත් වේ"යි වදාල සේක. (33)

16. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සහසකු සිටුවා බෙදනු ලබන කල්හි සොරසිත් ඇත්තේ කුසපත් මාරු කොට සිටුවක් ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... "මහණ තෝ පරිච්ඡාදාත් අවත්තෙහි යා" යි වදාල සේක. (34)

17. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ආතඤ්ඤ ජනනාඤ්ඤෙ අඤ්ඤා-
 කරස්ස භික්ඛුතො අනතරවාසකං අතතතො ඔඤ්ඤාමානො නිවාසෙසී. අථ
 ඛො සො භික්ඛු ආයස්මනතං ආතඤ්ඤ ඵතදවොච: “කීස්ස මෙ ත්වං ආට්ඨසො
 ආතඤ්ඤ, අනතරවාසකං නිවාසෙසී”ති. “සකසඤ්ඤේ අභං ආට්ඨසො”ති. භගවතො
 ඵතමන්ථං ආරොචෙසුං- පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ සකසඤ්ඤේස්සා”ති. (35)

18. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා
 ඕරොභනතා සීභවිඝාසං පස්සිනා පවාපෙනා පරිභුඤ්ඤේසු. තෙසං කුකකුට්ඨං
 අභොසී -ප- “අනාපතති භික්ඛවෙ සීභවිඝාසෙ”ති. (36)

19. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා
 ඕරොභනතා ව්‍යග්ඝවිඝාසං පස්සිනා -පෙ- දීපිවිඝාසං පස්සිනා -පෙ-
 කරච්ඡවිඝාසං පස්සිනා -පෙ- කොකවිඝාසං පස්සිනා පවාපෙනා
 පරිභුඤ්ඤේසු. තෙසං කුකකුට්ඨං අභොසී -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ
 කීර්ච්ඡාතගතපරිග්ගහෙ”ති. (37-40)

20. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු සඛ්ඝස්ස
 ඔදනෙ භාජියමානෙ “අපරස්ස භාගං දෙභී”ති අමුලකං අග්ගහෙසී. තස්ස
 කුකකුට්ඨං අභොසී -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. ආපතති සමප-
 ජාතමුසාවාදෙ පාවිතතියස්සා”ති. (41)

21. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු සඛ්ඝස්ස බාදනියෙ
 භාජියමානෙ -පෙ- සඛ්ඝස්ස පුච්චෙ භාජියමානෙ -පෙ- සඛ්ඝස්ස උච්ඡ්චති
 භාජියමානෙ -පෙ- සඛ්ඝස්ස නිව්ඛරුසකෙ භාජියමානෙ “අපරස්ස භාගං
 දෙභී”ති අමුලකං අග්ගහෙසී. තස්ස කුකකුට්ඨං අභොසී -පෙ- “අනාපතති
 භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති සමපජාතමුසාවාදෙ පාවිතතියස්සා”ති. (42-45)

22. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු දුබ්භිකෙඛ ඔදනීය-
 ඝරං පච්චිනා පතතපුරං ඔදනං ථෙය්‍යවිතෙතා අවහරී. තස්ස කුකකුට්ඨං
 අභොසී -පෙ- “ආපතතිං ත්වං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (46)

23. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු දුබ්භිකෙඛ පුච්චඝරං
 පච්චිනා පතතපුරං මංසං ථෙය්‍යවිතෙතා අවහරී. තස්ස කුකකුට්ඨං අභොසී.
 -පෙ- “ආපතතිං ත්වං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”න්ති. (47)

24. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු දුබ්භිකෙඛ පුච්චඝරං
 පච්චිනා පතතපුරං පුච්චං ථෙය්‍යවිතෙතා අවහරී -පෙ- පතතපුරා සකඛ-
 ට්ඨෙයා ථෙය්‍යවිතෙතා අවහරී -පෙ- පතතපුරෙ මොදකෙ ථෙය්‍යවිතෙතා
 අවහරී. තස්ස කුකකුට්ඨං අභොසී -පෙ- “ආපතතිං ත්වං භික්ඛු ආපනො
 පාරාජික”න්ති. (48-50)

17. එසමයෙහි ආයුෂමත් අතද තෙරණුවෝ ගිනිහල් ගෙහි එක්තරා මහණකුගේ අදහසක් 'තමාගේ යෑ'යි හඟිමින් හැන්දහ. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ ආයුෂමත් ආතන්ද සඵවිරයන්ට මෙය කී ය. "ඇවැත්නි, ආතන්ද සඵවිරයෙහි, තෙපි මගේ අදහස කුමක් ගෙසින් ඇන්දහ ද?" යි විචාලේ ය. "ඇවැත්නි, මම 'මගේ යෑ' යි හඟිමි ඇත්තෙමි වීම' යි තෙරණුවෝ කීහ. භ්‍යවකුන් වහන්සේට මෙ කරුණ සෑල කලාහු ය. ... "මහණෙනි, 'තමා සතු ය' යන හඟිමි ඇත්තහුට ඇවැත් නො වේ" ය යි වදාල සේක. (35)

18. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු ගිජුකුඵපච්චෙත් බස්නාහු සිංහයකු විසින් ඉඳුල් කල මසක් දැක පිසවා අනුභව කලාහු ය. ඔවුන්ට කුකුස් විය. ... "මහණෙනි, සීහවිසාසයෙහි ඇවැත් නො වේ" ය යි වදාල සේක. (36)

19. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු ගිජුකුඵපච්චෙත් බස්නාහු ව්‍යාභ්‍ර-යකු ඉඳුල් කල මසක් දැක, ... දිවියකු කා හැර දැමූ මසක් දැක ... කරබානා වලසකු කා හැර දැමූ මසක් දැක ... වාකයකු කා ඉතිරි කල මසක් දැක පිසවා අනුභව කලාහු ය. ඔවුන්ට කුකුස් විය. ... "මහණෙනි, තිරිසනුන් අයත් දෑයෙහි ඇවැත් නො වේ" ය යි වදාල සේක. (37-40)

20. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සහනට බත් බෙදන කල්හි 'අතෙකකුට ද කොටසක් දෙව'යි අමුලු කොට ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... "මහණ, පරිච්ඡාචාච්ච නො වේ. දැන දැන මුසවා කීමෙහි පවිති ඇවැත් වේ" ය යි වදාල සේක. (41)

21. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සහනට කැවිලි බෙදන කල්හි, ... සහනට පු බෙදන කල්හි, ... සහනට උක් දමූ බෙදන කල්හි ... සහනට තිඹිරි බෙදන කල්හි, 'අතෙකකුට ද කොටසක් දෙව'යි අමුලු කොට (පිලිගා නැතිව) ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... "මහණ, පරිච්ඡාචාච්ච නො වේ. දැන දැන බොරු කීමෙහි පවිති ඇවැත්වේ" ය යි වදාල සේක. (42-45)

22. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දුර්භික්ෂයෙහි විකිණීමට බත් පිසන ගෙයකට පැමිණ සොර සිත් ඇත්තේ පාත්‍රය පුරා බත් හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුස් විය, ... "මහණ, තෝ පරිච්ඡාචාච්ච අවත්තෙහි යෑ" යි වදාල සේක. (46)

23. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දුර්භික්ෂයෙහි විකිණීමට මස් පිසන ගෙයකට පිවිස සොරසිත් ඇත්තේ පාත්‍රය පුරා මස් හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... "මහණ, තෝ පරිච්ඡාචාච්ච අවත්තෙහි ය" යි වදාල සේක (47)

24. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දුර්භික්ෂයෙහි කැවුම් පිසන ගෙයකට පැමිණ සොරසිත් ඇත්තේ පාත්‍රය පුරා කැවුම් හැර ගත්තේ ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ පාත්‍රය පුරා ලහලු හැර ගත්තේ ය. ... සොරසිත් ඇත්තේ පාත්‍රය පුරා අත්ගලා හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. "මහණ, තෝ පරිච්ඡාචාච්ච අවත්තෙහි" යයි වදාල සේක (48-50.)

25. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දිවා පරික්ඛාරං පඤ්ඤා නිමිතතං අකාසි: “රතතිං අවහරිස්සාමී”ති. සො තං මඤ්ඤමානො තං අවහරි -පෙ- තං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරි -පෙ- අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො තං අවහරි -පෙ- අඤ්ඤං මඤ්ඤමානො අඤ්ඤං අවහරි -පෙ- තස්ස කුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං චං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (51-54)

26. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දිවා පරික්ඛාරං පඤ්ඤා නිමිතතං අකාසි. “රතතිං අවහරිස්සාමී”ති. සො තං මඤ්ඤමානො අතනො පරික්ඛාරං අවහරි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුඡකස්ස, ආපතති දුක්ඛකචස්සා”ති. (55)

27. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පිඨෙ ඵවිකං පඤ්ඤා ඉතො ගණ්හනො පාරුඡකො භවිස්සාමිති සහ පිඨකෙන සඛ්ඛාමෙචා අග්ගභෙසි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං චං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (56)

28. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඛ්ඛස්ස භිසිං ඵෙය්‍යවිනො අවහරි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං චං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (57)

29. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු විචරවංසෙ විචරං ඵෙය්‍යවිනො අවහරි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං චං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (58)

30. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු විහාරෙ විචරං අවහරිචා ඉතො නික්ඛමනො පාරුඡකො භවිස්සාමිති විහාරං න නික්ඛමි. භික්ඛු භගවතො එතමඡං ආරොචෙසුං -පෙ- “නික්ඛමෙය්‍ය වා සො භික්ඛවෙ මොඤ්ඤරිසො න වා නික්ඛමෙය්‍ය ආපතති පාරුඡකස්සා”ති. (59)

31. තෙන ඛො පන සමයෙන දෙව භික්ඛු සභායකා භොන්ති. එකො භික්ඛු ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසි. දුතියො භික්ඛු සඛ්ඛස්ස බාදනීයෙ භාජිතං මානෙ සභායකස්ස භාගං ගභෙචා තස්ස විස්සසනො පරිභුඤ්ඤි. සො ජාතීචා තං වොදෙසි: ‘අස්සමණො ‘සි ච’න්ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අගොසි. භගවතො එතමඡං ආරොචෙසි -පෙ- “කීඤ්චිතො චං භික්ඛු?”ති “විස්සාසගාහී අහං භගවා”ති. “අනාපතති භික්ඛු විස්සාසගාහෙ”ති. (60)

32. තෙන ඛො සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු විචරකමමං කරොන්ති. සඛ්ඛස්ස බාදනීයෙ භාජිතමානෙ සබ්බෙසං පටිවිංසා ආහරිචා උපනික්ඛිතො භොන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො පටිවිංසං අතනො මඤ්ඤමානො පරිභුඤ්ඤි. සො ජාතීචා තං වොදෙසි: ‘අස්සමණො ‘සි ච’න්ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අගොසි. භගවතො එතමඡං ආරොචෙසි -පෙ- “කීඤ්චිතො චං භික්ඛු”ති සකසඤ්ඤි අහං භගවා”ති. “අනාපතති භික්ඛු සකසඤ්ඤි-ස්සා”ති. (61)

25. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දවල් පිරිකරක් දැක “ඌ සොර-කම් කරන්නෙමි” යි නිමිති ගත්තේ ය. හෙතෙමේ ‘එයා’ යි හඟිමින් එය සොරකම් කෙළේ ය. ... ‘එයා’ යි හඟිමින් අතෙකක් සොරකම් කෙළේ ය. ... ‘අතෙකකා’ යි හඟිමින් එය සොරකම් කෙළේ ය. ... අතෙකකා යි හඟිමින් අතෙකක් සොරකම් කළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැන් අවන්නෙහි” ය යි වදාළ සේක (51-54.)

26. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දවල් පිරිකරක් දැක ‘ඌ සොරකම් කරන්නෙමි’ යි නිමිති කෙළේ ය. හෙතෙමේ ‘එයා’ යි හඟිමින් තමාගේ පිරිකරක් (සොර සිතින්) හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැන් නො වේ. දුකුලාඥාවැන් වේ” යයි වදාළ සේක. (55)

27. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පුටුවකැ පියැල්ලක් දැක ‘මෙයින් පැහැරගන්නෙමි පැරැදුනෙමි’ වෙමි යි සිතා පුටුව සමග වැහැර කොට හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. -පෙ- “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැන් අවන්නෙහි ය.” (56)

28. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සහසතු විස්සක් සොර සිතින් හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. -පෙ- “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැන් අවන්නෙහි ය” යි. (57)

29. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සිටුරුවසෙහි පු සිටුරක් සොර සිතින් හැරගත්තේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. -පෙ- “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැන් අවන්නෙහි ය.” (58)

30. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් විහාරයෙහි සිටුරක් සොරාගෙණ ‘මෙයින් තික්මෙන්තෙමි පරිජ් ඥාවැන් අවන්නෙමි’ යි විහාරයෙන් නො තික්මිත. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පුවත සැල කලාහු ය. ... “මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂ තෙමේ තික්මෙන්තේ හෝ නො තික්මෙන්තේ හෝ පරිජ්ඣාවැන් අවන්නේ වෙයි.” (59)

31. එසමයෙහි යහළු භික්ෂුහු දෙනමක් වෙත්. එක් තමක් පිඬු පිණිස ගමට පිවිසියේ ය. දේවැන්තා සහනට කැවිලි බෙදනු ලබන කල්හි යහළුවා අයත් කොටස ගෙණ ඔහුට විස්වස් ඥාතියේ වැලැඳී ය. ඒ මහණ තෙමේ එය දැක “තෝ නොමහණෙක් වෙහි” යි ඒ මහණහට වොදනා කෙළේය. ඒ මහණ-හට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ තෝ කෙබඳු සිතැතියෙහි ද? “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම විඛාස ග්‍රාහී වීමි.” “මහණ විඛාසග්‍රාහයෙන් ඥාවැන් නො වේ.” (60)

32. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු සිටුරුකම් කරත්. සහනට කැවිලි බෙදනු ලබන කල්හි සියල්ලන්ගේ කොටස් ගෙණවුන් වෙත තබන ලද්දහු වෙත්. එක්තරා මහණෙක් ‘අතෙක් මහණකුගේ කොටස තමාගේ ය’ යි හඟිමින් වැලැඳීය. ඒ මහණ තෙමේ එය දැක “තෝ නොමහණෙක් වෙහි” යි ඔහුට වොදනා කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කෙළේ ය. ... “මහණ, තෝ කෙබඳු සිතැත්තෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තමාගේ ය යන හැඟීම් ඥාත්තෙමි වීමි.” “මහණ, තමාගේ ය යන හැඟීම් ඥාත්තහුට ඥාවැන් නොවේ.” (61)

33. තෙන ඛො පන සමයෙන සමිඤ්චුලා භික්ඛු චීවරකම්මං කරොන්ති. සඛ්ඤ්ඤා ඛාදනීයෙ භාජියමානෙ අඤ්ඤානරඤ්ඤා භික්ඛුනො පතෙනන අඤ්ඤා-තරඤ්ඤා භික්ඛුනො පටිච්චිංසො ආහරිතො උපනිකම්බෙනො භොති. පතනසාමිකො භික්ඛු අතනනො ඉඤ්ඤාමානො පටිභුඤ්ඤා. සො ජාතීතො තං වොදෙයි: “අඤ්ඤාමණෙ ‘සි ති’න්ති. තඤ්ඤා කුක්ඛුච්චං අභොසි. භගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසි -පෙ- “කිඤ්ඤාතනො තං භික්ඛු?”ති “සකසඤ්ඤා අහං භගවා”ති. “අනාපතති භික්ඛු සකසඤ්ඤායො”ති. (62)

34. තෙන ඛො පන සමයෙන අම්බවොරකා අම්බං පානෙතො භණ්ඩකං ආදාය අගමංසු. සාමිකා තෙ වොරකෙ අනුඛන්ධංසු. වොරකා සාමිකෙ පඤ්ඤාතො භණ්ඩකං පානෙතො පලාසිංසු. භික්ඛු පංසුකුලසඤ්ඤාතො පටිඤ්ඤාමානො පටිභුඤ්ඤා. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසු: “අඤ්ඤාමණෙ තුච්ඤො”ති. තෙසං කුක්ඛුච්චං අභොසි. භගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසු -පෙ- “කිඤ්ඤාතනො තුච්ඤො භික්ඛවො?”ති “පංසුකුලසඤ්ඤාතො මයං භගවා”ති. “අනාපතති භික්ඛවො පංසුකුලසඤ්ඤායො”ති. (63)

35. තෙන ඛො පන සමයෙන ජම්බුවොරකා -පෙ- ලුච්චවොරකා -පෙ- පනසවොරකා -පෙ- තාලපකකවොරකා -පෙ- උච්චවොරකා -පෙ- තිම්බරුසකවොරකා තිම්බරුසකෙ ඔච්චිතො භණ්ඩකං ආදාය අගමංසු. සාමිකා තෙ වොරකෙ අනුඛන්ධංසු. වොරකා සාමිකෙ පඤ්ඤාතො භණ්ඩකං පානෙතො පලාසිංසු. භික්ඛු පංසුකුලසඤ්ඤාතො පටිඤ්ඤාමානො පටිභුඤ්ඤා. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසු: “අඤ්ඤාමණෙ තුච්ඤො”ති. තෙසං කුක්ඛුච්චං අභොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවො පංසුකුලසඤ්ඤායො”ති. (64-69)

36. තෙන ඛො පන සමයෙන අම්බවොරකා අම්බං පානෙතො භණ්ඩකං ආදාය අගමංසු. සාමිකා තෙ වොරකෙ අනුඛන්ධංසු. වොරකා සාමිකෙ පඤ්ඤාතො භණ්ඩකං පානෙතො පලාසිංසු. භික්ඛු “පුරෙ සාමිකා පඤ්ඤාතො”ති ඵෙඤ්ඤාමානො පටිභුඤ්ඤා. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසු “අඤ්ඤාමණෙ තුච්ඤො”ති. තෙසං කුක්ඛුච්චං අභොසි -පෙ- “අනාපතති තුච්ඤො භික්ඛවො අනාපතනා පාරුජක”න්ති. (70)

37. තෙන ඛො පන සමයෙන ජම්බුවොරකා -පෙ- ලුච්චවොරකා -පෙ- පනසවොරකා -පෙ- තාලපකකවොරකා -පෙ- උච්චවොරකා -පෙ- තිම්බරුසකවොරකා තිම්බරුසකෙ ඔච්චිතො භණ්ඩකං ආදාය අගමංසු. සාමිකා තෙ වොරකෙ අනුඛන්ධංසු. වොරකා සාමිකෙ පඤ්ඤාතො භණ්ඩකං පානෙතො පලාසිංසු. භික්ඛු “පුරෙ සාමිකා පඤ්ඤාතො”ති ඵෙඤ්ඤාමානො පටිභුඤ්ඤා. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසු “අඤ්ඤාමණෙ තුච්ඤො”ති. තෙසං කුක්ඛුච්චං අභොසි -පෙ- “අනාපතති තුච්ඤො භික්ඛවො අනාපතනා පාරුජක”න්ති. (71-76)

38. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤා අම්බං ඵෙඤ්ඤා-චිතො අච්චරි -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා ජම්බු -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා ලුච්ච -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා පනසං -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා තාලපකකං -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා උච්ච -පෙ- සඛ්ඤ්ඤා තිම්බරුසකං ඵෙඤ්ඤාමානො අච්චරි. තඤ්ඤා කුක්ඛුච්චං අභොසි -පෙ- “අනාපතති තං භික්ඛු අනාපතනා පාරුජක”න්ති. (77-83)

33. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු සිටුරු ගෙන්තම් කරත්. සභනට කැවිලි බෙදනු ලබන කල්හි එක්තරා මහණකුගේ පාත්‍රයෙන් අන් මහණකුගේ කොටස ගෙණවූත් තබන ලද්දේ වෙයි. පාත්‍රය හිමි මහණ තෙමේ තමාගේ ය හි සිතමින් වැලැදී ය. ඒ මහණ එය දුන ඒ මහණහට ‘තෝ නොමහණෙහි’යි. වෝදනා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැල කෙළේ ය. ... “මහණ තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම සවකිය ය යන හැඟීම් ඇත්තෙමි වීමි.” “මහණ, සවකිය ය යන හැඟීම් ඇත්තහුට ඇවැත් නො වේ.” (62)

34. එසමයෙහි අඹ සොරු අඹ නෙලා පොදියක් බැඳ ගෙණ ගියාහු ය. හිමියෝ ඒ සොරුන් ලුහු බැන්දහු ය. සොරු හිමියන් දක පොදිය සීම හෙලා පැන ගියාහු ය. භික්ෂුහු පාංසුකුල සංඥ ඇත්තාහු පිළිගන්වා ගෙණ වැලඳුහ. “තෙපි නොමහණහ”යි හිමියෝ ඔවුනට වොදනා කලාහු ය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඔපවත් සැල කලහ. මහණෙහි, තෙපි කෙබඳු සිත් ඇත්තෝ වූහු ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, අපි පාංසුකුලසංඥ ඇත්තමිහ”යි “මහණෙහි, පාංසුකුලසංඥ ඇත්තහුට ඇවැත් නොවේ.” (63)

35. එසමයෙහි දඹසොරු ... දෙල්සොරු ... කොත්සොරු ... තල්පල සොරු ... උක්සොරු ... තිඹිරිසොරු තිඹිරිපල නෙලා පොදියක් බැඳගෙණ ගියාහු ය. හිමියෝ ඒ සොරුන් ලුහුබැන්දහු ය. සොරු හිමියන් දක පොදිය සීම හෙලා පලා ගියාහු ය. භික්ෂුහු පාංසුකුලසංඥ ඇති ව පිළිගන්වා ගෙණ වැලඳුහ. “තෙපි නොමහණහ”යි හිමියෝ ඔවුනට වොදනා කලාහුය, ඔවුනට කුකුළු විය. ... “මහණෙහි. පාංසුකුලසංඥ ඇත්තහුට ඇවැත් නො වේ.” (64-69)

36. එසමයෙහි අඹසොරු අඹ නෙලා පොදියක් බැඳගෙණ ගියාහු ය. හිමියෝ ඔවුන් ලුහුබැන්දහු ය. සොරු හිමියන් දක පොදිය සීම හෙලා පලා ගියාහු ය. භික්ෂුහු සොර සිත් ඇත්තාහු ‘නො බෝ කලෙකින් හිමියෝ දක්නාහ’යි වැලඳුහ. හිමියෝ “තෙපි නොමහණහ”යි ඔවුනට වොදනා කලාහුය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... “මහණෙහි, තෙපි පරිජ්ඣාවැත් අවත්තහු ය.” (70)

37. එසමයෙහි දඹසොරු ... දෙල්සොරු ... කොත්සොරු ... තල්පල සොරු ... උක්සොරු ... තිඹිරිසොරු තිඹිරිපල නෙලා පොදි බැඳ ගෙණ ගියාහු ය. හිමියෝ ඔවුන් ලුහුබැන්දහු ය. සොරු හිමියන් දක පොදි සීම හෙලා පැන ගියාහු ය. භික්ෂුහු සොර සිත් ඇත්තෝ ‘නො බෝ කලෙකින් හිමියෝ දක්නාහ’යි වැලඳුහ. “තෙපි නොමහණහ”යි හිමියෝ ඔවුනට වොදනා කලාහුය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... “මහණෙහි, තෙපි පරිජ්ඣාවැත් අවත්තහුය.” (71-76)

38. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සොර සිත් ඇත්තේ සභ්‍යකු අඹ සොරකම් කෙළේ ය. ... සභ්‍යකු දඹ ... සභ්‍යකු දෙල් ... සභ්‍යකු කොත් ... සභ්‍යකු තල්පල ... සභ්‍යකු උක් ... සභ්‍යකු තිඹිරි සොර සිත් ඇත්තේ පැහැර ගත්තේය. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි ය”. (77-83)

39. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පුපථාරමං ගනඤ්ඤා ඔච්චිතං පුපථං පඤ්චොසංඝනකං ථෙය්‍යවිතො; අවහරි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතතිං තිං භික්ඛු අපනො; පාරුඡක”න්ති. (84)

40. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පුපථාරමං ගනඤ්ඤා පුපථාති ඔච්චිතො; පඤ්චොසංඝනකං ථෙය්‍යවිතො; අවහරි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතතිං තිං භික්ඛු අපනො; පාරුඡක”න්ති (85)

41. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගාමකං ගච්ඡන්තො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “අච්චිසො තුඤ්ඤං උපධාරකකුලං චුතො; වජ්ජෙමි”ති. සො ගනඤ්ඤා එකං සාධකං අභරාපෙඤ්ඤා අතතනා පරිභුඤ්ඤා. සො ජාතීඤ්ඤා නං වොදෙසි: “අසංඝොසි තිං”න්ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරුඡකස්ස. “න ච භික්ඛවෙ ‘චුතො; වජ්ජෙමි’ති වතතබ්බො. යො වදෙය්‍ය අපතති දුක්ඛං”ති. (86)

42. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගාමකං ගච්ඡති. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච: “අච්චිසො චුතො; උපධාරකකුලං චුතො; වජ්ජෙමි”ති. සො ගනඤ්ඤා සුගතාධකං අභරාපෙඤ්ඤා එකං අතතනා පරිභුඤ්ඤා. එකං තස්ස භික්ඛුතො අදසි. සො ජාතීඤ්ඤා නං වොදෙසි: “අසංඝොසි තිං”න්ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරුඡකස්ස. “න ච භික්ඛවෙ ‘චුතො; වජ්ජෙමි’ති වතතබ්බො. යො වදෙය්‍ය අපතති දුක්ඛං”ති. (87)

43. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගාමකං ගච්ඡන්තො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “අච්චිසො තුඤ්ඤං උපධාරකකුලං චුතො; වජ්ජෙමි”ති. සො ‘පි එවමාහ: “චුතො; වජ්ජෙමි”ති. සො ගනඤ්ඤා ආලාභකං සප්පිං, තුලං ගුලං, දෙණං තණ්ඩුලං, අභරාපෙඤ්ඤා අතතනා පරිභුඤ්ඤා. සො ජාතීඤ්ඤා නං වොදෙසි: “අසංඝොසි තිං”න්ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරුඡකස්ස. “න ච භික්ඛවෙ ‘චුතො; වජ්ජෙමි’ති වතතබ්බො. ‘න ච චුතො; වජ්ජෙමි’ති වතතබ්බො. යො වදෙය්‍ය අපතති දුක්ඛං”ති. (88)

44. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ පුරිසො මහංගං මණිං අදාය අඤ්ඤතරෙ භික්ඛුතා සද්ධිං අභිනමංගපටිපනො; හොති. අථ බො සො පුරිසො සුඛකථාරං පඤ්චොසංඝනකං භික්ඛුතො; අජානනාස්ස ඵළිකාය මණිං පඤ්චොසංඝනකං සුඛකථාරං අභිනමංගපටිපනො; අභිනමංගපටිපනො; අහොසි -පෙ- “කිඤ්චිතො; තිං භික්ඛු”ති. “නාහං භගවා ජාතාමි”ති. අනාපතති භික්ඛු අජානනාස්සාති. (89)

39. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් මල් උයනකට පැමිණ මුහුපසක් අඟනා තෙලා තුළු මල් සොර සිසිත්තාර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි ය.” (84)

40. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් මල් උයනකට පැමිණ සොරසිත් ඇතිගේ මුහු පසක් අඟනා මල් තෙලා ගෙණ ගියේ ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි ය.” (85)

41. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් ගමකට යන්නේ එක්තර මහණකුට, “ආවැන්නි, තොපගේ උපසාරායක කුලයට (ගොස් ඉල්ලා ගැනීමට) ‘තොප විසින් කියනු ලැබූයෙමි’යි තොප වචනයෙන් කියමි”යි කී ය. හෙ තෙමේ ගොස් එක් සඵවක් ගෙන්වා ගෙණ තෙමේ පරිභොග කෙළේ ය. හේ දූත ගෙණ ඒ මහණහට “තෝ අග්‍රමණ වෙහි”යි වොදනා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුල් විය. -පෙ- මහණ පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. “මහණෙනි; ‘පණ්ඩුමියක්’ කියනු ලැබූවෙමි යි (ඔවුන්ට) කියමි”යි නො කිය යුතු ය. යදෙක් කියා තම දුකුලාආවැත් වේ.” (86)

42. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් ගමකට යෙයි. අත් මහණෙක් ඒ මහණහට ආවැන්නි. “මගේ උපසාරායක කුලයට මා විසින් කියන ලද්දෙහියයි මගේ වචනයෙන් කියව”යි කී ය. හෙ තෙමේ ගොස් සඵසුවලක් ගෙන්වා ගෙණ එකක් තමා පරිභොග කෙළේය. එකක් ඒ මහණහට දින. හෙ තෙමේ එය දූතගෙණ ඔහුට ‘තෝ අග්‍රමණ වෙහි’යි වොදනා කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... “මහණ පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. “මහණෙනි, ‘මා විසින් කියන ලද්දෙහි මගේ වචනයෙන් කියව’යි නො කිය යුතු ය. යදෙක් කියා තම දුකුලා ආවැත් වේ.” (87)

43. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් ගමකට යන්නේ එක්තර මහණකුට “ආවැන්නි, තොපගේ උපසාරායක කුලයට තා විසින් කියන ලද්දෙහියයි තාගේ වචනයෙන් කියමි”යි කී ය. හෙතෙමේ ද “මා විසින් කියන ලද්දෙහි යයි මාගේ වචනයෙන් කියව”යි කී ය. හෙ තෙමේ ගොස් තැලියක් ගිනෙල් ද, තුලාවක් උක්සකුරු ද, තිඹක් සහල් ද, ගෙන්වා ගෙණ තෙමේ පරිභොග කෙළේ ය. හෙතෙමේ එය දූතගෙණ ඒ මහණහට ‘තෝ නො මහණෙක් වෙහි’යි වොදනා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... “මහණ පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. මහණ ‘තා විසින් කියන ලද්දෙහි’ තාගේ වචනයෙන් කියමි”යි. නො කිය යුතු යි. ‘මා විසින් කියන ලද්දෙහි මාගේ වචනයෙන් කියව’යි නො කිය යුතු යි. යදෙක් කියා තම දුකුලාආවැත් වේ” යැ යි පිදුළු සේක. (88)

44. එසමයෙහි එක්තර පුරුෂයෙක් මාහැඟි මැණිකක් රැගෙන එක්තර මහණකු හා අදන් මගට පිළිපත්තේ වෙයි. එකල්හි ඒ පුරුෂයා ශුලකසාරාතයක් (සුංකම් අයකරණ තැනක්) දක නො දත්තා වූ ඒ මහණහුගේ පසුමිහියෙහි මැණික බහා සුංකම් අයකරණ තැන ඉක්මවා නැටිත හැර ගත්තේය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... “මහණ, තෝ කෙසිඳු සිතැති වෙහි ද”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අසා වදුළු සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම එය නො දනිමි”යි හේ කී ය. “මහණ නො දන්නහුට ආවැත් නො වේ” යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදුළු සේක. (89)

45. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤාතරෙ භික්ෂු පුරිසො මහග්ගං මණ්ණිං ආදාය අඤ්ඤාතරෙහි භික්ෂුනා සද්ධිං අධ්වංගමයනපටිපනොතො හොති. අප්ඵ බෝ සො පුරිසො සුඛකට්ඨානං පසයිති, මහග්ගං මණ්ණිං තස්ස භික්ෂුනො අදාසී. අප්ඵ බෝ සො පුරිසො සුඛකට්ඨානං අතික්කමිති, තං භික්ෂුං එතදවොච: “ආහර මෙ භනොත භණ්ඩකං. නානං අකලුකො”ති. කිසස පත සං ආචුසො එවරුපං අකාසීති. අප්ඵ බෝ සො පුරිසො තස්ස භික්ෂුනො එතමන්ථං ආරොචෙසී. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- “අනාපතති භික්ෂු අප්ඵතනාසා”ති. (90)

46. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤාතරෙ භික්ෂු සන්ථෙහ සද්ධිං අධ්වංගමයනපටිපනොතො හොති. අඤ්ඤාතරෙ පුරිසො නං භික්ෂුං ආමියෙහ උපලා-පෙනා සුඛකට්ඨානං පසයිති, මහග්ගං මණ්ණිං තස්ස භික්ෂුනො අදාසී. ඉමං භනොත මණ්ණිං සුඛකට්ඨානං අතික්කමෙහීති. අප්ඵ බෝ සො භික්ෂු නං මණ්ණිං සුඛකට්ඨානං අතික්කමෙසී. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- “අනාපතති. නං භික්ෂු ආපනොතො පාර්ලික”නති. (91)

47. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤාතරෙ භික්ෂු පාසෙ බද්ධං¹ සුකරං කාරුඤ්ඤාතරෙ ඉඤ්ඤි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- “නිඤ්ඤිතො නං භික්ෂු?”ති “කාරුඤ්ඤධිපපායො අහං භගවා”ති. “අනාපතති භික්ෂු කාරුඤ්ඤධිපපායසා”ති. (92)

48. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤාතරෙ භික්ෂු පාසෙ බද්ධං සුකරං “පුරෙ සාමිකා පසානති”ති ථෙය්‍යවිතො ඉඤ්ඤි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- “අනාපතති. නං භික්ෂු ආපනොතො පාර්ලික”නති. (93)

49. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤාතරෙ භික්ෂු පාසෙ බද්ධං මිගං කාරුඤ්ඤාතරෙ ඉඤ්ඤි -පෙ- පාසෙ බද්ධං මිගං ‘පුරෙ සාමිකා පසානති’ති ථෙය්‍යවිතො, ඉඤ්ඤි -පෙ- කුමිතෙ බද්ධෙ මචෙජ් කාරුඤ්ඤාතරෙ ඉඤ්ඤි. -පෙ- කුමිතෙ බද්ධෙ මචෙජ් ‘පුරෙ සාමිකා පසානති’ති. ථෙය්‍යවිතො ඉඤ්ඤි, තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී. -පෙ- “අනාපතති. නං භික්ෂු ආපනොතො පාර්ලික”නති. (94-97)

50. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤාතරෙ භික්ෂු යානෙ භණ්ඩං පසයිති, “ඉනො ගණ්ඨනොතො පාර්ලිකො භවිසාමි”ති අතික්කමිති, පවටෙති, අග්ගහෙසී. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- “අනාපතති. නං භික්ෂු ආපනොතො පාර්ලික”නති. (98)

51. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤාතරෙ භික්ෂු කුලලෙහ උක්ඛිතං මංසපෙසිං “සාමිකානං දසාමි”ති අග්ගහෙසී. සාමිකා නං භික්ෂුං වොදෙසු: “අසමඤ්ඤාසී නි”නති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- “අනාපතති භික්ෂු අථෙය්‍යවිතසා”ති. (99)

52. තෙත බෝ පත සමයෙහි අඤ්ඤාතරෙ භික්ෂු කුලලෙහ උක්ඛිතං මංසපෙසිං “පුරෙ සාමිකා පසානති”ති ථෙය්‍යවිතො අග්ගහෙසී. සාමිකා නං භික්ෂුං වොදෙසු: “අසමඤ්ඤාසී නි”නති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- “අනාපතති. නං භික්ෂු ආපනොතො පාර්ලික”නති. (100)

1. බ.ක. මජ්ඣ.

45. එසමයෙහි එක්තරු පුරුෂයෙක් මාහැඟි මෑණිකක් රැගෙන එක්-
 තරා මහණකු සමග අදන් මගට පිළිපත්තේ වෙයි. එකල්හි ඒ පුරුෂයා
 ශුලකසාධානයක් දක ගිලන් අයුරා දක්වා සාධකය බඩු පොදිය ඒ මහණහට
 දින. ඉන් පසු ඒ පුරුෂයා ශුලකසාධානය ඉක්මවා ඒ මහණහට “වහන්ස,
 මගේ බඩුපොදිය දෙනු මැනව. මම ගිලනෙක් නො වෙමි”යි වෙය කී ය.
 “ඇවත, තෝ කුමක් හෙයින් වෙබන්දක් කෙලෙහි දැයි” ඒ මහණ
 පිළිවිසී ය. එකල ඒ පුරුෂයා ඒ මහණහට තෙල කරුණ දන් වී ය. ඒ
 මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ නොදන්තනුට ඇවැත් නො වේ.” යැයි
 වදල සේක. (90)

46. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් ගාල් තවලකේ සමග අදන්මගට
 පිළිපත්තේ වෙයි. එක් පුරුෂයෙක් ඒ මහණහු ආමිෂයෙන් පොළොබව
 ශුලකසාධානය දක “වහන්ස, මේ මෑණික ශුලකසාධානය ඉක්මවා ගෙන
 යනු මැනවැ”යි මාහැඟි මෑණිකක් ඒ මහණහට දිනී. වැලි ඒ මහණ තෙමේ
 ඒ මෑණික ශුලකසාධානය ඉක්මවා ගෙන ගියේ ය. ඒ මහණහට කුකුත්
 විය. ... “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි යැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
 වදල සේක (91)

47. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් මලපුඬුවෙක බැඳුනු උරකු කුළුණු
 සිත් ඇතිගේ මුදුලී ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ කෙබඳු
 සිතැති විහි දු”යි අසා වදල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම කුළුණු
 සිත් ඇත්තෙමි වීමි”යි තේ කී ය. “කුළුණු සිත් ඇත්තනුට ඇවැත් නො
 වේ යැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදල සේක. (92)

48. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් මලපත බැඳී උරකු හිමියෝ
 දක්නාහැයි පෙරමසොර සිත් ඇතිගේ මුදුලී ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ...
 “මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි යැ”යි වදල සේක. (93)

49. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් මලපුඬුවෙක බැඳී මුවකු කුළුණු
 සිත් ඇතිගේ මුදුලී ය. ... මලපත බැඳී මුවකු ‘නො බෝ කලෙකින් හිමියෝ
 දක්නාහැයි සොරසිත් ඇතිව මුදුලී ය. ... කෙමිතෙහි හසු වූ මසුන් කුළුණු
 සිත් ඇතිගේ මුදුලී ය. ... කෙමිතෙහි හසු වූ මසුන් ‘නො බෝකලෙකින්
 හිමියෝ දක්නාහැයි සොර සිත් ඇතිව මුදුලී ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය.
 “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි යැ” යි වදල සේක. (94-97)

50. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් යානයක භාණ්ඩය දක ‘මෙයින්
 ගන්තෙමි තම පරිජ් අවදිත්තෙමි’යි ඉවත් කොට පෙරලා ගත්තේ ය. ඒ
 මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි යැ”යි
 වදල සේක. (98)

51. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් උරුකකු විසින් තභාගත්
 මස් වැදුල්ලක් ‘හිමියනට දෙන්නෙමි’යි ගත්තේ ය. හිමියෝ “තෝ
 අසුමණ වෙහි”යි ඒ මහණහට වොදනා කලාහු ය.” ඔහුට කුකුත් විය. ...
 “මහණ සොර සිත් තැත්තනුට ඇවැත් නො වේ” යැයි වදල සේක. (99.)

52. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් උකුත්සකු විසින් තභාගත්
 මස් වැදුල්ලක් ‘නො බෝකලෙකින් හිමියෝ දක්නාහැයි සොරසිත් ඇති ව
 ගත්තේ ය. ‘තෝ අසුමණ වෙහි’යි හිමියෝ ඒ මහණහට වොදනා කලාහු ය.
 ඔහුට කුකුත් විය. ... ‘මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි යැ’ යි
 වදල සේක. (100)

53. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා උඵමපං ඛන්තිචා අචිරඛනියා නදියා ඕසාදෙනති.¹ “ඛන්තිනෙ ජිනෙන කට්ඨානී විපපකිණණානී අගමංසු. භික්ඛු පංසුකුලසඤ්ඤිතො උත්තාරෙසුං. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසුං “අස්සමණෝඤ්ච චුමො”ති” තෙසං කුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- අනාපනති භික්ඛවෙ පංසුකුල-සඤ්ඤිස්සා’ති. (101)

54. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා උඵමපං ඛන්තිචා අචිරචනියා නදියා ඕසාදෙනති. ඛන්තිනෙ ජිනෙන කට්ඨානී විපපකිණණානී අගමංසු. භික්ඛු “පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති”ති ථෙය්‍යවිතතා උත්තාරෙසුං. සාමිකා තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අස්සමණෝඤ්ච චුමො”ති” තෙසං කුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අපනතීං චුමො භික්ඛවෙ අපනතා පාරාජික”න්ති. (102)

55. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො ගොපාලකො රුකෙඛ සාටකං ආලග්ගෙචා උච්චාරං අගමාසි. අඤ්ඤතරො භික්ඛු පංසුකුලසඤ්ඤි අග්ගහෙසි. අඵ ඛො සො ගොපාලකො තං භික්ඛුං වොදෙසි: “අස්සමණෝ’සි ච”න්ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු පංසුකුල-සඤ්ඤිස්සා”ති. (103)

56. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො නදිං තරන්තස්ස රජකානං හත්ථො චුත්තං සාටකං පාදෙ ලග්ගං හොති. සො භික්ඛු සාමිකානං දස්සමීති අග්ගහෙසි. සාමිකා තං භික්ඛුං වොදෙසුං: “අස්සමණෝ’සි ච”න්ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු අථෙය්‍යවිතතස්සා”ති. (104)

57. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො නදිං තරන්තස්ස රජකානං හත්ථො චුත්තං සාටකං පාදෙ ලග්ගං හොති. සො භික්ඛු “පුරෙ සාමිකා පස්සන්ති”ති ථෙය්‍යවිතතො අග්ගහෙසි. සාමිකා තං භික්ඛුං වොදෙසුං: “අස්සමණෝ’සි ච”න්ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අපනතීං චුමො භික්ඛු අපනතො පාරාජික”න්ති. (105)

58. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සුච්චිකුමතිං පස්සිචා ථොකං ථොකං³ පරිභුඤ්ඤි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, අපනති දුක්ඛකට්ඨස්සා”ති. (106)

59. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බුද්ධා භික්ඛු සංවිද්ඪිචා අගමංසු: “භණ්ඩං අචග්ගිස්සමා”ති. එකො භණ්ඩං අචග්ගි. තෙ එච්චොහංසු: “භ මයං පාරාජිකා. යො අචග්ගො සො පාරාජිකො”ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- “අපනතීං චුමො භික්ඛවෙ අපනතා පාරාජික”න්ති. (107)

60. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බුද්ධා භික්ඛු සංවිද්ඪිචා භණ්ඩං අචග්ගිචා භාජෙසුං. තෙහි භාජියමානෙ එකමෙකස්ස පච්චිංසො න පඤ්චමාස්සකො පුරි. තෙ එච්චොහංසු. “භ මයං පාරාජිකා”ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “අපනතීං චුමො භික්ඛවෙ අපනතා පාරාජික”න්ති. (108)

1. ඕසාදෙනති, මජ්ඣ. නික. 2. අස්සමණෝඤ්ච, මජ්ඣ. නික. 3. ථොකං ථොකං. මජ්ඣ.

53. එසමයෙහි මිනිස්සු පසුරක් බැඳ අවිරවනී තදියෙහි ඔවාපියනී. බැමි සිදි ගිය කල්හි ලී දඹු විසිර ගියේ ය. භික්ෂුහු පාංශුකුල සංඥ ආත්තෝ ගොඩ ගත්හ. හිමියෝ ඒ භික්ෂුන්ට “තෙපි අශ්‍රමණයව්හ”යි වෝදනා කලාහු ය. ඔවුන්ට කුකුත් විය. ... “මහණෙනි, පාංශුකුල සංඥ ආත්තහුට ආවැත් නො වේ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. (101)

54. එසමයෙහි මිනිස්සු පසුරක් බැඳ අවිරවනී තදියෙහි ඔවාපියනී. බැදුම් සිදි ගිය කල්හි ලී දඹු විසිර ගියේ ය. භික්ෂුහු ‘නොවෝකලකින් හිමියෝ දක්නාහ’යි සොර සිත් ආත්තාහු ඒ ගොඩ දඹුහ. හිමියෝ “තෙපි නො මහණහ”යි. ඔවුන්ට වෝදනා කලාහු ය. ඔවුන්ට කුකුත් විය. ... “මහණෙනි, තෙපි පරිච්ඡාදාත් අවත්තහු යා”යි වදාළ සේක. (102)

55. එසමයෙහි එක්තරු ගොපල්ලෙක් ගසක සඵව එල්වා මල පහ කිරීම පිණිස ගියේ ය. එක්තරු මහණෙක් පාංශුකුල සංඥ ආත්තෝ එය ගත්තේ ය. ඉන් පසු ඒ ගොපලු තෙමේ ඒ මහණහට “තෝ අශ්‍රමණ වෙහි”යි වෝදනා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... “මහණ පාංශුකුල සංඥ ආත්තහුට ආවැත් නො වේ”යා යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළසේක. (103)

56. එසමයෙහි තදියක් තරණය කරණ මහණකුගේ පාදයෙහි රජක- යන්ගේ අතින් මිදුනු සඵවෙක් ලැඟුනේ වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ ‘හිමියන්ට දෙවැ’යි එය ගත්තේ ය. හිමියෝ “තෝ අශ්‍රමණයෙහි”යි ඒ මහණහට වොදනා කලාහු ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... “මහණ සොර සිත් තැත්තහුට ආවැත් නො වේ”යා යි වදාළ සේක. (104.)

57. එසමයෙහි තදියක් තරණය කරණ මහණකුගේ පාදයෙහි රජක- යන්ගේ අතින් මිදුනු සඵවෙක් ලැඟුනේ වෙයි. ඒ මහණ ‘නොවෝකලකින් හිමියෝ දක්නාහ’යි සොරසිත් ආතියේ එය ගත්තේ ය. හිමියෝ ඒ මහණහට තෝ අශ්‍රමණ වෙහි”යි වොදනා කලාහු ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ පරිච්ඡාදාත් අවත්තෙහි”යායි වදාළ සේක. (105)

58. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් හිතෙල් කලයක් දැක වින වික වැළඳී ය. ඔහුට කුකුත් විය. “මහණ, පරිච්ඡාදාත් නො වේ. දුකුලා- ආවැත් වේ”යා යි වදාළ සේක. (106.)

59. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු ‘බඩු සොරකම් කරත්තමු’යි සංවිධාන කොට ගෙණ ගියාහු ය. එක් තමක් බඩුව සොරකම් කෙළේ ය. සෙස්සෝ “අපි පරිච්ඡාදාත් නො අවදුම්හ. යමෙක් එය සොරු ගත්තේ ද හෙතෙමේ ම පරිච්ඡාදාත් අවත්තේ වේ”යා යි මෙසේ කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් සැල කලාහු ය. “මහණෙනි, තෙපි පරිච්ඡාදාත් අවත්තහුයා”යි වදාළ සේක. (107.)

60. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු සංවිධාන කොට බඩු සොරු ගෙණ බෙදුවාහු ය. ඔවුන් විසින් බඩු බෙදනු ලබන කල්හි එක් එක් මහණක්හුගේ කොටස (අගයෙන්) මුහුපසක් නො පිරුණි. ඔහු “අපි පැරදුනමෝ නොවත්තමු”යි කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැල කලාහු ය. “මහණෙනි, තෙපි පරිච්ඡාදාත් අවත්තහු යා”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. (108.)

61. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සාවඡයීයං දුබ්භිකෙඛ ආපණ්ණිකස්ස භණ්ඩුලුච්ඡීං¹ ථෙය්‍යථිතෙනා අවහරී. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- “ආපතති. චං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (109)

62. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සාවඡයීයං දුබ්භිකෙඛ ආපණ්ණිකස්ස මුග්ගමුච්ඡීං -පෙ- මාසමුච්ඡීං -පෙ- තිලමුච්ඡීං ථෙය්‍යථිතෙනා අවහරී. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- ආපතති. චං භික්ඛු ආපනො පාරුඡකන්ති. (110-112)

63. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවඡයීයා අකච්චතෙ වොරකා ගාචිං භනච්චා මංසං බාදිච්චා සෙසකං පටිසාමෙච්චා අගමංසු. භික්ඛු පංසුකුල-සඤ්ඤිතො පටිග්ගාභාපෙච්චා¹ පරිභුඤ්ජංසු. වොරකා තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අස්සමණ්ණථ තුමො”ති. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ පංසුකුලසඤ්ඤස්සා”ති. (113)

64. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවඡයීයා අකච්චතෙ වොරකා සුකරං භනච්චා මංසං බාදිච්චා සෙසකං පටිසාමෙච්චා අගමංසු. භික්ඛු පංසුකුල-සඤ්ඤිතො පටිග්ගාභාපෙච්චා පරිභුඤ්ජංසු. වොරකා තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අස්සමණ්ණථ තුමො”ති. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ පංසුකුලසඤ්ඤස්සා”ති. (114)

65. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තිණ්ණෙඛහනං ගනච්චා දුතං² තිණං පඤ්චමාසග්ගනකං ථෙය්‍යථිතෙනා අවහරී. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- “ආපතති. චං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (115)

66. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තිණ්ණෙඛහනං ගනච්චා තිණං ලාසිච්චා³ පඤ්චමාසග්ගනකං ථෙය්‍යථිතෙනා අවහරී. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- “ආපතති. චං භික්ඛු ආපනො පාරුඡක”න්ති. (116)

67. තෙන ඛො පන සමයෙන ආගනතුකා භික්ඛු සඛ්ඤස්ස අමං භාජා-පෙච්චා පරිභුඤ්ජංසු. ආවාසිකා භික්ඛු තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අස්සමණ්ණථ තුමො”ති. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි. භගවතො එතමිථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “කිඤ්චිත්තා තුමො භික්ඛවො?”ති “පරිභොගථො. ⁴මයං භගවා”ති. “අනාපතති භික්ඛවෙ පරිභොගථොයා”ති. (117)

68. තෙන ඛො පන සමයෙන ආගනතුකා භික්ඛු සඛ්ඤස්ස ජමුට්ඨං -පෙ- සඛ්ඤස්ස ලුට්ඨං -පෙ- සඛ්ඤස්ස පනං -පෙ- සඛ්ඤස්ස තාලපකකං -පෙ- සඛ්ඤස්ස උච්ඡ්ඨං -පෙ- සඛ්ඤස්ස නිමිරුසකං භාජාපෙච්චා පරිභුඤ්ජංසු. ආවාසිකා භික්ඛු තෙ භික්ඛු වොදෙසුං: “අස්සමණ්ණථ තුමො”ති. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ පරිභොගථොයා”ති. (118-123)

69. තෙන ඛො පන සමයෙන අමඛපාලකා භික්ඛුතං අමඛඵලං දෙනති. භික්ඛු ‘ගොපෙභුං ඉමෙ ඉග්ගරු, තසිමෙ දුචු’න්ති කුක්කුච්චායනතා ත පතිගණහතති. භගවතො එතමිථං ආරොචෙසුං -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ ගොපකස්ස දුතෙ”ති. (124)

1. පරිග්ගාභාපෙච්චා, 2. දුතා, මජ්ඣ. 3. ලාසිච්චා, සී.මු. 4. පරිභොගථොය, මජ්ඣ., ෩.

61. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් සාවැත්තුවර දුර්භික්ඛයෙක දී වෙළෙන්දකුගේ සහල් මිටක් සොරසිතාතියේ ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ පරිජීආවැත් අවන්තෙහි යැ”යි වදාල සේක. (109.)

62. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් සාවැත්තුවර දුර්භික්ඛයෙක දී වෙළෙන්දකුට අගත් මුං මිටක් ... මෑ මිටක් ... තල මිටක් සොර සිතාතියේ හැර ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ පරිජී ආවැත් අවන්තෙහි යැ”යි වදාල සේක. (110-112.)

63. එසමයෙහි සාවැත්තුවර අකිවනයෙහි සොරු ගවදෙනක මරා මස් කා සෙස්ස සභවා තබා ගියාහු ය. භික්ෂුහු පාංශුකුල සංඥ ආත්තෝ පිළිගන්වා ගෙණ එය වැලඳහ. සොරු ඒ භික්ෂුන්ට “තෙපි අශ්‍රමණයව්හ”යි වෛදනා කලාහු ය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... “මහණෙනි, පාංශුකුල සංඥ ආත්තනුට ආවැත් නො වේ”ය යි වදාල සේක. (113.)

64. එසමයෙහි සාවැත්තුවර අකිවනයෙහි සොරු උරකු මරා මස් කා සෙස්ස සභවා තබා ගියාහු ය භික්ෂුහු පාංශුකුල සංඥ ආත්තෝ පිළිගන්වා ගෙණ එය වැලඳ හ. සොරු මහණුන්ට “තෙපි නො මහණහ”යි වෛදනා කලාහු ය. ඔවුනට කුකුළු විය. “මහණෙනි, පාංශුකුල සංඥ ආත්තනුට ආවැත් නො වේ”ය යි වදාල සේක. (114.)

65. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් තණකෙනකට ගොස් සිඳු ලහ ලද පස් මස්සක් අගනා තණ සොරසිතාතියේ හැර ගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ පරිජීආවැත් අවන්තෙහි යැ”යි වදාලසේක. (115)

66. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් තණකෙනකට ගොස් සොරසිත් ආත්තේ පස් මස්සක් අගනා තණ කපා පැහැර ගත්තේය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ පරිජීආවැත්. අවන්තෙහි යැ”යි වදාලසේක. (116)

67. එසමයෙහි ආගන්තුක භික්ෂුහු සභසතු අඹ බෙදවා ගෙණ වැලඳහ. ආවාසික භික්ෂුහු ඔවුනට “තෙපි නොමහණහ”යි වෛදනා කලාහු ය. ඔවුනට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පුවත සැල කලාහු ය. “මහණෙනි, තෙපි කෙබඳු සිත් ඇති වුහුද?”යි අසා වදාලසේක. ‘භාග්‍ය-වතුන් වහන්ස, අපි පරිභෝග කැමැත්තමෝ වූමු’යි ඔහු කීහ. ... “මහණෙනි, පරිභෝග කිරීම පිණිස ආවැත් නො වේ.” යැයි වදාලසේක. (117)

68. එසමයෙහි ආගන්තුක භික්ෂුහු සභසතු දඹ...සභසතු දෙල්...සභසතු පතා (කොස්) ... සභසතු තල්පල ... සභසතු උක් ... සභසතු තිඹිරි බෙදවා වැලඳහ. ආවාසික භික්ෂුහු ඔවුනට “තෙපි නොමහණහ”යි වෛදනා කලාහු ය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... “මහණෙනි, පරිභෝග පිණිස ආවැත් නො වේ.”යැයි වදාලසේක. (118-123.)

69. එසමයෙහි අඹපල්ලෝ භික්ෂුන්ට අඹ පල දෙත්. භික්ෂුහු “මොහු අඹ රැක ගැන්මෙහි ඉසුරෝ වෙත්. මොහු අනුන්ට දෙන්නට ඉසුරෝ නො වෙත්”යැ”යි කුකුළු කරන්නාහු නො පිළිගනීහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කලාහු ය. “මහණෙනි ආරක්ෂකයා දුන් දෑ පිළිගැන්මෙහි ආවැත් නොවේ”යැ යි වදාලසේක. (124)

70. තෙන බො පන සමයෙන ජම්බුපාලකා -පෙ- ලුච්ඡපාලකා -පෙ- පනසපාලකා -පෙ- තාලපක්කපාලකා -පෙ- උච්ඡ්ඡපාලකා -පෙ- නිම්බ- රුඝකපාලකා භීක්ඛුනං තිම්බිරුසකෙ දෙනති. භීක්ඛු “ගොපෙභුං ඉමෙ ඉස්සරු, තයිමෙ දභු”නති කුක්කුච්චායනතා න පතිගණහනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- “අනාපතති භීක්ඛවෙ ගොපකස්ස දුතෙ”ති. (125-130)

71. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භීක්ඛු සඛ්ඤස්ස දුරං තාවකාලිකං භරිණිං අතතනො විහාරස්ස කුඛ්ඛං උපන්ථවොසි. භීක්ඛු තං භීක්ඛුං චොදෙසුං: “අස්සමණො‘සි ච”නති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසි -පෙ- ‘කිඤ්චීතෙතා චං භීක්ඛු’ති. ‘තාවකාලිකො අහං භගවා’ති, ... “අනාපතති භීක්ඛු තාවකාලිකෙ”ති. (131)

72. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භීක්ඛු සඛ්ඤස්ස උදකං ථෙය්‍යවිතෙතා අවහරි. -පෙ- සඛ්ඤස්ස මතතිකං ථෙය්‍යවිතෙතා අවහරි. -පෙ- සඛ්ඤස්ස පුඤ්ඤතිතං තිණං ථෙය්‍යවිතෙතා අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතතිං චං භීක්ඛු ආපනො පාරාජික”නති. (132-134)

73. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භීක්ඛු සඛ්ඤස්ස පුඤ්ඤතිතං තිණං ථෙය්‍යවිතෙතා කුපෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භීක්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති දුක්කච්චස්සා”ති. (135)

74. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භීක්ඛු සඛ්ඤස්ස මඤ්චං ථෙය්‍යවිතෙතා අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතතිං චං භීක්ඛු ආපනො පාරාජික”නති. (136)

75. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භීක්ඛු සඛ්ඤස්ස පීඨං -පෙ- සඛ්ඤස්ස භීසිං -පෙ- සඛ්ඤස්ස ඕමොගනං -පෙ- සඛ්ඤස්ස කච්චං -පෙ- සඛ්ඤස්ස අලොකඝනීං -පෙ- සඛ්ඤස්ස ගොපානසිං ථෙය්‍යවිතෙතා අවහරි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතතිං චං භීක්ඛු ආපනො පාරාජික”නති. (137-142)

76. තෙන බො පන සමයෙන භීක්ඛු අඤ්ඤතරස්ස උපාසකස්ස විහාර- පරිභොගං සෙනාසනං අඤ්ඤත්‍ර පරිභුඤ්ඤනති. අථ බො සො උපාසකො උජ්ඣායති ඛීයති විපාවෙති: “කථං හි නාම හදනතා අඤ්ඤත්‍ර පරිභොගං අඤ්ඤත්‍ර පරිභුඤ්ඤීස්සනති”ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- “ත භීක්ඛවෙ අඤ්ඤත්‍ර පරිභොගො අඤ්ඤත්‍ර පරිභුඤ්ඤීතබ්බො, යො පරිභුඤ්ඤීය්‍ය ආපතති දුක්කච්චස්සා”ති. (143)

77. තෙන බො පන සමයෙන භීක්ඛු උපොසථස්සමපි සන්තිසජ්ජමපි භරිභුං කුක්කුච්චායනතා ඡමායං නිසිදනති. ගතතාති‘පි විචරාති‘පි පංසුක්කිතාති ගොනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- “අනුජාතාමි භීක්ඛවෙ තාවකාලිකං භරිභු”නති. (144)

70. එසමයෙහි දඹපල්ලෝ ... දෙල් රක්තෝ ... කොත් රක්තෝ ... නල්පල රක්තෝ, ... උක් රක්තෝ ... තිඹිරි රක්තෝ භික්ෂුන්ව තිඹිරි දෙත්. භික්ෂුහු 'මොහු රක්තට ඉසුරෝ වෙති. මොහු දෙත්තට ඉසුරෝ නොවෙති'යි කුකුත් කරමින් නො පිළිගනීන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පුවත සැලකලාහු ය. ... "මහණෙනි, රක්තහුගේ දානය පිළිගැන්මෙහි ඇවැත් නො වේ" යැයි වදාළහේ'ක. (125-130)

71. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් සහසතු දුව තාවකාලික වසයෙන් ගෙණ ගොස් තමාගේ විහාරයේ චිත්තියට රාකුල් වසයෙන් යෙදී ය. භික්ෂුහු ඒ මහණහට වෝදනා කලාහු ය: "තෝ අලුමණ වෙති" ය යි. ඔහුට කුකුත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් දැන් විය. "මහණ තෝ කෙබඳු සිතැති වෙති ද?" 'භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තවකාලී සිත් ඇත්තෙමි'. "මහණෙනි, තවකාලියෙහි ඇවැත් නො වේ." (131)

72. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් සහසතු ජලය සොර සිත් ඇත්තේ හැර ගත්තේ ය. ... සහසතු මැටි සොර සිත් ඇත්තේ හැරගත්තේ ය. ... සහසතු ගොඹගසා තුඩු තණ සොර සිත් ඇත්තේ හැරගත්තේ ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි ය. (132-134)

73. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් සහසතු ගොඹ ගැසු තණකොළ සොරසිතින් දැවී ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... "මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. දුකුලාඇවැත් වේ." (135)

74. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් සහ සතු ඇඳක් සොරසිත් ඇතියේ හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුත් විය. ... "මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි ය." (136)

75. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් සහසතු පුටුවක්... සහසතු බිත්සක්... සහසතු කොට්ටයක් ... සහසතු කවුළුදොරක් ... සහසතු කවුළුවක් ... සහසතු ගොතැස්සක් සොරසිත් ඇතියේ හැර ගත්තේ ය. ඔහුට කුකුත් විය.... "මහණ, තෝ පරිජ් ජ්ඣාවැත් අවන්තෙහි ය." (137-142)

76. එසමයෙහි භික්ෂුහු එක්තර උවසුවකුගේ විහාරපරිභෝගවූ සෙනසුනක් අත් තැනක පරිභෝග කරන්. ඉන්පසු ඒ උවසු තෙමේ අවමේ කෙරෙහි, අසුණු කියයි, නුගුණ පතුරුවයි: 'කෙසේ නම් පින්වත්හු අත්තැනක පරිභෝග කළයුතු දෙයක් අත්තැනක පරිභෝග කෙරෙද් දු'යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැල කලාහු ය. ... "මහණෙනි අත් තැනක පරිභෝග කළයුතු දෙය අත් තැනකදී පරිභෝග නො කළ යුතු යි. යමෙක් පරිභෝග කෙරේ නම් දුකුලාඇවැත් වේ." (143)

77. එසමයෙහි භික්ෂුහු පොහොයගෙට ද හිඳිනාකඩ පවා හැරගෙණ යන්නට කුකුත් උපදවන්නාහු හිම හිඳ ගනීන්. සිරුරු ද සිවුරු ද පස් වැඳුණහු වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කලාහු ය. ... "මහණෙනි තවකාලීව ගෙණ යන්නට අනු දනිමි." (144)

78. තෙන බො පන සමයෙන වමසායං පුලලනඤ්ඤා භික්ඛුනියා අනොවාසිකා¹ භික්ඛුනී පුලලනඤ්ඤා භික්ඛුනියා උපට්ඨාකකුලං ගන්වා “අය්‍යා ඉච්ඡති තෙකවුලයාභුං පාතු”න්ති පවාපෙඤා හරිඤා අත්තනා පරිභුඤ්ඤා සා ජාතිඤා තං වොදෙසි: “අය්‍යමණ්ණිසි ඤා”න්ති. තස්සා කුක්කුච්චං අගොසි. අථ බො සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීතං එතමන්ථං ආරොවෙසි. භික්ඛුනීයො භික්ඛුනං එතමන්ථං ආරොවෙසුං. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනාපනති භික්ඛවෙ පාරාජිකස්ස, අපනති සමපජාතමුසාවාදෙ පාවිතියස්සා”ති. (145)

79. තෙන බො පන සමයෙන රාජගහෙ පුලලනඤ්ඤා භික්ඛුනියා අනොවාසිකා භික්ඛුනී පුලලනඤ්ඤා භික්ඛුනියා උපට්ඨාකකුලං ගන්වා “අය්‍යා ඉච්ඡති මධුගොලකං බාදිතු”න්ති පවාපෙඤා හරිඤා අත්තනා පරිභුඤ්ඤා සා ජාතිඤා තං වොදෙසි: “අය්‍යමණ්ණිසි ඤා”න්ති. තස්සා කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛවෙ පාරාජිකස්ස, අපනති සමපජාතමුසාවාදෙ පාවිතියස්සා”ති. (146)

80. තෙන බො පන සමයෙන වෙසාලියං ආයස්චතො අජ්ජකස්ස උපට්ඨාකස්ස ගහපතීනො ඤෙ දුරකා ගොන්ති පුත්තො ව භාගිනෙය්‍යො ව. අථ බො සො ගහපති ආයස්චතනං අජ්ජකං එතදවොච: “ඉමං භනොන ඔකාසං යො ඉමෙසං දච්ඡනං දුරකාතං සඤ්ඤො හොති පසනොතා තස්ස ආචිකෙඛය්‍යාසිති.² තෙන බො පන සමයෙන තස්ස ගහපතීනො භාගිනෙය්‍යො සඤ්ඤො හොති පසනොතා. අථ බො ආයස්චා අජ්ජකො තං ඔකාසං තස්ස දුරකස්ස ආචිකම්. සො තෙන සාපතෙය්‍යෙන කුට්ඨිකඤ්ච සණ්ඨපෙසි, දුතකඤ්ච පට්ඨපෙසි. අථ බො තස්ස ගහපතීනො පුත්තො ආයස්චතනං ආනඤ්ඤං එතදවොච: “කො භු බො භනොන ආනඤ්ඤා පිතුතො දුයජෙජා පුත්තො චා භාගිනෙය්‍යො වා”ති. “පුත්තො බො ආට්ඨසො පිතුතො දුයජෙජා”ති. අයං “අය්‍යො අජ්ජකො අමහාකං සාපතෙය්‍යං අමහාකං මෙට්ඨකස්ස ආචිකම්”ති. “අය්‍යමණො ආට්ඨසො ආයස්චා අජ්ජකො”ති. අථ බො අජ්ජකො අයස්චතනං ආනඤ්ඤං එතදවොච: “දෙහි මෙ ආට්ඨසො ආනඤ්ඤා විච්චජ්ජ”න්ති. තෙන බො පන සමයෙන අයස්චා උපාලී ආයස්චතො අජ්ජකස්ස පකෙඛා හොති. අථ බො ආයස්චා උපාලී ආයස්චතනං ආනඤ්ඤං එතදවොච: “යො භු බො ආට්ඨසො ආනඤ්ඤා සාමිකෙත ‘ඉමං ඔකාසං ඉඤ්චනාමස්ස ආචිකම්’ති³ පුත්තො තස්ස ආචිකම්” කිං සො ආපජ්ජති”ති. “ත භනොන කිඤ්ච ආපජ්ජති, අනාමසො දුකකට්ඨකමපි”ති. “අයං ආට්ඨසො ආයස්චා අජ්ජකො සාමිකෙත ‘ඉමං ඔකාසං ඉඤ්චනාමස්ස ආචිකම්’ති පුත්තො තස්ස ආචිකම්.”⁴ අනාපනති ආට්ඨසො ආයස්චතො අජ්ජකස්සා”ති. (147)

1. අනොවාසිනී. මජ්. 2. ආචිකෙඛය්‍යාසි. සොකුලමකාසිති ඝ. 3. ආචිකම්භිති ඝ. 4. ආචිකම්, සිචු.

78. එසමයෙහි වම්පාවෙහි ඵ්‍රලලනනු නම් මෙහෙණේ අතුවැසි මෙහෙණක් ඵ්‍රලලනනු මෙහෙණේ පසදකුලයට ගොස් “ආයතී තොමෝ තිකුළු කැඳ1 පාතය කරත්තට කැමති” යයි පිසවා ගෙන්වා ගෙන තොමෝ පාතය කලා ය. ඕ තොමෝ එය දුන ගෙන ආයට “තී මෙහෙණක් තො වෙහි”යි වෝදනා කලා ය. ආයට කුකුත් විය. ඉන්පසු ඒ මෙහෙණ මෙහෙණත්ට මෙය සැල කලා ය. මෙහෙණහු මහණුන්ට මෙය සැල කලාහු ය. මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපුවත සැල කලාහු ය. “මහණෙනී, පරිච්ඡිද්ධි ආවැත් තො වේ. දුන දුන මුසවා කීමෙහි පවිති ආවැත් වේ.” (145)

79. එසමයෙහි රජගහ නුවර ඵ්‍රලලනනු නම් මෙහෙණේ අතුවැසි මෙහෙණක් ඵ්‍රලලනනු මෙහෙණේ පසද කුලයට පැමිණ “ආයතී තොමෝ අතිරස කැටුම් වලදත්තට කැමැත්තී” යයි අතිරස කැටුම් පිසවා ගෙන්වා ගෙන තොමෝ වැලඳුවා ය. ඕ මේ කරුණ දුන ගෙන තෙල මෙහෙණට ‘තෝ තොමෙහෙණක් වෙහි’යි වොදනා කලා ය. ඒ මෙහෙණට කුකුත් විය. ... “මහණෙනී” පරිච්ඡිද්ධි ආවැත් තො වේ. දුන දුන මුසවා කීමෙහි පවිති ආවැත් වේ.” (146)

80. එසමයෙහි විසල් පුරයෙහි ආයුෂමත් අර්ජුන මහණහුගේ උපසා-
 යක ගාභපතිහුගේ පුත්‍රයා ද බැතා දූ යි දරුවෝ දෙදෙනෙක් වෙති. ඉක්බිති ඒ ගැහැවි තෙමේ ආයුෂමත් අර්ජුන තෙරුන්ට මෙය කියා: “වහන්ස, මේ දරුවන් දෙදෙනා අතුරෙන් යමෙක් සැදුහැනි වේ ද, සත්තෙහි පැහැදුනෙක් වේ ද, ඔහුට මේ ස්ථානය (ධනය) කියනු මැනවැ”යි. එසමයෙහි ඒ ගැහැවි-
 යාගේ බැතා සැදුහැ ආත්තෙක් ද පැහැදුනෙක් ද වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් අර්ජුන තෙමේ ඒ ස්ථානය ඒ දරුවාට කියේ ය. හෙ තෙමේ ඒ ධනයෙන් ගෙදළු (හිඟි ජීවිතය) ආරම්භ ය. දන් වැට ද තැබී ය. ඉක්බිති ඒ ගැහැවියාගේ පුත් තෙමේ ආයුෂමත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේට මෙය දැන්වී ය. “වහන්ස, ආනන්ද ස්ථවිරයෙනි, කවරෙක් පියසතු ධනයට හිමියා වේ ද ‘පුත්‍රයා ද තැනකොත් බැතා ද?’”යි. “ආවත පුත් තෙමේ පියසතු ධනයට හිමියා වෙයි” කී ය. “වහන්ස, මේ අර්ජුන හිමි තෙමේ අපසතු ධනය අපගේ නෑ හුහුරුබඩු පාවටී ය. ආවැත්තී, ආයුෂමත් අර්ජුන තෙමේ තො මහණෙකි”යි. ඉක්බිති අර්ජුන තෙමේ ආයුෂමත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේට මෙය කී ය: “ආවැත් ආනන්ද ස්ථවිරයෙනි, මට විනිශ්චයක් දෙනු මැනවැ”යි. එසමයෙහි ආයුෂමත් උපාලි ස්ථවිර තෙමේ ආයුෂමත් අර්ජුනහට පක්ෂපාතී වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපාලි ස්ථවිර තෙමේ ආයුෂමත් ආනන්ද ස්ථවිරයන්ට මෙය කීය: “ආවැත් ආනන්ද ස්ථවිරය, යමෙක් වනාහි හිමියා විසින් ‘මේ ස්ථානය මෙතම් ආත්තහුට කියව’යි කියන ලද්දේ ඔහුට කියා නම් හෙතෙමේ කිනම් ආවතකට පැමිණේ ද?” “වහන්ස, කිසියම් ආවතකට තො පැමිණෙයි. යටත් පිරිසෙයින් දුකුලාවක් පමණකට ද තො පැමිණේ”යි. “ආවැත්තී, මේ ආයුෂමත් අර්ජුන තෙමේ හිමියා විසින් මේ ස්ථානය මෙතම් ආත්තහුට කියව’යි කියන ලද්දේ ඔහුට කී ය. ආවැත්තී, ආයුෂමත් අර්ජුන හට ආවැත් තො වේ.” (147)

1. තල-සහල්-මුං හෝ, තල-සහල්-මී හෝ, තල-සහල්-සොල්ලි හෝ, තල-සහල් දෙක යම්කිසි අපරත්ත ධාතෘයක් සමග මිශ්‍රකොට ගත්තා ලද්ද සතරෙන් කොටසක් දිය මුහු කිරීමෙහි ඔහා පියගත් තිතෙල් මි සතුරු ආදිය සෙදු කැඳයි. (සමනා පාසාදිකා)

81. තෙන ඛො පන සමයෙන සිංඤ්ඤාමයං ආයසමතො පිලිඤ්චවච්ඡය්‍ය උපට්ඨාකකුලං වොරෙහි උපඥනං කොති. ඤො ච දුරකං නීතා හොනති. අථ ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවච්ඡො තෙ දුරකෙ ඉද්ධියා ආනෙතියා පාසාදෙ ධපෙසි. මනුස්සා තෙ දුරකෙ පසසිඤ්ඤා “අයසකායං පිලිඤ්චවච්ඡය්‍ය ඉද්ධානුභාවො”ති ආයසමතො පිලිඤ්චවච්ඡ අභිපපසීදිංසු. භික්ඛු උජ්ඣායනති ඛියනති විපාචෙතති: “කථං හි තාම ආයසමා පිලිඤ්චවච්ඡො වොරෙහි නීතෙ දුරකෙ ආනෙතියා”ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- “අනාපනති භික්ඛවෙ ඉද්ධිමතො¹ ඉද්ධිවිසයෙති. (146)

82. තෙන ඛො පන සමයෙන ඤො භික්ඛු සභායකා හොනති ඡණ්ඩුකො ච කපිලො ච. එකො ගාමකෙ විහරති එකො ඡකාභොගිකං. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුතො ගාමකා කොසමිං ගච්ඡන්තස්ස අන්තරා මයෙහ තදිං තරන්තස්ස සුකරිකාතං හන්ථතො මුත්තා මෙදවට්ඨි පාදෙ ලග්ගා හොති. සො භික්ඛු “සාමිකාතං දස්සාමී”ති අග්ගභෙසි. සාමිකා තං භික්ඛුං වොදෙසුං: “අස්සමණො‘සි ඤ”නති. තං උතතිණ්ණං අඤ්ඤාතරා² ගොපාලිකා පසසිඤ්ඤා එතදවොච: “එහි භනෙත මෙථුනං ධම්මං පතීසෙවා”ති. සො ‘පකතියාපහං අස්සමණො‘ති³ තස්සා මෙථුනං ධම්මං පතීසෙවිඤ්ඤා කොසමිං ගන්තවා භික්ඛුතං එතමන්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. ... අනාපනති භික්ඛවෙ අදින්නාදනෙ පාරුජකස්ස, අපනති මෙථුනධම්මසමායොගෙ පාරුජකස්සා”ති. (149)

83. තෙන ඛො පන සමයෙන සාමලායං ආයසමතො දලහිකස්ස සද්ධි- විහාරිකො භික්ඛු අනභිරතියා පිඤ්ඤො ආපණිකස්ස වෙඨනං අවහරිඤ්ඤා ආයසමතො දලහිකං එතදවොච: “අස්සමණො අහං භනෙත විධකමියාමී”ති. “කීං තයා ආට්ඨසො කත”නති? සො තමන්ථං ආරොචෙසි. ආහරාපෙඤ්ඤා අග්ගාපෙසි. තං අග්ගාපෙනො ත පඤ්චමාසකො අග්ගි⁴ ... “අනාපනති ආට්ඨසො පාරුජකස්සා”ති ධම්මකථං අකාසි. සො භික්ඛු අභිරමීති.⁵ (150)

දුතියපාරුජකං සමතං.

1 ඉද්ධිමතත්තං. මජ්ඣ. ඉද්ධිමතං. ගා. 2. උංතං. මජ්ඣ. 3. අස්සමණොගිති ඕච්චි. 4. අග්ගාපෙනො හ පඤ්චමාසකො අඤ්ඤාපෙසි. මජ්ඣ. 5. අභිරමීති. ම.ජ.සං.

81. එසමයෙහි බරණැස්නුවර ආයුෂමත් පිලිඤ්චවත් තෙරුන්ගේ උපසඨායකකුලය සොරුන් විසින් පෙලතලද්දේ වෙයි. දරුවන් දෙදෙන ද පාඨාර ගෙණ යන ලද්දහු වෙත්. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිලිඤ්චවත් තෙමේ ඒ දරුවන් සාද්ධියෙන් ගෙණවුත් පහයෙහි නැති ය. මිනිස්සු ඒ දරුවන් දැක මෙය පිලිඤ්චවත් ආයුෂමත්ගේ සාද්ධියනුභාව යයි ආයුෂමත් පිලිඤ්චවත් තෙරුන් කෙරෙහි ඉතා පාඨාද්වතාහු ය. භික්ෂුහු අවමන් කෙරෙහි, අයුණු කියති, බුගුණ පතුරුවන්: “කෙසේ නම් ආයුෂමත් පිලිඤ්චවත්තෙමේ සොරුන් විසින් ගෙණ යතලද දරුවන් ගෙණ ආයේ දැ”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සාල කලාහු ය. ... “මහණෙනි, සාද්ධිමත්හුගේ සාද්ධි විෂයෙහි ඇවැත් නො වේ.” (148)

82. එසමයෙහි පණ්ඩුකය කපිලය යි යහළු භික්ෂුහු දෙනමත් වෙත්. එක් නමක් ගමක වෙසෙයි. එක් නමක් කොසඹැනුවර වෙසෙයි. ඉක්බිති ගමින් කොසඹැනුවරට යද්දී අතර මග නදියක් තරණය කරන්නා වූ ඒ මහණහුගේ පාදයෙහි හුරුවැද්දන්ගේ අතින් හිමිහුහු වූරුණු තෙල් වැටිය ලැගුනේ වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ “හිමියන්ට දෙන්නෙමැ”යි එය හැර ගත්තේ ය. හිමියෝ ඒ මහණහට “තෝ අප්‍රමණ වෙහි”යි වෝදනා කලාහුය. එතරවූ ඒ මහණ දැක එක් ගෙවිලියක් මෙසේ කීවාය. “වහන්ස, එහු මැතැව්. මෙවුන්දම් සේවනය කරන්නා”යි. හෙතෙමේ “මම පියොවිනිදු අප්‍රමණයෙමි”යි ඇය හා මෙවුන්දම් සේවනය කොට කොසඹැනුවරට ගොස් භික්ෂුන්ට තෙල පවත් සාල කෙළේය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සාල කලාහුය. ... “මහණෙනි, අධිතාදනින් පරිච්ඡා ඇවැත් නොවේ. මෙවුන්දම් කෙළීමෙන් පරිච්ඡා ඇවැත් වේ”. (149)

83. එසමයෙහි සගල්පුර ආයුෂමත් දලනිකගේ සද්ධිවිහාරික මහණෙක් අතහීරනියෙන් පෙළුනේ වෙලෙක්දකුගේ හිස් වෙළුමක් සොරා ගෙණ ආයුෂමත් වූ දලනික තෙරුන්ට මෙය කිය: “වහන්ස, මම අප්‍රමණ වෙමි. උපැවිදි වන්නෙමි”යි “ඇවැත්නි තා විසින් කුමක් කරණ ලදද?” හෙතෙමේ එකරුණ කීය. එය ගෙන්වා අගය (මිල නියම) කරවීය. අගය කරවන කල්හි මසුපසක් නො අගනේ විය. “ඇවැත්නි, පරිච්ඡාවන නො වේය”යි දහැමි කථාවක් කෙළේය. ඒ මහණ තෙමේ සත්තනි සිත් ඇලවීය. (150)

දෙවන පරිච්ඡය නිමි.

නීතිය පාරාජිකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පත සමයෙන භගවා භික්ඛුනං අනෙකපරියා-
යෙන අසුභකථං කථෙති, අසුභාය වණණං භාසති, අසුභභාවනාය වණණං
භාසති, ආදිසා ආදිසා අසුභසමාපනතියා වණණං භාසති.

2. අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනොසි: “ඉච්ඡාමහං භික්ඛවෙ අඬුමාසං
පතිසලලීඨිතුං, නචභි කෙනච උපසඬකමිතබ්බො අඤ්ඤත්ථ එකෙන පිණ්ඩපාත
නීභාරකෙනා”ති. “එවං භනෙත”ති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පටිසසුඤ්ඤා¹
නාසසුඤ්ඤා කොචි භගවතනං උපසඬකමෙති අඤ්ඤත්ථ එකෙන පිණ්ඩපාතනී-
භාරකෙන.

3. භික්ඛු “භගවා ඛො අනෙකපරියායෙන අසුභකථං කථෙති, අසුභාය
වණණං භාසති, අසුභභාවනාය වණණං භාසති, ආදිසා ආදිසා අසුභසමා-
පනතියා වණණං භාසති”ති තෙ අනෙකාකාරවොකාරං අසුභභාවනාසුඤ්ඤා-
මනුසුතතා විහරන්ති.

4. තෙ සකෙන කායෙන අට්ඨියන්ති හරායන්ති ජ්ගුච්ඡන්ති. සෙය්‍යථාපි
නාම ඉච්ඡී වා පුරිසො වා දහරෙ. යුවා මණ්ඩකප්පාතිකො සීසං නභාතො
අභිකුණපෙන වා කුකකුරකුණපෙන වා මනුසාකුණපෙන වා කණේඨ
ආසතෙතන අට්ඨියෙය්‍ය හරායෙය්‍ය ජ්ගුච්ඡෙය්‍ය. එවමෙව තෙ භික්ඛු සකෙන
කායෙන අට්ඨියන්තා හරායන්තා ජ්ගුච්ඡන්තා අතනතාපි අතනාතං ජ්චිතා
වොරෙපෙනති, අඤ්ඤමඤ්ඤට්ඨි ජ්චිතා වොරෙපෙනති. මිහලණ්ඩකමි
සමණකුතතකං උපසඬකමිතො එවං වදෙනති:- “සාධු තො ආවුසො ජ්චිතා
වොරෙපෙහි, ඉදං තෙ පතනච්චරං භවිසස්නී”ති.

5. අථ ඛො මිහලණ්ඩකො සමණකුතතකො පතනච්චරෙහි භට්ටො
සමබ්භුලො භික්ඛු ජ්චිතා වොරෙපෙඤ්ඤා ලොභිතකං අසිං ආදාය යෙන
මහනුමුද්ද නදී, තෙනුපසඬකමි. අථ ඛො මිහලණ්ඩකසා සමණකුතතකසා
ලොභිතකං අසිං² ඛොවනතසා අනුදෙව කුකකුච්චං අනු විපපට්ඨසාරෙ:
“අලාභා වත මෙ, න වත මෙ ලාභා. දුලලඬං වත මෙ, න වත මෙ සුලලඬං.
බහුං වත මයා අපුඤ්ඤං පසුතං යො’හං භික්ඛු සීලවනො කල්‍යාණධම්මෙව
ජ්චිතා වොරොපෙසි”න්ති.

6. අථ ඛො අඤ්ඤතරු මාරකාසිකා දෙවතා අභිජ්ජමානෙ උදකෙ
ආගන්තො මිහලණ්ඩකං සමණකුතතකං එතදවොච: “සාධු සාධු සප්පුරිස,
ලාභා තෙ සප්පුරිස, සුලලඬං තෙ සප්පුරිස, බහුං නයා සප්පුරිස, පුඤ්ඤං
පසුතං, යං ත්වං අභිණ්ණං තාරෙසී”ති.

1. පටිසසුඤ්ඤා මජ්ඣ. 2. නං අසිං. මජ්ඣ.

නෘතීය පාරාජිකය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ විසල්පුර මහවෙහෙයි කුටාගාරසාලාවෙහි වෙසෙන සේක. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තන් අයුරින් භික්ෂුන්ට අසුභය පිළිබඳ කථාව වදාරණ සේක. අසුභයෙහි විස්තර වදාරණ සේක. අසුභභාවතාවෙහි ගුණ නියත සේක. කරුණු දක්ව දක්වා අසුභසමාපතියෙහි අනුසස් වදාරණ සේක.

2. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, මම අබමසක් හුදකලාව වසන්නට කැමැත්තෙමි. පිණිසාතය ගෙණෙන එක් මහණකු හැර කිසිවකු විසින් නොඵලභීය යුත්තෙමි වෙමි”යි. “වහන්ස, එසේ ය”යි. ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී මෙහි පිණිසාතය ගෙණෙන එක් මහණකු හැර කිසිවෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත නො ඵලභෙයි.

3. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තන් අයුරින් අසුභකථාව වදාරණ සේක. අසුභයෙහි විස්තර නියත සේක. අසුභභාවතාවෙහි ගුණ නියත සේක. කරුණු දක්ව දක්වා අසුභසමාපතියෙහි අනුසස් වදාරණ සේකැ”යි ඒ භික්ෂුහු නොයෙක් අයුරින් මුසු වූ අසුභභාවතාවෙහි යෙදුනාහු වෙසෙත්.

4. යම්ගේ සාරසීම පියවි කොට ඇති හිස නැවැටූ තරුණ වූ යොවුනෙහි සිටියා වූ සහිසක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ගෙලෙහි ලැගුනු සපිකුණපයකින් හෝ බලකුණකින් හෝ මිනිස් කුණකින් හෝ පෙලෙන්නේ ද, ලජ්ජාවන්තේ ද, පිළිකුල් කරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම ඒ භික්ෂුහු සියකසින් පෙලෙන්නාහු ලජ්ජාවන්තාහු, පිළිකුල් කරන්නාහු තුමු තමන් ම ජීවිතයෙන් තොරකර ගනිත්. ඔවුනොවුන් ද ජීවිතයෙන් තොරකර ගනිත්. මහණවෙස් ගත් මිගලණ්ඩකයා වෙත ද ඵලභි මෙසේ කියත්: “ඇවත, අප ජීවිතයෙන් තොර කරණු මැනව. මේ පා සිවුරු තට වන්නේය”යි.

5. ඉක්බිති මහණ වෙස් ගත් මිගලණ්ඩක තෙමේ පා සිවුරුවලින් පෝෂිත වූයේ බොහෝ භික්ෂුන් දිවියෙන් තොරකොට ලේ වැකුනු කඩුව ගෙණ මහනුමුදු නදිය වෙත පැමිණියේ ය. ඉක්බිති ලේ වැකුණු කඩුව දෝනා මහණවෙස් ගත් මිගලණ්ඩකයාට කුකුත් වූයේ ම ය. විපිළිසරවූයේ ම ය. “ඒකාන්තයෙන් මට අලාභයහ. ඒකාන්තයෙන් මට ලාභයෝ නො වෙති. මා ලත් මිනිසන් බව ද නපුරු ය. මනාසේ ලද්දක් ද නො වෙයි. යම් බඳු වූ මම සිල්වන් වූ කලණදම් ඇති භික්ෂුන් දිවියෙන් තොර කෙලෙම් ද, ඒ මා විසින් ඒකාන්තයෙන් බොහෝ අකුසල් රැස්කරණ ලද්දේය”යි

6. ඉක්බිති එක්තරු මාරපාක්ෂික දෙවියෙක් නොඛිඳෙන දියෙහි (සාද්ධියෙන්) අවුත් මහණවෙස් ගත් මිගලණ්ඩකයාට මෙය කීහ: “සත්පුරුෂය, ඉතා මැනවි. සත්පුරුෂය, තට ලාභයහ. සත්පුරුෂය, තා විසින් ලද්දේ මනා මිනිසන් බවෙක. යම් හෙයකින් තෝ සසරින් එතර නුවුවත් එතර කෙලෙහි ද එහෙයින් තා විසින් බොහෝ පින් රැස් කරණ ලද්දේය.”යි

7. අඵ බො මිගලණ්ඨිකො සමණකුත්තකො: “ලාභා කිර මෙ, සුලභං කිර මෙ, බහුං කිර මයා පුඤ්ඤං පසුතං, අතිණණ කිරුහං තාරෙමි”ති තිණං අසිං ආදය විහාරෙන විහාරං පරිවෙණෙන පරිවෙණං උපසඞ්කමිත්වා එව වදෙති: “කො අතිණණා කං තාරෙමි”ති. තඤ්ඤෙ තෙ භික්ඛු අභිතරුගා තෙසං තස්මිං සමයෙ හොතියෙව භයං. හොති ජලේතත්තං. හොති ලොමහංසො. යෙ පන තෙ භික්ඛු චිතරුගා තෙසං තස්මිං සමයෙ න හොති භයං. න හොති ජලේතත්තං. න හොති ලොමහංසො.

8. අඵ බො මිගලණ්ඨිකො සමණකුත්තකො එකමපි භික්ඛුං එකාහෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, දෝපි භික්ඛු එකාහෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, තයොපි භික්ඛු එකාහෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, වතතාරොපි භික්ඛු එකාහෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, පඤ්ඤාපි භික්ඛු එකාහෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, දසපි භික්ඛු එකාහෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, විසමපි භික්ඛු එකාහෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, සිංසමපි භික්ඛු එකාහෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, වතතාරොපි භික්ඛු එකාහෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, පඤ්ඤාසමපි භික්ඛු එකාහෙන ජිවිතා වොරොපෙසි, සට්ඨිමපි භික්ඛු එකාහෙන ජිවිතා වොරොපෙසි.

9. අඵ බො භගවා තස්ස අභිමාසස්ස අඵවයෙන පටිසල්ලානා චුට්ඨිතො ආයසමන්තං ආනඤ්ඤං ආමනෙතසි: “කිං භු බො ආනඤ්ඤ තනු-භුතො විස භික්ඛුසඬෙසා”ති.

10. “කථාහි පන භනෙතා, භගවා භික්ඛුතං අනෙකපරියයෙන අසුභ-කථං කථෙති, අසුභාය වණණං භාසති, අසුභභාවනාය වණණං භාසති, ආදිස්ස ආදිස්ස අසුභසමාපත්තියා වණණං භාසති. තෙ ච භනෙත භික්ඛු භගවා බො අනෙකපරියයෙන අසුභකථං කථෙති, අසුභාය වණණං භාසති, අසුභ-භාවනාය වණණං භාසති, ආදිස්ස ආදිස්ස අසුභසමාපත්තියා වණණං භාසති”ති තෙ අනෙකාකාරවොකාරං අසුභභාවනානුයොගමනුසුත්තා විහරන්ති. තෙ සකෙත කායෙන අට්ඨියන්ති හරායන්ති ජගුව්ඡන්ති. සෙය්‍යථාපි නාම ඉත්ථි වා පුරිසො වා දහරො යුවා මණ්ඩිතකජාතිකො සීසං නහාතො අති කුණපෙන වා කුකුරකුණපෙන වා මනුස්සකුණපෙන වා කණෙඨ ආසනෙන අට්ඨියෙය්‍ය හරායෙය්‍ය ජගුව්ඡෙය්‍ය, එවමෙව තෙ භික්ඛු සකෙත කායෙන අට්ඨියන්තා හරායන්තා ජගුව්ඡන්තා අත්තනාපි අත්තනං ජිවිතා වොරො-පෙනති, අඤ්ඤාමඤ්ඤාමපි ජිවිතා වොරොපෙනති. මිගලණ්ඨිකමපි සමණ-කුත්තකං උපසඞ්කමිත්වා එව වදෙන්ති: “සාධු තො ආචුසො ජිවිතා වොරො-පෙසි. ඉදං තෙ පත්තචීවරං භවිස්සති”ති. අඵ බො භනෙත මිගලණ්ඨිකො සමණකුත්තකො පත්තචීවරෙහි භවො එකමපි භික්ඛුං එකාහෙන ජිවිතා වොරොපෙසි -පෙ- සට්ඨිමපි භික්ඛු එකාහෙන ජිවිතා වොරොපෙසි. “සාධු භනෙත භගවා අඤ්ඤං පරියායං ආචිකඛතු, යථායං භික්ඛුසඬෙසා අඤ්ඤායං සණ්ඨහෙය්‍යා”ති.

11. “තෙනහානඤ්ඤ යාවතිකා භික්ඛු වෙසාලිං උපතීස්සාය විහරන්ති, තෙ සබ්බෙ උපට්ඨානසාලායං සන්තිපාතෙහි”ති. “එවං භනෙත”ති බො ආයසමා ආනඤ්ඤ භගවතො පටිසුත්තා යාවතිකා භික්ඛු වෙසාලිං උපතීස්සාය විහරන්ති තෙ සබ්බෙ උපට්ඨානසාලායං සන්තිපාතෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච: “සන්තිපතිතො භනෙත භික්ඛුසඬෙසා, යස්සද්දති භනෙත භගවා කාලං මඤ්ඤති”ති.

7. ඉක්බිති මහණවෙස් ගත් මහලුණකියා “මට ලාභය. මා විසින් ලද්දේ මනා මිනිසන් බවෙනි. මා විසින් බොහෝ පින් රැස් කරණ ලද්දේය. මම වනාහි සසරින් එතර නුච්චන් එතර කෙරෙමි”යි තියුණු අසිපතක් ගෙන වෙහෙරින් වෙහෙරට ද, පිරිවෙණින් පිරිවෙණට ද එළඹ මෙසේ කියයි: “කවරෙක් සසරින් එතර නුච්චයේ ද? කවරකු සසරින් එතර කෙරෙමිද”යි. එහි යම් අභිතරාග භික්ෂුහු වෙත් නම් ඔවුන්ට එකල්හි බියෙක් වේ ම ය. තාහි ගැණීමෙක් වෙයි. ලොමුදහගැන්මෙක් වෙයි. යම් ඒ විතරාග භික්ෂුහු වෙද්ද එකල්හි ඔවුන්ට බියෙක් නො වෙයි. තාහිගැන්මෙක් නො වෙයි. ලොමුදහ-ගැන්මෙක් නො වෙයි.

8. ඉක්බිති මහණවෙස් ගත් මහලුණකියා තෙමේ එකදවසකින් එක් මහණකුදු දිවියෙන් තොර කෙළේය. එකදවසකින් භික්ෂුන් දෙනමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් තෙතමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් සිටුතමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් පස්තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් දසතමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේය. එකදවසකින් භික්ෂුන් විසිතමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් තිස් තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් සතළිස් තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් පණස් තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එකදවසකින් භික්ෂුන් සෑම තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය.

9. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ අබමස ඇවැමෙන් පල-සමවතින් තාහි සිටියේක් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන් ඇමතු සේක: “ආනන්දය, කුමක් ගෙයින් භික්ෂු සබ්බසා තුභිච්චාක් මෙන් වී ද?”යි

10. වහන්ස, එසේ ම ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තන් අයුරින් භික්ෂුන්ට අසුභකපාව වදාරණ සේක. අසුභයෙහි විස්තර කියන සේක. අසුභ භාවනාවෙහි ගුණ කියන සේක. කරුණු දක්ව දක්වා අසුභ සමවනෙහි අනුසන් වදාරණ සේක. වහන්ස, ඒ භික්ෂුහු ද “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තන් අයුරින් අසුභකපාව වදාරති. අසුභයෙහි විස්තර කියති. අසුභ භාවනාවෙහි ගුණ කියති. කරුණු දක්ව දක්වා අසුභ සමවනෙහි අනුසන් කියති”යි ඒ භික්ෂුහු තන් අයුරින් මුහු වූ අසුභභාවනාවෙහි යෙදුනාහු වෙහෙත්. ... යම් සේ සාරසීම පියවී කොට ඇති ධීවිකානාය කළ තරුණ වූ යොවුනෙහි සිටියා වූ සත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ගෙලෙහි ලාගුටු අභිකුණපයකින් හෝ බලුකුණකින් හෝ මිනිස් කුණකින් හෝ පිහිත-වත්තේ ද, ලජ්ජාවත්තේ ද, පුඤ්ජිත වත්තේ ද, එමෙන් ම ඒ භික්ෂුහු සිය කයින් පිහිත වෙමින් ලජ්ජා වෙමින් පුඤ්ජිත වෙමින් තුමු ම තමන් තසා ගණිත්. ඔවුනොවුන් ද දිවි තොර කර ගණිත්. මහණවෙස් ගත් මහ-ලුණකියා වෙත ද පෑමිණ මෙසේ කියත්: “ඇවැත්නි, අප දිවියෙන් තොර කරණු මැනවි. මේ පාසිවුරු තට වත්තේය”යි. ඉක්බිති ශ්‍රමණවේෂය ගත් මහලුණකියා තෙමේ පාසිවුරු වලින් පෝෂිත වූයේ එක් දවසකින් එක් භික්ෂු තමක් ද, ... එක් දවසකින් භික්ෂුන් සෑම තමක් ද දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. “වහන්ස, යම් සේ මේ භික්ෂුසබ්බසාතෙමේ අභිනියෙහි පිහිටත්තේ ද භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ එබඳු වූ අතික් ක්‍රමයක් දෙසන සේක්වා”යි.

11. ‘ආනන්දය, එසේ වී නම් යම් පමණ භික්ෂුහු විසල්පුර ඇසුරු කොට වෙසෙද් ද, ඒ සියල්ලන් උවැටන්ගලෙහි රැස් කරවයි “වහන්ස, එසේය”යි ආයුෂමත් ආනන්දසඨවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී යම් පමණ භික්ෂුහු විසල්පුර ඇසුරු කොට වෙසෙද් ද, ඒ සියල්ලන් උවැටන්ගලෙහි රැස්කරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹ මෙය සාල කළේ ය. “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යමකට කල් දන්නා සේක් ද ඒ සඳහා භික්ෂුසබ්බසාතෙමේ රැස්විය”යි.

12. අළු බො හඟවා යෙන උපට්ඨානසාලා තෙනුපසඬකම්. උපසඬක-
 මිත්වා පඤ්ඤාතො ආසනෙ නිසීදි. නිසජ්ඣ බො හඟවා භික්ඛු ආමනොසි:
 අයමපි බො භික්ඛවෙ ආනාපානසතිසමාහි භාවිතො ඛුලිකතො සනොනා
 වෙව පඤ්ඤාතො ව ආසෙවනකො ව සුඛො ව විහාරො උපනනුපනොනො පාපකො
 අකුසලෙ ධම්මෙ ණානසො අනතරධාපෙති වුපසමෙති. සෙය්ථාපි භික්ඛවෙ
 ගිලානානං පච්ඡිමෙ මාසෙ උභයනං රජෝජලං, තමෙතං මහා අකාලමෙසො
 ණානසො අනතරධාපෙති වුපසමෙති, එවමෙව බො භික්ඛවෙ ආනාපානසති-
 සමාහි භාවිතො ඛුලිකතො සනොනා වෙව පඤ්ඤාතො ව ආසෙවනකො ව සුඛො
 ව විහාරො උපනනුපනොනො පාපකො අකුසලෙ ධම්මෙ ණානසො අනතරධා-
 පෙති වුපසමෙති.

13. කථං භාවිතො ව භික්ඛවෙ ආනාපානසතිසමාහි කථං ඛුලිකතො
 සනොනා වෙව පඤ්ඤාතො ව අසෙවනකො ව සුඛො ව විහාරො උපනනුපනොනො
 පාපකො අකුසලෙ ධම්මෙ ණානසො අනතරධාපෙති වුපසමෙති?

14. “ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරඤ්ඤාගතො වා රුකඛමුලගතො වා
 සුඤ්ඤාගාරගතො වා නිසීදති පලලඛනං ආභුජ්ඣා උජ්ජං කායං පඤ්ඤාය
 පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. සො සතොව අසසති, සතො පසසති:-

දීඝං වා අසසනොනා දීඝං අසසාමිති පජානාති, දීඝං වා පසසනොනා
 දීඝං පසසාමිති පජානාති, රසං වා අසසනොනා රසං අසසාමිති පජානාති,
 රසං වා පසසනොනා රසං පසසාමිති පජානාති, සබ්බකායපට්ඨංවෙදී
 අසසාමිති සිකඛති, සබ්බකායපට්ඨංවෙදී පසසාමිති සිකඛති,
 පසසාමිතං කායසංඛාරං අසසාමිති සිකඛති, පසසාමිතං කායසංඛාරං
 පසසාමිති සිකඛති. පිතිපට්ඨංවෙදී අසසාමිති සිකඛති, පිති පට්ඨංවෙදී
 පසසාමිති සිකඛති, සුඛපට්ඨංවෙදී අසසාමිති සිකඛති, සුඛපට්ඨංවෙදී
 පසසාමිති සිකඛති, විතතසංඛාරපට්ඨංවෙදී අසසාමිති සිකඛති,
 විතතසංඛාරපට්ඨංවෙදී පසසාමිති සිකඛති, පසසාමිතං විතතසංඛාරං
 අසසාමිති සිකඛති, පසසාමිතං විතතසංඛාරං පසසාමිති සිකඛති,
 විතතපට්ඨංවෙදී අසසාමිති සිකඛති, විතතපට්ඨංවෙදී පසසාමිති
 සිකඛති, අභිප්පමොදයං විතතං -පෙ- සමාදහං විතතං -පෙ- විමොචයං
 විතතං -පෙ-. අතිව්චානුපසසී -පෙ- විරාගානුපසසී -පෙ- නිරොධානුපසසී
 -පෙ- පටිනිසංගානුපසසී අසසාමිති සිකඛති, පටිනිසංගානුපසසී
 පසසාමිති සිකඛති. එවං භාවිතො බො භික්ඛවෙ ආනාපානසතිසමාහි
 එවං ඛුලිකතො සනොනා වෙව පඤ්ඤාතො ව ආසෙවනකො ව සුඛො ව
 විහාරො උපනනුපනොනො පාපකො අකුසලෙ ධම්මෙ ණානසො අනතරධාපෙති
 වුපසමෙති”ති.

12. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උවැටන්හල වෙත එළඹ පැණවූ අසුන්හි වැඩහිඳ හිසකුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි මේ ආනාපානසති සමාධිය වඩනලද්දේ බහුල කරණ ලද්දේ සාන්ත ද ප්‍රණීත ද පියවින් මිහිරි ද සුව විහරණ ඇත්තේ ද වෙයි. උපනුපත් ලාමක අකුසල් ඝණයකින් අතුරුදන් කෙරෙයි. සන්තිද්‍රවයි. මහණෙනි යම් සේ ගිම්භානයේ පැසුළු මස අභසට නැඟුනු දූවිලි නො කල් මහ වැස්සක් ඝණයකින් ම අතුරුදන් කෙරේ ද, එසේ ම මහණෙනි ආනාපානසතිසමාධිය වඩන ලද්දේ බහුල කරණ ලද්දේ ශාන්ත ද, ප්‍රණීත ද, පියවින් මිහිරි ද, සුව විහරණ ඇත්තේ ද වෙයි. උපනුපත් ලාමක අකුසල් ඝණයකින් අතුරුදන් කෙරෙයි. සන්තිද්‍රවයි.

13. මහණෙනි, ආනාපානසති සමාධිය කෙසේ වඩන ලද්දේ කෙසේ බහුල කරණ ලද්දේ ශාන්ත වේ ද ප්‍රණීත වේ ද පියවින් මිහිරි වේ ද සැප විහරණ ඇත්තක් වේ ද, උපනුපත් ලාමක අකුසල් ඝණයකින් අතුරුදන් කෙරේ ද සන්තිද්‍රව ද?

14. “මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ වනසෙනසුනට ගියේ හෝ රුක්ඛුලකට ගියේ හෝ ගුහාගාරයකට ගියේ හෝ පලක් බැඳ සිරුර කෙලින් තබා ගෙන සිටිය කමටහනට යොමු කොට ගිඳියි. නෙතෙමේ සිහි ඇත්තේ ආශාස කෙරෙයි. සිහි ඇත්තේ ප්‍රශාස කෙරෙයි:--

ප්‍රවාහනිකාල වශයෙන් දීඪී කොට හෝ ආශාස කරන්නේ දීඪී කොට ආශාස කරමිසි දනියි. දීඪී කොට හෝ ප්‍රශාස කරන්නේ දීඪී කොට ප්‍රශාස කරමිසි දනියි. ලුහුඬු කොට හෝ ආශාස කරන්නේ ලුහුඬු කොට ආශාස කරමිසි දනියි. ලුහුඬු කොට හෝ ප්‍රශාස කරන්නේ ලුහුඬු කොට ප්‍රශාස කරමිසි දනියි. සියලු ආශාසකය මොනොවට දනිමින් ආශාස කරන්නෙමිසි හික්මෙයි. සියලු ප්‍රශාසකය මොනොවට දනිමින් ප්‍රශාස කරන්නෙමිසි හික්මෙයි. ඔලාරික කායසංඝකාරය සන්තිද්‍රවමින් ආශාස කරන්නෙමිසි හික්මෙයි. ඔලාරික කායසංඝකාරය සන්තිද්‍රවමින් ප්‍රශාස කරන්නෙමිසි හික්මෙයි. — ප්‍රිතිය අරමුණු විසින් මොනොවට දනිමින් ආශාස කරන්නෙමිසි හික්මෙයි. ප්‍රිතිය මොනොවට දනිමින් ප්‍රශාස කරන්නෙමිසි හික්මෙයි. කායික වෛතසික සුවය දනිමින් ආශාස කරන්නෙමිසි හික්මෙයි. කායික වෛතසික සුවය දනිමින් ප්‍රශාස කරන්නෙමිසි හික්මෙයි. විතතසඛ්ඛාරයන් දනිමින් ආශාස කරන්නෙමිසි හික්මෙයි. විතතසඛ්ඛාරයන් දනිමින් ප්‍රශාස කරන්නෙමිසි හික්මෙයි. ඔලාරික විතතසඛ්ඛාරයන් සන්තිද්‍රවමින් ආශාස කරන්නෙමිසි හික්මෙයි. ඔලාරික විතතසඛ්ඛාරයන් සන්තිද්‍රවමින් ප්‍රශාස කරන්නෙමිසි හික්මෙයි. — විතතපටිසංවෙදී වූයේ ආශාස කරන්නෙමිසි හික්මෙයි. විතත පටිසංවෙදී වූයේ ප්‍රශව්‍යාස කරන්නෙමිසි හික්මෙයි. (සමඵ විපසනා වසයෙන්) සිත පහන් කරමින් ... අරමුණෙහි සිත පිහිටුවමින් ... නිවරණාදියෙන් සිත මුදමින් ... — අතීය විසින් දක්නා සුලු වූයේ ... (බය-අවනත විසින්) විරාගානුපසයි වූයේ ... තිරොධානුපසයි වූයේ ... (පරිව්‍යාගපකඩඤ්ඤ වසයෙන්) කෙලෙස් දුර්ලිම දන්නා සුලු වූයේ ආශාස කරන්නෙමිසි හික්මෙයි. (පරිව්‍යාග-පකඩඤ්ඤ වසයෙන්) කෙලෙස් දුර්ලිම දක්නා සුලු වූයේ ප්‍රශාස කරන්නෙමිසි හික්මෙයි. — “මහණෙනි, ආනාපානසති සමාධිය මෙසේ වඩනා ලද්දේ, මෙසේ බහුල කරණ ලද්දේ, සාන්තවූයේ ද, පණිතවූයේ ද, සවිභාව මුරු වූයේ ද, සුව විහරණ ඇත්තේ වූයේ ද, උපනුපත් ලාමක අකුසල් ඝණයකින් අතුරුදන් කෙරෙයි. සන්තිද්‍රවයි”යි.

මේ ලකුණෙන් මෙහි සතර සතර බැහින් කමටහන් සොලසක් බව ද මුල් සතර සමඵය, පෙසු තුන්-සතර විපසනා යයි ද දහනුතු.

15. අඵ ඛො භගවා එතස්මිං තිදුතෙ එතස්මිං පකරණේ භික්ඛුසඛසං සන්තිපාතාපෙඤා භික්ඛු පටිපුච්ඡී: “සච්චං කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තතාපි අත්තාතං ජීවිතා වොරොපෙනති. අඤ්ඤමඤ්ඤමපි ජීවිතා වොරොපෙනති. මිඟලණ්ඩිකමපි සමණකුත්තකං උපසඛකමිත්වා එවං වදෙනති:1 සාඛු තො ආටුසො ජීවිතා වොරොපෙති, ඉදං තෙ පත්තචීවරං භවිස්සති”ති. “සච්චං භගවා.” “විහරති ඛුඤ්ඤො භගවා, අත්තච්ඡවිසං භික්ඛවෙ තෙසං භික්ඛුතං අත්තනුලොමිකං අපභරුපං අඤ්ඤමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තතාපි අත්තාතං ජීවිතා වොරොපෙස්සන්ති, අඤ්ඤමඤ්ඤමපි ජීවිතා වොරොපෙස්සන්ති, මිඟලණ්ඩිකමපි සමණකුත්තකං උපසඛකමිත්වා එවං වඛන්ති: “සාඛු තො ආටුසො ජීවිතා වොරොපෙති, ඉදං තෙ පත්තචීවරං භවිස්සති”ති. තෙතං භික්ඛවෙ අපභරුපාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:-

“යො පන භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙය්‍ය, සත්ථභාරකං වාස්ස පටිපෙයෙය්‍ය, අයමපි පාරජිකො හොති අසංවාසො”ති.

එවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

[මූලපඤ්ඤාහතී.]

1. තෙත ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤත්තරො උපාසකො ගිලාතො හොති. තස්ස පජාපති අභිරුපා හොති දසසනීයා පාසාදිකා. ජබ්බග්ගිඤ්ඤා භික්ඛු තස්සා ඉඡ්ඤා පටිවඤ්චිතතා හොන්ති. අඵ ඛො ජබ්බග්ගිඤ්ඤාතං භික්ඛුතං එතදහොසි: “සච්චෙ ඛො සො ආටුසො උපාසකො ජීවිස්සති ත මියං තං ඉඡ්ඤාං ලභිස්සාම. ගජද මියං ආටුසො තස්ස උපාසකස්ස මරණවණණං සංචණෙණමා”ති.

2. අඵ ඛො ජබ්බග්ගිඤ්ඤා භික්ඛු යෙන සො උපාසකො තෙත්තපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා තං උපාසකං එතදවොටු: “නිං ඛො‘සි උපාසක, කතකල්‍යාණණං කතකුසලො කතභීරුත්තාතො, අකතපාපො අකතච්ච්ඤෙ අකතකිබ්බිසො. කතං තයා කල්‍යාණං, අකතං තයා පාපං. කිං කුස්සිමිතා පාපකෙන දුජ්චිතෙන, මතං තෙ ජීවිතා සෙය්‍යො. ඉතො නිං කාලකතො කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං2 උපපජ්ජිස්සාසි. තත්ථ දිබ්බෙහි පඤ්චති කාමගුණෙහි සමප්පිතො සමඛිනීභුතො පරිවාරෙස්සාමී”ති.

3. අඵ ඛො සො උපාසකො “සච්චං ඛො අය්‍යා ආගංසු. අහං හි කතකල්‍යාණො කතකුසලො කතභීරුත්තාතො, අකතපාපො අකතච්ච්ඤෙ අකතකිබ්බිසො. කතං මයා කල්‍යාණං, අකතං මයා පාපං. කිං මයහිමිතා පාපකෙන දුජ්චිතෙන, මතං මෙ ජීවිතා සෙය්‍යො. ඉතො අහං කාලකතො කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිස්සාමි. තත්ථ දිබ්බෙහි පඤ්චති කාමගුණෙහි සමප්පිතො සමඛිනීභුතො පරිවාරෙස්සාමී”ති. සො අසප්පායාති වෙච්ච හොජනාති භුඤ්ඤ, අසප්පායාති ච බාදනීයාති බාදී, අසප්පායාති සායනීයාති සායී, අසප්පායාති පාතාති පිච්චි. තස්ස අසප්පායාති වෙච්ච හොජනාති භුඤ්ඤතො අසප්පායාති ච බාදනීයාති බාදතො අසප්පායාති සායනීයාති සායතො අසප්පායාති පාතාති පිච්චතො ඛරො ආබාධො උපපජ්ජී. සො තෙතෙච ආබාධෙත කාලමකාසී.

1. වදන්ති. මජ්ඣ. 2. ලොකං උපපජ්ජිස්සති. කථෙච්ච.

15. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ නිදනගෙහි ඒ ප්‍රකාශයෙහි බික්සහන රැස් කරවා හිඤ්ඤන් විවාලසේක. “සැබෑ ද මහණෙනි, හිඤ්ඤානු භුමු ද තමන් දිවියෙන් තොර කෙරෙත්, ඔවුනොවුන් ද දිවියෙන් තොර කෙරෙත්. මහණවෙස් ගත් මිගලණ්ඨිකයා වෙත එළඹ ‘ආචන, අප දිවියෙන් තොර කරණු මැනව, මේ පාසිටුර තට වන්නේය’යි මෙසේ කියද්ද?” “සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්සැ”යි. භාග්‍යවන් බුදුරජාතන් වහන්සේ ගාරභු සේක: “මහණෙනි, ඒ හිඤ්ඤන්ගේ ක්‍රියාව නුසුදුස්සෙක. අනුලොමී නුච්චෙක. නොගාලුපෙන්නෙක. නොමහණකමෙක. නොකැපයෙක. නොකටපුත්තෙක. “මහණෙනි, ඒ හිඤ්ඤානු කෙසේ නම් භුමු තමනු දු දිවියෙන් තොරකර ගන්නාහු ද, ඔවුනොවුනුදු දිවියෙන් තොරකර ගන්නාහු ද, මහණ වෙස්ගත් මිගලණ්ඨිකයා වෙත එළඹ ‘ආචාත්ති, අප දිවියෙන් තොර කරණු මැනව. මේ පාසිටුර තට වන්නේය’යි මෙසේ කියන්නාහු ද? මහණෙනි, මේ කරුණ නො පහන් වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස ද නො වෙයි. ... මහණෙනි, මේ සික පදය මෙසේ උදෙසා:-

“යම් මහණෙක් ‘මොහු මරම්’ දන දන මිහිස් සිරුරක් දිවියෙන් තොර කෙරේ ද, දිවි තොර කරණ අවියක් හෝ ඔහුට ගත හැකි සේ එළවා තබා ද, මේ මහණද පැරදුනේ සංවාසරහිතයෙක් වේ.”

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හිඤ්ඤන්ට මේ සිකපදය මෙසේත් පණවන ලද්දේ වෙයි.

[මුල්පැණවිමසි.]

1. එසමයෙහි එක්තරා උවසුවෙක් ගිලන් වෙයි. ඔහුගේ බිරිඳ මනා රූ ආත්ති, දකුම්කලු වුවා, දුටුවන් පහදවන්නී වෙයි. සමග මහණහු ආ කෙරෙහි පිළිබඳ සිත් ආත්තාහු වෙත්. එකල්හි සවග හිඤ්ඤන්ට මෙබඳු සිතෙක් විය. “ආචාත්ති, ඉදින් ඒ උවසු තෙමේ ජීවත්වන්නේ නම් අපි ඒ මාගම නො ලබන්නෙමු. ආචාත්ති, එබැවින් අපි ඒ උවසුහට මරණයෙහි ගුණ වණමු”යි.

2. ඉක්බිති සවග මහණහු ඒ උවසු වෙත එළඹ මෙය කීහ. “උපාසකය, තෝ කල කලණදම් ආත්තෙහි. කල කුසල් ආත්තෙහි. කල බිය රැකුම් ආත්තෙහි. නොකලුපවී ආත්තෙහි. නොකල රුදුකම් ආත්තෙහි. නොකල සැහැසිකම් ආත්තෙහි. තා විසින් යහපතක් ම කරණ උදී. තා විසින් පවී නොකරණ ලදී. තට මේ ලාමක වූ ජීවිතයෙන් කීම? තාගේ ජීවත් වීමට වඩා මරණය උතුම්. තෝ මෙලොවින් කලුරිය කලේ කාබුත් මරණින් මතු සුගතිය වූ දෙවිලොවට පැමිණෙන්නෙහි. එහි දී දිව පස් කම් ගුණයෙන් පිණාගියෙහි, එසින් යුතුවූයේ අභිරමණය කරන්නෙහි ය.”

3. ඉක්බිති ඒ උවසු තෙමේ “ආයතියෝ සැබවක් කීහු. මම වතාහි කල යහපත ආත්තෙක් මි. කල කුසල් ආත්තෙක් මි. කල බිය රැකුම් ආත්තෙක් මි. නොකලු පවී ආත්තෙක් මි. නොකල රුදු කම් ආත්තෙක් මි. නොකල සැහැසි කම් ආත්තෙක් මි. මා විසින් යහපත කරණලදී. මා විසින් පවී නොකරණ ලදී. මට මේ ලාමක දූඛ ජීවිතයෙන් කීම? මගේ ජීවත් වීමට වඩා මරණය උතුම්. මම මෙලොවින් කලුරිය කෙලෙම් කාබුත්, මරණින් මතු සුගතිය වූ සවිභිලොකයට පැමිණෙන්නෙමි. එහි දී දිව පස් කම් ගුණයෙන් පිණා ගියෙම් එසින් යුතුවූයෙම් අභිරමණය කරන්නෙමි”යි. හෙ තෙමේ නොකැපවූ මි බොජුන් වැලඳී ය. නොකැප වූ කැවිලි කැවේ ය. නො කැප වූ ලේහයන් ලෙවී ය. නොකැප වූ පැන් පානය කෙලේ ය. අහිත බොජුන් ම බුදිත, අහිත කැවිලි කත, අහිත ලේහයන් ලොවිත, අහිත පැන් බොත, ඔහුට දැඩි ආබාධයෙක් උපත. හෙතෙමේ ඒ ආබාධයෙන් ම කලුරිය කෙලේ ය.

4. තස්ස පජාපති උජ්ඣායති බියති විපාවෙනි: “අලුජීතො ඉමෙ සමණා සකාසුතනියා දුසසීලා මුසාවාදිතො. ඉමෙ හි තාම ධම්මචාරිතො සම්චාරිතො බුහුමචාරිතො සම්චාරිතො සීලවනෙතා කල්‍යාණධම්මා පටිජාතිස්සන්ති. තප්ඵ ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, තප්ඵ ඉමෙසං බුහුමඤ්ඤං. තඨං ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, තඨං ඉමෙසං බුහුමඤ්ඤං. කුතො ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, කුතො ඉමෙසං බුහුමඤ්ඤං. අපගතා ඉමෙ සාමඤ්ඤා, අපගතා ඉමෙ බුහුමඤ්ඤා. ඉමෙ මෙ සාමිකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සං. ඉමෙහි මෙ සාමිකො මාරිතො”ති.

5. අඤ්ඤපි මනුස්සා උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙනති: “අලුජීතො ඉමෙ සමණා සකාසුතනියා දුසසීලා මුසාවාදිතො. ඉමෙහි තාම ධම්මචාරිතො සම්චාරිතො බුහුමචාරිතො සම්චාරිතො සීලවනෙතා කල්‍යාණධම්මා පටිජාතිස්සන්ති. තප්ඵ ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, තප්ඵ ඉමෙසං බුහුමඤ්ඤං. තඨං ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, තඨං ඉමෙසං බුහුමඤ්ඤං. කුතො ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, කුතො ඉමෙසං බුහුමඤ්ඤං. අපගතා ඉමෙ සාමඤ්ඤා, අපගතා ඉමෙ බුහුමඤ්ඤා. ඉමෙ උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සං. ඉමෙහි උපාසකො මාරිතො”ති.

6. අස්සොස්සං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං බියන්තානං විපාවෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති: කථං හි තාම ඡබ්බගතියා භික්ඛු උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සන්ති”ති.

7. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙස්සං. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඛ්ඛං සන්තිපාතාපෙනා ඡබ්බගතියෙ භික්ඛු පටිපුච්ඡ: “සච්චං කීර තුලෙන භික්ඛවෙ උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සන්ති”ති. “සච්චං භගවා.” විගරහී බුද්ධො භගවා “අතනුච්ඡ-විසං මොඤ්ජුරිසා, අතනුලොමිකං අපපතිරූපං අස්සාමණකං අකපපියං අකර-ණීයං. කථං හි තාම තුලෙන මොඤ්ජුරිසා උපාසකස්ස මරණවණණං සංවණණස්සන්ති. තෙතං මොඤ්ජුරිසා අපපත්තානං වා ජතාදය” -පෙ- එච්ඤච පත භික්ඛවෙ ඉමිං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:-

“යො පන භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිශ්ඤානං ජිවිතා ජොරොපෙය්‍ය, සන්ථිකාරකං වාසස පටිසෙසෙය්‍ය, මරණවණණං වා සංවණණෙය්‍ය, මරණාය වා සමාදපෙය්‍ය: “අභමිතා පුට්ඨිකං තුග්ගිමිනා පාපකෙනා දුජ්ජිවි තෙන, මතනෙන ජිවිතා සෙය්‍යො”ති ඉති විතතමනො විතතසඛකෙය්‍යා අනෙකපටියායෙන මරණවණණං වා සංවණණෙය්‍ය මරණාය වා සමාද-පෙය්‍ය, අයමපි පාරාජිතො හොති අසංවාසො”ති.

[දුතියපඤ්ඤාපති.]

8. යො පනාති - යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුහි -පෙ- අයං ඉමස්මිං අනෙථ අභිපෙපතො භික්ඛුති.

සඤ්චිච්චාති - ජාතනොතා සංජාතනොතා චෙච්ච අභිවිතරිතා විකිකකමො.

1. සුලං වා ලදඛං වා සා.

4. බහුගේ තිරිද අවමන් කෙරෙයි, අසුණු කියයි, නුගුණ පතුරුවයි: “මේ ප්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ අලජ්ජු ය, දුශ්ශීලයෝ ය, මුසාවාදීහු ය. මොහු තම් ‘ධම්මාරීහු ය, සම්මාරීහු ය, බ්‍රහ්මාරීහු ය, සම්මාරීහු ය, සිල්වන්හු ය කලණ දහම් ඇත්තාහුය’යි පිළිභ කෙරෙත්. මොවුන්ට මහණකමෙක් නැත. මොවුන්ට බමුණු කමෙක් නැත. මොවුන්ගේ මහණකම් නවුයේ ය. මොවුන්ගේ බමුණුකම නවුයේ ය. මොවුන්ට මහණකමෙක් කොසින් ද, මොවුන්ට බමුණු කමෙක් කොසින් ද, මොහු මහණකමින් පහවුවෝ ය. මොහු බමුණු කමෙන් පහවුවෝ ය. මොහු මාගේ සාමියාට මරණයෙහි ගුණ වැණුහ. මොවුන් විසින් මාගේ සාමියා මරණ ලද්දේය”යි.

5. අන් මිනිස්සු ද අවමන් කෙරෙත්, අසුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්. “මේ ප්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ අලජ්ජු ය, දුශ්ශීලයෝ ය, මුසාවාදීහු ය. මොහු වූ කලී ‘ධම්මාරීහු ය, සම්මාරීහු ය, බ්‍රහ්මාරීහු ය, සම්මාරීහු ය, සිල්වන්හු ය, කල කලණ දහම් ඇත්තෝය’යි පිළිභ කෙරෙති. මොවුන්ට මහණකමෙක් නැත. මොවුන්ට බමුණුකමෙක් නැත. මොවුන්ගේ මහණකම නවුයේ ය. මොවුන්ගේ බමුණුකම නවුයේ ය. මොවුන්ට මහණකමෙක් කොසින් ද, මොවුන්ට බමුණු කමෙක් කොසින් ද, මොහු මහණ කමින් පහ වුවෝ ය. මොහු බමුණුකමින් පහවුවෝ ය. මොහු උවසුහට මරණයෙහි ගුණ වැණුහ. මොවුන් විසින් උවසු තෙමේ මරණ ලද්දේ”යි.

6. භික්ෂුහු අවමන් කරණ, අසුණු කියන, නුගුණ පතුරුවන, ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. යම් ඒ අපිස් මහණහු වෙද් ද, භික්ෂු අවමන් කරති, අසුණු කියති, නුගුණ පතුරුවත්: කෙසේ තම් ස්වග මහණහු උවසුහට මරණයෙහි ගුණ වැණුනු ද? යි.

7. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සාල කලහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ නිදනෙහි ඒ කරුණෙහි භික්ෂුසමසායා රැස් කරවා ස්වග මහණුන් පිළිවිසි සේක. “සාබ්‍ය ද, මහණෙනි තෙපි උවසුහට මරණයෙහි ගුණ වැණුනුද”යි. ‘සාබ්‍ය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ’. භාග්‍යවන් වූ බුදුරජාන් වහන්සේ ගාරුහු සේක: “භික්ෂු පුරුෂයෙහි, නුසුදුස්සෙක. අනුලොමී නුච්චෙක. තොගාල පෙත්තෙක. තොමහණකමෙක. තො කැපයෙක, තොකටසුත්තෙක. “භික්ෂු පුරුෂයෙහි, තෙපි කෙසේ තම් උවසුහට මරණයෙහි ගුණ වැණුනු ද, “භික්ෂු පුරුෂයෙහි, තෙල කරුණ තොපහත්වුවන්ගේ පාගාදීම පිණිස තෝ තො වේ.” ... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් දන දන මිනිස්සිරුර දිවියෙන් තොර කෙරේද, දිවි හරණ අවියක් උහු වෙත ඵලවා තබන්නේ ද, මරණයෙහි ගුණ හෝ කියන්නේ ද, මරණය පිණිස උපාය උගන්වන්නේ ද, ‘ඵම්බා පුරුෂය, තාගේ ලාමක වූ මේ දුබ්ච්චියෙන් කීම? තාගේ ජීවත්වීමට වඩා, මරණය උතුම්’යි මෙබඳු මරණ සින් ඇත්තේ මෙබඳු මරණ සංකල්පනා ඇත්තේ නොයෙක් අසුරින් මරණයෙහි ගුණ හෝ වණා ද, මරණය පිණිස උපාය උගන්වා ද, මේ මහණ තෙමේ ද පැරදුනේ වෙයි, සංවාසයට නුසුදුසු වෙයි.”

[දෙවනපැණවිමසි.]

8. යො පන සි යම්බදු වූ යමෙක් ...
 හික්කු සි ... (ඥපතිවතුභීකම්මයෙන් උපසපන් වූයේ ද,) මේ තෙමේ මේ කරුණෙහි හික්කු යයි අදහස් කරණ ලදී.

සකුච්චව සි ප්‍රාණියෙකා සි දත්තේ, දිවියෙන් තොර කරමි සි දත්තේ, ඵධයට සිතා, නිසාකසිත මෙහෙයවා, ව්‍යතික්‍රම (ක්‍රියාවෙහි යෙදීම) කරන්නේ ය.

මනුස්සවිග්ගහො තාම: යං මාතුකුච්ඡිං පඨමං විතතං උපපන්නං පඨමං විඤ්ඤාණං පානුගුතං යාව මරණකාලා එන්තතරෙ එසො මනුස්සවිග්ගහො තාම.

ජීවිතා වොරොපෙය්‍යාති-- ජීවිතීන්ද්‍රියං උපච්ඡන්දති උපරොධෙති සන්තතිං විකොපෙති.

සන්ධාරකං වාය්‍යං පටිපෙසෙය්‍යාති-- අසිං වා සත්තිං වා හෙණ්ඨිං වා ලගුලං¹ වා පාසාණං වා සන්ධං වා විසං වා රජ්ජං වා.

මරණවණ්ණං වා සංවණ්ණය්‍යාති-- ජීවිතෙ ආදීතවං දසෙය්‍යති, මරණෙ වණ්ණං භණ්ති.

මරණාය වා සමාදුපෙය්‍යාති-- සන්ධං වා ආහර, විසං වා බාද, රජ්ජයා වා උබ්බන්තිවා කාලං කරොතිති.

අමෙඤ්ඤා පුජිසාති-- ආලපතාඛිවචනමෙතං අමෙඤ්ඤා පුජිසාති.

කිං තුය්‍යමිතො පාපකොන දුජජීවිතොනාති-- පාපකං තාම ජීවිතං: අධිකාතං ජීවිතං උපාදාය දුඤ්ඤාතං ජීවිතං පාපකං, සධිකාතං ජීවිතං උපාදාය අධිකාතං ජීවිතං පාපකං, දෙව්‍යාතං ජීවිතං උපාදාය මනුස්සාතං ජීවිතං පාපකං. දුජජීවිතං තාම: භන්ධව්ඡින්නාය්‍ය පාදච්ඡින්නාය්‍ය භන්ධපාදච්ඡින්නාය්‍ය කණ්ණච්ඡින්නාය්‍ය තායච්ඡින්නාය්‍ය කණ්ණතාසච්ඡින්නාය්‍ය. ඉමිතා ව පාපකෙත ඉමිතා ව දුජජීවිතෙත මතනෙත ජීවිතා සෙය්‍යොති.

ඉති විභවමනොති-- යඤ්චිතතං තං මනො, යං මනො තං විතතං.

විභවසධිකපෙය්‍යාති-- මරණසඤ්ඤා මරණචෙතනො මරණාභිපපායො.

අනෙකපටිසායෙය්‍යාති-- උච්චාවචෙහි ආකාරෙහි.

මරණවණ්ණං වා සංවණ්ණය්‍යාති-- ජීවිතෙ ආදීතවං දසෙය්‍යති, මරණෙ වණ්ණං භණ්ති: 'ඉතො නිං කාලකතො කායස්ස හෙද පරමමණා සුභතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජියාසි. තන්ධ දිබ්බෙහි පඤ්චෙහි කාමගුණෙහි සමපපි-තො සමිඤ්චිගුතො පරිවාරෙස්සපි'ති.²

මරණාය වා සමාදුපෙය්‍යාති-- සන්ධං වා ආහර, විසං වා බාද, රජ්ජයා වා උබ්බන්තිවා කාලං කරොති, සොබෙහ වා තරකෙ වා පපාතෙ වා පපතා'ති.

අයමපිති-- පුරිමෙ උපාදාය වුච්චති.

පාරාජිකො හොතිති-- සෙය්‍යථාපි තාම පුච්ඡසීලා දොඩා හිතතා අපපටිසකීකා හොති, එවමෙව හිතනු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙතො අස්සමණො හොති අසකාසුතතියො. තෙත වුච්චති පාරාජිකො හොතිති.

1. ලගුලං, සිප්ඵු. 2. පරිවාරෙස්සකීති. සීඵු.

මහලක්ෂ්මි මහත්මා: මවුකුසෙහි දී පළමු යම් සිතක් උපන්නේ ද, ප්‍රථම විඥනය පහළවී ද, මරණය දක්වා මේ අතරෙහි පැවැතී මේ තෙමේ මහලක්ෂ්මි මහත්මා.

ජීවිතා චොරොපයාස යි රූපාරූප ජීවිතෙත්‍රිය සිද්ධි. වලක්වයි. සන්න-තිය වෙත් කරයි.

සත්වකාරකං වාසං පරිභොගො යි කවුචක් හෝ අඛණ්ඩයක් හෝ හෙල්ලක් හෝ මුගුරුක් හෝ පහණක් හෝ සැතක් හෝ ව්‍ය හෝ රැහැනක් හෝ ඔහු ලග තබන්නේ ය.

මරණවණණං වා සංවණණො යි දිවියෙහි දෙය් දක්වයි. මරණයෙහි ගුණ කියයි.

මරණාය වා සමාදූපයාස යි ශයන්‍රයක් හෝ ගණුව, වස හෝ අනුභව කරව, වැලකිත් හෝ එල්ලී කලුරිය කරව යි උපාය ගත්වන්නේ ය.

අනෙකා පුජිස යි මෙය ආමන්ත්‍රණ පදයකි.

කිං තුයතිමිතා පාපකෙන දුජ්ජීවිතො යි ලාමකජීවිතය නම් ආසාදනයක් ජීවිතය නිසා දිලීන්දැන් ජීවිතය ලාමක ය. ධනවතුන් ගේ ජීවිතය නිසා ධන භීතියක් ජීවිතය ලාමක ය. දෙවියන්ගේ ජීවිතය නිසා මනිසුන්ගේ ජීවිතය ලාමක ය. අත් සිදුහනුගේ, පා සිදුහනුගේ, අත් පා සිදුහනුගේ, කන් සිදුහනුගේ, තාභාය සිදුහනුගේ, කන්තාසා සිදුහනුගේ (දිවිය) දුජ්ජීවිත නම්. මේ ලාමක ජීවිතයෙන්, මේ දුක්ඛජීවිතයෙන් ජීවත්වීමට වඩා තාගේ මරණය උතුම්.

ඉතිවිතාමනො යි යමක් සිත ද, ඒ මත නම්. යමක් මත ද, එය සිත නම්.

විතාසධනපෙසා යි මරණසංඥ ඇත්තේ, මරණවේතනා ඇත්තේ, මරණ අදහස් ඇත්තේ ය.

අනෙකපරිභොගො යි නොයෙක් අයුරෙන්ය.

මරණවණණං වා සංවණණො යි දිවියෙහි දෙය් දක්වයි. මරණ-යෙහි ගුණ කියයි: මෙයින් තෝ කලුරිය කෙලෙහි කාබුත් මරණින් මතු යුගයේ නම්වූ දෙවලොවට පැමිණෙන්නෙහි ය. එහිදී දිවපස්කම් ගුණයන් ගෙන් සමාභි වූයේ, යුක්ත වූයේ අභිරමතය කරන්නෙහි ය.

මරණාය වා සමාදූපයාස යි සැතක් හෝ ගණුව, වසක් හෝ කව, රැහැනකින් හෝ එල්ලී කලුරිය කරව, හෙබක හෝ තරුවලෙක හෝ ප්‍රපාතයක හෝ වැටෙව.

අයමි යි පළමු මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් පරිජ් අවන් පුලුලා සලකාගෙන කියනු ලැබේ.

පාරාජිකො භොති යි දෙබැවූ මහලක්ෂ්මි යම් සේ සකි කව .තො හැකිවේ ද, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ දැන දැන මිනිස්සිරාර දිවියෙන් තොර කොට නොමහණෙක් වෙයි. අශාසනපුත්‍රියයෙක් වෙයි. එහෙයින් පරිජ් අවන්නේ මේ යයි කියනු ලැබේ.

අසංචාසොති-- සංචාසො නාම: එකං කමමං එකුද්දසො සමිසිකකතා,
එසො සංචාසො නාම. සො තෙන සද්ධිං තප්පි තෙන ධුට්ඨති අසංචාසො'ති.

[නියමානිකා]

1. සාමං අභිට්ඨාය, දුතෙන, දුතපරමපරාය, විසකකීයෙන දුතෙන,
ගතපච්චාගතෙන දුතෙන, අරහො රහොසඤ්ඤි, රහො අරහොසඤ්ඤි,
අරහො අරහොසඤ්ඤි, රහො රහොසඤ්ඤි, කායෙන සංවණේණති, වාචාය
සංවණේණති, කායෙන වාචාය සංවණේණති, දුතෙන සංවණේණති, ලොබාය
සංවණේණති, ඔපාතං, අපයෙතං, උපනිකඛිපතං, හෙසජ්ජං, රුපුපහාරො,
සද්දුපහාරො, ගඤ්ඤුපහාරො, රසුපහාරො, ඵොට්ඨබ්බුපහාරො, බලබ්බුපහාරො,
ආවිසකතා, අනුසාසනී, සංකෙතකමමං, නිමිත්තකමමනඤ්ඤි.

2. ඝාමනී-- සයං ගතති කායෙන වා කායපට්ඨඥෙත වා නිසංගමි-
යෙන වා.

3. අභිට්ඨාසාති-- අභිට්ඨාසිති ආණාපෙති: “එවං විජ්ඣ, එවං පහර,
එවං ඝාතෙති”ති.

4. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙති: “ඉඤ්ඤාමං ජීවිතා වොරොපෙති”ති,
ආපතති දුක්ඛවයං. සො තං මඤ්ඤාමානො තං ජීවිතා වොරොපෙති,
ආපතති උභිත්තං පාරාජිකස්ස.

5. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙති: “ඉඤ්ඤාමං ජීවිතා වොරොපෙති”ති,
ආපතති දුක්ඛවයං. සො තං මඤ්ඤාමානො අඤ්ඤං ජීවිතා වොරොපෙති,
මුලට්ඨස්ස අනාපතති, වධකස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස.

6. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙති: “ඉඤ්ඤාමං ජීවිතා වොරොපෙති”ති,
ආපතති දුක්ඛවයං. සො අඤ්ඤං මඤ්ඤාමානො තං ජීවිතා වොරොපෙති,
ආපතති උභිත්තං පාරාජිකස්ස.

7. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙති: “ඉඤ්ඤාමං ජීවිතා වොරොපෙති”ති,
ආපතති දුක්ඛවයං. සො අඤ්ඤං මඤ්ඤාමානො අඤ්ඤං ජීවිතා
වොරොපෙති, මුලට්ඨස්ස අනාපතති; වධකස්ස ආපතති පාරාජිකස්ස.

8. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙති: “ඉඤ්ඤාමස්ස පාවද: ඉඤ්ඤාමො
ඉඤ්ඤාමස්ස පාවදභු: ඉඤ්ඤාමො ඉඤ්ඤාමං ජීවිතා වොරොපෙතු”ති,
ආපතති දුක්ඛවයං. සො ඉඤ්ඤාමස්ස ආරොවෙති, ආපතති දුක්ඛවයං. විධකො
පතිමණ්ඨාති, මුලට්ඨස්ස ආපතති ධුලලවවයස්ස. සො තං ජීවිතා වොරොපෙති,
ආපතති සබ්බෙසං පාරාජිකස්ස.

අසංවාසො යි එකට කම් කිරීමය, එකට උදෙසීමය, සම් වූ ශික්ෂා ඇති බවය යන මෙය සංවාස නම්. ඔහු හා ඒ සංවාසය නැත. එහෙයින් අසංවාස යයි කියනු ලැබේ.

[නියමානුකූලය]

1. තෙමේ ම ඉටා දුතයකු ලවා හෝ, දුතපරපුරෙන් හෝ, වරදවා කියන දුතයෙකු ලවා හෝ, ගොස් පෙරලා පැමිණි දුතයෙකු ලවා හෝ, තොරහස රහස් යයි හැඟීම් ඇත්තේ හෝ, රහස තොරහස් යයි හැඟීම් ඇත්තේ හෝ, තොරහස් තොරහස් යයි හැඟීම් ඇත්තේ හෝ, රහස රහස යයි හැඟීම් ඇත්තේ හෝ, කයින් අඟවයි. වදනින් කියයි. කයින් හා වදනින් අඟවයි. දුතයෙකු ලවා අරුණයි. ලිපියකින් අඟවයි. මරුවල, වැනිර භන්තා පුවරුව, ලඟ තබන අවිය, විස බෙහෙත, බිහිසුණු රුව එළවීම, බිහිසුණු හඬ එළවීම, දරුණු දුහඳ එළවීම, පිළිකුල් රස එළවීම, කැකුළු පහස එළවීම, බියකරු බණ එළවීම, ඔත්තු කීම, අනුසස් කීම, සලකුණු කිරීම, නිමිති කම් ය.

2. ඝාමං යි කයින් හෝ කා පිළිබඳ දෙයකින් හෝ දමා ලු දෙයකින් හෝ තෙමේ මරයි.

3. අඛිට්ඨාය යි සම්පයෙහි සිට “මෙසේ විදුව, මෙසේ පහර දෙව, මෙසේ නසව”යි අණ කෙරෙයි.

4. මහණෙක් මහණකුට “මෙතම් ඇත්තහු දිවියෙන් තොර කරව” යි අණවා නම් දුකුලාආචාර් වේ. හෙතෙමේ ඔහුයයි හඟිමින් උහු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් දෙදෙනාටම පරිජ්ඣාචාර් වේ.

5. මහණෙක් මහණකුට “මෙතම් ඇත්තහු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආචාර් වේ. හෙතෙමේ ඔහු යයි හඟිමින් අනෙකකු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් මූලිකයාට ආචාර් නො වේ. වධක මහණහට පරිජ්ඣාචාර් වේ.

6. මහණෙක් මහණකුට “මෙතම් ඇත්තහු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආචාර් වේ. හෙතෙමේ අනෙකෙකැයි හඟිමින් උහු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් දෙදෙනාටම පරිජ්ඣාචාර් වේ.

7. මහණෙක් මහණකුට “මෙතම් ඇත්තහු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආචාර් වේ. හෙතෙමේ අනෙකෙකැයි හඟිමින් අනෙකකු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් මූලිකයාට ආචාර් නො වේ. වධක-මහණහට පරිජ්ඣාචාර් වේ.

8. මහණෙක් මහණකුට “මෙතම් ඇත්තහුට කියව: මෙතම් ඇත්තේ මෙතම් ඇත්තහුට කියව: මෙතම් ඇත්තේ මෙතම් ඇත්තහු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආචාර් වේ. හෙතෙමේ අනෙකාහට කියා නම් දුකුලාආචාර් වේ. වධක තෙමේ එය පිළිගනී නම් මූලික මහණහට පුලැයිආචාර් වේ. ඒ මහණ තෙමේ උහු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් හාමටම පරිජ්ඣාචාර් වේ.

9. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙනි: “ඉඤ්ඤාමෙඤ්ඤා පාවදා: ඉඤ්ඤාමො ඉඤ්ඤාමෙඤ්ඤා පාවදානු: ඉඤ්ඤාමො ඉඤ්ඤාමං ජීවිතා වොරොපෙනු”ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං. සො අඤ්ඤාං ආණාපෙනි, ආපනති දුක්ඛට්ඨං. වඩකො පතිගණනාති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං. සො තං ජීවිතා වොරොපෙනි, මූලධර්මං අනාපනති. ආණාපකස්ස ච වඩකස්ස ච ආපනති පාරාජිකස්ස.

10. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙනි: “ඉඤ්ඤාමං ජීවිතා වොරොපෙනි”ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං. සො ගන්ඤාං පුත පච්චාගච්ඡති ‘නාහං සකෙකාමී තං ජීවිතා වොරොපෙනු’නති. සො පුත ආණාපෙනි: “යදා සකෙකාමි තදා තං ජීවිතා වොරොපෙනි”ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං. සො තං ජීවිතා වොරොපෙනි, ආපනති උභින්නං පාරාජිකස්ස.

11. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙනි: “ඉඤ්ඤාමං ජීවිතා වොරොපෙනි”ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං. සො ආණාපෙනාං විපපට්ඨාරී න සාවෙනි ‘මා ඤාතෙති’ති. සො තං ජීවිතා වොරොපෙනි, ආපනති උභින්නං පාරාජිකස්ස.

12. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙනි: “ඉඤ්ඤාමං ජීවිතා වොරොපෙනි”ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං; සො ‘ආණාපෙනාං විපපට්ඨාරී සාවෙනි ‘මා ඤාතෙති’ති, සො ‘ආණාතො අහං තයා’ති තං ජීවිතා වොරොපෙනි, මූලධර්මං අනාපනති, වඩකස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස.

13. භික්ඛු භික්ඛුං ආණාපෙනි: “ඉඤ්ඤාමං ජීවිතා වොරොපෙනි”ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං. සො ආණාපෙනාං විපපට්ඨාරී සාවෙනි: ‘මා ඤාතෙති’ති, සො ‘සුච්ඡ’ති ඔරමති, උභින්නං අනාපනති.

14. අජනො රහොසඤ්ඤා උලුපති: “අහො ඉඤ්ඤාමො හතො අස්සා”ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං. රහො අරහොසඤ්ඤා උලුපති: “අහො ඉඤ්ඤාමො හතො අස්සා”ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං. අරහො අරහොසඤ්ඤා උලුපති: “අහො ඉඤ්ඤාමො හතො අස්සා”ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං. රහො රහොසඤ්ඤා උලුපති: “අහො ඉඤ්ඤාමො හතො අස්සා”ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං.

15. ඤාතෙති සංවණණති තාම: කායෙහ විකාරං කරෙති: “යො එවං මරති සො ධනං වා ලහති යසං වා ලහති සග්ගං වා ගච්ඡති”ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං; තාය සංවණණතාය මරිය්සාමීති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපනති ජුලුච්චයස්ස; මරති, ආපනති පාරාජිකස්ස.

16. වාචාය සංවණණති තාම: වාචාය හණති: “යො එවං මරති සො ධනං වා ලහති යසං වා ලහති සග්ගං වා ගච්ඡති”ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං; තාය සංවණණතාය, මරිය්සාමීති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපනති ජුලුච්චයස්ස; මරති, ආපනති පාරාජිකස්ස.

9. මහනේක් මහණකුට “මෙතමි ඇත්තහුට කියව: මෙතමි ඇත්තේ මෙතමි ඇත්තහුට කියව: මෙතමි ඇත්තේ මෙතමි ඇත්තහු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආචාර්ය වේ. හෙතෙමේ අනෙකකුට අණ කෙරේ නම් දුකුලාආචාර්ය වේ. වඩක මහණ තෙමේ පිළිගනී නම් දුකුලාආචාර්ය වේ. හෙතෙමේ උහු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් මූලික-යාහට ආචාර්ය නො වේ. අණවත්තහුට ද, වඩක මහණහට ද පරිච්ඡාදාචාර්ය වේ.

10. මහනේක්, මහණකුට “මෙතමි ඇත්තහු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආචාර්ය වේ. හෙතෙමේ ගොස් “උහු දිවියෙන් තොර කරනට මම නො සමත්ම”යි පෙරලා ඒ ද, හෙතෙමේ “යම් කලක භාසි වේ නම් එකල මහු දිවියෙන් තොර කරව”යි නාවන අණවා නම් දුකුලා-ආචාර්ය වේ. ඒ මහණ තෙමේ උහු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් දෙදෙනාහට ම පරිච්ඡාදාචාර්ය වේ.

11. මහනේක් මහණකුට “මෙතමි ඇත්තහු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණ කෙරේ නම් දුකුලාආචාර්ය වේ. හෙතෙමේ අණවා විපිලිසරවූයේ “නො නසව”යි නො අස්වයි ද, හෙ තෙමේ උහු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් දෙදෙනාට ම පරිච්ඡාදාචාර්ය වේ.

12. මහනේක් මහණකුට “මෙතමි ඇත්තහු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණවා නම් දුකුලාආචාර්ය වේ. හෙ තෙමේ අණවා විපිලිසරවූයේ “නො නසව”යි අස්වා ද තෙල මහණ තෙමේ “නා විසින් මම අණ කරණු ලැබුවෙමි”යි උහු දිවියෙන් තොර කෙරේ නම් මූලික මහණහට ආචාර්ය නො වේ. වඩක මහණහට පරිච්ඡාදාචාර්ය වේ.

13. මහනේක් මහණකුට “මෙතමි ඇත්තහු දිවියෙන් තොර කරව”යි අණවා නම් දුකුලාආචාර්ය වේ. හෙ තෙමේ අණවා විපිලිසරවූයේ “නො නසව”යි අස්වයි. හෙ තෙමේ මෑතවයි එයින් වලකිසි, දෙදෙනාට ම ආචාර්ය නො වේ.

14. සමුච්චයෙහි සිටියේ ‘අසමුච්චයෙහි ය’ යන භාෂිමි ඇත්තේ “මෙතමි නාවතත්තේ තසන ලද්දේ නම් යෙහෙකා”යි කථා කෙරේ නම් දුකුලා-ආචාර්ය වේ. අසමුච්චයෙහි සිටියේ ‘සමුච්චයෙහි ය’ යන භාෂිමි ඇත්තේ “මෙතමි නාවතත්තේ තසන ලද්දේ නම් යෙහෙකා”යි කියා නම් දුකුලා-ආචාර්ය වේ. සමුච්චයෙහි වූයේ ‘සමුච්චයෙහි ය’ යන භාෂිමි ඇත්තේ “මෙතමි නාවතත්තේ තසන ලද්දේ යෙහෙකා”යි කියා නම් දුකුලාආචාර්ය වේ. අසමුච්චයෙහි වූයේ ‘අසමුච්චයෙහි ය’ යන භාෂිමි ඇත්තේ “මෙතමි නාවතත්තේ තසන ලද්දේ යෙහෙකා”යි කියා නම් දුකුලාආචාර්ය වේ.

15. කායෙන සංවණණනි නම් යමෙක් මෙයේ මෑරේ ද, හෙ තෙමේ ධනය හෝ ලබයි. කිච්චිය හෝ ලබයි. ස්වර්ගට හෝ යෙයයි කසින් සංඥ කෙරේ නම් දුකුලාආචාර්ය වේ. ඒ කායසංවණ්ණාව හේතු කොට ගෙන ‘මෑරෙන්නෙමි’යි දුක් වේදනා උපදවා නම් පුලාසිආචාර්ය වේ. මෑරේ නම් පරිච්ඡාදාචාර්ය වේ.

16. වාචාය සංවණණනි නම් යමෙක් මෙයේ මෑරේද, හේ ධනය හෝ ලබයි. කිච්චිය හෝ ලබයි. ස්වර්ගට හෝ යෙයයි වචනයෙන් කියා නම් දුකුලාආචාර්ය වේ. ඒ වාච්චිමෙන් මෑරෙන්නෙමියි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිආචාර්ය වේ. මෑරේ ද පරිච්ඡාදාචාර්ය වේ.

17. කායෙත වාචාය සංවණණති නාම: කායෙත ච විකාරං කරොති, වාචාය ච භණ්ති, “යො එවං මරති. සො ධනං වා ලභති යසං වා ලභති සයං වා ගච්ඡති”ති, ආපතති දුක්ඛවයං; තාය සංවණණතාය “මරියාමි”ති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපතති පුලලවවයං; මරති, ආපතති පාර්ශ්වකං.

18. දුතෙන සංවණණති නාම: දුතස්ස සාසනං ආරොවෙති: “යො එවං මරති සො ධනං වා ලභති යසං වා ලභති සයං වා ගච්ඡති”ති, ආපතති දුක්ඛවයං. දුතස්ස සාසනං හුච්චා ‘මරියාමි’ති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපතති පුලලවවයං; මරති, ආපතති පාර්ශ්වකං.

19. ලොමාය සංවණණති නාම: ලොමං ජ්ඣෙති “යො එවං මරති සො ධනං වා ලභති යසං වා ලභති සයං වා ගච්ඡති”ති; ආබ්බර්කබ්බරාය ආපතති දුක්ඛවයං; ලොමං පසිඤ්චා ‘මරියාමි’ති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපතති පුලලවවයං; මරති, ආපතති පාර්ශ්වකං.

20. ඔපාතං නාම: මනුස්සං උද්දියං ඔපාතං බණ්ති ‘පපතිච්චා මරියාමි’ති, ආපතති දුක්ඛවයං; පපතිනෙ දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ඡති, ආපතති පුලලවවයං; මරති, ආපතති පාර්ශ්වකං. අනොදියං ඔපාතං බණ්ති ‘යො කොච්චි පපතිච්චා මරියාමි’ති, ආපතති දුක්ඛවයං. මනුස්සො තසමිං පපතති, ආපතති දුක්ඛවයං; පපතිනෙ දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ඡති, ආපතති පුලලවවයං; මරති, ආපතති පාර්ශ්වකං. යතො වා පෙතො වා තීරව්ඡානගත-මනුස්සවීඤ්ඤො වා තසමිං පපතති, ආපතති දුක්ඛවයං; පපතිනෙ දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ඡති, ආපතති දුක්ඛවයං; මරති, ආපතති පුලලවවයං. තීරව්ඡානගතො තසමිං පපතති, ආපතති දුක්ඛවයං; පපතිනෙ දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ඡති, ආපතති දුක්ඛවයං; මරති, ආපතති පාවිතතියං.

21. අපසෙසනං නාම: අපසෙසනෙ සජ්ඣං වා ධපෙති, විසෙත වා මනෙති, දුඛමලං වා කරෙති, සොබ්බ වා නරකෙ වා පපාතෙ වා ධපෙති ‘පපතිච්චා මරියාමි’ති, ආපතති දුක්ඛවයං; සජ්ඣත වා විසෙත වා පපතිනෙත වා දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ඡති, ආපතති පුලලවවයං; මරති, ආපතති පාර්ශ්වකං.

22. උපභීක්ඛිපනං නාම: අසීං වා සතතීං වා හෙණ්ඨිං වා ලගුලං වා පාතාණං වා සජ්ඣං වා විසං වා රජ්ජං වා උපභීක්ඛිපති ‘ඉමිතා මරියාමි’ති, ආපතති දුක්ඛවයං; තෙත මරියාමිති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපතති පුලලවවයං; මරති, ආපතති පාර්ශ්වකං.

23. භෙසසජ්ජං නාම: සප්පිං වා තවනීචං වා නෙලං වා මට්ඨං වා එංඤ්චං වා දෙති ‘ඉමං සාසිච්චා මරියාමි’ති, ආපතති දුක්ඛවයං; තං සාසිනෙ දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ඡති, ආපතති පුලලවවයං; මරති, ආපතති පාර්ශ්වකං.

24. රුපුපභාණේ නාම: අමතාපිකං රුපං උපසංඝරති භයානකං භෙරවං “ඉමං පසිඤ්චා උත්තසිච්චා මරියාමි”ති, ආපතති දුක්ඛවයං; තං පසිඤ්චා උත්තසති, ආපතති පුලලවවයං; මරති, ආපතති පාර්ශ්වකං. මතාපිකං රුපං උපසංඝරති¹ ‘ඉමං පසිඤ්චා අලාභකෙත හුසිච්චා මරියාමි’ති, ආපතති දුක්ඛවයං; තං පසිඤ්චා අලාභකෙත හුසති, ආපතති පුලලවවයං; මරති, ආපතති පාර්ශ්වකං.

1. පෙමනීයං හදසඛිතමං. සං.

17. කාශ්‍යන වාච්චාසංවණ්ණති නම් “යමෙක් මෙසේ මැරේද, හේ ධනය හෝ ලබයි. කීර්තිය හෝ ලබයි. ස්වභාවය හෝ යේය”යි කයින් ද හභවයි. වචනෙත් ද කියයි. දුකුලාභාවාත් වේ. ඒ වැණිමෙන් මැරෙත්-තෙමි’යි දුක් වේදනා උපදවාද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්භාවාත් වේ.

18. දුෂනන සංවණ්ණති නම් “යමෙක් මෙසේ මැරේ ද හේ ධනය හෝ ලබයි. කීර්තිය හෝ ලබයි. ස්වභාවය හෝ යේය”යි දුතයකුට අත්තක් බෙණේ ද, දුකුලාභාවාත් වේ. දුතයාගේ අත්ත අසා ‘මැරෙත්තෙමි’යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්භාවාත් වේ.

19. ළලඛාය සංවණ්ණති නම් “යමෙක් මෙසේ මැරේ ද හේ ධනය හෝ ලබයි. කීර්තිය හෝ ලබයි. ස්වභාවය හෝ යේය”යි (පොත පතක අකුරු ලියා ද, අකුරක් පාසා දුකුලාභාවාත් වේ. ලිපිය දැක මැරෙත්-තෙමි’යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්භාවාත් වේ.

20. ඛපාන නම් “වැටි මැරෙත්තේය”යි මිනිසකු උදෙසා වලක් කනී නම් දුකුලාභාවාත් වේ. වැටුනු කල්හි දුක් වේදනා උපදී ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්භාවාත් වේ. “යම් කිසිවෙක් වැටි මැරෙත්තේය”යි (කෙනකුත්) නො උදෙසා වලක් කනී ද දුකුලාභාවාත් වේ. මිනිසෙක් එහි වැටේ ද දුකුලාභාවාත් වේ. වැටුනු කල්හි දුක් වේදනා උපදී ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්භාවාත් වේ. යකෙක් හෝ ජේතයෙක් හෝ තිරිසන්වෙස් හෝ මිනිස් වෙස් හත්තෙක් (යකෙක් හෝ ජේතයෙක්) හෝ එහි වැටේ ද, දුකුලාභාවාත් වේ. වැටුනු කල්හි දුක් වේදනා උපදී ද දුකුලාභාවාත් වේ. මැරේ ද පුලාසිභාවාත් වේ. තිරිසනෙක් එහි වැටේ ද දුකුලාභාවාත් වේ. වැටුනු කල්හි දුක් වේදනා උපදී ද දුකුලාභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්භාවාත් වේ.

21. අපයෝන නම් ආලම්බන පුච්චාචෙහි සැතක් හෝ තබා ද, විස හෝ ගල්වා ද දුජීල හෝ කෙරේ ද, හෙබස හෝ නරාවලසක හෝ පුපාත-යක ‘හෝ වැටි මැරෙත්තේය’යි (ආලම්බනඵලකය) තබා ද, දුකුලාභාවාත් වේ. සැත කරණකොටගෙණ හෝ විස කරණකොටගෙණ හෝ වැටීමෙන් හෝ දුක් වේදනා උපදී ද, පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්භාවාත් වේ.

22. උපනික්ඛපන නම් “මෙහින් මැරෙත්තේ ය”යි කපුවක් හෝ අඛට්ටියක් හෝ හෙල්ලක් හෝ මුගුරක් හෝ ගලක් හෝ සැතක් හෝ විසක් හෝ රැහැනක් හෝ ලභ තබා ද දුකුලාභාවාත් වේ. එහිත්, මැරෙත්තෙමි’යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්භාවාත් වේ.

23. හෙසජ්ජ නම් “මෙය ලෙව මැරෙත්තේය”යි හිතෙල් හෝ වෙඹරා හෝ තලකෙල් හෝ මි හෝ පැණි හෝ දේ ද, දුකුලාභාවාත් වේ. එය ලෙච් කල්හි ඔහුට දුක් වේදනා උපදී ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්භාවාත් වේ.

24. රූපුසහාර නම් “මෙය දැක තැනි ගෙණ මැරෙත්තේය”යි හයජ්ඣක බියපත් කරවන, නො මනා රුවක් ලභ තබා ද, දුකුලාභාවාත් වේ. එය දැක තැනි ගණී ද, පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්භාවාත් වේ. ‘මෙය දැක නො ලැබීමෙන් විසලී මැරෙත්තේය’යි මනා රුවක් ලභ තබා ද දුකුලාභාවාත් වේ. එය දැක නො ලැබීමෙන් විසලේ ද පුලාසිභාවාත් වේ. මැරේ ද පරිජ්භාවාත් වේ.

25. සද්දුපභාගේ නාම: අමනාපිකං සද්දං උපසංහරති භයානකං ගෙරවං ‘ඉමං සුඛා උත්තසිඛා මරිය්සනී’ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං; තං සුඛා උත්තසති, ආපනති ජුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුඡකං. මනාපිකං සද්දං උපසංහරති පෙච්චිං හදයඛනමං ‘ඉමං සුඛා අලාභකෙන සුසයිඛා මරිය්සනී’ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං; තං සුඛා අලාභකෙන සුසති, ආපනති ජුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුඡකං.

26. ගච්චුපභාගේ නාම: අමනාපිකං ගච්චං උපසංහරති ජේගුච්චං පාටිකුලාසං ‘ඉමං ඝාසිඛා ජේගුච්චනා පාටිකුලාසනා මරිය්සනී’ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං; තං ඝාසිඛෙ ජේගුච්චනා පාටිකුලාසනා දුක්ඛා වෙදනා උපපඤ්ඤිති, ආපනති ජුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුඡකං. මනාපිකං ගච්චං උපසංහරති ‘ඉමං ඝාසිඛා අලාභකෙන සුසයිඛා මරිය්සනී’ති. ආපනති දුක්ඛට්ඨං; තං ඝාසිඛා අලාභකෙන සුසති, ආපනති ජුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුඡකං.

27. රසුපභාගේ නාම: අමනාපිකං රසං උපසංහරති ජේගුච්චං පාටිකුලාසං ‘ඉමං ඝාසිඛා ජේගුච්චනා පාටිකුලාසනා මරිය්සනී’ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං; තං ඝාසිඛෙ ජේගුච්චනා පාටිකුලාසනා දුක්ඛා වෙදනා උපපඤ්ඤිති, ආපනති ජුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුඡකං. මනාපිකං රසං උපසංහරති, ඉමං ඝාසිඛා අලාභකෙන සුසයිඛා මරිය්සනී’ති. ආපනති දුක්ඛට්ඨං; තං ඝාසිඛා අලාභකෙන සුසති, ආපනති ජුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුඡකං.

28. ජොධ්ඛච්චුපභාගේ නාම: අමනාපිකං ජොධ්ඛච්චං උපසංහරති දුක්ඛභමච්චං බරසමච්චං “ඉමිනා ජුට්ඨො මරිය්සනී’ති ආපනති දුක්ඛට්ඨං; තෙන ජුට්ඨං දුක්ඛා වෙදනා උපපඤ්ඤිති, ආපනති ජුලලච්චයං; මරති; ආපනති පාරුඡකං. මනාපිකං ජොධ්ඛච්චං උපසංහරති සුඛභමච්චං ඉදුභමච්චං “ඉමිනා ජුට්ඨො අලාභකෙන සුසයිඛා මරිය්සනී’ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං; තෙන ජුට්ඨො අලාභකෙන සුසති, ආපනති ජුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුඡකං.

29. ධම්මුපභාගේ නාම: තෙරසිකං නිරයකථං කථෙති “ඉමං සුඛා උත්තසිඛා මරිය්සනී’ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං; තං සුඛා උත්තසති, ආපනති ජුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුඡකං. කලාසංකමමං සංඝකථං කථෙති “ඉමං සුඛා අධිමුතෙනා මරිය්සනී’ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං; තං සුඛා අධිමුතෙනා “මරිය්සමි’ති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපනති ජුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුඡකං.

30. ආච්චකච්චනා නාම: ජුට්ඨො භණ්ඨි ඵලං මරසු “යො ඵලං මරති, සො ධනං වා ලභති, යසං වා ලභති, සංඝං වා ගච්චති’ති ආපනති දුක්ඛට්ඨං; තාය ආච්චකච්චනාය මරිය්සමිති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපනති ජුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුඡකං.

31. අනුසාසනී නාම: අජුට්ඨො භණ්ඨි ඵලං මරසු “යො ඵලං මරති, සො ධනං වා ලභති, යසං වා ලභති, සංඝං වා ගච්චති’ති, ආපනති දුක්ඛට්ඨං; තාය අනුසාසනීයා “මරිය්සමි’ති දුක්ඛං වෙදනං උපපාදෙති, ආපනති ජුලලච්චයං; මරති, ආපනති පාරුඡකං.

25. සඤ්ජපහාර නම් 'මෙය අසා තැනි ගෙණ මැරෙන්නේයයි' බියජනක, බියපත් කරවන නො මනා ශබ්දයක් ඉදිරිපත් කෙරේ ද, දුකුලාඥාවක් වේ. එය අසා තැනි ගැණී ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ. 'මෙය අසා නො ලැබීමෙන් වියලී මැරෙන්නේය'යි ප්‍රෙමයට හිත වූ ලගන්තූ වූ මනාප ශබ්දයක් ඉදිරිපත් කෙරේ ද දුකුලාඥාවක් වේ. එය අසා නො ලැබීමෙන් වියලේ ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ.

26. ගඤ්ඤපහාර නම් 'මෙය සිඹි ජ්‍යෙෂ්ඨා බැවින් පිළිකුල් බැවින් මැරෙන්නේය'යි ජ්‍යෙෂ්ඨා කටයුතු පිළිකුල් කටයුතු නො මනා ගදක් එළවා ද දුකුලාඥාවක් වේ. එය සිඹි කල්හි ජ්‍යෙෂ්ඨා බැවින් පිළිකුල් බැවින් දුක් වේදනා උපදී ද, පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ. 'මෙය සිඹි නො ලැබීමෙන් වියලී මැරෙන්නේය'යි මනා සුවදක් එළවා ද, දුකුලාඥාවක් වේ. එය සිඹි නො ලැබීමෙන් වියලේ ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ.

27. රසුපහාර නම් 'මෙය රස විද ජ්‍යෙෂ්ඨා බැවින් පිළිකුල් බැවින් මැරෙන්නේය'යි ජ්‍යෙෂ්ඨා කටයුතු පිළිකුල් කටයුතු නො මනා රසයක් එළවා ද දුකුලාඥාවක් වේ. එය රස විදීකල්හි ජ්‍යෙෂ්ඨා බැවින් පිළිකුල් බැවින් දුක් වේදනා උපදී ද, පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ. 'මෙය රස විද නො ලැබීමෙන් වියලී මැරෙන්නේ ය'යි මනාප රසයක් එළවා තබා ද දුකුලාඥාවක් වේ. එය රස විද නො ලැබීමෙන් වියලේ ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ.

28. ජොධාධිඤ්ඤපහාර නම් 'මෙයින් පහස්තා ලද්දේ මැරෙන්නේය'යි දුක් පහස් ඇති රඵ පහස් ඇති නො මනා පහස්තා දූයක් එළවා තබා ද දුකුලාඥාවක් වේ. එයින් පහස්තා ලද්දහුව දුක් වේදනා උපදී ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ. 'මෙයින් පහස්තා ලද්දේ නො ලැබීමෙන් වියලී මැරෙන්නේ ය'යි සුවපහස් ඇති මුදුපහස් ඇති මනාප වූ පහස්තා දූයක් එළවා තබා ද දුකුලාඥාවක් වේ. එයින් පහස්තා ලද්දේ නො ලැබීමෙන් වියලේ ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ.

29. ඛමුච්ඡපහාර නම් 'මෙය අසා තැනි ගෙණ මැරෙන්නේ ය'යි තීරයට සුදුසු වූවකුට තීරය පිළිබඳ කපා කියා ද දුකුලාඥාවක් වේ. එය අසා තැනි ගැණී ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ. 'මෙය අසා එහි ඇලුනේ මැරෙන්නේ ය'යි කලණකම් ඇත්තහුව දෙවිලෝ පිළිබඳ කපා කෙරේ ද දුකුලාඥාවක් වේ. එය අසා එහි ඇලුනේ 'මැරෙන්නෙමි'යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ.

30. ආවිකඛනා නම් විවාරණ ලද්දේ "මෙසේ මැරෙව. යමෙක් මෙසේ මැරේ නම් හේ ධනය හෝ ලබයි. යශ් හෝ ලබයි. දෙවිලෝචට හෝ යේ"යි කියා ද, දුකුලාඥාවක් වේ. ඒ සැලකිලිමෙන් 'මැරෙන්නෙමි'යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ.

31. අනුසාසනී නම් නොවිවාරණ ලද්දේ "මෙසේ මැරෙව. යමෙක් මෙසේ මැරේද, හේ ධනය හෝ ලබයි. යශ් හෝ ලබයි. ස්වභී යට හෝ යේ"යි කියා ද දුකුලාඥාවක් වේ. ඒ අනුසාසනාවෙන් 'මැරෙන්නෙමි'යි දුක් වේදනා උපදවා ද පුලාසිඥාවක් වේ. මැරේ ද පරිජ්ඣාවක් වේ.

32. සඛෙකතකමිම. තාම: සඛෙකතං කරොති: “පුරෙ භතතං වා පච්ඡාභතතං වා රතතිං වා දිව්‍යං වා තෙන සඛෙකතෙන තං ජීවිතා වොරො-පෙති”ති, ආපතති දුක්ඛවය්‍ය; තෙන සඛෙකතෙන තං ජීවිතා වොරොපෙති, ආපතති උභින්නං පාර්ශ්වකය්‍ය; තං සඛෙකතං පුරෙ වා පච්ඡා වා තං ජීවිතා වොරොපෙති, මුලට්ඨය්‍ය ආතාපතති; වධකය්‍ය ආපතති පාර්ශ්වකය්‍ය.

33. නිමිතතකමිම. තාම: නිමිතතං කරොති “අකං වා නිබඤ්ඤාමි භමුකං වා උකඛිපිය්‍යාමි සීසං වා උකඛිපිය්‍යාමි තෙන නිමිතෙනත තං ජීවිතා වොරොපෙති”ති, ආපතති දුක්ඛවය්‍ය; තෙන නිමිතෙනත තං ජීවිතා වොරො-පෙති, ආපතති උභින්නං පාර්ශ්වකය්‍ය; තං නිමිතතං පුරෙ වා පච්ඡා වා ජීවිතා වොරොපෙති, මුලට්ඨය්‍ය ආතාපතති; වධකය්‍ය ආපතති පාර්ශ්වකය්‍ය.

34. ආතාපතති අසඤ්චිව අජාතනතය්‍ය න මරණාධිපපායය්‍ය උමමතතකය්‍ය බිතතචිතතය්‍ය වෙදනට්ඨය්‍ය¹ ආදිකමමිකය්‍යාති.

මනුස්සවිගගහපාරාජකමහි පඨමභාණවාරො නිට්ඨිතො.

1. බිතතචිතතය්‍ය, වෙදනට්ඨය්‍ය. ඕහල පොළොන්නෙලු කප්පි

32. සබ්බසංකමනම් නම් “පෙර ඛන්තල හෝ පසු ඛන්තල හෝ ඊ හෝ දවල් හෝ ඒ සලකුණෙන් ඔහු දිවියෙන් තොර කරව”යි සලකුණක් කෙරේ ද දුකුලාආචාර්ය වේ. ඒ සලකුණෙන් ඔහු දිවියෙන් තොර කෙරේ ද දෙදෙනාට ම පරිජ්ඣාවාර්ය වේ. ඒ සලකුණට පෙර හෝ පසුව හෝ ඔහු දිවියෙන් තොර කෙරේ ද මූලිකයාට ආචාර්ය නො වේ. මාරුවනුට පරිජ්ඣාවාර්ය වේ.

33. නිමිත්තසංකමනම් නම් “ආස හෝ කසන්තෙමි. ඛාම හෝ තගන්තෙමි. භිස හෝ ඔසවන්තෙමි. ඒ නිමිත්තෙන් ජීවු දිවියෙන් තොර කරව යි නිමිති කෙරේ ද, දුකුලාආචාර්ය වේ. ඒ නිමිත්තෙන් ඔහු දිවියෙන් තොර කෙරේ ද දෙදෙනාට ම පරිජ්ඣාවාර්ය වේ. ඒ නිමිත්තට පෙර හෝ පසුව හෝ ඔහු දිවියෙන් තොර කෙරේ ද මූලිකයාට ආචාර්ය නො වේ. මාරුවනුට පරිජ්ඣාවාර්ය වේ.

34. නො දුත මරන්තනුට ද, නොදන්තනුට ද, නොමරණ අදහස් ඇත්තනුට ද, උමතුච්චනුට ද, විසුලසිත් ඇත්තනුට ද චේදනාවෙන් පෙළනනුට ද, ආදී කර්මිකයාට ද ආචාර්ය නො වේ.

මනිස්විකාපරිජියෙහි පළමුවන බණවර නිමි.

විනිතවහු.

උද්‍යානාචා.

සංවණ්ණතා නිසිදනොයා මුසලොදුකිලෙන ව,
බුඩිසංඛිතතා සභතා¹ ලංගච්චොසනාචිසං.

තසො ව වහුකමෙච්චි ඉට්ඨිකාභි පරෙ තසො,
වාසි ගොපාතසි චෙච අට්ඨකො භාරණ්චපති.

සෙදං නහු ව සම්බායො න්‍යාපනඛහඤ්ඤෙන ව,
උට්ඨාපෙනො නිපානෙන්නො අනාපානෙන මරණං.

ජාඊභබ්බො සපතථි ව මාතා පුත්තං උභො චිඨි,
උභො න මියරෙ චෙද්දා තාපං චඤ්ඤා විජාසිථි.

පතොදං නිග්ගහො යකෙබ්බා වාලයකඛ්ඤ්ඤ ජාතිනී,
තං චඤ්ඤමානො පතරි සග්ගඤ්ඤ නිරසං භණ්ණං.

ආලච්චියා තසො රුකඛා දුගෙභි අපරෙ තසො,
මා කිලමෙසි න කුඤ්ඤා තකකා සොච්චිකෙන වානි.

1. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු භිලාභො ගොති, තස්ස භික්ඛු කාරුඤ්ඤෙන මරණ්චණ්ණං සංවණ්ණස්සං, සො භික්ඛු කාල-මකාසි, තෙසං කුකඤ්ඤාචං අගොසි, “කච්චි හු බො මයං පාරුජිකං ආපතතිං ආපන්නා”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගව්‍යතා එනමන්ථං ආරොචෙස්සං -පෙ- “ආපතතිං තුලො භික්ඛවෙ ආපන්නා පාරුජිකනති.” (1)

2. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු පිසකෙ පිලොතිකාය පටිච්ඡන්තං දුරකං නිසිදනොයා ඔන්ථරිච්චා මාරෙසි. තස්ස කුකඤ්ඤාචං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරුජිකස්ස.” “න ව භික්ඛචො අපපට්චෙකඛ්ච්චා ආසනෙ නිසිදිඛබ්බං. යො නිසිදෙය්‍ය, ආපතති දුකකට්ඨස්ස”ති. (2)

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු භතතග්ගො අනාරඝරෙ ආසනං පඤ්ඤපෙනො මුසලෙ උසසිතෙ එකං මුසලං අග්ගහෙසි. දුතියො මුසලො පට්චතීච්චා අඤ්ඤතරස්ස දුරකස්ස මන්ථකෙ අච්චාසි. සො කාල-මකාසි. තස්ස කුකඤ්ඤාචං අගොසි -පෙ- ‘කිඤ්චිතො තං භික්ඛුති?’ අසඤ්චිච අභං භගවා”ති. “අතාපතති භික්ඛු අසඤ්චිච්චා”ති. (3)

4. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු භතතග්ගො අනාරඝරෙ ආසනං පඤ්ඤපෙනො උදුකඛලභණ්ඨිකං අකකමිච්චා පචට්ඨෙසි, අඤ්ඤතරං දුරකං ඔන්ථරිච්චා මාරෙසි. තස්ස කුකඤ්ඤාචං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු අසඤ්චිච්චා”ති. (4)

1. බුඩිසංඛිතතා, නිසංඛිතතා. ඡෙස්.

විනිශ්චිත කථාවසතු

උද්‍යතභාෂා

සංවණණතා, තිසිදන්ත, මුසල, උදුකකල සමග සතරක් ද, බුඩ්ධපබ්බජිත තුණක්දැයි සතකි. ලගන තුණක් ද විමංසන විස දෙකක් දැයි වසතු 12 ක් ද,

විහාරවච්ඡු තුණක් ද අතෙක් ඉට්ඨකවච්ඡු තුණක් ද, වාසී, ගොපාතසී, අට්ටක, ඔතාරණ, යන වසතුන් තුණ බැගින් ද, පති දෙකෙක් දැයි 20 ක් ද,

සෙද, නච්ඡු, සම්බාහන, නහාපන, අබ්ගඤ්ජන, උට්ඨාපන, නිපාතන, අනනමාරණ, පානමාරණ වසතු තුණ බැගින් 27 ක් ද,

ජාරගබ්බ, සපතනීය සම්බන්ධ ව්‍යුමල, පුභුමල, දෙදෙනා ම මල, දෙදෙනා ම නොමල වසතු සතරක්ද, මඤ්ජන, තාපන වඤ්ඤා, විජායිතී වසතු සතරක් දැයි 9 ක් ද,

පතොද, නිගහග, යකඩ වසතු ද, වාල යකඩවසතු තුණක් ද, පාහිතී කන්තාර වසතු සයක් ද, මඤ්ඤමාන සතරක් ද, පහාර තුණක් ද, සග්ග තුණක් ද, නිරයවණණතා තුණක් දැයි 25 ක් ද,

ආලවිරු කඩවච්ඡු තුණක් ද දය වච්ඡු තුණක් ද, මා කිලමෙසී තුණක් ද, තකක, සොචිරක දෙක දැයි 10 ක් ද වූ විනිත වසතු එක්සිය තුණෙකි.

1. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වූයේ වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට කැරුණුවෙන් මරණයෙහි ගුණ වැණුහ. ඒ මහණ තෙමේ කලුරිය කෙළේය. “කීම අපි පරිජ්ජාචාත් අවන්තමෝද”යි. ඔවුන්ට කුකුළු විය. ... ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සාල කළාහු ය. ... “මහණෙනි, තෙපි පරිජ්ජාචාත් අවන්තහු ය.”

2. එසමයෙහි එක්තරා පිණ්ඩවාරික මහණෙක් පුටුවක හිදගත්තේ රෙදිකඩකින් පිළිසන් දරුවකු මැඩ ගෙණ මැරී ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ජාචාත් නො වේ. මහණෙනි, පරික්ෂා නො කොට අසුතෙහි නො හිඳිය යුතුයි. යමෙක් හිඳි නම් දුකුලාආචාත් වේ.”

3. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ආතුඵගම බොජුත්භලෙහි අසුත් පණවන්තේ මොහොල් දෙකක් ඔසවා තැබූ කල්හි එක් මොහොලක් හැර ගත්තේ ය. දෙවෙනි මොහොල පෙරළී එක්තරා දරුවකුගේ හිසමත වැටුනේය. ඒ දරු තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... “මහණ තෝ කෙබලු සිත් ආත්තෙහි ද”? “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො දැන කෙලෙමි.” මහණ, නො දැන කලහුට ආචාත් නොවේ.

4. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ආතුඵගම බොජුත්භලෙහි අසුත් පණවන්තේ වංගෙහියක් ආක්ම පෙරළීය. එක්තරා දරුවකු යට කොට මැරී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, නො දැන කලහුට ආචාත් නො වේ.

5. තෙන ඛො පන සමයෙන පිතෘපුත්තා භික්ඛුසු පබ්බජිතා හොන්ති. කාලෙ ආරොචිතෙ පුත්තො පිතරං එතදවොච: ‘ගච්ඡ භනෙන සඛෙසා තං පතීමාතෙති’ති පිට්ඨියං ගහෙතො පනාමෙසි. සො පපතීනා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “කීඤ්චිතො තං භික්ඛු”ති “තාහං භගවා මරණාධිපපායො”ති. “අතාපතති භික්ඛු ත මරණාධිපපායස්සා”ති. (5)

6. තෙන ඛො පන සමයෙන පිතෘපුත්තා භික්ඛුසු පබ්බජිතා හොන්ති. කාලෙ ආරොචිතෙ පුත්තො පිතරං එතදවොච: ‘ගච්ඡ භනෙන සඛෙසා තං පතීමාතෙති’ති මරණාධිපපායො පිට්ඨියං ගහෙතො පනාමෙසි. සො පපතීනා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතතිං තං භික්ඛු අපනොතො පාරාජික”න්ති. (6)

7. තෙන ඛො පන සමයෙන පිතෘපුත්තා භික්ඛුසු පබ්බජිතා හොන්ති. කාලෙ ආරොචිතෙ පුත්තො පිතරං එතදවොච: ‘ගච්ඡ භනෙන සඛෙසා තං පතීමාතෙති’ති මරණාධිපපායො පිට්ඨියං ගහෙතො පනාමෙසි. සො පපතීනා ත කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; අපතති ජුලලච්චයස්සා”ති. (7)

8. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො භුඤ්ඤනාස්ස මංසං කණේඨ විලග්ගං හොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුතො ගීවායං පහාරං අදසි. සලොභිතං මංසං පතී. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු ත මරණාධිපපායස්සා”ති. (8)

9. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො භුඤ්ඤනාස්ස මංසං කණේඨ විලග්ගා හොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපපායො තස්ස භික්ඛුතො ගීවායං පහාරං අදසි. සලොභිතං මංසං පතී. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතතිං තං භික්ඛු අපනොතො පාරාජික”න්ති. (9)

10. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො භුඤ්ඤනාස්ස මංසං කණේඨ විලග්ගං හොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපපායො තස්ස භික්ඛුතො ගීවායං පහාරං අදසි. සලොභිතං මංසං පතී. සො භික්ඛු ත කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, අපතති ජුලලච්චයස්සා”ති. (10)

11. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු විසඟනං පිණ්ඩපාතං ලභීනා පටිකකමනං ගරීනා භික්ඛුතං අග්ගකාරිකං අදසි. තෙ භික්ඛු කාලමකංසු. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “කීඤ්චිතො තං භික්ඛු”ති? “තාහං භගවා ජානාමි”ති. “අතාපතති භික්ඛු අජානනායස්සා”ති. (11)

12. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු විමංසාධිපපායො අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො විසං අදසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “කීඤ්චිතො තං භික්ඛු”ති? “විමංසාධිපපායො අහං භගවා”ති. “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, අපතති ජුලලච්චයස්සා”ති. (12)

5. එසමයෙහි දෙ පුතු පිය කෙනෙක් හිඤ්ඤත් කෙරෙහි මහණවූවෝ වෙත්. කල් දැන් වූ කල්හි පුත් තෙමේ පියාට මෙය කී ය: ‘වහන්ස, යනු මෑතාව. සඛ්ඤතෙමේ තොප අපේක්ෂා කෙරේ’යි පිට ගෙන තෙරිය. හෙතෙමේ වැටී මළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද? ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම මරණ අදහස් නැත්තෙමි. වෙමි’. මහණ, මරණ අදහස් තැත්තනුට ඇවැත් නො වේ. (5)

6. එසමයෙහි දෙ පුතු පිය කෙනෙක් හිඤ්ඤත් කෙරෙහි පාවිදිවූවාහු වෙත්. කල් දැන් වූ කල්හි පුත් තෙමේ පියාට මෙය කී ය: ‘වහන්ස, යනු මෑතාව. සඛ්ඤ තෙමේ තොප අපේක්ෂා කෙරේ’යි මරණ අදහස් ඇත්තේ පිට ගෙන තෙරිය හෙ තෙමේ වැටී මළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි ය. (6)

7. එසමයෙහි දෙ පුතු පිය කෙනෙක් හිඤ්ඤත් කෙරෙහි පාවිදිවූවාහු වෙත්. කල් දැන්වූ කල්හි පුත් තෙමේ පියාට මෙය කීය: ‘වහන්ස, යනු මෑතාව. සඛ්ඤ තෙමේ තොප අපේක්ෂා කෙරේ’යි මරණ අදහස් ඇත්තේ පිට ගෙන තෙරිය හෙ තෙමේ වැටී නො මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. ධුලාසිඤ්ඤාවැත් වේ. (7)

8. එසමයෙහි එක්තරා බුද්ධ මහණකුගේ උගුරෙහි මස් කැබැල්ලක් ලැගුනේ වෙයි. එක්තරා මහණෙක් ඒ මහණහුගේ ගෙලට පහරක් දුනි. ලේ මුහු මස වැටුනේ ය. ඒ මහණ කලුරිය කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, මරණ අදහස් තැත්තනුට ඇවැත් නො වේ. (8)

9. එසමයෙහි එක්තරා බුද්ධ මහණකුගේ උගුරෙහි මස් කැබැල්ලක් ලැගුනේ වෙයි. මැරියැටි එක්තරා මහණෙක් ඒ මහණහුගේ ගෙලට පහරක් දුනි. ලේ මුහු මස වැටුනේ ය. ඒ මහණ කලුරිය කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි ය. (9)

10. එසමයෙහි බුද්ධ එක්තරා මහණකුගේ උගුරෙහි මස් කැබැල්ලක් ලැගුනේ වෙයි. මැරියැටි එක්තරා මහණෙක් ඒ මහණහුගේ ගෙලට පහරක් දුනි. ලේ මුහු මස වැටුනේ ය. ඒ මහණ නොම මෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. ධුලාසිඤ්ඤාවැත් වේ. (10)

11. එසමයෙහි එක්තරා පිණ්ඩවාරික මහණෙක් විසමුහු අහරක් ලැබ අසුත්තලට ගෙන ගොස් හිඤ්ඤත්ට අග්‍රපිණ්ඩය දුනි. ඒ හිඤ්ඤා මලය. ඔහුට කුකුළු විය. ... ‘මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද?’ ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො දනිමි’ මහණ නොදන්නනුට ඇවැත් නො වේ. (11)

12. එසමයෙහි විමැසියැටි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට වස දුනි. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... ‘මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද?’ ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම විමසන අදහස් ඇත්තෙමි’යි. මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. ධුලාසිඤ්ඤාවැත් වේ. (12)

13. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා¹ භික්ඛු විහාරවජ්ඣං කරොන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුන්වා සිලං උච්චාරෙසි, උපරිමෙත භික්ඛුතා දුග්ගභිතා සිලා ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ අවන්ඨාසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු අසඤ්චිච්චා”ති. (13)

14. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු විහාරවජ්ඣං කරොන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුන්වා සිලං උච්චාරෙසි. උපරිමො භික්ඛු මරණාඛිප්පායො ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ සිලං මුඤ්චි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිංචං භික්ඛු ආපනොනා පාරජික”න්ති. (14)

15. තෙන -පෙ- සො භික්ඛු න කාලමකාසි තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරජිකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (15)

16. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු විහාරස්ස කුඛ්ඛං උට්ඨාපෙනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුන්වා ඉට්ඨකං උච්චාරෙසි, උපරිමෙත භික්ඛුතා දුග්ගභිතා ඉට්ඨකා ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ අවන්ඨාසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු අසඤ්චිච්චා”ති. (16)

17. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු විහාරස්ස කුඛ්ඛං උට්ඨා-පෙනති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුන්වා ඉට්ඨකං උච්චාරෙසි, උපරිමො භික්ඛු මරණාඛිප්පායො ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ ඉට්ඨකං මුඤ්චි. සො භික්ඛු කාලමකාසි -පෙ- [ආපනොනා පාරාජිකන්ති තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු න කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (17-18)

18. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු නවකමමං කරොන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුන්වා වාසිං උච්චාරෙසි. උපරිමෙත භික්ඛුතා දුග්ගභිතා වාසි ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ අවන්ඨාසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු අසඤ්චිච්චා”ති. (19)

19. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු නවකමමං කරොන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුන්වා වාසිං උච්චාරෙසි, උපරිමො භික්ඛු මරණාඛිප්පායො ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ වාසිං මුඤ්චි. සො භික්ඛු කාලමකාසි [-පෙ- ආපනොනා පාරාජිකන්ති තෙන ඛො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු න කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති -පෙ- භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (20-21)

20. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු නවකමමං කරොන්ති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගෙට්ඨා හුන්වා ගොපානසිං උච්චාරෙසි, උපරිමෙත භික්ඛුතා දුග්ගභිතා ගොපානසි ගෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මන්තෙ අවන්ඨාසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු අසඤ්චිච්චා”ති. (22)

1. ආලවකා. සො.

13. එසමයෙහි අලවුරට වැසි හිඤ්ඤා විහාරභූමියක් (ගෙපලක්) කෙරෙත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට ගලක් නැගී ය. මත්තෙහි සිටි මහණ විසින් තපුරා කොට ගත් ගල යට සිටි මහණහු හිස මත වැටුනේ ය. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... මහණ, තො දූත කලහට ඇවැත් නො වේ. (13)

14. එසමයෙහි අලවු වැසි හිඤ්ඤා විහාර භූමියක් කෙරෙත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට ගලක් එසවී ය. මත්තේ සිටි මැරියැටි මහණෙක් යට සිටි මහණහුගේ හිසමත ගල හෙළී ය. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහි ය. (14)

15. එසමයෙහි ... ඒ මහණ තො මළේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. ථුලාසිඤ්ඤාවැත් වේ. (15)

16. එසමයෙහි අලවු වැසි හිඤ්ඤා විහාරයට බිතක් තංවත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට ගඬොලක් එසවී ය. මත්තේ සිටි මහණ විසින් තපුරා කොට ගත් ගඬොල යට සිටි මහණහු හිස මත වැටුනේ ය. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... මහණ, තො දූත කලහට ඇවැත් නො වේ. (16)

17. එසමයෙහි අලවු වැසි හිඤ්ඤා විහාර බිතක් තංවත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට ගඬොලක් එසවී ය. මත්තෙහි සිටි මැරියැටි මහණ යට සිටි මහණහු හිස මත ගඬොල හෙළී ය. ඒ මහණ මළේ ය. ... [පරිජ් ඣාවත් අවත්තෙහිය ... එසමයෙහි] ... ඒ මහණ තොමළේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. ථුලාසිඤ්ඤාවැත් වේ. (17-18)

18. එසමයෙහි අලවුවැසි හිඤ්ඤා තවගම් කෙරෙත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට වැයක් එසවී ය. මත්තෙහි සිටි මහණහු විසින් තපුරා කොට ගත් වැය යට සිටි මහණහු හිස මත වැටුනේ ය. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... මහණ තො දූත කලහට ඇවැත් නො වේ. (19)

19. එසමයෙහි අලවුරට වැසි හිඤ්ඤා තවගම් කෙරෙත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට වැයක් එසවී ය. මත්තෙහි සිටි මහණහෙමේ මැරියැටිවූයේ යට සිටි මහණහුගේ හිස මත වැය හෙළී ය. ඒ මහණ මළේ ය. ... පරිජ් ඣාවැත් අවත්තෙහිය ... එසමයෙහි] ... ඒ මහණ තො මළේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. ථුලාසි-ඣාවැත් වේ (20-21)

20. එසමයෙහි අලවු වැසි හිඤ්ඤා තවගම් කෙරෙත්. එක්තරා මහණෙක් යට සිට ගොතැස්සක් එසවීය. මත්තෙහි සිටි මහණහු විසින් තපුරා කොට ගත් ගොතැස්ස යට සිටි මහණහුගේ හිස මත වැටුනේ ය. ඒ මහණ මළේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... තො දූත කලහට ඇවැත් නො වේ. (22)

21. තෙන බො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු තවකමමං කරුනන්. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු හෙට්ඨං හුත්වා ගොපානසී උච්චාරෙසී, උපරිමො භික්ඛු මරණාධිපපායො හෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුතො මජ්ඣකෙ ගොපානසී ඉඤ්ඤී. සො භික්ඛු කාලමකාසී -පෙ- [ආපනො පාරුජකන්ති තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු ත කාලමකාසී. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සාති”. (23-24)

22. තෙන බො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු තවකමමං කරුනන්. අට්ඨකං බන්ධන්ති. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “ආට්ඨසො අත්ථට්ඨිතො බන්ධාතී”ති. සො තත්ථට්ඨිතො බන්ධනො පරිපතීත්වා කාලමකාසී. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- “කීඤ්ඤීතො තං භික්ඛු?ති” “තානං භගවා මරණාධිපපායො”ති. “අනාපතති භික්ඛු ත මරණාධිපපායස්සා”ති. (25)

23. තෙන බො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු තවකමමං කරුනන්. අට්ඨකං බන්ධන්ති. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු මරණාධිපපායො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “ආට්ඨසො අත්ථට්ඨිතො බන්ධාතී”ති. සො තත්ථට්ඨිතො බන්ධනො පරිපතීත්වා කාලමකාසී -පෙ- [ආපනො පාරුජකන්ති තෙන බො පන සමයෙන -පෙ- තත්ථට්ඨිතො] පරිපතීත්වා ත කාලමකාසී. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (26-27)

24. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු විහාරං ඡාදෙත්වා ඔතරති. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච: “ආට්ඨසො ඉතො ඔතරාතී”ති. සො තෙන ඔතරනො පරිපතීත්වා කාලමකාසී. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු ත මරණාධිපපායස්සා”ති. (28)

25. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු විහාරං ඡාදෙත්වා ඔතරති. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු මරණාධිපපායො තං භික්ඛුං එතදවොච:- “ආට්ඨසො ඉතො ඔතරාතී”ති. සො තෙන ඔතරනො පරිපතීත්වා කාලමකාසී -පෙ- [ආපනො පාරුජකන්ති තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] පරිපතීත්වා ත කාලමකාසී. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (29-30)

26. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අතභීරතියං පිට්ඨිතො ගිජ්ඣකුටං පබ්බතං අභීරුතීත්වා පපාතො පපතනො අඤ්ඤතරං විලීචකාරං ඔත්ථිත්වා මාරෙසී, තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරුජකස්ස. ත ච භික්ඛුවෙ අනතාතං පාතොතබ්බං. යො පාතොත, ආපතති ථුකකට්ඨස්සා”ති. (31)

27. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බගතියං භික්ඛු ගිජ්ඣකුටං පබ්බතං අභීරුතීත්වා දවාය සීලං පවිජ්ඣංසු. අඤ්ඤතරං ගොපාලකං ඔත්ථිත්වා මාරෙසී. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ පාරුජකස්ස, ත ච භික්ඛුවෙ දවාය සීලා පවිජ්ඣතබ්බා, යො පවිජ්ඣෙතස්ස ආපතති ථුකකට්ඨස්සා”ති. (32)

28. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු ගිලාතො හොති. තං භික්ඛු සෙදෙසුං. සො භික්ඛු කාලමකාසී තෙසං කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- “අනාපතති භික්ඛුවෙ ත මරණාධිපපායස්සා”ති. (33)

21. එසමයෙහි අලවු වැසි භික්ෂුහු තවහම් කෙරෙත්. එක්තරු මහණෙක් යට සිට ගොතැස්සක් එසවීය. මත්තෙහි සිටි මහණ තෙමේ මැරියැටි වූයේ යට සිටි මහණහුගේ හිස මත ගොතැස්ස ගෙලී ය. ඒ මහණ මලේ ය. ... පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ... ඒ මහණ නො මලේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. ජුලාසිඤ්ඤාවැත් වේ. (23-24)

22. එසමයෙහි අලවුරට භික්ෂුහු තවහම් කරන්තාහු අටල්ලක් බඳිත්. එක්තරු මහණෙක් එක්තරු මහණකුට මෙය කීය: ‘ඤ්ඤාව, මෙහි සිට බඳව’යි, හෙ තෙමේ එහි සිට බඳින්නේ පෙරලී වැටී මලේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... මහණ තෝ කෙබඳු සිතැත්තෙහි ද? ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම මැරී යැවී නො වෙමි’. මහණ, නො මැරියැටිහුට ඤ්ඤාවැත් නො වේ. (25)

23. එසමයෙහි අලවු වැසි භික්ෂුහු තවහම් කරන්තාහු අටල්ලක් බඳිත්. එක්තරු මහණෙක් මැරියැටි වූයේ එක්තරු මහණකුට මෙය කීය. ‘ඤ්ඤාව, මෙහි සිට බඳව’යි, හෙ තෙමේ එහි සිට බඳින්නේ පෙරලී වැටී මලේ ය. ... පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ... පෙරලී වැටී නො මලේ ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. ජුලාසි-ඤ්ඤාවැත් වේ. (26-27)

24. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් විහාරය සෙවෙති කොට බසි. එක්තරු මහණෙක් ඒ මහණහට මෙය කීය: ‘ඤ්ඤාව, මෙ තැනින් බසිනු’යි හෙ තෙමේ එතැනින් බස්නේ පෙරලී වැටී මලේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... මහණ, මරණ අදහස් තැත්තහුට ඤ්ඤාවැත් නො වේ. (28)

25. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් විහාරය සෙවෙති කොට බසි. එක්තරු මහණෙක් මැරියැටි වූයේ ඒ මහණහට මෙය කීය. ‘ඤ්ඤාව, මෙතැනින් බසිනු’යි හෙ තෙමේ එතැනින් බස්නේ පෙරලී වැටී මලේ ය. ... පරිජ්ඣාවැත් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ... පෙරලී වැටී නො මලේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... මහණ පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. ජුලාසිඤ්ඤාවැත් වේ. (29-30)

26. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් සත්තෙහි උකටලී බැවින් පෙළුනේ ගිජුකුළුපව්වට තැගි ප්‍රපාතයෙහි වැටෙන්නේ එක්තරු තලකරුවකු යට කොට මැරී ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... මහණ පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. මහණෙහි, ආනම්සාතනය නො කටයුතුයි, යමෙක් ආනම්සාතනය කෙරේ තම් දුකුලාඤ්ඤාවැත් වේ. (31)

27. එසමයෙහි සවහ මහණහු ගිජුකුළුපව්වට තැගි කෙලී පිණිස ගලක් පෙරළාහ. ඒ ගල එක්තරු භොපොල්ලකු යට කොට මැරී ය. ඔවුන්ට කුකුස් විය. ... මහණෙහි, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. මහණෙහි, කෙලී පිණිස ගල් නො පෙරලිය යුතුයි. යමෙක් පෙරලන්නේ තම් දුකුලාඤ්ඤාවැත් වේ. (32)

28. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ බහ ගැන්වූහ. හෙ තෙමේ මලේ ය. ඔවුන්ට කුකුස් විය. ... මහණෙහි, මරණ අදහස් තැත්තහුට ඤ්ඤාවැත් නො වේ. (33)

29. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ මැරියැව් වූවෝ බහ ගැන්වූහ. ඒ මහණ මලේ ය. ... [පරිජ් ආවැන් අවන්තහුය එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නො මලේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය: ... මහණෙනි, පරිජ්ආවැන් නො වේ. ජුලාසිආවැන් වේ. (34-35)

30. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුට හිසරුජාවක් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණනට තසායක් දුන්හ. ඒ මහණ මලේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙනි, මරණ අදහස් තැත්තහුට ආවැන් නො වේ. (36)

31. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුට හිසරුජාවක් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියැව්-වූවෝ ඒ මහණනට තසායක් දුන්හ. ඒ මහණ මලේ ය. ... [පරිජ් ආවැන් අවන්තහුය. එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නොමලේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙනි, පරිජ්ආවැන් නො වේ. ජුලාසිආවැන් වේ. (37-38)

32. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ සමායනන (=අඟ පිරිමැදීම) කළහ. ඒ මහණ මලේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙනි, නොමැරියැව් වූවහුට ආවැන් නො වේ. (39)

33. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ මැරියැව් වූවෝ සමායනන කළහු ය. ඒ මහණ මලේ ය. [පරිජ් ආවැන් අවන්තහුය. එසමයෙහි ...] ... ඒ මහණ නොමලේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙනි, පරිජ්ආවැන් නො වේ. ජුලාසිආවැන් වේ. (40-41)

34. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ තැහැවූහ. ඒ මහණ මලේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙනි, නො මැරියැවියහුට ආවැන් නො වේ. (42)

35. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියැව් වූවෝ ඒ මහණ තැහැවූහ. ඒ මහණ මලේ ය. ... [පරිජ් ආවැන් අවන්තහුය. එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නො මලේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය ... මහණෙනි, පරිජ්ආවැන් නො වේ. ජුලාසිආවැන් වේ. (43-44)

36. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි, භික්ෂුහු ඒ මහණ වෙර තෙල් ගැල් වූහ. ඒ මහණ මලේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙනි, නො මැරියැවියහුට ආවැන් නො වේ. (45)

37. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියැව්වූවෝ ඒ මහණ වෙර තෙල් ගැල්වූහ. ඒ මහණ මලේ ය. ... [පරිජ් ආවැන් අවන්තහුය. එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නො මලේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙනි, පරිජ්ආවැන් නො වේ. ජුලාසිආවැන් වේ. (46-47)

38. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ තැහිටවූහ. ඒ මහණ මලේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙනි, නො මැරියැවියහුට ආවැන් නො වේ. (48)

39. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියැව් වූවෝ ඒ මහණ තැහිට වූහ. ඒ මහණ මලේ ය. ... [පරිජ් ආවැන් අවන්තහුය. එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නො මලේ ය. ඔවුනට කුකුස් විය. ... මහණෙනි, පරිජ්ආවැන් නො වේ. ජුලාසිආවැන් වේ. (49-50)

40. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු නිපානෙසුං. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ ත මරණාධිපපායස්සා”ති. (31)

41. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු මරණාධිපපායා නිපානෙසුං. සො භික්ඛු කාලමකාසි. -පෙ- [අපනනා පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු ත කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ පාරාජිකස්ස, අපතති ථුල්ලච්චයස්සා”ති. (52-53)

42. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තස්ස භික්ඛු අනතං අදංසු. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ ත මරණාධිපපායස්සා”ති. (54)

43. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තස්ස භික්ඛු මරණාධිපපායා අනතං අදංසු. සො භික්ඛු කාලමකාසි -පෙ- [අපනනා පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු ත කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ පාරාජිකස්ස, අපතති ථුල්ලච්චයස්සා”ති. (55-56)

44. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තස්ස භික්ඛු පාතං අදංසු. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ ත මරණාධිපපායස්සා”ති. (57)

45. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති, තස්ස භික්ඛු මරණාධිපපායා පාතං අදංසු. සො භික්ඛු කාලමකාසි -පෙ- [අපනනා පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු ත කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ පාරාජිකස්ස; අපතති ථුල්ලච්චයස්සා”ති. (58-59)

46. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො ඉඤ්ඤ පට්ඨප්ඨපතිකා ජාරෙන ගබ්භිනී හොති. සා කුලීපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඛ්ඝග්ග ගබ්භපාතනං ජාතාභී”ති “සුච්ඡි භගිනී”ති තස්සා ගබ්භපාතනං අදසි. දුරකො කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතතිං. චං භික්ඛු අපනොනා පාරාජික”නති. (60)

47. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස පුරිසස්ස දො පජාපතියො හොනති එකා වඤ්ඤා, එකා විජාසිනී. වඤ්ඤා ඉඤ්ඤ කුලීපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “භවෙ සා ගනොත විජාසියාති භබ්බස්ස කුට්ඨමස්ස ඉස්සරු ගව්භිනී. ඉඛ්ඝග්ග තස්සා ගබ්භපාතනං ජාතාභී”ති. “සුච්ඡි භගිනී”ති තස්සා ගබ්භපාතනං අදසි. දුරකො කාලමකාසි. මාතා ත කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අපතතිං. චං භික්ඛු අපනොනා පාරාජික”නති. (61)

48. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස පුරිසස්ස දො පජාපතියො හොනති එකා වඤ්ඤා, එකා විජාසිනී. වඤ්ඤා ඉඤ්ඤ කුලීපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “භවෙ සා ගනොත විජාසියාති භබ්බස්ස කුට්ඨමස්ස ඉස්සරු ගව්භිනී. ඉඛ්ඝග්ග තස්සා ගබ්භපාතනං ජාතාභී”ති. “සුච්ඡි භගිනී”ති තස්සා ගබ්භපාතනං අදසි. මාතා කාලමකාසි, දුරකො ත කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; අපතති ථුල්ලච්චයස්සා”ති. (62)

40. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණ බිම හෙළාහ. ඒ මහණ මලේය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙහි, නොමැරියාවියහුට ඇවැත් නො වේ. (51)

41. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියාවී වූවෝ ඒ මහණ බිම හෙළාහ. ඒ මහණ මලේය. ... [පරිජ් ඇවැත් අවන්තහුය. එසමයෙහි] ඒ මහණ නොමලේය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙහි, පරිජ්ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ. (52-53)

42. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට බත් දුන්හ. ඒ මහණ මලේය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙහි, නො මැරියාවියහුට ඇවැත් නො වේ. (54)

43. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියාවී වූවෝ ඒ මහණහට බත් දුන්හ. ඒ මහණ මලේය. ... [පරිජ් ඇවැත් අවන්තහුය. එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නොමලේය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙහි, පරිජ්ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ. (55-56)

44. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට පාන් දුන්හ. ඒ මහණ මලේය. ඔවුනට කුකුළු විය. ... මහණෙහි, නො මැරියාවියහුට ඇවැත් නො වේ. (57)

45. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු මැරියාවී වූවෝ ඒ මහණහට පාන් දුන්හ. ඒ මහණ මලේය. ... [පරිජ් ඇවැත් අවන්තහුය. එසමයෙහි ...] ඒ මහණ නොමලේය. ඔවුනට කුකුළු විය. මහණෙහි, පරිජ්ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ. (58-59)

46. එසමයෙහි විරහිණී වූ එක්තරා යත්තියක් සොර සාමයකු නිසා ගාබිහී වෙයි. භී නොමැරී කුලුපග මහණහට මෙය කීවාය. “ආයතීයන් වහන්ස, ගාබී හෙලන බෙහෙතක් දනු මැනව”. “යහපත නැගතිය”යි ඇයට ගාබී හෙලන බෙහෙතක් දුනි. දරුවා මලේය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ තෝ පරිජ්ඇවැත් අවන්තෙහි ය. (60)

47. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයකුට භායතීවෝ දෙදෙනෙක් වෙත්. එකක් වද ය, එකක් නො වද ය. වද ගාබිහිණිය කුලුපග මහණකුට මෙය කීවාය. “වහන්ස, ඉදින් දරුවන් වදන්නීතම භී සියලු ධනයට හිමි වන්නීය. “ආයතීයන් වහන්ස, ඇයට ගාබී හෙලන බෙහෙතක් දනු මැනව”යි “යහපත, නැගතිය”යි ඇයට ගාබී හෙලන බෙහෙතක් දුනි. දරුවා මලේය. මවු නො මලාය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඇවැත් අවන්තෙහි ය. (61)

49. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයකුට භායතීවෝ දෙදෙනෙක් වෙති. එකක් වද ය. එකක් නො වද ය. වද ගාබිහිණිය, කුලුපග මහණකුට මෙය කීවාය. “වහන්ස, ඉදින් භී වදන්නී තම සියලු ධනයට හිමි වන්නීය. ආයතීයන් වහන්ස, ඇගේ ගාබී හෙලන බෙහෙතක් දනු මැනව”යි, “යහපත, නැගතිය”යි, ඇයට ගාබී හෙලන බෙහෙතක් දුනි. මවු මලා ය. දරුවා නො මලේය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ඇවැත් නො වේ. ජුලාසි- ඇවැත් වේ. (62)

49. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං පුරිසංගං දො පජාපතියො භොනති එකා වඤ්ඤා එකා විජායිතී. වඤ්ඤා ඉච්චී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “සවෙ සා භනෙන විජායිසංගි, සබ්බසං කුට්ඨමෙසං ඉසාරා භවිසංගි. ඉඛිසංග තස්සා ගබ්භපාතනං ජානාතී”ති. “සුට්ඨි භගිනී”ති තස්සා ගබ්භපාතනං අදුසි, උභො කාලමකංසු -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] උභො න කාලමකංසු. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (63-64)

50. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං ගබ්භිනී ඉච්චී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඛිසංග ගබ්භපාතනං ජානාතී”ති. “තෙන භි භගිනී මඤ්ඤ”ති. සා මඤ්ඤා ගබ්භං පාතෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- “ආපතති. නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”නති. (65)

51. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං ගබ්භිනී ඉච්චී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඛිසංග ගබ්භපාතනං ජානාතී”ති. “තෙන භි භගිනී තාපෙසී”ති. සා තාපෙසා ගබ්භං පාතෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “ආපතති. නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”නති. (66)

52. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං වඤ්ඤා ඉච්චී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඛිසංග භෙසජ්ජං ජානාතී යෙනාහං විජායෙය්”නති. “සුට්ඨි භගිනී”ති තස්සා භෙසජ්ජං අදුසි. සා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති දුක්ඛච්චයස්සා”ති. (67)

53. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං විජායිතී ඉච්චී කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච:- “ඉඛිසංග භෙසජ්ජං ජානාතී යෙනාහං න විජායෙය්”නති. “සුට්ඨි භගිනී”ති තස්සා භෙසජ්ජං අදුසි. සා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති දුක්ඛච්චයස්සා”ති. (68)

54. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බගහීයා භික්ඛු සතතරසචගහීයං භික්ඛුං අභිඥාලිපතොදකොභාසෙසුං. සො භික්ඛු උතසානෙනො අතස්සාසකො කාලමකාසි. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ පාරාජිකස්සා”ති.¹ (69)

55. තෙන බො පන සමයෙන සතතරසචගහීයා භික්ඛු ඡබ්බගහීයං භික්ඛුං කමමං කරිස්සාමාති මජ්ඣරිකා මාරෙසුං. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛවෙ පාරාජිකස්සා”ති, (70)

56. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං භුතවෙජ්ජකො භික්ඛු යකං ජිවිතා වොරොපෙසී. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (71)

57. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං වාලුකකච්චිතරං පාතෙසී. තං යකං ජිවිතා වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු ත මරණොධිපපායස්සා”ති. (72)

1. අනාපතති භික්ඛවෙ පාරාජිකස්ස ආපතති පාලිසංගහී. සස. (ඉමසමී පන වජ්ඣසමී. යාය ආපතතීයා භවිතබ්බං සා ඤිදදදකඤ්ඤ භිද්දිඨාභී ඉධි න දිස්සා අධිකඨා.)

49. එසමයෙහි එක්තරු පුරුෂයකුට අභූවෝ දෙදෙනෙක් වෙත්. එකක් වද ය. එකක් නො වද ය. වද ගැඹැණිය කුලපහ මහණකුට මෙය කීවෑය. “වහන්ස, ඉදින් භි වදන්නී තම් සියලු සැපතට හිමි වන්නී ය. ආයතීයත් වහන්ස, ආගේ ගැබ් හෙලන බෙහෙතක් දනු මැනව”යි “යහපත තැගනීය”යි ආයට ගැබ් හෙලන බෙහෙතක් දුනි. දෙදෙනාම මලාහු ය. ... [පරිජ් ආචාර් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ...] දෙදෙනාම නො මලාහු ය. ඔහුට කුකුළු විය ... මහණ, පරිජ්ආචාර් නො වේ. ජුලාසිආචාර් වේ. (63-64)

50. එසමයෙහි එක්තරා ගැබ්නී ගැඹැණියක් කුලපහ මහණකුට මෙය කීවෑය. “ආයතීයත් වහන්ස, ගැබ් හෙලන බෙහෙතක් දනු මැනව”යි එසේ වී තම් තැගනීය, (කුස) මඬිත්තා”යි. භි කුස මැඩ ගැබ් හෙලී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ආචාර් අවන්තෙහි ය. (65)

51. එසමයෙහි එක්තරු ගැබ්නී ගැඹැණියක් කුලපහ මහණකුට මෙය කීවෑය. “ආයතීයත් වහන්ස, ගැබ් හෙලන බෙහෙතක් දනු මැනව”යි තැගනීය එසේ වී තම් කුස තවනු”යි. භි කුස තවා ගැබ් හෙලී ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ආචාර් අවන්තෙහි ය. (66)

52. එසමයෙහි එක්තරු වද ගැඹැණියක් කුලපහ මහණකුට මෙය කීවෑය. ‘ආයතීයත් වහන්ස, යම් බෙහෙතකින් මම වදම් ද එබඳු බෙහෙතක් දනු මැනව”යි. යහපත තැගනීය”යි ආයට බෙහෙතක් දුනි. භි මලා ය. ... ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ආචාර් නො වේ. දුකුලාආචාර් වේ. (67)

53. එසමයෙහි එක්තරා වදන ගැඹැණියක් කුලපහ මහණකුට මෙය කීවෑය. යම් බෙහෙතකින් මම් නො වදම් ද එබඳු බෙහෙතක් දනු මැනව”යි. යහපත තැගනීය”යි ආයට බෙහෙතක් දුනි. භි මලා ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ආචාර් නො වේ. දුකුලාආචාර් වේ. (68)

54. එසමයෙහි සවන මහණහු සතලොස්වග මහණකු ආභිල්ලෙන් කීනි කැවීමෙන් සිතැසුන. ඒ මහණ අධිකව සිතාහෙත්තේ ආයචායප්‍රචාරාස රහිත වූයේ මලේ ය. ඔවුහට කුකුළු විය. ... මහණෙනි, පරිජ්ආචාර් නො වේ. (69)

55. එසමයෙහි සතලොස් වග මහණහු සවග මහණකු “කමීයක් (=දඹුවමක්) කරන්තෙඹු”යි ආක්ම මැරූග. ඔවුහට කුකුළු විය. ... මහණෙනි, පරිජ්ආචාර් නො වේ. (70)

56. එසමයෙහි එක්තරා භූතවෛද්‍ය මහණෙක් යක්ෂයකු දිවියෙන් තොර කෙලේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ්ආචාර් නො වේ. ජුලාසිආචාර් වේ. (71)

57. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකු සැබයකුන් අරක්-ගත් විහාරයකට යැවී ය. යක්ෂයෝ ඒ මහණ දිවියෙන් තොර කලාහු ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, නො මැරියැවියහුට ආචාර් නො වේ. (72)

58. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපපායො අඤ්ඤතරං භික්ඛු වාලුකනඛවිහාරං පාගෙසි. තං යකකා ජීවිතා වොරොපෙසුං -පෙ- [ආපනෙතා පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] තං යකකා ජීවිතා ත වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (73-74)

59. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛු වාලුකනඛාරං පාගෙසි. තං වාලු ජීවිතා වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු තමරණාධිපපායස්සා”ති. (75)

60. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපපායො අඤ්ඤතරං භික්ඛු වාලුකනඛාරං පාගෙසි. තං වාලු ජීවිතා වොරොපෙසුං -පෙ- [ආපනෙතා පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] තං වාලු ජීවිතා ත වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (76-77)

61. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛු මොරකනඛාරං පාගෙසි. තං මොරා ජීවිතා වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු තමරණාධිපපායස්සා”ති. (78)

62. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපපායො අඤ්ඤතරං භික්ඛු මොරකනඛාරං පාගෙසි. තං මොරා ජීවිතා වොරොපෙසුං. -පෙ- [ආපනෙතා පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] තං මොරා ජීවිතා ත වොරොපෙසුං. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (79-80)

63. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තං මෙඤ්ඤමානො තං ජීවිතා වොරොපෙසි -පෙ- තං මෙඤ්ඤමානො අඤ්ඤං ජීවිතා වොරොපෙසි. -පෙ- අඤ්ඤං මෙඤ්ඤමානො තං ජීවිතා වොරොපෙසි -පෙ- අඤ්ඤං මෙඤ්ඤමානො අඤ්ඤං ජීවිතා වොරොපෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතතිං කුං භික්ඛු ආපනෙතා පාරාජික”නති. (81-84)

64. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අමනුස්සෙන ගභිතො ගොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුතො පහාරං අදුසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු ත මරණාධිපපායස්සා”ති. (85)

65. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අමනුස්සෙන ගභිතො ගොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපපායො තස්ස භික්ඛුතො පහාරං අදුසි. සො භික්ඛු කාලමකාසි -පෙ- [ආපනෙතා පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො භික්ඛු ත කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (86-87)

66. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කලාණකමකස්ස සග්ගකථං කථෙසි. සො අභිමුතො කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු තමරණාධිපපායස්සා”ති. (88)

67. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපපායො කලාණකමකස්ස සග්ගකථං කථෙසි. සො අභිමුතො කාලමකාසි -පෙ- [ආපනෙතා පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො අභිමුතො ත කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (89-90)

58. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මැරියැවිවුයේ එක්තරා මහණකු සැබෑ
යකුත් අරන්ගත් විහාරයකට යැවී ය. යක්ෂයෝ ඒ මහණහු දිවියෙන් තොර
කලාහු ය. [පරිජ්ඣාවැන් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ...] ... යක්ෂයෝ ඒ
මහණහු දිවියෙන් තොම තොර කලාහු ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ...
මහණ, පරිජ්ඣාවැන් තො වේ. ජුලාසිඤ්ඤාවැන් වේ. (73-74)

59. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකු ව්‍යාල-
කාන්තාරයකට යැවීය. ව්‍යාලයෝ ඒ මහණහු දිවියෙන් තොර කලාහු ය. ඔහුට
කුකුල් විය. ... මහණ, තො මැරියැවියහුට ඤ්ඤාවැන් තො වේ. (75)

60. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මැරියැවිවුයේ එක්තරා මහණකු
ව්‍යාලකාන්තාරයකට යැවී ය. ව්‍යාලයෝ ඒ මහණහු දිවියෙන් තොර කලාහු
ය. ... [පරිජ්ඣාවැන් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ...] ව්‍යාලයෝ ඒ මහණහු
දිවියෙන් තොම තොර කලාහු ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ,
පරිජ්ඣාවැන් තො වේ. ජුලාසිඤ්ඤාවැන් වේ. (76-77)

61. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකු සොරකතරකට
යැවී ය. සොරු ඒ මහණහු දිවියෙන් තොර කලාහු ය. ඔහුට කුකුල් විය. ...
මහණ, තො මැරියැවියහුට ඤ්ඤාවැන් තො වේ. (78)

62. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මැරියැවිවුයේ එක්තරා මහණකු
සොරකතරකට යැවී ය. සොරු ඒ මහණහු දිවියෙන් තොර කලාහු ය. ...
[පරිජ්ඣාවැන් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ...] සොරු ඒ මහණහු දිවියෙන්
තොම තොර කලාහු ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැන්
තො වේ. ජුලාසිඤ්ඤාවැන් වේ. (79-80)

63. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ඔහු යයි හඟිමින් ඔහු දිවියෙන්
තොර කෙළේ ය. ... ඔහු යයි හඟිමින් අනෙකකු දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. ...
අනෙකෙකැයි හඟිමින් ඔහු දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. ... අනෙකෙකැයි
හඟිමින් අනෙකකු දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුල්
විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැන් අවන්තෙහිය ය. (81-84)

64. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් අමනුෂ්‍යයකු විසින් ගන්නා ලද්දේ
වෙයි. එක්තරා මහණෙක් ඒ මහණහට පහරක් දුනි. ඒ මහණ මළේ ය.
ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... මහණ, තො මැරියැවියහුට ඤ්ඤාවැන් තො වේ. (85)

65. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් අමනුෂ්‍යයකු විසින් ගන්නා ලද්දේ
වෙයි. එක්තරා මහණෙක් මැරියැවි වුයේ ඒ මහණහට පහරක් දුනි. ඒ
මහණ මළේ ය. ... [පරිජ්ඣාවැන් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ...] ... ඒ මහණ තො
මළේ ය. ඔහුට කුකුල් විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැන් තො වේ.
ජුලාසිඤ්ඤාවැන් වේ. (86-87)

66. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් කලණකම් ඤ්ඤාවැන්හුට ස්වභී කපාව
කෙළේ ය. හෙතෙමේ එහි සිත් ඇලවුයේ මළේ ය. ඒ මහණහට කුකුල්
විය. ... මහණ, තො මැරියැවියහුට ඤ්ඤාවැන් තො වේ. (88)

67. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මැරියැවිවුයේ කලණකම් ඤ්ඤාවැන්හුට
ස්වභීකපාව කෙළේ ය. හෙතෙමේ එහි සිත් ඇලවුයේ මළේ ය. ... [පරිජ්-
ඤ්ඤාවැන් අවන්තෙහිය. එසමයෙහි ...] හෙතෙමේ එහි සිත් ඇලවුයේ තො
මළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළෙක් විය. ... මහණ, පරිජ්ඣාවැන් තො වේ.
ජුලාසිඤ්ඤාවැන් වේ. (89-90)

68. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තෙරසිකස්ස නිරයකථං කපේසි. සො උත්තසිනා කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු ත මරණාධිපපායස්සා”ති. (91)

69. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපපායො තෙරසිකස්ස නිරයකථං කපේසි. සො උත්තසිනා කාලමකාසි -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] සො උත්තසිනා තකාලමකාසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (92-93)

70. තෙන බො පන සමයෙන ආලචකා භික්ඛු තවකමමං කරොනතා රුකඛං ඡිඤ්ඤති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “ආවුසො අත්‍රච්චිතො ඡිඤ්ඤති”ති. තං තත්‍රච්චිතං ඡිඤ්ඤතං රුකෙඛා ඔජ්ඣරිනා මාරෙසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු තමරණාධිපපා-යස්සා”ති. (94)

71. තෙන බො පන සමයෙන ආලචකා භික්ඛු තවකමමං කරොනතා රුකඛං ඡිඤ්ඤති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු මරණාධිපපායො අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “ආවුසො අත්‍රච්චිතො ඡිඤ්ඤති”ති. තං තත්‍රච්චිතං ඡිඤ්ඤතං රුකෙඛා ඔජ්ඣරිනා මාරෙසි -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති. තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] රුකෙඛා ඔජ්ඣරිනා ත මාරෙසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (95-96)

72. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බගහිංසා භික්ඛු දායං ආලිමෙපසුං. මනුස්සා දඬිනා කාලමකංසු. තෙතං කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛුවෙ තමරණාධිපපායස්සා”ති. (97)

73. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බගහිංසා භික්ඛු මරණාධිපපායා දායං ආලිමෙපසුං. මනුස්සා දඬිනා කාලමකංසු -පෙ- [ආපනො පාරාජිකනති තෙන බො පන සමයෙන -පෙ-] මනුස්සා දඬිනා ත කාලම-කංසු. තෙතං කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛුවෙ පාරාජිකස්ස, ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (98-99)

74. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ආඝාතනං ගනාමා වොරඝාතං එතදවොච:- “ආවුසො මාසිමං කිලමෙසි, එකෙන පහාරෙන ජීවිතා වොරොපෙසි”ති. ‘සුඤ්චි ගනො’ති එකෙන පහාරෙන ජීවිතා වොරොපෙසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “ආපතති. නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජික”නති. (100)

75. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ආඝාතනං ගනාමා වොරඝාතං එතදවොච:- “ආවුසො මාසිමං කිලමෙසි, එකෙන පහාරෙන ජීවිතා වොරොපෙසි”ති. සො “තාහං කුස්සං චචනං කරිස්සාමි”ති ජීවිතා වොරොපෙසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- අතාපතති භික්ඛු පාරාජි-කස්ස, ආපතති උක්කචස්සා”ති. (101)

76. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො ඤ්ඤතිසරෙ හත්ථ-පාදවජිනො ඤ්ඤතිසරෙ සමපරිඤ්ඤො ගොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු තෙ මනුස්සෙ එතදවොච:- “ආවුසො ඉච්ඡච ඉමස්ස මරණ”නති. “ආම ගනො ඉච්ඡාමා”ති. “තෙන හි තකකං පායෙථා”ති. තෙ තං තකකං පායෙසුං. සො කාලමකාසි. තස්ස කුක්කුචං අගොසි -පෙ- “ආපතති. නිං භික්ඛු ආපනො පාරාජිකනති. (102)

68. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මිනිස්නිරිසහකුට නිරයකපාව කෙළේ ය. හෙ තෙමේ තැනි ගෙණ මළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, නො මැරියැවියහුට ඇවැත් නො වේ. (91)

69. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මරණ රිසි ඇතියේ ආපාසිකයකුට නිරයකපාව කෙළේ ය. හෙ තෙමේ තැනි ගෙණ මළේ ය. ... [පරිජ් ඇවැත් අවත්තෙහිය. එසමයෙහි ...] හෙ තෙමේ තැනි ගෙණ නොමළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ් ඇවැත් නො වේ. ජුලාසි ඇවැත් වේ. (92-93)

70. එසමයෙහි අලවු වැසි භික්ෂුහු තවකම් කරන්නාහු රුකක් සිඳිත්. එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට මෙය කීයේ ය: “ඇවත, මෙහි සිට සිඳුව”යි, වෘක්ෂය තෙමේ එහි සිට සිඳින උහු යටකොට මැරී ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. මහණ, නොමරණරිසි ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (94)

71. එසමයෙහි අලවු වැසි භික්ෂුහු තවකම් කරන්නෝ රුකක් සිඳිත්. එක්තරා මහණෙක් මරණරිසි ඇතියේ එක්තරා මහණකුට මෙය කීය: “ඇවත, මෙහි සිට සිඳුව”යි. වෘක්ෂය තෙමේ එහි සිට සිඳින මහණහු යට කොට මැරී ය. ... [පරිජ් ඇවැත් අවත්තෙහිය එසමයෙහි ...] වෘක්ෂය තෙමේ යට කොට නො මැරී ය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, ... පරිජ් ඇවැත් නො වේ. ජුලාසි ඇවැත් වේ. (95-96)

72. එසමයෙහි සවග මහණහු වනය ගිනි ලූහ. ජිනිස්සු දූටුතාහු මලාහු ය. ඔවුහට කුකුළු විය. ... මහණෙනි, නොමරණ රිසි ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (97)

73. එසමයෙහි සවග මහණහු මරණ රිසි ඇත්තෝ වනය ගිනි ලූහ. මිනිස්සු දූටුතාහු මලාහු ය. ... [පරිජ් ඇවැත් අවත්තහුය එසමයෙහි ...] මිනිස්සු දූටුතෝ නොමලාහු ය. ඔවුහට කුකුළු විය. ... මහණෙනි, පරිජ් ඇවැත් නො වේ. ජුලාසි ඇවැත් වේ. (98-99)

74. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් වධසථානයට ගොස් වොර-ඝාතකයාට මෙය කීය: “ඇවත, මොහු නො වෙහෙසව. එක පහරින් දිවියෙන් තොර කරව”යි ‘වහන්ස, මැනව’යි එක පහරින් දිවියෙන් තොර කෙළේය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජ් ඇවැත් අවත්තෙහිය. (100)

75. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් වධසථානයට ගොස් වොර-ඝාතකයාට මෙය කීය. “ඇවත, මොහු නො වෙහෙසව. එක පහරින් දිවියෙන් තොරකරව”යි හෙතෙමේ “මම තාගේ වචනය තහමක් කරන්නෙමි”යි ඔහු දිවියෙන් තොර කෙළේය. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිජ් ඇවැත් නො වේ. දුකුලා ඇවැත් වේ. (101)

76. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක් තෙමේ තැගෙයකදී සුන් අත් පා ඇතියේ නැගත් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ වෙයි. එක්තරා මහණෙක් ඒ මිනිසුන්ට මෙය කීය: “ඇවත්නි, මොහුගේ මරණය කැමැතිවුවු ද? වහන්ස, එසේය, කැමැතිවෙමු”යි. “එසේ වනම් මෝරු පොවුවු”යි. ඔවුහු ඔහුට මෝරු පෙවූහ. හෙ තෙමේ මළේ ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිජ් ඇවැත් අවත්තෙහිය. (102)

77. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො පුර්භො කුලඝරෙ හන්ථ-
 පාදවර්තනො ඤානකෙහි සමපරිකිණෙණො භොති. අඤ්ඤාතරු භික්ඛුනී තෙ
 මුහුසො ඵතදවොච:- “ආට්ඨසො ඉච්ඡථ ඉමස්ස මරණ”න්ති. “ආමයො-
 ඉච්ඡාමා”ති. තෙන හි “ලොණසොච්චරකං පායෙථා”ති. තෙ තං ලොණසොච්-
 චරකං පායෙසුං. සො කාලමකාසී. තස්සා කුක්ඛච්චං අහොසී. අථ ඛො සා
 භික්ඛුනී භික්ඛුනීතා ඵතමන්ථං ආරොචෙසී. භික්ඛුනීයො භික්ඛුතං ඵතමන්ථං
 ආරොචෙසුං. භික්ඛු භගවතො ඵතමන්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- “ආපතතීං සා
 භික්ඛාපෙ භික්ඛුනී ආපනතා පාරාජික”න්ති. (103)

තනිය පාරාජිකං සමන්තං.

2. 4.

චතුත්ථ පාරාජිකං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං පිහරති මහාවනො කුටා-
 භාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන සමබහුලා හන්දිට්ඨා සමානතතා භික්ඛු
 චෛත්ඛුද්දය තදියා තීරෙ වස්සං උපගච්ඡංසු. තෙන ඛො පන සමයෙන
 වජ්ජී දුබ්භිකඛා ගොති දච්ඡිතිකා සෙතට්ඨිකා¹ සලාකා වුත්තා ත සුකරු
 උඤ්ඤන්ත පග්ගහෙන යාපෙතුං.

2. අථ ඛො තෙසං භික්ඛුතං ඵතදහොසී:- ඵතරති ඛො වජ්ජී
 දුබ්භිකඛා දච්ඡිතිකා සෙතට්ඨිකා සලාකා වුත්තා ත සුකරු උඤ්ඤන්ත
 පග්ගහෙන යාපෙතුං. කෙන නු ඛො මයං උපායෙන සමයතා සමෙමාදමානා
 අච්චදමානා ඵාසුකං වස්සං වසසයාම, ත ව පිණ්ඩකෙන කීලමෙයාමා”ති.

3. ඵකචෙව ඵවමාහංසු:- “හන්ද මයං ආට්ඨසො ගිහීතං කමමන්තං
 අභිට්ඨම, ඵවං තෙ අමානං දුතුං මඤ්ඤේස්සන්ති”, ඵවං මයං සමයතා
 සමෙමාදමානා අච්චදමානා ඵාසුකං වස්සං වසසයාම, ත ව පිණ්ඩකෙන
 කීලමෙයාමා”ති.

4. ඵකචෙව ඵවමාහංසු:- “අලං ආට්ඨසො නිං ගිහීතං කමමන්තං
 අභිට්ඨිතෙන, හන්ද මයං ආට්ඨසො ගිහීතං දුතෙය්සං හරුම, ඵවං තෙ අමානං
 දුතුං මඤ්ඤේස්සන්ති, ඵවං මයං සමයතා සමෙමාදමානා අච්චදමානා ඵාසුකං
 වස්සං වසසයාම, ත ව පිණ්ඩකෙන කීලමෙයාමා”ති.

5. ඵකචෙව ඵවමාහංසු: “අලං ආට්ඨසො නිං ගිහීතං කමමන්තං අභිට්ඨි-
 තෙන, නිං ගිහීතං දුතෙය්සං හචෙන, හන්ද මයං ආට්ඨසො ගිහීතං අඤ්ඤ-
 මඤ්ඤස්ස උත්තරිමුහුසංඛමමස්ස වණණං භාසාම,² අසුකො භික්ඛු පඨමස්ස
 ක්ඛාතස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු දුතියස්ස ක්ඛාතස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු
 තතියස්ස ක්ඛාතස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු චතුත්ථස්ස ක්ඛාතස්ස ලාභී, අසුකො
 භික්ඛු සොතාපනො, අසුකො භික්ඛු සකදගාමී, අසුකො භික්ඛු අතාගාමී,
 අසුකො භික්ඛු අරහා, අසුකො භික්ඛු තෙවිජ්ජො, අසුකො භික්ඛු ජුලුභිඤ්ඤා”ති.
 ඵවං තෙ අමානං දුතුං මඤ්ඤේස්සන්ති. ඵවං මයං සමයතා සමෙමාදමානා
 අච්චදමානා ඵාසුකං වස්සං වසසයාම ත ව පිණ්ඩකෙන කීලමෙයාමා”ති.
 “ඵසොයෙව ඛො ආට්ඨසො සෙයොසා යො අමානං ගිහීතං අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස
 උත්තරිමුහුසංඛමමස්ස වණණො භාසිතො”ති.

1. සෙතට්ඨිකා, කපථි. 2. භාසිසාම - මජ්ඣං.

77. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක් කුලගෙයකදී සුන් අත් පා ඇතියේ නැත විසින් පිරිවරණ ලද්දේ වෙයි. එක්තරා මෙහෙණක් ඒ මිනිසුන්ට මෙය කිවුය. “ඇවැත්නි, මොහුගේ මරණය රිසිවු ද? යි” “ආයතීවෙනි, එසේය, රිසියෙමු” යි කීහ. “එසේ නම් ලොණසොචිරකය පොවු” යි. ඔවුහු ඒ පුරුෂයාට ලොණසොචිරකය පෙවුහ. හෙතෙමේ මලේ ය. ඒ මෙහෙණට කුකුස් විය. ඉක්බිති ඒ මෙහෙණ භික්ෂුණීන්ට මෙ පවත් සාල කලා ය. භික්ෂුණීහු භික්ෂුන්ට මෙ පවත් සාල කලාහු ය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නෙල පවත් සාල කලාහු ය. ... “මහණෙනි, ඒ මෙහෙණ පරිජ් ඇවැත් අවන්තී ය.” (103)

තෙවෙනි පරිජය නිමි.

2-4.

සිවුවන පරිජය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ විසල් පුර මහ-
වෙනහි කුටාගාර ශාලාවෙහි වැඩ වෙසෙන සේක. එසමයෙහි බොහෝ දුටුමිතුරු, ඉටුමිතුරු වූ භික්ෂුහු වහනුමුදු නම් ගංතොර වස් එළඹුනාහ. එසමයෙහි වැදුරට දුබික් වෙයි. ජීවිතය පිලිබඳ දෙපරිද්දෙකින් පැවති අදහස් ඇති වෙයි. සෙනට්ඨිකා නම් ශක්‍යරොග ඇති වෙයි. (වපුල ධාන්‍ය) හටගත් හිරවු ඇති වෙයි. පිඬු සිහිමෙන් යැපෙන්නට පහසු නො වේ.

2. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුන්ට මෙබඳු සිහෙක් විය: “දැන් වතාහි වැදුරට දුබික් වේ. ජීවිතයත් මරණයත් අතර පැවති අදහස් ඇත්තේ වෙයි. සෙනට්ඨිකා නම් ශක්‍ය රෝගයෙන් පෙළුනේ වෙයි. වපුල දු හිරවුය. පිඬු සිහිමෙන් යැපෙන්නට පහසු නො වෙයි. අපි කවර උපායකින් සමග වුවමෝ සතුටු වුවමෝ විවාද නො කරන්නමෝ පහසු සේ වස් වසන්නමු ද, පිණ්ඩයෙන් නොම කලානන වන්නමුද”යි.

3. ඇතැම් කෙනෙක් මෙසේ කීහ: “ඇවැත්නි, ඉදින් අපි ගිහියන්ගේ කමානන හිටු කරන්නමෝ නම් මැනව. එසේ ඇතිකල්හි ඔහු අපට පිඬු දෙන්නට සිතන්නාහ. මෙසේ අපි සමග වුවමෝ මනා ව සතුටු වන්නමෝ විවාද නො කරන්නමෝ පහසු සේ වස් වසන්නමු. පිණ්ඩයෙන් ද නො ම කලානන වන්නමු”යි.

4. ඇතැම් කෙනෙක් මෙසේ කීහ: “ඇවැත්නි, කම් කැන. ගිහියන්ගේ කමානන හිටු කිරීමෙන් කිම? ඇවැත්නි, අපි ගිහියන්ගේ පණ්ඩුඩ ගෙණ යන්නමෝ නම් මැනව. එසේ ඇතිකල්හි ඔහු අපට පිඬු දෙන්නට සිතන්නාහ. මෙසේ අපි සමග වුවමෝ සතුටු වන්නමෝ විවාද නො කරන්නමෝ පහසු සේ වස් වසන්නමු. පිණ්ඩයෙන් ද කලානන නො වන්නෙමු”යි.

5. ඇතැම් කෙනෙක් මෙසේ කීහ: “ඇවැත්නි, නොමැනවි. ගිහියන්ගේ කමානන හිටු කිරීමෙන් කිම? ගිහියන්ගේ පණ්ඩුඩ ගෙණ යෑමෙන් කිම? ඇවැත්නි, අපි ගිහියන්ට ඔවුනොවුන් පිලිබඳ උතුරුමිනිස්දම් ගුණ කියමු: “අපෝ මහණ තෙමේ ප්‍රථමධ්‍යානලාභී ය. අපෝ මහණ තෙමේ ද්විතීයධ්‍යාන ලාභී ය. අපෝ මහණ තෙමේ තෘතීයධ්‍යාන ලාභී ය. අපෝ මහණ තෙමේ චතුර්ධ්‍යාන ලාභී ය. අපෝ මහණ තෙමේ සෝවාන් ය. අපෝ මහණ තෙමේ සෙදගාමී ය. අපෝ මහණ තෙමේ අනගාමී ය. අපෝ මහණ තෙමේ රහත් ය. අපෝ මහණ තෙමේ ත්‍රිවිදු ඇත්තෙක. අපෝ මහණ තෙමේ ඡවභිඤ්ඤ ය”යි. මෙසේ ඇති කල්හි ඔහු අපට පිඬු දෙන්නට සිතන්නාහ. මෙසේ අපි සමග වුවමෝ සතුටු වුවමෝ විවාද නොකරන්නමෝ පහසු සේ වස් වසන්නමු. පිඬුයෙන් ද කලානන නො වන්නමු”යි. “ඇවැත්නි, අප විසින් ගිහියන්ට ඔවුනොවුන් පිලිබඳ යම් උතුරුමිනිස්දම් ගුණයෙක් කියන ලද්දේ ද, මෙය ම ශ්‍රේණි වෙයි.”

6. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භිනිතං අඤ්ඤාමඤ්ඤාසං උතතරිමනුසංධම්මෙසං වණණං භාසිංසු: අසුකො භික්ඛු පඨමෙසං ක්ඛිනෙසං ලාභී -පෙ- අසුකො භික්ඛු ඡලභිඤ්ඤා”ති.

7: අථ ඛො තෙ මනුසං: “ලාභා වත නො, සුලභං වත නො, යෙසං¹ නො ඵවරුපා භික්ඛු වෙසං උපගතා, න වත නො ඉතො පුබ්බෙ ඵවරුපා භික්ඛු වෙසං උපගතා, යථසිමෙ භික්ඛු සීලවනොතා, කල්‍යාණධම්මා”ති. තෙ න තාදිසාති භොජනාති අත්තතා භුඤ්ජන්ති, මාතෘපිතුන්තං දෙනති, පුත්තදරසං දෙනති, දුසකම්මකරපොරිසෙසං දෙනති, මිත්තාම්මවානං දෙනති, ඤ්ඤිසාලොභිතානං දෙනති, යාදිසාති භික්ඛුතං දෙනති. න තාදිසාති බාදනියාති -පෙ- සායනියාති -පෙ- පාතාති අත්තතා පිවන්ති, මාතෘ-පිතුන්තං දෙනති, පුත්තදරසං දෙනති, දුසකම්මකරපොරිසෙසං දෙනති, මිත්තාම්මවානං දෙනති, ඤ්ඤිසාලොභිතානං දෙනති, යාදිසාති භික්ඛුතං දෙනති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු වණණවා අහෙසුං පිණීන්ද්‍රියා පසන්නමුඛවණණා විපපසන්නඡවිවණණා.

8. අච්ඡණ්ණං ඛො පතෙතං වෙසං චුත්ථානං භික්ඛුතං භගවන්තං දසකතාය උපසඛකම්මිතුං. අථ ඛො තෙ භික්ඛු වෙසං චුත්ථා තෙමාසච්චයෙන සෙතාසතං සංසාමෙත්වා පත්තවීවරං අදාය යෙන වෙසාලී තෙන පකකම්මිසු. අනුපුබ්බත යෙන වෙසාලී මහාවතං කුට්ඨාගාරසාලා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්මිසු. උපසඛකම්මිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං තිසිදිංසු.

9. තෙන ඛො පත සමයෙන දිසාසු වෙසං චුත්ථා භික්ඛු කිසා භොන්ති ලුඛා දුබ්බණ්ණා උපපණ්ඩුපණ්ඩුකජාතා ධම්මිසඡන්තගත්තා. වග්ගමුද්ද-නිරියා පත² භික්ඛු වණණවා භොන්ති පිණීන්ද්‍රියා පසන්නමුඛවණණා විපපසන්නඡවිවණණා. අච්ඡණ්ණං ඛො පතෙතං මුඛිතං භගවන්තානං අගනතුකෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං පටිසම්මොදිතුං.

10. අථ ඛො භගවා වග්ගමුද්දනිරියෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “කච්චි භික්ඛවෙ බමෙතීයං කච්චි යාපතීයං කච්චි සමෙහා සමෙමාදමාතා අවිවදමාතා ඵාසුකං වෙසං වසිත්ථ, න ච පිණ්ඩකෙන කීලම්මිත්ථා”ති. “බමෙතීයං භගවා, යාපතීයං භගවා, සමෙහා ච මයං භනෙත සමෙමාදමාතා අවිවදමාතා ඵාසුකං වෙසං වසිමහා, න ච පිණ්ඩකෙන කීලම්මිත්ථා”ති. ජාතන්තාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති, ජාතන්තාපි න පුච්ඡන්ති, කාලං විදිත්වා පුච්ඡන්ති කාලං විදිත්වා න පුච්ඡන්ති, අත්ඨසංහිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති නො අතත්ඨසංහිතං, අතත්ඨසංහිතෙ සෙතුඤාතො තථාගතානං.

1. යෙසං වත. - ම.ජ.සං. 2. ‘පත’ ඉභි පොඡකෙසු ලාතා.

6. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ගිහියන්ට ඔවුනොවුන් පිළිබඳ උතුරාමිනිස්-දම්දාණ කීහ: “අසෝ මහණ තෙමේ ප්‍රථමධ්‍යානලාභී ය. ... අසෝ මහණ තෙමේ ඡබ්භිඤ්ඤ”යි.

7. ඉක්බිති ඒ මිනිස්සු “අපට ලාභයෙක් ම ය. ඒකාන්තයෙන් අපට මනා ලැබුමෙකි. යම්බඳු වූ අප වෙත මෙබඳු භික්ෂුහු වස් එළඹියාහු ද, යම්සේ මේ භික්ෂුහු සිල්වන් ද, කලණදහම් ඇත්තාහු ද, ඒකාන්තයෙන් මින් පෙර මෙබඳු භික්ෂුහු අපගේ වසට නො එළඹියාහුය”යි සිතූහ. ඔහු යම් බඳුබු බොජුන් භික්ෂුන්ට දෙත් ද, එබඳු බොජුන් තුමු නො බුදිත්. මවුපියනට ද නො දෙත්. අඹුදරුවන්ට ද නො දෙත්. දස් කම්කරු පුරුෂයනට ද නො දෙත්. මිත්‍රාමාත්‍යයනට ද නො දෙත්. සහලේ නැයනට ද නො දෙත්. යම්බඳු වූ කෘ සුතු දූ ය භික්ෂුන්ට දෙත් ද, එබඳු කෘසුතු දූ ද ... නො දෙත්. රස විදිය යුතු දූ ද ... නො දෙත්. ... පානවර්ගයන් ද තුමු නො බොත්. මවුපියනට ද නො දෙත්. අඹුදරුවනට ද නො දෙත්. දස් කම්කරුවනට ද නො දෙත්. මිත්‍රාමාත්‍යයනට ද නො දෙත්. සහලේ නැයනට ද නො දෙත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු වණ්වන් වූහ. පිණොගිය ඉඳුරන් ඇති වූහ. පහන් මුවපාභා ඇති වූහ. වෙසෙසින් පහන් සිව්පාභා ඇති වූහ.

8. වෘස නිමවූ වස් ඇති භික්ෂුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැකීම සඳහා යෑම පුරුදු ම ය. ඉක්බිති වෘස නිමවූ වස් ඇති ඒ භික්ෂුහු තෙමෙය ඇවෑමෙන් සෙතසුන් තැන්පත් කොට තබා, පාසිවුරු ගෙණ විසල්පුරය බලා නික්මුණාහු ය. පිළිවෙළින් විසල්පුර මහවෙතෙහි කුටාභාරශාලාවෙහි වැඩසිටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාහු ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්කාහු ය.

9. එසමයෙහි දිසාවන්හි වස් වුසු භික්ෂුහු වෑහැරුණාහු රළු වූවාහු දුර්වණී වූවාහු හටගත් පඬුවන් පාභා ඇත්තාහු තහර ඉල්පිගිය සිරුරු ඇත්තෝ වෙත්. වග්ගුමුදු ගංකෙර වස් වුසු භික්ෂුහු වණ්වන් වූවාහු පිණොගිය ඉඳුරන් ඇත්තාහු පහන් මුවපාභා ඇත්තාහු වෙසෙසින් පහන් සිව්පාභා ඇත්තෝ වෙත්. භාග්‍යවන් බුදුවරුන් විසින් ආගනතුක භික්ෂුන් සමග පිළිසඳර කිරීම ආවිණී ම ය.

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වග්ගුමුදු ගංකෙර වැසි භික්ෂුන්ට “මහණෙනි, කිම සිහිය හැකි ද? කිම යෑපිය හැකි ද? කිම සමග වුවහු, සතුටු වුවහු විවාද නො කරන්නහු පහසු සේ වස් වුසුවහු ද? අහරින් කලාන්ත නො වුවහු ද?”යි වදාළ සේක, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සිහිය හැක්ක. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යෑපිය හැක්ක. වහන්ස, අපි සමග වුවමෝ සතුටු වුවමෝ විවාද නො කරමින් පහසු සේ වස් වුසුමහ. අහරින් කලාන්ත නො වුමහ”යි. තථාගතවරු දනිමිනුත් විවාරත්. දනිමිනුත් නො විවාරත්. කල් දූත විවාරත්. කල් දූත නො විවාරත්. තථාගතවරු අතීයෙන් යුක්ත වුවක් ම විවාරත්. අතතීයංගිතයක් නො විවාරත්. අතතීයෙන් යුක්ත වචනයෙහි තථාගතවරුන්ගේ මග්ගවණින් ප්‍රත්‍යයඝාතය වෙයි.

11. දවහාකාරෙහි බුද්ධා භගවතො භික්ඛු පටිච්චන්ති “ධම්මං වා දෙසිස්සාම, සාවකානං වා සිකාපදං පඤ්ඤාපෙස්සාමා”ති. අථ ඛො භගවා වග්ගමුද්දකීරියෙ භික්ඛු එතදවොච: “යථා කථං පන තුඛෙහ භික්ඛවෙ සමෙහා සමොදමානා අවිච්චමානා ජාත්‍රකං වස්සං වසිත්ථ, න ච පිණ්ඩකත කීලමිත්ථා”ති. අථ ඛො හෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “කච්චි පන වො භික්ඛවෙ තුත”න්ති. “අභුතං භගවා”ති. විගරහි බුද්ධො භගවා: “අනනුච්චිතං මොඝපුරිසා අනනුලොමිකං අපාතිරුපං අස්සාමිණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි තාම තුඛෙහ මොඝපුරිසා උදරස්ස කාරණා ගිහිතං අඤ්ඤාමඤ්ඤස්ස උත්තරිමනුස්සධම්මස්ස වණණං භාසිස්සථ. වරං තුඤ්ඤාමි මොඝපුරිසා තිණෙහත ගොවිකන්තතෙන¹ කුච්ඡපරිකතො,² න තේව උදරස්ස කාරණා ගිහිතං අඤ්ඤාමඤ්ඤස්ස උත්තරිමනුස්සධම්මස්ස වණණං භාසිතො. නං කිස්ස හෙතු? තතො නිදහං හි මොඝපුරිසා මරණං වා තිගවෙජ්ජය මරණමන්තං වා දුක්ඛං, න තේව තප්පව්වයා කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය. ඉතො නිදහස්ස ඛො මොඝපුරිසා කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය. තෙතං මොඝපුරිසා අප්පසන්නාතං වා පසාදය-පෙ- විගරහිතා ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනොසී:

12. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ මහාවොරු සනො සංචිජ්ජමානො ලොකස්මිං, කතමෙ පඤ්ච?

(1) ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චස්ස මහාවොරස්ස එවං භොති: “කුදස්සු³ තාමාහං සතෙත වා සහස්සෙත වා පරිට්ඨතො ගාමනිගමරුජධානීසු ආනිණ්ඩියාමි හතනො සානනො ජිඤ්ඤො ඡේදපෙනො පචනො පාවෙනො”ති. සො අපරෙත සමයෙත සතෙත වා සහස්සෙත වා පරිට්ඨතො ගාමනිගමරුජධානීසු ආනිණ්ඩි හතනො සානනො ජිඤ්ඤො ඡේද-පෙනො පචනො පාවෙනො. එවචෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චස්ස පාපභික්ඛුතො එවං භොති: “කුදස්සු තාමාහං සතෙත වා සහස්සෙත වා පරිට්ඨතො ගාමනිගමරුජධානීසු වාරිකං වරිස්සාමි සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො ගහට්ඨාතං වෙච පබ්බජිතාතස්සච, ලාභී විචර-පිණ්ඩපාතසෙතාසතගිලාතපච්චයහෙසජ්ජපරිකාරත”න්ති. සො අපරෙත සමයෙත සතෙත වා සහස්සෙත වා පරිට්ඨතො ගාමනිගමරුජධානීසු වාරිකං වරති සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො ගහට්ඨා-තස්සච පබ්බජිතාතං ච, ලාභී විචරපිණ්ඩපාතසෙතාසත ගිලාපච්චයහෙසජ්ජ-පරිකාරතං. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චො මහාවොරො සනො සංචිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

(2) පුත ව පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො පාපභික්ඛු තථාගතප්පවෙදිහං ධම්මචිතයං පරියාපුණ්ණිතා අත්තනො දහති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො මහා-වොරෙ සනො සංචිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

(3) පුත ව පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො පාපභික්ඛු සුඛං බ්‍රහ්මචාරිං පරිසුඛං බ්‍රහ්මචාරියං වරන්තං අමුලකෙත අබ්‍රහ්මචාරියෙත අනුඛංසෙති. අයං භික්ඛවෙ තතියො මහාවොරෙ සනො සංචිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

1. ගොවිකන්තත, කප්ඵ, මු. 2. කුච්ඡ-පරිකතො, කප්ඵ. 3. කුදස්සු, මජ්ඣ.

11. භාග්‍යවත් බුදුවරු දෙ අසුරකින් භික්ෂුන් පුළුවසින්: “ධම්ම හෝ දෙසන්තමු. සවුචතට සිකපද හෝ පණවන්තමු”යි. ඉක්බිති භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ වහනුමුදු, ගාතෙර වස් වුසු භික්ෂුන්ට මෙය වදලු සේක: “මහණෙනි, තෙපි කෙසේ නම් සමග වුවහු සතුටු වෙමින් විවාද නොකරමින් සුවසේ වස් වුසුවහු ද, අහරින් කලානා නුචුවහුද?” යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කලහ. “කීමෙක් ද, මහණෙනි, සැබවක් කීවහුද?” යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, නොසැබවක් ම කීවමු” යි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගාරඤ්ඤ සේක: “ගිස් පුරුෂයෙනි, නුසුදුස්සෙක. අනුලොමී නුචුවක. නොගැලපෙන්නක. නොමහණකලෙක. නොකාපයෙක. නොකටුසුත්තෙක. “ගිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි කෙසේ නම් කුස කරුණු කොට ගිහියනට ඔවුනොවුන් පිළිබඳ උතුරුමිනිස්දම්ගුණ කීවහු ද? ගිස් පුරුෂයෙනි, තොප විසින් තියුණු ගෙරි කපන කැත්තෙන් කුස කපා ගැණීම මැනවි. කුස කරුණු කොට ගිහියනට ඔවුනොවුන් පිළිබඳ උතුරුමිනිස්දම් වැණීම නො මැනවි. ඒ කවර හෙයින්? ගිස් පුරුෂයෙනි, ඒ හේතුවෙන් මරණයට හෝ මරණය වැනි දුකකට පැමිණෙන්නේ ය. ඒ හේතුවෙන් කාබුත් මරණින් මතු සැපයෙන් තොරවූ නපුරු ගති ඇති විවශ ව පතින වීම් ඇති තීරයට නො ම පැමිණෙන්නේ ය. ගිස් පුරුෂයෙනි, මෙ කරුණෙන් කාබුත් මරණින් මතු සැපයෙන් තොරවූ නපුරුගති ඇති විවශ ව පතින වන තීරයට පැමිණෙන්නේ ය. ගිස් පුරුෂයෙනි, මෙය නොපහත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ. ...” ගරභා දූගැමි කථාවක් කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක:

12. “මහණෙනි, ලොව මේ මහගොරු පස්දෙනෙක් වෙති. ඔහු පස්දෙන කවරහු ද? යන්:

(1) මහණෙනි, මේ ලෝකයෙහි එක්තරා මහ සොරකුට මෙබඳු අදහසෙක් වෙයි: “මම කවරද, නම් සියයකින් හෝ දහසකින් හෝ පිරිවරණ ලද්දේම ගම් නියමිගම් රජදනවුහි හසමින් තස්වමින් සිදිමින් සිදුවමින් දවමින් දවමමින් ඇවිදින්නෙම් දෝ” යි. හෙ නෙදම් පසු කලෙක සියයකින් හෝ දහසකින් පිරිවරණ ලද්දේ ගම් නියමිගම් රජ දනවුහි මරමින් මරවමින් සිදිමින් සිදුවමින් දවමින් දවමමින් ඇවිදී. මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම මේ සස්තෙහි ඇතැම් පව්වු මහණකුට මෙ බඳු සිතෙක් වෙයි: “කවරද, නම් මම සියයකින් හෝ දහසකින් හෝ පිරිවරණ ලද්දේම ගම් නියමිගම් රජදනවුහි ගැහැවියන් විසින් ද පැවිද්දන් විසින් ද සත්කාර කරණ ලද්දේම, ගරු කරණ ලද්දේම, බුහුමන් කරණ ලද්දේම, සිවුපසයෙන් පුදන ලද්දේම, අභිවාදනා කරණ ලද්දේම, සිවුරු පිඩු සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිකර ලබන්නෙම් සැරි සරන්නෙම් දෝ” යි. ඒ මහණ පසු කලෙක සියයකින් හෝ දහසකින් හෝ ගම් නියමිගම් රජදනවුහි ගිහියන් විසින් හා පැවිද්දන් සත්කාර කරණ ලද්දේ ගරු කරණ ලද්දේ බුහුමන් කරණ ලද්දේ සිවුපසයෙන් පුදන ලද්දේ අභිවාදනා කරනලද්දේ සිවුරු පිඩු සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර ලැබීම ඇත්තේ සැරි සරයි. මහණෙනි, මේ තෙමේ ලොව විදුමාන වූ පලමුවැනි මහසොරු වෙයි.

(2) වැලිදු, මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ඇතැම් පව්වු මහණෙක් තථාගත-භාෂිත ධම් විනය ප්‍රගුණ කොට (එය) තමාගේ යයි ප්‍රකාශ කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ තෙමේ ලොව විදුමාන වූ දෙවැනි මහසොරු වෙයි.

(3) වැලිදු, මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ඇතැම් පව්වු මහණෙක් පිරිසිදු බමසර හාසිරෙණ රහත් මහණකුට මුල් රහිත පරිච්ඡාදවැනිත් වෝදනා කෙරේ ද. මහණෙනි, මේ තෙමේ ලොව විදුමාන වූ තෙවන මහසොරු වෙයි.

(4) පුත ව පරං භික්ඛවෙ ඉධෙ'කච්චා පාපභික්ඛු යාතී තාතී සඛසය්‍ය ගරුභණ්ඩාතී ගරුපරිකාරිකා, සෙය්‍යපීදං: ආරමො ආරමච්චු චිතාරො විහාරවච්චු මඤ්චො, පීඨං භිසි බිලේඛාගතං¹ ලොභකුච්චි ලොභභාණකො ලොභචාරකො ලොභකචාහං වාසි ඵරසු කුඨාරි කුඤ්ඤො නිබ්බදනං වලලී වෙඵ ඉක්ඛං ඛිඛපං තිණං මහතිකා දුරුභණ්ඩං මහතිකාභණ්ඩං, තෙහි ගිහී² සඛසණ්ඨාතී, උපලොපෙති. අයං භික්ඛවෙ වතුන්චො මහාවොඤ්ඤො සන්තො සංචිජ්ජමානො ලොකගමිං.

(5) සදෙවකෙ භික්ඛවෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුභවකෙ සසුමණ්- මුඛවණ්ණො පජාය සදෙවමනුසාය අයං අයො මහාවොඤ්ඤො යො අසන්තං අභුතං උතතරිමනුසායධම්මං උලලපති. තං කිංසො හෙතු? ථෙය්‍යාය වො භික්ඛවෙ රට්ඨපිණ්ඩො භුතොති.

අඤ්ඤථා සන්තමත්තානං අඤ්ඤථා යො පවෙදයො,
නීකච්ච කීනවසොච භුතනං ථෙය්‍යත තස්ස තං.

කාසාවකණ්ඨා බහවො පාපධම්මා අසඤ්ඤතා,
පාපා පාපෙහි කමෙහි නීරයං තෙ උපපජ්ජරො.

සෙය්‍යො අයොගුලො භුතො තතො අගිච්චුපමො,
යඤ්චො භුඤ්ඤොය දුසසීලො රට්ඨපිණ්ඩො අසඤ්ඤතොති.

13. අථ ඛො භගවා වග්ගච්චුද්දනීරියෙ භික්ඛු අතෙකපරියායෙන විගරතිත්වා දුගරතාය -පෙ- ඵචඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිහෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු අනභිජානං උතතරිමනුසායධම්මං අභතූපනාසිඛං අලම්භියඤ්ඤණ්දසනං සමුද්දවරෙය්‍ය ‘ඉහි ජානාමි, ඉහි පය්‍යාමි’ති. තභො අපරෙත සමයෙන සමනුගාතියමානො වා අසමනුගාතියමානො වා ආපනෙතා විසුඤ්ඤාපෙතකඛා ඵච. වදෙය්‍ය: ‘අජානමෙවාහං ආවුසො අවධං ජානාමි, අපය්‍යං පය්‍යාමි, තුච්ඡං චුසා වීලපි’න්ති. අයම්පි පාර්ශ්වකො භොති අසංවාසො”ති.

ඵචඤ්චිදං භගවතා භික්ඛනං සිකඛාපදං පඤ්ඤතනං භොති.

[මූලපඤ්ඤනති.]

1. පිලිඛාගතං. ම.ජ.සං. 2. ගිහි, කභරි.

(4) වැලිදු, මහනෙති, මේ සඳහා ඇතැම් පවිත්‍ර මහනෙත් සහන දායක වීම ඒ හරහා බඩු හරා පිරිසිදු වේ ද, ඒ කවරේ ද? අරමු, අරමුවකු, වෙහෙර, වෙහෙර-වකු, ඇද, පුටු, බිසි, කන්වසින්, ලොහොකල, ලොහොසල, කුඩා ලොහොකල, ලෝහකවාරම්, වැ, පොරෝ, කෙටේරි, උදුලු, නිත්, වැල්, හුණ, මුදුනුණ, බඩුසකුණ, සෙවෙණියට හුදුසු තණ, මැටි, දූව බඩු, මැටි බඳුන් ය. එයින් ගිණියන් සහන්තේ ද, පොලොවත්තේ ද, මහනෙති, මෙතෙම ලොව විද්‍යාමාන සිවිල්වැනි මහසොර වෙයි.

(5) මහනෙති, යමෙක් සිය සහන්ති තැනි උතුරුමුණින්ද මා කෙරෙහි ඇතැයි කියා ද, මේ මහණ තෙමේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බඩුන් සහිත වූ ලෝකයෙහි ද, මහණ බඩුණන් සහිත වූ දෙවිමිනිසුන් සහිත වූ ප්‍රජාව කෙරෙහි ද, ප්‍රමුඛ වූ මහසොර වෙයි. ඒ කවර හෙයින්? මහනෙති, සොර සිතින් රටපිණිය අනුභව කරණ ලද්දේ ය. එහෙයිනි.

යමෙක් අන් පරිද්දකින් සිටුනා තමා අන් අයුරකින් පවසන්නේ නම්, ඔහුගේ ඒ සොරකමින් සිටුපසය වැලඳීම ලිහිණිවැද්ද විසින් ලිහිණින් රවටා මරා කනු වැන්න.

ගෙලෙහි දු කසාවත් ඇති පවිත්‍ර ගතියෙන් යුත් තොගිකවූහු පුද්ගලයෝ බොහෝ වෙත්. ඒ පවිටෝ පවිටුකමින් නිරයට පැමිණෙත්.

ඉදින් තොගිකවූණු දුසිල් මහණ තෙමේ යම් හෙයකින් රටවැසියාගේ පිබු වලදත්තේ ද එයට වඩා ගිනිසිළුවක් වැනි රන් වූ යවටක් බුදිත ලද්දේ උතුම් වේ.

13. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ වහනුදු ගංතෙරින් ආ මහණුන්ට නන් අයුරින් හරහා දුබර බැවිහි ... මහනෙති, මෙසේත් මේ සිකපදය උදෙසා:

“යම් මහණෙක් නොදන්නේ ආයාර්ඝ්‍යදායකයට ගොභාවූ උතුරු-මුණින්ද මා කෙරෙහි එළවා, ‘මෙසේ (තමා කෙරෙහි ඇතැයි) දනිමි. මෙසේ (තමා කෙරෙහි ඇතැයි) දනිමි’ කියන්නේ ද, ඉන් පසු කලෙක විවාරණු ලබන්නේ හෝ නොවිවාරණු ලබන්නේ හෝ පරිච්ඡි අවන්තේ පිරිසිදු බැව් කැමැත්තේ මෙසේ කියන්නේය: ‘ඇවැත්නි, මම නොදන්නෙමි මෙසේ දනිමි කිමි. නොදන්නෙමි දනිමි කිමි බොරු කිමි’යි. මේ මහණ ද පරිච්ඡි අවන්තේ සංවාස රහිත වේ.”

මෙසේත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂුන්ට මේ සිකපදය පණවන ලද්දේ වේ.

[මුල් පැණවිමසි.]

14. තෙන ඛො පත සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු අද්ධො ඤ්ඨංසඤ්ඤානො අපභෙන පතනසඤ්ඤානො අතඨගතෙ අඨගතසඤ්ඤානො අසච්ඡකතෙ සච්ඡකතසඤ්ඤානො අධිමානෙන අඤ්ඤං ව්‍යාකර්ථංසු. තෙසං අපරෙත සමයෙන රුකායපි විතතං තමභි, දෙසායපි විතතං තමභි, මොහායපි විතතං තමභි. තෙසං කුකකුච්චං අහොසි: ‘‘හගවතා සිකඛාපදං පඤ්ඤතතං. මයඤ්චමහ අද්ධො ඤ්ඨංසඤ්ඤානො අපභෙන පතනසඤ්ඤානො අතඨගතෙ අඨගත- සඤ්ඤානො අසච්ඡකතෙ සච්ඡකතසඤ්ඤානො, අධිමානෙන අඤ්ඤං ව්‍යාකර්චන, කච්චි හු ඛො මයං පාරුජ්ඣකං ආපතතිං ආපනතා’’ති. ආයසමතො ආනි ඤ්ඤං ඵතමන්තං ආරොවෙසුං. ආයසමා ආතඤ්ඤ භගවතො ඵතමන්තං ආරොවෙසි.

15. හොතති¹ තෙ ආතඤ්ඤ භික්ඛු අද්ධො ඤ්ඨංසඤ්ඤානො අපභෙන පතනසඤ්ඤානො අතඨගතෙ අඨගතසඤ්ඤානො අසච්ඡකතෙ සච්ඡකත- සඤ්ඤානො අධිමානෙන අඤ්ඤං ඛ්‍යාකරොනති, තං ච ඛො ඵතං අධෙඛායා- රිකතති. ඵචඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්ධිසෙය්‍යාථ:

‘‘යො පන භික්ඛු අනභිජානං උභගච්චක්ඛුසංඛමමං අභිභූපනාසිකං අලමච්චිසඤ්ඤාණදසනා: සමුද්දච්චරයා ‘ඉති ජානාමි, ඉති පසායාමි’ති. තභො අපරෙත සමයෙන සමක්ඛනාභිසමානො චා අසමක්ඛනාභිස- මානො චා ආපනතා විසුද්ධාපෙතො ඵචං චදෙය්‍යා: ‘අජානමච්චාහං ආමුසො අචචං ජානාමි, අපසායං පසායාමි, තුච්ඡං මුසා විලපි’නති අඤ්ඤචු අධිමානා. අසමච්චි පාඨජ්ඣො භොති දසංචායො’’ති.

[දුභිසපඤ්ඤනති.]

16. යො පනාති - යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- [ඤ්ඤතිච්චඤ්ඤෙත කමෙමත -පෙ- උපසමපනොනා]. අයං ඉච්චමිං අඤ්ඤ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

අනභිජානනති අසනතං අභූතං අසංවිජ්ජමානං අජාතනොනා අපසා- නොනා අතතති කුසලං ධම්මං අභි මෙ කුසලො ධම්මොති.

උභගච්චක්ඛුසංඛමමා නාම: කුභං විමොකං සමාධි සමාපතති ඤ්ඤාණදසනං මහනභාවනා ඵලසච්ඡිකිරියා කිලෙසපභානං විනිවරණතා විතතසස පුඤ්ඤානොරෙ අභිරති.

අභිභූපනාසිකනති තෙ චා කුසලෙ ධම්මෙ අතතති උපතෙති, අතතානං චා තෙසු කුසලෙසු ධම්මෙසු උපතෙති.

ඤ්ඤානති භිසො විජ්ජා.

දසනනති යං ඤ්ඤං තං දසනං. යං දසනං තං ඤ්ඤං.

සමුද්දච්චරෙය්‍යාති ආරොවෙය්‍ය ඉච්චියා චා පුරිසසා චා ගහඨස්ස චා පඛච්ඡතස්ස චා.

1. හොතති යෙන පෙ ආතඤ්ඤ, මජ්ඣ. භොතති යෙච්චාඤ්ඤ, සා.

14. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු නොදක්නා ලද්දෙහි දක්නා ලද්දේ යයි හැඟුම් ඇත්තාහු, නොපැමිණෙන ලද්දෙහි පැමිණෙන ලදැයි යන හැඟුම් ඇත්තාහු, නොපිළිවිදි දහමිහි පිළිවිදිතැයි හැඟුම් ඇත්තාහු, නොපසක් කල දහමිහි පසක් කලැයි හැඟුම් ඇත්තාහු, අධිමානසෙන් යුක්ත ව අභීත්තිය ප්‍රකාශ කලහ. පසු කාලයෙහි ඔවුන්ගේ සිත රාශයට ද නැමෙයි. දොමයට ද සිත නැමෙයි. මෝහයට ද සිත නැමෙයි. ඔවුන්ට කුකුස් උපතී. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපද පණවන ලදී. අපි ද නොදක්නා ලද්දෙහි දක්නා ලදැයි හැඟුම් ඇත්තමෝ නොපත් ගුණෙහි පැමිණෙන ලදැයි හැඟුම් ඇත්තමෝ නොපිළිවිදි ගුණෙහි පිළිවිදිතැයි හැඟුම් ඇත්තමෝ නොපසක් කල දහමිහි පසක් කලැයි හැඟුම් ඇත්තමෝ අධිමානසෙන් යුක්ත ව අභීත්තිය ප්‍රකාශ කලහ. කීම අපි පරිජ්ජාචාත් අවන්තමෝ ද?”යි. ඒ භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් වූ අතද කෙරුන්ට මෙ පවත් දැන්වූහ. ආයුෂ්මත් ආතඤ්ඤාවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කෙළේය.

15. ආතඤ්ඤ. තෙල භික්ෂුහු නොදක්නා ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි හැඟුම් ඇත්තාහු, නොපත්ගුණෙහි පැමිණෙන ලදැයි හැඟුම් ඇත්තාහු, නොපිළිවිදි ගුණෙහි පිළිවිදිතැයි හැඟුම් ඇත්තාහු, නොපසක් කල දහමිහි පසක් කලැයි හැඟුම් ඇත්තාහු වෙත්. අධිමානසෙන් යුක්ත ව රහත් බව ප්‍රකාශ කෙරෙත්. ඔවුන්ගේ තෙල රහත් බැව් පලකිරීම ඇවැතට කරුණු නො වේ. මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් නොදන්නේ ආයුඤ්ඤාදර්ශනයට යොග්‍යවූ උතුරු-මිනිස්දම් තමා කෙරෙහි එලවා ‘මෙසේ දැනිමි, මෙසේ දකිමි’යි අධිමානසෙන් තොර ව කියන්නේ ද, ඉන් පසුකාලයෙහි විචාරණු ලබන්නේ හෝ නොවිචාරණු ලබන්නේ හෝ පරිජී අවන්නේ පිරිසිදු බැව් කැමැත්තේ මෙසේ කියන්නේ ය: “ඇවැත්නි මම ‘නො දන්නෙමි මෙසේ දැනිමි’යි කිමි. නො දන්නෙමි දකිමියි හිස් බොරු කිමි”යි මෙ මහණ ද පැරදුනේ සංවාසරාගින වේ.”

[දෙවෙනි පැණවිමයි.]

16. යොපන යනු යම් බඳවූ යමෙක්: ...

හිතවූ යනු ... දෙපතිවතුම් කමියෙන් ... උපසපත් වූයේ ද, මෙ තෙමේ මේ අතීයෙහි භික්ෂුයයි අභිමතයි.

අනාහිජානං යනු නැත්තා වූ, නො වූ, විද්‍යාමාන නො වූ කුසල් දහමි තමා කෙරෙහි නොදන්නේ, නොදන්නේ මට කුසල් දහමි ඇත්තේය’යි.

උපානවිමනුසයධම්ම නම: ධ්‍යාන, විමොක්ඛ, සමාධි, සමාපත්ති, ඤාණ-දසකත, මහනභාවනා, එලසවජ්ජිරියා, කිලෙසපපභාණ, සිත නීවරණයන් හෙන් තොර බව, ශුන්‍යාභාරයෙහි අභිරතිය යි.

අතභූපනාසිකං යනු ඒ කුසල් දහමි හෝ තමා කෙරෙහි එලවයි. තමා හෝ ඒ කුසල් දහමිහි පවුණුවයි.

ඤාණං යනු ත්‍රිවිදු ය.

දසසනං යනු යම් දෙතයක් වේ ද ඒ දර්ශිතයයි. යම් දර්ශිතයක් වේ ද එය දෙතයයි.

සමුද්‍යවරෙණ යනු සත්‍රියකට හෝ පුරාණයකට හෝ ගැහැරියකට හෝ පැවිද්දකට හෝ සැල කරන්නේ ය.

ඉති ජානාමි ඉති පසාමිති ජානාමහං එතෙ ධම්මෙ, පසාමහං එතෙ ධම්මෙ, අපි ච මෙ එතෙ ධම්මා, මසි එතෙ ධම්මා සඤ්ඤානාති, අහඤ්ච එතෙසු ධම්මෙසු සඤ්ඤාමිති

තනො අපරෙනි සමයෙනාති යසම්. බණ් සමුද්චිණ්ණං හොති, තං බණ් තං ලයං තං මුහුතතං චිතිවතො.

සමනුභාගානිසමානොති යං වජ්ඣ පටිඤ්ඤානං හොති, තසම්. වජ්ඣසම්. සමනුභාගිසමානො: 'කීං තෙ අධිගතං, කීනති තෙ අධිගතං, කද තෙ අධිගතං, කථං තෙ අධිගතං, කතමෙ තෙ කිලෙසා පභීතා, කතමෙසං තිං ධම්මානං වා ලාභි'ති.

අසමනුභාගානිසමානොති ත කෙතචි චුච්චමානො.

ආපනනොති පාපිච්ඡා ඉච්ඡාපකතො අසනතං අභුතං උතතරිමනුසං-ධම්මං උලුපිච්චා පාරජිකං ආපතතිං ආපනොතා හොති.

විසුද්ධාපනෙඛාති ගිහි වා හොතුකාමො උපාසකො වා හොතුකාමො ආරම්භො වා හොතුකාමො සාමණේරෙ වා හොතුකාමො.

අජානමෙවං ආවුසො අවචං ජානාමි අපසං පසාමිති තාහං එතෙ ධම්මෙ ජානාමි, තාහං එතෙ ධම්මෙ පසාමි, තපි ච මෙ එතෙ ධම්මා, න මසි එතෙ ධම්මා සඤ්ඤානාති, න වාහං එතෙසු ධම්මෙසු සඤ්ඤාමිති.

තුච්ඡං මුසා විලපිනති තුච්ඡකං මයා භණ්තං, මුසා මයා භණ්තං, අභුතං මයා භණ්තං, අජානනෙතත මයා භණ්තං.

අඤ්ඤානු අධිමානාති ධම්මො අධිමානං.

අසමිති පුරිමෙ උපාදය චුච්චති.

පාරජිකො හොතිති සෙයාපාපි කාම තාලො මඤ්ඤානො අහබ්බො පුත විරුලුතියා, එවමෙව භික්ඛු පාපිච්ඡා ඉච්ඡාපකතො අසනතං අභුතං උතතරිමනුසංධම්මං උලුපිච්චා අසමණො හොති අසකපුතරියො. තෙත චුච්චති පාරජිකො හොතිති.

අසංවාසොති සංවාසො නාම: එකකම්මං එකද්දෙසො සමසිකතො එසො සංවාසො නාම. සො තෙත සද්ධිං තපි, තෙත චුච්චති අසංවාසොති.

උතතරිමනුසංධම්මො නාම: කුතං විද්වොකං සමාධි සමාපතති ඤ්ඤානදායනං මහනභාවනා එලසච්ඡිකිරියා කිලෙසපහනං විභීවරණතා විතතසු සුඤ්ඤාගාරෙ අභීරති.

කුතනති පඨමං කුතං දුතියං කුතං තතියං කුතං වතුඤ්ඤං කුතං.

1. එකං කමිං, කච්චි.

ඉති ජානාමි ඉති පසාසාමි යනු මම තෙල දහම් දනිමි. මම තෙල දහම් දකිමි. තෙල දහම් මට ඇත් ම ය, තෙල දහම් මා කෙරෙහි පැහෙත්, මම ද තෙල දහම්හි පෙහෙත්තෙමි.

තනො අපරෙන සමයෙන යනු යම් කෙණෙක්හි සෘල කෙල්ලේ වේ ද ඒ ක්ෂණය, ඒ ලයය, ඒ මොහොත ඉක්මවූ කල්හි ය.

සමනුකානියමානො යනු යම් වනක් පිළිගත කරණ ලද්දේ වේ ද, ඒ වසනුවෙහි විවාරණු ලබන්නේ: “තා විසින් කිතම් දහම්කි අවබෝධ කරණ ලද ද, තා විසින් කෙසේ අවබෝධ කරණ ලද ද, තා විසින් කවර ද අවබෝධ කරණ ලද ද, කොහිදී තා විසින් අවබෝධ කරණ ලද ද, තාගේ කවර කෙලෙස් ප්‍රතිණ ද, තෝ කවර දහම් හෝ ලැබුයෙහි ද?”

අසමනුකානියමානො යනු කිසිවකු විසින් නොවිවාරණු ලබන්නේ ය.

ආපහොනා යනු ලාමක ආශා ඇත්තේ, ඉව්ජාවෙන් මඛතා ලද්දේ අවිදුමාන වූ, නුවූ උතුරුමිනිස්දම් පවසා පරිජ්ඣාවැත් අවන්නේ වේ.

විසුද්ධාපෙකොධා යනු හිහි හෝ වනු කැමැත්තේ උච්චු හෝ වනු කැමැත්තේ ආරාමික හෝ වනු කැමැත්තේ ගෙරණකු හෝ වනු කැමැත්තේ ය.

අජානමෙවං ආවුසො අවචං ජානාමි අපසංසං පසාසාමි යනු “මම තෙල දහම් නො දනිමි. මම තෙල දහම් නො දකිමි. තෙල දහම් ද මට නැත. තෙල දහම් මා කෙරෙහි නො පැහෙයි. මම ද තෙල දහම්හි නො පැහෙත්තෙමි”යි.

තුච්ඡං මුසා විලපිං යනු මා විසින් හිස් වදන් කියන ලදී. මා විසින් මුසවා කියන ලදී. මා විසින් නො දූවක් කියන ලදී. තොදත්තාච්ච මා විසින් කියන ලදී.

අඤ්ඤත්‍ර අභිමානා යනු අභිමානය හැර ය.

අසමිධි යනු පලවූ තුන් පරිජ් අවන් පුභුලන් ගෙණ කියනු ලැබේ.

පාඤ්ඤානො භොති යනු යම් යේ මුදුන හුන් තල්ගසක් නැවත වැඩිවේ වූහුදුසු වේ ද, එමෙන් ම මනණ තෙමේ ලාමක ආශා ඇත්තේ ඉව්ජාවෙන් මඛතා ලද්දේ අවිදුමාන වූ අභුතවූ උතුරුමිනිස්දම් පවසා අශාකසපුත්‍රිය වෙයි, අභුමණ වෙයි. එහෙයින් පැරදුනේ වේ ය යි කියනු ලැබේ.

අසංවාසො යනු සංවාස නම: එක් ව කරණ කමය, එක් ව කරණ උදෙසීම ය, සම වූ ශික්ෂා ඇති බව ය යන මේ සංවාස නමි. ඒ සංවාසය මහු සමග නැත. එහෙයින් අසංවාස ය යි කියනු ලැබේ.

උභතභිමනුසසධිමම නම: ධ්‍යානය, විමොක්ෂය, සමාධිය, සමාපත්තිය, ඥානදර්ශනය, මාගීභාවනය, එල පසක් කිරීම ය, කෙලෙසප්‍රභාණ ය, සිත නිවරණ රහිත බව, ශුන්‍යාගාරයෙහි ඇල්ම ද වේ.

කුභං යනු ප්‍රථමධ්‍යානය- ද්විතීයධ්‍යානය- තෘතී ධ්‍යානය- චතුර්ථධ්‍යානය යි.

විමොචකත්‍යානි සුඤ්ඤතො විමොචෙතො අනිමිතො විමොචෙතො අප්පණිහිතො විමොචෙතො.

සමාධිති සුඤ්ඤතො සමාධි අනිමිතො සමාධි අප්පණිහිතො සමාධි.

සමාපනතීති සුඤ්ඤතො සමාපනති අනිමිතො සමාපනති අප්පණිහිතො සමාපනති.

ඤ්ඤාදායකානානි තිස්සො විජ්ජා.

මග්ගභාමනානි වතතාඤ්ඤා සතිපට්ඨානා වතතාඤ්ඤා සමමප්පධානා වතතාඤ්ඤා ඉද්ධිපාදා පඤ්ඤාදායකානි පඤ්ඤා බලානි සත්ත බොජ්ඣංගා අරියො අට්ඨංගිකො මග්ගො.

ඵලසම්පූර්ණිකානි සොකාපනතිඵලස්ස සම්පූර්ණිකා සකදාගාමිඵලස්ස සම්පූර්ණිකා අනාගාමිඵලස්ස සම්පූර්ණිකා අරහත්තස්ස සම්පූර්ණිකා.

කිලෙසස්සභානිනානි රුගස්ස පහානං දෙසස්ස පහානං මොහස්ස පහානං.

විනිවරණතා විතහස්සානි රුගා විතහං විනිවරණතා දෙසා විතහං විනිවරණතා මොහා විතහං විනිවරණතා.

සුඤ්ඤාගාමෙ අභිජ්ඣිති පඨමෙන ක්‍යාතෙන සුඤ්ඤාගාමෙ අභිජ්ඣිති, දුතියෙන ක්‍යාතෙන සුඤ්ඤාගාමෙ අභිජ්ඣිති, තතියෙන ක්‍යාතෙන සුඤ්ඤාගාමෙ අභිජ්ඣිති, වනුසම්පාදන ක්‍යාතෙන සුඤ්ඤාගාමෙ අභිජ්ඣිති.

1. තිහාකාරෙහි පඨමං ක්‍යාතං සමාපජ්ජන්ති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස අපනති පාරුජ්කස්ස: පුබ්බවස්ස හොති මුසා භණ්ණිස්සන්ති, භණ්ණතස්ස හොති මුසා භණ්ණමිති, භණ්ණිතස්ස හොති මුසා මයා භණ්ණිතන්ති.

2. වනුසාකාරෙහි පඨමං ක්‍යාතං සමාපජ්ජන්ති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස අපනති පාරුජ්කස්ස: පුබ්බවස්ස හොති මුසා භණ්ණිස්සන්ති, භණ්ණතස්ස හොති මුසා භණ්ණමිති, භණ්ණිතස්ස හොති මුසා මයා භණ්ණිතන්ති, විනිධාය දිට්ඨං.

3. පඤ්ඤාකාරෙහි පඨමං ක්‍යාතං සමාපජ්ජන්ති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස අපනති පාරුජ්කස්ස: පුබ්බවස්ස හොති මුසා භණ්ණිස්සන්ති, භණ්ණතස්ස හොති මුසා භණ්ණමිති, භණ්ණිතස්ස හොති මුසා මයා භණ්ණිතන්ති, විනිධාය දිට්ඨං, විනිධාය ඛන්ති.

4. ජහාකාරෙහි පඨමං ක්‍යාතං සමාපජ්ජන්ති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස අපනති පාරුජ්කස්ස: පුබ්බවස්ස හොති මුසා භණ්ණිස්සන්ති, භණ්ණතස්ස හොති මුසා භණ්ණමිති, භණ්ණිතස්ස හොති මුසා මයා භණ්ණිතන්ති, විනිධාය දිට්ඨං, විනිධාය ඛන්ති, විනිධාය රුචිං.

1. ඤ්ඤානති, සබ්බප්ප.

විමොක්ෂො යනු රුගදේසලෝහයන්ගෙන් සුන් බැවින් ගුත්‍යන-විමොක්ෂය, රුග දෙස ලෝහ නිමිති රහිත බැවින් අනිමිතක විමොක්ෂය, රුග දෙස ලෝහ ප්‍රතිධි රහිත බැවින් අප්‍රණිහිත විමොක්ෂය යි.

සමාධි යනු ගුත්‍යනසමාධිය, අනිමිතකසමාධිය, අප්‍රණිහිතසමාධිය යි.

සමාපනති යනු ගුත්‍යනසමාපනතිය, අනිමිතකසමාපනතිය, අප්‍රණිහිත සමාපනතිය යි.

සෛණදසනං යනු ත්‍රිවිද්‍යාව යි.

මහනාචාර්යා යනු සතර සතිපට්ඨානතය, සතර සමාස්ප්‍රධන්ය, සතර සාධුපාදය, පඤ්චන්ද්‍රියය, පඤ්චබලය, සප්තබොධ්‍යභිගය, ආයතීච්චාචිකිකා-මාභීය යි.

ඵලසව්ච්චිකිණියා යනු සෝවාන් පල පසක් කිරීම ය, කෙදගාමිපල පසක් කිරීම ය, අතගාමිපල පසක් කිරීම ය, රහත්පල පසක් කිරීම ය.

කිලෙසප්පහානං යනු රුගප්‍රහාණය, දොමප්‍රහාණය, ලොහප්‍රහාණයයි.

විනිවරණතා විතනායං යනු රුගයෙන් සිත නො වැසෙන බව, දෝමයෙන් සිත නො වැසෙන බව, ලෝහයෙන් සිත නොවැසෙන බව යි.

සුඤ්ඤාගාරෙ අහිරනී යනු ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් ගුත්‍යාගාරයෙහි ඇලීම, ද්විතීයධ්‍යානයෙන් ගුත්‍යාගාරයෙහි ඇලීම ය, තෘතීයධ්‍යානයෙන් ගුත්‍යා-ගාරයෙහි ඇලීම ය, චතුර්ථධ්‍යානයෙන් ගුත්‍යාගාරයෙහි ඇලීම යි.

1. භුත් අසුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්ම යි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ: කාල ම ඔහුට බොරු කියන්නෙමි යන සිත් වෙයි. මුසවා කියන්නහුට මුසවා බෙණෙමි යි සිත වෙයි. විණු කල්හි ඔහුට මා විසින් මුසවා කියන ලද යි සිත වෙයි.

2. සිටු අසුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්ම යි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ: කාල ම ඔහුට මුසවා කියන්නෙමි යි සිත වෙයි. කියන්නහුට මුසවා කියමි යි සිත වෙයි. විණු කල්හි ඔහුට මා විසින් මුසවා කියන ලද යි සිත වෙයි. දූමච්ච සභවා තබා යි.

3. පස් අසුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්ම යි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ: කාල ම ඔහුට මුසවා කියන්නෙමි යි සිත වෙයි. කියන්නහුට මුසවා කියමි යි සිත වෙයි. කී කල්හි ඔහුට මා විසින් මුසවා කියන ලද යි සිත වෙයි. දූමච්ච, ඤානභිය සභවා තබා යි.

4. සාසුරකින් ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්ම යි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. කාල ම ඔහුට මුසවා කියන්නෙමි යි සිත වෙයි. කියන්නහුට මුසවා කියමි යි සිත වෙයි. කී කල්හි ඔහුට මා විසින් මුසවා කියන ලද යි සිත වෙයි. දූමච්ච, ඤානභිය, රුචිය සභවා තබා යි.

32. තීහාකාරෙහි - සුඤ්ඤතං විමෝක්ඛං -පෙ- අනිමිත්තං විමෝක්ඛං -පෙ- අප්පණ්ණිතිතං විමෝක්ඛං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො, -පෙ- අප්පණ්ණිතිතස්ස විමෝක්ඛස්ස ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'අප්පණ්ණිතො විමෝක්ඛො සච්ඡිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපතති පාරාජකස්ස -පෙ-

33. තීහාකාරෙහි - සුඤ්ඤතං සමාධිං -පෙ- අනිමිත්තං සමාධිං -පෙ- අප්පණ්ණිතිතං සමාධිං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො, -පෙ- අප්පණ්ණිතිතස්ස සමාධිස්ස ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'අප්පණ්ණිතිතො සමාධි සච්ඡිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපතති පාරාජකස්ස -පෙ-

34. තීහාකාරෙහි - සුඤ්ඤතං සමාපතතිං -පෙ- අනිමිත්තං සමාපතතිං -පෙ- අප්පණ්ණිතිතං සමාපතතිං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො, -පෙ- අප්පණ්ණිතිතාය සමාපතතියා ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'අප්පණ්ණිතිතා සමාපතති සච්ඡිකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපතති පාරාජකස්ස -පෙ-

35. තීහාකාරෙහි - තිස්සො විජ්ජා සමාපජ්ජිං, -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො, -පෙ- තිස්සන්තං විජ්ජානං ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'තිස්සො විජ්ජා සච්ඡිකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපතති පාරාජකස්ස -පෙ-

36. තීහාකාරෙහි - චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ -පෙ- චත්තාරො සමමපට්ඨානෙ -පෙ- චත්තාරො ඉද්ධිපාදෙ සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො, -පෙ- වතුන්තං ඉද්ධිපාදතං ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'චත්තාරො ඉද්ධිපාදා සච්ඡිකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපතති පාරාජකස්ස -පෙ-

37. තීහාකාරෙහි - පඤ්චිඤ්චිකාති -පෙ- පඤ්චබලාති සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො, -පෙ- පඤ්චන්තං බලානං ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'පඤ්ච බලාති සච්ඡිකතාති මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපතති පාරාජකස්ස -පෙ-

38. තීහාකාරෙහි - සතඨබොජ්ඣබේඛි සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො, -පෙ- සතන්තං බොජ්ඣබිගානං ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'සතඨ බොජ්ඣබිගා සච්ඡිකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපතති පාරාජකස්ස -පෙ-

39. තීහාකාරෙහි - අරියං අට්ඨබ්බිකං මග්ගං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො, -පෙ- අරියස්ස අට්ඨබ්බිකස්ස මග්ගස්ස ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො සච්ඡිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපතති පාරාජකස්ස -පෙ-

40. තීහාකාරෙහි - සොභාපභව්ඵලං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අභාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තං සමාපජ්ජිං -පෙ- සමාපජ්ජාමි -පෙ- සමාපනො, -පෙ- අරහත්තස්ස ලාභීමහි -පෙ- වසීමහි -පෙ- 'අරහත්තං සච්ඡිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපතති පාරාජකස්ස -පෙ-

41. තීහාකාරෙහි - 'රාගො මෙ වතො, ව්‍යන්තො, මුත්තො, පභිතො, පට්ඨිතො, උකෙඛට්ඨො, සමුඤ්ඤට්ඨො'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස අපතති පාරාජකස්ස -පෙ-

32. තුන් අයුරකින් ගුත්‍යතවිමොක්‍ෂයට ... අනිමිත්තවිමොක්‍ෂයට ... අප්‍රණීතිතවිමොක්‍ෂයට සමවැදිමි. සමවදිමි. ... සමවැදුනෙමි. ... අප්‍රණීතිත-විමොක්‍ෂය ලබනසුලු වෙමි. ... වශියෙමි. ... මවිසින් අප්‍රණීතිතවිමොක්‍ෂය පසක් කරණ ලදුයි, දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

33. තුන් අයුරකින් ගුත්‍යතසමාධියට ... අනිමිත්තසමාධියට ... අප්‍රණීතිතසමාධියට සමවැදිමි, සමවදිමි, සමවැදුනෙමි, ... අප්‍රණීතිතසමාධිය ලබනසුලු වෙමි. ... වශියෙමි. ... මවිසින් අප්‍රණීතිතසමාධිය පසක් කරණ ලදුයි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

34. තුන් අයුරකින් ගුත්‍යතසමාපතතියට ... අනිමිත්තසමාපතතියට ... අප්‍රණීතිතසමාපතතියට සමවැදිමි. ... සමවදිමි. ... සමවැදුනෙමි. ... අප්‍රණීතිත-සමාපතතිය ලබන සුලු වෙමි. ... වශියෙමි. ... අප්‍රණීතිතසමාපතතිය මවිසින් පසක් කරණ ලදුයි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

35. තුන් අයුරකින් ත්‍රිවිදුච්ච සමවැදිමි. ... සමවදිමි. සමවැදුනෙමි. අප්‍රණීතිතසමාපතතිය ලබනසුලු වෙමි. වශියෙමි. අප්‍රණීතිතසමාපතතිය මවිසින් පසක් කරණ ලදුයි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

36. තුන් අයුරකින් සිටු සිවටන් ... සිටු පබන්වෙර ... සිටු ඉදුපා සමවැදිමි. සමවදිමි. සමවැදුනෙමි. සිටු ඉදුපා ලබනසුලු වෙමි. වශියෙමි. සිටු ඉදුපා මවිසින් පසක් කරණ ලදු යි දූත දූත මුසවා කියන්න-හුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

37. තුන් අයුරකින් (සාදගා ආදී) පස් ඉදුරතට ... පස් බලයතට සමවැදිමි. සමවදිමි. සමවැදුනෙමි. පස් බල ලබනසුලු වෙමි. වශියෙමි. පස් බල මවිසින් පසක් කරණ ලදු යි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

38. තුන් අයුරකින් සත් බොජන සමවැදිමි. සමවදිමි. සමවැදුනෙමි. සත් බොජන ලබනසුලු වෙමි. ... වශියෙමි. සත් බොජන මවිසින් පසක් කරණ ලදු යි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

39. තුන් අයුරකින් අරිඅට්ඨමග සමවැදිමි. සමවදිමි. සම-වැදුනෙමි. අරිඅට්ඨමග ලබනසුලු වෙමි. වශියෙමි. අරිඅට්ඨමග මවිසින් පසක් කරණ ලදු යි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

40. තුන් අයුරකින් සෝවාන්පල ... සෙදගාමිපල ... අතගාමිපල ... රහත්බව සමවැදිමි. සමවදිමි. සමවැදුනෙමි. රහත්බව ලබනසුලු වෙමි. වශියෙමි. රහත්බව මවිසින් පසක් කරණ ලදු යි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

41. තුන් අයුරකින් මවිසින් රූගය හල, විහිට, මිදින, පැහින, නෙරින උපුටා හරිණ ලදු, මාතවින් උපුටා හරිණ ලදු යි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැන් වේ. ...

42. නිභාකාරෙහි - දොසො මෙ චනො, චනො, මුඛො, පභිනො, පටිනියාධො, උකෙඛට්ඨො, සමුකෙඛට්ඨො'නි සමපජානමුසා භණ්ණකං ආපනති පාරාජිකං -පෙ-

43. නිභාකාරෙහි - මොහො මෙ චනො, චනො, මුඛො, පභිනො, පටිනියාධො, උකෙඛට්ඨො, සමුකෙඛට්ඨො'නි සමපජානමුසා භණ්ණකං ආපනති පාරාජිකං -පෙ-

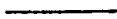
44. නිභාකාරෙහි - රුගා මෙ විතං විනීවරණනති සමපජානමුසා භණ්ණකං ආපනති පාරාජිකං -පෙ-

45. නිභාකාරෙහි - දොසා මෙ විතං විනීවරණනති සමපජානමුසා භණ්ණකං ආපනති පාරාජිකං -පෙ-

46. නිභාකාරෙහි - මොහා මෙ විතං විනීවරණනති සමපජානමුසා භණ්ණකං ආපනති පාරාජිකං:- පුබ්බෙඛොහොති: "මුසා භණ්ණං"නති, භණ්ණකං හොති "මුසා භණ්ණං"නති, භණ්ණකං හොති "මුසා මයා භණ්ණං"නති.

47. වතුභාකාරෙහි -පෙ- පඤ්චභාකාරෙහි -පෙ- ජභාකාරෙහි -පෙ- සභභාකාරෙහි මොහා මෙ විතං විනීවරණනති සමපජානමුසා භණ්ණකං ආපනති පාරාජිකං: පුබ්බෙඛොහොති "මුසා භණ්ණං"නති, භණ්ණකං හොති "මුසා භණ්ණං"නති, භණ්ණකං හොති "මුසා මයා භණ්ණං"නති, විනිධාය ද්වං, විනිධාය ඛනති, විනිධාය රාචි, විනිධාය භාවං.

සුද්ධිකං නිවහිතං.

1. නිභාකාරෙහි - පඨමඤ්ච කුභං දුතියඤ්ච කුභං සමපජානං -පෙ- සමපජානං -පෙ- සමපජනො -පෙ- පඨමං ව කුභං දුතියං ව කුභං ලාභිමති -පෙ- වසිමති -පෙ- 'පඨමඤ්ච කුභං දුතියඤ්ච කුභං සමපජනං මයා'නි සමපජානමුසා භණ්ණකං ආපනති පාරාජිකං -පෙ-

2. නිභාකාරෙහි - පඨමං ව කුභං තතියං ව කුභං සමපජානං -පෙ- සමපජානං -පෙ- සමපජනො -පෙ- පඨමං ව කුභං තතියං ව කුභං ලාභිමති -පෙ- වසිමති -පෙ- 'පඨමඤ්ච කුභං තතියඤ්ච කුභං සමපජනං මයා'නි සමපජානමුසා භණ්ණකං ආපනති පාරාජිකං -පෙ-

3. නිභාකාරෙහි - පඨමඤ්ච කුභං වතුන්ඤ්ච කුභං සමපජානං -පෙ- සමපජානං -පෙ- සමපජනො -පෙ- පඨමං ව කුභං වතුන්ඤ්ච කුභං ලාභිමති -පෙ- වසිමති -පෙ- 'පඨමඤ්ච කුභං වතුන්ඤ්ච කුභං සමපජනං මයා'නි සමපජානමුසා භණ්ණකං ආපනති පාරාජිකං -පෙ-

42. තුන් අයුරකින් ද්වේෂය මවිසින් හල, විහිට, මිදින, පාහිත, තෙරිත, උපුටා හරිණ ලද, මාතවින් උපුටා හරිණ ලදැයි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡාවැඳී වේ. ...

43. තුන් අයුරකින් මවිසින් මෝහය හල, විහිට, මිදින, පාහිත, තෙරිත, උපුටා හරිණ ලද, මාතවින් උපුටා හරිණ ලදැයි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡාවැඳී වේ. ...

44. තුන් අයුරකින් රූගයෙන් මා සිත තො ඇවිරිනැයි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡාවැඳී වේ. ...

45. තුන් අයුරකින් ද්වේෂයෙන් මා සිත තො ඇවිරිනැයි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡාවැඳී වේ. ...

46. තුන් අයුරකින් මෝහයෙන් මා සිත තො ඇවිරිනැයි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡාවැඳී වේ: පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි” යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා කියමි” යි සිත වෙයි. බිණුවහුට “මවිසින් මුසවා කියන ලද” යි සිත වෙයි.

47. සිවු අයුරකින් ... පස් අයුරකින් ... සයුරකින් ... සත් අයුරකින් මෝහයෙන් මා සිත තො වැසිනැයි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡාවැඳී වේ. පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි” යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා කියමි” යි සිත වෙයි. බිණුවහුට මවිසින් “මුසවා කියන ලද” යි සිත වෙයි. දෂ්ඨිය සභවාගෙණය, ඤානරිය සභවාගෙණය, රූචිය සභවාගෙණය, භාවය සභවාගෙණයි.

සුද්ධිකමාරය නිමි.

1. තුන් අයුරකින් පලමුවන දූභානට ද දෙවන දූභානට ද සමවැදිමි සමවදිමි සමවැදුනෙමි පලමුවන දූභාන ද දෙවන දූභාන ද ලබනසුලු වෙමි ... වයිවෙමි මවිසින් පලමු දූභාන ද දෙවන දූභාන ද පසක් කරණ ලද යි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡාවැඳී වේ. ...

2. තුන් අයුරකින් පලමුවන දූභානට ද තෙවන දූභානට ද සමවැදිමි. සමවදිමි ... සම වැදුනෙමි ... පලමුවන දූභාන ද තෙවන දූභාන ද ලබනසුලු වෙමි ... වයිවෙමි. මා විසින් පලමුවන දූභාන ද තෙවන දූභාන ද පසක් කරණ ලද යි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡාවැඳී වේ. ...

3. තුන් අයුරකින් පලමුවන දූභානට ද සිවුවන දූභානට ද සමවක්මි ... සමවදිමි සමවැදුනෙමි පලමුවන දූභාන ද සිවුවන දූභාන ද ලබනසුලු වෙමි වයි වෙමි ... මවිසින් පලමුවන දූභාන ද සිවුවන දූභාන ද පසක් කරණ ලද යි දැන දැන මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡාවැඳී වේ. ...

4. නීභාකාරෙහි- පඨමෙඤ්ච කුංචං සුඤ්ඤතඤ්ච විමොක්ඛං, පඨමෙඤ්ච කුංචං අනිමිත්තඤ්ච විමොක්ඛං, පඨමෙඤ්ච කුංචං අපපණ්ණිතිතඤ්ච විමොක්ඛං සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමෙඤ්ච කුංචං අපපණ්ණිතිතඤ්ච විමොක්ඛං ඉංගිමහි, වසීමහි, 'පඨමෙඤ්ච කුංචං අපපණ්ණිතො ව විමොක්ඛො සච්ඡිකතො මො'ති සමපජානමුසා භණන්තං අපතති පාරාජිකං -පෙ-

5. නීභාකාරෙහි- පඨමෙඤ්ච කුංචං සුඤ්ඤතඤ්ච සමාධිං, පඨමෙඤ්ච කුංචං අනිමිත්තඤ්ච සමාධිං, පඨමෙඤ්ච කුංචං අපපණ්ණිතිතඤ්ච සමාධිං සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමෙඤ්ච කුංචං අපපණ්ණිතිතඤ්ච සමාධිං ඉංගිමහි, වසීමහි, 'පඨමෙඤ්ච කුංචං අපපණ්ණිතො ව සමාධි සච්ඡිකතො මො'ති සමපජානමුසා භණන්තං අපතති පාරාජිකං -පෙ-

6. නීභාකාරෙහි- පඨමෙඤ්ච කුංචං සුඤ්ඤතඤ්ච සමාපතනිං, පඨමෙඤ්ච කුංචං අනිමිත්තඤ්ච සමාපතනිං, පඨමෙඤ්ච කුංචං අපපණ්ණිතිතඤ්ච සමාපතනිං, සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමෙඤ්ච කුංචං අපපණ්ණිතිතං ව සමාපතනියා ඉංගිමහි, වසීමහි, 'පඨමං ව කුංචං අපපණ්ණිතො ව සමාපතති සච්ඡිකතො මො'ති සමපජානමුසා භණන්තං අපතති පාරාජිකං -පෙ- 1

7. නීභාකාරෙහි- පඨමං ව කුංචං තිස්සො ව විජ්ජා, සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමෙඤ්ච කුංචං තිස්සන්තං ව විජ්ජානං ඉංගිමහි, වසීමහි, 'පඨමං ව කුංචං තිස්සො ව විජ්ජා සච්ඡිකතො මො'ති සමපජානමුසා භණන්තං අපතති පාරාජිකං -පෙ-

8. නීභාකාරෙහි- පඨමං ව කුංචං චත්තාරො ව සතිපට්ඨානෙ, පඨමං ව කුංචං චත්තාරො ව සමමපට්ඨානෙ, පඨමං ව කුංචං චත්තාරො ව ඉද්ධි-පාදෙ සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමෙඤ්ච කුංචං චතුන්තඤ්ච ඉද්ධිපාදනං ඉංගිමහි, වසීමහි, 'පඨමං ව කුංචං චත්තාරො ව ඉද්ධිපාද සච්ඡිකතො මො'ති සමපජානමුසා භණන්තං අපතති පාරාජිකං -පෙ-

9. නීභාකාරෙහි- පඨමං ව කුංචං පඤ්ච ව ඉජ්ජියාති, පඨමං ව කුංචං පඤ්ච ව බලාති සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමෙඤ්ච කුංචං පඤ්චන්තං ව බලානං ඉංගිමහි, වසීමහි, 'පඨමං ව කුංචං පඤ්ච ව බලාති සච්ඡිකතො මො'ති සමපජානමුසා භණන්තං අපතති පාරාජිකං -පෙ-

10. නීභාකාරෙහි- පඨමං ව කුංචං සතථ ව බොජ්ඣංගික සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමෙඤ්ච කුංචං සතන්තං ව බොජ්ඣංගිකං ඉංගිමහි, වසීමහි, 'පඨමං ව කුංචං සතථ ව බොජ්ඣංගික සච්ඡිකතො මො'ති සමපජානමුසා භණන්තං අපතති පාරාජිකං -පෙ-

11. නීභාකාරෙහි- පඨමං ව කුංචං අරියං ව අට්ඨබ්බිකං මග්ගං සමාපජ්ජං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමෙඤ්ච කුංචං අරියං ව අට්ඨබ්බිකං මග්ගං ඉංගිමහි, වසීමහි, 'පඨමං ව කුංචං අරියො ව අට්ඨබ්බිකො මග්ගො සච්ඡිකතො මො'ති සමපජානමුසා භණන්තං අපතති පාරාජිකං -පෙ-

4. තුන් අයුරකින් පලමුවන දූභාතට ද සුඤ්ඤතවිමෝකකයට ද පලමුවන දූභාතට ද අනිමිත්තවිමෝකකයට ද පලමුවන දූභාතට ද අප්පණිහිත-විමෝකකයට ද සමචාදිමි, සමචදිමි, සමචාදුනෙමි, පලමුවන දූභාත ද අප්පණි-හිතවිමෝකකය ද ලබනසුලු වෙමි, වසීවෙමි, මවිසින් පලමුවන දූභාත ද අප්පණිහිත විමෝකකය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාඤ්චේ. ...

5. තුන් අයුරකින් පලමුවන දූභාතට ද සුඤ්ඤතසමාධියට ද, පලමුවන දූභාතට ද අනිමිත්තසමාධියට ද, පලමුවන දූභාතට ද අප්පණිහිතසමාධියට ද, සමචාදිමි, සමචදිමි, සමචාදුනෙමි, පලමුවන දූභාත ද අප්පණිහිතසමාධිය ද ලබනසුලු වෙමි. වසීවෙමි. මවිසින් පලමුවන දූභාත ද අප්පණිහිතසමාධිය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාඤ්චේ. ...

6. තුන් අයුරකින් පලමුවන දූභාතට ද සුඤ්ඤතසමාපත්තියට ද, පලමුවන දූභාතට ද අනිමිත්තසමාපත්තියට ද, පලමුවන දූභාතට ද අප්පණිහිතසමාපත්තියට ද සමචන්මි, සමචදිමි, සමචාදුනෙමි, පලමුවන දූභාත ද අප්පණිහිතසමාපත්තිය ද ලබනසුලු වෙමි, වසීවෙමි, මවිසින් පලමුවන දූභාතද අප්පණිහිතසමාපත්තිය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාඤ්චේ. ...

7. තුන් අයුරකින් පලමුවන දූභාතට ද ත්‍රිවිද්ධවන්ට ද සමචාදිමි, සමචදිමි, සමචාදුනෙමි, පලමුවන දූභාත ද ත්‍රිවිද්ධවන් ද ලබනසුලු වෙමි. වසීවෙමි, මවිසින් පලමුවන දූභාත ද ත්‍රිවිද්ධ ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාඤ්චේ. ...

8. තුන් අයුරකින් පලමුවන දූභාතට ද සතර සතිපට්ඨානකයන්ට ද, පලමුවන දූභාතට ද, සතර සමෙක්ඛනවිමෝකකයන්ට ද, පලමුවන දූභාතට ද, සතර සාද්ධිපාදයන්ට ද සමචාදිමි, සමචදිමි, සමචාදුනෙමි, පලමුවන දූභාත ද සතර සාද්ධිපාදයන් ද ලබනසුලු වෙමි, වසීවෙමි, මවිසින් පලමුවන දූභාත ද සතර සාද්ධිපාද ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාඤ්චේ. ...

9. තුන් අයුරකින් පලමුවන දූභාතට ද සඤ්ඤා පසිඳුරන්ට ද, පලමුවන දූභාතට ද පඤ්ඤා බලයන්ට ද සමචාදිමි, සමචදිමි, සමචාදුනෙමි, පලමුවන දූභාත ද පස්බල ද ලබනසුලු වෙමි, වසීවෙමි, මවිසින් පලමුවන දූභාත ද පස්බල ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාඤ්චේ....

10. තුන් අයුරකින් පලමුවන දූභාතට ද සත්තබ්බොඤ්ඤායන්ට ද සමචාදිමි, සමචදිමි, සමචාදුනෙමි, පලමුවන දූභාත ද සත්ත බ්බොඤ්ඤා ද ලබනසුලු වෙමි, වසීවෙමි, මවිසින් පලමුවන දූභාත ද සත්ත බ්බොඤ්ඤා ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාඤ්චේ. ...

11. තුන් අයුරකින් පලමුවන දූභාතට ද අරිආට්ඨිමයට ද සමචාදිමි, සමචදිමි, සමචාදුනෙමි, පලමුවන දූභාත ද අරිආට්ඨිමය ද ලබනසුලු වෙමි, වසීවෙමි, මවිසින් පලමුවන දූභාත ද අරිආට්ඨිමය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාඤ්චේ. ...

12. තිභාකාරෙහි- පඨමං ව ක්කාතං සොතාපනනිඵලං ව, පඨමං ව ක්කාතං සකදගාමිඵලං ව, පඨමං ව ක්කාතං අනාගාමිඵලං ව, පඨමං ව ක්කාතං අරහතනං ව සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමස්ස ව ක්කාතස්ස අරහතනස්ස ව ලාභිමහි, වසීමහි, ‘පඨමං ව ක්කාතං අරහතනං ව සච්ඡිකතං මයා’ති සමපජානමුසා භණ්ණනස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

13. තිභාකාරෙහි- පඨමං ව ක්කාතං, සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමස්ස ව ක්කාතස්ස ලාභිමහි, වසීමහි, පඨමං ව ක්කාතං සච්ඡිකතං මයා, රුගො ව මෙ චනො, දෙසො ව මෙ චනො, මොනො ව මෙ චනො, වනො, මුඛො, පභිනො, පචිනියධො, උකෙඛටිනො, සමුකෙඛටිනො,ති සමපජානමුසා භණ්ණනස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

14. තිභාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි- පඨමං ව ක්කාතං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපනො, පඨමස්ස ව ක්කාතස්ස ලාභිමහි, වසීමහි, පඨමං ව ක්කාතං සච්ඡිකතං මයා, රුගා ව මෙ චිතනං විනීවරණං, දෙසා ව මෙ චිතනං විනීවරණං, මොගා ව මෙ චිතනං විනීවරණනති සමපජානමුසා භණ්ණනස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස: පුබ්බෙඛවස්ස භොති “මුසා භණ්ණිය”නති, භණ්ණනස්ස භොති “මුසා භණ්ණිමි”ති, භණ්ණිය භොති “මුසා මයා භණ්ණිත”නති, විනිධාය දට්ඨං, විනිධාය බනති, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

බණ්ඩවකතං නිට්ඨිතං.

1. තිභාකාරෙහි දුතියං ව ක්කාතං තතියං ව ක්කාතං සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- දුතියස්ස ව ක්කාතස්ස තතියස්ස ව ක්කාතස්ස ලාභිමහි- වසීමහි- දුතියං ව ක්කාතං තතියං ව ක්කාතං සච්ඡිකතං මයා’ති සමපජානමුසා භණ්ණනස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

2. තිභාකාරෙහි දුතියං ව ක්කාතං වතුන්ඵ ව ක්කාතං සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- දුතියස්ස ව ක්කාතස්ස වතුන්ඵස්ස ව ක්කාතස්ස ලාභිමහි- වසීමහි- දුතියං ව ක්කාතං වතුන්ඵ ව ක්කාතං සච්ඡිකතං මයා’ති සමපජානමුසා භණ්ණනස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

3. තිභාකාරෙහි දුතියං ව ක්කාතං සුඤ්ඤතං ව විමොක්ඛං- අනිමිත්තං ව විමොක්ඛං- අපපණ්ණිතං ව විමොක්ඛං- සුඤ්ඤතං ව සමාධිං- අනිමිත්තං ව සමාධිං- අපපණ්ණිතං ව සමාධිං- සුඤ්ඤතං ව සමාපනතිං- අනිමිත්තං ව සමාපනතිං- අපපණ්ණිතං ව සමාපනතිං- තියො, ව විජ්ජා- වතතාරො ව සති පට්ඨානෙ- වතතාරො ව සමමපට්ඨානෙ- වතතාරො ව ඉඤ්චිපාදෙ- පඤ්ච ව ඉඤ්චියාති- පඤ්ච ව බලාති- සත්ත ව බොජ්ඣකො- අරියඤ්ච අට්ඨංගිකං මග්ගං- සොතාපනනිඵලං ව- සකදගාමිඵලං ව- අනාගාමිඵලං ව- අරහතනං ව- සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- දුතියස්ස ව ක්කාතස්ස අරහතනස්ස ව ලාභිමහි- වසීමහි- දුතියං ව ක්කාතං අරහතනං ව සච්ඡිකතං මයා’ති සමපජානමුසා භණ්ණනස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

12. තුන් අයුරකින් පලමුවන දූභානට ද සෝවාන් ඵලයට ද, පලමුවන දූභානට ද සකදගාමි ඵලයට ද, පලමුවන දූභානට ද අනාගාමි ඵලයට ද, පලමුවන දූභානට ද රහත්ඛවට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුතෙමි, පලමුවන දූභාන ද රහත්ඛව ද ලබනසුලු වෙමි, වශීවෙමි, මවිසින් පලමුවන දූභාන ද රහත්ඛව ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාඤ්චි චේ. ...

13. තුන් අයුරකින් පලමුවන දූභානට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදු-තෙමි, පලමුවන දූභාන ද ලබනසුලු වෙමි, වශීයෙමි, මවිසින් පලමුවන දූභාන ද පසක් කරණ ලදී, මවිසින් රාගය ද හල, මවිසින් දෝෂය ද හල, මවිසින් මොහය ද හල, විහිට, මිදින, පැහින, තෙරින, උපුටා හරිණ ලද, භාම අයුරින් උපුටා හරිණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාඤ්චි චේ. ...

14. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් පලමුවන දූභානට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුතෙමි, පලමුවන දූභාන ද ලබනසුලු වෙමි, වශීයෙමි, මවිසින් පලමුවන දූභාන ද පසක් කරණ ලදී, මා සිත රාගයෙන් ද නිරාවරණය, මා සිත දෝෂයෙන් ද, නිරාවරණය, මා සිත මෝහයෙන් ද, නිරාවරණයයි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාඤ්චි චේ: පෙර ම ඔහුට “බොරු කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි. කියන්නහුට “බොරු කියමි”යි සිත වෙයි. විණුවහුට “මවිසින් බොරු කියන ලදු”යි සිත වෙයි. දූෂ්ටිය සභවාගෙණය, සාන්තරිය සභවාගෙණය, රූපිය සභවාගෙණය, භාවය සභවාගෙණය යි.

වණභවනුය නිමි.

1. තුන් අයුරකින් දෙවන දූභානට ද තෙවන දූභානට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුතෙමි, දෙවන දූභාන ද තෙවන දූභාන ද ලබනසුලු වෙමි, වශීවෙමි, මවිසින් දෙවන දූභාන ද තෙවන දූභාන ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාඤ්චි චේ. ...

2. තුන් අයුරකින් දෙවන දූභානට ද සිටුවන දූභානට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුතෙමි, දෙවන දූභාන ද සිටුවන දූභාන ද ලබනසුලු වෙමි, වශී වෙමි, මවිසින් දෙවන දූභාන ද සිටුවන දූභාන ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාඤ්චි චේ. ...

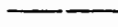
3. තුන් අයුරකින් දෙවන දූභානට ද සුඤ්ඤතවිමොක්ඛයට ද, අනිමිත්ත-විමොක්ඛයට ද, අපපණිහිතවිමොක්ඛයට ද, සුඤ්ඤතසමාධියට ද, අනිමිත්ත-සමාධියට ද, අපපණිහිතසමාධියට ද, සුඤ්ඤතසමාපත්තියට ද, අනිමිත්ත-සමාපත්තියට ද, අපපණිහිතසමාපත්තියට ද, ත්‍රිවිද්ධත්වට ද, සතර සති-පට්ඨානත්වට ද, සතර සමසක්ප්‍රධන්විමසියත්වට ද, සතර සංදඛිපාදත්වට ද, පඤ්චෙක්ඛියත්වට ද, පඤ්චබලත්වට ද, සත්ත බොජ්ඣංගයත්වට ද, ආයතී අභ්‍යාධික මාගීයට ද, සෝවාන් ඵලයට ද, සකදගාමි ඵලයට ද, අනාගාමි ඵලයට ද, අරහත් ඵලයට ද, සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුතෙමි, දෙවන දූභාන ද අරහත් ඵලය ද ලබනසුලු වෙමි, වශී වෙමි, මවිසින් දෙවන දූභාන ද අරහත් ඵලය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාඤ්චි චේ. ...

4. තීභාකාරෙහි දුතියං ව කුභානං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- දුතියස්ස ව කුභානස්ස ලාභීමහි- වසීමහි- දුතියං ව කුභානං සච්ඡිකතං මයා- රුගො ව මෙ වනො- දෙසො ව මෙ වනො- ලොභො ව මෙ වනො- වනො, මුතො, පභිනො, පටිනිය්සධො, උකෙඛිතො- සමුකෙඛිතො රුගා ව මෙ විතං විනීවරණං- දෙසා ව මෙ විතං විනීවරණං- ලොභා ව මෙ විතං විනීවරණන්ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

5. තීභාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි දුතියං ව කුභානං පඨමං ව කුභානං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- දුතියස්ස ව කුභානස්ස පඨමස්ස ව කුභානස්ස ලාභීමහි- වසීමහි- දුතියං ව කුභානං පඨමං ව කුභානං සච්ඡිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

බද්ධවහනං.

එව. එකෙකං මූලං කාතුන බද්ධවහනං¹ පටිවභතනං කභතබ්බං.

1. තීභාකාරෙහි තතියස්ස උභයං වතුන්ස්ස කුභානං -පෙ- තතියස්ස කුභානං අරහතස්ස සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- තතියස්ස ව කුභානස්ස අරහතස්ස ව ලාභීමහි- වසීමහි- තතියස්ස කුභානං අරහතස්ස සච්ඡිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස -පෙ-

2. තීභාකාරෙහි තතියස්ස කුභානං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- තතියස්ස ව කුභානස්ස ලාභීමහි- වසීමහි- තතියස්ස කුභානං සච්ඡිකතං මයා- රුගො ව මෙ වනො- දෙසො ව මෙ වනො- ලොභො ව මෙ වනො, වනො, මුතො, පභිනො, පටිනිය්සධො, උකෙඛිතො සමුකෙඛි- විතො. රුගා ව මෙ විතං විනීවරණං- දෙසා ව මෙ විතං විනීවරණං- ලොභා ව මෙ විතං විනීවරණන්ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස. -පෙ-

3. තීභාකාරෙහි තතියස්ස කුභානං පඨමස්ස කුභානං -පෙ- තතියස්ස කුභානං දුතියස්ස කුභානං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- තතියස්ස ව කුභානස්ස දුතියස්ස ව කුභානස්ස ලාභීමහි- වසීමහි- තතියස්ස කුභානං දුතියස්ස කුභානං සච්ඡිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස. -පෙ-

4. තීභාකාරෙහි ලොභා ව මෙ විතං විනීවරණං පඨමස්ස කුභානං -පෙ- දුතියස්ස කුභානං තතියස්ස කුභානං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- ලොභා ව මෙ විතං විනීවරණං වතුන්ස්ස ව කුභානස්ස ලාභීමහි- වසීමහි- ලොභා ව මෙ විතං විනීවරණං වතුන්ස්ස කුභානං- සච්ඡිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තස්ස ආපනති පාරාජිකස්ස. -පෙ-

1. වහනං. සිමු.

4. තුන් අයුරකින් දෙවන දූභානට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි දෙවන දූභාන ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි, මව්සින් දෙවන දූභාන ද පසක් කරණ ලදී, මව්සින් රාගයද හරණ ලදී, මව්සින් දොෂය ද හරණ ලදී, මව්සින් මොහය ද හරණ ලදී. විහිට, මිදින, පාහින, තෙරින, උපුටා හරිණ ලදී. මානවින් උපුටා හරිණ ලදී. මා සිත රාගයෙන් ද නිරාවරණය, මා සිත දොෂයෙන් ද නිරාවරණය මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණයයි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡාලාත් වේ. ...

5. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් දෙවන දූභානට ද පලමුවන දූභානට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, දෙවන දූභාන ද පලමුවන දූභාන ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි, මව්සින් දෙවන දූභාන ද පලමුවන දූභාන ද පසක් කරණ ලදූ සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡාලාත් වේ, ...

බදාමහන වාරයයි

මෙහෙය එක එක මුල් කොට බදාමහන පරිවච්ඡනය කටයුතු යි.

1. තුන් අයුරකින් තෙවන දූභානට ද සිවුවන දූභානට ද ... තුන්වන දූභානට ද රහත් එලයට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, තුන්වන දූභාන ද රහත් එලය ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි, මව්සින් තුන්වන දූභාන ද රහත් එලය ද පසක් කරණ ලදූ සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡාලාත් වේ. ...

2. තුන් අයුරකින් තෙවන දූභානට ද සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි තෙවන දූභාන ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි, මව්සින් තෙවන දූභාන ද පසක් කරණ ලදී, මව්සින් රාගය ද හරණ ලදී, මව්සින් දොෂය ද හරණ ලදී, මව්සින් මොහය ද හරණ ලදී, විහිට, මිදින, පාහින, තෙරින, උපුටා හරිණ ලදී, මානවින් උපුටා හරිණ ලදී, මා සිත රාගයෙන් ද නිරාවරණය, මා සිත දොෂයෙන් ද නිරාවරණය, මා සිත මොහයෙන් ද නිරාවරණයයි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡාලාත් වේ. ...

3. තුන් අයුරකින් තෙවන දූභානට ද, පලමුවන දූභානට ද, තෙවන දූභානට ද, දෙවන දූභානට ද, සමවාදිමි, සමවදිමි, සමවාදුනෙමි, තෙවන දූභාන ද දෙවන දූභාන ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි. මා මව්සින් තෙවන දූභාන ද දෙවන දූභාන ද පසක් කරණ ලදූ සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡාලාත් වේ. ...

4. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, පලමුවන දූභානට ද ... දෙවන දූභානට ද, තෙවන දූභානට ද, සමවාදිමි, සමවදිමි, සම-වාදුනෙමි, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සිවුවන දූභාන ද ලබනසුලු වෙමි, වයි වෙමි. මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මව්සින් සිවුවන දූභාන ද පසක් කරණ ලදූ සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිච්ඡාලාත් වේ. ...

5. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං සුඤ්ඤානඤ්ච විමොක්ඛං අනිමිත්තඤ්ච විමොක්ඛං අපපණ්ණිතිඤ්ච විමොක්ඛං සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං, අපපණ්ණිතියං ව විමොක්ඛියං ලාභිමහි- වසීමහි- මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං අපපණ්ණිතියො ව විමොක්ඛො සච්ඡිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතායං ආපතති පාරාජිකයං. -පෙ-

6. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං සුඤ්ඤානඤ්ච සමාධිං අනිමිත්තඤ්ච සමාධිං අපපණ්ණිතිඤ්ච සමාධිං සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං- අපපණ්ණිතියං ව සමාධියං ලාභිමහි- වසීමහි- මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං අපපණ්ණිතියො ව සමාධි සච්ඡිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතායං ආපතති පාරාජිකයං. -පෙ-

7. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං සුඤ්ඤානඤ්ච සමාපතතිං අනිමිත්තඤ්ච සමාපතතිං අපපණ්ණිතිඤ්ච සමාපතතිං සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං- අපපණ්ණිතියං ව සමාපතතියං ලාභිමහි- වසීමහි- මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං අපපණ්ණි- තියා ව සමාපතති සච්ඡිකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතායං ආපතති පාරාජිකයං. -පෙ-

8. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං නියොසා ව විජ්ජා සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං නියොසා ව විජ්ජානං ලාභිමහි- වසීමහි- මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං නියොසා ව විජ්ජා සච්ඡිකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතායං ආපතති පාරාජිකයං. -පෙ-

9. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං චත්තාරො ව සතිපට්ඨානෙ චත්තාරො ව සමමප්පධානෙ චත්තාරො ව ඉද්ධිපාදෙ සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං චතුත්තාරො ව ඉද්ධිපාදානං ලාභිමහි- වසීමහි- මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං චත්තාරො ව ඉද්ධිපාද සච්ඡිකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතායං ආපතති පාරාජිකයං. -පෙ-

10. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං පඤ්ච ව ඉද්ධියානි පඤ්ච ව බලානි සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං පඤ්චනාඤ්ච බලානං ලාභිමහි- වසීමහි- මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං පඤ්ච ව බලානි සච්ඡිකතානි මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතායං ආපතති පාරාජිකයං. -පෙ-

11. නිභාකාරෙහි මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං සත්තා ව බොජ්ඣංදියා සමාපජ්ජිං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනො- මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං සත්තානඤ්ච බොජ්ඣංදියානං ලාභිමහි- වසීමහි- මොහා ව මෙ චිත්තං විනීවරණං සත්තා ව බොජ්ඣංදියා සච්ඡිකතා මයා'ති සමපජානමුසා භණ්ණතායං ආපතති පාරාජිකයං. -පෙ-

5. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සුඤ්ඤත-විමෝක්ඛයට ද අනිමිත්තචිමෝක්ඛයට ද අපජණීගිතවිමෝක්ඛයට ද සම-වැදිම්, සමවදිම්, සමවැදුනෙම්, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, අපජ-ණීගිතවිමෝක්ඛය ද ලබනසුලුම්, වසියෙක්ම්, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මවිසින් අපජණීගිතවිමෝක්ඛය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැඬ් වේ. ...

6. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සුඤ්ඤතසමා-ධියට ද, අනිමිත්තසමාධියට ද, අපජණීගිතසමාධියට ද, සමවැදිම්, සමවදිම්, සමවැදුනෙම්, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, අපජණීගිතසමාධිය ද ලබනසුලු වෙම්, වසී වෙම්, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මවිසින් අපජණීගිතසමාධිය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැඬ් වේ. ...

7. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය. සුඤ්ඤත සමා-පත්තියට ද, අනිමිත්තසමාපත්තියට ද, අපජණීගිතසමාපත්තියට ද, සමවැදිම්, සමවදිම්, සමවැදුනෙම්, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, අපජණීගිතසමාපත්තිය ද ලබනසුලු වෙම්, වසී වෙම්, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය. මා විසින් අපජණීගිතසමාපත්තිය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැඬ් වේ. ...

8. තුන් අයුරකින් මා සිත නිරාවරණය, මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, ත්‍රිවිද්ධවන්ට ද සමවැදිම්, සමවදිම්, සමවැදුනෙම්, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, ත්‍රිවිද්ධවන් ද ලබනසුලු වෙම්, වසියෙක්ම්, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මා විසින් ත්‍රිවිද්ධ ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැඬ් වේ.

9. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සතර සතිපට්ඨා-නායන්ට ද සතර සමාස්පධන්වීයතීයන්ට ද සතර සාද්ධිපාදයන්ට ද සමවැදිම්. සමවදිම්, සමවැදුනෙම්, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සතර සාද්ධිපාද-යන් ද ලබනසුලු වෙම්, වසී වෙම්, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මවිසින් සතර සාද්ධිපාද ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැඬ් වේ. ...

10. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සද්ධාදිපඤ්ඤ-ඤායයන්ට ද පඤ්ඤාබලයන්ට ද සමවැදිම්, සමවදිම්, සමවැදුනෙම්, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, පඤ්ඤාබලයන් ද ලබනසුලු වෙම්, වසී වෙම්, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මා විසින් පඤ්ඤාබල ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැඬ් වේ. ...

11. තුන් අයුරකින් මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සත්ත-බොජ්ඣංගයන්ට ද සමවැදිම්, සමවදිම්, සමවැදුනෙම්, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, සත්තබොජ්ඣංගයන් ද ලබනසුලු වෙම්, වසියෙක්ම්, මා සිත මෝහයෙන් ද නිරාවරණය, මවිසින් සත්තබොජ්ඣංග ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවැඬ් වේ.

12. තිභාකාරෙහි මොභා ව මෙ චිත්තං විනිවරණං අරියඤ්ඤා අට්ඨබ්බිකං මඟ්ඨං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- මොභා ව මෙ චිත්තං විනිවරණං අරියඟ්ඨං ව අට්ඨබ්බිකඟ්ඨං මඟ්ඨං ලාභිවහි- වසීවහි- මොභා ව මෙ චිත්තං විනිවරණං අරියො ව අට්ඨබ්බිකො මඟ්ඨො සච්ඡිකතො මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තඟ්ඨං ආපතති පාරාජිකඟ්ඨං. -පෙ-

13. තිභාකාරෙහි මොභා ව මෙ චිත්තං විනිවරණං සොනාපතතිඵලං ව සකදගාමිඵලං ව අනාගාමිඵලං ව අරහත්තඤ්ඤා සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- මොභා ව මෙ චිත්තං විනිවරණං අරහත්තඟ්ඨං ලාභිවහි- වසීවහි- මොභා ව මෙ චිත්තං විනිවරණං අරහත්තඤ්ඤා සච්ඡිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තඟ්ඨං ආපතති පාරාජිකඟ්ඨං. -පෙ-

14. තිභාකාරෙහි මොභා ව මෙ චිත්තං විනිවරණං පඨමං ව කුඛානං සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- මොභා ව මෙ චිත්තං විනිවරණං පඨමඟ්ඨං ව කුඛානඟ්ඨං ලාභිවහි- වසීවහි- මොභා ව මෙ චිත්තං විනිවරණං පඨමං ව කුඛානං සච්ඡිකතං මයා'ති සමපජානමුසා භණන්තඟ්ඨං ආපතති පාරාජිකඟ්ඨං -පෙ-

15. තිභාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි මොභා ව මෙ චිත්තං විනිවරණං දුතියං ව කුඛානං -පෙ- තතියං ව කුඛානං -පෙ- වතුන්ඵ ව කුඛානං -පෙ- සුඤ්ඤානං ව විමොක්ඛං -පෙ- දෙසා ව මෙ චිත්තං විනිවරණන්ති සමපජානමුසා භණන්තඟ්ඨං ආපතති පාරාජිකඟ්ඨං -පෙ- පුබ්බෙවසා භොති 'මුසා භණ්ණි'න්ති, භණන්තඟ්ඨං භොති 'මුසා භණාමි'ති, භණ්ණිතඟ්ඨං භොති 'මුසා මයා භණ්ණි'න්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තියං, විනිධාය රුපිං, විනිධාය භාවං.

1ඵකමුලකං නිට්ඨිතං.

16. දුමුලකමපි තිමුලකමපි වතුමුලකමපි පඤ්ඤාමුලකමපි ඡමුලකමපි සත්තමුලකමපි අට්ඨමුලකමපි නවමුලකමපි දසමුලකමපි කාතඛං. යථා නිකඛිතන්ති පදනි ඵකෙකමුලකං වධෙස්තඛං. යථා ඵකමුලකං වින්ථාරිතං ඵවමෙව දුමුලකාදි'පි වින්ථාරෙතඛං.

1. තිභාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි පඨමං ව කුඛානං දුතියං ව කුඛානං තතියං ව කුඛානං වතුන්ඵ ව කුඛානං සුඤ්ඤානං ව විමොක්ඛං අනිමිත්තඤ්ඤා විමොක්ඛං අපඨණිතිතං ව විමොක්ඛං සුඤ්ඤානං ව සමාධිං අනිමිත්තං ව සමාධිං අපඨණිතිතං ව සමාධිං සුඤ්ඤානං ව සමාපතතිං අනිමිත්තං ව සමාපතතිං අපඨණිතිතං ව සමාපතතිං තියෙසා ව විජජා වත්තාරො ව සතිපට්ඨානෙ වත්තාරො ව සමපට්ඨානෙ වත්තාරො ව ඉද්ධිපාඤ්ඤා පඤ්ඤා ව ඉද්ධියානි පඤ්ඤා ව බලානි සත්තා ව බොජ්ඣංඛෙඤ්ඤා අරියඤ්ඤා අට්ඨබ්බිකා මඟ්ඨං සොනාපතතිඵලඤ්ඤා සකදගාමිඵලඤ්ඤා අනාගාමිඵලඤ්ඤා අරහත්තඤ්ඤා සමාපජ්ජං- සමාපජ්ජාමි- සමාපනේනා- පෙ- රුගො ව මෙ වනේනා දෙසො ව මෙ වනේනා මොභො ව මෙ වනේනා වනේනා මුඤ්ඤා පභිතො පටිති- සාධෙට්ඨා උකෙඛට්ඨෙතො සමුකෙඛට්ඨෙතො, රුගා ව මෙ චිත්තං විනිවරණං, දෙසා ව මෙ චිත්තං විනිවරණං, මොභා ව මෙ චිත්තං විනිවරණන්ති සමපජානමුසා භණන්තඟ්ඨං ආපතති පාරාජිකඟ්ඨං -පෙ- පුබ්බෙවසා භොති "මුසා භණ්ණි"න්ති, භණන්තඟ්ඨං භොති "මුසා භණාමි"ති, භණ්ණිතඟ්ඨං භොති "මුසා මයා භණ්ණි"න්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තියං, විනිධාය රුපිං, විනිධාය භාවං.

සබ්බමුලකං නිට්ඨිතං.

සුඤ්ඤාමාරකථා නිට්ඨිතා.

1. ඵකමුලකං සබ්බිතං නිට්ඨිතං. සස

12. තුන් අයුරකින් මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, අර්ථවගිමගට ද සමවාදිම— සමවදිම— සමවාදුනෙම— මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, අර්ථවගිමග ද ලබනසුලු වෙමි— වගී වෙමි— මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය මවිසින් අර්ථවගි මග ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

13. තුන් අයුරකින් මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, සෝවාන් ඵලයට ද සකදගාමිඵලයට ද අනාගාමිඵලයට ද රහත්ඵලයට ද සමවාදිම— සමවදිම— සමවාදුනෙම— මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, රහත්ඵලය ලබනසුලු වෙමි— වගී වෙමි— මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, මවිසින් රහත් ඵලය ද පසක් කරණ ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ. ...

14. තුන් අයුරකින් මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය, ප්‍රථමධ්‍යානයට ද සමවාදිම— සමවදිම— සමවාදුනෙම— මා සිත මොහයෙනුදු නිරවරණය, ප්‍රථමධ්‍යානය ලබනසුලු ද වෙමි— වගී වෙමි— මොහයෙනුදු මා සිත නිරවරණය, මා විසින් ප්‍රථමධ්‍යානය ද පසක් කරන ලදු සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ.

15. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් මා සිත මොහයෙන් ද නිරවරණය ද්විතීයධ්‍යානයට ද ... භානීයධ්‍යානයට ද ... වතුඵධ්‍යානයට ද ... සුඤ්ඤන-විමෝක්ඛයට ද ... දොෂයෙන් ද නිරවරණය සි දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ: පෙරම මහුට “මුසවා කියන්නෙමි” සි සිත වෙයි. කියන්නහුට “මුසවා කියමි” සි සිත වෙයි. විඤ්චනුට මවිසින් මුසවා කියන ලදු සි සිත වෙයි. දූෂටිය සභවාගෙණය, ඤානතීය සභවාගෙණය, රාජීය සභවාගෙණය, භාවය සභවාගෙණයි.

එක මූලකය නිමි.

16. දුමුලකය ද තිමුලකය ද වතුමුලකය ද පඤ්චමුලකය ද ජමුලකය ද සත්තමුලකය ද අට්ඨමුලකය ද නව මුලකය ද දසමුලකය ද (විස්තර) කටයුතු යි. නික්ඛිප්පද ඇතිසැටියෙන් එකී එකී මූලකය වැනිය යුතු යි. යම්ගේ එකමුලකය විහාර කරණ ලද්දේද එපරිද්දෙන් ම දුමුලකාදිය ද විස්තර කට යුතුයි.

1. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් පලමුවන දූභාතට ද දෙවන දූභාතට තෙවන දූභාතට ද සිවුවන දූභාතට ද සුඤ්ඤනවිමෝක්ඛයට ද අනිමිත්ත-විමෝක්ඛයට ද අපසණ්ඨිතවිමෝක්ඛයට ද සුඤ්ඤන සමාධියට ද අනිමිත්ත-සමාධියට ද අපසණ්ඨිතසමාධියට ද සුඤ්ඤනසමාපත්තියට ද අනිමිත්ත සමාපත්තියට ද අපසණ්ඨිතසමාපත්තියට ද ත්‍රිවිදුමත්තට ද සතර සතිපට්ඨානායත්තට ද සතර සමාක්ඛන්දනවිමෝක්ඛයත්තට ද සතර සංඤ්චාදයත්තට ද පඤ්චස්ථියත්තට ද පඤ්චබලයත්තට ද සත්තබොජ්ඣංගයත්තට ද අර්ථවගි-මගට ද සෝවාන්ඵලයට ද සකදගාමිඵලයට ද අනාගාමිඵලයට ද රහත්-ඵලයට ද සමවාදිම— සමවදිම— සමවාදුනෙම. මවිසින් රුගය ද හරණ ලදී. මවිසින් දොෂය ද හරණලදී. මා විසින් මෝහය ද හරණ ලදී. වෛරණ ලදී. මුදන ලදී. පහකරණ ලදී. බාහැර කරණ ලදී. උප්පාහරිණ ලදී. සවාරෙන් උප්පාහරිණ ලදී. මා සිත රුගයෙන් ද නිරවරණය. මා සිත දොෂයෙන් ද නිරවරණය, සිත මෝහයෙන් ද නිරවරණය, දූත දූත මුසවා කියන්නහුට පරිජ්ඣාවාත් වේ: පෙරම මහුට “මුසවා කියන්නෙමි” සි සිත වෙයි, කියන්නහුට “මුසවා කියමි” සි සිත වෙයි, විඤ්චනුට මවිසින් “මුසවා කියන ලදු” සි සිත වෙයි, දූෂටිය සභවාගෙණය, ඤානතීය සභවා-ගෙණය, රාජීය සභවාගෙණය, භාවය සභවාගෙණයි.

සබ්බමූලකය නිමි.

සුඤ්ඤිකමාර කථාව නිමි.

1. තිභාකාරෙහි ‘පඨමං ක්‍රියානං සමාපජ්ජි’නති වතතුකාමො ‘දුතියං ක්‍රියානං සමාපජ්ජි’නති සම්පජානමුසා භණ්ණනාසං පටිච්ජානනාසං ආපච්ඡති පාරාජිකස්ස; ත පටිච්ජානනාසං ආපච්ඡති ථුල්ලච්චයස්ස.

2. තිභාකාරෙහි ‘පඨමං ක්‍රියානං සමාපජ්ජි’නති වතතුකාමො ‘තතියං ක්‍රියානං -පෙ- වතුන්ථං ක්‍රියානං -පෙ- සුඤ්ඤානං විමොක්ඛං -පෙ- අනිමිතතං විමොක්ඛං -පෙ- අපපණ්ණිතං විමොක්ඛං -පෙ- සුඤ්ඤානං සමාධිං -පෙ- අනිමිතතං සමාධිං -පෙ- අපපණ්ණිතං සමාධිං -පෙ- සුඤ්ඤානං සමාපච්ඡතිං -පෙ- අනිමිතතං සමාපච්ඡතිං -පෙ- අපපණ්ණිතං සමාපච්ඡතිං -පෙ- තියෙසා විජ්ජා -පෙ- වතතාඤ්ඤා සතිපට්ඨානෙ -පෙ- වතතාඤ්ඤා සම්මප්පධානෙ -පෙ- වතතාඤ්ඤා ඉද්ධිපාදෙ -පෙ- පඤ්චිඤ්ඤානි -පෙ- පඤ්ච බලානි -පෙ- සත්ත බොජ්ඣංගිනි -පෙ- අරියං අට්ඨබ්බිකං මග්ගං -පෙ- සොතාපච්ඡිඵලං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාභාමිඵලං -පෙ- අරහත්තං සමාපජ්ජිං -පෙ- රාගො මෙ වතෙතා -පෙ- දොසො මෙ වතෙතා -පෙ- මොහො මෙ වතෙතා, වතෙතා, මුතෙතා, පභිතො, පටිනිස්සට්ඨො, උකෙඛට්ඨො, සමුකෙඛට්ඨො -පෙ- රාගා මෙ විතතං විනිවරණං -පෙ- දොසා මෙ විතතං විනිවරණං -පෙ- මොහා මෙ විතතං විනිවරණං’නති සම්පජානමුසා භණ්ණනාසං පටිච්ජානනාසං ආපච්ඡති පාරාජිකස්ස, ත පටිච්ජානනාසං ආපච්ඡති ථුල්ලච්චයස්ස: පුබ්බච්චස්ස ගොති “මුසා භණ්ණිතං”නති, භණ්ණනාසං ගොති “මුසා භණ්ණමි”ති, භණ්ණිතස්ස ගොති “මුසා මො භණ්ණිතං”නති, -පෙ- විනිධාය දිට්ඨිං, චිනිධාය ඛනනිං, විනිධාය රාච්චිං, විනිධාය භාවං.

වතතුච්ඡාරකස්ස¹ ඵකමුල්ලස්ස බණ්ඩවතං.

1. තිභාකාරෙහි ‘දුතියං ක්‍රියානං සමාපජ්ජි’නති වතතුකාමො ‘තතියං ක්‍රියානං සමාපජ්ජි’නති සම්පජානමුසා භණ්ණනාසං පටිච්ජානනාසං ආපච්ඡති පාරාජිකස්ස; ත පටිච්ජානනාසං ආපච්ඡති ථුල්ලච්චයස්ස.

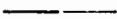
2. තිභාකාරෙහි ‘දුතියං ක්‍රියානං සමාපජ්ජි’නති වතතුකාමො -පෙ- මොහා මෙ විතතං විනිවරණං’නති සම්පජානමුසා භණ්ණනාසං පටිච්ජානනාසං ආපච්ඡති පාරාජිකස්ස; ත පටිච්ජානනාසං ආපච්ඡති ථුල්ලච්චයස්ස.

1. වතුච්ඡාරකස්ස. සි. මජ්ඣ. සො. වතුච්ඡාරකස්ස, සි.මු

1. තුන් අයුරකින් 'පළමුවන දැනුමට සමවැදිම්'යි කියනු කැමැත්තේ 'දෙවන දැනුමට සමවැදිම්'යි දන්නා පුද්ගලයන් වෙත දැන දැන මුසවා කියන මහණහට පරිජ්ජාවැත් වේ. නො දන්නක් වූ වෙත කියන්නහට ජුලියිය-ආවැත් වේ.

2. තුන් අයුරකින් 'පළමුවන දැනුමට සමවත්ම'යි කියනු කැමැත්තේ 'තෙවන දැනුමට ... සිවිල් පන දැනුමට ... සුදුසුකම්විමෝකයට ... අනිමිත-විමෝකයට ... අපජනිතවිමෝකයට ... සුදුසුකම්සමාධියට ... අනිමිත-සමාධියට ... අපජනිත සමාධියට ... සුදුසුකම්සමාපතියට ... අනිමිත-සමාපතියට ... අපජනිත සමාපතියට ... ත්‍රිවිද්‍යාවට ... සතරසතිපට්ඨා-නයට...සතර සමන්ත්‍රධානයට... සතර සංඛිපාදයට ... පඤ්ඤාචර්යාවට... පඤ්ඤාචර්යාවට... සතරබොධිමයයට...අර්ථවිමුඛයට...සෝවාන් ඵලයට... සකදගාමී ඵලයට ... අනාගාමී ඵලයට ... රහත්ඛවට සමවැදිම්. ... මවිසින් රාගය හරණලද ... මවිසින් ද්වේෂය හරණ ලද ... මවිසින් මොහය හරණ ලද. විගතානතකරණලද. මුදනලද. පහ කරණලද. බැහැර කරණලද. උපුටා හරිණලද. හැමඅයුරින් උපුටා හරිණලද. මා සිත රාගයෙන් නිරාවරණය. ... මා සිත ද්වේෂයෙන් නිරාවරණය ... මා සිත මොහයෙන් නිරාවරණයයි. දැනගන්නකු වෙත දැන දැන මුසවා කියන්නහට පරිජ්ජාවැත් වේ. නො දැනගන්නකු වෙත කියන්නකුට ජුලියියආවැත් වේ: පෙර ම ඔහුට "මුසවා කියන්නෙමි"යි සිත වෙයි. කියන්නහට "මුසවා කියමි"යි සිත වෙයි. බිණුවහට මා විසින් "මුසවා කියන ලද"යි සිත වෙයි. ... දැමිය-කෞන්තිය-රැවිය-භාවය සතවාගෙණයි.

කියනු කැමැත්මට එය සදහන් නොකරන්නහු පිළිබද එකමුලකවණවත්‍රය ගිමි.

1. තුන් අයුරකින් 'දෙවන දැනුමට සමවැදිම්'යි කියනු කැමැත්තේ 'තෙවන දැනුමට සමවත්ම'යි දන්නා පුද්ගලයන් වෙත දැන දැන මුසවා කියන මහණහට පරිජ්ජාවැත් වේ. නොදන්නක් වූ වෙත කියන මහණහට ජුලියියආවැත් වේ.

2. තුන් අයුරකින් 'දෙවන දැනුමට සමවත්ම'යි කියනු කැමැත්තේ ... 'මා සිත මොහයෙන් නිරාවරණය'යි දන්නා පුද්ගලයන් වෙත දැන දැන මුසවා කියන මහණහට පරිජ්ජාවැත් වේ. නො දන්නක් වූ වෙත කියන මහණහට ජුලියියආවැත් වේ.

3. තිභාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි 'දුතියං කුතං සමාපජ්ජි'නති වතභුකාමො 'පඨමං කුතං සමාපජ්ජි'නති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස පටිච්චානනස්ස ආපත්ති පාරාජිකස්ස; ත පටිච්චානනස්ස ආපත්ති ජුලලච්චයස්ස -පෙ- විනිධාය භාවං.

වතභුච්චස්සාරකස්ස එකමුලකස්ස බද්ධවක්ඛං.

මුලකං සමිඛිතං.

1. තිභාකාරෙහි 'මොභා මෙ විතතං විනීවරණ'නති වතභුකාමො 'පඨමං කුතං සමාපජ්ජි'නති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස පටිච්චානනස්ස ආපත්ති පාරාජිකස්ස; ත පටිච්චානනස්ස ආපත්ති ජුලලච්චයස්ස.

2. තිභාකාරෙහි 'මොභා මෙ විතතං විනීවරණ'නති වතභුකාමො 'දෙසා මෙ විතතං විනීවරණ'නති සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස පටිච්චානනස්ස ආපත්ති පාරාජිකස්ස; ත පටිච්චානනස්ස ආපත්ති ජුලලච්චයස්ස.

වතභුච්චස්සාරකස්ස එකමුලකං නිට්ඨිතං.

3. දුමුලකමපි තිමුලකමපි චතුමුලකමපි පඤ්චමුලකමපි ඡමුලකමපි සත්තමුලකමපි අධ්වමුලකමපි තවමුලකමපි දසමුලකමපි එවමෙව කාතබ්බං.

ඉදං සබ්බමුලකං.

1. තිභාකාරෙහි -පෙ- සත්තභාකාරෙහි 'පඨමස්ස ධාතං දුතියස්ස ධාතං තතියස්ස ධාතං වතුන්ඤ්ඤා ධාතං සුඤ්ඤානස්ස විමොක්ඛං අනිමිතස්ස විමොක්ඛං අප්පණ්ණිතස්ස විමොක්ඛං සුඤ්ඤානස්ස සමාධිං අනිමිතස්ස සමාධිං අප්පණ්ණිතස්ස සමාධිං සුඤ්ඤානස්ස සමාපත්තිං අනිමිතස්ස සමාපත්තිං අප්පණ්ණිතස්ස සමාපත්තිං තිස්සො ච විජ්ජා වතතාරො ච සතිපට්ඨානෙ වතතාරො ච සමපජානනෙ වතතාරො ච ඉද්ධිපාදෙ පස්ස ච ඉද්ධියාති පස්ස ච බලාති සත්ත ච බොජ්ඣංගිභෙස අරියස්ස අට්ඨමිතිකං මග්ගං සොනාපත්තිඵලස්ස සකදගාමිඵලස්ස අනාගාමිඵලස්ස අරහත්තස්ස සමාපජ්ජිං -පෙ- රුගො ච මෙ වතෙතා -පෙ- දෙසො ච මෙ වතෙතා -පෙ- මොගො ච මෙ වතෙතා වතෙතා මුතෙතා පභිතො පටිනිස්සට්ඨා උකෙඛට්ඨො සමුකෙඛට්ඨො, රුගා ච මෙ විතතං විනීවරණං. දෙසා ච මෙ විතතං විනීවරණං, මොභා මෙ විතතං විනීවරණ'නති වතභුකාමො සමපජානමුසා භණ්ණතස්ස පටිච්චානනස්ස ආපත්ති පාරාජිකස්ස, ත පටිච්චානනස්ස ආපත්ති ජුලලච්චයස්ස: -පෙ- විනිධාය භාවං.

3. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් 'දෙවන දැනට සමවත්ම'යි කියනු කැමැත්තේ 'පළමුවන දැනට සමවත්ම'යි දන්නක් හු වෙන දැන දැන මුසවා කියන මහණනට පරිච්ඡාවැත් වේ. තො දන්නා පුද්ගලක් හු වෙන කියන මහණනට පුලැසිඳුවැත් වේ. ... භාවය සභවාගෙණයි.

කියනු කැමැති වෑ එය සදහන් නොකරන්නාහුගේ එකමුලක බඳවනුයයි.

මූලකය සංක්ෂිප්ත යි.

1. තුන් අයුරකින් 'මා සිත මොහයෙන් නිරාවරණය'යි කියනු කැමැත්තේ 'පළමුවන දැනට සමවැදිම'යි දන්නක් හු වෙන දැන දැන මුසවා කියන මහණනට පරිච්ඡාවැත් වේ. තො දන්නකුට කියන මහණනට පුලැසිඳුවැත් වේ.

2. තුන් අයුරකින් 'මා සිත මොහයෙන් නිරාවරණය'යි කියනු කැමැත්තේ 'මා සිත දොමයෙන් නිරාවරණය'යි දන්නා පුද්ගලක් හු වෙන දැන දැන මුසවා කියන මහණනට පරිච්ඡාවැත් වේ. තොදන්නක් හු වෙන කියන මහණනට පුලැසිඳුවැත් වේ.

කියනු කැමැති වෑ එය සදහන් නොකරන්නාහුගේ එකමුලකය නිමි.

3. දිමුලකය ද, තිමුලකය ද, වතුමුලකය ද, පඤ්චමුලකය ද, ඡමුලකය ද, සත්තමුලකය ද, අට්ඨමුලකය ද, තවමුලකය ද, දසමුලකය ද මෙසේ ම විසාර කටයුතු යි.

මේ සබ්බමුලකය යි.

1. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් 'පළමුවන දැනට ද දෙවන දැනටද තෙවන දැනටද සිවුවන දැනට ද හුදුදුනවිමොකකයට ද අනිමිතතවිමොකකයට ද අපඤ්චිතවිමොකකයට ද හුදුදුන සමාධියට ද අනිමිතසමාධියට ද අපඤ්චිතසමාධියට ද හුදුදුන සමාපත්තියට ද අනිමිතසමාපත්තියට ද අපඤ්චිතසමාපත්තියට ද ත්‍රිවිද්වට ද සතර සතිපට්ඨානයට ද, සතර සමාසක් පබන්වියයන්ට ද සතර සාද්ධිපාදයන්ට ද පඤ්ඤාදියන්ට ද පඤ්ඤාබලයන්ට ද සත්තඤ්ඤාබලයන්ට ද අරිඤ්ඤිමයට ද සොවාන් ඵලයට ද සකද්දාම ඵලයට ද අනාගාමි ඵලයට ද රහත් බවට ද සමවැදිමි. ... මවිසින් රාගය ද භරණ ලද. මා විසින් දොමය ද භරණ ලද. මා විසින් මොහය ද භරණ ලද. විගතානතකරණ ලද. මුදන ලද. පහකරණ ලද. බාහාර කරණ ලද. උපුටා හරිණ ලද. හාම අයුරින් උපුටා හරිණ ලද. 'මා සිත රාගයෙන් ද නිරාවරණය. මා සිත දොමයෙන්ද නිරාවරණය'යි කියනු කැමැත්තේ, 'මා සිත මොහයෙන් ද නිරාවරණය'යි දන්නකුට දැන දැන මුසවා කියන 'මහණනට පරිච්ඡාවැත් වේ. තො දන්නකුට කියන මහණනට පුලැසිඳුවැත් වේ. ... භාවය සභවාගෙණ යි.

2. තීර්ණාකාරෙහි 'දුතියයුක්ත' ක්‍රියානං තතියයුක්ත' ක්‍රියානං වචනපදයුක්ත' ක්‍රියානං සුඤ්ඤතයුක්ත' විමොක්ඛනං අනිමිතතයුක්ත' විමොක්ඛනං අප්‍රච්ඡේදනතයුක්ත' විමොක්ඛනං සුඤ්ඤතයුක්ත' සමාධිං අනිමිතතයුක්ත' සමාධිං අප්‍රච්ඡේදනතයුක්ත' සමාධිං සුඤ්ඤතයුක්ත' සමාපනතීං අනිමිතතයුක්ත' සමාපනතීං අප්‍රච්ඡේදනතයුක්ත' සමාපනතීං තියෙසා ච විජ්ජා වත්තාරො ච සතිපට්ඨානෙ වත්තාරො ච සමමප්පධානෙ වත්තාරො ච ඉද්ධිපාදෙ පයුක්ත' ච ඉඤ්ඤියානී පයුක්ත' ච බලානී සත්ත ච බොජ්ඣංගිභෙග අරියයුක්ත' අවධිබ්බිකං මග්ගා සොභාපහත්ඵලං ච සකදගාමිඵලං ච අනාගාමිඵලං ච අරහත්තං ච සමාප්පජ්ජං, රුහො ච මෙ චිත්තො, දෙසො ච මෙ චිත්තො, මොහො ච මෙ චිත්තො, වනො ච මෙ චිත්තො, පභිනො පටිභිසංඛේදො, උකෙඛට්ඨො සමුකෙඛට්ඨො, රුගා ච මෙ චිත්තං විනීවරණං, දෙසා ච මෙ විහතං විනීවරණං, 'මොහා ච මෙ විහතං විනීවරණ'නතී වහතුකාමො, 'පඨමං ක්‍රියානං සමාපජ්ජ'නතී සමපජානමුසා භණන්තාසා පටිච්ඡානන්තාසා ආපතති පාර්ශ්වකාසා, න පටිච්ඡානන්තාසා ආපතති ජුලලවචයසා.

3. තීර්ණාකාරෙහි 'තතියයුක්ත' ක්‍රියානං වචනපදං ච ක්‍රියානං -පෙ- මොහා ච මෙ විහතං විනීවරණං -පෙ- පඨමයුක්ත' ක්‍රියානං සමාපජ්ජ'නතී වහතුකාමො 'දුතියං ක්‍රියානං සමාපජ්ජ'නතී සමපජානමුසා භණන්තාසා පටිච්ඡානන්තාසා ආපතති පාර්ශ්වකාසා, න පටිච්ඡානන්තාසා ආපතති ජුලලවචයසා.

4. තීර්ණාකාරෙහි 'මොහා ච මෙ විහතං විනීවරණං පඨමයුක්ත' ක්‍රියානං දුතියයුක්ත' ක්‍රියානං තතියයුක්ත' ක්‍රියානං වචනපදයුක්ත' ක්‍රියානං -පෙ- රුගා ච මෙ විහතං විනීවරණ'නතී වහතුකාමො: 'දෙසා ච මෙ විහතං විනීවරණ'නතී සමපජානමුසා භණන්තාසා පටිච්ඡානන්තාසා ආපතති පාර්ශ්වකාසා, න පටිච්ඡානන්තාසා ආපතති ජුලලවචයසා: පුබ්බෙචයසා හොති "මුසා භණ්ණිය"නතී, භණන්තාසා හොති "මුසා භණ්ණිමි"ති, භණ්ණියාසා හොති "මුසා මයා භණ්ණිත"නතී -පෙ- විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තීං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

සබ්බමුලකං.

වහතුමිසාරකසා වහතුමසාලං නිට්ඨිතං.

වහතුභාමචාරකථා නිට්ඨිතා.

1. තීර්ණාකාරෙහි 'යො තෙ විහාරෙ වසී, සො භික්ඛු පඨමං ක්‍රියානං සමාපජ්ජ, සමාපජ්ජති, සමාපනො, සො භික්ඛු පඨමසා ක්‍රියානසා ලාභී, වසී, තෙන භික්ඛුතා පඨමං ක්‍රියානං සච්ඡිකත'නතී සමපජානමුසා භණන්තාසා පටිච්ඡානන්තාසා ආපතති ජුලලවචයසා; න පටිච්ඡානන්තාසා ආපතති දුකකට්ඨසා: පුබ්බෙචයසා¹ හොති "මුසා භණ්ණිය"නතී, භණන්තාසා හොති "මුසා භණ්ණිමි"ති, භණ්ණියාසා හොති "මුසා මයා භණ්ණිත"නතී.

1. පුබ්බෙචයසාදිපාදො මජ්ඣ. නජී.

2. චූන් අයුරකින් 'දෙවන දූභාතට ද තෙවන දූභාතට ද සිවුවන දූභාතට ද සුඤ්ඤානවිමෝක්ඛයට ද අනිමිත්තවිමෝක්ඛයට ද අපපණ්ණිත-විමෝක්ඛයට ද සුඤ්ඤාතසමාධියට ද අනිමිත්තසමාධියට ද අපපණ්ණිත-සමාධියට ද සුඤ්ඤාතසමාපතතියට ද අනිමිත්තසමාපතතියට ද අපපණ්ණිත-සමාපතතියට ද ත්‍රිවිදුමට ද සතර සතිපට්ඨානයට ද සතර සමමාපධා-නයන්ට ද සතර ඉද්ධිපාදයන්ට ද පඤ්ඤාභූතියන්ට ද පඤ්ඤාබලයන්ට ද සත්තබ්බොජ්ඣංගයන්ට ද අරිආටභිමගට ද සොවාන්ඵලයට ද සකදගාඵලයට ද අනාගාමිඵලයට ද රහත්ඛවට ද සමවැදිම්. මා විසින් රුගය ද හරණ ලද. මා විසින් දෙවෘත්තය ද හරණ ලද. මා විසින් මොහය ද හරණ ලද. විනිව. මිදිත. පැහිත. තෙරිණ උපුල. මාතවින් උපුල. මා සිත රුගයෙන් අනිවරණය. මා සිත දෙවෘත්තයෙන් අනාවරණය. මා සිත මොහයෙන් නිරාවරණය'යි කියනු කාමැත්තේ 'පලමුවන දූභාතට සමවැදිම්'යි දන්තකුට දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පරිජ්ඣාවැත් වේ. තොදන්තකුට කියන මහණට පුලාසිඤ්ඤාවැත් වේ.

3. චූන් අයුරකින් තෙවන දූභාතට ද සිවුවන දූභාතට ද ... මා සිත මොහයෙන් ද නිරාවරණය. ... පලමුවන දූභාතට ද සමවැදිම් යි කියනු කාමැත්තේ දෙවන දූභාතට සමවැදිම් යි දන්තකුට දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පරිජ්ඣාවැත් වේ. තොදන්තකුට කියන මහණහට පුලාසි-ඤ්ඤාවැත් වේ.

4. චූන් අයුරකින් 'මා සිත මොහයෙන් ද නිරාවරණය' පලමුවන දූභාතට ද දෙවන දූභාතට ද තෙවන දූභාතට ද සිවුවන දූභාතට ද ... මා සිත රුගයෙන් ද නිරාවරණයයි කියනු කාමැත්තේ මා සිත දෙවෘත්තයෙන් නිරාවරණය'යි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පරිජ්-ඤ්ඤාවැත් වේ. තො දන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට පුලාසිඤ්ඤාවැත් වේ. පෙර ම ඔහුට 'මුසවා කියන්නෙමි'යි සිත වෙයි. කියන මහණහට 'මුසවා කියමි'යි සිත වෙයි. බිණුවහුට 'මා විසින් මුසවා කියන ලද'යි සිත වෙයි. ... දූභටිය - බන්ධනිය - රාවිය - භාවය සභවාගෙණයි.

සබ්බමුලකය යි.

කියනු කාමැති ටු එය සදහන් නො කරන්නහුගේ වක්ඛනපෙයාලය නිමි.

වනභුක්ඛාමවාර කථාව නිමි.

1. චූන් අයුරකින් 'යම් මහණෙක් තොප විහාරයෙහි විසි ද ඒ මහණ තෙමේ පලමුවන දූභාතට සමවැදිති. සමවදිසි. සමවදුනේ වෙ යි; ඒ මහණ පලමුවන දූභාත ලාභීයෙක. වසියෙක. ඒ මහණ විසින් පලමුවන දූභාත පසක් කරණ ලද'යි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසි-ඤ්ඤාවැත් වේ. තො දන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලාඤ්ඤාවැත් වේ. පෙර ම ඔහුට "මුසවා කියන්නෙමි"යි සිත වෙයි. කියන්නහුට "මුසවා කියමි"යි සිත වෙයි. බිණුවහුට මා විසින් "මුසවා කියන ලද"යි සිත වෙයි.

2. වතුභාකාරෙහි -පෙ- පඤ්චභාකාරෙහි -පෙ- ඡභාකාරෙහි -පෙ- සහනභාකාරෙහි යො තෙ විභාරෙ වසී, සො භික්ඛු 'පඨමං කුඛානං සමාපජ්ජී සමාපජ්ජති, සමාපනො, සො භික්ඛු පඨමෙසු කුඛානස්ස ලාභී, වසී, තෙන භික්ඛුතා පඨමං කුඛානං සච්ඡිකත්තනී සමපජානමුසා භණ්ණාසස්ස පටිච්ජානනාසස්ස ආපනති ජුලලච්චයස්ස, න පටිච්ජානනාසස්ස ආපනති, දුක්ඛටස්ස, පුබ්බෙවස්ස භොති "මුසා භණ්ණිය"න්ති, භණ්ණාසස්ස භොති "මුසා භණ්ණමී"ති, භණ්ණියස්ස භොති "මුසා මයා භණ්ණ"න්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

3. තීභාකාරෙහි 'යො තෙ විභාරෙ වසී සො භික්ඛු දුතියං කුඛානං- නතියං කුඛානං - වතුන්ථං කුඛානං - සුඤ්ඤානං විමොක්ඛං - අනිමිත්තං විමොක්ඛං - අපපණ්ණිතං විමොක්ඛං - සුඤ්ඤානං සමාධිං - අනිමිත්තං සමාධිං - අපපණ්ණිතං සමාධිං - සුඤ්ඤානං සමාපනතිං - අනිමිත්තං සමාපනතිං - අපපණ්ණිතං සමාපනතිං - තියෙසා විජජා - වතතාරෙ සතිපට්ඨානෙ - වතතාරෙ සමමපට්ඨානෙ - වතතාරෙ ඉද්ධිපාදෙ - පඤ්ච ඉද්ධියාති - පඤ්ච බලාති - සත්ත බොජ්ඣංගිකෙ - අරියං අට්ඨමිතිකං මග්ගං - සොතාපනතිඵලං - සකදගාමිඵලං - අතාගාමිඵලං - අරහත්තං - සමාපජ්ජී - සමාපජ්ජති - සමාපනො - සො භික්ඛු අරහත්තස්ස ලාභී - වසී - තෙන භික්ඛුතා අරහත්තං සච්ඡිකත්තනී සමපජානමුසා භණ්ණාසස්ස පටිච්ජානනාසස්ස ආපනති ජුලලච්චයස්ස, න පටිච්ජානනාසස්ස ආපනති දුක්ඛටස්ස.

4. තීභාකාරෙහි 'තස්ස භික්ඛුතො රුගො වතොතො- දෙසො වතොතො- ලොභො වතොතො වතොතො මුතොතො පභිතො පටිනිස්සට්ඨො උකෙබ්බිතො සමුකෙබ්බිතො'ති සමපජානමුසා භණ්ණාසස්ස පටිච්ජානනාසස්ස ආපනති ජුලලච්චයස්ස, න පටිච්ජානනාසස්ස ආපනති දුක්ඛටස්ස.

5. තීභාකාරෙහි -පෙ- සහනභාකාරෙහි භස්ස භික්ඛුතො රුගා විත්තං විනීවරණං- දෙසා විත්තං විනීවරණං- මොභා විත්තං විනීවරණ'න්ති සමපජානමුසා භණ්ණාසස්ස පටිච්ජානනාසස්ස ආපනති ජුලලච්චයස්ස, න පටිච්ජානනාසස්ස ආපනති දුක්ඛටස්ස, පුබ්බෙවස්ස භොති "මුසා භණ්ණිය"න්ති, භණ්ණාසස්ස භොති, "මුසා භණ්ණමී"ති, භණ්ණියස්ස භොති, "මුසා මයා භණ්ණ"න්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

6. තීභාකාරෙහි -පෙ- සහනභාකාරෙහි 'යො තෙ විභාරෙ වසී, සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ පඨමං කුඛානං- දුතියං කුඛානං- නතියං කුඛානං- වතුන්ථං කුඛානං සමාපජ්ජී- සමාපජ්ජති- සමාපනො- -පෙ- සො භික්ඛු සුඤ්ඤා- ගාරෙ වතුන්ථස්ස කුඛානස්ස ලාභී, වසී, තෙන භික්ඛුතා සුඤ්ඤාගාරෙ වතුන්ථං කුඛානං සච්ඡිකත්තනී සමපජානමුසා භණ්ණාසස්ස පටිච්ජානනාසස්ස ආපනති ජුලලච්චයස්ස, න පටිච්ජානනාසස්ස ආපනති දුක්ඛටස්ස, පුබ්බෙ- වස්ස භොති "මුසා භණ්ණිය"න්ති භණ්ණාසස්ස භොති "මුසා භණ්ණමී"ති භණ්ණියස්ස භොති "මුසා මයා භණ්ණ"න්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

2. සිටු අයුරකින් ... පස් අයුරකින් ... සඅයුරකින් ... සත් අයුරකින් 'යම් මහණෙක් තොප විහාරයෙහි විසි ද ඒ මහණ තෙමේ පලමුවන දූභතට සමවැදිනි, සමවදිසි, සමවදුනේ වෙයි. ඒ මහණ ප්‍රථමධ්‍යාන ලාභිය, වසිය, ඒ මහණ විසින් පලමුවන දූභත පසක් කරණ ලද්දි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඳාවැන් වේ. තොදන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලාඳාවැන් වේ. පෙර ම ඔහුට "මුසවා කියන්නෙමි"යි සිත වෙයි. කියන්නහුට "මුසවා කියමි"යි සිත වෙයි. විණුවහුට ම, විසින් "මුසවා කියන ලද්ද"යි සිත වෙයි. දූෂටිය - කෘතනිය - රුවිය - භාවය සභවාගෙණ ය.

3. තුන් අයුරකින් 'යම් මහණෙක් තොප විහාරයෙහි විසි ද ඒ මහණ දෙවන දූභතට — තෙවන දූභතට — සිටුවන දූභතට — සුඤ්ඤත්විමොක්ඛයට — අතිමිත්තවිමොක්ඛයට -- අපභිතිතවිමොක්ඛයට — සුඤ්ඤත-සමාධියට — අතිමිත්තසමාධියට — අපභිතිතසමාධියට — සුඤ්ඤත-සමාපත්තියට — අතිමිත්ත සමාපත්තියට -- අපභිතිතසමාපත්තියට -- ත්‍රිවිද්‍යාවට -- සතර සතිපට්ඨානගත්ව — සතර සමමපධානගත්ව -- සතර ඉඳිපාදයත්ව — පඤ්ච ඉන්ද්‍රියගත්ව — පඤ්ච ඛලයත්ව -- සත්ත-බොජ්ඣංගයට -- අරිඳවගිමගට -- සෝවාන් ඵලයට — සකදගාමිඵලයට — අනාගාමිඵලයට — රතත්ඛවට සමවැදිනි. සමවදිසි. සමවදුනේ වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ අතීතච ලාභියෙක. වසියෙකි. ඒ මහණ විසින් රහත් ඛව පසක් කරණ ලද්දි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඳාවැන් වේ. තො දන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලා ඳාවැන් වේ.

4. තුන් අයුරකින් 'ඒ මහණහු විසින් රුගය හරණ ලද ... දොෂය හරණ ලද ... මොහය හරණ ලද. විහිට. මිදිත. පැහිත. තෙරිණ. උපුල. මැනවින් උපුලාසි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඳාවැන් වේ. තොදන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලා-ඳාවැන් වේ.

5. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් ඒ මහණහුගේ සිත රුගයෙන් නිරාවරණය ... සිත දොෂයෙන් නිරාවරණය ... සිත මෝහයෙන් නිරාවරණයයි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඳාවැන් වේ. තො දන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලාඳාවැන් වේ. පෙර ම ඔහුට "මුසවා කියන්නෙමි"යි සිත වෙයි. කියන්නහුට "මුසවා කියමි"යි සිත වෙයි. විණුවහුට ම, විසින් "මුසවා කියන ලද්ද"යි සිත වෙයි. දූෂටිය — කෘතනිය — රුවිය — භාවය සභවාගෙණ ය.

6. තුන් අයුරකින් ... සත් අයුරකින් 'යම් මහණෙක් තොප විහාරයෙහි විසි ද ඒ මහණ ශුන්‍යාගාරයෙහි පලමුවන දූභතට ... දෙවන දූභතට ... තෙවන දූභතට ... සිටුවන දූභතට සමවැදිනි. සමවදිසි ... සමවදුනේ වෙයි. ... ඒ මහණ ශුන්‍යාගාරයෙහි චතුර්ධ්‍යාන ලාභියෙක වසියෙකි. ඒ මහණ විසින් ශුන්‍යාගාරයෙහි සිටුවන දූභත පසක් කරණ ලද්දි දන්තකු හමුයෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිඳාවැන් වේ. තොදන්තකු හමුයෙහි කියන මහණහට දුකුලාඳාවැන් වේ. පෙර ම ඔහුට "මුසවා කියන්නෙමි"යි සිත වෙයි. කියන්නහුට "මුසවා කියමි"යි සිත වෙයි. විණුවහුට ම, විසින් "මුසවා කියන ලද්ද"යි සිත වෙයි. දූෂටිය — කෘතනිය — රුවිය — භාවය සභවාගෙණ ය.

7. තුන් අසුරකින් ... ‘සත් අසුරකින් යම් මහණෙක් තොපගේ විහාරය පරිභෝග කෙළේ ද, යම් මහණෙක් තොපගේ සිවුරු පරිභෝග කෙළේ ද, යමෙක් තොපගේ පිණිඬපාතය පරිභෝග කෙළේ ද, යමෙක් තොපගේ සෙනසුන පරිභෝග කෙළේ ද, යමෙක් තොපගේ ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර පරිභෝග කෙළේ ද ඒ මහණ තෙමේ ශුන්‍යාභාරයෙහි සිවුවන දූභාතට සමවැදිනි. ... සමවදිසි. සමවැදුනේ වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ ශුන්‍යාභාරයෙහි වතුඒධ්‍යානලාභියෙක, වසියෙකි, ඒ මහණ විසින් ශුන්‍යාභාරයෙහි සිවුවන දූභාත පසක් කරණ ලද්දේ දන්තකු හමුවෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිආවැන් වේ. නොදන්තකු හමුවෙහි කියන මහණහට දුකුලාආවැන් වේ. ...

8. තුන් අසුරකින් ... ‘සත් අසුරකින් යම් මහණකු විසින් තොප විහාරය පරිභෝග කරණ ලද ද, යමකු විසින් තොපගේ සිවුරු පරිභෝග කරණ ලද ද, යමකු විසින් තොපගේ පිණිඬපාතය පරිභෝග කරණ ලද ද, යමකු විසින් තොපගේ සෙනසුන පරිභෝග කරණ ලද ද යමකු විසින් තොපගේ ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර පරිභෝග කරණ ලද ද ඒ මහණ ශුන්‍යාභාරයෙහි සිවුවන දූභාතට සමවැදිනි. ... සමවදිසි. ... සමවැදුනේ වෙයි. ඒ මහණ ශුන්‍යාභාරයෙහි වතුඒධ්‍යානලාභිය, වසියෙකි. ඒ මහණකු විසින් ශුන්‍යාභාරයෙහි සිවුවන දූභාත පසක් කරණ ලද්දේ දන්තකු හමුවෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිආවැන් වේ. නො දන්තකු හමුවෙහි කියන මහණහට දුකුලාආවැන් වේ. ...

9. තුන් අසුරකින් ... ‘සත් අසුරකින් තෝ යම් මහණකු වෙත පාමිණ විහාරය පිදුවෙහි ද, සිවුරු පිදුවෙහි ද, පිඬු පිදුවෙහි ද, සෙනසුනක් පිදුවෙහි ද, ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර පිදුවෙහි ද, ඒ මහණ තෙමේ ශුන්‍යාභාරයෙහි සිවුවන දූභාතට සමවැදිනි. ... සමවදිසි. ... සමවැදුනේ වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ ශුන්‍යාභාරයෙහි වතුඒධ්‍යානලාභිය, වසියෙකි, ඒ මහණකු විසින් ශුන්‍යාභාරයෙහි සිවුවන දූභාත පසක් කරණ ලද්දේ දන්තකු හමුවෙහි දූත දූත මුසවා කියන මහණහට පුලාසිආවැන් වේ. නො දන්තකු හමුවෙහි කියන මහණහට දුකුලාආවැන් වේ: පෙර ම ඔහුට “මුසවා කියන්නෙමි”යි සිත වෙයි, කියන්නහුට “මුසවා කියමි”යි සිත වෙයි. බිණුවහුට මා විසින් “මුසවා කියන ලද්ද”යි සිත වෙයි. දූභවය—ඤානතිය—රුචිය—භාවය සභවා ගෙණ යි.

පෙය්‍යාලපණ්ණරසකය නිමි.

ප්‍රභාසප්‍රභීසංසුඤ්ඤාවාරකථාව නිමි.

උතුරු මිනිස්දම් පිළිබඳ වක්‍යපෙය්‍යාලය නිමි.

අධිමානශෙන් කියන්නහුට ද උතුරුමිනිස්දම් නො කියැවී මහණහට ද උමතුමුහුට ද පෙරළි සිත් ආත්තහුට ද වෙදනාඥවත් පෙළුනහුට ද ආදිකමමකයාට ද ආවැන් නො වේ.

විනිතවඥ

උද්‍යනිශාථා.

අභිමානෙන¹. 'රඤ්ඤාමහි පිණේඛාපජ්ඣාරියාපථො,
සඤ්ඤාදරනා රහො ධම්මා විහාරෙ පච්චුපට්ඨිතො.

ත දුක්ඛාරං විරියමථොපි මච්චුතො යස්සාච්චිසො විපට්ඨිතො සම්මා,
විරියෙන යොගෙන ආරුධනාය අථ වෙදනාය අපරෙ දුච්චෙ.

මුහුර්තේ පඤ්චවඤ්ඤි අඤ්ඤාබ්‍යාකරණා තයො,
අගාරවරණා කාමා රතී වාපි ච පක්කමො.

අට්ඨිපෙසි උභො ගාවො ඝාතකා පිණේඛා සාකුණීකො නිච්චවොරව්ඛි
අසි ච සුකරි සතති මාගවි උසු ච කාරණීකො සුචි සාරපි.

යො ච සිඛ්ඛියති සුචකො හි සො අණ්ඨිගාරී අහු ගාමකුටකො,
කුපෙ නිමුඟෙහා හි සො පාරදුරීකො ගුථවංදි අහු දුට්ඨිමුහුර්තො.

නිච්චවිච්චි අතිවාරිනී අහු මිඛුලීචි අහු ඉක්ඛණීචිකා,
මකිලීනී සපතනඛිතාරෙකිරි සිසච්චිනො අහු වොරඝාතකො.

භික්ඛු භික්ඛුණී සික්ඛමානා සාමණේරො අථ සාමණේරිකා,
කස්සපස්ස විතයස්ස පබ්බජ්ඣං පාපකම්මකරිංසු තාවදො.

තපොදු රුජගහෙ යුද්ධං නාගානොගාගතෙන ච,
සොභිතො අරහං භික්ඛු පඤ්ච කප්පසතං සරෙති.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අභිමානෙන අඤ්ඤං
මනාකාසි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අගොසි: 'භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතනං,
කච්චි හු ඛො අහං පාරාජිකං ආපතතිං ආපනො'ති. අථ ඛො සො භික්ඛු
භගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අභිමානෙනාති. (1)

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පණ්ඨිය අරඤ්ඤා
විහරති "එවං මං ජනො සම්භාවෙස්සති"ති. තං ජනො සම්භාවෙසි. තස්ස
කුක්ඛුච්චං අගොසි. භගවතො එතමිත්ථං ආරොචෙසි -පෙ- අනාපතති භික්ඛු
පාරාජිකස්ස, ත ච භික්ඛවෙ පණ්ඨිය අරඤ්ඤා වත්ථබ්බං, යො චසෙය්‍ය,
ආපතති දුක්ඛවස්සාති. (2)

විනිශ්චිතවසතු

උද්දනමාථා

අධිමානෙත ය, අරඤ්ඤමෙහි ය, පිණිස යයි වසතු භුණෙක, උපජක්ඛාය වසතු දෙකය, ඉරියාපථ වසතු සතර ය, සංයෝජන වසතු ය, රහොධම්ම වසතු දෙක ය, විහාරවසතු ය, පච්චුපට්ඨිත (උපට්ඨිත) වසතු ය.

තදුකකර වසතු ය, විරිය වසතු ය, මච්චු වසතු ව ය, විපපච්චාරි වසතු ය, සමමාපසුතන වසතු ය, ආරඤ්චිවරිය වසතු ය, යුතනායොග ආරාධන වසතු ය, වැලිදු අනික් වෙදනා වසතු දෙක ය.

මුඛමණවසතු පසෙක, අඤ්ඤාබ්‍යාකරණ වසතු භුණ ය, අභාරාවරණ වසතු ව ය, කාමාවරණ වසතු ය, අභිරතී වසතු ය, පඤ්ඤා වසතු ය.

අට්ඨි- පෙසි ගොඝාතක වසතු දෙක ය, මංසපිණ්ඩ සාකුණික වසතු ය.

නිව්ච්චිමර්ඛිත වසතු ය, අසිලොමසුකරිකවසතු ය, සතතිලොම මාගවික වසතු ය, උසුලොම කාරණික වසතු ය, සුචිලොම සාරචි වසතු ය.

යමෙක් සුචියෙන් මැසේ ද ඒ සුවක වසතු ය, අණ්ඩිභාරී ගාමකුටක වසතු ය, ගුප්තපයෙහි නිමග්න පාරදුරික වසතු ය, ගුප්තවෘද්ධි දුෂ්ට මුඛමණ වසතු ය.

නිව්ච්චිඅභිවාරිණී වසතු ය, මඛගුලීඉකඛණිකා වසතු ය. මනිලිනී සපතඛගාරා වසතු ය, සිසවජ්ජන වොරඝාතක වසතු ය.

භික්ඛු ය, භික්ඛුණී ය, සිකඛමානා ය, සාමණේර ය, සාමණේරී ය යන මොහු කසුප් බුදු සස්තෙහි පාවිදිවූවාහු එකල්හි පච්චිකලාහු ය. ඔවුන්ගේ වසතු ය.

තපොදය, රාජගහසුඤ්ඤා, නාභානොගාහන ය, රහත් වූ ඝොභිත මහණ පන්සිය කපක් සිහිකෙරෙයි යන මේ වසතු දෙක විනිශ්චිතවසතු සැටකි.

1. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් අධිමානෙයන් අර්භනාවය ප්‍රකාශ කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපද පණවන ලදී. කිම? මම පරිජ්ඣාවැන් අවන්තෙම දෝ”යි ඉක්බිති ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ අධිමානෙයන් කියන්නහුට ආවැන් නො වේ. (1)

2. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් බුහුමන් පතා වෙතෙහි වෙසෙයි “ජන තෙමේ මට සම්භාවනා කරන්නේ”යි. ජන තෙමේ ඒ මහණහට සම්භාවනා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. ... මහණ පරිජ්ඣාවැන් නො වේ. මහණෙහි, බුහුමන් පතා වෙතෙහි නො විසිය යුතුයි. යමෙක් වෙසේ නම් දුකුලාආවැන් වේ. (2)

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පණ්ඩිය පිණ්ඩිය වරති “එවං මං ජනො සම්මාචෙසසී”ති. තං ජනො සම්මාචෙසී. තස්ස කුකකුච්චං අගොසී. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසී-පෙ-අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. න ච භික්ඛවෙ පණ්ඩිය පිණ්ඩිය වරිතබ්බං. යො වරෙය්‍ය ආපතති දුක්ඛටස්සාති. (3)

4. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “යෙ ආවුසො අම්මාකං උපජ්ඣියස්ස සද්ධිවිහාරිකා සබ්බෙව අරහන්තා”ති. තස්ස කුකකුච්චං අගොසී. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසී. -පෙ- කීඤ්චිතො නො භික්ඛුති? උලුපනාධිපපායො අහං භගවාති. අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුලුච්චයස්සාති. (4)

5. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: “යෙ ආවුසො අම්මාකං උපජ්ඣියස්ස අනොවාසිකා සබ්බෙව මහිද්ධිකා මහානුභාවා”ති. තස්ස කුකකුච්චං අගොසී. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසී -පෙ- කීඤ්චිතො නො භික්ඛුති. උලුපනාධිපපායො අහං භගවාති. අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති ථුලුච්චයස්සාති. (5)

6. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පණ්ඩිය වඩකමති — පණ්ඩිය තිට්ඨති — පණ්ඩිය තීපීදති — පණ්ඩිය සෙය්‍යං කපෙපති “එවං මං ජනො සම්මාචෙසසී”ති. තං ජනො සම්මාචෙසී. තස්ස කුකකුච්චං අගොසී. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසී -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස. න ච භික්ඛවෙ පණ්ඩිය -පෙ- සෙය්‍යා කපෙපතබ්බා. යො කපෙපය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්සාති. (6-9)

7. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුතො උත්තරිමනුස්සධම්මං උලුපති. කොපි එවමාහ: “මයාවපි ආවුසො සඤ්ඤා-ජනා පභීනා”ති. තස්ස කුකකුච්චං අගොසී. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසී. -පෙ- ආපතති. නො භික්ඛු ආපනො පාරාජිකනති. (10)

8. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු රහොගතො උත්තරි-මනුස්සධම්මං උලුපති. පරචිත්තවිදු භික්ඛු තං භික්ඛුං අපසාදෙසී: “මා ආවුසො එවරුපං අභණ්ඨි. තතෙසො කුස්ස”නති. තස්ස කුකකුච්චං අගොසී. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසී -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති දුක්ඛටස්සාති. (11)

9 තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු රහොගතො උත්තරි-මනුස්සධම්මං උලුපති. දෙවතා තං භික්ඛුං අපසාදෙසී: “මා භනො එවරුපං අභණ්ඨි. තතෙසො කුස්ස”නති. තස්ස කුකකුච්චං අගොසී -පෙ- අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; ආපතති දුක්ඛටස්සාති. (12)

10: තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං උපාසකං එතදවොච: යො ආවුසො කුස්සං විහාරෙ වසති, සො භික්ඛු අරහා’ති. සො ච තස්ස විහාරෙ වසති. තස්ස කුකකුච්චං අගොසී -පෙ- කීඤ්චිතො නො භික්ඛුති? “උලුපනාධිපපායො අහං භගවා”ති. අනාපතති භික්ඛු පාරාජි-කස්ස; ආපතති ථුලුච්චයස්සාති. (13)

3. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් බුහුමන් පතා පිඩු පිණිස ගාසිරෙහි “මෙසේ ජනතෙමේ මට සමභාවතා කරන්නේ”යි. ජනතෙමේ ඒ මහණහට සමභාවතා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සාල කෙළේ ය. ... මහණ පරිච්ඡාදාචාන් නො වේ. මහණෙහි, බුහුමන් පතා පිඩු පිණිස නො ද ගාසිරිය යුතුයි. යමෙක් ගාසිරේ තම දුකුලාආචාච් වේ. (3)

4. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට මෙය කී ය: “ආචාච්ඡාච්, අපගේ උපාධ්‍යායයන් වහන්සේගේ යම් සද්ධිවිහාරිකයෝ වෙද්ද ඒ සියල්ලෝ ම රහත්හු”යි ඒ මහණහට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සාල කෙළේ ය. ... මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද? “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම හුවා දක්වනු රිසියෙමි”යි. මහණ, පරිච්ඡාදාචාච් නො වේ. ධුලාසිආචාච් වේ. (4)

5. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට මෙය කී ය: “ආචාච්ඡාච්, අපගේ උපාධ්‍යායයන් වහන්සේගේ යම් අතාචාච්සෝ වෙද්ද ඒ සියල්ලෝ ම මහත් සාද්ධි ආත්තෝ ය. මහත් ආනුභාව ආත්තෝ”යි. ඔහුට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සාල කෙළේ ය. ... මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහිද යි. ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම හුවා දක්වනු රිසියෙමි’යි. මහණ, පරිච්ඡාදාචාච් නො වේ. ධුලාසිආචාච් වේ. (5)

6. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් බුහුමන් පතා සක්මන් කෙරෙයි — බුහුමන් පතා සිටිසි- බුහුමන් පතා හිදිසි- බුහුමන් පතා ගොවිසි “ජනතෙමේ මෙසේ මට සමභාවතා කරන්නේය”යි. ජනතෙමේ ඔහුට සමභාවතා කෙළේ ය. ඔහුට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සාල කෙළේ ය. ... මහණ, පරිච්ඡාදාචාච් නො වේ. මහණෙහි, බුහුමන් පතා ... ශයනය නො කට යුතුයි. යමෙක් ශයනය කරන්නේ තම දුකුලාආචාච් වේ. (6-9)

7. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට උතුරුමිනිදම් පවසයි. හෙ තෙමේ ද මෙසේ කියයි. “ආචාච් මාගේ දස සංයෝජනයෝ ප්‍රහීණය”යි. ඔහුට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සාල කෙළේ ය. ... මහණ, තෝ පරිච්ඡාදාචාච් අවන්තෙහි ය. (10)

8. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට රහසිගතව උතුරුමිනිදම් පවසයි. පරසිත් දන්තා ඒ මහණ තෙමේ තෙල මහණහට ගාරගී ය: ආචාච්, මෙබන්දක් තහමක් කියව. ‘තෙල උතුරුමිනිදම් නට නැත, ඒ මහණහට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සාල කෙළේ ය. ... මහණ, පරිච්ඡාදාචාච් නො වේ. දුකුලාආචාච් වේ. (11)

9. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් රහසිගතව උතුරුමිනිදම් පවසයි. දෙවියෙක් ඒ මහණහට ගාරගී ය: ‘වහන්ස, මෙබන්දක් තහමක් කියව. ඔබට එබන්දක් නැත. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, පරිච්ඡාදාචාච් නො වේ. දුකුලාආචාච් වේ. (12)

10. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා උච්චුචකුහට මෙසේ කීය. ආචාච්, යමෙක් තොපගේ වෙහෙර වෙසේ ද, ඒ මහණතෙමේ රහතෙකි. හෙතෙමේ ද ඔහුගේ වෙහෙර වෙසෙයි. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, “මම උතුරුමිනිදම්-දහම් එළවා දක්වනු රිසියෙමි”යි. මහණ, පරිච්ඡාදාචාච් නොවේ. ධුලාසිආචාච් වේ. (13)

11. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරං උපාසකං එතදවොච: “යං තිං අට්ඨසො උපට්ඨසී විවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගිලාන-පච්චය¹ හෙසඡ්පරිකතාරෙන, සො භික්ඛු අරහා’ති. සො ච තං උපට්ඨති විවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගිලානපච්චය¹ හෙසඡ්පරිකතාරෙන. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- කිඤ්චිතෙනා, තිං භික්ඛු?ති. “උලුපනාධිපායො අහං භගවා”ති, අනාපතති භික්ඛු පාරාජිකස්ස; අපතති ථුලුච්චයස්සාති. (14)

12. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචු: “අන්තරාසමනො උත්තරිමනුස්සධම්මො”ති. “න අට්ඨසො දුක්කරං අඤ්ඤං බ්‍යාකාභු”න්ති තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී. යෙ ඛො තෙ භගවතො සාවකා තෙ එවං වදෙය්‍යු: “අහඤ්චිති න භගවතො සාවකො. කච්චි හු ඛො අහං පාරාජිකං අපතතිං අපනො”ති. භගවතො එතමන්තං අරොචෙසී -පෙ- කිඤ්චිතෙනා, තිං භික්ඛුති? “අනුලුපනාධිපායො අහං භගවා”ති. අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපායස්සාති. (15)

13. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචු: “අන්තරාසමනො උත්තරිමනුස්සධම්මො”ති. “අරධනීයො ඛො අට්ඨසො ධම්මො අරඬවිරියෙනා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී. භගවතො එතමන්තං අරොචෙසී. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපායස්සාති. (16)

14. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචු: “මා ඛො අට්ඨසො භාසී”ති. “නාහං අට්ඨසො මච්චුතො භායාමී”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනා-ධිපායස්සාති. (17)

15. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචු: “මා ඛො අට්ඨසො භාසී”ති. “යො නුතාට්ඨසො විපපට්ඨාරී අස්ස, සො භායෙය්‍යා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපායස්සාති. (18)

16. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචු: “අන්තරාසමනො උත්තරිමනුස්සධම්මො”ති. “අරධනීයො ඛො අට්ඨසො ධම්මො සම්මාපයුතෙනා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී. භගවතො එතමන්තං අරොචෙසී -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපායස්සාති. (19)

17. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචු: “අන්තරාසමනො උත්තරිමනුස්සධම්මො”ති. “අරධනීයො ඛො අට්ඨසො ධම්මො අරඬවිරියෙනා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසී. භගවතො එතමන්තං අරොචෙසී -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපා-යස්සාති. (20)

1. ගිලානපච්චය, මජ්ඣ.

11. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා උවසුවකුහට මෙසේ කීය: 'යමකුට තෝ සිටුරා පිඩු සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරින් උවාටත් කෙරෙහි ද? ඒ මහණතෙමේ රහතෙකි.' හෙතෙමේ ඒ මහණහට සිටුරා පිඩු සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරින් උවාටත් කෙරෙයි. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... මහණ, කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම උතුරාමිනිස්දම් එළවා දක්වන රිසියෙමි. මහණ, පරිජ්ඣාවාත් නො වේ. ධුලාසිඤ්ඤාවාත් වේ. (14)

12. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහු: "ආයුෂමත්තට උතුරාමිනිස්දම් ඇද්දකි" ආවාත, අභිකමය ප්‍රකාශ කරන්නට දුෂකර නො වෙයි. ඒ මහණහට කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් ඒ සටුවෝ වෙද්ද, ඔහු මෙසේ කියන්නාහ: "මම වතාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සටුවෙක් නො වෙමි. කිමෙක් ද? මම පරිජ්ඣාවාත් අවන්තෙමි ද?"යි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සාල කෙළේය. "මහණ, තෝ කෙබඳු සිතාත්තෙහි" ද? "භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම තහමක් උතුරාමිනිස්දම් එළවා දක්වනු රිසියෙමි"යි, මහණ, තහමක් හුවා දක්වන රිසියහට ආවාත් නො වේ. (15)

13. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙසේ කීහ: 'ආයුෂමත්තට උතුරාමිනිස්දම් ඇද්ද'යි. ආවාත්ති, උතුරාමිනිස්දම ඇරඹූ වෙර ඇත්තහු විසින් ඇරඹිය හැක්කේය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සාල කෙළේය. මහණ, තහමක් උතුරාමිනිස්දම් එළවා දක්වන රිසියහට ආවාත් නො වේ. (16)

14. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහ: 'ආවාත, තොබා'යි. 'ආවාත, මම මරාට තොබාමි'යි. ඒ මහණහට කුකුස් විය. මහණ, අනුලප්‍රපතාසිප්‍රාය ඇතියහට ආවාත් නො වේ. (17)

15. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහ: 'ආවාත, තොබා'යි. 'ආවාත්ති, යමෙක් ඒකාන්තයෙන් විපිලිසරවත්තේ තම් තෙතෙමේ බත්තේය'යි. ඒ මහණහට කුකුස් විය. මහණ, තහමක් හුවා දක්වන රිසියහට ආවාත් නො වේ. (18)

16. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහ: "ආයුෂමත්තට උතුරාමිනිස්දම් ඇද්ද"යි. "ආවාත්ති, උතුරාමිනිස්දම මනා පිලිවෙතෙහි යෙදුනහු ජිසින් ඇරඹිය හැක්කේ ම ය." ඒ මහණහට කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සාල කෙළේය. -පෙ- මහණ, අනුලප්‍රපතාසිප්‍රාය ඇතියහට ආවාත් නො වේ. (19)

17. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහු: 'ආයුෂමත්තට උතුරාමිනිස්දම් ඇද්ද'යි. 'ආවාත්ති, ඇරඹූ වෙර ඇත්තහු විසින් උතුරාමිනිස්දම් ඇරඹිය හැක්කේ ම ය.' ඒ මහණහට කුකුස් විය. -පෙ- මහණ, අනුලප්‍රපතාසිප්‍රාය ඇතියහට ආවාත් නො වේ. (20).

18. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචුං: “අන්ඨයසමනො උත්තරිමනුස්සධම්මො”ති. “ආරුධතීයො බො ආට්ඨසො ධම්මො යුත්තඤ්ඤාගොතො”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලපනාධිපපායස්සාති. (21)

19. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචුං: “කච්චොට්ඨසො ඛමතීයං, කච්චී යාපතීය”නති. “තාට්ඨසො සකකා යෙන වා තෙන වා අධිවාසෙතු”නති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලපනාධිපපායස්සාති. (22)

20. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. තං භික්ඛු එතදවොචුං: “කච්චොට්ඨසො ඛමතීයං, කච්චී යාපතීය”නති. “තාට්ඨසො සකකා පුට්ඨජනෙන අධිවාසෙතු”නති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- නිඤ්චිතො තං භික්ඛුතං? “උලපනාධිපපායො අහං භගවා”ති. අනාපතති භික්ඛු පාරුඡකස්ස; ආපතති ථුලච්චයස්සාති. (23)

21. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො බ්‍රාහ්මණො භික්ඛු නීමනොනචො එතදවොච: “ආයනතු භොනොතො අරහනොතො”ති. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි, “මයඤ්චමහ අතරහනොතො.¹ අයඤ්ච බ්‍රාහ්මණො අමෙහ අරහනනවාදෙන සමුද්චරති. කථනනුබො අමෙහති පටිපජ්ජිතබ්බ”නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- අනාපතති භික්ඛවෙ පසාදභඤ්ඤති. (24)

22. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො බ්‍රාහ්මණො භික්ඛු නීමනොනචො එතදවොච: “නීසීදනතු භොනොතො අරහනොතො”ති. -පෙ- “භුඤ්ජනතු භොනොතො අරහනොතො”ති. -පෙ- “තප්පනතු² භොනොතො අරහනොතො”ති. -පෙ- ගච්ජනතු භොනොතො අරහනොතො”ති. තෙසං කුක්කුච්චං අහොසි: මයඤ්චමහ අතරහනොතො. අයඤ්ච බ්‍රාහ්මණො අමෙහ අරහනනවාදෙන සමුද්චරති. කථනනුබො අමෙහති පටිපජ්ජිතබ්බනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ- අනාපතති භික්ඛවෙ පසාදභඤ්ඤති. (25-28)

23. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො උත්තරිමනුස්සධම්මං උලපති. සොපි එවමාහ: “මඤ්චපි ආට්ඨසො ආසවා පතීනා”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- ආපතතිං තං භික්ඛු ආපනොතො පාරුඡකනති. (29)

24. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො උත්තරිමනුස්සධම්මං උලපති. සොපි එවමාහ: “මඤ්චපි ආට්ඨසො එතෙ ධම්මො සංවිජ්ජනතී”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- ආපතතිං තං භික්ඛු ආපනොතො පාරුඡකනති. (30)

25. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො උත්තරිමනුස්සධම්මං උලපති. සොපි එවමාහ: “අහමපාට්ඨසො තෙසු ධම්මෙසු සජ්ඣස්සාමී”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අහොසි. -පෙ- ආපතතිං තං භික්ඛු ආපනොතො පාරුඡකනති. (31)

1. න අරහනොතො, සිවු. 2. තප්පනතු, බහුසු.

18. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහු: ‘ආයුෂමත්භට උතුරුමිනිස්දම් ඇද්ද’යි. ඇවැත්නී, උතුරු-මිනිස්දම් භාවනාවෙහි යෙදුනහු විසින් ඇරැයිය හැක්කේ ම ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය -පෙ- මහණ, අනුලප්පනාධිප්පාය ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (21)

19. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මේ කීහු: ‘ඇවැත්, කිම, ඉවසිය හැකිද’යි, කිම, යාපිය හැකිද’යි, ඇවැත්නී, යම්තමකු විසින් ඉවසන්නට නොහැකිය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... මහණ, අනුලප්පනාධිප්පාය ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (22)

20. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වෙයි. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙය කීහ: ඇවැත්නී, කිම, ඉවසිය හැකි ද, කිම, යාපියහැකි ද’යි. ඇවැත්නී, පුහුදුන් විසින් ඉවසන්නට නො හැකිය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... ‘මහණ, තෝ කෙබඳු සිතැත්තෙහි ද’යි භාග්‍යවතුන් වහන්ස, උලප්පනාධිප්පාය ඇතියෙමිසි, මහණ, පරිජ්ඣාවැත් නො වේ. ජුලාසිඤ්ඤාවැත් වේ. (23)

21. එසමයෙහි එක්තරා බමුණෙක් භික්ෂුන් පවරා මෙය කීය: “භවත් රහත්හු වසිත්වා”යි, ඒ භික්ෂුන්ට කුකුස් විය. අපි වනාහි නො රහනුමහ. මේ බමුණු තෙමේ අපට අරහත්වාදයෙන් ව්‍යවහාර කෙරෙයි. අප විසින් කෙසේ පිලිපැදිය යුතු ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කලහ. ... මහණෙනි, පහත් සිතීන් බිණීමෙහි ඇවැත් නො වේ. (24)

22. එසමයෙහි එක්තරා බමුණෙක් භික්ෂුන් පවරා මෙය කීය. “භවත් රහත්හු වැඩ හිඳින සේක්වා”යි ... “භවත් රහත්හු වලදන සේක්වා”යි ... “භවත් රහත්හු තාප්‍ය වෙත්වා”යි ... “භවත් රහත්හු යන සේක්වා”යි. ඒ භික්ෂුන්ට කුකුස් විය. අපි වනාහි නො රහනුමහ. මේ බමුණුතෙමේ අපට අරහත්වාදයෙන් කථා කරයි. අප විසින් කෙසේ නම් පිලිපැදිය යුතුද’යි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කලාහුය. ... මහණෙනි, පහත් සිතීන් බිණීමෙහි ඇවැත් නො වේ. (25-28)

23. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට උතුරුමිනිස්-දම් පවසයි. හෙ තෙමේ ද මෙසේ කීය: “ඇවැත්, මාගේ ද ආලවයෝ ප්‍රහීණයහ”යි, ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහිය. (29)

24. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට උතුරුමිනිස්දම් පවසයි. හෙ තෙමේ ද මෙසේ කීය: “ඇවැත්, මාගේ ද තෙල උතුරු-මිනිස්දම් විද්‍යාපන වේ”යි. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහිය. (30)

25. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට උතුරුමිනිස්දම් පවසයි. හෙ තෙමේ ද මෙසේ කීය. “ඇවැත් මම ද තෙල උතුරුමිනිස්-දම්හි පැණෙන්නෙමි”යි ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... මහණ, තෝ පරිජ්ඣාවැත් අවත්තෙහිය. (31)

26. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ඤයතකා එතදවොචුං: එහි භනෙන අගාරං අජ්ඣාචසාති.” “අභබ්බො ඛො ආචුසො මාදිසො අගාරං අජ්ඣාචසිතු”න්ති. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපපායස්සාති. (32)

27. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ඤයතකා එතද-වොචුං: “එහි භනෙන, කාමෙ පරිතුඤ්ජා”ති. “ආවටා මෙ ආචුසො කාමා”ති. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි. -පෙ- අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපපා-යස්සාති. (33)

28. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ඤයතකා එතද වොචුං: “අභිරමසි භනෙන”ති. “අභිරතො අහං ආචුසො පරමාය අභිරතියා”ති. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි. ‘යෙ ඛො තෙ භගවතො සාවකා තෙ එවං චදෙය්‍යො: අභඤ්චමති ත භගවතො සාවකො, කච්චී නු ඛො අහං පාරුජිකා ආපතතීං ආපනෙනා”ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසි. “කිඤ්චී තෙනා නං භික්ඛු”ති “අනුලුපනාධිපපායො අහං භගවා”ති. අනාපතති භික්ඛු අනුලුපනාධිපපායස්සාති. (34)

29. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු කතිකං කනාං අඤ්ඤ-තරස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡිංසු: “යො ඉමමනා ආවාසා පඨමං පකකම්ඣසති, නං මයං අරහාති ජාතීස්සමා”ති. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු මං අරහාති ජාතනතුති තමනා ආවාසා පඨමං පකකම්. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි. -පෙ- ආපතතීං නං භික්ඛු ආපනෙනා පාරුජිකන්ති, (35)

30. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රුජගහෙ විහරති වෙච්චනෙ කිලඤ්ඤකම්භිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ව ලකඛණො ආයස්මා ව මහාමොග්ගලානො ගිජ්ඣිකුටෙ පබ්බතෙ විහරන්ති. අඨ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො පුබ්බණ්ණසමයං කීවාසෙනා පනතච්චරමාදය යෙනායස්මා ලකඛණො තෙනුපසඬකම්, උපසඬකම්නා ආයස්මන්තං ලකඛණං එතදවොච: “ආයාමාචුසො ලකඛණ, රුජගහං පිණ්ඩාය පවිසිස්සාමා”ති. “එච්චමාචුසො”ති ඛො ආයස්මා ලකඛණො ආයස්මතො මහාමොග්ගලානස්ස පච්චස්සාසි.

31. අඨ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො ගිජ්ඣිකුටා පබ්බතා ඔරොගනෙනා අඤ්ඤතරස්මිං පදෙසෙ සිතං පානිකාසි. අඨ ඛො ආයස්මා ලකඛණො ආයස්මන්තං මහාමොග්ගලානං එතදවොච: “කො නු ඛො ආචුසො මොග්ගලාන, හෙතු කො පච්චයො සිතස්ස පාතුකමමායා”ති. “අකාලො ඛො ආචුසො ලකඛණ, එතස්ස පඤ්ඤායා,¹ භගවතො මං සන්තිකෙ එතං පඤ්ඤං පුච්ජා”ති.

1. පඤ්ඤායා ඔකකරණොය සා.

26. එසමයෙහි එක්තරු මහණකුට තැයෝ මෙය කීහු: “වහන්ස, එනු මැනව. හිඟිගෙයි වසනු මැනව. ඇවැත්තී, මා වැන්නෙක් හිඟිගෙයි වසන්නට නුසුදුසු වෙයි. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, අනුලලපතාධිප්‍රාය ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (32)

27. එසමයෙහි එක්තරු මහණකුට තැයෝ මෙය කීහු: “වහන්ස, එනු මැනව. පස්කම් සෑප අනුභව කරව”යි “ඇවැත්තී, මට කාමයෝ ඇවුරුණහ”යි, ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, අනුලලපතාධිප්‍රාය ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (33)

28. එසමයෙහි එක්තරු මහණකුට තැයෝ මෙය කීහු: “වහන්ස, අභිරුචිය කරව”යි “ඇවැත්තී, මම උතුම් අභිරුචියෙහි ඇලුනෙමි වෙමි”යි ඒ මහණහට කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් ඒ සච්චෝ වෙද්ද, ඔවුහු මෙසේ කියන්නාහුය. මම ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සච්චෝ නො වෙමි. කිම? “මම පරිඡ්ඤාවන් අවන්නෙමි ඥෙ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කෙළේ ය. මහණ, තෝ, කෙබඳු සිතාත්තෙහි ද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, “මම අනුලලපතාධිප්‍රාය ඇතියෙමි”යි මහණ, අනුලලපතාධිප්‍රාය ඇතියහුට ඇවැත් නො වේ. (34)

29. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු කතීකා කොට එක්තරු ආචාර්ය-යෙකි වස් විසුහ. යමෙක් මේ අවසින් පලමුව බැහැර යන්නේ ද “ඔහු රහතෙකැයි අපි දැන ගන්නමු”යි, එක්තරු මහණෙක් “මා රහතෙකැයි දැන ගනින්න”යි ඒ අවසින් පලමුව තික්මුනි. ඒ මහණහට කුකුළු විය. ... මහණ, තෝ පරිඡ්ඤාවන් අවන්නෙහිය. (35)

30. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර කලඤ්ඤානිවාස නම් වූ වෙළුමාරුමයෙහි වසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙරණුවෝ ද, ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ ද ගිජුකුළු-පච්චෙහි වෙසෙත්. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ පෙරවැඩ වේලෙහි හැඳ පෙරෙව පා සිටුරා ගෙණ ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙරන් වෙත එළඹියහ. එළඹ ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙරණුවන්ට මෙය කීහ: “ඇවැත් ලක්ෂණය, යම්හ. රජගහනුවරට පිටු පිණිස පිවිසෙන්නමි”යි. “ඇවැත්තී, එසේ”යි ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙමේ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ට පිළිවදන් දුනි.

31. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ ගිජුකුළුපච්චෝත් බස්නාහු එක්තරු පෙදෙසෙක දී සිතා පහල කලහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙමේ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ට මෙය කීය: ඇවැත්, මුගලන, සිතා පහල කිරීමේ හේතු කවරේ ද? ප්‍රත්‍යය කවරේදැ යි? ඇවැත් ලක්ෂණය, තෙල පාතයට කල් නො වේ ම ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි දී මාගෙන් තෙල පාතය විවාරව’යි.

32. අඵ ඛො ආයස්මා ච ලක්ඛණො ආයස්මා ච මහාමොග්ගලානො රුජගහෙ පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාභතතං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තා යෙන භගවා තෙත්ථ පඤ්ඤාමංසු. උපසඤ්ඤාමා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීන්තො ඛො ආයස්මා ලක්ඛණො ආයස්මන්තං මහාමොග්ගලානං එතදවොච: “ඉධායස්මා මහාමොග්ගලානො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොහන්තො අඤ්ඤාතරස්මිං පදෙසෙ සීතං පානිකාසී. කො නු ඛො ආට්ඨසො මොග්ගලාන, හෙතු කො පච්චයො සීතස්ස පානුකම්මායා”ති. ඉදහං¹ ආට්ඨසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොහන්තො අද්දසං අට්ඨිකසඤ්ඤාමං වෙහාසං ගච්ඡන්ති. තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීත්වා අනුපතීත්වා එංසුලනාරිකාසී විතුදන්ති². සා සුදං අට්ටස්සරං කරොති. තස්ස මග්ගං ආට්ඨසො එතදහොසී: “අච්ඡරියං වත භො අබ්බුතං වත භො, එවරුපොපි තාම සන්තො භවිස්සති, එවරුපොපි තාම යකොඛා භවිස්සති, එවරුපොපි තාම අත්තභාවපටිලාභො භවිස්සති”ති. භික්ඛු උජ්ඣායන්ති, ඛියන්ති, විපාවෙන්ති: “උත්තරිමනුස්සධම්මං ආයස්මා මහාමොග්ගලානො උලලපතී”ති.

33. අඵ ඛො භගවා භික්ඛු ආමන්තොසී: වනභුහුතා වත භික්ඛවෙ සාවකා විහරන්ති, ඤ්ඤාණභුතා වත භික්ඛවෙ සාවකා විහරන්ති, යහු හි තාම සාවකො එවරුපං ඤ්ඤාණී වා, දකඛතී වා, සකඛී වා කරිස්සති. පුබ්බෙච්ච මෙ සො භික්ඛවෙ සන්තො දිට්ඨො අහොසී. අපිවාහං ත ව්‍යාකාසීං. අභඤ්ඤාතං ව්‍යාකරොය්‍යං, පරෙ ච මෙ ත සද්දහෙය්‍යං. යෙ මෙ ත සද්දහෙය්‍යං, තෙසං තං අස්ස දීඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛාය. එසො භික්ඛවෙ සන්තො ඉමස්මිංගෙව රුජගහෙ ගොඝාතකො අහොසී. සො තස්ස කම්මස්ස විපාකෙත බ්‍රහ්මි වස්සාති බ්‍රහ්මි වස්සාසතාති බ්‍රහ්මි වස්සාසහස්සාති බ්‍රහ්මි වස්සාසතසහස්සාති තීරයෙ පච්චිත්වා තස්සෙච කම්මස්ස විපාකාවඤ්ඤෙත එවරුපං අත්තභාව-පටිලාභං පටිසංවෙදෙති. සච්චං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආග. අනාපන්ති භික්ඛවෙ මොග්ගලානස්සාති. (36)

34. ඉදහං, ආට්ඨසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොහන්තො අද්දසං මංසපෙසිං වෙහාසං ගච්ඡන්ති, තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීත්වා අනුපතීත්වා විතචෙන්නති විරුජෙන්නති³. සා සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ-එසො භික්ඛවෙ සන්තො ඉමස්මිංගෙව රුජගහෙ ගොඝාතකො අහොසී. (37)

35. ඉදහං ආට්ඨසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොහන්තො අද්දසං මංසපිණ්ඩං වෙහාසං ගච්ඡන්තං, තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීත්වා අනු-පතීත්වා විතචෙන්නති විරුජෙන්නති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ-එසො භික්ඛවෙ සන්තො ඉමස්මිංගෙව රුජගහෙ සාකුණිකො අහොසී. (38)

36. ඉදහං ආට්ඨසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොහන්තො අද්දසං නිච්ඡවිං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං, තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීත්වා අනුපතීත්වා විතචෙන්නති විරුජෙන්නති.⁴ සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ-එසො භික්ඛවෙ සන්තො ඉමස්මිංගෙව රුජගහෙ ඔරබ්භිකො අහොසී. (39)

1. ඉධාහං. සීචු. (සබ්බන්ධාපි) 2. විතුදෙන්නති විහරෙන්නති විරුජෙන්නති. සා. 3. විහරෙන්නති 4. විහරෙන්නති. මජ්ඣ. උට්ඨ ව එච්.

32. ඉක්බිති ඇවැත් ලක්ෂණ තෙරණුවෝ ද, ඇවැත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ ද රජගහනුවර පිටු පිණිස හැසිර පසුබත් කල පිටු සිහිතේන් පෙරලා ආවාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාහුය. එලඹ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැද එකත්පසෙක හුන්තාහුය. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් ලක්ෂණ තෙරණුවෝ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ට මෙය කීහ: මෙහි ආයුෂමත් මුගලන් තෙරණුවෝ හිජ්ඣුඵ පච්චෙන් බස්තාහු එක්තරු පෙදෙසකදී සිතා පහල කලහ. ඇවැත් මුගලන, සිතා පහල කිරීමට හේතු කවරේ ද? ප්‍රත්‍යය කවරේ ද? ඇවැත්නි, මම මෙහි හිජ්ඣුඵ පච්චෙන් බස්තෙම අහසින් ගමන් කරණ ඇට සැකිල්ලක් දුටිමි. එය හිජ්ඣුඵයෝ ද, කවුඩෝ ද උකුස්සෝ ද, පුත්‍රබාද පුත්‍රබාද ඉල ඇට අතරෙන් විනිවිද යෙත්. ඒ ඇට-සැකිල්ල බැගැහඬ කරයි. ඇවැත්නි, ඒ මට මේ සිත විය: “පින්වත, ඒකාන්තයෙන් ආශ්‍රයෙහි යෙහි. අද්දුතයෙහි. මෙබඳු නම් සත්ත්වයෙක් වන්නේ ද? මෙබඳු නම් යක්ෂයෙක් වන්නේ ද? මෙබඳු නම් අත්බැව් පිළි-ලැබුවෙක් වන්නේ ද” යි හිඤ්ඤ අවමන් කෙරෙත්. අයුණු කියත්. නුගුණ පතුරුවත්: “ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ උතුරුමිනිස්දම් දක්වති” යි.

33. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිඤ්ඤන් ඇමතු යේක. “මහණෙනි, ඒකාන්තයෙන් සච්චෝ ඇඬ ඇති ව වෙසෙත්. මහණෙනි, ඒකාන්තයෙන් සච්චෝ නුවණ ඇති ව වෙසෙත්. යම් හෙයකින් ශ්‍රාවක තෙමේ මෙ බන්දක් දන්නේ හෝ දන්නේ හෝ සාක්ෂ්‍යය හෝ කරන්නේ ද, මහණෙනි, පෙර ම මා විසින් ඒ සත්ත්වතෙමේ දක්තා ලද්දේ විය. එතකුදු වුවත් මම එය ප්‍රකාශ නො කෙලෙමි. මම තෙල කරුණ ප්‍රකාශ කෙලෙමි නම් අත්‍යයෝ මාගේ වචනය නො අදහත්තාහු ය. යම් කෙනෙක් මාගේ වචනය නො අදහත්තාහු ද ඔවුන්ට එය දිගුකලක් අහිත පිණිස දුක් පිණිස වන්නේය. මහණෙනි, මේ සත්ත්ව තෙමේ මේ රජගහනුවර ම ගොඝාතකයා විය. හෙ තෙමේ ඒ කම් විපාකයෙන් බොහෝ අවුරුදු ගණන් බොහෝ අවුරුදු සියගණන් බොහෝ අවුරුදු දහස් ගණන්, බොහෝ අවුරුදු සුවහස් ගණන් නරකයෙහි පැසි ඒ කම්යාගේ ම ශෛෂ වූ විපාකයෙන් මෙබඳු අත්බැව් ලැබීමක් විඳිමි. මහණෙනි, මුගලන් තෙමේ සත්‍යයක් කියමි. මහණෙනි, මුගලනට ඇවැත් නැති.” (36)

34. මහණෙනි, මම මෙහි හිජ්ඣුඵපච්චෙන් බස්තෙම අහස යන මස් පිඬක් කරණ මස්වැදුල්ලක් දිටිමි. හිජ්ඣුඵයෝ ද, කවුඩෝ ද, උකුස්සෝ ද පැහ පැහ එය කබා ගෙණ කත්, ඉරු කත්. ඒ මස්වැදුල්ල බැගැහඬ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සත්ත්ව තෙමේ මේ රජගහනුවර ම ගොඝාතක-යෙක් විය. (37)

35. ඇවැත්නි, මම මෙහි හිජ්ඣුඵපච්චෙන් බස්තෙම අහස යන මස් පිඬක් දිටිමි. ඒ මේ මස් පිඬ හිජ්ඣුඵයෝ ද කවුඩෝ ද උකුස්සෝ ද තුඹින් සිඳිත්. කබත්. ඒ මස් පිඬ බැගැ හඬ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සත්ත්ව තෙමේ මේ රජගහනුවර ම ලිහිණි වැද්දෙක් විය. (38)

36. ඇවැත්නි, මම මෙහි හිජ්ඣුඵපච්චෙන් බස්තෙම අහස යන සිව්තැති පුරුෂයකු දිටිමි. ඒ මේ පුරුෂයා හිජ්ඣුඵයෝ ද කවුඩෝ ද උකුස්සෝද පැහ පැහ තුඹින් සිඳිත්. කබත්. ඒ පුරුෂ තෙමේ බැගැහඬ කරයි. ... මහණෙනි, තෙල සත්ත්ව තෙමේ මේ රජගහ නුවර ම එඵවන් මරන්නෙක් විය. (39)

37. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොහනොතා අද්දසං අසිලොමං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. තස්ස තෙ අසී උප්පතීනා උප්පතීනා තස්සෙව කායෙ නිපතන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ සුකරිකො අහොසි (40)

38 ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොහනොතා අද්දසං සතති-ලොමං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. තස්ස තා සතතියො උප්පතීනා උප්පතීනා තස්සෙව කායෙ නිපතන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිං යෙව රාජගහෙ මාගවිකො අහොසි. (41)

39. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොහනොතා අද්දසං උසුලොමං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. තස්ස තෙ උසු උප්පතීනා උප්පතීනා තස්සෙව කායෙ නිපතන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ කාරණීකො අහොසි. (42)

40. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොහනොතා අද්දසං සුවිලොමං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. තස්ස තා සුවියො උප්පතීනා උප්පතීනා තස්සෙව කායෙ නිපතන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ සාරවිකො අහොසි. (43)

41. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොහනොතා අද්දසං සුවිලොමං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. තස්ස තා සුවියො සීසෙ පවිසීනා මුඛතො නික්ඛමන්ති, මුඛෙ පවිසීනා උරතො නික්ඛමන්ති, උරෙ පවිසීනා උදරතො නික්ඛමන්ති, උදරෙ පවිසීනා උෂරුභි නික්ඛමන්ති, උෂරුසු පවිසීනා ජඞ්ඝාභි නික්ඛමන්ති, ජඞ්ඝාසු පවිසීනා පාදෙභි නික්ඛමන්ති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ සුවකො අහොසි. (44)

42. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොහනොතා අද්දසං කුඛාණං පුරිසං වෙහාසං ගච්ඡන්තං. සො ගච්ඡන්තොපි තෙව අණොඛ ඛණො ආරොපෙ-නා ගච්ඡති, නිසීදනොපි තෙසෙව අණොඛසු නිසීදති. තමෙතං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතීනා අනුපතීනා විතචෙජන්ති විරාජෙන්නති.¹ සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ ගාමකුටකො අහොසි. (45)

43. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොහනොතා අද්දසං පුරිසං ගුඵකුපෙ සසීසකං නිමුඛං -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ පාරදුරිකො අහොසි, (46)

44. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොහනොතා අද්දසං පුරිසං ගුඵකුපෙ සසීසකං නිමුඛං උහොභි හතෙභි ගුඵං බාදන්තං -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සතොතා ඉමස්මිංයෙව රාජගහෙ දුට්ඨමුභවණො අහොසි. සො කස්සපස්ස සමමාසමුඛාස්ස පාවචනෙ භික්ඛුසඞ්ඝං භතොතන නිමනොතනා දොණ්ණියො² ගුඵස්ස පුරාපෙඨා කාලං ආරොවාපෙඨා එතදවොච: අතො³ භොනොතා යාවදත්ථං භුඤ්ඤතු වෙච ගරන්තු වා”ති. (47)

1. විතුදෙතති විහජෙජන්ති විරාජෙන්නති. සඤ. 2. දොණ්ණිය (ඉතිපි සිමු.)
3. ඉපතා. සඤ. අහො. (ඉතිපි සඤ.)

37. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන අසිලොම් පුරාභයකු දිවිමි. ඔහුගේ අසිහු නැගී නැගී ඔහුගේ ම සිරුරැ හෙත්. හෙතෙමේ බැගැහඩ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සතනු තෙමේ මේ රජගහනුවර ම උරන් මරන්තෙක් විය. (40)

38. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන සැත්-ලොම් පුරාභයකු දිවිමි. ඔහුගේ ඒ සැත්හු නැගී නැගී ඔහුගේ ම සිරුරැ හෙත්. ඒ පුරාභ තෙමේ බැගැහඩ කෙරෙයි. මහණෙනි, තෙල සතනු තෙමේ මේ රජගහනුවර ම මුළු වැද්දෙක් විය. (41)

39. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන උසුලොම් පුරාභයකු දිවිමි. ඔහුගේ ඒ ශරයෝ නැගී නැගී ඔහුගේ ම සිරුරැ හෙත්. හෙ තෙමේ බැගැහඩ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සතනු තෙමේ මේ රජගහනුවර ම කම්කවුලු කොට මරන්තෙක් විය. (42)

40. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන ගිදිලොම් පුරාභයකු දිවිමි. ඔහුගේ ඒ ගිදිහු නැගී නැගී ඔහුගේ ම සිරුරැ හෙත්. හෙ තෙමේ බැගැහඩ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සතනු තෙමේ මේ රජගහ-නුවර ම අසුන් තික්මවන්තෙක් (වඩකයෙක්) විය. (43)

41. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන ගිදිලොම් පුරාභයකු දිවිමි. ඔහුගේ ඒ ගිදිහු හිසැ පිවිස මුවින් තික්මෙත්. මුවෙහි පිවිස ලයෙන් තික්මෙත්. ලෙහි පිවිස කුසෙන් තික්මෙත්. කුස පිවිස වටොරින් තික්මෙත්. වටොර පිවිස කෙණ්ඩාවලින් තික්මෙත්. කෙණ්ඩාහි පිවිස පාවලින් තික්මෙත්. හෙ තෙමේ බැගැහඩ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සතනු තෙමේ මේ රජගහ නුවර ම පිසුනු කියන්තෙක් විය. (44)

42. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන කුඹාණ්ඩ පුරාභයකු දිවිමි. හෙ තෙමේ යමින් ද එම අණ්ඩයන් කොන්දෙහි තහා ගෙණ යෙයි. ගිදිත්තේ ද එම අණ්ඩයන්හි ගිදියි. එය ගිජුලිහිණියෝ ද කවුබෝ ද උකුස්සෝ ද කුඹින් සිදිත්. කබන්. හෙ තෙමේ බැගැහඩ කෙරෙයි. ... මහණෙනි, තෙල සතනු තෙමේ මෙම රජගහනුවර කුළු විනිසකරුවෙක් විය. (45)

43. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අසුචි වලක හිස හෙක් ගැලුණු පුරාභයකු දිවිමි. ... මහණෙනි, තෙල සතනු තෙමේ මෙම රජගහනුවර පරමුවන් සෙවුකෙක් විය. (46)

44. ඇවැත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අසුචි වලක හිස තෙක් ගැලුණු දෙ අතින් අසුචි බුදිත පුරාභයකු දිවිමි. ... මහණෙනි, තෙල සතනු තෙමේ මෙම රජගහනුවර දුෂට බ්‍රාහ්මණයෙක් විය. හෙ තෙමේ කසුරු-සම්බුදුන්ගේ සස්තෙහි තික්සගත බතින් පවරා අසුචියෙන් ඔරු පුරවා කල් දන්වා මෙය කිය. "පින්වත්හු මින් ඇතිතාක් බුදිත්වා," ගෙණ යෙත්වා,"යි. (47)

45. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අඤ්ඤං නිවජ්චිං ඉජ්චිං වෙහාසං ගච්ඡන්තිං. තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතිනා අනුපතිනා විතචෙජ්ඣන්ති විරාජෙන්නති. සා සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසා භික්ඛවෙ ඉජ්චි ඉමෙසමිංසෙව රාජගගෙ අතිවාරිති අහොසි. (48)

46. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අඤ්ඤං ඉජ්චිං දුග්ගකං මිඤ්ඤලිං වෙහාසං ගච්ඡන්තිං. තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතිනා අනුපතිනා විතචෙජ්ඣන්ති විරාජෙන්නති. සා සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසා භික්ඛවෙ ඉජ්චි ඉමෙසමිංසෙව රාජගගෙ ඉක්ඛණ්ණිකා අහොසි. (49)

47. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අඤ්ඤං ඉජ්චිං උපපකකං ඔක්ඛිලිතිං ඔක්ඛිරිතිං වෙහාසං ගච්ඡන්තිං. සා සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසා භික්ඛවෙ ඉජ්චි කාලිඛගස්ස රඤ්ඤෙ අග්ගමනෙසි අහොසි. සා ඉස්සාපකතා සපතතිං අඛ්ඤාරකටාගෙන ඔකිරි. (50)

48. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අඤ්ඤං අසීසකං කචකං වෙහාසං ගච්ඡන්තිං. තස්ස උරෙ අකඛිති වෙච ගොනති මුඛඤ්ඤා. තමෙනං ගිජ්ඣාපි කාකාපි කුලලාපි අනුපතිනා අනුපතිනා විතචෙජ්ඣන්ති විරාජෙන්නති. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ සනො ඉමෙසමිංසෙව රාජගගෙ භාණ්ණො නාම වොරසාතකො අහොසි. (51)

49. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අඤ්ඤං භික්ඛුං වෙහාසං ගච්ඡන්තිං. තස්ස සමසාපිචි ආදිතතා සමපජ්ජලිතා සජොතිභුතා, පනොපි ආදිතතා සමපජ්ජලිතො සජොතිභුතො, කායබ්බකිනමපි ආදිතතං සමපජ්ජලිතං සජොතිභුතං, කායොපි ආදිතතො සමපජ්ජලිතො සජොති-භුතො. සො සුදං අට්ටස්සරං කරොති -පෙ- එසො භික්ඛවෙ භික්ඛු කස්සපස්ස සමමාසමුද්ධස්ස පාචචනෙ පාපභික්ඛු අහොසි. (52)

50. ඉදහං ආවුසො ගිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොගනො අඤ්ඤං භික්ඛුණ්ණිං -පෙ- අඤ්ඤං සිකිනිතො -පෙ- අඤ්ඤං සාමණෙරං -පෙ- අඤ්ඤං සාමණෙරිං වෙහාසං ගච්ඡන්තිං. තස්සා සමසාපිචි ආදිතතා සමපජ්ජලිතා සජොතිභුතා, පනොපි ආදිතතා සමපජ්ජලිතො සජොතිභුතො, කායබ්බකිනමපි ආදිතතං සමපජ්ජලිතං සජොතිභුතං, කායොපි ආදිතතො සමපජ්ජලිතො, සජොතිභුතො. සා සුදං අට්ටස්සරං කරොති. තස්ස මග්ගං ආවුසො එතදහොසි: “අච්ඡරියං වත හො, අඛඤ්ඤං වත හො, එවරුපොපි නාම සනො හච්ඡිස්සති, එවරුපොපි නාම යනො හච්ඡිස්සති, එවරුපොපි නාම අත්තභාවපට්ටලාගො හච්ඡිස්සති”ති. භික්ඛු උජ්ඣායන්ති ඩීඤ්ඤා විප්ලාවෙන්ති: උත්තරිමක්ඛුස්සාධමං ආයස්මා මහාමොග්ගලානො උලලපතීති.

45. ඇවෑත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන සිවිතානි අභනක් දිවිමි. ඇය ගිජුලිහිණියෝ ද කවුඩෝ ද උකුස්සෝ ද තුඩින් සිඳිත්. කඩත්. ඔ බැගැපත්ව හබසි. ... මහණෙනි, තෙල අභන මෙම රජගහනුවර හිමියා ඉක්ම යන්නියක් වුවා ය. (48)

46. ඇවෑත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන පිලිකුල් දුගද හමන අභනක් දිවිමි. ඇය ගිජුලිහිණියෝ ද කවුඩෝ ද උකුස්සෝ ද තුඩින් සිඳිත්. කඩත්. ඔ බැගැපත්ව හබසි. ... මහණෙනි, තෙල අභන මෙම රජගහනුවර යක්දුස්සක් වුවා ය. (49)

47. ඇවෑත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි දැඩි ගිත්තෙන් පැලහුනු තෙත බස්තා, ගිනි අගුරෙන් භාවසුනු, අභනක් දිවිමි. ඔ බැගැපත්ව හබසි. ... මහණෙනි, තෙල අභන කලිගු රජහුගේ අගමෙහෙසිය වුවාය. ඔ තොමෝ ඉසි සිහින් මඩනා ලද්දේ සපත්තියක මහ අගුරා කබලක් හෙළා ය. (50)

48. ඇවෑත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි, අහස යන හිස සුන් කවකියකු දිවිමි. ඔහුගේ ලෙහි තෙත් ද මුව ද වෙත්. ඔහු ගිජුලිහිණියෝ ද කවුඩෝ ද උකුස්සෝ ද තුඩින් සිඳිත්. කඩත්. හෙ තෙමේ බැගැපත්ව හබසි. ... මහණෙනි, තෙල සත්තව තෙමේ මෙම රජගහනුවර භාණික නම් වොරසාතකයෙක් විය. (51)

49. ඇවෑත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි අහස යන මහණකු දිවිමි. ඔහුගේ සහල ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූල් සහිතය. පය ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූල් සහිතය, කාබාන ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූල් සහිතය, කය ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූලින් ද වෙළුනේ ය. හෙ තෙමේ බැගැපත්ව හබසි මහණෙනි, තෙල මහණ හෙමේ කසුප් සම්බුදුන්ගේ සස්තෙහි පවිටු මහණෙක් විය. (52)

50. ඇවෑත්ති, මම මෙහි ගිජුකුළුපව්වෙන් බස්නෙමි මෙහෙණක දිවිමි. ... සිකබමානාවක දිවිමි. ... හෙරණකු දිවිමි. “අහස යන හෙරණියක දිවිමි. ... ඇගේ සහල ද, ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූලින් වෙළුනාය. පය ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූලින් වෙළුනේ ය. කාබාන ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූලින් වෙළුනේ ය. කය ද ඇවිලින, දිලිසින, ගිනිදූලින් වෙළුනේය. ඔ බැගැපත්ව හබසි. ඇවෑත්ති, ඒ මට මෙබඳු සිතෙක් විය. පින්වත, පුදුමයකි. පින්වත, තොවු විරුවකි. මෙබඳු සත්තවයෙක් නම් වන්නේය. මෙබඳු යක්ෂයෙක් වන්නේය. මෙබඳු අත්බව ලැබුවෙක් නම් වන්නේ”යි හිසුහු අවමන් කෙරෙත්, අයුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්: “ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ උතුරාමිනිස්දම් එළවා දක්වති”යි.

අඵ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙහයි. වනුචුභුතා වත භික්ඛවෙ සාවකා විහරන්ති, ඤාණභුතා වත භික්ඛවෙ සාවකා විහරන්ති, යත්‍ර හී තාම සාවකො ඵවරුපං ඤාසාති වා දකඛති වා සභංඛිං වා කරිසාසති. පුබ්බෙව මෙ සා භික්ඛවෙ සාමනෙරී දිට්ඨා අහොසි, අපිවාහං න බ්‍යාසාසිං. අභඤ්චතං බ්‍යාසරෙය්‍යං, පරෙ ව මෙ න සද්දහෙය්‍යං, යෙ මෙ න සද්දහෙය්‍යං, තෙසං නං අසා දීඝරතං අභිතාය දුතඛාය. ඵසා භික්ඛවෙ සාමනෙරී කසාපසා සම්මාසම්බුද්ධිසා පාවචනෙ පාපසාමනෙරී අහොසි. සා තසා කම්මසා විපාකෙන ඛුක්ඛි වසාති ඛුක්ඛි වසාසතාති ඛුක්ඛි වසාසහසාසාති ඛුක්ඛි වසාසතසහසාසාති තීරයෙ පච්චිත්ථා තසෙව කම්මසා විපාසාවසෙසෙන ඵවරුපං අත්තභාවපච්ච්‍යාහං පටිසංවෙදෙති. සච්චං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආහ. අනාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානසාසාති. (53-56)

51. අඵ බො ආයසමා මහාමොග්ගලානො භික්ඛු ආමනෙහයි. යතායං ආටුසො තපොද සඤ්ඤා, සො දහො අච්චොදකො සීතොදකො සාතොදකො සෙනකො සුපතීච්චො රමණීයො පහුතමච්චකච්චපො, වකකමන්තාති ව පදුමාති පුපඵන්ති. භික්ඛු උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති, කඵං හී තාම ආයසමා මහාමොග්ගලානො ඵචං වකඛති. “යතායං ආටුසො තපොද සඤ්ඤා, සො දහො අච්චොදකො සීතොදකො සාතොදකො සෙනකො සුපතීච්චො රමණීයො පහුතමච්චකච්චපො, වකකමන්තාති ව පදුමාති පුපඵන්ති”ති. “අඵ ඵ පතායං තපොද කුට්ඨා¹ සඤ්ඤා. උතතරිමනුසංධම්මං ආයසමා මහාමොග්ගලානො උලපතී”ති. භගවතො ඵතමච්චං ආරොචෙත්‍රං: “යතායං භික්ඛවෙ තපොද සඤ්ඤා, සො දහො අච්චොදකො සීතොදකො සාතොදකො සෙනකො සුපතීච්චො රමණීයො පහුතමච්චකච්චපො, වකකමන්තාති ව පදුමාති පුපඵන්ති, අපිවාහං භික්ඛවෙ තපොද දභිත්තං මහාතීරයානං අත්තරිකාය ආගච්චති, තෙතායං තපොද කුට්ඨා සඤ්ඤා. සච්චං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආහ. අනාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානසාසාති”ති. (57)

52. තෙන බො පත සමයෙන රාජා මාගධො තෙතීයො භික්ඛුසාගෙ ලිච්චීති සද්ධිං සඛ්‍යාමෙතො පහග්ගො ගොති.² අඵ රාජා පච්චා සෙතං සංකඛ්චිත්ථා ලිච්චවයො පරාජෙසි, සඛ්‍යාමෙ ව තඤ්ඤී වරති “රඤ්ඤා ලිච්චී පහග්ගා”ති. අඵ බො ආයසමා මහාමොග්ගලානො භික්ඛු ආමනෙහයි. “රාජා ආටුසො ලිච්චීති පහග්ගා”ති. භික්ඛු උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති: “කඵං හී තාම ආයසමා මහාමොග්ගලානො ඵචං වකඛති”: “රාජා ආටුසො ලිච්චීති පහග්ගා”ති. සඛ්‍යාමෙ ව තඤ්ඤී වරති රඤ්ඤා ලිච්චී පහග්ගා”ති. උතතරි- මනුසංධම්මං ආයසමා මහාමොග්ගලානො උලපතීති. භගවතො ඵතමච්චං ආරොචෙත්‍රං. පඨමං භික්ඛවෙ රාජා ලිච්චීති පහග්ගො. අඵ රාජා පච්චා සෙතං සඛ්‍යාමෙතො ලිච්චවයො පරාජෙසි. සච්චං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආහ. අනාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානසාසාති. (58)

1. කුට්ඨා. සා. කඤ්ඤා, කච්චි. 2. අහොසි. මජ්ඣ. 3. තඤ්ඤී. මජ්ඣ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, සච්චෝඤ්ඤා ඇති ව නුවණැති ව වෙසෙත්. යම් කලෙක සච්චෙක් මෙබන්දක් දැනගන්නේ හෝ වේ ද දන්නේ හෝ වේ ද පහක් කරන්නේ හෝ වේ ද මහණෙනි, පෙර ම මා විසින් ඒ හෙරුණි තොමෝ දක්නා ලද්දේ ය. එහෙත් මම එය නො පැවැසිමි. මම එය පවසන්නෙමි නමුදු අත්‍යයෝ මබස නො හදහන්නාහු ය. යම් කෙනෙක් මබස නො හදහන්නාහු නම් ඔවුන්ට දිගුකලක් අවැඩ පිණිස දුක් පිණිස වන්නේ ය. මහණෙනි, කෙල හෙරුණි තොමෝ කසුප් සම්මුදුන්ගේ සස්තෙහි පවිටු හෙරුණක් විය. ඔහු තොමෝ බොහෝ ගණන් අවුරුදු බොහෝ සියගණන් අවුරුදු බොහෝ දහස් ගණන් අවුරුදු බොහෝ සුවහස් ගණන් අවුරුදු තීරයෙහි පැසි ඒ කම්මාගේ විපාකය ශේෂවීමෙන් මෙබඳු ආත්මභාවයක් ලබයි. මූගලන් තෙමේ සැබවක් කිය. මහණෙනි, මූගලන්හට ඇවැත් නැත. (53-56)

51. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මහමූගලන් තෙරණුවෝ භික්ෂූන් ඇමතුහ: ඇවැත්නි, මේ තපෝද්‍ය නදිය යම් තැනක පටන් ගලා බසී ද, ඒ විල පහන් දිය ඇත්තකි. සිහිල් දිය ඇත්තකි. මිහිරි දිය ඇත්තකි. පිරිසිදු වූවකි. මනා තොටු ඇත්තකි. සිත්කලු වූවකි. බොහෝ මස් කැසුමුවන් ඇත්තකි. රියසක් සා පියුම් පිපෙයි කීහ “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් මහමූගලන් තෙමේ මෙසේ නියන්නේද”යි, භික්ෂූහු අවමන් කෙරෙත්, අයුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්: ඇවැත්නි, මේ තපෝද්‍යනදිය යම් තැනක පටන් ගලා බසී ද ඒ විල පහන් දිය ඇත්තකි, සිහිල් දිය ඇත්තකි, මිහිරි දිය ඇත්තකි, පිරිසිදු වූවකි, මනා තොටු ඇත්තකි, සිත්කලු වූවකි. බොහෝ මස් කැසුමුවන් ඇත්තකි. රියසක් සා පියුම් පිපේය”යි. එහෙත් මේ තපෝද්‍ය නදිය කැකැරී ගලා බසී. ආයුෂ්මත් මහමූගලන් තෙමේ උතුරුමිනිස්දම් එළවා දක්වයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කලාහු ය. මහණෙනි, මේ තපෝද්‍ය-නදිය යම් තැනක පටන් ගලා බසී ද, ඒ තපෝද්‍ය විල පහන් දිය ඇත්තකි. සිහිල් දිය ඇත්තකි. මිහිරි දිය ඇත්තකි. පිරිසිදු දිය ඇත්තකි. මනා තොටු ඇත්තකි. සිත්කලු වූවකි. බොහෝ මස් කැසුමුවන් ඇත්තකි. රියසක් සා පියුම් පිපෙයි. මහණෙනි, එතකුදු වුවත් මේ තපෝද්‍යනදිය මහ තීරය දෙකකට මැදිව ගලා එයි. එහෙයින් මේ තපෝද්‍යනදිය කැකැරී ගලයි. මහණෙනි, මූගලන් තෙමේ සැබවක් කිය. මහණෙනි, මූගලන්හට ඇවැත් නො වේ. (57)

52. එසමයෙහි මහධාමිපති සේනා ඇති බිම්සර රජ තෙමේ ලිච්චීන් සමග යුද කරන්නේ බිඳී ගියේ වෙයි. ඉක්බිති රජ තෙමේ යලිත් සෙනග රැස් කොට ගෙන ලිච්චීන් පැරද විය. රජහු විසින් ලිච්චීහු පරදවන ලදහයි ජය බෙරය පැනිබෙරයි. එකල්හි ආයුෂ්මත් මහමූගලන් තොණුවෝ භික්ෂූන් ඇමතුහ. “ඇවැත්නි, රජ තෙමේ ලිච්චීන් විසින් පරදවන ලද්දේ”යි. “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් මහමූගලන් තෙරණුවෝ මෙසේ කියන්නාහුද”යි. භික්ෂූහු අවමන් කෙරෙත්. අයුණු කියත්. නුගුණ පතුරුවත්. “ඇවැත්නි, රජ තෙමේ ලිච්චීන් විසින් පරදවන ලද්දේය”යි. යුදබිමෙහි ද රජු විසින් ලිච්චීහු පරදවන ලද්දහු යි ජය බෙර පැනිබෙරේ. ආයුෂ්මත් මහමූගලන් තෙරණුවෝ උතුරුමිනිස්දම් ඔසවා දක්වති”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කලාහු ය. මහණෙනි, පලමුකොට රජ තෙමේ ලිච්චීන් විසින් පරදවන ලද්දේ ය. ඉක්බිති රජ තෙමේ යලිත් සෙනග රැස් කොට ලිච්චීන් පැරද විය. මහණෙනි, මූගලන් තෙමේ සැබවක් කිය. මහණෙනි, මූගලන්හට ඇවැත් නො වේ. (58)

54. අඵ බො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො භික්ඛු ආමනෙතසි. ඉදහං ආවුසො සප්පිතිකාය නදියා නිරෙ ආනෙඤ්ජං සමාධිං සමාපනො නාගානං ඔගයා උත්තරන්තානං කොඤ්චං කරොන්තානං සද්දං අසොසිනති. භික්ඛු උජ්ඣායනන් ඛියනති විපාවෙනති: “කථං භි නාම ආයස්මා මහාමොග්ගලානො ආනෙඤ්ජං සමාධිං සමාපනො සද්දං සොසසති. උත්තරිමනුස්සධම්මං ආයස්මා මහාමොග්ගලානො උලුපති”ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “අනෙසො භික්ඛවෙ සමාධි, සො ච බො අපරිසුද්ධො. සද්ධං භික්ඛවෙ මොග්ගලානො ආග. අනාපතති භික්ඛවෙ මොග්ගලානස්සා”ති. (59)

55. අඵ බො ආයස්මා සොභිතො භික්ඛු ආමනෙතසි: “අහං ආවුසො පඤ්චකප්පසකාති අනුස්සරාමි”ති. භික්ඛු උජ්ඣායනන් ඛියනති විපාවෙනති: “කථං භි නාම ආයස්මා සොභිතො එවං චක්ඛති: අහං ආවුසො පඤ්චකප්පසකාති අනුස්සරාමි”ති. “උත්තරිමනුස්සධම්මං ආයස්මා සොභිතො උලුපති”ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං: “අනෙසා භික්ඛවෙ සොභිතස්ස, සා ච බො එකායෙව ජාති. සද්ධං භික්ඛවෙ සොභිතො ආග. අනාපතති භික්ඛවෙ සොභිතස්සාති. (60)

වතුන්පාරාජිකං සමන්තං.

උද්දිඨ්ඨා බො ආයස්මහො වන්තාගේ පාග්ජිකා ධම්මා, යෙසං ගික්ඛු අඤ්ඤාතරං වා අඤ්ඤාතරං වා ආපජ්ජිකා න ලහති ගික්ඛුති සද්ධිං සංවාසං, යථා පුරෙ තථා පච්ජා පාග්ජිකො හොති අසංවාසො. තස්ථා-යස්මහො පුච්ජාමි කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා? දුතීයමපි පුච්ජාමි කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා? තතීයමපි පුච්ජාමි කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා? පරිසුද්ධත්ථායස්මහො, භස්මා තුණ්හි. එවමෙතං ධාරයාමිති.

පාග්ජිකං හිට්ඨිතං.

තස්සුද්දතං:

මෙප්පිකාදිනාදනඤ්ච මනුස්සවිග්ගහුනතරි,
පාරාජිකාති වන්තාරි ඡේජ්චක්ඛු අසංසයාති.

පාරාජිකකණ්ණො නිට්ඨිතො.

54. ඉක්බිති ආයුෂ්මන් මහමුගලන් තෙරණුවෝ හික්කුන් ඇමතුහ. “ඇවැත්නි, මම මෙහි සඵපිතිකා ගං තෙර නො සැලෙන සිටු වන සමවකට සමවන්තෙමි ගහට බැස එතරවන කුඤ්චනාද කරණ ඇතුන්ගේ හඬ ඇසීම”යි. “කෙසේ ශබ්දයක් අසන්නේ ද, හික්කුනු අවමන් කෙරෙත්. අයුණු කියත්. නුගුණ පතුරුවත්. “කෙසේ නම් ආයුෂ්මන් මහමුගලන් තෙමේ නො සැලෙන සිවුවන සමවකට සමවන්තේ අසා ද, ආයුෂ්මන් මහමුගලන් තෙමේ උතුරු-මිනිස්දම් දක්වා”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පුවන සැල කලානු ය. මහණෙනි, එබඳු සමාධියෙක් ඇත. හෙද වනාහි නොපිරිසුදු ය. මහණෙනි, මුගලන් තෙමේ සැබවක් කිය. මහණෙනි, මුගලන්හට ඇවැත් නො වේ. (59)

55. ඉක්බිති ආයුෂ්මන් සෝභිත තෙරණුවෝ හික්කුන් ඇමතුහ. “ඇවැත්නි, පන්සිය කපක් සිහිකරමි”යි හික්කුනු අවමන් කෙරෙත්, අයුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්, “කෙසේ නම් ආයුෂ්මන් සෝභිත තෙමේ මෙසේ කියා ද, “ඇවැත්නි මම පන්සිය කපක් සිහි කරමි”යි. “ආයුෂ්මන් සෝභිත තෙමේ උතුරුමිනිස්දම් දක්වා”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කලානු ය. මහණෙනි, සෝභිතහට එබඳු සමවතෙක් ඇත. හෙද වනාහි එකම ජාතියකි. මහණෙනි, සෝභිත තෙමේ සැබවක් කිය. මහණෙනි, සෝභිතහට ඇවැත් නො වේ. (60)

සිවුවන පරිච්ඡය නිමි.

ආයුෂ්මන්හි, සිවුපරිච්ඡාවැන් උදෙසන ලදී. මහණ තෙමේ යම් ඒ ඇවැත් අතුරෙන් එක්තර එක්තර ඇවැතකට පැමිණ සිටී හික්කුන් සමග සහවාසය නො ලබා ද, පෙර ගිහිකල යම්සේ ද පසුවත් එසේ ම පැරදුනේ සංවාස රහිතයෙක් වෙයි. එහි ලා ආයුෂ්මතුන් විවාරමි: කිම පිරිසිදු වනු ද? දෙවනුවත් විවාරමි: කිම පිරිසිදු වනු ද? තෙවනුවත් විවාරමි: කිම පිරිසිදු වනු ද? ආයුෂ්මන්හු පිරිසිදු වනු ය. එසෙසින් නිහඬ ය. මේ පිරිසිදු බව මෙසේ දරමි.

සිවුපරිච්ඡ නිමි.

එහි උද්දනය මෙසේයි:

මෙජුතය, අදිනනාදනය, මනුසුච්ඡාය, උත්තරිමනුසුච්ඡාය යන පරිච්ඡ තතරකි. ඔවුහු නිසැකයෙන් ඡේද්‍යවස්තුහු ය.

පාරාජිකකාණ්ඩය නිමි.

සබ්බසාදිසෙසසකිණේධා

3.

තෙරසකිං.

ඉමෙ ඛො පනායසමගොනා තෙරස සබ්බසාදිසෙසා ධම්මා
උදෙසං ආශව්ජන්ති.

3. 1.

පඨමසබ්බසාදිසෙසො

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චිං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසවා සෙය්‍යසකො
අනභීරතො බ්‍රහ්මචරිණං වරති. සො තෙන කීසො ගොති ලුඛො දුබ්බණේණො
උපපණ්ඩුපණ්ඩුකජාතො ධම්නිසඤ්ඤානො.

2. අද්දසා ඛො ආයසවා උදුසී ආයසමනනං සෙය්‍යසකං කීසං ලුඛං
දුබ්බණේණං උපපණ්ඩුපණ්ඩුකජාතං ධම්නිසඤ්ඤානනං. දීඝවාන ආයසමනනං
සෙය්‍යසකං එතදවොච: “කීසස්ස නං ආටුසො සෙය්‍යසක, කීසො ලුඛො
දුබ්බණේණො උපපණ්ඩුපණ්ඩුකජාතො ධම්නිසඤ්ඤානො. කච්චි තො නං
ආටුසො සෙය්‍යසක, අනභීරතො බ්‍රහ්මචරිණං වරසී”ති. ‘එවමොටුසො’ති. ‘තෙන
හි නං ආටුසො සෙය්‍යසක යාවදන්ථං භුඤ්ඤ, යාවදන්ථං සුප, යාවදන්ථං
තභාය, යාවදන්ථං භුඤ්ඤ්ඤා, යාවදන්ථං සුපිඤා, යාවදන්ථං තභායිඤා, යද
තෙ අනභීරති උපපජ්ජති, රාගො විතනං අනුඤ්ඤෙති, තද භජේඤ
උපකකමිඤා අසුචිං මොචෙති. “කීනනු ඛො ආටුසො කපපති එවරුපං
කාභු”න්ති. ‘ආම ආටුසො, අභව්ඨි එවං කරොමී’ති.

3. අථ ඛො ආයසවා සෙය්‍යසකො යාවදන්ථං භුඤ්ඤ, යාවදන්ථං සුපි,
යාවදන්ථං තභායි. යාවදන්ථං භුඤ්ඤ්ඤා, යාවදන්ථං සුපිඤා, යාවදන්ථං තභායිඤා,
යද අනභීරති උපපජ්ජති, රාගො විතනං අනුඤ්ඤෙති, තද භජේඤ
උපකකමිඤා අසුචිං මොචෙති. අථ ඛො ආයසවා සෙය්‍යසකො අපරෙන
සමයෙන වණ්ණවා අගොසි පිණ්ඩියො පහනනබ්බවණේණො විපසනනාජච්චි-
වණේණො.

සාමකාලීන සමාජවාදීවාදිය.

3.

තෙරස්කය

ආයුෂමත්ති, මේ තෙරස්කය සහවෙසෙස් ඇවැත්නු උදෙසීමට පැමිණෙත්.

3. 1.

ප්‍රථම සාමකාලීන සමාජවාදිය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජාතන් වහන්සේ සාවැත් නුවර ජේතවනයෙහි අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂමත්ත සෙය්‍යසක නෙමේ කලකිරුණේ බිඹසර හැසිරෙයි. හෙතෙමේ එසින් කාශ වූයේ රූක්‍ෂ වූයේ දුර්වර්ණ වූයේ අතිශයින් පඬුවන් වූයේ ඉල්පුනු නහරින් යුත් සිරුරු ඇත්තේ වෙයි.

2. ආයුෂමත් වූ උදයි තෙමේ කාශ වූ රූක්‍ෂ වූ දුර්වර්ණ වූ ඉතා පඬුවන් වූ ඉල්පි ගිය නහරින් යුත් සිරුරු ඇති ආයුෂමත් සෙය්‍යසක මහණහට මෙය කිය: “ඇවැත් සෙය්‍යසකයින්, තෙපි කුමක් හෙයින් කාශ වූ රූක්‍ෂ වූ දුර්වර්ණ වූ ඉතා පඬුවන් වූ නහර ඉල්පි ගිය සිරුරු ඇති වූවු ද? ඇවැත් සෙය්‍යසකයින්, කිම තෙපි කලකිරුණු බිඹසර හැසිරෙවු ද යනුයි. “ඇවැත්ති එසේ” යයි ඒ මහණ කිය. ඇවැත් සෙය්‍යසකයින්, එසේ වී තම තෙපි කැමැති තාක් අනුභව කරවු. කැමති තාක් සැතපෙවු. කැමැති තාක් ස්තානය කරවු. කැමැති තාක් අනුභව කොට කැමති තාක් සැතපි කැමැති තාක් තා යම් කලෙක තොපට අනභිච්ඡා කළ උපදී නම් රාගය සිත මැඩ ගණී තම් එකල්හි අතින් ගටා සුකුරු මුදවු යයි උදයි තෙර කිය. ඇවැත්ති, එබන්දක් කරන්නට කැපදැයි ඒ මහණ ඇසී ය. ඇවැත්ති, එසේ ය. මම ද එසේ කරමි යි උදයි තෙර කිය.

3. ඉක්බිති ආයුෂමත් සෙය්‍යසක තෙමේ කැමැති තාක් වැළැදී ය. කැමැති තාක් සැතපුනේ ය. කැමැති තාක් නැවේ ය. කැමැති තාක් වළඳ කැමැති තාක් සැතපි කැමැති තාක් තා යම් කලෙක අනභිච්ඡා කළ උපදී ද, රාගය සිත මැඩ ගණී ද, එකල්හි අතින් ගටා සුකුරු මුදයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් සෙය්‍යසක තෙමේ පසු කාලයෙහි පාහැය ඇත්තෙක් ද පිණා ගිය ඉඳුරන් ඇත්තෙක් ද පහන් මුව පැහැය ඇත්තෙක් ද අතිශයින් සිවිපැහැ ඇත්තෙක් ද විය.

4. අඵ ඛො ආයසමනො සෙය්‍යසකසස සභායකා භික්ඛු ආයසමනනං සෙය්‍යසකං එතදවොචුං: “පුබ්බෙ ඛො නිං ආට්ඨසො සෙය්‍යසක කිසො අභොසි ට්ඨිවො දුබ්බණෙණො උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකජාතො ධම්නීසඤ්චනභෙනො. සො ‘දුතී නිං එතරගි වණණවා පිණ්ණිද්දියො පසන්නමුඛවණෙණො, විපපසන්නඡ්චිවණෙණො. කීනචු ඛො නිං ආට්ඨසො සෙය්‍යසක භෙසජජං කරොසී”ති. ‘ත ඛො අභං ආට්ඨසො භෙසජජං කරොමි. අපි වාභං යාවදඤ්චං භුඤ්ජාමි, යාවදඤ්චං සුපාමි, යාවදඤ්චං තභායාමි, යාවදඤ්චං භුඤ්ජීතො යාවදඤ්චං සුපිතො යාවදඤ්චං තභාසිතො, යදු මෙ අතභීරනී උපපජ්ජනී, රාගො චිතතං අනුඛංසෙති, තදු භජේත උපපකකමිතො අසුචිං මොවෙමී’ති. ‘කිං පත නිං ආට්ඨසො සෙය්‍යසක යෙනෙ’ව භජේත සඤ්ඤාදෙය්‍යං භුඤ්ජසී, තෙනෙ’ව භජේත උපකකමිතො අසුචිං මොවෙසීති. ‘එවමාට්ඨසො’ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨඡ්චා තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: ‘කථං හි නාම ආයසමා සෙය්‍යසකො භජේත උපකකමිතො අසුචිං මොවෙසසනී’ති. අඵ ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමනනං සෙය්‍යසකං අනෙකපරියායෙන විගරගිතො භගවතො එතමඤ්චං ආරොවෙසුං.

5. අඵ ඛො භගවා එතසමීං නිදුතෙ එතසමීං පකරණෙ භික්ඛුසමසං සන්නිපාතාපෙතො ආයසමනනං සෙය්‍යසකං පටිපුඡ්ඡි: “සච්චං කීර නිං සෙය්‍යසක භජේත උපකකමිතො අසුචිං මොවෙසී”ති. ‘සච්චං භගවා’. විගරගි ඛුඤ්ඤො භගවා “අතචුඡ්චිචියං මොඝපුරිස අතචුලොමිකං අපපතීරුපං අසාමණකං අකපපියං අකරණීයං, කථං හි නාම නිං මොඝපුරිස භජේත උපකකමිතො අසුචිං මොවෙසසී. තචු මයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන විරාගාය ධම්මො දෙසිතො තො සරාගාය, විසඤ්ඤාගාය ධම්මො දෙසිතො තො සඤ්ඤාගාය, අනුපාදනාය ධම්මො දෙසිතො තො සඋපාදනාය. තඤ්ච නාම නිං මොඝපුරිස මයා විරාගාය ධම්මො දෙසිතෙ සරාගාය වෙනෙසසී. විසඤ්ඤාගාය ධම්මො දෙසිතෙ සඤ්ඤාගාය වෙනෙසසී. අනුපාදනාය ධම්මො දෙසිතෙ සඋපාදනාය වෙනෙසසී. තචු මයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන රුගචිරාගාය ධම්මො දෙසිතො, මදනිමමදනාය, පිපාසචිතයාය, ආලයසමුණාතාය, වට්ඨුපචේදය, තණ්හනඛයාය, විරාගාය, නිරොධාය, නිබ්බාණාය ධම්මො දෙසිතො. තචු මයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන කාමානං පභානං අකඛාතං, කාමසඤ්ඤානං පරිඤ්ඤා අකඛාතා, කාමපිපාසානං පටිචිතයො අකඛාතො, කාමචිතකතානං සමුණාතො අකඛාතො, කාමපරිලාභානං චූපසමො අකඛාතො. තෙනං මොඝපුරිස අපපසන්නානං වා පසාදය පසන්නානං වා භීයෙසාභාවාය. අඵ ඛො තෙ මොඝපුරිස අපපසන්නානඤ්ච අපපසාදය පසන්නානඤ්ච එකච්චානං අඤ්ඤඵතතායා”ති.

4. ඉක්බිති ආයුෂමත් සෙයසක මහණහුගේ යහළු භික්ෂුහු ආයුෂමත් සෙයසකහට මෙය කීවාහුය: “ආචාරීන් සෙයසකයෙහි, තෙපි පෙර කාශ චූවනු රුක්ෂ චූවනු දුපීණී චූවනු ඉතා පඬුවත් චූවනු ඉල්පි හිය තහරින් සුත් සිරුරා ආත්තහු චූවනු ය. ඒ තෙපි දැන් වණිවත් ය. පිණා හිය ඉදුරන් ආත්තහු ය. පහන් මුව පාහැය ආත්තහු ය. වෙසෙසින් පහන් සිවි පාහැ ආත්තහු ය, ආචාරීන් සෙයසකයෙහි. කීම තෙපි බෙහෙතක් කරවුද”යි ආසුහ. “ආචාරීනි, මම බෙහෙතක් නො කෙරෙමි. එහෙත් මම කැමති තාක් වළදමි, කැමති තාක් සැතපෙමි. කැමති තාක් නාමි. කැමති තාක් වළද කැමති තාක් සැතපි කැමති තාක් නතා යම් කලෙක මට අතහීරතියෙක් ඇති වේ නම්, රාගය සිත මැඩ ගණී නම්, එකල්හි අතින් ගටා සුකුරා මුදමි”යි සෙයසක මහණ කීය. “කීම? ආචාරීන් සෙයසකයෙහි, තෙපි යම් අතෙකින් ම සාදුහැයෙන් දෙන දෑ වළදවු නම් ඒ අතින් ම ගටා සුකුරා මුදවු දෑ, යි ඒ භික්ෂුහු කීහ. “ආචාරීනි, එසේ ය”යි සෙයසක මහණ කී ය. යම් ඒ භික්ෂුහු අලොච්ඡයෝ ද මහු “කෙසේ නම්, ආයුෂමත් සෙයසකයෝ අතින් ගටා සුකුරා මුදන්තෝ ද” යි අවමන් කෙරෙත්. අයුණු කීයත්. නුගුණ පතුරවත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ආයුෂමත් සෙයසකහට නත් අයුරින් ගරභා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කළහ.

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනගෙහි මේ කාරණයෙහි භික්ෂු සංඛ්‍යා රැස් කරවා ආයුෂමත් සෙයසක මහණහු ගෙන් විචාල සේක: “සැබෑ ද සෙයසකය, තෝ අතින් ගටා සුකුරා මුදසිදු” යි අසා වදල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබව”යි ඒ මහණ කී ය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහු සේක. “හිස් පුරුෂය, නුසුදුසු වූ අනුලොමි නුචු අපුභිරුප වූ ශ්‍රමණසාරාපා නුචු නොකැප වූ නොකටසුන්තෙක. හිස් පුරුෂය තෝ කවර කරුණකින් අතින් ගටා සුකුරා මුදනෙහි ද? “හිස් පුරුෂය මා විසින් නත් අයුරෙන් සරාගය පිණිස නො ව විරාගය පිණිස ධර්මය දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? සංයෝගය පිණිස නො ව විසංයෝගය පිණිස ධර්මය දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? උපාදානය පිණිස නොව අනුපාදානය පිණිස ධර්මය දේශනා කරණ ලද්දේ නො වේ ද? එහිලා හිස් පුරුෂය, තෝ මා විසින් විරාගය පිණිස ධර්මය දේශනා කළ කල්හි සරාගය පිණිස ප්‍රයෝග කෙලෙහි ය. විසංයෝගය පිණිස දහම් දෙසු කල්හි සංයෝගය පිණිස ප්‍රයෝග කෙලෙහි ය. කෙලෙසුන් නොගැණීම පිණිස දහම් දෙසු කල්හි කෙලෙසුන් ගැණීම පිණිස ප්‍රයෝග කෙලෙහි ය. “හිස් පුරුෂය මා විසින් නත් අයුරින් රාගවිරාගය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නොවේ ද? මදතිමදනය පිණිස පිපාසවිතය පිණිස ආලයසමුග්‍යකාතය පිණිස වටවුපවේදය පිණිස තණ්හා-කබය පිණිස විරාගය පිණිස නිරෝධය පිණිස නිබ්බාණය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? හිස් පුරුෂය මා විසින් නත් අයුරින් කාමයන්ගේ ප්‍රභාණය කීයන ලද්දේ නොවේ ද? කාමසංඥවන්ගේ ත්‍රිවිධ පරිඤ්චෝ කීයන ලද්දහු නො වෙද්ද? කාමපිපාසයන්ගේ ප්‍රතිවිතය කීයන ලද්දේ නො වේ ද? කාමවිතකීයන්ගේ නැසීම කීයන ලද්දේ නො වේ ද? කාමගුණිකරාගපරි-දහයන්ගේ සංහිදීම කීයන ලද්දේ නො වේ ද? හිස් පුරුෂය මෙය වතාහි නොපහන් වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස හෝ පහන් වුවන්ගේ බොහෝබව පිණිස හෝ නො වෙයි. වැලිදු හිස් පුරුෂය මෙය නො පහන් වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස පහන් වූ අතැමුන්ගේ අත්‍යපාසික පිණිස ම වෙයි.” යනුයි.

6. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං සෙය්‍යසකං අනෙකපරියායෙන විගරහිනා උගරතාය-පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“සසෙවුභනිකා සුක්කවිසවසී¹ සඛ්‍යාදිසෙසො”ති.

එවඤ්චදං භගවතා භික්ඛුනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤන්තං ගොති.

[සඨමඤ්ඤහති.]

7. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු පණීතාති භොජනාති භුඤ්ජනා මුට්ඨස්සති අසමපජානා නිද්දං ඔක්කමන්ති. තෙසං මුට්ඨස්සනීනං අසමපජානානං නිද්දං ඔක්කමන්තානං සුපිනනෙත්ත අසුචි මුච්චති. තෙසං කුක්කුච්චං අගොසි: “භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤන්තං සසෙවුභනිකා සුක්කවිසවසී සඛ්‍යාදිසෙසො”ති. “අභ්‍යාකඤ්ච සුපිනනෙත්ත අසුචි මුච්චති. අභී වෙඤ්ච වෙතතා ලබ්භා”ති. “කච්චි නු ඛො මයං සඛ්‍යාදි සෙසං ආපත්තිං ආපන්නා”ති. භගවතො එතඤ්චං ආරොචෙසුං. “අජෙසා භික්ඛවෙ වෙතතා, සා ච ඛො අබ්බොභාරිකා”ති. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“සසෙවුභනිකා සුක්කවිසවසී අඤ්ඤත්‍ර සුපිනනා සඛ්‍යාදි සෙසො”ති.

[දුතියපඤ්ඤහති.]

8. සසෙවුභනිකා’ති ජාතනො: සඤ්ජාතනො: වෙච්ච අභිවිතරීනා ඵතික්කමො.

සුක්කන්ති දසසුක්කාති: නීලං පිතං ලොහිතකං ඔදනං තක්කවණ්ණං දකචණ්ණං තෙලවණ්ණං බීරවණ්ණං දඹ්වණ්ණං සප්චවණ්ණං.

විසවසීති ධාතතො වාචනං චුච්චති විසවසීති.

අඤ්ඤත්‍ර සුපිනනා’ති ධපෙතා සුපිනන්තං.

සඛ්‍යාදිසෙසො’ති සඛ්‍යා’ව තස්සා ආපත්තියා පරිවාසං දෙති, මූලාය පටික්කස්සති, මානන්තං දෙති, අබ්බොති. න සම්ඛසුලා න එකසුඤ්ඤා. තෙත චුච්චති සඛ්‍යාදිසෙසො’ති. තස්සො’ව ආපත්තීනිකායස්ස තාමෙකමමං අභිච්චනං. තෙත’පි චුච්චති සඛ්‍යාදිසෙසො’ති.

9. අජඛන්තරූපෙ මොවෙති, බහිඤ්ඤාරූපෙ මොවෙති, අජඛන්තබහිඤ්ඤාරූපෙ මොවෙති, ආකාසෙ කච්චං කමෙපනො: මොවෙති, රුගුපඤ්ඤා මොවෙති, වච්චුපඤ්ඤා මොවෙති, පස්සාචුපඤ්ඤා මොවෙති, වාතුපඤ්ඤා මොවෙති, උච්චාලීඛනපාණකදච්චුපඤ්ඤා මොවෙති, ආරොග්‍යන්තාය මොවෙති, සුඛන්තාය මොවෙති, භෙසජ්ජන්තාය මොවෙති, දුක්ඛන්තාය මොවෙති, පුඤ්ඤන්තාය මොවෙති, යඤ්ඤන්තාය මොවෙති, සග්ගන්තාය මොවෙති, බීජන්තාය මොවෙති, වීම්භන්තාය මොවෙති, දචන්තාය මොවෙති, නීලං මොවෙති, පිතකං මොවෙති, ලොහිතකං මොවෙති, ඔදනං මොවෙති, තක්කවණ්ණං මොවෙති, දකචණ්ණං මොවෙති, තෙලවණ්ණං මොවෙති, බීරවණ්ණං මොවෙති, දඹ්වණ්ණං මොවෙති, සප්චවණ්ණං මොවෙති.

1. සුක්කවිසවසී; මජ්ඣ.

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආසුමෙත් සෙය්‍යසක මහණනට තත් අසුරින් ගරහා දුබරබවිති ... වදුරු මහණෙහි මේ සිකපදය මෙසේ ද උදෙසවු:

“ව්‍යතික්‍රම වෙතනා ඇති සුකුරු මිදුම සහවෙසෙස් වේ.”

මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හික්කුන්ට මේ සිකපදය පණවන ලදී.

[පලමුපැණවිමසි.]

7. එසමයෙහි හික්කුහු ප්‍රණීත බොජුන් වලද, මුලා සිහි ඇත්තාහු සම්ප්‍රජන්‍යයෙන් තොර වුවාහු නින්දට බසින්. මුලා සිහි ඇත්තාහු සම්ප්‍රජන්‍යයෙන් තොර වුවාහු නින්දට බැස ගත් බවුන්ට සිහිනෙන් සුකුරු මිදෙයි. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මිදියැටි සිහින් සුකුරු මිදුව සහවෙසෙස් වේ ය”යි සිකපදයක් පණවන ලදී. අපට ද සිහිනෙන් සුකුරු මිදෙයි. මෙහිදී ආසවාදවෙනතාව ලැබේ ද? කිම? අපි සහවෙසෙස් ඇවතට පැමිණියමෝද?”යි කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැලකලාහු ය. මහණෙහි, මෙහි වෙනතාවක් ඇත. එය ඇවතට අංග නො වෙයි. මහණෙහි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“සිහින විනා ව්‍යතික්‍රම වෙතනා ඇති සුකුරු මිදුම සහවෙසෙස් වේ.”

[දෙවනපැණවිමසි.]

8. සකෙඛනනිකා යනු උපක්‍රම කරමි සි දන්තේ, සුකුරු මුදමි සි මැනැවින් දන්තේ, සිතා, නිසැක සිත මෙහෙයා ව්‍යතික්‍රමය කිරීම ය.

සුඛභංග යනු නිල්වන් ය, කසාවන් ය, ලෙහෙවන් ය, සුදුවන් ය, මෝරුවන් ය, දියවන් ය, තෙල්වන් ය, කිරිවන් ය, දිඬුවන් ය, ගිතෙල් වන් ය, යන දස සුකුරු ය.

විසමසි යනු පිහිටි තැනින් මිදීම විසමසි ය යි කියනු ලැබේ.

අඤ්ඤානු සුපිනාහතා යනු සිහින හැර යි.

සංඝාදිසෙසයා යනු සඛ්‍යයා ම ඒ ඇවතට පිරිවෙස් දෙයි. මුලට අදිසි. මානත දෙයි. අබ්‍යාතය කෙරෙයි. සම්බහුලයෝ ද නො වෙත්. එක් පුද්ගලයෙක් ද නො වෙයි. එහෙයින් සඛ්‍යාදිසෙස ය යි කියනු ලැබේ. ඒ ඇවැත්සමුහුරට නම් කිරීමකි. එහිනුදු සංඝාදිසෙස ය යි කියනු ලැබේ.

9. ආධ්‍යාත්මකරූපයෙහි මුදයි. බාහිර රූපයෙහි මුදයි. ආධ්‍යාත්මක බාහිර රූපයෙහි මුදයි, අභ්‍යන්තර කච්ච සොලවමින් මුදයි. රාගයෙන් තද වූ කල්හි මුදයි. වසුරුයෙන් තදවූ කල්හි මුදයි. මුයෙන් තද වූ කල්හි මුදයි. වායෙන් තද වූ කල්හි මුදයි. මුළුභූතලපහසින් තද වූ කල්හි මුදයි. නිරෝග බව පිණිස මුදයි. සුවය පිණිස බෙහෙත් පිණිස මුදයි. දුතය පිණිස මුදයි. පින් පිණිස මුදයි. යැදීම පිණිස මුදයි. දෙවිලෝ සැප ලැබීම පිණිස මුදයි. බීජ පිණිස මුදයි, විමසීම පිණිස මුදයි. කෙළි පිණිස මුදයි. නිල් පැහැය ඇත්තක් මුදයි. කහ පැහැය ඇත්තක් මුදයි. ලේ පැහැය ඇත්තක් මුදයි. සුදු පැහැය ඇත්තක් මුදයි. මොහොරු පැහැය ඇත්තක් මුදයි. දිය පැහැය ඇත්තක් මුදයි. තෙල් පැහැය ඇත්තක් මුදයි. කිරි පැහැය ඇත්තක් මුදයි. දී පැහැය ඇත්තක් මුදයි. ගිතෙල් පැහැය ඇත්තක් මුදයි.

10. අජකිත්තරුපෙති අජකිත්තං උපාදිනෙත රුපෙ.

බතිඤ්ඤාරුපෙති බතිඤ්ඤා උපාදිනෙත වා අනුපාදිනෙත වා.

අජකිත්තබතිඤ්ඤාරුපෙති තදුභයෙ.

ආකාසෙ කපිං කලෙපනොනාති ආකාසෙ වායමනතස්ස අඛතජාතං කමමනියං හොති.

රුහුපස්මෙහති රුහෙත පිලිතස්ස අඛතජාතං කමමනියං හොති.

වච්චුපස්මෙහති වචෙත පිලිතස්ස අඛතජාතං කමමනියං හොති.

පස්සාචුපස්මෙහති පස්සාවෙත පිලිතස්ස අඛතජාතං කමමනියං හොති.

වාතුපස්මෙහති වාතෙත පිලිතස්ස අඛතජාතං කමමනියං හොති.

උච්චාලිඛතපාණකදමුඤ්ඤාපස්මෙහති උච්චාලිඛතපාණකදමෙත අඛතජාතං කමමනියං හොති.

ආචර්ණසථායාති අරොගො භවිස්සාමි;

සුඛසථායාති සුඛං වෙදනං උපපාදෙස්සාමි;

හෙසජජඤ්ඤායාති හෙසජජං භවිස්සාමි;

දුනිසථායාති දුතං දස්සාමි;

පුඤ්ඤාසථායාති පුඤ්ඤං භවිස්සාමි;

යඤ්ඤාසථායාති යඤ්ඤං යජිස්සාමි;

සංගහසථායාති සංගහං ගමිස්සාමි;

චිත්තසථායාති චිත්තං භවිස්සාමි;

විමංසඤ්ඤායාති නිලං භවිස්සාමි -පෙ- සපට්ඨණණං භවිස්සාමි;

දවසථායාති බිබ්බාභිප්පායො.

11. අජකිත්තරුපෙ වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්ඤාදි සෙසස්ස.

බතිඤ්ඤාරුපෙ වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්ඤාදි සෙසස්ස.

අජකිත්තබතිඤ්ඤාරුපෙ වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්ඤාදි-සෙසස්ස.

ආකාසෙ කපිං කලෙපනොනා වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්ඤාදි සෙසස්ස.

රුහුපස්මෙහ වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්ඤාදි සෙසස්ස.

10. අජකුඤ්ඤාචාර්යයෙහි යනු අධ්‍යාත්මික සම්පූර්ණ රූපයෙහි ය.

බහිරුචාර්යයෙහි යනු බාහිර වූ සම්පූර්ණ වූ කෝ අභිඤ්ඤා රූපයෙහි ය. අජකුඤ්ඤාබහිරුචාර්යයෙහි යි ඒ දෙපරිදි රූපයෙහි ය.

ආකාශය කම්. කම්පනය යනු අභයෙහි වැයම් කරන්නහුගේ හදන් කම්පනය වෙයි.

ගුණසම්පූර්ණය යනු රාගයෙන් පෙළුනහුගේ හදන් කම්පනය වෙයි.

වච්චුසම්පූර්ණය යනු වර්චසින් පෙළුනහුගේ හදන් කම්පනය වෙයි.

පඤ්ඤාසම්පූර්ණය යනු මුඛයෙන් පෙළුනහුගේ හදන් කම්පනය වෙයි.

වාඤ්ඤාසම්පූර්ණය යනු වායෙන් පෙළුනහුගේ හදන් කම්පනය වෙයි.

උච්චාර්යවරයාගේකදම්පූර්ණය යනු මුඛඤ්ඤාම ගාථිමෙන් හදන් කම්පනය වෙයි.

ආරෝග්‍යභාවය යනු නිරෝගයෙක් වන්නෙමි යි (අදහසින්).

සුවභාවය යනු සුවවෙදනා උපදවන්නෙමි යි (අදහසින්).

හෙසජ්ජභාවය යනු බෙහෙවක් වන්නේයා යි (සිතා).

දුභාවය යනු දන් දෙන්නෙමි යි (සිතා).

පුඤ්ඤාභාවය යනු පිණක් වන්නේය යි (සිතා).

යඤ්ඤාභාවය යනු යාගයක් කරන්නෙමි යි (සිතා).

සත්තභාවය යනු දෙව්ලොවට යන්නෙමි යි (සිතා).

බිජ්භාවය යි දුරකබිජයක් වන්නේ යා යි (සිතා).

විමංසනභාවය යනු නිල්වන්නේ ද යි...හිතෙල් පාභාය වන්නේ ද යි විමසීම පිණිස.

දවභාවය යනු කෙළි අදහස් ඇත්තේ.

11. අධ්‍යාත්මරූපයෙහි මිදේවා යි සිතා ද, එයට වැයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

බාහිරරූපයෙහි මිදේවා යි සිතා ද, වැයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

අධ්‍යාත්ම බාහිර රූපයෙහි සිතා ද, වැයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

අභයෙහි කපිය සොලොවමින් සිතා ද වැයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

රාගයෙන් තද වූ කල්හි සිතා ද, වැයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

වවුළුවල වෙතෙහි උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස.

පසාදිවල වෙතෙහි උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස.

ව්‍යාපාරික වෙතෙහි උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස.

උඩවැට්ටු පාලන කොමිෂන් වෙතෙහි උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස.

12. ආරෝග්‍ය උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස.

සුඛ උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස.

භෞතික උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස.

දුක උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස.

පුද්ගල උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස.

සමාජ උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස.

සාමාන්‍ය උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස.

විජය උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස.

විමසන උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස.

දවන උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස.

13. නීති වෙතෙහි උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස. පිතකං -පෙ- ලොගිකකං -පෙ- මදුනං -පෙ- නකකවණණං -පෙ- දකවණණං -පෙ- තෙලවණණං -පෙ- බීරවණණං -පෙ- දබ්බවණණං -පෙ- සප්පිවණණං වෙතෙහි උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස.

සුද්ධිකං භික්ෂුකං.

14. ආරෝග්‍ය උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස. ආරෝග්‍ය උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස. ආරෝග්‍ය උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස. ආරෝග්‍ය උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස. ආරෝග්‍ය උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස. ආරෝග්‍ය උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස. ආරෝග්‍ය උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස. ආරෝග්‍ය උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස. ආරෝග්‍ය උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස. ආරෝග්‍ය උපකකමති මුළුවති, ආපතති සබ්සාදිසෙසසස.

වච්ඡිත්තං තද වු කල්හි සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

මුයෙන් තද වු කල්හි සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

වෘයෙන් තද වු කල්හි සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

මුපණු දල ගැටීමෙන් තද වු කල්හි සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

12. නිරෝග බව පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. සුව පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද සහවෙසස් ඇවැත් වේ. බෙහෙත් පිණිස සිතා ද වෑයම් කෙරේද මිදේ ද සහවෙසස් ඇවැත් වේ. දන් පිණිස සිතා ද වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. පින් පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. යාග පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. සහ පිණිස සිතා ද වෑයම් කෙරේ ද මිදේ ද සහවෙසස් ඇවැත් වේ. දුරකබ්ජය පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. කෙළි පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. විලසීම පිණිස සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

13. නිල්වන් සුකුරු මිදීමට සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ. කසාවන් ... ලොහෙවන් ... සුදුවන් ... මොහොරාවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දීවන් ... ගිනෙල්වන් සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

සුද්ධිකය නිමි.

14. ආරෝග්‍යය පිණිසත් සුවය පිණිසත්, සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද සහවෙසස් ඇවැත් වේ. ආරෝග්‍යය පිණිසත් බෙහෙත් පිණිසත් ... ආරෝග්‍ය පිණිසත් දන් පිණිසත් ... ආරෝග්‍යය පිණිසත් පින් පිණිසත් ... ආරෝග්‍යය පිණිසත් යාග පිණිසත් ... ආරෝග්‍යය පිණිසත් සවර්ග පිණිසත් ... ආරෝග්‍යය පිණිසත් දුරකබ්ජය පිණිසත් ... ආරෝග්‍ය පිණිසත් විලසීම පිණිසත් ... ආරෝග්‍යය පිණිසත් කෙළි පිණිසත් සිතා ද, වෑයම් කෙරේ ද, මිදේ ද, සහවෙසස් ඇවැත් වේ.

එකමුලක බණවනුය නිමි.

21. බීජත්ඤ්ඤා විමංසත්ඤ්ඤා -පෙ- බීජත්ඤ්ඤා දවත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසං. බීජත්ඤ්ඤා ආරොග්ගත්ඤ්ඤා -පෙ- බීජත්ඤ්ඤා සුඛත්ඤ්ඤා -පෙ- බීජත්ඤ්ඤා හෙසඡ්ජත්ඤ්ඤා -පෙ- බීජත්ඤ්ඤා දුතත්ඤ්ඤා -පෙ- බීජත්ඤ්ඤා පුඤ්ඤත්ඤ්ඤා -පෙ- බීජත්ඤ්ඤා යඤ්ඤත්ඤ්ඤා -පෙ- බීජත්ඤ්ඤා සග්ගත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති, මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසං.

22. විමංසත්ඤ්ඤා දවත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසං. විමංසත්ඤ්ඤා ආරොග්ගත්ඤ්ඤා -පෙ- විමංසත්ඤ්ඤා සුඛත්ඤ්ඤා -පෙ- විමංසත්ඤ්ඤා හෙසඡ්ජත්ඤ්ඤා -පෙ- විමංසත්ඤ්ඤා දුතත්ඤ්ඤා -පෙ- විමංසත්ඤ්ඤා පුඤ්ඤත්ඤ්ඤා -පෙ- විමංසත්ඤ්ඤා යඤ්ඤත්ඤ්ඤා -පෙ- විමංසත්ඤ්ඤා සග්ගත්ඤ්ඤා -පෙ- විමංසත්ඤ්ඤා බීජත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසං.

23. දවත්ඤ්ඤා ආරොග්ගත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසං. දවත්ඤ්ඤා සුඛත්ඤ්ඤා -පෙ- දවත්ඤ්ඤා හෙසඡ්ජත්ඤ්ඤා, -පෙ- දවත්ඤ්ඤා දුතත්ඤ්ඤා, -පෙ- දවත්ඤ්ඤා පුඤ්ඤත්ඤ්ඤා, -පෙ- දවත්ඤ්ඤා යඤ්ඤත්ඤ්ඤා, -පෙ- දවත්ඤ්ඤා සග්ගත්ඤ්ඤා, -පෙ- දවත්ඤ්ඤා බීජත්ඤ්ඤා, -පෙ- දවත්ඤ්ඤා විමංසත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසං,

එකමුලකයා ඛද්ධවග්ගං.
සඬ්ඛිතං.

එකමුලකයා වහ්නපෙයාලං නිවසිතං.

24. ආරොග්ගත්ඤ්ඤා සුඛත්ඤ්ඤා හෙසඡ්ජත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසං. -පෙ- ආරොග්ගත්ඤ්ඤා සුඛත්ඤ්ඤා දවත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසං.

දුමුලකයා ඛද්ධවග්ගං නිවසිතං.

25. සුඛත්ඤ්ඤා හෙසඡ්ජත්ඤ්ඤා දුතත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති ආපතති සම්භාදිසෙසං. -පෙ- සුඛත්ඤ්ඤා හෙසඡ්ජත්ඤ්ඤා දවත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසං. සුඛත්ඤ්ඤා හෙසඡ්ජත්ඤ්ඤා ආරොග්ගත්ඤ්ඤා වෙනෙහි උපකකමති මුච්චති, ආපතති සම්භාදිසෙසං.

දුමුලකයා ඛද්ධවග්ගං.
සඬ්ඛිතං.

21. ගැබ් පිණිස ද විමසුම් පිණිස ද ... ගැබ් පිණිස ද කෙළි පිණිස ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ගැබ් පිණිස ද ආරෝග්‍යය පිණිස ද ... ගැබ් පිණිස ද සුව පිණිස ද ... ගැබ් පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද ... ගැබ් පිණිස ද දන් පිණිස ද ... ගැබ් පිණිස ද පින් පිණිස ද ... ගැබ් පිණිස ද යාග පිණිස ද ... ගැබ් පිණිස ද සහ පිණිස ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

22. විමසුම් පිණිස ද කෙළි පිණිස ද සිතයි නම් වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. විමසුම් පිණිස ද ආරෝග්‍යය පිණිස ද ... විමසුම් පිණිස ද සුව පිණිස ද ... විමසුම් පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද ... විමසුම් පිණිස ද දන් පිණිස ද ... විමසුම් පිණිස ද පින් පිණිස ද ... විමසුම් පිණිස ද යාග පිණිස ද ... විමසුම් පිණිස ද සහ පිණිස ද ... විමසුම් පිණිස ද ගැබ් පිණිස ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

23. කෙළි පිණිස ද ආරෝග්‍යය පිණිස ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කෙළි පිණිස ද සුව පිණිස ද ... කෙළි පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද ... කෙළි පිණිස ද දන් පිණිස ද ... කෙළි පිණිස ද පින් පිණිස ද ... කෙළි පිණිස ද යාග පිණිස ද ... කෙළි පිණිස ද සහ පිණිස ද ... කෙළි පිණිස ද ගැබ් පිණිස ද ... කෙළි පිණිස ද විමසුම් පිණිස ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම් මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

එකමුලක බඳුවහුය සංකෘත කරණ ලදී.

එකමුලක චක්‍රපෙය්‍යාලය නිමි

24. ආරෝග්‍යය පිණිස ද සුව පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම් මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ... ආරෝග්‍යය පිණිස ද සුව පිණිස ද කෙළි පිණිස ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

ද්විමුලක බඳුවහුය නිමි.

25. සුව පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද දන් පිණිස ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ. ... සුව පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද කෙළි පිණිස ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. සුව පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද ආරෝග්‍යය පිණිස ද සිතයි නම් වෑයම් කෙරෙයි නම් මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

ද්විමුලක බඳුවහුය සංකෘතයයි.

26. චිමංසන්තං දවන්තං ආරොග්ගන්තං වෙනෙති උපකකමති මුච්චති ආපතති සංඝාදිසෙසංසං. -පෙ- චිමංසන්තං දවන්තං සුඛන්තං -පෙ- චිමංසන්තං දවන්තං ඛිජන්තං වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

දුමුලකං නිට්ඨිතං.

27. තිමුලකමපි චතුමුලකමපි පඤ්චමුලකමපි ඡමුලකමපි සත්තමුලකමපි අධිමුලකමපි නවමුලකමපි එවලෙව වින්දාරොතබ්බං.

ඉදං සබ්බමුලකං:

28. ආරොග්ගන්තං සුඛන්තං භොසජ්ජන්තං දුගන්තං පුඤ්ඤන්තං සඤ්ඤන්තං සංගන්තං ඛිජන්තං චිමංසන්තං දවන්තං වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

සබ්බමුලකං නිට්ඨිතං.

චක්කපෙය්‍යාලං නිට්ඨිතං.

29. නීලං පිතකං වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං. නීලං ලොභිතකං -පෙ- නීලං ඔදුතං. -පෙ- නීලං නකචණ්ණං, -පෙ- නීලං දකචණ්ණං, -පෙ- නීලං තෙලචණ්ණං, -පෙ- නීලං ඛිජචණ්ණං, -පෙ- නීලං දධිචණ්ණං, -පෙ- නීලං සප්පිචණ්ණං වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

එහමුලකං චණ්ඩචක්කං.

30. පිතකං ලොභිතකං වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං. පිතකං ඔදුතං -පෙ- පිතකං නකචණ්ණං, -පෙ- පිතකං දකචණ්ණං, -පෙ- පිතකං තෙලචණ්ණං, -පෙ- පිතකං ඛිජචණ්ණං, -පෙ- පිතකං දධිචණ්ණං, -පෙ- පිතකං සප්පිචණ්ණං, -පෙ- පිතකං නීලං වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

එකමුලකං බද්ධචක්කං.

26. විමසිම පිණිස ද කෙලි පිණිස ද ආරෝග්‍යය පිණිස ද සිතයි, වෑයම් කෙරෙයි, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ... විමසිම පිණිස ද කෙලි පිණිස ද සුව පිණිස ද ... විමසිම පිණිස ද කෙලි පිණිස ද ගැබ් පිණිස ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සභ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

දව්මුලකය නිමි.

27. තිමුලකය ද, වතුමුලකය ද, පඤ්චමුලකය ද, ජමුලකය ද, සත්ත-මුලකය ද, අධ්‍යමුලකය ද, තවමුලකය ද මෙසේ ම විසාර කටයුතු ය.

මේ සබ්බමුලකයයි:

28. ආරෝග්‍යය පිණිස ද සුවය පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද දත් පිණිස ද පින් පිණිස ද යාගය පිණිස ද සග පිණිස ද ගැබ් පිණිස ද විමංසනය පිණිස ද කෙලි පිණිස ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සභ වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

සබ්බමුලකය නිමි.

වහනපෙය්‍යාලය නිමි.

29. නිල්වන් ද කභවන් ද සිතයි, වෑයම් කෙරෙයි, මිදෙයි, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. නිල්වන් ද ලේ වන් ද ... නිල්වන් ද සුදු වන් ද ... නිල්වන් ද මොගොරු වන් ද ... නිල්වන් ද දියවන් ද ... නිල්වන් ද කෙල්වන් ද ... නිල්වන් ද කිරිවන් ද ... නිල්වන් ද දිඬුවන් ද ... නිල්වන් ද හිකෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

එකමුලක බණ්ඩවත්‍රය නිමි.

30. කභවන් ද ලේවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කභවන් ද සුදුවන් ද ... කභවන් ද මෝරුවන් ද ... කභවන් ද දියවන් ද ... කභවන් ද කෙල්වන් ද ... කභවන් ද කිරිවන් ද ... කභවන් ද දිඬුවන් ද ... කභවන් ද හිකෙල්වන් ද ... කභවන් ද නිල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

එකමුලක බණ්ඩවත්‍රය.

31. ලේඛන ද සුදුවන ද සිතයි නම්, වෑයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ලෙහෙවන් ද මෝරුවන් ද ... ලෙහෙවන් ද දියවන් ද ... ලෙහෙවන් ද තෙල්වන් ද ... ලෙහෙවන් ද කිරිවන් ද ... ලෙහෙවන් ද දිගිවන් ද ... ලෙහෙවන් ද ගිනෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

32. ලෙහෙවන් ද නිල්වන් ද ... ලෙහෙවන් ද කහවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. සුදුවන් ද මෝරුවන් ද ... සුදුවන් ද දියවන් ද ... සුදුවන් ද තෙල්වන් ද ... සුදුවන් ද කිරිවන් ද ... සුදුවන් ද දීවන් ද ... සුදුවන් ද ගිනෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. සුදුවන් ද නිල්වන් ද ... සුදුවන් ද කහවන් ද ... සුදුවන් ද ලෙහෙවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

33. මෝරුවන් ද දියවන් ද ... මෝරුවන් ද තෙල්වන් ද ... මෝරුවන් ද කිරිවන් ද ... මෝරුවන් ද දීවන් ද ... මෝරුවන් ද ගිනෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහ වෙසෙස් ඇවැත් වේ. මෝරුවන් ද නිල්වන් ද ... මෝරුවන් ද කහවන් ද ... මෝරුවන් ද ලෙහෙවන් ද ... මෝරුවන් ද සුදුවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

34. දියවන් ද තෙල්වන් ද ... දියවන් ද කිරිවන් ද ... දියවන් ද දීවන් ද ... දියවන් ද ගිනෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. දියවන් ද නිල්වන් ද ... දියවන් ද කහවන් ද ... දියවන් ද ලෙහෙවන් ද ... දියවන් ද සුදුවන් ද ... දියවන් ද මෝරුවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

35. තෙල්වන් ද කිරිවන් ද ... තෙල්වන් ද දීවන් ද ... තෙල්වන් ද ගිනෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. තෙල්වන් ද නිල්වන් ද ... තෙල්වන් ද කහවන් ද ... තෙල්වන් ද ලෙහෙවන් ද ... තෙල්වන් ද සුදුවන් ද ... තෙල්වන් ද මෝරුවන් ද ... තෙල් වන් ද දිය වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

36. කිරිවන් ද දීවන් ද ... කිරිවන් ද ගිනෙල්වන් ද ... සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කිරිවන් ද නිල්වන් ද ... කිරිවන් ද කහවන් ද ... කිරිවන් ද ලෙහෙවන් ද ... කිරිවන් ද සුදුවන් ද ... කිරිවන් ද මෝරුවන් ද ... කිරිවන් ද දියවන් ද ... කිරිවන් ද තෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

37. දඬුවණණයුළු සප්පිවණණයුළු වෙනෙහි උපකකමෙහි මුළුවහි, ආපතනි සම්මාදිසෙසසය. දඬුවණණයුළු නීලයුළු -පෙ- දඬුවණණයුළු පිතකයුළු -පෙ- දඬුවණණයුළු ලොහිතකයුළු -පෙ- දඬුවණණයුළු ඔදුතයුළු -පෙ- දඬුවණණයුළු තතතවණණයුළු -පෙ- දඬුවණණයුළු දකවණණයුළු -පෙ- දඬුවණණයුළු තෙලවණණයුළු -පෙ- දඬුවණණයුළු බීරවණණයුළු වෙනෙහි උපකකමෙහි මුළුවහි ආපතනි සම්මාදිසෙසසය.

38. සප්පිවණණං ව නීලං ව වෙනෙහි උපකකමෙහි මුළුවහි, ආපතනි සම්මාදිසෙසසය. සප්පිවණණයුළු පිතකයුළු -පෙ- සප්පිවණණයුළු ලොහිතකයුළු -පෙ- සප්පිවණණයුළු ඔදුතයුළු -පෙ- සප්පිවණණයුළු තතතවණණයුළු -පෙ- සප්පිවණණයුළු දකවණණයුළු -පෙ- සප්පිවණණයුළු තෙලවණණයුළු -පෙ- සප්පිවණණයුළු බීරවණණයුළු -පෙ- සප්පිවණණයුළු දඬුවණණයුළු වෙනෙහි උපකකමෙහි මුළුවහි, ආපතනි සම්මාදිසෙසසය.

එකමුලකය සද්ධාවනනං නිවර්තනං.

39. නීලයුළු පිතකයුළු ලොහිතයුළු වෙනෙහි උපකකමෙහි මුළුවහි, ආපතනි සම්මාදිසෙසසය. නීලයුළු පිතකයුළු ඔදුතකයුළු -පෙ- නීලයුළු පිතකයුළු සප්පිවණණයුළු වෙනෙහි උපකකමෙහි මුළුවහි, ආපතනි සම්මාදිසෙසසය.

දුමුලකය බණ්ඩවනනං.

40. පිතකයුළු ලොහිතකයුළු ඔදුතයුළු වෙනෙහි උපකකමෙහි මුළුවහි, ආපතනි සම්මාදිසෙසසය. -පෙ- පිතකයුළු ලොහිතකයුළු සප්පිවණණයුළු -පෙ- පිතකයුළු ලොහිතකයුළු නීලයුළු වෙනෙහි උපකකමෙහි මුළුවහි, ආපතනි සම්මාදිසෙසසය.

දුමුලකය බද්ධවනනං.

41. දඬුවණණයුළු සප්පිවණණයුළු නීලයුළු වෙනෙහි උපකකමෙහි මුළුවහි, ආපතනි සම්මාදිසෙසසය. -පෙ- දඬුවණණයුළු සප්පිවණණයුළු බීරවණණයුළු වෙනෙහි උපකකමෙහි මුළුවහි, ආපතනි සම්මාදිසෙසසය.

දුමුලකං නිවර්තනං.

42. තිමුලකමපි චතුමුලකමපි පඤ්ඤාමුලකමපි ඡමුලකමපි සත්තමුලකමපි ආට්ඨමුලකමපි තවමුලකමපි එවමෙව විත්ථාරෙතබ්බං.

37. දිඛිවන් ද හිතෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. දිවන් ද නිල්වන් ද ... දිවන් ද කභවන් ද ... දිවන් ද ලෙඟවන් ද ... දිවන් ද සුදුවන් ද ... දිවන් ද මෝරුවන් ද ... දිවන් ද දියවන් ද ... දිවන් ද තෙල්වන් ද ... දිවන් ද කිරිවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

38. හිතෙල්වන් ද නිල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. හිතෙල්වන් ද කභවන් ද ... හිතෙල්වන් ද ලේවන් ද ... හිතෙල්වන් ද සුදුවන් ද ... හිතෙල්වන් ද මෝරුවන් ද ... හිතෙල්වන් ද දියවන් ද ... හිතෙල්වන් ද තෙල්වන් ද ... හිතෙල්වන් ද කිරිවන් ද ... හිතෙල්වන් ද දිවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

ජනමූලක බද්ධවක්‍රය නිමි.

39. නිල්වන් ද කභවන් ද ලේවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. නිල්වන් ද කභවන් ද සුදුවන් ද ... නිල්වන් ද හිතෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

ද්විමූලක බද්ධවක්‍රය.

40. කභවන් ද ලේවන් ද සුදුවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ... කභවන් ද ලේවන් ද හිතෙල්වන් ද ... කභවන් ද ලේවන් ද නිල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

ද්විමූලක බද්ධවක්‍රය නිමි.

41. දිඛිවන් ද හිතෙල්වන් ද නිල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කරයි නම්, මිදෙයි නම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. දිඛිවන් ද හිතෙල්වන් ද කිරිවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

ද්විමූලකය නිමි.

42. තිමූලකය ද චතුමූලකය ද පඤ්ඤාමූලකය ද ඡමූලකය ද සත්ත-
මූලකය ද අධිමූලකය ද නවමූලකය ද මෙසේ ම විසාර කටයුතුයි.

ඉදං සබ්බමූලනං:

43. නීලඤ්ච පිතකඤ්ච ලොහිතකඤ්ච ඔද්‍යනඤ්ච තකකචණ්ණඤ්ච දකචණ්ණඤ්ච තෙලවණ්ණඤ්ච ඛිරවණ්ණඤ්ච දඬිවණ්ණඤ්ච සප්පිවණ්ණඤ්ච වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය.

සබ්බමූලනං නිවර්තනං.

44. ආරෝග්‍යභ්‍රූතඤ්ච නීලඤ්ච වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය. ආරෝග්‍යභ්‍රූතඤ්ච සුඛභ්‍රූතඤ්ච නීලඤ්ච පිතකඤ්ච වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය. ආරෝග්‍යභ්‍රූතඤ්ච සුඛභ්‍රූතඤ්ච හෙසජ්ජභ්‍රූතඤ්ච නීලඤ්ච පිතකඤ්ච ලොහිතකඤ්ච වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය. -පෙ- සප්පිවණ්ණං වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය.

උභනොවඛිඤ්ඤං ඵචමෙච නොනබ්බං.¹

45. ආරෝග්‍යභ්‍රූතඤ්ච සුඛභ්‍රූතඤ්ච හෙසජ්ජභ්‍රූතඤ්ච ද්‍යුතභ්‍රූතඤ්ච පුඤ්ඤභ්‍රූතඤ්ච ඥාඤ්ඤභ්‍රූතඤ්ච සග්ගභ්‍රූතඤ්ච ඛිජ්ඤ්ඤභ්‍රූතඤ්ච චීමංසභ්‍රූතඤ්ච දච්ඤ්ඤභ්‍රූතඤ්ච නීලඤ්ච පිතකඤ්ච ලොහිතකඤ්ච ඔද්‍යනඤ්ච තකකචණ්ණඤ්ච දකචණ්ණඤ්ච තෙලවණ්ණඤ්ච ඛිරවණ්ණඤ්ච දඬිවණ්ණඤ්ච සප්පිවණ්ණඤ්ච වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය.

මිඤ්ඤචක්ඛනං නිවර්තනං.

46. නීලං මොවෙස්‍යාමිති වෙනෙති උපකකමති, පිතකං මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය. නීලං මොවෙස්‍යාමිති වෙනෙති උපකකමති ලොහිතකං -පෙ- ඔද්‍යනං -පෙ- තකකචණ්ණං -පෙ- දකචණ්ණං -පෙ- තෙලවණ්ණං -පෙ- ඛිරවණ්ණං -පෙ- දඬිවණ්ණං -පෙ- සප්පිවණ්ණං මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය.

ඛණ්ඩචක්ඛනං නිවර්තනං.

47. පිතකං මොවෙස්‍යාමිති වෙනෙති උපකකමති, ලොහිතකං මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය. පිතකං මොවෙස්‍යාමිති වෙනෙති උපකකමති, ඔද්‍යනං -පෙ- තකකචණ්ණං -පෙ- දකචණ්ණං -පෙ- තෙලවණ්ණං -පෙ- ඛිරවණ්ණං -පෙ- දඬිවණ්ණං -පෙ- සප්පිවණ්ණං -පෙ- නීලං මුච්චති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසසය්‍ය.

බද්ධචක්ඛනං.

මූලං සබ්බිතනං.

1. වජ්‍ජිනිකං, මුජ්ජ, 1.

මේ සබ්බමුලකය යි:

43. නිල්වන් ද කභවන් ද ලේවන් ද සුදුවන් ද මෝරුවන් ද දියවන් ද තෙල්වන් ද කිරිවන් ද දිවන් ද ගිනෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

සබ්බමුලකය නිමි.

44. ආරෝග්‍යය පිණිස ද නිල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ආරෝග්‍යය පිණිස ද සුව පිණිස ද නිල්වන් ද කභවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ආරෝග්‍යය පිණිස ද සුව පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද නිල්වන් ද කභවන් ද ලේවන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ... ගිනෙල්වන් සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

දෙපයින් වෑබෙන හේ මේ පරිද්දෙන් පැමිණවිය යුතුයි.

45. ආරෝග්‍යය පිණිස ද සුව පිණිස ද බෙහෙත් පිණිස ද දත් පිණිස ද පින් පිණිස ද යාගය පිණිස ද සභ පිණිස ද ගඹ පිණිස ද විමසුම් පිණිස ද කෙළි පිණිස ද නිල්වන් ද කභවන් ද ලේවන් ද සුදුවන් ද මෝරුවන් ද දියවන් ද තෙල්වන් ද කිරිවන් ද දිවන් ද ගිනෙල්වන් ද සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

මිශ්‍රකවක්‍රය නිමි.

46. නිල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, කභවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. නිල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, ලෙහෙවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිවන් ... ගිනෙල්වන් මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

බණ්ඩවක්‍රය නිමි.

47. කභවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, ලේවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කභවන් ... මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිවන් ... ගිනෙල්වන් ... නිල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

බද්ධවක්‍රයයි.

මූලය සංකම්පනය.

48. සප්පිවණණං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති, නීලං මුච්චති, ආපතති සඛ්ඤාදිසෙසසය්‍ය. සප්පිවණණං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති, පිතකං -පෙ- ලොහිතකං -පෙ- ඔදනං -පෙ- තකකවණණං -පෙ- දක-වණණං -පෙ- තෙලවණණං -පෙ- බීරවණණං -පෙ- දඬිවණණං මුච්චති, ආපතති සඛ්ඤාදිසෙසසය්‍ය.

කුච්චිවකනං නිවසිතං.

49. පිතකං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති, නීලං මුච්චති, ආපතති සඛ්ඤාදිසෙසසය්‍ය. ලොහිතකං -පෙ- ඔදනං -පෙ- තකකවණණං -පෙ- දක-වණණං -පෙ- තෙලවණණං -පෙ- බීරවණණං -පෙ- දඬිවණණං -පෙ- සප්පිවණණං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති නීලං මුච්චති, ආපතති සඛ්ඤාදිසෙසසය්‍ය.

පිට්ඨිවකනකය්‍ය පඤ්චං ශමනං නිවසිතං.

50. ලොහිතකං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති, පිතකං මුච්චති, ආපතති සඛ්ඤාදිසෙසසය්‍ය. ඔදනං -පෙ- තකකවණණං -පෙ- දකවණණං -පෙ- තෙලවණණං -පෙ- බීරවණණං -පෙ- දඬිවණණං -පෙ- සප්පිවණණං -පෙ- නීලං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති පිතකං මුච්චති, ආපතති සඛ්ඤාදිසෙසසය්‍ය.

පිට්ඨිවකනකය්‍ය දුතියං ශමනං නිවසිතං.

51. ඔදනං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති ලොහිතකං මුච්චති, ආපතති සඛ්ඤාදිසෙසසය්‍ය. තකකවණණං -පෙ- දකවණණං -පෙ- තෙල-වණණං -පෙ- බීරවණණං -පෙ- දඬිවණණං -පෙ- සප්පිවණණං -පෙ- නීලං -පෙ- පිතකං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති, ලොහිතකං මුච්චති, ආපතති සඛ්ඤාදිසෙසසය්‍ය.

පිට්ඨිවකනකය්‍ය තතියං ශමනං නිවසිතං.

52. තකකවණණං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති ඔදනං මුච්චති, ආපතති සඛ්ඤාදිසෙසසය්‍ය. දකවණණං -පෙ- තෙලවණණං -පෙ- බීරවණණං -පෙ- දඬිවණණං -පෙ- සප්පිවණණං -පෙ- නීලං -පෙ- පිතකං -පෙ- ලොහිතකං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති, ඔදනං මුච්චති, ආපතති සඛ්ඤාදිසෙසසය්‍ය.

පිට්ඨිවකනකය්‍ය චතුඤ්චං ශමනං නිවසිතං.

48. ගිනෙල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, නිල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ගිනෙල්වන් මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, කහවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

කුඩු වක්‍රය නිමි.

49. කහවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, නිල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් ... ගිනෙල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, නිල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටි වක්‍රය පිළිබඳ පළමුවන ගමන නිමි.

50. ලේවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, කහවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් ... ගිනෙල්වන් ... නිල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, කහවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටි වක්‍රය පිළිබඳ දෙවන ගමන නිමි.

51. සුදුවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, ලේවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. මෝරුවන් සුකුරු ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් ... ගිනෙල්වන් ... නිල්වන් ... කහවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, ලේවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටි වක්‍රය පිළිබඳ තෙවන ගමන නිමි.

52. මෝරුවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, සුදුවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් ... ගිනෙල්වන් ... නිල්වන් ... කහවන් ... ලේවන් සුකුරු මුදන්තෙමි යි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, සුදුවන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටි වක්‍රය පිළිබඳ හතුවන ගමන නිමි.

53. දකචණණං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති, තකකචණණං මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසයා. තෙලචණණං -පෙ- බීරචණණං -පෙ- දඬිචණණං -පෙ- සප්පිචණණං -පෙ- නීලං -පෙ- පිතකං -පෙ- ලොහිතකං -පෙ- ඔද්දනං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති, තකකචණණං මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසයා.

පිට්ඨිවහ්නකයා පහමුමං ශමනං නිට්ඨිතං.

54. තෙලචණණං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති, දකචණණං මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසයා. බීරචණණං -පෙ- දඬිචණණං -පෙ- සප්පිචණණං -පෙ- නීලං -පෙ- පිතකං -පෙ- ලොහිතකං -පෙ- ඔද්දනං -පෙ- තකකචණණං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති, දකචණණං මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසයා.

පිට්ඨිවහ්නකයා ජට්ඨිං ශමනං නිට්ඨිතං.

55. බීරචණණං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති, තෙලචණණං මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසයා. දඬිචණණං -පෙ- සප්පිචණණං -පෙ- නීලං -පෙ- පිතකං -පෙ- ලොහිතකං -පෙ- ඔද්දනං -පෙ- තකකචණණං -පෙ- දකචණණං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති තෙලචණණං මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසයා.

පිට්ඨිවහ්නකයා සප්පමං ශමනං නිට්ඨිතං.

56. දඬිචණණං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති, බීරචණණං මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසයා. සප්පිචණණං -පෙ- නීලං -පෙ- පිතකං -පෙ- ලොහිතකං -පෙ- ඔද්දනං -පෙ- තකකචණණං -පෙ- දකචණණං -පෙ- තෙලචණණං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති, බීරචණණං මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසයා.

පිට්ඨිවහ්නකයා අට්ඨමං ශමනං නිට්ඨිතං.

57. සප්පිචණණං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති දඬිචණණං මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසයා. නීලං -පෙ- පිතකං -පෙ- ලොහිතකං -පෙ- ඔද්දනං -පෙ- තකකචණණං -පෙ- දකචණණං -පෙ- තෙලචණණං -පෙ- බීරචණණං මොවෙසාමීති වෙනෙති උපකකමති, දඬිචණණං මුච්චති, ආපතති සබ්බාදිසෙසසයා.

පිට්ඨිවහ්නකයා නවමං ශමනං නිට්ඨිතං.

53. දියවන් සුකුරු මුදන්තෙම සි සිතසි නම, වෑයම කෙරෙයි නම, මෝරුවන් සුකුරු මිදෙයි නම, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් ... ගිතෙල්වන් ... නිල්වන් ... කභවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් සුකුරු මුදන්තෙම සි සිතසි නම, වෑයම කෙරෙයි නම, මෝරුවන් සුකුරු මිදෙයි නම, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටසිවසුය පිළිබඳ පස්වන ගමන නිමි.

54. තෙල්වන් සුකුරු මුදන්තෙම සි සිතසි නම, වෑයම කෙරෙයි නම, දියවන් සුකුරු මිදෙයි නම, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කිරිවන් ... දිහිවන් ... ගිතෙල්වන් ... නිල්වන් ... කභවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් සුකුරු මුදන්තෙම සි සිතසි නම, වෑයම කෙරෙයි නම, දියවන් සුකුරු මිදෙයි නම, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටසිවසුය පිළිබඳ සවන ගමන නිමි.

55. කිරිවන් සුකුරු මුදන්තෙම සි සිතසි නම, වෑයම කෙරෙයි නම, තෙල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. දිහිවන් ... ගිතෙල්වන් ... නිල්වන් ... කභවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මොඟොරුවන් ... දියවන් සුකුරු මුදන්තෙම සි සිතසි නම, වෑයම කෙරෙයි නම, තෙල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටසිවසුය පිළිබඳ හත්වන ගමන නිමි.

56. දිහිවන් සුකුරු මුදන්තෙම සි සිතසි නම, වෑයම කෙරෙයි නම, කිරිවන් සුකුරු මිදෙයි නම, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ගිතෙල්වන් ... නිල්වන් ... කභවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... සුකුරු මුදන්තෙම සි සිතසි නම, වෑයම කෙරෙයි නම, කිරිවන් සුකුරු මිදෙයි නම, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටසිවසුය පිළිබඳ අටවන ගමන නිමි.

57. ගිතෙල්වන් සුකුරු මුදන්තෙම සි සිතසි නම, වෑයම කෙරෙයි නම, දිහිවන් සුකුරු මිදෙයි නම, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. නිල්වන් ... කභවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරුවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් සුකුරු මුදන්තෙම සි සිතසි නම, වෑයම කෙරෙයි නම, දිහිවන් සුකුරු මිදෙයි නම, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටසිවසුය පිළිබඳ නවවන ගමන නිමි.

58. නීලං මොවෙසාමිති වෙනෙති උපකකමති, සපපිවණණං මුච්චති,
ආපතති සඛිසාදිසෙසසයං. පිතකං -පෙ- ලොභිතකං -පෙ- ඔදුතං -පෙ-
තකකවණණං -පෙ- දකවණණං -පෙ- තෙලවණණං -පෙ- ධීරවණණං
-පෙ- දඛිවණණං මොවෙසාමිති වෙනෙති උපකකමති, සපපිවණණං මුච්චති,
ආපතති සඛිසාදිසෙසසයං.

පිටඝිවකකසස දසමං ශමනං නිට්ඨිතං

පිටඝිවකකං නිට්ඨිතං

- 59. වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, ආපතති සඛිසාදිසෙසසයං;
- වෙනෙති උපකකමති න මුච්චති, ආපතති ධුලුච්චයයං;
- වෙනෙති න උපකකමති මුච්චති, අනාපතති;
- වෙනෙති න උපකකමති න මුච්චති, අනාපතති;
- න වෙනෙති උපකකමති මුච්චති, අනාපතති;
- න වෙනෙති උපකකමති න මුච්චති, අනාපතති;
- න වෙනෙති න උපකකමති මුච්චති, අනාපතති;
- න වෙනෙති න උපකකමති න මුච්චති, අනාපතති.

60. අනාපතති සුපිතනෙතන, න මොචතාභිපපායසං, උම්මනතකසං,
බිතතචිතතසං, වෙදනට්ඨසං, ආදිකමමිකසංඝාති.

විනීතවජ්ජු.

උද්දනඝාඨා.

සුපිනො උච්චාරපසාචො විතකකුණෙතාදකෙන ව
හෙඝජජං කණච්චං මග්ගො වජච්චනතාඝරං 1උචාර.

සාමණේරො ව සුනෙතො ව උචාර මුට්ඨිතො පිලුඝි
ආකාසෙ ඵලං නිජ්ඣාසි ජීද්දං කට්ඨෙන ඝට්ඨි.

සොතෙ උද්දජ්ජලං ධාවං පුපඨාවලියපොකඛරං
වාලිකා කද්දමුග්ගෙකො සගනඛගුට්ඨකෙන වාති.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරසං භිකුනො සුපිතනෙතන
අසුචි මුච්චි. තසං කුකකුච්චං අගොසි: කච්චි නු ඛො අභං සඛිසාදිසෙසං
ආපතති. ආපනොතාති. අථ ඛො සො භිකුනු භගවතො ඵතමජ්ඨං
ආරොචෙසි -පෙ- “අනාපතති භිකුනු සුපිතනෙතනා”ති. (1)

1. ජනකාඝුරුපකකමො මජ්ඣ.

58. නිල්වන් සුකුරු මුදන්තෙමි හි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, ගිනෙල්වන් සුකුරු මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ. කභවන් ... ලේවන් ... සුදුවන් ... මෝරාවන් ... දියවන් ... තෙල්වන් ... කිරිවන් ... දිහිවන් සුකුරු මුදන්තෙමි හි සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, ගිනෙල්වන් සුකුරුමිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පිටසිවක්‍රය පිළිබඳ දසවැනි ගමන නිමි.

පිටසිවක්‍රය නිමි.

59. සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, නො මිදේ නම්, ජුලාසිඇවැත් වේ.

සිතයි නම්, වෑයම් නො කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, ඇවැත් නො වේ.

සිතයි නම්, වෑයම් නො කෙරෙයි නම්, නො මිදේ නම්, ඇවැත් නො වේ.

නො සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, මිදේ නම්, ඇවැත් නො වේ.

නො සිතයි නම්, වෑයම් කෙරෙයි නම්, නො මිදේ නම්, ඇවැත් නො වේ.

නො සිතයි නම්, වෑයම් නො කෙරෙයි නම්, මිදෙයි නම්, ඇවැත් නො වේ.

නො සිතයි නම්, වෑයම් නො කෙරෙයි නම්, නො මිදේ නම් ඇවැත් නො වේ.

60. සිහිනෙන් ද, නො මුදන අදහස් ඇත්තනුට ද, උමතුටුටුටු ද, වික්‍ෂිප්ත සිත් ඇත්තනුට ද, වේදනාවෙන් පෙලෙන්නුට ද, ආදි කම්මිකයාට ද ඇවැත් නො වේ.

විනිශ්චිත වසතු

උද්දනගාමා

සුපිත, උව්වාර, පසාච, කාමවිතනන, උණේහාදක, හෙහප්ප්, කණ්ඩුව, මය්‍ය, වච්චී, ජනනාඝර, උරු යන වස්තුහු ද.

සාමණේර, සුත්තසාමණේර, උරු, මුට්ඨිපිලන, ආකාසකපිකම්පන, කායන්ථමහ, උපනිඪකාන, තාලව්ඡද්ද, කට්ඨකට්ඨක වස්තුහු ද.

පටිසොතනභායන, උදඤ්ච, උදකඛාවන, පුප්ඵාවලී, පොකබරවන, වාලිකා, කඤ්ච, උසෙසක, සයන, අභිභුට්ඨක යන වස්තුහු ද සි විනිත වස්තු සම සාත්තුවකි.

1. එභමයෙහි එක්තරා මහණකුට සිහිනෙන් සුකරු මිදිනි. කිමි? මම සභවෙසෙස් ඇවැත්වට අවන්තෙමි දෙසි ඒ මහණහට කුකුස් උපනි. ඉක්බිති ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. “මහණ, සිහිනෙන් ඇවැත් නො වේ” යි භග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාලසේක. (1)

2. තෙත බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයං භික්ඛුනො උච්චාරං කරොනතයං අසුචි ඉච්චි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- භගවතො එත- මඪං ආරොචෙසි. “කිඤ්චිතො තං භික්ඛු”ති. “තාභං භගවා මොචනා- ධිප්පායො”ති. “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායස්සා”ති. (2)

3. තෙත බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයං භික්ඛුනො පස්සාචං කරොනතයං අසුචි ඉච්චි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායස්සා”ති. (3)

4. තෙත බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයං භික්ඛුනො කාමචිතකකං විතකෙකනතයං අසුචි ඉච්චි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු විතකෙකනතයස්සා”ති. (4)

5. තෙත බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයං භික්ඛුනො උණොදකෙන තභායනතයං අසුචි ඉච්චි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “කිඤ්චිතො තං භික්ඛු”ති. “තාභං භගවා මොචනාධිප්පායො”ති. “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායස්සා”ති. (5)

6. තෙත බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා- යස්ස උණොදකෙන තභායනතයං අසුචි ඉච්චි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “ආපතති. තං භික්ඛු ආපනො සවසාදිසෙස”නති. (6)

7. තෙත බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා- යස්ස උණොදකෙන තභායනතයං අසුචි න ඉච්චි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සවසාදිසෙසස්සා. ආපතති ථුලලව්චයස්සා”ති. (7)

8. තෙත බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයං භික්ඛුනො අඛප්පාතෙ වණො හොති, හෙසඤ්ජන ආලිමෙපනතයං අසුචි ඉච්චි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායස්සා”ති. (8)

9. තෙත බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයං භික්ඛුනො අඛප්පාතෙ වණො හොති, මොචනාධිප්පායස්ස හෙසඤ්ජන ආලිමෙපනතයං අසුචි ඉච්චි -පෙ- අසුචි න ඉච්චි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සවසාදිසෙසස්සා; ආපතති ථුලලව්චයස්සා”ති. (9-10)

10. තෙත බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයං භික්ඛුනො අණං කණ්ඤ- වනතයං අසුචි ඉච්චි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායස්සා”ති. (11)

11. තෙත බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා- යස්ස අණං කණ්ඤවනතයං අසුචි ඉච්චි -පෙ- අසුචි න ඉච්චි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සවසාදිසෙසස්සා; ආපතති ථුලලව්චයස්සා”ති. (12-13)

12. තෙත බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරයං භික්ඛුනො මයං ගච්ජනතයං අසුචි ඉච්චි. තස්ස කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායස්සා”ති. (14)

1. තස්ස මොචනාධිප්පායස්සා භ්ඤා.

2. එසමයෙහි එක්තරා මල පහ කරණ මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඒ මහණහට කුකුළු උපනි. ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. “මහණ, තෝ කෙබඳු සිතැති වූයෙහිද?”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අසා වදාළේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො මුදන රිසිවීම”යි හේ කීය. “මහණ, නො මුදන රිසියනුට ඇවැත් නො වේය යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. (2)

3. එසමයෙහි සුළුවටත් කරණ, එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපනි ... “මහණ, නො මුදන රිසියනුට ඇවැත් නො වේ” ය යි වදාළ සේක. (3)

4. එසමයෙහි කාමචිතය උපදවන එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපනි ... “මහණ, චිතයකිසිස කරන්නනුට ඇවැත් නො වේ” ය යි වදාළ සේක. (4)

5. එසමයෙහි උණුදිය නාන එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපනි ... “මහණ, තෝ කුමන සිතැති වූයෙහි ද?”යි අසා වදාළේක. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම මුදන රිසියෙමි නො වීම” යි හේ කී ය. “මහණ, මුදනු නො රිසියනුට ඇවැත් නො වේ. (5)

6. එසමයෙහි මුදන රිසියැති උණුදිය නාන එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපනි. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි ය යි” වදාළේක. (6)

7. එසමයෙහි මුදන රිසියැති උණුදිය නාන එක්තරා මහණකුට සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපනි. ... “මහණ, සභවෙසෙස් ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ” ය යි වදාළේක. (7)

8. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුගේ රහසගෙහි වණයක් වෙයි. බෙහෙත් ආලේප කරණ ඒ මහණහට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපනි ... “මහණ, නො මුදන රිසියනුට ඇවැත් නො වේ” යි වදාළේක. (8)

9. එසමයෙහි එක්තරා මහණකුගේ රහසහ වණයක් වෙයි. මුදන රිසි ඇති බෙහෙදින් අලෙවු දෙන්නනුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපනි ... “මහණ, සභවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. පුලාසි-ඇවැත් වේ.” ය යි වදාළේක. (9-10)

10. එසමයෙහි අණකිය කසන්තාවූ එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, නුමුදන රිසියනුට ඇවැත් නො වේ.”යි වදාළේක. (11)

11. එසමයෙහි මුදන අදහස ඇති අණකිය කසන එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළෙක් විය. ... මහණ, සභවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. පුලාසිඇවැත් වේ.” යි වදාළේක. (12-13)

12. එසමයෙහි මග යන එක්තරා මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු උපනි. “මහණ, මුදන නො රිසියනුට ඇවැත් නො වේ” යි වදාළේක. (14)

13. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිපපා-
යංගං ගච්ඡන්තංගං අසුචි ඉච්චි -පෙ- අසුචි න ඉච්චි. නංගං කුක්කුච්චං
අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝසාදිසෙසංගං; අපතති ථුලලච්චංගං”ති.
(15-16)

14. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො වජ්චං ගහෙතීං
පංගංගං කරොන්තංගං අසුචි ඉච්චි. නංගං කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ-
“අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපපායංගං”ති. (17)

15. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිපපා-
යංගං වජ්චං ගහෙතීං පංගංගං කරොන්තංගං අසුචි ඉච්චි -පෙ- අසුචි න
ඉච්චි. නංගං කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝසාදිසෙසංගං;
අපතති ථුලලච්චංගං”ති. (18-19)

16. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො ජනනාසරෙ
උදරච්චිං නාපෙනංගං අසුචි ඉච්චි. නංගං කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ-
“අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපපායංගං”ති. (20)

17. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිපපා-
යංගං ජනනාසරෙ උදරච්චිං නාපෙනංගං අසුචි ඉච්චි -පෙ- අසුචි න ඉච්චි.
නංගං කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝසාදිසෙසංගං;
අපතති ථුලලච්චංගං”ති. (21-22)

18. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො ජනනාසරෙ
උපජ්ඣංගං පිට්ඨිපරිකමං කරොන්තංගං අසුචි ඉච්චි. නංගං කුක්කුච්චං
අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිපපායංගං”ති. (23)

19. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිපපා-
යංගං ජනනාසරෙ උපජ්ඣංගං පිට්ඨිපරිකමං කරොන්තංගං අසුචි ඉච්චි- පෙ-
අසුචි න ඉච්චි. නංගං කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු
සංඝසාදිසෙසංගං; අපතති ථුලලච්චංගං”ති. (24-25)

20 තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො උරුං
ඝට්ටාපෙනංගං අසුචි ඉච්චි. නංගං කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති
භික්ඛු න මොචනාධිපපායංගං”ති. (26)

21. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංගං භික්ඛුනො මොචනාධිපපායංගං
උරුං ඝට්ටාපෙනංගං අසුචි ඉච්චි -පෙ- අසුචි න ඉච්චි. නංගං කුක්කුච්චං
අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සංඝසාදිසෙසංගං, අපතති ථුලලච්චංගං”ති.
(27-28)

22. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මොචනාධිපපායො
අඤ්ඤතරං සාමණේරං එතදවොච: “එගි මෙ නිං ආචුසො සාමණේර
අභගජාතං ගණ්ඨාති”ති සො තංගං අභගජාතං අග්ගහෙසි, නංගං අසුචි ඉච්චි.
නංගං කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- “අපතතිං නිං භික්ඛු ආපනොතා
සංඝසාදිසෙසං”නති. (29)

23. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සුත්තංගං සාමණේරංගං
අභගජාතං අග්ගහෙසි, නංගං අසුචි ඉච්චි. නංගං කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ-
“අනාපතති භික්ඛු සංඝසාදිසෙසංගං, අපතති ථුක්කච්චංගං”ති. (30)

13. එසමයෙහි මුදන රිසි ඇති මග යන එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි... සුකුරා නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාලයේක. (15-16)

14. එසමයෙහි රහසභ ගෙණ සුළුවටත් කරණ එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... ‘මහණ, නො මුදන රිසියහුට ඇවැත්නොවේ”යි වදාලයේක. (17)

15. එසමයෙහි මුදන රිසි ඇතිවූ රහසභ ගෙණ සුළුවටත් කරණ එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ... සුකුරා නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස් ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාලයේක. (18-19)

16. එසමයෙහි ගිනිහල්ගෙහි උදරය තවන එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, නො මුදන රිසියහුට ඇවැත් නො වේ” යි වදාලයේක. (20)

17. එසමයෙහි ගිනිහල්ගෙහි උදරය තවන මුදින රිසි එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ... සුකුරා නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ”යි වදාලයේක. (21-22)

18. එසමයෙහි ගිනිහල්ගෙහි උවදු තෙරුන්ගේ පිට පිරිමදින එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, නො මුදන රිසියහුට ඇවැත් නො වේ. (23)

19. එසමයෙහි මුදන රිසි ඇති ගිනිහල්ගෙහි උවදු තෙරුන්ගේ පිට පිරිමදින එක්තරා මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ... සුකුරා නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. “මහණ, සභවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ” යි වදාලයේක. (24-25)

20. එසමයෙහි එක්තරා මහණකු දෙවටොර ගටද්දී සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, මුදන රිසි තැත්තහුට ඇවැත් නො වේ” යි වදාලයේක. (26)

21. එසමයෙහි මිදිගැටි ව වටොර ගටන මහණකුට සුකුරා මිදිනි. ... සුකුරා නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. ජුලාසිඇවැත් වේ.” (27-28)

22. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සුකුරා මිදිගැටි ව එක්තරා හෙරණකුට “ඇවැත් හෙරණ, එව තෝ මගේ රහසභ ගණුව”යි කී ය. හේ ඔහුගේ රහසභ ගතී. ඔහුව සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස්ඇවැත් අවන්තෙහි” ය යි මුදුනු වදාලය. (29)

23. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් නිදි ගත් හෙරණකුගේ රහසභ ගත. ඔහුට සුකුරා මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. දුකුලාඇවැත් වේ” යි මුදුනු වදාලය. (30)

24. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො මොචනා-
ධිප්පායස්ස උරුහි අභිගජානං පිලෙනාතස්ස අසුචි චුච්චි -පෙ- අසුචි න චුච්චි.
තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සමිකාදිසෙසස්ස; අපනති
ථුලලච්චයස්සා”ති. (31-32)

25. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යස්ස චුට්ඨිනා අභිගජානං පිලෙනාතස්ස අසුචි චුච්චි. -පෙ- අසුචි න චුච්චි.
තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සමිකාදිසෙසස්ස; අපනති
ථුලලච්චයස්සා”ති. (33-34)

26. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යස්ස ආකාසෙ කථිං කමොචනාතස්ස අසුචි චුච්චි -පෙ- අසුචි න චුච්චි. තස්ස
කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සමිකාදිසෙසස්ස; අපනති
ථුලලච්චයස්සා”ති. (35-36)

27. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො කායං
ඵමොචනාතස්ස අසුචි චුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු
න මොචනාධිප්පායස්සා”ති. (37)

28. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යස්ස කායං ඵමොචනාතස්ස අසුචි චුච්චි -පෙ- අසුචි න චුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං
අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සමිකාදිසෙසස්ස; අපනති ථුලලච්චයස්සා”ති.
(38-39)

29. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛු සාරතො මාතුගාමස්ස
අභිගජානං උපනිජ්ඣාසි. තස්ස අසුචි චුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ-
“අනාපනති භික්ඛු සමිකාදිසෙසස්ස. න ච භික්ඛවෙ සාරතො මාතුගාමස්ස
අභිගජානං උපනිජ්ඣාසිතබ්බං, යො උපනිජ්ඣාසෙය්‍ය, අපනති දුක්කච්චස්සා”ති.
(40)

30. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො මොචනා-
ධිප්පායස්ස තාලච්ඡද්දං අභිගජානං පචෙඝනාතස්ස අසුචි චුච්චි. -පෙ- අසුචි න
චුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- අනාපනති භික්ඛු සමිකාදිසෙසස්ස;
අපනති ථුලලච්චයස්සාති. (41-42)

31. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යස්ස කට්ඨන අභිගජානං ඝට්ටෙනාතස්ස අසුචි චුච්චි. -පෙ- අසුචි න චුච්චි.
තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සමිකාදිසෙසස්ස; අපනති
ථුලලච්චයස්සා”ති. (43-44)

32. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො පටිසොනෙ
නගායනාතස්ස අසුචි චුච්චි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු
න මොචනාධිප්පායස්සා”ති. (45)

33. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරංසං භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-
යස්ස පටිසොනෙ නගායනාතස්ස¹ අසුචි චුච්චි -පෙ- අසුචි න චුච්චි. තස්ස
කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සමිකාදිසෙසස්ස; අපනති
ථුලලච්චයස්සා”ති. (46-47)

1. නගායනාතස්ස. සී. චු.

24. එසමයෙහි මිදියැටි ව රහසහ වටොරින් පෙලන එක්තර මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. .. “මහණ, සහවෙසෙස්ආචාරිත් නො වේ. ජුලාසිආචාරිත් වේ”යි මුදුහු වදාලහ. (31-32)

25. එසමයෙහි රහසහ මිටින් පෙලන එක්තර මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්-ආචාරිත් නො වේ. ජුලාසිආචාරිත් වේ”යි වදාලහ. (33-34)

26. එසමයෙහි අහසෙහි කට්ඨකවපනය කරණ මිදියැටි වූ එක්තර මහණ-කුට සුකුරු මිදිනි ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය “මහණ, සහවෙසෙස් නො වේ. ජුලාසිආචාරිත් වේ”යි වදාලහ. (35-36)

27. එසමයෙහි කය වජ්ඣන එක්තර මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, නොමුදන රිසි ආභියහුට ආචාරිත් නො වේ”යි වදාලහ. (37)

28. එසමයෙහි කය තද කරණ මිදියැටි වූ එක්තර මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්-ආචාරිත් නො වේ. ජුලාසිආචාරිත් වේ”යි වදාලහ. (38-39)

29. එසමයෙහි එක්තර මහණෙක් සංරක්ක වූයේ මාගමකගේ අභිභ-ජාතය සිත එලවා බැලී ය. ඔහුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. “මහණ, සහවෙසෙස්ආචාරිත් නො වේ. මහණහු විසින් සංරක්ක ව මාගමකගේ අභිභජාතය නො බැලිය යුතු යි. යමෙක් බලන්නේ නම් දුකුලාආචාරිත් වේ”යි වදාලහ. (40)

30. එසමයෙහි මිදියැටි ව කෙසිසිදුරක අභිභජාතය මෙහෙයන මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ආචාරිත් නො වේ. ජුලාසිආචාරිත් වේ”යි වදාලහ. (41-42)

31. එසමයෙහි මිදියැටි ව දඹුයෙතින් රහසහ ගටන මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්-ආචාරිත් නො වේ. ජුලාසිආචාරිත් වේ”යි වදාලහ. (43-44)

32. එසමයෙහි උඩුහොය බලා තාන මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, මුදන රිසි නාත්තහුට ආචාරිත් නො වේ”යි වදාලහ. (45)

33. එසමයෙහි උඩුහොය බලා තාන මිදියැටි වූ මහණකුට සුකුරු මිදිනි...සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්-ආචාරිත් නො වේ. ජුලාසිආචාරිත් වේ”යි වදාලහ. (46-47)

34. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරය්‍ය භික්ඛුනො උදඤ්ඤං කීලනතය්‍ය අසුචි මුච්චි. තය්‍ය කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායය්‍යා”ති. (48)

85. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරය්‍ය භික්ඛුනො මොචනා-ධිප්පායය්‍ය උදඤ්ඤං කීලනතය්‍ය අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තය්‍ය කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සඛ්ඤාදීප්පෙය්‍ය; අපතති ථුලලච්චයය්‍යා”ති.-(49-50)

36. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරය්‍ය භික්ඛුනො උදකෙ ධාවනතය්‍ය අසුචි මුච්චි. තය්‍ය කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායය්‍යා”ති. (51)

37. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරය්‍ය භික්ඛුනො මොචනා-ධිප්පායය්‍ය උදකෙ ධාවනතය්‍ය අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තය්‍ය කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සඛ්ඤාදීප්පෙය්‍ය; අපතති ථුලලච්ච-යය්‍යා”ති. (52-53)

38. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරය්‍ය භික්ඛුනො පුප්ඵාවලියං කීලනතය්‍ය අසුචි මුච්චි. තය්‍ය කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු න මොචනාධිප්පායය්‍යා”ති. (54)

39. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරය්‍ය භික්ඛුනො මොචනාධිප්පා-යය්‍ය පුප්ඵාවලියං කීලනතය්‍ය අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තය්‍ය කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සඛ්ඤාදීප්පෙය්‍ය; අපතති ථුලලච්චයය්‍යා”ති. (55-56)

40. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරය්‍ය භික්ඛුනො පොකඛර-වනෙ ධාවනතය්‍ය අසුචි මුච්චි. තය්‍ය කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අනා-පතති භික්ඛු නමොචනාධිප්පායය්‍යා”ති. (57)

41. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරය්‍ය භික්ඛුනො මොචනා-ධිප්පායය්‍ය පොකඛරවනෙ ධාවනතය්‍ය අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තය්‍ය කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සඛ්ඤාදීප්පෙය්‍ය; අපතති ථුලලච්චයය්‍යා”ති. (58-59)

42. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරය්‍ය භික්ඛුනො මොචනා-ධිප්පායය්‍ය වාලිකං අඛ්ඤජාතං පචෙසෙනතය්‍ය¹ අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තය්‍ය කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සඛ්ඤාදීප්පෙය්‍ය; අපතති ථුලලච්චයය්‍යා”ති. (60-61)

43. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරය්‍ය භික්ඛුනො මොචනා-ධිප්පායය්‍ය කඤ්ඤං අඛ්ඤජාතං පචෙසෙනතය්‍ය¹ අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි. තය්‍ය කුකකුච්චං අගොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සඛ්ඤාදීප්පෙය්‍ය; අපතති ථුලලච්චයය්‍යා”ති. (62-63)

44. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරය්‍ය භික්ඛුනො නමොචනා-ධිප්පායය්‍ය උදකෙන අඛ්ඤජාතං ඔසිඤ්චනතය්‍ය අසුචි මුච්චි. තය්‍ය කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු නමොචනාධිප්පායය්‍යා”ති. (64)

1. පචෙසෙනතය්‍ය- සි මු.

34. එසමයෙහි මඛදියෙහි ක්‍රීඩා කරණ මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... මහණ, මුදන රිසි තැනියකුට ඇවැත් නො වේ”යි වදාලන. (48)

35. එසමයෙහි මඛදියෙහි ක්‍රීඩා කරණ මිදියැටි මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. ඵලාසිඇවැත් වේ”යි වදාලන. (49-50)

36. එසමයෙහි දියෙහි දුවන මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, මුදන රිසි තැනියකුට ඇවැත් නො වේ”යි වදාලන. (51)

37. එසමයෙහි දියෙහි දුවන මිදියැටි මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. ඵලාසිඇවැත් වේ”යි වදාලන. (52-53)

38. එසමයෙහි පුෂ්පාවලී ක්‍රීඩාව කරණ මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, නොමුදන රිසි ඇතියකුට ඇවැත් නො වේ”යි වදාලන. (54)

39. එසමයෙහි පුෂ්පාවලී ක්‍රීඩාව කරණ මිදියැටි එක්තරු මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. “මහණ, සහවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. ඵලාසිඇවැත් වේ”යි වදාලන. (55-56)

40. එසමයෙහි පිටුමුළුයෙහි දුවන මහණකුට සුකුරු මිදිනි... ඔහුට කුකුළු විය.... “මහණ, මුදන රිසි තැනියකුට ඇවැත් නො වේ”යි වදාලන. (57)

41. එසමයෙහි පිටුමුළුයෙහි දුවන මිදියැටි මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය,... “මහණ සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. ඵලාසිඇවැත් වේ”යි වදාලන. (58-59)

42. එසමයෙහි වැල්ලෙහි රහසග මෙහෙයන මිදියැටි එක්තරු මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. ඵලාසිඇවැත් වේ”යි වදාලන. (60-61)

43. එසමයෙහි කලලෙහි සිය හදන් මෙහෙයන මිදියැටි එක්තරු මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය.... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. ඵලාසිඇවැත් වේ”යි වදාලන. (62-63)

44. එසමයෙහි දියෙන් හදන් තෙමන නොමිදියැටි මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ඔහුට කුකුළු විය. ... “මහණ, නොමුදන රිසි ඇතියකුට ඇවැත් නො වේ”යි වදාලන. (64)

1. ගංනෝවල ඉවුරු බිදි තැන් දිය දැමීමෙන් දැඩි වස් මඩ කොට එහි මුඛෙන් හිඳ පා දිගු කොට ලිස්සලිස්සා දියට බැසීම.

45. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො මොචනා-
 ධිප්පායස්ස උදකෙන අභිගජාතං ඔසිඤ්චනතස්ස අසුචි මුච්චි. -පෙ- අසුචි
 න මුච්චි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙසස්ස
 ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (65-66)

46. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො මොචනා-
 ධිප්පායස්ස සයනෙ අභිගජාතං ඔට්ටෙනතස්ස අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි න මුච්චි.
 තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙසස්සා;
 ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (67-68)

47. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො මොචනා-
 ධිප්පායස්ස අභිගුට්ඨෙන අභිගජාතං ඔට්ටෙනතස්ස අසුචි මුච්චි -පෙ- අසුචි
 න මුච්චි. තස්ස කුක්ඛුච්චං අහොසි: ‘කච්චි භු බො අහං සමසාදිසෙසං
 ආපතතිං ආපනෙතා’ති. භගවතො එතච්චං ආරොචෙසි -පෙ- “අනාපතති
 භික්ඛු සමසාදිසෙසස්ස. ආපතති ථුලලච්චයස්සා”ති. (69-70)

සුභ්‍යාචිකම්මසංඛාපදං නිට්ඨං.

3. 2.

කායසංසග්ගහසමුත්තංසදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ
 අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා උදුසී
 අරඤ්ඤා විහරති. තස්සායස්මතො විහාරො අභිරුපො හොති දස්සනීයො
 පාසාදිකො, මජ්ඣෙ ගබ්භො සමනතො පරියාගාරො. සුපඤ්ඤතතං මඤ්චපිඨං
 භිසිඛිමොභනං, පානීයං පරිභොජනීයං සුපට්ඨිතං, පරිවෙණං සුසම්මට්ඨං.
 ඛහු මුත්තස්සා ආයස්මතො උදුසියස්ස විහාරපෙකකිකා ආගච්ඡන්ති.

2. අඤ්ඤාතරො‘පි මුඛමණො සපජාපතීකො යෙනායස්මා උදුසී,
 තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා ආයස්මතො උදුසීං එතදවොච: “ඉච්ඡාම මයං
 හොතො උදුසියස්ස විහාරං පෙකච්ඡා”න්ති. “තෙන භි මුඛමණ පෙකඛසු”ති
 අවාචුරණං ආදය ඝට්ඨකං උග්ගාටෙච්චා කචාටං පතාමෙච්චා විහාරං පාචිසි.
 සො‘පි බො මුඛමණො ආයස්මතො උදුසියස්ස පිට්ඨිතො පාචිසි. සාපි බො
 මුඛමණී තස්ස මුඛමණස්ස පිට්ඨිතො පාචිසි. අථ බො ආයස්මා උදුසී එකච්ච
 වාතපානෙ විවරනො එකච්ච වාතපානෙ එකෙනො ගබ්භං අනුපරිගන්චා
 පිට්ඨිතො ආගන්චා තස්සා මුඛමණීයා අභිගමඛිනාති පරාමසි. අථ බො
 සො මුඛමණො ආයස්මතො උදුසිතා සඤ්චං පටිසම්මොදිචා අගමාසි.

3. අථ බො සො මුඛමණො අත්තමනො අත්තමනවාචං නිච්ඡාරෙසි:
 “උලාරා ඉමෙ සමණා සකාසුත්තියා යෙ ඉමෙ එවරුපෙ අරඤ්ඤා විහරන්ති.
 භවමපි උදුසී උලාරො යො එවරුපෙ අරඤ්ඤා විහරති”ති. එවං චුතෙත
 සා මුඛමණී තං මුඛමණං එතදවොච: “කුතො තස්ස උලාරතා? යථෙච
 මෙ චං අභිගමඛිනාති පරාමසි. එවමෙච මෙ සමණො උදුසි අභිගමඛිනාති
 පරාමසි”ති.

45. එසමයෙහි දිගෙන් හදන් තෙමන මිදියැව් මහණකුට සුකුරු මිදිනි... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය.... “මහණ, සහවෙසෙස්ඥාවැත් නො වේ. ථුලාසිඥාවැත් වේ”යි වදලහ. (65-66)

46. එසමයෙහි මිදියැව් ව ජනනි හදන් ගටන එක්තර මහණකුට සුකුරු මිදිනි. ... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට කුකුස් විය, “මහණ, සහවෙසෙස්ඥාවැත් නො වේ. ථුලාසිඥාවැත් වේ. (67-68)

47. එසමයෙහි මාපටැගිල්ලෙන් රහසහ ගටන මිදියැව් එක්තර මහණකුට සුකුරු මිදිනි... සුකුරු නො මිදිනි. ඔහුට “කීම, මේ සහවෙසෙස්ඥාවැත් අවන්තෙමිඳේ?”යි කුකුස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඥාවැත් නො වේ. ථුලාසිඥාවැත් වේ”යි බුදුහු වදලහ. (69-70)

සුභ්‍යාපිසට්ඨි ගිණ්‍යාපදය.

3. 2.

කායසංගීතවිකාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවන් සුදුරජාතන් වහන්සේ සැවැත්තුවර ජේතවනයෙහි අනෙපිච්ච සිටුහුගේ අරමිනි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂමත් උදයී තෙමේ අරණේනි වෙසෙයි. ඒ ආයුෂමත්හුගේ අරම මහතර දකුම් ආත්තෙති. ප්‍රසාද එළවන්නෙති. මැද ගබ් භාත් පස මණ්ඩලමාරයෙන් පිරිකෙවු කරණ ලද්දේ ය. එහි ආද පුටු බිසි බිම්බොහන මනා කොට පණවන ලද්දේ ය. පියයුතු පිරිබෝ කටයුතු ජලය එළවන ලද්දේ ය. මිදුල මනා කොට හමදින ලද්දේ ය. බොහෝ ජීනිස්සු උදයීහුගේ විහාරය බලනු කැමැත්තෝ එහි පැමිණෙති.

2. බිරිද සහිත වූ එක්තරා බමුණෙක් ආයුෂමත් උදයී වෙත පැමිණියේය. පැමිණ ආයුෂමත් උදයීගට, “අපි වනාහි හවින් උදයීහුගේ විහාරය දක්නට කැමැත්තෙමු”යි කී ය. ආයුෂමත් උදයී තෙමේ “එසේ නම් බමුණ බලව”යි යතුර ගෙන අඟුල හැර, කවුළු හැර. විහාරයට පැමිණියේ ය. ඒ බමුණු තෙමේ ද ආයුෂමත් උදයීහුගේ පිටු පසින් පැමිණියේ ය. බැමිණිය ද බමුණා ගේ පිටු පසින් ගියා ය. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදයී තෙමේ අතැම් වාකවුළු හරිනුයේ, අතැම් වාකවුළු වසනුයේ, ගැබ් භාත්පසින් ගමන් කොට පිටුපසින් අවුත් ඒ බැමිණියගේ සිරුරෙහි අවයවයන් පරාමිතිය කෙළේ ය. ඉක්බිති ඒ බමුණු තෙමේ ආයුෂමත් උදයී හා බෙහෙවින් සතුටු වී ගියේ ය.

3. වැලිදු ඒ බමුණු තෙමේ සතුටු වූයේ, “යම් මේ මහණ කෙනෙක් මෙබදු අරමිනි වෙසෙද්ද, ඒ මේ සුමන වූ ශාක්‍යපුත්‍රියගේ උදරයහ. යමෙක් මෙබදු අරණේක වෙසේ ද, ඒ හවන් උදයී තෙමේ ද උදර ය”යි සතුට හඟවන වචන ද පැවැසී ය. මෙසේ කී කල්හි ඒ බැමිණි නොමෝ, “ඔහුගේ උදර බවෙක් කොසින් ද? යම් සේ තෙපි මගේ අභපසහ පරාමිතිය කලහු නම් එ මෙන් ම ඒ උදයී මහණ තෙමේ ද මගේ ශරීරාවයට පරාමිතිය කෙළේ” යයි බමුණුට කීවා ය.

1. දෙවරම කෙලවර පිහිටි වෙසෙහි.

4. අඵ බො සො බ්‍රාහ්මණො උජ්ඣායති ඛියති විපාවෙති: “අලජ්ඣො ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා දුස්සීලා මුසාවාදිතො. ඉමෙහි නාම ධම්මචාරිනො සමචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සඨචචාදිතො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා පටිජාතිස්සන්ති. තඤ්ච ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, තඤ්ච ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං, තඨං ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, තඨං ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං, කුතො ඉමෙසං සාමඤ්ඤං, කුතො ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං, අපගතා ඉමෙ සාමඤ්ඤා, අපගතා ඉමෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤා. කථං හි නාම සමණො උද්ධි මම භරියාය අභිමතොති පරුමසිය්‍යති. තභි සක්‍යා කුලීඤ්ඨි කුලධීතාහි කුලකුමාරිහි කුලපුණ්‍යාහි කුලදුසිහි ආරාමං වා විහාරං වා ගතං. සචෙ¹ කුලීඤ්ඨො කුලධීතො² කුලකුමාරිඤ්ඨො කුලපුණ්‍යාඤ්ඨො කුලදුසිඤ්ඨො ආරාමං වා විහාරං වා ගචෙජ්ඣස්සං, තාපි සමණා සක්‍යපුත්තියා දුස්සෙස්ස”න්ති.

5. අය්‍යොපුං බො භික්ඛු තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස උජ්ඣායනතස්ස භීයනතස්ස විපාවෙනතස්ස යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨ්ථා තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිඤන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි නාම ආයස්මා උද්ධි මාතුගාමෙන සඤ්ඨං කායසංඝග්ගං සමාපජ්ජිස්සති”ති.

6. අඵ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵචාචන්ථං ආරාවෙපුං. අඵ බො භගවා ඵතස්මිං නීදනෙ ඵතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඛ්‍යං සන්තිපාතාපෙනා ආයස්මතං උද්ධිං පටිපුච්ඡ්ථි: “සච්චං කිරන්ථං උද්ධි මාතුගාමෙන සඤ්ඨං කායසංඝග්ගං සමාපජ්ජ”ති. “සච්චං භගවා”ති. විගරහි මුඤ්ඤො භගවා: “අතනුච්ඡවියං මොඝපුරිස අතනුලොමිකං අප්පතිරුපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම නං මොඝපුරිස මාතුගාමෙන සඤ්ඨං කායසංඝග්ගං සමාපජ්ජස්සයි. තනු මයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන විරුගාය ධම්මො දෙසිතො තො සරුගාය -පෙ- කාමපරිලාභානං වූපසමො අකඛාතො. තෙන මොඝපුරිස අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- ඵචඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාඵ:

“භයා පන භික්ඛු ඛඤ්ඤොනා විපජිණ්ණෙන විපහනන මාතුගාමෙන සඤ්ඨං කායසංඝග්ගං සමාපජ්ජ්‍යා: ගන්ඨගාහං වා චෙණ්ඨගාහං වා අඤ්ඤාතරස්ස වා අඤ්ඤාතරස්ස වා අඛග්ග පඤ්චසනං, සක්ඛාදිසෙසො”ති.

7. භයා පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුහි -පෙ- අයං ඉමස්මිං අනෙ අධිපෙතො භික්ඛුහි.

ඛඤ්ඤොනා නාම: සාරතො අපෙක්ඛවා පටිබද්ධවිතො.

1. භවෙහි: ඝන 2. කුලධීතො: මජ්ඣ. කුලධීතො: සිමු.

4. ඉක්බිති ඒ බමුණු තෙමේ මෙසේ අවමන් කරසි, අයුණු කියසි, නුගුණ පතුරවයි: “මේ ඉමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ අලජ්ජු ය, දුශ්චිලයෝ ය, මුසා-වාදීහු ය. මොහු තමී කුමු ධම්මවාදීහු ය සි සම්මවාදීහු ය සි බ්‍රහ්මවාදීහු ය සි සන්‍යවාදීහු ය සි සීලවන්තයෝ ය සි කල්‍යාණධම් ඇත්තෝ ය” යි පිළින කෙරෙත්. “මොවුන්ට මහණ කමෙක් නැත. මොවුන්ට බමුණු කමෙක් නැත. මොවුන්ගේ මහණකම තවුයේ ය. මොවුන්ගේ බමුණුකම තවුයේ ය. මොවුන්ට මහණකමෙක් කොසින් ද? මොවුන්ට බමුණු කමෙක් කොසින් ද? මොහු මහණකමින් පහ වූවෝ ය. මොහු බමුණුකමින් පහ වූවෝ ය. කෙසේ තමී උදසි මහණ තෙමේ මගේ බිරිත්දගේ අභපසභ පිරිමැද්දේ ද? කුලභතත් සමග කුලදුත් සමග කුලකුමරියත් සමග කුලලේශියත් සමග කුලදසියත් සමග අරමකට හෝ වෙහෙරකට යෑමට නො හැකි ය. ඉදින් කුලයත්‍රිහු කුලදහිතාහු කුලකුමාරීහු කුලලෙශෙත්‍රිහු කුලදසිහු අරමකට හෝ වෙහෙරකට යන්තාහු තමී ඉමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ ඔවුන් දුෂණය කරන්-සාහු” යනුයි.

5. අවමන් කරණ අයුණු කියන දෙස් පතුරවන ඒ බමුණාගේ හෙපුල් හිසුහු ඇසුස. යම් ඒ අලොච්ඡ හිසුහු වෙද්ද ඔහු “කෙසේ තමී අයුමත් උදසි තෙමේ මාගමක හා කාසසභට පෑමිණියේද?” යි අවමන් කරත්. අයුණු කියත්. නුගුණ පතුරවත්.

6. ඉක්බිති ඒ හිසුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළහ. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනගෙහි මේ කාරණයෙහි හිසුසබ්බසා රැස් කරවා ආයුමත් උදසිගෙන් විමාලහ. “උදසි, තෝ මාගමක හා කාසසභට පෑමිණියෙහි ය යනු සාබ්‍ය ද?” යි අසා වදල සේක. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස” යි අයුමත් උදසි කීය. “හිස් පුරුෂය, නුසුදුසු ය. අනුලොමී නො වේ. යොග්‍ය නො වේ. මහණුන්ට නො සරු ය. නො කැප ය. මහණකු විසින් නොකට යුතු ය. “හිස් පුරුෂය, තෝ කෙසේ තමී මාගමක හා කාසසභට සම්මන්ත්‍රණි ද? හිස් පුරුෂය, ඇලීම පිණිස නො ව නො ඇලීම පිණිස මා විසින් තන් අයුරින් දහමී දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? ... කාමපරිදහයන් සංසිදවීම මා විසින් නොයෙක් අයුරින් කියන ලද්දේ නො වේ ද? “හිස් පුරුෂය මෙය නො පහන්වූවන්ගේ පහන් බව පිණිස නො වන්නේ ය. ... මහණෙනි. මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් රාගයට බඩුසේ පෙරලී ගිය සිහින් මාගමක හා කාසසභට පෑමිණියේ නමී, අත ගැණීම හෝ කෙහෙ ගැණීම හෝ යම්ම අභපසභක් පිටිමැදීම හෝ කෙණේ නමී සභවෙසෙස් වේ” යනු යි.

7. යො පන යනු යමෙක්, යම්බඳු වූයෙක් ...
 හිනඹු යනු ... මේ තෙමේ මේ අභියෙහි හිසු ය සි අදහස් කරණ ලදී.
 ඔහිණණ නම: අභියෙහි ඇලුනේ, බලාපොරොත්තු ඇත්තේ, පිලිබඳ සිත් ඇත්තේ ය.

විපජිණ්ණනති රතනමපි විතතං විපරිණතං, දුට්ඨමපි විතතං විපරිණතං, මුලුමපි විතතං විපරිණතං. අපි ච රතතං විතතං ඉමසමිං අනෙච අභිපෙතනං විපරිණතනති.

මානුෂාමො නාම මහුසසී, න යකච්චි, න පෙනී, න ඤීරච්ඡානගතා. අනතමසො තදහුජාතාපි දුරිකා, පගෙව මගනතරී.

සඤ්ඤානති එකතො.

කායසංඝයානං සමාපජෙජ්ජයාති අජකාචාරො වුච්චති.

හතෙඨා නාම කපපරං උපාදය යාච අනතඛා.

වෙණි නාම සුඤ්ඤානං වා සුතතමිසසා වා මාලමිසසා වා භීරුඤ්ඤාමිසසා වා පුච්ඡණ්ණමිසසා වා මුතතාමිසසා වා මණිමිසසා වා.

අඛණං නාම හත්ඤ්ඤාච වෙණිඤ්ඤාච ධපෙචා අචසෙසං අඛණං නාම.

8. අාමසනා පරාමසනා ඔමසනා උමමසනා ඔලඛසනා උලලඛසනා අාකඛසනා පතිකඛසනා අභිනීග්ගණනනා අභිනීපපිලනා ගහණං ජුපනං.

අාමසනා නාම අාලට්ඨමතනා.

පඤ්ඤාමසනා නාම ඉතොචිතො ච සඤ්ඤාචාපනා.

ඔමසනා නාම හෙට්ඨා ඔරොපනා.

උමමසනා නාම උඤ්ඤං උච්චාරණා.

ඔලඛසනා නාම හෙට්ඨා ඔතමනා.

උලලඛසනා නාම උඤ්ඤං උච්චාරණා.

අාකඛසනා නාම අාචිඤ්ඤානා.¹

පතිකඛසනා නාම පතිපතාමනා.

අභිනීග්ගණනනා නාම අඛණං ගගෙචා නීපපිලනා.

අභිනීපපිලනා නාම කෙනචි සහ නීපපිලනා.

ගහණං නාම ගහිතමතනං.

ජුපනං නාම දුට්ඨමතනං.

සඛ්ඛාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුච්චති සඛ්ඛාදිසෙසො'ති.

1. අාචිඤ්ඤානා. මජ්ඣ. සං.

විපරිණත යනු රාගයෙන් රත් වූ සිත ද, විපරිණත ය. දේවියෙන් ද්වේව වූ සිත ද විපරිණත ය. මෝහයෙන් මූලා වූ සිත ද විපරිණත ය. එහෙත් මේ අතීතයෙහි රාගයෙන් රත් වූ සිත විපරිණත ය යි අදහස් කරණ ලදී.

මාතුකාම නම් මිනිස් මාගම ය. යකින්නක් නො වෙයි. ප්‍රේතියක් නො වෙයි. නිරිසන්තිය මාගමක් නො වෙයි. යටත් පිරිසෙයින් එදින උපන් දරි ය. ඇයට වඩා මහත් වූවා කැලෑමය. (මූලදීම මාගම් වෙයි.)

සද්ධි යනු එක්ව ය.

කාංග්ගානාදියෝග සමාපජජයා යනුයෙන් අධ්‍යාපාරය (ආචාරය ඉක්මවීම) කියනු ලැබේ.

හස්ත නම් වැලමිට පටන් නිය අගතෙක් ය.

වෙණි නම් හුදු කෙහෙ හෝ, හුසින් මුසු හෝ, මලින් මුසු හෝ, කහවනුයෙන් මුසු හෝ, රත්කුරුයෙන් මුසු හෝ, මුතු වැලින් මුසු හෝ, මණිමාලායෙන් මුසු හෝ යි.

අඛන නම් අත ද කෙස්වැටිය ද හැර සෙස්ස අඛන නම්.

8. ආමසනා, පරමසනා, ඔමසනා, උමමසනා, මලඛසනා, උලලඛසනා, ආකඛසනා, පතිකඛසනා, අභිනිග්ගණනා, අභිනිපට්ඨනා, ගහණ, පුපන යන මේ දත යුතු ය.

ආමසනා නම් ආමිත මාත්‍ර ය (අත ගැම ය.)

පරමසනා නම් ඔබ මොබ පිරිමැදීම ය.

ඔමසනා නම් යටට පිරිමැදීම ය.

උමමසනා නම් උබට පිරිමැදීම ය.

මලඛසනා නම් යටට නැමීම ය.

උලලඛසනා නම් උබට නැමීම ය.

ආකඛසනා නම් ලංකර ගැණීම (ඇද ගැණීම) ය.

පතිකඛසනා නම් තමන් කර හරවා ගැණීම ය.

අභිනිග්ගණනා නම් අවයවයක් ගෙණ මැඩීම ය.

අභිනිපට්ඨනා නම් කිසිවක් හා මැඩීම ය.

ගහණ නම් ගැණීම් මාත්‍ර ය.

පුපන නම් සාධි තිරිම මාත්‍ර ය.

සධ්‍යාදියෝග යනු ... ඒ කරණ කොට ගෙණ ද සහවේසෙස් ය යි කියනු ලැබේ.

1. ඉපචී ව හොති, ඉපචීසඤ්ඤි සාරභෙතො ව, භීකුට්ඨ ව නං ඉපචීයා කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති ඔලෙසති උමමසති ඔලඛෙසති උලලඛෙසති ආකඛිසති පඤ්ඤිසති අභිනිග්ගණනාති අභිනිපපිලෙති ගණහාති ජුපති, ආපතති සඛිකාදිසෙසසා.

2. ඉපචී ව හොති, වෙමතිකො සාරභෙතො ව, භීකුට්ඨ ව නං ඉපචීයා කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති ඵුලලවචයසා. ඉපචී ව හොති, පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරභෙතො ව, භීකුට්ඨ ව නං ඉපචීයා කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති ඵුලලවචයසා. ඉපචී ව හොති, පුරිසසඤ්ඤි සාරභෙතො ව, භීකුට්ඨ ව නං ඉපචීයා කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණහාති ජුපති. ආපතති ඵුලලවචයසා. ඉපචී ව හොති, තීරච්ඡානග්ගසඤ්ඤි සාරභෙතො ව, භීකුට්ඨ ව නං ඉපචීයා කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති ඵුලලවච-යසා.

3. පණ්ඩකො ව හොති, පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරභෙතො ව, භීකුට්ඨ ව නං පණ්ඩකසා කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති ඵුලලවචයසා. පණ්ඩකො ව හොති, වෙමතිකො සාරභෙතො ව, භීකුට්ඨ ව නං පණ්ඩකසා කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති දුක්ඛට්ඨසා. පණ්ඩකො ව හොති, පුරිසසඤ්ඤි සාරභෙතො ව, භීකුට්ඨ ව නං පණ්ඩකසා කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති දුක්ඛට්ඨසා. පණ්ඩකො ව හොති, තීරච්ඡානග්ගසඤ්ඤි සාරභෙතො ව, භීකුට්ඨ ව නං පණ්ඩකසා කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති දුක්ඛට්ඨසා. පණ්ඩකො ව හොති, ඉපචීසඤ්ඤි සාරභෙතො ව, භීකුට්ඨ ව නං පණ්ඩකසා කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති දුක්ඛට්ඨසා.

4. පුරිසො ව හොති, පුරිසසඤ්ඤි සාරභෙතො ව, භීකුට්ඨ ව නං පුරිසසා කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති දුක්ඛ-ට්ඨසා; පුරිසො ව හොති, වෙමතිකො -පෙ- පුරිසො ව හොති, තීරච්ඡාන-ග්ගසඤ්ඤි -පෙ- පුරිසො ව හොති, ඉපචීසඤ්ඤි -පෙ- පුරිසො ව හොති, පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරභෙතො ව, භීකුට්ඨ ව නං පුරිසසා කායෙත කායං ආලෙසති පරාලෙසති -පෙ- ගණහාති ජුපති, ආපතති දුක්ඛට්ඨසා.

5. තිරවිජානගතො ච හොති තිරවිජානගතසඤ්ඤාදී සාරභෙතො ච, භික්ඛු ච නං තිරවිජානගතස්ස කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. තිරවිජානගතො ච හොති, වෙමිනිකො -පෙ- තිරවිජානගතො ච හොති, ඉප්පිසඤ්ඤාදී -පෙ- තිරවිජානගතො ච හොති පණ්ඩකසඤ්ඤාදී -පෙ- තිරවිජානගතො ච හොති, පුරිසසඤ්ඤාදී සාරභෙතො ච, භික්ඛු ච නං තිරවිජානගතස්ස කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති දුක්ඛටස්ස.

ම න මු ල කං.

1. දෙච ඉප්පියො, ද්විත්තං ඉප්පිතං ඉප්පිසඤ්ඤාදී සාරභෙතො ච, භික්ඛු ච නං ද්විත්තං ඉප්පිතං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති ආපතති ද්විත්තං සම්භාදිසෙසානං.

2. දෙච ඉප්පියො, ද්විත්තං ඉප්පිතං වෙමිනිකො සාරභෙතො ච, භික්ඛු ච නං ද්විත්තං ඉප්පිතං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං පුලලව්වයානං.

3. දෙච ඉප්පියො, ද්විත්තං ඉප්පිතං පණ්ඩකසඤ්ඤාදී -පෙ- පුරිසසඤ්ඤාදී -පෙ- තිරවිජානගතසඤ්ඤාදී සාරභෙතො ච, භික්ඛු ච නං ද්විත්තං ඉප්පිතං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං පුලලව්වයානං.

4. දෙච පණ්ඩකා, ද්විත්තං පණ්ඩකානං පණ්ඩකසඤ්ඤාදී සාරභෙතො ච, භික්ඛු ච නං ද්විත්තං පණ්ඩකානං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං පුලලව්වයානං.

5. දෙච පණ්ඩකා, ද්විත්තං පණ්ඩකානං වෙමිනිකො -පෙ- පුරිසසඤ්ඤාදී -පෙ- තිරවිජානගතසඤ්ඤාදී -පෙ- ඉප්පිසඤ්ඤාදී සාරභෙතො ච, භික්ඛු ච නං ද්විත්තං පණ්ඩකානං කායෙන කායං ආමිසති පරමිසති -පෙ- ගණනාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛටානං.

නිරීක්ෂණ ගතයෙකු වෙයි, නිරීක්ෂණ ගතයෙක යන හැඟීම ඇති සංරක්ෂණයෙකු වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් නිරීක්ෂණයෙන් කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද දුකුලාආචාර් වේ. නිරීක්ෂණගතයෙකු වෙයි, විමති ඇති ... නිරීක්ෂණගතයෙකු වෙයි, සත්‍යයක යන හැඟීම ඇත්තේන් ... නිරීක්ෂණගතයෙකු වෙයි, පණ්ඩිතයෙක යන හැඟීම ඇත්තේන් ද වේ, ... නිරීක්ෂණගතයෙකු වෙයි, පුරුෂයෙක යන හැඟීම ඇති සංරක්ෂණයෙකු වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් නිරීක්ෂණයෙන් කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාර් වේ.

එකමුලකනය ගිමි.

1. සත්‍ය දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍ය දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍යය යන හැඟීම ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් සත්‍ය දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, සභවෙසෙස්ආචාර් දෙකෙකි.

2. සත්‍ය දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍ය දෙදෙනා පිළිබඳ විමති ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් සත්‍ය දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, පුරුෂආචාර් දෙකෙකි.

3. සත්‍ය දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍ය දෙදෙනා පිළිබඳ පණ්ඩිතය යන හැඟීම ඇත්තේ ... පුරුෂයෙක යන හැඟීම ඇත්තේ ... නිරීක්ෂණ යන හැඟීම ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් සත්‍ය දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, පුරුෂආචාර් දෙකෙකි.

4. පණ්ඩිතයෝ දෙදෙනෙක් වෙත්, පණ්ඩිතයන් දෙදෙනා පිළිබඳ ව පණ්ඩිත ය යන හැඟීම ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් පණ්ඩිතයන් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, පුරුෂආචාර් දෙකෙකි.

5. පණ්ඩිතයෝ දෙදෙනෙක් වෙත්, පණ්ඩිතයන් දෙදෙනා පිළිබඳ ව විමති ඇත්තේ ... පුරුෂය යන හැඟීම ඇත්තේ ... නිරීක්ෂණය යන හැඟීම ඇත්තේ ... සත්‍ය යන හැඟීම ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේන් තමාගේ කයින් පණ්ඩිතයන් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාර් දෙකෙකි.

6. දො පුරිසා, ද්විත්තං පුරිසානං පුරිසසඤ්ඤී සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං පුරිසානං කායෙත කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛපාතං.

7. දො පුරිසා, ද්විත්තං පුරිසානං වෙමතිකො -පෙ- තිරව්ජානගතසඤ්ඤී -පෙ- ඉච්චිසඤ්ඤී -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤී සාරතො ව භික්ඛු ව, නං ද්විත්තං පුරිසානං කායෙත කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛපාතං.

8. දො තිරව්ජානගතා, ද්විත්තං තිරව්ජානගතානං තිරව්ජානගතසඤ්ඤී සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං තිරව්ජානගතානං කායෙත කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛපාතං.

9. දො තිරව්ජානගතා, ද්විත්තං තිරව්ජානගතානං වෙමතිකො -පෙ- ඉච්චිසඤ්ඤී -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤී -පෙ- පුරිසසඤ්ඤී සාරතො ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං තිරව්ජානගතානං කායෙත කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛපාතං.

10. ඉච්චි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉච්චිසඤ්ඤී සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං කායෙත කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති සඛිකාදියෙසෙන දුක්ඛපාතං.

11. ඉච්චි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං වෙමතිකො සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං කායෙත කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති චුලලව්වයෙන දුක්ඛපාතං.

12. ඉච්චි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං පණ්ඩකසඤ්ඤී සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං කායෙත කායං ආමසති පරමසති ජුපති -පෙ- ගණතාති, ආපතති ද්විත්තං චුලලව්වයෙන.

13. ඉච්චි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං පුරිසසඤ්ඤී සාරතො ව, භික්ඛු නං උභිත්තං කායෙත කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති චුලලව්වයෙන දුක්ඛපාතං.

14. ඉච්චි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං තිරව්ජානගතසඤ්ඤී සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං කායෙත කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති චුලලව්වයෙන දුක්ඛපාතං.

6. පුරුෂයෝ දෙදෙනෙක් වෙත්, පුරුෂයන් දෙදෙනා පිළිබඳ ව පුරුෂය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් පුරුෂයන් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණියි ද, සපයී කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාර් දෙකෙකි.

7. පුරුෂයෝ දෙදෙනෙක් වෙත්, පුරුෂයන් දෙදෙනා පිළිබඳව විමසී ඇත්තේ ... සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ ... පණ්ඩකයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් පුරුෂයන් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණියි ද, සපයී කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාර් දෙකෙකි.

8. තිරිසන්හු දෙදෙනෙක් වෙත්, තිරිසන්හුන් දෙදෙනා පිළිබඳ ව තිරිසන්හු යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, ඒ මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් තිරිසන්හුන් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණියි ද, සපයී කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාර් දෙකෙකි.

9. තිරිසන්හු දෙදෙනෙක් වෙත්, තිරිසන්හුන් දෙදෙනා පිළිබඳ ව විමසී ඇත්තේ ... සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ ... පණ්ඩකයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ ... පුරුෂයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් තිරිසන්හුන් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණියි ද, සපයී කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාර් දෙකෙකි.

10. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණියි ද, සපයී කෙරෙයි ද, සභවෙසෙස් හා දුකුලාආචාර් වේ.

11. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව විමසී ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණියි ද, සපයී කෙරෙයි ද, පුලාසියක් හා දුකුලාආචාර් වේ.

12. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව පණ්ඩක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, ඒ මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණියි ද, සපයී කෙරෙයි ද, පුලාසිය ඇචාර් දෙකෙකි.

13. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව පුරුෂ යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, ඒ මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණියි ද, සපයී කෙරෙයි ද පුලාසි හා දුකුලාආචාර් වේ.

14. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ තිරිසන් යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වේ, ඒ මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණියි ද, සපයී කෙරෙයි ද, පුලාසි හා දුකුලාආචාර් වේ.

15. ඉඡී ව පුරිසො ව, උභින්නං ඉඡීසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණහාති ජපති, ආපතති සඛකාදියෙසෙන දුක්ඛංය.

16. ඉඡී ව පුරිසො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරච්ඡානගතසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණහාති ජපති, ආපතති ථුලලච්චයෙන දුක්ඛංය.

17. ඉඡී ව තිරච්ඡානගතො ව, උභින්නං ඉඡීසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණහාති ජපති, ආපතති සඛකාදියෙසෙන දුක්ඛංය.

18. ඉඡී ව තිරච්ඡානගතො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරච්ඡානගතසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණහාති ජපති, ආපතති ථුලලච්චයෙන දුක්ඛංය.

19. පණ්ඩකො ව පුරිසො ව, උභින්නං පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණහාති ජපති, ආපතති ථුලලච්චයෙන දුක්ඛංය.

20. පණ්ඩකො ව පුරිසො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරච්ඡානගතසඤ්ඤි -පෙ- ඉඡීසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණහාති ජපති, ආපතති ද්වින්නං දුක්ඛංය.

21. පණ්ඩකො ව තිරච්ඡානගතො ව, උභින්නං පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණහාති ජපති, ආපතති ථුලලච්චයෙන දුක්ඛංය.

22. පණ්ඩකො ව තිරච්ඡානගතො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරච්ඡානගතසඤ්ඤි -පෙ- ඉඡීසඤ්ඤි සාරතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙන කායං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණහාති ජපති, ආපතති ද්වින්නං දුක්ඛංය.

15. සමුදායක පුරුෂයෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව සමුදායක හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, ඒ මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, සහවෙසෙස් හා දුකුලාආචාත් වේ.

16. සමුදායක පුරුෂයෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව විමති ඇත්තේ ... පණ්ඩකය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... පුරුෂය යන හැඟීම් ඇත්තේ ... තිරිසන් ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, ජුලාසි හා දුකුලාආචාත් වේ.

17. සමුදායක තිරිසනෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ සමුදායක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... සපයී කෙරෙයි ද, සහවෙසෙස් හා දුකුලාආචාත් වේ.

18. සමුදායක තිරිසනෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව විමති ඇත්තේ, ... පණ්ඩක ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... පුරුෂය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... තිරිසන් ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, ජුලාසි හා දුකුලාආචාත් වේ.

19. පණ්ඩකයෙකු පුරුෂයෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව පණ්ඩක ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, ජුලාසි හා දුකුලාආචාත් වේ.

20. පණ්ඩකයෙකු පුරුෂයෙකු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳව විමති ඇත්තේ ... පුරුෂ ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... තිරිසන්ගනය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... සමුදායක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාත් දෙකෙකි.

21. පණ්ඩකයෙකු තිරිසනෙකු වෙත්, මහණ තෙමේ දෙදෙනා පිළිබඳව පණ්ඩක ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, ජුලාසි හා දුකුලාආචාත් වේ.

22. පණ්ඩකයෙකු තිරිසනෙකු වෙත්, මහණ තෙමේ දෙදෙනා පිළිබඳව විමති ඇත්තේ, ... පුරුෂ ය යන හැඟීම් ඇත්තේ ... තිරිසන් ය යන හැඟීම් ඇත්තේ ... සමුදායක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිති ද, සපයී කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාත් දෙකෙකි.

23. පුරිසො ව තිරව්ජානගතො ව, උභින්නං පුරිසසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙත කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජපති, ආපතති ද්වින්නං දුක්ඛටානං.

24. පුරිසො ව තිරව්ජානගතො ව, උභින්නං වෙමතිකො -පෙ- තිරව්ජානගතසඤ්ඤි -පෙ- ඉප්පිසඤ්ඤි -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙත කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජපති, ආපතති ද්වින්නං දුක්ඛටානං.

දුමුලකං භිට්ඨිතං.

1. ඉප්පි ව හොති, ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං ඉප්පියා කායෙත කායපට්ඨිඛං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජපති, ආපතති ථුලලච්චයසං. -පෙ-

2. දො ඉප්පියො, ද්වින්නං ඉප්පිතං ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං ද්වින්නං ඉප්පිතං කායෙත කායපට්ඨිඛං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජපති, ආපතති ද්වින්නං ථුලලච්චයානං. -පෙ-

3. ඉප්පි ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායෙත කායපට්ඨිඛං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජපති, ආපතති ථුලලච්චයෙත දුක්ඛටසං -පෙ-

4. ඉප්පි ව හොති, ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං ඉප්පියා කායපට්ඨිඛෙත කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජපති, ආපතති ථුලලච්චයසං. -පෙ-

5. දො ඉප්පියො, ද්වින්නං ඉප්පිතං ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං ද්වින්නං ඉප්පිතං කායපට්ඨිඛෙත කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජපති, ආපතති ද්වින්නං ථුලලච්චයානං. -පෙ-

6. ඉප්පි ව පණ්ඩකො ව, උභින්නං ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං උභින්නං කායපට්ඨිඛෙත කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජපති, ආපතති ථුලලච්චයෙත දුක්ඛටසං. -පෙ-

7. ඉප්පි ව හොති, ඉප්පිසඤ්ඤි සාරතෙතො ව, භික්ඛු ව නං ඉප්පියා කායපට්ඨිඛෙත කායපට්ඨිඛං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණහාති ජපති, ආපතති දුක්ඛටසං. -පෙ-

23. පුරුෂයෙකුදු තිරිසනෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව පුරුෂ ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණියි ද සපයී කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාත් දෙකෙකි.

24. පුරුෂයෙකුදු තිරිසන්ගතයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව විමති ඇත්තේ, ... තිරිසන්ගත ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, පණ්ඩක ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණියි ද, සපයී කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාත් දෙකෙකි.

දම්මුලකය ගීම්.

1. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් සත්‍රියගේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණියි ද, සපයී කෙරෙයි ද, පුලාසිආචාත් වේ. ...

2. සත්‍රියු දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍රිය දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් සත්‍රිය දෙදෙනාගේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණියි ද, සපයී කෙරෙයි ද, පුලාසිආචාත් දෙකෙකි. ...

3. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් සත්‍රිය දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණියි ද, සපයී කෙරෙයි ද, පුලාසි හා දුකුලාආචාත් වේ. ...

4. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි ද, මහණ තෙමේත් තමාගේ කයින් සත්‍රියගේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණියි ද, සපයී කෙරෙයි ද, පුලාසිආචාත් වේ. ...

5. සත්‍රියු දෙදෙනෙක් වෙත්, සත්‍රිය දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කය පිළිබඳ වුවකින් සත්‍රිය දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණියි ද, සපයී කෙරෙයි ද, පුලාසිආචාත් දෙකෙකි. ...

6. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කය පිළිබඳ වුවකින් දෙදෙනාගේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණියි ද, සපයී කෙරෙයි ද, පුලාසි හා දුකුලාආචාත් වේ. ...

7. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි, මහණ තෙමේත් තමාගේ කය පිළිබඳ වුවකින් සත්‍රියගේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණියි ද, සපයී කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාත් වේ. ...

8. දෙව ඉපිටියො, ද්විත්තං ඉපිතං ඉපිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉපිතං කායපට්ඨඤ්ඤිත කායපට්ඨඤ්ඤි ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛවානං. -පෙ-

9. ඉපි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉපිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං කායපට්ඨඤ්ඤිත කායපට්ඨඤ්ඤි ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණතාති ජුපති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛවානං. -පෙ-

10. ඉපි ව ගොති, ඉපිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං ඉපිටියා නිසංගහිසෙත කායං ආමසති, ආපතති දුක්ඛවාසං. -පෙ-

11. දෙව ඉපිටියො, ද්විත්තං ඉපිතං ඉපිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං මිත්තං ඉපිතං නිසංගහිසෙත කායං ආමසති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛවානං. -පෙ-

12. ඉපි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉපිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං නිසංගහිසෙත කායං ආමසති ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛවානං. -පෙ-

13. ඉපි ව ගොති, ඉපිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං ඉපිටියා නිසංගහිසෙත කායපට්ඨඤ්ඤි ආමසති, ආපතති දුක්ඛවාසං. -පෙ-

14. දෙව ඉපිටියො, ද්විත්තං ඉපිතං ඉපිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉපිතං නිසංගහිසෙත කායපට්ඨඤ්ඤි ආමසති ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛවානං. -පෙ-

15. ඉපි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉපිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං නිසංගහිසෙත කායපට්ඨඤ්ඤි ආමසති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛවානං. -පෙ-

16. ඉපි ව ගොති, ඉපිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං ඉපිටියා නිසංගහිසෙත නිසංගහිසං ආමසති, ආපතති දුක්ඛවාසං. -පෙ-

17. දෙව ඉපිටියො, ද්විත්තං ඉපිතං ඉපිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉපිතං නිසංගහිසෙත නිසංගහිසං ආමසති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛවානං. -පෙ-

18. ඉපි ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉපිසඤ්ඤි සාරතෙතා ව, භික්ඛු ව නං උභිත්තං නිසංගහිසෙත නිසංගහිසං ආමසති, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛවානං.

8. සක්‍රීය දේශපාලන වෙත්, සක්‍රීය දේශපාලන පිළිබඳව සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් නමාගේ කය පිළිබඳ වුවකින් සක්‍රීය දේශපාලන කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිත ද, සපයී කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාරීන් දෙකෙකි. ...

9. සක්‍රීයකුදු පණිකයෙකුදු වෙත්, දේශපාලන පිළිබඳ සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි ද, මහණ තෙමේත් නමාගේ කය පිළිබඳ වුවකින් දේශපාලන කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද ... ගණිත ද, සපයී කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාරීන් දෙකෙකි. ...

10. සක්‍රීයකුදු වෙයි, සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් නමා විසින් මුදලුවකින් සක්‍රීයගේ කය ආමර්ශනය කෙරේ ද දුකුලාආචාරීන් වේ. ...

11. සක්‍රීය දේශපාලන වෙත්, සක්‍රීය දේශපාලන පිළිබඳ සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් මුදලුවකින් දේශපාලන කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාරීන් දෙකෙකි. ...

12. සක්‍රීයකුදු පණිකයෙකුදු වෙත්, දේශපාලන පිළිබඳව සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් මුදලුවකින් දේශපාලන කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, දුකුලා ආචාරීන් දෙකෙකි.

13. සක්‍රීයකුදු වෙයි, සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් මුදලුවකින් සක්‍රීයගේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාරීන් වේ. ...

14. සක්‍රීය දේශපාලන වෙත්, සක්‍රීය දේශපාලන පිළිබඳව සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි ද, මහණ තෙමේත් මුදලුවකින් සක්‍රීය දේශපාලන කය පිළිබඳවුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාරීන් දෙකෙකි. ...

15. සක්‍රීයකුදු පණිකයෙකුදු වෙත්, දේශපාලන පිළිබඳ සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් මුදලුවකින් දේශපාලන කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාරීන් දෙකෙකි. ...

16. සක්‍රීයකුදු වෙයි, සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් සක්‍රීය පිළිබඳ මුදලුවකින් මුදලුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාරීන් වේ. ...

17. සක්‍රීය දේශපාලන වෙත්, දේශපාලන පිළිබඳව සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්ෂණ වෙයි, මහණ තෙමේත් සක්‍රීය දේශපාලන පිළිබඳ මුදලුවකින් මුදලුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාරීන් දෙකෙකි. ...

18. සක්‍රීයකුදු පණිකයෙකුදු වෙත්, දේශපාලන පිළිබඳ සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි ද, මහණ තෙමේත් දේශපාලන පිළිබඳ මුදලුවකින් මුදලුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාරීන් දෙකෙකි.

1. ඉන්දීය වගන්ති, ඉන්දියානු සංරක්ෂණ ව, ඉන්දීය ව නං භික්ෂුකා කායෙක කායං ආමසති පරාමසති ඔමසති උමමසති ඔලබෙසති උලලබෙසති ආකාශිති පතිකාශිති අභිනිගනණනාති අභිනිපටිලෙති ගණකාති ජුපති, සෙවනාධිපපායො කායෙක වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපනති සංඝාදිසේවයං. -පෙ-

2. දො ඉන්දියො, දවනනං ඉන්දීයං ඉන්දියානු සංරක්ෂණ ව, ඉන්දියො ව නං භික්ෂුකා කායෙක කායං ආමසනති පරාමසනති ඔමසනති උමමසනති ඔලබෙසනති උලලබෙසනති ආකාශිනති පතිකාශිනති අභිනිගනණනති අභිනිපටිලෙනති ගණනති ජුපනති, සෙවනාධිපපායො කායෙක වායමති, එසං පටිච්ඡානාති, ආපනති දවනනං සංඝාදිසේවයං. -පෙ-

3. ඉන්දීය ව පණ්ඩිතො ව, උභිනනං ඉන්දියානු සංරක්ෂණ ව, උභො ව නං භික්ෂුකා කායෙක කායං ආමසනති පරාමසනති -පෙ- ගණනති ජුපනති, සෙවනාධිපපායො කායෙක වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපනති සංඝාදිසේවයං දුකකපසං. -පෙ-

4. ඉන්දීය ව ගොති, ඉන්දියානු සංරක්ෂණ ව, ඉන්දීය ව නං භික්ෂුකා කායෙක කායපටිච්චං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනති ජුපති, සෙවනාධිපපායො කායෙක වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපනති ජුලලවචයං. -පෙ-

5. දො ඉන්දියො, දවනනං ඉන්දීයං ඉන්දියානු සංරක්ෂණ ව, ඉන්දියො ව නං භික්ෂුකා කායෙක කායපටිච්චං ආමසනති පරාමසනති -පෙ- ගණනති ජුපනති, සෙවනාධිපපායො කායෙක වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපනති දවනනං ජුලලවචයං. -පෙ-

6. ඉන්දීය ව පණ්ඩිතො ව, උභිනනං ඉන්දියානු සංරක්ෂණ ව, උභො ව නං භික්ෂුකා කායෙක කායපටිච්චං ආමසනති පරාමසනති -පෙ- ගණනති ජුපනති, සෙවනාධිපපායො කායෙක වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපනති ජුලලවචයෙක දුකකපසං. -පෙ-

7. ඉන්දීය ව ගොති, ඉන්දියානු සංරක්ෂණ ව, ඉන්දීය ව නං භික්ෂුකා කායපටිච්චෙක කායං ආමසති පරාමසති -පෙ- ගණනති ජුපති, සෙවනාධිපපායො කායෙක වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපනති ජුලලවචයං. -පෙ-

8. දො ඉන්දියො, දවනනං ඉන්දීයං ඉන්දියානු සංරක්ෂණ ව, ඉන්දියො ව නං භික්ෂුකා කායපටිච්චෙක කායං ආමසනති පරාමසනති -පෙ- ගණනති ජුපනති, සෙවනාධිපපායො කායෙක වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපනති දවනනං ජුලලවචයං. -පෙ-

1. සක්‍රීයකුදු වෙයි, සක්‍රීයක යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි, සක්‍රීයත් තමාගේ කඩිත් මහණනුයේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, අවමර්ශනය කෙරෙයි ද, උන්මර්ශනය කෙරෙයි ද, අවලබ්‍යනය කෙරෙයි ද, උලලබ්‍යනය කෙරෙයි ද, ආකර්ෂණය කෙරෙයි ද, ප්‍රතිකර්ෂණය කෙරෙයි ද, අභිනිව්‍රහණය කෙරෙයි ද, නිෂිචනය කෙරෙයි ද, ගණිති ද, සාධී කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ වැයම් කෙරෙයි ද, සාධීය දැන ගණිති ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ. ...

2. සක්‍රීය දෙදෙනෙක් වෙත්, සක්‍රීය දෙදෙනා පිළිබඳ ව සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි, සක්‍රීය ද තමන්ගේ කඩිත් මහණනුයේ කය ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, පරාමර්ශනය කෙරෙත් ද, අවමර්ශනය කෙරෙත් ද, උන්මර්ශනය කෙරෙත් ද, අවලබ්‍යනය කෙරෙත් ද, උලලබ්‍යනය කෙරෙත් ද, ආකර්ෂණය කෙරෙත් ද, ප්‍රතිකර්ෂණය කෙරෙත් ද, අභිනිව්‍රහණය කෙරෙත් ද, අභිනිෂිචනය කෙරෙත් ද, ශ්‍රහණය කෙරෙත් ද, සාධී කෙරෙත් ද, මහණ තෙම සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කඩිත් වැයම් කරයි ද, සාධීය දැන ගණිති ද, සහවෙසෙස් ඇවැත් දෙකෙකි. ...

3. සක්‍රීයකුදු පණ්ඩකයකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි, දෙදෙනා තමන්ගේ කඩිත් මහණනුයේ කය ආමර්ශනය කෙරෙත් ද පරාමර්ශනය කෙරෙත් ද, ... ගණිත් ද, සාධී කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කඩිත් වැයම් කරයි ද, සාධීය විදිති ද, සහවෙසෙස් හා දුකුලා ඇවැත් වේ. ...

4. සක්‍රීයකුදු වෙයි, සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි සක්‍රීය තමාගේ කඩිත් මහණනුයේ කය පිළිබඳවුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සාධී කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ තමාගේ කඩිත් වැයම් කෙරෙයි ද, සාධීය දැන ගණිති ද, පුලාසි-ඇවැත් වේ. ...

5. සක්‍රීය දෙදෙනෙක් වෙත්, සක්‍රීය දෙදෙනා පිළිබඳ ව සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි, සක්‍රීයත් තමන්ගේ කඩිත් මහණනුයේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කරත් ද, පරාමර්ශනය කරත් ද ... ගණිත් ද, සාධී කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කඩිත් වැයම් කෙරෙයි ද, සාධීය දැන ගණිති ද, පුලාසි ඇවැත් දෙකෙකි. ...

6. සක්‍රීයකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි, දෙදෙනා ම තමන්ගේ කඩිත් මහණනුයේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, පරාමර්ශනය කෙරෙත් ද, ... ගණිත් ද, සාධී කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කඩිත් වැයම් කෙරෙයි ද, සාධීය දැන ගණිති ද, පුලාසි හා දුකුලා ඇවැත් වේ. ...

7. සක්‍රීයකුදු වෙයි, සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි, සක්‍රීයත් තමාගේ කය පිළිබඳ වුවකින් මහණනුයේ කය ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශනය කෙරෙයි ද, ... ගණිති ද, සාධී කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කඩිත් වැයම් කරයි ද, සාධීය දැන ගණිති ද, පුලාසි ඇවැත් වේ. ...

8. සක්‍රීය දෙදෙනෙක් වෙත්, ඒ සක්‍රීය දෙදෙනා පිළිබඳ ව සක්‍රීය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණ වෙයි, සක්‍රීයත් තමන්ගේ කය පිළිබඳ වුවකින් මහණනුයේ කය ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, පරාමර්ශනය කෙරෙත් ද, ... ගණිත් ද, සාධී කෙරෙත් ද, මහණ තෙම සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කඩිත් වැයම් කෙරෙයි ද, සාධීය දැන ගණිති ද, පුලාසි ඇවැත් දෙකෙක් වේ. ...

9. ඉපි ව පණතකො ව, උභයාං ඉපිසඤ්ඤාදී සාරතො ව, උභො ව නං භික්ඛුසු කායපට්ඨදොන කායං ආමසනති පරමසනති -පෙ- ගණනනති ජුපනති, සෙවනාධිපායො කායෙන වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපනති ජුලුච්චයෙන දුක්ඛටසං -පෙ-

10. ඉපි ව හොති, ඉපිසඤ්ඤාදී සාරතො ව, ඉපි ව නං භික්ඛුසු කායපට්ඨදොන කායපට්ඨදොං ආමසති පරමසති -පෙ- ගණනති ජුපති, සෙවනාධිපායො කායෙන වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපනති දුක්ඛටසං -පෙ-

11. දො ඉපියො, දභිනං ඉපිනං ඉපිසඤ්ඤාදී සාරතො ව, ඉපියො ව නං භික්ඛුසු කායපට්ඨදොන කායපට්ඨදොං ආමසනති පරමසනති -පෙ- ගණනනති ජුපනති, සෙවනාධිපායො කායෙන වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපනති දභිනං දුක්ඛටානං -පෙ-

12. ඉපි ව පණතකො ව, උභයාං ඉපිසඤ්ඤාදී සාරතො ව, උභො ව නං භික්ඛුසු කායපට්ඨදොන කායපට්ඨදොං ආමසනති පරමසනති -පෙ- ගණනනති ජුපනති, සෙවනාධිපායො කායෙන වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපනති දභිනං දුක්ඛටානං -පෙ-

13. ඉපි ව හොති, ඉපිසඤ්ඤාදී සාරතො ව, ඉපි ව නං භික්ඛුසු නිසංගගියෙන කායං ආමසති, සෙවනාධිපායො කායෙන වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපනති දුක්ඛටසං -පෙ-

14 දො ඉපියො, දභිනං ඉපිනං ඉපිසඤ්ඤාදී සාරතො ව, ඉපියො ව නං භික්ඛුසු නිසංගගියෙන කායං ආමසනති, සෙවනාධිපායො කායෙන වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපනති දභිනං දුක්ඛටානං -පෙ-

15. ඉපි ව පණතකො ව, උභයාං ඉපිසඤ්ඤාදී සාරතො ව, උභො ව නං භික්ඛුසු නිසංගගියෙන කායං ආමසනති, සෙවනාධිපායො කායෙන වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපනති දභිනං දුක්ඛටානං -පෙ-

16. ඉපි ව හොති, ඉපිසඤ්ඤාදී සාරතො ව, ඉපි ව නං භික්ඛුසු නිසං- ගගියෙන කායපට්ඨදොං ආමසති, සෙවනාධිපායො කායෙන වායමති එසං පටිච්ඡානාති, ආපනති දුක්ඛටසං -පෙ-

9. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, මහණ තෙම ඒ දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රියුය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්තත් වෙයි, දෙදෙනා තමන්ගේ කෘෂ පිළිබඳ වුවකින් මහණහුගේ කස ආමර්ශිතය කෙරෙත් ද, පරාමර්ශිතය කෙරෙත් ද, ... ගණිත් ද, සපර්ශී කෙරෙත් ද, මහණ සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කසින් වැයම් කෙරෙයි ද, සපර්ශීය දූත ගණියි ද, දුකුලා-ආවැත් වේ. ...

10. සත්‍රියකුත් වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි, තමාගේ කස පිළිබඳ වුවකින් මහණහුගේ කස පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශිතය කෙරෙයි ද, පරාමර්ශිතය කෙරෙයි ද, ... ගණියි ද, සපර්ශී කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කසින් වැයම් කෙරෙයි ද, සපර්ශීය දූත ගණියි ද, දුකුලා-ආවැත් වේ. ...

11. සත්‍රියු දෙදෙනෙක් වෙත්, ඒ සත්‍රිය දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍රියු ය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්තත් වෙයි, සත්‍රියු තමන්ගේ කස පිළිබඳ වුවකින් මහණහුගේ කස පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශිතය කෙරෙත් ද, පරාමර්ශිතය කෙරෙත් ද ... ගණිත් ද, සපර්ශී කෙරෙත් ද, මහණ තෙම සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කසින් වැයම් කෙරෙයි ද, සපර්ශීය දූතගණියි ද, දුකුලාආවැත් දෙකෙකි. ...

12. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, ඒ දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රියුය යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්තත් වෙයි, දෙදෙනා තමන්ගේ කසපිළිබඳ වුවකින් මහණහුගේ කස පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශිතය කෙරෙත් ද, පරාමර්ශිතය කෙරෙත් ද, ... ගණිත් ද, සපර්ශී කෙරෙත් ද, මහණ තෙම සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කසින් වැයම් කෙරෙයි ද, සපර්ශීය දූත ගණියි ද, දුකුලාආවැත් දෙකෙකි.

13. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇත්තේ, සංරක්තත් වෙයි, සත්‍රිය දමාඥ දෙසින් මහණහුගේ කස ආමර්ශිතය කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කසින් වැයම් කෙරෙයි ද, සපර්ශීය දූත ගණියි ද, දුකුලා-ආවැත් වේ. ...

14. සත්‍රියු දෙදෙනෙක් වෙත්, ඒ සත්‍රිය දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍රියු ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි සත්‍රියු ද මුදුලුවකින් මහණහුගේ කස ආමර්ශිතය කෙරෙත් ද, මහණ සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කසින් වැයම් කෙරෙයි ද, සපර්ශීය දූත ගණියි ද, දුකුලා ආවැත් දෙකෙකි. ...

15 සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, ඒ දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රියුය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි, දෙදෙනා මුදුලුවකින් මහණහුගේ කස ආමර්ශිතය කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කසින් වැයම් කෙරෙයි ද, සපර්ශීය දූත ගණියි ද, දුකුලාආවැත් දෙකෙකි. ...

16. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්තත් වෙයි, සත්‍රිය මුදුලුවකින් මහණහුගේ කස පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශිතය කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කසින් වැයම් කෙරෙයි ද, සපර්ශීය දූත ගණියි ද, දුකුලාආවැත් වේ. ...

17. දො ඉච්චියො, දව්නං ඉච්චනං ඉච්චසඤ්ඤා සාරවෙතො ව, ඉච්චියො ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙත කායපට්ඨධං ආමෙසන්ති, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමෙති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපත්ති දව්නං දුක්ඛවානං -පෙ-

18. ඉච්චි ව පණ්ඩකො ව, උභිනං ඉච්චසඤ්ඤා සාරවෙතො ව, උභො ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙත කායපට්ඨධං ආමෙසන්ති, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමෙති එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපත්ති දව්නං දුක්ඛවානං -පෙ-

19. ඉච්චි ව ගොති, ඉච්චසඤ්ඤා සාරවෙතො ව, ඉච්චි ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙත නිස්සග්ගියං ආමෙසන්ති, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමෙති, න ව එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපත්ති දුක්ඛවාසං -පෙ-

20. දො ඉච්චියො, දව්නං ඉච්චනං ඉච්චසඤ්ඤා සාරවෙතො ව, ඉච්චියො ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙත නිස්සග්ගියං ආමෙසන්ති, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමෙති, න ව එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපත්ති දව්නං දුක්ඛවානං -පෙ-

21. ඉච්චි ව පණ්ඩකො ව, උභිනං ඉච්චසඤ්ඤා සාරවෙතො ව, උභො ව නං භික්ඛුස්ස නිස්සග්ගියෙත නිස්සග්ගියං ආමෙසන්ති, සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමෙති න ව එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපත්ති දව්නං දුක්ඛවානං -පෙ-

22. සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමෙති එස්සං පටිච්ඡානාති ආපත්ති සම්භාදිසෙසස්ස. සෙවනාධිප්පායො කායෙත වායමෙති න ව එස්සං පටිච්ඡානාති, ආපත්ති දුක්ඛවාසං. සෙවනාධිප්පායො න ව කායෙත වායමෙති එස්සං පටිච්ඡානාති, අනාපත්ති. සෙවනාධිප්පායො න ව කායෙත වායමෙති න ව එස්සං පටිච්ඡානාති, අනාපත්ති, මොක්ඛාධිප්පායො න ව කායෙත වායමෙති එස්සං පටිච්ඡානාති, අනාපත්ති. මොක්ඛාධිප්පායො න ව කායෙත වායමෙති එස්සං පටිච්ඡානාති, අනාපත්ති. මොක්ඛාධිප්පායො න ව කායෙත වායමෙති එස්සං පටිච්ඡානාති, අනාපත්ති. මොක්ඛාධිප්පායො න ව කායෙත වායමෙති න ව එස්සං පටිච්ඡානාති අනාපත්ති.

23. අනාපත්ති අඤ්ඤාච්ච, අසතියා, අජානනඤ්ඤා; අසාදියතඤ්ඤා, උමමතකස්ස, බ්හතච්ඡතස්ස, වෙදනට්ඨස්ස¹, ආදිකමම්කස්සාති.

1. වෙදනාට්ඨස්ස. මජ්ඣ.

17. සත්‍රිහු දෙදෙනෙක් වෙන්, සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳ සත්‍රිහු ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂාත් වෙයි, සත්‍රිහුත් මුදුලුවකින් මහණහුගේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, මහණ තෙමේත් සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, සපර්ශීය දූත ගණ්ඨි ද, දුකුලාආචාත් දෙකෙකි. ...

18. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයකුදු වෙන්, දෙදෙනා පිළිබඳව සත්‍රිහු ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂාත් වෙයි, දෙදෙන මුදුලුවකින් මහණහුගේ කය පිළිබඳ වුවක් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ, එ මහණත් කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, සපර්ශීය දූත ගණ්ඨි ද, දුකුලාආචාත් දෙකෙකි. ...

19. සත්‍රියක් වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂාත් වෙයි, සත්‍රිය ද මහණහු පිළිබඳ මුදුලුවකින් මුදුලුවක් ආමර්ශනය කෙරෙයි ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, පහස නොදැනියි ද, දුකුලාආචාත් වේ. ...

20. සත්‍රිහු දෙදෙනෙක් වෙන්, සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිහු ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂාත් වෙයි, සත්‍රිහුත් මුදුලුවකින් මහණහු පිළිබඳ මුදුලුවක් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, සපර්ශීය නො ම දැනියි ද, දුකුලාආචාත් දෙකෙකි. ...

21. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙන්, දෙදෙනා පිළිබඳ ව සත්‍රිහු ය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්‍ෂාත් වෙයි ද, දෙදෙනා ම මුදුලුවකින් මහණහු පිළිබඳ මුදුලුවක් ආමර්ශනය කෙරෙත් ද, සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, සපර්ශීය නො ම දැනියි ද, දුකුලාආචාත් දෙකෙකි. ...

22. සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, සපර්ශීය දැනියි ද, සහවෙසෙස් ඇචාත් වේ. සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, පහස නොම දැනියි ද, දුකුලාආචාත් වේ. සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් නො කෙරෙයි ද, පහස දැනියි ද, ඇචාත් නො වේ. සෙවුනා අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් නො කෙරෙයි ද, පහස නො ම - දැනියි ද, ඇචාත් නො වේ. මිදෙන අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, පහස දැනියි ද, ඇචාත් නො වේ. මිදෙන අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් කෙරෙයි ද, පහස නො ම දැනියි ද, ඇචාත් නො වේ. මිදෙන අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් නො කෙරෙයි ද, පහස දැනියි ද, ඇචාත් නො වේ. මිදෙන අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් නො කෙරෙයි ද, පහස නො ම දැනියි ද, ඇචාත් නො වේ. මිදෙන අදහස් ඇත්තේ කයින් වැයම් නො කෙරෙයි ද, පහස නො ම දැනියි ද, ඇචාත් නො වේ.

23. නො දූත සිටියහුට ද, නො සිභියෙත් සිටියහුට ද නො දත්තහුට ද නො ඉච්ඡත්තහුට ද, උච්ඡු වුවහුට ද, බෙදයට පාමණ්ඨි සින් ඇත්තහුට ද, චේදනාචෙන් පෙචතහුට ද, ආදිකම්මකයාට ද, ඇචාත් නො වේ.

විනිතවස්තු

උද්දනමාපා:

මාතා ධිතා ව භගිනී ව ජායා යකඛී ව පණ්ඩිතො,
සුභතා මතා තීරව්ජාතා දුරාධීනලිකාය ව.

සමපිළෙ සමකමො මයො රාහෙඛො නාචා ව රජ්ජ ව,
දණ්ඩො පතතං පතාමෙසි වඤ්ඤ වායාමි තච්ඡපෙති.

1. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මාභායා මාභුපෙමෙන
ආමසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- කච්චි නු බො අහං සමසාදිසෙසං
ආපතතිං ආපනොතා,ති. භගවතො ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසි -පෙ- “අතාපතති
භික්ඛු සමසාදිසෙසං. ආපතති දුක්ඛංචස්සා”ති (1)

2. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ධිභායා ධිභුපෙමෙන
ආමසි -පෙ- භගිනීයා භගිනීපෙමෙන ආමසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි
-පෙ- “අතාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙසං. ආපතති දුක්ඛංචස්සා”ති. (2-3)

3. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පුරාණදුතීසිකාය කාය-
සංඝග්ගං සමාපජ්ජී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං තං භික්ඛු
ආපනොතා සමසාදිසෙසං”න්ති. (4)

4. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු යකඛීයා කායසංඝග්ගං
සමාපජ්ජී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙ-
සං. ආපතති ඵුලලච්චයස්සා”ති. (5)

5. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පණ්ඩිතස්ස කායසං-
ඝග්ගං සමාපජ්ජී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු
සමසාදිසෙසං. ආපතති ඵුලලච්චයස්සා”ති. (6)

6. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සුභතීචීයා කාය-
සංඝග්ගං සමාපජ්ජී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතතිං තං භික්ඛු
ආපනොතා සමසාදිසෙසං”න්ති. (7)

7. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු මභිචීයා කායසංඝග්ගං
සමාපජ්ජී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු සමසාදිසෙ-
සං. ආපතති ඵුලලච්චයස්සා”ති. (8)

8. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තීරව්ජාතගතිචීයා
කායසංඝග්ගං සමාපජ්ජී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති
භික්ඛු සමසාදිසෙසං. ආපතති දුක්ඛංචස්සා”ති. (9)

9. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දුරාධීනලිකාය කායසං-
ඝග්ගං සමාපජ්ජී. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු
සමසාදිසෙසං. ආපතති දුක්ඛංචස්සා”ති (10)

විනිශ්චිතවසතු

උද්දනමාමා:

මාතු ධිතු හගිනි වදුය, ජායා යකඩ් පණ්ඩක වදුය, සුතන මත තිරව්චානගත වදුය, දුරාධිතලික වදුය, සමප්ලත සංකම ගෙන වදුය, රුකකි නාවා රජුචදුය, දණ්ඩ පතන පතාමෙන වදුන තජුපන වදුය යි විනිතවදු විස්සකි.

1. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මාතාප්‍රෙමයෙන් මවගේ සිරුර අත ගෑ ය. ඔහුට කුකුස් විය. ... කීම්? මම සභවෙසෙස්ආවැත් අවන්තෙමි දු?”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ කරුණ සාද්‍ර කෙලේ ය. ... “මහණ සභවෙසෙස්ආවැත් නො වේ. දුකුලාආවැත් වේ”ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

2. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දුභිතාප්‍රෙමයෙන් දුවගේ සිරුර අත ගෑ ය. ... හගිනි ප්‍රෙමයෙන් බුහුතනිසන්ගේ සිරුර අත ගෑය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස්ආවැත් නො වේ. දුකුලාආවැත් වේ”ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. (2. 3)

3. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් ගිහිකල අඹුව හා කායසංසගීයට සමවකි. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස්ආවැත් අවන්තෙහි ය”යි වදාළ සේක. (4)

4. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් යකිත්තක හා කායසගයට සමවකි. ඒ මහණහට කුකුස් විය.... “මහණ සභවෙසෙස්ආවැත් නො වේ. පුලාසි ආවැත් වේ”යි වදාළ සේක. (5.)

5. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පණ්ඩකයකු හා කායසගයට සමවකි. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස්ආවැත් නො වේ. පුලාසි ආවැත් වේ”ය යි වදාළ සේක. (6.)

6. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් නිදන සත්‍රියක හා කායසගයට සමවකි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස්ආවැත් අවන්තෙහි ය”යි වදාළ සේක. (7.)

7. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් මල සත්‍රියක හා කායසගයට සමවකි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස්ආවැත් නො වේ. පුලාසිආවැත් වේ”ය යි වදාළ සේක. (8.)

8. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් තිරිසන්ගිය මාගමක හා කායසගයට සමවකි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස්ආවැත් නො වේ. දුකුලාආවැත් වේ”යි වදාළ සේක. (9.)

9. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් දඹුලුවා පෙනාලිච්චක් හා කායසගයට සමවකි. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, සභවෙසෙස්ආවැත් නො වේ. දුකුලාආවැත් වේ”යි වදාළ සේක. (10.)

10. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා ඉඤ්ඤාදායා අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං සම්ප්ලෙචා බාහාපරමපරාය 1 නෙසුං. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. “සාදිසි චං භික්ඛු”ති. “නාහං භගවා සාදිසි”න්ති “අනාපතති භික්ඛු අසාදියන්තස්සා”ති. (11)

11. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉඤ්ඤා අභිරුද්ධං සම්බන්ධං සාරතො සංචාලෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සම්භාවදිසෙසස්ස. අපතති දුක්ඛටස්සා”ති. (12)

12. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉඤ්ඤා පටිපථෙ පසයිචා සාරතො අංසකුටෙන පහාරං අදුසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතති. චං භික්ඛු අපතො සම්භාවදිසෙස”න්ති. (13)

13. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉඤ්ඤා අභිරුද්ධං රුක්ඛං සාරතො සඤ්චාලෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සම්භාවදිසෙසස්ස. අපතති දුක්ඛටස්සා”ති. (14)

14. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉඤ්ඤා අභිරුද්ධං නාචං සාරතො සඤ්චාලෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සම්භාවදිසෙසස්ස. අපතති දුක්ඛටස්සා”ති. (15)

15. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉඤ්ඤා ගහිතං රජ්ජුං සාරතො ආවිඤ්ඤි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සම්භාවදිසෙසස්ස. අපතති ධුලුච්චයස්සා”ති. (16)

16. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉඤ්ඤා ගහිතං දණ්ඩං සාරතො ආවිඤ්ඤි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. -පෙ- “අනාපතති භික්ඛු සම්භාවදිසෙසස්ස. අපතති ධුලුච්චයස්සා”ති. (17)

17. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු සාරතො ඉඤ්ඤා පතොතන පනාමෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි. “අනාපතති භික්ඛු සම්භාවදිසෙසස්ස. අපතති ධුලුච්චයස්සා”ති. (18)

18. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉඤ්ඤා චන්දනායා සාරතො පාදං උච්චාරෙසි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අපතති. චං භික්ඛු අපතො සම්භාවදිසෙස”න්ති. (19)

19. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ඉඤ්ඤා ගහෙස්සාමිති වායමිචා න ජුපි. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ-. “අනාපතති භික්ඛු සම්භාවදිසෙසස්ස; අපතති දුක්ඛටස්සා”ති. (20)

කාය සංඝග්ගසම්භාවදං නිට්ඨිතං.²

1. අනෙසුං. මජ්ඣ. 2. කායසංඝග්ගසම්භාවදං නිට්ඨිතං. දුඨිතං. මජ්ඣ.

10. එසමයෙහි බොහෝ සත්‍රිහු එක්තරු මහණකු පෙළා අතිතතින් පාමිණවුහ. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ ඉටුසුයෙහි දෑ?”යි අසා වදාළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො ඉටුසිමි” යි හේ කීය. “මහණ, නො ඉටුසන්නහුට ආවැත් නො වේ”යි වදාළ සේක. (11.)

11. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් සංරක්ඛ වූයේ සත්‍රියක නාගුහු ඒදණකක් සෙලවී ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය... “මහණ සහවෙසෙස් ආවැත් නො වේ. දුකුලාආවැත් වේ”යි වදාළ සේක. (12.)

12. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් පෙරමහ සත්‍රියක දූක සංරක්ඛ වූයේ උරහිසින් පහර දිනී. ඒ මහණහට කුකුත් විය.... “මහණ, තෝ සහවෙසෙස් ආවැත් අවන්තෙහි ය”යි වදාළ සේක. (13.)

13. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් සංරක්ඛ වූයේ සත්‍රියක නාගුහු ගසක් සෙලවී ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය- ... “මහණ සහවෙසෙස්ආවැත් නො වේ. දුකුලාආවැත්වේ”යි වදාළ සේක. (14.)

14. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් සංරක්ඛ වූයේ සත්‍රියක නාගුහු මරාවක් සෙලවී ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. “මහණ සහවෙසෙස්ආවැත් නො වේ. දුකුලාආවැත් වේ”යි වදාළ සේක. (15.)

15. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් සංරක්ඛ වූයේ සත්‍රියක ගත් රැහනක්ආද්දේ ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ආවැත් නො වේ. පුලුසිආවැත්වේ”යි වදාළ සේක.

16. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් සංරක්ඛවූයේ සත්‍රියක ගත් දඹුකඩක් ආද්දේ ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ආවැත් නො වේ. පුලුසිආවැත් වේ”යි වදාළසේක. (17)

17. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් සංරක්ඛ වූයේ සත්‍රියක පාත්‍රයෙන් දුරු කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ආවැත් නො වේ. පුලුසිආවැත් වේ”යි වදාළ සේක. (18)

18. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් සංරක්ඛ වූයේ සත්‍රියක වදින කල්හි පස එසවී ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. “මහණ, තෝ සහවෙසෙස්ආවැත් අවන්තෙහි ය”යි වදාළ සේක. (19)

19. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් සත්‍රියක අල්ලා ගණිමි යි වෑයම් කොටසාභී නො කෙළේ ය. ඒ මහණහට කුකුත් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ආවැත් නො වේ. දුකුලාආවැත් වේ”යි වදාළ සේක. (20)

දුටුල්ලොවා වාසි කඩා පදං

1. තෙත සමයෙහි බුද්ධෝ භගවා සාවභීයං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙත බො පන සමයෙහි ආයසමා උදයී අරඤ්ඤෙ විහරති. තස්සායසමතො විහාරෙ අභිරුපො ගොති දස්සනීයො පාසාදිකො. තෙත බො පන සමයෙහි සමිඛනුලා ඉඤ්ඤො ආරාමං අගමංසු විහාරපෙකඛිකායො. අථ බො තා ඉඤ්ඤො යෙනා යසමා උදයී, තෙනුපසඛිකමිංසු. උපසඛිකමිඤ්ඤා ආයසමනතං උදයීං එතදවොචුං: “ඉච්ඡාම මයං භනෙන අයසස්ස විහාරං පෙකඛිතු”න්ති. අථ බො ආයසමා උදයී තා ඉඤ්ඤො විහාරං පෙකඛාපෙඤ්ඤා තාසං ඉඤ්ඤං වච්චමග්ගං පසස්ථමග්ගං ආදිස්ස වණ්ණමපි භණති අවණ්ණමපි භණති. යාවති‘පි ආයාවති‘පි, පුච්ඡති‘පි පටිපුච්ඡති‘පි, ආවිකඛති‘පි, අනුසාසති‘පි, අකෙකාසති‘පි. යා තා ඉඤ්ඤො ජිනනකා ධුතතිකා අභිරිකායො තා ආයසමතා උදයීතා සද්ධිං උභයසනති‘පි උලලපනති‘පි උජ්ඣග්ගනති‘පි උපපණ්ඩනති‘පි. යා පන තා ඉඤ්ඤො භිරිමතා තා නිකඛමිඤ්ඤා භිකඛු උජ්ඣාපෙනති: “ඉදං භනෙන නච්ඡන්තං තපභරිථුපං, සාමිකෙනපි මයං එවං ධුතතා ත ඉච්ඡෙය්‍යාම, නිමපනයෙත උදයීතා”ති. යෙ තෙ භිකඛු අපටිච්ඡා තෙ උජ්ඣායනති ඛීයනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයසමා උදයී මාතුගාමං දුටුල්ලොති වාචාහි ඔභාසිස්සති”ති. අථ බො තෙ භිකඛු භගවතො එතමෙඤ්ඤං ආරොචෙසුං.

2. අථ බො භගවා එතසමිං නීදනෙ එතසමිං පකරණෙ භිකඛුසඛිකං සනතිපාතාපෙඤ්ඤා ආයසමනතං උදයීං පටිපුච්ඡ: “සච්චං කීර තිං උදයී මාතුගාමං දුටුල්ලොති වාචාහි ඔභාසී”ති. “සච්චං භගවා. විහරති බුද්ධො භගවා: “අතනුච්ඡවීයං මොඝපුරිස අතනුලොමිකං අපභරිථුපං අස්සාමණකං අකපටියං අකරණීයං. කථං හි තාම තිං මොඝපුරිස මාතුගාමං දුටුල්ලොති වාචාහි ඔභාසිස්සසී. නනු මයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන විරුගාය ධම්මො දෙසිතො, තො ඤරුගාය -පෙ- කාමපරිලාභානං චූපසමො අකඛාතො. තෙනං මොඝපුරිස අපසනනානං වා පතාදය -පෙ- එවං ච පන භිකඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භිකඛු ඔභිණ්ණො විපටිණ්ණෙන විතෙනන මාතුගාමං දුටුල්ලොති වාචාහි ඔභාසෙය්‍ය යථා තං සුවා සුවතීං මෙච්ඡන්තසංඝිතාහි, සඛ්ඤාදිසෙය්‍යාති.

3. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භිකඛුහි -පෙ- අයං ඉමසමිං අතෙඤ්ඤං අධිපෙපනො භිකඛුහි.

ඔභිණ්ණො තාම සාරතො අපෙකඛවා පටිබඬවිතො.

දුටුලලවාමාශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජේතවන නම් අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වාසය කරණ සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් උදසි තෙමේ අරණෙහි වෙසෙයි. ඒ ආයුෂමත් උදසි තෙරුන්ගේ විහාරය මතරම් ය. දුකුම්කලු ය. ප්‍රසාද එළවන්නේ ය. එසමයෙහි බොහෝ සත්‍රීහු සෙනස්ත බැලියාවි වූවාහු ඒ අරමට පැමිණියාහු ය. ඉක්බිති ඒ සත්‍රීහු ආයුෂමත් උදසි තෙරුන් කර එළබියාහු ය. එළබි ආයුෂමත් උදසි හට “ඤාමිති, ආයතියන් වහන්සේගේ විහාරය බලන්නට අපි කැමැත්තෙමු” යි කීහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදසි තෙමේ ඒ සත්‍රීන්ට විහාරය පෙන්වා ඒ සත්‍රීන්ගේ වසමග පසමග ලක් කොට ගුණ ද කියයි. අගුණ ද කියයි. සදනේන් වෙයි. අසදනේන් වෙයි. විවාරණුසේන් වෙයි. පුළුචුස්තේන් වෙයි. අනුසස්තේන් වෙයි. හවන්තේන් වෙයි. යම් ඒ සත්‍රී කෙනෙක් සුන් ඔතප් ඇත්තෝ සඵ වූවෝ ලජ්ජා තැත්තෝ වෙන් ද, ඔහු ආයුෂමත් උදසි තෙරුන් සමග මද සිතා පහල කරන්නෝත් වෙන්. පොලඹවන බස් දෙබන්තේන් වෙන්. මහ හඬින් සිතා සෙන්නෝ ද වෙන්. පරිභාස ද කෙරෙත්. යම් ඒ සත්‍රී කෙනෙක් ලජ්ජා ඇත්තාහු ද ඔහු තික්ම ‘වහන්ස, මෙය නුසුදුසු ය. යෝග්‍ය නො වෙයි. හිමියා විසිනුදු මෙසේ කියන ලද්ද වූ අපි නො රැස්තෙමු. උදසි ආයතියන් වහන්සේ විසින් කියන ලදුමෝ කීම රැස්තමෝ ද?’ යි හිසුන්ට අවඥ කරත්. යම් ඒ අපිස් මහණහු වෙන් ද ඔහු “කෙසේ නම් ආයුෂමත් උදසි ගෙමේ මාගමුන්ට වසමග පසමග ඇරැබ තුළුල් තෙපුලින් ඔවස් බෙණේ ද?” යි අවඥ කෙරෙත්. අයුණු කියත්. දෙස් පතුරුවත්. ඉක්බිති ඒ හිසුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කලහ.

2. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනෙහි මේ කාරණයෙහි හිසුසඬයා රැස් කරවා “උදසි, තෝ මාගමට තුළුල් තෙපුලෙන් ඔවස් බිණුයෙහි සැබෑ ද?” යි ආයුෂමත් උදසි තෙරුන් පුළුචුත් සේක. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්සා” යි හේ කීය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ වදාරණ සේක්, “හිස් පුරුෂය, නුසුදුසු ය. අනුලොමී නො වෙයි. යෝග්‍ය නො වෙයි. මහණුන්ට නො ගැලපෙන්නෙක. නො කැප ය. නොකටුසුන්-තක. හිස් පුරුෂය, කවර කරුණකින් තෝ මාගමට තුළුල් තෙපුලෙන් පහත් ලෙස බිණුයෙහි ද? හිස් පුරුෂය, මා විසින් සරුගය පිණිස නො ව විරුගය පිණිස තත් අයුරින් දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? කාමපරිදහයන් ගේ සංසිද්ධි කියන ලද්දේ නො වේ ද? හිස් පුරුෂය, මෙය නොපහත් වූවන්ගේ පහත් බව පිණිස නො වේ” යි ... ගැරහු සේක. ඉක්බිති මෙය වදාළ සේක: මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසට:

“යම් මහණෙක් තුළුල් තෙපුල් කියැවි යුගෙන් මඩනා ලද්දේ පෙරලි සිතීන් මිනිස් මාගමකට වසමග පසමග ඇරැබ මෙවුන්දම් පිලිබද තුළුල් තෙපුලෙන් තරුණයකු තරුණියකට මෙන් ඔවස් බෙණේ නම් ඒ මහණකට ඝඟවෙසෙස්ඇවැත් වේ.”

3. යොපන යනු යමෙක්, යම්බදු වූයෙක් ...

හිනඬු යනු ... මේ අරුත්හි මේ තෙමේ හිසු ය යි අභිමත යි.

බහිණණ නම: ඇලුම් ඇත්තේ, අපෙක්ෂා ඇත්තේ, පිලිබද සිතැත්තේ යි.

විපරිණතනී රහතමපි විතතං විපරිණතං, දුටමපි විතතං විපරිණතං,
මුලහමපි විතතං විපරිණතං. අපි ව රතතං විතතං ඉමසමිං අපේ අධිපොතං
විපරිණතනී.

මානුෂාමො නාම: මනුසසීළී, න යකච්ච පෙනී න තිරව්චානගතා,
විඤ්ඤ පටිච්චා සුභාසිතදුබ්බාසිතා දුටුල්ලාදුටුල්ලං ආජානීතුං.

දුටුල්ලං වංචා නාම: වච්චමග්ගපඤ්ඤාවමග්ගමෙථුනධමමපටිසංසුතතා
වංචා.

බහාසෙසානි අජකාමාදෙ වුච්චති.

යථා නං සුචා සුචනීන් දහරෙ දහරිං කරුණො කරුණිං කාමගොභී
කාමගොභීතිං.

මෙථුනුපසංභිතානීති මෙථුනධමමපටිසංසුතතාහි.

සංඛාරදිසෙසසා'ති -පෙ- තෙතපි වුච්චති සංඛාරදිසෙසො'ති,

.4 දො මග්ගෙ ආදිසං වණ්ණමපි භණති, අවණ්ණමපි භණති, යාවති'පි,
ආයාවති'පි, පුච්චති'පි, පටිපුච්චති'පි, ආචිකඛති'පි, අනුසාසති'පි,
අකෙකාසති'පි.

වණ්ණං භණති නාම: දො මග්ගෙ ථොමෙති වණ්ණන්ති පසංසති.

අවණ්ණං භණති නාම: දො මග්ගෙ චුංසෙති වලෙහති ගරහති.

යාවති නාම: දෙහි මෙ අරහසි මෙ දතුන්ති.

ආයාවති නාම: කදු තෙ මාතා පසිදිසුති, කදු තෙ පිතා පසිදිසුති,
කදු තෙ දෙවතායො පසිදිසුන්ති, කදු¹ සුඛණො සුලයො සුමුහුතො
භවිසුති, කදු තෙ මෙථුනං ධමමං ලභිසුමී²ති.

පුච්චති නාම: කථං තං සාමිකස්ස දෙසි³ කථං ජාරස්ස දෙසි³ති.

පටිපුච්චති නාම: ඵලං කීර තං සාමිකස්ස දෙසි³ ඵලං ජාරස්ස දෙසි³ති.

ආචිකඛති නාම: පුට්ඨො භණති "ඵලං දෙහි, ඵලං දෙනතී⁴ සාමිකස්ස
පියා භවිසුසි මනාපා වා"ති.

අනුසාසති නාම: අපුට්ඨො භණති, "ඵලං දෙනතී⁴ සාමිකස්ස පියා
භවිසුසති මනාපා වා"ති.

අකෙකාසති නාම: අනිමිතතා'සි නිමිතතමතතා'සි අලොභිතා'සි ධුවලො-
භිතා'සි ධුවවොලා'සි පග්ගරන්තී'සි සිඛරිණී'සි ඉච්චිපණ්ඩකා'සි වෙපුරිසිකා'සි
සමනිනනා'සි උභතොබ්‍යඤ්ඤාසිති.

1. කදු තෙ. සා. 2. ලභිසුසිති. සි. මු. 3; දෙහි, දෙහිති. සි. මු. 4. දෙනතා,
මජ්ඣ.

විපරිණතය යනු: රහයෙන් රත් වූ සිත ද විපරිණතය, දේශයෙන් දිවෙ වූ සිත ද විපරිණතය, මෝහයෙන් මුළු වූ සිත ද විපරිණතය. වැලිත් මේ අතීතයේ රහයෙන් රත් වූ සිත විපරිණතය යි අභිමතයි.

මානුෂාම නම: මනිස් මාගමකි. යකින්නක් නො වෙයි. ප්‍රේතියක් නො වෙයි. තිරිසන් ගිය මාගමක් ද නො වෙයි. සුබාසි දුබාසි තුළල් නොතුළල් කෙසුල් දැන ගැණීමට සමත් කුවණැති මාගමකි.

ද්විතීයිකවාදය නම: වසමග පසමග මෙවුන්දම් පිළිබඳ කෙසුල් ය.

මනාසෙය යනුයෙන් ආචාරව්‍යතික්‍රමය කියනු ලැබේ.

යථා තං සුවා සුවතී යනු ගම්දරාවකු ගම්දරියකට තරුණයකු තරුණියකට කම්සාප විදිත්තකු කම්සාප විදිත්තියකට කථා කරන්නාක් මෙනි.

මෙප්‍රිනුපසංගිතා යනු: මෙවුන්දම් පිළිබඳ කෙසුල් ය.

සඛ්‍යාදියෙයො යනු ... එයිනුදු සහවෙසෙස යි කියනු ලැබේ.

4. දෙමග ආරැබ ගුණත් කියයි. අගුණත් කියයි. යදිත්තේත් වෙයි. අයදිත්තේත් වෙයි. විචාරත්තේත් වෙයි. පුළුල්තේත් වෙයි. කියත්තේත් වෙයි. අනුශාසනා කරන්නේත් වෙයි. ආක්‍රොශ කරන්නේත් වෙයි.

ගුණ කියයි යනු: දෙමග ගුණ කියයි. වණයි. පසසයි.

අගුණ කියයි යනු: ගරහයි, අවමන් කෙරෙයි, නිඤ් කෙරෙයි,

යදිසි යනු: 'මට දෙව, මට දීමට සුදුස්සෙහි ය'යි කියයි.

අයදිසි යනු: කවරද තිණේ මවු තුටු වන්නී ද? කවරද තිණේ පියා තුටු වන්නේ ද? කවරද තිණේ (ඉටු) දෙවියෝ පහදින්නාහු ද? කවරද සුබ ක්‍රණය, සුබ ලය, සුබ මොහොත වන්නේ ද? කවරද තිණේ මෙවුන්දම් ලබන්නෙමි ද? යි කියයි.

විචාරයි යනු: 'කෙසේ නම් තෝ සාමියාට දෙයි ද? කෙසේ නම් තෝ සොර සාමියාට දෙයි ද? යි ප්‍රශ්න කෙරෙයි.

පිළිවිසිසි යනු: 'මෙසේ තෝ සාමියාට දෙයිල මෙසේ තෝ සොරසාමියාට දෙයිල'යි පිළිවිසිසි.

කියයි යනු: විචාරණ ලද්දේ "මෙසේ දෙව. මෙසේ දෙන්නිය හිමියාට ප්‍රිය ද මන වඩන්නී ද වන්නිය"යි කියයි.

අනුශාසන කෙරෙයි යනු: නොවිචාරණ ලද්දේ "මෙසේ දෙන්නිය සාමියාට ප්‍රිය වන්නී ය, මන වඩන්නිය"යි කියයි.

ආක්‍රොශ කෙරෙයි යනු: 'නිමිත්ත තැන්ති වෙහි, නො පිරිපුන් නිමිත්ත ආත්ති වෙහි, ඕසප් නැත්ති වෙහි, නිති ඕසප් ආත්ති වෙහි, නිති දරණ පිලි කඩ ආත්ති වෙහි, මු වගුරුවන්නී වෙහි, හිපි හිය මස් ආත්ති වෙහි, සත්‍රි-පඬක වෙහි, පිරිමි අසුරු ආත්ති වෙහි, මුසු වූ හදන් ආත්ති වෙහි, දෙහදන් ආත්ති වෙහි'යි කියයි.

1. ඉපී ව ගොති, ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො, ව. භික්ඛු ව නං ඉපීයා වච්චමයං පසාඨමයං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති, යාවති'පි ආයාවති'පි පුච්ඡති'පි පටිපුච්ඡති'පි, ආචිකඛති'පි, අනුසාසති'පි, අකෙකාසති'පි, ආපතති සබ්බාදිසෙසසා -පෙ-*

2. දෙව ඉපීයො, ද්විත්තං ඉපීතං ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො, ව. භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉපීතං වච්චමයං පසාඨමයං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති ද්විත්තං සබ්බාදිසෙසානං -පෙ-

3. ඉපී ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො, ව. භික්ඛු ව නං උභිත්තං වච්චමයං පසාඨමයං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති සබ්බාදිසෙසෙන දුක්ඛටයං -පෙ-

4. ඉපී ව ගොති, ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො, ව. භික්ඛු ව නං ඉපීයා වච්චමයං පසාඨමයං ඔපෙඤා අධිකඛකං උඛ්ඤාඤ්ඤමණ්ඩලං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති ද්විත්වමයං -පෙ-

5. දෙව ඉපීයො, ද්විත්තං ඉපීතං ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො, ව. භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉපීතං වච්චමයං පසාඨමයං ඔපෙඤා අධිකඛකං උඛ්ඤාඤ්ඤමණ්ඩලං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති ද්විත්තං ද්විත්වමයං -පෙ-

6. ඉපී ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො, ව. භික්ඛු ව නං උභිත්තං වච්චමයං පසාඨමයං ඔපෙඤා අධිකඛකං උඛ්ඤාඤ්ඤමණ්ඩලං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති ද්විත්වමයෙන දුක්ඛටයං -පෙ-

7. ඉපී ව ගොති, ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො, ව. භික්ඛු ව නං ඉපීයා උඛ්ඤකඛකං අධොඤ්ඤමණ්ඩලං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ-අකෙකාසති'පි, ආපතති දුක්ඛටයං -පෙ-

8. දෙව ඉපීයො, ද්විත්තං ඉපීතං ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො, ව. භික්ඛු ව නං ද්විත්තං ඉපීතං උඛ්ඤකඛකං අධොඤ්ඤමණ්ඩලං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛටානං -පෙ-

9. ඉපී ව පණ්ඩකො ව, උභිත්තං ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො, ව. භික්ඛු ව නං උභිත්තං උඛ්ඤකඛකං අධොඤ්ඤමණ්ඩලං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛටානං -පෙ-

10. ඉපී ව ගොති, ඉපීසඤ්ඤී, සාරතො, ව. භික්ඛු ව නං ඉපීයා සායපට්ඨධුං ආදිසා වණණමපි හණති අවණණමපි හණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දුක්ඛටයං -පෙ-

* පෙයනලමුඛෙන සායසංඝග්ගෙ වුත්තනසොච වෙදිතබ්බො.

1. සත්‍රියකුදු වෙයි, 'සත්‍රිය' යන හැඟීම් ඇති ඇලුනු මහණෙකුදු වෙයි, සත්‍රියගේ වසමග පසමග ඇරැබ ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද, යදියි ද, අයදියි ද, විවාරයි ද, පිළිවිසිනි ද, බෙණෙයි ද, අනුශාසනා කෙරෙයි ද, ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ. ...

2. සත්‍රිනු දෙදෙනෙක් වෙත්, මහණ තෙම සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳ ව 'සත්‍රිය' යන හැඟීම් ඇත්තේ, ඇලුනේ ද, වෙයි, සත්‍රින් දෙදෙනාගේ වසමග පසමග ඇරැබ ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද සහවෙසෙස්ඇවැත් දෙකෙකි. ...

3. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, මහණ තෙම දෙදෙනා පිළිබඳ ව 'සත්‍රිය' යන හැඟීම් ඇත්තේ, ඇලුනේ ද, වෙයි, සත්‍රින් දෙදෙනාගේ වසමග පසමග ඇරැබ ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද, සහවෙසෙස් හා දුකුලාආචාවේ වේ. ...

4. සත්‍රියකුදු වෙයි, මහණතෙම 'සත්‍රිය' යන හැඟීම් ඇත්තේ, ඇලුනේ ද, වෙයි. සත්‍රියගේ වසමග පසමග හැර අකුආචින් යට දෙදණ මඩලින් මතු ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද, ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද ජුලායි වේ. ...

5. සත්‍රිනු දෙදෙනෙක් වෙත්, මහණ තෙම සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍රිය' යන හැඟීම් ඇත්තේ, ඇලුනේ ද වෙයි. සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳ වසමග පසමග හැර අකුආචින් යට දෙදණ මඩලින් උඩ ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද, ජුලායිඇවැත් දෙකෙකි. ...

6. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, මහණ තෙමේ දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍රිය' යන හැඟීම් ඇත්තේ, ඇලුනේ ද වෙයි. දෙදෙනාගේ වසමග පසමග හැර අකුආචින් යට දෙදණ මඩලින් මතු ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද ජුලායි හා දුකුලාආචාවේ වේ. ...

7. සත්‍රියක් ද වෙයි, මහණ තෙමේ 'සත්‍රියක්' යන හැඟීම් ඇත්තේ, ඇලුම් ඇත්තේ ද වෙයි. සත්‍රියගේ අකුආචින් මතු දෙදණ මඩලින් යට ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද, ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාවේ වේ. ...

8. සත්‍රිනු දෙදෙනෙක් වෙත්, මහණ තෙමේ සත්‍රින් දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍රිය' යන හැඟීම් ඇත්තේ, ඇලුනේ ද වෙයි. සත්‍රින් දෙදෙනාගේ අකුආචින් මතු දෙදණ මඩලින් යට ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාවේ දෙකෙකි. ...

9. සත්‍රියකුදු පණ්ඩකයෙකුදු වෙත්, මහණ තෙමේ දෙදෙනා පිළිබඳ 'සත්‍රිය' යන හැඟීම් ඇත්තේ, ඇලුනේ ද වෙයි. දෙදෙනාගේ අකු ආචින් මතු දෙදණ මඩලින් යට ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද, ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද දුකුලාආචාවේ දෙකෙකි. ...

10. සත්‍රියක් ද වෙයි, මහණ තෙමේ 'සත්‍රිය' යන හැඟීම් ඇත්තේ, ආලුනේ ද වෙයි. සත්‍රියගේ කය පිළිබඳ වූ වසාදිය ඇරැබ ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද. ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද. දුකුලාආචාවේ වේ. ...

11. දො ඉජ්චයො, දච්චනං ඉජ්චනං ඉජ්චසඤ්ඤී, සාරභෙතා ව. භීකු ච නං දච්චනං ඉජ්චනං කායපට්ඨධං ආදිසා වණණමපි භණති අවණණමපි භණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දච්චනං දුකකචංතං -පෙ-

12. ඉජ්ච ව පණ්ඨකො ව, උභිච්චනං ඉජ්චසඤ්ඤී, සාරභෙතා ව. භීකු ච නං උභිච්චනං කායපට්ඨධං ආදිසා වණණමපි භණති අවණණමපි භණති -පෙ- අකෙකාසති'පි, ආපතති දච්චනං දුකකචංතං -පෙ-

13. අනාපතති අජපුරෙකඛාරසා, ඛමමපුරෙකඛාරසා, අනුසාසනී-පුරෙකඛාරසා, උමමතතකසා, ආදිකමමිකසාති.

විනීතවස්තු

උද්දනභාෂා:

ලොභිතං කකකසාකිණ්ණං ඛරං දීඝඤ්ච වාපිතං කච්චී සංසිද්ධතී¹ මග්ගො සද්ධා දුතෙන කමමුතා'ති.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරු ඉජ්චී තවරතනං කමමලං පාරාතා හොති. අඤ්ඤතරෙ භීකු සාරභෙතා නං ඉජ්චී එතදවොච: “ලොභිතං ඛො තෙ භගිනී”ති. සා න පට්ඨිජාති. “ආමයා, තවරතනා කමමලො”ති. තසා කුකකුච්චං අහොසි. “කච්චී නු ඛො අහං සංඝාදිසෙසං ආපතතිං ආපනෙතා”ති. භගවතො එතමජං අරෙවෙසි -පෙ- “අනාපතති භීකු සංඝාදිසෙසසා. ආපතති දුකකචංසා”ති. (1)

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරු ඉජ්චී ඛරකමමලං පාරාතා හොති. අඤ්ඤතරෙ භීකු සාරභෙතා නං ඉජ්චී එතදවොච: “කකකසලොමං ඛො තෙ භගිනී”ති. සා න පට්ඨිජාති. “ආමයා, ඛරකමමලකො”ති. තසා කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භීකු සංඝාදිසෙසසා. ආපතති දුකකචංසා”ති. (2)

3. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරු ඉජ්චී තවාටුච්චං කමමලං පාරාතා හොති. අඤ්ඤතරෙ භීකු සාරභෙතා නං ඉජ්චී එතදවොච: “ආකිණ්ණලොමං ඛො තෙ භගිනී”ති. සා න පට්ඨිජාති. “ආමයා, තවාටුච්චො කමමලො”ති. තසා කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භීකු සංඝාදිසෙසසා; ආපතති දුකකචංසා”ති. (3)

4. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරු ඉජ්චී ඛරකමමලකං පාරාතා හොති. අඤ්ඤතරෙ භීකු සාරභෙතා නං ඉජ්චී එතදවොච: “ඛරලොමං ඛො තෙ භගිනී”ති. සා න පට්ඨිජාති, “ආමයා, ඛරකමමලකො”ති. තසා කුකකුච්චං අහොසි -පෙ- “අනාපතති භීකු සංඝාදිසෙසසා; ආපතති දුකකචංසා”ති. (4)

1. සංඝිරති. සි.මු. සා.

11. සත්‍රිය දෙදෙනෙක් වෙත්. මහණ තෙමේ සත්‍රීන් දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍රිය' යන භාගීම් ඇත්තේ ද වෙයි. ඇලුනේ සත්‍රීන් දෙදෙනාගේ කය පිළිබඳ වූ වසන්තදිය ඇරැබ ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද, ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද, දුකුලාආචාර්ය දෙකෙකි. ...

12. සත්‍රියකුදු පණ්ඩිතයෙකුදු වෙත්. මහණ තෙමේ දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍රිය' යන භාගීම් ඇත්තේ, ඇලුනේ ද වෙයි. දෙදෙනාගේ කය පිළිබඳ වූවක් ඇරැබ ගුණ කියයි ද, අගුණ කියයි ද ... ආක්‍රොශ කෙරෙයි ද දුකුලාආචාර්ය දෙකෙකි. ...

13. ඔවා පෙරවුකොට, දහම් පෙරවු කොට අනුශාසන පෙරවු කොට කියන්නහුටත්, උමතු වූවහුටත් ආදිකම්මකයාටත් ඇවැත් නො වේ.

විනිශ්චිතවසතු

උද්දනශාචා:

ලොහිත වැනු, කකකස ලොම වැනු, ආකිණ්ණ ලොම වැනු, බර ලොම වැනු, දීඝ ලොම වැනු, වාපිත වැනු, කවචිසංඝිදනමග්ග වැනු, සඤ්ඤා වැනු, දන වැනු, කමම වැනු (තුනෙකා) යි වසතු දෙලකෙකි:

1. එසමයෙහි එක්තරු සත්‍රියක් අලුත රැදු කම්බලයක් පෙරෙවියා වෙයි. එක්තරු මහණෙක් සංරක්තවූයේ ඒ සත්‍රියට "බුහුනනියති, තිගේ ලොම" යි කී ය. ඔ එබස නො දන්නී 'එසේය, ආයතීයන් වහන්ස, අලුත රැදු කම්බලයකි' යි කිවු ය. මහණහට "කිම, මේ සභවෙසෙස්-ඇවැත් අවන්තෙම් ද?" යි කුකුල් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් සැල කෙලේ ය. ... "මහණ, සභවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. දුකුලාආචාර්ය වේ" යි වදල කේක.

2. එසමයෙහි එක්තරු සත්‍රියක් ගහලොම් කම්බලයක් පෙරෙවියා වෙයි. සංරක්තවූ එක්තරු මහණෙක් ඒ සත්‍රියට "බුහුනනියති, තිගේ කැකුළු ලොම" යි කී ය. ඔ තොමෝ එ බස නො දන්නීය. "ආයතීයන් වහන්ස, රළු ලොම් කම්බලයකි" යි ඔ කිවු ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... "මහණ, සභවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. දුකුලාආචාර්ය වේ" යි වදල කේක. (2)

3. එසමයෙහි එක්තරු සත්‍රියක් අලුත විසු කම්බලයක් පෙරෙවියා වෙයි. සංරක්ත වූ එක්තරු මහණෙක් ඒ සත්‍රියට "බුහුනනියති, තිගේ ගැවසුනු ලොම් වේ" යි කී ය. ඔ දුන නො ගන්නී ය. "එසේ ය ආයතීයන් වහන්ස, අලුත විසු කම්බලයකි" යි කිවු ය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. ... "මහණ, සභවෙසෙස්-ඇවැත් නො වේ. දුකුලා ආචාර්ය වේ" යි වදල කේක. (3)

4. එසමයෙහි එක්තරු සත්‍රියක් රළුලොම් කම්බලයක් පෙරෙවියා වෙයි. සංරක්තවූ එක්තරු මහණෙක් ඒ සත්‍රියට "බුහුනනියති, තිගේ රළු ලොම" යි කී ය. ඔ දුන නො ගන්නී ය. "එසේ ය ආයතීයන් වහන්ස, කම්බලය රළුලොම් ඇත්තෙකා" යි කිවුය. ඒ මහණහට කුකුල් විය. "මහණ, සභවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. දුකුලාආචාර්ය වේ" යි වදල කේක. (4)

5. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරු ඉඡී පාචාරං¹ පාරුතා ගොති. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු සාරතොතා තං ඉඡීං එතදවොච: “දීඝලොමං ඛො තෙ භගිනී”ති. සා න පටිච්ජාති, “ආමය්‍ය, පාචාරෙ”²ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු සඛ්‍යාදිසෙසස්ස, ආපතති දුක්කච්චස්සා”ති. (5)

6. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරු ඉඡී ඛෙතං වපාපෙඤ්ඤා ආභව්ජති. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු සාරතොතා තං ඉඡීං එතදවොච: “චාපිතං ඛො තෙ භගිනී”ති. සා න පටිච්ජාති “ආමය්‍ය, තො ව ඛො පටිච්චතන”නති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු සඛ්‍යාදිසෙසස්ස, ආපතති දුක්කච්චස්සා”ති. (6)

7. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු පරිබ්බාජිකං පටිපථෙ පස්සිඤ්ඤා සාරතොතා තං පරිබ්බාජිකං එතදවොච: “කච්චි තෙ භගිනි මග්ගො සංසීදති”ති³. සා න පටිච්ජාති. “ආම භික්ඛු, පටිපජ්ජස්සසී”ති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු සඛ්‍යාදිසෙසස්ස. ආපතති දුල්ලච්චස්සා”ති. (7)

8. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු සාරතොතා අඤ්ඤතරං ඉඡීං එතදවොච: “සඤ්ඤාසී ඤං භගිනී අපි ව යං ඤං සාමිකස්ස දෙසී තං නාමහාකං දෙසී”ති. “කීං භනොත”ති. “මෙඋතං ඛම්ම”නති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතති ඤං භික්ඛු ආපනොතා සඛ්‍යාදිසෙස”නති. (8)

9. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු සාරතොතා අඤ්ඤතරං ඉඡීං එතදවොච: “සඤ්ඤාසී ඤං භගිනී. අපි ව යං අග්ගදුතං තං නාමහාකං දෙසී”ති. “කීං භනොත අග්ගදුත”නති. “මෙඋතං ඛම්ම”නති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපතති ඤං භික්ඛු ආපනොතා සඛ්‍යාදිසෙස”නති (9)

10. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරු ඉඡී කම්මං කරොති. අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු සාරතොතා තං ඉඡීං එතදවොච: “තිට්ඨ භගිනී අහං කරිස්සාමී”ති -පෙ- “තීසීද භගිනී අහං කරිස්සාමී”ති -පෙ- “තිපජ්ජ භගිනී, අහං කරිස්සාමී”ති. සා න පටිච්ජාති. තස්ස කුක්කුච්චං අගොසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු සඛ්‍යාදිසෙසස්ස. ආපතති දුක්කච්චස්සා”ති. (10-11-12)

දුටුල්ලවාචාසඛ්‍යාදෙං නිට්ඨිතං.

1. දීඝපාචාරං. සඛ. 2. දීඝපාචාරෙ. සඛ. 3. සංඝිරතී. සි. මු

5. එසමයෙහි එක්තරු සත්‍රියක් උතුරු සඵවක් පෙරෙවියා වෙයි. සංරක්ත වූ එක්තරු මහණෙක් ඒ සත්‍රියට “නහ, තිගේ දිග ලොම්ය”යි කී ය. ඔ දූත නොගත්තී ය. “එසේ ය, ආයතීයන් වහන්ස, උතුරුසඵවකි” යි කීවු ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ සහවෙසෙස්ආචාරීන් නො වේ. දුකුලාආචාරීන් වේ” ය යි වදලු සේක. (5)

6. එසමයෙහි එක්තරු සත්‍රියක් කෙනක් වපුරවා එයි. එක්තරු මහණෙක් සංරක්ත වූයේ සත්‍රියට “නහ, තිගේ කෙන වපුලේ ද?” යි කී ය. ඔ දූත නො ගත්තී ය. “එසේ ය, ආයතීයන් වහන්ස, වැලිත් නැවත වපුලේ නො වේ ය”යි කීවු ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ආචාරීන් නො වේ. දුකුලාආචාරීන් වේ” යි වදලු සේක. (6)

7. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් පෙරමහ පිරිවැජියක දූත සංරක්ත වූයේ, ඒ පිරිවැජියට “කීම නහ, තිගේ මහ මැනවින් පවත්නේ ද?” යි ආසී ය. ඔ නො දත්තී ය. “එසේ ය මහණ, මහ බැස යන්නා”යි කීවු ය. ඒ මහණ-හට කුකුස් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ආචාරීන් නො වේ. පුලුඬිආචාරීන්වේ” යි වදලු සේක. (7)

8. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් සංරක්ත වූයේ එක්තරු සත්‍රියකට “නහ, ශ්‍රද්ධා ආති වෙහී ය. එහෙත් තෝ යමක් හිමියාට දෙසි නම් එය අපට නො දෙහිය” යි කී ය. “වහන්ස, කීමෙක් ද?” යි ඔ කීවු ය. “මෙවුන්දමය” යි හේ කී ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ, තෝ සහවෙසෙස්ආචාරීන් අවන්තෙහිය”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදලුසේක. (8)

9. එසමයෙහි එක්තරු මහණෙක් සංරක්ත වූයේ සත්‍රියකට “නහ, තෝ සැදුහැවත් ය. වැලිත් යම් අග්‍රදහයක් වේ නම් එය අපට නො දෙහිය” යි කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදහය යනු කීමැ?” යි කීවු ය. “මෙවුන්දමය”යි කී ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ, තෝ සහවෙසෙස්ආචාරීන් අවන්තෙහිය” යි වදලු සේක. (9)

10. එසමයෙහි එක්තරු සත්‍රියක් කිසි කටයුත්තක් කෙරෙයි. සංරක්ත වූ එක්තරු මහණෙක් ඒ සත්‍රියට ‘නහ, සිටුව මම් කරන්නෙමි’ ... ‘නහ, හිටුව. මම් කරන්නෙමි’ ... ‘නහ, වැදගෙව. මම් කරන්නෙමි’ යි කී ය. ඔ දූත නො ගත්තී ය. ඒ මහණහට කුකුස් විය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ආචාරීන් නො වේ. දුකුලාආචාරීන්වේ”යි වදලු සේක. (10. 11. 12.)

3. 4.

අත්‍යකාමපාරිවරියසිකිබාපදං

1. තෙත සමයෙන බුද්ධෝ භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙත බො පන සමයෙන ආයස්මා උද්ඝී සාවච්චියං කුට්ඨපභො ගොති. බහුකානි කුලානි උපසඞ්ඛමති. තෙත බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉච්චි මනපතිකා අභිරුපා ගොති දංඝනීයා පාසාදිකා. අථ බො ආයස්මා උද්ඝී පුබ්බණ්ණකමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදය යෙන තස්සා ඉච්චියා නිවෙසනං තෙනුපසඞ්ඛමි. උපසඞ්ඛමිත්වා පඤ්ඤාතෙත ආතතෙ නිසීදි.

2. අථ බො සා ඉච්චි යෙනායස්මා උද්ඝී, තෙනුපසඞ්ඛමි. උපසඞ්ඛමිත්වා ආයස්මන්තං උද්ඝීං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං බො තං ඉච්චිං ආයස්මා උද්ඝී ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසි සමාදපෙසි සමුතෙතජෙසි සමපභංසෙසි.

3. අථ බො සා ඉච්චි ආයස්මතා උද්ඝීතා ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසිතා සමාදපිතා සමුතෙතජතා සමපභංසිතා ආයස්මන්තං උද්ඝීං එතදවොච: “වදෙය්‍යාථ භනෙත යෙන අච්චො. පටිබලා මයං අග්‍යස්ස දඬුං යදිදං චීවරපිණ්ඩපාතසෙතාසතගිලාතපච්චයභෙසජ්ජපරිකාර”න්ති “ත බො තෙ භගිනී අමහාකං දුලලභා යදිදං චීවරපිණ්ඩපාතසෙතාසතගිලාතපච්චයභෙසජ්ජ-පරිකාරා. අපි ච යො අමහාකං දුලලභො නාං දෙහි”ති. “කිං භනෙත”ති “මෙථුනං ධම්ම”න්ති. “අච්චො භනෙත”ති “අච්චො භගිනී”ති. “එහි භනෙත”ති ඔචරකං පටිසිත්වා සාටකං නිකඛිපිත්වා මඤ්චකෙ උත්තාතා නිපජ්ජී. අථ බො ආයස්මා උද්ඝී යෙන සා ඉච්චි තෙනුපසඞ්ඛමි. උපසඞ්ඛමිත්වා “කො ඉමං වසලං දුග්ගකිං ආමසිය්‍යතී”ති නිට්ඨුභිත්වා පකකාමි.

4. අථ බො සා ඉච්චි උජ්ඣායනී ඛියනී විපාවෙතී: “අලජ්ජතො ඉමෙ සමණො සකාසපුත්තීයා දුසසීලා මුසාවාදිතො. ඉමෙහි තාම ධම්මචාරිතො සමචාරි-රිතො බ්‍රහ්මචාරිතො සම්මචාරිතො සීලවනෙතා කලාණධම්මා පටිජානීය්‍යන්ති. තච්චි ඉමෙසං සාමඤ්ඤං. තච්චි ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. තථං ඉමෙසං සාමඤ්ඤං. තථං ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං. කුතො ඉමෙසං සාමඤ්ඤං? කුතො ඉමෙසං බ්‍රහ්මඤ්ඤං? අපගතා ඉමෙ සාමඤ්ඤං. අපගතා ඉමෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤං. කථං හි තාම සමණො උද්ඝී මං සාමං මෙථුනං ධම්මං යාචිත්වා, ‘කො ඉමං වසලං දුග්ගකිං ආමසිය්‍යතී’ති නිට්ඨුභිත්වා පකකාමිය්‍යති? කිං මෙ පාපකං? කිං මෙ දුග්ගකිං? කස්සාහං? කෙත භායාමී?”ති.

5. අඤ්ඤාපි ඉච්චියො උජ්ඣායනී ඛියනී විපාවෙතී: “අලජ්ජතො ඉමෙ සමණො සකාසපුත්තීයා -පෙ- කථං හි තාම සමණො උද්ඝී ඉමිය්‍යා සාමං මෙථුනං ධම්මං යාචිත්වා කො ඉමං වසලං දුග්ගකිං ආමසිය්‍යතී නිට්ඨුභිත්වා පකකාමිය්‍යති? කිං ඉමිය්‍යා පාපකං? කිං ඉමිය්‍යා දුග්ගකිං? කස්සාහං? කෙත භායාමී?”ති.

6. අසෙසාසුං බො භීකවු තාසං ඉච්චිතං උජ්ඣායනීතං ඛියනීතං විපාවෙතීතං. යෙ තෙ භීකවු අපට්ච්ජා, තෙ උජ්ඣායනීතං ඛියනීතං විපාවෙතී: “කථං හි තාම ආයස්මා උද්ඝී මාතුභාමිය්‍ය සන්තිකෙ අත්තකාම-පාරිවරියාය වණ්ණං භාසිය්‍යතී”ති.

අනාකාමපාරිවර්ගයෙහි කොටස

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජේත-
වන තම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිති වාසය කරණ සේක. එසමයෙහි
ආයුෂ්මත් උදුසි තෙමේ සැවැත්නුවර බොහෝ කුලයන් කර එළඹෙයි.
එසමයෙහි සැමියා මල මනා රූ ඇති දකුම්කලු වූ ප්‍රසාද එළවත්තාවූ
එක්කර සත්‍රියක් වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උදුසි තෙමේ පෙරවරු හැද
පොරොවා පාසිවුරු ගෙන ඒ සත්‍රියගේ නිවසට එළඹ පැණවූ අස්තෙහි
හිඳගත්තේ ය.

2. ඉක්බිති ඒ සත්‍රී තොමෝ ආයුෂ්මත් උදුසි වෙත එළඹ වැද
එකත් පසෙක හිඳ ගත්තී ය. එකත්පසෙක හුන් ඒ සත්‍රියට ආයුෂ්මත්
උදුසි තෙමේ දුභෑම් කථාවෙන් දෙලෝවැඩ මනාකොට දැන්වීය. කුශල-
ධර්මයන්හි සමාදන් කරවීය. උත්සාහවත් කරවී ය. මැනවින් පැහැද වීය.

3. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උදුසි විසින් දෙලෝවැඩ දක්වන ලද්දවූ කුශල
ධර්මයන්හි සමාදන් කරවන ලද්දවූ උත්සාහවත් කරණ ලද්දවූ මනා කොට
පහදවන ලද්දවූ ඒ සත්‍රී ආයුෂ්මත් උදුසිගට “වහන්ස, යමකින් ප්‍රයෝජන
තම් එය මට කියනු මැනව. සිවුරු පිඬු සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත්
පිරිකර යන මෙය ආයුෂ්මත් වහන්සේට දීමට සමත් වෙමි” යි කීවූ ය. “තහ,
මේ සිවුරු පිඬු සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර යන යමෙක් වේ ද,
ඒ අපට දුලබ නො වෙයි. වැලි දු අපට යමක් දුලබ තම් එය දෙව” යි හේ
කී ය. “වහන්ස, කීවැ” යි ඔ ඇසූ ය. “මෙවුන්දම්” යි හේ කී ය. “වහන්ස,
එයට කැමති ද?” යි ඔ ඇසූ ය. “තහ, කැමැත්තෙමි” යි හේ කී ය. “වහන්ස,
ඵහු මැනවැ” යි උගිතාගෙට පිවිස සඵව මුදු ඇදෙහි උඩුකුරු ව
හොත්තී ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උදුසි තෙමේ ඇය වෙත පැමිණ “කවරෙක්
තම් මල වැහෙන දුගඳ මැය ආමර්ශිතය කරන්නේ ද?” යි කෙලුගසා ඉවත් ව
ගියේ ය.

4. ඉක්බිති ඒ සත්‍රී අවමන් කරයි. අයුණු කියයි. දෙය පතුරුවයි.
මේ ඉමණ ශාක්‍යපුත්‍රියගේ අලජ්ජිත ය. දුශභිලයෝ ය. මුසාවාදිත ය. මොහු
“කුචු ධර්මාරිත ය යි සමාවාරිත ය යි බුතවාරිත ය යි සත්‍යවාදිත ය යි සිල්-
වත්ත ය යි කලණ දහම් ඇත්තෝ ය යි පිච්ඡිණ කෙරෙත්. මොවුන්ට මහණ-
කමෙක් තැන. මොවුන්ට බමුණු කමෙක් තැන. මොවුන්ගේ මහණකම
තවුයේ ය. මොවුන්ගේ බමුණුකම තවුයේ ය. මොවුන්ට මහණකමෙක්
කොහින් ද? මොවුන්ට බමුණුකමෙක් කොහින් ද? මොහු මහණකමින් පහ
වූවෝ ය. මොවුහු බමුණු කමින් පහ වූවෝ ය. කවර කරුණකින් උදුසි
මහණ තෙමේ ම මොවුන්දම්න් යැද “කවරෙක් මල වැහෙන දුගඳ වූ මැය
ආමර්ශිතය කරන්නේ ද?” යි “කෙලු ගසා යන්නේ ද?” “මගේ කුමක් ලාමක ද?
මගේ කුමක් දුගඳ ද? මම කිතම් සත්‍රියකට කෙබඳු අලබකාරයකින්
පිරිහෙමි ද?” යි කීවූ ය.

5. අනෙක් සත්‍රී ද “මේ ඉමණ ශාක්‍යපුත්‍රියගේ අලජ්ජිත ය ... අයුණු
කියත්. නුගුණ පතුරුවත්. කවරහෙයකින් උදුසි මහණ තෙමේ මැයගෙන්
තෙමේ ම මොවුන්දම් යැද කවරෙක් මල වගුරුණ දුගඳ වූ මැය ආමර්ශිතය
කරන්නේ ද? යි කෙලු ගසා යන්නේ ද? මැගේ කුමක් ලාමක ද? මැගේ
කුමක් දුගඳ ද? මෝ තොමෝ කිතම් සත්‍රියකට කිතම් අලබකාරයකින්
පිරිහෙමි ද?” යනු යි.

6. භික්ෂුහු අවමන් කරන්නාවූ අයුණු කියන්නාවූ නුගුණ පතුරුවන්නාවූ
ඒ සත්‍රීන්ගේ කථාව ඇසූහ. යම් අලෙපව් භික්ෂුහු වූවාහු ද මහු අවමන්
කෙරෙත්. අයුණු කියත්. නුගුණ පතුරුවත්. “කවර-කරුණකින් ආයුෂ්මත්
උදුසි තෙමේ සත්‍රියක ලග තමෙහට මොවුන්දම්න් මෙහෙ කිරීමෙහි අනුසර
කියන්නේ ද?”

7. අඵ ඛො තෙ භික්ඛු¹ භගවතො එතමෙත්ථං ආරොචෙසුං. අඵ ඛො භගවා එතසමිං නීදනෙ එතසමිං පකරණෙ භික්ඛුසඛ්ඛං සන්තිපාතාපෙතො ආයසමන්තං උද්ධං පටිපුච්ඡී: “සච්චං කීර නිං උද්ධං මාතුගාමස්ස සන්තිකෙ අත්තකාමපාරිචරියාය වණණං භාසසී”ති. “සච්චං භගවා.” විගරහි බුද්ධො භගවා: “අනනුච්ඡේයං මොඝපුරිස අනනුලොමිකං අපපති රූපං අසඤා-මණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථං හි නාම නිං මොඝපුරිස මාතුගාමස්ස සන්තිකෙ අත්තකාමපාරිචරියාය වණණං භාසියසසී? නනු මයා මොඝපුරිස අනෙකපරියායෙන විරගාය ධම්මො දෙසිතො තො සරගාය -පෙ- කාමපරි-ප්‍රාභාතං වූපසමො අකතාතො. තෙනං මොඝපුරිස අපපසන්තාතං වා පසාද්‍යය -පෙ- ඵච්ඤච පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො සන භික්ඛු ඛතිණණා විපජිණතෙන විතෙනන මාතු-ගාමස්ස සන්තිකෙ අත්තකාමපාරිචරියාය වණණං භාසෙය්‍ය: එතදග්ගං භහිති, පාටිචරියානං යා මාදීසං සිලවහතං කල්‍යාණධම්මං බ්‍රහ්මචාරී. එතෙන ධම්මෙන පටිචරෙය්‍යාති මෙථුනුපසංභිතෙන, ඛෙසාදිසෙසො”ති.

8. යො සන්තාති යො යාදිසො -පෙ-.

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අපෙ අධිපෙපතො භික්ඛු’ති.

ඛතිණණා තාම: සාරතො අපෙකඛවා පටිබඳ්ඛවිතො.

විපජිණතනති රතභමපි විතනං විපරිණතං. දුට්ඨමපි විතනං විපරිණතං වූප්‍රභමපි විතනං විපරිණතං. අපි ච රතනා විතනං ඉමස්මිං අපෙ අධිපෙපතං විපරිණතනති.

මාතුගාමො තාම: මනුසසීඡී. න යකඡී, න පෙතී, න තීරච්ඡාතගතා, විඤ්ඤ පටිබලා සුභාසිතද්‍රව්භාසිතා දුට්ඨලාදුට්ඨලා ආජාතීතුං.

මාතුගාමස්ස සන්තිකෙ’ති මාතුගාමස්ස සාමන්තා, මාතුගාමස්ස අච්ඡරෙ.

අත්තකාමනති අත්තතො කාමං, අත්තතො හෙතුං, අත්තතො අධිප්පායං, අත්තතො පාරිචරියං,

එතදග්ගනති එතං අග්ගං එතා සෙට්ඨං එතං මොකඛං එතං උතතමං එතං පචරං-

යා’ති බතතියා² වා බ්‍රාහ්මණී වා වෙසසී වා සුද්දී වා.

මාදීසනති බතතියං වා බ්‍රාහ්මණං වා වෙසසං වා සුද්දං වා.

1. අඵ ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමන්තං උද්ධං. අනෙකපරියායෙන විගරහිභි: භගවතො, මජ්ඣ. 2. ඛතති. සි.මු.

7. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් කැල කලහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනගෙහි මේ කාරණයෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස්කරවා. “උදුසි, තෝ සත්‍රියක ලග තලහට මෙවුන්දම් සෙවුමෙහි අනුසල් කියෙහි යනු සැබෑ දෑ”යි ආයුෂමත් උදුසින් විවාලකේක. “කැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස” යි හේ කී ය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ. “හිත්පුරුෂය, නුහුදුස්සෙකි. අනුලොමී නොවුවකි. වෙහෙකමට නොසුදුස්සෙකි. නො-කැපයෙකි. නොකටයුත්තකි. හිත් පුරුෂය, තෝ කෙසේ නම් වාගම ලග තලහට මෙවුන්දමින් මෙහෙ කිරීමෙහි අනුසල් කිවුයෙහි ද? හිත් පුරුෂය, මා විසින් නොයෙක් අයුරින් සරුගය පිණිස නොව විරුගය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? ... කාමදුගයන් සංසිදුම් දෙසන ලද්දේ නො වේ ද? හිත් පුරුෂය, මෙය නොපහන් වූවන්ගේ පාඨාදීම පිණිස නො වෙයි. ... වෙහෙණි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් අතතිකාමපාරිවර්ගීයා රුගයට බඩුසේ පෙරළී ගිය සිහින් මිනිස් මාගමක සම්පතෙහි යම් සක්‍රියක් සිල්වත් වූ කලණ දහම් ඇති බබසර ඇති මා වැන්නක්හු මේ මෙවුන්දමින් අභිරමනක කරවනම් මෙය පාරිවර්ගීයාවන් අතුරෙන් අග්‍රයයි මෙමුච්ඡොපනි:ශ්‍රිත වචනයෙන් තමහට මෙවුන්දමින් මෙහෙ කිරීමෙහි අනුසල් කියා ද, ඒ මහණහට සගවෙසෙස් ඇවැත් වේ.”

8. යොජන යනු යමෙක් යම්බඳුවක් ...

ශිකඛු යනු ... මේ අභියෙහි මෙ තෙමේ භික්ෂු ය යි අභිමත යි. ඔහිණණ නම්: මොනවට ඇලුනේ බලාපොරොත්තු සහිතවූ යේ පිලිබඳසින් ඇත්තේ යි.

විපරිණත නම්: රුගයෙන් රත් වූ සිත ද විපරිණත ය, දොමයෙන් දවීමට වූ සිත ද විපරිණත ය, මෝහයෙන් මූලා සිත ද විපරිණතය. වැලිත් මේ අභියෙහි රුගයෙන් රත් වූ සිත විපරිණතය යි අභිමත යි.

මාතුශාම නම්: මිනිස් මාගමකි. යකින්තක් නො වෙයි. ප්‍රේතිකක් නො වෙයි. හිරිසත් ගත මාගමක් ද නො වෙයි. සුබැසි දුබැසි කුළුල් නොකුළුල් තෙපුල් දූත ගත්තට සමත් නුවණැත්තියකි.

මාතුශාමයා සනතිකෙ යනු මාගම් වෙත, මාගම්හට නුදුරු තැන ය.

අත්තකාමං යනු තමාගේ කැමැත්ත, තමාගේ හේතුව, තමාගේ අදහස, තමා පිලිබඳ පාරිවර්ගීය ය.

ඵහිදගහං යනු මෙය අග්‍ර ය, මෙය ශ්‍රෙෂ්ඨ ය, මෙය ප්‍රමුඛ ය, මෙය උභතම ය, මෙය ප්‍රවර ය යන අභි යි.

යා යනු සෂ්‍රිය හෝ බ්‍රාහ්මණ හෝ වෛශ්‍ය හෝ ශුද්‍ර හෝ භවුසි.

මාදිසං යනු කැනකු හෝ බමුණකු හෝ වෙලෙඳකු හෝ සුදුරකු හෝ.

සිලවනගනනි පාණානිපානා පටිච්චරතං, අදිනනාදුනා පටිච්චරතං, මුසාවාදු පටිච්චරතං.

බ්‍රහ්මචාරිණීන් මෙථුනධම්මා පටිච්චරතං.

කල්‍යාණධම්මො නාම: තෙන ව සිලෙන තෙන ව බ්‍රහ්මචරියෙන කල්‍යාණධම්මො හොති.

එතෙන ධම්මනාති මෙථුනධම්මෙන.

පටිච්චරයානි අභිරමෙයස.

මෙථුනුපසංඝිතෙනාති මෙථුනධම්මපටිච්චරයානි.

සඛ්‍යාදිසෙසො'ති -පෙ- තෙතපි චුච්චති සඛ්‍යාදිසෙසො'ති.

1. ඉච්චි ව හොති, ඉච්චිසඤ්ඤි, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං ඉච්චියා සනතිකෙ අතතකාමපාරිච්චියාය වණණං භාසති, ආපනති සඛ්‍යාදිසෙසං.

2. [ඉච්චි ව හොති, වෙමතිකො -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි -පෙ- තිරච්චානගනසඤ්ඤි, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං ඉච්චියා සනතිකෙ අතතකාමපාරිච්චියාය වණණං භාසති, ආපනති දුක්ඛං.

3. පණ්ඩකො ව හොති, පණ්ඩකසඤ්ඤි, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං පණ්ඩකං සනතිකෙ අතතකාමපාරිච්චියාය වණණං භාසති, ආපනති ජුලච්චියං.

4. පණ්ඩකො ව හොති වෙමතිකො -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි. -පෙ- තිරච්චානගනසඤ්ඤි. ඉච්චිසඤ්ඤි, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං පණ්ඩකං සනතිකෙ අතතකාමපාරිච්චියාය වණණං භාසති ආපනති දුක්ඛං.

5. පුරිසො ව හොති -පෙ- තිරච්චානගනො ව හොති, තිරච්චානගනසඤ්ඤි -පෙ- වෙමතිකො. -පෙ- ඉච්චිසඤ්ඤි. -පෙ- පණ්ඩකසඤ්ඤි. -පෙ- පුරිසසඤ්ඤි සාරතො ව. භික්ඛු ව නං තිරච්චානගනං සනතිකෙ අතතකාමපාරිච්චියාය වණණං භාසති ආපනති දුක්ඛං.]*

6. ඥෙ ඉච්චියො, දච්චනං ඉච්චිනං ඉච්චිසඤ්ඤි, සාරතො ව, භික්ඛු ව නං දච්චනං ඉච්චිනං සනතිකෙ අතතකාමපාරිච්චියාය වණණං භාසති, ආපනති දච්චනං සඛ්‍යාදිසෙසං -පෙ-.

7. ඉච්චි ව පණ්ඩකො ව, උභිනං ඉච්චිසඤ්ඤි, සාරතො ව. භික්ඛු ව නං උභිනං සනතිකෙ අතතකාමපාරිච්චියාය වණණං භාසති, ආපනති සඛ්‍යාදිසෙසෙන දුක්ඛං -පෙ-.

* [] ඉමෙහි අනාර්ථකථා, ඝී. පොළොව නාදිසංඝානි.

සිලවනතං යනු: පණ්ඩිතයන් තොර වූ අධිතාදතීන් තොර වූ මූලිකයන් තොර වූ එකක්ෂු ය.

මුහුමාවාසිං යනු: මෙවුන්දමින් තොරවූවකු ය.

කලාසංඝාතම නම: ඒ සීලයෙන් ද ඒ බහිරින් ද කලාදහම් ඇත්තෙක් වෙයි.

එතෙන ඛිංසමන යනු: මෙවුන්දමින් ය.

පටිච්චෙසා යනු: අභිරමණය කෙරේ නම.

මෙපුනුසංඝාතෙන යනු: මෙවුන්දම් පිළිබඳ දහමින් ය.

සඛ්‍යාදිසෙසො යනු ... එයිනුදු සඛ්‍යාදිසෙස ය යි කියනු ලැබේ.

1. සත්‍රියකුදු වෙයි, සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණය වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ සත්‍රිය සම්පයෙහි තමහට මෙවුන්දමින් මෙහෙ කිරීමෙහි අනුසර් කියා ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

2. සත්‍රියකුත් වේද, වෙමනිකත් වේද, ... පණ්ඩිතය යන හැඟීම් ඇති ... පිරිමියක යන හැඟීම් ඇති ... තිරිසන් ගතයෙක යන හැඟීම් ඇති සංරක්ෂණයකුදු වෙයි. මහණ තෙමේ ඒ සත්‍රිය සම්පයෙහි අතන-කාමපාරිච්චියාවෙහි ගුණ කියා ද පුලායිඇවැත් වේ.

3. පණ්ඩිතයෙකුදු වෙයි, පණ්ඩිතය යන හැඟීම් ඇති සංරක්ෂණයකුදු වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ පණ්ඩිතයා සම්පයෙහි අතනකාමපාරිච්චියාවෙහි ගුණ කියයි ද පුලායි ඇවැත් වේ.

4. පණ්ඩිතයෙකුත් වෙයි ද, වෙමනිකත් වේ ද ... පිරිමියක යන හැඟීම් ඇති ... තිරිසන් ගතයෙක යන හැඟීම් ඇති ... සත්‍රියක යන හැඟීම් ඇති සංරක්ෂණයකුදු වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ පණ්ඩිතයා සම්පයෙහි අතනකාමපාරිච්චියාවෙහි ගුණ කියා ද, දුකුලාඇවැත් වේ.

5. පිරිමියෙකුදු වෙයි, ... තිරිසන්ගතයෙක් වෙයි, තිරිසන්ගතයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ ... විමනි ඇත්තේ, ... සත්‍රිය යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... පණ්ඩිතයෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ, ... පිරිමියෙක යන හැඟීම් ඇත්තේ සංරක්ෂණය වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ තිරිසන්ගතයා සම්පයෙහි අතනකාමපාරිච්චියාවෙහි ගුණ කියා ද දුකුලාඇවැත් වේ.

6. සත්‍රියු දෙදෙනෙක් වෙන්, සත්‍රියන් දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍රිය' යන හැඟීම් ඇති සංරක්ෂණයක් වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ සත්‍රියන් දෙදෙනා සම්පයෙහි අතනකාමපාරිච්චියාවෙහි ගුණ කියා ද, සහවෙසෙස් දෙකෙකි....

7. සත්‍රියකුදු වෙයි, පණ්ඩිතයෙකුදු වෙයි, දෙදෙනා පිළිබඳව 'සත්‍රිය' යන හැඟීම් ඇති සංරක්ෂණයකුත් වෙයි, මහණ තෙමේ ඒ දෙදෙනා සම්පයෙහි අතනකාමපාරිච්චියාවෙහි ගුණ කියයි ද, සහවෙසෙස් හා දුකුලා-ඇවැත් වේ. ...

8. අත්‍යච්ඡන්ති විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකතා-
රෙන උපට්ඨතාති භණ්ති, උමමත්තකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

විනීතවස්සු

උද්දනශාපා.

කථං වඤ්ඤා ලභෙ පුත්තං පියා ව සුභගා සියා,
කිං දජ්ජං කෙත්‍රපට්ඨය්‍යං කථං ගච්ඡෙය්‍යං සුගතනීන්ති.

1. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු වඤ්ඤා ඉඤ්ඤා කුලීපගං භික්ඛුං
ඵතදවොච: “කථාහං භනෙත විජායෙය්‍ය”න්ති. “තෙන හි භගිනී අග්ගදනං
දෙභී”ති. “කිං භනෙත අග්ගදන”න්ති? “මෙථුතං ධම්ම”න්ති. තස්ස
කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපත්තීං ත්‍වං භික්ඛු ආපනෙතා සඞ්ඝාදි-
සෙස”න්ති (1)

2. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු විජායිතී ඉඤ්ඤා කුලීපගං භික්ඛුං
ඵතදවොච: “කථාහං භනෙත පුත්තං ලභෙය්‍ය”න්ති. “තෙන හි භගිනී
අග්ගදනං දෙභී”ති. “කිං භනෙත අග්ගදන?”න්ති. “මෙථුතං ධම්ම”න්ති.
තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපත්තීං ත්‍වං භික්ඛු ආපනෙතා සඞ්ඝාදි-
සෙස”න්ති. (2)

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉඤ්ඤා කුලීපගං භික්ඛුං ඵතද-
වොච: “කථාහං භනෙත සාමිකස්ස පියා අස්ස”න්ති. “තෙන හි භගිනී
අග්ගදනං දෙභී”ති. “කිං භනෙත අග්ගදන?”න්ති. “මෙථුතං ධම්ම”න්ති. තස්ස
කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපත්තීං ත්‍වං භික්ඛු ආපනෙතා සඞ්ඝාදිසෙස”න්ති.
(3)

4. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉඤ්ඤා කුලීපගං භික්ඛුං ඵතදවොච:
“කථාහං භනෙත සුභගා අස්ස?”න්ති. “තෙන හි භගිනී අග්ගදනං දෙභී”ති.
“කිං භනෙත අග්ගදන?”න්ති. “මෙථුතං ධම්ම”න්ති. තස්ස කුකකුච්චං
අගොසි -පෙ- “ආපත්තීං ත්‍වං භික්ඛු ආපනෙතා සඞ්ඝාදිසෙස”න්ති. (4)

5. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉඤ්ඤා කුලීපගං භික්ඛුං ඵතද-
වොච: “කාසාහං භනෙත අග්ගස්ස දජ්ජාමි?”ති. “අග්ගදනං භගිනී”ති. “කිං
භනෙත අග්ගදන?”න්ති. “මෙථුතං ධම්ම”න්ති. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි
-පෙ- “ආපත්තීං ත්‍වං භික්ඛු ආපනෙතා සඞ්ඝාදිසෙස”න්ති. (5)

6. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරු ඉඤ්ඤා කුලීපගං භික්ඛුං ඵතද
වොච: “කෙතාහං භනෙත අග්ගං උපට්ඨෙමි?”ති. “අග්ගදනෙත භගිනී”ති. කිං
භනෙත අග්ගදන?”න්ති. “මෙථුතං ධම්ම”න්ති. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි
-පෙ- “ආපත්තීං ත්‍වං භික්ඛු ආපනෙතා සඞ්ඝාදිසෙස”න්ති. (6)

8. “සිවුරු පිඬු සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් යන පිරිකරින් උවටත් කරව” යි කියයි ද, (මනුට ද,) උන්මත්තකයාට ද, ආදිකමමකයාට ද, ඇවැත් යො වේ.

විනිශ්චිතවසතු

උද්‍යනගාමා:

කථංවඤ්ඤාවඤ්ඤා, පුත්තවඤ්ඤා, පියාවඤ්ඤා, සුභගාවඤ්ඤා, කිංදජ්ජාවඤ්ඤා, කෙත්‍රුපටේශ්ශවඤ්ඤා, සුගතිං කථං ගච්ඡෙශ්ශ වඤ්ඤා යි වසතු සතෙකි:

1. එසමයෙහි එක්තරු වදගාගැණියක් කුලුපග මහණකුට “වහන්ස, මම කෙසේ නම් වදන්තෙම ද?” යි මෙය කීවුය. “තභ, එසේ නම් අග්‍රදුතය දෙව” යි හේ කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදුතය යනු කිමැ?” යි ඔ පුච්චුත. “මෙවුන්දමැ” යි හේ කී ය. ඒ මහණගට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි ය” යි වදාලසේක. (1)

2. එසමයෙහි එක්තරු වදන ගාගැණියක් කුලුපග මහණකුට වහන්ස, “කෙසේ නම් පුත්තඤ්ඤා වඤ්ඤාම ද?” යි කීවු ය. “තභ, එසේ නම් අග්‍රදුතය දෙව” යි කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදුත නම් කිමැ?” යි ඔ පුච්චුත. “මෙවුන්දමැ” යි හේ කී ය. ... ඒ මහණගට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි ය” යි වදාල සේක. (2)

3. එසමයෙහි එක්තරු ගාගැණියක් කුලුපග මහණකුට “වහන්ස, කෙසේ නම් මම හිමියාට ප්‍රිය වන්තෙම ද?” යි විචාලා ය. එසේ නම් “අග්‍රදුතය දෙව” යි හේ කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදුතය නම් කිමැ?” යි ඔ පුච්චුත. “මෙවුන්දමැ” යි හේ කී ය. ... ඒ මහණගට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස්-ඇවැත් අවන්තෙහි” ය යි වදාල සේක. (3)

4. එසමයෙහි එක්තරු ගාගැණියක් කුලුපග මහණකුට “වහන්ස, මම කෙසේ නම් ඉසුරුමතියක් වන්තෙම ද?” යි පුච්චුත. “එසේ නම් අග්‍රදුතය දෙව” යි හේ කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදුතය නම් කිමැ?” යි ඔ පුච්චුත. “මෙවුන්දම ය” යි හේ කී ය. ඒ මහණගට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි ය” යි වදාලසේක. (4)

5. එසමයෙහි එක්තරු ගාගැණියක් කුලුපග මහණකුට “වහන්ස, මම ආයතීයන් වහන්සේට කුමක් දෙන්නෙම ද?” යි විචාලා ය. “තභ, අග්‍ර දුතය” යි හේ කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදුතය යනු කිමැ?” යි ඔ පුච්චුත. “මෙවුන්දමැ” යි හේ කී ය. ඒ මහණගට කුකුත් විය. ... “මහණ, තෝ සභවෙසෙස්-ඇවැත් අවන්තෙහි ය” යි වදාලසේක. (5)

6. එසමයෙහි එක්තරු ගාගැණියක් කුලුපග මහණකුට “වහන්ස, මම කීමෙකින් ආයතීයන් වහන්සේට උපසාරක කෙරෙම ද?” යි විචාලා ය. “තභ අග්‍රදුතයෙකි” යි හේ කී ය. “වහන්ස, අග්‍රදුතය යනු කිමැ?” යි ඔ පුච්චුත. “මෙවුන්දමැ” යි හේ කී ය. ... ඒ මහණගට කුකුත් විය. “මහණ, තෝ සභවෙසෙස් ඇවැත් අවන්තෙහි ය” යි වදාලසේක. (6)

7. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරු ඉඤ්චි කුලුපගං භික්ඛුං එතදවොච: “කථංහං භනෙත සුගතීං ගවෙජ්ජයා?”න්ති. “තෙන භි භගීනී අග්ගදුතං දෙසී”ති. “කීං භනෙත අග්ගදුතා?”න්ති. “මෙජ්ඣං ධම්ම”න්ති. තස්ස කුක්ඛුච්චං අගොසි -පෙ- “ආපගතීං තිං භික්ඛු ආපනො සංඝාදි-සෙස”න්ති. (7)

අත්තකාමපාලිවර්ගසිකාබාපදං නිවසිතං.

3. 5.

සඤ්චරිතසංඝාදිසෙසො

1. තෙන සමයෙන බුඤ්ඤො භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අගස්සා උද්දසී සාවච්චියං කුලුපගො භොති, බහුකාති කුලාති උපසංඝාමනී, යඤ්ච පස්සති කුමාරකං වා අපජාපනිකං, කුමාරිකං වා අපනිකං, කුමාරකස්ස මාතා-පිකුන්තං සන්තීකෙ කුමාරිකාය වණණං භණ්ති: “අමුකස්ස කුලස්ස කුමාරිකා අභිරුපා දස්සනීයො පාසාදිකා පණ්ණිතා බ්‍යතතා මෙධාවීනී දකඛා අතලස්සා. ඡන්තා සා කුමාරිකා ඉමස්ස කුමාරකස්සා”ති. තෙ එවං වදෙනති: “එතෙ ඛො භනෙත අලෙහ න ජාතන්ති “කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා”ති. සවෙ භනෙත අග්ගො දුපෙග්ග ආනෙග්ගාම මයං තං කුමාරිකං ඉමස්ස කුමාරකස්සා”ති. කුමාරිකාය මාතාපිකුන්තං සන්තීකෙ කුමාරකස්ස වණණං භණ්ති: “අමුකස්ස කුලස්ස කුමාරකො අභිරුපො දස්සනීයො පාසාදිකො පණ්ණිතො බ්‍යතෙතා මෙධාවී දකෙබ්‍යා අතලස්සා. ඡන්තායං¹ කුමාරිකා තස්ස කුමාර-කස්සා”ති. තෙ එවං වදෙනති: එතෙ ඛො භනෙත අලෙහ න ජාතන්ති: ‘කෙ වා ඉමෙ කස්සවා’ති. කීසමීං විස කුමාරිකාය වක්ඛුං. සවෙ භනෙත අග්ගො යාවාපෙග්ග දදෙග්ගාම මයං ඉමං කුමාරිකං තස්ස කුමාරකස්සා”ති. එතෙනෙච උපායෙන ආවාහානී’පි කාරුපෙති. විවාහානී’පි කාරුපෙති. වාරොග්ගානී’පි වතතාපෙති.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරුස්සා පුරුණගණ්ණිකා සීතා අභිරුපා භොති දස්සනීයො පාසාදිකා. තිරොගාමකා ආජිවකසාවකා ආගන්තවා තං ගණ්ණිං එතදවොචු: “දෙහග්ගෙ ඉමං කුමාරිකං අමහාකං කුමාරකස්සා”ති. සා එවමාහ: “අහං ඛවග්ගා² තුලෙහ න ජාතාමි “කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා”ති. අග්ගඤ්ච මෙ එකධීතිකා. තිරොගාමො ච ගන්තබ්බො, “තාහං දස්සාමි”ති. මහුස්සා තෙ ආජිවකසාවකෙ එතදවොචු: “කීස්ස තුලෙහ අග්ගා ආගන්තවා”ති. “ඉධ මයං අග්ගා අමුකං තාම ගණ්ණිං ධිතරං යාවීච්ච අමහාකං කුමාරකස්සා, සා එවමාහ: “අහං ඛවග්ගා තුලෙහ න ජාතාමි “කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා”ති. අග්ගඤ්ච මෙ එකධීතිකා තිරොගාමො ච ගන්තබ්බො, තාහං දස්සාමි”ති. “කීස්ස තුලෙහ අග්ගා තං ගණ්ණිං ධිතරං යාවීච්ච? තහු අග්ගො උද්දසී වතතබ්බො? අග්ගො උද්දසී දුපෙග්ගනී”ති. අඨ ඛො තෙ ආජිවකසාවකා ගේතායස්සා උද්දසී, තෙහුපසංඝාමිංසු. උපසංඝාමිච්චා අගස්සනතං උද්දසී එතදවොචු: “ඉධ මයං භනෙත අමුකං තාම ගණ්ණිං ධිතරං යාවීච්ච අමහාකං කුමාරකස්සා. සා එවමාහ: අහං ඛවග්ගා තුලෙහ න ජාතාමි කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා”ති. අග්ගඤ්ච මෙ එකධීතිකා තිරොගාමො ච ගන්තබ්බො, තාහං දස්සාමි”ති. සාබු භනෙත අග්ගො තං ගණ්ණිං ධිතරං දුපෙගු අමහාකං කුමාරකස්සා”ති.

1. ඡන්තො සො කුමාරසො ඉමිස්සා කුමාරිකායාති, භද්දා.
 2. ඛවග්ගො, සිමු, ම.ජ.ආ.

7. එසමයෙහි එක්තරු ගැහැණියක් කුලපග වහණකුට “වහන්ස, කෙසේ සුගතියට යන්නෙමි ද?” යි කීවු ය. “නහ, එසේ නම් අග්‍රදහය දෙව” යි කීය. “වහන්ස, අග්‍රදහ යනු කිමැ?” යි ඔ විචාරා ය. “මෙවුන්දමැ, යි කීය. ... ඒ මහණහට කුතුසෙක් විය. ... “මහණ” තෝ සහවෙතෙස්-ආවැත් අවන්නෙහිය” යි වදාළ සේක. (7)

අනුභවකාමපාටිවර්ගිකාපදය හිමි.

3. 5.

සඤ්චරිතය ගිණනාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සාවැත්තුවර දෙවරම් නම් අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වාසය කරණ සේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් උදුසි තෙමේ සාවැත්තුවර කුලපග වෙයි. බොහෝ කුලයන් කරු පැමිණෙයි. යම් තැනෙක බිරියක නැති කුමරකු හෝ සැමියකු නැති කුමරියක හෝ දකි ද, කුමරුගේ මව්පියන් හමිපයේ දී, “අසෝ කුලයේ කුමරිය අභිරුප ය, දකුම් කලු ය, ප්‍රසාද එළවන්නී ය, පණ්ඩිත ය, ව්‍යක්ත ය, නුවණැත්තී ය, දක්‍ෂ ය, අතලස ය. මේ කුමරුහට ඒ කුමරිය සුදුසු ය” යි ආය ගුණ කියයි. ‘වහන්ස, ‘මොහු කවරහු ද? මොහු කා අයත් ද?’ යි කුලුහු අප නො දනිත්. ඉදින් වහන්ස, ආයතී තෙමේ දෙවන්නේ නම් අපි ඒ කුමරිය මේ කුමරුට ගෙණ එන්නෙමු” යි ඔහු මෙසේ කීයත්. “අසෝ කුලකුමාර තෙමේ අභිරුපය, දකුම්කලු ය, ප්‍රසාද එළවන්නේ ය, පණ්ඩිත ය, ව්‍යක්ත ය, නුවණැත්තේ ය, දක්‍ෂය, අතලස ය. මේ කුමාරිකා නොමෝ ඒ කුමාරයාහට සුදුසු ය” යි කුමරියගේ මාපියන් හමිපයේ දී කුමරුගේ ගුණ කියයි. “වහන්ස, මොහු කවරහු ද? මොහු කා අයත් ද?” යි කුලුහු අප නො දනිත්. වහන්ස, කුමරිය හෙතුකොට කීම අපට ලජ්ජා එළවන්නාක් වැන්න. ඉදින් වහන්ස, ආයතී තෙමේ ඔවුන් ලවා යාවනා කරවා නම්, අපි මේ කුමරිය ඒ කුමරුට දෙන්නෙමු” යි ඔහු මෙසේ කීයත්. ආයුෂ්මත් උදුසි තෙමේ මේ උපායෙන් ම ආවාහයන් ද කරවයි. විවාහයන් ද කරවයි. දින තකත් ආදිය ද ගිවිස්වා තබයි.

2. එසමයෙහි එක්තරු හිමි තැනිගණකියකගේ දුවක් අභිරුප ය. දකුම් කලු ය. ප්‍රසාද එළවන්නී ය. අන් ගලෙක වසන ආජිවකසව්වෝ පැමිණ ඒ ගණක බිරියට “ආයතීවෙනි, මේ කුමරිය අපගේ කුමරුට දෙව” යි මෙබඳු කීහ. “ආයතීවෙනි, මොහු කවුරු ද? කා අයත් ද?” යි මම නොප නො හඳුනමි. මෝ ද මාගේ එක ම දුව ය. බැහැරගම් ද යායුතු ය. මම නො දෙන්නෙමි” යි ඔ මෙසේ කීවු ය. මිනිස්සු ආජිවක ශ්‍රාවකයන්ට “ආයතීවෙනි, තෙපි කුමක් හෙයින් ආවහු ද?” යි මෙය කීහ. “ආයතීවෙනි, මෙහි අපි අසෝ ගණකියගෙන් අපගේ කුමරුට ආය දුව යැදීමු. ඔ ද “ආයතීවෙනි, මම මොහු කවුරු දු යි කියා හෝ මොහු කාගේ දු” යි කියා හෝ නො දනිමි. මෝ ද මගේ එක ම දුව ය. බැහැරගම් ද යායුතු ය. මම ආය නො දෙමි” යි කීවා ය යි ඔහු කීහ. “ආයතීවෙනි, තෙපි කුමක් හෙයින් ඒ ගණකියගෙන් ආය යැදුහු ද? ආයතී උදුසි තෙමේ කිය සුකු නො මේ ද? ආයතී වූ උදුසි තෙමේ දෙවන්නේ ය” යි ඔහු කීහ. ඉක්බිති ආජිවක ශ්‍රාවකයෝ ආයුෂ්මත් උදුසි තෙර කරු එළඹියාහු ය. එළඹි, අයුෂ්මත් උදුසිහට, “වහන්ස, මෙහි අපි අසෝ ගණකියගෙන් අපගේ කුමාරයාහට දුව යැදීමු. ඔ ‘ආයතීවෙනි මොහු කාගේ කවුරු දු? යි මම නොප නො හඳුනමි. මෝ ද මගේ එක ම දුව ය. බැහැරගම් ද යායුතු ය. මම ආය නො දෙමි’ යි කීවා ය. වහන්ස, ආයතී තෙමේ ඒ ගණකියගේ දුව අපගේ කුමරුට දෙවන්නේ නම් මැනවැ” යි කීහ.

3. අථ ඛො ආයසමා උදයී යෙන සා ගණනී, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමි-
 ඡිකා තං ගණනිං එතදවොච: “කිසසිලෙසං ධිතරං ත දෙසී?”ති. “අහං ඛවය්‍ය
 ඉමෙ ත ජාතාමි ‘කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා’ති. අයඤ්ච මෙ එකධීඤ්ඤා,
 නිරුහොමො ව ගතතඛෙබ්බා, නාහං දස්සාමි”ති. “දෙහිලෙසං, අහං ඉමෙ
 ජාතාමි”ති “සවෙ භනෙන අසය්‍යා ජාතාති, දස්සාමි”ති. අථ ඛො සා ගණනී
 තෙසං ආර්ථකසාවකානං ධිතරං අදයී. අථ ඛො තෙ ආර්ථකසාවකා තං
 කුමාරිකං තෙනා මාසංයෙව සුඡ්ඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජේංසු. තතො අපරෙත
 දුසිභොගෙන භුඤ්ජන්ති. අථ ඛො සා කුමාරිකා මාතුයා සන්තිකෙ දුභං
 පාහෙසි: “අහං හි දුග්ගතා දුක්ඛිතා ත සුඛං ලභාමි. මාසං යෙව මං
 සුඡ්ඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජේංසු. තතො අපරෙත දුසිභොගෙන භුඤ්ජන්ති.
 ආගච්ඡතු මෙ මාතා මං තෙස්සතු”ති.

4. අථ ඛො සා ගණනී යෙන තෙ ආර්ථකසාවකා තෙනුපසඛකමි.
 උපසඛකමිකා තෙ ආර්ථකසාවකෙ එතදවොච: “මාය්‍යා ඉමං කුමාරිකං
 දුසිභොගෙන භුඤ්ජේංසු, සුඡ්ඤ්ඤාභොගෙන ඉමං කුමාරිකං භුඤ්ජේංසු”ති. තෙ
 එවමාහංසු “තත්ථමාකං තයා සද්ධිං ආහාරුපභාරො, සමණෙන සද්ධිං අමහාකං
 ආහාරුපභාරො, ගච්ඡ නිං, ත මයං තං ජාතාමා”ති. අථ ඛො සා ගණනී තෙහි
 ආර්ථකසාවකෙහි අපසාදිතො පුතදෙව සාවඤ්චිං පච්චාගඤ්ජේ. දුතියමපි ඛො සා
 කුමාරිකා මාතුයා සන්තිකෙ දුතං පාහෙසි: “අහං හි දුග්ගතා දුක්ඛිතා, ත සුඛං
 ලභාමි. මාසංයෙව මං සුඡ්ඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජේංසු. තතො අපරෙත දුසිභොගෙන
 භුඤ්ජන්ති. ආගච්ඡතු මෙ මාතා. මං තෙස්සතු”ති.

5. අථ ඛො සා ගණනී යෙනායසමා උදයී තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිකා
 ආයසමන්තං උදයී එතදවොච: “සා කීර භනෙන කුමාරිකා දුග්ගතා දුක්ඛිතා
 ත සුඛං ලභති. මාසංයෙව තං සුඡ්ඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජේංසු. තතො අපරෙත
 දුසිභොගෙන භුඤ්ජන්ති. වදෙය්‍යාථ භනෙන: “මාය්‍යා ඉමං කුමාරිකං දුසිභො-
 ගෙන භුඤ්ජේංසු. සුඡ්ඤ්ඤාභොගෙන ඉමං කුමාරිකං භුඤ්ජේංසු”ති. අථ ඛො
 ආයසමා උදයී යෙන තෙ ආර්ථකසාවකා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිකා තෙ
 ආර්ථකසාවකෙ එතදවොච: මාය්‍යා ඉමං කුමාරිකං දුසිභොගෙන භුඤ්ජේංසු
 සුඡ්ඤ්ඤාභොගෙන ඉමං කුමාරිකං භුඤ්ජේංසු”ති. තෙ එවමාහංසු: “තත්ථමාකං
 තයා සද්ධිං ආහාරුපභාරො, ගණනියා සද්ධිං අමහාකං ආහාරුපභාරො.
 සමණෙන භවීතඛිං අබ්‍යාවටෙන. සමණො අස්ස සුසමණො. ගච්ඡ නිං,
 ත මයං තං ජාතාමා”ති. අථ ඛො ආයසමා උදයී තෙහි ආර්ථකසාවකෙහි
 අපසාදිතො පුතදෙව සාවඤ්චිං පච්චාගඤ්ජේ. තතියමපි ඛො සා කුමාරිකා
 මාතුයා සන්තිකෙ දුතං පාහෙසි: “අහං හි දුග්ගතා දුක්ඛිතා, ත සුඛං
 ලභාමි. මාසංයෙව මං සුඡ්ඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජේංසු. තතො අපරෙත දුසිභො-
 ගෙන භුඤ්ජන්ති. ආගච්ඡතු මෙ මාතා මං තෙස්සතු”ති.

6. දුතියමපි ඛො සා ගණනී යෙනායසමා උදයී තෙනුපසඛකමි.
 උපසඛකමිකා ආයසමන්තං උදයී එතදවොච: සා කීර භනෙන කුමාරිකා
 දුග්ගතා දුක්ඛිතා. ත සුඛං ලභති. මාසංයෙව තං සුඡ්ඤ්ඤාභොගෙන භුඤ්ජේංසු.
 තතො අපරෙත දුසිභොගෙන භුඤ්ජන්ති. වදෙය්‍යාථ භනෙන: “මාය්‍යා ඉමං
 කුමාරිකං දුසිභොගෙන භුඤ්ජේංසු. සුඡ්ඤ්ඤාභොගෙන ඉමං කුමාරිකං භුඤ්ජේංසු”ති.
 පඨමං පාහං තෙහි ආර්ථකසාවකෙහි අපසාදිතො. නිං ගච්ඡ නාහං
 ගමස්සාමිති.

3. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උදයී තෙමේ ඒ ගණනිය වෙත පැමිණ ඒ ගණනියට “කුමර් ගෙයින් මොවුන්ට දුව නො දෙයි ද?” යි කී ය. “ආයෂියන් වහන්ස, මොහු කාගේ කවුරු ද” යි මොවුන් නො හඳුනමි. මෝ ද මාගේ එක ම දුව ය. මම ආය නො දෙන්නෙමි බැහැරගම්ද යායුතු ය යි භී කිවු ය. “මොවුන්ට දෙව, මම මොවුන් හඳුනමි” යි ආයුෂ්මත් උදයීතෙර කී ය. “ඉදින් වහන්ස, ආයෂියන් වහන්සේ හඳුනන් නම් දෙන්නෙමි” යි භී කිවු ය. ඉක්බිති ඒ ගණනී ඒ ආච්චක සච්චන්ට සිය දුව දුන්නී ය. ඉක්බිති ඒ ආච්චක සච්චන්ට ඒ කුමරිය කැඳවා ගෙණ ගොස් මසක් ම ලෙහෙලියකු කොට පරිහරණ කලාහු ය. ඉන්පසු දයියක කොට පරිහරණය කෙරෙහි. ඉක්බිති ඒ කුමාරිකා තොමෝ, “මම දැන් දුහි වෙමි. දුප්පත්මි. සැපයක් නො ලබමි. මසක් ම මා ලෙහෙලියක කොට පරිහරණ කලහ. ඉන්පසු දයියක මෙන් පරිහරණය කෙරෙහි. මගේ මව් නොමෝ මෙහි ඒවා. මා ගෙණ යේවා” යි මවු වෙතට දුතයකු යැවු ය.

4. ඉක්බිති ඒ ගණනී තොමෝ ඒ ආච්චක සච්චන් කරා එළඹියා ය. එළඹි මවුන්ට “ආයෂියෙනි, මේ කුමරිය දයියක කොට පරිහරණය නො කරව. ලෙහෙලියක කොට මේ කුමරිය පරිහරණය කරව” යි කිවු ය. ඔහු “නී හා අපගේ ගණුදෙනුවෙක් නැත. අපගේ ගණු දෙනුව මහණු සමග ය. තෝ යව. අපි නී නො දනිමු” යි කී හ. ඉක්බිති ඒ ගණනී තොමෝ ආච්චක සච්චන් විසින් ගරහන ලද්දී නැවත සැවැතට පෙරලා පැමිණියා ය. දෙවෙනි වර ද ඒ කුමරි “මම දුහියෙමි. දුප්පත්මි. සැපයක් නො ලබමි. මසක් පමණ මා ලෙහෙලියක කොට පරිහරණය කලහ. එතැන් පටන් දයියක් කොට පරිහරණය කරන්. මගේ මවු තොමෝ මෙහි ඒවා. මා කැඳවා ගෙණ යේවා” යි මවගේ සම්පයට දුතයකු යැවු ය.

5. ඉක්බිති ඒ ගණනී තොමෝ ආයුෂ්මත් උදයීතෙර කරා පැමිණියා ය. පැමිණ, ආයුෂ්මත් උදයීහට “වහන්ස, ඒ කුමරිය දුහි ල, දුප්පත් ල, සුවයක් නො ලබා ල. මසක් ම ලෙහෙලියක කොට පරිහරණය කලාහු ල. එතැන් පටන් දයියක කොට පරිහරණය කරන් ල. වහන්ස, ආයෂියෙනි, මේ කුමරිය දයියක කොට පරිහරණය නොකරවු ලෙහෙලියක කොට පරිහරණය කරවු” යි කියනු මැනවැයි කී ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උදයී තෙමේ ඒ ආච්චක සච්චන් කරා ගියේ ය ගොස්, ඒ ආච්චක ශ්‍රාවකයන්ට “ආයෂියෙනි, මේ කුමරිය දයියක කොට පරිහරණය නො කරවු. ලෙහෙලියක කොට මෑය පරිහරණය කරවු” යි කී ය. “මුඛි හා අපගේ ගණුදෙනුවෙක් නැත. අපගේ ගණුදෙනුව ගණනිය හා ය. ශ්‍රමණයා ව්‍යාපාර නැත්තකු විය යුතු යි. ශ්‍රමණයක් නම් මනා ශ්‍රමණයක් වන්නේය. මුඛි යන්හ. අපි මුඛි නො දනිමු” යි ඔහු කී හ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උදයී හෙමේ ආච්චක ශ්‍රාවකයන් විසින් ගරහන ලද්දේ සැවැතට ම පෙරලා ආයේ ය. තුන්වන වර ද ඒ කුමරි මවු සම්පයට “මම දුහියෙමි. දුප්පත් වෙමි. සුවයක් නො ලබමි. මසක් ම මා ලෙහෙලියක කොට පරිහරණය කලහ. එතැන් පටන් දයියක කොට පරිහරණය කරන්. මගේ මව මෙහි ඒවා. මා කැඳවා ගෙණ යේවා” යි දුතයකු යැවු ය.

6. දෙවෙනි වර ද ඒ ගණනී ආයුෂ්මත් උදයීතෙර කරා ගියා ය. හොස් ආයුෂ්මත් උදයීහට වහන්ස, ඒ කුමරි දුහි ල. දුප්පත් ය. සුවයක් නො ලබා ල. මසක් ම ආය ලෙහෙලියක කොට පරිහරණය කලාහු ල. එ තැන් පටන් දයියක මෙන් පරිහරණය කරන් ල. වහන්ස, ‘ආයෂියෙනි, මේ කුමරිය දයියක කොට පරිහරණය නො කර වු. ලෙහෙලියක කොට පරිහරණය කරවු” යි කියන්නා යි සැල කලා ය. “පළමු වර මම ඒ ආච්චක ශ්‍රාවකයන් විසින් ගරහන ලද්දේම වෙමි. තෝ යව මම නො යන්නෙමි” යි ආයුෂ්මත් උදයී කී ය.

7. අඵ බො සා ගණනී උජ්ඣායති බීයති විපාවෙති: “ඵවං දුග්ගතො භොචු අයෙසා උද්ධී, ඵවං දුක්ඛිතො භොචු අයෙසා උද්ධී, ඵවං මා සුඛං ලභචු අයෙසා උද්ධී, යථා මෙ කුමාරිකා දුග්ගතා දුක්ඛිතා න සුඛං ලභති, පාපිකාය සංසුයා පාපකෙන සසුරෙත පාපකෙන සාමිකෙනා”ති. සා’පි බො කුමාරිකා උජ්ඣායති බීයති විපාවෙති: “ඵවං දුග්ගතො භොචු අයෙසා උද්ධී, ඵවං දුක්ඛිතො භොචු අයෙසා උද්ධී, ඵවං මා සුඛං ලභචු අයෙසා උද්ධී, යථාං දුග්ගතා දුක්ඛිතා න සුඛං ලභාමි පාපිකාය සංසුයා පාපකෙන සසුරෙත පාපකෙන සාමිකෙනා”ති. අඤ්ඤපි ඉඤ්ඤො අසනතුට්ඨා සංසුති වා සසුරෙති වා සාමිකෙති වා, තා ඵවං ආයාචනාති: “ඵවං දුග්ගතො භොචු අයෙසා උද්ධී, ඵවං දුක්ඛිතො භොචු අයෙසා උද්ධී, ඵවං මා සුඛං ලභචු අයෙසා උද්ධී, යථා මයං දුග්ගතා දුක්ඛිතා න සුඛං ලභාමි, පාපිකාති සංසුති පාපකෙති සසුරෙති පාපකෙති සාමිකෙති”ති.

8. යා පන තා ඉඤ්ඤො සනතුට්ඨා සංසුති වා සසුරෙති වා සාමිකෙති වා තා ඵවං ආයාචනාති: “ඵවං සුඛිතො භොචු අයෙසා උද්ධී, ඵවං සඤ්ඤො භොචු අයෙසා උද්ධී, ඵවං සුඛමෙධචු අයෙසා උද්ධී, යථා මයං සුඛිතා සඤ්ඤා සුඛමෙධාම හද්දිකාති සංසුති හද්දකෙති සසුරෙති, හද්දකෙති සාමිකෙති”ති.

9. අසොසුං බො භික්ඛු ඵකච්චානං ඉඤ්ඤං ඔයාචනාතං ඵකච්චානං ඉඤ්ඤං ආයාචනාතං. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ච්ඡා තෙ උජ්ඣායනාති බීයනාති විපාවෙනාති: කථං හි තාම ආයසමා උද්ධී සඤ්චරිතතං සමාපජ්ජියාති”ති. අඵ බො තෙ භික්ඛු හභවතො ඵතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං.

10. අඵ බො හභවා ඵතසමීං නීදනෙ ඵතසමීං පකරණෙ භික්ඛුසබ්බං සනතිපාතාපෙඤ්ඤා ආයසමනතං උද්ධීං පටිපුච්ඡි:— “සච්චං කීර තිං උද්ධී සඤ්චරිතතං සමාපජ්ජි”ති. “සච්චං හභවා”. විගරහි බුද්ධො හභවා: “කථංහි තාම තිං මොඤ්ඤරිස සඤ්චරිතතං සමාපජ්ජියාසි. තෙනං මොඤ්ඤරිස අපපසනානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිත්තාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු සඤ්චරිතතං සමාපජ්ජියා ඉඤ්ඤා වා පුරිසමහීං පුරිසය්‍ය වා ඉඤ්ඤමහීං ජායතනනො වා ජාරතනනො වා, සබ්බසද්ධසෙසොති.

ඵවඤ්චදං හභවතා භික්ඛුතං සිත්තාපදං පඤ්ඤානං භොති.

7. ඉක්බිති ඒ ගණකී “යම්කේ මා කුමරි පාපි වූ තැන්දකියන් පාපි වූ මයිලනුවන් කරණ කොට ගෙණ, පාපි වූ සාමියා කරණ කොට ගෙණ දුහි වූවා ද, දුප්පත් වූවා ද, සුවයක් නො ලබා ද, ආයතී උදයි ද එකේ ම දුහි වේවා, එකේ දුප්පත් වේවා, ආයතී උදයි තෙමේ එකේ සුවයක් නො ලබාවා”යි අවමන් කෙරෙයි, අසුණු කියයි, නුගුණ පතුරුවයි. ඒ කුමරි ද “යම්කේ මම් ලාමක වූ තැන්දකියන් කරණ කොට ගෙණ, ලාමක වූ මයිලනුවන් කරණ කොට ගෙණ, ලාමක වූ හිමියා කරණ කොට ගෙණ දුහි වෙමිද, දුක්පත් වෙමිද, සුවයක් නො ලබමිද, එකේ ම ආයතී උදයි තෙමේ දුහි වේවා එකේ ම ආයතී උදයි තෙමේ දුප්පත් වේවා එකේ ම ආයතී උදයි තෙමේ සුවක් නො ලබාවා”යි අවමන් කෙරෙයි, අසුණු කියයි, නුගුණ පතුරුවයි (ආසුමන් උදයි තෙරුන්ගේ මෙහෙයීමෙන් පතිකුලයට ගිය) අන් සත්‍රීනු ද තැන්දකියන් හෝ මයිලනුවන් හෝ සාමියන් හෝ සමග නොසතුටු වූවෝ “යම්කේ අපි පාපි වූ තැන්දකියන් පාපි වූ මයිලනුවන්, පාපි වූ සාමියන් කරණ කොට ගෙණ දුහි වූවු ද, දුප්පත් වූවු ද, සුවක් නො ලබමෝ ද, ආයතී උදයිත් එකේ ම දුහි වේවා, ආයතී උදයිත් එකේ ම දුප්පත් වේවා, ආයතී උදයිත් එකේ ම සුවක් නො ලබවා”යි ප්‍රාචිනා කෙරෙත්.

8. යම් සත්‍රී කෙනෙක් (උදයි තෙරනුගේ මෙහෙයීමෙන් පතිකුලයට ගියෝ) තැදීමයිලන් හා සාමියන් හා සතුටු වූවානු ද, ඔහු “යම්කේ අපි හදු තැදීමයිලන්, හදු සාමියන් කරණ කොට ගෙණ සුවපත් වූවමෝ සාදුතමෝ සුවකේ වැඩෙවු ද, ආයතී උදයි තෙමේ එකේ ම සුව පත් වේවා, ආයතී උදයි තෙමේ එකේ ම සාදුතේ වේවා, ආයතී උදයි තෙමේ එකේ ම සුවකේ වැඩෙව්වා”යි මෙකේ ප්‍රාචිනා කෙරෙත්.

9. හිසුනු නිගා කරන්තාවූ ඇතැම් සත්‍රීන්ගේ කපා ද, සුව පතන්තා වූ ඇතැම් සත්‍රීන්ගේ කපා ද ඇසුහ. යම් ඒ හිසුනු අලෙප්ප් ද, ඔහු “කෙකේ නම් ආසුමන් උදයි තෙමේ (සත්‍රීපුරුෂයන් අතර) සංවරණයට පැමිණේද”යි අවමන් කෙරෙත්, අගුණ කියත්, නුගුණ පතුරුවත්. ඉක්බිති ඒ හිසුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සාල කලහ.

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි හිසුනු සහකයා රැස් කරවා ආසුමන් උදයි අමතා, “උදයිග, තෝ සත්‍රී පුරුෂයන් අතර සංවරණයට පැමිණියෙහි සාබැදූ”යි අසා වදල කේක. “සාබව භාග්‍යවතුන් වහන්සා”යි ආසුමන් උදයි කීය. භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ වදාරණසේක්, “හිත් පුරුෂය, තෝ කෙකේ නම් සත්‍රීපුරුෂයන් අතර සංවරණයට පැමිණියෙහි ද? හිත් පුරුෂය, මෙය නොපහන් වූවන්ගේ පාහැදීම පිණිස හෝ නො වේ” යි ... ගැරුනු කේක. “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙකේ උදෙසවු:-

“යම් මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත, මිථ්‍යාවාර භාවයෙහි වෙත, පුරුෂමනිය සත්‍රීයට හෝ සත්‍රීමනිය පුරුෂයාට හෝ ගෙණ එමින් සංවරණනාවයට වදනේ නම් සහවෙසෙස් වේ”.

මෙකේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හිසුනුට මේ ශික්ෂාපදය පණවන ලද්දේ වෙයි.

[මුල් පැණවීමයි.]

11. තෙන බො පන සමයෙන සමබ්බුලා බුත්තා උය්‍යානෙ පරිචාරෙනා අඤ්ඤාචරණං¹ වෙසියා සන්තකෙ දුතං පාහෙසුං: “ආගච්ඡතු උය්‍යානෙ පරිචාරෙණංමා”ති. සා එවමොහ: “අහං බවය්‍යා² තුලො න ජාතාමි ‘කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා’ති. අහඤ්චමහි බ්‍රහ්මභණ්ඩා, බ්‍රහ්මපරිකාරා, බහිතගරඤ්ච ගන්තබ්බං, තාහං ගමිස්සාමි”ති. අථ බො සො දුතො තෙසං බුත්තානං එතමන්ථං ආරොවෙසි, එවං චුතෙන අඤ්ඤාතරො පුරිසො තෙ බුත්තෙ එතදවොච: “කිස්ස තුලො අය්‍යා තං වෙසිං යාචිත්ථ? නත්‍ර අයෙසා උද්ධි චත්තවෙබ්බා? අයෙසා උද්ධි උයෙසාචෙස්සති”ති. එවං චුතෙන අඤ්ඤාතරො උපාසකො තං පුරිසං එතදවොච: “මායෙසා එවං අචච, න කප්පති සමණානං සක්කපුත්තියානං එවරුපං කාචුං. තායෙසා උද්ධි එවං කරිස්සති”ති. එවං චුතෙන, ‘කරිස්සති න කරිස්සති’ති අබ්භූතං අකංසු. අථ බො තෙ බුත්තා යෙනායස්මා උද්ධි තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිඤ්ඤා ආයස්මන්තං උද්ධිං එතදවොචුං: “ඉධ මයං භනෙන උය්‍යානෙ පරිචාරෙනා අසුකාය නාම වෙසියා සන්තකෙ දුතං පහිණිමො: “ආගච්ඡතු උය්‍යානෙ පරිචාරෙණංමා”ති සා එවමොහ:” “අහං බවය්‍යා තුලො න ජාතාමි ‘කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා’ ති, අහඤ්චමහි බ්‍රහ්මභණ්ඩා, බ්‍රහ්මපරිකාරා, බහිතගරඤ්ච ගන්තබ්බං, තාහං ගමිස්සා-මි”ති. “සාධු භනෙන අයෙසා තං වෙසිං උයෙසාචෙතු”ති.

12. අථ බො ආයස්මා උද්ධි තෙන සා වෙසි, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්ඤා තං වෙසිං එතදවොච: “කිස්ස මෙසං න ගච්ඡති”ති. “අහං බවය්‍යා ඉමෙ න ජාතාමි ‘කෙ වා ඉමෙ කස්ස වා’ති. අහඤ්චමහි බ්‍රහ්මභණ්ඩා’ බ්‍රහ්මපරිකාරා බහිතගරඤ්ච ගන්තබ්බං. තාහං ගමිස්සාමි”ති. “ගච්ඡමෙසං අහං ඉමෙ ජාතාමි”ති. සචෙ භනෙන අයෙසා ජාතාති, ගමිස්සාමි”ති. අථ බො තෙ බුත්තා තං වෙසිං ආදාය උය්‍යානං අගමංසු. අථ බො සො උපාසකො උජ්ඣායති ඛිඤ්චි විපාචෙති: “කථං හි තාම අයෙසා උද්ධි නඛිණිකං සඤ්ච-රිතනං සමාපජ්ජිස්සති”ති. අස්සොසුං බො භික්ඛු නස්ස උපාසකස්ස උජ්ඣා-යනතස්ස ඛිඤ්චනස්ස විපාචෙනතස්ස. යෙ තෙ භික්ඛු අපජිච්ඡා තෙ උජ්ඣා-යනති ඛිඤ්චති විපාචෙනති: “කථං හි තාම ආයස්මා උද්ධි තං ඛණිකං සඤ්චරිතනං සමාපජ්ජිස්සති”ති, අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං -පෙ- “සචං කිර තුං උද්ධි තං ඛණිකං සඤ්චරිතනං සමා-පජ්ජ”ති. “සචං භගවා.” විගරහි බුඤ්ඤො භගවා -පෙ- “කථං හි තාම තුං මොඝපුරිස කඛ්ඛණිකං සඤ්චරිතනං සමාපජ්ජිස්සති. තෙ’තං මොඝපුරිස අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවං ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිත්තාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන ගිහ්‍යු සඤ්චරිතනං සමාපජ්ජෙය්‍ය ඉත්ථියා වා පුජිසමන්ති. පුජිසස්ස වා ඉත්ථිමන්ති, ජායතනෙන වා ජාරතනෙන වා, අනන්තමස්සා කඛ්ඛණිකායපි, සඤ්චරිතනො”ති.

[දුතියසඤ්ඤාභවි.]

1. අඤ්ඤාචරණං. මජ්ඣ. 2. බවය්‍යා, සිච්ච. මජ්ඣ.

11. එසමයෙහි බොහෝ සත්‍යවූහිණෝ උයනෙහි රමණය කරන්නාහු, “එව, උයනෙහි අභිරමණය කරන්නෙමු”යි එක්තරා වෙසභනක සම්පයට දුතයකු යැවූහ. “ආයතියෙහි, මොහු කවුරුද, කාගේද?”යි මම නොප නො හඳුනමි. මම බොහෝ බඩු ඇතියෙමි වෙමි. බොහෝ පිරිකර ඇතියෙමි. බැහැර නුවර යා යුතු ද වෙයි. මම නො යන්නෙමි”යි භී කිවු ය. ඉක්බිති ඒ දුත නෙමේ ඒ බුච්ඡන්ට මේ කාරණය කිය. මෙසේ කී කල්හි එක්තරා පුරුෂයෙක් ඒ බුච්ඡන්ට “ආයතියෙහි, තෙපි කුමක් හෙයින් වෙසභන යාද්දනු ද? ආයතී වූ උදයි තෙමේ කිය යුතු නො වේ ද? ආයතී වූ උදයි තෙමේ ඇය යවන්නේ ය”යි කිය. මෙසේ කී කල්හි එක්තරා උවසුවෙක් ඒ පුරුෂයාට “ආයතී තෙමේ මෙසේ නො කියාලා, මෙබන්දක් කරන්නට ශාක්‍යපුත්‍රිය යුමණයන්ට නොකාප ය. ආයතී වූ උදයි තෙමේ මෙසේ වූ දුගක් නො කරන්නේ ය”යි කිය. මෙසේ කී කල්හි “හෙතෙම එය කරන්නේය යි ද? නො කරන්නේය යිද”යි පරදු තැවූහ. ඉක්බිති ඒ බුච්ඡන්ට ආයුෂමත් උදයිනු කරා ගියාහු ය. ගොස් ආයුෂමත් උදයිහට “වහන්ස, අපි මේ උයනෙහි අභිරමණය කරන්නෙමු ‘එව, අභිරමණය කරන්නෙමු’යි අපෝ වෙසභන වෙතට දුතයකු යැවූමිහ. ‘මොහු කවුරුද? කා අයන් ද’යි මම නොප නොහඳුනමි. මම ද බොහෝ බඩු ඇතියෙමි. බොහෝ පිරිකර ඇතියෙමි. බැහැර නුවර යා යුතු වේ. මම නො යන්නෙමි”යි භී කිවු ය, වහන්ස. හිමියන් ඒ වෙසභන යවන්නේ මැනව්”යි ඔහු කිය.

12. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදයි තෙමේ ඒ වෙසභන කරා පැමිණියේය. පැමිණ ඒ වෙසභනට “කුමක් හෙයින් මොවුන් සම්පයට නො යෙහි ද”යි ඇසී ය. ආයතීයන් වහන්ස, මොහු කවුරුද යි කාගේ දැයි මම නො හඳුනමි. මම ද බොහෝ බඩු ඇතියෙමි. බොහෝ පිරිකර ඇතියෙමි. බැහැර නුවර යා යුතු ද වෙයි. මම නො යන්නෙමි”යි භී කිවු ය. “මොවුන් සම්පයට යව. මම මොවුන් හඳුනමි”යි උදයි තෙර කී ය. “වහන්ස, ඉදින් ආයතී තෙමේ දැනී තම යන්නෙමි”යි භී කිවු ය. ඉක්බිති ඒ බුච්ඡන්ට ඒ වෙසභන කැඳවා ගෙණ උයනට ගියාහුය. එකල්හි උවසු තෙමේ “කෙසේ නම් ආයතී වූ උදයි තෙමේ (සත්‍ය පුරුෂයන් අතර) එකෙණෙහි සංවරණයට පැමිණේ ද යි අවමත් කෙළේය, අයුණු කී ය. නුගුණ පැතිරුණී ය. භික්ෂුහු අවමත් කරණ, අයුණු කියන, නුගුණ පතුරුවන ඒ උවසුහුගේ කථාව ඇසූහ. අලොච්ඡ වූ ඒ භික්ෂුහු “කෙසේ නම් අයුෂමත් උදයි තෙමේ සත්‍ය පුරුෂයන් අතර එකෙණෙහි සංවරණයට පැමිණේ ද” යි අවමත් කළහ, අයුණු කීහ, නුගුණ පැතිරුවූහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැල කළාහුය. ... “උදයිය, තෝ සත්‍ය පුරුෂ-යන් අතර එකෙණෙහි සංවරණයට පැමිණියෙහි ය යනු සාබැ ද”යි භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ අසා වදාළසේක. “සාබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස”යි හේ කීය. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරුසු සේක: ... “හිස් පුරුෂය, කෙසේ නම් සත්‍ය පුරුෂයන් අතර එකෙණෙහි සංවරණයට පැමිණියෙහි ද, හිස් පුරුෂය, මෙය නොපහත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස නො වෙයි. ... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් භාග්‍යභාවයෙහි වෙච්චයි, මිථ්‍යාවාර භාවයෙහි වෙච්චයි, පුරුෂමතිය සත්‍යයට හෝ සත්‍යමතිය පුරුෂයාහට හෝ යටතින් එමොහොත සෙවිනා කැමැති මාගමකට හෝ ගෙණ එමින් සඤ්චරණ-නාවයට වදනේ නම් සභවෙසෙස් වේ.”

[දෙවන පැණවිමසි.]

13. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

හික්ඛු'ති -පෙ- අයං ඉමයම් අජෙ ආභිපෙපතො 'හික්ඛු'ති.

සඤ්චරිතනං සමාපජෙජයානි ඉඤ්චයා වා පභිතො පුරිසස්ස සනාතිකෙ ගච්ඡති. පුරිසෙන වා පභිතො ඉඤ්චයා සනාතිකෙ ගච්ඡති.

ඉඤ්චයා වා පුරිසමනිනාති පුරිසස්ස මතිං ඉඤ්චයා වා ආරොවෙති.

පුරිසස්ස වා ඉඤ්චමනිනාති ඉඤ්චයා මතිං පුරිසස්ස වා ආරොවෙති.

ජායහනනෙ වා'ති ජායා භවිස්සයි.

ජාරහනනෙ වා'ති ජාරි භවිස්සයි.

අහනමසො භං ඛණිකායපිති මුහුත්තකා භවිස්සයි.

සධකාදිසෙයොති -පෙ- තෙතපි චුච්චති සධකාදිසෙයොති.

14. දස ඉඤ්චයො: මාතුරකඛිතා, පිතුරකඛිතා, මාතෘපිතුරකඛිතා, භාතුරකඛිතා, භගිනිරකඛිතා, ඤ්ඤතිරකඛිතා, ගොහතරකඛිතා, ඛමමරකඛිතා, සාරකඛා, සපරිද්දො.

දස භරියායො: ඛතකඛිතා, ඡන්දවාසිනී, භොගවාසිනී, පටවාසිනී, ඔදපහතකිනී, ඔහතචුච්චො, දුට්ඨි ව භරියා ව, කමමකාරී ව භරියා ව, ඛජාහවා, මුහුත්තකා,

මාතුරකඛිතා නාම: මාතා රකඛති ගොපෙති ඉස්සරියං කාරොති වසං වතෙතති.

පිතුරකඛිතා නාම: පිතා රකඛති ගොපෙති ඉස්සරියං කාරොති වසං වතෙතති.

මාතෘපිතුරකඛිතා නාම: මාතෘපිතරො රකඛනාති ගොපෙතාති ඉස්සරියං කාරොතාති වසං වතෙතනාති.

භාතුරකඛිතා නාම: භාතා රකඛති ගොපෙති ඉස්සරියං කාරොති වසං වතෙතති.

භගිනිරකඛිතා නාම: භගිනී රකඛති ගොපෙති ඉස්සරියං කාරොති වසං වතෙතති.

ඤ්ඤතිරකඛිතා නාම: ඤ්ඤතකා රකඛනාති ගොපෙතාති ඉස්සරියං කාරොතාති වසං වතෙතනාති.

ගොහතරකඛිතා නාම: සගොහතා රකඛනාති ගොපෙතාති ඉස්සරියං කාරොතාති වසං වතෙතනාති.

13. ගො පන යනු යමෙක් යම්බඳු වූවෙක් ...

භික්ඛු යනු ... මේ තෙමේ මේ අතීයෙහි 'භික්ඛු'ය යි අධිප්‍රෙන ය.

සංවරිතනං සමාපජෙජ්ජනං යනු: සත්‍රිය විසින් යවන ලද්දේ පුරුෂයා සම්පයට යේ ද, පුරුෂයා විසින් යවන ලද්දේ සත්‍රියගේ සම්පයට යේද,

ඉපථියා වා පුරිස මනිං යනු: පුරුෂාගේ අදහස සත්‍රියට හෝ කියයි ද,

පුරිසය්‍යා වා ඉපථිමනිං යනු: සත්‍රියගේ අදහස පුරුෂයාට හෝ කියයි ද,

ජ්ජනනනන වා යනු: බිරිද වන්නෙහි ය යි...

ජ්ජරහනනන වා යනු: සොර අශ්‍රු වන්නෙහි ය යි...

අනනමසො භබ්බණ්ණායපි යනු: එ මොහොතෙහි අශ්‍රු වන්නෙහි ය යි

සඛකාදියෙසො යනු ... එයිනුදු 'සභවෙසෙත'යි කියනු ලැබේ.

14. සත්‍රිහු දස දෙනෙකි; මාතුරකඛිතා ය, පිතුරකඛිතා ය, මාතෘපිතුරකඛිතා ය, භාතුරකඛිතා ය, භගිනීරකඛිතා ය, ඤාතීරකඛිතා ය, ගොතනරකඛිතා ය, ධම්මරකඛිතා ය, භාරකඛා ය, සපරිදණ්ඩා ය යන මොහු යි.

භාග්ඛාවෝ දස දෙනෙකි: ධනකඛිතා ය, ජ්ජදවාසිනී ය, භොගවාසිනී ය, පටවාසිනී ය, ඔදපනතකිනී ය, ඔභතවුඔටා ය, දුසිභරියා ය, කමමකාරිභරියා ය, ධජාහටා ය, මුහුතනිකා ය, යන මොහු යි.

මාතුරකඛිතා නම: මවු තොමෝ (යම් සත්‍රියක) රකි ද, ගුණාසූතායෙහි තබා රකිසි ද සෙවර විහරණයට ඉඩ තො දෙසි ද නමා වශයෙහි පවත්වයි ද, (ඕ තොමෝ යි.)

පිතුරකඛිතා නම: යම් මාගමක් පිය තෙමේ රකිසි ද, ගෝපනය කෙරෙයි ද සෙවර විහරණයට ඉඩ තො දෙසිද, සිය වශයෙහි පවත්වයි ද, (ඕ තොමෝ යි)

මාතෘපිතුරකඛිතා නම: මවුපිය දෙදෙනා ම යම් සත්‍රියක රකිත් ද, ගෝපනය කරත් ද, සෙවරණ්චන්තට ඉඩ තො දෙත් ද, වශයෙහි පවත්වත් ද (ඒ සත්‍රි යි.)

භාතුරකඛිතා නම: යම් සත්‍රියක සොහොටුරු තෙමේ රකිසි ද, ගෝපනය කෙරෙයි ද, සෙවරණ්චන්තට ඉඩ තො දෙසි ද, වශයෙහි පවත්වයි ද, (ඕ තොමෝ යි.)

භගිනීරකඛිතා නම: යම් මාගමක බිහිනී තොමෝ රකිසි ද, ගෝපනය කෙරෙයි ද, සෙවරණ්චන්තට ඉඩ තො දෙසි ද, වශයෙහි පවත්වයි ද, (ඕ තොමෝ යි.)

ඤාතීරකඛිතා නම: යම් සත්‍රියක නෑයෝ රකිත්ද, ගෝපනය කෙරෙත් ද, සෙවරණ්චන්තට ඉඩ තො දෙත් ද, වශයෙහි පවත්වත් ද (ඕ තොමෝ යි.)

ගොතනරකඛිතා නම: යම් මාගමක සමානගොහුඅතියෝ රකිත් ද, ගෝපනය කෙරෙත් ද, සෙවරණ්චන්තට ඉඩ තොදෙත් ද, වශයෙහි පවත්වත් ද, (ඕ තොමෝ යි.)

ධම්මරකුඤ්ඤා නාම: සහධම්මිකා රකඛනති ගොපෙනති ඉසාරියං කාරෙනති වසං වතොනනති.

සාරකඛා නාම: ගබ්භපි පරිඤ්ඤාතා හොති 'මඤ්ඤා ඵසා'ති, අනන්තමසො මාලාගුණපරිකම්පනාපි.

සපරිදණ්ඩා නාම: කෙහිවි දණ්ඩො ධ්වනො හොති 'යො ඉත්ථනනාමං ඉපථිං ගච්ඡති ඵත්තකො දණ්ඩො'ති.

ධනකම්පා නාම: ධනෙන කිණ්ණිකා වාසෙති.

ජඤ්චාසිනී නාම: පියො පියං වාසෙති.

භොගවාසිනී නාම: භොගං දන්වා වාසෙති.

පචවාසිනී නාම: පචං දන්වා වාසෙති.

බදපභනකිනී නාම: උදපත්තං ආමසිකා වාසෙති.

බහභවුමඛවා¹ නාම: වුමඛං ඔරොපෙත්වා වාසෙති.

දුසී නාම: දුසී වෙච්ච හොති හරියා ව.

කම්මකාරී නාම: කම්මකාරී වෙච්ච හොති හරියා ව.

ධන්හවා නාම: කරමරානීතා වුච්චති.

මුහුභනිකා නාම: නඛිබණ්ණිකා වුච්චති.

නිකෙඛපපදනී.

1. පුරිසො භිකුචු පභිණ්ණාති²: "ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථනනාමං මාතුරකම්පනං මුඤ්ඤි: හොති කීර ඉත්ථනනාමඤ්ඤා හරියා ධනකම්පා"ති. පතිගණ්ණාති චිමංසති පච්චාහරති, ආපනති සංඝාදිසෙසංසං.

2. පුරිසො භිකුචු පභිණ්ණාති: "ගච්ඡ භනෙන ඉත්ථනනාමං පිතුරකම්පනං මුඤ්ඤි -පෙ- මාතෘපිතුරකම්පනං මුඤ්ඤි -පෙ- භාතුරකම්පනං මුඤ්ඤි -පෙ- භගිනී-රකම්පනං මුඤ්ඤි -පෙ- ඤ්ඤිතරකම්පනං මුඤ්ඤි -පෙ- ගොතතරකම්පනං මුඤ්ඤි -පෙ- ධම්මරකුඤ්ඤා මුඤ්ඤි -පෙ- සාරකම්පනං මුඤ්ඤි -පෙ- සපරිදණ්ඩං මුඤ්ඤි -පෙ- හොති කීර ඉත්ථනනාමඤ්ඤා හරියා ධනකම්පා"ති. පතිගණ්ණාති චිමංසති පච්චා-හරති, ආපනති සංඝාදිසෙසංසං.

1 .ඔභට මජ්ඣ., 2. පභිණ්ණි. මජ්ඣ.,

ධම්මරක්ඛිතා නම්: යම් මාගමක සහදුම්යෝ රකිත් ද, ගෝපනය කෙරෙත් ද, සෛවරිණිවත්තට ඉඩ නො දෙත් ද, වශයෙහි පවත්වත් ද (ඕ තොමෝයි.)

සාරකඩා නම්: යම් මාගමක ගැබෙහි දී ම 'මෝ මට අයත්වන්නි ය'යි වෙත් කොට ගන්නා ලද්දියක් වෙයි ද, යටත් පිරිසෙයින් මල්දමකින් පිරිකෙවු කරණ ලද්දී වෙයි ද, (ඕ තොමෝ යි.)

සප්පිදණ්ඩා නම්: කිසිවකු විසින් "යමෙක් මෙතම් සත්‍රිය කරා යේ තම් මෙ පමණ දඩ ය"යි යම් මාගමක ඇරැබ දඩ නබන ලද්දේ වෙයි ද (ඕ තොමෝ යි.)

ධනකඛිතා නම්: ධනයෙන් පෙරලා ගෙන වාසය කරවයි ද (ඕ තොමෝ යි)

ජන්දවාසිනී නම්: ප්‍රියයෙක් යම් ප්‍රියාවක වාසය කරවයි ද (ඕ තොමෝ යි.)

භොගවාසිනී නම්: යම් මාගමක භොග දී වාසය කරවයි ද (ඕ තොමෝ යි.)

පටවාසිනී නම්: යම් මාගමක පිළි දී වාසය කරවයි ද (ඕ තොමෝ යි.)

බදපත්තකිනී නම්: යම් මාගමක දිය බඳුනක අත එව (ඒ හා සමව) වාසය කරවයි ද (ඕ තොමෝ යි.)

බහතවුමබ්බා නම්: යම් මාගමක සුඹුළුව පහකොට තමා වෙත වාසය කරවයි ද (ඕ තොමෝ යි.)

දසී නම්: යමක් දැස්ස වුවා බිරිය ද වෙයි.

කමමකාරී නම්: යම් මාගමක් මිහියක් වුවා බිරිය වෙයි ද (ඕ තොමෝ යි.)

ධජාහට්ඨා නම්: බලාත්කාරයෙන් ගෙනෙන ලද්දී කියනු ලැබේ.

මුහුණතිකා නම්: එකෙහෙහි කැඳවා ගන්නා ලද සත්‍රිය කියනු ලැබේ.

නියෝජ්‍ය පදයෝ යි.

1. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි: "වහන්ස, යනු මැනව. මෙ තම් ඇති මාතුරකඛිතාවට මෙ තම් ඇත්තනුට මිලදී ගත් බිරිද වෙවයි කියව"යි පිළිගණීයි ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

2. පුරුෂයෙක් "වහන්ස, යනු මැනව. මෙ තම් ඇති පිතුරකඛිත සත්‍රියට කියනු මැනව මාතෘපිතුරකඛිත සත්‍රියට කියනු මැනව" යි මහණකු යවයි ද, නාතුරකඛිත සත්‍රියට කියව ... භගිනීරකඛිත සත්‍රියට කියව ... සතුරකඛිත සත්‍රියට කියව ... ගොතනරකඛිත සත්‍රියට කියව ... ධම්මරකඛිත සත්‍රියට කියව ... සාරකඩ සත්‍රියට කියව ... සප්පිදණ්ඩ සත්‍රියට කියව ... 'මෙ තම් ඇත්තනුට ධනකඛිත භායඝීව වෙව' යි කියව ... පිළිගණීයි ද විමසයි ද පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

3. පුරිසො භිකුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉජ්ඣනාමං මාභුරකම්-
නඤ්ච පිභුරකම්නඤ්ච චූභි: “ගොථ කීර ඉජ්ඣනාමෙසං භරියායො
ධනකාකීනා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමිකාදිසෙසං.

4. පුරිසො භිකුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉජ්ඣනාමං මාභුරකම්නඤ්ච
මානාපිභුරකම්නඤ්ච -පෙ- මාභුරකම්නඤ්ච භාභුරකම්නඤ්ච -පෙ-
මාභුරකම්නඤ්ච භගිනීරකම්නඤ්ච -පෙ- මාභුරකම්නං ච ඤ්ඤතීරකම්නඤ්ච
-පෙ- මාභුරකම්නඤ්ච ගොතතරකම්නඤ්ච -පෙ- මාභුරකම්නඤ්ච ධමමර-
කම්නඤ්ච -පෙ- මාභුරකම්නඤ්ච සාරකඛඤ්ච -පෙ මාභුරකම්නඤ්ච සපරි-
දණ්ඨඤ්ච චූභි: ගොථ කීර ඉජ්ඣනාමෙසං භරියායො ධනකාකීනා”ති.
පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමිකාදිසෙසං.

බණ්ඩවහනං.

5. පුරිසො භිකුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉජ්ඣනාමං පිභුරකම්-
නඤ්ච මානාපිභුරකම්නඤ්ච චූභි: ගොථ කීර ඉජ්ඣනාමෙසං භරියායො
ධනකාකීනා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමිකාදිසෙසං.

6. පුරිසො භිකුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉජ්ඣනාමං පිභුරකම්නඤ්ච
භාභුරකම්නඤ්ච -පෙ- පිභුරකම්නඤ්ච භගිනීරකම්නඤ්ච -පෙ- පිභුරකම්නඤ්ච
ඤ්ඤතීරකම්නඤ්ච -පෙ- පිභුරකම්නඤ්ච ගොතතරකම්නඤ්ච -පෙ- පිභුරකම්-
නඤ්ච ධමමරකම්නඤ්ච -පෙ- පිභුරකම්නඤ්ච සාරකඛඤ්ච -පෙ- පිභුරකම්-
නඤ්ච සපරිදණ්ඨඤ්ච චූභි: “ගොථ කීර ඉජ්ඣනාමෙසං භරියායො ධනකාකී-
නා”ති. පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමිකාදිසෙසං.

7. පුරිසො භිකුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉජ්ඣනාමං පිභුරකම්නඤ්ච
මාභුරකම්නඤ්ච චූභි: ගොථ කීර ඉජ්ඣනාමෙසං භරියායො ධනකාකීනා”ති.
පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමිකාදිසෙසං.

බද්ධවහනං.

මූලං සමිච්ඡනං.

8. පුරිසො භිකුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉජ්ඣනාමං සපරි-
දණ්ඨඤ්ච මාභුරකම්නඤ්ච චූභි: ගොථ කීර ඉජ්ඣනාමෙසං භරියායො
ධනකාකීනා”ති, පතිගණනාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමිකාදිසෙසං.

9. පුරිසො භිකුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉජ්ඣනාමං සපරිදණ්ඨඤ්ච
පිභුරකම්නඤ්ච -පෙ- සපරිදණ්ඨඤ්ච මානාපිභුරකම්නඤ්ච -පෙ- සපරිද-
ණ්ඨඤ්ච භාභුරකම්නඤ්ච -පෙ- සපරිදණ්ඨඤ්ච භගිනීරකම්නඤ්ච -පෙ-
සපරිදණ්ඨඤ්ච ඤ්ඤතීරකම්නඤ්ච -පෙ- සපරිදණ්ඨඤ්ච ගොතතරකම්නඤ්ච
-පෙ- සපරිදණ්ඨඤ්ච ධමමරකම්නඤ්ච -පෙ- සපරිදණ්ඨඤ්ච සාරකඛඤ්ච
චූභි: ගොථ කීර ඉජ්ඣනාමෙසං භරියායො ධනකාකීනා”ති. පතිගණනාති
චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමිකාදිසෙසං.

එකමූලකං නිට්ඨිතං.

3. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙ නම් මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද, පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද කියනු මැනව: ‘මෙ නම් ආත්තනුට ධනකඛිත භාය්‍යා වව’යි මහණකු යවයි ද, හෙනෙම එය පිළිගනීයි ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

4. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙ නම් මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද, ... මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද භාතුරකඛිත සත්‍රියට ද, ... මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද හයිතීරකඛිත සත්‍රියට ද, ... මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද ඤාතීරකඛිත සත්‍රියට ද, ... මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද ගොතතරකඛිත සත්‍රියට ද ... මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද ධමමරකඛිත සත්‍රියට ද මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද සාරකඛ සත්‍රියට ද ... මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද කියව: “මෙනම් ආත්තනුට ධනකඛිත භාය්‍යා වව” යි. පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

බණ්ඩවනුය යි.

5. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් පිතුරකඛිත මාතාපිතුරකඛිත සත්‍රීන්ට “මෙනම් ආත්තනුට ධනකඛිත භාය්‍යා වව”යි කියනු මැනව. පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

6. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස යනු මැනව. මෙනම් පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද භාතුරකඛිත සත්‍රියට ද ... පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද හයිතීරකඛිත සත්‍රියට ද ... පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද ඤාතීරකඛිත සත්‍රියට ද ... පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද ගොතතරකඛිත සත්‍රියට ද ... පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද ධමමරකඛිත සත්‍රියට ද ... පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද සාරකඛ සත්‍රියට ද ... පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද කියනු මැනව: “මෙනම් ආත්තනුට ධනකඛිත භාය්‍යා වව”යි. පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

7. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද කියනු මැනව. “මෙනම් ආත්තනුට ධනකඛිත භාය්‍යා වව”යි පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

බද්ධවනුය යි.

මූලය සංකප්පනය.

8. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස යනු මැනව. “මෙනම් ඇති සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද මාතුරකඛිත සත්‍රියට ද කියනු මැනව. මෙනම් ආත්තනුට ධනකඛිත භාය්‍යා වව යි” පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

9. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇති සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද පිතුරකඛිත සත්‍රියට ද ... සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද මාතාපිතුරකඛිත සත්‍රියට ද ... සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද භාතුරකඛිත සත්‍රියට ද ... සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද හයිතීරකඛිත සත්‍රියට ද ... සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද ඤාතීරකඛිත සත්‍රියට ද ... සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද ගොතතරකඛිත සත්‍රියට ද ... සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද ධමමරකඛිත සත්‍රියට ද ... සපරිදණ්ඩ සත්‍රියට ද සාරකඛ සත්‍රියට ද කියනු මැනව. “මෙනම් ආත්තනුට ධනකඛිත භාය්‍යා වව යි” පිළිගනීයි, විමසයි, පිළිතුරු ගෙන එයි, සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

එකමූලකය නිමි.

10. එවං දුමුලකමපි නිමුලකමපි චතුමුලකමපි පඤ්චමුලකමපි ඡමුලකමපි සත්තමුලකමපි අට්ඨමුලකමපි නවමුලකමපි කාතබ්බං.*

ඉදං දසමුලකං:

11. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති; “ගච්ඡ හතොත ඉඤ්ඤාමං මාතුරකම්භකඤ්ච පිතුරකම්භකඤ්ච මාතෘපිතුරකම්භකඤ්ච භාතුරකම්භකඤ්ච භගිනීරකම්භකඤ්ච ඤජිතීරකම්භකඤ්ච ශොතතරකම්භකඤ්ච ධම්මරකම්භකඤ්ච සාරකම්භකඤ්ච සපරිද්දණ්ඩකඤ්ච බ්‍රෑහ්මී: හොඨ කීර ඉඤ්ඤාමංසං භරියංයො ධතකම්භා”ති. පතිගණහාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

ධනකම්භාවකං¹ නිට්ඨිතං.

12. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉඤ්ඤාමං මාතුරකම්භකං බ්‍රෑහ්මී: හොති කීර ඉඤ්ඤාමංසං භරියං ඡන්දවාසිනී -පෙ- හොගවාසිනී -පෙ- පට්ඨාසිනී -පෙ- ඔදපත්තකිනී -පෙ- ඔභතචුම්භිටා -පෙ- දුසි ච භරියං ච -පෙ- කම්මකාරී ච භරියං ච -පෙ- ධජාගටා -පෙ- මුහුතතිකා”ති. පතිගණහාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

13. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉඤ්ඤාමං පිතුරකම්භකං බ්‍රෑහ්මී -පෙ- මාතෘපිතුරකම්භකං බ්‍රෑහ්මී -පෙ- භාතුරකම්භකං බ්‍රෑහ්මී -පෙ- භගිනීරකම්භකං බ්‍රෑහ්මී -පෙ- ඤජිතීරකම්භකං බ්‍රෑහ්මී -පෙ- ශොතතරකම්භකං බ්‍රෑහ්මී -පෙ- ධම්මරකම්භකං බ්‍රෑහ්මී -පෙ- සාරකම්භකං බ්‍රෑහ්මී -පෙ- සපරිද්දණ්ඩං බ්‍රෑහ්මී: හොති කීර ඉඤ්ඤාමංසං භරියං මුහුතතිකා”ති. පතිගණහාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

නිකෙඛපපදුනී.

14. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉඤ්ඤාමං මාතුරකම්භකඤ්ච පිතුරකම්භකඤ්ච බ්‍රෑහ්මී: හොඨ කීර ඉඤ්ඤාමංසං භරියංයො මුහුතතිකා”ති. පතිගණහාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

15. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉඤ්ඤාමං මාතුරකම්භකඤ්ච මාතෘපිතුරකම්භකඤ්ච -පෙ- මාතුරකම්භකඤ්ච සපරිද්දණ්ඩකඤ්ච බ්‍රෑහ්මී: හොඨ කීර ඉඤ්ඤාමංසං භරියංයො මුහුතතිකා”ති. පතිගණහාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

බණ්ඩවකං නිට්ඨිතං.

16. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: ගච්ඡ හතොත ඉඤ්ඤාමං පිතුරකම්භකඤ්ච මාතෘපිතුරකම්භකඤ්ච බ්‍රෑහ්මී: “හොඨ කීර ඉඤ්ඤාමංසං භරියංයො මුහුතතිකා”ති. පතිගණහාති චීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසංසං.

* එවං දුමුලකමපි නිමුලකමපි යාච නවමුලකං කාතබ්බං ම.ජ.ස.
1. ධනකම්භාවකං සීචු.

10. දුමුලකය ද තිමුලකය ද වතුමුලකය ද පඤ්චමුලකය ද ජමුලකය ද සත්තමුලකය ද අට්ඨමුලකය ද නවමුලකය ද මෙසේ කටයුතුයි.

මේ දසමුලකය යි:

11. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇති මාතූරකතිය සත්‍රියට ද, පිතූරකතිය සත්‍රියට ද, මාතෘපිතූරකතිය සත්‍රියට ද, භාතූරකතිය සත්‍රියට ද, හගිතීරකතිය සත්‍රියට ද, ඤාතීරකතිය සත්‍රියට ද, ගොතතරකතිය සත්‍රියට ද, ධම්මරකතිය සත්‍රියට ද, සාරකතිය සත්‍රියට ද, සපරිදණකිය සත්‍රියට ද, කියනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුට ධනකතිය භාය්‍යා වව”යි පිළිගනී. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

ධනකතියවනුය නිමි.

12. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් මාතූරකතිය සත්‍රියට කියනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තනුට ජන්දවාසිනී භාය්‍යා වව’යි ... භොගවාසිනී ... පට්ඨවාසිනී ... ඔදපත්තකිනී ... ඔහට වුච්චවා ... දත්තකිය ද, භාය්‍යාවකිය ද, මිඨියකිය ද, භාය්‍යාවකිය ද, ධර්මවාසිනී ... මුහුත්තකිය භාය්‍යා වව”යි පිළිගනී. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

13. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් පිතූරකතිය සත්‍රියට කියව. ... මාතෘපිතූරකතිය සත්‍රියට කියව. ... භාතූරකතිය සත්‍රියට කියව. හගිතීරකතිය සත්‍රියට කියව, ... ඤාතීරකතිය සත්‍රියට කියව. ... ගොතතරකතිය සත්‍රියට කියව. ... ධම්මරකතිය සත්‍රියට කියව. ... සාරකතිය සත්‍රියට කියව. ... සපරිදණකිය සත්‍රියට කියනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුට මුහුත්තකිය භාය්‍යා වව” යි පිළිගනී. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

නි:සෙත්තපපදයෝ යි.

14. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් මාතූරකතිය සත්‍රියට ද, පිතූරකතිය සත්‍රියට ද කියනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුට මුහුත්තකිය භාය්‍යා, වව”යි පිළිගනී. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

15. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් මාතූරකතිය සත්‍රියට ද, මාතෘපිතූරකතිය සත්‍රියට ද ... මාතූරකතිය සත්‍රියට ද, සපරිදණකිය සත්‍රියට ද කියනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුට මුහුත්තකිය භාය්‍යා වව”යි පිළිගනී. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

ධණ්ඩවනුය නිමි.

16. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් පිතූරකතිය සත්‍රියට ද, මාතෘපිතූරකතිය සත්‍රියට ද කියනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුට මුහුත්තකිය භාය්‍යා වව”යි පිළිගනී. විමසයි. පිළිතුරු ගෙන එයි. සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

17. පුරිසෝ භික්ෂු පභිණාති: “ගව්ච්ඡ භනෙත ඉඤ්ඤාමං පිතුරකඛි-
තඤ්ඤා භාතුරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- පිතුරකඛිතඤ්ඤා සපරිදණ්ඤා චූඨි:
“හොඵ ඤීර ඉඤ්ඤාමස්ස භරියායො චූඨුඤ්ඤා”ති. පභිගණ්ඤාති
චිමංසති පච්චාභරති, ආපඤ්ඤා සභික්ඤ්ඤාසෙසස්ස.

18. පුරිසෝ භික්ෂු පභිණාති, “ගව්ච්ඡ භනෙත ඉඤ්ඤාමං පිතුරකඛිතඤ්ඤා
මාතුරකඛිතඤ්ඤා චූඨි: හොඵ ඤීර ඉඤ්ඤාමස්ස භරියායො චූඨුඤ්ඤා”ති.
පභිගණ්ඤාති චිමංසති පච්චාභරති, ආපඤ්ඤා සභික්ඤ්ඤාසෙසස්ස.

බද්ධවහනං.

මූලං සඛඛිතං.

19. පුරිසෝ භික්ෂු පභිණාති: “ගව්ච්ඡ භනෙත ඉඤ්ඤාමං සපරි-
දණ්ඤා චූඨුඤ්ඤා මාතුරකඛිතඤ්ඤා චූඨි: හොඵ ඤීර ඉඤ්ඤාමස්ස භරියායො
චූඨුඤ්ඤා”ති. පභිගණ්ඤාති චිමංසති පච්චාභරති, ආපඤ්ඤා සභික්ඤ්ඤාසෙසස්ස.

20. පුරිසෝ භික්ෂු පභිණාති: “ගව්ච්ඡ භනෙත ඉඤ්ඤාමං සපරිදණ්ඤා චූඨුඤ්ඤා
පිතුරකඛිතඤ්ඤා -පෙ- සපරිදණ්ඤා චූඨුඤ්ඤා සාරකඛිතඤ්ඤා චූඨි: හොඵ ඤීර
ඉඤ්ඤාමස්ස භරියායො චූඨුඤ්ඤා”ති. පභිගණ්ඤාති, චිමංසති පච්චාභරති
ආපඤ්ඤා සභික්ඤ්ඤාසෙසස්ස.

එකමූලකං නිට්ඨිතං.

21. එවං දුමුලකමපි, තිමුලකමපි, චතුමුලකමපි, පඤ්ඤාමුලකමපි,
ඡමුලකමපි, සතනමුලකමපි, අට්ඨමුලකමපි, නවමුලකමපි කාතබ්බං.*

ඉදං දසමූලකං:

22. පුරිසෝ භික්ෂු පභිණාති: “ගව්ච්ඡ භනෙත ඉඤ්ඤාමං මාතුරකඛි-
තඤ්ඤා පිතුරකඛිතඤ්ඤා මාතෘපිතුරකඛිතඤ්ඤා භාතුරකඛිතඤ්ඤා භගිනීරකඛිතඤ්ඤා
ඤ්ඤාතිරකඛිතඤ්ඤා ගොතතරකඛිතඤ්ඤා ධම්මරකඛිතඤ්ඤා සාරකඛිතඤ්ඤා සපරි-
දණ්ඤා චූඨුඤ්ඤා: හොඵ ඤීර ඉඤ්ඤාමස්ස භරියායො චූඨුඤ්ඤා”ති.
පභිගණ්ඤාති චිමංසති පච්චාභරති, ආපඤ්ඤා සභික්ඤ්ඤාසෙසස්ස.

මුහුඤ්ඤාකාමකං¹ නිට්ඨිතං.

* එවං දුමුලකමපි තිමුලකමපි සච නවමුලකං කාතබ්බං ඡෙජ්ජං:
දුමුලකාදීනිපි එවංමෙව කාතබ්බංති, සිමු.

1. මුහුඤ්ඤා ඉඤ්ඤාමං, සිමු.

17. පුරුෂයෙක් මහණකු යවයි. “වහන්ස ... යනු මැනව. මෙතම් පිතුරකිනි සත්‍යයට ද භාතුරකිනි සත්‍යයට ද ... පිතුරකිනි සත්‍යයට ද සපරිදණකි සත්‍යයට ද, කියව. මෙතම් ඇත්තහුට මුහුණතිකා භාය්‍යා වව”යි පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

18. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් තැනැත්තහුට මුහුණතිකා භාය්‍යා වව”යි මෙතම් පිතුරකිනි සත්‍යයට ද මාතුරකිනි සත්‍යයට ද කියන්නා”යි පුරුෂයෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

බදාමිත්‍රය යි.

මූලය සංක්ෂිප්ත යි.

19. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් තැනැත්තහුට මුහුණතිකා භාය්‍යා වන්නා” යි මෙතම් සපරිදණකි සත්‍යයට ද මාතාරක්ෂිත සත්‍යයට ද කියන්නා”යි පුරුෂයෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

20. “වහන්ස, යනු මැනව. “මෙතම් සපරිදණකි සත්‍යයට ද පිතාරක්ෂිත සත්‍යයට ද ... මෙතම් සපරිදණකි සත්‍යයට ද සාරක්ෂක සත්‍යයට ද, ‘මෙතම් තැනැත්තහුට මුහුණතිකා භාය්‍යා වන්නා’ යි කියනු මැනවැ” යි පුරුෂයෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

එකමූලකය නිමිසේ ය.

21. දව්මූලකය ද, ත්‍රිමූලකය ද, චතුර්මූලකය ද, පඤ්චමූලකය ද, ඡණ්ඩමූලකය ද, සත්‍යමූලකය ද, අභිමූලකය ද, තවමූලකය ද මෙසේ කටයුතු යි.

මේ දසමූලකය යි:

22. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් මාතාරක්ෂිතාවට ද, පිතාරක්ෂිතාවට ද, මාතාරක්ෂිතාවට ද, ප්‍රාතාරක්ෂිතාවට ද, භගිනීරක්ෂිතාවට ද, ඥාතීරක්ෂිතාවට ද, යොත්‍රරක්ෂිතාවට ද, ධර්මරක්ෂිතාවට ද, සාරක්ෂාවට ද, සපරිදණකාවට ද, “මෙතම් තැනැත්තහුට මුහුණතිකා භාය්‍යා වන්නා”යි කියව”යි මනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සහවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

මුහුණතිකාවක්‍රය නිමිසේ ය.

23. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං මාතුරකඛිතං
මුඤ්ඤි: හොභි කීර ඉත්තනාමෙසං හරියා ධනකකීතා”ති. පතිගණනාති
ඵමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංකාදිසෙසංසං.

24. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං මාතුරකඛිතං
මුඤ්ඤි: හොභි කීර ඉත්තනාමෙසං හරියා ඡන්දවාසිනී -පෙ- හොගවාසිනී,
පච්චාසිනී, ඔදපතතකිනී, මහවච්චමචා,¹ දසී ව හරියා ව, කමමකාරී ව හරියා ව,
ධජාහවා, මුහුතතිකා”ති, පතිගණනාති ඵමංසති පච්චාහරති, ආපතති
සංකාදිසෙසංසං.

නිකෙඛපපදනි.

25. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං මාතුරකඛිතං
මුඤ්ඤි: හොභි කීර ඉත්තනාමෙසං හරියා ධනකකීතා ව ඡන්දවාසිනී වා”ති,
පතිගණනාති ඵමංසති පච්චාහරති; ආපතති සංකාදිසෙසංසං.

26. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං මාතුරකඛිතං
මුඤ්ඤි: හොභි කීර ඉත්තනාමෙසං හරියා ධනකකීතා ව හොගවාසිනී ව -පෙ-
ධනකකීතා ව පච්චාසිනී ව -පෙ- ධනකකීතා ව ඔදපතතකිනී ව -පෙ-
ධනකකීතා ව මහවච්චමචා ව -පෙ- ධනකකීතා ව දසී ව හරියා ව -පෙ-
ධනකකීතා ව කමමකාරී ව හරියා ව -පෙ- ධනකකීතා ව ධජාහවා ව -පෙ-
ධනකකීතා ව මුහුතතිකා වා”ති, පතිගණනාති ඵමංසති පච්චාහරති, ආපතති
සංකාදිසෙසංසං.

බණ්ඩවකං.

27. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං මාතුරකඛිතං
මුඤ්ඤි: හොභි කීර ඉත්තනාමෙසං හරියා ඡන්දවාසිනී ව හොගවාසිනී ව -පෙ-
ඡන්දවාසිනී ව මුහුතතිකා ව, ඡන්දවාසිනී ව ධනකකීතාවා”ති, පතිගණනාති
ඵමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංකාදිසෙසංසං.

බද්ධවකං.

මූලං සංවිච්චනං.

28. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං මාතුරකඛිතං
මුඤ්ඤි: “හොභි කීර ඉත්තනාමෙසං හරියා මුහුතතිකා ව ධනකකීතා ව -පෙ-
මුහුතතිකා ව ඡන්දවාසිනී ව, -පෙ- මුහුතතිකා ව ධජාහවා වා”ති, පතිගණනාති
ඵමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංකාදිසෙසංසං.

එකමූලකං නිට්ඨිතං.

එවං දුමුලකමපි යාව තවමූලකං කාතබ්බං.

1. මහවච්චමචා. සීඞු.

23. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුට බතක්‍රීත (බතයෙන් පෙරළාගත්) භාය්‍යා වන්නා” යි මෙනම් මාතූරක්‍ෂිතාවට කියනු මැනව” යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, මහණ තෙමේ එය පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සභවෙසෙස් වන්නේ ය.

24. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් තැනැත්තනුට ඡන්දවාසිනී (සිය කාමැත්තෙන් වසන) භාය්‍යා වන්නා” යි මව විසින් රක්තා ලද මෙනම් ඤ්චයට කියනු මැනවැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද ... භොග නිසා වසන බිරියක් වන්නා” යි ... පටවාසිනී (වඤ්ච නිසා වසන භාය්‍යා වන්නා” යි ... ඔදපතනනිනී (දිය බඳුනක දෙදෙනාගේ ම අත් බහවා මේ දිය මෙන් නො වෙන්ව වසනු” ය යි කියා පාවදෙනු ලබන) භාය්‍යාවක් වන්නා” යි ... මහටවුම්බටා (සිසින් සුමුල බතවා සිය ගෙහි වස්වනු ලබන) භාය්‍යා වන්නා” යි ... දුසින් භාය්‍යාත් වන්නා” යි ... කමීකාරිණීන් (ගෙහි බැලුමෙහෙවර කරණ තැනැත්තීන්) භාය්‍යාත් වන්නා” යි ... ධජාහට (එස වූ ධජ ඇති සුදසෙත් හා ගොස් පිටරවින් පාහාර ගෙන ආ) භාය්‍යා වන්නා” යි ... ඒ මොහොතට පමණක් භාය්‍යා වන්නා” යි මව විසින් රක්තාලද මෙනම් ඇත්තියට කියනු මැනව” යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, ඒ මහණ පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සභවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

නිෂේධපසද සි.

25. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් තැනැත්තනුට බතක්‍රීත වූ ද ඡන්දවාසිනී වූ ද භාය්‍යා වන්නා” යි මව විසින් රක්තා ලද මෙනම් ඇත්තියට කියන්නා” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සභවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

26. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුට බතක්‍රීත ද භොගවාසිනී ද භාය්‍යා වන්නා” යි ... බතක්‍රීත ද පටවාසිනී ද භාය්‍යා වන්නා” යි ... බතක්‍රීත ද ඔදපතනනිනී ද භාය්‍යා වන්නා” යි ... බතක්‍රීත ද මහටවුම්බට ද භාය්‍යා වන්නා” යි ... බතක්‍රීත ද දුසි ද භාය්‍යා වන්නා” යි ... බතක්‍රීත ද ධජාහට ද භාය්‍යා වන්නා” යි ... බතක්‍රීත ද මුහුතනිකා ද භාය්‍යා වන්නා” යි ... මෙනම් මාතූරක්‍ෂිතාවට කියනු මැනව” යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, ඒ මහණ ඒ පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සභවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

බණ්ඩ වක්‍රය සි.

27. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තනුට ඡන්දවාසිනී ද භාය්‍යා වන්නා” යි ... ඡන්දවාසිනී ද මුහුතනිකා ද භාය්‍යා වන්නා” යි ... ඡන්දවාසිනී ද බතක්‍රීතා ද භාය්‍යා වන්නා” යි කියා මෙනම් මාතූරක්‍ෂිතාවට කියන්නා” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, ඒ මහණ තෙමේ පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සභවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

බද්ධවක්‍රය සි.

මූලය සංක්‍ෂේපය සි.

28 “වහන්ස, මෙනම් ඇත්තනුට මුහුතනිකා ද, බතක්‍රීත ද ... මුහුතනිකාද ඡන්දවාසිනී ද ... මුහුතනිකා ද, ධජාහට ද භාය්‍යා වන්නා” යි කියා ‘මෙනම් මාතූරක්‍ෂිතාවට කියන්නා” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, ඒ මහණ තෙමේ පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සභවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

ඒකමූලකය නිමිෂය ය.

දේශ්‍රීලකය ද මෙසේ යි. නවමූලකය හෙක් මෙසේ ම කටයුතු යි.

දසමුලකං:

29. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන, ඉජ්ඣනාමං මාතුරකඛි-
තං මුඤ්ඤි: “හොභි කීර ඉජ්ඣනාමෙසු භරියං ධනකඛිතා ව ඡන්දවාසිනී ව හොග-
වාසිනී ව පච්චාසිනී ව ඔදපතනකිනී ව ඔහටචුලඛටා ව දුසී ව භරියං ව
කම්මකාරී ව භරියං ව ධජාහටා ව මුහුතතිකා වා”ති, පභිගණනාති වීමංසති
පච්චාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසු.

මාතුරකඛිතවකං නිට්ඨිතං.

30. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ භනෙන, ඉජ්ඣනාමං පිතුරකඛිතං
-පෙ- මාතෘපිතුරකඛිතං -පෙ- භාතුරකඛිතං -පෙ- භගිනීරකඛිතං -පෙ-
ඤ්ඤතීරකඛිතං -පෙ- නොතතරකඛිතං -පෙ- ධම්මරකඛිතං -පෙ- සාරකඛිතං -පෙ-
සපරිදණං මුඤ්ඤි: “හොභි කීර ඉජ්ඣනාමෙසු භරියං ධනකඛිතා”ති, පභි-
ගණනාති වීමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසු.

31. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉජ්ඣනාමං සපරිදණං
මුඤ්ඤි: “හොභි කීර ඉජ්ඣනාමෙසු භරියං ඡන්දවාසිනී -පෙ- හොගවාසිනී
-පෙ- පච්චාසිනී -පෙ- ඔදපතනකිනී -පෙ- ඔහටචුලඛටා -පෙ- දුසී ව භරියං ව
-පෙ- කම්මකාරී ව භරියං ව -පෙ- ධජාහටා -පෙ- මුහුතතිකා”ති,
පභිගණනාති වීමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසු.

නිකෙඛපපදනි.

32. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ භනෙන, ඉජ්ඣනාමං සපරිදණං
මුඤ්ඤි: “ඤාභි කීර ඉජ්ඣනාමෙසු භරියං ධනකඛිතා ව ඡන්දවාසිනී වා”ති.
පභිගණනාති වීමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසු.

33. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ භනෙන, ඉජ්ඣනාමං සපරිදණං
මුඤ්ඤි: “හොභි කීර ඉජ්ඣනාමෙසු භරියං ධනකඛිතා ව හොගවාසිනී ව -පෙ-
ධනකඛිතා ව මුහුතතිකා වා”ති, පභිගණනාති වීමංසති පච්චාහරති, ආපතති
සංඝාදිසෙසසු.

ධණ්ඤවකං.

34. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන, ඉජ්ඣනාමං සපරිදණං
මුඤ්ඤි: “හොභි කීර ඉජ්ඣනාමෙසු භරියං ඡන්දවාසිනී ව හොගවාසිනී ව -පෙ-
ඡන්දවාසිනී ව මුහුතතිකා ව -පෙ- ඡන්දවාසිනී ව ධනකඛිතා වා”ති. පභි-
ගණනාති වීමංසති පච්චාහරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසු.

බද්ධවකං.

මූලං සංඛිතං.

දසමුලකය:

29. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම ආත්තනුට ධනක්‍රීත ද ඡන්දවාසිනී ද හෝගවාසිනී ද පටවාසිනී ද ඔදපතකනිනී ද ඔහටවුමට ද දැසිභායනී ද කම්කාරිණී භායනී ද ධර්මාභටා ද මුහුතනිකා ද භායනී වන්නැ” යි මව විසින් රක්තා ලද මෙතම ආත්තියට කියන්නැ” යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සභවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

මාතුරහභිභවක‍්‍රය නිමිසේ ය.

30. “වහන්ස යනු මැනව. මෙතම ආත්තනුට ධනක්‍රීත භායනී වන්නැ” යි මෙතම ආති පිතාරක්‍ෂිතාවට... මෙතම මාතෘපිතාරක්‍ෂිතාවට... මෙතම භ්‍රාතෘ-රක්‍ෂිතාවට ... මෙතම භගිනිරක්‍ෂිතාවට ... මෙතම ඥාතීරක්‍ෂිතාවට ... මෙතම ගෝත්‍රරක්‍ෂිතාවට ... මෙතම ධර්මරක්‍ෂිතාවට ... මෙතම සාරක්‍ෂාවට ... මෙතම සපරිදණ්ඩාවට ... කියන්නැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, හේ පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සභවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

31. “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම ආත්තනුට ... ඡන්දවාසිනී ... හෝගවාසිනී ... පටවාසිනී ... ඔදපතකනිනී...ඔහටවුමට...දැසි භායනීත් වූ ... කම්කාරිණී භායනීත් වූ ... ධර්මාභටා ... මුහුතනිකා භායනී වව” යි කියනු මැනවැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, ඒ මහණ තෙමේ එය පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සභවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

නියතෙස පදයෝ යි.

32. “වහන්ස යනු මැනව. මෙතම ආත්තනුට ධනක්‍රීත ද ඡන්දවාසිනී ද භායනී වව” යි මෙතම සපරිදණ්ඩාවට කියනු මැනවැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද මහණ තෙමේ ඒ පිළිගණී ද විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සභවෙසෙස්-ඇවැත් වන්නේ ය.

33. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙතම ආත්තනුට ධනක්‍රීත ද හෝගවාසිනී ද ධනක්‍රීත ද මුහුතනිකා ද භායනී වව” යි මෙතම සපරිදණ්ඩාවට කියන්නැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සභවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

වණ්ඨවක‍්‍රය යි.

34. “වහන්ස, යන්න. ‘මෙතම ආත්තනුට ඡන්දවාසිනීත් භායනී වව” යි ... ඡන්දවාසිනීත් මුහුතනිකාත් ... ඡන්දවාසිනීත් ධනකනිතාත් භායනී වව” යි. මෙතම සපරිදණ්ඩාවට කියන්නැ” යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද පිළිගණී ද, විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සභවෙසෙස් ඇවැත් වන්නේ ය.

බද්ධවක‍්‍රය යි.

මූලය සංක්‍ෂිප්ත යි.

35. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ භනෙන, ඉඤ්ඤාමං සපරිදණං මුඛි: “හොභි කීර ඉඤ්ඤාමෙස භරියා ඉහුතතිකා ව ධනකකීතා ව -පෙ- ඉහුතතිකා ව ඡන්දවාසිනී ව -පෙ- ඉහුතතිකා ව ධර්මාභවා වා”ති, පතිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

එකමුලකං නිට්ඨිතං.

දුමුලකමපි යාව නවමුලකං එවමෙව කාතබ්බං.

ඉදං දසමුලකං:

36. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති:- “ගච්ඡ භනෙන, ඉඤ්ඤාමං සපරිදණං මුඛි: “හොභි කීර ඉඤ්ඤාමෙස භරියා ධනකකීතා ව ඡන්දවාසිනී ව භොගවාසිනී ව පච්චාසිනී ව ඔදපත්තකිනී ව ඔභට්ඨමිච්චා ව දුසී ව භරියා ව කම්මකාරී ව භරියා ව ධර්මාභවා ව ඉහුතතිකා වා”ති, පතිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

සපරිදණවාචකකං නිට්ඨිතං.

37. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන, ඉඤ්ඤාමං මාතුරකම්මං මුඛි: “හොභි කීර ඉඤ්ඤාමෙස භරියා ධනකකීතා”ති, පතිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

38. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන, ඉඤ්ඤාමං මාතුරකම්මං භාතුරකම්මං මුඛි: “හොභි කීර ඉඤ්ඤාමෙස භරියායො ධනකකීතා ව ඡන්දවාසිනී වා”ති, පතිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

39. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන, ඉඤ්ඤාමං මාතුරකම්මං මුඛි: “හොභි කීර ඉඤ්ඤාමෙස භරියායො ධනකකීතා ව ඡන්දවාසිනී ව භොගවාසිනී වා”ති, පතිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

එවං උභතො වස්මානං¹ කාතබ්බං.

40. පුරිසො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන, ඉඤ්ඤාමං මාතුරකම්මං මුඛි: “හොභි කීර ඉඤ්ඤාමෙස භරියායො ධනකකීතා ව ඡන්දවාසිනී ව භොගවාසිනී ව පච්චාසිනී ව ඔදපත්තකිනී ව ඔභට්ඨමිච්චා ව දුසී ව භරියා ව කම්මකාරී ව භරියා ව ධර්මාභවා ව ඉහුතතිකා වා”ති, පතිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සමසාදිසෙසංසං.

උභතොවසිඤ්ඤාමං නිට්ඨිතං.

1. වසිඤ්ඤාමං. මජ්. ධ. 2.

35. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට මුහුත්තිකාත් ධනක්‍රීතාත් භාය්‍යා වව”යි... මුහුත්තිකාත් ඡන්දවාසිනීත් ... මුහුත්තිකාත් ධර්මභවත් භාය්‍යා වව”යි මෙනම් සපරිදණ්ඩාවට කියන්නැ”යි මිනිසෙක් මහණකු යවාද, පිළිගණී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

එකමූලකය නිමිශේ ය.

දවිමූලකය ද නවමූලකය භවත් මෙසේ ම කටයුතු යි.

මේ දසමූලකය යි:

36 “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ධනක්‍රීත ද ඡන්දවාසිනී ද භොගවාසිනී ද පටවාසිනී ද ඔදපතකනීනී ද ඔහටවුඔබට ද, දුසිභාය්‍යා ද, කමමංකාරීණී භාය්‍යා ද, ධර්මභව ද මුහුත්තිකා ද භාය්‍යා වව”යි මෙනම් සපරි-දණ්ඩාවට කියන්නැ”යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගණී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

සපරිදණ්ඩාවක්‍රය නිමිශේ ය.

37. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ධනක්‍රීත භාය්‍යා වව”යි. මෙනම් මාතාරක්‍ෂිතාවට කියන්නැ”යි කියා මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගණී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

38. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ධනක්‍රීත ද ඡන්දවාසිනී ද භාය්‍යා වව”යි මෙනම් මාතාරක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් පිතාරක්‍ෂිතාවට ද කියන්නැ”යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

39. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ධනක්‍රීත ද, ඡන්දවාසිනී ද භොගවාසිනී ද භාය්‍යා වව”යි, මෙනම් මාතාරක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් පිතාරක්‍ෂි-තාවට ද මෙනම් මාතාපිතාරක්‍ෂිතාවට ද කියන්නැ”යි මිනිසෙක් මහණකු යවා ද, පිළිගණී ද, විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

මෙසේ දෙපසින් වැඩෙන්නක් කලයුතු යි.

40. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ධනක්‍රීත ද ඡන්දවාසිනී ද භොගවාසිනී ද පටවාසිනී ද ඔදපතකනීනී ද ඔහටවුඔබට ද දුසි භාය්‍යා ද කමමං-කාරීණී භාය්‍යා ද ධර්මභව ද මුහුත්තිකා ද භාය්‍යා වව”යි මෙනම් මාතාරක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් පිතාරක්‍ෂිතාවට ද ... මෙනම් මාතාපිතාරක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් ප්‍රාතා-රක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් හගිතිරක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් ඥතිරක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් ගොත්‍රරක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් ධර්මරක්‍ෂිතාවට ද මෙනම් සාරක්‍ෂාවට ද මෙනම් සපරිදණ්ඩාවට ද කියන්නැ”යි, මිනිසෙක් මහණකු යවා ද පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

දෙපසින් වැඩීම නිමිශේ ය.

41. පුරිසස්ස මාතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- පුරිසස්ස පිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- පුරිසස්ස මාතාපිතරො භික්ඛුං පභිණන්ති -පෙ- පුරිසස්ස භාතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- පුරිසස්ස භගිනී භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- පුරිසස්ස ඤාතකා භික්ඛුං පභිණන්ති, පුරිසස්ස ගොතතා භික්ඛුං පභිණන්ති -පෙ- පුරිසස්ස සහධවම්ඤා භික්ඛුං පභිණන්ති -පෙ- .

පුරිසස්ස ජපයාගලා විඤ්ඤාචරතබ්බො.

උභතො චිඛ්ඪිකං යථා පුරිමනියො හපෙච විඤ්ඤාචරතබ්බං.

42. මාතු රක්ඛිතාය මාතා භික්ඛුං පභිණාති:- “භව්ඡ් භනෙත, ඉඤ්ඤාමං මං චුඤ්ඤි: “හොතු ඉඤ්ඤාමස්ස භරියා ධනකකිතා”ති, පතිගණහාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

43. මාතුරක්ඛිතාය මාතා භික්ඛුං පභිණාති: “භව්ඡ් භනෙත ඉඤ්ඤාමං මං චුඤ්ඤි: “හොතු ඉඤ්ඤාමස්ස භරියා ඡන්දවාසිනී -පෙ- භොගවාසිනී -පෙ- පච්චාසිනී -පෙ- ඔදපත්තකිනී -පෙ- ඔතචචුච්චො, ... දසී ච භරියා ච -පෙ- කම්මකාරී ච භරියා ච -පෙ- ධජාභවා -පෙ- මුහුත්තකා”ති, පතිගණහාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

තිහෙඛපපදානි.

44. මාතුරක්ඛිතාය මාතා භික්ඛුං පභිණාති: “භව්ඡ් භනෙත, ඉඤ්ඤාමං මං චුඤ්ඤි: ‘හොතු ඉඤ්ඤාමස්ස භරියා ධනකකිතා ච ඡන්දවාසිනී ච’ -පෙ- ධනකකිතා ච භොගවාසිනී ච -පෙ- ධනකකිතා ච මුහුත්තකා වා”ති, පතිගණහාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

ඛණ්ඩවක්ඛං.

45. මාතුරක්ඛිතාය මාතා භික්ඛුං පභිණාති:- “භව්ඡ් භනෙත, ඉඤ්ඤාමං මං චුඤ්ඤි: “හොතු ඉඤ්ඤාමස්ස භරියා ඡන්දවාසිනී ච භොගවාසිනී ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච මුහුත්තකා ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච ධනකකිතා වා”ති, පතිගණහාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

බද්ධවක්ඛං.

මූලං සංඛිතං.

46. මාතුරක්ඛිතාය මාතා භික්ඛුං පභිණාති: “භව්ඡ් භනෙත ඉඤ්ඤාමං මං චුඤ්ඤි: “හොතු ඉඤ්ඤාමස්ස භරියා මුහුත්තකා ච ධනකකිතා ච -පෙ- මුහුත්තකා ච ඡන්දවාසිනී ච -පෙ- මුහුත්තකා ච ධජාභවා වා”ති, පතිගණහාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

එකමූලකං නිවර්තං.

එචං දුමුලකම්භි යාච නවමූලකං කාතබ්බං.

41. පුරුෂයන්හුගේ මව මහණකු යවා ද, ... පුරුෂයන්හුගේ පියා මහණකු යවා ද ... පුරුෂයන්හුගේ මාපියෝ මහණකු යවද්ද, ... පුරුෂයන්හුගේ බාලා මහණකු යවා ද... පුරුෂයන්හුගේ ඕනිනි මහණකු යවා ද ... පුරුෂයන්හුගේ නෑයෝ මහණකු යවද්ද ... පුරුෂයන්හුගේ ගොත්‍රයෝ මහණකු යවද්ද ... පුරුෂයන්හුගේ සහදුහැමියෝ මහණකු යවද්ද. ...

පුරුෂයා පිළිබද පෙය්‍යාලය විහාර කටයුතු යි.

පළමුනිය සෙසින් දෙපසින් වැඩිම විහාර කටයුතු යි.

42. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ධනක්‍රීතභායනී වේවා’යි මෙනම් ඇත්තියට කියන්නා”යි මාතාරක්‍ෂිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද පිළිගනී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

43. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ඡන්දවාසිනී භායනී වේවා’යි ... භොගවාසිනී ... පටවාසිනී ... ඔදපතනකිනී ... ඔහටවුමිටා ... දැසි භායනී ... කමිකාරණීභායනී ... ධජාහටභායනී ... මුහුතනිකාභායනී වේවා”යි. මෙනම් ඇත්තියට කියන්නා”යි මාතාරක්‍ෂිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද, මහණ ඒ පිළිගනී ද, සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

නිෂෙක්‍ෂපපදයෝ යි.

44. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ධනක්‍රීත ද ඡන්දවාසිනී ද භායනී වේවා’යි ... ධනක්‍රීත ද භොගවාසිනී ද ... ධනක්‍රීත ද මුහුතනිකා ද භායනී වේවා”යි මෙනම් ඇත්තියට කියන්නා”යි කියා මාතාරක්‍ෂිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද ඉවසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

ඛණ්ඩවහු යි.

45. “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ඡන්දවාසිනී ද භොගවාසිනී ද... ඡන්දවාසිනී ද මුහුතනිකා ද...ඡන්දවාසිනී ද ධනකක්‍ෂිතා ද භායනී වේවා” යි මෙනම් ඇත්තියට කියන්නා”යි මාතාරක්‍ෂිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද, පිළිගනී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

බද්ධවහු යි

මූලය සංකප්පන යි.

46. “වහන්ස, යනු මැනව. “මෙනම් ඇත්තහුට මුහුතනිකා ද ධනක්‍රීත ද භායනී වේවා”යි ... මුහුතනිකා ද ඡන්දවාසිනී ද භායනී වේවා”යි ... මුහුතනිකා ද ධජාහටා ද භායනී වේවා” යි මෙනම් ඇත්තියට කියන්නා”යි මාතාරක්‍ෂිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද, මහණ එය පිළිගනී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සහවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

එකමූලකය නිමිසේ ය.

මෙසේ දවිමූලකය ද, නවමූලකය හෙත් කටයුතු යි.

ඉදං දසමුලකං:

47. මානුරක්ඛිතාය මානා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං මුඤ්ඤි: “හොච්ච ඉත්තනාමස්ස හරියා ධතකාකිතා ච ඡන්දවාසිනී ච භොගවාසිනී ච පටවාසිනී ච ඔදපතකකිනී ච ඔහටචුච්චො ච දුසී ච හරියා ච කම්මකාරී ච හරියා ච ධජාහටා ච මුහුත්තකා වා”ති පභිගණනාති වීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්මාදිසෙසස්ස.

මානුචකකං නිට්ඨිතං.

48. පිතුරක්ඛිතාය පිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- මානාපිතුරක්ඛිතාය මානාපිතරො භික්ඛුං පභිණන්ති -පෙ- භානුරක්ඛිතාය භානා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ-භගිනීරක්ඛිතාය භගිනී භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- ඝඤ්ඤිරක්ඛිතාය ඝඤ්ඤකා භික්ඛුං පභිණන්ති -පෙ- ගොතතරක්ඛිතාය ගොතතා භික්ඛුං පභිණන්ති -පෙ- ධම්මරක්ඛිතාය ධම්මචම්මකා භික්ඛුං පභිණන්ති -පෙ- සාරකම්මාය යෙන පරිග්ගහිතා හොති සො භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩො ධම්මො හොති සො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං මුඤ්ඤි: “හොච්ච ඉත්තනාමස්ස හරියා ධතකාකිතා”ති. පභිගණනාති වීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්මාදිසෙසස්ස; සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩො ධම්මො හොති සො භික්ඛුං පභිණාති, “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං මුඤ්ඤි: “හොච්ච ඉත්තනාමස්ස හරියා ඡන්දවාසිනී -පෙ- භොගවාසිනී -පෙ- පටවාසිනී -පෙ- ඔදපතකකිනී -පෙ- ඔහටචුච්චො, දුසී ච හරියා ච -පෙ- කම්මකාරී ච හරියා ච -පෙ- ධජාහටා -පෙ- මුහුත්තකා”ති. පභිගණනාති වීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්මාදිසෙසස්ස.

නිකෙඛපපදනි.

49. සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩො ධම්මො හොති සො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං මුඤ්ඤි: “හොච්ච ඉත්තනාමස්ස හරියා ධතකාකිතා ච ඡන්දවාසිනී ච -පෙ- ධතකාකිතා ච භොගවාසිනී ච -පෙ- ධතකාකිතා ච මුහුත්තකා වා”ති. පභිගණනාති වීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්මාදිසෙසස්ස.

ඛණ්ඩවකකං.

50. සපරිදණ්ඩාය යෙන දණ්ඩො ධම්මො හොති සො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ හතොත ඉත්තනාමං මුඤ්ඤි: “හොච්ච ඉත්තනාමස්ස හරියා ඡන්දවාසිනී ච භොගවාසිනී ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච මුහුත්තකා ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච ධතකාකිතා වා” ති. පභිගණනාති වීමංසති පච්චාගරති, ආපතති සම්මාදි-සෙසස්ස.

ඛද්ධවකකං.

මූලං සංඛිතං.

මේ දසමූලකය යි:

47. “වහන්ස, යනු මෑත. මෙතම් ඇත්තනුට බතනිත භාය්‍යා ද ජන්දවාසිනී භාය්‍යා ද භොගවාසිනී භාය්‍යා ද පටවාසිනී භාය්‍යා ද ඔදපත්තකිනී භාය්‍යා ද ඔනටවුඔබ්වා භාය්‍යා ද දුසිභාය්‍යා ද කම්කාරිණීභාය්‍යා ද ධජානට්ඨා-භාය්‍යා ද මුහුත්තිකාභාය්‍යා ද වච”යි මෙතම් ඇත්තියට කියන්නැ”යි කියා මාතාරකිතාවකගේ මවක් මහණකු යවා ද පිළිගණී ද විමසා ද පිළිතුරු ගෙන ඒ ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වන්නේ ය.

මාතාවකුය නිමිසේ ය.

48. පිතුරකිතාවගේ පියා මහණකු මෙහෙයයි. ... මාතාවකුරකිතාවගේ මවුපියෝ මහණකු මෙහෙයත් ... භාතුරකිතාවගේ සොහොයුරු මහණකු මෙහෙයයි. ... හගිතිරකිතාවගේ බුහුත්තිය මහණකු මෙහෙයයි. ... සද්ධිතිරකිතාවගේ තැයෝ මහණකු මෙහෙයත්. ... ගොතතරකිතාවගේ ගොත්‍රිකෘෂ්ටෝ මහණකු මෙහෙයත්. ... ධම්මරකිතාවගේ සහධාරිමිකයෝ මහණකු මෙහෙයත්. ... සාරකතාව පිළිබඳ යමකු විසින් පරිගාහිත වේ ද හෙතෙමේ මහණකු මෙහෙයයි. ... සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳ යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද හෙතෙමේ මහණකු මෙහෙයයි. ‘වහන්ස, යනු මෑතව. මෙතම් ඇත්තියට කියනු මෑතව. මෙතම් ඇත්තනුට බතනිතා භාය්‍යා වේවා”යි පිළිගණී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද. සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ. සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳ යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද හෙතෙමේ මහණකු මෙහෙයයි ‘වහන්ස, යනු මෑතව මෙතම් ඇත්තියට කියනු මෑතව. මෙතම් ඇත්තනුට ජන්දවාසිනී. ... භොගවාසිනී ... පටවාසිනී ... ඔදපත්තකිනී ... ඔනටවුඔබ්වා ... දුසිභරියා ... කම්කාරී භරියා ... ධජානට්ඨා ... මුහුත්තිකා ද භාය්‍යා වේවා” යි මහණ මෙහෙයා ද, හේ පිළිගණී ද, විමසයි ද පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

නිකෙසපපදයෝ යි.

49. සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳ ව යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද හෙතෙමේ මහණකු මෙහෙය යි. “වහන්ස, යනු මෑතව. මෙතම් ඇත්තියට කියනු මෑතව. මෙතම් ඇත්තනුට ජන්දවාසිනී ද භොගවාසිනී ද ... ජන්දවාසිනී ද මුහුත්තිකා ද... ජන්දවාසිනී ද බතනිතා ද භාය්‍යා වේවා” යි මහණකු මෙහෙයා ද හේ පිළිගණී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සභවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

ධණ්ඩවකුය යි.

50. සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳව යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද හෙතෙමේ “වහන්ස, යනු මෑතව, මෙතම් ඇත්තියට කියනු මෑතව, මෙතම් ඇත්තනුට ජන්දවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද ... ජන්දවාසිනී ද, මුහුත්තිකා ද ... ජන්දවාසිනී ද, බතනිතා ද භාය්‍යා වේවා” යි මෙතම් ඇත්තියට කියනු මෑතව” යි මහණකු මෙහෙයා ද, හේ මහණ පිළිගණී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

බද්ධවකුය යි.

මූලය සංක්ෂප්ත යි.

51. සපරිදණ්ඩාය යෙන දණේඛා ධපිතො හොති සො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං මුඤ්ඤි: “හොභු ඉඤ්ඤාමං භරියා මුහුතතිකා ච ධනකකිකා ච -පෙ- මුහුතතිකා ච ඡන්දවාසිනී ච -පෙ- මුහුතතිකා ච ධජාභවා වා” ති. පතිගණ්ඨාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසං.

එකමුලකං නිට්ඨිතං.

දුමුලකමිති මුලකමිති යාව නවමුලකං එවමෙව කාතඛං.

ඉදං දසමුලකං:

52. සපරිදණ්ඩාය යෙන දණේඛා ධපිතො හොති සො භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං මුඤ්ඤි: “හොභු ඉඤ්ඤාමං භරියා ධනකකිකා ච ඡන්දවාසිනී ච භොගවාසිනී ච පච්චාසිනී ච ඔදපතනකිනී ච, ඔභට්ඨමච්චා ව, දුසි ච භරියා ව, කමමකාරී ච භරියා ව, ධජාභවා ව, මුහුතතිකා වා” ති. පතිගණ්ඨාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසං.

දණ්ඩාසිපිතවක්ඛං නිට්ඨිතං.

53. මාතුරකඛිකා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං මුඤ්ඤි: “හොමි ඉඤ්ඤාමං භරියා ධනකකිකා” ති. පතිගණ්ඨාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසං.

54. මාතුරකඛිකා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං මුඤ්ඤි: “හොමි ඉඤ්ඤාමං භරියා ඡන්දවාසිනී -පෙ- භොගවාසිනී -පෙ- පච්චාසිනී -පෙ- ඔදපතනකිනී -පෙ- ඔභට්ඨමච්චා -පෙ- දුසි ච භරියා ව -පෙ- කමමකාරී ච භරියා ව ධජාභවා -පෙ- මුහුතතිකා” ති. පතිගණ්ඨාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසං.

නිකෙඛපපදානි.

55. මාතුරකඛිකා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං මුඤ්ඤි: “හොමි ඉඤ්ඤාමං භරියා ධනකකිකා ච ඡන්දවාසිනී වා” ති. පතිගණ්ඨාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසං. මාතුරකඛිකා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං මුඤ්ඤි: “හොමි ඉඤ්ඤාමං භරියා ධනකකිකා ච භොගවාසිනී ච -පෙ- ධනකකිකා ච මුහුතතිකා වා” ති. පතිගණ්ඨාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසං.

බණ්ඩවක්ඛං.

56. මාතුරකඛිකා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං මුඤ්ඤි: “හොමි ඉඤ්ඤාමං භරියා ඡන්දවාසිනී ච භොගවාසිනී ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච මුහුතතිකා ව -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච ධනකකිකා වා” ති. පතිගණ්ඨාති විමංසති පච්චාභරති, ආපතති සඛ්‍යාදිසෙසං.

බද්ධවක්ඛං.

මුලං සඛ්ඛිතං.

51. සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳ ව යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද හෙතෙමේ “වහන්ස, යනු මැනව, මෙතමි ඇත්තහුට මුහුතනිකා ද, ධනසකිකා ද ... මුහුතනිකා ද, ඡන්දවාසිනී ද ... මුහුතනිකා ද ධජාහටා ද භාය්ඝී වේවා” යි මෙතමි ඇත්තියට කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයා ද ඒ මහණ එය පිළිගනී ද, විමසා ද, පිළිතුරු ගෙන ඒ ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

එකමුලකය නිමි.

දමුලකය ද, තිමුලකය ද, නවමුලකය හෙත් මෙසේ ම කටයුතු යි.

මේ දසමුලකය යි:

52. සපරිදණ්ඩාව පිළිබඳ ව යමකු විසින් දඩ තබන ලද්දේ වේ ද, හෙතෙමේ මහණකු මෙහෙයයි “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතමි ඇත්තහුට ධනසකිකා ද, ඡන්දවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද, පටවාසිනී ද, මදපත්තකිනී ද, ඔහටවුලබ්බවා ද, දුසිහරියා ද, කමමකාරිහරියා ද, ධජාහටා ද, මුහුතනිකා ද භාය්ඝී වේවා” යි මෙතමි ඇත්තියට කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයයි ද, එ මහණ පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

දණ්ඩාසිභවනුය නිමි

53. මාතුරකනිතාවක් තොමෝ “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතමි ඇත්තහුට ධනසකිකා භාය්ඝී වෙමි” යි මෙතමි ඇත්තහුට කියනු මැනව’යි මහණකු මෙහෙයා ද, මහණ එය පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

54. මාතුරකනිතාවක් “වහන්ස, යනු මැනව, මෙතමි ඇත්තහුට ඡන්දවාසිනී ... භොගවාසිනී ... පටවාසිනී ... මදපත්තකිනී ... ඔහටවුලබ්බවා ... දුසිහරියා ... කමමකාරිහරියා ... ධජාහටා ... මුහුතනිකා භාය්ඝී වෙමි”යි මෙ තමි ඇත්තහුට කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයා ද, පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

නීඝන්ඨපපදසෝ යි.

55. මාතුරකනිතාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතමි ඇත්තහුට කියනු මැනව. මෙතමි ඇත්තහුට ධනසකිකා ද, ඡන්දවාසිනී ද භාය්ඝී වෙමි” යි මෙතමි ඇත්තහුට කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයා ද ඒ මහණ එය පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ. මාතුරකනිතාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙතමි ඇත්තහුට ධනසකිකා ද, භොගවාසිනී ද ... ධනසකිකා ද, මුහුතනිකා ද භාය්ඝී වෙමි’ යි මෙතමි ඇත්තහුට කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයයි ද, ඒ මහණ එය පිළිගනීයි ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

බණ්ඩවනුය යි.

56. මාතුරකනිතාවක් මහණකු මෙහෙය යි, “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතමි ඇත්තහුට ඡන්දවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද ... ඡන්දවාසිනී ද, මුහුතනිකා ද ... ඡන්දවාසිනී ද, ධනසකිකා ද භාය්ඝී වෙමි”යි මෙතමි ඇත්තහුට කියනු මැනව’ යි මහණකු මෙහෙයා ද, ඒ මහණ පිළිගනී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

බද්ධවනුය යි.

මුලය සංඝ්ඤා යි.

57. මාභූරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං මුඤ්ඤි: “හොමි ඉඤ්ඤාමෙසං භරියං මුහුත්ථිකා ච ධනකඛිතා ච -පෙ- මුහුත්ථිකා ච ඡන්දවාසිනී ච -පෙ- මුහුත්ථිකා ච ධජාහවා වා”ති. පභිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසං.

එකමුලකං නිට්ඨිතං.

දුමුලකාදිනිපි එවමෙව කාතබ්බානි.

ඉදං දසමුලකං:

58. මාභූරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති: - “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං මුඤ්ඤි: “හොමි ඉඤ්ඤාමෙසං භරියං ධනකඛිතා ච ඡන්දවාසිනී ච හොගවාසිනී ච පච්චාසිනී ච ඔදපත්තකිනී ච ඔහටචුච්චො, ච දුසී ච භරියං ච කමමකාරී ච භරියං ච ධජාහවා ච මුහුත්ථිකා වා”ති. පභිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසං.

අපරං මාභූරකඛිතාවකකං නිට්ඨිතං.

59. පිභූරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- මාතාපිභූරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- භාභූරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- භාගිනිරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- ඤ්ඤානිරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- ගොතතරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- ධම්මරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති -පෙ- සාරකඛිතා භික්ඛුං පභිණාති, -පෙ- සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං මුඤ්ඤි: “හොමි ඉඤ්ඤාමෙසං භරියං ධනකඛිතා”ති. පභිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසං.

60. සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති, “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං මුඤ්ඤි: “හොමි ඉඤ්ඤාමෙසං භරියං ඡන්දවාසිනී, හොගවාසිනී, පච්චාසිනී, ඔදපත්තකිනී, ඔහටචුච්චො, දුසී ච භරියං ච, කමමකාරී ච භරියං ච, ධජාහවා, මුහුත්ථිකා”ති. පභිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසං.

නිකෙඛිපපදානි.

61. සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති: - “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං මුඤ්ඤි: “හොමි ඉඤ්ඤාමෙසං භරියං ධනකඛිතා ච ඡන්දවාසිනී ච -පෙ- ධනකඛිතා මුහුත්ථිකා වා”ති. පභිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසං.

බණ්ඩවකකං.

62. සපරිදණ්ඩා භික්ඛුං පභිණාති: “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං මුඤ්ඤි: “හොමි ඉඤ්ඤාමෙසං භරියං ඡන්දවාසිනී ච හොගවාසිනී ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච මුහුත්ථිකා ච -පෙ- ඡන්දවාසිනී ච ධනකඛිතා වා”ති. පභිගණනාති චිමංසති පච්චාගරති, ආපතති සංඝාදිසෙසසං.

බද්ධවකකං.

මුලං සභිච්චානං.

57. මාතුරකඛිතාවක් “වගන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තහුට මුහුතතිකා ද, ධනකකිතා ද ... මුහුතතිකා ද ජ්ඤවාසිනී ද ... මුහුතතිකා ද ධජාහවා ද භාය්ඤා වෙමි”යි මෙනම් ඇත්තහුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද, එ මහණ පිලිගනී ද විමසයි ද පිලිතුරු ගෙණ එයි ද සභවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

එකමුලකය නිමි.

දමුලකාදිහු ද මෙසේම කටයුත්තාහ.

මේ දසමුලකය යි:

58. මාතුරකඛිතාවක් “වගන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තහුට ධනකකිතා ද, ජ්ඤවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද, පව්වාසිනී ද, ඔදපනකකිනී ද, ඔහටවුඔබටා ද, දුසිහරියා ද, කම්මකාරි හරියා ද, ධජාහවා ද, මුහුතතිකා ද, භාය්ඤා වෙමි”යි මෙනම් ඇත්තහුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද, එ මහණ පිලිගනී ද, විමසයි ද, පිලිතුරු ගෙණ එයි ද සභවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

අපර මාතුරකඛිතාවක්‍රය නිමි.

59. පිතුරකඛිතාවක් ... මාතුරකඛිතාවක් ... භාතුරකඛිතාවක් ... හගිතිරකඛිතාවක් ... කුතිරකඛිතාවක් ... ගොතතරකඛිතාවක් ... ධමමරකඛිතාවක් ... සාරකඛිතාවක් ... සපරිදණ්ඩාවක් “වගන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තහුට ධනකකිතා භාය්ඤා වෙමි”යි මෙනම් ඇත්තහුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද, පිලිගනී ද, විමසයි ද, පිලිතුරු ගෙණ එයි ද සභවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

60. සපරිදණ්ඩාවක් “වගන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තහුට ජ්ඤවාසිනී, භොගවාසිනී, පව්වාසිනී, ඔදපනකකිනී, ඔහටවුඔබටා, දුසි හරියා කම්මකාරිහරියා, ධජාහවා මුහුතතිකා භාය්ඤා වෙමි”යි මෙනම් ඇත්තහුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද එ මහණ එය පිලිගනී ද විමසයි ද, පිලිතුරු ගෙණ එයි ද සභවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

නි:සෙසපපදයෝ යි.

61. සපරිදණ්ඩාවක් “වගන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තහුට ධනකකිතා ද, ජ්ඤවාසිනී ද ... ධනකකිතා ද මුහුතතිකා ද භාය්ඤා වෙමි”යි මෙනම් ඇත්තහුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද පිලිගනී ද, විමසයි ද, පිලිතුරු ගෙණ එයි ද සභවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

ඛණ්ඩමක්‍රය යි.

62. සපරිදණ්ඩාවක් ‘වගන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තහුට ජ්ඤවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද, ... ජ්ඤවාසිනී ද මුහුතතිකා ද ... ජ්ඤවාසිනී ද ධනකකිතා ද භාය්ඤා වෙමි”යි මෙනම් ඇත්තහුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද එ මහණ එය පිලිගනී ද, විමසයි ද, පිලිතුරු ගෙණ එයි ද, සභවෙසෙස්-ඇවැත් වේ.

බද්ධමක්‍රය යි.

මූලය සංක්ෂිප්ත යි.

63. සපරිදණ්ඩා භික්‍ෂුං පභිණාති: “ගච්ඡ්ඵ හනෙන ඉඤ්ඤනාමං චුඤ්ඤි: “හොමි ඉඤ්ඤනාමෙස හරියං මුහුතතිකා ච ධනකකීතා ච -පෙ- මුහුතතිකා ච ඡඤ්චාසිනී ච -පෙ- මුහුතතිකා ච ධර්මාභවා චා”ති. පතිගණනාති විමංසති පච්චාභරති, ආපනති සඛ්‍යාදිසෙසසස.

එකමුලකං නිට්ඨිතං.

දුමුලකාදිනිපි එවමෙව කාභබ්බානි.

ඉදං දසමුලකං:

64. සපරිදණ්ඩා භික්‍ෂුං පභිණාති:- “ගච්ඡ්ඵ හනෙන ඉඤ්ඤනාමං චුඤ්ඤි: “හොමි ඉඤ්ඤනාමෙස හරියං ධනකකීතා ච ඡඤ්චාසිනී ච හොගචාසිනී ච පච්චාසිනී ච ඔදපනනකීනී ච ඔභට්චුමචා ච දුසී ච හරියං ච කමමකාරී ච හරියං ච ධර්මාභවා ච මුහුතතිකා චා”ති. පතිගණනාති විමංසති පච්චාභරති, ආපනති සඛ්‍යාදිසෙසසස.

සපරිදණ්ඩාවකතං.

සබ්බං වකතපෙය්‍යාලං නිට්ඨිතං.

- 65. පතිගණනාති විමංසති පච්චාභරති, ආපනති සඛ්‍යාදිසෙසසස.
- පතිගණනාති විමංසති න පච්චාභරති, ආපනති ථුලලවචයසස.
- පතිගණනාති න විමංසති පච්චාභරති, ආපනති ථුලලවචයසස.
- පතිගණනාති න විමංසති, න පච්චාභරති, ආපනති දුකකචයස.
- න පතිගණනාති විමංසති පච්චාභරති, ආපනති ථුලලවචයසස.
- න පතිගණනාති විමංසති න පච්චාභරති, ආපනති දුකකචයස.
- න පතිගණනාති න විමංසති පච්චාභරති, ආපනති දුකකචයස
- න පතිගණනාති න විමංසති න පච්චාභරති, ආපනති දුකකචයස

66. පුරිසො සමඛුහුලෙ භික්‍ෂු ආණාපෙති:- “ගච්ඡ්ඵ හනෙන ඉඤ්ඤනාමං ඉඤ්ඤිං විමංසථා”ති. සබ්බෙ පතිගණනාති සබ්බෙ විමංසනාති සබ්බෙ පච්චාභරනති, ආපනති සබ්බෙසං සඛ්‍යාදිසෙසසස.

67. පුරිසො සමඛුහුලෙ භික්‍ෂු ආණාපෙති:- “ගච්ඡ්ඵ හනෙන ඉඤ්ඤනාමං ඉඤ්ඤිං විමංසථා”ති. සබ්බෙ පතිගණනාති සබ්බෙ විමංසනාති එකං පච්චාභරාපෙනති, ආපනති සබ්බෙසං සඛ්‍යාදිසෙසසස.

68. පුරිසො සමඛුහුලෙ භික්‍ෂු ආණාපෙති:- “ගච්ඡ්ඵ හනෙන ඉඤ්ඤනාමං ඉඤ්ඤිං විමංසථා”ති. සබ්බෙ පතිගණනාති එකං විමංසාපෙනා සබ්බෙ පච්චාභරනති, ආපනති සබ්බෙසං සඛ්‍යාදිසෙසසස.

63. සපරිදණ්ඩාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙනම් ඇත්තහුට මුහුතනිකා ද, ධනකකිතා ද ... මුහුතනිකා ද ජන්දවාසිනී ද ... මුහුතනිකා ද ධජාහවා ද භායඝී වෙමි’යි මෙනම් ඇත්තහුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද, එ මහණ එය පිළිගණී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

එකමුලකය නිමි.

දිමුලකාදිහු ද මෙසේ ම කටයුත්තාහ.

මේ දසමුලකය යි:

64. සපරිදණ්ඩාවක් “වහන්ස, යනු මැනව. ‘මෙනම් ඇත්තහුට ධනකකිතා ද, ජන්දවාසිනී ද, භොගවාසිනී ද, පටවාසිනී ද, ඔදපත්තකිනී ද, ඔහටචුඛවා ද, දුසිභරියා ද, කමමකාරී භරියා ද, ධජාහවා ද, මුහුතනිකා ද භායඝී වෙමි’යි මෙනම් ඇත්තහුට කියනු මැනව”යි මහණකු මෙහෙයා ද එ මහණ එය පිළිගණී ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සභවෙසෙස්- ඇවැත් වේ.

සපරිදණ්ඩා වහුය යි.

වහ්නපෙයහාලය හැම නිමි.

65. පිළිගණීයි ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්- ඇවැත් වේ. පිළිගණීයි ද, විමසයි ද, පිළිතුරු නොම ගෙන එයි ද ධුලාසි- ඇවැත් වේ. පිළිගණීයි ද, නොවිමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද ධුලාසිඇවැත් වේ. පිළිගණීයි ද, නොවිමසයි ද පිළිතුරු නොම ගෙන එයි ද, දුකුලා- ඇවැත් වේ. නො පිළිගණීයි ද විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද, ධුලාසි- ඇවැත් වේ. නො පිළිගණීයි ද, විමසයි ද, පිළිතුරු නොම ගෙන එයි ද, දුකුලාඇවැත් වේ. නො පිළිගණීයි ද, නො විමසයි ද, පිළිතුරු නොම ගෙන එයි ද ඇවැත් නොවේ.

66. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යන්න. මෙනම් සත්‍රිය විමසන්න”යි බොහෝ මහණුන් අණවයි, සියල්ලෝ ම පිළිගණීන් ද, සියල්ලෝ ම විමසන් ද, සියල්ලෝ ම පිළිතුරු ගෙන එන් ද, සියල්ලන්ට ම සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

67. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යන්න, මෙනම් සත්‍රිය විමසන්න”යි බොහෝ මහණුන් අණවයි, සියල්ලෝ ම පිළිගණීන් ද, සියල්ලෝ ම විමසන් ද, එක් මහණකු ලවා පිළිතුරු එලවන් ද, සියල්ලන්ට ම සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

68 .පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යන්න. මෙනම් සත්‍රිය විමසන්න”යි බොහෝ මහණුන් අණවයි. සියල්ලෝ ම පිළිගණීන් ද; එක් මහණකු ලවා විමසවා ද සියල්ලෝ ම පිළිතුරු එලවන් ද සියල්ලන්ට ම සභවෙසෙස්ඇවැත් වේ.

69. පුරිසෝ සමබහුලෝ භික්ඛු ආණාපෙනි:- “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං ඉඤ්ඤාමං චිමංසා”ති. සබ්බෙ පතිගණනන් එකං චිමංසාපෙනා එකං පච්චා-භරාපෙනති, ආපනති සබ්බෙසං සමසාදිසෙසස්ස.

70. පුරිසෝ භික්ඛු ආණාපෙනි:- “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං ඉඤ්ඤාමං චිමංසා”ති. පතිගණනාති චිමංසති පච්චාභරති, ආපනති සමසාදිසෙසස්ස.

71. පුරිසෝ භික්ඛු ආණාපෙනි:- “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං ඉඤ්ඤාමං චිමංසා”ති. පතිගණනාති චිමංසති අනෙකවාසිං පච්චාභරාපෙනති. ආපනති සමසාදිසෙසස්ස.

72. පුරිසෝ භික්ඛු ආණාපෙනි:- “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං ඉඤ්ඤාමං චිමංසා”ති. පතිගණනාති, අනෙකවාසිං චිමංසාපෙනා අනන්තා පච්චාභරති, ආපනති සමසාදිසෙසස්ස.

73. පුරිසෝ භික්ඛු ආණාපෙනි “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං ඉඤ්ඤාමං චිමංසා”ති පතිගණනාති අනෙකවාසිං චිමංසාපෙනා, අනෙකවාසී චිමංසිත්වා ඛගිඤ්ඤා පච්චාභරති, ආපනති උභින්නං ජුලලච්චයස්ස.

74. ගච්ඡනො සමපාදෙති, ආගච්ඡනො විසංවාදෙති, ආපනති ජුලලච්චයස්ස. ගච්ඡනො විසංවාදෙති, ආගච්ඡනො සමපාදෙති, ආපනති ජුලලච්චයස්ස. ගච්ඡනො සමපාදෙති, ආගච්ඡනො සමපාදෙති, ආපනති සමසාදිසෙසස්ස. ගච්ඡනො විසංවාදෙති, ආගච්ඡනො විසංවාදෙති, අනාපනති.

75. අනාපනති සමසස්ස වා චෙතිස්ස වා ගිලානස්ස වා කරණීයෙන ගච්ඡති, උච්චතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

විනිච්චයු

උද්දනගාථා:

සුභතා මතා ව තිකඛනො අතිජචී ඉඤ්ඤාමංසා,
කලහං කතාත සමොදි සඤ්චරිත්තඤ්ච පණඛකෙති.

1. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරො පුරිසෝ අඤ්ඤාතරං භික්ඛු ආණාපෙනි:- “ගච්ඡ භනෙන ඉඤ්ඤාමං ඉඤ්ඤාමං චිමංසා”ති. සො ගන්තො මනුස්සෙ පුච්ඡි:- “කහං ඉඤ්ඤාමංසා”ති “සුභතා භනෙන”ති භස්ස කුක්ඛු-ච්චං අගොසි. “කච්චී භු බො අහං සමසාදිසෙසං ආපනතිං ආපනො”ති. භගවතො එතමජං ආරොචෙසි -පෙ- “අනාපනති භික්ඛු සමසාදිසෙසස්ස; ආපනති දුක්ඛපස්සා”ති (1)

69. පුරුෂයෙක් ‘වහන්ස, යන්න. මෙතම් සත්‍රිය විමසන්න’යි බොහෝ මහණන් අණවයි’ද සියල්ලෝ ම පිළිගනීන් ද එක් මහණකු ලවා විමසවා ද එක් මහණකු ලවා පිළිතුරු එළවා ද සියල්ලන්ට ම සභවෙසෙස්ආවැත් වේ.

70. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් සත්‍රිය විමසන්න”යි මහණකු අණවයි. පිළිගනීයි ද, විමසයි ද, පිළිතුරු ගෙන එයි ද සභවෙසෙස්-ආවැත් වේ.

71. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් සත්‍රිය විමසන්න”යි මහණකු අණවයි ද, පිළිගනීයි ද, විමසයි ද, අතැවැසි මහණකු ලවා පිළිතුරු එළවයි ද සභවෙසෙස්ආවැත් වේ.

72. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් සත්‍රිය විමසන්න”යි මහණකු අණවයි ද, පිළිගනීයි. අතැවැසි මහණකු ලවා විමසවා, තෙමේ පිළිතුරු ගෙන එයි ද, සභවෙසෙස්ආවැත් වේ.

73. පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් සත්‍රිය විමසන්න”යි මහණකු අණවයි ද, පිළිගනීයි ද, අතැවැසි මහණකු ලවා විමසවයි ද, අතැවැසි තෙමේ විමසා බැහැරට පිළිතුරු එළවයි ද දෙදෙනාටම පුලැසිආවැත් වේ.

74. යන්නේ පිළිගනීයි ද, විමසයි ද, පෙරළා එන්නේ පිළිතුරු නො පවසයි ද, පුලැසිආවැත් වේ. යන්නේ නො පිළිගනීයි ද, එන්නේ විමසයි ද, පිළිතුරු එළවයි ද, පුලැසිආවැත් වේ. යන්නේ පිළිගනීයි ද, එන්නේ විමසයි ද, පිළිතුරු එළවයි ද සභවෙසෙස්ආවැත් වේ. යන්නේ නො පිළිගනීයි ද, නො විමසයි ද, එන්නේ පිළිතුරු නො එළවයි ද, ආවැත් නොවේ.

75. සංඝයා පිළිබඳ හෝ වෛතසය පිළිබඳ හෝ ගිලනුන් පිළිබඳ හෝ කටයුත්තකින් යෙයි ද ඔහුට ද උත්මතකයාට ද ආදිකමමිකයාට ද ආවැත් නොවේ.

විනිශ්චිතවසතු

උඤ්ඤාභාජා.

සුභතාය, මනාය, නිකඛන්තාය, අතිත්ථය, ඉපිපණ්ඩකාය, කලහසමෝදනං, පණ්ඩකසංස්කෘතිකතාය යි මෙහි වසතු සතෙකි.

1. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක් “වහන්ස, යනු මැනව. මෙතම් සත්‍රිය විමසන්න”යි එක්තරා මහණකු ආණ්චී ය. ගෙනෙමේ ගොස් “මෙතම් තැනැත්තී කොහිදැ”යි මිනිසුන් විමසේ ය. “වහන්ස, ඔ නිද්‍රොපගත ය”යි මිනිස්සු කීහ. “කිල? මම සභවෙසෙස්ආවැත් අවන්තෙමිදැ”යි ඒ මහණහට කුකුල් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කෙලේය.... “මහණ, සභවෙසෙස්ආවැත් නොවේ. දුකුලා ආවැත් වේ.”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදලු සේක. (1)

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො පුරිසො අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං ආණාපෙසි: “ගච්ඡ හනෙන ඉජ්ඣනාමං ඉජ්ඣං වීමංසා”ති. සො ගනාතො මනුසෙසු පුච්ඡ: “කහං ඉජ්ඣනාමා”ති “මනා හනෙන”ති -පෙ- “තික්ඛනනා හනෙන”ති, ‘අතිජචී හනෙන’ති, “ඉජ්ඣපණ්ඩකා හනෙන”ති. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- අතාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසස්ස; ආපතති දුක්ඛකටස්සාති. (2-5)

3. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො ඉජ්ඣ සාමිකෙන සහ භණ්ඩිතො මාතුසරං අගමාසි. කුලුපගො භික්ඛු සලෙමාදතීයං අකාසි. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි -පෙ- “අලංචවතීයා භික්ඛු”ති? “තාලංචවතීයා හගවා”ති. “අතාපතති භික්ඛු තාලංචවතීයායා”ති. (6)

4. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු පණ්ඩකෙ සඤ්චරිතතං සමාපජ්ඣී. තස්ස කුකකුච්චං අගොසි:- කච්චි නු ඛො අතං සංඝාදිසෙසං ආපතතිං ආපනෙනාති. හගච්චො ඵතමඡං ආරොචෙසි -පෙ- “අතාපතති භික්ඛු සංඝාදිසෙසස්ස; ආපතති පුලුච්චවයස්සා”ති. (7)

සංඝවර්තන සිකාපදං නිවසිතං.

3. 6.

කුටිකාරසිකාපදං

11. තෙන සමයෙන බුද්ධො හගවා රාජගහෙ විහරති වෙඵචනෙ කලඤ්ඤකතීවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආලවකා භික්ඛු සඤ්ඤාචිකායො කුටියො කාරාපෙනති අස්සාමිකායො අතතුද්දසිකායො අප්පමාණිකාසො, තායො ත නිට්ඨානං ගච්ඡන්ති. තෙ යාවතඛුලා විඤ්ඤාතතිඛුලා විහරන්ති: “පුරිසං දෙඵ, පුරිසඡකරං දෙඵ, ගොණං දෙඵ, සකචං දෙඵ, වාසිං දෙඵ, ඵරසුං දෙඵ, කුඨාරිං දෙඵ, කුඤ්ජං දෙඵ, නිබාදනං දෙඵ, වලලීං දෙඵ, වෙඵං දෙඵ, මුඤ්ජං දෙඵ, බබ්බජං දෙඵ, තිණං දෙඵ, මතතිකං දෙඵ”ති. මනුසො උපද්දනා යාවතාය, උපද්දනා විඤ්ඤාතතීයා භික්ඛු දිස්වා උබ්බිජ්ජන්තිපි උත්තසන්තිපි පලායන්තිපි අඤ්ඤාතපි ගච්ඡන්ති අඤ්ඤාතපි මුඛං කරොන්ති ආරමපි ඵකෙනති, ගාවිමපි දිස්වා පලායන්ති, භික්ඛු මඤ්ඤමානා.

12. අඵ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො රාජගහෙ වස්සං චුඤ්චො යෙන ආලචී තෙන පක්කාමී. අනුපුබ්බත යෙන ආලචී තදවසරී. තත්ත සුදං ආයස්මා මහාකස්සපො ආලචීයං විහරති අභ්ගාලචෙ වෙතීයෙ. අඵ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙතො පතනවිවරමාදය ආලචීං පිණ්ඩාය පාවිසී. මනුසො ආයස්මතං මහාකස්සපං පස්සිතො උබ්බිජ්ජන්තිපි උත්තසන්තිපි පලායන්තිපි අඤ්ඤාතපි ගච්ඡන්ති අඤ්ඤාතපි මුඛං කරොන්ති ආරමපි ඵකෙනති. අඵ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො ආලචීයං පිණ්ඩාය වරිතො පච්ඡාහතං පිණ්ඩපාතපට්ඨකනො භික්ඛු ආමනෙතසි:

2. එසමයෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක්, “වහන්ස, යනු මැනව. මෙ නම් සත්‍රිය විමසන්නා”යි එක්තරා මහණකු ඇණවී ය. හෙතෙමේ ගොස්, “මෙ නම් තැනැත්තිය කොහිද?”යි මිනිසුන් විචාලේ ය. “වහන්ස, ඔ මලාය”යි ඔහු කීය.... “වහන්ස, ඔ නික්ම ගියා ය.” ... “වහන්ස, ඒ සත්‍රියක් නොවේ.” ... “වහන්ස, ඔ සත්‍රියකවකා”යි ඔහු කීය. ඒ මහණහට කුකුළු විය.... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නො වේ. දුකුලාඇවැත් වේ.” (2-5)

3. එසමයෙහි එක්තරා සත්‍රියක් හිමියා සමග බබර කොට ගෙන මඩුනේ ගෙට ගියා ය. කුලුපග මහණෙක් ඇය ඔවා දී සතසා සාමියා වෙත පෙරලා යාමට ආවා ය. ඒ මහණහට කුකුළු විය.... “මහණ, සාමියා විසින් අනුශාසනා නොවූවක් වේ ද?”... “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එසේ අනුශාසනාවක් නොවේ”... “මහණ, අනුශාසනාවක පිණිස ඇවැත් නොවේ.” (6)

4. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් පණ්ඩකයකු කෙරෙහි සංවරණ-භාවයට පැමිණියේ ය. ඒ මහණහට “කිම? මම සහවෙසෙස්ඇවැත් අවන්තෙම් දෝ”යි කුකුළු විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සාල කෙලේ ය. ... “මහණ, සහවෙසෙස්ඇවැත් නොවේ. පුලාසිඇවැත් වේ”... (7)

සංඝවේදිකාසංකීර්ණසංග්‍රහ නමි.

3. 6.

කුටිකාරසංකීර්ණසංග්‍රහ

1. එ සමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කලඤ්ඤ නිවාප නම් වූ වේදවත-යෙහි වාසයක සේක. එකල්හි අලුටු රට වැසි මහණහු ඉල්ලාගත් උපකරණ ඇති, කරවා දෙන හිමියන් තැනි, ඉක්මවූ පමණ ඇති, තමන් උදෙසා වූ කුටි කරවත්. ඒ කුටිහු නිවාට නොයෙත්. ඒ මහණහු “පුරුෂයකු දෙන්න, අත්තමක් දෙන්න, ගොණකු දෙන්න, ගාලක් දෙන්න, වැයක් දෙන්න, පොරොවක් දෙන්න, කෙටේරියක් දෙන්න, උදුල්ලක් දෙන්න, නියතක් දෙන්න, වැලක් දෙන්න, හුණගසක් දෙන්න, මුදුතණ දෙන්න, බබුල්ගණ දෙන්න, කුසතණ දෙන්න, මැටි දෙන්න”යි යැදීම් බහුල කොටැති ව විතර්ම බහුල කොටැති ව වෙසෙත්. මිනිස්සු ආයාචනයෙන් මිරිකුනෝ, විතර්මෙන් මිරිකුනෝ මහණුන් දැක උද්වේගයට ද පැමිණෙත්. තැනි ද ගණිත්. පලා යාම ද කෙරෙත්. අත් මහෙකින් ද යත්. අත් දිගකට මුහුණ ද පෙරලත්. දෙර ද වසත්. ඇත දෙනක ද දැක “මහණහු”යි හඟිමින් පලායෙත්.

2. එකල්හි මහසුප් තෙරණුවෝ රජගහනුවර වස් වැස පවරා අලුටු නුවරට වැසියහ. එසමයෙහි මහසුප් තෙරණුවෝ අලුටු නුවරට නොදුරු නොලො තන්හි වූ අභ්‍යාලව නම් වෛතසස්ථානයෙහි වෙසෙත්. ඉක්බිති මහසුප් තෙරණුවෝ පෙරවරු හැද පෙරෙව පා සිවුරු ගෙන අලුටු නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියහ. මිනිස්සු තෙරුන් දැක උද්වේග වෙත්. තැනි ගණිත්. පලා යෙත්. මහ වලභා යෙත්. මුහුණ අත් අතකට ද පෙරලත්. දෙර ද පියත්. ඉක්බිති මහසුප් තෙරණුවෝ අලුටු නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පිඬුවායෙන් වැලකුණෝ පසුබත්හි හිසුන් අමතා මෙසේ වදාලහ:

“පුබ්බායං ආට්ඨසො ආලචි සුභිකං ආගොසි සුලභපිණ්ඩා සුකරා උසෙජ්ඣ පඤ්ඤාන සාපෙතං. එතරභි පනායං ආලචි දුබ්භිකං දුලභපිණ්ඩා න සුකරා උසෙජ්ඣ පඤ්ඤාන සාපෙතං. කො නු ඛො ආට්ඨසො ගෙතු සො පච්චයො යෙනායං ආලචි දුබ්භිකං දුලභපිණ්ඩා න සුකරා උසෙජ්ඣ පඤ්ඤාන සාපෙතං”නති. අථ ඛො හෙ භික්ඛු ආයස්මතො මහාකස්සපස්ස එතමෙත්ථං ආරොචෙසුං.

3. අථ ඛො භගවා රුජගහෙ අපාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන ආලචි තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන ආලචි තදචසරි. තනු සුදං භගවා ආලචියං විහරති අග්ගාලවෙ චෙතිසෙ. අථ ඛො ආයස්මා මහා-කස්සපසා යෙන භගවා, තෙනුපසසිකමි. උපසසිකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනො ඛො මහාකස්සපො භගවතො එතමෙත්ථං ආරොචෙසි.

4. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසංඝං සනතිපාතාපෙත්වා ආලචකෙ භික්ඛු පටිපුච්ඡ: “සචං කිර තුමෙහ භික්ඛවෙ සඤ්ඤාපිකායො කුටියො කාරාපෙඨ අස්සාමිකායො අත්තුදෙද්ධිකායො අපපමාණීකායො, තායො න නිට්ඨානං ගච්ඡන්ති. තෙ තුමෙහ යාචනබහුලා විඤ්ඤාතතිබහුලා විහරථ, පුරිසං දෙථ, පුරිසත්ථකරං දෙථ, -පෙ- කිණං දෙථ, මත්තිකං දෙථා”ති. මනුස්සා උපද්දතා යාචනාය, උපද්දතා විඤ්ඤාතතියා භික්ඛු දිස්වා උබ්භිජ්ජන්ති උත්තසන්තිපි පලාඤ්ඤාතපි ගච්ඡන්ති අඤ්ඤාතපි මුඛං කරොන්ති ආරම්භි එකෙත්ති, ගාච්ඡි දිස්වා පලාඤ්ඤාතති භික්ඛු මඤ්ඤාමොතා”ති. “සචං භගවා.”

5. විගරභි මුද්ධො භගවා: “කථං භි තාම තුමෙහ මොඝපුරිසා සඤ්ඤාපිකායො කුටියො කාරාපෙඤ්ඨ අස්සාමිකායො අත්තුදෙද්ධිකායො අපපමාණීකායො, තායො න නිට්ඨානං ගච්ඡන්ති. තෙ තුමෙහ යාචනබහුලා විඤ්ඤාතතිබහුලා විහරස්සථ: පුරිසං දෙථ පුරිසත්ථකරං දෙථ -පෙ- කිණං දෙථ මත්තිකං දෙථා”ති. තෙන මොඝපුරිසා අපපත්තානං වා පසාදය -පෙ- විගරභිත්වා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමන්තෙසි:

“ආවැන්නී, මේ අලවුනුවර පෙර සුභිකා විය. සුලභ පිඩු ආභි විය. පිඩු සිහිමෙන් යැපීම පහසු විය. දැන් වතාහි මේ අලවුනුවර දුර්භිකා ය. දුර්භ පිඩු ආභිතේ ය. පිඩු සිහිමෙන් යැපෙන්නට දුෂකර ය. ආවැන්නී, යම් හෙයකින් මේ අලවුනුවර දුර්භිකා නම්, දුර්භ පිඩු ආභිතේ නම්, පිඩු සිහිමෙන් යැපෙන්නට දුෂකර නම්, එයට හේතු කවරේ ද? ප්‍රත්‍යය කවරේ” ද? යනු යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු මහසුඤ්චෙනෙරුන්ට එ පවත් සැල කලහ.

3. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කැමැති තාක් වැස පිළිවෙලින් සැරි සරා වඩනා සේක්, අලවුනුවරට වැඩි සේක. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අලවුනුවර අඤ්ඤාලව නම් වෛතසයථානයෙහි වැඩ වසන සේක. ඉක්බිති මහසුඤ්චෙනෙරුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එලඹ වැද එකත්පහක ඉදගත්හ. එකත් පසෙක හුන් මහසුඤ්චෙනෙරුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එ පවත් සැල කලහ.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ ප්‍රකරණයෙහි (ප්‍රභාසායෙහි) භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා අලවුනුවැසි මහණුන්ගෙන් මෙසේ විචාල සේක: “සැබෑද, මහණෙනි? තෙපි කරවා දෙන හිමියන් තැනි, පමණ ඉක්ම වූ, තමන් ඉල්ලා ගත් උපකරණ ආභි, තමන් උදෙසා වූ කුටි කරවවු ද? ඒ කුටි නිමාවට නොයෙක් ද? ඒතෙපි “පුරුෂයකු දෙන්න, අත්තමක් දෙන්න, ... කුසතණ දෙන්න, මැරි දෙන්න”යි යැදීම බහුල ව, විතර්ථ බහුල, ව වසවු ද? මනිස්සු යැදීමෙන් මිරිකුනෝ, විතර්ථමෙන් මිරිකුනෝ, මහණුන් දැක උද්වේගයට පැමිණෙත් ද? තැනි ගණිත් ද? පලායෙත් ද? මහ වලනා යෙත් ද? මුහුණු වෙත අතකට පෙරලත් ද? දොර වසත් ද? “මහණහු”යි හඟිමින් දෙනක ද දැක පලායෙත් ද?” “සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස” යි ඒ මහණහු පිළිවදන් දුන්හ.

5. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගැඹුණු සේක: “හිඤ්ඤායෙහි, තෙපි කෙසේ නම් ඉල්ලා ගත් උපකරණ ආභි, කරවා දෙන හිමියන් තැනි, තමන් උදෙසා වූ, පමණ ඉක්ම වූ කුටි කරවවු ද?... ඒ කුටි නිමාවට නොයෙක්. ඒ තෙපි “පුරුෂයකු දෙන්න, අත්තමක් දෙන්න කුස තණ දෙන්න, මැරි දෙන්න”යි යැදීම බහුලව විතර්ථ බහුලව වසවු ද? හිඤ්ඤායෙහි, මෙය නොපහන් වූවන්ගේ පැහැදීම පිණිස ද නොවේ. ... යි ගරහා දැහැමි කතා කොට භික්ෂුන් අමතා මෙසේ වදල සේක:

6. භූතපුබ්බං භීතඛවෙ ඥෙ භාතරො ඉසයො ගඛගං තදිං උපතීසසාය විහරිංසු. අඵ ඛො භීතඛවෙ මණ්ණිකණේයා තාගරුජා ගඛගං තදිං උතතරිචා යෙන කණ්ණිට්ඨො ඉසි තෙනුපසඛකමි උපසඛකමිචා කණ්ණිට්ඨං ඉසිං සතතකඛතතාං භොගෙහි පරිකඛිපිචා උපරි මුඛාති මහතතං එණං කරිචා අට්ඨාසි. අඵ ඛො භීතඛවෙ කණ්ණිට්ඨො ඉසි තසස තාගසස භයා කීසො අහොසි පුබ්බො දුබ්බණේණො උපපණ්ණුපපණ්ණුකජාතො ධමනිසජ්ඣගතො. අද්දසා ඛො භීතඛවෙ ජෙට්ඨො ඉසි කණ්ණිට්ඨං ඉසිං කීසං පුබ්බො දුබ්බණේණං උපපණ්ණුපපණ්ණුකජාතං ධමනිසජ්ඣගතතං, දිසවාත කණ්ණිට්ඨං ඉසිං එතදවොච: “කීසස චං භො කීසො පුබ්බො දුබ්බණේණො උපපණ්ණුපපණ්ණුකජාතො ධමනිසජ්ඣගතො”ති. ඉධ භො මණ්ණිකණේයා තාගරුජා ගඛගං තදිං උතතරිචා යෙනාහං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිචා මං සතතකඛතතාං භොගෙහි පරිකඛිපිචා උපරි මුඛාති මහතතං එණං කරිචා අට්ඨාසි. තසසාහං භො තාගසස භයා මහි කීසො පුබ්බො දුබ්බණේණො උපපණ්ණුපපණ්ණුකජාතො ධමනිසජ්ඣගතො”ති. “ඉච්ඡසි පත චං භො තසස තාගසස අතාගමතනති.” “ඉච්ඡාමහං භො තසස තාගසස අතාගමතනති.” “අපි පත චං භො තසස තාගසස කීඤ්චි පසසසි”ති “පසසාමහං භො මණ්ණිසස කණේයා පිලකිත”නති. “තෙන හි චං භො තං තාගං මණ්ණං යාව, මණ්ණං මෙ භො දෙහි, මණ්ණිතා මෙ අජො”ති.

7. අඵ ඛො භීතඛවෙ මණ්ණිකණේයා තාගරුජා ගඛගං තදිං උතතරිචා යෙන කණ්ණිට්ඨො ඉසි තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිචා එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං ජීතං ඛො භීතඛවෙ මණ්ණිකණේයා තාගරුජාතං කණ්ණිට්ඨො ඉසි එතදවොච: “මණ්ණං මෙ භො දෙහි, මණ්ණිතා මෙ අජො”ති. අඵ ඛො භීතඛවෙ මණ්ණිකණේයා තාගරුජා “හිකඛු මණ්ණං යාවති, හිකඛුසස මණ්ණිතා අජො”ති ඛිපපඤ්ඤාද අගමාසි. දුතියමපි ඛො භීතඛවෙ මණ්ණිකණේයා තාගරුජා ගඛගං තදිං උතතරිචා යෙන කණ්ණිට්ඨො ඉසි තෙනුපසඛකමි. අද්දසා ඛො භීතඛවෙ කණ්ණිට්ඨො ඉසි මණ්ණිකණේයා තාගරුජාතං දුරතොච අාගච්ඡනතං දිසවාත මණ්ණිකණේයා තාගරුජාතං එතදවොච: “මණ්ණං මෙ භො දෙහි, මණ්ණිතා මෙ අජො”ති. අඵ ඛො භීතඛවෙ මණ්ණිකණේයා තාගරුජා “හිකඛු මණ්ණං යාවති, හිකඛුසස මණ්ණිතා අජො”ති තතොච පටිචිචතති. තතියමපි ඛො භීතඛවෙ මණ්ණිකණේයා තාගරුජා ගඛගං තදිං උතතරිචා. අද්දසා ඛො භීතඛවෙ කණ්ණිට්ඨො ඉසි මණ්ණිකණේයා තාගරුජාතං ගඛගං තදිං උතතරිචා. දිසවාත මණ්ණිකණේයා තාගරුජාතං එතදවොච: “මණ්ණං මෙ භො දෙහි, මණ්ණිතා මෙ අජො”ති. අඵ ඛො භීතඛවෙ මණ්ණිකණේයා තාගරුජා කණ්ණිට්ඨං ඉසිං ගාථාහි අජකිභාසි:

“මමනනපාතං විපුලං උලාරං උපපජ්ඡතිමසස මණ්ණිසස හෙකු,
තං තෙ ත දසසං අතියාවකො’සි ත වාපි තෙ අසසමමාගමිසසං.

සුසු යථා සකඛරඛොතපාණි තාසෙසි මං සෙලං යාවමානො,
තං තෙ ත දසසං අතියාවකො’සි ත වාපි තෙ අසසමමාගමිසස”නති,

6. මහණෙනි, පෙරවූවක් කියමි. දෙබෑ තවුල් කෙනෙක් ගංගා තදිය ආසුරා කොට වුසුහ. මහණෙනි, එකල්හි මණිකණ්ඩු තම තාරජ ගංගාතදිය පිතා කණිටු තවුසා වෙත එළඹියේ ය. එළඹ සත් වටක් ඕහු දරණවැලින් වෙලා හිස මතුයෙහි මහත් සේ පෙණය කොට සිටියේ ය. මහණෙනි, එකල්හි කණිටු තවුල් තෙම ඒ තාරජුව නියෙන් වැහැරුනේ, රුක්ක වූයේ, විවණ් වූයේ, හටගත් පඬු පැහැ ඇත්තේ, තහර පතුල සිරුර ඇත්තේ විය. මහණෙනි, දෙවු තවුල් තෙම වැහැරුනු රුක්කවූ විවර්ණවූ හටගත් පඬු පැහැති තහර පතුල සිරුර ඇති කණිටු තවුසා දිවි. දැක ඔහුට “පිත්වත, තෝ කවර හෙයින් වැහැරුනෙහි ද? රුක්කවූයෙහි ද? විවණ් වූයෙහි ද? හටගත් පඬු පැහැත්තෙහි ද? තහරවැල් පතුල සිරුර ඇත්තෙහි”ද? යි කී ය. “පිත්වත, මෙහි මණිකණ්ඩු තාරජ ගහනිය පිතිතා මා කරා අවුත් සත් යලක් මා දරණවැලින් වෙලා හිස මතුයෙහි මහත් සේ පෙණය කොට සිටියේ ය. පිත්වත, මම ඒ තයාට නියෙන් වැහැරුනෙමි, රුක්ක වූයෙමි, විවණ් වූයෙමි, හටගත් පඬු පැහැ ඇත්තෙමි, තහර පතුල සිරුර ඇත්තෙමි වෙමි” යි හෙතෙම කීය. “පිත්වත, තෝ ඒ තාරජුගේ තොර්ම කැමැත්තෙහි ද?” යි දෙවු තවුල් පුළුවන. “පිත්වත, මම ඒ තාරජුගේ තොර්ම කැමැත්තෙමි” යි කණිටු තවුල් කීය. “පිත්වත, තෝ ඒ තාරජුගේ කිසිවක් දක්තෙහි ද?” යි දෙවු තවුල් පුළුවන. “පිත්වත, හෙලෙහි පලත් මිණක් දකිමි” යි කණිටු තවුල් කීය. “එසේ තම පිත්වත, “මට මිණ දෙව, මිණෙන් මට වැඩෙක් ඇතැ” යි තාරජුගෙන් මිණ ඉල්ලව” යි හෙ තෙම කීය.

මහණෙනි, ඉක්බිති මණිකණ්ඩු තාරජ ගංගාතදිය පිතා කණිටු තවුසා වෙත එළඹ එක් පසෙක සිටියේ ය. එක් පසෙක සිටි තාරජුව කණිටු තවුල්තෙම “පිත්වත, මට මිණ දෙව. මිණෙන් මට වැඩෙක් ඇතැ” යි කීය. මහණෙනි, එවිට මණිකණ්ඩු තාරජ “මහණ මිණ ඉල්ලයි. මහණහට මිණෙන් වැඩෙක් ඇතැ” යි යුහු ව පලා ගියේ ය. දෙවනු ද මණිකණ්ඩු තාරජ ගහිතා තදිය පිතා කණිටු තවුසා වෙත එළඹියේ ය. කණිටු තවුල් තෙම මණිකණ්ඩු තාරජු ආදා එත්තනු දැක “පිත්වත, මට මිණ දෙව. මිණෙන් මට වැඩ ඇතැ” යි කීය. මහණෙනි “එකල්හි මණිකණ්ඩු තාරජ “මහණ මිණ ඉල්ල යි. මහණහට මිණෙන් වැඩෙක් ඇතැ” යි එපමණින් ම පෙරලා ගියේ ය. තෙවනු ද මහණෙනි, කණිටු තවුල් තෙමේ ගහිතා තදිය පිතිතා එත මණිකණ්ඩු තාරජු දුටුයේ ය. දැක ඔහුට “පිත්වත, මට මිණ දෙව. මිණෙන් මට වැඩ ඇතැ” යි කීයේය. මහණෙනි, එකල්හි මණිකණ්ඩු තාරජ තෙමේ කණිටු තවුසාට දෙගයෙකින් මෙසේ කීය.

“මේ මිණ නිසා මට බොහෝ වූ ප්‍රණීත ආහාරපාන උපදී. එය ඕබට නො දෙන්නෙමි. තෙපි පුතපුතා යදනනු ය. තොප අසපුවට ද නො එන්නෙමි.

වූවහත් තබන ලද කඩුවක් ගත් ඇතැහි තරුණයකු මෙන් තෙපි මිණ ඉල්ලමින් මා නැති ගන්වනු. එය තොපට නො දෙන්නෙමි. තෙපි පුත පුතා යදනනු ය. තොප අසපුවට ද නො එන්නෙමි”

8. අප බොහෝ භික්ෂුවල මණිකණේයා නාගරාජා “භික්ෂු මණි. යාවති භික්ෂුසු මණිනා අපො”ති පකකාමි. තද පකකනොනා පකකනොනාව¹ අහොසි, න පුත පව්වාගඤ්ඤි. අප බොහෝ භික්ෂුවල කණිට්ටො, ඉසි තසු නාගසු දසුනීයසු අදසුනෙන භියොසොමනතාය කියො අහොසි උබො දුබ්බණේණා උපපණ්ඩුපණ්ඩුකපානො ධම්මිසජ්ඣනගනො. අදදසා බොහෝ භික්ෂුවල ජෙට්ටො, ඉසි කණිට්ටො, ඉසි. භියොසොමනතාය කියො උබො දුබ්බණේණා උපපණ්ඩුපණ්ඩුකපානො ධම්මිසජ්ඣනගනො. දිසවාන කණිට්ටො ඉසි. එතදවොච: “කියසු කිං හො භියොසොමනතාය කියො උබො දුබ්බණේණා උපපණ්ඩුපණ්ඩුකපානො ධම්මිසජ්ඣනගනො”ති. තසුහං හො නාගසු දසුනීයසු අදසුනෙන. භියොසොමනතාය කියො උබො දුබ්බණේණා උපපණ්ඩුපණ්ඩුකපානො ධම්මිසජ්ඣනගනො”ති. අප බොහෝ භික්ෂුවල ජෙට්ටො, ඉසි කණිට්ටො, ඉසි ගාථාය අජ්ඣාභාසි:-

“ත තං යාවෙ යසු පියං ජිහිංසෙ² දෙසො³ හොති අභියාවතාය,
තාහො මණිං යාවිතො බ්‍රාහ්මණෙන අදසුනඤ්ඤව තදජ්ඣගමාති.

තෙසං හි නාම භික්ෂුවල තිර්ච්ඡානගතානං පාණානං අමනාපා භවිසුති යාවතා අමනාපා විඤ්ඤති. කිම්බග⁴ පන මනුසුභුතානං.”

9. භුතපුබ්බං භික්ෂුවල අඤ්ඤතරො භික්ෂු හිමවනතපසො විහරති අඤ්ඤභරසමිං වතසණෙඛි. තසු බොහෝ පන භික්ෂුවල වතසණෙඛියු අවිදුරෙ මහනතං නිනනං පලලො. අප බොහෝ භික්ෂුවල මහාසකුණසඛෙසා තසමිං පලලො දිවසං ගොචරං වරිච්ඡා සායං තං වතසණෙඛිං වාසාය උපගච්ඡති. අප බොහෝ භික්ෂුවල සො භික්ෂු තසු සකුණසඛෙසු සද්දෙන උබ්බාලොහා යෙනාහං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිච්ඡා මං අභිවාදෙච්ඡා එකමනනං නිසීදි. එකමනනං නිසිනනං බොහෝ අහං භික්ෂුවල තං භික්ෂු එතදවොච “කච්චි භික්ෂු ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චි අප්පකිලමථෙන අධානං ආගතො, කුඤ්ඤො ච කිං භික්ෂු ආගච්ඡසී”ති. “ඛමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා, අප්පකිල-මථෙන වාහං භනෙන අධානං ආගතො. අප්චි භනෙන හිමවනතපසො මහාවතසණෙඛියා. තසු බොහෝ පන භනෙන වතසණෙඛියු අවිදුරෙ මහනතං නිනනං පලලො. අප බොහෝ භනෙන මහාසකුණසඛෙසා තසමිං පලලො දිවසං ගොචරං වරිච්ඡා සායං තං වතසණෙඛිං වාසාය උපගච්ඡති. තෙහො අහං භගවා ආගච්ඡාමි තසු සකුණසඛෙසු සද්දෙන උබ්බාලොහා”ති. “ඉච්ඡසි පන කිං භික්ෂු තසු සකුණසඛෙසු අතාගමන”නති. “ඉච්ඡාමහං භගවා තසු සකුණසඛෙසු අතාගමන”නති. “තෙන හි කිං භික්ෂු තද්ධං ගතච්ඡා තං වතසණෙඛිං අජෙඤ්ඤාගතෙච්ඡා රතනීයා පඨමං යාමං තිකකතනුං සද්දමනුසුභාවෙහි: “සුඤ්ඤානු මෙ භොනොනා සකුණා, යාවතිකා ඉමසමිං වතසණෙඛි වාසං උපගතා පනෙනත මෙ අපො, එකෙකං මෙ භොනොනා පනතං දදනතු”ති. රතනීයා මජ්ඣමං යාමං -පෙ- රතනීයා පච්ඡමං යාමං තිකකතනුං සද්දමනුසුභාවෙහි: “සුඤ්ඤානු මෙ භොනොනා සකුණා යාවතිකා ඉමසමිං වතසණෙඛි වාසං උපගතා, පනෙනත මෙ අපො, එකෙකං මෙ භොනොනා පනතං දදනතු”ති.

1. තථා පකකනොනාව, මජ්ඣ. තද පකකනොනාව සිමු. 2. ජිහිංසෙ, මජ්ඣ. 3. දිදෙසො, මජ්ඣ. දෙසො ව., සා. 4. කිම්බග, මජ්ඣ.

8. මහණෙනි, ඉක්බිති මඟ්කණ්ඨ නාරජ තෙම “මහණ මිණ ඉල්ලයි. මහණහට මිණෙන් වැඩෙක් ඇතැ”යි නික්ම ගියේ ය. එද නික්ම ගියේ ගියේ ම විය. පෙරලා නො ආයේ ය. මහණෙනි, ඉක්බිති කණ්ඨු හවුස් තෙම දකුම්කපු ඒ නාරජු නොදුක්මෙන් බෙහෙවින් වැහැරුනේ රුක්ඝවුසේ විවණ් වුයේ හටගත් පඬුපැහැ ඇත්තේ නහර ඉල්පි ගිය සිරුර ඇත්තේ විය. මහණෙනි, දෙවු තවුස් තෙම බෙහෙවින් වැහැරුණු රුක්ඝ වු විවර්ණ වු හටගත් පඬු පැහැති කණ්ඨු තවුසා දිටි. දුක ඔහුට, “පින්වත, තෝ කවර හෙයින් වැරැහෙහි, රුක්ඝ වුයෙහි, විවණ් වුයෙහි, හටගත් පඬු පැහැ ඇත්තෙහි, නහරවැල් පෙනෙන සිරුර ඇත්තෙහි දැ?”යි ඇසී ය. “පින්වත, දකුම්කපු ඒ නා රජු නො දුක්මෙන් බෙහෙවින් වැරැහෙමි, රුක්ඝ වුයෙමි, පඬුපැහැති වුයෙමි, නහර ඉල්පුනු සිරුර ඇතියෙමි වෙමි”යි කී ය. මහණෙනි, ඉක්බිති දෙවු තවුස් තෙම කණ්ඨු තවුසාට ගයෙකින් මෙසේ කී ය:

“යමක්හට යමක් ප්‍රිය සී දන්නේ තම, එය නො ඉල්ලන්නේ ය. පුත පුතා ඉල්ලීමෙන් දෝමස (අප්‍රිය) වෙයි. බමුණා විසින් මිණ ඉල්ලනු ලැබු නා තෙ ම ඔහුගේ අදහ්තයටම ගියේ ය.”

මහණෙනි, ඒ තිරිසන්ගිය සත්තට පවා ඉල්ලීම, විනවීම අමනාප විය. මිනිස් වුවහට කියනු කිම?

9. මහණෙනි, පෙර එක්තරු මහණෙක් හිමිවත් පියසෙහි එක්තරු චත-ලාභාබෙක වෙසෙයි. මහණෙනි, ඒ වතලාභාබට නොදුරෙහි ගැඹුරු මහ-විලෙක් ඇත. මහණෙනි, එකලා පක්‍ෂිසමූහයෙක් ඒ විලෙහි දහවල් ගොදුරු කා සවස ලගිනු පිණිස ඒ වතලාභාබට පැමිණෙයි. මහණෙනි, ඉක්බිති ඒ මහණ තෙම ඒ පක්‍ෂි සමූහයාගේ හඬින් පෙළුනේ මා වෙත එලැඹියේ ය. එලැඹි මා වැද එකත්පස්ව හුන්නේ ය. මහණෙනි, එකත්පස් ව හුන් ඒ මහණහට “කිම, මහණ, ඉවැසිය හැකි ද? කිම? යැපිය හැකි ද? කිම? නිදුකින් අදන්මහ ආහි ද? මහණ තෝ කොහි සිට එයි දැ?” යි කිමි. එවිට ඒ මහණ මෙය කී ය: “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවැසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. වහන්ස, මම නිදුකින් අදන්මහ ආයෙමි ද වෙමි. වහන්ස, හිමවු පියසෙහි මහ වතලාභාබෙක් වෙයි. එය නොදුරෙහි ගැඹුරු මහවිලෙක් වෙයි. වැලිදු වහන්ස, මහත් පක්‍ෂිසමූහයෙක් ඒ විලෙහි දහවල් ගොදුරු කා සවස ලගින්නට ඒ වතලාභාබට පැමිණෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම එහි සිට එමි. ඒ පක්‍ෂිසමූහයාගේ හඬින් පෙළුනෙමි වෙමි.” “මහණ, තෝ ඒ පක්‍ෂිසමූහයාගේ නොපැමිණීම කැමැත්තෙහි දැ?” යි මම ඇසිමි. “එසේය, වහන්ස, මම ඒ පක්‍ෂිසමූහයාගේ නොපැමිණීම රිසියෙමි” යි ඒ මහණ කී ය. එවිට “මහණ, එසේ වී තමි, තෝ එහි ගොස් ඒ වතලාභාබට වැද, ‘යම් පමණ පක්‍ෂිහු මේ වතලාභාබෙහි විසීමට පැමිණියාහු ද, ඒ පින්වත් පක්‍ෂිහු මගේ වචනය අසත්වා. පියාපතින් මට වැඩ ඇත. පින්වත්හු මට එකී එකී පියාපත දෙත්වා” යි පෙරයමිහි තෙවරක් හඬ භා කියව. රෑ මැදි යමිහි ද, පැහුළු යමිහි ද එසේ ම තෙවර තෙවර හඬ භා කියව” යි කිමි.

10. අඵ බො භික්ඛවෙ සො භික්ඛු තඤ්ඤා ගන්තො වං වතසණ්ඨං අර්ඤ්ඤා- ගභෙඤ්ඤා රත්තියා පඨමං යාමං තික්ඛන්තං සද්දමනුස්සාවෙසි: “සුඤ්ඤානු මෙ භොනෙතො සකුණො යාවතිකා ඉමෙසමිං වතසණ්ඨො වාසං උපගතො, පනෙතන මෙ අර්ඤ්ඤා, එකෙකං මෙ භොනෙතො පනතං දදන්තා”ති. රත්තියා මජ්ඣමං යාමං -පෙ- රත්තියා පච්චිමං යාමං තික්ඛන්තං සද්දමනුස්සාවෙසි: “සුඤ්ඤානු මෙ භොනෙතො සකුණො යාවතිකා ඉමෙසමිං වතසණ්ඨො වාසං උපගතො, පනෙතන මෙ අර්ඤ්ඤා, එකෙකං මෙ භොනෙතො පනතං දදන්තා”ති. අඵ බො භික්ඛවෙ සො සකුණසංඝො භික්ඛු පනතං යාවති, භික්ඛුස්ස පනෙතන අර්ඤ්ඤා”ති. තඤ්ඤා වතසණ්ඨො පකකාමි. තද්ද පකකනෙතො පකකනෙතොව අගොසි. ත පුත පච්චාගඤ්ඤා. තෙසං හි තාම භික්ඛවෙ තීරච්ඡාගතොතං පාණාතං අමනාපා භවිස්සති යාවතා අමනාපා විඤ්ඤන්ති, කිමඛන පත මනුස්සභුතානං.

11. භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ රට්ඨපාලස්ස කුලපුත්තස්ස පිතා රට්ඨපාලං කුලපුත්තං ගාථාය අර්ඤ්ඤාමි:

“අපාහං තෙ ත ජාතාමි රට්ඨපාල ඛුජ්ජකා,
 තෙ මං සඛගමම යාවන්ති කසමා මං ත්වං ත යාවසීති.
 යාවකො අපට්ඨො ගොති යාවං අදදමපට්ඨො,
 තසමාහං තං ත යාවාමි මා මෙ විද්දෙසතා¹ අඤ්ඤා”ති.

12. සො හි තාම භික්ඛවෙ රට්ඨපාලො කුලපුත්තො සකං පිතරං එවං වකඛති කිමඛන පත ජනො ජනං ගිහීනං හි භික්ඛවෙ දුස්සංභරුති භොගාති සංභතාති² දුරනුරුක්ඛියාති. තඤ්ඤා තාම කුමොතො මොසපුරිසා එවං දුස්සංභරෙසු භොගෙසු සංභතෙසු³ දුරනුරුක්ඛියෙසු යාවතඛත්තො විඤ්ඤන්තිඛත්තො විභරිස්සාථ: “පුරිසං දෙථ, පුරිසඤ්ඤා දෙථ, ගොණං දෙථ, සකචං දෙථ, වාසිං දෙථ: එරසුං⁴ දෙථ, කුඤ්ඤා දෙථ, කුඤ්ඤා දෙථ, නිබ්බාදනං දෙථ, වලලිං දෙථ, වෙථං දෙථ මුඤ්ඤා දෙථ, බබ්බජං දෙථ, තිණං දෙථ, මන්තිකං දෙථ”ති. තෙන මොසපුරිසා අපපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්සාථ:”

“සඤ්ඤාමිකාය පන ගික්ඛන්තා කුටිං කාරයමානොන අස්සාමිකං අනකුඤ්ඤාසං පමාණිකා කාරෙතඛනා. තඤ්ඤා පමාණං: දීඝසො දවාදස- විදපට්ඨො සුභගවිදපට්ඨො තිරිසං සප්පනනනා, ගික්ඛු අභිනොනඛනා වඤ්ඤාදෙසනාය. තෙති ගික්ඛුති වඤ්ඤාදෙසනඛනං අනාරමනං සපට්ඨකමනං. සාරමෙග වෙ ගික්ඛු වඤ්ඤාමි. අපට්ඨකමනො සඤ්ඤාමිකාය කුටිං කාරෙය්ස ගික්ඛු වා අනභිනොය වඤ්ඤාදෙසනාය පමාණං වා අභිකසාමෙය්ස සංඝාදිසෙසො”ති.

13. සඤ්ඤාමිකා තාම: සයං යාවන්තා පුරිසමි පුරිසඤ්ඤාමි ගොණමි සකචමි වාසිමි එරසුමි කුඤ්ඤාමි කුඤ්ඤාමි නිබ්බාදනමි වලලිමි වෙථමි මුඤ්ඤාමි බබ්බජමි තිණමි මන්තිකමි.

කුටිතාම: උලලිතො වා ගොති අවලලිතො වා උලලිතොවලලිතො වා.
 කාරයමානොනාති කාරෙතොන වා කාරපෙතොන වා.

1. විදෙසනා. ම.ජ.සං. සි.මු. 2. සංඝාතමි. සි.මු. 3. සංභතපුරි. සි.මු.
 4. පරසු. ම.ජ.සං. සි.මු.

10. මහණෙනි, ඉක්බිති ඒ මහණ තෙම එහි ගොස් ඒ වනලාභාබ වැද රු පෙරයමිති 'යම් පමණ පක්ෂිනු මේ වනලාභාබෙහි වාසයට පාමිණියානු ද, ඒ පින්වත් පක්ෂිනු මගේ වචනය අසත්වා. පියාපතින් මට වැඩ ඇත. පින්වත්නු මට එකි එකි පියාපත දෙත්වා'යි රු පෙරයමිති ද... මැද යමිති ද ... පාසුළු යමිති ද තුන්යලක් හඬනා කී ය. මහණෙනි, එකල්හි ඒ පක්ෂිසමුහයා "මහණ තෙම පියාපත් ඉල්ලයි. මහණනට පියාපතින් වැඩ ඇතැ" යි ඒ වනලාභාබෙන් තික්ඛුනේ ය. එදු හියේ හියේ ම ය. පෙරලා නො ආයේ ය. මහණෙනි, ඒ තිරිසත්හිය සත්තට පවා ඉල්ලීම අප්‍රිය විය. විතථම අප්‍රිය විය. මිනිස්චුවතට කියනු ම කීම?

11. මහණෙනි, පෙර රට්ඨපාල කුලපුත්‍රයේ පියා රට්ඨපාල කුලපුත්‍රට-

"රට්ඨපාලය, බොහෝ දෙනා මා වෙත එළඹ මා යදකුදු මම ඔවුන් නො දනිමි. කවර හෙයින් තෝ මා නො අයදනෙහි ද?"යි හයෙකින් කී ය.

"ඉල්ලන නැතැත්තේ අප්‍රිය වෙයි. ඉල්ලූ දු නො දෙන නැතැත්තේ ද අප්‍රිය වෙයි. එහෙයින් "මා කෙරෙහි අප්‍රිය භාවයෙක් නො වේ වා"යි මම ඔබ නො යදිමි" යි රට්ඨපාල කුලපුත්‍ර කී ය.

12. මහණෙනි, ඒ රට්ඨපාල කුලපුත්‍ර පවා සිය පියාට මෙසේ කියයි. බාහිර ජනයාට කියනුම කළුරේ ද? මහණෙනි, ගිහියන් විසින් හෝග රැස් කටයුතු යි, රැස් කරන ලද හෝග දුකසේ රැක්ක යුතු. හිස් පුරුෂයෙහි, මෙසේ දුකසේ රැස් කළ යුතු, දුකසේ රැක්ක යුතු ඒ හෝග විෂයයෙහි තෙපි "පුරුෂයකු දෙත්ත, අත්තමක් දෙත්ත, ගොණකු දෙත්ත, ගැලක් දෙත්ත, වෑයක් දෙත්ත, පොරොවක් දෙත්ත, කෙවේරියක් දෙත්ත, උදුල්ලක් දෙත්ත, නියතක් දෙත්ත, වැලක් දෙත්ත, හුණගසක් දෙත්ත, මුදුනණ දෙත්ත, බඳුන් තණ දෙත්ත. කුසතණ දෙත්ත, මැටි දෙත්තැ"යි යැදුම් බහුලව, විතථම බහුලව වසවු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය නො පහත් චූවත්තේ පාහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

"තමා ඉල්ලාගත් උපකරණයෙන්, කරවා දෙන ශිෂියකු නැති, තමා උදෙසා වූ කිලියක් කරවන මහණහු විසින් පමණින් සුන් කිලියක් කරවිය යුතු. එහි මේ ප්‍රමාණයි. දිගින් සුගත් වියහින් දොළොස් වියහෙක්. පුළුල අතර සත් වියහෙකි. කුටි බිම දෙසනු පිණිස හිසකුහු කැඳවිය යුත්තාහ. ඒ හිසකුත් විසින් උවදුරු රහිත වූ උපචාර සහිත වූ කුටිවාසනාව දෙසිය යුතු, ඉදින් මහණතෙම උවදුරු සහිත වූ උපචාර රහිත වාසනායෙහි ඉල්ලා ගත් උපකරණයෙන් කිලියක් කරවන්නේ නම්, කුටිවාසනාව දෙසීම පිණිස හිසකුත් හෝ නො කැඳවන්නේ නම් පමණ හෝ ඉක්මවන්නේ නම්, සභවෙසෙස්ආවෑත් වේ."

13. සකුසුච්චිකා තමා: පුරුෂයකු ද අත්තමක් ද ගොණකු ද ගැලක් ද වෑයක් ද පොරොවක් ද කෙවේරියක් ද උදුල්ලක් ද නියතක් ද වැල් ද හුණගසක් ද මුදුනණ ද බඳුන් තණ ද කුසතණ ද මැටි ද තමා ම ඉල්ලා ගෙණ ය.

කුටි තමා: ඇතුළත අලෙවු දුන් හෝ පිටත අලෙවු දුන් හෝ ඇතුළත පිටත දෙකෙහි ම අලෙවු දුන් හෝ කිලිය වෙයි.

කාරයමානෙති යනු කරණ හෝ කරවන.

අසාමිකතානි න අසොද්ද කොච්චි සාමිකො හොති ඉතථි වා පුරිසො වා ගහටොයා වා පබ්බජිතො වා

අනතුදොදසනානි අතතතො අජාය.

පමාණිකා කාරෙභබ්බා භක්ඛිදං පමාණං: දීඝඝො දවාදස විදජ්චිඝො සුභභවිදජ්චියා ති බාතිරිමෙන මාතෙත.

තිවිසං සභභාගාගන් ති අබ්බනතරිමෙන මාතෙත.

භික්ඛු අභිනොභබ්බා චක්ඛු දෙසනායාති-තෙන කුටිකාරකෙන භික්ඛුතා කුටිචජ්චිං සොධෙච්චා සමසං උපසඞ්ඛමිච්චා එකංඝං උත්තරුසඞ්ඛං කරිච්චා බුඛ්ඪාතං භික්ඛුතං පාදෙ චජ්චිචා උත්තකුටිකං නිසීදිච්චා අඤ්ඤාචිං පග්ගහෙච්චා එවමෙස වචනීඝො: “අභං භනෙත සඤ්ඤාචිකාය කුටිං කතතුකාමො අසාමිකං අතතුදොදසං. සොහං භනෙත සමසං කුටිචජ්චි ඔලොකනං යාචාමි” ති. දුතීඤ්චි යාචිතබ්බො. තතීඤ්චි යාචිතබ්බො. සචෙ සබ්බො සබ්බො උසසභති කුටිචජ්චිං ඔලොකෙතුං, සබ්බෙත සබ්බෙත ඔලොකෙතබ්බං. තො චෙ සබ්බො සබ්බො උසසභති කුටිචජ්චිං ඔලොකෙතුං, තෙ තජ්චි ගොනානි භික්ඛු වෘතතා පටිබලා සාරථං අභාරථං සපරිකකමිතං අපරිකකමිතං ජාතීතුං, තෙ යාචිච්චා සමමනනිතබ්බො. එවඤ්චි පත භික්ඛවෙ සමමනනිතබ්බො. වෘතතෙත භික්ඛුතා පටිබලෙත සබ්බො ඤ්ඤපෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤා චෙ භනෙත සබ්බො අයං ඉජ්චනාමො භික්ඛු සඤ්ඤාචිකාය කුටිං කතතුකාමො අසාමිකං අතතුදොදසං, සො සමසං කුටිචජ්චි-ඔලොකනං යාචති. ඤ්චි සමසස පතකකලං, සබ්බො ඉජ්චනාමඤ්චි ඉජ්චනාමඤ්චි භික්ඛු සමමනනාය ඉජ්චනාමෙස භික්ඛුතො කුටිචජ්චිං ඔලොකෙතුං. එසා ඤ්චති.

සුඤ්ඤා චෙ භනෙත සබ්බො. අයං ඉජ්චනාමො භික්ඛු සඤ්ඤාචිකාය කුටිං කතතුකාමො අසාමිකං අතතුදොදසං, සො සමසං කුටිචජ්චිඔලොකනං යාචති, සබ්බො ඉජ්චනාමඤ්චි ඉජ්චනාමඤ්චි භික්ඛු සමමනනානි ඉජ්චනා-මෙස භික්ඛුතො කුටිචජ්චිං ඔලොකෙතුං, යසායසමතො බමති ඉජ්චනාමෙස ව ඉජ්චනාමෙස ව භික්ඛුතං සමමති¹ ඉජ්චනාමෙස භික්ඛුතො කුටිචජ්චිං ඔලොකෙතුං. සො තුඤ්ඤාය. යසා තකබමති, සො භාඤ්ඤාය.

සමමතා සබ්බෙත ඉජ්චනාමො ව ඉජ්චනාමො ව භික්ඛු ඉජ්චනාමෙස භික්ඛුතො කුටිචජ්චිං ඔලොකෙතුං. බමති සමසස. තසවා තුඤ්ඤා. එවමෙනං ධාරයාමි” ති.

1. සමමති. මජ්ඣ.

අසාමිකයා යනු: අත්තිසි හිමියෙක්, යන්ත්‍රයක් හෝ පුරාණයෙක් හෝ හාභාවියෙක් හෝ පාවිදිකෙක් හෝ නොවෙයි.

අනතුරුදෙසා යනු: තමා උදෙසා.

පමාණිකා කාරණබ්බා භග්වදං පමාණං දිග්ගසා දවාදස විදප්ඵියො සුභභවිදප්ඵියා යනු: ප්‍රමාණික ව කටයුතුය යන මෙහි ප්‍රමාණය නම් බිහි බිත්ති සිට මැනීමෙන් සුභත් විශතීන් දෙළොස් විශතෙකි.

නිවිසං සපානනානං යනු: ඇතුළත බිත්ති සිට මැනීමෙන් සරස විශත් සතෙකි.

හිසඤ්ඤා අභිනොභබ්බා චක්ඛුදෙසනාය යනු: ඒ කුටිය කරණ මහණහු විසින් කුටිවාසනාව ගුඛ කොට සබ්බසා වෙත එළඹ උතුරාසභ එකක් කොට මහලු හිසඤ්ඤා පා වැද උළුල්ලෙන් හිද ඇදීලී බැඳ මෙහෙයින් කිය යුතු වන්නේ ය. 'වහන්ස, මම කරවා දෙන හිමියකු තැනි තමා උදෙසා වූ කිසිවක් කරණු කැමැත්තෙහි. වහන්ස, ඒ මම කුටිවාසනාව බැලීමට සබ්බසා යදිමි'යි. දෙවතවට ද යැදිය යුතු. තෙවතවට ද යැදිය යුතු. ඉදින් සියලු සබ්බ තෙමේ කුටිවාසනාව බැලීමට රූපි කෙරේ නම් හාම සබ්බසා විසින් බැලිය යුතු ය. ඉදින් හාම සබ්බ තෙමේ කුටිවාසනාව බලන්නට උත්සාහ-වත් නොවේ නම් එහි යම් හිසඤ්ඤා කෙතෙක් සොපථව අනුපථව බව, සඋපචාර අනුපචාර බව දැනගන්නට වෘත්ත වූවාහු ප්‍රතිබල වූවාහු වෙත් ද, ඒ හිසඤ්ඤා අයාද සමමත කළ යුත්තාහ. මහණෙනි, මෙහෙයින් සමමත කළ යුතු. වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණකහු විසින් සබ්බ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:

“වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා: මේ මෙතම ඇති මහණ තෙමේ කරවා දෙන හිමියකු තැනි තමා උදෙසා වූ කුටියක් තමා ම ඉල්ලාගත් උපකරණයෙන් කරණු කැමැති වෙයි. හෙතෙම කුටිවාසනාව බැලීමට සබ්බසා යදී. ඉදින් සබ්බසාට පාමිණිකල් ඇත් නම් සබ්බ තෙමේ මෙතම මහණහුගේ කුටිවාසනාව බැලීමට මෙතම වූ ද මෙතම වූ ද හිසඤ්ඤා සමමත කරන්නේ ය. තෙල ඤාතනි ය යි.

වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා: මේ මෙතම ඇති මහණ තෙමේ කරවා දෙන හිමියකු තැනි තමා උදෙසා වූ කුටියක් තමා ම ඉල්ලාගත් උපකරණයෙන් කරණු කැමැති වෙයි. හෙතෙම කුටිවාසනාව බැලීමට සබ්බසා යදී. සබ්බ තෙමේ මෙතම මහණහුගේ කුටිවාසනාව බලන්නට මෙතම වූ ද, මෙතම වූ ද හිසඤ්ඤා සමමත කෙරෙයි. මෙතම මහණහුගේ කුටිවාසනාව බලන්නට මෙතම වූ ද මෙතම වූ ද හිසඤ්ඤාගේ සමමතිය යම් ආයුසමනක්හට රූපි වේ නම් හේ තුණ්ණිකුත වන්නේ ය. යමක්හට රූපි නොවේ නම් හෙතෙම කියන්නේ ය.

සබ්බසා විසින් මෙතම මහණහුගේ කුටිවාසනාව බලන්නට මෙතම වූ ද මෙතම වූ ද හිසඤ්ඤා සමමතයක. සබ්බසාට රූපි වෙයි. එහෙයින් මේ තුණ්ණිමා, වෘ යි. මෙසේ තෙල තුණ්ණිමා, වෘ යි. බරමි”යි.

තෙහි සමමතෙහි භික්ෂුහි තස් ගන්තො කුට්ඨජ්ඣි මලොකෙනබ්බං සාරම්භං අතාරම්භං, සපරික්කමනං අපරික්කමනං ජාතිතබ්බං. සවෙ සාරම්භං භොති අපරික්කමනං, මා ඉධ කර්ථි වන්තබ්බො. සවෙ අතාරම්භං භොති සපරික්කමනං සමසංසං ආරොවෙනබ්බං. අතාරම්භං සපරික්කමනන්ති. තෙන කුටිකාරකෙන භික්ෂුතා සමසං උපසමිකමිත්වා එකංසං උත්තරසමිතං කර්ථො බුද්ධිතං භික්ෂුතං පාදෙ වජ්ඣිතො උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අසුප්පිං පග්ගහෙත්වා එවමෙස වචනීයො: “අහං භනෙන සඤ්ඤවිකාය කුටිං කත්තුකාමො අසංසම්කං අත්තුද්දෙසං, සොහං භනෙන සමසං කුට්ඨජ්ඣිදෙසනං යාවාමි”ති. දුතියමපි යාවිතබ්බො. තතියමපි යාවිතබ්බො. ව්‍යතෙනන භික්ෂුතා පට්ඨලෙන සමෙසං ඤාපෙනබ්බො:

“සුඤ්ඤානු මෙ භනෙන සමෙසං අයං ඉත්ථන්තාමො භික්ෂු සඤ්ඤවිකාය කුටිං කත්තුකාමො අසංසම්කං අත්තුද්දෙසං, සො සමසං කුට්ඨජ්ඣිදෙසනං යාවති. යදි සමසංසං පත්තකලං සමෙසං ඉත්ථන්තාමෙසං භික්ෂුතො කුට්ඨජ්ඣිදෙසෙය්‍ය. එසං ඤාතති.

සුඤ්ඤානු මෙ භනෙන සමෙසං අයං ඉත්ථන්තාමො භික්ෂු සඤ්ඤවිකාය කුටිං කත්තුකාමො අසංසම්කං අත්තුද්දෙසං, සො සමසං කුට්ඨජ්ඣිදෙසනං යාවති, සමෙසං ඉත්ථන්තාමෙසං භික්ෂුතො කුට්ඨජ්ඣිදෙසෙති, යසංසංසංසවතො බමති ඉත්ථන්තාමෙසං භික්ෂුතො කුට්ඨජ්ඣිදෙසනං සො තුඤ්ඤාය්‍ය, යසංසං සත්තමති සො භාසෙය්‍ය.

දෙසිතං සමෙසන ඉත්ථන්තාමෙසං භික්ෂුතො කුට්ඨජ්ඣි. බමති සමසංසං, තස්මා භුණති. එවමෙනං ධාරයාමි”ති.

සාරමභං තාම: කිපිලුලිකානං වා ආසයො නොති. උපවිකානං වා ආසයො භොති. උද්දරනං වා ආසයො භොති. අභීතං වා ආසයො භොති. විච්ඡිකානං වා ආසයො නොති. සතපදීතා වා ආසයො භොති. භජීතං වා ආසයො භොති. සීභානං වා ආසයො භොති. ව්‍යහකානං වා ආසයො භොති. දීපිතං වා ආසයො භොති. අච්ඡානං වා ආසයො භොති. තරච්ඡානං වා ආසයො භොති. යෙසං කෙසඤ්චි තිරච්ඡානගතානං පාණානං ආසයො භොති. පුබ්බන්තනිසීතං වා භොති. අපරන්තනිසීතං වා භොති. අබ්බාසානනිසීතං වා භොති. ආසානනිසීතං වා භොති සුසානනිසීතං වා භොති. උය්‍යානනිසීතං වා භොති. රුජච්ඡුතිසීතං වා භොති. භජීසාලානිසීතං වා නොති. අසංසාලානිසීතං වා භොති. බක්ඛිතාගාරනිසීතං වා භොති. පාතාගාරනිසීතං වා භොති. සුතානිසීතං වා භොති. රච්ඡානිසීතං වා භොති. වච්චරනිසීතං වා භොති. සභානිසීතං වා භොති. සංසරණ¹ නිසීතං වා භොති. එනං සාරම්භං තාම.

අපරික්කමනං තාම: ත සකකා භොති යථාසුභෙනන සකවෙන අනුපරිගන්තුං, සමන්තා නිසෙසනීයා අනුපරිගන්තුං. එතං අපරික්කමනං තාම.

1 සංවරණ, අධිකපා.

ඒ සමචා වූ භික්ෂුන් විසින් එහි ගොස් කුටිවාසනුව බැලිය යුතු ය. සොපදුව බව අනුපදුව බව සඋපචාර බව අනුපචාර බව දනගුතු ය. ඉදින් සොපදුව අනුපචාර වේ නම් “මෙහි තහමක් කර”යි කියයුත්තේ ය. ඉදින් අනුපදුව සඋපචාර වේ නම් ‘අනුපදුව ය. සඋපචාර ය’යි සහනට ආරෝචන කළයුතු ය. ඒ කුටිකාරක මහණහු විසින් සගුත් වෙහ ඵලඹ උතුරුසහ එකස් කොට මහලු භික්ෂුන් පා වැද උඵල්ලෙන් ගිද ඇදීලි බැදමෙසේ කියයුත්තේ ය: ‘වහන්ස, මම කරවා දෙන හිමියකු තැනි නමා උදෙසා වූ කුටියක් නමා ම ඉල්ලාගත් උපකරණින් කරණු කැමැත්තෙමි. වහන්ස, ඒ මම කුටිවාසනු දෙයනාවට සංඝයා අයදීම්’යි. දවනවට ද යැදිය යුතු. හෙවනවට ද යැදිය යුතු. වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් සංඝ තෙමේ ඥපතය කළ යුත්තේ ය:

“වහන්ස, සංඝ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා: මේ මෙනම් මහණ කරවා දෙන හිමියකු තැනි නමා උදෙසා වූ කුටියක් නමා ම ඉල්ලාගත් උපකරණින් කරණු කැමැත්තේ ය. හේ කුටිවාසනු දෙයනාවට සංඝයා අයදී. ඉදින් සංඝයාට පැමිණිකල් ඇත්තේ නම් සංඝ තෙමේ මෙනම් මහණහු හේ කුටිවාසනුව දෙසන්නේ ය. හෙල ඤතති යි.

වහන්ස, සංඝ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා: මේ මෙනම් මහණ කරවා දෙන හිමියකු තැනි නමා උදෙසා වූ කුටියක් නමා ම ඉල්ලාගත් උපකරණින් කරණු කැමැත්තේ ය. හේ කුටිවාසනු දෙයනාවට සංඝයා අයදී. සංඝ තෙමේ මෙනම් මහණහුහේ කුටිවාසනුව දෙසයි. යම් ආයුඝමානභව මෙනම් මහණහුහේ කුටිවාසනුව දෙසීම රුචි වේ නම් හේ තුෂ්ණීමිභූත වන්නේ ය. යමක්භව රුචි නො වේ නම් හෙනෙම කියන්නේ ය.

සංඝයා විසින් මෙනම් මහණහුහේ කුටිවාසනුව දෙසන ලද. සංඝයාට රුචි වෙයි. එහෙයින් තුෂ්ණීමිභාවය යි. මෙසේ හෙල තුෂ්ණීමිභාවය බරම්”යි.

සාරභා නම: කුහුඹුවන්ගේ හෝ කුඹසෙක් වෙයි. වේගන්ගේ හෝ කුඹසෙක් වෙයි. මීයන්ගේ හෝ බිලයෙක් වෙයි. සපුන්ගේ හෝ බිලයෙක් වෙයි. නුහුඹුවන්ගේ හෝ බිලයෙක් වෙයි. සියපානන්ගේ හෝ බිලයෙක් වෙයි. ඇතුන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. සිංහයන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. වගුන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. දිවියන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. වලසුන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. කරසුන් හෝ වසන තැනෙක් වෙයි. යම්කිසි තිරිසන්ගිය සතුන් වසන තැනෙක් වෙයි. හැල් ඇ පුබබනන වපුලු තැනෙක් හෝ වෙයි. උදු ඇ අපරනන වපුලු තැනෙක් හෝ වෙයි. වඩසාන ඇසිරි කෙලේ හෝ වෙයි. දම්ගෙඹිය ඇසිරි කෙලේ හෝ වෙයි. සොහොන ඇසිරි කෙලේ හෝ වෙයි. උයන් ඇසිරි කෙලේ හෝ වෙයි. රජවතු ඇසිරි කෙලේ හෝ වෙයි. ඇත්හල් ඇසිරි කෙලේ හෝ වෙයි. අස්හල් ඇසිරි කෙලේ හෝ වෙයි. සිරගේ ඇසිරි කෙලේ හෝ වෙයි. අවන්හල් ඇසිරි කෙලේ හෝ වෙයි. මස්ලොඹු ඇසිරි කෙලේ හෝ වෙයි. රියමහ ඇසිරි කෙලේ හෝ වෙයි. සිවුමංසල ඇසිරි කෙලේ හෝ වෙයි. සනා ඇසිරි කෙලේ හෝ වෙයි. යන එන මහ ඇසිරි කෙලේ හෝ වෙයි. හෙල ‘සාරභා’ නම.

අපරිකාමන නම: ගොනුන් යෙදූ ගැලෙකින් සිසාරු යන්නට හාත්පස ගිණෙකින් සිසාරු යන්නට නො හැකි වේ ද, හෙල ‘අපරිකාමන’ නම.

අනාරම්භං තාම: න කිපිලලිකානං වා ආසයො ගොති -පෙ- න සංසරණනිසිතං වා ගොති. එතං අනාරම්භං තාම.

සපරිකාමනං තාම: සකකා ගොති යථා සුතෙතන සකවෙන අනු-පරිගනනුං, සමන්තා නිසෙහිඤා අනුපරිගනනුං, එතං සපරිකාමනං තාම.

සඤ්ඤාවිකා තාම: සං යාවිකා පුරිසමපි පුරිසත්කරමපි -පෙ- චෙතිකමපි.

කුමි තාම: උලලිතතා වා ගොති අවලිතතා වා උලලිතතාවලිතතා වා. කමෙය්‍යාති කරෙති වා කාරුපෙති වා.

හිකඛු වා අනගිනෙය්‍ය වඤ්ඤෙය්‍යනාය පමාණං වා අභිකකාමෙය්‍යාති: ඤාතිදුතියෙත කමෙවන කූටිවඤ්ඤං න දෙසාපෙඤා ආයාමතො වා විජාරතො වා අනතමසො කෙසකමතනමපි අභිකකාමෙඤා කරෙති වා කාරුපෙති වා පයොගෙ පයොගෙ දුකකචං, එකං පිණ්ඩං අනාගතෙ ආපතති උලලවචයස්ස; තස්මිං පිණ්ඩෙ ආගතෙ ආපතති සඛිකාදිසෙසස්ස.

සඛිකාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි ට්‍රිචචති සඛිකාදිසෙසොති.

1. හිකඛු කූටිං කරෙති අදෙසිතවඤ්ඤං සාරම්භං අපරිකාමනං, ආපතති සඛිකාදිසෙසෙන දචිනනං දුකකචං,

හිකඛු කූටිං කරෙති අදෙසිතවඤ්ඤං සාරම්භං සපරිකාමනං, ආපතති සඛිකාදිසෙසෙන දුකකචස්ස.

හිකඛු කූටිං කරෙති අදෙසිතවඤ්ඤං අනාරම්භං අපරිකාමනං, ආපතති සඛිකාදිසෙසෙන දුකකචස්ස.

හිකඛු කූටිං කරෙති අදෙසිතවඤ්ඤං අනාරම්භං සපරිකාමනං, ආපතති සඛිකාදිසෙසස්ස.

හිකඛු කූටිං කරෙති දෙසිතවඤ්ඤං සාරම්භං අපරිකාමනං, ආපතති දචිනනං දුකකචං.

හිකඛු කූටිං කරෙති දෙසිතවඤ්ඤං සාරම්භං සපරිකාමනං, ආපතති දුකකචස්ස.

හිකඛු කූටිං කරෙති දෙසිතවඤ්ඤං අනාරම්භං අපරිකාමනං, ආපතති දුකකචස්ස.

හිකඛු කූටිං කරෙති දෙසිතවඤ්ඤං අනාරම්භං සපරිකාමනං, අනාපතති.

හිකඛු කූටිං කරෙති පමාණාභිකාතනං සාරම්භං අපරිකාමනං, ආපතති සඛිකාදිසෙසෙන දචිනනං දුකකචං.

අනාරම්භ නම: කුලකාරකයාගේ සභාව කුලකාරකයාගේ නොවේ. ... යන එකම අයුරින් කෙලින්ම හෝ නොවේ. තෙල අනාරම්භ නම.

සාමාන්‍ය නම: ගොනුවක් යෙදූ ගැලකින් සිසාරා යන්නට, හාත්පසින් සිසාරා යන්නට හැකි වෙයි. තෙල 'සාමාන්‍ය' නම.

සාමාන්‍ය නම: මිනිසකු දු මිනිස් අත්කමු දු ... මැටි දු තෙමේ ඉල්ලා ගෙන.

කුමි නම: ඇතුළත පිරිසම කරණ ලදු හෝ පිටත පිරිසම කරණ ලදු හෝ ඇතුළත පිරිසම කරණ ලදු හෝ වෙයි.

කරණය යනු: කෙරෙයි හෝ කරවා හෝ.

නිකුත් වා අනාරම්භය වැඩුණු නොවන පමණක් වා අනාරම්භය යනු: කුලකාරකයා කම්පනින් ගෙවීම නොදෙනවා අයුරින් හෝ විකර්ණ හෝ යටත්පිරිසෙයින් කෙරෙයි පමණකු දු ඉක්මවා කෙරෙයි හෝ කරවා හෝ පිරිසෙයින් පිරිසෙයින් දුකුලා වෙයි. පැළුළු එක් මැටි පිඩක් නොපත් කල්හි දුකුලා වෙයි. එ පිට පැමිණි කල්හි සභාවෙසේ ඇවැත් වේ.

සාමාන්‍ය නම: ... එකිනු දු 'සාමාන්‍ය' යයි කියනු ලැබේ.

1. මහණ තෙම නොදෙනු ගෙවීම ඇති උපද්‍රව සහිත වූ උපවාර රහිත වූ කුලකාරකයාගේ සභාව හෝ කරවා නම් සභාවෙසේ සමග දෙ දුකුලා-ඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම නොදෙනු ගෙවීම ඇති උපද්‍රව සහිත වූ උපවාර සහිත වූ කුලකාරකයාගේ සභාව හෝ කරවා නම් සභාවෙසේ සමග දුකුලා ඇවැත් වේ.

මහණ තෙම නොදෙනු ගෙවීම ඇති අනුපද්‍රව වූ උපවාර රහිත වූ කුලකාරකයාගේ සභාව හෝ කරවා නම් සභාවෙසේ සමග දුකුලා ඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම නොදෙනු ගෙවීම ඇති අනුපද්‍රව වූ සෝපවාර වූ කුලකාරකයාගේ සභාව හෝ කරවා නම් සභාවෙසේ ඇවැත් වේ.

මහණ තෙම දෙනු ගෙවීම ඇති සෝපද්‍රව වූ උපවාර රහිත වූ කුලකාරකයාගේ සභාව හෝ කරවා නම් දෙ දුකුලා ඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම දෙනු ගෙවීම ඇති සෝපද්‍රව වූ සෝපවාර වූ කුලකාරකයාගේ සභාව හෝ කරවා නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම දෙනු ගෙවීම ඇති අනුපද්‍රව වූ අනුපවාර වූ කුලකාරකයාගේ සභාව හෝ කරවා නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම දෙනු ගෙවීම ඇති අනුපද්‍රව වූ සෝපවාර වූ කුලකාරකයාගේ සභාව හෝ කරවා නම් ඇවැත් වෙයි.

මහණ තෙම පමණ ඉක්ම වූ සාරභාව වූ අපරිකාමන වූ කුලකාරකයාගේ සභාව හෝ කරවා නම් සභාවෙසේ සමග දෙ දුකුලා ඇවැත් වෙයි.

භික්ඛු කුටිං කරොති පමාණාභිකකතනං සාරඞ්භං සපරිකකමනං, ආපතති සම්භාදිසෙසෙන දුකකට්ඨං.

භික්ඛු කුටිං කරොති පමාණාභිකකතනං අනාරඞ්භං අපරිකකමනං, ආපතති සම්භාදිසෙසෙන දුකකට්ඨං.

භික්ඛු කුටිං කරොති පමාණාභිකකතනං අනාරඞ්භං සපරිකකමනං, ආපතති සම්භාදිසෙසෙන.

භික්ඛු කුටිං කරොති පමාණීකං සාරඞ්භං අපරිකකමනං, ආපතති දවිනනං දුකකට්ඨං.

භික්ඛු කුටිං කරොති පමාණීකං සාරඞ්භං සපරිකකමනං, ආපතති දුකකට්ඨං.

භික්ඛු කුටිං කරොති පමාණීකං අනාරඞ්භං අපරිකකමනං, ආපතති දුකකට්ඨං.

භික්ඛු කුටිං කරොති පමාණීකං අනාරඞ්භං සපරිකකමනං, අනාපතති.

භික්ඛු කුටිං කරොති අදෙසිතවච්ඡුකං පමාණාභිකකතනං සාරඞ්භං අපරිකකමනං, ආපතති දවිනනං සම්භාදිසෙසෙන දවිනනං දුකකට්ඨං.

භික්ඛු කුටිං කරොති අදෙසිතවච්ඡුකං පමාණාභිකකතනං සාරඞ්භං සපරිකකමනං, ආපතති දවිනනං සම්භාදිසෙසෙන දුකකට්ඨං.

භික්ඛු කුටිං කරොති අදෙසිතවච්ඡුකං පමාණාභිකකතනං අනාරඞ්භං අපරිකකමනං, ආපතති දවිනනං සම්භාදිසෙසෙන දුකකට්ඨං.

භික්ඛු කුටිං කරොති අදෙසිතවච්ඡුකං පමාණාභිකකතනං අනාරඞ්භං සපරිකකමනං, ආපතති දවිනනං සම්භාදිසෙසෙන.

භික්ඛු කුටිං කරොති දෙසිතවච්ඡුකං පමාණීකං සාරඞ්භං අපරිකකමනං, ආපතති දවිනනං දුකකට්ඨං.

භික්ඛු කුටිං කරොති දෙසිතවච්ඡුකං පමාණීකං සාරඞ්භං සපරිකකමනං, ආපතති දුකකට්ඨං.

භික්ඛු කුටිං කරොති දෙසිතවච්ඡුකං පමාණීකං අනාරඞ්භං අපරිකකමනං, ආපතති දුකකට්ඨං.

භික්ඛු කුටිං කරොති දෙසිතවච්ඡුකං පමාණීකං අනාරඞ්භං සපරිකකමනං, අනාපතති.

මහණ තෙම පමණ ඉක්ම වූ සාරභූත වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම සහවෙසෙස් සමග දුකුලාආචාතෙක් වෙයි.

මහණ තෙම පමණ ඉක්ම වූ අනාරභූත වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම සහවෙසෙස් සමග දුකුලාආචාතෙක් වෙයි.

මහණ තෙම පමණ ඉක්ම වූ අනාරභූත වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම සහවෙසෙස්ආචාතේ වේ.

මහණ තෙම පමණින් යුත් සාරභූත වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම දෙ දුකුලාආචාතෙක් වෙයි.

මහණ තෙම පමණින් යුත් සාරභූත වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම දුකුලාආචාතේ වෙයි.

මහණ තෙම පමණින් යුත් අනාරභූත වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම දුකුලාආචාතේ වෙයි.

මහණ තෙම පමණින් යුත් අනාරභූත වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම ආචාතේ තැනී.

මහණ තෙම නො දෙසු ගෙබිම් ආදී පමණ ඉක්ම වූ උපද්‍රව සහිත වූ උපචාර රහිත වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම දෙ සහවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාආචාතෙක් වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසු කුටිවත් ආදී පමණ ඉක්ම වූ සාරභූත වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම දෙ සහවෙසෙස් සමග දුකුලාආචාතේ වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසු කුටිවත් ආදී පමණ ඉක්ම වූ අනාරභූත වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම දෙ සහවෙසෙස් සමග දුකුලාආචාතේ වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසු කුටිවත් ආදී පමණ ඉක්ම වූ අනාරභූත වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම දෙ සහවෙසෙස්ආචාතෙක් වේ.

මහණ තෙම දෙසු කුටිවත් ආදී පමණින් යුත් සාරභූත වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම දෙ දුකුලාආචාතෙක් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු කුටිවත් ආදී පමණින් යුත් සාරභූත වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම දුකුලාආචාතේ වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු කුටිවත් ආදී පමණින් යුත් අනාරභූත වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම දුකුලාආචාතේ වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු කුටිවත් ආදී පමණින් යුත් අනාරභූත වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ හෝ කරවා තම ආචාතේ තැනී.

9. භික්‍ෂු සමාදිසිචා පකකමති: “කුටිං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති, දෙසිතවච්චුකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමතා වා’ති තස්ස කුටිං කරොන්ති. දෙසිතවච්චුකං ආරමං අපරිකකමතං, අපතති ද්විත්තං දුක්ඛා-චාතං -පෙ- ආරමං සපරිකකමතං, අපතති දුක්ඛාචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, අපතති දුක්ඛාචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, අතාපතති.

10. භික්‍ෂු සමාදිසිචා පකකමති “කුටිං මෙ කරොථා’ති න ච සමාදිසති, පමාණීකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමතා වා’ති තස්ස කුටිං කරොන්ති පමාණාතිකකතනං ආරමං අපරිකකමතං, අපතති සඛ්‍යාදිසෙසෙන ද්විත්තං දුක්ඛාචාතං -පෙ- ආරමං සපරිකකමතං, අපතති සඛ්‍යාදිසෙසෙන දුක්ඛාචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, අපතති සඛ්‍යාදිසෙසෙන දුක්ඛාචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, අපතති සඛ්‍යාදිසෙසෙන.

11. භික්‍ෂු සමාදිසිචා පකකමති “කුටිං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති’ පමාණීකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමතා වා’ති, තස්ස කුටිං කරොන්ති පමාණීකං ආරමං අපරිකකමතං, අපතති ද්විත්තං දුක්ඛාචාතං -පෙ- ආරමං සපරිකකමතං, අපතති දුක්ඛාචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, අපතති දුක්ඛාචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, අතාපතති.

12. භික්‍ෂු සමාදිසිචා පකකමති “කුටිං මෙ කරොථාති න ච සමාදිසති ‘දෙසිතවච්චුකා ච ගොභු පමාණීකා ච අතාරමා ච සපරිකකමතා වා’ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති අදෙසිතවච්චුකං පමාණාතිකකතනං ආරමං අපරිකකමතං, අපතති ද්විත්තං සඛ්‍යාදිසෙසෙන ද්විත්තං දුක්ඛාචාතං -පෙ- ආරමං සපරිකකමතං, අපතති ද්විත්තං සඛ්‍යාදිසෙසෙන දුක්ඛාචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, අපතති ද්විත්තං සඛ්‍යාදිසෙසෙන දුක්ඛාචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, අපතති ද්විත්තං සඛ්‍යාදිසෙසෙන.

13. භික්‍ෂු සමාදිසිචා පකකමති ‘කුටිං මෙ කරොථා’ති න ච සමාදිසති ‘දෙසිතවච්චුකා ච ගොභු පමාණීකා ච අතාරමා ච සපරිකකමතා වා’ති තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතවච්චුකා පමාණීකං ආරමං අපරිකකමතං, අපතති ද්විත්තං දුක්ඛාචාතං, -පෙ- ආරමං සපරිකකමතං, අපතති දුක්ඛාචස්ස. -පෙ- අතාරමං අපරිකකමතං, අපතති ද්විත්තං සඛ්‍යාදිසෙසෙන දුක්ඛාචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමතං, අපතති ද්විත්තං සඛ්‍යාදිසෙසෙන.

12. භික්‍ෂු සමාදිසිචා පකකමති ‘කුටිං මෙ කරොථා’ති සමාදිසති ච ‘දෙසිතවච්චුකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමතා වා’ති තස්ස කුටිං කරොන්ති අදෙසිතවච්චුකං ආරමං අපරිකකමතං, සො සුණාති “කුටි කීර මෙ කඨිරති අදෙසිතවච්චුකා ආරමං අපරිකකමතා”ති. තෙන භික්‍ෂුතා සාමං වා ගතතඛං දුතො වා පාභෙතඛෙඛා. ‘දෙසිතවච්චුකා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමතා වා’ති තො වෙ සාමං වා ගචේඨ්ඨ්ඨ. දුතං වා පභිණේඨ්ඨ්ඨ අපතති දුක්ඛාචස්ස.

9. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම්, දේශිත-වස්තුක ද අනාරභ්‍ය ද සපරිකකමන ද වේවා'යි නො ද ඇණවා නම් ඔහට දෙසු කුටිවත් ඇති සාරභ්‍ය වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් දෙ දුකුලා-ඇවැනෙක් වෙයි... සාරභ්‍ය වූ සපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දුකුලා-ඇවැනත් වෙයි ... අනාරභ්‍ය වූ අපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දුකුලා-ඇවැනත් වෙයි ... අනාරභ්‍ය වූ සපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) ඇවැනත් නැති.

10. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම් පමාණික ද අනාරභ්‍ය ද සපරිකකමන ද වේවා'යි නො ද ඇණවා නම් ඔහට පමණ ඉක්ම වූ සාරභ්‍ය වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් සභවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලා-ඇවැනෙක් වෙයි ... සාරභ්‍ය වූ සපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) සභවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැනත් වෙයි ... අනාරභ්‍ය වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් සභවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැනත් වෙයි ... අනාරභ්‍ය වූ සපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) සභවෙසෙස් ඇවැනත් වේ.

11. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම් පමාණික ද අනාරභ්‍ය ද සපරිකකමන ද වේවා'යි නො ද ඇණවා නම් ඔහට පමණින් යුත් සාරභ්‍ය වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් දෙ දුකුලාඇවැනෙක් වෙයි... සාරභ්‍ය වූ සපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දුකුලාඇවැනත් වෙයි ... අනාරභ්‍ය වූ අපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දුකුලාඇවැනත් වෙයි ... අනාරභ්‍ය වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් ඇවැනත් නැති.

12. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම්, දේශිත-වස්තුක ද පමාණික ද අනාරභ්‍ය ද සපරිකකමන ද වේවා'යි නො ද ඇණවා නම් ඔහට නො දෙසු කුටිවත් ඇති පමණ ඉක්ම වූ සාරභ්‍ය වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් දෙ සභවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාඇවැනෙක් වෙයි ... සාරභ්‍ය වූ සපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දෙ සභවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැනත් වෙයි ... අනාරභ්‍ය වූ අපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දෙ සභවෙසෙස් සමග දුකුලාඇවැනත් වෙයි ... අනාරභ්‍ය වූ සපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දෙ සභවෙසෙස් ඇවැනෙක් වෙයි.

13. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම් දේශිත-වස්තුක ද පමාණික ද අනාරභ්‍ය ද සපරිකකමන ද වේවා'යි නො ද ඇණවා නම් ඔහට දෙසු කුටිවත් ඇති පමණින් යුත් සාරභ්‍ය වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් දෙ දුකුලාඇවැනෙක් වෙයි ... සාරභ්‍ය වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් දුකුලාඇවැනත් වෙයි ... අනාරභ්‍ය වූ අපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) දුකුලාඇවැනත් වෙයි ... අනාරභ්‍ය වූ සපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් නම්) ඇවැනත් නැති.

14. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම් යඪි දේශිකවස්තුක ද අනාරභ්‍ය ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවා නම් ඔහට නො දෙසු කුටිවත් ඇති සාරභ්‍ය වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් හෙතෙම මට නො දෙසු කුටිවත් ඇති සාරභ්‍ය වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කරනු ලැබේ ල යි අසා ද ඒ මහණනු නමා හෝ යායුතු ය දේශිතවස්තුක ද අනාරභ්‍ය ද සපරිකකමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාච්ච යුත්තේ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දුතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලා-ඇවැනත් වේ.

15. භික්ෂු සමාදිසිචා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති සමාදිසති ච 'දෙසිතවඤ්ඤා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති තස්ස කුටිං කරොන්ති අදෙසිතවඤ්ඤාං සාරමාං සපරිකකමනං සො ඥාණාති කුටි කීර මෙ කසිරති අදෙසිතවඤ්ඤා සාරමාං සපරිකකමනා'ති තෙන භික්ෂුතා සාමං වා ගන්තබ්බං දුතො වා පාහෙනබ්බො "දෙසිතවඤ්ඤා ච ගොභු අතාරමා වා"ති තො වෙ සාමං වා ගචේඨය්ස දුතං වා පභිණේය්ස, ආපතති දුකකචස්ස.

16. භික්ෂු සමාදිසිචා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති සමාදිසති ච දෙසිතවඤ්ඤා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති තස්ස කුටිං කරොන්ති අදෙසිතවඤ්ඤාං අතාරමාං අපරිකකමනං සො ඥාණාති 'කුටි කීර මෙ කසිරති අදෙසිතවඤ්ඤා අතාරමාං අපරිකකමනා'ති, තෙන භික්ෂුතා සාමං වා ගන්තබ්බං දුතො වා පාහෙනබ්බො. 'දෙසිතවඤ්ඤා ච ගොභු සපරිකකමනා වා'ති, තො වෙ සාමං වා ගචේඨය්ස දුතං වා පභිණේය්ස ආපතති දුකකචස්ස.

17. භික්ෂු සමාදිසිචා පකකමති "කුටිං මෙ කරොථා'ති සමාදිසති ච දෙසිතවඤ්ඤා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති තස්ස කුටිං කරොන්ති අදෙසිතවඤ්ඤාං අතාරමාං සපරිකකමනං. සො ඥාණාති "කුටි කීර මෙ කසිරති අදෙසිතවඤ්ඤා අතාරමාං සපරිකකමනා'ති. තෙන භික්ෂුතා සාමං වා ගන්තබ්බං දුතො වා පාහෙනබ්බො දෙසිතවඤ්ඤා ගොභු'ති තො වෙ සාමං වා ගචේඨය්ස දුතං වා පභිණේය්ස, ආපතති දුකකචස්ස.

18. භික්ෂු සමාදිසිචා පකකමති කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච දෙසිතවඤ්ඤා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති. දෙසිතවඤ්ඤාං සාරමාං අපරිකකමනං. සො ඥාණාති කුටි කීර මෙ කසිරති දෙසිතවඤ්ඤා සාරමාං අපරිකකමනා'ති. තෙන භික්ෂුතා සාමං වා ගන්තබ්බං, දුතො වා පාහෙනබ්බො. 'අතාරමා ච ගොභු සපරිකකමනා වා'ති. තො වෙ සාමං වා ගචේඨය්ස දුතං වා පභිණේය්ස. ආපතති දුකකචස්ස.

19. භික්ෂු සමාදිසිචා පකකමති කුටිං මෙ කරොථා'ති සමාදිසති ච 'දෙසිතවඤ්ඤා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතවඤ්ඤාං සාරමාං සපරිකකමනං. සො ඥාණාති "කුටි කීර මෙ කසිරති දෙසිතවඤ්ඤා සාරමාං සපරිකකමනා'ති. තෙන භික්ෂුතා සාමං වා ගන්තබ්බං දුතො වා පාහෙනබ්බො. 'අතාරමා ගොභු'ති. තො වෙ සාමං වා ගචේඨය්ස දුතං වා පභිණේය්ස ආපතති දුකකචස්ස.

20. භික්ෂු සමාදිසිචා පකකමති කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච දෙසිතවඤ්ඤා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතවඤ්ඤාං අතාරමාං අපරිකකමනං. සො ඥාණාති 'කුටි කීර මෙ කසිරති දෙසිතවඤ්ඤා අතාරමාං අපරිකකමනා'ති තෙන භික්ෂුතා සාමං වා ගන්තබ්බං දුතො වා පාහෙනබ්බො. 'සපරිකකමනා ච ගොභු'ති. තො වෙ සාමං වා ගචේඨය්ස දුතං වා පභිණේය්ස ආපතති දුකකචස්ස.

21. භික්ෂු සමාදිසිචා පකකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවඤ්ඤා ච ගොභු අතාරමා ච සපරිකකමනා වා'ති තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතවඤ්ඤාං අතාරමාං සපරිකකමනං, ආපතති.

15. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම් යළි දේසිත-වැඩක ද අතාරභ ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවා නම් ඔහට නො දෙනු කුටියක් ඇති සාරභ වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් හෙතෙම මට අදේසිතවැඩක වූ සාරභ වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කරනු ලැබේ ල'යි අසා ද ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. 'දේසිතවැඩක ද අතාරභ ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාචියයුත්තේ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දුතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලාආචාත් වේ.

16. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යේ නම් යළි දේසිත-වැඩක ද අතාරභ ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවා නම් ඔහට අදේසිතවැඩක වූ අතාරභ වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් හෙතෙම 'මට අදේසිතවැඩක වූ අතාරභ වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ ල'යි අසා ද ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. දේසිතවැඩක ද සපරිකකමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාචිය යුත්තේ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දුතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලාආචාත් වේ.

17. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි දේසිත-වැඩක ද අතාරභ ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවයි ඔහට අදේසිතවැඩක වූ අතාරභ වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙති. හෙතෙම මට අදේසිත-වැඩක වූ අතාරභ වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ ල'යි අසා ද ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. 'දේසිතවැඩක වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාචිය යුත්තේ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දුතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලාආචාත් වේ.

18. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි දේසිත-වැඩක ද අතාරභ ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට දේසිතවැඩක වූ සාරභ වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙති. හෙතෙම 'මට දේසිතවැඩක වූ සාරභ වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ ල'යි අසා ද ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය, අතාරභ ද සපරිකකමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාචිය යුත්තේ ය ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දුතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලා-ආචාත් වේ.

19. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි දේසිත-වැඩක ද අතාරභ ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට දේසිතවැඩක වූ සාරභ වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙති. හෙතෙම දේසිතවැඩක වූ සාරභ වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ ල'යි අසා නම් ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. අතාරභ වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාචිය යුත්තේ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දුතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලාආචාත් වේ.

20. මහණ තෙමේ, මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි දේසිත-වැඩක ද අතාරභ ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට දේසිතවැඩක වූ අතාරභ වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙයි. හෙතෙම 'මට දේසිතවැඩක වූ අතාරභ වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරේ ල' යි අසා නම් ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. 'සපරිකකමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාචිය යුත්තේ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ නම් දුතයකු හෝ නො යවා නම් දුකුලා-ආචාත් වේ.

21. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව' යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි දේසිතවැඩක ද අතාරභ ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවයි, ඔහට දේසිතවැඩක වූ අතාරභ වූ සපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙත් නම් ඇචාත් නැති.

22. භික්ඛු සමාදිසිචා පක්කමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'පමාණිකා ච හොභු අතාරමා ච සපරික්කමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති පමාණාතික්කන්තං සාරමාං අපරික්කමනං. සො භුණාති 'කුටි කිර මෙ කසිරති පමාණාතික්කන්තා සාරමාං අපරික්කමනා'ති. තෙන භික්ඛුතා සාමං වා ගන්තබ්බං දුතො වා පාහෙනබ්බො පමාණිකා¹ ච හොභු අතාරමා ච සපරික්කමනා වාති -පෙ- පමාණිකා ච හොභු අතාරමා වාති -පෙ- පමාණිකා ච හොභු සපරික්කමනා වාති -පෙ- පමාණිකා හොභු'ති. තො වෙ සාමං වා ගවෙජ්ජය දුතං වා පභිණෙය්‍ය, ආපතති දුක්කටස්ස.

23. භික්ඛු සමාදිසිචා පක්කමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'පමාණිකා ච හොභු අතාරමා ච සපරික්කමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති පමාණිකං සාරමාං අපරික්කමනං. සො භුණාති 'කුටි කිර මෙ කසිරති පමාණිකා සාරමාං අපරික්කමනා'ති. තෙන භික්ඛුතා සාමං වා ගන්තබ්බං. දුතො වා පාහෙනබ්බො 'අතාරමා ච හොභු සපරික්කමනා වා'ති -පෙ- අතාරමා හොභු'ති -පෙ- සපරික්කමනා හොභු'ති -පෙ- අතාරමා.

24. භික්ඛු සමාදිසිචා පක්කමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති සමාදිසති ච 'දෙසිතවච්ඡුකා ච හොභු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරික්කමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති අදෙසිතවච්ඡුකං පමාණාතික්කන්තං සාරමාං අපරික්කමනං. සො භුණාති 'කුටි කිර මෙ කසිරති අදෙසිතවච්ඡුකා පමාණාතික්කන්තා සාරමාං අපරික්කමනා'ති තෙන භික්ඛුතා සාමං වා ගන්තබ්බං, දුතො වා පාහෙනබ්බො දෙසිතවච්ඡුකා ච හොභු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරික්කමනා වා'ති -පෙ- 'දෙසිතවච්ඡුකා ච හොභු පමාණිකා ච අතාරමා වා'ති -පෙ- 'දෙසිතවච්ඡුකා ච හොභු පමාණිකා ච සපරික්කමනා වා'ති -පෙ- දෙසිතවච්ඡුකා ච හොභු පමාණිකා වා'ති. තො වෙ සාමං වා ගවෙජ්ජය දුතං වා පභිණෙය්‍ය, ආපතති දුක්කටස්ස.

25. භික්ඛු සමාදිසිචා පක්කමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවච්ඡුකා ච හොභු පමාණිකා ච අතාරමා ච සපරික්කමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතවච්ඡුකං පමාණිකං සාරමාං අපරික්කමනං. සො භුණාති 'කුටි කිර මෙ කසිරති දෙසිතවච්ඡුකා පමාණිකා සාරමාං අපරික්කමනා'ති තෙන භික්ඛුතා සාමං වා ගන්තබ්බං, දුතො වා පාහෙනබ්බො අතාරමා ච හොභු සපරික්කමනා වා'ති -පෙ- අතාරමා හොභු'ති -පෙ- සපරික්කමනා හොභු'ති -පෙ- අතාරමා.

26. භික්ඛු සමාදිසිචා පක්කමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච "දෙසිතවච්ඡුකා ච හොභු අතාරමා ච සපරික්කමනා වා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති අදෙසිතවච්ඡුකං සාරමාං අපරික්කමනං, ආපතති කාරකානං² තිණ්ණං දුක්කටානං -පෙ- සාරමාං සපරික්කමනං, ආපතති කාරකානං දච්ඡන්තං දුක්කටානං -පෙ- අතාරමාං අපරික්කමනං, ආපතති කාරකානං දච්ඡන්තං දුක්කටානං -පෙ- අතාරමාං සපරික්කමනං, ආපතති කාරකානං දුක්කටස්ස.

1. දෙසිතවච්ඡුකා. ම.ජ.සං. 2. කාරකානං - සං.

22. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි පමාණික ද අතාරමන ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට පමණ ඉක්ම වූ සාරමන වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. හෙතෙම 'මට පමණ ඉක්ම වූ සාරමන වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කැරේ ල'යි අසා ද ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. පමාණික ද අතාරමන ද සපරිකකමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය. ... පමාණික ද අතාරමන ද වේවා'යි ... පමාණික ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ... පමාණික වේවා'යි ඉදින් තෙමේ හෝ නො රේ තමී දුතයකු හෝ නො යවා තමී දුකුලාඥාවැන් වේ.

23. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි පමාණික ද අතාරමන ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට පමාණික වූ සාරමන වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. හෙතෙම මට 'පමාණික වූ සාරමන වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කැරේ ල'යි අසා ද ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. 'අතාරමන ද සපරිකකමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය. ... 'අතාරමන වේවා'යි ... 'සපරිකකමන වේවා'යි ... ඥාවැන් තැනි.

24. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි දේසිතවච්ඡුක ද පමාණික ද අතාරමන ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට නො දෙසු කුටිවත් ඇති පමණ ඉක්ම වූ සාරමන වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. හේ මට අදේසිතවච්ඡුක වූ පමණ ඉක්ම වූ සාරමන වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කැරේ ල'යි අසා ද ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. දේසිතවච්ඡුක ද පමාණික ද අතාරමන ද සපරිකකමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය. ... දේසිතවච්ඡුක ද පමාණික ද අතාරමන ද වේවා'යි... දේසිතවච්ඡුක ද පමාණික ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ... දේසිතවච්ඡුක ද පමාණික ද වේවා'යි (දුතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය.) ඉදින් තෙමේ හෝ නො රේ තමී දුතයකු හෝ නො යවා තමී දුකුලාඥාවැන් වේ.

25. මහණ තෙමේ 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි දේසිතවච්ඡුක ද පමාණික ද අතාරමන ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඒ මහණහට දෙසු කුටිවත් ඇති පමණින් යුත් සාරමන වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. හෙතෙම 'මට දේසිතවච්ඡුක වූ පමාණික වූ සාරමන වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කැරේ ල'යි අසා ද ඒ මහණහු තමා හෝ යායුතු ය. අතාරමන ද සපරිකකමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය. ... අතාරමන වේවා'යි .. සපරිකකමන වේවා'යි (දුතයෙක් හෝ යාමිය යුත්තේ ය.) ... ඥාවැන් තැනි.

26. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි ඇණවා නික්ම යෙයි. යළි දේසිතවච්ඡුක ද අතාරමන ද සපරිකකමන ද වේවා'යි ඇණවයි. ඔහට අදේසිතවච්ඡුක වූ සාරමන වූ අපරිකකමන වූ කුටියක් කෙරෙහි. කරනුවතට තුන් දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... සාරමන වූ සපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් තමී) කරනුවතට දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... අතාරමන වූ අපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් තමී) කරනුවතට දෙ දුකුලාඥාවැනෙක් වෙයි. ... අතාරමන වූ සපරිකකමන වූ (කුටියක් කෙරෙත් තමී) කරනුවතට දුකුලාඥාවැන් වේ.

27. භික්ෂු සමාදිසිචා පනකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවච්ඡුකා ච භොචු අනාරමා ච සපරිකකමනා චා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං දච්ඡනං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං දුකකචස්ස -පෙ- අනාරමං අපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං දුකකචස්ස -පෙ- අනාරමං සපරිකකමනං, ආපනති.

28. භික්ෂු සමාදිසිචා පනකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'පමාණිකා ච භොචු අනාරමා ච සපරිකකමනා චා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති පමාණිකකනනං සාරමං අපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං තිණණං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං දච්ඡනං දුකකචානං -පෙ- අනාරමං අපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං දච්ඡනං දුකකචානං -පෙ- අනාරමං සපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං දුකකචස්ස.

29. භික්ෂු සමාදිසිචා පනකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'පමාණිකා ච භොචු අනාරමා ච සපරිකකමනා චා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති පමාණිකං සාරමං අපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං දච්ඡනං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං දුකකචස්ස -පෙ- අනාරමං අපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං දුකකචස්ස -පෙ- අනාරමං සපරිකකමනං, ආපනති.

30. භික්ෂු සමාදිසිචා පනකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච දෙසිතවච්ඡුකා ච භොචු පමාණිකා ච අනාරමා ච සපරිකකමනා චා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති අදෙසිතවච්ඡුකං පමාණිකකනනං සාරමං අපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං චතුනං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං තිණණං දුකකචානං -පෙ- අනාරමං අපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං තිණණං දුකකචානං -පෙ- අනාරමං සපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං දච්ඡනං දුකකචානං.

31. භික්ෂු සමාදිසිචා පනකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවච්ඡුකා ච භොචු පමාණිකා ච අනාරමා ච සපරිකකමනා චා'ති. තස්ස කුටිං කරොන්ති දෙසිතවච්ඡුකං පමාණිකං සාරමං අපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං දච්ඡනං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං දුකකචස්ස. -පෙ- අනාරමං අපරිකකමනං, ආපනති කාරකානං දුකකචස්ස. -පෙ- අනාරමං සපරිකකමනං, ආපනති.

37. භික්ඛු සමාදිසිචා පනකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. තස්ස කුටිං කරොනත් දෙසිතවච්ඡුකං පමාණීකං සාරමං අපරිකකමනං, සො වෙ විපපකතෙ ආගච්ඡති. තෙන භික්ඛුතා සා කුටි අඤ්ඤස්ස වා දතබ්බා භිජ්ඣිචා වා පුත්ත කාතබ්බා, නො වෙ අඤ්ඤස්ස වා දදෙය්‍ය භිජ්ඣිචා වා පුත්ත කාරෙය්‍ය, ආපතති ද්විත්තං දුක්ඛං-පෙ- සාරමං අපරිකකමනං, -පෙ- ආපතති දුක්ඛං-පෙ- අනාරමං අපරිකකමනං, -පෙ- ආපතති දුක්ඛං. භික්ඛු සමාදිසිචා පනකමති 'කුටිං මෙ කරොථා'ති. තස්ස කුටිං කරොනත් දෙසිතවච්ඡුකං පමාණීකං අනාරමං අපරිකකමනං, අනාපතති.

38. අත්තතා විපපකතං අත්තතා පරියොසාපෙති, ආපතති සංඝාදි-සෙසස්ස. අත්තතා විපපකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපතති සංඝාදි-සෙසස්ස. පරෙහි විපපකතං අත්තතා පරියොසාපෙති, ආපතති සංඝාදි-සෙසස්ස. පරෙහි විපපකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපතති සංඝාදිසෙසස්ස.

39. අනාපතති ලොකෙ ගුහාය තිණ්ඤාචාර්යා අඤ්ඤස්සචාර්යා, වාසාභාරං ධපෙචා සබ්බච, අනාපතති උම්මත්තකස්ස ආදිකමමිකස්සාති.

කුටිකාරසංඝාදිසෙසො නිවසිතං.

3. 7.

විහාරකාරසංඝාදිසෙසො

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසලිඛියං විහරති කොසිතාරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමතො ජනනස්ස උපට්ඨාකො ගහපති ආයසමතං ජනනං එතදවොච: 'විහාරවච්ඡුං භනෙන ජානාති, අය්‍යස්ස විහාරං කාරුපෙස්සාමි'ති. අථ ඛො ආයසමා ජනෙනා විහාරවච්ඡුං සොධෙතො අඤ්ඤතරං වෙතීයරුකං ඡෙදපෙසි ගාමපුජ්ඣං නිගමපුජ්ඣං තගරපුජ්ඣං ජනපදපුජ්ඣං රට්ඨපුජ්ඣං. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: 'කථං හි නාම සමණා සක්කපුත්තියා වෙතීයරුකං ඡෙදපෙස්සනති ගාමපුජ්ඣං නිගමපුජ්ඣං තගරපුජ්ඣං ජනපදපුජ්ඣං රට්ඨපුජ්ඣං, එකිජ්ඣියං සමණා සක්කපුත්තියා ජීවං විහෙට්ඨනති'ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං ඛියනානං විපාවෙනානං, යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: "කථං හි නාම ආයසමා ජනෙනා වෙතීයරුකං ඡෙදපෙස්සති, ගාමපුජ්ඣං -පෙ- රට්ඨපුජ්ඣං"නති.

37. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි අණවා තික්ම යෙයි. මහට දෙසු කුටිවත් ඇති පමණින් යුත් සාරම්භ වූ අපරිකාමන වූ කුටියක් කෙරෙති. ඉදින් ගෙනෙම (කුටිය) අවසන් නොකළ කල්හි පෙරලා ඒ තම, ඒ මහණහු විසින් ඒ කුටිය අනෙකක්හට හෝ දියයුතු ය. බිඳපියා හෝ වටාලා කළයුතු ය. ඉදින් අනෙකක්හට නොදේ තම හෝ බිඳපියා වටාලා නො කරවා තම හෝ දෙ දුකුලාආචාරයක් වෙයි. ... සාරම්භ වූ සපරිකාමන වූ ... දුකුලාආචාරයක් වෙයි. ... අනාරම්භ වූ අපරිකාමන වූ ... දුකුලාආචාරයක් වෙයි. මහණ තෙම 'මට කුටියක් කරව'යි අණවා තික්ම යෙයි. මහට දෙසු කුටිවත් ඇති පමණින් යුත් අනාරම්භ වූ සපරිකාමන වූ කුටියක් කෙරෙත් තම ආචාරයක් හැකි.

38. තමා විසින් අවසන් නො කරන ලද්ද තෙමේ තිමවා තම, සහවෙසෙස්-ආචාරයක් වෙයි. තමා විසින් කොට අඩාල කරන ලද්ද මෙරමා ලවා තිමවා තම, සහවෙසෙස්ආචාරයක් වෙයි. මෙරමා විසින් නොතිමවා තබන ලද්ද තෙමේ තිමවා තම, සහවෙසෙස්ආචාරයක් වෙයි. මෙරමා විසින් කොට අඩාල කරන ලද්ද මෙරමා ලවා තිම කරවා තම, සහවෙසෙස්ආචාරයක් වේ.

39. ලෙනෙහි, ගුහායෙහි, තණනිශ්චයෙහි, අනෙකක්හු උදෙසා කරණ ලද්දෙහි, වසන ගෙය හැර හැම තැනැද්ද සි ආචාරයක් නැති. උමමතකයහට, ආදිකමමකයහට ආචාරයක් නැති.

කුටිකාර ශික්ෂාපදය නිමි.

3. 7.

විහාරකාරශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ කොසමානුවර හෝමිහාරාමයෙහි වාසය කරණ සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් ජනන තෙරුන්ගේ උපසථායක වූ භාග්‍යවත් තෙම ආයුෂමත් ජනන තෙරුන්ට මෙපවත් කිය: 'වහන්ස, ආයුෂයන් වහන්සේට විහාරයක් කරවන්නෙමි. විහාරයට ගෙඹීමක් දනුව'යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් ජනනයෝ විහාරවාසනුව ගුණ කරන්නාහු ගාමිගන් විසින් පුදන ලද නියමිගම් වැස්සන් විසින් පුදන ලද නුවරැන් විසින් පුදන ලද දානවිවැස්සන් විසින් පුදන ලද රටවැසියන් විසින් පුදන ලද එක්තරා සාරුකක් සිදා වූහ. මනුෂ්‍යයෝ 'කෙසේ තම ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ ගාමිගන් විසින් පුදන ලද නිගමුන් විසින් පුදන ලද නුවරැන් විසින් පුදන ලද දානවිවැස්සන් විසින් පුදන ලද රටවැස්සන් විසින් පුදන ලද සාරුක සිදා වූහ ද, ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ එකිනෙකටවෙස කලකුරුවන්'යි මනුෂ්‍යයෝ අවමන් කෙරෙති. අයුණු කියති, දෙස් පහල කෙරෙති. භික්ෂුහු අවමන් කරන අයුණු කියන දෙස් පහල කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ. අලොච්ඡ වූ යම් මහණ කෙනෙක් වෙත් තම ඕහු අවමන් කෙරෙති. අයුණු කියති දෙස් පහල කෙරෙති. 'කෙසේ තම ආයුෂමත් ජනන තෙමේ ගාමිගන් විසින් පුදන ලද ... රටවැසියන් විසින් පුදන ලද සාරුකක් සිදා වී ද?'යි.

2. අළු බොහෝ නව නීති රාජ්‍ය සේවයේ ජනතා අනුකූලතාවයෙන් විගර්හිතව හඟවන බවට අදාළවේ. -පෙ- “සච්චං කීර්තියං ජනතා, වෙතියරුකං ජේදපෙසසි ගාමපුජිතං -පෙ- රච්චපුජිතං” නැති “සච්චං හඟවා” කී. විගර්හි වූ දේ ගාමපුජිතං නීගමපුජිතං තගරපුජිතං ජනපදපුජිතං රච්චපුජිතං. ජීවත්තද්දි - නොහි මොක්කපුජිතං, මනුෂ්‍යා රුකකියමි, තෙතං මොක්කපුජිත අප්පසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවද්දි පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දි තෙය්‍යාථ:”

“මහලලකං පන භික්ඛනා විභාරං කාරයමානෙන සංඝාමිකං අනතුද්දසං, භික්ඛ අභිනෙතභික්ඛා වජ්ඣදෙසනාය, තෙති භික්ඛති වජ්ඣදෙසෙතභික්ඛං අනාරමහං සපරික්කමනං, සාරමෙහ වෙ භික්ඛ වජ්ඣසීං අපරික්කමනෙ මහලලකං විභාරං කාරෙය්‍ය, භික්ඛ වා අනභිනෙය්‍ය වජ්ඣදෙසනාය, සඤ්ඤාදිසෙසො” කී.

මහලලකො නාම: විභාරෙ සංඝාමිකො වූවකි.

විභාරෙ නාම: උලලිතො වා හොති අවලිතො වා උලලිතො - වලිතො වා.

කාරයමානෙනාති: කරෙතො වා කාරාපෙනො වා.

සංඝාමිකනාති: අඤ්ඤා කොච්චි සාමිකො හොති ඉඤ්චි වා පුරිසො වා ගහපට්ඨා වා පබ්බතො වා.

අනතුද්දසනාති අනතො අනාය.

භික්ඛ අභිනෙතභික්ඛා වජ්ඣදෙසනායාති තෙන විභාරකාරකෙන භික්ඛනා විභාරවජ්ඣං තොධෙතො සඤ්ඤා උපසඤ්ඤාමිතො එකංසං උපහරුසඤ්ඤා කරිතො වූ ඤ්ඤාතං භික්ඛනං පාදෙ වජ්ඣතො උඤ්ඤාමිකං නිසීදිතො අඤ්ඤාමිකං පහගෙතො එවමෙස වචනියො: “අහං හතො මහලලකං විභාරං කරතොකාමො සංඝාමිකං අනතුද්දසං. සොහං හතො සඤ්ඤා විභාරවජ්ඣමලොකනං යාවාමි” කී. දුතියමපි යාවිතබ්බො, තතියමපි යාවිතබ්බො. සවෙ සබ්බො සබ්බො උසහති විභාරවජ්ඣං මලොකෙතො, සබ්බෙත සබ්බෙත මලොකෙතබ්බං. තො වෙ සබ්බො සබ්බො උසහති විභාරවජ්ඣං මලොකෙතො, යෙ තථ හොනති භික්ඛ ව්‍යතනා පටිච්චා සාරමහං අනාරමහං සපරික්කමනං අපරික්කමනං ජාතියං, තෙ යාවිතො සමමනනිතබ්බො. එවද්දි පන භික්ඛවෙ සමමනනිතබ්බො. ව්‍යතනන භික්ඛනා පටිච්චෙත සබ්බො ඤ්ඤාපෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤා මෙ හතො සබ්බො. අයං ඉඤ්ඤාමො භික්ඛ මහලලකං විභාරං කරතොකාමො සංඝාමිකං අනතුද්දසං. සො සඤ්ඤා විභාරවජ්ඣමලොකනං යාවති. යදි සඤ්ඤා පනනකලං, සබ්බො ඉඤ්ඤාමඤ්ඤා ඉඤ්ඤාමඤ්ඤා භික්ඛ සමමනෙතොය්‍ය, ඉඤ්ඤාමිකං භික්ඛනො විභාරවජ්ඣමලොකෙතො. එසා ඤ්ඤාමි.”

2. ඉක්බිති ඒ හිඤ්ඤා ආයුෂමත් ඡන්ත තෙරුන්ට නොයෙක් අයුරින් ගරහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දන්වූහ ... “සාබවෙක් ද ඡන්තය, තෝ ගාමියන් විසින් පුදන ලද ... රඹුන් විසින් පුදන ලද සැරැකක් සිදාදු-යෙහිදී?, යි. ‘සාබව භාග්‍යවතුන් වහන්සා’ යි. භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින් ගඬ, කළහ. හිස් පුරුෂය, කෙසේ නම් තෝ ගාමියන් විසින් පුදන ලද නිගමුන් විසින් පුදන ලද නුවරැන් විසින් පුදන ලද දහව්වාසියන් විසින් පුදන ලද රඹුන් විසින් පුදන ලද සැරැකක් සිදාදුයෙහි ද? හිස් පුරුෂය, මනුෂ්‍යයෝ වාක්‍යයෙහි ජීවසංඥ ඇත්තාහු ම ය. හිස් පුරුෂය, තෙල නො පහත් වූවන්ගේ ප්‍රතාදය පිණිස හෝ නො වෙයි,, ... තවද මහණෙනි, මෙසේ මේ ශික්‍ෂාපදය උදෙසා වූ:

“කරවා දෙන නිමියන් ඇති තමා උදෙසා වූ මහලලක විහාරයක් කරවන මහණහු විසින් වාසතුදෙණනාව පිණිස හිඤ්ඤා පෑමිණවිය යුත්තාහ. ඒ හිඤ්ඤා විසින් තිරුපදුව වූ උපවාර සහිත වූ ශෙඛිම දෙසියයුතු ය. ඉදින් මහණ තෙම උපදුව සහිත වූ උපවාර රකින වූ ශෙඛිමිනි මහලලකවිහාරයක් කරවා නම් වාසතුදෙණනාව පිණිස හිඤ්ඤා නො පවුණුවා නම් සහවෙසෙස් වේ ය” යි.

මහලලක තමා: සභාමික වූ විහාරය කියනු ලැබේ.

විහාර තමා: ඇතුළත පිරිසම කරණ ලද්දේ හෝ පිටත පිරිසම කරණ ලද්දේ හෝ ඇතුළත පිටත පිරිසම කරණ ලද්දේ හෝ වේ.

කාරයමානෙතා යනු: කරණුයේ හෝ කරවනුයේ හෝ ය.

සක්‍යමිකං යනු: සක්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ගෘහස්ථයෙක් හෝ ප්‍රච්ඡිද්‍යයෙක් හෝ අත් කිසි නිමියෙක් වේ.

අනතුදෙණං යනු: තමා සදහා.

හිඤ්ඤා අභිනොභබ්බා වඤ්ඤාදෙණනාය යනු: ඒ විහාරකාරක හිඤ්ඤා විසින් විහාරවාසතුට ඉඟු කොට සතුන් වෙත එළාම උතුරුසහ එකක් කොට මහලලකෙරුන් පා වැද උළුල්ලෙන් හිඳ ඇදීලී බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. ‘වහන්ස, මම කරවා දෙන නිමියන් ඇති තමා උදෙසා වූ මහලලකවිහාරයක් කරණු කැමැත්තෙමි. වහන්ස, ඒ මම විහාරවාසතු අවලොකනයට සබ්බසා අයැදීමි’ යි. දෙවන වට ද යැදිය යුතු ය. තෙවන වට ද යැදිය යුතු ය. ඉදින් හාම සබ්බ තෙමේ විහාරවාසතුට බැලීම ඉවසා නම් හාම සබ්බසා විසින් බැලිය යුතු ය. ඉදින් හාම සබ්බ තෙමේ විහාරවාසතුට බැලීම නො ඉවසා නම් සෝපදුව අනුපදුව බව සෝපවාර අනුපවාර බව දැනගන්නට ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ යම් සිත් කෙතෙක් එහි වෙත් නම් ඒ හිඤ්ඤා අයැද සමමත කළ යුත්තාහ. තවද මහණෙනි, මෙසෙසින් සමමත කළ යුත්තාහ: ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් සබ්බ තෙමේ දන්විය යුත්තේ ය.

‘වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා, මේ මෙතම මහණ තෙම තමා උදෙසා වූ මහලලකවිහාරයක් කරණු කැමැත්තේ ය. හේ විහාරවාසතුට බැලීමට සබ්බසා අයැදී. ඉදින් සබ්බසාට පාමණි කල් ඇත්තේ නම් සබ්බ තෙමේ මෙතම මහණහුගේ විහාරවාසතුට බලන්නට මෙතම වූ ද මෙතම වූ ද හිඤ්ඤා සමමත කරන්නේ ය. මේ ඥාතීය යි.

“සුණුවු මෙ භනෙන සඛෙසා. අයං ඉඤ්ඤානාමො භික්ඛු මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සසාමිකං අනතුද්දෙසං. සො සඛ්ඤා විහාරවජ්ඣමලොකනං යාවති. සඛෙසා ඉඤ්ඤානාමස්ඤච ඉඤ්ඤානාමස්ඤච භික්ඛු සමමනනී, ඉඤ්ඤානා-මස්ස භික්ඛුනො විහාරවජ්ඣං ඔලොකෙනං. යසායසමනො ඛමිති ඉඤ්ඤානාමස්ස ච ඉඤ්ඤානාමස්ස ච භික්ඛුතං සමමති ඉඤ්ඤානාමස්ස භික්ඛුනො විහාරවජ්ඣං ඔලොකෙනං, සො භුණ්හස්ස. යසා තකඛමිති, සො භාසෙය්‍ය

සමමතා සඛෙසන ඉඤ්ඤානාමො ච ඉඤ්ඤානාමො ච භික්ඛු ඉඤ්ඤානා-මස්ස භික්ඛුනො විහාරවජ්ඣං ඔලොකෙනං. ඛමිති සඛ්ඤාස්ස, තසා භුණ්ඤී, එවමෙනං ධාරයාමී”ති.

තෙහි සමමතෙහි භික්ඛුහි තඤ්ඤා භනෙතා විහාරවජ්ඣ ඔලොකෙනමබ්බං. සාරමහං අනාරමහං සපරිකකමනං අපරිකකමනං. ජාතීතබ්බං. භවෙ සාරමහං භොති අපරිකකමනං, මාසිධි කරීති චතතබ්බො. සවෙ අනාරමහං භොති සපරිකකමනං, සඛ්ඤාස්ස අරුචෙතබ්බං අනාරමහං සපරිකකමනනී. තෙන විහාරකාරකෙන භික්ඛුතා සඛ්ඤා උපසඛ්ඤාමිත්ථා එකංසං උත්තරුසඛ්ඤා කරීත්ථා බුබ්භාතං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣත්ථා උකතුටිකං නිසීදිත්ථා අස්ඤ්ඤිං පඤ්ඤානො එවමස්ස වචනීයො: “අහං භනෙන මහලලකං විහාරං කතතු-කාමො සසාමිකං අනතුද්දෙසං සො’හං භනෙන සඛ්ඤා විහාරවජ්ඣදෙසනං යාවාමී”ති. දුතියමපි යාවිතබ්බො, තතීයමපි යාවිතබ්බො. ව්‍යතෙනන භික්ඛුතා පටිබලෙන සඛෙසා ඤ්ඤපෙනබ්බො:

“සුණුවු මෙ භනෙන සඛෙසා. අයං ඉඤ්ඤානාමො භික්ඛු මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සසාමිකං අනතුද්දෙසං. සො සඛ්ඤා විහාරවජ්ඣදෙසනං යාවති. යදි සඛ්ඤාස්ස පතතකලං. සඛෙසා ඉඤ්ඤානාමස්ස භික්ඛුනො විහාරවජ්ඣං දෙසෙය්‍ය. එසා ඤ්ඤහී.

සුණුවු මෙ භනෙන සඛෙසා. අයං ඉඤ්ඤානාමො භික්ඛු මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සසාමිකං අනතුද්දෙසං. සො සඛ්ඤා විහාරවජ්ඣ-දෙසනං යාවති. සඛෙසා ඉඤ්ඤානාමස්ස භික්ඛුනො විහාරවජ්ඣං දෙසෙති, යසායසමනො ඛමිති ඉඤ්ඤානාමස්ස භික්ඛුනො විහාරවජ්ඣස්ස දෙසනා, සො භුණ්හස්ස. යසා තකඛමිති, සො භාසෙය්‍ය.

දෙසිතං සඛෙසන ඉඤ්ඤානාමස්ස භික්ඛුනො විහාරවජ්ඣ. ඛමිති සඛ්ඤාස්ස තසා භුණ්ඤී, එවමෙනං ධාරයාමී”ති.

සාරමහං නාම: නිපිලුලිකාතං වා අාසයො භොති -පෙ- සංඝරණ-නිසීතං වා භොති, එතං සාරමහං නාම.

අපඤ්ඤාමනං නාම: තු සකකා භොති යථාසුත්තෙන සකථෙන අනුපරි-ගනතුං, සමනතා නිසෙසනීයා අනුපරිගනතුං. එතං අපරිකකමනං .නාම.

“වහන්ස, සඛ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙමේ හිමියන් ඇති තමා උදෙසා වූ මහලුකවිහාරයක් කරණු කැමැත්තේ ය. හෙතෙම විහාරවාසතුට බැලීමට සඛ්‍යයා අයැද සිටී. සඛ්‍ය තෙමේ මෙනම් මහණහුගේ විහාරවාසතුට බලන්නට මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද භික්ෂුන් සමචන කෙරෙයි. යම් ආයුෂමනක්හට මෙනම් මහණහුගේ විහාර වාසතුට බලන්නට මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද භික්ෂුන් සමචන කිරීම රුචි මේ නම් හේ තුෂණීමහුන වන්නේ ය. යමක්හට තො රුච්චේ නම් හේ බණන්තේ ය.

සඛ්‍යයා විසින් මෙනම් මහණහුගේ විහාරවාසතුට බලන්නට මෙනම් වූ ද මෙනම් වූ ද මහණහු සමචන කරණ ලද්දක. සඛ්‍යයාට රුචි වෙයි. එහෙයින් තුෂණීම් වෙයි. තෙල මෙසේ ධරම්’යි.

ඒ සමචන වූ භික්ෂුන් විසින් එහි ගොස් විහාරවාසතුට බැලියයුතු ය. සොපළුව බව නිරුපළුව බව සොපවාර බව අනුපවාර බව දතයුතු යි. ඉදින් සාරථන අපරිකකමන වේ නම් ‘මෙහි නහමක් කරු’යි කියයුත්තේ ය. ඉදින් අනාරථන සපරිකකමන වේ නම්, අනාරථනය ය සපරිකකමන ය”යි සඛ්‍යයාට ආරෝචන කළයුතු ය. ඒ විහාරකාරක මහණහු විසින් සතුන් වෙත එළැඹ උතුරුසහ එකස් කොට මහලුකෙරුන් පා වැද උඵල්ලෙන් හිඳ ඇදීලී බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. ‘වහන්ස, මම සඛ්‍යාමික වූ ආතොමොදෙය්‍ය වූ මහලුකවිහාරයක් කරණු කැමැත්තේ. වහන්ස, ඒ මම විහාරවාසතු දෙයනාවට සඛ්‍යයා අයදීම්’යි. දෙවන වට ද යැදියයුතු ය. තෙවන වට ද යැදියයුතු ය. ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය.

“වහන්ස, සඛ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා, මේ මෙනම් මහණ තෙම සඛ්‍යාමික වූ ආතොමොදෙය්‍ය වූ මහලුකවිහාරයක් කරණු කැමැත්තේ ය. හෙතෙම විහාරවාසතුදෙයනාවට සඛ්‍යයා අයැද සිටී. ඉදින් සඛ්‍යයාට පාමණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ මෙනම් මහණහුගේ විහාරවාසතුට දෙසන්නේ ය. තෙල සුභන්ධ” යි.

වහන්ස, සඛ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙම සඛ්‍යාමික වූ ආතොමොදෙය්‍ය වූ මහලුකවිහාරයක් කරණු කැමැත්තේ ය. හෙතෙම විහාරවාසතුදෙයනාවට සඛ්‍යයා අයැද සිටී. සඛ්‍ය තෙමේ මෙනම් මහණහුගේ විහාරවාසතුට දෙසයි. යම් ආයුෂමනක්හට මෙනම් මහණහුගේ විහාරවාසතුදෙයනාව රුචි වේ නම් හේ තුෂණීමහුන වන්නේ ය. යමක්හට තො රුච්චේ නම් හේ බණන්තේ ය.

සඛ්‍යයා විසින් මෙනම් මහණහුගේ විහාරවාසතුට දෙසන ලදී. සඛ්‍යයාට රුචි වෙයි. එහෙයින් තුෂණීම් වෙයි. තෙල මෙසේ ධරම්’යි.

සාරථන නම: තුහුචුචන්ගේ හෝ සිලසයක් වෙයි. ... යන එන මහ ඇසිරි කරණ ලද නෝ වේ. තෙල සාරථන නම.

අපරිකකමන නම: ගොනුන් යෙදූ ගැලකින් සිසාරු යන්නට, හාත්පස හිණකින් සිසාරු යන්නට ණො භාකී වෙයි. තෙල අපරිකකමන නම,

අනාරම්භය. නාම: න කිප්ලිකානං වා ආසයෝ හොති -පෙ- න සංසරණනිසිතං වා හොති. එතං අනාරම්භයං නාම.

සපරිකකමනං. නාම: සකකා හොති යථාසුතෙතන සකටෙන අනු-පරිගනනාං, සමනතා නියොනියා අනුපරිගනනාං. එතං සපරිකකමනං නාම.

මහලලකො නාම: විහාරේ සසාමකො වුවවති.

විහාරේ නාම: උලලිතො වා හොති අවලිතො වා උලලිතො-වලිතො වා.

කාරණයාති කරෙති වා කාරණෙති වා.

භික්ඛු වා අනභිගොයා දික්ඛුදෙසනායාති ඤාතිදුතියෙන කමෙමන විහාරවනුං න දෙසාපෙචා කරෙති වා කාරණෙති වා, පයොගෙ වා පසොගෙ දුකකටං. එකං පිණ්ඩං අනාගතෙ ආපනති ජුලුවවයසං. තසමිං පිණ්ඩෙ ආගතෙ ආපනති සබ්බාදිසෙසසං.

සබ්බාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුවවති සබ්බාදිසෙසොති.

3. භික්ඛු විහාරං කරෙති අදෙසිතවනුකං සාරම්භං අපරිකකමනං, ආපනති සබ්බාදිසෙසෙන දච්ඡනං දුකකටානං.

භික්ඛු විහාරං කරෙති අදෙසිතවනුකං සාරම්භං සපරිකකමනං, ආපනති සබ්බාදිසෙසෙන දුකකටසං.

භික්ඛු විහාරං කරෙති අදෙසිතවනුකං අනාරම්භං අපරිකකමනං, ආපනති සබ්බාදිසෙසෙන දුකකටසං.

භික්ඛු විහාරං කරෙති අදෙසිතවනුකං අනාරම්භං සපරිකකමනං, ආපනති සබ්බාදිසෙසෙන දුකකටසං.

භික්ඛු විහාරං කරෙති දෙසිතවනුකං සාරම්භං අපරිකකමනං, ආපනති දච්ඡනං දුකකටානං.

භික්ඛු විහාරං කරෙති දෙසිතවනුකං සාරම්භං සපරිකකමනං, ආපනති දුකකටසං.

භික්ඛු විහාරං කරෙති දෙසිතවනුකං අනාරම්භං අපරිකකමනං, ආපනති දුකකටසං.

භික්ඛු විහාරං කරෙති දෙසිතවනුකං අනාරම්භං සපරිකකමනං, ආපනති දුකකටසං.

භික්ඛු සමාදිසති 'විහාරං මෙ කරෙතා'ති. තසං විහාරං කරෙතති අදෙසිතවනුකං සාරම්භං අපරිකකමනං, ආපනති සබ්බාදිසෙසෙන දච්ඡනං දුකකටානං -පෙ- සාරම්භං සපරිකකමනං, ආපනති සබ්බාදිසෙසෙන දුකකටසං -පෙ- අනාරම්භං අපරිකකමනං, ආපනති සබ්බාදිසෙසෙන දුකකටසං -පෙ- අනාරම්භං සපරිකකමනං, ආපනති සබ්බාදිසෙසෙන දුකකටසං.

අනාරමන නම: කුහුඹුවන්ගේ හෝ ඕලයෙක් නො වෙයි ... යන එක මත ඇසිරි කරණ ලද්දේ හෝ නො වේ. තෙල අනාරමන නම.

සපරිකකමන නම: ගොනුන් යෙදු ගැලකින් සියාරා යන්තට, හාත්පස හිණකින් සියාරා යන්තට හැකි වේ. තෙල සපරිකකමන නම.

මහලලක නම: සඤ්ඤාමික වූ විහාරය කියනු ලැබේ.

විහාර නම: ඇතුළත පිරිසම කරණ ලද්දේ හෝ පිටත පිරිසම කරණ ලද්දේ හෝ ඇතුළත පිටත පිරිසම කරණ ලද්දේ හෝ වේ.

කාරෙසය යනු: කෙරෙයි හෝ කරවා හෝ යි.

හි කඹු වා අනානිනොයා වඤ්ඤාදෙසනාය යනු: ඤාතනිදුතිය කම්චදනීන් විහාරවාසකුව නොදෙසවා කෙරෙයි හෝ කරවා හෝ පියොවිහි පියොවිහි දුකුලා වෙයි. පාසුළු මැවීපිඩ නො පත් කල්හි කුලාසිඳුවා වෙයි. ඒ පිඩ පැමිණි කල්හි සභවෙසෙස්ඳුවා වේ.

සධ්‍යාදිසෙසො යනු ... එයින් දු සධ්‍යාදිසෙස ය යි කියනු ලැබේ.

3. මහණ තෙම නො දෙසු ගෙහිමී ඇති උපද්‍රව සහිත වූ උපවාර රහිත වූ විහාරයක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සභවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලා-ඳුවානෙක් වෙයි.

මහණ තෙම නො දෙසු ගෙහිමී ඇති උපද්‍රව සහිත වූ උපවාර සහිත වූ විහාරයක් කරවා නම් සභවෙසෙස් සමග දුකුලාඳුවා වේ.

මහණ තෙම නො දෙසු ගෙහිමී ඇති අනුපද්‍රව වූ උපවාර රහිත වූ විහාරයක් කෙරේ හෝ කරවා නම් සභවෙසෙස් සමග දුකුලාඳුවා වේ.

මහණ තෙම නො දෙසු ගෙහිමී ඇති අනුපද්‍රව වූ උපවාර සහිත වූ විහාරයක් කෙරෙයි හෝ කරවා නම් සභවෙසෙස්ඳුවා වේ.

මහණ තෙම දෙසු ගෙහිමී ඇති සාරඞන වූ අපරිකකමන වූ විහාරයක් කෙරෙයි හෝ කරවා නම් දෙ දුකුලාඳුවානෙක් වෙයි.

මහණ තෙම දෙසු ගෙහිමී ඇති සාරඞන වූ සපරිකකමන වූ විහාරයක් කෙරෙයි හෝ කරවා නම් දුකුලාඳුවා වේ.

මහණ තෙම දෙසු ගෙහිමී ඇති අනාරමන වූ අපරිකකමන වූ විහාරයක් කෙරෙයි හෝ කරවා නම් දුකුලාඳුවා වේ.

මහණ තෙම දෙසු ගෙහිමී ඇති අනාරමන වූ සපරිකකමන වූ විහාරයක් කෙරෙයි හෝ කරවා නම් ඳුවා වේ.

මහණ තෙම 'වෙ විහාරයක් කරව'යි අණවයි. මහට නො දෙසු ගෙහිමී ඇති සාරඞන වූ අපරිකකමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් නම් සභවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාඳුවානෙක් වෙයි. ... සාරඞන වූ සපරිකකමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) සභවෙසෙස් සමග දුකුලාඳුවා වේ. ... අනාරමන වූ අපරිකකමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) සභවෙසෙස් සමග දුකුලාඳුවා වේ. ... අනාරමන වූ සපරිකකමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම් සභවෙසෙස්-ඳුවා වේ.

4. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවයි. ඔහට දෙසු ගෙඩිම ආති සාරඞහ වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් තම දෙ දුකුලාආචාරිනෙක් වෙයි. ... සාරඞහ වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම) දුකුලා-ආචාරිත් වෙයි. ... අතාරඞහ වූ අපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම) දුකුලාආචාරිත් වෙයි. ... අතාරඞහ වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම) ආචාරිත් නැති.

5. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. 'දේසිතවඤ්ඤක ද අතාරඞහ ද සපරික්කමන ද වේවා'යි නො ද අණවයි. ඔහට නො දෙසු ගෙඩිම ආති සාරඞහ වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් තම සභවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාආචාරිනෙක් වෙයි. ... සාරඞහ වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම) සභවෙසෙස් සමග දුකුලාආචාරිත් වෙයි. ... අතාරඞහ වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම) සභවෙසෙස්-ආචාරිත් වෙයි. අතාරඞහ වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම) සභවෙසෙස්ආචාරිත් වේ.

6. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. 'දේසිත-වඤ්ඤක ද අතාරඞහ ද සපරික්කමන ද වේවා'යි නො ද අණවයි. ඔහට දෙසු ගෙඩිම ආති සාරඞහ වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් තම දෙ දුකුලා-ආචාරිනෙක් වෙයි. ... සාරඞහ වූ සපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් තම දෙ දුකුලාආචාරිත් වෙයි. ... අතාරඞහ වූ අපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම) දුකුලාආචාරිත් වෙයි. ... අතාරඞහ වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම) ආචාරිත් නැති.

7. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. 'දෙසු ගෙඩිම ආත්තේ ද අතාරඞහ ද සපරික්කමන ද වේවා'යි අණවත්තේත් වෙයි. ඔහට නො දෙසු ගෙඩිම ආති සාරඞහ වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙති. හෙතෙම මට නො දෙසු ගෙඩිම ආති සාරඞහ වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරේ උ'යි අසා තම ඒ මහණහු විසින් තමා ම හෝ යාහුතු ය. 'දෙසු ගෙඩිම ආත්තේ ද අතාරඞහ ද සපරික්කමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාචිය යුත්තේ ය. ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ තම දුතයකු හෝ නො යවා තම දුකුලාආචාරිත් වෙයි. ... දේසිතවඤ්ඤක ද අතාරඞහ ද වේවා'යි (දුතයකු හෝ නො යවා තම) ... දේසිතවඤ්ඤක ද සපරික්කමන ද වේවා'යි (දුතයකු හෝ නො යවා තම) ... දේසිතවඤ්ඤක වේවා'යි ඉදින් තෙමේ හෝ නො යේ තම දුතයකු හෝ නො යවා තම දුකුලාආචාරිත් වේ.

8. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. යළි 'දේසිතවඤ්ඤක ද අතාරඞහ ද සපරික්කමන ද වේවා'යි අණවයි. ඔහට දෙසු ගෙඩිම ආති සාරඞහ වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කෙරෙති. හෙතෙම 'මට දෙසු ගෙඩිම ආති සාරඞහ වූ අපරික්කමන වූ විහාරයක් කැරේ උ'යි අසා තම ඒ මහණහු විසින් තමා හෝ යාහුතු ය. 'අතාරඞහ ද සපරික්කමන ද වේවා'යි දුතයෙක් හෝ යාචිය යුත්තේ ය. ... අතාරඞහ වේවා'යි ... සපරික්කමන වේවා'යි ... අතාරඞහ වූ සපරික්කමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් තම) ආචාරිත් නැති.

9. භික්ඛු සමාදිසිනා පකකමති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවච්ඡුකො ච භොතු අතාරමො ච සපරිකකමතො වා'ති. තස්ස විහාරං කරොන්ති අදෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරිකකමනං, ආපතති කාරකානං තිණණං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමනං, ආපතති කාරකානං දවිනනං දුකකචානං -පෙ- අතාරමං අපරිකකමනං, ආපතති කාරකානං දවිනනං දුකකචානං -පෙ- අතාරමං සපරිකකමනං, ආපතති කාරකානං දුකකචස්ස.

10. භික්ඛු සමාදිසිනා පකකමති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. සමාදිසති ච 'දෙසිතවච්ඡුකො ච භොතු අතාරමො ච සපරිකකමතො වා'ති. තස්ස විහාරං කරොන්ති දෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරිකකමනං, ආපතති කාරකානං දවිනනං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමනං, ආපතති කාරකානං දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමනං, ආපතති කාරකානං දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමනං, අනාපතති.

11. භික්ඛු සමාදිසිනා පකකමති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. තස්ස විහාරං කරොන්ති අදෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරිකකමනං. තො චෙ විපපකතෙ ආගච්ඡති. තෙන භික්ඛුතා සො විහාරෙ අඤ්ඤස්ස වා දුතබ්බො, භිජ්ඣිනා වා පුත කාතබ්බො. තො චෙ අඤ්ඤස්ස වා දදෙය්‍ය, භිජ්ඣිනා වා පුත කාරෙය්‍ය, ආපතති සම්භාවදිසෙසෙන දවිනනං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමනං, ආපතති සම්භාවදිසෙසෙන දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමනං, ආපතති සම්භාවදිසෙසෙන දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමනං, ආපතති සම්භාවදිසෙසස්ස.

12. භික්ඛු සමාදිසිනා පකකමති 'විහාරං මෙ කරොථා'ති. තස්ස විහාරං කරොන්ති දෙසිතවච්ඡුකං සාරමං අපරිකකමනං, තො චෙ විපපකතෙ ආගච්ඡති. තෙන භික්ඛුතා සො විහාරෙ අඤ්ඤස්ස වා දුතබ්බො භිජ්ඣිනා වා පුත කාතබ්බො. තො චෙ අඤ්ඤස්ස වා දදෙය්‍ය භිජ්ඣිනා වා පුත කාරෙය්‍ය, ආපතති දවිනනං දුකකචානං -පෙ- සාරමං සපරිකකමනං, ආපතති දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං අපරිකකමනං, ආපතති දුකකචස්ස -පෙ- අතාරමං සපරිකකමනං, අනාපතති.

13. අතතනා විපපකතං අතතනා පරියොසාපෙති, ආපතති සම්භාවදිසෙසස්ස. අතතනා විපපකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපතති සම්භාවදිසෙසස්ස. පරෙහි විපපකතං අතතනා පරියොසාපෙති, ආපතති සම්භාවදිසෙසස්ස. පරෙහි විපපකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපතති සම්භාවදිසෙසස්ස.

14. අනාපතති ලෙනෙ ගුහාය තිණකුටිකාය අඤ්ඤස්සත්ථාය, වාසාගාරං ඔපෙචා සබ්බත්ථ, අනාපතති උමමතතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

විහාරකාරසිකිම්බාපදං නිවර්තනං.

9. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. යළි 'දේසිතවළුක ද අතාරභ ද සපරිකකමන ද වේවා'යි අණවයි. ඔහුට අදේසිතවළුක වූ සාරභ වූ අපරිකකමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් නම් කරඹුවනට තුන් දුකුලාආචාරෙක් වෙයි. ... සාරභ වූ සපරිකකමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) කරඹුවනට දෙ දුකුලාආචාරෙක් වෙයි. ... අතාරභ වූ අපරිකකමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) කරඹුවනට දෙ දුකුලාආචාරෙක් වෙයි. ... අතාරභ වූ සපරිකකමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) කරඹුවනට දුකුලාආචාරේ වේ.

10. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි යළි 'දේසිතවළුක ද අතාරභ ද සපරිකකමන ද වේවා'යි අණවයි. ඔහුට දෙසු ගෙහිම් ඇති සාරභ වූ අපරිකකමන වූ විහාරයක් කෙරෙත් නම් කරඹුවනට දෙ දුකුලාආචාරෙක් වෙයි. ... සාරභ වූ සපරිකකමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) කරඹුවනට දුකුලාආචාරේ වෙයි. ... අතාරභ වූ අපරිකකමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) කරඹුවනට දුකුලාආචාරේ වෙයි. ... අතාරභ වූ සපරිකකමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) ඇවැත් නැති.

11. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. ඔහුට තො දෙසු ගෙහිම් ඇති සාරභ වූ අපරිකකමන වූ විහාරයක් කෙරෙති. ඉදින් ඒ මහණ විහාරය කොට අඩාල කල්හි පැමිණේ නම් ඒ මහණු විසින් ඒ වෙහෙර අනෙකක්හට හෝ දියයුත්තේ ය. බිඳපියා හෝ වටාලා කළයුත්තේ ය. ඉදින් අනෙකක්හට හෝ තො දේ නම් බිඳපියා හෝ වටාලා තො කරවා නම් සභවෙසෙස් සමග දෙ දුකුලාආචාරෙක් වෙයි. ... සාරභ වූ සපරිකකමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) සභවෙසෙස් සමග දුකුලාආචාරේ වෙයි. ... අතාරභ වූ අපරිකකමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) සභවෙසෙස් සමග දුකුලාආචාරේ වෙයි. ... අතාරභ වූ සපරිකකමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

12. මහණ තෙම 'මට විහාරයක් කරව'යි අණවා නික්ම යෙයි. ඔහුට දෙසු ගෙහිම් ඇති සාරභ වූ අපරිකකමන වූ විහාරයක් කෙරෙති. ඉදින් හෙතෙම විහාරය කොට අඩාල කල්හි පැමිණේ නම් ඒ මහණු විසින් ඒ විහාරය අනෙකක්හට හෝ දියයුත්තේ ය. බිඳපියා හෝ වටාලා කළයුත්තේ ය. ඉදින් අනෙකක්හට හෝ තො දේ නම් බිඳපියා හෝ වටාලා තො කරවා නම් දෙ දුකුලාආචාරෙක් වෙයි. ... සාරභ වූ සපරිකකමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) දුකුලාආචාරේ වෙයි. ... අතාරභ වූ අපරිකකමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) දුකුලාආචාරේ වෙයි. ... අතාරභ වූ සපරිකකමන වූ (විහාරයක් කෙරෙත් නම්) ඇවැත් නැති.

13. තමා විසින් කොට අඩාල කරණ ලද්ද තමා විසින් කොට නිමවා නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වෙයි. තමා විසින් කොට අඩාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් කොට අඩාල කරණ ලද්ද තමා විසින් නිමවා නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වෙයි. මෙරමා විසින් කොට අඩාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

14. ලෙනෙහි, ගුහායෙහි, තණනිලියෙහි, අනෙකක්හට කරවා නම්, වාසාගාර තමා හාම තත්හි ද යි ඇවැත් නැති. උන්මනතකය හට, ආදිකාර්මකය හට ඇවැත් නැති.

විහාරකාර ශික්ෂාපදය හිමි.

පඨම-ද්විතීයෙහි කතාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රුජගහෙ විහරති වෙඵචනෙ කලඤ්ඤානිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතා දබ්බින මලුපුතොතන ජාතියා සත්තවස්සෙන අරහතං සච්ඡිකතං ගොති, යං¹ කිඤ්චි සාවකෙන පත්තබ්බං, සබ්බං තෙන අනුප්පත්තං ගොති, නඤ්ච චස්ස කිඤ්චී උත්තරං කරණීයං, කතස්ස චා පතීවයො. අථ ඛො ආයස්මතො දබ්බස්ස මලුපුත්තස්ස රහොගතස්ස පතිසලුචිතස්ස ඵචං වෙනසො පරිචිතකොකා උදපාදි: “මයා ඛො ජාතියා සත්තවස්සෙන අරහතං සච්ඡිකතං. යං කිඤ්චි සාවකෙන පත්තබ්බං සබ්බං මයා අනුප්පත්තං, නඤ්ච ච මෙ කිඤ්චී උත්තරං කරණීයං, කතස්ස චා පතීවයො. කිනඤ්ච ඛො අහං සම්බ්සස්ස වෙය්‍යාවච්චං කරොය්‍ය”න්ති. අථ ඛො ආයස්මතො දබ්බස්ස මලුපුත්තස්ස ඵතදගොසි: “යනඤ්ඤාතං සම්බ්සස්ස සෙතාසතඤ්ච පඤ්ඤපෙය්‍යං, භත්තාති ච උද්දිසෙය්‍ය”න්ති.

2. අථ ඛො ආයස්මා දබ්බින මලුපුතොතා සායත්තසමයං පතිසලුචිතා වුච්ඡිතො යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිඤ්චා භගවතං අභිවාදෙඤ්චා ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසීනො ඛො ආයස්මා දබ්බින මලුපුතොතා භගවතං ඵතදවොච: “ඉධ මයාං භනො රහොගතස්ස පතිසලුචිතස්ස ඵචං වෙනසො පරිචිතකොකා උදපාදි: මයා ඛො ජාතියා සත්තවස්සෙන අරහතං සච්ඡිකතං. යං කිඤ්චි සාවකෙන පත්තබ්බං සබ්බං මයා අනුප්පත්තං, නඤ්ච ච මෙ කිඤ්චී උත්තරං කරණීයං. කතස්ස චා පතීවයො, කිනඤ්ච ඛො අහං සම්බ්සස්ස වෙය්‍යාවච්චං කරොය්‍ය”න්ති. තස්ස මයාං භනො ඵතදගොසි: “යනඤ්ඤාතං සම්බ්සස්ස සෙතාසතඤ්ච පඤ්ඤපෙය්‍යං, භත්තාති ච උද්දිසෙය්‍ය”න්ති. “ඉච්ඡාමහං භනො සම්බ්සස්ස සෙතාසතඤ්ච පඤ්ඤපෙය්‍යං, භත්තාති ච උද්දිසිතු”න්ති. “සාධු සාධු දබ්බි තෙන හි නං දබ්බි සම්බ්සස්ස සෙතාසතඤ්ච පඤ්ඤපෙසී, භත්තාති ච උද්දිසා”ති. “ඵචං භනො”ති ඛො අයස්මා දබ්බින මලුපුතොතා භගවතො පච්චස්සොසි.

3. අථ ඛො භගවා ඵතසමීං නිදුතෙ ඵතසමීං පකරණෙ ධම්මිං කථං කඤ්චා භික්ඛු ආමනොසාසි: “තෙන හි භික්ඛවෙ සඛෙසා දබ්බින මලුපුතං සෙතාසතපඤ්ඤාපකඤ්ච භත්තඤ්ඤෙසකඤ්ච සම්මන්තතු. ඵචඤ්ච පන භික්ඛවෙ සම්මන්තනිබ්බො: පඨමං දබ්බින මලුපුතොතා යාචිතබ්බො. යාචිඤ්චා ව්‍යත්තන භික්ඛතා පටිබලොත සඛෙසා ඤ්ඤපෙනබ්බො:

“සුණොතු මෙ භනො සඛෙසා. යදි සම්බ්සස්ස පත්තකලං, සඛෙසා ආයස්මන්තං දබ්බින මලුපුතං සෙතාසතපඤ්ඤාපකඤ්ච භත්තඤ්ඤෙසකඤ්ච සම්මන්තොය්‍ය, ඵසා ඤ්ඤන්ති:

1. යඤ්ච කිඤ්ච, වු.

පඨමදුට්ඨදොසශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජාතන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්ප-
 යෙහි වූ කලාඤ්ඤාකාරීවාස නම් වූ වේච්චනයෙහි වාසය කරණ සේක.
 එසමයෙහි උපතින් සත්වැසි වූ මලලරුජපුත්‍ර දබ්බ තෙරුන් විසින් අභිත්තිය
 පසක් කරණ ලද වෙයි. ශ්‍රාවකයක්හු විසින් ලැබියයුතු (ත්‍රිවිද්‍යාදී) යම්කිසි
 ගුණජාතයෙක් වේ ද ඒ සියල්ල ඔවුන් විසින් ලබන ලද වෙයි. ඔවුන් විසින්
 මත්තෙහි කටයුත්තෙක් හෝ කරණ ලද්දහුගේ වටාලා වැඩිමෙක් හෝ
 තැන්තේ ද වෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් දබ්බමලල පුත්‍රයන්ට රහසිගත ව විවේක ව
 හුන්හවුන්ට මෙබඳු වූ විත්තපරිච්ඡේදයක් උපත. ‘උපතින් සත්භාවිරිදී වූ
 මා විසින් රහත් බව පසක් කරණ ලද. ශ්‍රාවකයක්හු විසින් ලැබියයුතු යම්කිසි
 ගුණජාතයෙක් වේ නම් ඒ සියල්ල මා විසින් ලබන ලද. මා විසින් මත්තෙහි
 කටයුත්තෙක් හෝ කරණ ලද්දහුගේ වැඩිමෙක් හෝ තැන්තේ ද වෙයි.
 මම සහනට කිනම් වතාවතක් කෙරෙමි දෝ හෝ’යි. ඉක්බිති ආයුෂමත්
 දබ්බමලලපුත්‍රයන්ට මේ සිත විය. ‘මම සහනට සෙනසුන් ද පනවමි නම්
 බත් ද උදෙසම් නම් මැනවැ’යි.

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් දබ්බමලලපුත්‍රයෝ සවස් වේලෙහි පිළිසලතින් තැගි
 සිටියාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
 අභිවාදනය කොට එකත්පස් ව හුන්තාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත්
 කාල කලහ “ස්වාමීනි, මෙහි රහෝගත ව විවේකී ව හුන් මව මෙබඳු වූ විත්තපරි-
 ච්ඡේදයක් උපත. උපතින් සත්භාවිරිදී වූ මා විසින් රහත් බව පසක් කරණ
 ලද. ශ්‍රාවකයක්හු විසින් ලැබියයුතු වූ සියලු ගුණජාතය මා විසින් ලබන ලද. මා
 විසින් මත්තෙහි කටයුතු කිසිවක් හෝ කරණ ලද්දහුගේ වටාලා වැඩිමෙක්
 හෝ තැන්තේ ද වෙයි. මම සහනට කිනම් වතාවතක් කෙරෙමි දෝ හෝ’යි.
 ස්වාමීනි, ඒ මට මේ සිත විය: මම සහනට සෙනසුන් ද පනවමි නම් බහුදු
 උදෙසම් නම් මනා මා හු’යි. ස්වාමීනි, මම සහනට සෙනසුනුදු පනවන්නට
 බහුදු උදෙසන්නට කැමැත්තෙමි”යි. “මැනවැ, මැනවැ දබ්බයෙහි, එසේ වී
 නම් දබ්බයෙහි, තෙපි සහනට සෙනසුනුදු පනවවු. බහුදු උදෙසවු ය”යි.
 ‘එසේ ය වහන්සැ’යි ආයුෂමත් දබ්බමලලපුත්‍රයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
 පිළිවදන් ඇස්වූහ.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මෙ කරුණෙහි දැහැමි
 කථා කොට භික්ෂූන් ඇමතු සේක: “එසේ වී නම් මහණෙනි, සබ්බ තෙමේ
 දබ්බමලලපුත්‍රයා සෙනසුන් පනවන්නකු ද බත් උදෙසන්නකු ද කොට සමමත
 කෙරේවා. තවද මහණෙනි, මෙසේත් සමමත කල යුත්තේ ය. පළමු කොට
 දබ්බමලල පුත්‍ර තෙමේ අයැදිය යුත්තේ ය. අයැද වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල වූ
 මහණක්හු විසින් සබ්බ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:

4. ‘වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා, ඉදින් සබ්බයාට
 පැමිණි කල් ඇත්තේ නම් සබ්බ තෙමේ ආයුෂමත් දබ්බමලලපුත්‍රයන් සෙනසුන්
 පනවන්නකු ද බත් උදෙසන්නකු ද කොට සමමත කරන්නේ ය. තෙල
 ඤාතී යි.

පුණොභු මෙ භනො ඤාණො, ඤාණො ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං සෙනාසනපඤ්ඤපකඤ්ච භාහුදොසකඤ්ච සමමන්තති, යස්සායස්මතො බමති ආයස්මතො දබ්බස්ස මලලුපුත්තස්ස සෙනාසනපඤ්ඤපකස්ස ච භහුදොසකස්ස ච සමමුති. සො භුණොස්ස. යස්ස නනමිති, සො භාසෙය්‍ය:

සමමතො සඛෙහන ආයස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො සෙනාසනපඤ්ඤපකො ච භහුදොසකො ච. බමති සඛිකස්ස. තස්මා භුණති, එවමෙතං ධාරයා මී”ති.

5. සමමතො ච පනායස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො සභාගානං සභාගානං භික්ඛුතං එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. යෙ තෙ භික්ඛු පුත්තන්තීකා තෙසං එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, “තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං පුත්තන්තං සඛිගායස්සන්තී”ති. යෙ තෙ භික්ඛු විතයධරා තෙසං එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, “තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං විතයං විනිව්ඡිතීස්සන්තී”ති.¹ යෙ තෙ භික්ඛු බමමකටිකා තෙසං එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, “තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං බමමං සාකච්ඡස්සන්තී”ති. යෙ තෙ භික්ඛු ඤායිතො තෙසං එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, “තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං න ව්‍යාඛා-බ්බස්සන්තී”ති.² යෙ තෙ භික්ඛු තීරච්ඡානකටිකා කායදඩ්ඛිබ්ඛුලා³ විභරන්ති, තෙසමච එකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, “ඉමායපිමෙ ආයස්මන්තො රතීයා අච්ඡස්සන්තී”ති. යෙ තෙ භික්ඛු විකාලෙ ආගච්ඡන්ති, තෙසමච තෙජොධාතුං සමාපජ්ඣන්තො තෙතෙව ආලොකෙන සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. අපිසු භික්ඛු සඤ්චිච්ච විකාලෙ ආගච්ඡන්ති “මයං ආයස්මතො දබ්බස්ස මලලුපුත්තස්ස ඉද්ධි-පාරිභාරීයං පසස්සස්මා.”ති. තෙ ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං උපසඛිකමිත්තො එවං වදෙන්නති: “අමහාකං ආට්ටිසො දබ්බං, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති”ති. තෙ ආයස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො එවං වදෙති: “කන්ථායස්මන්තො ඉච්ඡන්ති, කන්ථ පඤ්ඤපෙමි”ති. තෙ සඤ්චිච්ච දුරෙ අපදිසන්ති, “අමහාකං ආට්ටිසො දබ්බං, ගිජ්ඣිකුටෙ පබ්බතෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො චොරපපා-තෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො ඉසිගිලිපස්සෙ කාලුසිලායං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො චෙභාරපස්සෙ සත්තපණ්ණීගුහායං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො සීතවතෙ සපසසොණකපබ්බාතෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො ගොතමකඤ්ඤරායං අසනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො තිඤ්ඤකකඤ්ඤරායං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො තපොදුරුමෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො ජවකමච්චතෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, අමහාකං ආට්ටිසො මඤ්ඤභුච්ඡස්මිං මියදුයෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙමි”ති. තෙසං ආයස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො තෙජොධාතුං සමා-පජ්ඣන්තො අභිගුලීයා ජලමානාය පුරතො පුරතො ගච්ඡති. තෙපි තෙතෙව ආලොකෙන ආයස්මතො දබ්බස්ස මලලුපුත්තස්ස පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ගච්ඡන්ති. තෙසං ආයස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො එවං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති: අයං මඤ්ඤො, ඉදං පිඨං, අයං භිසි, ඉදං ඛිමොගනං, ඉදං වච්චට්ඨානං, ඉදං පස්සා-වට්ඨානං, ඉදං පානීයං, ඉදං පරිභොජනීයං, අයං කන්තරදණොධා, ඉදං සඛිකස්ස කතීකසණ්ඨානං, ඉමං කාලං පවිසිතබ්බං, ඉමං කාලං නිකමිඤ්ඤබ්බං”න්ති. තෙසං ආයස්මා දබ්බො මලලුපුත්තො සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති පුත්තදෙව වෙච්චතං පච්චාගච්ඡති.

1. විනිව්ඡිතීස්සන්තී, කන්ථ. 2. ව්‍යාඛාගිස්සන්තී”ති. 3. කායදදඩ්ඛිබ්ඛුලා ම.ජ.ඝ.

වහන්ස, සමස්ත තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා, සමස්ත තෙමේ ආයුෂමත් දබලමලාපුත්‍රයන් සෙනසුන් පනවන්නකු ද බත් උදෙසන්නකු ද කොට සමවත කෙරෙයි. යම් ආයුෂමතක්හට ආයුෂමත් දබලමලාපුත්‍රයන් සෙනසුන් පනවන්නකු ද බත් උදෙසන්නකු ද කොට සමවත කිරීම රුචි වේ නම් හෙතෙම තුෂ්ණීම්භූත වන්නේ ය. යම්ක්හට නො රුච්ඤේ නම් හෙතෙම බණන්තේ ය.

සමස්තයා විසින් ආයුෂමත් දබලමලාපුත්‍ර තෙමේ සෙනසුන් පනවන්නකු ද බත් උදෙසන්නකු ද කොට සමවත කරණ ලද්දේ ය. සමස්තයාට රුචි වෙයි. එහෙයින් තුෂ්ණීම්භාවය යි. මේ මෙසේ ධරම්” යි.

5. ඉක්බිති සමවත වූ ආයුෂමත් දබලමලාපුත්‍රයෝ සභාග සභාග වූ භික්ෂූන්ට එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් සෞත්‍රාන්තිකයෝ වෙද්ද ඔහු ඔවුන්ගේ සුත්‍රාන්තය සමායානා කෙරෙහි, ඔවුන්ට එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් විනයධරයෝ වෙද්ද ඔහු ඔවුන්ගේ විනය විනිශ්චය කෙරෙහි ඔවුන්ට එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් ධර්මානුකූලයෝ වෙද්ද, ‘ඔහු ඔවුන්ගේ ධර්මය සාකච්ඡා කෙරෙහි’ ඔවුන්ට එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් ධර්මානුකූල වෙද්ද ‘ඔහු ඔවුන්ගේ නො වෙනස්වී’ ඔවුන්ට එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් තීර්ථානකරයා ආචාරානුසාරීන් කිරීමට බහුල ව වෙසෙත් නම් ‘මේ ආයුෂමත් මේ තීර්ථකරයා රතියෙන් වෙසෙත්’ ඔවුන්ට ද එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් විකල්පයෙහි එක් නම් තේජෝධාතුවට සමවැද එම ආලෝකයෙන් ඔවුන්ට ද සෙනසුන් පනවත්. තවද භික්ෂූහු ‘ආපි ආයුෂමත් දබලමලාපුත්‍රයන්ගේ සාධුප්‍රාතිහායනීය බලම්භ’ යි දූත දූත නො කල්හි පැමිණෙයි. ඔහු ආයුෂමත් දබලමලාපුත්‍රයන් කර එළඹ ‘ආවැන්නි, දබලයෙහි අපට සෙනසුන් පනව්‍යාව’ යි කියති. ආයුෂමත් දබලමලාපුත්‍රයෝ ඒ භික්ෂූන්ට මෙසේ කියති. ආයුෂමත් කොහි කැමැති වෙද්ද කොහි සෙනසුන් පනවම දූ? යි. ඔහු දූත දූත දුරු තැන් දක්වති. ආවැන්නි දබලයෙහි, අපට ගිජුකුළුපව්වෙහි සෙනසුන් පනව්‍යාව. ආවැන්නි, අපට සාරපනතෙහි සෙනසුන් පනව්‍යාව. ආවැන්නි, අපට ඉසිහිලිපච්ඡානි කච්ඡලහි සෙනසුන් පනව්‍යාව. ආවැන්නි, අපට වෙහාරපච්ඡානි සභාපච්ඡානි සෙනසුන් පනව්‍යාව. ආවැන්නි, අපට ජිනවතයෙහි තාකෙමබ්බෙයදෙහි සෙනසුන් පනව්‍යාව. ආවැන්නි, අපට ගොසුම්කඳුරෙහි සෙනසුන් පනව්‍යාව, ආවැන්නි, අපට නිඛිරිකඳුරෙහි සෙනසුන් පනව්‍යාව, ආවැන්නි, අපට තපොදකඳුරෙහි සෙනසුන් පනව්‍යාව ආවැන්නි, අපට තපොදුරුමයෙහි සෙනසුන් පනව්‍යාව. ආවැන්නි, අපට ජීවක අභිඋයන්හි සෙනසුන් පනව්‍යාව. ආවැන්නි, අපට මඤ්ඤවනි නම් මුච්චාච්චි සෙනසුන් පනව්‍යාව” යි කියන්නාහ. ආයුෂමත් දබලමලාපුත්‍රයෝ තේජෝධාතුවට සමවැද දිලියෙන ආභිලී ආති ව ඔවුන්ට පෙරට ව පෙරට ව යෙහි. උසින් එ ම එලියෙන් ආයුෂමත් දබලමලාපුත්‍රයන්ගේ පස්පස්හි යෙහි. ඔවුන්ට ආයුෂමත් දබලමලාපුත්‍රයෝ මෙසෙයින් සෙනසුන් පනවත්. මේ ආද ය, මේ පුටු ය, මේ බිසි ය, මේ බිලොභත ය, මේ වැසිකිලිය ය, මේ කෙතකිලිය ය, මේ පැන් ය, මේ පරිභොග උදක ය, මේ සැරයටි ය, මේ සභුන්සේ කතිකාවත ය, මෙකල පිවිසියයුතු ය, මෙකල කික්ඛියයුතු ය” යි. ආයුෂමත් දබලමලාපුත්‍රයෝ ඔවුන්ට සෙනසුන් පනවා නැවත වේච්චතයට පෙරලා එන්නාහ.

6. තෙන ඛො පන සමයෙන මෙතනියභුමමජකා භික්ඛු නවකා වෙච භොනති අපපුඤ්ඤ ව, යාති සඛිකස්ස ලාමකානී සෙනාසනානී, තානී තෙසං පාපුණ්ණනී ලාමකානී ච භතතානී. තෙන ඛො පන සමයෙන රුජගභෙ මනුස්සා ඉච්ඡන්ති ථෙරුතං භික්ඛුතං අභිසඛිං රිකං පිණ්ඩපාතං දතුං සප්පිමපි තෙලමපි උතතරිභඛගමපි. මෙතනියභුමමජකානං පන භික්ඛුතං පාකතිකං දෙනතී යථාරකිං කණාජකං ඛිලඛගදුතියං. තෙ පච්ඡාභතනං පිණ්ඩපාතපට්ඨකතනා ථෙරෙ භික්ඛු පුච්ඡන්ති: තුච්ඡාකං ආටුසො භතතයෙහ නිං අභොසි, තුච්ඡාකං කිං අභොසී”ති. එකච්ච ථෙරා එවං වදෙන්ති: “අච්ඡාකං ආටුසො සප්පි අභොසි තෙලං අභොසි උතතරිභඛගං අභොසී”ති. මෙතනියභුමමජකා පන භික්ඛු එවං වදෙන්ති: “අච්ඡාකං ආටුසො ත නිඤ්චී අභොසි පාකතිකං යථාරකිං කණාජකං ඛිලඛගදුතිය”නති.

7. තෙන ඛො පන සමයෙන කල්‍යාණභවතීකො ගහපතී සඛිකස්ස චතුකකභතනං දෙභී නිච්චභතනං. සො භතතයෙහ සපුතතදුරෙ උපනිට්ඨිකා පරිච්ඡිකති, අඤ්ඤ ඔදනෙන පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤ සුපෙත පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤ තෙලෙන පුච්ඡන්ති, අඤ්ඤ උතතරිභඛගත පුච්ඡන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන කල්‍යාණභවතීකස්ස ගහපතීකො භතනං ස්වාතනාය මෙතනියභුමමජකානං භික්ඛුතං උද්දිට්ඨං භොති. අථ ඛො කල්‍යාණභවතීකො ගහපතී ආරාමං අගමාසි කෙනවිදෙච කරණීයෙන. සො යෙනායස්මා දබ්බො මලලපුතො තෙත්තපසඛකමි, උපසඛකමිකා ආයස්මතනං දබ්බං මලලපුතනං අභිච්චාදෙනා එකමනනං නිසීදී. එකමනනං නිසීතනං ඛො කල්‍යාණභවතීකං ගහපතී ආයස්මා දබ්බො මලලපුතො ධම්මියා කථාය සන්දසෙසි සමාදපෙසි සමුතොජෙසි සමපහංසෙසි. අථ ඛො කල්‍යාණභවතීකො ගහපතී ආයස්මතා දබ්බත මලලපුතොත ධම්මියා කථාය සන්දසෙසිතො සමාදපිතො සමුතොතජෙතො සමපහංසිතො ආයස්මතනං දබ්බං මලලපුතනං එතදවොච: “කස්ස භනෙන අච්ඡාකං ඝරෙ ස්වාතනාය භතනං උද්දිට්ඨ”නති? “මෙතනියභුමමජකානං ඛො ගහපතී භික්ඛුතං තුච්ඡාකං ඝරෙ ස්වාතනාය භතනං උද්දිට්ඨ”නති.

8. අථ ඛො කල්‍යාණභවතීකො ගහපතී අතතතමනො අභොසි: “කථං භික්ඛාම පාපභික්ඛු අච්ඡාකං ඝරෙ ස්වාතනාය භතනං භුඤ්ඤිස්සනති”ති ඝරං ගනාමා දුසිං ආණාපෙසි: “යෙ ජෙ සෙච භතතිකා ආගච්ඡන්ති, තෙ කොට්ඨකෙ ආයතං පඤ්ඤාපෙමා කණාජකෙන ඛිලඛගදුතියෙන පුරිච්ඡා”ති “එවං අයසා”ති ඛො සා දුසී කල්‍යාණභවතීකස්ස ගහපතීකො පච්චස්සෙසි.

9. අථ ඛො මෙතනියභුමමජකා භික්ඛු “භියොසා ඛො ආටුසො අච්ඡාකං කල්‍යාණභවතීකස්ස ගහපතීකො භතනං උද්දිට්ඨං, සෙච අමෙහ කල්‍යාණභවතීකො ගහපතී සපුතතදුරෙ උපනිට්ඨිකා පරිච්ඡිකස්සති. අඤ්ඤ ඔදනෙන පුච්ඡස්සනති, අඤ්ඤ සුපෙත පුච්ඡස්සනති, අඤ්ඤ තෙලෙන පුච්ඡස්සනති, අඤ්ඤ උතතරිභඛගත පුච්ඡස්සනති”ති. තෙ තෙනෙච සොමනස්සෙත ත චීතතරූපං රතතියා පුපිංසු.

6. තවද එසමයෙහි මෙතනියභූමමජක භික්ෂුහු තවකයෝ දමද පිතාත්-
 තාහු ද වෙති. ඔවුනව සඛ්‍යයා පිලිබද වූ යම් ලාමක සෙනසුන් කෙනෙක්
 වෙත් ද ලාමක වූ බතකුත් වේ ද ඒ ලාමක සෙනසුන් හා බත් ම ලැබෙත්.
 එසමයෙහි රජගහනුවර මනුෂ්‍යයෝ සකස් කල පිණිසාතය ද ගිනෙල් ද
 තලතෙල් ද මස්අවුළු ද ස්ඵරි භික්ෂුන්ට දෙන්නට කාමැති වෙත්. එතෙකුදුවත්
 මෙතනියභූමමජක භික්ෂුන්ට කුඩු සහිත වූ කාචි දෙවැනි කොට ඇති පියවි
 බත පිසු සැටියෙන් දෙති. ඔහු පසුබත්හි පිණිසාතයෙන් තාවැත්තාහු
 “ස්ඵරිභික්ෂුන් පුළුවන්හි ‘ඇවැත්නි, තොපට බොජුන්හල්හි කෙබඳු බතෙක්
 වී ද? තොපට කෙබඳු බතෙක් වී ද?’යි. ඇතැම් තෙර කෙනෙක් මෙසේ
 කියති. ‘ඇවැත්නි, අපට ගිනෙල් විය. තලතෙල් විය. මස්අවුළු වී ය’යි.
 මෙතනියභූමමජක භික්ෂුහු වැලිත් මෙසේ කියති. ‘ඇවැත්නි, අපට කිසිවක්
 තො වී ය. කුඩු සහිත වූ කාචි දෙවැනි කොට ඇති. පිසු සැටියෙන් පියවි
 බත වී ය’යි.

7. තවද එසමයෙහි කල්‍යාණභක්තික ගෘහපති තෙම නිතිබත් කොට
 සතර බතක් දෙයි. හෙතෙම දන්හල්හි අඹුදරුවන් සහිත වූයේ සමීපයෙහි
 සිට වලදවයි. කෙනෙක් බතින් පුළුවන්හි. කෙනෙක් සුපයෙන් පුළුවන්හි.
 කෙනෙක් තෙලින් පුළුවන්හි. කෙනෙක් මසවුලෙන් පුළුවන්හි. එසමයෙහි
 කල්‍යාණභක්තික ගෘහපතියාගේ බත සෙට දවසට මෙතනියභූමමජක භික්ෂුන්ට
 උදෙසන ලද වෙයි. එකල්හි කල්‍යාණභක්තික ගෘහපති තෙම කිසි කරුණේ-
 කින් ආරාමයට ගියේ ය. හෙතෙම ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන් සමීපයට
 එලැබී ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්, වැද එකත්පස් ව හුන්තේ ය. එකත්පස්
 ව හුන් කල්‍යාණභක්තික ගෘහපතිහු ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයෝ දහැම
 කපායෙන් කරුණු දක්වූහ. සමාදන් කරවූහ. තෙද ගැන්වූහ. සතුටු
 කලහ. ඉක්බිති කල්‍යාණභක්තික ගෘහපති ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්
 විසින් දහැම කපායෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ
 තෙද ගන්වන ලද්දේ සතුටු කරණ ලද්දේ ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයනට
 මෙය කී ය. “වහන්ස, අපගේ ගෙහි සෙටදවසට කවරක්හට බත් උදෙසන
 ලද ද?”යි ගෘහපතිය, මෙතනියභූමමජක භික්ෂුන්ට තොපගේ ගෙහි සෙට
 දවසට බත් උදෙසන ලද යි කීහ.

8. එකල්හි කල්‍යාණභක්තික ගෘහපති තො සතුටුසිත් ඇති වී ය. ‘කෙසේ
 නම් පාප භික්ෂුහු අපගේ ගෙහි සෙට බත් වලදන්නාහු ද, යි ගෙට ගොස්
 ‘කොල, සෙට බත් වලදන යම් කෙනෙක් එත් නම් ඔහු කොටුයෙහි අසුන්
 පතවා කාචි දෙවැනි කොට ඇති නිවුඩු සහල් බතින් වලදව’යි දැසියට
 ඇණවීය. ‘එසේය සාමිනි’ යි ඒ දැසිය කල්‍යාණභක්තික ගෘහපතියට පිලිවදන්
 දිහ.

9. ඉක්බිති මේතනියභූමමජක භික්ෂුහු ඇවැත්නි, ඊයේ අපට කල්‍යාණ-
 භක්තික ගෘහපතිහුගේ බත උදෙසන ලද. සෙට කල්‍යාණභක්තික ගෘහපති
 තෙම අප සමීපයට එලැබී වලදවන්නේය. කෙනෙක් ඔදහයෙන් පුළුවන්හි.
 කෙනෙක් සුපයෙන් පුළුවන්හි, කෙනෙක් තෙලින් පුළුවන්හි. කෙනෙක්
 මසවුලෙන් පුළුවන්හි ය”යි. ඔහු එ ම සොමිනසින් සිත් වූ පරිදි රාත්‍රියෙහි
 නිදි තො ගත්හ.

10. අප්ඵ බො මෙතනියභුමමජකා භික්ඛු පුබ්බණ්ඩසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමොදය යෙන කල්‍යාණභවතීකස්ස ගහපතීනො නිවෙහතං තෙත්තපසඛකමිංසු. අද්දසා බො සා දුසී මෙතනියභුමමජකෙ භික්ඛු දුරතොව ආගච්ඡන්තො, දිස්වාන කොට්ඨකෙ ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා මෙතනියභුමමජකෙ භික්ඛු එතදවොච: “නිසීදප්ඵ හන්තො”ති. අප්ඵ බො මෙතනියභුමමජකානං භික්ඛුනං එතදභොසි: “නිස්සංසයං බො ත තාව භතතං සිඬං භවිස්සන්ති යාව්¹ මයං කොට්ඨකෙ නිසීදුපියෙය්‍යාමො”²ති. අප්ඵ බො සා දුසී කණාජකෙන බිලබගදුතියෙන උපගඤ්ජ: “භුඤ්ජප්ඵ හන්තො”ති මයං බො භගීනී නිච්චභවතීකා”ති “ජානාමෙය්‍යා නිච්චභවතීකත්ථ, අපිච්චාභං හියෙය්‍යාව ආණ්ඪතා: ‘සෙ ජෙ යො භවතීකා ආගච්ඡන්තී, තෙ කොට්ඨකෙ ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා කණාජකෙන බිලබගදුතියෙන පරිච්ඡා”ති. භුඤ්ජප්ඵ හන්තො”ති.

11. අප්ඵ බො මෙතනියභුමමජකා භික්ඛු “හියෙය්‍යා බො ආට්ඨසො කල්‍යාණ-භවතීකො ගහපතී ආරාමං අගමාසි, දබ්බස්ස මලලුපුත්තස්ස සන්තීකෙ. නිස්සංසයං බො මයං දබ්බෙන මලලුපුත්තෙන ගහපතීනො සන්තීකෙ පරි-භින්නා”ති. තෙ තෙනෙව දෙමනස්සෙන න චිත්තරූපං භුඤ්ජංසු. අප්ඵ බො මෙතනියභුමමජකා භික්ඛු පච්ඡාභතතං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තා ආරාමං ගන්තවා පත්තචීවරං පටිසාමෙත්වා බහාරාමකොට්ඨකෙ සඛිකාවිපලලුප්ඵකාය නිසීදිංසු භුණ්ඪිභුතා මඛිකුභුතා පත්තකඛිකා අධොච්චා පඤ්ඤායන්තා අපපටිභාතා.

12. අප්ඵ බො මෙතනියා භික්ඛුනී යෙන මෙතනියභුමමජකා භික්ඛු තෙත්තප-සඛකමි, උපසඛකමිත්වා මෙතනියභුමමජකෙ භික්ඛු එතදවොච: “චතුම් අය්‍යා”ති.³ එවං චුත්තො මෙතනියභුමමජකා භික්ඛු නාලුපිංසු. දුතියමපි බො-පෙ-තනියමපි බො මෙතනියා භික්ඛුනී මෙතනියභුමමජකෙ භික්ඛු එතද-වොච: “චතුම් අය්‍යා”ති. තනියමපි බො මෙතනියභුමමජකා භික්ඛු නාලුපිංසු. “කාසාහං අය්‍යානං අපරජ්ඣාමි, කිස්ස මං අය්‍යා නාලුපන්තී”ති. තථා හී පත නිං භගීනී, අමො දබ්බෙන මලලුපුත්තෙන විභෙසීයමොතෙ අජ්ඣුපෙකඛසී”ති. ‘කාසාහං අය්‍යා කරොමී’ති ‘සචෙ බො නිං භගීනී ඉච්චෙය්‍යාසී අජ්ජව භගවා දබ්බං මලලුපුත්තං තාසාපෙය්‍යා’ති. කාසාහං අය්‍යා කරොමි. කිං මයා සකකා කාභුන්තී. එහී නිං භගීනී, යෙන භගවා තෙත්තපසඛකම, උපසඛකමිත්වා භගවන්තං එවං චදෙහී: ‘ඉදං භන්තො තච්ඡන්තං තපපතිරූපං, යායං භන්තො දිසා අභයා අනීතිකා අනුපද්දවා, සායං දිසා සභයා සථිතිකා සඋපද්දවා, යතො නිවාතං තතො පවාතං,⁴ උදකං මඤ්ඤ ආදිත්තං, අයෙත්තමහි දබ්බෙන මලලුපුත්තෙන දුසිතා’ති. එවං අය්‍යානී බො මෙතනියා භික්ඛුනී මෙතනියභුමමජකානං භික්ඛුනං පටිසුත්වා යෙන භගවා තෙත්තපස-ඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසී, එකමන්තං සීතා බො මෙතනියා භික්ඛුනී භගවන්තං එතදවොච: ‘ඉදං භන්තො තච්ඡ-න්තං තපපතිරූපං, යායං භන්තො දිසා අභයා අනීතිකා අනුපද්දවා, සායං දිසා සභයා සථිතිකා සඋපද්දවා, යතො නිවාතං තතො පවාතං. උදකං මඤ්ඤ ආදිත්තං, අයෙත්තමහි දබ්බෙන මලලුපුත්තෙන දුසිතා’ති.

1. යථා. චු. 2. නිසීදෙය්‍යාමාහී, සීචු. නිසීදපියාමොති සා 3. අයෙයහී - සීචු. 4. සවාතං - මජ්ඣ.

10 ඉක්බිති මෙතනියභූමමජක භික්ෂුහු පෙරවරායෙහි හැද පෙරෙව පාසිවුරා ගෙන කලාණහනනික ගාහපතිහුගේ නිවෙස්ත කර එළඹියහ. ඒ දැසිය දුරින් ම එත මෙතනියභූමමජක භික්ෂුන් දුටුවා ය. දක කොටුයෙහි අසුන් පතවා මෙතනියභූමමජක භික්ෂුන්ට උගන්ස, හුත මැනැවැ'යි කීව. එකල්හි මෙතනියභූමමජක භික්ෂුන්ට මේ සිත විය එකැතින් ම තව බත් නො නිමයේ වත. ඒ තාක් ඇපි කොටුයෙහි හිදුවනු ලබමහ"යි. ඉක්බිති ඒ දැසිය කාභි දෙවැනි කොට ඇති නිවුඩු බතින් සුකත ව එළඹියා ය. වහන්ස, වලදව'යි කීව. නැගනියනි, ඇපි නිතිබත් ඇතියමහ'යි. ස්වාමීනි, නිතිබත් ඇතියවුහු දනිමි. එතෙකුදුවත් මම ඊයේ ම අණ ලත්මු. කොල, සෙට බත් ලද යම් කෙනෙක් එත් තම් ඔහු කොටුයෙහි අසුන් පතවා කාභි දෙවැනි කොට ඇති නිවුඩුසාලේ බතින් වලදව'යි වහන්ස, වැළඳුව මැනවැ' යි.

11. ඉක්බිති මෙතනියභූමමජක භික්ෂුහු 'ඇවැත්නි' ඊයේ කලාණහනනික ගාහපති තෙම අරමට ගියේ ය. දබ්බමලාපුත්රයන් හමුයෙහි වී ය. එකැතින් ම ඇපි දබ්බමලාපුත්රයන් විසින් ගාහපතිහු කෙරෙහි බිදුනා ලදුමහ' යි ඔහු එ ම දෙමතසින් සිත් සේ නො වැළඳුහ. ඉක්බිති මෙතනියභූමමජක භික්ෂුහු පසුබත්හි පිණිසාතයෙන් තාවැත්තාහු අරමට ගොස් පාසිවුරා සහවා තබා බිහිඅරමකොටුයෙහි නිහඬ ව මකු ව නැමු කඳට ඇතිව (කොපයෙන්) දුමඡේන් වැටහිමී රහිත ව සහමින් අකවටු අවුළවා හුන්හ.

12. එකල්හි මෙතනියා මෙහෙණ මෙතනියභූමමජක භික්ෂුන් කරා එළඹියාය. එළඹ මෙතනියභූමමජක භික්ෂුන්ට 'වදිමි හිමියනි'යි නිව. මෙසේ කී කල් ද මෙතනියභූමමජක භික්ෂුහු නො බැණ හුන්හ. දෙවතවට ද ... තෙවතවටහි මෙතනියා මෙහෙණ මෙතනියභූමමජක භික්ෂුන්ට 'වදිමි, හිමියනි' යි කීව. තෙවතවට ද මෙතනියභූමමජක භික්ෂුහු නො බැණ හුන්හ. මම ආයතීයන්ට කවර අපරාධයක් කෙලෙමිද? කුමක් හෙයින් ආයතීයෝ මා හා නො බෙණෙත් ද?යි එසේ ම ය නැගනියනි, තෝ දබ්බමලාපුත්රයන් විසින් අප වෙහෙසනු ලබනුවන් උපේක්ෂා කෙරෙහි ය"යි. ආයතීයෙහි, මම කුම කෙරෙමි ද?යි ඉදින් නැගනියනි, තෝ ඊසියවු තම් අද ම භාග්‍යවත්ත දබ්බමලාපුත්‍රයා තසවත්තාහ යි, ආයතීයෙහි, මම කුම කෙරෙමි ද? මා විසින් කුමක් කරන්නට හැකිද?යි එව නැගනියනි, තෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කර එළඹෙව. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙසේ කියව. 'ස්වාමීනි, මේ නො රැස්තෙක හුසුදස්සෙක, ස්වාමීනි, යම් දිශාවක් නිර්භය ද නිදුක් ද අනුපදුව ද ඒ දිශාව භය සහිත ය. දුක් සහිත ය. උපදුව සහිත ය. යම් නැතෙක්හි නිවාත ද එහි මහසුලං තැගිණි. දිය ඇවිලගත් කලක් මෙන් ආයතී දබ්බමලාපුත්‍රයන් විසින් මම දුෂිතයමු"යි. 'එසේය ආයතීයෙහි'යි මෙතනියා මෙහෙණ මෙතනිය භූමමජක භික්ෂුන්ට පිලිවදන් දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියා ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභිවාදනය කොට එකත්පස් ව සිටියා ය. එකත්පස් ව සිටි මෙතනියා මෙහෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් කීව. 'ස්වාමීනි' මෙය නො රැස්තෙක. හුසුදස්සෙක ස්වාමීනි, යම් දිශාවක් අභය ද අනීතික ද අනුපදුව ද, ඒ දිශාව භය සහිතය. දුක් සහිත ය. උවදුරා සහිත ය. යම් නැතෙක්හි නිවාත ද එතැන්හි මහසුලං තැගිණි. දිය ආදීජත කලක් මෙනි. ආයතී දබ්බමලාපුත්‍රයන් විසින් දුෂිතයමු'යි කීව.

13. අඵ ඛො භගවා ඵතස්මිං නිදුතෙ ඵතස්මිං පකරණේ භික්ඛු-සඛකං සනතිපාතාපෙත්ථො ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං පච්චුච්ඡි: ‘සරසි නිං දබ්බ ඵවරුපං කත්තා යථායං භික්ඛුනී ආභාති “යථා මං භනොත භගවා ජාතානී”ති. දුතියමපි ඛො භගවා -පෙ- තතියමපි ඛො භගවා ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං ඵතදවොච: “සරසි නිං දබ්බ ඵවරුපං කත්තා යථායං භික්ඛුනී ආභාති”ති “යථා මං භනොත භගවා ජාතානී”ති. ‘ත ඛො දබ්බ දබ්බා ඵචං නිබ්බෙඤ්ජන්ති. සචෙ තයා කතං කත්තන්ථි වදෙඤ්ඤි, සචෙ අකතං අකත්තන්ථි වදෙඤ්ඤි’ති. “යතො අභං භනොත ජාතො තාඨිජාතාමි සුපිතනොතාපි මෙථුතං ධම්මං පතියෙච්ඡිතා, පගෙච ජාගරො”ති. අඵ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනොතසි: “තෙනහි භික්ඛවෙ මෙතනියං භික්ඛුනීං තාසෙථ, ඉමෙ ච භික්ඛු අනුසුඤ්ඤා”ති. ඉදං වන්තා භගවා උට්ඨායාසතා විහාරං පාවිසි.

14. අඵ ඛො තෙ භික්ඛු මෙතනියං භික්ඛුනීං තාසෙසුං. අඵඛො මෙතනියං-භුමචජකා භික්ඛු තෙ භික්ඛු ඵතදවොචුං: “මො ආචුසො මෙතනියං භික්ඛුනීං තාසෙථ, ත සා කිඤ්චී අපරජ්ඣනී, අමොහි සා උසාහිතා කුපිතෙහි අතත්තමතෙහි වාචතාසිපපායෙහි”ති. කිං පත කුමො ආචුසො ආයස්මන්තං දබ්බං මලලුපුත්තං අමුලකෙත පාරාජකෙත ධමමෙත අනුඤ්ඤාසෙථා”ති. ඵචමාචුසො”ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චජ, තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිංහනඨි විපා-වෙනති “කථං හි තාම මෙතනියභුමචජකා භික්ඛු ආයස්මන්තං දබ්බං මලලු-පුත්තං අමුලකෙත පාරාජකෙත ධමමෙත අනුඤ්ඤාසෙසන්ති”ති. අඵ ඛො තෙ භික්ඛු භතවතො ඵතඤ්ඤං ආරොචෙසුං -පෙ- “සචචං කිර කුමො භික්ඛවෙ දබ්බං මලලුපුත්තං අමුලකෙත පාරාජකෙත ධමමෙත අනුඤ්ඤා-සෙථා”ති. “සචචං භගවා.” විගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- “කථං හි තාම කුමො මොසපුරිසා දබ්බං මලලුපුත්තං අමුලකෙත පාරාජකෙත ධමමෙත අනුඤ්ඤාසෙසන්තං. තෙනං මොසපුරිසා අපපසන්නාතං වා පසාදාය -පෙ- ඵචඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උඤ්ඤෙසෙසාථ:

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුං දුචෙඨා දෙසො අපසඨිතො අමුලකෙන පාරාජකෙන ධමමන්ත අනුඤ්ඤාසෙසා අපපචන්තාම නං ඉමඛිතා බ්‍රහ්ම-චරියා වාචෙසානති. තතො අපරෙන සමයෙන සමනුඤ්ඤානියමානො වා අසමනුඤ්ඤානියමානො වා අමුලකඤ්ඤව භං අධිකරණං භොගී භික්ඛු ච දෙසං පඨිඨානී, සඛකාදසෙසො”ති.

15. යො පනාහි යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුහි -පෙ- අයං ඉමස්මිං අනෙථ අධිපෙපතො භික්ඛුහි.

භික්ඛුනඨි අඤ්ඤං භික්ඛුං

දුචෙඨා දෙසොහි කුපිතො අතත්තමතො අතභීරඤ්ඤො ආභතවිතො, විලජාතො.

13. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල තීද්ධතයෙහි තෙල කරුණෙහි භික්ෂුකඛ්‍යයා රැස් කරවා ආයුෂ්මත් දබ්බමලාපුත්‍රයන් පුළුවන් සේක. “දබ්බය, යම්සේ මේ මෙහෙණ කිවු ද තෙපි මෙබන්දක් කලහු සිහි කරවු ද”යි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම්සේ මා දන්තාසේක් ද (එසෙසින් දතයුතු වෙමි)යි. බුදුහු දෙවනවට ද බුදුහු තෙවනවට ද ආයුෂ්මත් දබ්බමලා-පුත්‍රයන්ට මෙය වදලහ. ‘දබ්බය, යම්සේ මේ මෙහෙණ කිවු ද, තෙපි මෙ බන්දක් කලහු සිහි කරවු ද’යි. දබ්බය පණ්ඨිතයෝ මෙසේ පරප්‍රත්‍යයෙන් තීරවුල් නො කෙරෙති. ඉදින් තා විසින් කරණ ලද නම් කරණ ලද සි කියව. නො කරණ ලද නම් නො කරණ ලද සි කියව’යි. ‘සාමිනි, මම යම් කලෙක උපන්තෙමි ද එතැන් පටන් සිහිනෙහුද මෙවුන්දමි සෙවියෙමි නො දන්මි. නිදිවැරැයෙමි කැලමි’ යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ආමානු සේක. එසේ වී නම් මහණෙනි, “මෙතනියා මෙහෙණ (ලිඛිතාසනායෙන්) තසවු. මේ (මෙහෙයු) භික්ෂුන් ද විමසව”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදරා හුතස්තෙන් නැගී විහාරයට පිවිසි සේක.

14. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු මෙතනියා මෙහෙණ ලිඛිතාසනායෙන් තසාපුහ. එකල්හි මෙතනියභූමච්ඡක භික්ෂුහු ඒ භික්ෂුන්ට මෙසේ කීහ. ‘ආචාරිනි, මෙතනියා මෙහෙණ තහමක් තහවු. ඕ නොමෝ කිසි වරදක් නො කෙරෙයි කිපියා වූ නො සතුටු සිත් ඇති සස්තෙන් තෙරනු කැමැති වූ අප විසින් ඕ නොමෝ මෙහෙසන ලදු ය’යි. කීමේක් ද ආචාරිනි, “තෙපි ආයුෂ්මත් දබ්බමලාපුත්‍රයන් අමුලු පරිජ්ඣාවහිත් චෝදනා කරවු ද?”යි. එසේය ආචාරිනි, යි. යම් භික්ෂු කෙතෙක් අපිස් වූවාහු ද ඔහු අවමන් කෙරෙති. නුගුණ කීයති. දෙස් පහල කෙරෙත්. ‘කෙසේ නම් මෙතනියභූමච්ඡක භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට අමුලු පරිජ්ඣාවහිත් චෝදනා කලාහු ද’ යි. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙකරුණ දන් වූහ. සැබැද? මහණෙනි, තෙපි දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට අමුලු පරිජ්ඣාවහිත් චෝදනා කරවු ද? යි. සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින් ගර්භා කලහ... කෙසේ නම් සිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි දබ්බමලා පුත්‍රයන්ට අමුලු පරිජ්ඣාවහිත් චෝදනා කලහ ද? සිස් පුරුෂයෙහි, තෙල නො පහන් වූවන්ගේ පහන් බව පිණිස හෝ නො වෙ යි.... තවද මහණෙනි, මේ ශික්ෂා පදය මෙසේ උදෙසවු.

“යම් මහණෙක් දච්ඡව වූසේ, මෙරමා දුෂණය කරණුසේ, නො සතුටු සිත් ඇත්තේ ‘මොහු මෙසස්තෙන් නෙරනෙමි නම් යෙහෙකැ’යි මහණක්හට අමුලු පරිජ්ඣාවහිත් චෝදනා කෙරේ නම්, එයින් පසු කලෙක විචාරනු ලබන්නේ හෝ නො විචාරනු ලබන්නේ හෝ ඒ අධිකරණය ඔල් රඹිත වේ නම්, (චෝදක) මහණ තෙමේ ද දෙසෙසෙහි පිණිසා නම් සභාවෙසෙස වේ” ය යි.

15. යොපනි යනු: යමෙක් යම්බදුසෙක්... ගිහවු යනු... මේ තෙම මේ දච්ඡෙහි භික්ෂු යයි අදහස් කරණ ලදී.

ගිහවු යනු: අන් මහණක්හු.

දුට්ඨා දෙසො යනු: කීපියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ නො පහන් වූසේ කෝපසෙන් වැඩුණු සිත් ඇත්තේ (පිණිස) හුල් ඇත්තේ යි.

අප්පභිංහානී තෙන ව කොපෙන තෙන ව දෙසෙත නාය ව අනතත-
මනනාය නාය ව අනභිරුද්ධා අප්පභිංහො හොති.

අමුලකං නාම අද්දිට්ඨං අසුතං අපරිසඞ්ඝිතං.

පාරුඡීකෙන ධම්මනාති වතුනාං අඤ්ඤතරෙන.

අනුඤ්ඤාසෙසාති වොදෙති වා වොදාපෙති වා.

අප්පෙචනාම නං ඉමමහා මුහමචජියා වාචෙය්‍යනති භික්ඛුහාවා
වාචෙය්‍යං සමෙණධම්මා වාචෙය්‍යං සීලකකකා වාචෙය්‍යං තපොගුණා වාචෙය්‍යං.

භගො අපරෙණ සමසෙනාති යසම්ච ඛණෙ අනුඤ්ඤාසිතො හොති නං
ඛණං නං ලයං නං මුසුතතං චීතිවතො.

සමනුඤ්ඤාතිසමානොති යෙන වජ්ජිතා අනුඤ්ඤාසිතො හොති තසම්ච
වජ්ජිසම්ච සමනුඤ්ඤාතිසමානො.

අසමනුඤ්ඤාතිසමානොති න කෙනචි චුච්චමානො.

අභිකරණං තාමඃ චතතාරි අභිකරණාති විවාදාභිකරණං අනුවාදාභිකරණං
ආපතතාභිකරණං නිච්චාභිකරණං.

භික්ඛු ව දෙසං පභිට්ඨානීති තුච්ඡකං මයා භණීතං, මුසා මයා භණීතං,
අභූතං මයා භණීතං, අජානනොත මයා භණීතා.

සඛ්ඤාදිසෙසොති -පෙ- තෙනචි චුච්චති සඛ්ඤාදිසෙසොති.

16. අද්දිට්ඨස්ස හොති පාරුඡීකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනොති, තඤ්ඤා
වොදෙති: “දිට්ඨො මයා පාරුඡීකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි,
අසකාපුත්තියොසි, තප්පි තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සඛ්ඤකම්මං
වා”ති, ආපතති වාචාය වාචාය සඛ්ඤාදිසෙසස්ස.

17. අසුතස්ස හොති පාරුඡීකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤා වොදෙති:
“සුභො මයා පාරුඡීකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි, අසකාපුත්තී-
යොසි, තප්පි තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සඛ්ඤකම්මං වා”ති,
ආපතති වාචාය වාචාය සඛ්ඤාදිසෙසස්ස.

18. අපරිසඞ්ඝිතස්ස හොති පාරුඡීකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තං චෙ
වොදෙති: ‘පරිසඞ්ඝිතො මයා පාරුඡීකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි,
අසකාපුත්තියොසි, තප්පි තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සඛ්ඤකම්මං
වා”ති, ආපතති වාචාය වාචාය සඛ්ඤාදිසෙසස්ස.

අප්‍රවේණිකතාවය යනු: ඒ කෝපයෙන් ද ඒ දෙමයෙන් ද ඒ නො සතුටු සිත් ඇති බැවින් ද ඒ නො පහත් බැවින් ද නො සතුටු සිත් ඇත්තේ වේ.

අමුලදා නම්: නො දක්නා ලද්දේ නො අසන ලද්දේ නො සාක කරණ ලද්දේ යි.

පාරිසරිකවිකෘති මිනිසාගේ යනු: සතර පරිජ අතුරෙන් අන්‍යතරයෙකින්.

අනුදායකතාවය යනු: වෝදනා කෙරෙහි හෝ වෝදනා කරවා හෝ.

අප්‍රවේණිකතාව නං ඉමුකා මුඛවේදියා වාචයාං යනු: භික්ෂු භාවයෙන් තෙරතෙමි නම් වෙණදමින් තෙරතෙමි නම් ශීලේකකියෙන් තෙරතෙමි නම් භවොගුණයෙන් තෙරතෙමි නම්.

තනො අපරෙතා සමසෙන යනු: යම් ඇසිල්ලෙක වෝදනා කරණ ලද්දේ වේ ද ඒ ඇසිල්ල ඒ ලය ඒ මොහොත ඉක්මනිය කල්හි.

සමනුභාගිකතාවය යනු: යම් වස්තුවෙකින් වෝදනා කරණ ලද්දේ වේ ද ඒ වස්තුවෙහි ලා විචාරනු ලබන්නේ.

අසමනුභාගිකතාවය: යනු: කිසිවක්වු විසින් නො කියනු ලබන්නේ.

අධිකරණ නම්: සතර අධිකරණ කෙනෙකි: විවාදාධිකරණ ය අනුවාදාධිකරණ ය ආපත්තාධිකරණ ය කිව්වාධිකරණ යි.

භික්ෂු ව දෙසං පභිව්චානි යනු: මා විසින් සිත් බස් කියන ලද, මා විසින් මුසවා කියන ලද, මා විසින් අභුතයක් කියන ලද, මා නො දන්නනු විසින් කියන ලද.

සංරක්ෂණය යනු... එහිනුදු සංරක්ෂණය යි කියනු ලැබේ ය යි.

16. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාච් අවදිනුයේ නො දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට (තෝ) පරිජ්ඣාවාච් අවන්තෙහි මා විසින් දක්නා ලද්දෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රිය වෙහි, තා සමග පොහෝ කිරීමක් හෝ පවාරණයක් හෝ සංරක්ෂණයක් හෝ තැනැ'යි වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභවෙසෙත්ඤාචාච් වේ.

17. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ඣාවාච් අවන්තේ යයි නො අසන ලද්දේ වේ ද, ඉදින් ඔහුට (තෝ) පරිජ්ඣාවාච් අවන්තෙහි මා විසින් අසන ලද්දෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රිය වෙහි, තා සමග පොහෝ කිරීමක් හෝ පවුරුණු හෝ සංරක්ෂණයක් හෝ තැනැ'යි වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභවෙසෙත්ඤාචාච් වේ.

18. වෝදක වූ ඔහු විසින් සාක නො කරණ ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට පරිජ්ඣාවාච් අවන්තෙහි මා විසින් සාක කරණ ලද්දෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, තා සමග පොහෝ කිරීම හෝ පවුරුණු හෝ සංරක්ෂණයක් හෝ තැනැ'යි වෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභවෙසෙත්ඤාචාච් වේ.

19. අදිට්ඨස්ස හොති පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, තඤ්ඤව චොදෙති: “දිට්ඨො මයා සුතො ච පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි අස්සමණොසි, අසක්‍යපුත්තියොසි, තඤ්ඤ නයා සද්ධිං උපොසථො චා පචාරණා චා සඛ්‍යකම්මං චා”ති, ආපතති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසස්ස.

20. අදිට්ඨස්ස හොති පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, තඤ්ඤව චොදෙති: “දිට්ඨො මයා පරිසඛ්ඛිතො ච පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි, අසක්‍යපුත්තියොසි -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසස්ස.

21. අදිට්ඨස්ස හොති පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, තඤ්ඤව චොදෙති: “දිට්ඨො මයා සුතො ච පරිසඛ්ඛිතො ච පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි -පෙ- ” ආපතති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසස්ස.

22. අසුතස්ස හොති පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤව චොදෙති “සුතො මයා පරිසඛ්ඛිතො ච -පෙ- සුතො මයා දිට්ඨො ච -පෙ- සුතො මයා පරිසඛ්ඛිතො ච දිට්ඨො ච පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි” -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසස්ස.

23. අපරිසඛ්ඛිතස්ස හොති පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤව චොදෙති: පරිසඛ්ඛිතො මයා දිට්ඨො ච -පෙ- පරිසඛ්ඛිතො මයා සුතො ච -පෙ- පරිසඛ්ඛිතො මයා දිට්ඨො ච සුතො ච පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣා-පනොසි -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසස්ස.

24. දිට්ඨස්ස හොති පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, තඤ්ඤව චොදෙති: සුතො මයා පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසස්ස.

25. දිට්ඨස්ස හොති පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, තඤ්ඤව චොදෙති: පරිසඛ්ඛිතො මයා පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති -පෙ- තඤ්ඤව චොදෙති: සුතො මයා පරිසඛ්ඛිතො ච පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසස්ස.

26. සුතස්ස හොති පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තඤ්ඤව චොදෙති: පරිසඛ්ඛිතො මයා -පෙ- දිට්ඨො මයා -පෙ- පරිසඛ්ඛිතො මයා දිට්ඨො ච පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදි-සෙසස්ස.

27. පරිසඛ්ඛිතස්ස හොති පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, තං චොදෙති: දිට්ඨො මයා පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි -පෙ- සුතො මයා පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි -පෙ- දිට්ඨො මයා සුතො ච පාරුඡකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසස්ස.

28. දිවංඝ්‍යා හොති පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, දිවංඝ්‍යා වෙම-
 නිකො දිවංඝ්‍යා නො කපෙති, දිවංඝ්‍යා නසරති, දිවංඝ්‍යා පමුච්චො¹ හොති, -පෙ-
 සුතො වෙමනිකො සුතං නො කපෙති, සුතං නසරති, සුතං පමුච්චො
 හොති, -පෙ- පරිසවතිනො වෙමනිකො පරිසවතිනං නො කපෙති:
 පරිසවතිනං නසරති, පරිසවතිනං පමුච්චො හොති, නඤ්ඤො වොදෙති,
 පරිසවතිනො මයා දිවංඝ්‍යා ච -පෙ- පරිසවතිනො මයා සුතො ච -පෙ-
 පරිසවතිනො මයා දිවංඝ්‍යා ච සුතො ච පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි,
 අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි, තත්ථි තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා
 වා සවිසකම්මං වා”ති, ආපත්ති වාචාය වාචාය සවිසාදිසෙසස්ස.

29. අදිවංඝ්‍යා හොති පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, නඤ්ඤො
 වොදපෙති: “දිවංඝ්‍යාසි පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි,
 අසකාපුත්තියොසි, තත්ථි තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සවිසකම්මං
 වා”ති, ආපත්ති වාචාය වාචාය සවිසාදිසෙසස්ස.

30. අසුතස්ස හොති පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, -පෙ- අපරිසවති-
 නස්ස හොති පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, නඤ්ඤො වොදපෙති:
 “පරිසවතිනොසි, පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි -පෙ-
 ආපත්ති වාචාය වාචාය සවිසාදිසෙසස්ස.

31. අදිවංඝ්‍යා හොති පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, නඤ්ඤො වොද-
 පෙති: දිවංඝ්‍යාසි සුතොසි -පෙ- දිවංඝ්‍යාසි පරිසවතිනොසි -පෙ- දිවංඝ්‍යාසි සුතොසි
 පරිසවතිනොසි, පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, -පෙ- අසුතස්ස හොති
 පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, නඤ්ඤො වොදපෙති: සුතොසි පරිසවතිනොසි
 -පෙ- සුතොසි දිවංඝ්‍යාසි -පෙ- සුතොසි පරිසවතිනොසි දිවංඝ්‍යාසි -පෙ-
 අපරිසවතිනස්ස හොති පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, නඤ්ඤො වොදපෙති:
 පරිසවතිනොසි දිවංඝ්‍යාසි -පෙ- පරිසවතිනොසි සුතොසි -පෙ- පරිසවතිනොසි
 දිවංඝ්‍යාසි සුතොසි පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි, -පෙ-
 ආපත්ති වාචාය වාචාය සවිසාදිසෙසස්ස.

32. දිවංඝ්‍යා හොති පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, නඤ්ඤො
 වොදපෙති: සුතොසි -පෙ- නඤ්ඤො වොදපෙති: පරිසවතිනොසි -පෙ- නඤ්ඤො
 වොදපෙති: සුතොසි පරිසවතිනොසි, පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි,
 අස්සමණොසි -පෙ- ආපත්ති වාචාය වාචාය සවිසාදිසෙසස්ස.

33. සුතස්ස හොති ‘පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනො’ති -පෙ- පරිසවති-
 නස්ස හොති පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, නඤ්ඤො වොදපෙති: දිවංඝ්‍යාසි
 -පෙ- නඤ්ඤො වොදපෙති: සුතොසි -පෙ- නඤ්ඤො වොදපෙති: දිවංඝ්‍යාසි
 සුතොසි පාරුජකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි -පෙ- ආපත්ති වාචාය
 වාචාය සවිසාදිසෙසස්ස.

1. පමුච්චො. මජ්ඣ.

28. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ජාවාචන් අවදිනුයේ දක්නා ලද්දේ වෙයි. දක්නා ලද්දෙහි විමනී ආත්තේ දක්නා ලද්ද නො හදහයි. දක්නා ලද්ද නො සිහි කෙරෙයි. දක්නා ලද්ද නැසුනේ වෙයි ... ශ්‍රාවණයෙහි විමනී ආත්තේ අසන ලද්ද නො හදහයි, අසන ලද්ද නො සිහි කෙරෙයි, අසන ලද්ද නැසුනේ වෙයි ... සාක කරණ ලද්දෙහි විමනී ආත්තේ සාක කරණ ලද්ද නො හදහයි, සාක කරණ ලද්ද නොසිහි කෙරෙයි, සාක කරණ ලද්ද නැසුනේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට මා විසින් පරිසඬිකිතයෙහි දක්නා ලද්දෙහි ද ... මා විසින් පරිසඬිකිතයෙහි අසන ලද්දෙහි ද .. '(තෝ) පරිජ්ජාවාචන් අවන්තෙහි මා විසින් පරිසඬිකිතයෙහි දක්නා ලද්දෙහි ද අසනලද්දෙහි ද වෙති අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි. තා සමග පොහෝ කිරීම හෝ පවුරුණු හෝ සඬිකකමී හෝ නැතැ' යි වොදනා කෙරේ තම, තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සඬවෙසෙස්-ආවාචන් වේ.

29. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ජාවාචන් අවදිනුයේ නො දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'පරිජ්ජාවාචන් අවන්තෙහි දක්නා ලද්දෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි තා සමග උපොසථයෙක් හෝ පචාරණයෙක් හෝ සඬිකකමීයෙක් හෝ නැතැ' යි වොදනා කරවා තම තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සඬවෙසෙස්ආවාචන් වේ.

30. වෝදක වූ ඔහු විසින් 'පරිජ්ජාවාචන් අවන්තේ ය'යි නො අසන ලද්දේ වෙයි. ... ඔහු විසින් 'පරිජ්ජාවාචන් අවන්තේ ය'යි සාක කරණ ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'තෝ පරිජ්ජාවාචන් අවන්තෙහි. පරිසඬිකිතයෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි ... වොදනා කරවා තම තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සඬවෙසෙස්ආවාචන් වේ.

31. වෝදක වූ ඔහු විසින් පරිජ්ජාවාචන් අවදිනුයේ නො දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා තම දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි ය. ... දක්නා ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි ය. ... දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි පරිජ්ජාවාචන් අවන්තෙහි ... ඔහු විසින් 'පරිජ්ජාවාචන් අවන්තේ ය'යි නො අසන ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා තම 'අසන ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි ය. ... දක්නා ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි ය. ... ඔහු විසින් 'පරිජ්ජාවාචන් අවන්තේ ය'යි සාක නො කරණ ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා තම 'සාක කරණ ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි ය. ... සාක කරණ ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි ය. ... සාක කරණ ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි පරිජ්ජාවාචන් අවන්තෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි ය. ... තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සඬවෙසෙස්ආවාචන් වේ.

32. ඔහු විසින් පරිජ්ජාවාචන් අවදිනුයේ දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා තම 'අසන ලද්දෙහි ය. ... ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා තම 'සාක කරණ ලද්දෙහි ය. ... ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා තම 'අසන ලද්දෙහි සාක කරණ ලද්දෙහි පරිජ්ජාවාචන් අවන්තෙහි අශ්‍රමණයෙහි' ... තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සඬවෙසෙස්ආවාචන් වේ.

33 ඔහු විසින් 'පරිජ්ජාවාචන් අවන්තේ ය'යි අසන ලද්දේ වෙයි. ... ඔහු විසින් 'පරිජ්ජාවාචන් අවන්තේ ය'යි සාක කරණ ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා තම 'දක්නා ලද්දෙහි ය. ... ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා තම 'අසන ලද්දෙහි ය. ... ඉදින් ඔහුට වොදනා කරවා තම 'දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි පරිජ්ජාවාචන් අවන්තෙහි අශ්‍රමණයෙහි ය.' ... තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සඬවෙසෙස්ආවාචන් වේ.

34. දිව්‍යසා භෞති පාර්ශ්වකං ධම්මං අඤ්ඤාපඤ්ඤානො, දිව්‍යසා වෙමතිකො දිව්‍යං නො කපෙපති, දිව්‍යං තසසරති, දිව්‍යං පමච්චෙට්ඨා භෞති -පෙ- සුතෙ වෙමතිකො සුතං නො කපෙපති සුතං තසසරති සුතං පමච්චෙට්ඨා භෞති -පෙ- පරිසඛනිතෙ වෙමතිකො පරිසඛනිතං නො කපෙපති, පරිසඛනිතං තසසරති, පරිසඛනිතං පමච්චෙට්ඨා භෞති, තසෙඤ චොද්‍යපෙති: පරිසඛනිතොසි දිව්‍යොසි -පෙ- පරිසඛනිතොසි සුතොසි -පෙ- පරිසඛනිතොසි දිව්‍යොසි සුතොසි පාර්ශ්වකං ධම්මං අඤ්ඤාපනොසි, අසමඤ්ඤොසි, අසකාපුත්තියොසි, තඤ්ඤාසා සඤ්ඤා උපොසථො චා පචාරණා චා සඛ්‍යාකම්මං චාති අපනති චාචාය චාචාය සඛ්‍යාදිසෙසසා.

35. අසුඤ්ඤා සුඤ්ඤාදිව්‍යං, සුඤ්ඤා අසුඤ්ඤාදිව්‍යං, අසුඤ්ඤා අසුඤ්ඤාදිව්‍යං, සුඤ්ඤා සුඤ්ඤාදිව්‍යං.

36. අසුඤ්ඤා භෞති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාර්ශ්වකං ධම්මං අඤ්ඤාපනො, තසෙඤ සුඤ්ඤාදිව්‍යසමානො අනොකාසං කාරුපෙඤ්ඤා චාචනා-ධිප්පායො වදෙති, අපනති සඛ්‍යාදිසෙසෙත දුකකම්මසා.

37. අසුඤ්ඤා භෞති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාර්ශ්වකං ධම්මං අඤ්ඤාපනො, තසෙඤ සුඤ්ඤාදිව්‍යසමානො ඕකාසං කාරුපෙඤ්ඤා චාචනාධිප්පායො වදෙති, අපනති සඛ්‍යාදිසෙසසා.

38. අසුඤ්ඤා භෞති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාර්ශ්වකං ධම්මං අඤ්ඤාපනො, තසෙඤ සුඤ්ඤාදිව්‍යසමානො අනොකාසං කාරුපෙඤ්ඤා අනෙකාසාධිප්පායො වදෙති, අපනති ඔමසචාදෙන දුකකම්මසා.

39. අසුඤ්ඤා භෞති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාර්ශ්වකං ධම්මං අඤ්ඤාපනො, තසෙඤ සුඤ්ඤාදිව්‍යසමානො ඕකාසං කාරුපෙඤ්ඤා අනෙකාසාධිප්පායො වදෙති, අපනති ඔමසචාදෙසා.

40. සුඤ්ඤා භෞති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාර්ශ්වකං ධම්මං අඤ්ඤාපනො, තසෙඤ අසුඤ්ඤාදිව්‍යසමානො අනොකාසං කාරුපෙඤ්ඤා චාචනා-ධිප්පායො වදෙති, අපනති දුකකම්මසා.

41. සුඤ්ඤා භෞති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාර්ශ්වකං ධම්මං අඤ්ඤාපනො, තසෙඤ අසුඤ්ඤාදිව්‍යසමානො ඕකාසං කාරුපෙඤ්ඤා චාචනාධිප්පායො වදෙති, අපනති.

42. සුඤ්ඤා භෞති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාර්ශ්වකං ධම්මං අඤ්ඤාපනො, තසෙඤ අසුඤ්ඤාදිව්‍යසමානො අනොකාසං කාරුපෙඤ්ඤා අනෙකාසාධිප්පායො වදෙති, අපනති ඔමසචාදෙන දුකකම්මසා.

43. සුඤ්ඤා භෞති පුග්ගලො අඤ්ඤාතරං පාර්ශ්වකං ධම්මං අඤ්ඤාපනො, තසෙඤ අසුඤ්ඤාදිව්‍යසමානො ඕකාසං කාරුපෙඤ්ඤා අනෙකාසාධිප්පායො වදෙති, අපනති ඔමසචාදෙසා.

34. වෝදනා කරවන ඔහු විසින් පරිජ්ජාචාත් අවදනා වූ හෙතෙම දක්නා ලද්දේ වෙයි. දක්නා ලද්දෙහි විමනී ආත්තේ දක්නා ලද්ද නො හදහයි. දක්නා ලද්ද නො හිනි කෙරෙයි. දක්නා ලද්ද නැහැනේ වෙයි. ... අසන ලද්දෙහි විමනී ආත්තේ අසන ලද්ද නො හදහයි, අසන ලද්ද නො හිනි කෙරෙයි, අසන ලද්ද නැහැනේ වෙයි. ... පරිසඛික්කයෙහි විමනී ආත්තේ පරිසඛික්කය නො හදහයි, පරිසඛික්කය නො හිනි කෙරෙයි, පරිසඛික්කය නැහැනේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට වෝදනා කරවා තම් 'සාක කරණ ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි ය. ... සාක කරණ ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි ය. ... සාක කරණ ලද්දෙහි දක්නා ලද්දෙහි අසන ලද්දෙහි පරිජ්ජාචාත් අවත්තෙහි ය. අශ්‍රමණයෙහි ය, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ය නා සමග උපොසථයෙක් හෝ පචාරණ යෙක් හෝ සඛ්‍යකමීයෙක් හෝ තැතැ'යි වෝදනා කරවා තම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභවෙසෙස්ආචාත් වේ.

35. අශුඛියා කෙරෙහි ශුඛදූෂි ආත්තේ යා. ශුඛියා කෙරෙහි අශුඛදූෂි ආත්තේ යා. අශුඛියා කෙරෙහි අශුඛදූෂි ආත්තේ යා. ශුඛියා කෙරෙහි ශුඛදූෂි ආත්තේ යි.

36. පුදගල තෙම අශුඛ වූයේ එක්තර පරිජ්ජාචාතකට පාමිණියේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට ශුඛ ය යන දූෂි ආත්තේ අවකාශ නො කරවා සස්තෙන් තෙරනු කැමැත්තේ කියා තම් සභවෙසෙස් සමග දුකුලාආචාත් වේ.

37. පුදගල තෙම අශුඛ වූයේ එක්තර පරිජ්ජාචාතකට අවත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට ශුඛ ය යන දූෂි ආත්තේ සස්තෙන් තෙරනු කැමැත්තේ අවකාශ කරවා කියා තම් සභවෙසෙස්ආචාත් වේ.

38. පුදගල තෙම අශුඛ වූයේ එක්තර පරිජ්ජාචාතකට අවත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට ශුඛ ය යන දූෂි ආත්තේ අවකාශ නො කරවා ආක්‍රෝශ කරණ රිසි ආත්තේ ව කියා තම් ඔමසවාදයෙහි පවිනී සමග දුකුලාආචාත් වේ.

39. පුදගල තෙම අශුඛ වූයේ එක්තර පරිජ්ජාචාතකට අවත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට ශුඛ ය යන දූෂි ආත්තේ අවකාශ කරවා ආක්‍රෝශ කරණ රිසි ආත්තේ ව කියා තම් ඔමසවාදයෙහි පවිනීආචාත් වේ.

40. පුදගල තෙම ශුඛ වූයේ එක්තර පරිජ්ජාචාතකට නො පාමිණියේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අශුඛ ය යන දූෂි ආත්තේ ව සස්තෙන් තෙරනු කැමැත්තේ අවකාශ නො කරවා කියා තම් දුකුලාආචාත් වේ.

41. පුදගල තෙම එක්තර පරිජ්ජාචාතකට නො පාමිණියේ ශුඛ වූයේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අශුඛ ය යන දූෂි ආත්තේ ව සස්තෙන් තෙරනු කැමැත්තේ අවකාශ කරවා කියා තම් ආචාත් තැනී.

42. පුදගල තෙම එක්තර පරිජ්ජාචාතකට නො පාමිණියේ ශුඛ වූයේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අශුඛ ය යන දූෂි ආත්තේ ව ආක්‍රෝශ කරණ රිසි ආත්තේ අවකාශ නො කරවා කියා තම් ඔමසවාදයෙහි පවිනී සමග දුකුලාආචාත් වේ.

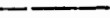
43. පුදගල තෙම එක්තර පරිජ්ජාචාතකට නො පාමිණියේ ශුඛ වූයේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට අශුඛ ය යන දූෂි ආත්තේ ව ආක්‍රෝශ කරණ රිසි ආත්තේ අවකාශ කරවා කියා තම් ඔමසවාදයෙහි පවිනීආචාත් වේ.

44. අසුඤ්ඤා ගොති පුග්ගලො අඤ්ඤානරං පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣා-
 පනො, තඤ්ඤො අසුඤ්ඤාදිට්ඨිසමානො අනොකාසං කාරුපෙඤ්ඤා වාචනා-
 ධිපපායො වදෙති, ආපනති දුක්ඛට්ඨස්ස -පෙ- ඔකාසං කාරුපෙඤ්ඤා වාචනාධි-
 පපායො වදෙති, අනාපනති -පෙ- අනොකාසං කාරුපෙඤ්ඤා අකෙකාසා-
 ධිපපායො වදෙති, ආපනති ඔමසවාදෙන දුක්ඛට්ඨස්ස -පෙ- ඔකාසං කාරුපෙඤ්ඤා
 අකෙකාසාධිපපායො වදෙති, ආපනති ඔමසවාදස්ස.

45. සුඤ්ඤා ගොති පුග්ගලො අඤ්ඤානරං පාරුජිකං ධම්මං අනජ්ඣා-
 පනො, තඤ්ඤො සුඤ්ඤාදිට්ඨිසමානො අනොකාසං කාරුපෙඤ්ඤා වාචනාධිපපායො
 වදෙති, ආපනති සඛ්‍යාදිසෙසෙන දුක්ඛට්ඨස්ස -පෙ- ඔකාසං කාරුපෙඤ්ඤා
 වාචනාධිපපායො වදෙති, ආපනති සඛ්‍යාදිසෙසස්ස -පෙ- අනොකාසං
 කාරුපෙඤ්ඤා අකෙකාසාධිපපායො වදෙති, ආපනති ඔමසවාදෙන දුක්ඛට්ඨස්ස
 -පෙ- ඔකාසං කාරුපෙඤ්ඤා අකෙකාසාධිපපායො වදෙති, ආපනති ඔමසවාදස්ස.

46. අනාපනති: සුඤ්ඤා අසුඤ්ඤාදිට්ඨස්ස, අසුඤ්ඤා අසුඤ්ඤාදිට්ඨස්ස,
 උමමනතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

පඨම දුට්ඨදෙය සික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

3. 9.

දුතිය දුට්ඨදෙය සික්ඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුඤ්ඤා භගවා රුජගභෙ විහරති වෙඵචනෙ
 කලඤ්ඤාතිවාපෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන මෙතනීයභුමමජ්ඣා භික්ඛු
 භිජ්ඣකුටා පබ්බතා ඔරොහනතා අඤ්ඤාසු ජගලකං¹ අජ්කාය විපපි-
 පජ්ජනතං, දිස්වාත ඵවමාහංසු: “භඤ්ඤා මයං ආවුසො ඉමං ජගලකං දබ්බං
 මලලුපුත්තං තාම කරොම, ඉමං අජ්කං මෙතනීයං තාම භික්ඛුතීං කඤ්ඤං.
 ඵවං මයං වොහරීසාම. පුබ්බෙ මයං ආවුසො දබ්බං මලලුපුත්තං සුතෙන
 අවොචුමහ, ඉදුතී පත අමොහති සාමං දිට්ඨො මෙතනීයාය භික්ඛුතීයා විපපි-
 පජ්ජනො”ති. තෙ තා ජගලකං දබ්බං මලලුපුත්තං තාම අකංසු, තං
 අජ්කං මෙතනීයං තාම භික්ඛුතීං අකංසු. තෙ භික්ඛුතං ආරොචෙසු: ‘පුබ්බෙ
 මයං ආවුසො දබ්බං මලලුපුත්තං සුතෙන අවොචුමහ ඉදුතී පත අමොහති සාමං
 දිට්ඨො මෙතනීයාය භික්ඛුතීයා විපපිපජ්ජනො’ති. භික්ඛු ඵවමාහංසු:
 “මා ආවුසො ඵවං අවුචුතී, තායසමා දබ්බො මලලුපුත්තො ඵවං කරීසාතී”ති.

1. ජකලකං. ස.හ. ඩී.

44. පුදගල තෙම එක්තරු පරිජිතාලාභකට පාමණියේ අශුඬු වූයේ වෙයි. ඉදිත් ඔහුට අශුඬු ය යන දූෂි ඇති ව සස්තෙන් තෙරණ රිසි ඇතිණේ අවකාශ නො කරවා කියා නම් දුකුලාභාලාභ වෙයි. ... සස්තෙන් තෙරණ රිසි ඇති ව අවකාශ කරවා කියා නම් ඇවැත් නැති ... ආක්‍රොශ කරණ රිසි ඇති ව අවකාශ නො කරවා කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවිති සමග දුකුලාභාලාභ වේ... ආක්‍රොශ කරණ රිසි ඇති ව අවකාශ කරවා කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවිති-ඇවැත් වේ.

45. පුදගල තෙම එක්තරු පරිජිතාලාභකට නො පාමණියේ ශුඬු වූයේ වෙයි. ඉදිත් ඔහුට ශුඬු ය යන දූෂි ඇති ව සස්තෙන් තෙරණ රිසි ඇතිණේ අවකාශ නො කරවා කියා නම් සභවෙසෙස් සමග දුකුලාභාලාභ වේ. ... සස්තෙන් තෙරණ රිසි ඇතිණේ අවකාශ කරවා කියා නම් සභවෙසෙස්-ඇවැත් වේ. ... ආක්‍රොශ කරණ රිසි ඇතිණේ අවකාශ නො කරවා කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවිති සමග දුකුලාභාලාභ වේ. ... ආක්‍රොශ කරණ රිසි ඇතිණේ අවකාශ කරවා කියා නම් ඔමසවාදයෙහි පවිතිඇවැත් වේ.

46. ශුඬුයා කෙරෙහි අශුඬු ය යන දූෂි ඇතියහුට, අශුඬුයා කෙරෙහි අශුඬු ය යන දූෂි ඇතියහුට, උනම්තනකයහට, ආදිකමමකයහට ඇවැත් නැත්තේ යි.

3. 9.

දවිතිය දුට්ඨදෙස ගිණනාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහනුවර සම්පයෙහි වූ කලඤ්ඤක-තිවාප නම් වේඵවනයෙහි වාසය කෙරෙහි. තවද එසමයෙහි මෙතනිය-භූමච්ඡක නම් භික්‍ෂුහු ගිජ්ඣුඵපච්චෙහි සිට ඔස්තාහු එළියක සමග මෙවුන්දමිහි ගාසිරණ ඵඵවකු දෑක මෙසේ කීහු. ‘ඇවැත්නි, අපි දැන් මේ ඵඵවා දබ්බමලාපුත්‍ර යයි නම් කරමිහ. මේ එළිය මෙතනියා නම් භික්‍ෂුණිය කරමිහ. අපි මෙසේ ව්‍යවහාර කරමිහ. ඇවැත්නි, පෙර අපි දබ්බමලාපුත්‍රහට ශ්‍රාවකයෙක් වොදනා කලමිහ. දැන් වැලිත් අප විසින් ‘මෙතනියා මෙහෙණ සමග මෙවුන්දමිහි ගාසිරණයේ තමන් ම දක්නා ලද්දේ ය’යි. ඔහු ඒ ඵඵවා ‘දබ්බමලාපුත්‍ර’යි නම් කලහ. ඒ එළිය “මෙතනියා” නම් භික්‍ෂුණිය කලහ. ඔහු භික්‍ෂුන්ට ආරොචනය කලහ. ‘ඇවැත්නි, අපි පෙර දබ්බමලාපුත්‍රහට ශ්‍රාවකයෙක් කිමිහ. දැන් වැලිත් අප විසින් මෙතනියා භික්‍ෂුණිය සමග මෙවුන්දමිහි ගාසිරණයේ තමන් ම දක්නා ලද්දේ ය’යි. භික්‍ෂුහු මෙසේ කීහු, ‘ඇවැත්නි, ආභමන් මෙසේ කියවු. ආයුභමන් දබ්බමලාපුත්‍රයෝ මෙසේ නො කරන්නාහ’යි.

2. අඵ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙවසුං. අඵ බො භගවා එතසමිං තීදුතෙ එතසමිං පකරණේ භික්ඛුසඛ්‍යං සන්තිපාතාපෙච්චා ආයසමන්තං දබ්බං මලලුපුතතං පටිපුච්ඡී: “සරසී ත්වං දබ්බං එවරුපං කන්තා, යඵසිමෙ භික්ඛු ආහංසු”ති. “යථා මං භනෙන් භගවා ජාතාතී”ති. දුතියමපි චො භගවා -පෙ- තතියමපි චො භගවා ආයසමන්තං දබ්බං මලලුපුතතං එතදවොච: “සරසී ත්වං දබ්බං එවරුපං කන්තා, යඵසිමෙ භික්ඛු ආහංසු”ති. “යථා මං භනෙන් භගවා ජාතාතී”ති. “ත බො දබ්බං දබ්බා එවං නිබ්බෙඤ්ඤන්ති. සචෙ තයා කතං කතන්ති වදෙඤ්ඤී, සචෙ අකතං අකතන්ති වදෙඤ්ඤී”ති. “යතො අහං භනෙන් ජාතො තාභිජාතාමි සුපිනනෙන්තාපි මෙච්ඡිතං ධම්මං පතීසෙවිතා, පගෙච ජාගරො”ති. අඵ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙන්සි: “තෙත භි භික්ඛවෙ ඉමෙ භික්ඛු අනුසුඤ්ඤාපා”ති. ඉදං වන්තා භගවා උට්ඨායාසතා විහාරං පාච්ඡි.

3. අඵ බො තෙ භික්ඛු මෙත්තියභුමමජකෙ භික්ඛු අනුසුඤ්ඤාසු:* “කිං පත තුමො ආවුසො ආයසමන්තං දබ්බං මලලුපුතතං අඤ්ඤාභාගියසං අධිකරණසං කිඤ්ඤීදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාර්ශ්වකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤාසො”ති. ‘එවමාචුසො’ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්චජා, තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි තාම මෙත්තියභුමමජකා භික්ඛු ආයසමන්තං දබ්බං මලලුපුතතං අඤ්ඤාභාගියසං අධිකරණසං කිඤ්ඤීදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාර්ශ්වකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤාසො”ති. අඵ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙවසුං -පෙ- “සච්චං කීර තුමො භික්ඛවෙ දබ්බං මලලුපුතතං අඤ්ඤාභාගියසං අධිකරණසං කිඤ්ඤීදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාර්ශ්වකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤාසො”ති. “සච්චං භගවා” විගරති චුඤ්ඤො භගවා: “කථං හි තාම තුමො මොසපුරිසා දබ්බං මලලුපුතතං අඤ්ඤාභාගියසං අධිකරණසං කිඤ්ඤී දෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාර්ශ්වකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤාසො”ති. තෙතං මොසපුරිසා අපසකන්තාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤව පත භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දියෙය්‍යාථ:”

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුං දුට්ඨා දෙසො අපසච්චන්තා අඤ්ඤා-භාගියසං අධිකරණසං කිඤ්ඤීදෙසං ලෙසමන්තං උපාදය පාර්ශ්වකෙත ධම්මෙත අනුඤ්ඤාසො, අපසච්චන්තාම නං ඉමමිතා මුභවචරියා චාවෙය්‍යන්ති. තතො අපරෙත සමයෙන සමනුභාගියමානො වා අසමනුභාගියමානො වා අඤ්ඤාභාගියං චෙච තං අධිකරණං භොගී, කොච්චි දෙසො ලෙසමන්තො උපාදිභෙතො, භික්ඛු ච දෙසං පච්චිඨාතී, සඛ්‍යාදිසෙසො”ති.

4. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමිං අනෙථ අධිපොතො භික්ඛුති.

භික්ඛුන්ති අඤ්ඤං භික්ඛුං.

දුට්ඨා දෙසොති කුපිතො අතත්තමතො අතභිරඤ්ඤො ආහතචිත්තො ඛිලජාතො.

* “තෙ භික්ඛු අනුසුඤ්ඤාසොනා සික්ඛා එතමන්ථං ආරොචෙවසුං” අයමපි ආරාධනා පොථොකපු දිසන්ත.

2. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මෙකරුණෙහි භික්ෂුසඛකයා රැස් කරවා ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන් පුළුවන් සේක. ‘දබ්බය, යම්සේ මේ භික්ෂුහු කීහු ද තෙපි මෙබන්දක් කලහු සිහි කරවු දැ?’ යි. යම්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මො දන්තා සේක් තම් (එසෙසින් දහසතු වෙමි) යි, බුදුහු දෙවන වට ද ... බුදුහු තෙවනවට ද ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට මෙය වදාලක. ‘දබ්බය, යම්සේ මේ භික්ෂුහු කීහු ද තෙපි මෙබන්දක් කලහු සිහි කරවු දැ?’ යි. යම්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දන්තා සේක් ද ‘එසෙසින් දහසතු වෙමි’ යි. දබ්බය, පණ්ණිතයෝ මෙසේ (පර පුත්‍රයෙන්) නිරවුල් නො කෙරෙහි. ඉදින් තා විසින් කරණ ලද තම් කරණ ලද යි කියව. ඉදින් තා විසින් නො කරණ ලද තම් නො කරණ ලද යි කියව’ යි. ‘සාමීනි, මම යම් කලෙක උපන්නෙමි ද එතැන් පටන් සිහිනෙහුදු මෙවුන්දම් සෙවියෙමි නො දන්මි. කීදි වාරයෙමි කාලො’ යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමැතු සේක. ‘එසේ වී තම් මහණෙනි, මේ භික්ෂුන් විමසව’ යි. මෙය වදාරා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුතස්තෙන් තැහි විහාරයට පිවිසි සේක.

3. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු මෛත්‍රියභූමච්ඡක භික්ෂුන් විමසූහ. කීමෙක් ද “ඇවැත්නි, තෙපි ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට අත්‍යභාගීය අධිකරණයක්- හුගේ එකදෙශලොභමාත්‍රයක් ගෙන පරිච්ඡාදවැනින් වෝදනා කරවු දැ?” යි. ‘එසේය ඇවැත්නි’ යි. යම් අපිත් මහණ කෙනෙක් වෙත් තම් ඔහු අවමන් කෙරෙහි, අයුණු කියති, දෙස් පහල කෙරෙත්. ‘කෙසේ තම් මෛත්‍රියභූමච්ඡක භික්ෂුහු ආයුෂමත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට අත්‍යභාගීය අධිකරණයක්හුගේ එකදෙ- ශලොභමාත්‍රයක් ගෙන පරිච්ඡාදවැනින් වෝදනා කෙරෙත් දැ?’ යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. ‘සාමීනි, තෙපි දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට අත්‍යභාගීය අධිකරණයක්හුගේ එකදෙශලොභමාත්‍රයක් ගෙන පරිච්ඡාදවැනින් වෝදනා කරවු දැ?’ යි. ‘සාමීනි භාග්‍යවතුන් වහන්සා’ යි. භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින් ගාරහුහ. ‘කෙසේ තම් සිස්සුරාභයෙනි, තෙපි දබ්බමලාපුත්‍රයන්ට අත්‍යභාගීය අධිකරණයක්හුගේ එකදෙශලොභමාත්‍රයක් ගෙන පරිච්ඡාදවැනින් වෝදනා කරවු ද, සිස්සුරාභයෙනි, තෙල නො පහන් වුවත්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි. ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු.

‘යම් මහණෙක් දුෂිත වූසේ නො සතුටුසිත් ඇත්තේ ‘මොහු මෙසස්නෙන් නොරනෙමි නම් යෙහෙකැ’ යි අත්‍යභාගීය අධිකරණයක්- හුගේ එකදෙශලොභමාත්‍රයක් ගෙන මහණක්හට පරිච්ඡාදවැනින් වෝදනා කරන්නේ නම්, එසින් පසුකලෙක විවාරහු ලබන්නේ හෝ නො විවාරණු ලබන්නේ හෝ ඒ අධිකරණය අත්‍යභාගීයද වේ නම් එකදෙශ වූ ලොභමාත්‍රයෙක් ගන්නා ලද්දේ නම් ‘වෝදක මහණ තෙමේත් දෙසසෙහි පිහිටා නම් සභවෙසෙස් වේය’ යි.

4. යො පන යනු: යමෙක් යම්බඳුසෙක් ...

හිඤ්ච යනු: ... මේ තෙමේ මේ අභියෝගි හිඤ්ච යයි අදහස් කරණ ලද්දේ ය.

හිඤ්චං යනු: අත් මහණක්හට.

දුට්ඨො දෙසො යනු: කිපියේ නො සතුටුසිත් ඇත්තේ නො පහන් වූසේ කොවින් මැඩුණු සිත් ඇත්තේ හටහන් (පිළිඹ) හුල් ඇත්තේ.

අපසතිකොති තෙන ච කොපෙන තෙන ච දෙසෙන තාය ච අතතත-
මතතාය තාය ච අනභිරද්ධියා අපපතීතො තොති.

අඤ්ඤාභාගීයස්ස අධිකරණස්සාති ආපත්තාඤ්ඤාභාගීයං වා ගොති
අධිකරණඤ්ඤාභාගීයං වා. කථං අධිකරණං අධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගීයං.
විවාදධිකරණං අනුවාදධිකරණස්ස ආපත්තාධිකරණස්ස කිව්වාධිකරණස්ස
අඤ්ඤාභාගීයං, අනුවාදධිකරණං ආපත්තාධිකරණස්ස කිව්වාධිකරණස්ස
විවාදධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගීයං, ආපත්තාධිකරණං කිව්වාධිකරණස්ස විවාදධි-
කරණස්ස අනුවාදධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගීයං, කිව්වාධිකරණං විවාදධිකර-
ණස්ස අනුවාදධිකරණස්ස ආපත්තාධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගීයං. එවං අධිකරණං
අධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගීයං.

කථං අධිකරණං අධිකරණස්ස තබ්බාගීයං? විවාදධිකරණං විවාදධිකර-
ණස්ස තබ්බාගීයං. අනුවාදධිකරණං අනුවාදධිකරණස්ස තබ්බාගීයං.
ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධිකරණස්ස සීයා තබ්බාගීයං සීයා අඤ්ඤාභාගීයං.

කථං ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධිකරණස්ස අඤ්ඤාභාගීයං? මෙථුන-
ධම්මපාරුජ්කාපතති අදින්නාදනපාරුජ්කාපතතියා මනුස්සවිභ්ගහපාරුජ්කා-
පතතියා උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජ්කාපතතියා අඤ්ඤාභාගීයා. අදින්නාදන-
පාරුජ්කාපතති මනුස්සවිභ්ගහපාරුජ්කාපතතියා උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජ්කා-
පතතියා මෙථුනධම්මපාරුජ්කාපතතියා අඤ්ඤාභාගීයා. මනුස්සවිභ්ගහපාරුජ්කා-
පතති උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජ්කාපතතියා මෙථුනධම්මපාරුජ්කාපතතියා
අදින්නාදනපාරුජ්කාපතතියා අඤ්ඤාභාගීයා. උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජ්කා-
පතති මෙථුනධම්මපාරුජ්කාපතතියා අදින්නාදනපාරුජ්කාපතතියා මනුස්ස-
විභ්ගහපාරුජ්කාපතතියා අඤ්ඤාභාගීයා. එවං ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධි-
කරණස්ස අඤ්ඤාභාගීයං.

කථංඤච ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධිකරණස්ස තබ්බාගීයං? මෙථුන-
ධම්මපාරුජ්කාපතති මෙථුනධම්මපාරුජ්කාපතතියා තබ්බාගීයා. අදින්නාදන-
පාරුජ්කාපතති අදින්නාදනපාරුජ්කාපතතියා තබ්බාගීයා. මනුස්සවිභ්ගහ-
පාරුජ්කාපතති මනුස්සවිභ්ගහපාරුජ්කාපතතියා තබ්බාගීයා. උත්තරිමනුස්ස-
ධම්මපාරුජ්කාපතති උත්තරිමනුස්සධම්මපාරුජ්කාපතතියා තබ්බාගීයා. එවං
ආපත්තාධිකරණං ආපත්තාධිකරණස්ස තබ්බාගීයං.

කිව්වාධිකරණං කිව්වාධිකරණස්ස තබ්බාගීයං. එවං අධිකරණං
අධිකරණස්ස තබ්බාගීයං.

කිංඤචි දෙසං ලෙසමභතං උපාදායාති ලෙසො තාමි: දසලෙසා:
ජාතීලෙසො තාමලෙසො ගොතතලෙසො ලීඛිතලෙසො ආපතතිලෙසො
පතතලෙසො විචරලෙසො උපජ්ඣායලෙසො ආචරීයලෙසො සෙතාසතලෙසො.

අපසනිතො යනු: ඒ කෝපයෙන් ද ඒ දෙමයෙන් ද ඒ නො සතුටුයිත් ඇති බැවින් ද ඒ නො පහත් බැවින් ද නො සතුටුයිත් ඇත්තේ වේ.

අඤ්ඤාභාගියං අධිකරණං යනු: ආපතනී අත්‍යභාගිය හෝ අධිකරණ අත්‍යභාගිය හෝ වෙයි. කිසෙයින් අධිකරණය අධිකරණයට අත්‍යභාග වේ ද? යත්: විවාදාධිකරණය අනුවාදාධිකරණයට ආපතනාධිකරණයට කිව්වාධිකරණයට අත්‍යභාගිය වෙයි. අනුවාදාධිකරණය ආපතනාධිකරණයට කිව්වාධිකරණයට විවාදාධිකරණයට අත්‍යභාගිය වෙයි. ආපතනාධිකරණය කිව්වාධිකරණයට විවාදාධිකරණයට අනුවාදාධිකරණයට අත්‍යභාගිය වෙයි. කිව්වාධිකරණය විවාදාධිකරණයට අනුවාදාධිකරණයට ආපතනාධිකරණයට අත්‍යභාගිය වෙයි. මෙසෙයින් අධිකරණය අධිකරණයට අත්‍යභාගිය වේ.

කිසෙයින් අධිකරණය අධිකරණයට තද්භාගිය වේ ද? යත්: විවාදාධිකරණය විවාදාධිකරණයට තද්භාගිය වෙයි. අනුවාදාධිකරණය අනුවාදාධිකරණයට තද්භාගිය වෙයි. ආපතනාධිකරණය ආපතනාධිකරණයට තද්භාගිය ද වන්නේ ය, අත්‍යභාගිය ද වන්නේ යි.

කිසෙයින් ආපතනාධිකරණය ආපතනාධිකරණයට අත්‍යභාගිය වේ ද? යත්: මෛත්‍රිකධම්මපාරුජ්කාපතනීය අද්දනාදනපාරුජ්කාපතනීයට මනුෂ්‍යවිග්‍රහපාරුජ්කාපතනීයට උත්තරිමනුෂ්‍යධම්මපාරුජ්කාපතනීයට අත්‍යභාගිය වෙයි. අද්දනාදනපාරුජ්කාපතනීය මනුෂ්‍යවිග්‍රහපාරුජ්කාපතනීයට උත්තරිමනුෂ්‍යධම්මපාරුජ්කාපතනීයට මෛත්‍රිකධම්මපාරුජ්කාපතනීයට අත්‍යභාගිය වෙයි. මනුෂ්‍යවිග්‍රහපාරුජ්කාපතනීය උත්තරිමනුෂ්‍යධම්මපාරුජ්කාපතනීයට මෛත්‍රිකධම්මපාරුජ්කාපතනීයට අද්දනාදනපාරුජ්කාපතනීයට අත්‍යභාගිය වෙයි. උත්තරිමනුෂ්‍යධම්මපාරුජ්කාපතනීය මෛත්‍රිකධම්මපාරුජ්කාපතනීයට අද්දනාදනපාරුජ්කාපතනීයට මනුෂ්‍යවිග්‍රහපාරුජ්කාපතනීයට අත්‍යභාගිය වෙයි. මෙසෙයින් ආපතනාධිකරණය ආපතනාධිකරණයට අත්‍යභාගිය වේ.

යම් කිසෙයින් ආපතනාධිකරණය ආපතනාධිකරණයට තද්භාගිය වේ ද? යත්: මෛත්‍රිකධම්මපාරුජ්කාපතනීය මෛත්‍රිකධම්මපාරුජ්කාපතනීයට තද්භාගිය වෙයි. අද්දනාදනපාරුජ්කාපතනීය අද්දනාදනපාරුජ්කාපතනීයට තද්භාගිය වෙයි. මනුෂ්‍යවිග්‍රහපාරුජ්කාපතනීය මනුෂ්‍යවිග්‍රහපාරුජ්කාපතනීයට තද්භාගිය වෙයි. උත්තරිමනුෂ්‍යධම්මපාරුජ්කාපතනීය උත්තරිමනුෂ්‍යධම්මපාරුජ්කාපතනීයට තද්භාගිය වෙයි. මෙසෙයින් ආපතනාධිකරණය ආපතනාධිකරණයට තද්භාගිය වේ.

කිව්වාධිකරණය කිව්වාධිකරණයට තද්භාගිය වෙයි. මෙසෙයින් අධිකරණය අධිකරණයට තද්භාගිය වේ.

කිසැව්දෙසං ලෙසමභතං උපාදය යනු: ලෙස තම් දස ලෙස කෙනෙකි. ජාති ලෙස යා නාමලෙස යා භොත්‍රලෙස යා ලිඛිතලෙස යා ආපතනී ලෙස යා පාත්‍ර ලෙස යා විචර ලෙස යා උපාධ්‍යාය ලෙස යා ආවායඝී ලෙස යා ශයනායනලෙස යි.

ජාතීලෙසො නාම: බන්ධනො දිට්ඨො හොති පාරුඡ්කං ධම්මං අජ්ඣා-
 පජ්ජන්තො, අඤ්ඤං බන්ධනං පසසිනො වොදෙති: “බන්ධනො මයා දිට්ඨො
 පාරුඡ්කං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, අස්සමණොසි, අසකාසුචාරියොසි, කප්පි
 තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සඛකාමමං වාති, ආපනති වාචාය
 වාචාය සඛකාදිසෙසංසං. බ්‍රාහ්මණො දිට්ඨො හොති -පෙ- වෙසෙසො දිට්ඨො
 හොති -පෙ- සුඤ්ඤ දිට්ඨො හොති පාරුඡ්කං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජන්තො, අඤ්ඤං
 සුඤ්ඤං පසසිනො වොදෙති: සුඤ්ඤ මයා දිට්ඨො පාරුඡ්කං ධම්මං අජ්ඣාපනොති,
 අස්සමණොසි, අසකාසුචාරියොසි -පෙ- ආපනති වාචාය වාචාය සඛකාදි-
 සෙසංසං.

නිාමලෙසො නාම: බුද්ධිරකඛිතො දිට්ඨො හොති -පෙ- ධම්මරකඛිතො
 දිට්ඨො හොති -පෙ- සඛකරකඛිතො දිට්ඨො හොති පාරුඡ්කං ධම්මං
 අජ්ඣාපජ්ජන්තො, අඤ්ඤං සඛකරකඛිතං පසසිනො වොදෙති: සඛකරකඛිතො
 මයා දිට්ඨො පාරුඡ්කං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, අස්සමණොසි, අසකාසුචාරි-
 යොසි -පෙ- ආපනති වාචාය වාචාය සඛකාදිසෙසංසං.

ගොතනලෙසො නාම: ගොතමො දිට්ඨො හොති -පෙ- මොග්ගලානො
 දිට්ඨො හොති -පෙ- කච්චායනො දිට්ඨො හොති -පෙ- වාසිට්ඨො දිට්ඨො
 හොති පාරුඡ්කං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජන්තො, අඤ්ඤං වාසිට්ඨං පසසිනො වොදෙති:
 වාසිට්ඨො මයා දිට්ඨො පාරුඡ්කං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, අස්සමණොසි,
 අසකාසුචාරියොසි -පෙ- ආපනති වාචාය වාචාය සඛකාදිසෙසංසං.

උඛගලෙසො නාම: දීඝො දිට්ඨො හොති -පෙ- රසෙසො දිට්ඨො හොති
 -පෙ- කණො දිට්ඨො හොති -පෙ- ඔදනො දිට්ඨො හොති පාරුඡ්කං
 ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජන්තො, අඤ්ඤං ඔදනං පසසිනො වොදෙති: ඔදනො මයා
 දිට්ඨො, පාරුඡ්කං ධම්මං අජ්ඣාපනොති, අස්සමණොසි, අසකාසුචාරියොසි
 -පෙ- ආපනති වාචාය වාචාය සඛකාදිසෙසංසං.

ආපනතීලෙසො නාම: ලහුකං ආපනතිං ආපජ්ජන්තො දිට්ඨො හොති,
 තඤ්ඤෙ පාරුඡ්කෙත වොදෙති: අස්සමණොසි, අසකාසුචාරියොසි -පෙ-
 ආපනති වාචාය වාචාය සඛකාදිසෙසංසං.

පතනලෙසො නාම: ලොහපතනධරො දිට්ඨො හොති -පෙ- තාවක-
 පතනධරො දිට්ඨො හොති -පෙ- සුමහකපතනධරො දිට්ඨො හොති පාරුඡ්කං
 ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජන්තො, අඤ්ඤං සුමහකපතනධරං පසසිනො වොදෙති:
 සුමහකපතනධරො මයා දිට්ඨො පාරුඡ්කං ධම්මං අජ්ඣාපනොති,
 අස්සමණොසි, අසකාසුචාරියොසි -පෙ- ආපනති වාචාය වාචාය සඛකාදි-
 සෙසංසං.

ජාතීලෙස නම: චෝදකයා විසින් පරිජ්ඣාවාච් අවදනා ක්‍ෂත්‍රියයෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. (හෙතෙම) අත්‍යක්‍ෂත්‍රිය මහණක්‍ෂත්‍ර දැක මා විසින් (පරිජ්ඣාවාච් අවදනා) ක්‍ෂත්‍රියයෙක් දක්නා ලද්දේ ය. (ක්‍ෂත්‍රිය වූ තෝ) පරිජ්ඣාවාච් අවන්තෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි නා සමග උපොසථයෙක් තෝ පවාරණයෙක් හෝ සභ්‍යකමයෙක් හෝ නානා' යි චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඣාවාච් වේ. ඔවුණෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... වෛශ්‍යයෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිජ්ඣාවාච් අවදනා ශුද්‍රයෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. (හෙතෙම) අත්‍යශුද්‍ර පාවිද්දකු දැක 'මා විසින් (පරිජ්ඣාවාච් අවදනා) ශුද්‍රයෙක් දක්නා ලද්දේ ය. (තෝ) පරිජ්ඣාවාච් අවන්තෙහි අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඣාවාච් වේ.

නාමලෙස නම: (චෝදක මහණහු විසින්) බුද්ධරක්‍ෂිත නමාච්තෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... ධම්මරක්‍ෂිත නමාච්තෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිජ්ඣාවාච් අවදනා සභ්‍යරක්‍ෂිත නමාච්තෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ සභ්‍යරක්‍ෂිත නම් අතෙකක්‍ෂත්‍ර දැක 'මා විසින් (පරිජ්ඣාවාච් අවදනා) සභ්‍යරක්‍ෂිත දක්නා ලද්දේ ය. (තෝ) පරිජ්ඣාවාච් අවන්තෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඣාවාච් වේ.

ගොතනලෙස නම: (චෝදක මහණහු විසින්) ගොතම ගොත්‍ර ආතියෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... මොග්ගලාත ගොත්‍ර ආතියෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... කච්චාගත ගොත්‍ර ආතියෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිජ්ඣාවාච් අවදනා වාසිඨ ගොත්‍ර ආතියෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ වාසිඨ ගොත්‍ර ආතී අත් පාවිද්දකු දැක 'මා විසින් (පරිජ්ඣාවාච් අවදනා) වාසිඨයෙක් දක්නා ලද. (තෝ) පරිජ්ඣාවාච් අවන්තෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඣාවාච් වේ.

උඛගලෙස නම: දිගුල්ලෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... උහුඛුයෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... කච්චුයෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිජ්ඣාවාච් අවදනා හෙලුයෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ අත් හෙලු පාවිද්දකු දැක 'මා විසින් (පරිජ්ඣාවාච් අවදනා) හෙලුයෙක් දක්නා ලද්දේ ය. (තෝ) පරිජ්ඣාවාච් අවන්තෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඣාවාච් වේ.

ආපනති ලෙස නම: උහුඛුආවාච් අවදනා පාවිද්දෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ඉදිත් ඔහුට අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, ... පරිජ්ඣාවාච්ච් වොදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඣාවාච් වේ.

පහත ලෙස නම: ලොහොච්චා පා දරන්තෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... සාටකපාහු (ඔජනාභු මාරිපා) දරන්තෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිජ්ඣාවාච් අවදනා සුමනකපාහු (පියවි මාරිපා) දරන්තෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ පියවි මාරිපා දරණ අත් මහණක්‍ෂත්‍ර දැක 'මා විසින් (පරිජ්ඣාවාච් අවදනා) පියවි මාරිපා දරන්තෙක් දක්නා ලද. (තෝ) පරිජ්ඣාවාච් අවන්තෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, ... වොදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඣාවාච් වේ.

ඵච්චරලෙසො නාම: පංසුකුලිකො දිට්ඨො හොති -පෙ- ගහපති විවරධරෙ දිට්ඨො හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, අඤ්ඤං ගහපතිවිවරධරං පසසිනො වොදෙති: ගහපතිවිවරධරෙ මයා දිට්ඨො, පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සඛ්ඤාදිසෙසස්ස.

උපජකායලෙසො නාම: ඉත්තනාමස්ස හද්ධිවිහාරිකො දිට්ඨො හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, අඤ්ඤං ඉත්තනාමස්ස හද්ධිවිහාරිකං පසසිනො වොදෙති: පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි, -අසකාපුත්තියොසි, -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සඛ්ඤාදිසෙසස්ස.

ආචරියලෙසො නාම: ඉත්තනාමස්ස අනොවාසිකො දිට්ඨො හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො. අඤ්ඤං ඉත්තනාමස්ස අනොවාසිකං පසසිනො වොදෙති: ඉත්තනාමස්ස අනොවාසිකො මයා දිට්ඨො, පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි -පෙ- ආපතති වාචාය වාචාය සඛ්ඤාදිසෙසස්ස.

සෙත්තාසනිලෙසො නාම: ඉත්තනාමස්ස සෙත්තාසනවාසිකො දිට්ඨො හොති පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපජ්ජනො, අඤ්ඤං ඉත්තනාමස්ස සෙත්තාසන-වාසිකං පසසිනො වොදෙති: ඉත්තනාමස්ස සෙත්තාසනවාසිකො මයා දිට්ඨො පාරුජිකං ධම්මං අජ්ඣාපනොසි, අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි, තජ්ඣිතයා හද්ධිං උපොසථො වා පචාරණො වා සඛ්ඤකම්මං වාති. ආපතති වාචාය වාචාය සඛ්ඤාදිසෙසස්ස.

පාරුජිකෙන ධම්මෙනාති වජුන්තං අඤ්ඤතරෙත.

අනුදායංසෙසයාති වොදෙති වා වොදපෙති වා.

අපපමනාම නං ඉමමනා මුඛමච්චියා වාචෙය්‍යන්ති භික්ඛුභාවා වාචෙය්‍යං සමණධම්මා වාචෙය්‍යං, සීලකඛනිකා වාචෙය්‍යං, තපොගුණා වාචෙය්‍යං.

නිත්තො අපජරනි සමසෙත්තාති යස්මිං ඛණෙ අනුදායංසිතො හොති තං ඛණං තං උයං තං මුත්තනං චීතිවතො.

සමනුභංගාභියමානොති යෙන වජුන්තා අනුදායංසිතො හොති, තස්මිං වජුන්තස්මිං සමනුභංගාභියමානො.

අසමනුභංගාභියමානොති න කෙතචි චුච්චමානො.

අභිකරණං නාම චත්තාරි අභිකරණාති විවාදාභිකරණං, අනුවාදාභිකරණං, ආපතනාභිකරණං, කීච්චාභිකරණං.

කොච්චි දෙසො ලෙසමනොනා උපාදිහොනාති තෙසං ලෙසානං අඤ්ඤතරෙ ලෙසො උපාදිනො හොති.

විවර ලෙස නම්: පසුල් සිවුරු දරන්නෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. ... පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා ගැහැවිසිවුරු දරන්නෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ ගැහැවිසිවුරු දරණ අත් මහණක්හු දෑක 'මා විසින් (පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා) ගැහැවිසිවුරු දරන්නෙක් දක්නා ලද. (තෝ) පරිජ්ඣාවෙන් අවන්නෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඤාවෙන් වේ.

උපජකියාය ලෙස නම්: මෙනම් ආත්තහුගේ පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා සද්ධිවිහාරිකයෙක් දක්නා ලද වෙයි. මෙනම් ආත්තහුගේ අත් සද්ධිවිහාරික පාවිද්දකු දෑක 'මා විසින් මෙනම් මහණක්හුගේ (පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා) සද්ධි-විහාරික තෙම දක්නා ලද. (තෝ) පරිජ්ඣාවෙන් අවන්නෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඤාවෙන් වේ.

ආවර්ගිය ලෙස නම්: මෙනම් ආත්තහුගේ පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා අත-වැසියෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. හේ මෙනම් ආත්තහුගේ අත් අතවැසි පාවිද්දකු දෑක 'මා විසින් මෙනම් ආත්තහුගේ (පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා) අතවැසි තෙම දක්නා ලද. (තෝ) පරිජ්ඣාවෙන් අවන්නෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඤාවෙන් වේ.

සේනාසන ලෙස නම්: මෙනම් ආත්තහුගේ සෙනසුන් වැසි වූ පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා මහණෙක් දක්නා ලද වෙයි. මෙනම් ආත්තහුගේ සෙනසුන් වැසි අත් මහණක්හු දෑක 'මා විසින් මෙනම් ආත්තහුගේ සෙනසුන් වැසි (පරිජ්ඣාවෙන් අවදනා) මහණ දක්නා ලද. (තෝ) පරිජ්ඣාවෙන් අවන්නෙහි, අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි. තා සමග උපොසථයෙක් හෝ පවාරණ-යෙක් හෝ සබ්බකමියෙක් හෝ නැතැයි චෝදනා කෙරේ නම් තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සහවෙසෙස්ඤාවෙන් වේ.

පාර්ශ්වකෙත ධමමෙන යනු: සතර පරිජ් අතුරෙන් එක්තරයෙකින්.

අනුදායකය යනු: වොදනා කෙරෙයි හෝ චෝදනා කරවා හෝ

අපසවනාම නං ඉමමහා මුහමවරියා වාවෙයං යනු: භික්ෂු භාවයෙන් ගලවන්නෙම් නම්, ශ්‍රමණධර්මයෙන් ගලවන්නෙම් නම් ශීලසනකියෙන් ගලවන්නෙම් නම්.

තභො අපරෙන සමයෙන යනු: යම් ආසිල්ලෙකි චෝදනා කරණ ලද වේ ද ඒ ආසිල්ල, ඒ ලය, මොහොත, ඉක්මැහිය කල්හි.

සමනුග්ගාහියමානො යනු: යම් පාර්ශ්වක වස්තුයෙකින් චෝදනා කරණ ලද්දේ වේ ද ඒ වස්තුයෙහි විවාරනු ලබන්නේ.

අසමනුග්ගාහියමානො යනු: කිසි වස්තුයෙකින් නො නියනු ලබන්නේ

අධිකරණ නම්: අධිකරණ සතරෙකි: විවාදධිකරණ ය, අනුවාදධි-කරණ ය, ආපනතාධිකරණ ය, නිවාධිකරණ ය.

කොච්ඡි දෙසො ලෙසමතො උපාදිගො යනු: ඒ ලේඛයන් අතුරෙන් එක්තර ලේඛයෙක් ගන්නා ලද්දේ වේ.

භීෂ්ම ච දෙසං පභිච්චානීති තුවජ්ඣං මයා භණිතං, මුසා මයා භණිතං, අභුතං මයා භණිතං, අජනනොත්ත මයා භණිතං.

සඛ්‍යාදිසෙසොති -පෙ- තෙතපි චුච්චති සඛ්‍යාදිසෙසොති.

5. භීෂ්ම සඛ්‍යාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනොති දිට්ඨො හොති, සඛ්‍යාදිසෙසෙ සඛ්‍යාදිසෙසදිට්ඨි හොති, තඤ්ඤෙ පාරුජ්ඣෙත වොදෙති: අසාමණෝසි, අසකාසුතියොසි, තඤ්ඤි තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සඛ්‍යාකම්මං වාති, එවමපි අපතනඤ්ඤාභාගියං හොති, ලෙසො ච උපාදිනොති, අපතති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසොති.

6. භීෂ්ම සඛ්‍යාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනොති දිට්ඨො හොති, සඛ්‍යාදිසෙසෙ චුලුවච්චයදිට්ඨි හොති -පෙ- පාචිතතියදිට්ඨි හොති -පෙ- පාචිදෙසනීයදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛාසිතදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛාසිතදිට්ඨි හොති තඤ්ඤෙ පාරුජ්ඣෙත වොදෙති: අසාමණෝසි, අසකාසුතියොසි -පෙ- එවමපි අපතනඤ්ඤාභාගියං හොති, ලෙසො ච උපාදිනොති, අපතති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසොති.

7. භීෂ්ම චුලුවච්චයං -පෙ- පාචිතතියං -පෙ- පාචිදෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛාසිතං -පෙ- දුක්ඛාසිතං අජ්ඣාපජ්ජනොති දිට්ඨො හොති, දුක්ඛාසිතෙ දුක්ඛාසිතදිට්ඨි හොති, තඤ්ඤෙ පාරුජ්ඣෙත වොදෙති: අසාමණෝසි, අසකාසුතියොසි -පෙ- එවමපි අපතනඤ්ඤාභාගියං හොති, ලෙසො ච උපාදිනොති, අපතති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසොති.

8. භීෂ්ම දුක්ඛාසිතං අජ්ඣාපජ්ජනොති දිට්ඨො හොති, දුක්ඛාසිතෙ සඛ්‍යාදිසෙසදිට්ඨි හොති -පෙ- දුක්ඛාසිතෙ චුලුවච්චයපාචිතතියපාචිදෙසනීයදුක්ඛාසිතදිට්ඨි හොති. තඤ්ඤෙ පාරුජ්ඣෙත වොදෙති: අසාමණෝසි, අසකාසුතියොසි, තඤ්ඤි තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සඛ්‍යාකම්මං වාති, එවමපි අපතනඤ්ඤාභාගියං හොති, ලෙසො ච උපාදිනොති, අපතති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසොති.

එකෙණං මූලං කාභ්‍රානි වනං ඔස්ඨිභිබ්බං

9. භීෂ්ම සඛ්‍යාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනොති දිට්ඨො හොති, සඛ්‍යාදිසෙසෙ සඛ්‍යාදිසෙසදිට්ඨි හොති. තඤ්ඤෙ පාරුජ්ඣෙත වොදෙති: “අසාමණෝසි, අසකාසුතියොසි, තඤ්ඤි තයා සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සඛ්‍යාකම්මං වා”ති. එවමපි අපතනඤ්ඤාභාගියං හොති, ලෙසො ච උපාදිනොති, අපතති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසොති.

නිකුත් වූ දේශපාලනික පරිසරයේ යනු: සිත්බවක් මා විසින් කියන ලද යා, මුසවායෙක් මා විසින් කියන ලද යා, අභ්‍යන්තරයක් මා විසින් කියන ලද යා, මා නො දන්නා විසින් කියන ලදී.

සාකච්ඡාවේදී යනු: ... එයින්ද කියනු ලැබෙයි 'සාකච්ඡාවේදී'

5. (වෛද්‍ය මහණ විසින්) සභාවෙහෙස් අවදනා මහණ තෙම දක්නා ලද්දේ වෙයි. සභාවෙහෙස් සභාවෙහෙස් ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, තා සමග උපෝසථයෙක් හෝ පවාරණයෙක් හෝ සමාකමයෙක් හෝ නැතැ'යි පරිච්ඡේදයෙන් වෛද්‍යා කෙරේ නම් මෙසේත් ආපතනි—අන්‍යභාගිය ද වෙයි, ලෝකයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභාවෙහෙස් ඇවැත් වේ.

6. සභාවෙහෙස් අවදනා මහණෙක් දක්නා ලද්දේ වෙයි. සභාවෙහෙස්හි තුලාසි ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි ... පවිත්‍රී ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි ... පිළිදෙස්හි ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි ... දුකුලා ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි ... දුබ්බ ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අශ්‍රමණයෙහි අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ... 'යි පරිච්ඡේදයෙන් වෛද්‍යා කෙරේ නම් මෙසේත් ආපතනි—අන්‍යභාගිය ද වෙයි. ලෝකයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභාවෙහෙස් ඇවැත් වේ.

7. මහණ තෙම තුලාසි...පවිත්‍රී...පිළිදෙස්හි ... දුකුලා ... දුබ්බ ඇවැත් අවදනේ දක්නා ලද වෙයි. දුබ්බයෙහි දුබ්බ ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, ... 'යි පරිච්ඡේදයෙන් වෛද්‍යා කෙරේ නම් මෙසේත් ආපතනි—අන්‍යභාගිය ද වෙයි. ලෝකයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභාවෙහෙස් ඇවැත් වේ.

8. මහණ තෙම දුබ්බ ඇවැත් අවදනේ දක්නා ලද වෙයි. දුබ්බයෙහි සභාවෙහෙස් ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි ... දුබ්බයෙහි තුලාසි පවිත්‍රී පිළිදෙස්හි දුකුලා ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, තා සමග උපෝසථයෙක් හෝ පවාරණයෙක් හෝ සමාකමයෙක් හෝ නැතැ'යි පරිච්ඡේදයෙන් වෛද්‍යා කෙරේ නම් මෙසේත් ආපතනි—අන්‍යභාගිය වෙයි. ලෝකයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභාවෙහෙස් ඇවැත් වේ.

එකක් එකක් මුල් කොටගෙන චක්‍රය බැන්ද සූචු.

9. මහණ තෙම සභාවෙහෙස් ඇවැත් අවදනේ දක්නා ලද වෙයි. සභාවෙහෙස්හි සභාවෙහෙස් ය යන දෑමට ඇත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අශ්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, තා සමග උපෝසථයෙක් හෝ පවාරණයෙක් හෝ සමාකමයෙක් හෝ නැතැ'යි පරිච්ඡේදයෙන් වෛද්‍යා කෙරේ නම් මෙසේත් ආපතනි—අන්‍යභාගිය ද වෙයි. ලෝකයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙපුලෙහි තෙපුලෙහි සභාවෙහෙස් ඇවැත් වේ.

10. භික්‍ෂු සඛ්‍යාදිසෙසං අඡ්ඤාපඡ්ඤානො දිට්ඨො භොති, සඛ්‍යාදිසෙසෙ පුලලව්වයදිට්ඨි භොති -පෙ- පාවිතතීයදිට්ඨි භොති -පෙ- පාවිදෙසනීයදිට්ඨි භොති -පෙ- දුක්ඛවදිට්ඨි භොති -පෙ- දුක්ඛාසිතදිට්ඨි භොති -පෙ- තඤ්ඤෙ පාරුඡකෙත වොදපෙති: “අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි -පෙ-” එවමපි ආපත්තඤ්ඤාභාතියං භොති, ලෙසො ච උපාදිනො, ආපත්ති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසං.

11. භික්‍ෂු පුලලව්වයං අඡ්ඤාපඡ්ඤානො දිට්ඨො භොති, පුලලව්වයෙ පුලලව්වයදිට්ඨි භොති -පෙ- පුලලව්වයෙ පාවිතතීයදිට්ඨි භොති -පෙ- පාවිදෙසනීයදිට්ඨි භොති -පෙ- දුක්ඛවදිට්ඨි භොති -පෙ- දුක්ඛාසිතදිට්ඨි භොති, සඛ්‍යාදිසෙසදිට්ඨි භොති. තඤ්ඤෙ පාරුඡකෙත වොදපෙති: “අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි” -පෙ- එවමපි ආපත්තඤ්ඤාභාතියං භොති, ලෙසො ච උපාදිනො, ආපත්ති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසං.

12. භික්‍ෂු පාවිතතීයං -පෙ- පාවිදෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛවං -පෙ- දුක්ඛාසිතං අඡ්ඤාපඡ්ඤානො දිට්ඨො භොති දුක්ඛාසිතෙ දුක්ඛාසිතදිට්ඨි භොති -පෙ- දුක්ඛාසිතෙ සඛ්‍යාදිසෙසදිට්ඨි භොති -පෙ- පුලලව්වයදිට්ඨි භොති -පෙ- පාවිතතීයදිට්ඨි භොති -පෙ- පාවිදෙසනීයදිට්ඨි භොති -පෙ- දුක්ඛවදිට්ඨි භොති, තඤ්ඤෙ පාරුඡකෙත වොදපෙති: “අස්සමණොසි, අසකාපුත්තියොසි, තඤ්ඤෙ තයං සද්ධිං උපොසථො වා පචාරණා වා සඛ්‍යකම්මං වා” ති. එවමපි ආපත්තඤ්ඤාභාතියං භොති, ලෙසො ච උපාදිනො, ආපත්ති වාචාය වාචාය සඛ්‍යාදිසෙසං.

13. අනාපත්ති තථාසඤ්ඤී වොදෙති වා වොදපෙති වා උමමත්තකස්ස, ආදිකමිකස්සාති.

දුතීයද්‍රව්‍යදෙසසඛ්‍යාදිසෙසො නිමිතං.

10. මහණ තෙම සභවෙසෙස්ආවැන් අවදනේ දක්නා ලද වෙයි. සභ-
වෙසෙස්සි තුලැයි ය යන දූෂටි ආත්තේ වෙයි ... පච්චි ය යන දූෂටි ආත්තේ
වෙයි පිට්ඨිදෙස්සි ය යන දූෂටි ආත්තේ වෙයි දුකුලා ය යන දූෂටි
ආත්තේ වෙයි ... දුබ්බි ය යන දූෂටි ආත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට
'අග්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි ...'යි පරිච්ඡේදවැනින් වොදනා කරවා තම්
මෙසේත් ආපතති—අත්‍යභාගිය ද වෙයි. ලොකයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි.
තෙජුලෙහි තෙජුලෙහි සභවෙසෙස්ආවැන් වේ.

11. මහණ තෙම තුලැයිආවැන් අවදනේ දක්නා ලද වෙයි. තුලැයිසෙහි
තුලැයි ය යන දූෂටි ආත්තේ වෙයි ... තුලැයිසෙහි පච්චි ය යන දූෂටි
ආත්තේ වෙයි පිට්ඨිදෙස්සි ය යන දූෂටි ආත්තේ වෙයි ... දුකුලා ය යන
දූෂටි ආත්තේ වෙයි ... දුබ්බි ය යන දූෂටි ආත්තේ වෙයි ... සභවෙසෙස් ය
යන දූෂටි ආත්තේ වෙයි. ඉදින් ඔහුට 'අග්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි
... 'යි පරිච්ඡේදවැනින් වොදනා කරවා තම්, මෙසේත් ආපතති—අත්‍යභාගිය ද
වෙයි, ලොකයෙක් ද ගන්නා ලද්දේ වෙයි. තෙජුලෙහි තෙජුලෙහි සභවෙසෙස්-
ආවැන් වේ.

12. මහණ තෙම පච්චි ... පිට්ඨිදෙස්සි ... දුකුලා ... දුබ්බි ආවැන් අවදනේ
දක්නා ලද වෙයි. දුබ්බිසෙහි දුබ්බි ය යන දූෂටි ආත්තේ වෙයි ...
දුබ්බිසෙහි සභවෙසෙස් ය යන දූෂටි ආත්තේ වෙයි ... තුලැයි ය යන
දූෂටි ආත්තේ වෙයි ... පච්චි ය යන දූෂටි ආත්තේ වෙයි ... පිට්ඨිදෙස්සි
ය යන දූෂටි ආත්තේ වෙයි ... දුකුලා ය යන දූෂටි ආත්තේ වෙයි. ඉදින්
ඔහුට 'අග්‍රමණයෙහි, අශාක්‍යපුත්‍රියයෙහි, තා සමග උපොසථයෙක් හෝ
පචාරණයෙක් හෝ සබ්බකම්මයෙක් යෝ නැතැ'යි පරිච්ඡේදවැනින් වොදනා
කරවා තම්, මෙසේත් ආපතති—අත්‍යභාගිය ද වෙයි, ලොකයෙක් ද ගන්නා
ලද්දේ වෙයි, තෙජුලෙහි තෙජුලෙහි සභවෙසෙස්ආවැන් වේ.

13. එබඳු සංඥ ආත්තේ වොදනා කෙරෙයි හෝ වොදනා කරවයි
හෝ ආවැන් නැති. උමචත්තකයහට ආදිකම්මකයහට ආවැන් නැත්තේ යි.

දුතියදුටියදෙස සිසාසදස හිමි.

පඨමපඨිකගෙදසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන චුඤ්ඤා භගවා රාජගහෙ විහරතී වෙඵවතෙ කලඤ්ඤකතීවාපෙ. අඵ බො දෙවදනෙනා යෙන කොකාලීනො කට්ඨොරක- තීණ්ණකො ඛණ්ඩදෙවියා පුතෙනා සමුද්දනෙනා තෙනුපසඛකමී, උපසඛකමීනා කොකාලීකං කට්ඨොරකතීණ්ණකං ඛණ්ඩදෙවියා පුතනං සමුද්දනතං එතදවොච: “එඵ මයං ආචුසො සමණ්ණං ගොතමණ්ණං සඛ්ඤ්ඤාදං කරිය්‍යාම වකකභෙදනතී”. එවං චුතෙන කොකාලීනො දෙවදනතං එතදවොච: “සමණො බො ආචුසො ගොතමො මහීඤ්ඤා මහානුභාවො. කඵං මයං සමණ්ණං ගොතමණ්ණං සඛ්ඤ්ඤාදං කරිය්‍යාම වකකභෙදනතී”. එඵ මයං ආචුසො සමණං ගොතමං උපසඛකමීනා පඤ්ඤා වඤ්ඤාති යාවිය්‍යාම: “භගවා භනෙන අනෙකපරි- යායෙන අපට්ඨිකං සනතුට්ඨිකං සලොඛණ්ණං ධුතණ්ණං පාසාදිකණ්ණං අපවයණ්ණං මිරියාරමහණ්ණං වණ්ණවාදී”. ඉමාති භනෙන පඤ්ඤා වඤ්ඤාති අනෙකපරියායෙන අපට්ඨිකං සනතුට්ඨිකං සලොඛණ්ණං ධුතණ්ණං පාසාදිකණ්ණං අපවයණ්ණං මිරියාරමහණ්ණං සංවතනනතී:

“සාධු භනෙන භික්ඛු යාවථ්ඵං ආරඤ්ඤකා අය්‍යු, යො ගාමනතාං ඕසරෙය්‍ය වථ්ඵං නං චුසෙය්‍ය.

යාවථ්ඵං පිණ්ඩපාතිකා අය්‍යු, යො නිමිනනනං සාදිසෙය්‍ය වථ්ඵං නං චුසෙය්‍ය.

යාවථ්ඵං පංසුකුලීකා අය්‍යු, යො ගහපතීව්චරං සාදිසෙය්‍ය වථ්ඵං නං චුසෙය්‍ය.

යාවථ්ඵං රුකඛමුලීකා අය්‍යු, යො ඡනනං උපගච්ඡෙය්‍ය වථ්ඵං නං චුසෙය්‍ය.

යාවථ්ඵං මච්ඡමංසං න බාදෙය්‍යුං, යො මච්ඡමංසං බාදෙය්‍ය වථ්ඵං නං චුසෙය්‍යා”ති.

ඉමාති සමණො ගොතමො නානුජාතීණ්ණතී. තෙ මයං ඉමෙහී පඤ්ඤාති වඤ්ඤාති ජනං සඤ්ඤාපෙණ්ණාමාති. සකකා බො ආචුසො ඉමෙහී පඤ්ඤාති වඤ්ඤාති සමණ්ණං ගොතමණ්ණං සඛ්ඤ්ඤාදෙ, කාතුං වකකභෙදෙ, චුඛපසඛනනා හි ආචුසො මිනුණ්ණා”ති.

2. අඵ බො දෙවදනෙනා සපරිසො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමී, උපස- ඛකමීනා භගවතනං අභිවාදෙනා එකමනතං නිසීදී. එකමනතං නිසීනෙනා බො දෙවදනෙනා භගවතනං එතදවොච: “භගවා භනෙන අනෙකපරියායෙන අපට්ඨිකං සනතුට්ඨිකං සලොඛණ්ණං ධුතණ්ණං පාසාදිකණ්ණං අපවයණ්ණං මිරියාරමහණ්ණං වණ්ණවාදී. ඉමාති භනෙන පඤ්ඤා වඤ්ඤාති අනෙකපරියායෙන අපට්ඨිකං සනතුට්ඨිකං සලොඛණ්ණං ධුතණ්ණං පාසාදිකණ්ණං අපවයණ්ණං මිරියාරමහණ්ණං සංවතනනතී.

3. 10.

ප්‍රථම සබ්‍යයෙහි හෙදගින්නා පදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහනුවර කලඤ්ඤානිමාප තම් වූ වෙළඳවතයෙහි වැඩ වෙසෙන සේක. එකල්හි දෙවිදන් තෙම කටමොරකනියසක තම් කොකාලික යම් තැනෙක්හි ද බණ්ඩදෙවියනේ පුත් සමුද්දතන යම් තැනෙක්හි ද එතැන්හි එලඹ කටමොරකනියසක කොකාලිකට ද බණ්ඩදෙවියනේ පුත් සමුද්දතනට ද මෙසේ කී ය: “එව ඇවැත්නි, අපි මහණ ගොයුම්හට සබ්‍යහෙදය කරමහ. වක්‍රහෙදය කරමහ” යි. මෙසේ කී කල්හි කොකාලික දෙවිදන්හට මේ කී ය: ඇවැත්නි, මහණ ගොයුම්හු මහත් සාද්ධි ඇත්තාහ, මහත් අනුභාව ඇත්තාහ. කීසෙසින් අපි මහණ ගොයුම්හට සබ්‍යහෙද කරමෝ ද වක්‍රහෙද කරමෝ ද? යි. එව ඇවැත්නි, අපි මහණ ගොයුම්හු කරා එලඹ පඤ්චවස්සාන් ඉල්ලා සිටුමහ: ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, තොයෙක් අයුරින් අලොච්ඡ බව, සන්තප්ත බව, සලොඛය, ධුතගුණය, ප්‍රසාද එළවන බව, අපවය, චීයාර්ථය පිළිබඳ ගුණ කියන සුල්ලහ. ස්වාමීනි, මේ පඤ්චවස්සානු අලොච්ඡ බවට සන්තප්තියට සලොඛයට ධුතගුණයට ප්‍රසාද එළවන බවට අපවයට චීයාර්ථයට වැටෙත්.

“ස්වාමීනි, භික්ෂුහු යාවජ්චයෙන් ආරණ්‍යක වන්නාහු තම් මැනව. යමෙක් ග්‍රාමාන්තයට වදනේ තම් වරද මහු පහස්තේ ය.

යාවජ්චයෙන් පිණ්ඩපාඨික වන්නාහු තම් මැනව. යමෙක් නිමනුණ ඉවසා තම් වරද මහු පහස්තේ ය.

යාවජ්චයෙන් පාගුකුලික වන්නාහු තම් මැනව. යමෙක් ගැහැවි-සිටුරු ඉවසා තම් වරද මහු පහස්තේ ය.

යාවජ්චයෙන් වාක්ෂ්මලික වන්නාහු තම් මැනව. යමෙක් සෙවනකට එළඹේ තම් වරද මහු පහස්තේ ය.

යාවජ්චයෙන් මහසමාංශ නො වළඳන්නාහු තම් මැනව. යමෙක් මහසමාංශ වළඳ තම් වරද මහු පහස්තේ යි.

මේ වස්සාන් යුමණ ගෞතමයෝ නො අනුදන්නාහ. අපි මේ වස්සාන් කරණ කොටගෙණ ජනයා දන්වැලමහ” යි. ඇවැත්නි, මේ පඤ්චවස්සාන් කරණ කොටගෙණ මහණ ගොයුම්හට සබ්‍යහෙද කරන්නට ඵක්‍රහෙද කරන්නට හැකියැ. ඇවැත්නි, යම් හෙයකින් මනුෂ්‍යයෝ රුක්ෂප්‍රසන්නයෝ ද එහෙසිනැ” යි.

2. ඉක්බිති දෙවිදන් තෙම පිරිස් සහිත වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභිවෘද්ධතය කොට එකත්පස් ව හිඳගන. එකත්පස් ව හුන් දෙවිදන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් කී ය. ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තොයෙක් අයුරින් අලොච්ඡ බව සන්තප්ත බව සලොඛය ධුතගුණය ප්‍රසාදික බව අපවය චීයාර්ථය පිළිබඳ ගුණ කියන සුල්ලහ. ස්වාමීනි, මේ පඤ්චවස්සානු නොයෙක් අයුරින් අලොච්ඡ බවට සන්තප්තියට සලොඛයට ධුතගුණයට ප්‍රසාදික ගුණයට අපවයට චීයාර්ථයට වැටෙත්.

“සාධු භනෙන භික්ඛු යාවජ්චං ආරඤ්ඤකා අස්ස, යො ගාමනාං මහරෙය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය. යාවජ්චං පිණ්ඩපාතිකා අස්ස, යො නිමනානං සාදිගෙය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය. යාවජ්චං පංසුකුලිකා අස්ස, යො භගපතිච්චරං සාදිගෙය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය. යාවජ්චං රුකඛමුලිකා අස්ස, යො ඡනනං උපගවෙජ්ජය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය. යාවජ්චං මච්චමංසං භාබාදෙය්‍යං, යො මච්චමංසං බාදෙය්‍ය, වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය”ති. “අලං දෙවදත්ත, යො ඉච්චති ආරඤ්ඤකො හොතු, යො ඉච්චති ගාමනො විහරතු, යො ඉච්චති පිණ්ඩපාතිකො හොතු, යො ඉච්චති නිමනානං සාදිගතු, යො ඉච්චති පංසුකුලිකො හොතු, යො ඉච්චති භගපතිච්චරං සාදිගතු. අට්ඨමාසෙ බොමයා දෙවදත්ත, රුකඛමුලසෙනාසනං අනුඤ්ඤතං, තිකොච්චරීසුඛං මච්චමංසං අදිට්ඨං අසුතං අපරිසඞ්ඛිතනති. අථ බො දෙවදත්තො න භගවා ඉමාති පඤ්ච වජ්චති අනුජානාතීති හට්ඨො උදග්ගො සපරිසො උට්ඨායාසනා භගවතං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකඛිණං කඤ්ඤා පකකාමි.

3. අථ බො දෙවදත්තො රුජගහං පවිසිඤ්ඤා පඤ්චති වජ්චති ජනං සඤ්ඤාපෙසි: “මයං ආට්ඨසො සමණං ගොතමං උපසඞ්ඛමිඤ්ඤා පඤ්චවජ්චති යාච්චනා: භගවා භනෙන අනෙකපරිඤ්ඤායෙන අපච්චජ්ජං -පෙ- යාවජ්චං මච්චමංසං භාබාදෙය්‍යං, යො මච්චමංසං බාදෙය්‍ය වජ්ජං නං චුසෙය්‍ය”ති. ඉමාති සමණො ගොතමො තානුජානාති. තෙ මයං ඉමෙති පඤ්චති වජ්චති 1සමාදාය වතකාමා”ති. තඤ්ඤෙ යෙ තෙ මනුස්සා අසුඤ්ඤා අපසාදනා දුබ්බිඤ්ඤානො, තෙ ඵවමාහංසු: “ඉමෙ බො සමණා සකාසපුතරියා බුතා සලොබ්බිතරිනො, සමණො පත ගොතමො බාහුලිකො බාහුලාය වෙතෙති”ති. යෙ පත තෙ මනුස්සා සඤ්ඤා පසනා පණ්ඨිතා බුඤ්ඤාමනො තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම දෙවදත්තො භගවතො සඞ්ඤාදෙය පරකකමිසසති වකකභෙදයා”ති.

4. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං බියනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චජ්ජං තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම දෙවදත්තො භගවතො සඞ්ඤාදෙය පරකකමිසසති වකකභෙදයා”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමඤ්ඤා ආරුඤ්ඤං -පෙ- “සච්චං කිර ඤ්ඤං දෙවදත්ත සඞ්ඤාදෙය පරකකමිස වකකභෙදයා”ති. “සච්චං භගවා” විගරහි බුඤ්ඤා-භගවා: කථං හි තාම ඤ්ඤං මොඤ්ඤරිස සඞ්ඤාදෙය පරකකමිසසති වකකභෙදය. තෙනං මොඤ්ඤරිස, අපසාදනානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඤ්ඤාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

1. “පඤ්චවජ්චති” වචනමෙඛපි “ඉත මයං ඉමෙති ප.වහි වජ්චති” ජනං සඤ්ඤාපෙසොමාති අඤ්ඤාපරිඤ්ඤාකච්චෙත වුතනති. ස. පාසාදිකා.

“සමාමිති, භික්ෂුහු යාවජ්චයෙන් ආරණ්‍යක වන්තාහු නම් ඉතව. යමෙක් ග්‍රාමාන්තයට බස්නේ නම් වරද ඔහු පහස්නේ ය. යාවජ්චයෙන් පිණිසාතික වන්තාහු නම් මෑතව. යමෙක් නිමන්ත්‍රණ ඉවසා නම් වරද ඔහු පහස්නේ ය. යාවජ්චයෙන් පංශුකුලික වන්තාහු නම් මෑතව. යමෙක් ගෘහපතිවීචර ඉවසා නම් වරද ඔහු පහස්නේ ය. යාවජ්චයෙන් වෘක්ෂමුලික වන්තාහු නම් මෑතව. යමෙක් සෙවනට එළඹේ නම් වරද ඔහු පහස්නේ ය. යාවජ්චයෙන් මන්‍යමාංශ නො වළදන්තාහු නම් මෑතව. යමෙක් මන්‍යමාංශ වළදා නම් වරද ඔහු පහස්නේ ය’යි. “කම් තැන දෙවදනතය, යමෙක් රිසියේ නම් ආරණ්‍යක වේවා, යමෙක් රිසියේ නම් ග්‍රාමාන්තයෙහි වාසය කෙරේවා. යමෙක් රිසියේ නම් පිණිසාතික වේවා. යමෙක් රිසියේ නම් නිමන්ත්‍රණ ඉවසාවා. යමෙක් රිසියේ නම් පංශුකුලික වේවා. යමෙක් රිසියේ නම් ගෘහමිසිධුරා ඉවසාවා. දෙවදනතය, මීරිසිත් අවමසෙක්ති ම රුක්ෂුල් සෙතස්ත අනුදන්තා ලද (තමා පිණිස) මිරණු නො දක්නා ලද නොඅසන ලද සැක නොකරණ ලද ත්‍රිකොට්පරිශුද්ධ වූ මන්‍යමාංශය අනුදන්තා ලද”යි. එකල්හි දෙවිදන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පඤ්චවස්තුන් නො අනුදන්තාහ’යි. සතුටු වූයේ ඔදවැසියෝ පිරිස් සහිත ව හුනස්නෙන් තැහී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභිවාදන කොට පාදකුණු කොට තික්ම ගියේ ය.

3. ඉක්බිති දෙවිදන් තෙම රජගහනුවර වැද පඤ්චවස්තුවෙන් ජනතා ගහවැලී ය: “අච්චන්ති, අපි මහණගොස්මිහු කරු එළඹ පඤ්චවස්තුන් අයැදීමහ. සමාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නන් අයුරින් අලොප්ඡ බව පිළිබඳ ... යාවජ්චයෙන් මන්‍යමාංශ නොවළදන්තාහු නම් මෑතව. යමෙක් මන්‍යමාංශ වළදා නම් වරද ඔහු පහස්නේ ය’යි. ශ්‍රමණගොතමයෝ මේ වස්තුන් නො අනුදනීති. අපි මේ පඤ්චවස්තුන් සමාදන් ව වැටෙමුහ’යි. එහි යම් මිනිස් කෙනෙක් ශ්‍රද්ධා තැත්තාහු නො පහන් වූවාහු දුර්වුද්ධි වූවාහු ද ඔහු මෙසේ කීහු: මේ ශ්‍රමණසාකාසපුත්‍රියයෝ ධුතගුණ ඇත්තාහ. කෙලෙස් තවත පැවැතුම් ඇත්තාහ. මහණ ගොස්මිහු වැලිත් බාහුලික පැවැතුම් ඇත්තාහු බහුලභාවයට සිතන්නාහ’යි. යම් මිනිස් කෙනෙක් සැදුහැ ඇත්තාහු ප්‍රසන්න වූවාහු පණ්ණික වූවාහු බුද්ධිමත් වූවාහු වෙන් නම් ඔහු අවමන් කෙරෙහි, නුගුණ කියති. දෙස් පහල කෙරෙහි. කීසෙසින් නම් දෙවිදන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිබඳ සංඝභෙදයට වක්‍රභෙදයට උත්සාහ කරන්නේ දෑ’යි.

4. භික්ෂුහු අවමන් කරණ, නුගුණ කියන, දෙස් පහල කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. අලොප්ඡ වූ යම් භික්ෂු කෙනෙක් වෙන් නම් ඔහු “කෙසේ නම් දෙවිදන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සංඝභෙදය පිණිස වක්‍රභෙදය පිණිස උත්සාහ කරන්නේද’යි අවමන් කෙරෙහි, නුගුණ කියති, දෙස් පහල කෙරෙහි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දන්වූහ ... “සැබවෙක් ද දේවදනතය, තෝ සංඝභෙදය පිණිස වක්‍රභෙදය පිණිස වැයම් කෙරෙහි දෑ” යි. ‘සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින් ගඬා කලහ: කෙසේ නම් තෝ, තුට්ඨපුරුෂය, සංඝභෙදය පිණිස වක්‍රභෙදය පිණිස වැයම් කෙලෙහි ද? තුට්ඨපුරුෂය, තෙල අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි... තවද මහණෙනි, මේ ශික්ෂාපදය මෙසේ උදෙසවු:

“සෞ පන ගිනුකු සමගනාස සබ්බසාස හෙදාය පරකකමෙයා, හෙදන-සංවනනනිකං වා අබ්බකරණං සමාදාය පග්ගසන නිවෙසියා, සො ගිනුකු ගිනුකුනි ඵවමසා වචනිසො: ‘මා ආයසමා සමගනාස සබ්බසාස හෙදාය පරකකමි, හෙදනසංවනනනිකං වා අබ්බකරණං සමාදාය පග්ගසන අට්ඨාසි, සමෙතායසමා සබ්බසන, සමගනා හි සබ්බසා සමමොදමානො අව්චදමා-නො ඵකුඤ්ඤසො ඵාසු විහරතී’ති. ඵවසදු සො ගිනුකු ගිනුකුනි චුච්චමා-නො තථෙව පග්ගසනසා, සො ගිනුකු ගිනුකුනි යාව තනියං සමනුභාසි-තබ්බො තසා පටිනිසාසකාය, යාව තනියසෙව සමනුභාසියමානො ත-පටිනිසාසෙයා,¹ ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ පටිනිසාසෙයා, සබ්බාදිසෙ-සො”ති.

8. සො පනාති සො යාදිසො -පෙ-

ගිනුකුනි -පෙ- අයං ඉමසමිං අපෙඨ අධිපෙපතො හිකුකුති.

සමගනා තාම සබ්බසා: සමාතසංවාසකො සමාතසිමායං සිතො.

හෙදාය පරකකමෙයානි ‘කථං ඉමෙ තාතා අසුඤ්ඤ විතා අසුඤ්ඤ වග්ගා අසුඤ්ඤ’ති පකඛං පරිසෙසති, ගණං බිකුති.

හෙදනසංවනනනිකං වා අබ්බකරණනි අට්ඨාසසගෙදකරවදුකුති.

සමාදායාති ආදාය.

පග්ගසනාති දීපෙයා.

නිවෙසියානි ත පටිනිසාසෙයා.

සො ගිනුකුනි සො ඤා: සබ්බසහෙදකො හිකුකු.

ගිනුකුනිනි අසෙදෙකුති හිකුකුති.

සෙ පසානනි සෙ සුඤ්ඤනනි තෙති වතතබ්බො: “මා ආයසමා සමගනාස සබ්බසාස හෙදාය පරකකමි, හෙදනසංවනනනිකං වා අබ්බකරණං සමාදාය පග්ගසන අට්ඨාසි, සමෙතායසමා සබ්බසන, සමගනා හි සබ්බසා සමමොද-මානො අව්චදමානො ඵකුඤ්ඤසො ඵාසු විහරතී”ති. දුතියමපි වතතබ්බො. තතියමපි වතතබ්බො සචෙ පටිනිසාසෙයා, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ පටි-නිසාසෙයා, ආපතති දුකකවසා. සුඤ්ඤා ත වදහති, ආපතති දුකකවසා.

1. පටිනිසාසෙයා ම ජ.ස.

“යම් මහණෙක් සමග සබ්බසාගේ හෙදය පිණිස යථා කෙරේ නම් හෙදය පිණිස පවත්නා හෙදකරවසුවක් හෝ ගෙණ දැනි ව ගෙණ සිටි නම් ඒ මහණ තෙම (සෙසු ලජ්ජී මහණුන් විසින් මෙසේ කියනු වන්නේ ය: “ආයුෂමත්ති, සමග සබ්බසාගේ හෙදය පිණිස නහමක් යථා කර, හෙදය පිණිස පවත්නා හෙදකරවසුවක් හෝ ගෙණ දැනි ව ගෙණ නහමක් සිටුව, ආයුෂමත් තෙම සබ්බසා හා සමග එක් වේවා, යම් ගෙයකින් සබ්බ තෙමේ සමග වූයේ ඔවුනොවුන් හා සතුටු වූයේ විරුද්ධවාද රහිත වූයේ සමාන උදෙසා ඇත්තේ සුවසේ වෙසේද එහෙයිනි. මෙසේත් ඒ මහණ භික්ෂුන් විසින් කියනු ලබන්නේ එසේ ම දැනිව ගෙණ සිටි නම් ඒ මහණ තෙම භික්ෂුන් විසින් ඒ අධිකරණයාගේ දුරලීම පිණිස තෙවනවට දක්වා සමනුභාසනා කම් කල යුත්තේ ය, ඉදින් තෙවනවට දක්වා සමනුභාසනා කම් කරනු ලබන්නේ ඒ අධිකරණය දුරලා නම් මේ දුරලීම මැනවි. ඉදින් නොදුරලා නම් සගවෙසෙස් වේ” ය යි.

8. යො පන යනු: යමෙක් යම්බඳු වූයේ ... භික්ෂු යනු ... මේ තෙම මේ අවසාන ‘භික්ෂු’ යි අදහස් කරණ ලදී.

සමගග සබ්බ තම: සමාන සංවාසක වූයේ සමාන සීමායෙහි සිටියේ යි.
 හෙදය පරික්කමෙසා යනු: කෙසේ නම් මොහු විවිධ වන්නාහු ද වෙන් වන්නාහු ද වැඩි වන්නාහු ද යි පක්ෂයක් සොයයි ගණයා බදිසි.

හෙදනිසංවහනුනිසං වා අධිකරණං යනු: අවලොස් හේදකරවසනු යි.

- සමාදය යනු: ගෙණ.
- පගගගග යනු: දක්වන්නේ ය.
- නිවේශිය යනු: නො දුර ලන්නේ ය.
- යො භික්ෂු යනු යමෙක් සබ්බහෙදක වේ නම් ඒ මහණ.
- භික්ෂුහි යනු: අත්භික්ෂුන් විසින්.

යම් කෙනෙක් දකිත් නම් යම් කෙනෙක් අසත් නම් ඔවුන් විසින් මෙසේ කියනු වන්නේ ය: ආයුෂමත්ති, සමග සබ්බසාගේ හෙදය පිණිස තහමක් යථා කර, හෙදය පිණිස පවත්නා හෙදකර වසුවක් හෝ ගෙණ දක්වාගෙණ තහමක් සිට, ආයුෂමත් තෙම සබ්බසා හා එක් වේවා, යම් ගෙයකින් සබ්බ තෙමේ සමග වූයේ සතුටු වූයේ විවාද රහිත වූයේ සමාන උදෙසා ඇත්තේ සුවසේ වෙසේ ද එහෙයිනි. දෙවනවට ද කියනු වන්නේ ය. තෙවනවට ද කියනු වන්නේ ය. ඉදින් හැරපියා නම් මෙසේ මේ හැරපීම මැනවි. ඉදින් නො හැරපියා නම් දුකුලාආවාච්ච වෙයි. අසා නො කියත් නම් දුකුලාආවාච්ච වෙයි.

සො භික්ඛු සංඝයාගේදසකොටස වනනබ්බො: “මො ආයස්සො සමග්ගස්ස සංඝයාගේ හෙදො පරකකමි, හෙදනවනනනිකං වො අධිකරණං සමාදාය පග්ගො අට්ඨාසි, සමෙතොයස්සො සංඝයා, සමග්ගො හි සංඝයා සමෙමො-දමොතො අවිච්චොතො ඵකුඤ්ඤො ඵාසු විහරති”ති දුතියමපි වනනබ්බො තනිමපි වනනබ්බො. සමෙ පටිනිසුප්පති, ඉච්චෙනං කුසලං. තො වෙ පටිනිසුප්පති, ආපනති දුකකට්ඨො, සො භික්ඛු භික්ඛුනි¹ සමනුභාසිතබ්බො. ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ සමනුභාසිතබ්බො, ව්‍යතොත භික්ඛුතො පටිබලොත සංඝයා ඤාපෙනබ්බො:

“සුඤ්ඤා මෙ භනෙන සංඝයා. අයං ඉත්ථනාමො භික්ඛු සමග්ගස්ස සංඝයාගේ හෙදො පරකකමති. සො නං වජ්ඣං න පටිනිසුප්පති, යදි සංඝයා පනනකලං, සංඝයා ඉත්ථනාමං භික්ඛුං සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වජ්ඣස්ස පටිනිසුග්ගාය, ඵසො ඤාතති.

සුඤ්ඤා මෙ භනෙන සංඝයා. අයං ඉත්ථනාමො භික්ඛු සමග්ගස්ස සංඝයාගේ හෙදො පරකකමති. සො නං වජ්ඣං න පටිනිසුප්පති, සංඝයා ඉත්ථනාමං භික්ඛුං සමනුභාසති තස්ස වජ්ඣස්ස පටිනිසුග්ගාය, යස්සොයමතො ඛමති ඉත්ථනාමස්ස භික්ඛුතො සමනුභාසනා තස්ස වජ්ඣස්ස පටිනිසුග්ගාය, සො කුණ්ඨස්ස. යස්ස තකමති, තො භාසෙය්‍ය.

දුතියමපි එතමත්ථං වදාමි -පෙ-

තනිමපි එතමත්ථං වදාමි: සුඤ්ඤා මෙ භනෙන සංඝයා අයං ඉත්ථනාමො භික්ඛු සමග්ගස්ස සංඝයාගේ හෙදො පරකකමති. සො නං වජ්ඣං න පටිනිසුප්පති. සංඝයා ඉත්ථනාමං භික්ඛුං සමනුභාසති තස්ස වජ්ඣස්ස පටිනිසුග්ගාය, යස්සොයමතො ඛමති ඉත්ථනාමස්ස භික්ඛුතො සමනුභාසනා තස්ස වජ්ඣස්ස පටිනිසුග්ගාය, සො කුණ්ඨස්ස. යස්ස තකමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමනුභාසෙය්‍ය සංඝයා ඉත්ථනාමො භික්ඛු තස්ස වජ්ඣස්ස පටිනිසුග්ගාය, ඛමති සංඝයා. තස්මො කුණ්ඨො, ඵවමෙතං ධාරයාමි”ති.

ඤාතතියා දුකකට්ඨො, දඤ්ඤි කමමවාචාහි ජුලුච්චයා, කමමවාචාපරි-යොතොතො ආපනති සංඝයාදිසෙසස්ස. සංඝයාදිසෙසං අර්කොපච්චනස්ස ඤාතතියා දුකකට්ඨො, දඤ්ඤි කමමවාචාහි ජුලුච්චයා පටිපසංගමනති.

සංඝයාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි වුච්චති සංඝයාදිසෙසොති.

6. ඛමමකමෙම ඛමමකමමසඤ්ඤි න පටිනිසුප්පති. ආපනති සංඝයාදිසෙසස්ස. ඛමමකමෙම වෙමතිකො න පටිනිසුප්පති, ආපනති සංඝයාදිසෙසස්ස. ඛමමකමෙම අඛමමකමමසඤ්ඤි න පටිනිසුප්පති, ආපනති සංඝයාදිසෙසස්ස. අඛමමකමෙම ඛමමකමමසඤ්ඤි ආපනති දුකකට්ඨො. අඛමමකමෙම වෙමතිකො ආපනති දුකකට්ඨො. අඛමමකමෙම අඛමමකමමසඤ්ඤි ආපනති දුකකට්ඨො.

7. අනාපනති අසමනුභාසනස්ස, පටිනිසුප්පනස්ස, උමමතකස්ස, ආදිකමමකස්සාති.

පඨමසංඝයාගේදසකොටසෙහි නිබ්බන්ධං.

1. ම.ඡ.සං. තදිස්සතෙ

ඒ මගණ තෙම සභමැදට ද ආදු කිය යුත්තේ ය: ආයුෂමත්ති, සමග සහසයානේ හේදය පිණිස තහමක් යතන කර, හේදය පිණිස පවත්නා හේදකරවසනුවක් හෝ ගෙණ දක්වාගෙණ තහමක් සිට, ආයුෂමත් තෙම සහසයා හා එක් වේවා, යම් ගෙයකින් සහස තෙමේ සමග වූයේ සතුටු වනුයේ විවාද රහිත වූයේ සමාන උදෙසා ආත්තේ සුවයේ වෙසේ ද එහෙයිනි. ඉදින් හැරපියා තම් මෙසේ මේ හැරපිම මැනවි. ඉදින් නො හැරපියා තම් දුකුලාආවාත් වෙයි. ඒ මගණ සෙසු හිසුන් විසින් සමනුභාසන කම් කලයුත්තේ ය. තවද මහණෙනි, මෙසේ සමනුභාසන කම් කල යුත්තේ ය. ව්‍යාකත වූ ප්‍රතිබල වූ මගණක්නු විසින් සහස තෙමේ ඥපතය කල යුත්තේ ය:

‘වහන්ස, සහස තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා, මේ මෙනම් මගණ තෙම සමග සහසයානේ බිදීම පිණිස යතන කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ හේදකරවසනුව නො හැර පියයි. ඉදින් සහසයාට පැමිණිකල් ආත්තේ තම් සහස තෙමේ මෙනම් මගණනු ඒ වසනුයුගේ දුරලීම පිණිස සමනුභාසනය කරන්නේ ය. මේ ‘ඤාතී’ යා.

වහන්ස, සහස තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මගණ තෙම සමග සහසයානේ හේදය පිණිස යතන කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ හේදකරවසනුව නො හැර පියයි. සහස තෙමේ ඒ වසනුයුගේ හැරපිම පිණිස මෙනම් මගණනු සමනුභාසනය කෙරෙයි. ඒ වසනුයුගේ හැරපිම පිණිස මෙනම් මගණහට සමනුභාසනය යම් ආයුෂමකක්හට රැස්නේ තම් හෙතෙම තුණ්ණිමහුත වන්නේ ය. යමක්හට නො රැස්නේ තම් හේ බණන්නේ ය.

දෙවනවට ද මෙ කරුණ කියමි ...

තෙවනවට ද මෙ කරුණ කියමි: වහන්ස, සහස තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මගණ තෙම සමග සහසයානේ හේදය පිණිස යතන කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ හේදකරවසනුව නො හැර පියයි. සහස තෙමේ ඒ වසනුයුගේ හැරපිම පිණිස මෙනම් මගණනු සමනුභාසනය කෙරෙයි. ඒ වසනුයුගේ හැරපිම පිණිස මෙනම් මගණහට සමනුභාසනය යම් ආයුෂමකක්හට රැස්නේ තම් හේ තුණ්ණිමහුත වන්නේ ය. යමක්හට නො රැස්නේ තම් හේ බණන්නේ ය.

සහසයා විසින් ඒ වසනුයුගේ හැරපිම පිණිස මෙනම් මගණ තෙම සමනුභාසන කරණ ලද්දේ ය. සහසයාට රැස්නේ වෙයි. එහෙයිනි තුණ්ණිමහුත ය. මෙසේ තෙල තුණ්ණිමහුත වය බරම්” යි.

ඤාතියෙන් දුකුලා වෙයි. දෙ කම්වදනකින් දෙ තුලැසියෙක් වෙයි. කම්වදන් අවසන්ති සභවෙසෙස්ආවාත් වේ. සභවෙසෙස් අවදනාහට ඤාතී-යෙන් වූ දුකුලාව ද දෙ කම්වදනින් වූ දෙ තුලැසි ද තවතින්.

සහකාරී සෙසයා යනු: ... එයින්දු ‘සහකාරී සෙස’යි කියනු ලැබේ.

6. බමිකමියෙහි බමිකමී ය යන සංඥ ආත්තේ නො හැරපියා තම් සභ-වෙසෙස්ආවාත් වෙයි. බමිකමියෙහි වෙමනික වූයේ නො හැරපියා තම් සභවෙ-සෙස්ආවාත් වෙයි. බමිකමියෙහි අබමිකමී ය යන සංඥ ආත්තේ නො හැරපියා තම් සභවෙසෙස්ආවාත් වෙයි. අබමිකමියෙහි බමිකමී ය යන සංඥ ආත්තේ දුකුලාආවාත් වෙයි. අබමිකමියෙහි විමති ආත්තේ දුකුලාආවාත් වෙයි. අබමිකමියෙහි අබමිකමී ය යන සංඥ ආත්තේ දුකුලාආවාත් වේ.

7. සමනුභාසන නො කරන්නහුට, හැරපියන්නහුට, උමමතකයහට, ආදිකමිකයහට ආවාත් නාත.

ප්‍රථම සහසනෙද ශික්ෂාපදය හිමි.

දුතියසංඝභෙදසිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රුජගහෙ විහරති වෙඵචනෙ කලඤ්ඤකතීවාපෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන දෙවදනොනා සංඝභෙදය පරකකමති වකකභෙදය. භික්ඛු ඵචමාභංගු: අධම්මවාදී දෙවදනොනා, අවිතං-වාදී දෙවදනොනා. කථං හි නාම දෙවදනොනා සංඝභෙදය පරකකමියංති වකකභෙදයාති. ඵචං වුතෙන කොකාලීකො ව¹ කචමොරකතිස්සකො ඛණ්ඩ-දෙවියා පුතොනා සමුදදදනොනා ව¹ තෙ භික්ඛු ²ඵතදවොචුං. මා ආයසමනොනා ඵචං අචචුත්ථ: ඛම්මවාදී දෙවදනොනා, විතංවාදී දෙවදනොනා, අමහාකඤ්ඤ දෙවදනොනා ජන්දඤ්ඤ රුචීඤ්ඤ ආදය වොහරති, ජානාති. නො භාසති, අමහාකමෙපතං ඛමති. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චිතං තෙ උරුකියන්ති ඛියන්ති විපාවෙනති: “කථං හි නාම භික්ඛු දෙවදනකස්ස සංඝභෙදය පරකකමනකස්ස අනුචතකස්ස භවියන්ති වග්ගවාදකා”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵකමත්ථං ආරුඤ්ඤං -පෙ- “සච්චං කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු දෙවදනකස්ස සංඝ-භෙදය පරකකමනකස්ස අනුචතකස්ස භවියන්ති වග්ගවාදකා”ති “සච්චං භගවා.” විගරති බුද්ධො භගවා -පෙ- “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොඝපුරිසා දෙවදනකස්ස සංඝභෙදය පරකකමනකස්ස අනුචතකස්ස භවියන්ති වග්ගවාදකා. නෙතං භික්ඛවෙ අපපසන්තානං වා පසාදය -පෙ- ඵචඤ්ඤ පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“තසෙසච මො පන භික්ඛුස්ස භික්ඛු භොනති අනුචතකා වග්ගවාදකා ඵකො වා දෙච වා භගො වා, තෙ ඵචං වදෙය්‍යු: “මා ආයසමනොනා ඵතං භික්ඛු. කීඤ්ඤ අචචුත්ථ, ඛම්මවාදී වෙසො භික්ඛු විතංවාදී වෙසො භික්ඛු අමහාකං වෙසො භික්ඛු ජන්දඤ්ඤ රුචීඤ්ඤ ආදය වොහරති, ජානාති නො භාසති, අමහාකමෙපතං ඛමති”ති. තෙ භික්ඛු භික්ඛුහි ඵචමසු චචතියා: “මා ආයසමනොනා ඵචං අචචුත්ථ, න වෙසො භික්ඛු ඛම්මවාදී, න වෙසො භික්ඛු විතංවාදී, මා ආයසමනොනාමපි සංඝභෙදෙ රුචීඤ්ඤ. සමෙතායසමනොනාං සංඝනා, සමග්ගො හි සංඝො සමමොදමානො අවිචදමානො ඵකුදෙදනො ඵාසු විහරති”ති. ඵචඤ්ඤ තෙ භික්ඛු භික්ඛුහි චුචචමානා තථෙච පග්ගඤ්ඤය්‍යු, තෙ භික්ඛු භික්ඛුහි යාච තතීයං සමනුභාසිකධා තස්ස පටිනියග්ගාය. යාච තතීයඤ්ඤ සමනුභාසියමානා නා. පටිනියඤ්ඤය්‍යු, ඉච්චෙතං කුසලං, නො වෙ පටිනියඤ්ඤය්‍යු, සංඝාදීඤ්ඤය්‍යු”ති.

2. තසෙසච මො පනාති තස්ස සංඝභෙදකස්ස භික්ඛුතො.

භික්ඛු භොනතීති අඤ්ඤ භික්ඛු භොනති.

1. වසදෙස කථෙපි චා දිසෙතෙ. 2. ඵතදවොච. සිමු.

ද්විතීය සාධක හෙදශී ක්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහනුවර සම්පයෙහි වූ කලඤ්ඤා-
 තිවාප නම් වේළුවනෙහි වැඩ වාසය කෙරෙහි. තවද එසමයෙහි දෙව්දත්
 තෙම සබ්‍යහෙදය පිණිස වක්‍රහෙදය පිණිස යතනා කෙරෙයි. භික්ෂුහු මෙසේ
 කීහු: 'දෙව්දත් අධිමාදී යා, දෙව්දත් අවිතසවාදී යා. කෙසේ නම් දෙව්දත්
 සබ්‍යහෙදය පිණිස වක්‍රහෙදය පිණිස යතනා කෙරේ ද'යි. මෙසේ කී කල්හි
 කටමොරකනියක නම් භක්‍ෂාකාලික තෙමේ ද බණ්ඩාදෙවියගේ පුත්
 සමුද්දාහන තෙමේ ද ඒ භික්ෂුන්ට මෙසේ කීහු: 'ආයුෂමත්ති, තහමක් මෙසේ
 කියවූ දෙව්දත් ධර්මවාදී යා, දෙව්දත් විතසවාදී යා, දෙව්දත් අපගේ ද ජන්දයත්
 රූපියත් ගෙණ ව්‍යවහාර කෙරෙයි. අපගේ (ජන්දය) දනී. (දන) කියයි
 තෙල අපටද රූපී වේ' ය යි. යම් භික්ෂු කෙනෙක් අලොච්ඡ වෙත් ද ඔහු
 අවමන් කෙරෙහි, නුගුණ කියති, දෙස් පහල කෙරෙහි: 'කෙසේ නම්
 භික්ෂුහු සබ්‍යහෙදය පිණිස යතනා කරණ දෙව්දත්හට අනුවර්තීක වූවාහු
 වර්ථවාදක වූවාහු වෙත් ද' යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
 මෙපවත් දැන්වූහ. ... 'සාබ්‍යව ද මහණෙනි, භික්ෂුහු සබ්‍යහෙදය පිණිස යතනා
 කරණ දෙව්දත්හට අනුවර්තීක වූවාහු ද? අනුවර්තීක වූවාහු වර්ථවාදක වූවාහු
 වෙත් ද?' යි. 'සාබ්‍යව භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින්
 ගැරඹූහ. ... 'කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ තුවඡ්ජුරූපයෝ සබ්‍යහෙදය පිණිස
 යතනා කරණ දෙව්දත්හට අනුවර්තීක වූවාහු වර්ථවාදක වූවාහු වෙත් ද.
 මහණෙනි, තෙල හො පහත් වූවන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නොවෙයි. ...
 තව ද මහණෙනි, මෙසේ මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:

“සබ්‍යහෙදය පිණිස යතනා කරණ) එ මෑ මහණහට අනුවර්තීක වූ
 වර්ථවාදක වූ භික්ෂුහු එකෙක් හෝ දෙදෙනෙක් හෝ තිදෙනෙක් හෝ
 වෙත් ද ඔහු මෙසේ කියන්නාහු නම්: ඇවැත්ති, තෙල මහණහට
 කිසිවක් නොකියවු, තෙල මහණ ධර්මවාදී ය, තෙල මහණ විතසවාදී ය, අපගේ ද
 ජන්දයත් රූපියත් ගෙණ ව්‍යවහාර කෙරෙයි, අපගේ ජන්දය දනී යි. අප
 සමග බෙණෙයි, තෙල අපට ද ජිමි වේ' ය යි. ඒ භික්ෂුහු භික්ෂුන් විසින්
 මෙසේ කියසුන්තාහ: 'ඇවැත්ති, නහනේ මෙසේ කියවු. තෙල මහණ
 නො ද ධර්මවාදී ය, තෙල මහණ නො ද විතසවාදී ය, ආයුෂමත්තට ද
 සබ්‍යහෙදය රූපී නො වේවා, ආයුෂමතුන්ගේ (සිත) සබ්‍යයා සමග
 එකිභාවයට ගේවා, සමග සබ්‍ය තෙමේ සතුටු වනුයේ විවාද නො-
 කරණුයේ එකොදෙක ඇත්තේ සුචයේ වෙසේ ය'යි. ඒ (අනුවර්තීක)
 භික්ෂුහු භික්ෂුන් විසින් මෙසේත් කියනු ලබන්නාහු එසේ මෑ දැඩි භ්‍යාප
 ගන්නාහු නම් ඒ භික්ෂුහු භික්ෂුන් විසින් ඒ ලබ්ධිය දුරලීම පිණිස තෙවන
 වට දක්වා සමනුසාසන කම් කල සුන්තාහ. ඉදින් තෙවන වට දක්වා
 සමනුසාසන කම් කරණු ලබන්නාහු ඒ ලබ්ධිය හරණාහු නම් මේ දුරලීම
 මෑනවී ඉදින් නො හරණාහු නම් සහවෙසෙස් වේ ය' යි.

2. තසංඝව බො ජන යනු: ඒ සබ්‍යහෙදක මහණහට.

හික්ඛු නොහව් යනු: අත් භික්ෂුහු වෙත්.

අනුවර්තකයානි යංදිට්ඨිකො හොති යංඛනානිකො යංරුචිකො, තෙපි තංදිට්ඨිකා හොනති තංඛනානිකා තංරුචිකා.

වගන්තියෙහි තසං වර්ණය පකතිය ජිනා හොනති.

එකො වා අදව වා තයො වානි එකො වා හොති දො වා තයො වා. තෙ එවං වදෙය්‍යං: “මා ආයස්මනො: එතං භික්ඛුං කිඤ්චි අවච්ඡන්, ධම්මවාදී වෙසො භික්ඛු විතයවාදී වෙසො භික්ඛු අලාභකඤ්ඤාසො භික්ඛු ජන්දඤ්ච රුචිඤ්ච ආදය වොභරති, ජාතානි නො භාසති, අලාභකමෙපතං ඛමෙති”ති.

තෙ භික්ඛුති යෙ හෙ අනුවර්තකා භික්ඛු.

භික්ඛුනිති අඤ්ඤති භික්ඛුති, යෙ පසස්නති, යෙ සුඤ්ඤති, තෙහි වතතඛො: “මා ආයස්මනො: එවං අවච්ඡන්, න වෙසො භික්ඛු ධම්මවාදී, න වෙසො භික්ඛු විතයවාදී, මා ආයස්මනො: තමපි සඛ්‍යහෙදො රුචිච්ඡන් සමෙතොයස්මනො: තං සඛෙසන, සමයො හි සඛෙසා සමමොදමොනො අවිවදමොනො එකුදොසො එංසු විහරති”ති. දුතියමපි වතතඛො. තතියමපි වතතඛො. සවෙ පටිනිස්සජනති, ඉච්චතං කුසලං, නො වෙ පටිනිස්සජනති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සුචා න වදන්ති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. තෙ භික්ඛු සඛ්‍යමජ්ඣමපි ආකඛිච්චා වතතඛො:- “මා ආයස්මනො: එවං අවච්ඡන්, න වෙසො භික්ඛු ධම්මවාදී, න වෙසො භික්ඛු විතයවාදී, මා ආයස්මනො: තමපි සඛ්‍යහෙදො රුචිච්ඡන්, සමෙතො- යස්මනො: තං සඛෙසන. සමයො හි සඛෙසා සමමොදමොනො අවිවදමොනො එකුදොසො එංසු විහරති”ති. දුතියමපි වතතඛො. තතියමපි වතතඛො. සවෙ පටිනිස්සජනති, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ පටිනිස්සජනති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. තෙ භික්ඛු භික්ඛුති සමනුභාසිතඛො, එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ සමනුභාසිතඛො. වෘතෙන භික්ඛුතා පටිබලෙන සඛෙසා ඤ්ඤපෙනඛො:

“සුඤ්ඤා මෙ භනෙන සඛෙසා. ඉච්ඡන්තොමො ව ඉච්ඡන්තොමො ව භික්ඛු ඉච්ඡන්තොමස්ස භික්ඛුතො සඛ්‍යහෙදො පරකකමනාස්ස අනුවර්තකා වගන්තියො. තෙ තං වච්ඡං න පටිනිස්සජනති. යදි සඛ්‍යස්ස පතතකලං, සඛෙසා ඉච්ඡන්තොමඤ්ච ඉච්ඡන්තොමඤ්ච භික්ඛු සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වච්ඡස්ස පටිනිස්සස්සාය: එසා ඤ්ඤති.

සුඤ්ඤා මෙ භනෙන සඛෙසා. ඉච්ඡන්තොමො ව ඉච්ඡන්තොමො ව භික්ඛු ඉච්ඡන්තොමස්ස භික්ඛුතො සඛ්‍යහෙදො පරකකමනාස්ස අනුවර්තකා වගන්තියො. තෙ තං වච්ඡං න පටිනිස්සජනති. සඛෙසා ඉච්ඡන්තොමඤ්ච ඉච්ඡන්තොමඤ්ච භික්ඛු සමනුභාසති තස්ස වච්ඡස්ස පටිනිස්සස්සාය. යස්සායස්මනො ඛමෙති ඉච්ඡන්තොමස්ස ව ඉච්ඡන්තොමස්ස ම භික්ඛුතං සමනුභාසතා තස්ස වච්ඡස්ස පටිනිස්සස්සාය. සො ඤ්ඤස්ස, යස්ස තතමති, සො භාසෙය්‍ය: දුතියමපි එතමච්ඡං වදමි -පෙ- තතියමපි එතමච්ඡං වදමි. -පෙ-

අනුචතනකා යනු: යම් දුමඵ ඇත්තෙක් යම් ක්ෂාන්ති ඇත්තෙක් යම් රුචි ඇත්තෙක් වේ ද ඔහු ද, ඒ ලබ්ධි ඇත්තාහු ඒ ක්ෂාන්ති ඇත්තාහු ඒ රුචි ඇත්තාහු වෙත්.

විශ්වවිද්ධා යනු: ඔහුගේ ගුණ වැඩිවීමට පක්ෂවිද්ධිය පිණිස සිටියාහු වෙත්.

එකොටු වා දෙව වා නිකො වා යනු: එකෙක් හෝ වෙයි. දෙදෙනෙක් හෝ තිදෙනෙක් හෝ වෙත්. ඔහු මෙසේ කියන්නාහු ය: 'ඇවැත්නි, තෙල මහණහට කිසිවක් නො කියවු, තෙල මහණ ධර්මවාදී ය, තෙල මහණ විනයවාදී ය, තෙල මහණ අපගේ ද ඡන්දයන් රුචියන් ගෙණ ව්‍යවහාර කෙරෙයි. අපගේ (ඡන්දය) දනීයි, අප සමග බෙණෙයි. තෙල අපට ද රුචි වේ' යයි.

නො හික්කු යනු: යම් ඒ අනුචතීක හික්කුහු.

හික්කුහි යනු: අන්‍ය හික්කුන් විසින් යම් කෙනෙක් දකිත් ද, යම් කෙනෙක් අසද් ද, ඔවුන් විසින් කියයුත්තාහ: 'ඇවැත්නි, තහමක් මෙසේ කියවු, තෙල මහණ නො ද ධර්මවාදී ය. තෙල මහණ නො ද විනයවාදී ය, ආයුෂමත්තට ද සංඝායනාදිය රුචි නො වේවා, ආයුෂමත්තගේ (සිත) සංඝයා සමග එකිනාවයට ගේවා. සමග සංඝ නෙමේ සහුටු වනුයේ විවාද නොකරණුයේ එකොදෙක ඇත්තේ සුවසේ වෙසේ ය'යි. දෙවන වට ද කියයුත්තාහ. තෙවන වට ද කියයුත්තාහ. ඉදින් දුරලත් තම් මේ දුරුලීම මැනවි. ඉදින් නො දුර ලත් තම් දුකුලාඇවැත් වේ. අසා නො කියත් තම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. ඒ හික්කුහු සංඝවෘත්තී ද ඇද කියයුත්තාහ; 'ඇවැත්නි, තහමක් මෙසේ කියවු. තෙල මහණ නො ද ධර්මවාදී ය, තෙල මහණ නො ද විනයවාදී ය, ආයුෂමත්තට ද සංඝායනාදිය රුචි නො වේවා, ආයුෂමත්තගේ (සිත) සංඝයා සමග එකිනාවයට ගේවා. සමග සංඝ නෙමේ සහුටු වනුයේ විවාද නො කරණුයේ එකොදෙක ඇත්තේ සුවසේ වෙසේ ය'යි දෙවන වට ද කියයුත්තාහ. තෙවන වට ද කියයුත්තාහ. ඉදින් දුර ලත් තම් මේ දුරු ලීම මැනවි. ඉදින් නො දුර ලත් තම් දුකුලාඇවැත් වේ. ඒ හික්කුහු අන් මහණුන් විසින් සමනුභාසන කම් කලයුත්තාහ. තවද මහණෙහි, මෙසේත් සමනුභාසන කම් කලයුත්තාහ. ව්‍යතන වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් සංඝ නෙමේ දුන්විය යුත්තේ ය:

"වහන්ස, සංඝ නෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මෙතම් වූ ද මෙතම් වූ ද මහණහු සංඝායනාදිය පිණිස යතන කරණ මෙතම් මහණහට අනුචතීකයහ. වර්ථවෘත්තයහ. ඔහු ඒ (හෙදකර) වස්තුව නො හරිත්. ඉදින් සංඝයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ තම් සංඝ නෙමේ ඒ වස්තුව හරණ පිණිස මෙතම් වූ ද මෙතම් වූ ද මහණුන්ට සමනුභාසන කම් කරන්නේ ය. තෙල 'ඤ්ඤා' ය.

වහන්ස, සංඝ නෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මෙතම් වූ ද මෙතම් වූ ද මහණහු සංඝායනාදිය පිණිස යතන කරණ මෙතම් මහණහට අනුචතීකයහ වර්ථවෘත්තයහ. ඔහු ඒ (හෙදකර) වස්තුව නො හරිත්. සංඝ නෙමේ ඒ වස්තුව හරණ පිණිස මෙතම් වූ ද මෙතම් වූ ද මහණුන්ට සමනුභාසන කම් කෙරෙයි. යම් ආයුෂමත්තහට ඒ වස්තුව හරණ පිණිස මෙතම් වූ ද මෙතම් වූ ද මහණුන්ට සමනුභාසන කම් කිරීම රුචිනේ තම් හෙතෙම තුණ්ණිමහුන් විසින් ස. සමන්හට නො රුචිනේ තම් හෙතෙම බණන්තේ ය. දෙවන වට ද මෙපවත් කියමි. ... තෙවනවට ද මෙපවත් කියමි. ...

සමනුභවතා සංඝෙත ඉන්ද්‍රියාදිසෙසො ච ඉන්ද්‍රියාදිසෙසො ච භික්ඛු නසා වන්ද්‍රියා පටිනිසසග්ගාය. බමති සංඝසයා. තසමා තුණ්ඨි, එවමෙනං ධාරයාමි”ති.

ඤ්ඤාතියා දුක්ඛං, දඤ්ඤි කම්මවාචාහි පුලලවට්ඨයා, කම්මවාචාපරි-
යොසානෙ ආපතති සංඝාදිසෙසසයා. සංඝාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජනනානං
ඤ්ඤාතියා දුක්ඛං දඤ්ඤි කම්මවාචාහි පුලලවට්ඨයා පටිපපසුඤ්ඤානන්. දො තයො
එකතො සමනුභාසිනඛො. තදුතතරී න සමනුභාසිනඛො.

සංඝාදිසෙසොති -පෙ- තෙනපි චූචවති සංඝාදිසෙසොති.

3. ධම්මකමෙම ධම්මකමමසඤ්ඤි¹ න පටිනිසසජනති, ආපතති
සංඝාදිසෙසසයා. ධම්මකමෙම වෙමතිකා න පටිනිසසජනති, ආපතති
සංඝාදිසෙසසයා. ධම්මකමෙම අධම්මකමමසඤ්ඤි න පටිනිසසජනති.
ආපතති සංඝාදිසෙසසයා. අධම්මකමෙම ධම්මකමමසඤ්ඤි ආපතති දුක්ඛට්ඨයා.
අධම්මකමෙම වෙමතිකා ආපතති දුක්ඛට්ඨයා. අධම්මකමෙම අධම්මකමම-
සඤ්ඤි ආපතති දුක්ඛට්ඨයා.

4. අනාපතති අසමනුභාසනනානං, පටිනිසසජනනානං, උමමනන-
සානං, ඛිතතචීතනානං, වෙදතට්ඨානං ආදිකමමිකානනති.

දුතියසංඝයාදි සිංඝාපදං නිවසිතං.

1. ධම්මකමමසඤ්ඤිතො සී. චූ සබ්බපථ.

සමාජයා විසින් ඒ (හෙදකර) වසතුව හරණ පිණිස මෙතම වූ ද මෙතම වූ ද භික්ෂුහු සමනුභාසන කම් කරණ ලදහ. සාධකයාට රාවි වෙයි. එහෙයින් මේ තුළඹිමා ව යි. තෙල මෙසේ ධරම්' යි.

ඤාතියෙන් දුකුලා වෙයි. දෙකම්වදනින් තුලාසි දෙකෙක් වෙයි. කම්වදන් අවසන්හි සහවෙසෙස් ඇවැත් වෙයි. සහවෙසෙස් අවදනාටුතව ඤාතියෙන් වූ දුකුලා ද දෙකම්වදනින් වූ දෙතුලාසිය ද තවතින්. දෙතුන් දෙනෙක් එකට සමනුභාසන කම් කලයුත්තාහ. එයින් මත්තෙහි සමනුභාසන කම් නො කලයුත්තාහ

සාධකාදිය සෙසයා යනු ... එයින් වූ කියනු ලැබෙයි 'සාධකාදිය සෙසයා' යි.

3. ධම්මකමයෙහි ධම්මකම ය සංඥ ඇත්තාහු (ලබ්ධිය) නො හරිත් තම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වෙයි. ධම්මකමයෙහි විමති ඇත්තාහු නො හරිත් තම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වෙයි. ධම්මකමයෙහි අධම්මකම ය යන සංඥ ඇත්තාහු නො හරිත් තම් සහවෙසෙස් ඇවැත් වෙයි. අධම්මකමයෙහි ධම්මකම ය යන සංඥ ඇත්තාහු නො හරිත් තම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අධම්මකමයෙහි විමති ඇත්තාහු ... දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අධම්මකමයෙහි අධම්මකම ය යන සංඥ ඇත්තාහු ... දුකුලා ඇවැත් වේ.

4. සමනුභාසන කම් නො කරණුවතට, හරණුවතට, උනමතකකයතට, තවසින් දැනියතට, වෙසින් පෙළෙහුවතට, දාදිකමිකයතට ඇවැත් නැති.

ද්විතීය සාධක හෙද සාධකාදිය යන නිමි.

දුබ්බවසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසමඛියං විහරති සොසිතාරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ඡන්හතා අතාවාරං ආවරති. භික්ඛු එවමොහංසු: “මා ආට්ඨසො ඡන්හ, එවරුපං අකාසි. තෙනං කපපතී”ති. සො එවං වදෙති: “කීන්හු ඛො තාම තුලො ආට්ඨසො, මං චත්තබ්බං මෙඤ්ඤථ. අහං ඛො තාම තුලො වදෙය්‍යං. අමොකං බුද්ධො අමොකං ධම්මො අමොකං අය්‍යපුත්තො ධම්මො අභිසම්මො. සෙය්‍යථාපි තාම මහාවානො වායනො කිණ්කට්ඨපණ්ණසටං¹ එකතො උසාදෙය්‍ය², සෙය්‍යථාපි වා පන තදී පබ්බතෙය්‍යා සඤ්ඤවොලපණ්ණං එකතො උසාදෙය්‍ය, එවමෙව තුලො තාතාතාමා තාතාගොත්තා තාතාඡච්චා තාතාකුලා පබ්බජිතා එකතො උසාදිතා. කීන්හු ඛො තාම තුලො ආට්ඨසො, මං චත්තබ්බං මෙඤ්ඤථ. අහං ඛො තාම තුලො වදෙය්‍යං. අමොකං බුද්ධො අමොකං ධම්මො අමොකං අය්‍යපුත්තො ධම්මො අභිසම්මො”ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨ්ථා තෙ උඡ්ඤායන්ති බියන්ති ඒවාචන්ති: “කථං හි තාම ආයස්මා ඡන්හො භික්ඛුති සහධම්මිකං චුච්චමානො අත්තාතං අවචනීයං කරිස්සති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- “සච්චං කිර නිං ඡන්හ, භික්ඛුති සහධම්මිකං චුච්චමානො අත්තාතං අවචනීයං කරෙසී”ති? “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම නිං මොඤ්ඤපුරිස භික්ඛුති සහධම්මිකං චුච්චමානො අත්තාතං අවචනීයං කරිස්සසි -පෙ- තෙනං මොඤ්ඤපුරිස අපපසන්තාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“භික්ඛු පනොව දුබ්බවජාතීණො ඝොහී, උඤ්ඤපට්ඨියාපනොහිසු සිකඛාපදෙසු භික්ඛුති සහධම්මිකං චුච්චමානො අත්තාතං අවචනීයං කරෙහී, ‘මා මං ආයස්මතො කිඤ්ඤ අවචුඡථ, කිලාණං වා පාපනං වා, අහමපායස්මතො න කිඤ්ඤී වකඛාමී කිලාණං වා පාපනං වා, විරමථායස්මතො මම වචනායා’ති. සො භික්ඛු භික්ඛුති එවමස්ස චචනීයො: ‘මා ආයස්මා අත්තාතං අවචනීයං අකාසි. චචනීයමෙවායස්මා අත්තාතං කරෙහිතු. ආයස්මාපි භික්ඛු චදෙතු සහධම්මෙත්ත. භික්ඛුපි ආයස්මතො වකඛන්ති සහධම්මෙත්ත. එවං සංචද්ධා හි තස්ස භගවතො පට්ඨියා, යදිදං අඤ්ඤමඤ්ඤචචනො අඤ්ඤමඤ්ඤචුච්චාපනොත්තා’ති. එවඤ්ඤ සො භික්ඛු භික්ඛුති චුච්චමානො තථෙච පහගණ්ණසා, සො භික්ඛු භික්ඛුති යාව තතීයං සමනුනාසිතබ්බො තස්ස පට්ඨියාග්ගාය. යාව තතීයඤ්ඤ සමනුනාසියමානො තං පට්ඨියාග්ගෙය්‍ය, ඉමෙචතං කුසලං නොවෙ පට්ඨියාග්ගෙය්‍ය, සබ්බාදිසෙසො’ති.

1. පණ්ණසටං. මජ්ඣ. 2. උසාදෙය්‍ය. මජ්ඣ.

දුඵලවිකාරාදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු කොසාඛානුවර සමීපයෙහි වූ කෝමිතා-
 රාමයෙහි වැඩ වෙසෙන සේක. තවද එසමයෙහි ආයුෂමත් ජනන තෙම
 අතාවාර කෙරෙයි. භික්ෂුහු මෙසේ කීහ: ‘ආවාහ, ජනනය, මෙබන්දක්
 නො කරව, මේ නො කැප ය’ යි. හෙතෙම මෙසේ කියයි: ‘කිමෙක් ද
 ආවාහන්ති, තෙපි තම මා කියයුත්තකු කොට සිතවු ද, මම තම තොපට
 කියන්නෙමි. අපගේ බුදුහ, අපගේ දහම, අපගේ ආයුපුත්‍රයන් විසින්
 දහම අවබෝධ කරණ ලද ය. යම්සේ තම මහසුලභ භමින්තේ තණ
 පියලිදඹු පරණලා එක්රැස් කරන්නේ ද, තවද යම්සේ හෝ කන්දෙන්
 ගලාවත්තා තදිය සක් සෙවෙල් පිසගුරු එක්රැස් කරන්නී ද, එසේ ම තෙපි
 තොයෙක් තම ආත්තහු තොයෙක් ගෝත්‍ර ආත්තහු තොයෙක් ජාතී
 ආත්තහු තොයෙක් කුලයෙන් නික්ම පාවිදි වූවහු එක්රැස් වූවහු ය.
 කිමෙක් ද ආවාහන්ති, තෙපි තම මා කියයුත්තකු කොට සිතවු ද, මම තම
 තොපට කියන්නෙමි, අපගේ බුදුහ, අපගේ දහම, අපගේ ආයුපුත්‍රයන්
 විසින් දහම අවබෝධ කරණ ලද’ යි. යම් මහණ කෙනෙක් අලොච්ඡ වූහු ද
 ඹහු අවමන් කෙරෙති, අයුණු කියති, දෙස් පහල කෙරෙත්: ‘කෙසේ තම
 ආයුෂමත් ජනන තෙම භික්ෂුන් විසින් කරුණු සහිත ව කියනු ලබන්නේ
 තමා තො කියයුත්තකු කෙලේ ද’ යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන්
 වහන්සේට මේපවත් සාලු කලහ. ... ‘සැබැවෙක් ද ජනනය, තෝ භික්ෂුන් විසින්
 කරුණු සහිත ව කියනු ලබන්නෙහි තමා තො කියයුත්තකු කෙරෙහි ද’ යි.
 “සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින් ගැරඹුහ: කෙසේ
 තම තුව්ඡපුරුෂය, තෝ භික්ෂුන් විසින් කරුණු සහිත ව කියනු ලබන්නෙහි
 තමා තො කියයුත්තකු කෙරෙහි ද... තුව්ඡපුරුෂය, තෙල කරුණ අප්‍රසන්න-
 යන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේ මේ
 ශික්ෂාපදය උදෙසවු:

“මහණ තෙම දුඵලවිකාරාදයට ආත්තේ වෙ ද, ප්‍රාතිමොක්ෂාදෙදස-
 යෙහි ආතුලත් වූ ශික්ෂාපදයෙහි ලා (ලජ්ජී) භික්ෂුන් විසින් ප්‍රඥප්ති-
 ශික්ෂාපදයෙන් කියනු ලබන්නේ ‘ආයුෂමත්ති, මම කලාණ වූ හෝ
 ලාමක වූ හෝ කිසිවක් නො කියවු. මම ද ආයුෂමත්තට කලාණ
 වූ හෝ ලාමක වූ කිසිවක් නො කියන්නෙමි. ආයුෂමත්ති, මම අවවාදයෙන්
 වෙන් වවු’ යයි තමා තො කියයුත්තකු කෙරේ ද, ඒ මහණ තෙම භික්ෂුන්
 විසින් මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය: ‘ආයුෂමත් තෙම නහමන් තමා
 නො කියයුත්තකු කෙරේවා. ආයුෂමත් තෙම තමා කියයුත්තකු ම
 කෙරේවා. ආයුෂමත් තෙමේ ද භික්ෂුන්ට ප්‍රඥප්තිශික්ෂාපදයෙන් කියවා.
 භික්ෂුහු ද ආයුෂමත්තට ප්‍රඥප්තිශික්ෂාපදයෙන් කියන්නාහ. මෙසේ ඒ
 භාග්‍යවත්හුගේ පඪීද මේ ඔවුනොවුන්ට සිත වචනයෙන් ඔවුනොවුන්
 ආවාහන් නගාලිමෙන් වැඩුහි ම’ යයි. මෙසේත් ඒ මහණ තෙම
 භික්ෂුන් විසින් කියනු ලබන්නේ එසේ ම දැඩි කොට ගණි නම් ඒ මහණ
 තෙම භික්ෂුන් විසින් ඒ ලබ්ධිය දැරීම පිණිස තුන්වනවට දක්වා
 සමනුසාසනය කලසුත්තේ ය. ඉදින් තුන්වනවට දක්වා සමනුසාසන
 කම් කරණු ලබන්නේ ඒ ලබ්ධිය හැරපියා නම් මෙසේ මේ හැරපීම
 මැනවි. ඉදින් නො හැරපියා නම් අභවෙසෙස් මේ” ය යි,

2. ගිනුම් පනතේ දුබලවර්තනයේ හොඳින් දුබලවෙලා ගොනි දෙව-
වසකරණෙහි බලවෙලා සමන්තාගතො අකමැතො අපදනම්ණගොහි
අනුසාසනි.

ලද්දසපිසාපනොහු සිකමාපදෙහු පාතිමොකවරියාපනොහු
සිකමාපදෙහු.

ගිනුම්හි අදෙහුහි හිකුම්.

සහබලිකං නාම: යං භගවතා පදෙහුතං සිකමාපදං එතං සහ-
බලිකං නාම. තෙන වුච්චමානො අනතාතං අවචනීයං කරොති, “ඓ මං
අයසමනො නිකුම් අවචුච්ච කලාණං වා පාපකං වා, අහමපායසමනො න
නිකුම් වකමි කලාණං වා පාපකං වා, විරමථායසමනො මම වචනායා”හි.

ආසා ගිනුම්හි යො සො දුබලවර්තනො හිකුම්.

ගිනුම්හි අදෙහුහි හිකුම්, යෙ පසන්නි යෙ සුණන්නි හෙහි
වචනබෙධො: “ඓ අයසමා අනතාතං අවචනීයං අකාසි. වචනීයමෙව්භාසමා
අනතාතං කරොතු. අයසමාපි හිකුම් වදෙතු සහබලමෙන. හිකුම්පි අයසමනං
වකමනා සහබලමෙන. එවං සංවදාං හි තස්ස භගවතො පරියා යද්දං අදෙහු-
දෙහුදෙවනෙන අදෙහුදෙහුදෙවුච්චාපනො”හි. දුබලවර්තනබෙධො. තනියමපි
වචනබෙධො. සවෙ පටිනිසුප්පති, ඉච්චෙනං කුසලං. නො වෙ පටිනිසුප්පති,
අපතති දුකකටස්ස. සුචා න වදනති, අපතති දුකකටස්ස. සො හිකුම් සම-
ච්චිකමපි අකබ්බිතා වචනබෙධො: “ඓ අයසමා අනතාතං අවචනීයං අකාසි.
වචනීයමෙව්භාසමා අනතාතං කරොතු. අයසමාපි හිකුම් වදෙතු සහබලමෙන.
හිකුම්පි අයසමනං වකමනා සහබලමෙන. එවං සංවදාං හි තස්ස භගවතො
පරියා යද්දං අදෙහුදෙහුදෙවනෙන අදෙහුදෙහුදෙවුච්චාපනො”හි. දුබලවර්තන-
බෙධො. තනියමපි වචනබෙධො. සවෙ පටිනිසුප්පති, ඉච්චෙනං කුසලං.
නො වෙ පටිනිසුප්පති, අපතති දුකකටස්ස. සො හිකුම් සමනුභාසිතබෙධො.
එවදෙව පන හිකමවෙ සමනුභාසිතබෙධො: ව්‍යනොතන හිකුම්තා පටිබලෙන
සබ්බො සද්දෙවනබෙධො:

“සුණොහු මෙ භනොත සබ්බො. අයං ඉච්චනොමො හිකුම් හිකුම්හි
සහබලමිකං වුච්චමානො අනතාතං අවචනීයං කරොති, සො තං වචුං න
පටිනිසුප්පති, යදි සබ්බස්ස පනතකලං, සබ්බො ඉච්චනොමං හිකුම්
සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වචුස්ස පටිනිසුප්පතියං. එසා සද්දති.

සුණොහු මෙ භනොත සබ්බො. අයං ඉච්චනොමො හිකුම් හිකුම්හි
සහබලමිකං වුච්චමානො අනතාතං අවචනීයං කරොති, සො තං වචුං න
පටිනිසුප්පති, සබ්බො ඉච්චනොමං හිකුම් සමනුභාසති තස්ස වචුස්ස පටි-
නිසුප්පතියං, යස්සායසමනො බලෙති ඉච්චනොමස්ස හිකුම්තො සමනුභාසනා
තස්ස වචුස්ස පටිනිසුප්පතියං. සො කුණතස්ස, යස්ස නකමිති, සො
භාසෙය්‍ය.

2. ගිණුම් පනවනු ලබන විට ජනතාවගේ සහය ලබාදීමට (අවවාදය) නොලැබෙන්නේ අනුගාමිකයන් පැමිණීමෙන් (අදර ඇති වා) නොගත්තේ වෙයි.

උදෙසා පවතින පනවනු ලබන සියලුම පනත් යනු: ප්‍රාතිමානවයෙන් ඇතුළත් වූ සියලුම පනත් ය.

ගිණුම් යනු: අත්පත් කර ගත් විසින්.

සහතිකයන් නම්: භාග්‍යවතුන් විසින් පනවන ලද යම් සියලුම පනත් පිළිබඳව ද හෙළි සහතිකයන් නම්. එයින් කියනු ලබන්නේ 'ඇමැත්තී, ඊට කලාණක් වූ හෝ ලාමක වූ හෝ කිසිවක් නොකියවූ, මෙදී ද ආයුෂ්‍යමත්තට කලාණක් වූ හෝ ලාමක වූ හෝ කිසිවක් නොකියන්නෙමි. ඇමැත්තී, ඊට අවවාද වචනයෙන් වෙන් වූ' යයි.

සො ගිණුම් යනු: ඒ ද්විතීයික සහතික ඇති වෙත.

ගිණුම් යනු: අත්පත් කර ගත් විසින්, යම් කෙනෙක් දකින ද යම් කෙනෙක් අතේ ද ඔවුන් විසින් 'ආයුෂ්‍යමත්තේ තම නගමක් තමා නොකියන්නකු කෙරේවා, ආයුෂ්‍යමත්තේ තම නගම කියන්නකු ම කෙරේවා, ආයුෂ්‍යමත්තේ ද භීෂ්‍යන්ට ප්‍රඥප්තිසංකප්‍රදායෙන් කියවා, භීෂ්‍යන් ද ආයුෂ්‍යමත්තට ප්‍රඥප්තිසංකප්‍රදායෙන් කියන්නාහ. මෙසේ ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ පමිද් මේ ඔවුන්ගේ වචනෙන් ඔවුන්ගේ ඇමැත්තීන් තහනම්ව වැඩුණි ම ය' යි කියන්නේ ය. දෙවනවට ද කියන්නේ ය. තෙවනවට ද කියන්නේ ය. ඉදින් හැරපියා නම් මේ හැරපීම මාතාවි. ඉදින් නොහැරපියා නම් දුකුලා ඇමැත්තී වෙයි. අසා නොකියන නම් දුකුලා ඇමැත්තී වෙයි. ඒ මහණ තම සහමාද්ව ද ඇද 'ආයුෂ්‍යමත්තේ තම නගමක් තමා නොකියන්නකු කෙරේවා, ආයුෂ්‍යමත්තේ තම නගම කියන්නකු ම කෙරේවා, ආයුෂ්‍යමත්තේ ද භීෂ්‍යන්ට ප්‍රඥප්තිසංකප්‍රදායෙන් කියවා, භීෂ්‍යන් ද ආයුෂ්‍යමත්තට ප්‍රඥප්තිසංකප්‍රදායෙන් කියන්නාහ. මෙසේ ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ පමිද් මේ ඔවුන්ගේ වචනෙන් ඔවුන්ගේ ඇමැත්තීන් තහනම්ව වැඩුණි ම ය' යි කියන්නේ ය. දෙවනවට ද කියන්නේ ය. තෙවනවට ද කියන්නේ ය. ඉදින් හැරපියා නම් මේ හැරපීම මාතාවි. ඉදින් නොහැරපියා නම් දුකුලා ඇමැත්තී වෙයි. ඒ මහණ තම සමනලාසනය කල යුත්තේ ය. තවද මහණනි, මෙසේත් සමනලාසනය කල යුත්තේ ය: වසන වූ ප්‍රතිබල වූ මහණන්හි විසින් සමනලාසනය කෙරේ දන්විය යුත්තේ ය:

"වහන්ස, සමනලාසනය කෙරේවා, කියන්නක් අසවා. මේ මෙතම් මහණ තම භීෂ්‍යන් විසින් ප්‍රඥප්තිසංකප්‍රදායෙන් කියනු ලබන්නේ තමා නොකියන්නකු කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ වහනු නොහරියි. ඉදින් සමනලාසනයට පැමිණිකල් ඇත්තේ නම් සමනලාසනය කෙරේවා ඒ වහනු හැරපියනු පිණිස මෙතම් මහණගට සමනලාසනය කම් කරන්නේ ය. තෙල 'සුභතී' ය.

වහන්ස, සමනලාසනය කෙරේවා, කියන්නක් අසවා. මේ මෙතම් මහණ තම භීෂ්‍යන් විසින් ප්‍රඥප්තිසංකප්‍රදායෙන් කියනු ලබන්නේ තමා නොකියන්නකු කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ වහනු නොහරියි. සමනලාසනය කෙරේවා ඉදින් සමනලාසනයට පැමිණිකල් ඇත්තේ නම් සමනලාසනය කෙරේවා ඒ වහනු හැරපියනු පිණිස මෙතම් මහණගට සමනලාසනය කම් කරන්නේ ය. තෙල 'සුභතී' ය.

දුතියමයි එතමන්ට වදාමි -පෙ- තනියමයි එතමන්ට වදාමි -පෙ- සමනුභවෙතො සබ්‍යෙන ඉන්ද්‍රියානෙවෙ තිකඛු තස්ස වජ්ඣස්ස පටිනිස්සග්ගාය. ඛමති සබ්‍යස්ස, තස්සා තුණති, එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

ඤාතියා දුක්ඛටං, ද්වීති කම්මවාචාති ජුලලච්චයා, කම්මවාචාපරි- යොසානෙ ආපතති සබ්‍යාදිසෙසස්ස, සබ්‍යාදිසෙසං අප්ඤාපඡ්ඡන්තස්ස ඤාතියා දුක්ඛටං, ද්වීති කම්මවාචාති ජුලලච්චයා පටිපසස්සමහන්ති.

සබ්‍යාදිසෙසොති -පෙ- තෙතපි චුච්චති සබ්‍යාදිසෙසොති.

3. ධම්මකමෙම ධම්මකමෙසඤ්ඤී න පටිනිස්සජනති, ආපතති සබ්‍යාදි- සෙසස්ස. ධම්මකමෙම වෙමතිකො න පටිනිස්සජනති, ආපතති සබ්‍යාදිසෙසස්ස. ධම්මකමෙම අධම්මකමෙසඤ්ඤී න පටිනිස්සජනති ආපතති සබ්‍යාදිසෙසස්ස. අධම්මකමෙම ධම්මකමෙසඤ්ඤී -පෙ- ආපතති දුක්ඛටස්ස. අධම්ම- කමෙම වෙමතිකො -පෙ- ආපතති දුක්ඛටස්ස. අධම්මකමෙම අධම්මකමෙ- සඤ්ඤී -පෙ- ආපතති දුක්ඛටස්ස.

4. අනාපතති අසමනුභාසන්තස්ස, පටිනිස්සජන්තස්ස, උමමහතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

දුබ්බමිඤ්ඤාපදං නිමිතිං.

3. 13.

කුලද්‍රව්‍යකසබ්‍යාදිපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාථ- පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ තෙන බො පත සමයෙන අස්සථිපුනඛබ්බස්සා¹ නාම කීර්තිරියමිං ආවාසිකා භොන්ති අලජ්ජිතො පාපභිකඛු. තෙ එවරූපං අනාචාරං ආචරන්ති: මාලාවච්ඡං රේපෙන්නිපි රේපාපෙන්නිපි. සිඤ්චානිපි සිඤ්චාපෙන්නිපි. ඔච්චන්තිපි ඔච්චාපෙන්නිපි. ගණේන්තිපි ගණාපෙන්නිපි. එකතොවණ්ටිකමාලං කරේන්තිපි කාරුපෙන්නිපි. උභතොවණ්ටිකමාලං කරේ- න්තිපි කාරුපෙන්නිපි. මඤ්ජරිකං කරොන්තිපි කාරුපෙන්නිපි. විච්චිකං කරේන්තිපි කාරුපෙන්නිපි. වටංසකං කරේන්තිපි කාරුපෙන්නිපි. ආවෙලං කරොන්තිපි කාරුපෙන්නිපි. උරච්ඡදං කරොන්තිපි කාරුපෙන්නිපි. තෙ කුලීචී- නං කුලඨිතානං කුලකුමාරීනා කුලපුණ්ණානං කුලදුසිතං එකතොවණ්ටිකමාලං හරන්තිපි හරුපෙන්නිපි. උභතොවණ්ටිකමාලං හරන්තිපි හරුපෙන්නිපි. මඤ්ජ- රිකං හරන්තිපි හරුපෙන්නිපි, විච්චිකං හරන්තිපි හරුපෙන්නිපි, වටංසකං හරන්තිපි හරුපෙන්නිපි, ආවෙලං හරන්තිපි හරුපෙන්නිපි. උරච්ඡදං හරන්තිපි හරුපෙන්නිපි. තෙ කුලීචීති කුලඨිතාති කුලකුමාරීති කුලපුණ්ණාති කුලදුසිති සද්ධං එකභාජනෙපි භුඤ්ජන්ති-

1. ආම ටිකඛු. ඉතිපි සිමු.

දෙවනවට ද මෙපවත් කියමි ... තෙවනවට ද මෙපවත් කියමි ... සබ්‍යයා විසින් ඒ වසතුහුගේ හැරපිම පිණිස මෙතම මිහණ තෙම සමනුහාය-තය කරණ ලද්දේ ය. සබ්‍යයාට රිසි වෙයි. එහෙයින් මේ නුභවිමාව යි. තෙල මෙසේ ධරමි' යි.

ඤාතියෙන් දුකුලා වෙයි. දෙකම වදනින් දෙකුලා යියෙන් වෙයි. කම් වදන් අවසන්හි සභවෙසේ ඇවැත් වේ. සභවෙසේ අවදනුවහට ඤාතියෙන් වූ දුකුලා ද දෙ කම් වදනින් වූ දෙ කුලා යි ද නමින්.

සබ්‍යාදිසෙසො යනු: ... එයින් කියනු ලැබෙයි 'සබ්‍යාදිසෙසො' යි.

3. ධම්මකමයෙහි ධම්මකම ය යන සංඥ ඇත්තේ (ලබ්ධිය) නො හරි නම් සභවෙසේ ඇවැත් වෙයි. ධම්මකමයෙහි විමති ඇත්තේ නො හරි නම් සභවෙසේ ඇවැත් වෙයි. ධම්මකමයෙහි අධම්මකම ය යන සංඥ ඇත්තේ නො හරි නම් සභවෙසේ ඇවැත් වෙයි. අධම්මකමයෙහි ධම්මකම ය යන සංඥ ඇත්තේ ... දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අධම්මකමයෙහි විමති ඇත්තේ ... දුකුලා ඇවැත් වෙයි. අධම්මකමයෙහි අධම්මකම ය යන සංඥ ඇත්තේ ... දුකුලා ඇවැත් වේ.

4. සමනුහාසන කම් නො කරණුවහට, හැරපියනුවහට, උනමනනක-යහට, ආදිකම්මකයහට ඇවැත් නැති.

දුච්චිකාමාසදය හිමි.

3. 13.

කුලද්‍රව්‍යකර්මසාදන

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජේතවන නම් වූ අනේවච්චි සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙන සේක. තවද එසමයෙහි අසාසී ය පුනබ්බසුක ය යන නම් ඇති අලප්ථ වූ පාපහික්කුහු කීටාහිරි දනව්වෙහි ආවාසික වෙති. ඔහු මෙබඳු අනාවාර කෙරෙහි: මල්ගස් (භූමුද) රොපණය කෙරෙහි, (මෙරලා ලවා ද) රොපණය කරවති. දිය ඉසිති, දිය ඉස්වති. තෙලහි, තෙලවති. ගොතහි, ගොතවති. එක්පසා නටු ඇති මාලා කෙරෙහි. කරවති. දෙපසා නටු ඇති මාලා කෙරෙහි, කරවති. මල්කලප් කෙරෙහි, කරවති. හිදින් විද කළ මල්දම් කෙරෙහි, කරවති. මල්-සුඹුළු කෙරෙහි, කරවති. මල් කාරලී කෙරෙහි, කරවති. උරසාද කෙරෙහි කරවති. ඔහු කුලසත්‍රීන්ට කුලද්‍රව්‍ය කුලකුමරියන්ට කුලසුණිසාවන්ට කුල-දසින්ට එක්පස නටු ඇති මාලා ගෙණ යෙහි, යවති. දෙපස නටු ඇති මාලා ගෙණ යෙහි යවති. මල්කලප් ගෙණ යෙහි, යවති. හිදින් විද කළ මල්දම් ගෙණ යෙහි, යවති. මල් සුඹුළු ගෙණ යෙහි, යවති. මල්කාරලී ගෙණ යෙහි යවති. උරසාද ගෙණ යෙහි, යවති. ඔහු කුලසත්‍රීන් කුලද්‍රව්‍ය කුලකුමාරීන් කුලසුණිසාවන් කුලදසින් සමග එක් බඳුනෙහි ද බුදිති-

එකථාලකෙපි පිචන්ති, එකාසනෙපි නීසීදන්ති, එකමඤ්ඤෙපි තුවට්ටෙනති, එකඤ්ඤාපි තුවට්ටෙනති, එකපාපුරණාපි තුවට්ටෙනති, එකඤ්ඤාපාපුරණාපි තුවට්ටෙනති, විකාලෙපි භුඤ්ඤන්ති, මජ්ජමපි පිචන්ති, මාලාගකිවිලෙපනමපි ධාරෙන්ති, නචචන්තිපි ගායන්තිපි වාදෙන්තිපි ලාසෙන්තිපි, නචචන්තියාපි නචචන්ති, නචචන්තියාපි වාදෙන්ති, නචචන්තියාපි ලාසෙන්ති, ගායන්තියාපි නචචන්ති, ගායන්තියාපි ගායනා, ගායන්තියාපි වාදෙන්ති, ගායන්තියාපි ලාසෙන්ති, වාදෙන්තියාපි නචචන්ති, වාදෙන්තියාපි ගායන්ති, වාදෙන්තියාපි වාදෙන්ති, වාදෙන්තියාපි ලාසෙන්ති, ලාසෙන්තියාපි නචචන්ති, ලාසෙන්තියාපි ගායන්ති, ලාසෙන්ති-යාපි වාදෙන්ති, ලාසෙන්තියාපි ලාසෙන්ති, අධිපදෙපි කීලන්ති, දසපදෙපි කීලන්ති, ආකාසෙපි කීලන්ති, පරිභාරපථෙපි කීලන්ති, සන්තිකාසපි කීලන්ති, ඛලිකාසපි කීලන්ති, ඝට්ඨකාසපි කීලන්ති, සලාකභනෙතපි කීලන්ති, අනෙත-තපි කීලන්ති, පභිභවීරෙතපි කීලන්ති, වඛකකෙතපි කීලන්ති, මොකඛිකාසපි කීලන්ති, විභිභුලකෙතපි කීලන්ති, පනාලභකෙතපි කීලන්ති, රථකෙතපි කීලන්ති, ඛනුකෙතපි කීලන්ති, අකඛරිකාසපි කීලන්ති, මනෙසිකාසපි කීලන්ති, යථාචර්ජෙතපි කීලන්ති, ගජිසම්මපි සිකඛන්ති, අසුසම්මපි සිකඛන්ති, රථසම්මපි සිකඛන්ති, ඛනුසම්මපි සිකඛන්ති, ථරාසම්මපි සිකඛන්ති, ගජිසුසපි පුරතො ධාවන්ති, අසුසුසපි පුරතො ධාවන්ති, රථසුසපි¹ පුරතො ධාවන්ති, ධාවන්තිපි ආධාවන්තිපි, උසොලොන්තිපි² අපොසොන්තිපි නිබ්බුජ්ඣන්තිපි, මුට්ඨිභිපි යුජ්ඣන්ති, රභිඤ්ඤාසපි සඛ්ඝාපිං පඤ්ඤා නචචන්ති³ එවං වදෙන්ති: 'ඉධ ගතිති නචචයසු'ති, නලාචකමපි දෙන්ති, විවිධමපි අනාවාරං ආවරන්ති.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කාසීසු වසං ථුජෙඨා සාවඤ්ඤං ගච්ඡන්තො භගවතං දසුනාය යෙන කීටාගිරි තදවසරි. අථ ඛො සො භික්ඛු පුබ්බණ්ණසමීයං තීටාසෙඤ්ඤා පනචච්චරමාදාය කීටාගිරි. පිණ්ඩාය පාවිසී පාසාදිකෙන අභිකකන්තොත පටිකකන්තොත ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සමමිඤ්ඤතෙන පසාරතෙන ඔකඛිතචකඛු ඉරියාපථ-සමපනො. මහුසුසා තං භික්ඛුං පසසීඤ්ඤා එවමාහංසු: “කවායං අබලබලො විය මජ්ජමඤ්ඤෙ විය හාකුට්ඨිකහාකුට්ඨිකො විය, කො ඉමසු උපගතසු පිණ්ඩ-කමපි දසුනති. අභ්‍යාකං පන අයා අසුසුජ්ජනබ්බසුකා සණ්ඨා සබ්බො සුඛ-සමහාසා මිහිතපුබ්බඛගමා, එහි සවාගතවාදිතො අභිභාකුට්ඨිකා උතතාතමුඛො පුබ්බභාසිතො, තෙසං නාම පිණ්ඩො දාතබ්බො”ති. අද්දසා ඛො අඤ්ඤතරො උපාසකො තං භික්ඛුං කීටාගිරියමීං පිණ්ඩාය වරතං, දිසවාත යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිඤ්ඤා තං භික්ඛුං අභිවාදෙඤ්ඤා එතදවොච: “අපි භනොත පිණ්ඩො ලබන්ති”ති “න ඛො ආධුසො පිණ්ඩො ලබන්ති”ති “එහි භනොත ඝරං ගමිසුමා”ති.

1. රථසුස පුරතො ධාවන්තිපි ආධාවන්තිපි. ම.ජ.ඝ. 2. උසොලොන්තිපි. පාසො 3 නචචති. ම.ජ.ඝ.

එක් තලියෙහි දු බොහි. එක් අසුතෙහි දු හිදිති. එක් ඇදෙහි දු ගොවිති. එක්තිලි ඇති ව ගොවිති. එක් පොරෝණ ඇති ව ද ගොවිති. එක්තිලිපොරෝණ ඇති ව ද ගොවිති. නො කල්හි දු වලදහි. මත්පාන් ද බොහි. මල්ගද විලවුනු ද දරති තටහි ගයති. වයති. ලාසා නැටුම් තටහි. නිලිය තටහ කල්හි දු තටහි. තටහ කල්හි දු ගයති. තටහ කල්හි දු වයති. තටහ කල්හි දු ලාසා කෙරෙහි. ගයන කල්හි දු තටහි. ගයන කල්හි දු ගයති. ගයන කල්හි දු වයති. ගයන කල්හි දු ලාසා කෙරෙහි. වයන කල්හි දු තටහි. වයන කල්හි දු ගයති. වයන කල්හි දු වයති. වයන කල්හි දු ලාසා කෙරෙහි. ලාසා කරණ කල්හි දු තටහි. ලාසා කරණ කල්හි දු ලාසා කෙරෙහි. අටපද දුපෝරුයෙහි දු කෙලිති. දසපද දුපෝරුයෙහි දු කෙලිති දුපෝරුයෙහි සෙසින් අහස්හි දු කෙලිති. හිරිමබලෙහි දු කෙලිති. තියෙත් කැට ඇත් මැත් කොට ද කෙලිති. පසාවනු දු කෙලිති. සිංකෙලියෙහි දු (කල්ලි) කෙලිති. ලහඅතිනු දු කෙලිති. ලාවවනු දු කෙලිති. පත්තලිනු දු කෙලිති. කුඩාතලුලිනු දු කෙලිති. කරණම් පැනීමෙනු දු කෙලිති. කත්තන්-ගුරුවා ඉදි කොට කෙලිති. පත්තලියෙනු දු කෙලිති. කුඩා රියෙනු දු කෙලිති. කුඩා දුන්නෙනු දු කෙලිති. අකුරුකෙලියෙනු දු කෙලිති. මනෙසිකායෙනු (සිත දෙය කීමෙන්) දු කෙලිති. යථාවද්‍යයෙනු දු (සිරුර දෙස් ඇති සැටි දක්වමින්) කෙලිති. භාෂ්‍යාසිලයෙහි දු හික්මෙහි අශ්වසිලයෙහි දු හික්මෙහි. රභසිලයෙහි දු හික්මෙහි ධනුශ්වසිලයෙහි දු හික්මෙහි. ධනුශ්වසිලයෙහි දු හික්මෙහි. ඇතු පෙරවුයෙහි දු දුමති. අසු පෙරවුයෙහි දු දුමති රිය පෙරවුයෙහි දු දුමති පසුපසට දු දුමති. පෙරට දු දුමති. ප්‍රිතිතාද දු කෙරෙහි. අත්පොලසන් දු දෙහි. මල්ලව පොර දු කෙරෙහි. මිටු පොර දු කෙරෙහි. රහමබල මැද සහල අතුරු නිලියට 'තැහනිගති මෙහි තටව'යි මෙසේ කියති. තලලෙහි අත ද තබති. විවිධ අතාවාර දු කෙරෙත්.

2. තවද එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් කාසිප්තපදයෙහි වස් විසුයේ බුදුරදුන් දක්නා පිණිස සැවැත්නුවරට යන්නේ කිට්ඨකිය යම් තැනෙක්හි දු එතැනට පැමිණියේ ය. ඉක්බිති ඒ මහණ පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරව පාසිටුරා ගෙණ ප්‍රසාද එලවන ගමනින් නැවැත්මෙන් ඉදිරි බැල්මෙන් අවට බැල්මෙන් අත්පා හැකුළුමින් දිග හැරීමෙන් (සුතුව) යට ගෙඳා ඇස් ඇත්තේ පිරිපුන් ඉරියව් ඇත්තේ කිට්ඨකියට පිඩු පිණිස පිවිසියේ ය. මිනිස්සු ඒ මහණ දැක මෙසේ කීහ: ඉතා දුබලයකු මෙන් ඉතා සණහයකු මෙන් ඉතා හැකුළු බුහුණ ඇත්තකු මෙන් මේ කවරෙක් ද? මොහු ගෙදෙරට පැමිණියහට කවරෙක් පිණිසාතසකු දු දෙසි ද? අපගේ සාමිහු අසානප්‍රකබ්බසකයෝ වැලිත් නිපුණයෝ ය. සබ්ලයෝ ය, සුව එලවන කථා ඇත්තාහු ය, සිතහ පෙරවු කොට කථා කරන්නාහු ය, 'එව සුවදු'යි කියන්නාහු ය, නො හැකුළු බැම ඇත්තාහු ය, තැගු මුව ඇත්තාහු ය, පලමු කථා කරන්නාහු ය. ඔවුනට තම පිඩු දිය සුත්තේ දු'යි. එක්තරු උපාසකයෙක් කිට්ඨකියෙහි පිඩු පිණිස හැසිරෙන ඒ මහණ දුටුයේ ය. දැක ඒ මහණහු කරා එලඹ ඒ මහණහු වැඳ මේ කී ය. 'වහන්ස, පිඩු ලැබුණේ ද? යි. ඇවැත්නි, පිඩු නො ලැබිණි'යි. එව වහන්ස, ගෙට යමි'යි.

3. අප්ඵ බො සො උපාසකො නං භික්ඛුං ඝරං තෙත්වා භොජේත්වා එතද-
 වොච: “කහං භනෙන අයෙතා ගමිස්සාති”ති. “සාවච්චිං බො අහං ආට්ඨසො
 ගමිස්සාමි භගවන්තං දස්සනායා”ති. “තෙන හි භනෙන මම වචනෙන භගවතො
 පාදෙ සිරසා චන්ද්‍රහි, එවඤ්ච චදෙහි:” දුට්ඨො භනෙන කීටාගිරිස්මිං ආවාසො,
 අස්සජ්ජුතබ්බසුකා නාම කීටාගිරිස්මිං ආවාසිකා අලජ්ජිතො පාපභික්ඛු. තෙ
 එවරුපං අනාවාරං ආවරන්ති: මාලාවච්ඡං රොපෙනත්ථි රොපාපෙනත්ථි -පෙ-
 විවිධවපි අනාවාරං ආවරන්ති යෙපි තෙ භනෙන මනුස්සා පුබ්බෙ සද්ධා අහෙසුං
 පසන්නා, තෙපි එතරහි අස්සද්ධා අපසන්නා. යාතිපි තාති සබ්බස්ස පුබ්බෙ
 දුතපථාති, තාතිපි එතරහි උපච්ඡින්නාති. රිඤ්චන්ති පෙසලා භික්ඛු. නිවසන්ති
 පාපභික්ඛු. සාධු භනෙන භගවා කීටාගිරිං භික්ඛු පභිණ්ණෙය්‍ය යථායං
 කීටාගිරිස්මිං ආවාසො සණ්ඨභෙය්‍යා”ති.

4. “එවමාට්ඨසො”ති බො සො භික්ඛු තස්ස උපාසකස්ස පටිස්සුත්වා
 යෙන සාවච්චි තෙන පකකාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන සාවච්චි ජේතවතං
 අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමො, යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා
 භගවන්තාං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි අභිණ්ණං බො පතෙතං බුද්ධානං
 භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛුහි සද්ධාං පටිසම්මොදිත්වාං. අප්ඵ බො භගවා
 තං භික්ඛුං එතදවොච: “කච්චී භික්ඛු ඛමනීයං, කච්චී යාපනීයං, කච්චීසි
 අපසකීලමපේන අද්ධානං ආගතො, කුතො ච ත්වං භික්ඛු ආගච්ඡසී”ති.
 “ඛමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා, අපසකීලමපේන වාහං භනෙන
 අද්ධානං ආගතො.

5. ඉදහං භනෙන කාසීසු වස්සං ට්ඨන්තො සාවච්චිං ආගච්ඡන්තො
 භගවන්තං දස්සනාය යෙන කීටාගිරි තදවසරිං, අප්ඵ බවාහං භනෙන
 පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පතනච්චරමාදය කීටාගිරිං පිණ්ඩාය පාවිසිං.
 අද්දසා බො මං භනෙන අඤ්ඤාතරො උපාසකො කීටාගිරිස්මිං පිණ්ඩාය
 වරන්තං, දීඤ්චාන යෙනාහං තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා
 එතදවොච: “අපි භනෙන පිණ්ඩා ලබන්ති”ති. “න බො ආට්ඨසො පිණ්ඩා
 ලබන්ති”ති. “එහි භනෙන ඝරං ගමිස්සාමා”ති. අප්ඵ බො භනෙන සො
 උපාසකො මං ඝරං තෙත්වා භොජේත්වා එතදවොච: “කහං භනෙන අයෙතා
 ගමිස්සාති”ති. “සාවච්චිං බො අහං ආට්ඨසො ගමිස්සාමි භගවන්තං දස්සනායා”ති.
 “තෙන හි භනෙන මම වචනෙන භගවතො පාදෙ සිරසා චන්ද්‍රහි, එවඤ්ච
 චදෙහි: ‘දුට්ඨො භනෙන කීටාගිරිස්මිං ආවාසො, අස්සජ්ජුතබ්බසුකා නාම
 කීටාගිරිස්මිං ආවාසිකා අලජ්ජිතො පාපභික්ඛු. තෙ එවරුපං අනාවාරං
 ආවරන්ති: මාලාවච්ඡං රොපෙනත්ථි රොපාපෙනත්ථි -පෙ- විවිධවපි අනාවාරං
 ආවරන්ති. යෙපි තෙ භනෙන මනුස්සා පුබ්බෙ සද්ධා අහෙසුං පසන්නා,
 තෙපි එතරහි අස්සද්ධා අපසන්නා. යාතිපි තාති සබ්බස්ස පුබ්බෙ දුතපථාති,
 තාතිපි එතරහි උපච්ඡින්නාති. රිඤ්චන්ති පෙසලා භික්ඛු. නිවසන්ති පාප-
 භික්ඛු’ති. සාධු භනෙන භගවා කීටාගිරිං භික්ඛු පභිණ්ණෙය්‍ය යථායං කීටාගිරිස්මිං
 ආවාසො සණ්ඨභෙය්‍යා”ති. “තතො අහං භගවා ආගච්ඡාමි”ති.

3. ඉක්බිති ඒ උපාසක තෙම ඒ මහණ ගෙට පමුණුවා වලඳවා මෙපවත් කී ය: වහන්ස, ‘සාමිහු කොහි යෙත් දැ’යි. ‘ඇවැත්නි, මම භාග්‍යවතුන් දක්නා පිණිස සැවැත්ව යමි’යි. එසේ වී තම වහන්ස, මාගේ වචනයෙන් භාග්‍යවතුන්ගේ පාසඟළු උතුමිනිත් වදිනු මැනවැ. මෙසේත් කියුව මැනවැ: ‘වහන්ස, කීටාගිරියෙහි ආවාසය දුෂිත ය. අඤ්ඤ පුත්‍රබලසුක ය යන අලජ්ජ වූ පාපභික්ෂුහු කීටාගිරියෙහි ආවාසිකයෝ ය. ඔහු මෙබඳු අතාවාරයෙහි හැසිරෙත්: (තුමු ද) මල්ගස් රොපණය කෙරෙති. (මෙරමා ලවා ද) රොපණය කරවති. ... විවිධ වූත් නො කටයුතු කෙරෙත්. වහන්ස, පෙර යම් මිනිස් කෙනෙකුත් ශ්‍රද්ධා ආත්තාහු ප්‍රසන්නයෝ වූහු ද ඔහුත් මෙකල ශ්‍රද්ධා තැත්තාහු අප්‍රසන්නයෝ ය. පෙර සඝ්ඤාව යම් දන්වැට කෙනෙකුත් වූහු තම ඔහුත් මෙකල සිදුතාහු ය. පෙශල භික්ෂුහු වෙන් ව යෙති. පාපභික්ෂුහු නිවසත්. වහන්ස, භාග්‍යවත්තු යම්සේ මේ කීටාගිරියෙහි ආවාසය මැනවින් පිහිටා තම එසෙසින් කීටාගිරියට වහන්දා කෙනකුත් යවත්තාහු තම මැනවැ’යි.

4. ‘එසේ ය ඇවැත්නි’යි ඒ මහණ තෙම ඒ උවසුහට පිලිවදන් දී සැවැ- හට නික්ම ගියේ ය. අනුක්‍රමයෙන් සැවැත්නුවර ජේතවන තම වූ අනේවඩු සිටුවුනේ අරම යම් තැනෙකිනි ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් තැනෙකිනි ද එතැනිනි එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පස් ව හුන්හේ ය. ආගන්තුක භික්ෂුන් සමග සතුටු සාමිපිකථා කිරීම යන මෙය භාග්‍යවත් බුදුවරුන් විසින් පුරුදු කරණ ලද්දේ ම ය. ඉක්බිති භාග්‍යවත්හු ඒ මහණහට මෙය වදාළ යේස. “කීමෙක් ද මහණ ඉවසිය හැකි ද? යැපිය හැකි ද? නො වෙහෙසින් මහ ආයෙහි ද? මහණ තෝ කොහි සිට ආයෙහි දැ”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැක්ක. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැක්ක. සාමිනි, මම නො වෙහෙසින් මහ ආයෙමි.

5. සාමිනි, මම මෙහි කසීප්තපදයෙහි වැස තිමටු වස් ආත්තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස සැවැත්නුවරට එන්නෙමි කීටාගිරිය යම් තැනෙකිනි ද එහි පිවිසියෙමි. සාමිනි, එකල්හි මම පෙරවැරැයෙහි හැඳ පෙරෙව පාඩවුරු ගෙණ කීටාගිරියට පිඬු පිණිස පිවිසියෙමි. සාමිනි, එක්තරා උපාසකයෙක් කීටාගිරියෙහි පිඬු පිණිස හැසිරෙන මා දුටුයේ ය. දැක මා වෙත එළඹ වැඳ මෙපවත් කී ය. ‘වහන්ස, පිණිසාතය ලැබුණේ දැ’යි. ‘ඇවැත්නි, පිඬු නො ලැබිනැ’යි. ‘එව වහන්ස, ගෙට යමිහ’යි. සාමිනි, ඉක්බිති ඒ උපාසක තෙම මා ගෙට පමුණුවා වලඳවා මෙය කී ය: ‘වහන්ස, සාමිහු කොහි යත්තහු දැ’යි. ‘ඇවැත්නි, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා සඳහා සැවැත්නුවරට යන්නෙමි’යි. වහන්ස, එසේ වී තම මාගේ බසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ පාසඟළුවන් උතුමිනිත් වදිනු මැනව, මෙසේත් නියනු මැනව. ‘සාමිනි, කීටාගිරියෙහි ආවාසය දුෂිත ය. කීටාගිරියෙහි අඤ්ඤපුත්‍රබලසුක තම වූ ආවාසිකයෝ අලජ්ජහු ය, පාපභික්ෂුහු ය. ඔහු මෙබඳු වූ අතාවාරයෙහි හැසිරෙති: මල්ගස් රොපණය ද කෙරෙති රොපණය ද කරවති. ... විවිධ වූ අතාවාරයෙහි ද හැසිරෙත්. සාමිනි, යම් මනුෂ්‍ය කෙනෙක් ශ්‍රද්ධා ආත්තාහු ප්‍රසන්නයෝ වූහු තම ඔහු දු මෙකල්හි ශ්‍රද්ධා රහිතයෝ ය. අප්‍රසන්නයෝ ය. පෙර සඝ්ඤාව යම් දන්වැට කෙනෙක් වූවහු තම ඔහු දු මෙකල්හි සිදුතාහු ය. පුපෙශල භික්ෂුහු නික්ම යෙති. පාපභික්ෂුහු වාසය කෙරෙත් ය’යි. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම්සේ කීටාගිරියෙහි මේ ආවාසය පවත්නේ ද එපරිද්දෙන් කීටාගිරියට භික්ෂුන් එවනසේත් තම මැනවැ’යි. ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම එහි සිට එමි’යි.

6. අඵ ඛො භගවා ඵතසමී නිදනෙ ඵතසමී පකරණෙ භික්ඛුසඛසං සන්තිපාතාපෙචා භික්ඛු පටිපුච්ඡි: “සචං කීර භික්ඛවෙ අස්සජ්ජුතඛබ්බසුකා නාම කීවාගිරිසමී ආවාසිකා අලජ්ජනො පාපභික්ඛු, තෙ ඵවරුපං අනාචාරං ආචරන්ති: මාලාවච්ඡං රොපෙනතිපි රොපාපෙනතිපි -පෙ- විවිධවපි අනාචාරං ආචරන්ති, යෙපි තෙ භික්ඛවෙ මනුස්සා පුඛෙඛ සද්ධා අභෙසුං පසන්නා, තෙපි ඵතරති අස්සද්ධා අපපසන්නා. යානිපි තාති සඛසස්ස පුඛෙඛ දුතපථානී, තානිපි ඵතරති උපච්ඡින්නානී. රිඤ්චන්ති පෙසලා භික්ඛු. නිවසන්ති පාපභික්ඛු”ති? “සචං භගවා”. විගරහි මුඤ්ඤා භගවා:

7. “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොඝපුරිසා ඵවරුපං අනාචාරං ආචරි- ස්සන්ති:මාලාවච්ඡං රොපෙස්සන්තිපි රොපාපෙස්සන්තිපි, සිඤ්චීස්සන්තිපි සිඤ්චා- පෙස්සන්තිපි, ඛචිනිස්සන්තිපි ඛචිතාපෙස්සන්තිපි, හනීස්සන්තිපි ගන්ථා- පෙස්සන්තිපි, ඵකතො වණ්චිකමාලං කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි, උභතො- වණ්චිකමාලං කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි, මඤ්ජරිකං කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි, විඬුතිකං කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි, වටංසකං කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි, ආවෙලං කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි, උරච්ඡදං කරිස්සන්තිපි කාරුපෙස්සන්තිපි, තෙ කුලිචීතං කුලඨිතාතං කුල- කුමාරිතං කුලසුණ්භාතං කුලද්දීතං ඵකතො වණ්චිකමාලං හරිස්සන්තිපි හරුපෙස්සන්තිපි, උභතො වණ්චිකමාලං හරිස්සන්තිපි හරුපෙස්සන්තිපි, මඤ්ජරිකං හරිස්සන්තිපි හරුපෙස්සන්තිපි, විඬුතිකං හරිස්සන්තිපි හරුපෙ- ස්සන්තිපි, වටංසකං හරිස්සන්තිපි හරුපෙස්සන්තිපි, ආවෙලං හරිස්සන්තිපි හරුපෙස්සන්තිපි, උරච්ඡදං හරිස්සන්තිපි හරුපෙස්සන්තිපි, තෙ කුලිචීති කුල- ඨිතාති කුලකුමාරීති කුලසුණ්භාති කුලද්දීති සද්ධං ඵකභාජනෙපි භුඤ්ජීස්සන්ති, ඵකථාලකෙපි පිච්චිස්සන්ති, ඵකාසතෙපි නීසීද්ධස්සන්ති, ඵකමඤ්ඤෙපි තුට්ඨි- ස්සන්ති, ඵකඤ්ජරණාපි තුට්ඨිස්සන්ති, ඵකපාපුරණාපි තුට්ඨිස්සන්ති, ඵකඤ්- රණපාපුරණාපි තුට්ඨිස්සන්ති, විකාලෙපි භුඤ්ජීස්සන්ති, මජ්ජමපි පිච්චිස්සන්ති, මාලාගඤ්චිලෙපතමපි ධාරිස්සන්ති, තච්චිස්සන්තිපි, ගාසිස්සන්තිපි, වාදිස්සන්තිපි, ලාසෙස්සන්තිපි, තච්චන්තියාපි තච්චිස්සන්ති, තච්චන්තියාපි ගාසිස්සන්ති, තච්චන්තියාපි වාදිස්සන්ති, තච්චන්තියාපි ලාසෙස්සන්ති, ගායන්තියාපි තච්චිස්සන්ති, ගායන්තියාපි ගාසිස්සන්ති, ගායන්තියාපි වාදිස්සන්ති, ගායන්තියාපි ලාසෙස්සන්ති, වාදෙනතියාපි තච්චිස්සන්ති, වාදෙනතියාපි ගාසිස්සන්ති, වාදෙනතියාපි වාදිස්සන්ති, වාදෙනතියාපි ලාසෙස්සන්ති, ලාසෙන්තියාපි තච්චිස්සන්ති, ලාසෙන්තියාපි ගාසිස්සන්ති, ලාසෙන්තියාපි වාදිස්සන්ති, ලාසෙන්තියාපි ලාසෙස්සන්ති, අට්ඨපදෙපි කීත්‍රිස්සන්ති, දසපදෙපි කීත්‍රිස්සන්ති, ආකාසෙපි කීත්‍රිස්සන්ති, පරිනාරපථෙපි කීත්‍රිස්සන්ති, සන්තිකායපි කීත්‍රිස්සන්ති, ඛලිකායපි කීත්‍රිස්සන්ති, ඝට්ඨිකායපි කීත්‍රිස්සන්ති, සලාකභතෙභවපි කීත්‍රිස්සන්ති, අකෙඛතපි කීත්‍රිස්සන්ති, පඛගචිරෙතපි කීත්‍රිස්සන්ති, වඛකකෙතපි කීත්‍රිස්සන්ති, මොඛචිකායපි කීත්‍රිස්සන්ති, විඛගුලකෙතපි කීත්‍රිස්සන්ති, පතතාලකකෙතපි කීත්‍රිස්සන්ති, රථකෙතපි කීත්‍රිස්සන්ති, ධනුකෙතපි කීත්‍රිස්සන්ති, අක්ඛරිකායපි කීත්‍රිස්සන්ති, මනෙසිකායපි කීත්‍රිස්සන්ති, යථාචරෙජ්ජතපි කීත්‍රිස්සන්ති, හච්චිසමමපි සිකඛිස්සන්ති, අස්සසමමපි සිකඛිස්සන්ති, රථසමමපි සිකඛිස්සන්ති, ධනුසමමපි සිකඛිස්සන්ති, රථසමමපි සිකඛිස්සන්ති, හච්චිස්සපි පුරතො ධාවිස්සන්ති, අස්සස්සපි පුරතො ධාවිස්සන්ති, රථස්සපි පුරතො ධාවිස්සන්ති, ධාවිස්සන්තිපි ආධාවිස්සන්තිපි, උසෙස්සත්‍රිස්සන්තිපි¹, අපෙපාඤ්ඤාස්සන්තිපි, නිඛුඤ්ඤාස්සන්තිපි, මුට්ඨිතිපි සුඤ්ඤාස්සන්ති, රඛගමඤ්ඤාපි සඛසාටිං පඤ්චන්තා තච්චන්ති ඵවං වකඛන්ති: “ඉධ භගනී තච්චස්සු”ති, තලාවිකමපි දස්සන්ති, විවිධමපි අනාචාරං ආචරිස්සන්ති.

1. උසෙස්සත්‍රිස්සන්තිපි. සි.මු.

6. ඉක්මිනී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනගෙහි මේ කාරණයෙහි ලා භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා භික්ෂුන් විවාල සේක. සැබැවෙන් ද මහණෙනි, කීවාහිරියෙහි අයසජ්-පුතබලසුක නම් වූ අව්‍යාධිකයෝ අලුත්පුත පාපභික්ෂුහුය ඔහු මෙබඳු වූ අනාවාරයෙහි හැසිරෙති. මල්ගස් රොපණය ද කෙරෙහි රොපණය ද කරවති... විවිධ අනාවාරයෙහි දු හැසිරෙති. පෙර සාදුහැනි පහන් වූ යම් මිනිස් කෙනෙක් වූහු නම් ඔහු ද දුන් සාදුහැනි තැන්පාහු ය, නො පහන් වූවාහුය. සහනට පෙර යම් දන්වැට කෙනෙක් වූහු නම් ඔහු ද දුන් සිදුනාහු ය. පෙශල භික්ෂුහු නීක්ම යෙහි පාපභික්ෂුහු වාසය කෙරෙත් යැයි. “සැබැව භාග්‍යවතුන් වහන්ස” භාග්‍යවත් වූදුහු ගාරහු සේක:

7. මහණෙනි, ඒ තුවස්පුරාභයෝ කෙසේ නම් මෙබඳු වූ අනාවාරයෙහි හැසිරෙත් ද: මල්ගස් රොපණය කෙරෙත් ද රොපණය කරවත් ද, දිය ඉසින් ද ඉස්වත් ද, තෙලත් ද තෙලවත් ද, ගොතත් ද ගොතවත් ද, එක්පසා නටු ඇති මාලා කෙරෙත් ද කරවත් ද, දෙපසා නටු ඇති මාලා කෙරෙත් ද කරවත් ද, මල්කලප් කෙරෙත් ද කරවත් ද, හිදින් විද කල මල්දම් කෙරෙත් ද කරවත් ද, මල්සුඹුළු කෙරෙත් ද කරවත් ද, මල්කාරලී කෙරෙත් ද කරවත් ද, උරසාද කෙරෙත් ද කරවත් ද, ඔහු කුලසක්‍රීන්ට කුලධිතාහත් කුලකුමාරියන්ට කුලසුභිසාවන්ට කුලදසින්ට එක්පසා නටු ඇති මාලා ගෙණ යෙත් ද යවත් ද, දෙපසා නටු ඇති මාලා ගෙණ යෙත් ද යවත් ද, මල්කලප් ගෙණ යෙත් ද යවත් ද, හිදින් විද කල මල්දම් ගෙණ යෙත් ද යවත් ද, මල්සුඹුළු ගෙණ යෙත් ද යවත් ද, මල්කාරලී ගෙණ යෙත් ද යවත් ද, උරසාද ගෙණ යෙත් ද යවත් ද, ඔහු කුලසක්‍රීන් කුලධිතාහත් කුලකුමාරීන් කුලසුභිසාවන් කුලදසින් සමග එක් බඳුනෙහි වලඳත් ද, එක් තලියෙහි බොත් ද, එක් අසුනෙහි හිදින් ද, එක් ඇඳෙහි හොවින් ද, එක් අතුරුණු ඇති ව හොවින් ද, එක් පොරෝණ ඇති ව හොවින් ද, එක් අතුරුණු පොරෝණ ඇති ව හොවින් ද, නො කල්හි වලඳත් ද, මත්-පානු දු බොත් ද, මල්ගඳවිලෙවුහු දු දරත් ද, තටත් ද ගයත් ද වයත් ද, ලාසස නැටුම් කෙරෙත් ද, (නිශ්‍රිය) තටන කල්හි තටත් ද, තටන කල්හි ගයත් ද, තටන කල්හි වයත් ද, තටන කල්හි ලාසස කෙරෙත් ද, ගයන කල්හි දු තටත් ද, ගයන කල්හි ගයත් ද, ගයන කල්හි වයත් ද, ගයන කල්හි දු ලාසස කෙරෙත් ද, වයන කල්හි දු තටත් ද වයන කල්හි දු ගයත් ද වයන කල්හි වයත් ද, වයන කල්හි ලාසස කෙරෙත් ද, ලාසස කරණ කල්හි දු තටත් ද, ලාසස කරණ කල්හි දු ගයත් ද, ලාසස කරණ කල්හි වයත් ද, ලාසස කරණ කල්හි ලාසස කෙරෙත් ද, අටපද පෝරායෙහි කෙළින් ද, දසපද පෝරායෙහි කෙළින් ද, පෝරායෙහි සෙසින් අභන්හි කෙළින් ද, පාරිච්චලෙහි කෙළින් ද, නියෙන් කැට ඇත් මැත් කොට කෙළින් ද, පහැටිහුදු කෙළින් ද, සිංකෙළි කෙළින් ද, ලභ අතීහු දු කෙළින් ද, ලාවටිහු දු කෙළින් ද, පත්තලිහු දු කෙළින් ද, කුඩා නඟුලිහු දු කෙළින් ද, කරණම් පැනීමෙහු දු කෙළින් ද, කන්තන්ගුරාවා ඉදිකොට කෙළින් ද, පත්තලියෙහු දු කෙළින් ද, කුඩාරියෙහු දු කෙළින් ද, කුඩාදන්තෙහු දු කෙළින් ද, අකුරුකෙළියෙහු දු කෙළින් ද, මනෙසිකායෙහු දු කෙළින් ද, යච්චද්‍රයෙහු දු කෙළින් ද, හන්තිලියෙහි දු හික්මෙන් ද, අභිලියෙහි දු හික්මෙන් ද, රචලියෙහි දු හික්මෙන් ද, ධනුශලියෙහි දු හික්මෙන් ද, ඛනිශලියෙහි දු හික්මෙන් ද, ඇතු පෙරවුයෙහි දු දිවෙන් ද, අසුපෙරවු-යෙහි දු දිවෙන් ද, රියපෙරවුයෙහි දු දිවෙන් ද, පසුපසට ද දිවෙන් ද, පෙරටද දිවෙන් ද, ප්‍රිතිනාද කෙරෙත් ද, අපොලත් ද, මල්ලවපොර දු කෙරෙත් ද, මුඛපොර දු කෙරෙත් ද, රභමඛල මැද සහල අතුරු නිශ්‍රියට තැහනියනී, මෙහි තටවිසි මෙසේ කියත් ද, තලලෙහි ඇහිලී තබත් ද, විවිධ අනාවාරයෙහි හැසිරෙත් ද?”

8. තෙතං භික්ඛවෙ අපපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- “විගරහිත්‍යා ඛලමිං කථං කථා සාරිපුත්තමොග්ගලාතෙ ආමනෙතසි: “ගච්ඡථ තුලෙහ සාරිපුත්තා කීටාගිරිං, ගනත්‍යා අස්සජ්ජුතබ්බසුකාතං භික්ඛුතං කීටාගිරිසමා පබ්බාජනීය-කමමං කරෙථ, තුමහාකං එතෙ සද්ධිවිහාරිකා”ති. “කථං මයං භනෙත අස්සජ්ජුතබ්බසුකාතං භික්ඛුතං කීටාගිරිසමා පබ්බාජනීයකමමං කරෙම. වණ්ඛා තෙ භික්ඛු ඵරාසා”ති “තෙත හි තුමෙහ සාරිපුත්තා බහුකෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං ගච්ඡථා”ති. “ඵචං භනෙත”ති ඛො සාරිපුත්තමොග්ගලාතා භගවතො පච්චසොසාසුං.

9. ඵචඤච පන භික්ඛවෙ කාතබ්බං: පඨමං අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු චොදෙනබ්බා. වොදෙත්‍යා සාරෙතබ්බා, සාරෙත්‍යා ආපතති¹ රොපෙනබ්බා, ආපතතිං රෙපෙත්‍යා බ්‍යතෙතන භික්ඛුතා පටිබලෙන සඛෙසා සදුපෙනබ්බො:

“සුණාහු මෙ භනෙත සඛෙසා. ඉමෙ අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු කුලද්‍රව්‍යකා පාපසමාචාරා, ඉලෙසං පාපකා සමාචාරා දිස්සන්ති වෙච සුය්‍යන්ති ච, කුලාති ච ඉලෙහි දුට්ඨාති දිස්සන්ති වෙච සුය්‍යන්ති ච, යදි සඛසස්ස පත්තකලො, සඛෙසා අස්සජ්ජුතබ්බසුකාතං භික්ඛුතං කීටාගිරිසමා පබ්බාජනීයකමමං කරෙය්‍ය, ත අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛුහි කීටාගිරිසමං වඤ්චබ්බ”තති. එසා ඤාතති.

සුණාහු මෙ භනෙත සඛෙසා. ඉමෙ අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු කුලද්‍රව්‍යකා පාපසමාචාරා, ඉලෙසං පාපකා සමාචාරා දිස්සන්ති වෙච සුය්‍යන්ති ච, කුලාති ච ඉලෙහි දුට්ඨාති දිස්සන්ති වෙච සුය්‍යන්ති ච. සඛෙසා අස්සජ්ජුතබ්බසුකාතං භික්ඛුතං කීටාගිරිසමා පබ්බාජනීයකමමං කරෙති, ත අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛුහි කීටාගිරිසමං වඤ්චබ්බන්ති යස්සායසමතො ඛමති අස්සජ්ජුතබ්බසුකාතං භික්ඛුතං කීටාගිරිසමා පබ්බාජනීයකමමස්ස කරණා; ත අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛුහි කීටාගිරිසමං වඤ්චබ්බන්ති. සො තුණ්හස්ස, යස්ස තකමිතී. සො භාසෙය්‍ය.

දුතියමපි එතමඤ්චං වදාමි -පෙ- තතියමපි එතමඤ්චං වදාමි -පෙ- කතං සඛෙසන අස්සජ්ජුතබ්බසුකාතං භික්ඛුතං කීටාගිරිසමා පබ්බාජනීයකමමං, ත අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛුහි කීටාගිරිසමං වඤ්චබ්බන්ති, ඛමති සඛසස්ස, තස්මා තුණ්හි, ඵචමෙතං ඛාරයාමි”ති.

1. ආපතති. සි.මු.

8. මහණෙනි, තෙල නො පහනුන්ගේ පාඨාදීවේ හෝ නො වෙයි. ... ගරභා දුහාමි කථා වදාරු සාරියුත් මුගලන් තෙරැන් ඇමතු ඡේක. 'ශාරිපුත්‍රයෙනි, තෙපි කීටාගිරියට යවු. ගෙය් අසාර්පුතබ්බසුක හිසුන්ට කීටාගිරියෙන් (තෙරහු සදහා) පබ්බාජනියකමීය කරවු. තුලුහු නොපගේ සද්ධිවිහාරිකයෝ ය' යි. ස්වාමීනි, අපි අසාර්පුතබ්බසුක හිසුන්ට කීටාගිරියෙන් පබ්බාජනිය කමීය කෙයේ කරමෝ ද ඒ හිසුහු වණ්ඩියෝ ය පරාමයෝ ය යි. 'එයේ වී නමී ශාරිපුත්‍රයෙනි, තෙපි බොහෝ හිසුන් සමග යව'යි. එයේ ය ස්වාමීනි'යි, සාරියුත්මුගලන් තෙරහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ.

9. තවද මහණෙනි, මෙයේ කලයුතු ය: පලමු කොට අසාර්පුතබ්බසුක හිසුහු වෝදනා කවයුත්තාහු ය. වෝදනා කොට සාරණය කවයුත්තාහු ය සාරණය කොට ඇවැත් රෝපණය කලයුත්තාහු ය. ඇවැත් රෝපණය කොට ප්‍රතිබල වූ ව්‍යකත මහණක්හු විසින් සබ්බ තෙමේ ඥපතය කලයුත්තේ ය.

“වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ අසාර්පුතබ්බසුක හිසුහු කුලදුස්සකයෝ ය පාපසමාවාර ඇත්තාහු ය. මොවුන්ගේ ලාමක වූ සමාවාරයෝ දක්නට ද ලැබෙත් අසනු ද ලැබෙත්. මොවුන් විසින් දුෂිත වූ කුලයෝත් දක්නට ද ලැබෙත් අසනු ද ලැබෙත්. ඉදින් සහනට පැමිණිකල් ඇත්තේ නමී සබ්බ තෙමේ අසාර්පුතබ්බසුක හිසුන්ට 'අසාර්පුතබ්බසුක හිසුන් විසින් කීටාගිරියෙහි නො විසිය යුතු ය' යි කීටාගිරියෙන් පබ්බාජනිය-කමීය කරන්නේ ය. තෙල 'ඤාතී' ය.

වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ අසාර්පුතබ්බසුක හිසුහු කුලදුස්සකයෝ ය. පාපසමාවාරයෝ ය. මොවුන්ගේ ලාමක වූ සමාවාරයෝ දක්නට ද ලැබෙත්. අසනු ද ලැබෙත් මොවුන්. විසින් දුෂිත වූ කුලයෝත් දක්නට ද ලැබෙත්. අසනු ද ලැබෙත්. සබ්බ තෙමේ 'අසාර්පුතබ්බසුක හිසුන් විසින් කීටාගිරියෙහි නො විසිය යුතු ය' යි අසාර්පුතබ්බසුක හිසුන්ට කීටාගිරියෙන් පබ්බාජනියකමීය කෙරෙයි. යමී අයුමතක්හට 'අසාර්පුතබ්බසුක හිසුන් විසින් කීටාගිරියෙහි නො විසිය යුතු ය' යි අසාර්පුතබ්බසුක හිසුන්ට කීටාගිරියෙන් පබ්බාජනියකමීය කිරීම රිසි වේ නමී හේ තුණ්ණිමතුන් වහන්සේ ය. යමක්හට නො රිසි වේ නමී හේ බණන්තේ ය:

දෙවනවට ද මෙකරුණ කියමි ... තෙවනවට ද මෙකරුණ කියමි ... සබ්බයා විසින් අසාර්පුතබ්බසුක හිසුන් විසින් කීටාගිරියෙහි නො විසිය යුතු ය' යි අසාර්පුතබ්බසුක හිසුන්ට කීටාගිරියෙන් පබ්බාජනියකමීය කරණ ලද. සබ්බයාට රාචී වෙයි. එහෙයින් තුණ්ණිමාචාචය යි. තෙල තුණ්ණිමාචාචය මෙයේ ධරමි” යි.

10. අථ ඛො සාරිපුත්තමොග්ගලානපමුඛො භික්ඛුසංඛෙසා කීටාගිරිං ගන්තො අස්සජ්ජුතබ්බසුකාතං භික්ඛුතං කීටාගිරියමිං¹ පබ්බාජනීයකමමං අකාසී: “න අස්සජ්ජුතබ්බසුකෙහි භික්ඛුහි කීටාගිරියමිං වත්ඛබ්බ”න්ත්. තෙ සංඛෙසන පබ්බාජනීයකමමකතා න සමමා වත්තන්ත්, න ලොමං පානෙන්නත්, න නෙත්ථාරං වත්තන්ත්, භික්ඛු න බමාපෙන්නත්. අකෙකාසන්ත්, පරිභාසන්ත් ඡන්දගාමිතා දෙසගාමිතා මොහගාමිතා භයගාමිතා පාපෙන්නත්. පක්කමින්නතිපි. විබහමින්නතිපි. යෙ තෙ භික්ඛු අපපිච්ජා තෙ උජ්ඣායන්ත් බියන්ත් විපාවෙන්නත්: “කථං හි නාම අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු සංඛෙසන පබ්බාජනීයකමමකතා න සමමා වත්තියන්ත් න ලොමං පානෙස්සන්ත්, න නෙත්ථාරං වත්තියන්ත්, භික්ඛු න බමාපෙස්සන්ත්, අකෙකාසියන්ත්, පරිභාසියන්ත්, ඡන්දගාමිතා දෙසගාමිතා මොහගාමිතා භයගාමිතා පාපෙස්සන්ත්, පක්කමිස්සන්ත්ති විබහමිස්සන්ත්ති”ති.

11. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතඤ්ඤං ආරොවෙසු. -පෙ- “සච්චං කීරි භික්ඛවෙ අස්සජ්ජුතබ්බසුකා භික්ඛු සංඛෙසන පබ්බාජනීයකමමකතා න සමමා වත්තන්ත් -පෙ- විබහමින්නතිපි”ති? “ඥච්චං භගවා.” විගරහී බුද්ධො භගවා -පෙ- කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ මොසපුරිසා සංඛෙසන පබ්බාජනීයකමමකතා න සමමා වත්තියන්ත්, න ලොමං පානෙස්සන්ත්, න නෙත්ථාරං වත්තියන්ත් භික්ඛු න බමාපෙස්සන්ත්. අකෙකාසියන්ත්, පරිභාසියන්ත්, ඡන්දගාමිතා දෙසගාමිතා මොහගාමිතා භයගාමිතා පාපෙස්සන්ත්, පක්කමිස්සන්තිපි විබහමිස්සන්තිපි. තෙතං භික්ඛවෙ අපපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“භික්ඛු පනොච අඤ්ඤතරං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති කුලදුක්ඛෙණා පාපසමාවාගේ, තස්ස චෝ පාපකා සමාවාග් දිස්සන්ති චෙච සුය්‍යන්ති ච, කුලානි ච තෙන දුට්ඨානි දිස්සන්ති චෙච සුය්‍යන්ති ච, සො භික්ඛු භික්ඛුහි එවමස්ස චචනියො: “ආයස්මා චෝ කුලදුක්ඛෙණා පාපසමාවාගේ, ආයස්මෙණෝ චෝ පාපකා සමාවාග් දිස්සන්ති චෙච සුය්‍යන්ති ච, කුලානි වායස්මතා දුට්ඨානි දිස්සන්ති චෙච සුය්‍යන්ති ච, පක්කමනායස්මා ඉමමහා ආවාසා, අලනෙත ඉධි වාසෙන්නා”ති, එවඤ්ච සො භික්ඛු භික්ඛුහි චුච්චමානො තෙ භික්ඛු එවං චදෙය්‍ය: “ඡන්දගාමිනො ච භික්ඛු දෙසගාමිනො ච භික්ඛු මොහගාමිනො ච භික්ඛු භයගාමිනො ච භික්ඛු, තාදිසිකාය ආපනතියා එකච්චං පබ්බාජෙන්නත්: එකච්චං න පබ්බාජෙන්නත්”ති. සො භික්ඛු භික්ඛුහි එවමස්ස චචනියො “මා ආයස්මා එවං අච්චං, න ච භික්ඛු ඡන්දගාමිනො න ච භික්ඛු දෙසගාමිනො න ච භික්ඛු මොහගාමිනො න ච භික්ඛු භයගාමිනො, ආයස්මා චෝ කුලදුක්ඛෙණා පාපසමාවාගේ, ආයස්මෙණෝ චෝ පාපකා සමාවාග් දිස්සන්ති චෙච සුය්‍යන්ති ච’ කුලානි වායස්මතා දුට්ඨානි දිස්සන්ති චෙච සුය්‍යන්ති ච පක්කමනායස්මා ඉමමහා ආවාසා, අලං තෙ ඉධි වාසෙන්නා”ති. එවඤ්ච සො භික්ඛු භික්ඛුහි චුච්චමානො තෙච්ච පඤ්ඤානෙකය, සො භික්ඛු භික්ඛුහි යාච තනීයං සමනුනාසිතබ්බො තස්ස පච්චිත්තඤ්ඤාය, යාච තනීයඤ්ච සමනුනාසිතමානො තං පච්චිත්තං- ඡෙය්‍ය, ඉච්චචං කුසලං, නො චෙ පච්චිත්තඡෙය්‍ය සංඛාරාදිසෙසො”ති.

1. හිරිඤ්චි මු. හි

10. ඉක්බිති ශාරීපුත්‍ර මෛදගලායායන ප්‍රමුඛ භික්‍ෂුසංඛ්‍යා තෙමේ කීටාගිරියට ගොස් ‘අසානපුත්‍රනබ්බසුක භික්‍ෂුන්කීටාගිරියෙහි තො විසියසුතු ය’යි අසානපුත්‍රනබ්බසුක භික්‍ෂුන්ට කීටාගිරියෙන් පබ්බාජනියකමීය කෙලේ ය. ඔහු සංඛ්‍යා විසින් පබ්බාජනියකමීය කරණ ලද්දහු මනා කොට නොපවතිති. (භික්‍ෂුන්ට) යටත් ව නො පවතිති. නිසාරණවතෙහි නො පවතිති. භික්‍ෂුන් කමා නොකරවති. ආක්‍රොශ කෙරෙති. පරිභව බෙණෙති: ඡන්දගාමී බවට දෙසගාමී බවට මොහගාමී බවට භයගාමී බවට පමුණුවති. පලායෙහි ගිහි දු වෙත්. යම් මහණ කෙතෙක් අලොච්ඡයෝ ද ඔහු අවමත් කෙරෙති, අසුණු කියෙහි දෙස් පහල කෙරෙත්: ‘කෙසේ නම් අසානපුත්‍රනබ්බසුක භික්‍ෂුහු සංඛ්‍යා විසින් පබ්බාජනියකමී කරණ ලද්දහු මනා කොට නො පවතිත් ද යටත් නො වෙත් ද, නිසාරණවතෙහි නො පවතිත් ද, භික්‍ෂුන් කමා නො කරවත් ද, ආක්‍රොශ කෙරෙත් ද, පරිභව බෙණෙත් ද, ඡන්දගාමී බවට දෙසගාමී බවට මොහගාමී බවට භයගාමී බවට පමුණුවත් ද පලායෙත් ද ගිහි වෙත් ද’යි.

11 ඉක්බිති ඒ භික්‍ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දන්වූහ. ... සාබ්බවෙක් ද මහණෙනි, අසානපුත්‍රනබ්බසුක භික්‍ෂුහු සංඛ්‍යා විසින් පබ්බාජනිය-කමීය කරණ ලද්දහු මනා කොට නො පවතිත් ද ... ගිහි වෙත් ද’ යි. ‘සාබ්බ, භාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු ගඬා කලහ. ... කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ තුවච්ඡුරාමයෝ සංඛ්‍යා විසින් පබ්බාජනියකමීය කරණ ලද්දහු මනා කොට නො පවතිත් ද යටත් ව නො පවතිත් ද නිසාරණ වතෙහි නො පිහිටත් ද භික්‍ෂුන් කමා නො කරවත් ද ආක්‍රොශ කෙරෙත් ද පරිභව බෙණෙත් ද ඡන්දගාමී බවට දෙසගාමී බවට මොහගාමී බවට භයගාමී බවට පමුණුවත් ද පලායෙත් ද ගිහි වෙත් ද’ යි. මහණෙනි, තෙල නොපහනුන්ගේ පාහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි, මෙසේ මේ ශික්‍ෂාපදය උදෙසා:

“මහණ තෙම කුලදුසණය කරන්නේ ලාමක සමාචාර ඇත්තේ එක්තරා ගමක් හෝ ගියම්ගමක් හෝ ඇසිටි කොට වෙසේ නම්, ඔහුගේ ලාමක සමාචාරයෝ දක්නා ලැබෙත් නම් අසනු ලැබෙත් නම්, ඔහු දුෂිත කුලයෝ ද දක්නා ලැබෙත් නම් අසනු ලැබෙත් නම් ඒ මහණ තෙම භික්‍ෂුන් විසින් මෙසේ කියසුතු වන්නේ ය: ආසුමන් තෙම කුලදු-සකයෙහි ලාමක සමාචාර ඇත්තෙහි ය. ආසුමන්හුගේ වැලිත් ලාමක සමාචාරයෝ දක්නා ද ලැබෙති අසනු ද ලැබෙත්. ආසුමන්හු විසින් දුෂිත කුලයෝ ද දක්නා ද ලැබෙති අසනු ද ලැබෙත්. ආසුමන් තෙම මේ අවසින් ගික්ම යේවාතාගේ මෙහි විමසීමෙන් කම් නැතැ’යි මෙසේත් ඒ මහණ භික්‍ෂුන් විසින් කියනු ලබන්නේ ඒ භික්‍ෂුන්ට මෙසේ කියන්නේ නම්: භික්‍ෂුහු ඡන්දගාමීහු ද වෙති. භික්‍ෂුහු දෙසගාමීහු ද වෙති භික්‍ෂුහු මොහගාමීහු ද වෙති භික්‍ෂුහු භයගාමීහු ද වෙත්. එබඳු ඇවැත්න් ඇතැම්කු නොරකී ඇතැම්කු නො නොරකී’යි. ඒ මහණ තෙම භික්‍ෂුන් විසින් මෙසේ කියසුතු වන්නේ ය: ඇවැත්නි, නහමක් මෙසේ කියව. භික්‍ෂුහු නො ද ඡන්දගාමීහු ය, භික්‍ෂුහු නො ද දෙසගාමීහු ය, භික්‍ෂුහු නො ද මොහගාමීහු ය, භික්‍ෂුහු නො ද භයගාමීහු ය, ආසුමන් තෙම වැලිත් කුලදුසකය ලාමක සමාචාර ඇත්තේ ය. ආසුමන්හුගේ වැලිත් ලාමක සමාචාරයෝ දක්නා ද ලැබෙති අසනු ද ලැබෙත්. ආසුමන්හු විසින් දුෂිතකුලයෝ ද දක්නා ද ලැබෙති අසනු ද ලැබෙත්. ආසුමන් තෙම මේ අවසින් ගික්ම යේවා තාගේ මෙහි විමසීමෙන් කම් නැතැ’යි. මෙසේත් ඒ මහණ භික්‍ෂුන් විසින් කියනු ලබන්නේ එසේ ම දැන ව ගෙණ සිටි නම් ඒ මහණ භික්‍ෂුන් විසින් ඒ වසතුහුගේ දැරීම පිණිස තෙවනවට දක්වා සමනුභාසනා කම් කල යුත්තේ ය. ඉදින් තෙවනවට දක්වා සමනුභාසනා කරනු ලබන්නේ ඒ වසතුව හැරපියා නම් මෙසේ මේ හැරපීම මැනවැ. ඉදින් නො හැරපියා නම් සභවෙසෙස් වෙ ය” යි.

12. හික්කු පනුව අඤ්ඤාභරණ භාෂාව වා නිගමන වානි ගාමොපි නිගමොපි නගරමපි ගාමො වෙව නිගමො ව.

උපනිශාසා විහරනීති නන්ද පටිඛදාං භොනති විවරපිණ්ඩපාත-සෙතාසතභිලානපච්චයගෙසජ්ජපරිකඛාරං.

කුලං තාම: වත්තාරි කුලානී: බතතීයකුලං බ්‍රාහ්මණකුලං වෙසාකුලං සුඤ්ජකුලං.

කුලද්වයකොති කුලානි දුසෙති පුපෙඵත වා එලෙත වා චුණේණත වා මතතීකාය වා දන්තකට්ඨෙත වා වෙඵතා වා¹ වෙජ්ජිකාය වා ජඛ්ඤපෙසනීසෙත වා.

පාඨස්මාචාණෙනී මාලාවච්ඡං රෙපෙතීපි රෙපාපෙතීපි, සිඤ්චතීපි සිඤ්චාපෙතීපි, ඔවිතානීපි ඔවිතාපෙතීපි, ගජේතීපි ගජාපෙතීපි. -පෙ-

දිස්සන්ති වෙච සුය්‍යන්ති මානි යෙ සම්මුඛා තෙ පස්සන්ති. යෙ තීරෙකඛා තෙ සුණන්ති.

කුලානි ච තෙන දුට්ඨානීති පුබ්බෙ සදා හුචා තං ආගමම අස්සදා භොනති. පසන්තා හුචා අපසන්තා භොනති.

දිස්සන්ති වෙච සුය්‍යන්ති මානි යෙ සම්මුඛා තෙ පස්සන්ති, යෙ තීරෙකඛා තෙ සුණන්ති.

සො හික්කුති යො සො කුලද්වයකො හීකුචු.

හික්කුතීති අඤ්ඤාභරණී හීකුචුති. යෙ පස්සන්ති යෙ සුණන්ති, තෙහි වත්තබ්බො: “ආයස්මා බො කුලද්වයකො පාපසමාචාරො, ආයස්මතො බො පාපකා සමාචාරා දිස්සන්ති වෙච සුය්‍යන්ති ව, කුලානි වායස්මතො දුට්ඨානී දිස්සන්ති වෙච සුය්‍යන්ති ව, පක්කමනායස්මා ඉමමො ආචාරා, අලං තෙ ඉධ වාසෙතා”ති. එවඤ්ච සො හික්කු හීකුචුති චුළුචොතො තෙ හික්කු එවං වදෙය්‍ය: “ඡන්දගාමිතො ව හීකුචු දෙසගාමිතො ව හීකුචු මොහගාමිතො ච හීකුචු හයගාමිතො ව හීකුචු තාදීසිකාය ආපතතීයා එකච්චං පබ්බාජෙත්ති එකච්චං න පබ්බාජෙත්ති”ති.

සො හික්කුති සො කම්මකතො හීකුචු.

1 වෙචසා.

12. හිඤ්චු පනොව අඤ්ඤාභරං. ඡාමං වා නිගමං වා යනු: ගමුදු නිගමුදු නුවරාදු භාම ද නිගම ද වෙයි.

උසනියයාය විහරනී යනු: විවර පිකේපාත සේනාසන ගිරාතපච්චය හෙසජ්ජපරිකාරයෝ ඇත් ද එහි පිළිබද වුවාහු වෙත්.

කුල නම්: ක්ෂත්‍රියකුල ය ච්‍රාහවණකුල ය චෛශ්‍යකුල ය ශුද්‍රකුල ය සි කුල සතරෙකි.

කුලදුෂණො යනු: මලිත් හෝ පෙලෙන් හෝ සුඤ්ඤයෙන් හෝ මැටියෙන් හෝ දැනැවිදමුඤ්ඤයෙන් හෝ හුණදමුඤ්ඤයෙන් හෝ වෙදකමිත් හෝ හසුන්පත් ගණ රූමෙන් හෝ කුලයන් දුෂණය කෙරෙයි.

පාපසමාචාරණේ යනු: මල්ගස් රෙපණය කෙරේ ද රෙපණය කරවා ද, දිය ඉසි ද ඉස්වා ද, මල් කෙලා ද කෙලවා ද, මල් ගොතා ද ගොතවා ද-පෙ-

දිශ්‍යනනි වෙච සුශ්‍යනනි ච යනු; යම් කෙනෙක් හවු වුවාහු නම් ඔහු දකිත්. යම් කෙනෙක් මුවහ වුවාහු නම් ඔහු අසත්.

කුලානි ච තෙන දුට්ඨානි යනු: පෙර සැදුහැනි ව සිට ඔහු කර පැමිණ සැදුහැ නැත්තාහු වෙති. පහන් ව සිට නො පහන් වුවාහු වෙත්.

දිශ්‍යනනි වෙච සුශ්‍යනනි ච යනු: යම් කෙනෙක් හවු වුවාහු නම් ඔහු දකිත්. යම් කෙනෙක් මුවහ වුවාහු නම් ඔහු අසත්.

සො හිඤ්චු යනු යම් කුලද්වයක මහණෙක් වේ ද හෙතෙමේ සි.

හිඤ්චුහි යනු: අත්‍යහිඤ්චන් විසින් ය. යම් කෙනෙක් දකිත් නම් යම් කෙනෙක් අසත් නම් ඔවුන් විසින් මෙසේ කියයුත්තේ ය. 'ආයුෂමත් තෙම කුලද්වයක ය පාපසමාචාර ඇත්තේ ය. ආයුෂමත්හුගේ ලාමකසමාචාරයෝ දක්තා ද ලැබෙති අසනු ද ලැබෙත් ආයුෂමත්හු විසින් දුම්භ වූ කුලයෝ ද දක්තා ද ලැබෙති අසනු ද ලැබෙත්. ආයුෂමත් තෙම මේ ආවාසයෙන් තික්ම යේවා නා මෙහි විසීමෙන් කම් නැතැ'යි. මෙසේත් ඒ මහණ හිඤ්චන් විසින් කියනු ලබන්නේ ඒ හිඤ්චන්ට මෙසේ කියා නම් "හිඤ්චු ජඤ්ඤාමිහු ද වෙති හිඤ්චු දොෂගාමිහු ද වෙති. හිඤ්චු මොහගාමිහු ද වෙති. හිඤ්චු භයගාමිහු ද වෙති. එබඳු ආචාරීන් ඇතැමෙකු තෙරපති, ඇතැමකු නො තෙරපත්"යි.

සො හිඤ්චු යනු: යම් කම්කාර වූ මහණෙක් වේ ද (හෙතෙමේයි.)

භීතියට පත්වී ඇති බව පෙනේ. ඔහු පවසා ඇති, සුභසභාව, නොව වෙනත් වෙනත්: “මා ආයතන ඵලය ආවේ, න ව භීතිය ජනනය වීම නොව න ව භීතිය දෙස ගමන න ව භීතිය මොහොත න ව භීතිය හය ගමන නොව; ආයතන බො කුලසභාව පාපසමාපාද, ආයතන බො පාපකා සමාපාද දික්කන වෙව සුභසභාව ව, කුලසභාව වායතන දුර්වල දික්කන වෙව සුභසභාව ව, පකකමනායතන ඉමමන ආචාරා අලං නෙ ඉඩ වාසනා” කී. දුර්වල වෙනත්, නොව වෙ පවතින පරිදි, ඉවෙවන කුලසභාව, නොව වෙ පවතින පරිදි, ආපන දුකකවය. සුභසභාව න වදන, ආපන දුකකවය. සො භීතිය සභාවට ආකඩන වෙනත්: “මා ආයතන ඵලය ආවේ, න ව භීතිය ජනනය වීම නොව න ව භීතිය දෙස ගමන න ව භීතිය මොහොත න ව භීතිය හය ගමන, ආයතන බො කුලසභාව පාපසමාපාද, ආයතන බො පාපකා සමාපාද දික්කන වෙව සුභසභාව ව, කුලසභාව වායතන දුර්වල දික්කන වෙව සුභසභාව ව, පකකමනායතන ඉමමන ආචාරා, අලං නෙ ඉඩ වාසනා” කී.

දුර්වල වෙනත්, නොව වෙ පවතින පරිදි, ඉවෙවන කුලසභාව, නොව වෙ පවතින පරිදි, ආපන දුකකවය. සො භීතිය සමනුභාව වෙනත්. එවකට පන භීතිය සමනුභාව වෙනත්: වෙනත් භීතිය පවතින සභාව සභාව සභාව.

“සුභසභාව මෙ හනෙ සභාව, අය ඉවෙවන මො භීතිය සභාව පවතින පරිදි, නොව වෙ පවතින පරිදි, ආපන දුකකවය. සො භීතිය සමනුභාව වෙනත්. එවකට පන භීතිය සමනුභාව වෙනත්: වෙනත් භීතිය පවතින සභාව සභාව සභාව:

සුභසභාව මෙ හනෙ සභාව, අය ඉවෙවන මො භීතිය සභාව පවතින පරිදි, නොව වෙ පවතින පරිදි, ආපන දුකකවය. සො භීතිය සමනුභාව වෙනත්. එවකට පන භීතිය සමනුභාව වෙනත්: වෙනත් භීතිය පවතින සභාව සභාව සභාව:

දුර්වල එවකට වදන - පෙ - නොව වෙ පවතින පරිදි, ඉවෙවන කුලසභාව, නොව වෙ පවතින පරිදි, ආපන දුකකවය. සො භීතිය සමනුභාව වෙනත්. එවකට පන භීතිය සමනුභාව වෙනත්: වෙනත් භීතිය පවතින සභාව සභාව සභාව:

13. සභාව: දුකකවය. දුර්වල කමමනා වාග් දුර්වල වාග්, කමමනා වාග් - යොහොන ආපන සභාව සභාව. සභාව සභාව අපකා පපන සභාව සභාව, දුකකවය, දුර්වල කමමනා වාග් දුර්වල වාග් පවතින සභාව.

භික්ෂුවාගී යනු: අන්‍යභික්ෂුන් විසින්, යම් කෙනෙක් දකිත් නම් යම් කෙනෙක් අසත් නම් ඔවුන් විසින් මෙසේ කියයුත්තේ ය: ‘ආයුෂමත් තෙම මෙසේ නගමක් කියාවා, භික්ෂුහු නො ද ජන්දගාමීහු ය. භික්ෂුහු නො ද දොෂගාමීහු ය. භික්ෂුහු නො ද මොහගාමීහු ය. භික්ෂුහු නො ද භයගාමීහු ය. ආයුෂමත් තෙම වනාහි කුලදුගක ය. පාපසමාවාර ඇත්තේ ය. ආයුෂමත්-හුගේ වැලිත් ලාමක වූ සමාවාරයෝ දක්නා ද ලැබෙහි අසනු ද ලැබෙත්. ආයුෂමත්හු විසින් දුෂිත වූ කුලයෝ ද දක්නා ද ලැබෙහි. අසනු ද ලැබෙත්. ආයුෂමත් තෙම මේ ආවාසයෙන් නික්ම යේවා. තා මෙහි විසීමෙන් කම් නැතැ’ යි. දෙවනුව ද කියයුත්තේ ය, තෙවනුව ද කියයුත්තේ යි. ඉදින් දුරලයි නම් මේ දුරුලීම මැනවි. ඉදින් නො දුරලයි නම් දුකුලාආවාත් වේ අසා නො කියත් නම් දුකුලාආවාත් වේ. එ මහණතෙම සමමාදට ද ආද කියයුත්තේ ය. ආයුෂමත් තෙම නගමක් මෙසේ කියාවා, භික්ෂුහු නො ද ජන්දගාමීහු ය. භික්ෂුහු නො ද දොෂගාමීහු ය. භික්ෂුහු නො ද මොහගාමීහු ය. භික්ෂුහු නො ද භයගාමීහු ය. ආයුෂමත් තෙම වනාහි කුලදුගක ය. පාපසමාවාර ඇත්තේ ය. ආයුෂමත්හුගේ වැලිත් පාපසමාවාරයෝ දක්නා ද ලැබෙහි, අසනු ද ලැබෙත්. ආයුෂමත්හු විසින් දුෂිත වූ කුලයෝ ද දක්නා ද ලැබෙහි, අසනු ද ලැබෙත්. ආයුෂමත් තෙම මේ ආවාසයෙන් නික්ම යේවා. තා මෙහි විසීමෙන් කම් නැතැ’ යි. දෙවනුව ද කියයුත්තේ ය. තෙවනුව ද කියයුත්තේ ය. ඉදින් දුරලා නම් මේ දුරුලීම මැනවි. ඉදින් නො දුරලා නම් දුකුලාආවාත් වේ. එ මහණ තෙම සමනුභාසන කම් කලයුත්තේ යි. මෙසේත් මහණෙහි, සමනුභාසන කම් කලයුත්තේ යි. ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් සංඛ්‍යා තෙමේ දන්විය යුත්තේ යි:

“වහන්ස, සංඛ්‍යා තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙතම් මහණ තෙම සංඛ්‍යා විසින් පබ්බාජනීය කමීය කරනලදුයේ භික්ෂුන් ජන්දගාමී බවට දොෂගාමී බවට මොහගාමී බවට භයගාමී බවට පමුණුවයි. හෙතෙම ඒ වස්තුව නො දුරලයි. ඉදින් සංඛ්‍යාට පාමණිකල් ඇත්තේ නම් සංඛ්‍යා තෙමේ ඒ වස්තුව දුරුලීම පිණිස මෙතම් මහණගට සමනුභාසන කම් කරන්නේ ය. තෙල ඤාතී යි.

වහන්ස, සංඛ්‍යා තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙතම් මහණ තෙම සංඛ්‍යා විසින් පබ්බාජනීය කමීය කරනලදුයේ භික්ෂුන් ජන්දගාමී බවට දොෂගාමී බවට මොහගාමී බවට භයගාමී බවට පමුණුවයි. හෙතෙම ඒ වස්තුව නො දුරලයි. සංඛ්‍යා තෙමේ මෙතම් මහණගට ඒ වස්තුව දුරුලීම පිණිස සමනුභාසන කම් කෙරෙයි. යම් ආයුෂමත්තකට මෙතම් මහණගට ඒ වස්තුවගේ දුරුලීම පිණිස සමනුභාසනය රුච්ඡේ නම් හෙතෙම තුණ්ණිභුත වන්නේ ය. යමක්භට නො රුච්ඡේ නම් හෙතෙම බණන්නේ යි.

දෙවනුව ද මෙපවත් කියමි ... තෙවනුව ද මෙපවත් කියමි ... සංඛ්‍යා විසින් මෙතම් මහණ තෙම ඒ වස්තුවගේ දුරුලීම පිණිස සමනුභාසනය කරන ලද්දේ ය. සංඛ්‍යාට රුච්ඡේ ය. එහෙයින් මේ තුණ්ණිභාවය යි. මෙය මෙසේ ධරමි” යි.

14. ඤාතීයෙන් දුකුලා වෙයි. දෙකම්වදනින් තුලාසි දෙකෙක් වෙයි. නම්වදන් අවසන්හි සභවෙසෙඤ්ඤාවාත් වේ. සභවෙසෙඤ්ඤාවදනාභට ඤාතීයෙන් වූ දුකුලා ද දෙකම්වදනින් වූ දෙතුලාසිය ද නවතීත්.(සන්සිදෙත්).

සවිකාදිසෙසො යනු: සවිකා තෙමේ ම ඒ ඇවැතට පිරිවෙස් දෙසි මුලට අදිසි මානන දෙසි ආගමානය කෙරෙයි. භික්ෂුහු තිදෙනෙක් නො දෙත්. එක් පුතුලෙක් නො දේ. එසිහුදු කියනු ලැබෙයි. 'සවිකාදිසෙසො'යි. එ ම ඇවැත් මුළුවට නාමකමී සි අධිවචන යි. එසිහුදු කියනු ලැබෙයි 'සවිකාදිසෙසො'යි.

15. ධම්මකමීයෙහි ධම්මකමී ය යන සංඥ ඇත්තේ (ලබ්ධිය) නො හරී නම් සභවෙසෙස්ඇවැත් වෙයි. ධම්මකමීයෙහි විමති ඇතියේ නො හරී නම් සභවෙසෙස්ඇවැත් වෙයි. ධම්මකමීයෙහි අධම්මකමී ය යන සංඥ ඇතියේ නො හරී නම් සභවෙසෙස්ඇවැත් වෙයි. අධම්මකමීයෙහි ධම්මකමී ය යන සංඥ ඇතියේ නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. අධම්මකමීයෙහි විමති ඇතියේ නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. අධම්මකමීයෙහි අධම්මකමී ය යන සංඥ ඇතියේ නම් දුකුලාඇවැත් වේ.

16. සමනුභාසනකමී නො කරන්නාහට ද, භැරැපියන්තාහට ද, උනමනකයාහට ද, ආදිකමමීකයාහට ද ඇවැත් නැති.

කුලද්‍රව්‍යක ශික්ෂාපදය නිමිසේ යි.

17. ආයුෂමත්චරාති, තෙලෙස් සභවෙසෙස් ඇවැත්නු උදෙසන ලදහු ම ය. ප්‍රථමාපතනික තව දෙනෙක, යාවතනියක සතර දෙනෙකි. මහණ තෙම යම් සභවෙසෙහුන් අතුරෙන් එක්තර එක්තර ඇවැතකට හෝ පාමිණ යම්තාක් දින දූත දූත සභවා ද, ඒතාක් දින ඒ මහණහු විසින් නො කැමැත්තෙන් නමුදු පිරිවෙස් විසිය යුතුයි. වාස නිමවූ පිරිවෙස් ඇති මහණහු විසින් මත්තෙහි සරියක් භික්ෂුනට බුහුමන් පිණිස පිළිපැදිය යුතුයි. පිරු මාතත් ඇති මහණතෙම විංශදුර්ගික භික්ෂුසවිකතෙමේ යම් සීමාවෙක්හි වන්නේ නම් එහි අබ්භාතකමීය කලයුත්තේ යි. එක්තමකිහුදු උනු වූ විංශදුර්ගික භික්ෂුසවිකතෙමේ එමහණහු ඉදින් අබ්භාතකමීයෙන් කරන්නේ නම් ඒ මහණතෙමේත් අනබ්භිත වූයේ වෙයි. ඒ භික්ෂුහුත් ගැරහිය යුත්තාහු වෙති. මේ එහි සාමිවිධමීය යි. එහිලා ආයුෂමතුන් විවාරම. කිම, පිරිසුදුවුහු ද? දෙවතවට ද විවාරම. කිම, පිරිසුදුවුහු ද? තෙවතවට ද විවාරම. කිම, පිරිසුදු වූහු ද? මෙහිලා ආයුෂමත්නු පරිභුද්ධයහ. එහෙයින් තුෂණීභුත වෙති, තෙල නිහඬබව මෙසේ ධරම.

තෙරසකය නිමිසේ යි.

උඤ්ඤාය.

සුක්ඛිසැට්ඨි ය, කාසසභර ය, දුටුල්වසු ය, අත්තකාමපාරිවරිය ය, සහුරාතු ය, කුටිකාර ය, විහාරකාර ය, අඹුලු ය, අඤ්ඤාභාගි ය, සවිකා-හෙද ය, අනුචතනක ය, දුබ්බ ය, කුලද්‍රව්‍යක ය යි තෙලෙස් සභ-වෙසෙස්හු වෙත්.

සවිකාදිසෙස කාණ්ඩය නිමිසේය.

අනියතකිණ්ඩා.

ඉමේ වෙබ් පනායසමනෙතා දෙව් අනියතා ධම්මා උදෙසා ආභව්ජනනී:

4. 1.

පඨම අනියතසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා උද්ධී සාවඤ්චියං
කුලුපගො ගොති. බහුකානි කුලානි උපසඛකමති. තෙන ඛො පන සමයෙන
ආයසමතො උද්ධීස්ස උපට්ඨාකකුලස්ස කුමාරිකා අඤ්ඤතරස්ස කුලස්ස
කුමාරකස්ස දිනතා ගොති. අථ ඛො ආයසමා උද්ධී පුබ්බණ්හසමයං නිව්-
සෙතිා පනතච්චරමාදය යෙන තං කුලං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතිා
මනුස්සෙ පුච්ඡ: “කභං ඉඤ්ඤතාමා”ති*. “දිනතා භනෙන අමුකස්ස කුලස්ස
කුමාරකස්සා”ති.

2. තච්ච ඛො කුලං ආයසමතො උද්ධීස්ස උපට්ඨාකං ගොති. අථ ඛො
ආයසමා උද්ධී යෙන තං කුලං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතිා මනුස්සෙ පුච්ඡ:
“කභං ඉඤ්ඤතාමා”ති. “ඵසාය්‍ය ඔචරකෙ නිසිනතා”ති. අථ ඛො ආයසමා
උද්ධී යෙන සා කුමාරිකා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතිා තස්සා කුමාරිකාය
සද්ධිං ඵකො ඵකාය රහො පටිච්ඡනෙන ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං
කපෙපසි කාලසුතතං සමුලුපනොතා කාලසුතතං ධම්මං භණ්ණොතා.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන විසාඛා මිගාරමාතා බහුපුතතා ගොති
බහුතතතා අරෙගපුතතා අරෙගතතතා අභිමිඛගලසමමතා. මනුස්සා යඤ්ඤසු
ජනෙහු උස්සවෙහු විසාඛං මිගාරමාතරං පඨමං භොජෙන්නති. අථ ඛො
විසාඛා මිගාරමාතා නිමන්තිතා තං කුලං අගමාසී. අද්දසා ඛො විසාඛා
මිගාරමාතා ආයසමනතං උද්ධීං තස්සා කුමාරිකාය සද්ධිං ඵකං ඵකාය රහො
පටිච්ඡනෙන ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසිනතං. දිස්වාත ආයසමනතං උද්ධීං
ඵතදවොච:

“ඉදං භනෙත නච්ඡනතං නපපතිරුපං, යං අයෙසා මාකුගාමෙන සද්ධිං
ඵකො ඵකාය රහො පටිච්ඡනෙන ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙපති.
කිඤ්ඤාපි භනෙත අයෙසා අතඤ්ඤකො තෙන ධම්මෙන, අපි ච දුස්සද්ධාපයා
අපපසනතා මනුස්සා”ති.

4. ඵච්ච ඛො ආයසමා උද්ධී විසාඛාය මිගාරමාතාය චුච්චමාතො තාදිසී.
අථ ඛො විසාඛා මිගාරමාතා නිකකමිතිා භික්ඛුතං ඵතමඤ්චං ආරෙවෙසී,
යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ච්ඡා තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං භි
තාම ආයසමා උද්ධී මාකුගාමෙන සද්ධිං ඵකො ඵකාය රහො පටිච්ඡනෙන
ආසනෙ අලංකමමනියෙ නිසජ්ජං කපෙපසති”ති.

* තෙ ඵච්චාභංසු. ම.ජ.භං.

අනියත කාණ්ඩය.

ඇවැත්හි, මේ අනියත බිම්යෝ දෙදෙන උදෙසීමට එහි:

4. 1.

පළමු අනියතශීක්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජෙනවන නම් වූ අනේපිටු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි වතාහි ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ සැවැත්නුවරෙහි කුලපග වෙත්. බොහෝ කුලයන් කරා එළඹෙත්. එසමයෙහි ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවන්ගේ උපසථායක කුලයක් සතු කුමරියක් එක්තරා කුලයක් සතු කුමරකුට දින. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ පෙරවරු වේලෙහි හැද පෙරෙව පා සිටුරු ගෙණ ඒ කුලය වෙත එළඹියහ. එළඹි “මෙ නම් කුමරිය කොහි ද?”යි මිනිසුන් විචාලහ: වහන්ස, අසෝ කුලය සතු කුමරකුට දිනැ”යි, ඒ මිනිස්සු කීහ.

2. ඒ කුලය ද ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවන්ගේ උපසථායක වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ ඒ කුලය කරා එළඹියහ. එළඹි, “මෙ නම් කුමරිය කොහි ද?”යි “මිනිසුන් විචාලහ. හිමියනී, තෙල කුමරිය ලැගුම් ගෙහි හුන”යි. ඔහු කීහ. එසඳ ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ ඒ කුමරිය කරා එළඹියහ. එළඹි එකලා වූයේ එකලා ව සිටි ඒ කුමරිය හා සමග රහසිගත ව සිට මෙවුන්දමට යොග්‍ය වූ පිළිසන් අස්තෙහි කල් සලකා පාවති බස් බෙණෙමින් කලට යුතු දහම් බෙණෙමින් නිෂද්ධ කලහ.

3. එසමයෙහි මාගාරිමාතෘ වූ විශාඛාවෝ බොහෝ දු පුතුන් ඇතියහ. බොහෝ මුනුබුරන් ඇතියහ. නිරෝග දු පුතුන් ඇතියහ. නිරෝග මුනුබුරන් ඇතියහ. උතතම මිහිගල සමමනසහ. මිනිස්සු දන ප්‍රදානයෙහි දී දින නියම ඇති ආවාහ විවාහ ආදී සැණෙහි දී දින නියම තැනි (ඇසල ඇ) මහ සැණෙහි දී මාගාරිමාතෘ විශාඛාවන් පලමු කොට වළඳවත්. එ සඳ මාගාරි-මාතෘ විශාඛාවෝ කැඳවන ලදු ව එකුල කරා ගියහ. මාගාරිමාතෘ විශාඛාවෝ එකලා ව සිටි ඒ කුමරිය හා සමග ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවන් රහසිගත ව මෙවුන්දමට යෝග්‍යවූ පිළිසන් අස්තෙක එකලා ව හුන්හවුන් දුටහ. දක ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවන්ට මෙ පවත් සැල කලහ:

“යම් හෙයකින් හිමිහු එකලා ව සිටි මිනිස් මාගමක හා සමග රහසිගත ව මෙවුන්දමට යොග්‍ය වූ පිළිසන් අස්තෙක එකලා ව සිට නිෂද්ධ කෙරෙත් ද, වහන්ස, තෙල අයොග්‍ය ය, නුසුදුසු ය. වහන්ස, හිමිහු ඒ මෙවුන්දමින් අඵ තැනි වුව ද වැලිත් තොපහන් මිනිස්සු තො හදහවාලිය හෙයි”යි.

4. මාගාරිමාතෘ විශාඛාව විසින් මෙ ලෙසිනුත් ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ කියනු ලබන්නාහු දු තොපිලිගත්හ. එසඳ මාගාරිමාතෘ විශාඛාවෝ තික්ම ගොස් හිසුන්ට මෙ පවත් සැල කලහ. යම් මහණ කෙනෙක් අලොච්ඡ වෙත් ද, ඔහු අවසු කෙරෙත්, නුගුණ බෙණෙත්, අයුණු පතුරුවත්: “ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ එකලා ව සිටි මිනිස් මාගමක හා සමග රහසි-ගත ව කමිසෂම වූ පිළිසන් අස්තෙක එකලා ව සිට කෙසේ නිෂද්ධ කලාහු ද” කියා ය.

5. අප බොහෝ තෙහි සිටිනු හඟවනො එතමන්ට ආරෝවෙහු: “සච්චං කීර තුං උදසි මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පච්චින්නො ආසනෙ අලංකමමනියෙ තිසජ්ජං කපෙපසි”?ති “සච්චං හඟවා.” විගරහි බුද්ධො හඟවා: “කථං හි තාම තුං මොහපුරිස මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පච්චින්නො ආසනෙ අලංකමමනියෙ තිසජ්ජං කපෙපසසි. තෙන මොහපුරිස අපපසනතාතං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පන හිකතවෙ ඉමං සිකතාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන හිකු මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො පච්චින්නො ආසනෙ අලංකමමනියෙ තිසජ්ජං කපෙපසය, තමෙන සද්ධියාවචසා උපාසිකා දිසා තිණණං ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙන වදෙය්‍ය, පාඨජ්ජෙන වා සධ්‍යාදිසෙසෙන වා පාවිතනියෙන වා, තිසජ්ජං හිකු පච්චින්නො තිණණං ධම්මානං අඤ්ඤාතරෙන කාරතභවතො පාඨජ්ජෙන වා සධ්‍යාදිසෙසෙන වා පාවිතනියෙන වා. යෙන වා සා සද්ධියාවචසා උපාසිකා වදෙය්‍ය, තෙන යො හිකු කාරතභවතො, අයං ධම්මො අනියතො”ති.

6. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

හිකුති -පෙ- අයං ඉමසමිං අනෙ අසිපෙපතො හිකුති.

මාතුගාමො තාම: මහුසසීචී, න යකචී, න පෙතී, න තීරච්චාතහතා, අනතමසො තදහුජාතාපි දුරිකා, පගෙව මහතතරී.

සද්ධිනති එකතො.

එකො එකායාති හිකු වෙව හොති මාතුගාමො ව.

රහො තාම: වකුසුස රහො සොතස රහො, වකුසුස රහො තාම: න සකකා හොති අකචී වා නීඛණීයමානෙ හමුකං වා උකචීපියමානෙ සීසං වා උකචීපියමානෙ පසසිතුං. සොතස රහො තාම න සකකා හොති පකතිකථා යොතුං.

පච්චින්නං තාම: ආසනං කුඛෙත වා කවාටෙත වා කීලඤ්ඤත වා සාණීපාකාරෙන වා රුකෙත වා ඵලෙන වා කොථලියා වා යෙන කෙනවි පච්චින්නං හොති.

අලංකමමනියෙති සකකා හොති මෙථුනං ධම්මං පතියෙවිතුං.

තිසජ්ජං කපෙපසයාති මාතුගාමෙ තිසිනො හිකු උපනිසිනො වා හොති උපනිපනො වා, හිකු තිසිනො මාතුගාමො උපනිසිනො වා හොති උපනිපනො වා, උහො වා තිසිනො හොනති උහො වා චීපනො

සද්ධියාවචසා තාම: ආගතඵලා අභිසමෙතාවතී විඤ්ඤාතසාසතා.

5. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළහ: “උදයිය, තෝ එකලා වූ මිනිස් මාගමක හා සමග රහසිගත ව කමික්ෂම වූ පිළිසන් අස්තෙක එකලා ව නිෂද්ධ කෙලෙහි ල යනු සැබෑ ද?” යි අසා වදාළ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබවෙකැ” යි හේ කීය. භාග්‍යවත් බුදුහු ගඟා කළහ: “මොසපුරාඡය, තෝ එකලා වූ මිනිස් මාගමක හා සමග කමික්ෂම වූ පිළිසන් අස්තෙක රහසිගත ව එකලා ව කෙසේ නිෂද්ධ කෙලෙහි ද, මොස-පුරාඡය, මෙය නොපහත් මිනිසුන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නො වෙයි ... මහණෙනි, මෙසේ මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් එකලා වූ මිනිස් මාගමක හා සමග රහසිගත ව කමික්ෂම වූ පිළිසන් අස්තෙක එකලා ව නිෂද්ධා කරන්නේ වේ ද, හැදකිය යුතු බස් ඇති උවැසියක් ඒ මහණෙකු දක පරිජිගෙත් වේව යි සගවෙසෙසින් වේව යි පවිතීගෙත් වේව යි තුන් ඇවැත් අතුරින් එක්තරා එකෙකින් දෙස්තබා වෙණේ නම්, නිෂද්ධාව පිළින කරණ මහණ පරිජිගෙත් වේව යි සගවෙසෙසින් වේව යි පවිතීගෙත් වේව යි තුන් ඇවැත් අතුරින් එක්තරා එකෙකින් කරවිය යුතු හැදකිය යුතු වචන ඇති ඒ උවැසිය යම් ඇවැත්කින් හෝ ජදස් තබා වෙණේ නම්, ඒ මහණ ඒ ඇවැත්කින් කරවිය යුතු ය. මේ ඇවැත් අතීත යි”

6. යො පන-යි යලෙක්, යම් බඳු වූවෙක් ...

හිඤ්ඤ යි ... මෙතෙම මේ අභියෙති දී හිඤ්ඤ ය යි දක්වනලදී.

මාතුභාම නම්: මිනිස් මාගම යි. යකිත්තක් නො වෙයි. ජ්‍යෙතියක් නො වෙයි. තිරිසන් ගිය මාගමක් නො වෙයි. යටත් පිරිසෙයින් එදවස උපත් දැරිය ද වෙයි. ඉමහත් සත්‍රිය (මාහැලි) කැලම ය. (=කියනු ම කීම).

සද්ධං යි එකතු ය.

එකො එකාය යි මහණෙක් ද මාගමෙක් ද වෙයි.

රහො නම්: ඇසට රහස, කණට රහස. ඇසට රහස නම්: කතන කල ඇස වේව යි තහන කල බැම වේව යි තහන කල හිස වේව යි දක්නට නොහැකි වෙයි. කණට රහස නම්: පියවි බස් අසන්නට නො හැකි වෙයි.

පමිච්ඡන්ත නම්: අත්ත ඩිත්තියෙන් හෝ කවුළු දෙරින් හෝ කලාලින් හෝ කබඳුරු පවුරින් හෝ රුකින් හෝ කණුවෙන් හෝ පැලලිපොතුගෙන් හෝ යම් කිසිවකින් වැසුනේ වෙයි.

අලංකම්මනියෙ යි මෙවුන්දම් සෙවුනට හැක්කේ වෙයි.

නිසස්සං කප්පෙය්‍ය යි මාගම හුන්කල මහණ ලං ව හුන්තේ හෝ වෙයි. ලං ව හොත්තේ හෝ වෙයි. මහණ හුන්කල මාගම ලං ව හුන්නී හෝ වෙයි. ලං ව හොත්තී හෝ වෙයි. දෙ දෙනා ම හෝ හුන්තාහු වෙති. දෙ දෙනා ම හෝ හොත්තාහු වෙති.

සද්දාය්‍ය වචනා නම්: ලැබූ සෝවාන් ඵල ඇති පිළිවිදි සිවුසස් ඇති දත් සසුන් ඇති (උවැසි).

උපාසිකා නාම: බුද්ධිං සරණං ගතා ධම්මං සරණං ගතා සමසං සරණං ගතා.

දිංඛාති පසසිකා.

තිණණං ධම්මානං අඤ්ඤතරෙත වදෙය්‍ය, පාඨකීකෙත වා සමසාදි-
සෙසෙත වා පාචිතනීයෙත වා. නිසජ්ජං භික්ඛු පටිජානමානො තිණණං
ධම්මානං අඤ්ඤතරෙත කාරෙතබ්බො පාඨකකෙත වා සමසාදිසෙසෙත වා
පාචිතනීයෙත වා. යෙත වා සා සඤ්ඤොය්‍යවචසා උපාසිකා වදෙය්‍ය, තෙත
සො භික්ඛු කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනො මාතුගාමස්ස
මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවනො”ති. සො ව නා පටිජානාති, ආපතතියා
කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනො මාතුගාමස්ස
මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවනො”ති. සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: “සච්චාහං
නිසිනො, නො ව ඛො මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවි”නති. නිසජ්ජාය
කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනො මාතුගාමස්ස
මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවනො”ති. සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: “තාහං නිසිනො
අපි ව ඛො නිපනො”ති, නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො. සා වෙ එවං වදෙය්‍ය:
“අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනො මාතුගාමස්ස මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවනොති.
සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: “තාහං නිසිනො, අපි ව ඛො සීතො”ති. න
කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිපනො මාතුගාමස්ස
මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවනො”ති. සො ව නං පටිජානාති, ආපතතියා
කාරෙතබ්බො. සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිපනො
මාතුගාමස්ස මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවනො”ති. සො වෙ එවං වදෙය්‍ය:
“සච්චාහං නිපනො, නො ව ඛො මෙට්ඨනං ධම්මං පතීසෙවි”නති. නිපජ්ජාය
කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාහං නිපනො, අපි ව ඛො නිසිනො”ති.
නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාහං නිපනො, අපි ව ඛො සීතො”ති.
න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනො මාතුගාමෙත
සඤ්ඤාං කායසංඝයං සමාපජ්ජනො”ති. සො ව නං පටිජානාති, ආපතතියා
කාරෙතබ්බො -පෙ- “සච්චාහං නිසිනො, නො ව ඛො කායසංඝයං
සමාපජ්ජි”නති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාහං නිසිනො, අපි ව
ඛො නිපනො”ති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාහං නිසිනො
අපි ව ඛො සීතො”ති. න කාරෙතබ්බො. සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අයෙසා
මයා දිට්ඨො නිපනො මාතුගාමෙත සඤ්ඤාං කායසංඝයං සමාපජ්ජනො”ති.
සො ව නං පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො -පෙ- “සච්චාහං නිපනො,
නො ව ඛො කායසංඝයං සමාපජ්ජි”නති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ-
“තාහං නිපනො, අපි ව ඛො නිසිනො”ති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො
-පෙ- “තාහං නිපනො, අපි ව ඛො සීතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

උපාසිතා නම: බුදුන් සරණ ගියා ය දහම් සරණ ගියා ය සතුන් සරණ ගියා ය

දිසාසි දක

පරිජයෙන් වේව සි සඟවෙසෙසින් වේව සි පවිතියෙන් වේව සි තුන් ඇවැතුන් අතුරින් එක්තරා එකෙකින් කියා නම, නිෂ්චය පිළින කරණ මහණ පරිජයෙන් වේව සි සඟවෙසෙසින් වේව සි පවිතියෙන් වේව සි තුන් ඇවැත් අතුරින් එක්තරා එකෙකින් කරවිය යුතු ය. හැදවිය යුතු බස් ඇති ඒ උවැසි යම් ඇවැත්කින් කියා නම, ඒ මහණ ඒ ඇවැත්කින් කරවිය යුතු ය.

ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට වෙටුන්දම් සෙටුම්න් හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම: ඒ මහණ ද එය පිළින කෙරෙයි නම් පරිජඇවැත්කින් කරවිය යුතුයි.

ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට වෙටුන්දම් සෙටුම්න් හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම: ඒ මහණ ඉදින් සැබව, මම හුන්තෙමි වෙටුන්දම් නො ද සෙවීම”යි. මෙසේ කියා නම: නිෂ්චයෙන් කරවිය යුතු ය.

ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට වෙටුන්දම් සෙටුම්න් හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. මෙසේ කියා නම: ඒ මහණ “මම හුන්තෙමි වැලිත් හොත්තෙමි”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම: නිපතයායෙන් කරවිය යුතු ය. ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට වෙටුන්දම් සෙටුම්න් හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම: ඒ මහණ “මම හුන්තෙමි වැලිත් සිටියෙමි”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම: නොකරවිය යුතු ය.

ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට වෙටුන්දම් සෙටුම්න් වැද හොත්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම: ඒ මහණ ද එය පිළින කෙරෙයි නම්, පරිජඇවැත්කින් කරවිය යුතු ය. ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමට වෙටුන්දම් සෙටුම්න් හොත්තාහු දක්නා ලදහ”යි ඉදින් මෙසේ කියා නම: ඒ මහණ “සැබව, මම හොත්තෙමි. වෙටුන්දම් නො ද සෙවීම”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම: නිපතයායෙන් කරවිය යුතු ය ... “මම නො හොත්තෙමි. වැලිත් හුන්තෙමි”යි. කියා නම නිෂ්චයෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නොහොත්තෙමි, වැලිත් සිටියෙමි”යි. කියා නම නොකරවිය යුතු ය

ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමක හා සමග කායසංසථියට සමවදම්න් හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම: ඒ මහණ ද එය පිළින කෙරෙයි නම්, කායසංසථි ඇවැත්කින් කරවිය යුතු ය... “සැබව, මම හුන්තෙමි. කායසංසථියට නො ද සමවදම්”යි. හේ කියා නම නිෂ්චයෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම හුන්තෙමි, වැලිත් හොත්තෙමි”යි. කියා නම නිපතයායෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම හුන්තෙමි, වැලිත් සිටියෙමි”යි. කියා නම නො කරවිය යුතු ය. ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිහු මාගමක හා සමග කායසංසථියෙහි සමවදම්න් හොත්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම: ඒ මහණද ඒ පිළින කෙරෙයි නම්, කායසංසථි ඇවැත්කින් කරවිය යුතු ය. ... “සැබව, මම හොත්තෙමි. කායසංසථියට නො ද සමවදම්”යි. කියා නම නිපතයායෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නො හොත්තෙමි, වැලිත් හුන්තෙමි” කියා නම නිෂ්චයෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නොහොත්තෙමි, වැලිත් සිටියෙමි”යි, කියා නම නො කරවිය යුතු ය.

සා වෙ එවං වදෙය්‍යා: “අයෙයා මයා දිට්ඨො මාතුභාමෙත සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡනො ආසනෙ අලංකමනියෙ නිසිනො”ති. සො ව තං පටිජානාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසිනො, අපි ව ඛො නිපනො”ති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිසිනො, අපි ව ඛො ඕතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍යා: “අයෙයා මයා දිට්ඨො මාතුභාමෙත සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡනො ආසනෙ අලංකමනියෙ නිපනො”ති. සො ව තං පටිජානාති, නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපනො, අපි ව ඛො නිසිනො”ති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාහං නිපනො, අපි ව ඛො ඕතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

අනියතොති න නියතො පාරුජ්කං වා සඛ්ඛාදිසෙසො වා පාවිතතියං වා.

7. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං පටිජානාති ආපතති. පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං න පටිජානාති ආපතති. පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං පටිජානාති ආපතති. න පටිජානාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජානාති නිසජ්ජං න පටිජානාති ආපතති. න පටිජානාති, න කාරෙතබ්බො.

ගමනං න පටිජානාති නිසජ්ජං පටිජානාති ආපතති. පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජානාති නිසජ්ජං න පටිජානාති, ආපතති. පටිජානාති, ආපතතියා කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජානාති නිසජ්ජං පටිජානාති, ආපතති. න පටිජානාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජානාති, නිසජ්ජං න පටිජානාති ආපතති. න පටිජානාති, න කාරෙතබ්බොති.

පඨමඅනියතසිකඛාපදං නිවසීතං.

4. 2

දුතියඅනියතසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජෙනවතෙ අනාපටිඤ්ඤිකස්ස ආරුමො. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්සා උද්දසී භගවතා පටිකඤ්ඤතං මාතුභාමෙත සද්ධිං එකො එකාය රහො පටිච්ඡනො ආසනෙ අලංකමනියෙ නිසජ්ජං කප්පෙතභුනති තස්සායෙව කුමාරිකාය සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙයි. කාලසුභතං සමුලුපනො, කාලසුභතං ඛමමං භණ්ණො. දුතියමපි ඛො විසාඛා මිභාරමාතා නිවෙතතියා තං කුලං අභමාසී. අද්දසා ඛො විසාඛා මිභාරමාතා ආයස්මනතං උද්දසී. තස්සායෙව කුමාරිකාය සද්ධිං එකං එකාය රහො නිසිතනං, දිසාත ආයස්මනතං උද්දසී. එතදවොච: “ඉදං භනෙත නවජනනං නප්පතිරුපං, යං අයෙයා මාතුභාමෙත සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙති. කිඤ්චාපි භනෙත අයෙයා අනච්චිකො තෙන ඛමෙමන, අපි ව දුස්සඤ්ඤාපයා අප්පසනතා මනුස්සා”ති. එවමපි ඛො ආයස්සා උද්දසී විසාඛාය මිභාරමාතාය වුට්ඨමානො නාදිසී.

ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිකරු එකලා ව සිටි මාගමක හා සමග රහසිගත ව කම්කරු වූ පිළිසන් අස්තෙක එකලා ව හුන්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද එය පිළින කෙරෙයි නම්, නිෂද්ධයෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නුහුන්තෙමි, වැලිත් හොත්තෙමි”යි, කියා නම් නිපතායෙන් කරවිය යුතු ය. “මම නුහුන්තෙමි, වැලිත් සිටියෙමි”යි, කියා නම් නො කරවිය යුතු ය.

ඒ උවැසි “මා විසින් හිමිකරු එකලා ව සිටි මාගමක හා සමග රහසිගත ව කම්කරු වූ පිළිසන් අස්තෙක එකලා ව හොත්තාහු දක්නා ලදහ”යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද ඒ පිළින කෙරෙයි නම් නිපතායෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නොහොත්තෙමි, වැලිත් හුන්තෙමි”යි, කියා නම්, නිෂද්ධයෙන් කරවිය යුතු ය. ... “මම නොහොත්තෙමි වැලිත් සිටියෙමි”යි, කියා නම්, නො කරවිය යුතු ය.

අනියතො යනු: පරිජි යෑ හෝ සහජවසෙස් යෑ හෝ පවිතියෑ හෝ කියන නො වූයේ.

7. ගමන පිළින කෙරේ නම් හිදීම පිළින කෙරේ නම් ඇවැත පිළින කෙරේ නම් ඇවැතීන් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින කෙරේ නම් හිදීම පිළින නො කෙරේ නම් ඇවැත පිළින කෙරේ නම් ඇවැතීන් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින කෙරේ නම් හිදීම පිළින කෙරේ නම් ඇවැත පිළින නො කෙරේ නම් හිදීම නිමිතින් වූ ඇවැතීන් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින කෙරේ නම් හිදීම පිළින නො කෙරේ නම් ඇවැත පිළින නො කෙරේ නම් නො කරවිය යුත්තේ ය.

ගමන පිළින නො කෙරේ නම් හිදීම පිළින කෙරේ නම් ඇවැත පිළින කෙරේ නම් ඇවැතීන් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින නො කෙරේ නම් හිදීම පිළින නො කෙරේ නම් ඇවැත පිළින කෙරේ නම් ඇවැතීන් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින නො කෙරේ නම් හිදීම පිළින කෙරේ නම් ඇවැත පිළින නො කෙරේ නම් හිදීම නිමිතින් වූ ඇවැතීන් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින නො කෙරේ නම් හිදීම පිළින නො කෙරේ නම් ඇවැත පිළින නො කෙරේ නම් නො කරවිය යුත්තේ ය.

පලමු වැනි අනියමනාකරණ පදය නිමි.

4. 2

දෙවැනි අනියමනාකරණ පදය

1. එයමෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු නැවැත්තුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අත්තවඩුසිවුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙහි. තවද එයමෙහි ආයුෂමත් උදුසි තෙරණුවෝ එකලා වූ මිනිස්මාගමක හා රහසිගත ව කම්කරු වූ පිළිසන් අස්තෙක එකලා ව නිෂද්ධ කිරීම භාග්‍යවතුන් විසින් ප්‍රතික්‍ෂේප කරණ ලද්දේ එකලා වූ එ මෑ කුමරිය සමග එකලා ව රහසිගත ව කරුට සුදුසු තෙපුල් බෙණෙමින් කරුට සුදුසු දහම බෙණෙමින් හුන්හ. දෙවන වට ද මාගාරිමාතා විශාඛා තොමෝ කැඳවන ලදු ව ඒ කුලයට ගියා ය. ඉක්බිති මාගාරිමාතා විශාඛා තොමෝ ආයුෂමත් උදුසි තෙරණුවන් එකලා වූ එ මෑ කුමරිය සමග එකලා ව රහසිගත ව හුන්තවුන් දුටු. දක ආයුෂමත් උදුසි තෙරණුවන්ට ‘ගම් හෙහකින් හිමිකරු එකලා වූ මාගමක හා සමග එකලා ව රහසිගත ව නිෂද්ධ කෙරෙත් ද, වහන්ස, මේ අයෝග්‍ය ය. නුසුදුසු ය. වහන්ස, හිමිකරු ඒ වෙටුන්දමින් අළු නැත්තාහු නමුදු වැලිත් නො පහන් මිනිස්සු ආදහවැලිය නො හෙහි’යි. මෙබඳු කිවු ය. ආයුෂමත් උදුසි තෙරණුවෝ මාගාරිමාතා විශාඛාව විසින් මෙසේත් කියනු ලබන්නාහු නො පිළිගත්හ.

2. අප බො විසාබා මගරමාතා නිකායම නිකායම එතමන් ආරොවෙයි යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨකා තෙ උජ්ඣායනාති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයසමා උදසී මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කපෙපසසාති”ති. අප බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන් ආරොවෙසුං “සච්චං කීර නිං උදසී මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කපෙපසසී”?ති “සච්චං භගවා”. විගරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම නිං මොසපුරිස මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කපෙපසසසී, තෙනං මොසපුරිස අපපසනනාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ”.

“නාහෙව බො පන පටිච්ඡන්තං ආසනං හොති නාලංකමමනියං, අලඤ්ච බො හොති මාතුගාමං දුට්ඨලාහි වාචාහි ඔහාසිතුං. යො පන භික්ඛු තථාරූපෙ ආසනෙ මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කපෙපසස, තමෙනං සද්ධියාවචසා උපාසිකා දිස්වා දවින්නං ඔමමානං අඤ්ඤාතරෙන වදෙය්‍ය සඤ්ඤාදිසෙසෙන වා පාවිතනියෙන වා, නිසජ්ජං භික්ඛු පටිච්ඡන්තො දවින්නං ඔමමානං අඤ්ඤාතරෙන කාර-තඤ්ඤා සඤ්ඤාදිසෙසෙන වා පාවිතනියෙන වා, යෙන වා සා සද්ධියාවචසා උපාසිකා වදෙය්‍ය තෙන හො භික්ඛු කාරතඤ්ඤා. අයමපි ඔමමා අනියතො”ති.

3. නාහෙව බො පන පටිච්ඡන්තං ආසනං හොති අපට්ඨන්තං හොති, කුඛෙත වා කවාටෙත වා කිලඤ්ඤත වා සාණිපාකාරෙන වා රුකෙත වා එමෙන වා කොඤ්චියා වා යෙන කෙනවි අපට්ඨන්තං හොති.

නාලංකමමනියනති න සකකා හොති මෙදුතං ධම්මං පටිසෙවිතුං.

අලඤ්ච බො හොති මාතුගාමං දුට්ඨලාහි වාචාහි ඔහාසිතුනති සකකා හොති මාතුගාමං දුට්ඨලාහි වාචාහි ඔහාසිතුං.

යො පනාති යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමීං අපේ අධිපෙතො භික්ඛුති.

තථාරූපෙ ආසනෙති එවරූපෙ ආසනෙ

මාතුගාමො තාම: මනුසිසී, න යකඛි න පෙති න තීරච්ඡාතගතා.

විඤ්ඤ පටිච්චා සුභාසිතදුභාසිතං දුට්ඨලාදුට්ඨලං අභානිතුං.

සද්ධිනති එකතො.

එකො එකායාති භික්ඛු වෙච හොති මාතුගාමො ව.

රහො තාම: වකුඤ්ඤ රහො සොතස රහො. වකුඤ්ඤ රහො තාම න සකකා හොති අකං වා නිබණ්ණියමාතෙ හමුකං වා උකඛිපියමාතෙ සීසං වා උකඛිපියමාතෙ පසසිතුං. සොතස රහො තාම න සකකා හොති පකති-කථා සොතුං.

2. ඉක්බිති මාගාරමාතෘ විශාඛාවෝ තික්ම ගොස් භික්ෂුන්ට මේපවත් දැන්වූහ: යම් මහණ කෙනෙක් අලොව්ඡ වෙත් ද ඔහු අවමන් කෙරෙහි. අසුඤ්ඤ කියති, දෙස් පහල කෙරෙත්. ‘කිසෙසින් නම් ආයුමෙත් උදයි තෙරණුවෝ එකලා වූ මාගමක හා සමග එකලා ව රහසිගත ව නිෂද්ධ කළෝ ද?’යි ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේපවත් දැන්වූහ. ‘සැබවෙක් ද උදයි, තෝ එකලා වූ මිනිස් මාගමක හා සමග එකලා ව රහසිගත ව නිෂද්ධ කෙළෙහි ද’යි. භාග්‍යවත්හු පුළුවන්හ. “සැබැව භාග්‍යවතුන් වහන්ස”, භාග්‍යවත් මුද්‍රා ගතී කළහ. ‘කෙසේ නම් තුළුපුරාඡය, තෝ එකලා වූ මිනිස් මාගමක හා සමග එකලා ව රහසිගත ව නිෂද්ධ කෙළෙහි ද, තුළුපුරාඡය, තෙල තො පහනුන්සේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ තො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසට.

“අස්න ප්‍රතිව්ඡග්‍යා නො වූයේ ම චේ ද කම්මෙයානා නො චේ ද? මිනිස්මාගමකට තුළුපුරාඡන් කියන්නට යොග්‍යා චේ ද, යම් මහණෙක් එබඳු අස්නෙක එකලා වූ මාගමක හා සමග එකලා ව රහසිගත ව නිෂද්ධ කෙරේ නම් හැදෑහියයුතු වචන ඇති උවැසියක් නොමෝ මේ මහණහු දැක සග්‍යවෙසෙසින් හෝ පවිත්‍රියෙන් හෝ දෙ ඇවැත් අතුරින් එක්තර-යෙකින් කියන්නී නම් මහණ තෙම නිෂද්ධ පිළිත් කරන්නේ සග-වෙසෙසින් හෝ පවිත්‍රියෙන් හෝ දෙ ඇවැත් අතුරින් එක්තරයෙකින් පිළියම් කරවිය යුත්තේය. හැදෑහියයුතු වචන ඇති ඒ උවැසි තොමෝ යමෙකින් හෝ කියන්නී නම් ඒ මහණ තෙම ඒ ඇවැත්න් හෝ පිළියම් කරවිය යුතුවේ ය. මේ ධර්මය ද අනියතවේ.”

3. නාහෙව චො පන පවිච්ඡන්තා. ආසනං හොති යනු: තො වාසුතේ වෙයි. තිත්තියෙන් හෝ කවුළුයෙන් හෝ කලාලින් හෝ කබතුරුපවුරින් හෝ රුකින් හෝ ටැබින් හෝ පැලලිපොතුයෙන් හෝ යම් කිසිවකින් වාසුතේ වෙයි.

නාලං කම්මිණියං යනු: මෙවුන්දම් සෙවුනට නො හැකි වෙයි.

අලංකව චො හොති මාතුගාමං දුමස්සලාහි වාචාහි ඛහාසිතුං යනු: මිනිස්මාගමකට තුළුපුරාඡන් කියන්නට හැකි වෙයි.

යො පන යනු: යමෙක් යම් බඳුයෙක් ... ගිකඛු යනු ... මේ තෙම මේ අඵයෙහි ‘ගිකඛු’යි අදහස් කරණ ලදී.

තථාරූපෙ ආසනෙ යනු: එබඳු අස්නෙක.

මාතුගාම නම්: මිනිස්මාගම, යකිත්තක් නො වෙයි. ප්‍රෙතියක් නො වෙයි, තිරිසන්තිය මාගමක් නො වෙයි. නුවණැති වූවා සුඛැසි දුඛැසි තුළුපුරා නො තුළුපුරා දැනගන්නට ප්‍රතිබල වූවා වෙයි.

සද්ධං යනු: එකට.

එකො එකාය යනු: මහණෙක් ද මාගමක් ද වෙයි.

රහො නම්: ඇසට රහස, කණට රහස. ඇසට රහස නම්: ඇස කහන කල්හි බැම හෝ තහන කල්හි හිස හෝ තහන කල්හි දක්නට නො හැකි වෙයි. කණට රහස නම්: පියවි බස් අසන්නට නො හැකි වෙයි.

නිසජ්ජං කපපසයාති මාතුගාමෙ නිසිනෙන භික්ඛු උපනිසිනෙනා වා
හොති උපනිපනෙනා වා, භික්ඛු නිසිනෙන මාතුගාමො උපනිසිනෙනා වා
හොති උපනිපනෙනා වා, උභො වා නිසිනනා ගොනනී උභො වා නිපනනා.

සඤ්ඤායවචසා නාම: අංගනඵලා අභිසමෙතාවතී විඤ්ඤතසාසතා.

උපාසිකා නාම: බුද්ධිං සරණං ගතා ධම්මං සරණං ගතා සංඝං සරණං
ගතා.

දිට්ඨාති පසසිත්වා.

දුට්ඨිතනා ධම්මානං අඤ්ඤතරෙන වදෙය්‍ය සංඝාදිසෙසෙන වා පාවිතනී-
සෙන වා නිපජ්ජං භික්ඛු පටිජාතමානො ද්විතනං ධම්මානං අඤ්ඤතරෙන
කාරෙතබ්බො සංඝාදිසෙසෙන වා පාවිතනීයෙන වා, යෙන වා සා සඤ්ඤාය-
වචසා උපාසිකා වදෙය්‍ය, තෙන සො භික්ඛු කාරෙතබ්බො.

සා වෙ ඵචං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනෙනා මාතුගාමෙන
සද්ධිං කායසංසග්ගං සමාපජ්ජනෙතා”ති. සො ව තං පටිජාතාතී, අපතනියා
කාරෙතබ්බො. සා වෙ ඵචං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිසිනෙනා මාතු-
ගාමෙන සද්ධිං කායසංසග්ගං සමාපජ්ජනෙතා”ති. සො වෙ ඵචං වදෙය්‍ය:
“සච්චාභං නිසිනෙනා නො ව ඛො කායසංසග්ගං සමාපජ්ජ”නති.
නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාභං නිසිනෙනා අපි ව ඛො නිපනෙනා”ති.
නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාභං නිසිනෙනා අපි ව ඛො සීතො”ති.
න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ ඵචං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා දිට්ඨො නිපනෙනා මාතුගාමෙන
සද්ධිං කායසංසග්ගං සමාපජ්ජනෙතා”ති. සො ව තං පටිජාතාතී, අපතනියා
කාරෙතබ්බො -පෙ- “සච්චාභං නිපනෙනා නො ව ඛො කායසංසග්ගං
සමාපජ්ජනති”. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාභං නිපනෙනා අපි ව ඛො
නිසිනෙනා”ති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාභං නිපනෙනා අපි ව ඛො
සීතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ ඵචං වදෙය්‍ය: “අයෙසා මයා සුතං නිසිනනාය මාතුගාමං
දුට්ඨිලාභි වාචාභි ඕභාසනකායා”ති. සො ව තං පටිජාතාතී, අපතනියා
කාරෙතබ්බො -පෙ- “සච්චාභං නිසිනෙනා නො ව ඛො දුට්ඨිලාභි වාචාභි
ඕභාසි”නති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාභං නිසිනෙනා අපි ව ඛො
නිපනෙනා”ති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “නාභං නිසිනෙනා අපි ව ඛො
සීතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

නිසඡජං කපෙපසයා යනු: මාගම හුන් කල මහණ තෙම වාලුත හුන්තේ හෝ වෙයි, වාලුත හොත්තේ හෝ වෙයි, මහණ හුන් කල්හි මාගම වාලුත හුන්තේ හෝ වෙයි. වාලුත හොත්තේ හෝ වෙයි. දෙදෙන හෝ හුන්තාහු වෙති. දෙදෙන හෝ හොත්තාහු වෙති.

සද්ධායාවචසා නම: පෑමිණි සෝවාන් ඵල ආති පිට්ඨිදි සිටුසස් ආති දත් සසුන් ආති (උවෑසි.)

උපාසිකා නම: බුදුන් සරණ ගියා ය, දහම් සරණ ගියා ය, සඟුන් සරණ ගියා ය.

දිශා යනු: දක.

සගවෙසසින් වේවයි පවිනියෙන් වේවයි දෙ ආචාර් අතුරින් එක්තරයෙකින් කියා නම් මහණ තෙම නිෂද්ධ පිලින කරුණුගේ සහ-වෙසෙසින් වේවයි පවිනියෙන් වේවයි දෙ ආචාර් අතුරින් එක්තරයෙකින් පිලියම් කරවිය යුත්තේ ය. ඒ හැදහියයුතු වචන ආති උවෑසි නොමෝ යමෙකින් කියා නම් ඒ මහණ තෙම එයින් හෝ පිලියම් කරවිය යුත්තේ යි.

ඒ උවෑසි 'හිමිහු මාගමක හා කායසංසඨියට සමවදිමින් හුන්තාහු මා විසින් දක්නා ලදහ'යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ තෙමේ එය පිලින කෙරේ නම් (සහවෙසස්) ආචාරිත් කරවිය යුත්තේ ය. ඒ උවෑසි ඉදින් 'හිමිහු මාගමක හා කායසංසඨියට සමවදිමින් හුන්තාහු මා විසින් දක්නා ලදහ'යි මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ 'සාඛව මම හුන්තෙමි. එතෙකුදුවත් කායසංසඨියට නො සමවන්මි' යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: නිෂද්ධ නිමිතින් වූ ආචාරිත් කරවිය යුත්තේ ය. ... මම නිෂද්ධ නො කෙලෙමි. එතෙකුදුවත් හොත්තෙමි'යි යයා නිමිති වූ ආචාරිත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම නිෂද්ධ නො කෙලෙමි. එතෙකුදුවත් සිටියෙමි'යි. නො කරවිය යුත්තේ යි.

ඒ උවෑසි 'හිමිහු මාගමක හා කායසංසඨියට සමවදිමින් හොත්තාහු මා විසින් දක්නා ලදහ'යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද එය පිලින කෙරේ නම්, ආචාරිත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'සාඛව මම හොත්තෙමි. එතෙකුදුවත් කායසංසඨියට නො සමවන්මි'යි. කියා නම් යයා නිමිතින් වූ ආචාරිත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම නො හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් නිෂද්ධ කෙලෙමි'යි කියා නම්, නිෂද්ධ නිමිතින් වූ ආචාරිත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම නො හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් සිටියෙමි'යි. කියානම්, නො කරවිය යුත්තේ යි.

ඒ උවෑසි 'හිමියන් මාගමකට තුළුල් තෙපුලින් කියමින් හුන්තවූත් මා විසින් අස ලද්ද'යි. ඉදින් මෙසේ කියා නම්: ඒ මහණ ද එය පිලින කෙරේ නම්, ආචාරිත් කරවිය යුත්තේ ය. ... සාඛව මම හුන්තෙමි එතෙකුදුවත් තුළුල් තෙපුලින් නො කිමි'යි. කියා නම්, නිෂද්ධ නිමිතින් වූ ආචාරිත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම නිෂද්ධ නො කෙලෙමි එතෙකුදුවත් යයනග කෙලෙමි'යි කියා නම්, යයා නිමිතින් වූ ආචාරිත් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම නිෂද්ධ නො කෙලෙමි. එතෙකුදුවත් සිටියෙමි'යි. කියා නම්, නො කරවිය යුත්තේ යි.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අය්‍යස්ස මයා සුතං නිපන්නස්ස මානුගාමං දුට්ඨුලාහි වාචාහි ඔහාසන්නස්ස”ති. සො ව තං පටිජාතාති, ආපතනියා කාරෙතබ්බො -පෙ- “සච්චාහං නිපන්නො තො ව ඛො දුට්ඨුලාහි වාචාහි ඔහාසි”න්ති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාහං නිපන්නො අපි ව ඛො නිසින්නො”ති. නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාහං නිපන්නො අපි ව ඛො සීතො”ති. න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අය්‍යො මයා දිට්ඨො මානුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසින්නො”ති. සො ව තං පටිජාතාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාහං නිසින්නො අපි ව ඛො නිපන්නො”ති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො: -පෙ- “තාහං නිසින්නො අපි ව ඛො සීතො”ති, න කාරෙතබ්බො.

සා වෙ එවං වදෙය්‍ය: “අය්‍යො මයා දිට්ඨො මානුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිපන්නො”ති. සො ව තං පටිජාතාති. නිපජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාහං නිපන්නො අපි ව ඛො නිසින්නො”ති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො -පෙ- “තාහං නිපන්නො අපි ව ඛො සීතො”ති, න කාරෙතබ්බො.

අයමපිති පුරිමං උපාදාය චුච්චති.

අනියභොති ත නියතො සඛසාදිසෙසො වා පාවිතනියං වා.

4. ගමනං පටිජාතාති නිසජ්ජං පටිජාතාති ආපතනිං පටිජාතාති, ආපතනියා කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජාතාති නිසජ්ජං න පටිජාතාති ආපතනිං පටිජාතාති, ආපතනියා කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජාතාති නිසජ්ජං පටිජාතාති ආපතනිං න පටිජාතාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො. ගමනං පටිජාතාති නිසජ්ජං න පටිජාතාති ආපතනිං න පටිජාතාති, න කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජාතාති නිසජ්ජං පටිජාතාති, ආපතනිං පටිජාතාති, ආපතනියා කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජාතාති නිසජ්ජං න පටිජාතාති ආපතනිං පටිජාතාති, ආපතනියා කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජාතාති, නිසජ්ජං පටිජාතාති, ආපතනිං න පටිජාතාති, නිසජ්ජාය කාරෙතබ්බො. ගමනං න පටිජාතාති, නිසජ්ජං න පටිජාතාති, ආපතනිං න පටිජාතාති, න කාරෙතබ්බොති.

දුතියආනියනසිකඛාපදං නිවර්තනං

5. උද්දට්ඨො ඛො ආයසමනො ඤො අනියතා ධම්මො. තඤ්ඤාසමනො පුච්ඡාමි, කච්චිඤ්ඤ පරිසුඤා. දුතියමපි පුච්ඡාමි, කච්චිඤ්ඤ පරිසුඤා. තනියමපි පුච්ඡාමි, කච්චිඤ්ඤ පරිසුඤා. පරිසුඤොඤාසමනො තසො තුඤ්ඤී, එවදෙනං ධාරයාමිති.

භග්‍යඤ්ඤානං

අලංකමනියඤ්ඤොච තපෙච ච තභෙච ඛො,
අනියතා සුපඤ්ඤාතො බුද්ධිසෙට්ඨන තාදිතාති.

අනියතකණ්ඤො නිට්ඨිතො

ඒ උවැසි 'හිමියන් මාගමකට තුළුල්-තෙපුලින් කියමින් වාද හොත්තවුන් බස මා විසින් අසන ලද්ද'යි. ඉදින් මෙසේ කියා තම ඒ මහණ ද එය පිළින කෙරේ නම්, ඇවැත්තන් කරවිය යුත්තේ ය. ... "සැබැව මම හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් තුළුල් තෙපුලින් තො කීමි'යි. කියා තම, ශය්‍යා නිමිතින් වූ ඇවැත්තන් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම තො හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් හුන්තෙමි'යි කියා තම, නිෂද්ධ නිමිතින් වූ ඇවැත්තන් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම තො හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් සිටියෙමි'යි. කියා තම, තො කරවිය යුත්තේ ය.

ඒ උවැසි 'හිමිහු එකලා වූ මාගමක හා එකලා ව රහසිගත ව හුන්තාහු මා විසින් දක්නා ලදහ'යි, ඉදින් මෙසේ කියා තම ඒ මහණ ද එය පිළින කෙරේ නම්, නිෂද්ධ නිමිතින් වූ ඇවැත්තන් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම නිෂද්ධ තො කෙලෙමි එතෙකුදුවත් හොත්තෙමි'යි. කියා තම, නිපතායා නිමිතින් වූ ඇවැත්තන් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම නිෂද්ධ තො කෙලෙමි එතෙකුදුවත් සිටියෙමි'යි. කියා තම, තො කරවිය යුත්තේ ය.

ඒ උවැසි 'හිමිහු එකලා වූ මාගමක හා එකලා ව රහසිගත ව හොත්තාහු මා විසින් දක්නා ලදහ'යි. ඉදින් මෙසේ කියා තම ඒ මහණ ද එය පිළින කෙරේ නම්, නිපතායා නිමිතින් වූ ඇවැත්තන් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම තො හොත්තෙමි එතෙකුදුවත් හුන්තෙමි'යි. කියා තම, නිෂද්ධයෙන් කරවිය යුත්තේ ය. ... 'මම තො හුන්තෙමි එතෙකුදුවත් සිටියෙමි'යි. කියා තම, තො කරවිය යුත්තේ ය.

අයමුඛි යනු පලමු ශික්ෂාපදය හෙණ කියනු ලැබෙයි.

අතීයතො යනු සභවෙතෙස හෝ පවිතී ය හෝ තීයත නො වූයේ.

4. ගමන පිළින කෙරේ නම් නිෂද්ධ පිළින කෙරේ නම් ඇවැත්ත පිළින කෙරේ නම්, ඇවැත්තන් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින කෙරේ නම් නිෂද්ධව පිළින තො කෙරේ නම් ඇවැත්ත පිළින කෙරේ නම් ඇවැත්තන් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින කෙරේ නම් නිෂද්ධව පිළින කෙරේ නම් ඇවැත්ත පිළින තො කෙරේ නම් නිෂද්ධව පිළින තො කෙරේ නම් ඇවැත්ත පිළින තො කෙරේ නම්, තො කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින තො කෙරේ නම් නිෂද්ධව පිළින කෙරේ නම් ඇවැත්ත පිළින කෙරේ නම්, ඇවැත්තන් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින තො කෙරේ නම් නිෂද්ධව පිළින තො කෙරේ නම් ඇවැත්ත පිළින කෙරේ නම් ඇවැත්තන් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින තො කෙරේ නම් නිෂද්ධව පිළින කෙරේ නම් ඇවැත්ත පිළින තො කෙරේ නම් නිෂද්ධයෙන් කරවිය යුත්තේ ය. ගමන පිළින තො කෙරේ නම් නිෂද්ධව පිළින තො කෙරේ නම් ඇවැත්ත පිළින තො කෙරේ නම් තො කරවිය යුත්තේ ය.

දෙවැනි අතීයතශික්ෂාපදය ගීම්.

5. ආයුෂ්චන්ති, දෙ අතීයතාපහනිහු උදෙසන ලද්දහු මා යි. එහි ලා ආයුෂ්චන්ති පුළුවුණිම: කිම පිරිසුදු වවු ද? දෙවන වට ද පුළුවුණිම: කිම පිරිසුදු වවු ද? තෙවන වට ද පුළුවුණිම: කිම පිරිසුදු වවු ද? මෙහි ලා ආයුෂ්චන්ති පිරිසුදහ. එහෙයින් තුෂ්ණිමභුතයහ. මෙය මෙසේ බරමි" යනුයි.

එහි උඥානය:

අලංකමමතීය ද නභෙවබො ද යි අතීයතාපහනිහු තාදිගුණ ඇති ශ්‍රේෂ්ඨ වූ බුදුන් විසින් පණවන ලදහ.

අතීයත කාණ්ඩය නිමියේය.

නියෝගනියකණ්ඩා.

ඉමෙ ඉධා පනායසමභොතා තිංස නියසග්ගියා පාචිනනියා ධම්මා

උදෙසං ආශව්ජනනි.

චිවරවගොගා

5. 1. 1.

පඨමකඨිනසිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං විහරති ගොතමකෙ වෙතියෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන භගවතා භික්ඛුතං තීච්චරං අනුඤ්ඤාතං හොති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු භගවතා තීච්චරං අනුඤ්ඤාතනනි අඤ්ඤාතෙව තීච්චරෙන ගාමං පච්චනති, අඤ්ඤාත තීච්චරෙන ආරුමෙ අව්ජනති, අඤ්ඤාත තීච්චරෙන තභාතං ඕතරනති. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ච්ජා තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අතීරෙකච්චරං ධාරෙසසනති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු* භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං -පෙ- “සච්චං කීර තුලෙහ භික්ඛවෙ අතීරෙකච්චරං ධාරෙථා?”ති “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තුලෙහ මොඝපුරිසා අතීරෙකච්චරං ධාරෙසසථ. තෙතං මොඝපුරිසා අප්පසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“සො පත භික්ඛු අතීරෙකච්චරං ධාරෙය්‍ය නියසග්ගියං පාචිනනිය”නනි.

එවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුතං සිකඛාපදං පඤ්ඤාතං හොති.

[මූලපඤ්ඤාතනි.]

2. තෙන ඛො පත සමයෙන ආයසමතො ආනන්දස්ස අතීරෙකච්චරං උප්පන්නං හොති. ආයසමා ච ආනන්දො තං චිවරං ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස දුතුකාමො හොති. ආයසමා ච ඤාපිපුභොතා සාකෙතෙ විහරති. අථ ඛො ආයසමතො ආනන්දස්ස එතදහොසි: “භගවතා සිකඛාපදං පඤ්ඤාතං ත අතීරෙකච්චරං ධාරෙතබ්බ”නනි. ඉදංඤ්ඤා මෙ අතීරෙකච්චරං උප්පන්නං, අභඤ්චිමං චිවරං ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස දුතුකාමො, ආයසමා ච සාරිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති, කථනානුභවා මයා පච්චජ්ජිතබ්බ”නනි. අථ ඛො ආයසමා ආනන්දො භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසි. “කීච චීරං පතානන්ද සාරිපුත්තො ආගච්චියසති?”ති “තච්චමං වා භගවා දිවසං දසමං වා”ති. අථ ඛො භගවා එතසමීං නිදුතෙ එතසමීං පකරණෙ ධවමීං කථං කථො භික්ඛු ආමතොසි: “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ දසාභපරමං අතීරෙකච්චරං ධාරෙතුං එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

* “ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු අනෙකපරියාපයභ විහරතිතා” ම.ජ.සං. අභිකං.

නීසැලිකාණ්ඩය

ඇවැත්හි, මේ නිසි ගිණි පවිති ඇවැත්හු
උදෙසිමට පැමිණෙත්.

විවරවගීය

5. 1. 1.

ප්‍රථමකසිතාශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු විසල්පුර ගොතමක වෛතසසානගෙහි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන් සිවුරු අනුදන්තා උද වෙයි. සවග මහණහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන් සිවුරු අනුදන්තා උදු’යි අනිත් ම තුන් සිවුරකින් ගම් වදිති, අනිත් ම තුන් සිවුරකින් අරමෙහි හිදිත්, අනිත් ම තුන් සිවුරකින් නහන කොටට බසිත්. යම් මහණ කෙනෙක් අලොව් වෙන් නම් ඔහු අවඥා කෙරෙහි, අගුණ කියති, දෙස් පහල කෙරෙත්: කිසෙයින් නම් සවග මහණහු අසිරි සිවුරු ධරන්දු?”යි. ඉක්මිති ඒ හික්කුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් “සැල කලහ... “සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි අසිරා සිවුරු ධරවු ලැයි. ගඟවත්හු පුළුවන්හ. සැබෑව භාග්‍යවතුන් වහන්ස,”යි ඔහු කීහ. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ: කිසෙයින් නම් තුවස් පුරුෂයෙහි, තෙපි අසිරා සිවුරු ධරවු ද? තුවස් පුරුෂයෙහි, තෙල නො පහනුන්ගේ පහන් බව පිණිස හෝ නො වෙයි... තව ද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසිටු:

“යම් මහණෙක් තෙම අසිරි සිවුරක් ධර නම් නිසැලිපවිති මේ”ය යි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හික්කුන්ට මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය පණවන ලද්දේ මේ.

[මුල් පැණවීමයි.]

2. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් ආනන්ද සචිරියන් වහන්සේට අතිරෙක විවරයෙක් උපන්නේ වෙයි. ආයුෂ්මත් ආනන්ද සචිරියන් වහන්සේත් ඒ සිවුර ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර සචිරියන් වහන්සේට දෙනු කැමැත්තාහ. ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර සචිරියන් වහන්සේත් සාකෙතගෙහි වාසය කෙරෙහි. එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුනට මේ සිත විය. ‘භාග්‍යවතුන් විසින් අසිරිත් සිවුරක් නො දැරියයුතු ය යි සිකපද පනවන ලදී. මේ ද මට උපන් අසිරිත් සිවුරෙක, මම ද මේ සිවුර ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර සචිරියන් වහන්සේට දෙනු කැමැත්තෙමි. ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර සචිරියන් වහන්සේත් සාකෙතගෙහි වාසය කෙරෙහි. කෙසේ නම් මා විසින් පිළිපැද්ද යුතු දු?’ යි. ඉක්මිති ආයුෂ්මත් අනද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් දුන්වූහ. “ආනන්ද, කීපමණ කලෙකින් ශාරිපුත්‍රයෝ එත්තාහුදු’යි පුළුවන්හ. ‘භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තව වැනි හෝ දස වැනි හෝ දවසැ’යි අනද තෙරණුවෝ කීහ. එකල්හි භාග්‍යවත්හු මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි දහම් කපා වදාර හික්කුන් ඇමතුහ: ‘මහණෙනි, දස දවසක් පරම කොට අසිරිත් සිවුරක් ධරන්තට අනුදනිමි. තවද මහණෙනි, මෙසේ මේ ශික්ෂාපදය උදෙසිටු:

“නිවැසි භවිවරයන්ගේ හිඟවුනා උබහඟයන් කඩිනෙක දසාහපරම අතිරෙකවිවරය බාණරතබලං. තං අනිකතාමයෙතො නිසසග්ගියං පාවිච්චිය”නැති.

[දුතිය පඤ්ඤානති.]

3. නිවැසි භවිවරයන්ගේ හිඟවුනො විවරය කතං වා හොති නට්ඨං වා විනට්ඨං වා දඬුසං වා විවරයා වා උපච්ඡන්තා.

උබහඟයන් කඩිනෙක අට්ඨන්තං මාතිකාතං අඤ්ඤාතරාය මාතිකාය උබහතං හොති, සඛෙසන වා අනතරා උබහතං හොති.

දසාහපරමනන් දසාහපරමනා¹ බාරෙතබලං

අතිරෙකවිවරය නාම: අනට්ඨිතං අවිකප්පිතං.

විවරය නාම: ඡන්තං විවරාතං අඤ්ඤාතරං විවරං විකප්පනුපගපච්ඡමං.

තං අනිකතාමයෙතො නිසසග්ගියං හොති² එකාදසෙ අරුණ්ණයාමනෙ නිසසග්ගියං හොති නිසසජ්ඣතබලං සඛසයා වා ගණයා වා පුග්ගලයා වා. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ නිසසජ්ඣතබලං: තෙන භික්ඛුනා සඛසං උපසඛකමිඤ්ඤා එකංසං උභතරාසඛයං කරිඤ්ඤා බුඬ්ඤ්ඤාතං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣිඤ්ඤා උභකුට්ඨකං නිසිද්ධිඤ්ඤා අඤ්ඤාලිං පග්ගහෙඤ්ඤා එවමසසු වචනීයො: “ඉදං මෙ භනොති විවරං දසාහාතිකකන්තං නිසසග්ගියං. ඉමාහං සඛසයා නිසසජ්ඣමි”ති. නිසසජ්ඣඤ්ඤා අපතති දෙසෙතබලං. බසනෙත භික්ඛුනා පට්ඨලෙත අපතති පට්ඨගහෙතබලං. නිසසට්ඨවිවරං දඬුබලං.

“සුඤ්ඤා මෙ භනොති සඛෙසා. ඉදං විවරං ඉඤ්ඤාතරාමසස භික්ඛුනො නිසසග්ගියං සඛසයා නිසසට්ඨං. යදි සඛසයා පතනකලලං, සඛෙසා ඉමං විවරං ඉඤ්ඤාතරාමසස භික්ඛුනො දදෙය්‍යා”ති.

4. තෙන භික්ඛුනා සමබහුලෙ භික්ඛු උපසඛකමිඤ්ඤා එකංසං උභතරා-සඛයං කරිඤ්ඤා බුඬ්ඤ්ඤාතං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣිඤ්ඤා උභකුට්ඨකං නිසිද්ධිඤ්ඤා අඤ්ඤාලිං පග්ගහෙඤ්ඤා එවමසසු වචනීයො: “ඉදමෙව භනොති විවරං දසාහාතිකකන්තං නිසසග්ගියං. ඉමාහං අයසමන්තාතං නිසසජ්ඣමි”ති. නිසසජ්ඣඤ්ඤා අපතති දෙසෙතබලං. බසනෙත භික්ඛුනා පට්ඨලෙත අපතති පට්ඨගහෙතබලං. නිසසට්ඨවිවරං දඬුබලං.

“සුඤ්ඤා මෙ අයසමන්තා. ඉදං විවරං ඉඤ්ඤාතරාමසස භික්ඛුනො නිසසග්ගියං. අයසමන්තාතං නිසසට්ඨං. යදයසමන්තාතං පතනකලලං, අයසමන්තා ඉමං විවරං ඉඤ්ඤාතරාමසස භික්ඛුනො දදෙය්‍ය”නැති.

5. තෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛු උපසඛකමිඤ්ඤා එකංසං උභතරා-සඛයං කරිඤ්ඤා උභකුට්ඨකං නිසිද්ධිඤ්ඤා අඤ්ඤාලිං පග්ගහෙඤ්ඤා එවමසසු වචනීයො: “ඉදං මෙ අට්ඨසො විවරං දසාහාතිකකන්තං නිසසග්ගියං. ඉමාහං අයසමන්තො නිසසජ්ඣමි”ති. නිසසජ්ඣඤ්ඤා අපතති දෙසෙතබලං. තෙන භික්ඛුනා අපතති පට්ඨගහෙතබලං. නිසසට්ඨවිවරං දඬුබලං: “ඉමං විවරං අයසමන්තො දමමි”ති.

1. දසාහපරමනාය. සී. ලිඛිත. 2. ‘භොතිති’ ඉදං පදං පොඤ්ඤෙසු අළු. සිකාපදෙ පතනානි.

“ගිණුම් විසින් කොට ගිණුම් සිටුවා ඇති කල්හි කෙළින් උදුල කල්හි දස දවසක් පරම කොට අසින් සිටුවා බැරිය යුතු ය. ඒ දසාස-පරම කාලය ඉක්මවන්නාහට නියමිතවේ.

[දෙවන පැණවිමයි.]

3. නිවසිත විවරණය. යනු ගිණුමක් විවරය කරන ලද හෝ වෙසි තවුයේ හෝ වාතාසුතේ හෝ දැවුනේ හෝ සිටුවා ලැබීමේ ආශාව සිදුනි හෝ වෙයි.

උභයතමය. කසිනෙ යනු අට වැදුරුම් මානිකාවන් අතුරෙන් එක්තරා මානිකායෙකින් උදුලේ වෙයි. සමස්තය විසින් හෝ අතරු උදුරණ ලද වෙයි.

දසාසපරමය. යනු දස දවසක් පරම කොට ඇති කාලය බැරිය යුත්තේ ය.

අතිරේක විවර නම්: නො ඉටුන ලද නො විකපන ලද ය.

විවර නම්: සවැදුරුම් සිටුවා අතුරෙන් එක්තරා විකපුත් පොහොතා පාසිම් සිටුවෙක.

හං අතිකතාවය හෝ නියමනය. හොඳි යනු එකොලොස් වැනි අරුණ නාගෙන සඳ නිසාගි වෙයි. සමස්තයට හෝ ගණයට හෝ පුභු-ලක්භට හෝ නිසාජය යුතු ය. තව ද මහණෙනි, මෙසේ නිසාජය යුතු ය: ‘ඒ මහණහු විසින් සමස්තය වෙත එලඹ උතුරුසහ එකස් කොට මහලු හිසුන් පා වැද උළුල්ලෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. වහන්ස, මේ මාගේ සිටුව දස දවසක් ඉක්මනෙහි ලද නිසාගි විය. මෙය මම් සහනට නිසපම’යි නිසඳ ඇවැත් දෙසිය යුතු. වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් ඇවැත් පිලිගත යුතු. නිසඳ සිටුව දිය යුතු:

“වහන්ස, සමස්තය නෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මෙතම් මහණහුගේ මේ සිටුව නිසාගි විය. සහනට නිසදන ලද. ඉදින් සහනට පාමණිකල් ඇත් නම් සමස්තය නෙමේ මේ සිටුව මෙතම් මහණහට දෙන්නේ ය”යි.

4. ඒ මහණහු විසින් බොහෝ හිසුන් කරා එලඹ උතුරුසහ එකස් කොට මහලු හිසුන් පා වැද උළුල්ලෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නාහු ය. ‘වහන්ස, මාගේ මේ සිටුව දස දවසක් ඉක්ම ගියේ නිසාගි විය. මම් මේ සිටුව ආයුෂ්මත්තට නිසපම’යි නිසඳ ඇවැත් දෙසිය යුතු. වෘත්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් ඇවැත් පිලිගත යුතු. නිසඳ සිටුව ඔහුට දිය යුතු:

“ආයුෂ්මත්ත, මා කියන්නක් අසාවා. මෙතම් හිසුහුගේ මේ සිටුව නිසාගි විය. ආයුෂ්මත්තට නිසපත ලද. ඉදින් ආයුෂ්මත්තට පාමණිකල් ඇත් නම් ආයුෂ්මත්ත මේ සිටුව මෙ තම් මහණහට දෙන්නාහු ය.”යි

5. ඒ මහණහු විසින් එක් මහණක්හු වෙත එලඹ උතුරුසහ එකස් කොට උළුල්ලෙන් හිඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි, මාගේ මේ සිටුව දස දවසක් ඉක්ම ගියේ නිසාගි විය. මම් මේ සිටුව ආයුෂ්මත්තට නිසපම’යි නිසඳ ඇවැත් දෙසිය යුතු. ඒ මහණහු විසින් ඇවැත් පිලිගත යුතු. නිසඳ සිටුව ‘මේ සිටුව ආයුෂ්මත්තට දෙම’යි දිය යුතු.

6. දසාභාතිකකතො අතිකකනතසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. දසාභාතිකකතො වෙමතිකො, නිසංගතියං පාවිතතියං. දසාභාතිකකතො අනතිකකනතසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. අනඛට්ඨිකො අඛට්ඨිකසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. අවිකපටිකො විකපටිකසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. අවිසංජ්ජිකො විසංජ්ජිකසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. අනට්ඨකො නට්ඨකසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. අවිතට්ඨකො විතට්ඨකසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. අදඛෙසි දඛසසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. අවිලිභොන විලිභනසඤ්ඤී, නිසංගතියං පාවිතතියං. නිසංගතියං චීවරං අනිසංජ්ජො පරිභුඤ්ඤති, ආපනති දුකකට්ඨස. දසාභාතිකකතො අතිකකනතසඤ්ඤී, ආපනති දුකකට්ඨස. දසාභාතිකකතො වෙමතිකො, ආපනති දුකකට්ඨස. දසාභාතිකකතො අනතිකකනතසඤ්ඤී, අනාපනති.

7. අනාපනති අනොදසාභං අඛට්ඨති විකපොති විසංජ්ජති නසංගතියං විතසංගතියං ඛයගති අවජ්ජිකො ගණගනති, විසංසං ගණගනති උච්චනතකසං, ආදිකමමිකසංගතියං.

8. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බගතියා භික්ඛු නිසංඛට්ඨීවරං න දෙහති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ නිසංඛට්ඨීවරං න දුකඛං. යො න දදෙය්‍ය, ආපනති දුකකට්ඨසා”ති.

පඨමකඨිනසිකඛාපදං නිට්ඨිතං.

5. 1. 2.

දුතියකඨින සිකඛාපදං*

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනුච්චිකසං ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු භික්ඛුතං හන්ථෙ චීවරං නිකඛිපිතො සනතරුතතරෙන ජනපදවාරිකං පකකමනති. තාති චීවරාති චීරං නිකඛිතතාති කණ්ණකිතාති ගොනති. තාති භික්ඛු ඔතාපෙනති. අද්දසා ඛො ආයසමා ආනිඤ්ඤො සෙතාසතවාරිකං ආභිඤ්ඤොතො තෙ භික්ඛු තාති චීවරාති ඔතාපෙනතො. දිසවාන යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො තෙ භික්ඛු එතදවොච: “කසමාති ආච්චියො චීවරාති කණ්ණකිතාති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමතො ආනන්දසං එතමන්ථං ආරොචෙසුං. ආයසමා ආනන්දො උජ්ඣායති ඛියති විපාවෙති: “කථං භි තාම භික්ඛු භික්ඛුතං හන්ථෙ චීවරං නිකඛිපිතො සනතරුතතරෙන ජනපදවාරිකං පකකමිසංගතියං”ති. අථ ඛො ආයසමා ආනන්දො භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසු, “සච්චං කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු භික්ඛුතං හන්ථෙ චීවරං නිකඛිපිතො සනතරුතතරෙන ජනපදවාරිකං පකකමනති”ති? “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා. “කථං භි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොඤ්ජුරියා භික්ඛුතං හන්ථෙ චීවරං නිකඛිපිතො සනතරුතතරෙන ජනපදවාරිකං පකකමිසංගතියං. තෙන භික්ඛවෙ අපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවන්ථෙ පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

*උදෙසිත සිකඛාපදං, සීචු. උදෙසිත සිකඛාපදං, මජ්ඣ.

6. දස දවසක් ඉක්ම ගිය කල්හි 'ඉක්ම ගියේ ය යන සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවිති වෙයි. දසදවසක් ඉක්මගිය කල්හි විමති ඇත්තේ, නිසාහි පවිති වෙයි. දස දවසක් ඉක්ම ගිය කල්හි 'ඉක්ම නො ගියේ ය, යන සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවිති වෙයි. නො ඉටන ලද්දෙහි ඉටන ලදු යි සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවිති වෙයි. නො විකපන ලද්දෙහි විකපන ලදු යි සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවිති වෙයි. නො විසජන ලද්දෙහි විසජන ලදු යි සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවිති වෙයි. නො නවුයෙහි නටා යි සංඥා ඇත්තේ නිසාහි පවිති වෙයි. නො වානාසුතෙහි වානාසිතා යි සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවිති වෙයි. නො දුටුතෙහි දුටුතා යි සංඥා ඇත්තේ, නිසාහි පවිති වෙයි. නො පාභාර ගත්තෙහි පාභාර ගත්තා ලදු යි සංඥා ඇත්තේ නිසාහි පවිති වෙයි. නිසාහි සිටුර නො නිසද පරිභොග කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. දස දවස් නො ඉක්මුතෙහි ඉක්මිතා යි සංඥ ඇත්තේ, දුකුලාආවාත් වෙයි. දස දවස් නො ඉක්මුතෙහි විමති ඇත්තේ, දුකුලාආවාත් වෙයි. දස දවස් නො ඉක්මුතෙහි නො ඉක්මිතා යි සංඥ ඇත්තේ, ආවාත් නැති.

7. ඇතුළු දස දවස්හි ඉටා නම් විකපා නම් විසද නම් තැසේ නම් වානාසේ නම් දූවේ නම් අසිදු ගණිත් නම් විශ්වාසි ව ගණිත් නම් ආවාත් නැති. උමමතකයනට ආදිකමකයනට, ආවාත් නැතැයි.

8. තවද එකමයෙහි භවිවගීය භික්ෂුහු නිසාදු සිටුර නො දෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. 'මහණෙනි, නිසාදු සිටුර නො දිය යුතු නො වෙයි. යමෙක් නො දේ නම් දුකුලාආවාත් වේ' යයි.

ප්‍රථම කයින් ගිණ්‍යාපදය හිමි.

5. 1. 2.

ද්විතීයකයින්ගේ සංග්‍රහය

1. එකමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීප-යෙහි වූ අතේපිඬුසිටුහුගේ දෙවීරමිහි වාඩ වාසය කරණ සේක. තවද එකමයෙහි භික්ෂුහු භික්ෂුන්ගේ අත්පසා සහලසිටුර තබා හඳුනා පොරෝනා සිටුරින් යුතු ව ජනපදවාරිකායෙහි නික්මෙති. ඒ සිටුරා බොහෝ කල් තබන ලද්දහු හටගත් කැලැල් ඇත්තාහු වෙති. භික්ෂුහු ඒ සිටුරා (අටුවෙහි) තවති. ආයුමත් අතද තෙරණුවෝ සෙනාසන වාරිකායෙහි ඇවිදිනාහු ඒ සිටුරා තවන ඒ භික්ෂුන් දුටහ. දුක ඒ භික්ෂුන් කරා එලඹ ඒ භික්ෂුන්ට මෙසේ කීහ: 'ආවාත්නි, කැලැල් හටගත් මේ සිටුරා කවරක්නු-ගේ ද' යි. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු ආයුමත් අතද තෙරැන්ට එපවත් දැන්වූහ. ආයුමත් අතද තෙරණුවෝ අවමත් කෙරෙහි, නුගුණ කීයහි, දෙස් පහල කෙරෙත්. 'කෙසේ නම් භික්ෂුහු භික්ෂුන්ගේ අත්පසා සහලසිටුර තබා හඳුනා පොරෝනා සිටුරින් ජනපදවාරිකායෙහි නික්මුණාහු ද' යි. ඉක්බිති ආයුමත් අතද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. 'සැබෑ ද මහණෙනි, භික්ෂුහු භික්ෂුන්ගේ අත්පසා සහලසිටුර තබා හඳුනා-පොරෝනා සිටුරින් ජනපද වාරිකායෙහි නික්මෙත් ද' යි. 'සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස' භාග්‍යවත් බුදුහු ගඬා කලක: 'කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ තුළුප්-පුරාමයෝ භික්ෂුන් අත සහලසිටුර තබා හඳුනා පොරෝනා සිටුරින් ජනපද-වාරිකායෙහි නික්මුණාහු ද, මහණෙනි, ජෙතල නොපහනුන්ගේ පාභාදීම්ම හෝ නො වෙයි... තවද මහණෙනි, මේ ගිණ්‍යාපදය මෙසේ උදෙසායි:

“නිට්ඨිතවිවරණම්. හික්ඛුනා උඤ්ඤානම්. කසිනො එකරතනමිට්ඨි මෙ හික්ඛු නිව්චරෙන විප්පවසෙය්‍ය, හික්ඛුගභීයං පාවිතනීය”න්ති:

එවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤාතං හොති.

[මූලපඤ්ඤානතී.]

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු කොසම්බියං ගිලානො හොති. ඤාතකා තස්ස භික්ඛුතො සනතිකෙ දුතං පාභෙසුං: “අංගච්ඡතු භද්දනො: මයං උපධ්වංගිස්සාමා”ති. භික්ඛුපි එවමාහංසු. “ගච්ඡාධුසො ඤාතකා තං උපධ්වංගිස්සානතී”ති. සො එවමාහ: “භගවතාධුසො සිකඛාපදං පඤ්ඤාතනං ත නිව්චරෙන විප්පවසිතබ්බ”න්ති. “අඤ්ඤාච්චි ගිලානො, ත සකෙකාමි තිව්චරං. ආදය පකකම්භුං, තාහං ගමිස්සාමි”ති. භගවතො එතමන්ඨං ආරොචෙසුං.

3. අථ ඛො භගවා එතසම්. නිදනෙ එතසම්. පකරණෙ ධම්මිං කථං කථා භික්ඛු ආමනොසි: “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ ගිලානස්ස භික්ඛුතො නිව්චරෙන අවිප්පවාසසම්මුතීං දදාමු. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ දුතබ්බා: තෙන ගිලානෙන භික්ඛුනා සමිඝං උපසඬකම්භිඤා එකංසං උත්තරාසමිතං කරිඤා බුඩ්ධිතං භික්ඛුනං පාදෙ චජ්ඣා උක්ඛුචිකං නිසිද්චා අඤ්ඤාලිං පග්ගහෙතා: එවමස්ස වචනීයො: “අහං හනොත ගිලානො ත සකෙකාමි තිව්චරං. ආදය පකකම්භුං, සොහං භනොත සමිඝං නිව්චරෙන අවිප්පවාසසම්මුතීං යාවාමි”ති. දුතියමපි යාවිතබ්බො. තතියමපි යාවිතබ්බො. වෘතොතන භික්ඛුනා පටිබලෙන සබ්බෙසා ඤාපෙනබ්බො:

“සුඤ්ඤානු මෙ භනොත සබ්බෙසා. අයං ඉත්ථනාමො භික්ඛු ගිලානො ත සකෙකාති තිව්චරං. ආදය පකකම්භුං. සො සමිඝං නිව්චරෙන අවිප්පවාසසම්මුතීං යාවති. යදි සමිඝස්ස පනතකලො, සබ්බෙසා ඉත්ථනාමස්ස භික්ඛුනො නිව්චරෙන අවිප්පවාසසම්මුතීං දදෙය්‍ය: එසා ඤාතති.

“සුඤ්ඤානු මෙ භනොත සබ්බෙසා. අයං ඉත්ථනාමො භික්ඛු ගිලානො ත සකෙකාති තිව්චරං. ආදය පකකම්භුං. සො සමිඝං නිව්චරෙන අවිප්පවාසසම්මුතීං යාවති. සබ්බෙසා ඉත්ථනාමස්ස භික්ඛුතො නිව්චරෙන අවිප්පවාසසම්මුතීං දෙති. යස්සායසචතො ඛමති ඉත්ථනාමස්ස භික්ඛුතො නිව්චරෙන අවිප්පවාසසම්මුතීයා දුතං, සො තුණ්හස්ස. යස්ස තකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

දිනතා සබ්බෙසන ඉත්ථනාමස්ස භික්ඛුතො නිව්චරෙන අවිප්පවාසසම්මුතී, ඛමති සමිඝස්ස, තසමා තුණ්හි, එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“නිට්ඨිතවිවරණම්. හික්ඛුනා උඤ්ඤානම්. කසිනො එකරතනමිට්ඨි මෙ හික්ඛු නිව්චරෙන විප්පවසෙය්‍ය අඤ්ඤානු හික්ඛුසම්මුතීයා, හික්ඛුගභීයං පාවිතනීය”න්ති.

[දුතියපඤ්ඤානතී.]

4. නිට්ඨිතවිවරණම්නති භික්ඛුතො විවරං කතං වා හොති තධං ව: විතධං ව: දබ්බං ව: විවරාසා ව: උපච්ඡිනතා.

“හික්ෂුහු විසින් කොට නිම වූ සිවුරු ඇති කල්හි කෙළින් උදුළු කල්හි ඉදින් මහණ තෙම එක් රැයකුදු තුන් සිවුරින් වෙන් ව වෙසේ නම් හික්ෂුහි පවිතීවේය”යි.

භාග්‍යවතුන් විසින් හික්ෂුන්ට මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය පණවන ලද්දේ වේ.

[මුල් පැණවීමයි.]

2. එසමයෙහි කොසමානුවර එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වූයේ වෙයි. නැගේ ඒ හික්ෂුහුගේ සම්පයෙහි දුතයකු එවූහ. ‘වහන්සේ (මෙහි) එක්වා අපි උවැටන් කරමිහ’යි. හික්ෂුහු ද මෙසේ කීහු: යා ඇවැත්නි, නැගේ තොපට උවැටන් කරන්නාහ’යි. හේ මෙසේ කී ය: ‘ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් විසින් ‘තුන් සිවුරින් නොවෙන් ව විසියයුතු ය’යි සිකපද පණවන ලද: මම ද ගිලන්මි. තුන්සිවුරු ගෙන නික්ම යන්නට නො පොහොසත්මි. මම නො යෙමි’ යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් දැන්වූහ:

3. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදානයෙහි මේ කාරණයෙහි ලා දහාමි කථා වදාරා හික්ෂුන් ඇමැතු සේක: මහණෙනි, ගිලන් මහණහට ‘නිව්වර අවිප්පවාස සමුච්චිය’ දෙන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේත් දියයුතු ය. ඒ ගිලන් මහණහු විසින් සඛ්‍යයා වෙත එලඹ උතුරාසඟ එකස් කොට මහලු හික්ෂුන් පා වාද උඵල්ලෙන් හිද ඇදීලී බාද මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය: “වහන්ස, මම ගිලන්මි. තුන්සිවුරු ගෙන යන්නට නො පොහොසත්මි. වහන්ස, ඒ මම සඛ්‍යයා නිව්වර අවිප්පවාස සමුච්චිය අයදීමි’යි දෙවනවට ද යාදිය යුත්තේ ය. තෙවනවට ද යාදිය යුත්තේ ය. ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල මහණක්හු විසින් සඛ්‍ය තෙම දැන්විය යුත්තේ ය:

“වහන්ස, සඛ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙම ගිලන් වූයේ තුන් සිවුරු ගෙන නික්ම යන්නට නො හැකි වෙයි. හෙතෙම සඛ්‍යයා නිව්වර අවිප්පවාසසමුච්චිය අයදීයි. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණිකල් ඇත් නම් සඛ්‍ය තෙමේ මෙනම් මහණහට ‘නිව්වර අවිප්පවාස-සමුච්චිය දෙන්නේ ය’ නෙල ඤානි’යයි.

වහන්ස, සඛ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙම ගිලන් වූයේ තුන් සිවුරු ගෙන නික්ම යන්නට නො හැකි වෙයි. හේ සඛ්‍යයා ‘නිව්වර අවිප්පවාසසමුච්චිය අයදීයි. සඛ්‍ය තෙමේ මෙනම් මහණහට ‘නිව්වර අවිප්පවාසසමුච්චිය’ දෙයි. මෙ නම් මහණහට නිව්වර අවිප්පවාස-සමුච්චිය දීම යම් ආයුෂමතක්හට රිසි වේ නම් හේ තුෂණීභූත වන්නේ ය. යමක්හට නොරිසි වේ නම් හේ කියන්නේ ය.

සඛ්‍යයා විසින් මෙනම් මහණහට නිව්වර අවිප්පවාසසමුච්චිය දෙන ලද්දීය. සඛ්‍යයාට රුවි වෙයි. එහෙයින් මේ තුෂණීභාවය යි. මෙසේ මේ තුෂණීභාවය ධරමි”යි.

තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:

“හික්ෂුහුගේ සිවුර කොට නිම කල්හි කෙළින් උදුළු කල්හි ඉදින් මහණ තෙම හික්ෂුසමුච්චිය නැති ව එක් රැයකුදු තුන්සිවුරින් වෙන් ව වෙසේ නම් හික්ෂුහි පවිතීවේය”යි.

[දෙවන පැණවීමයි.]

1. නිට්ඨිතවිවරයමි යනු: හික්ෂුහුගේ සිවුර කරණ ලද හෝ වෙයි, තවුයේ හෝ වැනාසුනේ හෝ දැවුනේ හෝ සිවුරු ලැබීමේ ආශාව සිදුනේ හෝ වෙයි.

උඛනගසමිං කතිනෙති අට්ඨනං මාතිකානං අඤ්ඤාතරුය මාතිකාය උඛනං හොති. සබ්බෙන වා අනතර උඛනං හොති.

එකරතනමපි වෙ හිකඛු තිව්වරෙන විපපවසෙය්‍යාති සබ්බාපියා වා උතතරසබ්බෙන වා අනතරවාසකෙන වා.

අඤ්ඤානු හිකඛුසමුච්චියාති ඔපෙතො හිකඛුසමුච්චිං.

නිසංගතියං හොතිති සහ අරුණ්ඤගමනෙන¹ නිසංගතියං හොති. නිසං-
ජ්ඣිකමං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ නිසංජ්ඣ-
තමං -පෙ- “ඉදමෙම භනෙන විවරං රතතිං විපපච්චන්² අඤ්ඤානු හිකඛු-
සමුච්චියා නිසංගතියං, ඉමංහං සබ්බස්ස නිසංජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ-
දදෙය්‍යන්ති -පෙ- අයස්වතො දමමි”ති.

5. ගාමො එකුපවාරො නානුපවාරො, නිවෙසනං එකුපවාරං නානු-
පවාරං, උදෙසිතො³ එකුපවාරෙ නානුපවාරෙ, අට්ටො එකුපවාරෙ නානු-
පවාරෙ, මාලො එකුපවාරො නානුපවාරෙ, පාසාදෙ එකුපවාරෙ නානුප-
වාරෙ, හමමියං එකුපවාරං නානුපවාරං, තාවා එකුපවාරං නානුපවාරං,
සන්ඨා එකුපවාරො නානුපවාරෙ, බෙතනං එකුපවාරං නානුපවාරං, ඛඤ්ඤ-
කරණං එකුපවාරං නානුපවාරං, ආරාමො එකුපවාරෙ නානුපවාරෙ,
විහාරෙ එකුපවාරෙ නානුපවාරෙ, රාකඛමුලං එකුපවාරං නානුපවාරං,
අජේඛාකාසො එකුපවාරෙ නානුපවාරෙ.

6. ගාමො එකුපවාරො තාම: එකකුලස්ස ගාමො හොති පරිකඛිතෙනා
ව, අනෙතාගාමෙ විවරං නිකඛිපිනා අනෙතාගාමෙ වන්ධමං. අපරිකඛිතෙනා
හොති, යස්මිං සරෙ විවරං නිකඛිතනං හොති තස්මිං සරෙ වන්ධමං හන්ධපාසා
වා න විජ්ඣිතමං.

7. තාතාකුලස්ස ගාමො හොති පරිකඛිතෙනා ව, යස්මිං සරෙ විවරං
නිකඛිතනං හොති. තස්මිං සරෙ වන්ධමං සභායෙ වා දාරමුලෙ වා හන්ධපාසා
වා න විජ්ඣිතමං. සභායං ගච්ඡනෙන හන්ධපාසෙ විවරං නිකඛිපිනා සභායෙ
වා වන්ධමං දාරමුලෙ වා. හන්ධපාසා වා න විජ්ඣිතමං. සභායෙ විවරං
නිකඛිපිනා සභායෙ වා වන්ධමං දාරමුලෙ වා. හන්ධපාසා වා න විජ්ඣිතමං.
අපරිකඛිතෙනා හොති, යස්මිං සරෙ විවරං නිකඛිතනං හොති, තස්මිං සරෙ
වන්ධමං. හන්ධපාසා වා න විජ්ඣිතමං.

8. එකකුලස්ස නිවෙසනං හොති පරිකඛිතනඤ්ච තාතාගබ්බා තාතා-
මවරකා, අනෙතානිවෙසනෙ විවරං නිකඛිපිනා අනෙතානිවෙසනෙ වන්ධමං.
අපරිකඛිතනං හොති, යස්මිං ගබ්බෙ විවරං නිකඛිතනං හොති, තස්මිං ගබ්බෙ
වන්ධමං. හන්ධපාසා වා න විජ්ඣිතමං.

9. තාතාකුලස්ස නිවෙසනං හොති පරිකඛිතනඤ්ච තාතාගබ්බා
තාතාමවරකා, යස්මිං ගබ්බෙ විවරං නිකඛිතනං හොති, තස්මිං ගබ්බෙ වන්ධමං
දාරමුලෙ වා. හන්ධපාසා වා න විජ්ඣිතමං. අපරිකඛිතනං හොති, යස්මිං
ගබ්බෙ විවරං නිකඛිතනං හොති තස්මිං ගබ්බෙ වන්ධමං. හන්ධපාසා වා න
විජ්ඣිතමං.

1. සහ අරුණ්ඤගමනා. ම.ජ.ආ. 2. රතතිං විපපච්චන්. ම.ජ.ආ. සඤ 3. උදෙසිතො. ම.ජ.ආ.

උබහතයම් කසිනෙ යනු: අට වැදූරුම් මානිකාවන් අතුරෙහි එක්තරා මානිකායෙකින් උදුලේ වෙයි. සඛසයා විසින් හෝ අතරු උදුරන ලද වෙයි.

එකරතනමි වෙ හිනු නිව්වරෙන විසවසෙයා යනු: සහලසිටුරින් හෝ උතුරුසහසිටුරින් හෝ අතුරුවසාසිටුරින් හෝ.

අසසුනු හිනුසවුනියා යනු: හිසුසවුනියා නම.

හියසනියා හොනි යනු: අරුණු නැගීම සමග නිසාගි වෙයි. සඛසයාට හෝ ගණයාට හෝ පුහුලක්හට හෝ නිසාජිය යුතු ය. ... “වහන්ස, මාගේ මේ සිටුර හිනුසවුනි නැති ව රැයක් වෙන් ව වසන ලද. නිසාගි වූයේ ය. මම මෙය සඛසයාට නිසජමි’යි. දෙන්නේ යයි ... දෙන්නානු යයි ... අයුසමත්තට දෙමි’යි.

5. ගම එකුපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. නිවෙස්ක එකුපවාර ද නානු-පවාර ද වෙයි. බඩුහල එකුපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. අටල්ල එකුපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. මහල එකුපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. පහය එකුප-වාර ද නානුපවාර ද වෙයි. සදලුගෙය එකුපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. නැව එකුපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි, හැල් සාන්කුම එකුපවාර ද නානුප-වාර ද වෙයි, කෙත එකුපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. කලවිට එකුපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. අරම එකුපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. වෙහෙර එකුපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. රැක්මුල එකුපවාර ද නානුපවාර ද වෙයි. අබවස එකුපවාර ද නානුපවාර ද වේ.

6. එකුපවාර ගම නම්: එක් කුලයකට අයත් ගම පිරිකෙව් කරණ ලද්දේ ද වේ නම් ඇතුළතම සිටුර තබා ඇතුළතම විසිය යුතු ය. නො පිරිකෙව් කරණ ලද්දේ වේ නම් යම් ගෙයක සිටුර තබන ලද වේ ද ඒ ගෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් නොහල යුතු ය.

7. නානා කුලයකට අයත් ගම පිරිකෙව් කරණ ලද්දේත් වේ නම් යම් ගෙයක සිටුර තබන ලද වේ ද ඒ ගෙහි සභායෙහි හෝ ආරුසමපයෙහි හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් නො හල යුතු ය. සබයට යන්නනු විසින් අත්පසා සිටුර තබා සෙබෙහි හෝ දොර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හල යුතු. සෙබෙහි සිටුර තබා සෙබෙහි හෝ දොර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හල යුතු. පිරිකෙව් නො කරණ ලද්දේ වේ නම් යම් ගෙයක සිටුර තබන ලද්දේ ද ඒ ගෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හල යුතු.

8. එක් කුලයකට අයත් නිවෙස්ක පිරිකෙව් කරණ ලද්දේත් වේ නම් නානාගහියෝ නානා ඔවරකයෝ වෙන් නම් ඇතුළු නිවෙස්තෙහි සිටුර තබා ඇතුළු නිවෙස්තෙහි විසිය යුතු. පිරිකෙව් නොකරණ ලද වේ නම් යම් ගැබෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු.

9. නානා කුලයකට අයත් නිවෙස්ක පිරිකෙව් කරණ ලද්දේත් වේ නම් නානාගහියෝ නානා ඔවරකයෝ වෙන් නම් යම් ගැබෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු. නොපිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් යම් ගැබෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ ගැබෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු.

10. එක් කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කරණ ලද බඩුහලෙක් වේ නම් නානා ගහීයෝ නානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් ඇතුළු බඩුහලෙහි සිටුවර තබා ඇතුළු බඩුහලෙහි විසිය යුතු ය. නොපිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් යම් ගාබෙක සිටුවර තබන ලද ද ඒ ගාබෙක විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු.

11. නානා කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කරණ ලද බඩුහලෙක් වේ නම් නානා ගහීයෝ නානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ගාබෙක සිටුවර තබන ලද ද ඒ ගාබෙක දෙර වෙන හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු. නොපිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් යම් ගාබෙක සිටුවර තබන ලද ද ඒ ගාබෙක විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු.

12. එක් කුලයකට අයත් අටල්ලෙක් වේ නම් ඇතුළු අටල්ලෙහි සිටුවර තබා ඇතුළු අටල්ලෙහි විසිය යුතු ය. නානා කුලයකට අයත් අටල්ලෙක් වේ නම් නානා ගහීයෝ නානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ගාබෙක සිටුවර තබන ලද ද ඒ ගාබෙක දෙර වෙන හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු.

13. එක් කුලයකට අයත් මහලෙක් වේ නම් ඇතුළු මහලෙහි සිටුවර තබා ඇතුළු මහලෙහි විසිය යුතු ය. නානා කුලයකට අයත් මහලෙක් වේ ද නානා ගහීයෝ නානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ගාබෙක සිටුවර තබන ලද ද ඒ ගාබෙක දෙර වෙන හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු.

14. එක් කුලයකට අයත් පහයෙක් වේ නම් ඇතුළු පහයෙහි සිටුවර තබා ඇතුළු පහයෙහි විසිය යුතු. නානා කුලයකට අයත් පහයෙක් වේ නම් නානා ගහීයෝ නානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ගාබෙක සිටුවර තබන ලද ද ඒ ගාබෙක දෙර වෙන හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු.

15. එක් කුලයකට අයත් සදලියෙක් වේ නම් ඇතුළු හමියෙහි සිටුවර තබා ඇතුළු හමියෙහි විසිය යුතු. නානා කුලයකට අයත් හමියෙක් වේ නම් නානා ගහීයෝ නානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ගාබෙක සිටුවර තබන ලද ද ඒ ගාබෙක දෙර වෙන හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු.

16. එක් කුලයකට අයත් නැවක් වේ නම් ඇතුළු නැවෙහි සිටුවර තබා ඇතුළු නැවෙහි විසිය යුතු ය. නානා කුලයකට අයත් නැවක් වේ නම් නානා ගහීයෝ නානා ඔවරකයෝ වෙත් නම් යම් ඔවරකයෙක්හි සිටුවර තබන ලද ද ඒ ඔවරකයෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු.

17. එක් කුලයකට අයත් ගැල්සාත්තුයෙක් වේ නම් ගැල්සාත්තුයෙහි සිටුවර තබා පෙරටුයෙත් හෝ පිටු පසින් හෝ සත් අබතුරු කෙතෙක් නොහල යුත්තානු ය. ඇලයෙත් අබතුරෙක් නොහල යුතු ය. නානා කුලයකට අයත් ගැල්සාත්තුයෙක් වේ නම් ගැල්සාත්තුයෙහි සිටුවර තබා අත්පසින් නොහල යුතු.

18. එක් කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කල කෙතක් වේ නම් ඇතුළු කෙතෙහි සිටුවර තබා ඇතුළු කෙතෙහි විසිය යුතු ය. නොපිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් අත්පසින් නොහල යුතු ය. නානා කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කල කෙතක් වේ නම් ඇතුළු කෙතෙහි සිටුවර තබා දෙර වෙන හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නොහල යුතු. නොපිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් අත්පසින් නොහල යුතු.

19. එකකුලය ස ධඤ්ඤකරණං හොති පරික්ඛිතතඤ්ඤ, අනෙතොධඤ්ඤකරණෙ විවරං නික්ඛිපිත්වා අනෙතොධඤ්ඤකරණෙ වන්ධබ්බං. අපරික්ඛිතතං හොති, හන්ධපාසා න විජ්ඣිතබ්බං. නානාකුලය ස ධඤ්ඤකරණං හොති පරික්ඛිතතඤ්ඤ, අනෙතොධඤ්ඤකරණෙ විවරං නික්ඛිපිත්වා ආරමුලෙ වා වන්ධබ්බං, හන්ධපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං. අපරික්ඛිතතං හොති, හන්ධපාසා න විජ්ඣිතබ්බං.

20. එකකුලය ස ආරුමො හොති පරික්ඛිතෙතො ව, අනෙතොආරුමෙ විවරං නික්ඛිපිත්වා අනෙතොආරුමෙ වන්ධබ්බං. අපරික්ඛිතෙතො හොති, හන්ධපාසා න විජ්ඣිතබ්බං. නානාකුලය ස ආරුමො හොති පරික්ඛිතෙතො ව, අනෙතොආරුමෙ විවරං නික්ඛිපිත්වා ආරමුලෙ වා වන්ධබ්බං, හන්ධපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං. අපරික්ඛිතෙතො හොති, හන්ධපාසා න විජ්ඣිතබ්බං.

21. එකකුලය ස විහාරෙ හොති පරික්ඛිතෙතො ව, අනෙතොවිහාරෙ විවරං නික්ඛිපිත්වා අනෙතොවිහාරෙ වන්ධබ්බං. අපරික්ඛිතෙතො හොති, යසම්ච විහාරෙ විවරං නික්ඛිතතං හොති, තසම්ච විහාරෙ වන්ධබ්බං, හන්ධපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං. නානාකුලය ස විහාරෙ හොති පරික්ඛිතෙතො ව, යසම්ච විහාරෙ විවරං නික්ඛිතතං හොති, තසම්ච විහාරෙ වන්ධබ්බං ආරමුලෙ වා, හන්ධපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං. අපරික්ඛිතෙතො හොති, යසම්ච විහාරෙ විවරං නික්ඛිතතං හොති, තසම්ච විහාරෙ වන්ධබ්බං. හන්ධපාසා වා න විජ්ඣිතබ්බං.

22. එකකුලය ස රුක්ඛමුලං හොති යං මජ්ඣන්තිකෙ කාලෙ සමනතො ඡායා ඵරති, අනෙතොඡායාය විවරං නික්ඛිපිත්වා අනෙතොඡායාය වන්ධබ්බං. නානාකුලය ස රුක්ඛමුලං හොති, හන්ධපාසා න විජ්ඣිතබ්බං.

23. අජෙඤ්ඤාසො එකුපවාරො නාම: අගාමකො අරඤ්ඤා සමනතො සත්තබ්භන්තරා එකුපවාරො, තතො පරං නානුපවාරො.

24. විපපවුන්චෙ විපපවුන්චසඤ්ඤාදී අඤ්ඤානු භික්ඛුසමමුත්තියා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. විපපවුන්චෙ වෙමතිකො අඤ්ඤානු භික්ඛුසමමුත්තියා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. විපපවුන්චෙ අවිපපවුන්චසඤ්ඤාදී අඤ්ඤානු භික්ඛුසමමුත්තියා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අපවුද්ධවෙ පවුද්ධවසඤ්ඤාදී -පෙ- අවිස්සජ්ඣනෙ විස්සජ්ඣනසඤ්ඤාදී -පෙ- අනට්ඨ නට්ඨසඤ්ඤාදී -පෙ- අවිතට්ඨ විතට්ඨසඤ්ඤාදී -පෙ- අදබ්බෙ දබ්බසඤ්ඤාදී -පෙ- අවිලුභෙන විලුභතසඤ්ඤාදී අඤ්ඤානු භික්ඛුසමමුත්තියා නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. නිස්සග්ගියං විවරං අනිස්සජ්ඣනං පරිභුඤ්ජති, ආපතති දුක්ඛවස්ස. අවිපපවුන්චෙ විපපවුන්චසඤ්ඤාදී ආපතති දුක්ඛවස්ස. අවිපපවුන්චෙ වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛවස්ස. අවිපපවුන්චෙ අවිපපවුන්චසඤ්ඤාදී, අනාපතති.

25. අනාපතති අනෙතො අරුණෙ පවුද්ධරති, විස්සජ්ඣති, තස්සති, විතස්සති, ඛස්සති, අච්ඡිද්ධිතො ගණන්තති, විස්සාසං ගණන්තති, භික්ඛුසමමුත්තියා, උමමතතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

19. එක් කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කල කලව්ටෙක් වේ නම් ඇතුළු කලව්ටෙහි සිටුර තබා ඇතුළු කලව්ටෙහි විසිය යුතු ය. පිරිකෙව් නොකරණ ලද වේ නම් අත්පසින් නොහල යුතු ය. නානා කුලයනට අයත් පිරිකෙව් කල කලව්ටෙක් වේ නම් ඇතුළු කලව්ටෙහි සිටුර තබා දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හල යුතු ය. පිරිකෙව් නො කරණ ලද වේ නම් අත්පසින් නො හල යුතු.

20. එක් කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කල අරමෙක් වේ නම් ඇතුළු අරමෙහි සිටුර තබා ඇතුළු අරමෙහි විසිය යුතු ය. නො පිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් අත්පසින් නොහල යුතු. නානා කුලයනට අයත් පිරිකෙව් කල අරමෙක් වේ නම් ඇතුළු අරමෙහි සිටුර තබා දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හලයුතු. නො පිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් අත්පසින් නො හල යුතු.

21. එක් කුලයකට අයත් පිරිකෙව් කල විහාරයෙක් වේ නම් ඇතුළු විහාරයෙහි සිටුර තබා ඇතුළු විහාරයෙහි විසිය යුතු ය. නොපිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් යම් විහාරයෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ විහාරයෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හල යුතු ය. නානා කුලයනට අයත් පිරිකෙව් කල විහාරයෙක් වේ නම් යම් විහාරයෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ විහාරයෙහි දෙර වෙත හෝ විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හල යුතු ය. නො පිරිකෙව් කරණ ලද වේ නම් යම් විහාරයෙක සිටුර තබන ලද ද ඒ විහාර-යෙහි විසිය යුතු ය. අත්පසින් හෝ නො හල යුතු.

22. එක් කුලයකට අයත් රුක්ඛුලෙක් වේ නම් යම් තැනෙක ගිරිඔදුන් කලා භාත්පසා සෙවනලු පැහිරේ නම් ඇතුළු සෙවනලුයෙහි සිටුර තබා ඇතුළු සෙවනලුයෙහි විසිය යුතු ය. නානා කුලයනට අයත් රුක්ඛුලෙක් වේ නම් අත්පසින් නො හල යුතු ය.

23. අභ්‍යවකාශ එකුපවාර නම්: නො ගමිනි වූ අරණ්‍යයෙහි භාත්පසා සත් අඛතුරෙක් එකුපවාර ය. එසින් එපිට නානුපවාර යි.

24. භික්ෂුසමමති නැති ව විප්‍රසුක්කයෙහි විප්‍රසුක්ක ය යන සංඥ ඇත්තෙ නිසැඟිපවීති වෙයි. භික්ෂුසමමති නැති ව විප්‍රසුක්ක වූයෙහි විමති ඇතියේ නිසැඟිපවීති වෙයි. භික්ෂුසමමති නැති වා විප්‍රසුක්ක වූයෙහි අවිප්‍රසුක්ක ය යන සංඥ ඇත්තේ නිසැඟිපවීති වෙයි. නොපසුදුරණ ලද්දෙහි පසුදුරණ ලද යි සංඥ ඇත්තේ ... නොවිසජ්න ලද්දෙහි විසජ්න ලද යි සංඥ ඇත්තේ ... නොනවුයෙහි නටා යි සංඥ ඇත්තේ ... නොවැතැසුනෙහි වැතැසුනා යි සංඥ ඇත්තේ ... නොදුටුනෙහි දුටුනා යි සංඥ ඇත්තේ ... භික්ෂුසමමති නැති ව නො පැහැරගත්තා ලද්දෙහි පැහැරගත්තා ලද යි සංඥ ඇත්තේ නිසැඟිපවීති වේ. නිසැඟි වූ සිටුර නො නිසජා පරිභොග කෙරේ නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. විප්‍රසුක්ක නො වූයෙහි විප්‍රසුක්ක ය යන සංඥ ඇත්තේ දුකුලාආවාත් වෙයි. අවිප්‍රසුක්කයෙහි වෙමතික වූයේ දුකුලාආවාත් වෙයි. අවිප්‍රසුක්ක වූයෙහි අවිප්‍රසුක්ක ය යන සංඥ ඇත්තේ ආවාත් නැති.

25. ඇතුළු අරුණෙහි පසුදුර නම්, විසජා නම්, නැසේ නම්, වැතැසේ නම්, දුවේ නම්, අසිදා ගණිත් නම්, විශ්වාසි ව ගණිත් නම්, භික්ෂුසමමතියෙන්, ආවාත් නැති. උමච්ඡතකයභට, ආදිකමමිකයභට ආවාත් නැති.

තනියකසිනසිකබාපදං

1. තෙත සමයෙන බුද්ධෝ භගවා සුවච්ඡියං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-
 පිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙත බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො
 අකාලච්චරං උපපන්නං භොති. තස්ස තං ච්චරං කසිරමානං තපපභොති.
 අථ බො සො භික්ඛු තං ච්චරං උස්සාපෙත්වා පුතපපුතං විමජ්ජති.
 අද්දසා බො භගවා සෙනාසතචාරිකං ආභිණ්ඩනෙතා තං භික්ඛුං තං ච්චරං
 උස්සාපෙත්වා පුතපපුතං විමජ්ජන්තං. දීඝවාත යෙන සො භික්ඛු තෙනුපස-
 ඛකම්. උපසඛකමිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොච: “කියස්ස චං භික්ඛු ඉමං ච්චරං
 උස්සාපෙත්වා පුතපපුතං විමජ්ජසී”ති? “ඉදමෙව භනෙත අකාලච්චරං උපපන්නං
 කසිරමානං තපපභොති. තෙනාහං ඉමං ච්චරං උස්සාපෙත්වා පුතපපුතං විම-
 ජ්ජාමී”ති. “අච්චි පත තෙ භික්ඛු ච්චරපච්චාසා”ති? “අච්චි භගවා”ති. අථ බො
 භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛු
 ආමනෙතසි:- “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ අකාලච්චරං පටිග්ගභෙත්වා ච්චරපච්චාසා
 නිකම්පිතු”න්ති.

2. තෙත බො පත සමයෙන භික්ඛු භගවතා අනුඤ්ඤාතං අකාලච්චරං
 පටිග්ගභෙත්වා ච්චරපච්චාසා නිකම්පිතුන්ති අකාලච්චරාති පටිග්ගභෙත්වා
 අතිරෙකමාසං නිකම්පන්ති තාති ච්චරාති ච්චරවංසෙ භණ්ඩිකාබඬාති
 තිට්ඨන්ති. අද්දසා බො ආයස්මා ආනාඤ්ඤා සෙනාසතචාරිකං ආභිණ්ඩනෙතා
 තාති ච්චරාති ච්චරවංසෙ භණ්ඩිකාබඬාති තිට්ඨන්තෙ. දීඝවාත භික්ඛු
 ආමනෙතසි: “කස්මිමාති ආටුසො ච්චරාති ච්චරවංසෙ භණ්ඩිකාබඬාති
 තිට්ඨන්ති”ති. අමාසං ආටුසො අකාලච්චරාති ච්චරපච්චාසා නිකම්පන්ති”ති.
 “කීච චිරං පතාටුසො ඉමාති ච්චරාති. නිකම්පන්ති”ති. “අතිරෙකමාසං
 ආටුසො”ති. ආයස්මා ආනාඤ්ඤා උජ්ඣායති බීයති විපාවෙති: “කථං හි නාම
 භික්ඛු අකාලච්චරං පටිග්ගභෙත්වා අතිරෙකමාසං නිකම්පියන්ති”ති. අථ
 බො ආයස්මා ආනාඤ්ඤා භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසි. -පෙ- “සච්චං කීර
 භික්ඛවෙ භික්ඛු අකාලච්චරං පටිග්ගභෙත්වා අතිරෙකමාසං නිකම්පන්ති”ති?
 “සච්චං භගවා”. විගරහි බුද්ධෝ භගවා. “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ
 මොඤ්ජුරිසා අකාලච්චරං පටිග්ගභෙත්වා අතිරෙකමාසං නිකම්පියන්ති”ති.
 තෙතං භික්ඛවෙ අපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං
 සිකබාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“නිට්ඨිතච්චරස්මිං. හික්ඛුනා උබ්බතස්මිං. කඤ්ඤානො හික්ඛුනො
 පනොව අකාලච්චරං උපපජ්ජය්‍ය, ආකඛබමානොන හික්ඛුනා පටිග්ග-
 භෙතබ්බං, පටිග්ගභෙත්වා බිපසමෙව කාරෙතබ්බං. නොවස්ස පාටිපුට්ඨි,
 මාසපරමං තෙන හික්ඛුනා තං ච්චරං. නික්ඛිපිතබ්බං උනාය්‍ය පාටිපුට්ඨියා
 සතියා පච්චාසාය, තතො වෙ උනාටිං. නික්ඛිපෙය්‍ය සතියාපි පච්චාසාය,
 නික්ඛිපෙය්‍ය පාටිපුට්ඨියා”න්ති.

3. නිට්ඨිතච්චරස්මිනති භික්ඛුනො ච්චරං කතං වා භොති තථං වා
 විතථං වා දබ්බං වා ච්චරාසා වා උපච්චිත්තා.

5. 1. 3.

නාගරීයකර්මාන්තයාදපය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීප-
 යෙහි වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ දෙවර්මිනි වැඩ වාසය කරණ සේක. තවද
 එසමයෙහි එක්තරා මහණක්හට අයල්සිටුරක් උපන්නේ වෙයි. ඔහුට ඒ
 සිටුර කරණු ලබන්නේ නො පොහොසෝ ය. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙම ඒ
 සිටුර ඔසවා පුතපුතා විමර්දනය කෙරෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෙතා-
 සතවාරිකායෙහි වඩනාහු ඒ මහණ ඒ සිටුර ඔසවා පුතපුතා විමර්දනය
 කරණුවහු දුටහ. දැක ඒ මහණ යම් තැනෙක්හි ද එතැන්හි එළඹියහ. එළඹ
 ඒ මහණහට මෙය වදාළහ: 'මහණ, තෝ කුමට මේ සිටුර ඔසවා පුතපුතා
 විමර්දනය කෙරෙහි දැ'යි. 'වහන්ස, මේ මට උපන් අයල්සිටුර 'කරණු
 ලබන්නේ නොපොහොසෝ වෙයි. එහෙයින් මම මේ සිටුර ඔසවා පුතපුතා
 විමර්දනය කෙරෙමි'යි. 'මහණ, හට සිටුරු ලැබීමේ ආශායෙක් ඇත් දැ'යි.
 'ඇත භාග්‍යවතුන් වහන්සැ'යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදන-
 යෙහි මේ කාරණයෙහි දහමි කථා වදාරා භික්ෂූන් ඇමතු සේක: 'මහණෙනි,
 අයල්සිටුරක් පිළිගෙන සිටුරු ලැබීමේ ආශායෙන් තබන්නට අනුදනිමි'යි.

2. තවද එසමයෙහි භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් විසින් 'අයල්සිටුරක් පිළිගෙන
 සිටුරු ලැබීමේ ආශායෙන් තබන්නට අනුදන්නා ලදැ'යි අයල්සිටුරු පිළිගෙන
 අතිරෙක මාසයක් කල් තබති. ඒ සිටුරු සිටුරුවසා බදබැඹි ව සිටිති.
 ආයුෂමත් අතද තෙරණුවෝ සෙතාසතවාරිකායෙහි වඩනාහු ඒ විවරයන්
 සිටුරුවසා බදබැඹි ව සිටියන් දුටහ. දැක භික්ෂූන් ඇමැතුහ: 'ඇවැත්නි,
 කවරක්හුගේ මේ සිටුරු සිටුරුවසා බදබැඹි ව සිටිත් දැ'යි. 'ඇවැත්නි, අපගේ
 නොකල්සිටුරු විවරපව්වාසායෙන් තබන ලද්දහු ය'යි. ඇවැත්නි, 'කිපමණ
 කල් මේ සිටුරු තබන ලද්දහු දැ'යි. 'ඇවැත්නි, අයිරු මසෙකැ'යි. ආයුෂමත්
 අතද තෙරණුවෝ අවසා කෙරෙහි, අයුණු නියති දෙස් පහළ කෙරෙත්:
 'කෙසේ නම් මහණහු අයල්සිටුරු පිළිගෙන අයිරු මසක් තැබූ දැ'යි. ඉක්බිති
 ආයුෂමත් අතද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. ...
 "සැබෑ ද මහණෙනි, භික්ෂූහු අයල්සිටුරු පිළිගෙන අයිරු මසක් තබත් දැ"යි.
 'සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්සැ' භාග්‍යවත් බුදුහු ගඬා කළහ: 'කෙසේ නම්
 මහණෙනි, ඒ තුවල්පුරුමයෝ අයල්සිටුරු පිළිගෙන අයිරු මසක් තැබූහු ද,
 මහණෙනි, තෙල නොපහහුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. ...
 තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසටු:

"භික්ෂූහුගේ සිටුර කොට නිමි කල්හි කෙළින් උදල කල්හි
 භික්ෂූහට මැ වැළින් අයල්සිටුරෙක් උපදහෝ නම් කැමැති වන්නා වූ
 භික්ෂූහු විසින් පිළිගත යුතු ය. පිළිගෙන වහා ම කරවිය යුතු ය. ඉදින්
 පිපිපුන් බව නො වන්නේ නම් ඒ භික්ෂූහු විසින් උනන්දුරණය පිණිස
 සිටුරු ලැබීමේ ආශාවක් ඇති කල්හි ඒ සිටුර මසක් පරම කොට
 ඇති කලක් තැබිය යුතු ය. විවරාසාවක් ඇති කල්හිද එයින් මන්-
 ගෙහි තබා නම් නිසැරිපවිති වේ"යි.

3. නිට්ඨතවිවරසමී. යනු: භික්ෂූහුගේ සිටුර කරණ ලද හෝ වෙයි.
 තැසුනේ හෝ වැතැසුනේ හෝ දැවුනේ හෝ විවරසාව සිදුනේ හෝ වෙයි.

උබහනසමිං කසීනෙනි අට්ඨන්තං මාතීකානං අඤ්ඤතරුය මාතීකාය උබහනං හොති, සඛෙසන වා අන්තරු උබහනං හොති.

අකාලවිවරං තාම: අනන්තෙ කසීනෙ එකාදසමාසෙ උපපන්නං, අන්තෙ කසීනෙ සත්තමාසෙ උපපන්නං, කාලෙපි ආදිසා දින්නං, එතං අකාලවිවරං තාම.

උපපජ්ජයාති උපපජ්ජයාස සඛසතො වා ගණතො වා ඤ්ඤතො වා මිත්තතො වා පංසුකුලං වා අත්තතො වා ධතෙත.

ආකඛබ්බානෙත්තාති ඉච්ඡමානෙත පටිග්ගහෙතබ්බං.

පටිග්ගහෙධා තිස්සමෙව කාරෙතබ්බන්ති දසාහා කාරෙතබ්බං.

නො වසා පාපිපුජීති කසිරමානං තප්පහොති.

මාසපරමං තෙත්ත භික්ඛුන්තා තං විවරං භික්ඛිපිතබ්බන්ති මාසපරමතා නිකම්පිතබ්බං.

උත්තසා පාපිපුජියාති උත්තසා පාරිපුර්ථාය.

සතීයා පච්චාසායාති පච්චාසා හොති සඛසතො වා ගණතො වා ඤ්ඤතො වා මිත්තතො වා පංසුකුලං වා අත්තතො වා ධතෙත.

තතො වෙ උත්තපිං භික්ඛිපෙයාස සතීයාපි පච්චාසායාති තදනුප්ප-
නෙත මුලවිවරෙ පච්චාසාච්චරං උපපජ්ජති, දසාහා කාරෙතබ්බං. දච්ඡුප්පනෙත
මුලවිවරෙ පච්චාසාච්චරං උපපජ්ජති, දසාහා කාරෙතබ්බං. තීහුප්පනෙත -පෙ-
චතුහුප්පනෙත, -පෙ- පඤ්චාහුප්පනෙත -පෙ- ඡාහුප්පනෙත, -පෙ-
සත්තාහුප්පනෙත, -පෙ- අට්ඨාහුප්පනෙත, -පෙ- තවාහුප්පනෙත, -පෙ-
දසාහුප්පනෙත මුලවිවරෙ පච්චාසාච්චරං උපපජ්ජති, දසාහා කාරෙතබ්බං.
එකාදසෙ උපපනෙත -පෙ- ආදසෙ උපපනෙත -පෙ- තෙරසෙ උපපනෙත
-පෙ- වුඤ්ඤෙ උපපනෙත -පෙ- පණණරසෙ උපපනෙත -පෙ- සොලසෙ
උපපනෙත -පෙ- සත්තරසෙ උපපනෙත -පෙ- අට්ඨාරසෙ උපපනෙත
-පෙ- එකුතච්චෙ උපපනෙත -පෙ- චිසෙ උපපනෙත මුලවිවරෙ
පච්චාසාච්චරං උපපජ්ජති, දසාහා කාරෙතබ්බං. එකච්චෙ උපපනෙත මුලවිවරෙ
පච්චාසාච්චරං උපපජ්ජති, තවාහා කාරෙතබ්බං. ආච්චෙ උපපනෙත -පෙ-
තෙච්චෙ උපපනෙත -පෙ- චතුච්චෙ උපපනෙත -පෙ- පඤ්චච්චෙ උපපනෙත
-පෙ- ඡබ්බිච්චෙ උපපනෙත -පෙ- සත්තච්චෙ උපපනෙත -පෙ- අට්ඨච්චෙ
උපපනෙත -පෙ- එකුතච්චෙ උපපනෙත මුලවිවරෙ පච්චාසාච්චරං උපපජ්ජති,
එකාහා කාරෙතබ්බං. තිංසෙ උපපනෙත මුලවිවරෙ පච්චාසාච්චරං උපපජ්ජති,
තදහෙව අභිට්ඨාතබ්බං. විකපෙතබ්බං. විසාපෙතබ්බං. තො වෙ
අභිට්ඨොය වා විකපෙය වා විසාපෙය වා-

උඛතභයමිං කඛිනෙ යනු: අට වැදූරුම් මාතෘකාවන් අතුරින් එක්තරා මාතෘකායෙකින් උදුරන ලද්දේ වෙයි. සඛ්ඛයා විසින් හෝ අතරු උදුරන ලද වෙයි.

අකාලවිවර නම: කෙළින් තොරතුල කල්හි එකොළොස් මස්හි උපන්නේ ය. කෙළින් අතුල කල්හි සත්මස් මුළුල්ලෙහි උපන්නේ ය. කල්හිදු තොකල්හිවුරු යි උදෙසා දෙන ලද්දේ ය. තෙල අයල් සිවුරු නම.

උපපජ්ජය යනු: සඛ්ඛයා කෙරෙන් හෝ ගණයා කෙරෙන් හෝ නැයන් කෙරෙන් හෝ මිත්‍රයන් කෙරෙන් හෝ පසුල් ව හෝ තමාගේ ධනයෙන් හෝ උපදනේ ය.

ආකඛ්ඛමානෙන යනු: කැමැත්තනු විසින් පිළිගත යුතු ය.

පටිඝ්ඝහෙය්වා ඛිපපමෙව කාරෙතඛ්ඛං යනු: දස දවසෙකින් කරවිය යුතු ය.

නො වසස පාපිපුජි යනු: කරණු ලබන්නේ නො පොහොනේ ය.

මාසපරමං ගෙන හික්ඛුනා තං විවරං හික්ඛිපිතඛ්ඛං යනු: මසක් කල් පරම කොට තැබිය යුතු ය.

ලානාය පාපිපුජියා යනු: උනු වුවහුගේ සම්පුණ් බව පිණිස ය.

සභියා පච්චාසාය යනු: සඛ්ඛයා කෙරෙන් හෝ ගණයා කෙරෙන් හෝ නැයන් කෙරෙන් හෝ මිත්‍රයන් කෙරෙන් හෝ පසුල් ව හෝ තමාගේ ධනයෙන් හෝ සිවුරු ලැබීමේ ආශායෙක් වෙයි.

තතො වෙ උතතරිං හික්ඛිපෙය්ස සභියාපි පච්චාසාය යනු: එදවස උපන් මූලච්චරය ඇති කල්හි පච්චාසාච්චරය උපදී නම් දස දවසින් කරවිය යුතු ය. දෙවන දවස උපන් මූලච්චරය ඇති කල්හි පච්චාසාච්චරය උපදී නම් දස දවසින් කරවිය යුතු ය. තුන්වන දවස උපන් ... සතර වන දවස උපන් ... පස් වන දවස උපන් ... සවන දවස උපන් ... සත් වන දවස උපන් ... අට වන දවස උපන් ... නව වන දවස උපන් ... දස වන දවස උපන් මූලච්චරය ඇති කල්හි පච්චාසාච්චරය උපදී නම් දස දවසින් කරවිය යුතු. එකොළොස් වන දවස උපන් ... දෙළොස් වන දවස උපන් ... තෙළොස් වන දවස උපන් ... තුදුස් වන දවස උපන් ... පසළොස් වන දවස උපන් ... හොළොස් වන දවස උපන් ... සතළොස් වන දවස උපන් ... අටළොස් වන දවස උපන් ... එකුත්තිසි වන දවස උපන් ... විසි වන දවස උපන් මූලච්චරය ඇති කල්හි පච්චාසාච්චරය උපදී නම් දස දවසින් කරවිය යුතු. එක්විසි වන දවස උපන් මූලච්චරය ඇති කල්හි පච්චාසාච්චරය උපදී නම් නව දවසින් කරවිය යුතු ය. දෙවිසි වන දවස උපන් ... තෙවිසි වන දවස උපන් ... සුවිසි වන දවස උපන් ... පස්විසි වන දවස උපන් ... සවිසි වන දවස උපන් ... සත්විසි වන දවස උපන් .. අටවිසි වන දවස උපන් ... එකුත්තිස් වන දවස උපන් මූලච්චරය ඇති කල්හි පච්චාසාච්චරය උපදී නම් එක්දවසින් කරවිය යුතු. තිස් වන දවස උපන් මූලච්චරය ඇති කල්හි පච්චාසාච්චරය උපදී නම් එදවස මා ඉවිය යුතු ය. විකෘපිය යුතු ය. විකෘදිය යුතු ය. ඉදින් තො ඉටා නම් හෝ තො විකපා නම් හෝ තො විසදු නම් හෝ-

එකතියෙ අරුණුග්‍රහමනෙ නියග්‍රහයං ගොති, නියුජ්නබ්‍රං සබසස වා ගණස වා පුග්‍රහස වා එවකුච පත භිකබවෙ නියුජ්නබ්‍රං -පෙ- “ඉදමෙව භනෙන අකාලවිවරං මාසාතිකතනං නියග්‍රහයං, ඉමංගං සබසස නියුජ්- මි”ති -පෙ- දදෙය්‍යා”ති -පෙ- දදෙය්‍යු”නති -පෙ- අයසමනො දමි”ති.

4. විසභාගෙ උපපනෙන මූලවිවරෙ පච්චාසාවිවරං උපපජ්ජති රතතියො ච සෙසා ගොනති, ත අකාමා කාරෙනබ්‍රං.

5. මාසාතිකතනෙන අතීකත නතසඤ්ඤි, නියග්‍රහයං පාවිතතියං. මාසා- තීකතනෙන වෙමතිකො -පෙ- මාසාතිකතනෙන අතතීකතනසඤ්ඤි -පෙ- අතතිට්ඨිතෙ අතිට්ඨිතසඤ්ඤි -පෙ- අවිකපපිතෙ විකපපිතසඤ්ඤි -පෙ- අවිසසජ්ජිතෙ විසසජ්ජිතසඤ්ඤි -පෙ- අතට්ඨ නට්ඨසඤ්ඤි -පෙ- අවිතට්ඨ විතට්ඨසඤ්ඤි -පෙ- අදබ්‍රෙසි දබ්‍රෙසිසඤ්ඤි -පෙ- අවිපුතෙන විපුතතසඤ්ඤි නියග්‍රහයං පාවිතතියං.

6. නියග්‍රහයං විවරං අතීසුජ්චා පරිභුඤ්ඤති අපතති දුකකටසස. මාසාතීකතනෙන අතීකතනතසඤ්ඤි, අපතති දුකකටසස. මාසාතීකතනෙන වෙමතිකො, අපතති දුකකටසස. මාසාතීකතනෙන අතතීකතනතසඤ්ඤි, අනාපතති.

7. අනාපතති අනෙතාමාසං අතිට්ඨති, විකපෙපති, විසසජ්ජති, තසසති, විතසසති, බසසති, අච්චිජ්චා ගණනතති, විසසාසං ගණනතති, උමමතතකසස, අදිකමමිකසසාති.

ගතියකසිනසිකධාපදං නිට්ඨිතං.

5. 1. 4.

පුරාණවිවරසිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවභජියං විහරති ජෙතවතෙ අනාථ- පිණ්ඩකසස අරුමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන අයසමනො උදුසියස පුරුණ- දුතිසිතා භිකබුජීපු පබ්බජ්චා ගොති, සා අයසමනො උදුසියස සනතියෙ අතීකතණං අගච්චති, අයසමාපි උදුසි තසසා භිකබුජීයා සනතියෙ අතීකතණං ගච්චති. තෙන ඛො පත සමයෙන අයසමා උදුසි තසසා භිකබුජීයා සනතියෙ භතතවිසසග්‍රහං කරෙති. අථ ඛො අයසමා උදුසි පුබ්බණ්ණසමයං තිවාසෙතො පතතවිවරමාදය යෙන සා භිකබුජී තෙනුපසබ්‍රමි, උපසබ්‍රමිතො තසසා භිකබුජීයා පුරතො අභ්‍රජාතං විවරිතො අසතෙ තිසිදි, සාපි ඛො භිකබුජී අයසමනො උදුසියස පුරතො අභ්‍රජාතං විවරිතො තිසිදි. අථ ඛො අයසමා උදුසි සාරතෙතො තසසා භිකබුජීයා අභ්‍රජාතං උපතීජ්ඣාසි තසස අසුචි මුච්චි.

එක්තරා වන අරාණ නාගෙන කල්හි නිසාහි වෙයි. සහනට හෝ ගණයට හෝ පුගුල්හට හෝ නිසාදිය යුතු ය. තවද මහණෙනි, මෙතෙක් නිසාදිය යුතු ය.... “වහන්ස, මේ මාගේ අගල්සිවුර මසක් ඉක්මගියේ නිසාහි විය, මෙය මම සහනට නිසදමි”යි ... දෙන්තේ ය. ... දෙන්තානු ය. ... ආයුෂමත්භට දෙමි”යි.

4. විසභාග වූ මූලවිවරය උපන් කල්හි සච්චාසාවිවරය උපදී තම රුහිහු ද ශෛ වෙන් නම් නො කැමැත්තෙන් නො කරවිය යුතු ය.

5. මසක් ඉක්ම ගිය සිටුරෙහි “ඉක්ම ගියේ ය” යන සංඥ ඇත්තේ නිසාහි පවති වෙයි. මසක් ඉක්මගිය සිටුරෙහි විමති ඇතියේ ... මසක් ඉක්මගිය සිටුරෙහි ,නො ඉක්මනා’යි සංඥ ඇත්තේ ... නො ඉටුගෙහි ‘ඉටන ලද’යි සංඥ ඇත්තේ ... නො විකාසුගෙහි ‘විකපන ලද’යි සංඥ ඇත්තේ ... නො විසර්ත ලදුගෙහි ‘විසර්ත ලද’යි සංඥ ඇත්තේ ... නො තටුගෙහි තටා යි සංඥ ඇත්තේ ... නො වාතාසුහු සිටුරෙහි ‘වාතාසිතා’යි සංඥ ඇත්තේ ... නො දුටුගෙහි ‘දුටිතා’යි සංඥ ඇත්තේ ... අසිදා ගන්තා ලද්දෙහි ‘නො අසිදා ගන්තා ලද’යි සංඥ ඇත්තේ නිසාහි පවති වේ.

6. නිසාහි වූ සිටුර නො නිසරා පරිභොග කෙරේ නම් දුකුලාආචාර්ය වෙයි. මසක් නො ඉක්මගිය සිටුරෙහි ‘ඉක්මනා’යි සංඥ ඇත්තේ දුකුලාආචාර්ය වෙයි. මසක් නො ඉක්මගිය සිටුරෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාආචාර්ය වෙයි. මසක් නොඉක්මගිය සිටුරෙහි ‘නො ඉක්මනා’යි සංඥ ඇත්තේ ආචාර්ය නැති.

7. ඇතුළු මාසගෙහි ඉටා නම්, විකපා නම්, විසරා නම්, තැසේ නම්, ටාතැසේ නම්, දුවේ නම්, අසිදා ගණිත් නම්, විස්වාසි ව ගණිත් නම් ආචාර්ය නැති. උච්චුහට ආදිකම්මිකයහට ආචාර්ය නැති.

නාථීය කසින ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 1. 4.

පුරාණවිවරයකොපදය.

1 එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සාචාර්යවර සමීපයෙහි වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ දෙවිරම්හි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂමත් උදුසි තෙරුන්ගේ පුරාණදුතීයිකාව මෙහෙණත් කෙරෙහි පැවිදි වූවා වෙයි. ඔ තොමෝ නිරතුරු ආයුෂමත් උදුසි තෙරුන් වෙත පැමිණෙයි. ආයුෂමත් උදුසි තෙර ද නිරතුරු ඒ මෙහෙණ වෙත යයි. එසමයෙහි ආයුෂමත් උදුසි තෙර ඒ මෙහෙණ වෙත බත්කිස කෙරෙයි. එකල ආයුෂමත් උදුසි තෙර පෙරවරුගෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිටුරා ගෙණ ඒ මෙහෙණ වෙත එලඹියේ ය. එලඹ ඒ මෙහෙණ පෙරවූගෙහි අභිගජාතය විවර කොට ආසනගෙහි හුත්තේ ය. ඒ මෙහෙණ ද ආයුෂමත් උදුසි තෙරුන් ඉදිරියෙහි අභිගජාතය විවර කොට හිදගනු. එකල්හි ආයුෂමත් උදුසි තෙර හටගත් රුග ඇත්තේ ඒ මෙහෙණගේ අභිගජාතය මෙතෙහි කෙරේ ය. ඔහුට අගුච්චි මිදින.

2. අඵ ඛො ආයසමා උද්ඨි තං භික්ඛුතීං එතදවොච: “ගච්ඡ්භිති උද්ඝං ආහර, අනතරවාසකං ඛොවිසාමි”ති. “ආහරය්‍ය, අභමෙච ඛොවිසාමි”ති තං අසුචිං එකදෙසං මුඛෙන අග්ගභෙසී, එකදෙසං අභිහජානෙ පක්ඛිපි. සා තෙත ගඛං ගණති. භික්ඛුතීයො එවමාහංසු: “අමුභවචාරිතී අයං භික්ඛුතී ගඛති”ති. “තාහං අය්‍යා අමුභවචාරිතී”ති භික්ඛුතීතං එතමඡං ආරොචෙසී. භික්ඛුතීයො උජ්ඣායනති ඛීයනති විපාචෙනති: “කථං හි තාම අයේ‍යා උද්ඨි භික්ඛුතීයා පුරුණවිවරං ඛොවාපෙසාමි”ති. අඵ ඛො භා භික්ඛුතීයො භික්ඛුතං එතමඡං ආරොචෙසුං. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ච්ඡා, තෙ උජ්ඣායනති ඛීයනති විපාචෙනති: “කථං හි තාම අයසමා උද්ඨි භික්ඛුතීයා පුරුණවිවරං ඛොවාපෙසාමි”ති. අඵ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමඡං ආරොචෙසුං. “ඝචමං කීර ඡං උද්ඨි භික්ඛුතීයා පුරුණවිවරං ඛොවාපෙසී”ති? “ඝචමං භගවා”. “ඤ්ඤතිකා තෙ උද්ඨි අඤ්ඤතිකා”ති. “අඤ්ඤතිකා භගවා”ති. “අඤ්ඤතකො මොඝපුරිස අඤ්ඤතිකාය ත ජාතාති පතිරුපං වා අපපතිරුපං වා පාහාදීකං වා අපාහාදීකං වා. තඡ නාම ඡං මොඝපුරිස අඤ්ඤතිකාය භික්ඛුතීයා පුරුණවිවරං ඛොවාපෙසාමි. තෙතං මොඝපුරිස අපපසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- එචඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දීඝෙය්‍යාථ:”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤතිකාය භික්ඛුතීයා පුරුණවිවරං ඛොවා-
පෙස්‍ය වා රජාපෙස්‍ය වා ආකොට්ඨපෙස්‍ය වා නිසංගහීයං පාචිතනීය”නති:

3. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමිං අඤ්ඤ අධිපෙතො භික්ඛුති.

අඤ්ඤතිකා තාම: මාතිතො වා පිතිතො වා යාව සත්තමා පිතාමහසුගා අසමඛධා.

භික්ඛුතී තාම: උභතො සඛෙස උපසමපන්නා.

පුරුණවිවරං තාම: සකිං නිචඡචපි සකිං පාරාභචපි.

ඛොවාති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඛොතං නිසංගහීයං භොති. රජාති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස, රතතං නිසංගහීයං භොති. ආකොට්ඨති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස, සකිං පාචිතපහාරං වා මුග්ගරපපහාරං වා දිනො නිසංගහීයං භොති. නිසංගහීයං සඛසස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා.

4. එචං ච පත භික්ඛවෙ නිසංගහීයං: “ඉදං මෙ භනොත පුරුණවිවරං අඤ්ඤතිකාය භික්ඛුතීයා ඛොවාපිතං නිසංගහීයං, ඉමානං සඛසස්ස නිසංජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යනති -පෙ- ආයසමිතො දමමි”ති. -පෙ-

2. ඉක්බිති ආයුෂවත් උදයි තෙර ඒ මෙහෙණට මෙසේ කීය. ‘යා නැගිණියෙකි, දිය ගෙණෙව. අනාරව්‍යසකය හෝදමි’යි. “දෙව හිමියනි, මම මෑ හෝදමි’යි. ඒ අග්‍රවි එක්දෙසක් මුළින් ගතු. එක්දෙසක් අඛණ්ඩතයෙහි බැහු. මිනෙමෝ එයින් ගබ් ගතු. හිසුණිහු මෙසේ කීහු: “මේ මෙහෙණ බබසර නැත්ති ගබ්ලියකැ’යි. “ආයතීවෙනි, මම බබසර නැතියක් නො වෙමි’යි. හිසුණිහුත් මෙ පවත් දුන්වූ. හිසුණිහු අවඥ කෙරෙනි. අයුණු කීයනි. දෙස් පහල කෙරෙත්: ‘කෙසේ නම් උදයි හිමිහු මෙහෙණක ලවා පොරණ සිටුරක් දෙවවුහු දු’යි. ඉක්බිති ඒ හිසුණිහු හිසුණට මෙපවත් දුන්වූහ. යම් මහණ කෙසෙක් අලොච්ඡ වෙන් ද බහු අවඥ කෙරෙනි අයුණු කීයනි දෙස් පහල කෙරෙත්: ‘කෙසේ නම් ආයුෂවත් උදයි තෙර මෙහෙණක ලවා පොරණසිටුරක් දෙවවී දු’යි. ‘ඉක්බිති ඒ හිසුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කලහ. ‘සැබෑද උදයිය, තෝ මෙහෙණක ලවා පොරණසිටුරක් දෙවවීහි ලෑ’යි. ‘සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස, උදයිය, තට ‘නෑ එකක් ද නො නෑ එකක් දු’යි. ‘නො නෑ එකක් භාග්‍යවතුන් වහන්සැ’යි. “තුච්ඡුරුඡය, නො නෑයෙක් නො නෑ එකක්හට සුදුස්සක් හෝ නො සුදුස්සක් හෝ ප්‍රසාදයට වැටෙන්නක් හෝ අප්‍රසාදයට වැටෙන්නක් හෝ නො දනිමි. එහි ලා තුච්ඡුරුඡය, තෝ නො නෑ මෙහෙණක ලවා පොරණසිටුර දෙවවීහි. තුච්ඡුරුඡය, තෙල නොපහනුන්හේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් තෙම නොනෑ මෙහෙණක ලවා පොරණසිටුරක් දෙවවා නම් හෝ රදවා නම් හෝ කොළවා නම් හෝ නිසැහිපවීහි වේ” යයි.

3. යො පනි යනු: යමෙක් යම් බලයෙක් ...

හිසුණු යනු: ... මේ තෙමේ මේ අභියෙහි ‘හිසුණු’යයි අදහස් කරණ ලද්දේ ය.

අඤ්ඤානිකා නම්: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත් වැනි මුත්තාවුන් තෙක් අසවබඳියෝ යි.

හිසුණුනි නම්: උභතොසඛකයා කෙරෙහි උපසපත් වූවා.

පුරුණවිවර නම්: වරක් හදතා ලද්දේ ද වරක් පොරෝනා ලද්දේ ද වෙයි.

‘දෙවවයි’ අණවා නම් දුකුලාආවාචන් වෙයි, දෝතා ලද්දේ නිසැහි වෙයි. ‘රදවයි’ අණවා නම් දුකුලාආවාචන් වෙයි. රදතා ලද්දේ නිසැහි වෙයි. ‘කොළවයි’ අණවා නම් දුකුලාආවාචන් වෙයි. වරක් අත්පහරක් හෝ මුගුරු පහරක් හෝ දුන් කල්හි නිසැහි වෙයි. සහතට හෝ ගණයට හෝ පුභුලක්හට හෝ නිසැඡය යුතු ය.

4. තවද මහණෙනි මෙසේත් නිසැඡය යුතු ය. “වහන්ස, මාගේ ‘මේ පොරණ සිටුර නොනෑ මෙහෙණක ලවා දෙවවන ලද්දේ නිසැහි ජි. මම මෙය සහතට නිසදමි’යි ... දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහු යයි ... ආයුෂවත්හට දෙමි’යි ...

5. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං බොවාපෙති, නිසංගහීයං පාවිතරීයං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං බොවාපෙති රජාපෙති, නිසංගහීයෙන ආපතති දුක්ඛවස්ස. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං බොවාපෙති ආකොටාපෙති, නිසංගහීයෙන ආපතති දුක්ඛවස්ස. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං බොවාපෙති රජාපෙති ආකොටාපෙති, නිසංගහීයෙන ආපතති දච්ඡන්තං දුක්ඛවන්තං.

6. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං රජාපෙති, නිසංගහීයං පාවිතරීයං -පෙ- රජාපෙති ආකොටාපෙති, නිසංගහීයෙන ආපතති දුක්ඛවස්ස. රජාපෙති බොවාපෙති, නිසංගහීයෙන ආපතති දුක්ඛවස්ස. රජාපෙති ආකොටාපෙති බොවාපෙති, නිසංගහීයෙන ආපතති දච්ඡන්තං දුක්ඛවන්තං.

7. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං ආකොටාපෙති, නිසංගහීයං පාවිතරීයං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා පුරාණවිවරං ආකොටාපෙති බොවාපෙති -පෙ- ආකොටාපෙති රජාපෙති -පෙ- ආකොටාපෙති බොවාපෙති රජාපෙති, නිසංගහීයෙන ආපතති දච්ඡන්තං දුක්ඛවන්තං.

8. අඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො -පෙ- අඤ්ඤාතිකාය ඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ- අඤ්ඤාසු පුරාණවිවරං බොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛවස්ස. නිසීදනපච්චන්දරණං බොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛවස්ස. එකතො උපසම්පන්නාය බොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛවස්ස. ඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ- ආපතති දුක්ඛවස්ස. ඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො -පෙ- ආපතති දුක්ඛවස්ස. ඤ්ඤාතිකාය ඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ- අනාපතති.

9. අනාපතති ඤ්ඤාතිකාය බොවන්තීයා අඤ්ඤාතිකා දුතීයා ගොති, අවුත්තා බොවති, අපට්ඨුත්තං බොවාපෙති, විවරං සපෙත්වා අඤ්ඤාපට්ඨකාරං බොවාපෙති, සිකඛමාහාය, සාමණේරීයා, උම්මත්තකස්ස, ආදි-කම්මකස්සාති.

පුරාණවිවරසිකධාපදං නිවර්තං.

5. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු දෙවා නම් නිසාගිපවිති වෙයි. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු දෙවා නම් රජන් කරවා නම් නිසාගි හා සමග දුකුලාආචාච්ච් වෙයි. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පොරණසිටුරු දෙවා නම් කොලවා නම් නිසාගි හා සමග. දුකුලා-ආචාච්ච් වෙයි. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු දෙවා නම් රජන් කරවා නම් කොලවා නම් නිසාගි හා සමග දෙ දුකුලාආචාච්ච් වේ.

6. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු රජන් කරවා නම් නිසාගිපවිති වෙයි ... රජන් කරවා නම් කොලවා නම් නිසාගි හා සමග දුකුලාආචාච්ච් වෙයි. රජන් කරවා නම් දෙවා නම් නිසාගි හා සමග දුකුලාආචාච්ච් වෙයි. රජන් කරවා නම් කොලවා නම් දෙවා නම් නිසාගි හා සමග දෙ දුකුලා-ආචාච්ච් වේ.

7. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු කොලවා නම් නිසාගිපවිති වෙයි. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පොරණ සිටුරු කොලවා නම් දෙවා නම් ... කොලවා නම් රජන් කරවා නම් ... කොලවා නම් දෙවා නම් රජන් කරවා නම් නිසාගි හා සමග දෙ දුකුලා ආචාච්ච් වේ.

8. තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි විමති ඇති ව ... තොනු මෙහෙණ කෙරෙහි තු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව ... අනෙකක්හුගේ පොරණ සිටුරු දෙවා නම් දුකුලාආචාච්ච් වෙයි, නිසදන් පසතුරුණු දෙවා නම් දුකුලාආචාච්ච් වෙයි. හිකුනුනිසසයා කෙරෙහි උපසපන් මෙහෙණක ලවා දෙවා නම් දුකුලාආචාච්ච් වෙයි. තු මෙහෙණ කෙරෙහි තොනු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව ... දුකුලාආචාච්ච් වෙයි. තු මෙහෙණ කෙරෙහි විමති ඇති ව ... දුකුලාආචාච්ච් වෙයි. තු මෙහෙණ කෙරෙහි තු මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව ... ආචාච්ච් තැනි.

9. තු මෙහෙණ දෙවන කල්හි, තොනු මෙහෙණ දෙවැන්නක් වේ නම්, තො කියන ලද්දී දෙවා නම්, පරිභොග තො කරණ ලද්ද දෙවා නම්, සිටුරු තබා අන් පිරිකරක් දෙවා නම්, සිකුබාතාවක ලවා, සාමණේරියක ලවා දෙවා නම් ආචාච්ච් තැනි. උමමතනකයහට, ආදිකමමකයහට ආචාච්ච් තැනි යයි.

පුරුණවිවර්ධනාපදය හිමි.

විවරපටිගහභණ්ඩිකඛාපදං

1. තෙත සමයෙන බුද්ධෝ භගවා රුජගහෙ විහරති වෙළවතෙ කලඤ්ඤා-
 නිවාපෙ. තෙත බො පත සමයෙන උපපලවණණා භික්ඛුනී සාවඤ්ඤාං විහරති.
 අථ බො උපපලවණණා භික්ඛුනී පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පනතවිවර-
 මාදාය සාවඤ්ඤාං¹ පිණ්ඩාය පාවිසී. සාවඤ්ඤාං පිණ්ඩාය වරිත්වා පවජාභතතං
 පිණ්ඩපාතපටිකකනතා යෙන අභිවන්තං තෙත්තපසඛකම්, උපසඛකම්ත්වා ද්වා-
 විහාරාය අකචන්තං අජේඛාගහෙත්වා අඤ්ඤාතරසම්. රුකඛමුලෙ ද්වා විහාරං
 නිසීදි. තෙත බො පත සමයෙන වොරා කතකමවා ගාචිං වධිත්වා මංසං
 ගහෙත්වා අකචන්තං පවිසිංසු. අඤ්ඤා බො වොරගාමණීකො උපපලවණණං
 භික්ඛුනිං අඤ්ඤාතරසම්. රුකඛමුලෙ ද්වා විහාරං නිසින්නාං, දිසවා සවෙ මෙ
 පුත්තභාතුකා පසසියසන්ති විගෙඨසියසන්ති ඉමං භික්ඛුනීන්ති අඤ්ඤාත
 මයෙන අගමාසී. අථ බො සො වොරගාමණීකො මංසෙ පකෙක
 වරමංසාති ගහෙත්වා පණ්ණපුටං² බික්ඛිත්වා උපපලවණණාය භික්ඛුනීයා අවිදුරෙ
 රුකෙක ආලග්ගෙත්වා “යො පසසති සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා දින්නං යෙව
 හරතුති” වත්වා පකකාමි. අයොසී බො උපපලවණණා භික්ඛුනී සමාධිමතා
 චුට්ඨතිත්වා තස්ස වොරගාමණීකස්ස ඉමං වාචං භාසමානස්ස. අථ බො
 උපපලවණණා භික්ඛුනී තං මංසං ගහෙත්වා උපසසයං අගමාසී. අථ බො
 උපපලවණණා භික්ඛුනී තස්සා රහතියා අවචයෙන තං මංසං සමපාදෙත්වා
 උත්තරාසඛෙග භණ්ඩිකං බික්ඛිත්වා වෙහාසං අබ්බුග්ගන්ත්වා වෙළවතෙ
 පච්චුට්ඨාසී.

2. තෙත බො පත සමයෙන භගවා ගාමං පිණ්ඩාය පවිටෙඨා භොති.
 ආයසමා උදුසී මහියාසකො හොති විහාරපාලො. අථ බො උපපලවණණා
 භික්ඛුනී යෙත්තාසමා උදුසී තෙත්තපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා ආයසමන්තං
 උදුසී. එතදවොච:- “කහං භනෙත භගවා”ති. “පවිටෙඨා භගිනී භගවා
 ගාමං පිණ්ඩායා”ති. “ඉමං භනෙත මංසං භගවතො දෙති”ති. “සන්තපටිතො
 තයා භගිනී භගවා මංසෙත. සවෙ මෙ තං අන්තරවාසකං දදෙය්‍යාසී, එවං
 අභවපි සන්තපටිතො භවෙය්‍යං අන්තරවාසකෙතා”ති. “මයං බො භනෙත
 මාතුගාමා තාම කිච්ඡලාභා, ඉදඤ්ච මෙ අන්තමං පඤ්චමං විවරං, තාහං
 දස්සාමි”ති. “සෙය්‍යථාපි භගිනී පුරිසො භවං දත්වා කචෙඡ් සජ්ජෙය්‍ය, ³
 එවමෙව බො තං භගිනී භගවතො මංසං දත්වා මසී අන්තරවාසකෙ ⁴
 සජ්ජසී”ති. අථ බො උපපලවණණා භික්ඛුනී ආයසමතා උදුසිතා නිපටි-
 ශ්‍රියමානා අන්තරවාසකං දත්වා උපසසයං අගමාසී. භික්ඛුනීයො උපපල-
 වණණාය භික්ඛුනීයා පනතවිවරං පටිගහණන්තියො උපපලවණණං
 භික්ඛුනිං එතදවොචු: “කහං තෙ අයෙස අන්තරවාසකො”ති. උපපල-
 වණණා භික්ඛුනී භික්ඛුනීතං එතමන්ථං ආරොවෙසී. භික්ඛුනීයො උජ්ඣායන්ති
 බියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි තාම අයෙසා උදුසී භික්ඛුනීයා විවරං
 පටිගහෙස්සති, කිච්ඡලාභො මාතුගාමො”ති. අථ බො තා භික්ඛුනීයො
 භික්ඛුතං එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

1. සාවඤ්ඤා, කල්පි 2. පණ්ණපුටං. සං. 3. විසංසජ්ජෙය්‍ය සං. 4. අන්තරවාසකං ත
 සජ්ජසීති. සී. මු. මංසං අන්තරවාසකං විසංසජ්ජෙය්‍යති. සං.

ච්චරප්‍රතිග්‍රහණශීලීතාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහනුවර කලඤ්ඤානිවාප නම් වූ වෙළුම්කාරයෙහි වාච වෙසෙති. එසමයෙහි උපුල්වත් මෙහෙණ සැවැත්නුවර වෙසෙයි. ඉක්බිති උපුල්වත් මෙහෙණ පෙරවරයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ පිඬු පිණිස සැවැතට පිවිසියා ය. සැවැතෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත්හි පිණිසපානසෙන් නැවැතුනී අකිවනය කර එලඹියා ය. එලඹ දිවාචිහාරය පිණිස අකිවනයට පිවිස එක්තරු රුක්ඛුලෙකා දිවාචිහාරයෙහි හුන්තී ය. එසම-
 යෙහි කළ සොරකම් ඇති සොරා දෙනක මරු ජීව ගෙණ අකිවනයට පිවිසියහ. ඉක්බිති සොරදෙවු තෙම එක්තරු රුක්ඛුලෙක දිවාචිහාරයෙහි හුන් උපුල්වත් මෙහෙණ දිවි. දෑක ඉදින් මාගේ දරු-මල්හු මේ මෙහෙණ දක්නාහු නම් වෙහෙසන්තාන'යි අන් මහෙකින් ගියේ ය. ඉක්බිති ඒ සොරදෙවු තෙම මස් පාසුහු කල්හි සොදුරුමස් ගෙණ පත්පළාවක් බැඳ උපුල්වත් මෙහෙණට හුදුරු තැන්හි රුකෙක එල්වා "මහණ වේවයි බමුණු වේවයි යමෙක් දකී නම් දෙන ලද මැ" ය 'ගෙණ සේව'යි කියා ගියේය. උපුල්වත් මෙහෙණ සමාධියෙන් නැගී මේතෙපුල් කියන ඒ සොරදෙවුවාගේ බස් ඇසු ය. ඉක්බිති උපුල්වත් මෙහෙණ ඒ මස් ගෙණ මෙහෙණවරට ගියා ය. ඉක්බිති උපුල්වත් මෙහෙණ ඒ රුක්ඛුගේ ඇවැලෙන් ඒ මස් පිළියෙල කොට උතුරුසහසිවුරෙහි පොදි බැඳ අහසට පානතැගී වෙළුම්කාරයෙහි බැස සිටියා ය.

2. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිඬු පිණිස ගම්වැදුනාහු වෙති. ආසුණමත් උදයී තෙරණුවෝ වෙහෙර රක්නාහු නැවැතුනාහු වෙති. ඉක්බිති උපුල්වත් මෙහෙණ උදයී තෙරුන් කර එලඹියා ය. එලඹ ආසුණමත් උදයී තෙරුන්ට මෙය කීවු ය: 'වහන්ස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොහි දැ'යි. "තැගනියනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිඬු පිණිස ගමට පිවිසියහ'යි. 'වහන්ස, මේ මස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දෙව'යි. "තැගනියනි, තොප විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මසින් සතපත ලදහ. ඉදින් තෙපි මට අතුරුවසාසිවුර දෙන්නහු නම් මෙසේ මම ද අතුරුවසාසිවුරින් සතපතා ලද්දෙම් වන්නෙමි'යි. "වහන්ස, අපි නම් මාගම්වුවෝ ප්‍රත්‍යය දුකසේ ලබන්-
 නම්හ. මේ ද මාගේ පාසිම් පස්වැනි සිවුර ය. (එහෙයින්) මම තො දෙමැ'යි 'යමිසේ තැගනියනි, පුරුෂයෙක් ඇතු දී පොරොද්දෙහි ඇලෙන්තේ ද, එපරිද්දෙන් ම තැගනියනි, තෙපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මස් දී මාකෙරෙහිලා අතුරුවසාසිවුරෙහි ඇලෙන්තහු"යයි. ඉක්බිති උපුල්වත් මෙහෙණ ආසුණමත් උදයී තෙරුන් විසින් දැනී ව පෙලහු ලබන්නී අතුරුවසාසිවුර දී මෙහෙණ-
 වරට ගියා ය. භික්ෂුණීහු උපුල්වත් මෙහෙණගේ පාසිවුරු පිළිගත්තාහු උපුල්වත් මෙහෙණට මෙපවත් කීහ: "ආයතීවෙනි, තොපගේ අතුරුවසා-
 සිවුර කොහි දැ'යි. උපුල්වත් මෙහෙණ භික්ෂුණීන්ට එපවත් දැන්වූය. භික්ෂුණීහු අවමන් කෙරෙහි අසුණු කියති දෙස් පහළ කෙරෙත්: 'කෙසේ නම් උදයී හිමි මෙහෙණගේ සිවුර පිළිගත්තේ ද; මාගම (ප්‍රත්‍යය) දුකසේ ලබන්නී'යයි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුණීහු භික්ෂුන්ට මෙපවත් දැන්වූහ.

3. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයස්මා උද්භි භික්ඛුනීයා විවරං පටිඥානෙස්සති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “සච්චං කීර නං උද්භි භික්ඛුනීයා විවරං පටිඥානෙසීති? “සච්චං භගවා” “ඤ්ඤානං තෙ උද්භි අඤ්ඤාතිකා”ති. “අඤ්ඤාතිකා භගවා”ති. “අඤ්ඤාතිකො මොඝපුරිස අඤ්ඤාතිකාය න ජානාති පතිරුපං වා අපපතිරුපං වා සත්තං වා. අසත්තං වා තන්ථ තාම නං මොඝපුරිස අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනීයා භන්තො විවරං පටිඥානෙස්සති. තෙන මොඝපුරිස අපපසන්නාතං වා පසාදාය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දීසෙය්‍යාථ.”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනීයා භන්තො විවරං පටිඥානෙස්සති, නිස්සංකීයං පාවිභවීයනති.”

එවඤ්ඤාදං භගවතා භික්ඛුතං සික්ඛාපදං පඤ්ඤාතං හොති.

[මූලපඤ්ඤාභවි.]

4. තෙත බො පන සමයෙත භික්ඛු කුක්ඛුච්චියන්තා භික්ඛුනීතං පාරිච්චකවිවරං ත පටිඥානෙත්තති. භික්ඛුනීයො උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම අය්‍යා අමහාකං පාරිච්චකවිවරං තපපටිඥානෙස්සති”ති. අය්‍යොසුං බො භික්ඛු තාසං භික්ඛුනීතං උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. අථ බො භගවා එතස්මිං නීදතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කථා භික්ඛු ආමනොසී: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ පඤ්ඤාතං පාරිච්චකං පටිඥානෙත්තං, භික්ඛුස්ස භික්ඛුනීයා සික්ඛමාතාය සාමණේරස්ස සාමණේරීයා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඉමෙසං පඤ්ඤාතං පාරිච්චකං පටිඥානෙත්තං. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දීසෙය්‍යාථ.”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනීයා භන්තො විවරං පටිඥානෙස්සති අඤ්ඤාත්‍ර පාරිච්චකා, නිස්සංකීයං පාවිභවීයනති”.

[දුතීයපඤ්ඤාභවි.]

5. යො පනාති යො යදිසො-පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමෙස්මිං අන්ථ අධිපපතො භික්ඛුති.

අඤ්ඤාතිකා තාම: මානිතො වා පිනිතො වා යාව සත්තමා පිතාමහසුභා අසමඛදා

භික්ඛුනී තාම: උභතො සබ්බෙ උපසම්පන්නා.

විවරං තාම: ජනාං විවරතං අඤ්ඤාතරං විවරං විකපපනුපගපච්ඡිමං.

අඤ්ඤාත්‍ර පාරිච්චකාති ඔපෙනා පාරිච්චකං පටිඥානෙත්තාති.

3. යම් මහණ කෙනෙක් අලොව් වෙන් ද බහු අවශ්‍ය කෙරෙහි අයුතු කියා දෙන්නේ පහල කෙරෙත්: 'කෙසේ නම් ආයුෂ්‍ය උදෙසා තෙර මෙහෙණකමේ සිටුවක් පිළිගත්තේ ද'යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. "සැබෑ උදෙසා, තෝ මෙහෙණකමේ සිටුවක් පිළිගත්තෙහි ල'යි. "සැබෑ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'උදෙසා,' කාගේ නෑ මෙහෙණක් ද නොනෑ මෙහෙණක් ද'යි. 'නොනෑ මෙහෙණක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ'යි. "තුච්ඡුරුණය, නොනෑයෙක් නොනෑ එකකට සුදුසු සෙයින් හෝ හුදුසු සෙයින් විද්‍යාලයක හෝ අධ්‍යාපන ක්‍ෂේත්‍රයක හෝ නොදැනිය. එහිලා තුච්ඡුරුණය, තෝ නොනෑ මෙහෙණකමේ අතින් සිටුවක් පිළිගත්තෙහි ය. තුච්ඡුරුණය, තෙල නොපහසුත්තේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා වූ:"

"යම් මහණෙක් නොනෑ මෙහෙණකමේ අතින් සිටුවක් පිළිගන්නේ නම් නිසැල් පවිත්‍ර වේ."

මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්ට පණවන ලද්දේ වේ.

[මුල්පැණවිමසි.]

4. තව ද එකල්හි භික්ෂුහු කුතුහල කරන්නාවූ භික්ෂුණීන්ගේ පිරුළු සිටුවා නො පිළිගනී. භික්ෂුණීහු අවශ්‍ය කෙරෙත් අයුතු කියා දෙන්නේ පහල කෙරෙත්: 'කෙසේ නම් හිමිහු අපගේ පිරුළු සිටුවා නො පිළිගනීන් ද'යි. භික්ෂුහු ඒ භික්ෂුණීන් අවශ්‍ය කරන්නන් අයුතු කියන්නන් දෙන්නේ පහල කරන්නන්ගේ බස් ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කලහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනෙහි මේ කාරණයෙහි දැනාම කපා වදාරා භික්ෂුන් ඇමතු සේක: 'මහණෙනි, පස් දෙනකුන්ගේ පිරුළු සිටුවා පිළිගන්නට අනුදනීම්: භික්ෂුහුගේ ය, භික්ෂුණීගේ ය, ශික්ෂාමාතාවගේ ය, සාමනේරයාගේ ය, සාමනේරියගේ ය. මහණෙනි, මේ පස් දෙනාගේ පිරුළු සිටුවා පිළිගන්නට අනුදනීම්. තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසා වූ:"

"යම් මහණෙක් නොනෑ මෙහෙණක අතින් පිරුළු සිටුවා නො පිළිගන්නේ නම් නිසැල් පවිත්‍ර වේ."

[දෙවන පැණවිමසි.]

5. ඡයා පනි යනු: යමෙක්, යම්බඳුයෙක් ...
 හිතවු යනු: ... මේ කෙමේ මේ අර්ථයෙහි 'හිතවු' ය යි අදහස් කරණ ලද්දේ ය.
 අඤ්ඤාතිකා නම්: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත්මුත්තා සුගඟ කෙක් නොසැබෑදියෝ.

හිතවුනි නම්: උභයෝ සහකාරයා කෙරෙහි උපසපත් වූවා.
 විවර නම්: ස සිටුවා අතුරින් විකපුන් පොහොනා සිටුවා පැසුළු කොට ඇති එක්තරා සිටුවෙකි.

අඤ්ඤානු පෘථිව්වකා යනු: පිරුළු නො පිළිගනී.

6. පයෝගේ දුකකට, පටිලාභෙන නිසංගතියං ගොති නිසංචිතබ්බං සඛ්ඤ්ඤා වා ගණ්ඤ්ඤා වා පුග්ගලාසං වා. එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ නිසංචිතබ්බං: “ඉදමෙම භනෙන විවරං අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනියා හත්ථනො පටිග්ගහිතං අඤ්ඤානු පාරිවට්ටකා නිසංගතියං, ඉමාහං සඛ්ඤ්ඤා නිසංචාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යනාති -පෙ- ආයසමභො දමමි”ති.

7. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා විවරං පටිග්ගණ්ඤාති අඤ්ඤානු පාරිවට්ටකා, නිසංගතියං පාවිතතියං. අඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො විවරං පටිග්ගණ්ඤාති අඤ්ඤානු පාරිවට්ටකා, නිසංගතියං පාවිතතියං. අඤ්ඤාතිකාය ඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා විවරං පටිග්ගණ්ඤාති අඤ්ඤානු පාරිවට්ටකා, නිසංගතියං පාවිතතියං. එකතො උපසම්පන්නාය හත්ථනො විවරං පටිග්ගණ්ඤාති අඤ්ඤානු පාරිවට්ටකා, ආපතති දුකකටසං. ඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ- ආපතති දුකකටසං. ඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො -පෙ- ආපතති දුකකටසං. ඤ්ඤාතිකාය ඤ්ඤාතිකසඤ්ඤා -පෙ- අතාපතති.

8. අතාපතති ඤ්ඤාතිකාය, පාරිවට්ටකං, පරිනෙතන වා විපුලං, විපුලෙන වා පරිනතං, භික්ඛුච්ඤ්ඤායං ගණ්ඤාති, තාවකාලිකං ගණ්ඤාති, විවරං ඔපෙඤ්ඤා අඤ්ඤාං පරිනධාරං ගණ්ඤාති, සිකඛමාතාය, සාමණේරියා, උම්මතනකසං, ආදිකමමිකසාති.

විවරපටිග්ගණ්ඤාතිකවිකල්ප-5. 1. 6.

5. 1. 6.

අඤ්ඤාන කවිඤ්ඤාන විකල්ප-5

1. තෙන සමයෙන බුඤ්ඤා භගවා සාවච්ඤා විහරති ජෙනවතෙ අතාච්ඤ්ඤාතිකාය ආරුමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන ආයසමා උපනිජෙඤ්ඤා සකාපුතො පට්ටො ගොති ධම්මකථං කාතුං. අථ ඛො අඤ්ඤානරෙ සෙට්ඨිපුතො යෙනායසමා උපනිජෙඤ්ඤා සකාපුතො තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිත්වා ආයසමනං උපනිජෙඤ්ඤා සකාපුතං අභිවාදෙත්වා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීනං ඛො තං සෙට්ඨිපුතං ආයසමා උපනිජෙඤ්ඤා සකාපුතො ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාසි සමාදපෙසි සමුතෙතජෙසි සමපතංසෙසි. අථ ඛො සො සෙට්ඨිපුතො ආයසමනා උපනිජෙඤ්ඤා සකාපුතෙන ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාසිතො සමාදපිතො සමුතෙතජෙනො සමපතංසිතො ආයසමනං උපනිජෙඤ්ඤා සකාපුතං එතදවොච: “වදෙය්‍යාථ භනෙන යෙන අත්ථො, පටිලාමයං අය්‍යසං දුතුං යදිදං විවරපිණිපාන-සෙනාසනවිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිනධාර”නාති. “සවෙ මෙ තිං ආච්ඤ්ඤා දුතුකාමො”සි ඉතො එකං සාටකං දෙති”ති.

6. පියොව්හි දුකුලා වෙයි, පිලිගැනීමෙන් නිසැගි වෙයි. සහනට හෝ ගණයට හෝ පුහුණුවට හෝ නිසැගි ය යුතු ය. තවද මහණෙනි, මෙසේත් නිසැගි ය යුතු ය: 'වහන්ස, මේ මාගේ සිවුර තොනා මෙහෙණක අතින් පිරුළු කබා පිලිගන්නා ලද්දේ නිසැගි විය. මෙය මම සහනට නිසැගි'යි ... දෙන්නේ ය යි ... දෙන්නාහු ය යි ... ආයුෂමත්තට දෙමි'යි ...

7. තොනා මෙහෙණ කෙරෙහි තොනා මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව පිරිවට කබා සිවුරු පිලිගනී නම් නිසැගිපවිති වෙයි. තොනා මෙහෙණ කෙරෙහි විවේකී ඇති ව පිරුළු කබා සිවුරු පිලිගනී නම් නිසැගිපවිති වෙයි. තොනා මෙහෙණ කෙරෙහි නා මෙහෙණක යන සංඥ ඇතිව පිරුළු කබා සිවුරු පිලිගනී නම් නිසැගිපවිති වෙයි. භික්ෂුනීසංඝයා කෙරෙහි උපසපත් මෙහෙණ අතින් පිරුළු කබා සිවුරු පිලිගනී නම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. නා මෙහෙණ කෙරෙහි තො නා මෙහෙණක යන සංඥ ඇති ව ... දුකුලාඇවැත් වෙයි. නා මෙහෙණ කෙරෙහි විමති ඇති ව ... දුකුලාඇවැත් වෙයි. නා මෙහෙණ කෙරෙහි නා මෙහෙණ ය යන සංඥ ඇති ව ... ඇවැත් තැනි.

8. නා මෙහෙණක අතින්, පිරුළු විසින් අලාභයකින් මහඟු සිවුරක් හෝ මහඟුයකින් අලා සිවුරක් හෝ ගනී නම්, මහණ විස්වසින් ගනී නම්, තව්කාලී කොට ගනී නම්, සිවුරු කබා අත් පිරිකරක් ගනී නම්, ඇවැත් තැනි. සිකමානා අතින්, සාමණේරිය අතින් ගනී නම් ඇවැත් තැනි. උමමත්තකයාහට, ආදිකමම්කයාහට ඇවැත් තැනි.

විවරප්‍රතිප්‍රභණශික්ෂාපදය නිමි.

5. 1. 6.

අක්කරුකවක විකරුකවනි ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සාවැත්තුවර අනේපිබු සිටුහුගේ දෙවීරම්වෙහෙර වැඩ වෙසෙති. තව ද එසමයෙහි ආයුෂමත් උපනඤ ශාක්‍යපුත්‍ර තෙම ධම්කපා කරත්තට සමච්ච වෙයි. එසද එක්තරු සිටු පුත්‍රයෙක් ආයුෂමත් උපනඤ ශාක්‍යපුත්‍රයන් කර එලඹ වැද එකත්පස් ව හුන්තේ ය. එකත්පස් ව හුන් ඒ සිටුපුත්තට ආයුෂමත් උපනඤ ශාක්‍යපුත්‍ර තෙම දූහාමි කපායෙන් කරැණු දැක්වී ය. සමාදන් කරවී ය. තෙද ගැන්වීය. පැහැදවී. ඉක්බිති ඒ සිටුපුත් තෙම ආයුෂමත් උපනඤ ශාක්‍යපුත්‍රයන් විසින් දූහාමි කපායෙන් කරැණු දැක්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ තෙද ගත්වන ලද්දේ පහදවන ලද්දේ ආයුෂමත් උපනඤ ශාක්‍යපුත්‍රහට 'වහන්ස, කාමැති දූයෙකින් ඩව මැකව. අපි භිමියතට සිවුරු පිඬුවා-සෙනසුත්-ශිලන්පසබෙහෙත්පිරිකර දෙන්නට සමම්යම්හ'යි මෙය කිය: 'ඉදින් ඇවැත්නි, කෝ මට දෙනු කාමැත්තෙහි තම මෙසින් එක් සඵවක් දෙව'යි. හේ කීය.

2. “අච්චාකං ඛො භනෙන කුලපුත්තානං කියමිං විය එකසාටකං ගනතුං, ආගමෙහි භනෙන යාව සරං ගච්චාමි, සරං ගභො ඉතො වා එකං පභිණ්ණියාමි, ඉතො වා සුඤ්ජරතර”නති. දුතියමපි ඛො -පෙ- තතියමපි ඛො ආයසවා උපතඤ්ඤ සකාපුත්තො නං සෙට්ඨිපුත්තං එතදවොච:- “ඝට්ඨෙ මෙ නිං ආටුසො දුකුකාමො”සි, ඉතො එකං සාටකං දෙහි”ති. “අච්චාකං ඛො භනෙන කුලපුත්තානං කියමිං විය එකසාටකං ගනතුං, ආගමෙහි භනෙන යාව සරං ගච්චාමි, සරං ගභො ඉතො වා එකං පභිණ්ණියාමි, ඉතො වා සුඤ්ජරතර”නති. “කිම්පන තයා ආටුසො අදුකුකාමෙන පචාරිතෙන, යං නිං පචාරෙත්වා ත දෙසි”ති. අථ ඛො සො සෙට්ඨිපුත්තො ආයසවතා උපතඤ්ඤ සකාපුත්තෙන නිපට්ඨිමාමොනො එකං සාටකං දත්වා අගමාසි. මනුස්සා නං සෙට්ඨිපුත්තං පසයිත්වා¹ එතදවොචුං: “කියස නිං අගොසා එකසාටකො ආගච්චසි”ති.

3. අථ ඛො සො සෙට්ඨිපුත්තො තෙසං මනුස්සානං එතමත්ථං ආරොචෙසි. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “මහිච්චා ඉමෙ සමණා සකාපුත්තියා අසනකුට්ඨා, තසිමෙසං සුකරං ධම්මනිමනනනාපි කාතුං.² “කථං හි තාම සෙට්ඨිපුත්තෙන ධම්මනිමනනනාය කසිරමානාය සාටකං ගභෙසානති”ති. අගොසාසු ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනනානං ඛියනනානං විපාවෙනනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ච්චා තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයසවා උපතඤ්ඤ සකාපුත්තො සෙට්ඨිපුත්තං විචරං විඤ්ඤපෙසසාති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං: “ඝට්ඨං කිර නිං උපතඤ්ඤ සෙට්ඨිපුත්තං විචරං විඤ්ඤපෙසසි?”ති “ඝට්ඨං. භගවා” “ඤ්ඤතකො තෙ උපතඤ්ඤ අඤ්ඤතකො?”ති “අඤ්ඤතකො භගවා”ති. “අඤ්ඤතකො මොඝපුරිස අඤ්ඤතකස්ස න ජාතාති පචිරුපං වා අපපචිරුපං වා සනතං වා අසනතං වා. තත්ථ තාම නිං මොඝපුරිස අඤ්ඤතකං සෙට්ඨිපුත්තං විචරං විඤ්ඤපෙසසසි. තෙන මොඝ-පුරිස අපපසනනානං වා පසාදාය -පෙ- එවඤ්ඤ පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්සාට්:”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤතකං ගභජනීං වා ගභජනානීං වා විචරං විඤ්ඤපෙසසා, භියසගහියං පාවිතතියනති”.

එවඤ්ඤදං භගවතා භික්ඛුතං සිකඛාපදං පඤ්ඤතකං භොති.

[මූලපඤ්ඤතනී]

4. තෙන ඛො පන සමයෙන සමඛජුලා භික්ඛු සාකෙතා සාවච්චිං අභාතමයාපට්ඨපනා භොනති. අනතරාමයෙහ වොරං තීකඛමිත්වා තෙ භික්ඛු අච්චිඤ්ඤ. අථ ඛො තෙ භික්ඛු “භගවතා පටිකඛිතතං අඤ්ඤතකං ගභජනීං වා ගභජනානීං වා විචරං විඤ්ඤපෙසසානති” කුකුඤ්ඤායනනා න විඤ්ඤපෙසසුං. යථා නගගා”ව සාවච්චිං ගනත්වා භික්ඛු අභිවාදෙතති. භික්ඛු එවමාහංසු: “සුඤ්ජරං ඛො ඉමෙ ආටුසො ආච්චකා, යෙ ඉමෙ භික්ඛු³ අභිවාදෙතති”ති. තෙ එවමාහංසු: “න මයං ආටුසො ආච්චකා, භික්ඛු මය”නති. භික්ඛු ආයසවනතං උපාලිං එතදවොචුං: “ඉඛසාටුසො උපාලි ඉමෙ අනුසුඤ්ඤාති”ති. හෙ අනුසුඤ්ඤායමානා එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

1. තනී. මජ්.සං. 2. න ඉමෙ සුකරං ධම්මනිමනනනායපි කාතුං. සං. 3. භික්ඛු ඉමජසං.

5. අථ ඛො ආයසමා උපාලි තෙ භික්ඛු අනුසුඤ්ඤාතා භික්ඛු එතදවොච: “භික්ඛු ඉමෙ ආවුසො, දෙඵ තෙසං වීචරනී”ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨනා තෙ උපකායනනී ඛිඤනනී විපාවෙනනී: “කථං හි තාම භික්ඛු තඤ්ඤා ආගච්ඡසසනනී, තනු තාම තිණෙන වා පණෙනෙන වා පට්ඨනාදෙතා ආගනතබබ”නනී. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං.

6. අථ ඛො භගවා එතසමිං නිදනෙ එතසමිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනොසී: “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ අච්ඡන්තවීචරයා වා තට්ඨවීචරයා වා අඤ්ඤාතකං ගහපතීං වා ගහපතාතීං වා වීචරං විඤ්ඤාපෙකුං. යං ආවාසං පඨමං උපගච්ඡති, භවෙ තන්ථ හොති සඛසයා විහාරවීචරං වා උත්තරන්ථරණං වා භුමමන්ථරණං වා භිසිච්ඡවී වා තං ගහෙනා පාරාපිකුං, ලභිතා ඔදගිසසා-මි”ති. තො වෙ හොති සඛසයා විහාරවීචරං වා උත්තරන්ථරණං වා භුමමන්ථරණං වා භිසිච්ඡවී වා, තිණෙන වා පණෙනෙන වා පට්ඨනාදෙතා ආගනතබබං. තඤ්ඤාතකං ආගනතබබං. යො ආගච්ඡෙයා, ආපතනී දුක්ඛකට්ඨයා. එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤාතකං ගහපතීං වා ගහපතාතීං වා වීචරං විඤ්ඤාපෙයා අඤ්ඤාතකු සමයා, නිසසගිතියං පාවිතතියං, තන්ථායං සමයො අච්ඡන්තවීචරෙ වා හොති භික්ඛු නට්ඨවීචරෙ වා. අයං තන්ථ සමයො”ති.

[දුතීයපඤ්ඤාතනී]

7. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමිං අන්ථෙ අඛිපෙපතො භික්ඛු’ති.

අඤ්ඤාතකො තාම: මානිතො වා පිතිතො වා යාව සත්තාමා පිතාමහසුගා අසබ්බදො.

ගහපතී තාම: යො කොචි අගාරං අපකාචසති.

ගහපතාතී තාම: යා කාචි අගාරං අපකාචසති.

වීචරං තාම: ඡන්තං වීචරනං අඤ්ඤාතරං වීචරං විකප්පනුපගපච්ඡමං.

අඤ්ඤාතකු සමයාති යපෙතා සමයං.

අච්ඡන්තවීචරෙ තාම: භික්ඛුසා වීචරං අච්ඡන්තං හොති, රුජ්ඣි වා වොරෙති වා ධුතෙතති වා යෙති කෙගිචි වා අච්ඡන්තං හොති.

නට්ඨවීචරෙ තාම: භික්ඛුසා වීචරං අගිතා වා දසිසං හොති, උදකෙන වා මුලුභං හොති, උඤ්ඤෙරෙති වා උපවිකාති වා බාසිතං හොති, පරිභොගඡ්ඡණං වා හොති. අඤ්ඤාතකු සමයා විඤ්ඤාපෙති පයොගෙ දුක්ඛකට්ඨං. පට්ඨාගෙන නිසසගිතියං හොති. නිසසඡතබබං සඛසයා වා ගණයා වා පුග්ගලයා වා. එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ නිසසඡතබබං: “ඉදමෙම භනොත වීචරං අඤ්ඤාතකං ගහපතීකං අඤ්ඤාතකු සමයා විඤ්ඤාපිතා නිසසගිතියං. ඉමාහං සඛසයා නිසසඡාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යනනී -පෙ- ආයසමතො දමමි”ති -පෙ-

5. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උපාලි තෙරණුවෝ ඒ භික්ෂුන් විමසා භික්ෂුන්ට 'ආලාචනී, මොහු භික්ෂුහු ය. මොවුන්ට සිටුරු දෙව'යි. කීහ. යම් මහණ කෙනෙක් අලොචනී වෙත් නම් ඔහු "කෙසේ නම් භික්ෂුහු ලිහිණි ව ආවාහු ද, තාණයෙන් හෝ පණීයෙන් හෝ පිලිසන් කොට ඉයයුතු නො වේද" යි අවඥා කෙරෙහි. අයුණු කීයහි. දෙස් පහල කෙරෙත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සාල කලහ.

6. එසඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ ප්‍රකරණයෙහි දැහැමි කපා වදුරා භික්ෂුන් ආමතු කේක. "මහණෙනි, අසීදාගත් සිටුරු ඇතියනුව හෝ තට සිටුරු ඇතියනුව හෝ නොනැගැහැවියක්හු හෝ ගෙහඹුවක හෝ සිටුරක් විතවත්තට, යම් ආවාසයකට පලවූ එළඹේ නම්, ඉදින් එහි සඛසයාගේ විහාර සිටුරක් හෝ පසතුරුණෙක් හෝ බුච්චුතුරුණෙක් හෝ බිසිසිවියෙක් හෝ වේ නම් '(සිටුරු) ලැබ තබන්නෙමි"යි එය ගෙන පොරොත්තට අනුදනිමි. ඉදින් සඛසයාගේ විහාර සිටුරක් හෝ පසතුරුණෙක් හෝ බුච්චුතුරුණෙක් හෝ බිසිසිවියෙක් හෝ නොවේ නම් තාණයෙන් හෝ පණීයෙන් හෝ පිලිසන් කොට ඉයයුතු ය. ලිහිණි ව නො ම ඉයයුතු ය. යමෙක් ඒ නම් දුකුලාආලාචන වෙයි. මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසටි."

"යම් මහණෙක් නොනැගැහැවියක්හු හෝ ගෙහඹුවක හෝ සමය තබා සිටුරක් විතවා නම් නිසැරිපවිහි වෙයි. එහි මේ සමය වෙයි: මහණ තෙම පැහැර ගන්නා ලද සිටුරු ඇත්තේ හෝ නට සිටුරු ඇත්තේ හෝ වෙයි. මේ එහි සමය වේ."

[දෙවන පැණවිමසි.]

7. යො සන යනු: යමෙක්, යම් බඳුයෙක්...

හික්කු යනු: ... මේ තෙම මේ අඵයෙහි හික්කු ය යි අදහස් කරණ ලද්දේ ය.

අඤ්ඤාතක නම්: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත් වැනි මුත්තා යුගය තෙක් අසම්බදධියෝ ය.

ගහපතී නම්: යම් කිසිවෙක් ගිහිගෙයි වෙසේ නම් හේ.

විවර නම්: සසිටුරු අතුරින් විකපුන් පොහොතා සිටුරු පැහැළ කොට ඇති එක්තරු සිටුරෙකි.

අඤ්ඤානු සමයා යනු: සමය තබා.

අවජිගහවිවර නම්: භික්ෂුහුගේ සිටුරු රජුන් විසින් හෝ සොරුන් විසින් හෝ බුච්චියන් විසින් හෝ යම් කිසි කෙනකුන් විසින් හෝ පැහැර ගන්නා ලද වෙයි.

නටබිවිවර නම්: භික්ෂුහුගේ සිටුර හික්තෙන් හෝ දුටුනේ වෙයි. දිග විසින් හෝ උසුලන ලද වෙයි මීයන් විසින් හෝ වේසන් විසින් හෝ කක ලද වෙයි. පරිභොගයෙන් දිරාතේ හෝ වෙයි. සමය තබා විතවා (ඉල්ලා) නම් පියොවිහි දුකුලා වෙයි. පිලිගැණීමෙන් නිසැරි වෙයි. සහකට හෝ ගණයට හෝ පුතුල්හට හෝ නිසැරිය යුතු ය. තව ද "මහණෙනි, මෙසේත් නිසැරිය යුතු ය: 'වහන්ස, මේ මාගේ සිටුර නො නැගැහැවියක්හු සමය තබා විතවත ලද්දේ නිසැරි විය. මෙය මම සහකට නිසදමි'යි... දෙත්තේ යයි ... දෙත්තාහු ය යි ... ආයුෂ්මත්හට දෙමි'යි..."

8. අඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤී අඤ්ඤානු සමයා චිවරං විඤ්ඤාපෙති, නිසංගහිං පාවිතරිං. අඤ්ඤාතකෙ වෙමතිකො අඤ්ඤානු සමයා චිවරං විඤ්ඤාපෙති, නිසංගහිං පාවිතරිං. අඤ්ඤාතකෙ ඤාතකසඤ්ඤී අඤ්ඤානු සමයා චිවරං විඤ්ඤාපෙති, නිසංගහිං පාවිතරිං. ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤී, ආපනති දුක්ඛටස්ස. ඤාතකෙ වෙමතිකො, ආපනති දුක්ඛටස්ස. ඤාතකෙ ඤාතකසඤ්ඤී, අනාපනති.

9. අනාපනති සමයෙ, ඤාතකානං, පචාරිතානං, අඤ්ඤාස්සන්ධාය, අත්තනො ධනෙන, උච්චතකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

අඤ්ඤාතකවිඤ්ඤානරිසිකබාපදං නිට්ඨිතං.

5. 1. 7.

නතුනනරිසිකබාපදං

1. තෙන සමයෙන බුඬ්ඬො භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බගහිංගා භික්ඛු අච්ඡන්තචිවරකෙ භික්ඛු උපසඬකම්මා ඵචං වදෙනති: “භගවතා ආට්ඨසො අනුඤ්ඤාතං අච්ඡන්තචිවරස්ස වා තට්ඨචිවරස්ස වා අඤ්ඤාතකං ගහපතිං වා ගහපතානිං වා චිවරං විඤ්ඤාපෙතුං, විඤ්ඤාපෙඨ ආට්ඨසො චිවරන්ති.” “අලං ආට්ඨසො ලද්ධං අමොභි චිවරන්ති.” “මයං ආයස්මන්තානං අන්ධාය¹ විඤ්ඤාපෙමා”ති. “විඤ්ඤාපෙඨ ආට්ඨසො”ති. අඨ ඛො ජබ්බගහිංගා භික්ඛු අඤ්ඤාතකෙ² ගහපතිකෙ උපසඬකම්මා ඵතදවොට්ඨං: “අච්ඡන්තචිවරකා ආට්ඨසො භික්ඛු ආගතා, දෙඨ තෙසං චිවරානි”ති බහුං චිවරං විඤ්ඤාපෙට්ඨං.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ පුරිසො සභායං නිසිනොතා අඤ්ඤාතරං පුරිසං ඵතදවොච: “අච්ඡන්තචිවරකා අයොසා භික්ඛු ආගතා, තෙසං මයා චිවරං දින්න”නති. සොපි ඵචමාභ “මයාපි දින්නන්ති”. අපරෙපි ඵචමාභ මයාපි දින්නන්ති.” තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සකාසපුත්තියා න මත්තං ජානිතා බහුං චිවරං විඤ්ඤාපෙස්සන්ති. දුස්සවාණීජ්ජං වා සමණා සකාසපුත්තියා කරිස්සන්ති, පග්ගාහි-කසාලං³ වා පසාරෙස්සන්ති”ති. අස්සොස්සං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාවෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි නාම ජබ්බගහිංගා භික්ඛු න මත්තං ජානිතා බහුං චිවරං විඤ්ඤාපෙස්සන්ති”ති. අඨ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමස්මං ආරෙවෙට්ඨං.

1. ‘අන්ධාය’ මජ්ඣ. නළී. 2. ‘අඤ්ඤාතකෙ.’ මජ්ඣ. නදිස්සකෙ. 3. ඉට්ඨිකාහිකසාලං, ඉනිපි.

8. නොතැයකු කෙරෙහි නොතැයෙක යන සංඥා ඇති ව සමය තබා සිටුවක් විතවා නම් නීසැඟි පවිති වෙයි. නොතැයකු කෙරෙහි විමති ඇති ව සමය තබා සිටුවක් විතවා නම් නීසැඟි පවිති වෙයි. නොතැයකු කෙරෙහි නැයෙක යන සංඥා ඇති ව සමය තබා සිටුවක් විතවා නම් නීසැඟි පවිති වෙයි. නැයකු කෙරෙහි නො තැයෙක යන සංඥා ඇත්තේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. නැයකු කෙරෙහි විමති ඇත්තේ, දුකුලාඇවැත් වෙයි. නැයෙකු කෙරෙහි නැයෙක යන සංඥා ඇත්තේ ඇවැත් නැති.

9. සමයෙහි, නැයන් සතු, පැවැරුවක් සතු සිටුවා විතවත්තනුව, අතෙකකු සදහා විතවත්තනුව, තමාගේ ධනයෙන් පිරුළු ගත්තනුව, උමමතකයාහට, ආදිකමමකයාහට ඇවැත් නැති.

අඤ්ඤාභවකවිඤ්ඤාභවි ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 1. 7.

නතුරුකර්මසාධකපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්තුවර අත්පිඹුසිටුහුගේ දෙවිරම්බෙකෙරෙහි වැඩ වෙතෙහි. එසමයෙහි සවග මහණහු අසිදැගන්තා ලද සිටුවා ඇති භික්ෂුන් වෙත එලඹ මෙසේ කියති: 'ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් විසින් අසිදැගන්තා ලද සිටුවා ඇතියනුව හෝ තට සිටුවා ඇතියනුව හෝ නොතැ ගැහැවියකන්හු හෝ ගෙහඹුවක හෝ සිටුවක් විතවීම අනුදන්තා ලද. ඇවැත්නි, සිටුවක් විතවටු' ය යි. 'කම් නැත ඇවැත්නි, අප විසින් සිටුවක් ලබන ලද්ද'යි. ඔහු කියත්. 'අපි ආයුෂමතුන් සදහා විතවමහ'යි සවැඟියෝ කීහ. 'විතවටු ඇවැත්නි'යි ඔහු කීහ. ඉක්බිති සවග මහණහු නො නැ ගැහැවියන් කරු එලඹ මෙසේ කීහ. 'ඇවැත්නි, අසිදැගන්තා ලද සිටුවා ඇති මහණහු ආහ. ඔවුනට සිටුවා දෙව'යි බොහෝ සිටුවා විතවාගත්හ.

2. එසමයෙහි එක්තරු පුරුෂයෙක් සභායෙහි හුන්තේ එක්තරා පුරුෂ-යකුට මෙ පවත් කී ය: 'ආයුෂයෙහි, අසිදැගන්තා ලද සිටුවා ඇති භික්ෂුහු ආහ. මා විසින් ඔවුනට සිටුවක් දෙන ලද්ද'යි. ගෙ ද මෙසේ කී 'මා විසිනුදු දෙන ලද්ද'යි. අතෙකකුදු මෙසේ කී: 'මා විසිනුදු දෙන ලද්ද'යි. ඔහු අවඥ කෙරෙත් අයුණු කියත් දෙස් පහල කෙරෙත්: "කෙසේ නම් ප්‍රමණ ආකාර-පුත්‍රියයෝ පමණ නො දැන බොහෝ සිටුවා විතවා ගත්තු ද, පිලි වෙණෙද-හමක් හෝ ප්‍රමණ ආකාරපුත්‍රියයෝ කෙරෙත් ද පිලි අවුණක් හෝ විවාහ කෙරෙත් ද යි. භික්ෂුහු අවඥ කරණ අයුණු කියන දෙස් පහල කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ. යම් මහණ කෙනෙක් අලොච්ච වෙන් ද ඔහු අවඥ කෙරෙහි අයුණු කියති දෙස් පහල කෙරෙත්: 'කෙසේ නම් සවග මහණහු පමණ නො දැන බොහෝ සිටුවා විතවුනු දු'යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් කැල කලහ.

3. “සඵලං නිර කුලෙන භික්ඛවෙ ත මතතං ජාතිකා ඛහුං චිවරං විඤ්ඤපෙථා”ති. “සඵලං භගවා”. විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම කුලෙන මොසපුරිසා ත මතතං ජාතිකා ඛහුං චිවරං විඤ්ඤාපෙසුථ, තෙන මොසපුරිසා අපපසනානානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“තඤ්ඤෙ අඤ්ඤාභග්ගො ගහපති වා ගහපතාහි වා ඛහුහි චිවරෙති අභිභවසුං පවාරෙය්‍ය, සහනරුතනරපරමං තෙන භික්ඛුනා තතො චිවරං සාදිතඛබ්බං. තතො වෙ උතනතිං¹ සාදිසෙය්‍ය, නිස්සග්ගිං පාවිතනිංසනති.”

4. තඤ්ඤෙ ති අවජ්ජනචිවරකං භික්ඛුං.

අඤ්ඤාභග්ගො නාම: මානිතො වා පිනිතො වා යාව සනතමා පිතාමහ-
සුභා අසමබද්ධො.

ගහපති නාම: යො කොචි අගාරං අජ්ඣාවසති.

ගහපතාහි නාම: යා කාචි අගාරං අජ්ඣාවසති.

ඛහුහි චිවරෙහිති ඛහුකෙහි චිවරෙහි.

අභිභවසුං පවාරෙය්‍යාහි යාවතකං ඉච්ඡි තාවතකං ගණ්ඨාහිති.

සහනරුතනරපරමං තෙන භික්ඛුනා තතො චිවරං සාදිතඛබ්බනති සචෙ තිණ් තට්ඨානි භොනති දො සාදිතඛබ්බානි, දො තට්ඨානි ඵකං සාදිතඛබ්බං, ඵකං තට්ඨං ත කිඤ්චි සාදිතඛබ්බං.

තතො වෙ උතනතිං සාදිසෙය්‍යාහි තනුතනරිං විඤ්ඤපෙති, පයොගෙ දුක්ඛටං. පටිලාභෙන නිස්සග්ගිං භොති. නිස්සජ්තඛබ්බං සඛසස්ස වා ගණ්ඨස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ඵවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ නිස්සජ්තඛබ්බං:

“ඉදමෙම භනෙන චිවරං අඤ්ඤාතකං ගහපතිකං² තනුතනරිං විඤ්ඤපිතං නිස්සග්ගිං. ඉමානං සඛසස්ස නිස්සජාමි”ති. දදෙය්‍යාහි -පෙ- දදෙය්‍යුජාහි -පෙ- අායසමතො දමමි”ති.

5. අඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤාදි තනුතනරිං චිවරං විඤ්ඤපෙති, නිස්සග්ගිං පාවිතනිං. අඤ්ඤාතකෙ වෙමතිකො -පෙ- අඤ්ඤාතකෙ ඤ්ඤාතකසඤ්ඤාදි තනුතනරිං චිවරං විඤ්ඤපෙති, නිස්සග්ගිං පාවිතනිං. ඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤාදි, අපතති දුක්ඛවස්ස. ඤ්ඤාතකෙ වෙමතිකො, අපතති දුක්ඛවස්ස. ඤ්ඤාතකෙ ඤ්ඤාතකසඤ්ඤාදි, අපාපතති.

6. අනාපතති සෙසකං අාහරිස්සාමිති භරනොා ගච්ඡති, සෙසකං තුස්සෙව භොතුති දෙනති, ත අවජ්ජනකාරණා දෙනති, ත තට්ඨ-කාරණා දෙනති, ඤ්ඤාතකානං, පචාරිතානං, අතතතො ධනෙන, උමචතකස්ස, අාදිකමමිකස්සාහි.

තනුතනරිසිකඛාපදං නිට්ඨිතං.

1 උතනරි, මජ්ඣං. 2 ගහපතිකං උපසඛිකමිතා. මජ්ඣං.

3. 'සාමාන්‍ය ද මහලේනි, තෙපි පමණ තො දුන බොහෝ සිවුරු විනවුනු ල'යි භාග්‍යවන්තූ ඇසුහ. "සාමාන්‍ය භාග්‍යවන්තූන් වහන්ස"යි ඔහු කීහ. භාග්‍යවන් වුදුහු ගැහ කලහ: 'කෙසේ නම් තුළුපුරුණයෙහි, තෙපි පමණ තො දුන බොහෝ සිවුරු විනවුනු ද! තුළුපුරුණයෙහි, තෙල කරුණ තො පහනුන්ගේ පාහැදීම පිණිස හෝ තො වෙයි ... තවද මහලේනි, මෙසේත් මේ ශික්‍ෂාපදය උදෙසාදු:'

"ඉදින් නොනෑ ගහපනියෙක් හෝ ගහපනියක් හෝ ඒ (අසිදුගන් නට සිවුරු ඇති) මහණහට කැමැතිනාක් ගෙන යන්නට බොහෝ සිවුරු පවරා නම් ඒ මහණහු විසින් හදනා සිවුර හා උතුරාගහ පරම කොට ඇති සිවුරක් එයින් ඉවසිය යුතු" ය. ඉදින් එයින් මන්තෙහි ඉවසා නම් නිසැඟි පවිනි වේ" යයි.

4. තසෙව යනු: පාහැරගන්නා ලද සිවුරු ඇති මහණ.

අඤ්ඤාතක නම්: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත් වැනි මිවුතුන් යුගළව දක්වා අසමබ්ඛායෝ ය.

ගහපනි නම්: යම් කිසිවෙක් ගිහිගෙයි වෙසේ ද හෝ.

ගහපතානී නම්: යම් කිසිවෙක් ගිහිගෙයි වෙසේ ද හෝ.

බහුති විවරෙහි යනු: බොහෝ වූ සිවුරින්.

අභිභවසුං පවාරෙය්‍ය යනු: යම්තාක් රිසියෙහි නම් ඒ තාක් ගණුව යි.

සහගරුතරපරමං ගෙන හිනුනුනා තහො විවරං ආදිභසිං යනු: ඉදින් තුන් සිවුර තවුයේ නම් දෙකෙක් ඉවසිය යුතු ය. දෙකෙක් තවුයේ නම් එකෙක් ඉවසිය යුතු ය. එකෙක් තවුයේ නම් කිසිවක් නො ඉවසිය යුතු ය.

තහො වෙ උභනපිං ආදියෙය්‍ය යනු: එයින් මන්තෙහි විතවා නම් ප්‍රයෝගයෙහි දුකුලා වෙයි. සිවුරු ලැබීමෙන් නිසැඟි වෙයි. සහතට හෝ ගණහට හෝ පුහුලුකහට හෝ නිසැඟිය යුතු ය. තව ද මහලේනි, මෙසේත් නිසැඟිය යුතුය: 'වහන්ස, මේ මාගේ සිවුර නොනෑ ගාහාවියකු සතු වූයේ පමණින් මතුයෙහි විතවන ලද්දේ නිසැඟි විය, මෙය මම් සහතට නිසදම්' යි ... දෙත්තේ ය යි ... දෙන්නාහු ය යි ... ආයුභවන්හට දෙම' යි ...

5. තොතෑයකු කෙරෙහි තොතෑයෙක යන සංඥ ඇති ව පමණින් මන්තෙහි සිවුරක් විතවා නම් නිසැඟි පවිනි වෙයි. තොතෑයකු කෙරෙහි විමනී ඇත්තේ ... තොතෑයකු කෙරෙහි තෑයෙක යන සංඥ ඇත්තේ පමණින් මන්තෙහි සිවුරක් විතවා නම් නිසැඟි පවිනි වෙයි. තෑයකු කෙරෙහි තො තෑයෙක යන සංඥ ඇත්තේ, දුකුලාඇවැත් වෙයි. තෑයකු කෙරෙහි විමනී ඇත්තේ, දුකුලාඇවැත් වෙයි. තෑයකු කෙරෙහි තෑයෙක යන සංඥ ඇත්තේ, ඇවැත් තැනි.

6. සෙත්ත 'ගෙණ එත්තෙම'යි ගෙණ යේ නම්, සෙත්ත තොපට ම වේවයි දෙත් නම් අසිදුගන්තා ලද කරුණින් තො දෙත් නම්, තට හෙයින් තො දෙත් නම්, තතුතර සිවුරු ගන්තහුව, තෑයත් සතු, පාවරුවත් සතු තතුතර සිවුරු ගන්තහුව, තමාගේ ධනයෙන් ගන්තහුව, උමමතකයාහට ආදිකමකයාහට ඇවැත් තැනි.

පඨම උපකඛට්ඨිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවභියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙ පුරිසො පඤ්ඤාභියං එතදවොච: “අයං උපනඤ්ඤං විචරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. අස්සොසි බො අඤ්ඤතරෙ පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු තස්ස පුරිසස්ස ඉමං වාවං භාසමානස්ස. අථ බො සො භික්ඛු යෙනායස්මා උපනඤ්ඤං සක්කපුත්තො තෙනුපසංඛිතමි, උපසංඛිතමිනා ආයස්මනං උපනඤ්ඤං සක්කපුත්තං එතදවොච: “මහාපුඤ්ඤොසි නාං ආවුසො උපනඤ්ඤං අමුක්ඛමිං මහාසෙ අඤ්ඤතරෙ පුරිසො පඤ්ඤාභියං එතදවොච: අයං උපනඤ්ඤං විචරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. “අනාඨ-පුසො මං සො උපට්ඨාකො”ති. අථ බො ආයස්මා උපනඤ්ඤං සක්කපුත්තො යෙන සො පුරිසො තෙනුපසංඛිතමි. උපසංඛිතමිනා තං පුරිසං එතදවොච: “සච්චං කිර මං නාං ආවුසො විචරෙන අච්ඡාදෙතුකාමොසි”ති. “අපි මං යං එවං භොති: “අයං උපනඤ්ඤං විචරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. “භවෙ බො මං නාං ආවුසො විචරෙන අච්ඡාදෙතුකාමො”සි, “එවරුපෙන විචරෙන අච්ඡාදෙති ක්කාභං තෙන අච්ඡන්තොපි කිරිස්සාමි, යාභං න පරිභුඤ්ඤාමි”ති.

2. අථ බො සො පුරිසො උඤ්ඤායති බියති විපාවෙති: “මතිච්ඡා ඉමෙ සමණා සක්කපුත්තියා අසනනුට්ඨා, තඨිමෙ සුකර විචරෙන අච්ඡාදෙතුං. කථං හි තාම අයො උපනඤ්ඤං මයා පුබ්බෙ අපචාරිතො මං උපසංඛිතමිනා විචරෙ විකප්පං ආපඤ්ඤාමි”ති. අස්සොසුං බො භික්ඛු තස්ස පුරිසස්ස උඤ්ඤා-යනාස්ස බියනාස්ස විපාවෙනාස්ස. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ඡිච්ඡා තෙ උඤ්ඤා-යනාති බියනාති විපාවෙනාති: “කථං හි තාම ආයස්මා උපනඤ්ඤං සක්කපුත්තො පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතිකං උපසංඛිතමිනා විචරෙ විකප්පං ආපඤ්ඤා-මි”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එනමන්ථං ආරොචෙසුං “සච්චං කිර නාං උපනඤ්ඤං පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතිකං උපසංඛිතමිනා විචරෙ විකප්පං ආපඤ්ඤාමි? “සච්චං භගවා”. “ඤ්ඤතකො තෙ උපනඤ්ඤං අඤ්ඤතකොති?” “අඤ්ඤතකො භගවා”ති. ‘අඤ්ඤතකො මොඝපුරිස අඤ්ඤතකස්ස න ජානාති පතිරුපං වා අපචාරිතං වා සනාතං වා අසනාතං වා. තන්ථ තාම නාං මොඝ-පුරිස පුබ්බෙ අපචාරිතො අඤ්ඤතකං ගහපතිං³ උපසංඛිතමිනා විචරෙ විකප්පං ආපඤ්ඤාමි. තෙන මොඝපුරිස අපචාරිතාතං වා පසාදය -පෙ-එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්සාථ:”

“භික්ඛු පනොච උද්දිස අඤ්ඤාභියාස්ස ගහපතියා වා ගහපතානියා වා විචරවෙතාපනාතං⁴ උපකඛට්ඨං. භොති, ඉමිනා විචරවෙතාපනෙහන විචරං වෙතාපෙඤ්ඤා ඉන්ද්‍රිහනාමං භික්ඛු විචරෙන අච්ඡාදෙස්සාමිති. තනු වෙසො භික්ඛු පුබ්බෙ අපචාරිතො උපසංඛිතමිනා විචරෙ විකප්පං ආපඤ්ඤාමි: සාමු චන මං ආයස්මා ඉමිනා විචරවෙතාපනෙහන එවරුපං වා එවරුපං වා විචරං වෙතාපෙඤ්ඤා අච්ඡාදෙතිති කල්‍යාණකම්මනං උපාදය, නිස්සග්ගියං පාවිතතිය”නති.

1. අපි මෙය එවං භොති. මජ්ඣ. 2. ආපඤ්ඤා, මජ්ඣ. 3. ගහපතිකා, මජ්ඣ. 4. විචරවෙතාපනා. සක.

ප්‍රථම උපකඛටයීන්තොපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සාවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ අනේපිඬු-සිටුහුගේ දෙවිරමිහි වැඩ වෙසෙති. තවද එසමයෙහි එක්තරා පුරාමයෙක් භාග්‍යවට උපනඤ්ඤ හිමියන් සිටුරෙන් ආච්ඡාදනය කරන්නෙමි'යි. මේ කී ය: එක්තරා පිඬුසිහා යන මහණෙක් ඒ පුරාමයා මෙ තෙපුල් කියත්ත ආසී ය. ඉක්බිති ඒ මහණ ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ ශාක්‍යපුත්‍රයන් කර එළඹ ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ ශාක්‍යපුත්‍රයන්ට ආයුෂමත් උපනඤ්ඤයෙහි, තෙපි මහපින් ආත්තහු ය. අසෝ පෙදෙසෙහි එක්තරා මිනිසෙක් බිරිඳට "උපනඤ්ඤ හිමියන් විවරයෙන් ආච්ඡාදනය කරවන්නෙමි' යි. කී යයි සාල කෙළේ ය. "ආවැත්නි, (එබඳු මිනිසෙක්) ආත. හේ මාගේ උපසථායකයෙකැ'යි. උපනඤ්ඤ තෙර කීය. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ ශාක්‍යපුත්‍ර තෙම ඒ පුරාමයා වෙත එළඹ "සැබැවෙක්ද, ආවැත්නි, තෙපි මා සිටුරකින් ආච්ඡාදනය කරණු කැමැත්තහු දැ'යි ආසීය. "හිමියනි 'උපනඤ්ඤ හිමියන් විවරයෙකින් ආච්ඡාදනය කරන්නෙමි' යි මට මේ සිහ තමි වී යයි හේ කීය. "ඉදින් ආවැත්නි, තෙපි සිටුරෙකින් මා ආච්ඡාදනය කරණු කැමැත්තහු තමි මෙබඳු සිටුරෙකින් ආච්ඡාදනය කරවු. යම් සිටුරක් මම් පරිභොග නො කෙරෙමි තමි ඒ සිටුරින් පුදන ලද්දෙමි තබුදු එයින් මම් කුමක් කෙරෙමි දැ?" යි උපනඤ්ඤ තෙර කී ය.

2. ඉක්බිති ඒ පුරාම තෙම 'මේ ශ්‍රමිණශාක්‍යපුත්‍රීයයෝ මහෙව්ච්චයෝ ය. අසනතුමයෝ ය, මොවුන් සිටුරකින් පුදන්නට පහසු නො වෙයි. කෙසේ නම් උපනඤ්ඤ හිමියෝ කලින් මා විසින් තොපවරණ ලද්දහු මා වෙත එළඹ විවරයෙහි අධික විධානයට පැමිණෙන්නාහු දැ'යි අවඤ කෙරෙයි, නුගුණ කීයයි, දෙස් පහල කෙරේ: භික්‍ෂුහු අවඤ කරණ නුගුණ කීයත දෙස් පහල කරණ ඒ මිනිසාගේ බස් ආසුහ. යම් භික්‍ෂු කෙතෙක් අලොපච්ච-යෝද ඔහු 'කෙසේ නම් ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ පෙර තොපවරණ ලද්දහු, ගැහැවියකු කරා එළඹ විවරයෙහි අධිකවිධානයට පැමිණියොහු දැ'යි. අවඤ කෙරෙහි, අගුණ කීයනි, දෙස් පහල කෙරෙහි. ඉක්බිති ඒ භික්‍ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. "සැබැවෙක් ද උපනඤ්ඤ, තෝ පෙර නො පවරණ ලද්දෙහි ගැහැවියකු කර එළඹ විවරයෙහි අධිකවිධානයට පැමිණියෙහි දැ'යි. භාග්‍යවත්හු පුළුවන්හ. 'සැබැව භාග්‍යවතුන් වහන්ස'යි හේ කී ය. "උපනඤ්ඤ, තාගේ නැයෙක් ද තොතැයෙක් දැ'යි භාග්‍යවත්හු ආසුහ. 'තොතැයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සැ'යි හේ කී ය. "තුච්ඡ පුරාමය, තොතැයෙක් තොතැයකුට සුදුස්ස හෝ නුසුදුස්ස හෝ ආති දෑ හෝ තැති දෑ හෝ තො දනියි. තුච්ඡපුරාමය, එහි තමි තෝ පෙර නො පවරණ ලද්දෙහි තොතැ ගැහැවියකු කර එළඹ විවරයෙහි අධිකවිධානයට පැමිණියෙහි. තුච්ඡ පුරාමය, තෙල තො පහන් වුවන්ගේ ප්‍රසාදයට හෝ තො වැටෙයි. ... තව ද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්‍ෂාපදය උදෙසවු:"

"මහණන්හු ම උදෙසා නොනැ ගැහැවියකු විසින් හෝ ගැහැවි දුවක විසින් හෝ මේ සිටුරාමිලයෙන් සිටුරක් මිල දී ගෙණ මෙනම් ආති මහණහුට දෙනන්නෙමි සිටුරාමිලයක් සපයන ලද්දේ වේ ද, ඉදින් ඒ මහණ පෙර නො පවරණ ලද්දේ එහි එළඹ 'ආයුෂමත, මේ සිටුරා මිලයෙන් මෙබඳු වූ ද මෙබඳු වූ ද සිටුරක් මිල දී ගෙණ මට දෙව'යි සොඳුරු බව කැමැති බව විසි වූ මෙසේ කලහොත් මැනවැ යි විවරයෙහි අධිකවිධානයට පැමිණියේ වී නම් නිසැඟිපවිති වේ."

3. හිඟයා පනවන උද්දේශයා හිඟයා පනවන, හිඟයා ආරම්භය කරන, හිඟයා අවසානයකදී.

අනුකූලයා නම: මානවයා වා පිනිතො වා යාව සතනමා පිනාමහසුගා අසමඛයෝ.

ගහපති නම: යො කොවි අගාරං අජ්ඣාචසති.

ගහපතානි නම: යා කාවි අගාරං අජ්ඣාචසති.

විවරවේදනාපනතං නම: හිරඤ්ඤං වා සුවණණං වා මුහුතා වා මණි වා පවාලො වා ඵලිකො වා පටිකො වා සුතනං වා කප්පාසො වා.

ඉමිනා විවරවේදනාපනතනාති පවුපට්ඨිතෙන.

වේදනාපෙඤ්ඤාති පරිවතෙතනා.

අවජාදෙශයාමිති දසයාමි.

තනු වේදනා හිඟයා හිඟයා උද්දේශය විවරවේදනාපනතං උපකට්ඨං හොති, යො හිඟයා.

පුබ්බෙ අපවාරිතොති පුබ්බෙ අවුතො: හොති, කීදිසෙත තෙ හනෙත විවරෙත අනො, කීදිසං තෙ විවරං වේදනාපෙඤ්ඤාති.

උපසමඛමිතොති ඝරං ගතනා, යථ කථවි උපසමඛමිතා.

විවරෙ විකප්පං ආපජෙජයනාති ආයතං වා හොතු විතතං වා අපිතං වා සණතං වා.

ඉමිනා විවරවේදනාපනතනාති පවුපට්ඨිතෙන.

ඵවරුපං වා ඵවරුපං වාති ආයතං වා විතතං වා අපිතං වා සණතං වා.

වේදනාපෙඤ්ඤාති පරිවතෙතනා.

අවජාදෙශීති දජෙජති.

කලානාණකමයනං උපාදයාති සංඛජීනො¹ මහණඤ්ඤාතො.

4. තසු වචනෙත ආයතං වා විතතං වා අපිතං වා සණතං වා වේදනාපෙඤ්ඤාති, පයොගෙ දුකට්ඨං. පටිලාහෙත නිසංගතියං හොති, නිසංගත-තබ්බං සමඛසං වා ගණසං වා පුගලසං වා. ඵවඤ්ඤා පන හිඟයා වෙ නිසංගතතබ්බං: “ඉදං මෙ හනෙත විවරං පුබ්බෙ අපවාරිතො අනුකූලයා ගහපතිකං උපසමඛමිතා විවරෙ විකප්පං ආපනතං නිසංගතියං, ඉමාහං සමඛසං නිසංගතී”ති -පෙ- දදෙයනාති -පෙ- දදෙයසුතති -පෙ- ආයසමනො දමමි”ති.

1. සංඛජීනො. සභා.

3. හිඤ්ඤා පනොව උද්දිසස යනු: මහණක්හු සදහා, මහණක්හු අරමුණු කොට, මහණක්හු ආච්ඡාදනය කරණු කැමැත්තේ.

අඤ්ඤානත නම: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත් වත මිඞුතුන් යුගලය දක්වා නො සබඳ වූයේ ය.

ගහපතී නම: යම් කිසිවෙක් ගිහිගෙයි වෙසේ නම් හේ ය.

ගහපනාතී නම: යම් කිසිවක් ගිහිගෙයි වෙසේ නම් හෝ ය.

විවරවේතාපහන නම: අමුරත් හෝ රත්රත් හෝ මුහු හෝ මණි හෝ පබළු හෝ පිලිමණි හෝ පටයෙක් හෝ හු හෝ කපු හෝ ය.

ඉමිනා විවරවේතාපහනන යනු: වෙනට පත් දෑයෙකිත්.

වේතාපෙඤ්ඤා යනු: පිරිවටා.

අච්ඡාදෙසාසාමි යනු: දෙත්තෙමි.

නහු වේසො හිඤ්ඤා යනු: යම් මහණක්හු උදෙසා සිවුරුමිල සපයන ලද වේ ද ඒ මහණ.

ප්‍රභෙබ්බ අපච්ඡාදිතො යනු: වහන්ස, කෙබඳු සිවුරෙකින් තොපට ප්‍රයෝජන වේ ද කෙබඳු සිවුරක් තොපට මිල දී ගනිමි ද යි පෙර තො කියන ලද්දේ වේ.

උපසබ්බකම්ඤ්ඤා යනු: ගෙට ගොස් යම් කිසි තැනෙක්හි එළඹ.

විවරෙ විකප්පං ආපජෙජ්ජය යනු: දිගු ද පුළුල් ද ඝන ද සිලිපි ද වේව යි.

වේතාපෙඤ්ඤා යනු: පිරිවටා.

අච්ඡාදෙහි යනු: දෙව.

කල්‍යාණකම්මයනං උපාදය යනු: සොඳුරා බව කැමැත්තේ මහඥාති බව කැමැත්තේ.

4. ඔහුගේ බසින් දිගු හෝ පුළුල් හෝ ඝන හෝ සිලුටු හෝ වූවක් මිල දී ගණි නමි, පියෝති දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසැගි වෙයි. සබ්බසාට හෝ ගණයාට හෝ පුගුලක්හට හෝ නිසැජ්ජයනු ය. තවද මහණෙකි, මෙසේ නිසැජ්ජයනු ය; 'වහන්ස, මේ මාගේ සිවුර පෙර තො පවරන ලද්දෙමි නොහ; ගැහැවියක්හු කරු එළඹ සිවුරෙහි අධිකවිධානයට පැමිණෙන ලද්දෙක් නිසැගි විය. මම මෙය සහනට නිසැජ්ජමි'යි. ... දෙත්තේ ය යි . දෙත්තාන යි ... ආයුමන්හට දෙමි'යි. ...

5. අඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤා පුබ්බ අපචාරිතො ගහපතිකං උපසඛකමිත්වා චීවරෙ විකප්පං ආපච්ඡති, නිසංගනීයං පාචිතතීයං. අඤ්ඤාතකෙ වෙමනිකො -පෙ- අඤ්ඤාතකෙ ඤාතකසඤ්ඤා පුබ්බ අපචාරිතො ගහපතිකං උපසඛකමිත්වා චීවරෙ විකප්පං ආපච්ඡති, නිසංගනීයං පාචිතතීයං. ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකසඤ්ඤා ආපච්ඡති දුකකටස්ස. ඤාතකෙ වෙමනිකො, ආපච්ඡති දුකකටස්ස. ඤාතකෙ ඤාතකසඤ්ඤා, අනාපච්ඡති.

6. අනාපච්ඡති ඤාතකානං, පචාරිතානං, අඤ්ඤාසාධාරණං, අතතනො ඛතෙන, මහග්ගං වේතාපෙත්තුකාමස්ස අපග්ගං වේතාපෙති, උමමනනකස්ස, ආදිකමිකස්සාති.

පඨමඋපකඛටසිකඛාපදං නිමසිතං.

5. 1. 9.

ද්විතීයඋපකඛටසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ පුරිසො අඤ්ඤාතරං පුරිසං එතදවොච: “අහං අයං උපනඤ්ඤං¹ චීවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. සො‘පි එවමාහ: “අහමපි අයං උපනඤ්ඤං චීවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. අස්සොසි බො අඤ්ඤාතරෙ පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු තෙසං පුරිසානං ඉමං කථාසලලාපං. අථ බො සො භික්ඛු යෙනායසමා උපනඤ්ඤා සකාසපුත්තො තෙහුපසඛකමි, උපසඛකමිත්වා ආයසමනතං උපනඤ්ඤං සකාසපුත්තං එතදවොච: “මහාපුඤ්ඤාසි ත්වං ආට්ඨසො උපනඤ්ඤ අමුකස්මි මහාසෙ අඤ්ඤාතරෙ පුරිසො අඤ්ඤාතරං පුරිසං එතදවොච: “අහං අයං උපනඤ්ඤං චීවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. සො‘පි එවමාහ: අහමපි අයං උපනඤ්ඤං චීවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. අත්ථාට්ඨසො මං තෙ උපට්ඨාකාති

2. අථ බො ආයසමා උපනඤ්ඤා සකාසපුත්තො යෙන තෙ පුරිසො ඤෙහුපසඛකමි, උපසඛකමිත්වා තෙ පුරිසෙ එතදවොච: “භවං කීර මං තුලෙහ ආට්ඨසො චීවරෙහි අච්ඡාදෙත්තුකාමත්ථ”ති. “අපි තය්‍ය එවං භොති, අයං උපනඤ්ඤං චීවරෙහි අච්ඡාදෙස්සාමා”ති. “භවෙ බො මං තුලෙහ ආට්ඨසො චීවරෙහි අච්ඡාදෙත්තුකාමත්ථ, එවරුපෙන චීවරෙන අච්ඡාදෙථ, ක්‍යාහං තෙහි අච්ඡන්තො‘පි කිරිස්සාමි, යාතාහං න පරිභුඤ්ඤාස්සාමි”ති.

3. අථ බො තෙ පුරිසා උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “මහිච්ඡා ඉමෙ සමණා සකාසපුත්තීයා අසනතුට්ඨා, තසිමෙ සුකර චීවරෙහි අච්ඡාදෙත්තුං, කථං හි නාම අයො උපනඤ්ඤා අමෙහි පුබ්බ අපචාරිතො උපසඛකමිත්වා චීවරෙ විකප්පං ආපච්ඡස්සති”ති. අස්සොපු බො භික්ඛු තෙසං පුරිසානං උජ්ඣායනතානං ඛියනතානං විපාවෙනතානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ඡිත්වා තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ආයසමා උපනඤ්ඤා සකාසපුත්තො පුබ්බ අපචාරිතො ගහපතිකෙ උපසඛකමිත්වා චීවරෙ විකප්පං ආපච්ඡස්සති”ති.

1. අහං උපනඤ්ඤං. ම.ඡ.ඝ.

5. නොනැගෙනු කෙරෙහි නොනැගෙන යන සංඥ ඇති ව පෙරතො පවරන ලදුයේ ගැහැවියකු කර එළැඹ විවරයෙහි විධානයට පැමිණේ නම් නීතී පවිති වෙයි. නොනැගෙනු කෙරෙහි විමිති ඇතියේ ... නොනැගෙනු කෙරෙහි නැගෙන යන සංඥ ඇතියේ පෙර නො පවරන ලදු වැ ගැහැවියකු කර එළැඹ විවරයෙහි විකල්පයට පැමිණේ නම්, නීතී පවිති වෙයි. නැගෙනු කෙරෙහි නොනැගෙන යන සංඥ ඇතියේ දුකුලාආචාත් වෙයි. නැගෙනු කෙරෙහි විමිති ඇතියේ දුකුලාආචාත් වෙයි. නැගෙනු කෙරෙහි නැගෙන යන සංඥ ඇතියේ ආචාත් නැති.

6. නැගෙනට, පැවැරුවනට, අනෙකක්නු සඳහා, තමා ගේ ධනයෙන් මහආභි කොට මිල දී ගණු කැමැත්තනුට නො අනතා කොට මිල දී ගත්වා නම්, ආචාත් නැත. උනන්තනකයහට ආදිකමකයහට ආචාත් නැත්තේ යි.

ප්‍රථම උපකඩව ගිණුම්පදය නිමි.

5. 1. 9.

ද්විතීය උපකඩව ගිණුම්පදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සාවැත්නුවර සම්පයෙහි වූ අනේපිඬු-සිවුහුගේ දෙවිරම් වෙහෙරැ වැඩවසන සේක. තව ද එසමයෙහි එක්තරා මිනිසෙක් එක්තරා මිනිසකුට 'මම උපනඤ හිමියනට සිටුරක් දෙන්නෙමි' යි කීය. හෙ තෙමේ 'මම ද උපනඤ හිමියනට සිටුරක් දෙන්නෙමි' යි කීය. එක්තරා පිඬුසිභා යන භික්ෂු කෙනෙක් ඒ මිනිසුන්ගේ මේ කථාසල්‍යාපය ඇසුහ. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ආයුෂමත් උපනඤ ශාක්‍යපුත්‍රයා කර එළැඹ, ආයුෂමත් උපනඤ ශාක්‍යපුත්‍රයා හට "ආචාත්ති උපනඤයෙහි, තෙපි මහපිත් ඇත්තව, අසුචල් පෙදෙසෙහි එක්තරා මිනිසෙක් එක්තරා මිනිසකුට මම උපනඤ හිමියන් සිටුරකින් පුදන්නෙමි යි කීය. හෙතෙමේ 'මම ද උපනඤ හිමියන් සිටුරකින් පුදන්නෙමි' යි කීය. "ආචාත්ති, ඔහු මට උපසායකයෝ වෙති" යි උපනඤ තෙරණුවෝ කීහ.

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපනඤ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ඒ මිනිසුන් කර එළැඹ "සැබවෙක් ද? ආචාත්ති, තෙපි මා සිටුරැවලින් පුදනු කැමැතියවු දැ?" යි විචාරුහ. 'හිමියෙහි, උපනඤ හිමියන් පුදන්නමහ' යි මෙබඳු සිතෙක් නම් විය" යි ඔහු කීහ. 'ඉදින් ආචාත්ති, තෙපි සිටුරැවලින් පුදනු කැමැතියවු නම්, මෙබඳු සිටුරකින් පුදවී, යම් බඳු සිටුරැ මම පරිභොග නො කෙරෙමි නම්, එසින් පුදන ලදුයෙමි නමුදු මම කුමක් කෙරෙමි දැ' යි තෙරණුවෝ කීහ.

3. එකල්හි 'මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ මහෙව්ච්චෝ ය. අසනතුමටයෝ යැ මොවුන් සිටුරැවලින් පුදන්නව පහසු නො වෙයි. කෙසේ නම් උපනඤ හිමියෝ අප විසින් පෙර නො පවරණ ලද්දහු සම්පයට පැමිණ විවරයෙහි අධිකවිධා-නයට පැමිණියාහු දැ' යි ඒ පුරුෂයෝ ගරහති නුගුණ කීයති දෙස් පහල කෙරෙත්. භික්ෂුහු අවඥ කරණ නුගුණ කීයන දෙස් පහල කරණ ඒ පුරුෂ-යන්ගේ බස් ඇසුහ. යම් මහණ කෙනෙක් අලොච්ච්චෝ නම් ඔහු 'කෙසේ නම් ආයුෂමත් උපනඤ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ පෙර නො පවරණ ලද්දහු ගැහැවියන් කර පැමිණ විවරයෙහි අධිකවිධානයට පැමිණියාහු දැ' යි අවඥ කෙරෙහි නුගුණ කීයති දෙස් පහල කෙරෙත්:

4. අඵ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමඤ්ඤං ආරුඤ්ඤෙහුං. “සච්චං කීර තං උපනඤ්ඤ පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතීකෙ උපසඛකමිතො විචරෙ විකප්පං ආපජ්ජි?”ති “සච්චං භගවා”. “ඤ්ඤකා තෙ උපනඤ්ඤ අඤ්ඤතකා?”ති “අඤ්ඤතකා භගවා”ති. “අඤ්ඤතකො මොඤ්ඤරිඝ අඤ්ඤතකානං න ජානාති පතිරුපං වා අපචාරුපං වා සන්තං වා අසන්තං වා. තඤ්ඤ නාම තං මොඤ්ඤරිඝ පුබ්බෙ අපචාරිතො අඤ්ඤතකෙ ගහපතීකෙ උපසඛකමිතො විචරෙ විකප්පං ආපජ්ජියාසී. තෙනං මොඤ්ඤරිඝ අපචාරිතො වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤෙ පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“භික්ඛුං පනොම උද්දියා උගීහතං අඤ්ඤතකානං ගහපතීනං වා ගහපතානීනං වා පචෙචකවිචරවෙතාපනනා උපකඛවා¹ හොනති: ඉමෙහි මයං පචෙචකවිචරවෙතාපනනාහි පචෙචකවිචරනී වෙතාපෙඨො ඉඤ්ඤතකාමං භික්ඛුං විචරෙහි අච්ඡාදෙසාමාති. තනු වෙසො භික්ඛු පුබ්බෙ අපචාරිතො උපසඛකමිතො විචරෙ විකප්පං ආපජ්ජියා: සාධු වත මං ආයසමහොතො ඉමෙහි පචෙචකවිචරවෙතාපනනාහි එචරුපං වා එචරුපං වා විචරං වෙතාපෙඨො අච්ඡාදෙථ. උහො‘ව සන්තා එතෙතාති, කලා-ණකමාතං උපාදය, නිසසග්ගියං පාචිතවීය”නති.

5. භික්ඛුං පනොම උද්දියාති භික්ඛුසාභාය, භික්ඛුං ආරමමණං කරිතො, භික්ඛුං අච්ඡාදෙතුකාමා.

උගීහතනති දවිනනං

අඤ්ඤතකා නාම: මාතීතො වා පිතීතො වා යාව සතතමා පිතාමහපුතා අසච්චියා.

ගහපතී නාම: යෙ තෙවි අගාරං අරුඤ්ඤාවසනති.

ගහපතානීයො නාම: යා කාවී අගාරං අරුඤ්ඤාවසනති.

විචරවෙතාපනනා නාම: තීරඤ්ඤ වා සුවණණං වා මුහුතා වා මණි වා පවාලා වා එලිකා වා පටකා වා සුතතා වා කප්පාසා වා.

ඉමෙහි විචරවෙතාපනනාහිති පච්චුපට්ඨිතෙහි. වෙතාපෙඨොති පරිවතෙතනා.

අච්ඡාදෙසාමාති දසාම.

තනු වෙසො භික්ඛුති යං භික්ඛුං උද්දියා විචරවෙතාපනනා උපකඛවා හොනති, සො භික්ඛු.

පුබ්බෙ අපචාරිතොති පුබ්බෙ අවුතෙතා හොති, කීදිසෙත තෙ භනෙත විචරෙත අඤ්ඤං, කීදිසං තෙ විචරං වෙතාපෙමාති.

උපසඛකමිතොති ඝරං ගන්තො, යඤ්ඤ කඤ්චි උපසඛකමිතො.

1. විචර වෙතාපනනාහි උපකඛවාහි. ම.ඡ.සං.

4. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. “සැබෑද උපතන්‍යය, තෝ පෙර නො පවරණ ලද්දේ ගැහැවියන් කරා එළඹ විවරයෙහි අධිකවිධානයට පැමිණියේ ල? සි භාග්‍යවත්තු පුළුවන්හ. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස” සි තෙරණුවෝ කීහ. “උපතන්‍යය, තාගේ තැයෝ ද නො තැයෝ දැ”යි. භාග්‍යවත්තු අසා වදළහ. තොතැ කෙනෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සැ”යි තෙරණුවෝ කීහ. “තුච්ඡුරුමය, තො තැයෙක් නො තැයනට සුදුස්ස හෝ නුසුදුස්ස හෝ ඇති දෑ හෝ නැති දෑ හෝ නො දනිති. තුච්ඡුරුමය, එහි තෝ පෙර නො පවරණ ලද්දේ, තොතැ ගැහැවියන්, කරා එළඹ විවරයෙහි අධිකවිධානයට පැමිණියෙහි. තුච්ඡුරුමය, තෙල නො පහන් වුවත්තේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:”

“මහණක්හු ම උදෙසා නොනැ වූ ගැහැවියන් දෙදෙනකුන් විසින් හෝ ගෙහඹුවන් දෙදෙනකුන් විසින් හෝ අපි මේ වෙන් වෙන් වූ සිවුරු- මිලයෙන් වෙන වෙන සිවුරු මිල දී ගෙණ වෙනම මහණහු සිවුරින් පුදමිහැ”යි වෙන වෙන සිවුරුමිල රැස් කරණ ලද වේ ද, තෙල මහණ පෙර නො පවරන ලදුයේ ඔවුන් සම්පයෙහි එළඹ ‘ආයුච්ඡන්ති, තෙපි දෙදෙන මැ එක් ව මේ වෙන වෙන සිවුරුමිලයෙන් මෙබඳු වූ ද මෙබඳු වූ ද සිවුරක් විකොටගෙණ එක් සිවුරෙකින් මා පුදන්නහු නම් මැනවැවැ”යි කලාණකමාසතාව සිතාගෙණ විවරයෙහි අධිකවිධා- නයට පැමිණියේ වි නම් නිසැඟිපවිහි වේ”

5. හික්ඛුං පනොම උද්දිසා යනු: මහණක්හු සදහා මහණක්හු අරමුණු කොට මහණකු ආච්ඡාදනය කරණු කැමැත්තාහු.

උගීනහං යනු: දෙදෙනකුන්ගේ.

අඤ්ඤානක තම්: ඉටුපසින් හෝ පියපසින් හෝ ඥත් වන මිමුකුන්- සුවල දක්වා නො බැඳුනාහු.

ගහපති තම්: යම් කෙනෙක් ගිහිගෙයි වෙසෙත් ද ඔහු.

ගහපතානී තම්: ගිහිගෙයි වෙසෙන යම් නිසි සහිත්‍ර ය.

විවරවෙතාපහන තම්: අවුරන් හෝ රත්රන් හෝ මුතු හෝ මිණි හෝ පබළු හෝ පිලිමිණි හෝ පිලි හෝ හු හෝ කපු හෝ ය.

ඉමෙහි විවරවෙතාපනොනි යනු: වෙතට පත් දෑයෙකින්,

පච්චතොසා යනු: පිරිවවා (විකොටගෙණ)

අච්ඡාදෙසකාම යනු: දෙත්තමිහ.

තහු වෙසො හික්ඛු යනු: යම් මහණකු උදෙසා සිවුරුමිල රැස් කරණ ලද ද ඒ මහණ.

පුකෙඛ අප්පවාපිතො යනු: ‘වහන්ස, ඔබට කෙබඳු සිවුරෙකින් පුයෝජන ද? කෙබඳු සිවුරක් ඔබට මිලදී ගණුමෝ දැ”යි පෙර නො කියන ලද්දේ වෙයි.

උපසඛකමිචා යනු: ගෙට ගොස්, යම් තැනෙකෙහි එළඹ.

විවරේ විකප්පං ආපරේජයාති ආයතං වා හොතු විජ්ඣනං වා අපට්ඨනං වා සණ්ඨං වා.

ඉමෙති විවරවේණාපනොනාහිති පච්චුපට්ඨිතෙහි. එවරූපං වා එවරූපං වාති ආයතං වා විජ්ඣනං වා අපට්ඨනං වා සණ්ඨං වා.

වේණාපෙකොති පරිවතොතො

අච්ඡාදෙඨාති දජෙජථ. උහො'ව සභනා එකෙතොති දොපි ජනා එකෙත

කල්‍යාණකම්මං උපාදායාති සාධිතීකො¹ මහග්ගභිකො.

6. තස්ස වචනෙත ආයතං වා විජ්ඣනං වා අපට්ඨනං වා සණ්ඨං වා වේනාපෙනති. පයොගෙ දුක්ඛං. පච්චාභෙත නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ඣබ්බං සඛ්ඤ්ඤා වා ගණ්ඤ්ඤා වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බං: “ඉදං මෙ භතොව විවරං පුබ්බෙ අපච්චාරිතො අඤ්ඤාතකෙ ගහපතීකෙ උපසඛකම්මො විවරේ විකප්පං ආපනනං නිස්සග්ගියං. ඉමාහං සඛ්ඤ්ඤා නිස්සජ්ඣමි”ති දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුනති -පෙ- ආයසච්චො දමමි”ති. -පෙ-

7. අඤ්ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකාඤ්ඤා පුබ්බෙ අපච්චාරිතො ගහපතීකෙ උපසඛකම්මො විවරේ විකප්පං ආපජ්ජති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අඤ්ඤාතකෙ වෙමතීකො -පෙ- අඤ්ඤාතකෙ ඤාතකාඤ්ඤා පුබ්බෙ අපච්චාරිතො ගහපතීකෙ උපසඛකම්මො විවරේ විකප්පං ආපජ්ජති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. ඤාතකෙ අඤ්ඤාතකාඤ්ඤා ආපතති දුක්ඛං. ඤාතකෙ වෙමතීකො, ආපතති දුක්ඛං. ඤාතකෙ ඤාතකාඤ්ඤා, අතාපතති.

8. අතාපතති ඤාතකාතං, පච්චාරිතාතං, අඤ්ඤාතකාතං, අතතතො ධනෙත, මහග්ගං වේනාපෙනාකාමාතං අපග්ගං වේනාපෙනී, උම්මතතකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

දුතිය උපසඛකම්මකාපදං හිට්ඨිතං.

1. සාධිතීකො. සෘ.

විවරේ විකාශය. ආපරේශය යනු: දිගු හෝ පුළුල් හෝ ඝන හෝ සිලුටු හෝ වේවයි.

ඉමෙහි විවරවේනාපහේනහි යනු: වෙනට පත් දූයෙකිත්.

එවරුපං වා එවරුපං වා යනු: දිගු හෝ පුළුල් හෝ ඝන හෝ සිලුටු හෝ.

වේනාපෙඤා යනු: පිරිවටා.

අව්ජාදෙඨ යනු: දෙටු.

උගොච්ච සන්තා එකේන යනු: දෙදෙන මා එකෙකිත්.

කලාණකමානං උපාදය යනු: සොදුරා බව කැමැත්තේ, මහආභි බව කැමැත්තේ.

6. ඔහුගේ බසින් දිගු හෝ පුළුල් හෝ ඝන හෝ සිලුටු හෝ (සිවුරක්) විකොට ගණිත් තම් පියෝහි දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසැභි වේ. සභනට හෝ ගණයට හෝ පුලුලක්හට හෝ නිසැභ්ගසුතු ය. තවද මහණෙහි, මෙසේ නිසැභ්ගසුතු: “වහන්ස, මේ මාගේ සිවුර පෙර තොපවරණ ලද්දේ මේ තොනෑ ගාභාවියන් කරු එලඹ විවරයෙහි විකලායට පැමිණියේ නිසැභි විය. මම මෙය සභනට නිසර්ම’යි ... දෙත්තේ ය යි ... දෙත්තාහු ය යි ... ආසුමෙත්හට දෙම’යි...”

7. තොනෑ වූවහු කෙරෙහි තොනෑ ය යන සංඥ ඇති ව පෙර තො පවරණ ලද්දේ ගාභාවියන් කරු එලඹ විවරයෙහි විකලායට පැමිණේ තම් නිසැභි පවිති වෙයි. තොනෑයකු කෙරෙහි විමති ඇතියේ ... තො නෑයකු කෙරෙහි නෑයෙක යන සංඥ ඇති ව පෙර තො පවරණ ලද්දේ ගාභාවියන් කරු එලඹ විවරයෙහි විකලායට පැමිණේ තම් නිසැභි පවිති වෙයි. නෑයකු කෙරෙහි තොනෑයෙක යන සංඥ ඇතියේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. නෑයකු කෙරෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. නෑයකු කෙරෙහි නෑයෙක යන සංඥ ඇතියේ, ඇවැත් නැති.

5. නෑයනට, පාවැරුවනට, අනෙකක්හු සඳහා තමාගේ ධනයෙන්, මහආභියක් විකොට ගණු කැමැතියන් ලවා මද අගතා සිවුරක් මිල දී ගත්වා තම්, උමමකකයාහට, ආදිකමකයාහට ඇවැත් නැති යි.

ද්විතීයික උපකමන්ඩය නිමි.

රාජසිකධාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමතො උපනන්දස්ස සකාසුත්තස්ස උපට්ඨාකො මහාමතෙතා ආයසමතො උපනන්දස්ස සකාසුත්තස්ස දුතෙන චීවරවේතාපනතං පාහෙසි: ඉමිතා චීවරවේතාපනෙන චීවරං වේතාපෙඤා අයං උපනන්දං චීවරෙන අව්ඡාදෙහී'ති. අථ ඛො සො දුතො යෙනායසමා උපනන්දෙ, සකාසුත්තො තෙනුපසඬකමී. උපසඬකමිඤ්ඤා ආයසමතං උපනන්දං සකාසුත්තං එතදවොච: “ඉදං ඛො භනෙන ආයසමතං උද්දිස්ස චීවරවේතාපනතං ආභතං. පතිගණනාතු ආයසමා චීවරවේතාපනතානති.” එවං චුතෙන ආයසමා උපනන්දෙ සකාසුත්තො තං දුතං එතදවොච: “ත ඛො මයං අචුසො චීවරවේතාපනතං පතිගණනාම, චීවරස්ඤ්ඤා ඛො මයං පතිගණනාම කාලෙත කප්පිය”නති එවං චුතෙන සො දුතො ආයසමතං උපනන්දං සකාසුත්තං එතදවොච: “අච්චි පතායසමතො කොචී වෙය්‍යාවච්චකරො”ති. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො උපාසකො ආරාමං අගමාසි කෙනචීදෙව කරණීයෙන. අථ ඛො ආයසමා උපනන්දෙ සකාසුත්තො තං දුතං එතදවොච: “එසො ඛො අචුසො උපාසකො භීතමුතං වෙය්‍යාවච්චකරො”ති. අථ ඛො සො දුතො තං උපාසකං සඤ්ඤාපෙඤා යෙනායසමා උපනන්දෙ සකාසුත්තො තෙනුපසඬකමී, උපසඬකමිඤ්ඤා ආයසමතං උපනන්දං සකාසුත්තං එතදවොච: “යං ඛො භනෙන ආයසමා වෙය්‍යාවච්චකරං නිද්දිසි, සඤ්ඤාතො සො මයා, උපසඬකමතු ආයසමා කාලෙත, චීවරෙන තං අව්ඡාදෙස්සති”ති.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන සො මහාමතෙතා ආයසමතො උපනන්දස්ස සකාසුත්තස්ස සනතීකෙ දුතං පාහෙසි: “පරිභුඤ්ඤා අයොසා තං චීවරං. ඉව්ඡාම මයං අයොසන තං චීවරං පරිභුතන”නති. අථ ඛො ආයසමා උපනන්දෙ සකාසුත්තො තං උපාසකං ත කීඤ්චී අවචාසි. දුතීයමපි ඛො සො මහාමතෙතා ආයසමතො උපනන්දස්ස සකාසුත්තස්ස සනතීකෙ දුතං පාහෙසි: “පරිභුඤ්ඤා අයොසා තං චීවරං, ඉව්ඡාම මයං අයොසන තං චීවරං පරිභුතන”නති. දුතීයමපි ඛො ආයසමා උපනන්දෙ සකාසුත්තො තං උපාසකං ත කීඤ්චී අවචාසි. තතීයමපි ඛො සො මහාමතෙතා ආයසමතො උපනන්දස්ස සකාසුත්තස්ස සනතීකෙ දුතං පාහෙසි: “පරිභුඤ්ඤා අයොසා තං චීවරං, ඉව්ඡාම මයං අයොසන තං චීවරං පරිභුතන”නති.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන තෙනමස්ස සමයො හොති. තෙනලෙන ච කතීකා කතා හොති: “යො පච්ඡා ආභව්ඡති, පඤ්ඤාතං බුද්ධො”ති. අථ ඛො ආයසමා උපනන්දෙ සකාසුත්තො යෙන සො උපාසකො තෙනුපසඬකමී. උපසඬකමිඤ්ඤා තං උපාසකං එතදවොච:-

රාජශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාෂාවත් මුදුනු සාවැත්තුවර සමීපයෙහි වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ දෙවරම් වෙහෙර වැඩ වෙසෙහි. තව ද එසමයෙහි ආයුෂමත් උපනන්දශාක්‍යපුත්‍රයන්ගේ උපසථායක වූ මහආමැතියෙක් ආයුෂමත් උපනන්ද-ශාක්‍යපුත්‍රයන්ට දූතයකු ලවා සිටුරාමිලයක් යැවී ය “මේ සිටුරාමිලයෙන් සිටුරක් විකොවගෙණ සිටුරෙන් උපනන්දහිමියන් පුදවයි. එකල්හි ඒ දූත තෙම ආයුෂමත් උපනන්දශාක්‍යපුත්‍රයන් කරා එලඹ ආයුෂමත් උපනන්ද-ශාක්‍යපුත්‍රයන්ට “වහන්ස, ආයුෂමතුන් උදෙසා මේ සිටුරාමිල ගෙණ එන ලද. ආයුෂමත්හු සිටුරාමිල පිළිගනීත්වා”යි කීය. මෙසේ කී කල්හි ආයුෂමත් උපනන්ද ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ඒ දූතයාට “ආවැන්නි, ආපි සිටුරාමිල නො පිළිගනුමහ. සුදුසු කල්හි කාප වූ සිටුර වූ කලි ආපි පිළිගනුමහයි” කීහ. මෙසේ කී කල්හි ඒ දූත තෙම ආයුෂමත් උපනන්දශාක්‍ය-පුත්‍රයන්ගෙන් “ආයුෂමත්හට කිසි මෙහෙකරුවෙක් ඇද්දුයි” ආපී ය. එකල්හි එක්තරා උපාසකයෙක් කිසි යම් කටයුත්තෙකින් ආරාමියට ගියේ ය. එකල්හි ආයුෂමත් උපනන්ද ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ඒ දූතයාට “ආවැන, තෙල උපාසක තෙම භික්ෂුන්ගේ මෙහෙකරා යයි කීහ. ඉක්බිති ඒ දූත තෙම ඒ උපාසකයාට දන්වා ආයුෂමත් උපනන්දශාක්‍යපුත්‍රයන් කරා එලඹ ආයුෂමත් උපනන්ද ශාක්‍යපුත්‍රයන්ට “වහන්ස, ආයුෂමත්හු යම් මෙහෙකරුවකු දුක්වූහු තම් මා විසින් හේ දන්වන ලද්දේ ය. ආයුෂමත්හු සුදුසුකල ඔහු කරා එලඹෙත්වා. සිටුරෙන් පුදන්නේ ය’ යි කීය.

2. තව ද එසමයෙහි ඒ මහආමැති තෙම ආයුෂමත් උපනන්දශාක්‍ය-පුත්‍රයන් වෙත දූතයකු යැවී ය: “හිමියෝ ඒ සිටුර පරිභොග කෙරෙත්වා, අපි හිමියන් ඒ සිටුර පරිභොග කරණු කැමතියමහ”යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපනන්දශාක්‍යපුත්‍රයෝ ඒ උවසුහට කිසිවක් නො කීහ. දෙවනවට ද ඒ මහආමැති තෙම ආයුෂමත් උපනන්දශාක්‍යපුත්‍රයන් වෙත දූතයකු යැවී ය: “හිමියෝ ඒ සිටුර පරිභොග කෙරෙත්වා. අපි හිමියන් ඒ සිටුර පරිභොග කරණු කැමැතියමහ”යි. දෙවනවට ද ආයුෂමත් උපනන්දශාක්‍ය-පුත්‍රයෝ ඒ උවසුහට කිසිවක් නො කීහ. තෙවනවට ද ඒ මහආමැති තෙම ආයුෂමත් උපනන්දශාක්‍යපුත්‍රයන් වෙත දූතයකු යැවී ය: “හිමියෝ ඒ සිටුර පරිභොග කෙරෙත්වා. අපි හිමියන් විසින් ඒ සිටුර පරිභොග කරණු කැමතියමහ”යි.

3. තවද එසමයෙහි නියමිගම්වැසියන්ගේ සමාගමයෙක් වෙයි. නියමිගම් වැසියන් විසිනුදු ‘යමෙක් පසු ව ඒ තම් (හෙතෙම) පණසකින් බැඳුණේ (කනවණු පණසක් දඩ ගෙවිය යුතු වේ) යයි, කතියායෙක් කරණ ලද වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපනන්දශාක්‍යපුත්‍රයෝ ඒ උපාසකයා වෙත එලඹ ඒ උපාසකයාහට මේය කීහ:-

“අපො මෙ ආවුසො විවරොතා”හි. “අර්ජුනො භනොත ආගමෙහි, අර්ජුනෙගමස්ස සමයො භොති, තෙගමෙන ච කතීකා කතා භොති: “යො පච්ඡා ආගච්ඡති, පඤ්ඤාසං ඛඳො”හි. “අර්ජුන ඔ ආවුසො විවරං දෙති”හි ඔවට්ඨිකාය පරුමසි. අථ ඛො සො උපාසකො ආයස්චතා උපතජ්ඣෙත සකාස-පුතෙන නිපට්ඨිමානො ආයස්චතො උපතජ්ඣස්ස සකාසපුතස්ස විවරං වෙතාපෙනා පච්ඡා අගමාසි. මනුස්සා නං උපාසකං එතදවොචුං” “කිස්ස නිං අයො පච්ඡා ආගතොසි, පඤ්ඤාසං ජිනොසි”හි.

4. අථ ඛො සො උපාසකො තෙසං මනුස්සානං එතමඡං ආරුචෙවෙසි. මනුස්සා උරුකියන්ති ඛියන්ති විපාවෙනති: “මහිච්ඡා ඉමෙ සමණා සකාස-පුතනියා අසනභුට්ඨා, නසිමෙසං හුකරං වෙය්‍යාවච්චවට්ඨි කාතුං. කථං හි තාම ආයස්චා උපතජ්ඣ උපාසකෙන “අර්ජුනො භනොත ආගමෙහි”හි වුච්චමානො නාගමෙස්සති”හි. අයොසාහුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උරුකියන්තානං ඛියන්තානං විපාවෙනතානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ච්ඡා තෙ උරුකියන්ති ඛියන්ති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ආයස්චා උපතජ්ඣ සකාසපුතො උපාසකෙන “අර්ජුනො භනොත ආගමෙහි”හි වුච්චමානො නාගමෙස්සති”හි. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමඡං ආරුචෙවෙසුං. -පෙ- “සච්චං කිර නිං උපතජ්ඣ උපාසකෙන අර්ජුනො භනොත ආගමෙහි”හි වුච්චමානො නාගමෙසි”හි? “සච්චං භගවා.” විගරහි බුඳො භගවා. -පෙ- “කථං හි තාම නිං මොඝපුරිස උපාසකෙන ‘අර්ජුනො භනොත ආගමෙහි’හි වුච්චමානො නාගමෙස්සති. තෙතං මොඝපුරිස අපඨසන්තානං වා පසාදාය -පෙ- එච්ඤච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“හික්ඛුං පනොච උද්දිසස් ගජා වා ගජගොඥො වා බ්‍රාහ්මණො වා ශඝපතීණො වා දුතෙන විවරවෙතාපනනං පහිණෙය්‍යා: ‘ඉමිනා විවර-වෙතාපනෙනා විවරං වෙතාපෙචා ඉඤ්ඤාමං හික්ඛුං විවරෙන අච්ඡාදෙති”හි. සො වෙ දුතො තං හික්ඛුං උපසඛකමිචා එචං චදෙය්‍යා: ‘ඉදං ඛො භනොත ආයස්චතං උද්දිස්ස විවරවෙතාපනනං ආගතං. පහිණෙතාතු ආයස්චා විවරවෙතාපනනනති”. තෙන හික්ඛුනා ඥා දුතො එචමස්ස චචනිඥො: ‘න ඛො මයං ආවුසො විවරවෙතාපනනං පහිණෙතාම, විවරස්ච ඛො මයං පහිණෙතාම කාලෙන කප්පිං’නති. ඥා වෙ දුතො තං හික්ඛුං එචං චදෙය්‍යා: “අපී පනායස්චතො තකාචි වෙය්‍යාවච්චකඥෙති විවරපීඤෙන හික්ඛවෙ හික්ඛුනා වෙය්‍යාවච්චකඥෙ නිද්දිඤිතඤො ආගමිකො වා උපාසකො වා, ‘එඥා ඛො ආවුසො හික්ඛුනං වෙය්‍යාවච්චකඥෙ”හි. ඥා වෙ දුතො තං වෙය්‍යාවච්චකරං සඤ්ඤාපෙචා තං හික්ඛුං උපසඛකමිචා එචං චදෙය්‍යා: ‘යං ඛො භනොත ආයස්චා වෙය්‍යාවච්චකරං නිද්දිසි, සඤ්ඤාතො ඥා මයා, උපසඛකමතු ආයස්චා කාලෙන, විවරෙන තං අච්ඡාදෙස්සති”හි. විවරපීඤෙන හික්ඛවෙ හික්ඛුනා වෙය්‍යාවච්චකඥෙ උපසඛකමිචා දචනතික්ඛනතුං වොදෙතඤො සාරෙතඤො: ‘අපො මෙ ආවුසො විවරෙනාහි:-

'ඇවැන, මට සිටුවරන් ප්‍රයෝජන ඇතැ'යි. "වහන්ස, අද එක්දවසක් බලව. අද නියමගම්වැසියන්ගේ සමාගමකෙක් වෙයි. නියමගම්වැසියන් විසිනුදු 'යමෙක් පසුව ලා ඒ නම් (හෙතෙම) පණසකින් බැඳුණේ වේ' යයි කතියායෙක් කරණ ලද වෙයි. 'අද ම ඇවැන, මට සිටුවර දෙව'යි එළියෙහි (=හිඟ) හත්ත. ඉක්බිති ඒ උපාසක තෙම ආයුෂමත් උපනඤ-ශාකාපුත්‍රයන් විසින් දැකි කොට පෙලනු ලබන්නේ ආයුෂමත් උපනඤ-ශාකාපුත්‍රයනට සිටුවරන් මිලට ගෙණ දී පසුව ලා ගියේ ය. මිනිස්සු ඒ උවසුනට මෙය කීහ: "කවර හෙයින් ආයුෂියෙහි, තෝ පසුව ලා ආයෙහි ද, පණසකට පැරදුනෙහි" යයි.

4. ඉක්බිති ඒ උපාසක තෙම ඒ මිනිස්සුන්ට මෙ පවත් දැන්වී ය. මිනිස්සු අවඥ කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙස් පහල කෙරෙත්: 'මේ ශ්‍රමණශාකාපුත්‍රී-යයෝ මහෙව්ඡයෝ ය, අසනතුෂටයෝ ය, මොවුනට මෙහෙයකුදු කරන්නට පහසු නො වෙයි. කෙසේ නම් ආයුෂමත් උපනඤයෝ උපාසක විසින් 'වහන්ස, අද එක් දවසකට බලනු මැනවැ'යි කියනු ලබන්නාහු නො බැඳුනු දු'යි. භික්ෂුහු අවඥ කරණ නුගුණ කියන දෙස් පහල කරණ ඒ මිනිස්සුන්ගේ බස් ඇසූහ. යම් මහණ කෙතෙක් අලෙපව්ඡයෝ නම් ඔහු අවඥ කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙස් පහල කෙරෙත්: "කෙසේ නම් ආයුෂමත් උපනඤශාකා-පුත්‍රයෝ උපාසක විසින් 'වහන්ස, අද එක් දවසකට බලනු මැනවැ'යි කියනු ලබන්නාහු නොබැඳුනු දු' යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කලහ: 'සැබෑ ද උපනඤය, තෝ උපාසක විසින් 'වහන්ස, අද එක් දවසකට බලනු මැනවැ'යි කියනු ලබන්නෙහි නො බැලීහි දු' යි. 'සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස'". භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින් ගැරඹූහ. "කෙසේ නම් තුච්ඡපුරුෂය, තෝ උපාසක විසින් 'වහන්ස, අද එක් දවසකට බලනු මැනවැ'යි කියනු ලබන්නෙහි නො බැලීහි ද, තුච්ඡපුරුෂය, තෙල නො පහත් වුවත්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසාව:

"මහණන්හු ම උදෙසා රජෙක් හෝ රජ ඇමැතියෙක් හෝ බඩුණෙක් හෝ ගැහැවියෙක් හෝ 'මේ සිටුවරුමිලයෙන් සිටුවරන් විනොට ගෙණ මෙනම් මහණහු සිටුවරන් ආචාරාදනය කරව'යි දුතයකු ලවා සිටුවරුමිලයක් යවා නම්, ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ මහණහු කන් එලඹ 'වහන්ස, මේ සිටුවරුමිලය ආයුෂමතුන් උදෙසා ගෙණ එන ලද ය. ආයුෂමන්හු සිටුවරුමිලය පිළිගනින්නවා'යි මෙසේ කියා නම්, ඒ මහණහු විසින් ඒ දුත තෙම මෙසේ කියනු වන්නේ ය: 'ඇවැන, අපි සිටුවරුමිල නො පිළිගනුමහ. එතෙකුදුවත් ඇපි සුදුසු කල්හි කැප වූ සිටුවරන් පිළිගනුමහ'යි. ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ මහණහට 'ආයුෂමතුන්ගේ කිසි මෙහෙකරුවෙක් ඇදදු'යි මෙසේ කියා නම්, මහණෙහි, සිටුවරු කැමති මහණහු විසින් ආරම්භයෙක් වේවයි උපාසකයෙක් වේවයි 'ඇවැන, මේ තෙම හිසුන්ගේ මෙහෙකරු ය'යි මෙහෙකරු දැක්විය යුත්තේ ය. ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ මෙහෙකරු ඇනවා මහණහු කන් එලඹ මෙසේ කියා නම්: 'වහන්ස, ආයුෂමන්හු යම් මෙහෙකරුවකු දැක්වුනු ද, මා විසින් හෙතෙම ඇනවන ලද්දේ ය. ආයුෂමන්හු සුදුසු කල්හි එලඹෙන්නවා, සිටුවරන් මුඛ වහන්සේ පුදන්නේ ය'යි. මහණෙහි, සිටුවරු කැමැති මහණහු විසින් එලඹ 'ඇවැන, මට සිටුවරන් ප්‍රයෝජන ඇතැ'යි මෙහෙකරු තෙම දෙතුන් වරක් සෙවිය යුත්තේ ය. සිහි කරවිය යුත්තේ ය-

ද්විතීන්තවනතුං වොදයමානො ඝාරයමානො තං විවරං අභිනිප්පා-
 දෙය්‍ය, ඉවෙවතං කුසලං. නො වෙ අභිනිප්පාදෙය්‍ය, චතුක්ඛනතුං
 පඤ්චක්ඛනතුං ජක්ඛනතුං පරමං. තුණ්ඨිභුතො උද්දිස්ස ණාතබ්බං.
 චතුක්ඛනතුං පඤ්චක්ඛනතුං ජක්ඛනතුං පරමං. තුණ්ඨිභුතො උද්දිස්ස තීව්ඨ-
 මානො තං විවරං අභිනිප්පාදෙය්‍ය, ඉවෙවතං කුසලං. තනො වෙ උත්තරී-
 වායමමානො තං විවරං අභිනිප්පාදෙය්‍ය හිස්සග්ගිස්ස පාචිනහිස්සං. නො
 වෙ අභිනිප්පාදෙය්‍ය යතස්ස විවරවේතාපනනං ආගතං, තප්ඨ ඝාමං
 වා ගහනබ්බං දුතො වා පාහෙතබ්බො: ‘යං ඛො තුඛෙත ආයස්මහොතා
 හික්ඛුං උද්දිස්ස විවරවේතාපනනං පභිණ්ඤ්ඤ, න තං තස්ස හික්ඛුනො
 කීඤ්චි අප්ඨං අනුතොති. සුඤ්ඤානායස්මහොතා ඝනං මා වො ඝනං
 විනාස්සා’ති අස්ස තප්ඨ ඝාමිච්චි”ති.

5. හික්ඛුං පනෙව උද්දිස්සාති හික්ඛුස්සථොය හික්ඛුං ආරම්භණං කරිතො
 හික්ඛුං අවජාදෙතුකාමො.

රාජා තාම: සො කොචී රජජං කාරෙති.

ර්ජහොගෙණා තාම: සො කොචී රඤ්ඤෙහු හතතවේතතාභාරෙ.

බ්‍රාහ්මණො තාමී: ජාතියං බ්‍රාහ්මණො.

ගහපතීනො තාම: ධපෙතො රුජාතං රුජහොග්ගං බ්‍රාහ්මණං අවසෙසො
 ගහපතීකො තාම.

විවරවේතාපනනං තාම: හිරඤ්ඤං වා සුචණ්ණං වා මුත්තං වා මණි වා.

ඉමිනා විවරවේතාපනෙහනනාති පච්චුපච්චිතෙන.

වේතාපෙඤ්ඤාති පරිවතොතො.

අවජාදෙහිති දජෙජ්ඣති.

සො වෙ දුතො තං හික්ඛුං උපසඬකම්භිතො ඵචං වදෙය්‍ය: “ඉදං ඛො
 හනෙත ආයස්මහො උද්දිස්ස විවරවේතාපනනං ආගතං. පතීගණ්ඨාතු ආයස්ම: විවරවේතාපනන”නති. තෙන හික්ඛුනා සො දුතො ඵචමස්ස වචනීයො: “ත ඛො
 මිස්සං ආටුසො විවරවේතාපනනං පතීගණ්ඨාම, විවරඤ්ච ඛො මස්ස පතීගණ්ඨාම
 කාලොත කප්පිය”නති. සො වෙ දුතො තං හික්ඛුං ඵචං වදෙය්‍ය: “අභි
 පතායස්මතො කොචී වෙය්‍යාවච්චකරෙ”ති. විවරජීකෙන හික්ඛවෙ හික්ඛුනා
 වෙය්‍යාවච්චකරෙ නිද්දිසිතබ්බො, ආරම්භො වා උපාසකො වා: “ඵසො ඛො
 ආටුසො හික්ඛුතං වෙය්‍යාවච්චකරෙ”ති. ත වතතබ්බො: “තස්ස දෙහි”ති වා
 සො වා නික්ඛිපියති, සො වා පරිවතෙතස්සති, සො වා වේතාපෙස්සති”ති.

සො වෙ දුතො තං වෙය්‍යාවච්චකරං සඤ්ඤපෙඤ්ඤා තං හික්ඛුං උපසඬක-
 මිතො ඵචං වදෙය්‍ය: “ස්ස ඛො හනෙත ආයස්මා වෙය්‍යාවච්චකරං නිද්දිසි,
 සඤ්ඤකොතො සො මස්ස, උපසඬකමතු ආයස්මා කාලොත, විවරෙන තං
 අවජාදෙස්සති”ති. විවරජීකෙන හික්ඛවෙ හික්ඛුනා වෙය්‍යාවච්චකරෙ
 උපසඬකම්භිතො දාතතික්ඛනතුං වොදෙතබ්බො සාරෙතබ්බො: “අප්ඨො මේ
 ආටුසො විවරතො”ති. ත වතතබ්බො: “දෙහි මේ විවරං, ආහර මේ විවරං,
 පරිවතෙති මේ විවරං, වේතාපති මේ විවර”නති. දුතියමපි වතතබ්බො.
 තතියමපි වතතබ්බො: සවෙ අභිනිප්පාදෙහි ඉවෙවතං කුසලං.

දෙතුන්සලක් සොයනු ලබන්නේ සිහි කරවනු ලබන්නේ ඒ සිවුර නිපදවා (සපයා) නම් මේ නිපදවීම මැනවි. ඉදින් නො නිපදවා නම්, සිවුසලක් පස්සලක් සයලක් පරම කොට තුනේ මතු වුවහ විසින් උදෙසා සිවියසුතු ය. සිවුසලක් පස්සලක් සයලක් පරම කොට තුනේ මතු ව උදෙසා සිවියසුතේ ඒ සිවුර නිපදවා නම් මේ නිපදවීම මැනවි. ඉදින් එයින් මන්තෙහි වැයම් කරන්නේ ඒ සිවුර නිපදවා නම් නිසඟිපවිනි වෙයි. ඉදින් නො නිපදවා නම් යමක් කෙරෙන්නේ ඒ මහණගට සිවුරු-මිලය ගෙණ එන ලද ද එහි තමා හෝ යාහුතු ය: 'ඇවැත්නි, තෙපි යම් මහණකු උදෙසා සිවුරුමිලයක් යැවුනු ද, එය ඒ මහණගට කිසි අරියක් සිදු නො කෙරෙයි. ආයුෂමක් කුසලය බිනාය ලබන්නා. තොප සතු බිනාය නිසමක් වැනැණේවා'යි දුතියකු හෝ යැවිය යුත්තේ ය. මේ එහි අනුබම්භා වේ" යයි.

5. ගිහබුං පනොට උද්දිය යනු: හිසුහු සදහා හිසුහු අරමුණු කොට හිසුහු ආවර්ථනය කරණු කැමැත්තේ.

ගජ තම: යම් කිසිවෙක් රජය කෙරේ ද හෙතෙම.

ගජභොගා තම: රජහුගේ ඔත්වැටුම් බුදිත යම් කිසිවෙක්.

මුහුමණ තම: ජාතියෙන් බමුණු වූයේ.

ගහපතික තම: රජ, රජභොගායා, මුහුමණයා තමා ගෙණ වූයේ ගාහපතික තම.

විවරවෙතාපණා තම: අමුරන් හෝ රත්රන් හෝ මුතු හෝ මිණි හෝ.

ඉමිනා විවරවෙතාපණානා යනු: එලඹසිටියෙන්.

වෙතාපෙඨා යනු: පිරිවටා.

අවජාදෙහි යනු: දෙව.

ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ මහණහු කර එලඹ 'වහන්ස, මේ සිවුරුමිලය ආයුෂොතුන් උදෙසා ගෙණ එන ලද ය. ආයුෂොත්තු සිවුරුමිලය පිළිගනින්නවා'යි. මෙසේ කියා තම, ඒ මහණහු විසින් ඒ දුත තෙම මෙසේ කියනු වන්නේ ය: 'ඇවැත්, ඇපි සිවුරුමිල නො පිළිගනුමින. එතෙකුදුත් ඇපි සුදුසු කල්හි කැප වූ සිවුරක් පිළිගනුමින'යි. ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ මහණහට 'ආයුෂො-තුන්ගේ කිසි කැපකරුවෙක් ඇද්ද'යි මෙසේ කියා තම, මහණෙනි, සිවුරු කැමැති මහණහු විසින් ආරම්භ වෙවයි උපායක වෙවයි ඇවැත්, මේ තෙමේ හිසුන්ගේ කැපකරු' යයි කැපකරු දැක්විය යුත්තේ ය. "මහුට දෙව යි හෝ හෙතෙම බහා තබන්නේ ය හෝ හෙතෙම පිරිවටන්නේ ය හෝ හෙතෙම විකොටගන්නේ ය හෝ"යි නොකියනුත්තේ ය.

ඉදින් ඒ දුත තෙම ඒ කැපකරු ඇතවා ඒ මහණහු වෙත පාමිණ මෙසේ කියා තම: 'වහන්ස, ආයුෂොත්තු යම් කැපකරුවකු දැක්වූහු තම, හෙතෙම මා විසින් ඇතවන ලද්දේ ය. ආයුෂොත්තු සිවුරෙන් ප්‍රයෝජන ඇති කල්හි එලඹෙන්නා සිවුරෙන් මුඛ වහන්සේ පුදන්නේ ය'යි. මහණෙනි, සිවුරු කැමැති මහණහු විසින් එලඹ ඇවැත්, මට සිවුරෙන් ප්‍රයෝජන ඇතැ යි කැපකරු තෙම දෙතුන්සලක් යෙවිය යුත්තේ ය. සිහි කරවිය යුත්තේ ය, 'මට සිවුරක් දෙව, මට සිවුරක් ගෙණෙව, මට සිවුරක් පිරිවටව, මට සිවුරක් විකොට ගනු'යි නො කියනුත්තේ ය. දෙවතවට ද කියනුතු ය. තෙවතවට ද කියනුතු. ඉදින් නිපදවා තම මේ නිපදවීම මැනවි.—

නො වෙ අභිනිප්ථාදෙති, තත් ගතඛා තුණ්හුතෙත උද්දිය සංතබ්බං. ත ආසතෙ නිසීදිතබ්බං, ත ආමිසං පටිග්ගහෙතබ්බං ත ධිමමා භාසිතබ්බො. “කීං කාරණං ආගතොසී”ති පුච්ඡියමානො¹ ජාතාහි² ආවුසොති වතතබ්බො: සචෙ ආසතෙ වා නිසීදති, ආමිසං වා පතිගණගාති, ධිමමං වා භාසති, සංතං භඤ්ජති. දුතියමපි සංතබ්බං. තතියමපි සංතබ්බං. වතුකඛතතුං වොදෙදනා: වතුකඛතතුං සංතබ්බං. පඤ්චකඛතතුං වොදෙදනා: දව්කඛතතුං සංතබ්බං. ඡකඛතතුං වොදෙදනා: ත සංතබ්බං. තතො චෙ උනතරිං වායමමානො තං විචරං අභිනිප්ථාදෙති, පයොගෙ දුකඛටං. පටිලාභෙන නියසග්ගියං තොති, නියසඡතබ්බං සඛසසු වා ගණසු වා පුග්ගලසු වා. ඵචඤ්ච පත භිකඛචෙ නියසඡතබ්බො: -පෙ- “ඉදං මෙ භනෙත විචරං අතිරෙකතිකඛ- තතුං වොදනාය අතිරෙකඡකඛතතුං සංතෙත අභිනිප්ථාදිතං නියසග්ගියං. ඉමානං සඛසසු නියසජාමී”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුනති -පෙ- ආයසමතො දමමී”ති.

නො වෙ අභිනිප්ථාදෙය්‍ය, සතසු විචරවෙතාපනනං ආභතං තත් සංමං වා ගතතබ්බං, දුතො වා පාභෙතබ්බො. “යං ඛො තුච්චෙත ආයසමනො: භිකඛුං උද්දිය විචරවෙතාපනනං පතිණ්ණි, ත තං තසු භිකඛුතො කීඤ්චී අත්ථං අනුභොති, ඤ්ඤ්ජනායසමනො: සකං, මා වො සකං විතසා:”ති.

අයං තත් සාමිච්චි. අයං තත් අනුධම්මතා.

6 අතිරෙකතිකඛතතුං වොදනාය අතිරෙකඡකඛතතුං සංතෙත, අතිරෙකසඤ්ඤී අභිනිප්ථාදෙති, නියසග්ගියං පාවිතතියං. අතිරෙකතිකඛතතුං වොදනාය අතිරෙකඡකඛතතුං සංතෙත වෙමතිකො අභිනිප්ථාදෙති, නියසග්ගියං පාවිතතියං. අතිරෙකතිකඛතතුං වොදනාය අතිරෙකඡකඛතතුං සංතෙත උභතකසඤ්ඤී අභිනිප්ථාදෙති නියසග්ගියං පාවිතතියං. උභතකතිකඛතතුං වොදනාය උභතකඡකඛතතුං සංතෙත අතිරෙකසඤ්ඤී ආපතති දුකඛටසු. උභතකතිකඛතතුං වොදනාය උභතකඡකඛතතුං සංතෙත වෙමතිකො ආපතති දුකඛටසු. උභතකතිකඛතතුං වොදනාය උභතකඡකඛතතුං සංතෙත උභතකසඤ්ඤී, අතාපතති.

7. අතාපතති තිකඛතතුං වොදනාය ඡකඛතතුං සංතෙත, උභතකඡකඛ- තතුං වොදනාය උභතකඡකඛතතුං සංතෙත. අවොදියමානො දෙති, සාමීකා: වොදෙදනා: දෙනති, උමමතතකසු, ආදිකමමිකසාති.

රාජසිකාපදං නිමසිතං.

විචරමග්ගො පඨමො.

තසු අනුභවං:-

උබ්බතං කථිතං තීණී ධොවතඤ්ච පටිග්ගහො,
අඤ්ඤුභකාති තීණෙව උභිනනං දුභකෙත ව.

1. පුච්ඡමානො - සහ 2. න ජාතාහි - සිවු.

ඉදින් නො නිපදවා නම් එහි ගොස් තුළින්මනුන වුවහු විසින් උදෙසා සිටිය යුතු ය. අසුනෙක නො හිඳි යුතු ය. අහර නො පිළිගත යුතු ය. දහම් නොකිය යුතු ය. 'කවර කරුණෙන් ආයෙහි ද' යි විමර්ශනු ලබන්නේ 'ආවැන දනා'යි කිය යුතු ය. ඉදින් අසුනෙහි හිඳි නම් හෝ අහර පිළිගනී නම් හෝ දහම් කියා නම් හෝ සිටීම බිඳෙයි. දෙවනවට ද සිටිය යුතු ය තෙවනවට ද සිටිය යුතු ය.

සතරවරක් වොදනා කොට සතරවරක් සිටිය යුතු ය. පස්වරක් වොදනා කොට දෙවරක් සිටිය යුතු ය. සවරක් වොදනා කොට නො සිටිය යුතු ය. ඉදින් එයින් මතුයෙහි වැයම් කරන්නේ ඒ සිවුර නිපදවා නම් පියොවිහි දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසි වෙයි. සහනට හෝ ගණයට හෝ පුලුලක්කට හෝ නිසැරිය යුතු ය. තවද මහණෙනි, මෙසේත් නිසැරිය යුතු ය. 'වහන්ස, මේ මාගේ සිවුර අඹරා තුන්සලක් වොදනායෙන් අඹරා සයලක් සිටීමෙන් නිපදවන ලද්දේ නිසි විය. මෙය මම සහනට නිසැරිය යි ... දෙන්තේ ය යි ... දෙන්තාහ යි ... ආයුෂ්මත්තට දෙමි'යි.

ඉදින් නො නිපදවා නම් යමක්හු කෙරෙන් ඔහුට සිවුරුමිල ගෙන එන ලද ද එහි තමා හෝ යා යුතු ය. 'ආවැන්නි, තෙපි යම් මහණක්හු උදෙසා සිවුරු මිලයක් යැවුනු ද එය ඒ මහණහට කිසි අවියක් සිදු නො කෙරේ. ආයුෂ්මත්ත සාකිකිය බතය ලබන්නා. තොප සතු බතය තහමක් වැහරේවා'යි දුතයෙක් හෝ යැවිය යුත්තේ ය.

අයං චන්ද්‍ර සාමිච්චි යනු: මේ එහි අනුබලිතා යි.

6. අඹරා තුන්සලක් වොදනායෙන් අඹරා සයලක් සිටීමෙන් අතිරෙකය යන සංඥා ඇත්තේ නිපදවා නම් නිසිවිටිනි වෙයි. අඹරා තුන්සලක් වොදනායෙන් අඹරා සයලක් සිටීමෙන් විමති ඇත්තේ නිපදවා නම් නිසිවිටිනි වෙයි. අඹරා තුන්සලක් වොදනායෙන් අඹරා සයලක් සිටීමෙන් උභය ය යන සංඥා ඇත්තේ නිපදවා නම් නිසිවිටිනි වේ. උනුතුන්සලක් වොදනායෙන් උනුසයලක් සිටීමෙන් අතිරෙක ය යන සංඥා ඇත්තේ දුකුලාආවැන් වෙයි. උනුතුන්සලක් වොදනායෙන් උනුසයලක් සිටීමෙන් විමති ඇත්තේ දුකුලාආවැන් වෙයි. උනුතුන්සලක් වොදනායෙන් උනුසයලක් සිටීමෙන් උභය යන සංඥා ඇත්තේ ආවැන් නැති.

7. තුන්සලක් වොදනායෙන් සයලක් සිටීමෙන් උනුතුන්සලක් වොදනායෙන් උනුසයලක් සිටීමෙන් දේ නම්, නො සොයනු ලබන්නේ දේ නම්, හිමියෝ සොයා දෙත් නම් ආවැන් නැති. උච්චතකයාහට ආදිකමමකයාහට ආවැන් නැති යි.

රාජ්‍යය පදය නිමි.

පලමු වැනි විවරවර්ගය යි.

එහි උද්‍යානය

උභය කසිත සිකපදය, උද්‍යාන (දෙවන කසිත) සිකපදය, තෙවන කසිත සිකපදය යන තුණ ද, බොවන සිකපදය, පටියනහණ සිකපදය යි පසෙකි. නතුතාරිය උපකඩට දෙක ය යන අඤ්ඤානක සිකපද තුණ ය, දුතක සිකපද දෙක ය යි සියල්ල දකයෙකි.

කොසියවගෙහා

5. 2. 1.

කොසියසිකිඛාපදං

1. තෙත සමයෙත බුද්ධෝ භගවා ආලවීයං විහරති අග්ගාලවෙ වෙතියෙ. තෙත ඛො පත සමයෙත ඡබ්බගභියා භික්ඛු කොසියකාරකෙ උපසඞ්කම්භා ඵලං වදෙන්නී: “බහු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පචථ අච්ඤාකම්පි දසුඤ්චං. මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියමිඤ්ඤං සඤ්ඤං කාතු”න්ති. තෙ උඡ්ඤායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි තාම සමණා සකාසපුත්තියා අලොභ උපසඞ්කම්භා ඵලං වකඛන්ති, බහු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පචථ, අච්ඤා-කම්පි දසුඤ්චං, මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියමිඤ්ඤං සඤ්ඤං කාතුන්ති. අච්ඤා-කම්පි අලොභා අච්ඤාකම්පි දුලලංගං, යෙ මයං ආර්ථසුභං හෙතු පුත්තදරසුභ කාරණා බහු බුද්ධසෙ පාණකෙ¹ සඞ්ඤානං ආපාදෙමා”ති. අසොසාසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුසසානං උඡ්ඤායන්තානං ඛියන්තානං විපාවෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපථිච්ඡා තෙ උඡ්ඤායන්ති ඛියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හි තාම ඡබ්බගභියා භික්ඛු කොසියකාරකෙ උපසඞ්කම්භා ඵලං වකඛන්ති: - බහු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පචථ, අච්ඤාකම්පි දසුඤ්චං, මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියමිඤ්ඤං සඤ්ඤං කාතුන්ති.” අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵත-මඤ්ඤං ආරොචෙසුං. “සච්චං කීර තුලොභ භික්ඛවෙ කොසියකාරකෙ උපස-ඞ්කම්භා ඵලං වදෙථ: බහු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පචථ, අච්ඤාකම්පි දසුඤ්චං, මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියමිඤ්ඤං සඤ්ඤං කාතු”න්ති “සච්චං භගවා.” විහරති බුද්ධෝ භගවා: “කථං හි තාම තුලොභ මොඝපුරිසා කොසියකාරකෙ උපසඞ්කම්භා ඵලං වකඛථ, බහු ආට්ඨසො කොසකාරකෙ පචථ, අච්ඤාකම්පි දසුඤ්චං, මයම්පි ඉච්ඡාම කොසියමිඤ්ඤං සඤ්ඤං කාතු”න්ති. තෙතං මොඝ-පුරිසා අපසසන්නානං වා පසාදය -පෙ- ඵචඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකිඛා-පදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“ඉග්ගා පතා භික්ඛු කොසියමිඤ්ඤං සඤ්ඤං කාරාපෙය්‍යා, නියසගභියං පාවිභතිය”න්ති.

2. ඉග්ගා පතානි යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසම්මි අඤ්ඤා අධිපෙපතො භික්ඛුති.

සඤ්ඤං තාම: සඤ්ඤානං කතං හොති අවාසිමං.

කාරාපෙය්‍යානි ඵකෙතපි කොසියංසුතා මිඤ්ඤානා කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්ඛං: පච්ඤාභෙත නිසංගතියං හොති. නිසංග-තඛිං සඞ්ඤානං වා ගණසුභං වා පුඤ්ඤානං වා. ඵචඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිසංගතඛිං: “ඉදං මෙ භනෙත කොසියමිඤ්ඤං සඤ්ඤං කාරාපිතං නිසංගතියං, ඉමාහං සඞ්ඤානං නිසංගතියං, දදෙය්‍යාති, දදෙය්‍යන්ති, ආයසව-තො දමමි”ති

1. පාණ ම.ජ.ස.

කොසිය වගීය

5. 2. 1.

කොසිය ගිහනාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අලවුනුවර අසල අඤ්ඤාලව දෙවො-
ලෙහි වාඩ වසන සේක. එසමයෙහි වූ කලී සවගමහණහු තිහිරිනු නිපද-
වන්නන් වෙත එලඹ “ආචාර්ය, බොහෝ තිහිරි පණුවන් පිසවු. අපට ද දෙවු.
අපි ද තිහිරිනු මුසු ඇතිරියක් කරන්නට කැමැත්තමිහ”යි මෙසේ කියත්. ඒ
මිනිස්සු “ශාකාපුත්‍රිය මහණහු අප වෙත එලඹ ‘ආචාර්ය, බොහෝ තිහිරි
පණුවන් පිසවු. අපට ද දෙවු. අපි ද තිහිරිනු මුසු ඇතිරියක් කරන්නට
කැමැත්තමිහ’යි කෙසේ නම් කියත් ද? යම් බඳු අපි ජීවිකා හෙතුයෙන්
අඹුදරුවන් රක්තා කරැණින් බොහෝ කුඩා පණුවන් මරණයට පමුණුව-
මෝ ද ඒ අපට ද අලාභයෙහි: අපගේ ද අභාග්‍යයෙකි.”යි අවමන් කරත්,
අසුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්. භික්ෂුහු අවමන් කරණ අසුණු කියන
නුගුණ පතුරුවන ඒ මිනිසුන් ගේ බස් ඇසූහ. යම් අපි මහණ කෙනෙක්
වෙත් ද? ඔහු “කෙසේ නම් සවග මහණහු තිහිරිනු නිපදවන්නවුන් වෙත
එලඹ ‘ආචාර්ය, බොහෝ තිහිරි පණුවන් පිසවු. අපට ද දෙවු. අපි ද
තිහිරිනු මුසු ඇතිරියක් කරන්නට කැමැත්තමිහ”යි කියත් ද?යි අවමන්
කෙරෙත්, අසුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්. ඉක්බිති ඒ මහණහු භාග්‍ය-
වතුන් වහන්සේට එ පවත් සාල කලහ.... “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්සැ”යි
ඔහු කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගැරැහු සේක: “හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි කෙසේ
නම් තිහිරිනු නිපදවන්නවුන් කරා එලඹ ‘ආචාර්ය, බොහෝ තිහිරි පණ-
ුවන් පිසවු. අපට ද දෙවු. අපි ද තිහිරිනු මුසු ඇතිරියක් කරන්නට
කැමැත්තමිහ”යි කෙසේ නම් කියවු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය නො පහන්
වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස ද... නො වෙයි. මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ
ද උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් තිහිරිනු මුසු ඇතිරියක් කරවන්නේ නම් නිසඟි-
වෙති වේ.”

2. යො පන යනු යම්, යම් බඳු

හික්කු (මහණෙක්) යනු... මෙ තෙමේ මේ අභියෝගී භික්ෂු යයි අභිප්‍රේතය.

සනාථන (ඇතිරිය) නම්: අතුරා විසුම් රහිත කොට කරණ ලද්ද වෙයි.

කාරාපෙය්‍ය (කරවන්නේ නම්) යනු එක් තිහිරි කෙත්දකිනු දු මුසු
කොට කෙරෙයි නම් හෝ කරවයි නම් හෝ පියොවෙහි දුකුලා වේ. ලබා ගැන්-
මෙන් නිසඟි වේ. සහනට හෝ ගණයා හට හෝ පුගුල් හට හෝ නිසථය යුතු
“වහන්ස, මා විසින් තිහිරිනු මුසු මේ නිසථය යුතු ඇතිරියක්
කරවන ලද්දේ ය. මෙය මම සහනට නිසථමි සි... දෙන්නේයයි...
දෙන්නාහ යයි... ආයුෂ්මත්හට දෙමි”යි නිසථය යුතු.

3. අත්තනා විප්ලවකතං අත්තනා පරියොසාපෙනි, නිසංගහිං පාවිතනිං. අත්තනා විප්ලවකතං පරෙහි පරියොසාපෙනි, නිසංගහිං පාවිතනිං. පරෙහි විප්ලවකතං පරෙහි පරියොසාපෙනි, නිසංගහිං පාවිතනිං. අඤ්ඤාසංඝාය කරොති වා කාරාපෙනි වා, ආපතති දුක්ඛං. අඤ්ඤාත තතං පටිලභිතො පරිභුඤ්ඤි, ආපතති දුක්ඛං.

4. අතාපතති විතානං වා භූමිමන්රණං වා සංඝේපාකාරං වා හිසා වා බිලේඛාහතං වා කරෙති, උමචතනකස්ස, ආදිකමිකස්සාති.

කොසිලසිකතාපදං නිවහිතං.

5. 2. 2.

සුද්ධිකාලකසිකතාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුටා-ගාරසාලායං. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බගහියා හික්ඛු සුද්ධිකාලකතං ඵලකලොමානං සන්තං කාරුපෙනති. මනුස්සා විහාරවාරිකං ආභිඤ්ඤානා පසයිනා උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම සමණා සංඝා-පුතරියා සුද්ධිකාලකතං ඵලකලොමානං සන්තං කාරුපෙස්සනති, සෙය්‍යථාපි හිති කාමභොගිතො,ති. අස්සොසුං බො හික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣා-යනානං බියනානං විපාවෙනානං යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨිතා තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම ජබ්බගහියා භික්ඛු සුද්ධිකාලකතං ඵලකලොමානං සන්තං කාරුපෙස්සනති”ති? අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමන්රං ආරොචෙසුං “සචං කිර තුමෙහ භික්ඛවෙ සුද්ධිකාලකතං ඵලකලොමානං සන්තං කාරුපෙථා”ති? “සචං භගවා.” විහරති බුද්ධො භගවා. “කථං හි තාම තුමෙහ මොඝපුරියා සුද්ධිකාලකතං ඵලකලොමානං සන්තං කාරුපෙස්සථ. තෙනං මොඝපුරියා අප්පසනානං වා පසාදය-පෙ- ඵවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකතාපදං උද්දිසෙය්‍යථ:

“යො පන හික්ඛු සුද්ධිකාලකතං ඵලකලොමානං සන්තං කාරු-පෙස්ස, හිසංගහියං පාවිතනිං”නති.

2. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

හික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමහමී අන්තෙ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

භාලකං තාම: ඤේ කාලකාති ජාතියා කාලකං වා රඤ්ඤනකාලකං වා සන්තං තාම: සන්තො කතං හොති අවාසිමං.

3. තමා විසින් කොට අබාල (ඇතිරිය) තෙමේ නිමවා ද, නිසඟිපවිති වේ. තමා විසින් කොට අබාල දෑ අනුත් ලවා නිමවා ද, මෙරලා විසින් කොට අබාල දෑ තෙමේ නිමවා ද නිසඟි පවිති වේ. මෙරලා කොට අබාල දෑ මෙරලා ලවා නිමවා ද නිසඟි පවිති වේ. අනෙකක්හු පිණිස කෙරේ ද කරවා ද, දුකුලාආවාත් වේ: අනෙකකු කල ඇතිරියක් ලාබගෙණ පරිභොග කෙරේ ද, දුකුලාආවාත් වන්නේ ය.

4. විසතක් හෝ බුඹුතුරුණක් හෝ වටතිරයක් හෝ බිස්සක් හෝ කන්වසිතක් හෝ කෙරේ ද, ඔහුට ද උච්චුවාහට ද ආදිකර්මකයාට ද ආවාත් නො වේ.

භ්‍යාසයකාලකයින්-5. 2. 2.

5. 2. 2.

ගුණකාලකයින්-5. 2. 2.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ විසල්පුර මහවෙතෙහි කුටාභාරශාලායෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි සවග මහණහු හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවත්. මිනිස්සු විහාරවාරිකායෙහි හැසිරෙන්නාහු එය දක, “කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍රිය ශ්‍රමණයෝ කාමභොගී ගිහියන් මෙන් හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවද්දැ”යි අවමන් කරත්, අසුණු කියත්, දෙය් පතුරුවත්. භික්ෂුහු අවමන් කරණ, අසුණු කියන, නුගුණ පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔහු “කෙසේ නම් සවග මහණහු හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවත්දැ!”යි අවමන් කරත්, අසුණු කියත්, නුගුණ පතුරුවත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් කාල කලහ. “සැබැද, මහණෙනි, තෙපි හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවවු දැ?”යි භාග්‍යවතුන්වහන්සේ අසා වදාලසේක. “සැබැව, භාග්‍යවතුන්වහන්සැ”යි ඒ මහණහු කීහ. භාග්‍යවතුන්වහන්සේ ගැඹුණුසේක: “හිස් පුරුෂයෙනි, තෙපි කෙසේ නම් හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවවු ද? හිස් පුරුෂයෙනි, මෙය නොපහන්-වුවන්ගේ පාහැදීම පිණිස ද නොවෙයි ... මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවා නම් නිසැඟි පවිති වෙයි.”

2. සො පන යනු යමෙක්, යම්බඳු වූ ...

හිකබු යනු ... මේ තෙමේ මේ අභියෙහි භික්ෂු ය යි අදහස් කරණ ලදී.

කාලක නම්: උත්පත්තියෙන් කළු වූයේ රදන් පෙළීමෙන් කළු වූයේ ද යි කළුපාහැය දෙවැදුරුම් වෙයි.

ආදාහ නම්: අතුරා කරණ ලද, නොවිසත ලද.

කාර්යාලයන් කාර්යාල වා කාර්යාල වා, පර්යේෂණ දුකකට පව-
ලාගෙන නිසඟනියං හෙති. නිසඟනියං සඟනියං වා ගණන වා
පුනුකුලකාරණං එළකලොමානං සඟනං කාර්යාලනං නිසඟනියං ඉමානං සඟනියං
නිසඟනියං”ති -පෙ- දෙයයන් -පෙ- දෙයයන් -පෙ- ආයසවනො දමමි”ති.

3. අනන්ත විපකතං අනන්ත පර්යේෂණපෙති, නිසඟනියං
පාවිතියං. අනන්ත විපකතං පරෙහි පර්යේෂණපෙති, නිසඟනියං
පාවිතියං. පරෙහි විපකතං අනන්ත පර්යේෂණපෙති, නිසඟනියං
පාවිතියං. පරෙහි විපකතං පරෙහි පර්යේෂණපෙති, නිසඟනියං
පාවිතියං. අනුකූලකාරණං කාර්යාල වා කාර්යාල වා ආපනති දුකකටය.
අනුකූලකාරණං පවිලිකා පරිභුක්ති, ආපනති දුකකටය.

4. අනාපනති විනානං වා භූමමචරණං වා සංඝපාකාරං වා හිසිං වා
බිලෙඛානනං වා කාර්යාල, උමමනකය, ආදිකමමිසඟනියං.

සුඛකාල සඟනියං නිවහිතං.

5. 2. 3.

දෙවන සභාව-5. 2. 3

1. තෙත සමයෙත බුද්ධො භගවා සාවචනියං විහරති ජෙනවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකය ආරාමෙ. තෙත බො පන සමයෙත ජබ්බකභියා හිකුඤ්ඤා භගවතා
පවිකතිතං සුඛකාලකාරණං එළකලොමානං සඟනං කාර්යාලනං තෙ
ථොකං යෙව ඔදනං අනෙත ආදිසිතා තථෙව සුඛකාලකාරණං සඟනං කාර්යා-
ලනං. යෙ තෙ හිකුඤ්ඤා අපච්චිතා තෙ උපකාරණං බිහිතා විපාවෙනති: “කථං
හි තාම ජබ්බකභියා හිකුඤ්ඤා ථොකංයෙව ඔදනං අනෙත ආදිසිතා තථෙව
සුඛකාලකාරණං එළකලොමානං සඟනං කාර්යාලනං”ති. අථ බො තෙ
හිකුඤ්ඤා භගවතො එතමචරණං ආරොචෙසුං “සච්චං කීර තුලෙන හිකුඤ්ඤා
ථොකංයෙව ඔදනං අනෙත ආදිසිතා තථෙව සුඛකාලකාරණං එළකලොමානං
සඟනං කාර්යාලනං”ති “සච්චං භගවා, විහරති බුද්ධො භගවා. “කථං හි
තාම තුලෙන මොඝපුරිසා ථොකංයෙව ඔදනං අනෙත ආදිසිතා තථෙව
සුඛකාලකාරණං එළකලොමානං සඟනං කාර්යාලනං. තෙතං මොඝපුරිසා
අපසඟනානං වා පසාදය -පෙ-” එවඤ්ඤා පන හිකුඤ්ඤා ඉමං සඟනියං
උද්දිසෙය්‍යාථ:-

කාරාපෙය්‍ය යනු කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ පියෝති දුකුලා වේ. ලැබීමෙන් නිසිනි වේ. සබ්‍යයාට හෝ ගණයාට හෝ පුද්ගලයකුට හෝ නිසර්‍ය යුතු. මහණෙනි, මෙසේ වනාහි නිසර්‍ය යුතු: “වහන්ස, මා විසින් කරවන ලද හුදු කළු එළොම්බුවා මේ ඇතිරිය නිසිනි වෙයි. මම මෙය සහනට නිසර්‍ය යි ... දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහ යි ... ආයුෂමත්භව දෙමි”යි නිසර්‍ය යුතු.

3. නමා විසින් අඩාල කරණ ලද්ද තෙමේ නිමවා ද, නිසිනිපවිති වේ. නමා විසින් අඩාල කරණ ලද්ද අනුත් ලවා නිමවා ද, නිසිනිපවිති වේ. අනුත් විසින් අඩාල කරණ ලද්ද තෙමේ නිමවා ද නිසිනිපවිති වේ. අනෙකකු පිණිස කෙරේ ද කරවා ද දුකුලාආචායේ වේ. අනෙකකු විසින් කරණ ලද්දක් ලැබ පරිභෝග කෙරේ ද, දුකුලාආචායේ වන්නේ ය.

4. විසතක් හෝ බුච්චුරුණක් හෝ වටතිරයක් හෝ විත්සක් හෝ කන්වසිතක් හෝ කෙරේ ද ආචායේ නො වේ. උම්බුවාට ද ආදිකම්මකයාට ද ආචායේ නොවේ.

ශුඛිකාලකයිකාපදය නිමි.

5. 2. 3.

දේවාගයිකාපදය.

1. එකමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර දෙවිරම් නම් අනේපිබුසිටුහුගේ අරම්හි වැඩවසන සේක. එකමයෙහි සවග මහණහු “භාග්‍යවතුන්වහන්සේ විසින් හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරි කරවීම පිළිකෙවිනා”යි කුඹු මදක් ම හුදු එළොම් දවලුයෙහි යොදා පෙර සේ ම හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරි කරවත්. යම් අපිස් මහණහු වෙද්ද ඔහු “කෙසේ නම් සවග මහණහු මදක් හුදු එළොම් දවලුයෙහි යොදා පෙර සේ ම හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරි කරවත් ද?” යි අවමන් කරත්, අයුණු කීයත්, නුගුණ පතුරුවත්. ඉක්බිති ඒ මහණහු භාග්‍ය-වතුන්වහන්සේට එ පවත් සැල කළහ. “සැබෑ ද? මහණෙනි, තෙපි හුදු එළොම් මදක් ම දවලුයෙහි යොදා පලමු සේ ම හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරි කරවමු ද?” යි භාග්‍යවතුන්වහන්සේ අසා වදල සේක. “සැබෑව, භාග්‍යවතුන්වහන්සා”යි ඔහු කීහ. භාග්‍යවත් බුදුරජානන්වහන්සේ හැරුණු සේක: “හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි කෙසේ නම් හුදු එළොම් මදක් දවලුයෙහි යොදා පලමු සේ ම හුදු කළු එළොම්බුවා ඇතිරියක් කරවමු ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය තොපහන්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස ද නො වෙයි ... මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසායි:

“නවං පන ගිකුඤ්චා සන්ථිතං කාරයමානෙන දෙව භාගා සුඛ-
කාලකානං ඵලකලොමානං ආදතබ්බා, තතීයං ඛදුතානං, වතුඤ්චං
ගොවජියානං. අනාදු වෙ ගිකුඤ්ච දෙව භාගෙ සුඛකාලකානං ඵලක-
ලොමානං තතීයං ඛදුතානං, වතුඤ්චං ගොවජියානං, නවං සන්ථිතං
කාරාපෙය්‍ය, නිසස්සතීයං පාවිතනීය”න්ති.

2. නවං තාම: කරණං උපාදය පුච්චති.

සන්ථිතං තාම: සන්ථිතා කතං ගොති අවාසිමං.

කාරයමානෙනාති කරොතා වා කාරාපෙතා වා.

දෙව භාගා සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං. ආදතබ්බාති ධාරසිඤ්චා
ඥෙ තුලා ආදතබ්බා.

තතීයං ඛදුතානන්ති තුලං ඛදුතානං.

වතුඤ්චං ගොවජියානන්ති තුලං ගොවරියානං.

අනාදු වෙ ගිකුඤ්ච දෙව භාගෙ සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං.
තතීයං ඛදුතානං වතුඤ්චං ගොවජියානන්ති අතාදිසිඤ්චා ඥෙ තුලා සුඛ-
කාලකානං ඵලකලොමානං, තුලං ඛදුතානං, තුලං ගොවරියානං තවං සන්ථිතං
කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්ඛටං. පටිලාභෙන නිසස්සතීයං
ගොති. නිසස්සතීයං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ඵවඤ්ච පන
භීකව්චෙ නිසස්සතීයං: “ඉදමෙම භනො තවං සන්ථිතං අතාදිසිඤ්චා [ඥෙ තුලා
සුඛකාලකානං ඵලකලොමානං,] තුලං ඛදුතානං, තුලං ගොවරියානං
කාරාපිතං නිසස්සතීයං. ඉමාහං සබ්බස්ස නිසස්සජාමිති -පෙ- දදෙය්‍යතී -පෙ-
දදෙය්‍යන්ති -පෙ- අයස්සමතො දමමී”ති.

3. අත්තතා විප්පකතං අත්තතා පරියොසාපෙති, නිසස්සතීයං
පාවිතනීයං. අත්තතා විප්පකතං පරෙති පරියොසාපෙති, නිසස්සතීයං
පාවිතනීයං. පරෙති විප්පකතං අත්තතා පරියොසාපෙති, නිසස්සතීයං
පාවිතනීයං. පරෙති විප්පකතං පරෙති පරියොසාපෙති, නිසස්සතීයං පාවිතනීයං.
අඤ්ඤස්සන්ථාය කරෙති වා කාරපෙති වා, ආපහති දුක්ඛටස්ස.

4. අතාපහති තුලං ඛදුතානං තුලං ගොවරියානං ආදිසිඤ්චා කරෙති,
බහුතරං ඛදුතානං බහුතරං ගොවරියානං ආදිසිඤ්චා කරෙති, සුඛං ඛදුතානං
සුඛං ගොවරියානං ආදිසිඤ්චා කරෙති, විතානං වා භුමවච්චරණං වා සාණීපා-
කාරං වා භිසිං වා බිලෙඛාගතං වා කරෙති. උමචතකස්ස, ආදිකමචිකස්සාති.

දෙවභාගසිකිකාපදං නිට්ඨිතං.

“අලුත් ඇතියෙක් කරවන මහණකු විසින් හුදු කථ එළොම් දෙකොටසක් ගත යුතු. තෙවෙනි කොටස සුදුපැහැ එළොම් ද සිටුවන කොටස කිඹුල් වත් එළොම් ද ගත යුතු. ඉදින් මහණ තෙම දෙකොටසක් හුදු කථපැහැ එළොම් ද තෙවෙනි කොටස සුදු පැහැ එළොම් ද සිටුවන කොටස කිඹුල්වත් එළොම් ද නොගෙණ අලුත් ඇතියෙක් කරවා නම් නිසඟිපවිතී වේ.”

2. නවං යනු: නිරීථ වශයෙන් අලුත් බව ඇඳබැ කියනු ලැබේ.

සන්ධතං යනු: අතුරා කරණ ලද්දෙක් වෙයි, නොවියහ ලද්දෙක් වෙයි.

කාරයමානෙන යනු: කරණ හෝ කරවන හෝ.

දෙව නාභා සුද්ධකාලකානං එළකලොමානං ආදහබ්බා යනු: මෑත තුලා දෙකක් ගත යුතු.

තනියං බද්ධානං යනු: සුදුපැහැ එළොම් තුලාවක්.

වතුන්ථං කොවරියානං යනු: කිඹුල්වත් එළොම් තුලාවක්.

අනාද වෙ භික්ඛු දෙවහාගෙ සුද්ධකාලකානං එළකලොමානං නනියං බද්ධානං වතුන්ථං කොවරියානං යනු: හුදු කථපැහැ එළොම් තුලා දෙකක් ද සුදුපැහැ එළොම් තුලාවක් ද කිඹුල්පැහැ එළොම් තුලාවක් ද නො ගෙණ අලුත් ඇතියෙක් කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ පියොවෙහි දුකුලා වේ. ලබා ගැනීමෙන් නිසඟි වේ. සහතට හෝ ගණයට හෝ පුලුලාට හෝ නිසඟිය යුතු. මහණෙනි, මෙසේ වනාහි නිසඟිය යුතු: “වහන්ස, හුදු කථවත් එළොම් තුලා දෙකක් ද සුදුපැහැ එළොම් තුලාවක් ද කිඹුල්වත් එළොම් තුලාවක් ද නොගෙණ මා විසින් කරවන ලද මේ අලුත් ඇතියෙක් නිසඟි වේ, මෙය මම සහතට නිසඟිමි ... දෙන්නේ ය ... දෙන්නාහු ය ... ආයුෂමත්භට දෙමි” යි මෙසේ නිසඟිය යුතු,

3. තමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද හෙමේ නිමවා නම් නිසඟිපවිතී වෙයි. තමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් නිසඟිපවිතී වෙයි. මෙරමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද හෙමේ නිමවා නම් නිසඟිපවිතී වෙයි. මෙරමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් නිසඟිපවිතී වේ. අතෙකකු සඳහා කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ දුකුලාආවැත් වෙයි. අතෙකකු විසින් කරණ ලද්ද ලැබ පරිභොග කෙරේ නම් දුකුලාආවැත් වේ.

4. සුදු එළොම් සම ව කිඹුල්වත් එළොම් සම ව ගෙණ කෙරේ නම්, සුදු එළොම් බහුතර ව කිඹුල්වත් එළොම් බහුතර ව ගෙණ කෙරේ නම්, නො මුසු සුදු එළොම් නො මුසු කිඹුල්වත් එළොම් ගෙණ කෙරේ නම්, වියතක් හෝ බුමුතුරුණක් හෝ කෙණිපවුරක් හෝ බිත්සක් හෝ බිමොහතයක් හෝ කෙරේ නම් ආවැත් තැනි. උමවහාකයහට ආදී-කමමකයහට ආවැත් තැනි යි.

දෙවනාශ ගීකෘතපදය නිමි.

ජබ්බසාසිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජේතවනෙ අතාර්-
පිණ්ඩිකස්ස ආරාමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු අනුවස්සං සඤ්ඤා-
කාරුපෙතනි, තෙ යාවතබ්බුලා විඤ්ඤාතනිබ්බුලා විහරන්ති: “ඵලකලොමානි
දෙඵ ඵලකලොමෙහි අජෙඨා”ති. චක්ඛුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාවෙනති:
“කථං හි තාම සමණා සකාසපුතතියා අනුවස්සං සඤ්ඤා කාරුපෙසසනති,
යාවතබ්බුලා විඤ්ඤාතනිබ්බුලා විහරියන්ති: ඵලකලොමානි දෙඵ ඵලක-
ලොමෙහි අජෙඨා”ති. අමායාකං පන සකිං කතානි සඤ්ඤානි පඤ්ඤාපි ජපි
වස්සානි භොන්ති, යෙසං තො දුරකා උභයදන්තිපි උමම්භන්තිපි උඤ්ඤෙරෙහිපි
ඛජ්ජන්ති. ඉමේ පන සමණා සකාසපුතතියා අනුවස්සං සඤ්ඤා කාරුපෙතනි,
යාවතබ්බුලා විඤ්ඤාතනිබ්බුලා විහරන්ති: “ඵලකලොමානි දෙඵ ඵලකලොමෙහි
අජෙඨා”ති.

2. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං
විපාවෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්ති තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති
විපාවෙන්ති: “කථං හි තාම භික්ඛු අනුවස්සං සඤ්ඤා කාරුපෙසසනති.
යාවතබ්බුලා විඤ්ඤාතනිබ්බුලා විහරියන්ති: “ඵලකලොමානි දෙඵ ඵලක-
ලොමෙහි අජෙඨා”ති. අඵ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමඤ්ඤං ආරෙවෙසුං.
“සච්චං කිර භික්ඛවෙ භික්ඛු අනුවස්සං සඤ්ඤා කාරුපෙතනි. යාවතබ්බුලා
විඤ්ඤාතනිබ්බුලා විහරන්ති: “ඵලකලොමානි දෙඵ ඵලකලොමෙහි අජෙඨා”ති.
“සච්චං භගවා”. විහරති බුද්ධො භගවා. “කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොසපුරිසා
අනුවස්සං සඤ්ඤා කාරුපෙසසනති. යාවතබ්බුලා විඤ්ඤාතනිබ්බුලා
විහරියන්ති: “ඵලකලොමානි දෙඵ ඵලකලොමෙහි අජෙඨා”ති. තෙනා භික්ඛවෙ
අපසසන්තානං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං
උද්දිසෙය්සාථ:

“නචං පන භික්ඛුනා සඤ්ඤා කාරුපෙසසා ජබ්බසාසිකඛා ධාරෙතබ්බං,
ඛරෙත වෙ ජහනං වස්සානං තං සඤ්ඤා විස්සජෙජ්ජා වා අවිස්සජෙජ්ජා
වා අඤ්ඤා නචං සඤ්ඤා කාරුපෙසසා, නිස්සග්ගියං පාවිතනිය”න්ති.

ඵවඤ්ඤා භගවතා භික්ඛුනං සිකඛාපදං පඤ්ඤාතනං භොති.

[මුලපඤ්ඤානතී.]

3. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු කොසම්බියං ගිලානො
භොති. ඤ්ඤාතකා තස්ස භික්ඛුතො සන්තිකෙ දුතං පානෙසුං: “ආගච්ඡතු
හදනොතා, මයං උපට්ඨතිස්සාමා”ති. භික්ඛුපි ඵවමාහංසු: “ගච්ඡාටුස්සො,
ඤ්ඤාතකා තං උපට්ඨතිස්සන්ති”ති. සො ඵවමාහ: “භගවතා ආටුස්සො සිකඛා-
පදං පඤ්ඤාතනං: “නචං පන භික්ඛුනා සඤ්ඤා කාරුපෙසසා ජබ්බසාසිකඛා
ධාරෙතබ්බං”න්ති. “අහඤ්ඤාමහි ගිලානො ත සකෙකාමි සඤ්ඤා ආදය
පකකම්භං, මයඤ්ඤා විනා සඤ්ඤා ත ඵාසු භොති, නාහං ගම්ඤ්ඤාමි”ති.
භගවතො ඵතමඤ්ඤං ආරෙවෙසුං.

ජබ්බසංඝයාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැමාන්තුවර සමීපයෙහි වූ අනේපිඬු සිටුහු ගේ දෙවීරම් වෙහෙරෙහි වැඩ වෙසෙති. තවද එසමයෙහි භික්ෂුහු වසක් පාසා ඇතිරි කරවති. ඔහු 'එළොම් දෙව එළොමින් අච්චි ඇතා'යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වෙසෙති. මිනිස්සු අවඥ කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙය් පහල කෙරෙත්: "කෙසේ තම් ශ්‍රමණශාසනාපුත්‍රියයෝ වසක් පාසා ඇතිරි කරවත් ද, 'එළොම් දෙව එළොමින් අච්චි ඇතා'යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වෙසෙත් ද, අපගේ වැලිත් වරක් කරණ ලද ඇතිරි පස්වසකුදු සවසකුදු පවතිත්. එහි අපගේ දරුවෝ මලමු ද කෙරෙහි (ඔහු) මියත් විසිනුදු කනු ලැබෙත්. එතෙකුදුවත් මේ ශ්‍රමණශාසනාපුත්‍රියයෝ වසක් පාසා ඇතිරි කරවති. 'එළොම් දෙව එළොමින් ප්‍රයෝජන ඇතා'යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වෙසෙත්"යි

2. භික්ෂුහු අවඥ කරණ නුගුණ කියන දෙය් පහල කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. යම් මහණ කෙනෙක් අලොච්ඡයෝ තම් ඔහු අවඥ කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙය් පහල කෙරෙත්: "කෙසේ තම් භික්ෂුහු වසක් පාසා ඇතිරි කරවත් ද 'එළොම් දෙව එළොමින් ප්‍රයෝජන ඇතා'යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වෙසෙත් ද"යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළහ. "සැබෑද මහණෙනි, භික්ෂුහු වසක් පාසා ඇතිරි කරවත් ද "එළොම් දෙව එළොමින් ප්‍රයෝජන ඇතා"යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වෙසෙත් ද"යි. සැබව 'භාග්‍යවතුන් වහන්ස. භාග්‍යවත් බුදුහු 'කෙසේ තම් මහණෙනි, ඒ තුව්ඡපුරුෂයෝ වසක් පාසා ඇතිරි කරවත් ද 'එළොම් දෙව එළොමින් ප්‍රයෝජන ඇතා'යි යැදීම් බහුල ව විතැවීම් බහුල ව වාසය කෙරෙත් ද"යි වෙසෙසින් ගඬා කළහ. මහණෙනි, තෙල තො පහත් වූවත්ගේ පැහැදීමට තො වැටෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසයි:"

"මහණහු විසින් නව ඇතිරිය කරවා සවසක් බැරිය යුතු ය. ඉදින් සවසකින් මෙපිට ඒ ඇතිරිය විසජා හෝ නො විසජා හෝ අනිත් නවඇතිරියක් කරවා නම් නිසභිපවිති වේ" යයි.

භාග්‍යවතුන් විසින් භික්ෂුන්ට මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය පණවන ලද වේ.

[මුල් පැණවීමයි]

3. තවද එසමයෙහි කොෂඛැනුවර එක්තරු මහණෙක් හිලන් වූයේ වෙයි. තැයෝ 'වහන්සේ පැමිණෙත්වා අපි උපසංඝක කරමහ'යි ඒ මහණහු වෙත දූතයකු යැවූහ. භික්ෂුහු ද 'යා ඇවැත, තැයෝ තොපට උවැටත් කරන්තාහ'යි මෙසේ කීහ. හේ මෙසේ කී ය: "ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් විසින් සිකපද පණවන ලද. 'මහණහු තවඇතිරියක් කරවා සවසක් බැරියයුතු' යයි. මම් වූ කලි හිලන් වෙමි. ඇතිරිය ගෙණ තික්ම යන්තට තො හැක්කෙමි. මට ද ඇතිරිය තැනි ව සුවයෙක් තො වෙයි. මම් තො තෙමි"යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් දන්වූහ.

4. අපච්චා භගවා ඵතසමිං නිදනෙ ඵතසමිං පකරණෙ ධම්මිං කපං කඛා භික්ඛු ආමනෙතසි. “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ භිලාතස්ස භික්ඛුතො සජ්ඣත-සමුත්තිං දුගුං. ඵවඤ්ච පත භික්ඛවෙ දතඛබ්බා: තෙන භිලාතෙන භික්ඛුතා සඛසං උපසඛකමිත්වා ඵකංසං උත්තරුසඛගං කරිත්වා බුඛ්ඛානං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣිත්වා උක්ඛුට්ඨං නිසීදිත්වා අක්ඛුලිං පගගහෙත්වා ඵචමස්ස වචනීයො: “අහං භනෙත භිලාතො න සකෙකාමි සජ්ඣතං ආදය පකකමිත්තුං, සොහං භනෙත සඛසං සජ්ඣතසමුත්තිං යාවාමි”ති. දුතියමපි යාවිතඛෙබ්බා, තතියමපි යාවිතඛෙබ්බා. බ්බතෙනත භික්ඛුතා පටිබලෙන සඛෙසා ඤෙපෙනඛෙබ්බා:

“සුඤ්ඤානු මෙ භනෙත සඛෙසා. අයං ඉජ්ඣනාමො භික්ඛු භිලාතො න සකෙකාති සජ්ඣතං ආදය පකකමිත්තුං, සො සඛසං සජ්ඣතසමුත්තිං යාවති. යදි සඛසස්ස පතතකලො, සඛෙසා ඉජ්ඣනාමස්ස භික්ඛුතො සජ්ඣතසමුත්තිං දදෙය්‍ය. ඵසා ඤෙතති.”

සුඤ්ඤානු මෙ භනෙත සඛෙසා. අයං ඉජ්ඣනාමො භික්ඛු භිලාතො න සකෙකාති සජ්ඣතං ආදය පකකමිත්තුං, සො සඛසං සජ්ඣතසමුත්තිං යාවති. සඛෙසා ඉජ්ඣනාමස්ස භික්ඛුතො සජ්ඣතසමුත්තිං දෙති, යස්සායසමතො ඛමිති ඉජ්ඣනාමස්ස භික්ඛුතො සජ්ඣතසමුත්තියා දුතං, සො තුඤ්ඤස්ස, යස්ස තකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

දිනා: සඛෙසන ඉජ්ඣනාමස්ස භික්ඛුතො සජ්ඣතසමුත්ති. ඛමිති සඛසස්ස, තසචා තුඤ්ඤී, ඵචමෙතං ධාරයාමි”ති.

5. ඵවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“නචං පන භික්ඛුතා ඝනථතං කාග්ඤ්ඤො ඡබ්බසංඝාති ධාරෙතඛබ්බං, ඛරෙත වෙ ඡනතං වස්සානං තං ඝනථතං වීක්ඛපෙඡඡවා වා අවීක්ඛපෙඡඡවා වා අඤ්ඤං නචං ඝනථතං කාග්ඤ්ඤො, අඤ්ඤං භු භික්ඛුසමුත්තියා, නියස්ගතියං පාවිතනිය”නති.

[දුතියපඤ්ඤානු.]

- 6. නචං නාම: කරණං උපාදය වුවචති.
- ඝනථතං නාම: සජ්ඣත්වා කතං භොති අවාසිමං.
- කාග්ඤ්ඤොති කරිත්වා වා කාරුපෙත්වා වා.
- ඡබ්බසංඝාති ධාරෙතඛබ්බන්ති ඡබ්බසංඝපරමතා ධාරෙතඛබ්බං.
- ඛරෙත වෙ ඡනතං වස්සානන්ති උත්තකඡබ්බසංඝාති.
- තං ඝනථතං වීක්ඛපෙඡඡවාති අඤ්ඤං දනා.
- අවීක්ඛපෙඡඡවාති ත කස්සචි දනා.
- අඤ්ඤං භු භික්ඛුසමුත්තියාති ධරෙත්වා භික්ඛුසමුත්තිං.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කරුණෙහි දැහැමි කථා වදාර භික්ෂූන් ඇමතු සේක: 'මහණෙනි හීලන් මහණහට සන්තප්තවුනිය දෙන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේත් දියයුතු ය. ඒ හීලන් මහණහු විසින් සබ්‍යයා වෙත එළඹ උතුරුසහ එකක් කොට පෙරව මහලු භික්ෂූන් පා වැද උළුල්ලෙන් හිද මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. 'වහන්ස, මම හීලන් වෙමි. සන්තප්ත ගණ යන්නට නො හැක්කෙමි. වහන්ස, මම සබ්‍යයාගෙන් සන්තප්තවුනිය අයදිමි. දෙවතවට ද යැදියයුතු තෙවතවට ද යැදියයුතු. ප්‍රතිබල වූ ව්‍යකත මහණක්හු විසින් සබ්‍ය තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:

"වහන්ස, සබ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙමේ හීලන් වෙයි. සන්තප්ත ගණ යන්නට නො හැකි වෙයි. හේ සබ්‍යයාගෙන් සන්තප්තවුනිය යදියි. ඉදින් සබ්‍යයාට පැමිණිකල් ඇත් තම් සබ්‍ය තෙමේ මෙනම් මහණහට සන්තප්තවුනිය දෙන්නේ ය. මේ 'සදහති' යයි.

වහන්ස, සබ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙනම් මහණ තෙමේ හීලන් වූයේ සන්තප්ත ගණ යන්නට නො හැකි වෙයි. හේ සබ්‍යයාගෙන් 'සන්තප්තවුනිය' යදියි. සබ්‍ය තෙමේ මෙනම් මහණහට 'සන්තප්තවුනිය' දෙයි. මෙනම් මහණහට සන්තප්තවුනිය දීම යම් ආයුෂමනක්හට රිසි වේ තම් හේ තුෂ්ඨිලොක වන්නේ ය. යමක්හට නො රිසි වේ තම් හේ බණ්ණන්තේ ය.

සබ්‍යයා විසින් මෙනම් මහණහට 'සන්තප්තවුනිය' දෙන ලද, සබ්‍යයාට රිසි වෙයි. එහෙයින් මේ තුෂ්ඨිලොකය යි. මේ මෙසේ ධරම්"යි.

5. තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශිෂ්‍යාපදය උදෙසවු:

"මහණක්හු විසින් අලුත් ඇතිවියක් කරවා සවසන් ධාරිය යුතු ය. ඉදින් මහණක්හු විසින් සාවුරුද්දකින් මෙපිට ඒ ඇතිවිය විසජා හෝ නො විසජා හෝ ගිහුසමමති නැති ව අනිත් අලුත් ඇතිවියක් කරවා නම් නිසභිපවිති වේ" යයි.

[දෙවන පැණවිමයි.]

- 6. නව තම්: කිරීම උදෙසා කියනු ලැබෙයි.
- සන්තප්ත තම්: නො විසු අතුරු කරණ ලද්දෙක් වෙයි.
- කාණ්ඨපෙඡා යනු: කොට හෝ කරවා හෝ.
- ජබ්බසංගීති ධාරණබ්බං යනු: සාවුරුද්දක් පරම කොට ධාරියයුතු ය.
- ධරණ වෙ ජන්තං වසානං යනු: උතු සාවුරුද්දක්.
- තං සන්තප්තං විසජ්ජෙතො යනු: අනුතට දී.
- අවිසජ්ජෙතො යනු: කිසිවක්හට නො දී.
- අඤ්ඤානු ගිහුසමමතියා යනු: ගිහුසමමති තබා.

7. අඤ්ඤං නවං සන්ඵතං කරොති වා කාරුපෙති වා, පයොගෙ දුක්ඛටං. පටිලාභෙන නිසංගතියං භොති. නිසංජ්ඣබ්බං සංඛ්ඛං වා ගණං වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ නිසංජ්ඣබ්බං: “ඉදං මෙ භනෙන සන්ඵතං උභනකච්චෙස්සාති කාරුපිතං අඤ්ඤානු භික්ඛුසම්මුතිං නිසංගතියං. ඉමාහං සංඛ්ඛං නිසංජාමිති.¹ -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුනති -පෙ- ආයසවනො දමමි”ති.

8. අනතතා විපපකතං අනතතා පරියොසාපෙති, නිසංගතියං පාවිතතියං. අනතතා විපපකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, නිසංගතියං පාවිතතියං. පරෙහි විපපකතං අනතතා පරියොසාපෙති, නිසංගතියං පාවිතතියං. පරෙහි විපපකතං පරෙහි පරියොසාපෙති. නිසංගතියං පාවිතතියං.

9. අනාපනති ජබ්බස්සාති කරොති, අතිරෙකච්චෙස්සාති කරොති, අඤ්ඤාස්සාචාර්ය කරොති වා කාරුපෙති වා, අඤ්ඤාන කතං පටිලභිඤා පරිභුඤ්ඤාති, විනාහං වා භුමවජ්ජරණං වා සාණ්චාකාරං වා භිසිං වා ඕම්බොහතං වා කරොති, භික්ඛුසම්මුතිං, උමමහතස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

ජබ්බස්සාතිකඛාපදං නිවසිතං.

5. 2. 5.

නිසීදනසන්ඵන සිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාච්චිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “ඉච්චාමහං භික්ඛවෙ තෙමාසං පටිසංලොභිතං, තමභි කෙනවි උපසංඛකමිතබ්බො අඤ්ඤානු එකෙන පිණ්ඩපාතනීභාරකෙන”ති. එවං භනෙනති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පටිසංලොභා තාසංඝුධ කොචි භගවනං උපසංඛකමති, අඤ්ඤානු එකෙන පිණ්ඩපාතනීභාරකෙන. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවච්චියා සංඛ්ඛෙන කතිකා කතා භොති. “ඉච්චතාච්චිස්සො භගවා තෙමාසං පටිසංලොභිතං, ත භගවා කෙනවි උපසංඛකමිතබ්බො අඤ්ඤානු එකෙන පිණ්ඩපාතනීභාරකෙන. ඤො භගවනං උපසංඛකමති, සො පාවිතතියං දෙසාපෙනබ්බො”ති.

2. අථ ඛො ආයසවා උපසංඛකමිතා විඛිනනාපුතෙතා සපරිසො යෙන භගවා තෙත්ථපසංඛකමි. උපසංඛකමිඤා භගවනං අභිවාදෙඤා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීදනං ඛො ආයසවනං උපසෙතං විඛිනනාපුතතං භගවා එතදවොච: “කච්චි වො උපසෙත ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චිච්ච අපාකීල-මචේත අඤ්ඤානං ආගතා”ති. “ඛමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා, අපාකීල-මචේත ව මියං භනෙන අඤ්ඤානං ආගතා”ති.

1. නිසංජාමි මජ්ඣ.

7. අතින් තව ඇතිරියක් කෙරේ නම් හෝ කරවා නම් හෝ ප්‍රයෝග-
යෙහි දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසල වෙයි. සභාවට හෝ ගණයට හෝ
පුද්ගලයන්ට හෝ නිසලය යුතු ය. මහණෙනි, මෙසේත් නිසලය යුතු:
“වහන්ස, මේ මාගේ ඇතිරිය භික්ෂුසමමති තැනි ව උනු සාමුදායයක් ඇති ව
කරවන ලද්දේ නිසල විය. මේ මෙය සභාවට නිසලම”යි. ... දෙන්නේ
යයි ... දෙන්නාහු යයි ... ආයුෂමත්භට දෙමි” යි.

8. තමා විසින් අධ්‍යයන කරන ලද්ද නොවේ නම්වත් නම් නිසලවෙයි
වෙයි. තමා විසින් අධ්‍යයන කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් නිසලවෙයි
වෙයි. මෙරමා විසින් අධ්‍යයන කරන ලද්ද නොවේ නම්වත් නම් නිසලවෙයි
වෙයි. මෙරමා විසින් අධ්‍යයන කරන ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් නිසල-
වෙයි වේ.

9. සාමුදායයක් පිරිසිදු කළේ කරවා නම්, අධ්‍යයන සාමුදායයක් පිරිසිදු
කළේ කරවා නම්, අනෙකක්හු විසින් කරන ලද්දක් ලැබ පරිභෝග කෙරේ
නම්, වියහක් හෝ බුද්ධිමත්වත් හෝ සෙණිපවුරක් හෝ බිස්සක් හෝ
බිඹොහතයක් හෝ කරවා නම්, භික්ෂුසමමති ඇති කළේ, උමමතකයාහට,
ආදිකමමිකයාහට ඇවැත් තැන්තේ යි.

ජබ්‍රහ්මයාහට දෙමි.

5. 2. 5.

නිසලවන ස්වභාවය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමුප-
යෙහි වූ අනේපිඬු සිවුහුගේ දෙවිරම් වෙහෙර වැඩ වසන සේක. එකල්හි
භාග්‍යවත්හු භික්ෂුන් ඇමැතුහ: ‘මහණෙනි, මේ තුන්මසක් විවිකත ව
වසන්නට කැමැත්තෙමි. පිණිසාන එළවන එක් මහණක්හු හැර කිසිවකු
විසින් නො එළඹිය යුත්තෙමි වෙමි. ‘එසේ ය වහන්සැ’යි ඒ භික්ෂුහු
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී පිණිසාන එළවන එක් මහණකු හැර
කිසිවෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරු නො එළඹෙයි. යළි එසමයෙහි සැවැත්-
නුවර සමයය විසින් කතිකාවක් කරන ලද වෙයි: ‘ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ තුන්මසක් මුළුල්ලෙහි විවිකත ව වාසය කරන්නට කැමති වන
සේක. පිණිසාන එළවන එක් මහණකු විනා කිසිවක්හු විසින් භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ නො එළඹිය යුත්තාහ. යමෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරු එළඹේ
නම් හෙතෙම පවිතිඇවැත් දෙසැවිය යුත්තේ’යයි.

2. එකල්හි වඩහනපුහු වූ ආයුෂමත් උපසෙත නොවේ පිරිස් සහිත වූයේ
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරු එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් ව
හුන්තේ ය. එකත්පස්ව හුන්තාවූ වඩහනපුහු වූ ආයුෂමත් උපසෙතහට
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළහ: ‘කිම උපසෙතය, නොපට ඉවසිය හැකි ද,
කිම යැපිය හැකි ද, කිම නො වෙහෙසින් දිගුමඟ ඇවහු ද’යි. ඉවැසිය හැක්ක
භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැක්ක භාග්‍යවතුන් වහන්ස, වහන්ස අපි නො
වෙහෙසින් දිගුමඟ ඇමහ’යි.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමනො උපසෙතස්ස වඛගනනපුත්තස්ස සද්ධිවිහාරිකො භික්ඛු භගවතො අවිදුරෙ නිසිනොතො හොති. අප ඛො භගවා තං භික්ඛුං එතදවොච: “මනාපානි තෙ භික්ඛු පංසුකුලානී”ති. “න ඛො මෙ භනොත මනාපානි පංසුකුලානී”ති. “නිය්ස පන නිං භික්ඛු පංසුකුලිකො”ති. “උපජ්ඣායො මෙ භනොත පංසුකුලිකො, එවං අභවපි පංසුකුලිකො”ති. අප ඛො භගවා ආයසමනං උපසෙතං වඛගනනපුත්තං එතදවොච: “පාසාදිකා ඛො ත්‍යායං උපසෙත පරිසං, “කථං නිං උපසෙත පරිසං විනෙසී”ති. යො මං භනොත උපසමපදං යාවති, තාහං¹ එවං වදමි: “අභං ඛො ආටුසො ආරඤ්ඤිකො පිණ්ඩපාතිකො පංසුකුලිකො, සචෙ නිවපි ආරඤ්ඤිකො භවිස්සසි පිණ්ඩපාතිකො පංසුකුලිකො, එවාභනතං උපසමපාදෙස්සාමී”ති. සචෙ මෙ පටිසුණාති, උපසමපාදෙමි. තො චෙ මෙ පටිසුණාති, න උපසමපාදෙමි. යො මං නිස්සයං යාවති, තාහං එවං වදමි: “අභං ඛො ආටුසො ආරඤ්ඤිකො පිණ්ඩපාතිකො පංසුකුලිකො, සචෙ නිවපි ආරඤ්ඤිකො භවිස්සසි පිණ්ඩපාතිකො පංසුකුලිකො, එවාභනොත නිය්සයං දස්සාමීති. සචෙ මෙ පටිසුණාති, නිය්සයං දෙමි. තො චෙ මෙ පටිසුණාති, න නිය්සයං දෙමි. එවං ඛො අභං භනොත පරිසං විනෙමී”ති. “සාධු සාධු උපසෙත, සාධු ඛො නිං උපසෙත පරිසං විනෙසි. ජාතාසි පන නිං උපසෙත සාවච්චියා සඛ්ඤස්ස කතීක”න්ති. “න ඛො අභං භනොත ජාතාමි සාවච්චියා සඛ්ඤස්ස කතීක”න්ති. සාවච්චියා ඛො උපසෙත සඛෙකත කතීකා කතා: “ඉච්ඡතාටුසො භගවා තෙමාසං පටිසලුච්ඡිතිකුං, න භගවා කෙනචි උපසමකමිතබ්බො අඤ්ඤත්‍ර එකෙත පිණ්ඩපාතනීභාරකෙත. යො භගවනතං උපසමකමති, සො පාවිතනියං දෙසාපෙනබ්බො”ති. “පඤ්ඤාධිස්සති භනොත සාවච්චියා සඛෙකා සකාය කතීකාය “න මයං අපපඤ්ඤාතනං පඤ්ඤාපෙස්සාම, පඤ්ඤාතනං වා න සමුච්ඡිද්දිස්සාම, යථා පඤ්ඤාතෙනත්‍ර සිකධාපදෙත්‍ර සමාදය වතනිස්සාමා”ති. “සාධු සාධු උපසෙත, අපපඤ්ඤාතනං න පඤ්ඤාපෙනබ්බො, පඤ්ඤාතනං වා න සමුච්ඡිද්දිතබ්බො, යථාපඤ්ඤාතෙනත්‍ර සිකධාපදෙත්‍ර සමාදය වතනිභබ්බො”. “අනුජාතාමි උපසෙත යෙ තෙ භික්ඛු ආරඤ්ඤිකා පිණ්ඩපාතිකා පංසුකුලිකා යථාත්‍රං මං දස්සතාය උපසමකමනතු”ති.

4. තෙන ඛො පන සමයෙන සමඛිත්‍රලා භික්ඛු බභිද්ධාරකොච්ඡකෙ සීතා හොන්ති: “මයං ආයසමනං උපසෙතං වඛගනනපුත්තං පාවිතනියං දෙසාපෙස්සාමා”ති. අප ඛො ආයසමා උපසෙතො වඛගනනපුත්තො සපරිසො උච්චායාසතා භගවනතං අභිවාදෙතී පදකඛිණං කතො පකකාමි. අප ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමනං උපසෙතං වඛගනනපුත්තං එතදවොටුං “ජාතාසි පන නිං ආටුසො උපසෙත සාවච්චියා සඛ්ඤස්ස කතීක”න්ති. භගවාපි මං ආටුසො එවමාග: “ජාතාසි පන² නිං උපසෙත සාවච්චියා සඛ්ඤස්ස කතීක”න්ති. “න ඛො අභං භනොත ජාතාමි සාවච්චියා සඛ්ඤස්ස කතීක”න්ති. සාවච්චියා ඛො උපසෙත සඛෙකත කතීකා කතා: “ඉච්ඡතාටුසො භගවා තෙමාසං පටිසලුච්ඡිතිකුං න භගවා කෙනචි උපසමකමිතබ්බො අඤ්ඤත්‍ර එකෙත පිණ්ඩපා-තනීභාරකෙත. යො භගවනතං උපසමකමති, සො පාවිතනියං දෙසාපෙනබ්බො”ති. “පඤ්ඤාධිස්සති භනොත සාවච්චියා සඛෙකා සකාය කතීකාය, “න මයං අපපඤ්ඤාතනං පඤ්ඤාපෙස්සාම, පඤ්ඤාතනං වා න සමුච්ඡිද්දිස්සාම, යථාපඤ්ඤාතෙනත්‍ර සිකධාපදෙත්‍ර සමාදය වතනිස්සාමා”ති. අනුඤ්ඤාතාටුසො භගවතා යෙ තෙ භික්ඛු ආරඤ්ඤිකා පිණ්ඩපාතිකා පංසුකුලිකා යථාත්‍රං මං දස්සතාය උපසමකමනතු”ති.

1 තමහං ම.ජ.ස. 2. ම.ජ.ස. තචී

3. තවද එසමයෙහි වඩානතපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසේනගේ සඳහා විභාගික මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට හුදුරෙහි හුන්සේ වෙයි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණගට මෙය වදාළා: 'මහණ, තට පසුලිසිටුරු මනාප දැයි. 'වහන්ස, මට පසුලිසිටුරු මනාප නො වෙති'යි. 'කවර හෙයින් මහණ, තෝ පංශුකුලිකයෙහි දැයි. 'වහන්ස, මාගේ උපාධ්‍යායයෝ පාංශු-කුලිකයන්. එසෙයින් මම ද පාංශුකුලිකයෙමි'යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩානතපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසේනගට මෙය වදාළා: 'උපසේනග, තාගේ මේ පිරිස ප්‍රසාදික ය, උපසේනග, කිසෙයින් තෝ පිරිස හික්මවූයෙහි දැයි. 'වහන්ස, යමෙක් මා උපසමපදුව ඉල්ලා නම්, ඔහුට මම මෙසේ කියමි: 'ආචාර්ය, මම ආරණ්‍යකයෙමි, පිණිසාතිකයෙමි, පාංශුකුලිකයෙමි, ඉදින් තො ද ආරණ්‍යක පිණිසාතික පාංශුකුලික වන්නෙහි නම් මෙසේ මම තා උපසමපත් කරන්නෙමි'යි ඉදින් මට පිළින කෙරේ නම් උපසමපත් කරමි. ඉදින් මට පිළින නො කෙරේ නම් උපසමපත් නො කෙරෙමි. යමෙක් මා නිස ඉල්ලා නම් ඔහුට මම මෙසේ කියමි. 'ආචාර්ය, මම ආරණ්‍යකයෙමි පිණිසා-තිකයෙමි පාංශුකුලිකයෙමි, ඉදින් තො ද ආරණ්‍යක පිණිසාතික පාංශුකුලික වන්නෙහි නම් මෙසේ මම තව නිස දෙන්නෙමි'යි. ඉදින් මට පිළින කෙරේ නම් නිස දෙමි, ඉදින් මට පිළින නො කෙරේ නම් නිස නො දෙමි. වහන්ස, මෙසේ මම පිරිස හික්මවමි'යි. "මාතාව මාතාව උපසේනග, උපසේනග, තෝ මාතාව පිරිස හික්මවූයෙහි. තවද 'උපසේනග' තෝ සාවැත්තුවර සඛ්‍යයාගේ කතිකාව දැනී දැයි. වහන්ස, මම සාවැත්තුවර සඛ්‍යයාගේ කතිකාව නො දනිමි'යි. "උපසේනග, සාවැත්තුවර සඛ්‍යයා විසින් 'ආචාර්ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙමසක් විවික්ත ව වසන්තට ගිය වෙති. පිණිසාතික එළවන එක් මහණක්හු තබා කිසිවකු විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො එළඹිය යුත්තාය. යමෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹේ නම් හේ පවිතිආචාර්ය දෙසාවිය යුත්තෝ'යි කතිකාවක් කරණ ලද ය. 'වහන්ස, සාවැත්තුවර සඛ්‍ය තෙම සිය කතිකායෙන් පාතෙන්තේ ය. අපි නො පණවන ලද්දක් නො පණවමිහ. පණවන ලද්ද හෝ නො සිදුමිහ. යථාප්‍රඥාන වූ ශික්‍ෂාපදයන්හි සමාදන් ව පවතුමිහ'යි. මාතව මාතව උපසේනග, නො පණවන ලද්දක් නො පණවිය යුතු ය, පණවන ලද්ද හෝ නො සිදිය යුතු ය. යථාප්‍රඥාන ශික්‍ෂාපදයන්හි සමාදන් ව පවතුමිහ යුතු. උපසේනග, යම් මහණ කෙනෙක් ආරණ්‍යක පිණිසාතික පාංශුකුලික වෙත් නම් ඔහු සුවසේ මා දක්නට එළඹෙත්වා'යි අනුදනමි.

4. තවද එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු "අපි වඩානතපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසේනගත් ලවා පවිතිආචාර්ය දෙසවමිහ'යි බිහිදෙර කොටුවෙහි සිටියාහු වෙති. ඉක්බිති වඩානතපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසේනගේ පිරිස් සහිත ව හුතර්තෙන් තැඟි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පාදකුණු කොට නික්ම ගියහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු වඩානතපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසේනගත්ට මෙ පවත් කීහ: 'ආචාර්ය, උපසේනගෙහි, තෙපි සාවැත්තුවර සඛ්‍යයාගේ කතිකාව දන්නහු දැයි. "ආචාර්ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද මට මෙසේ වදාළා: උපසේනග, තෝ සාවැත්තුවර සඛ්‍යයාගේ කතිකාව දන්නෙහි දැයි 'වහන්ස, මම සාවැත්තුවර සඛ්‍යයාගේ කතිකාව නො දනිමි'යි. "උපසේනග, සාවැත්තුවර සඛ්‍යයා විසින් 'ආචාර්ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙමසක් විවික්ත ව වාසය කරන්නට ගිය වෙති. පිණිසාතික එළවන එක් මහණක්හු තබා කිසිවකු විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො එළඹිය යුත්තාය. යමෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹේ නම් හෙතෙම පවිතිආචාර්ය දෙසාවිය යුත්තෝ'යි කතිකාවක් කරණ ලද'යි. "වහන්ස, සාවැත්තුවර සඛ්‍ය තෙම සිය කතිකා-යෙන් පාතෙන්තේ ය. 'අපි නො පණවන ලද්දක් නො පණවමිහ. පණවන ලද්ද හෝ නො සිදුමිහ. යථාප්‍රඥාන ශික්‍ෂාපදයන්හි සමාදන් ව පවතුමිහ'යි. 'ආචාර්ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'යම් මහණ කෙනෙක් ආරණ්‍යක පිණිසාතික පාංශුකුලික වෙත් නම් ඔහු සුවසේ මා දක්නට එළඹෙත්වා'යි අනුදන්වා ලද" යයි.

5. අථ ඛො තෙ භික්ඛු “සච්චං ඛො ආයස්සා උපසෙතො ආහ. න අපසඤ්ඤාතනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං, පඤ්ඤාතනං වා න සමුව්ථි ඡදිතබ්බං, යථාපඤ්ඤාතෙනසු සිකඛාපදෙසු සමාදාය වතභිතබ්බ”නති. අස්සෙසාසු ඛො භික්ඛු අසුඤ්ඤාතා කීර හගවතා යෙ තෙ භික්ඛු ආරඤ්ඤිකා පිණ්ඩපාතිකා පංසුකුලිකා යථාසුඛං මං දස්සනාය උපසඛකමන්තු”ති. තෙ හගවන්තං දස්සනං පිණෙනා¹ සන්තානී උජ්ඣිනීභි ආරඤ්ඤිකඛං පිණ්ඩපාතිකඛං පංසුකුලිකඛං සමාදිසිංසු. අථ ඛො හගචා සමබහුලෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං සෙතාසන්චාරීකං ආභිණ්ඛන්තා අද්දස සන්තානී තහිං තහිං උජ්ඣතානී, පසයිනා භික්ඛු ආමනෝසි. “කසයිමානී භික්ඛවෙ සන්තානී තහිං තහිං උජ්ඣතානී”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො එතමන්ථං ආරුචෙසුං. අථ ඛො හගචා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෝසි, “තෙන හි භික්ඛවෙ භික්ඛුතං සිකඛාපදං පඤ්ඤාපෙසාමි දස අන්චසෙ පච්චෙ සඛසසුච්ඡිතාය සඛසථාසුතාය -පෙ- “එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“නිසිදනසන්තං පන භික්ඛුතා ඛාරයමානෝනි පුරුණසන්තස්ස ඝාමනා සුගතචීදජචී ආදුතබ්බා දුබ්බණ්ණකරණාය. අනාදු වෙ භික්ඛු පුරුණසන්තස්ස ඝාමනා සුගතචීදජචී. නච. නිසිදනසන්තං ඛාරපෙය්‍ය, නිසස්සිඨං පාවිතභීයනති”.

6. නිසිදනං තාම: සදසං වුච්චති.

සන්තං තාම: සන්චරිනා කතං හොති අවාසිමං.

ඛාරයමානෝනාහි කරුණො වා කාරුපෙනො වා.

පුරුණසන්තං තාම: සකිං නිචන්චපි සකිං පාරාතචපි.

ඝාමනා සුගතචීදජචී ආදුතබ්බා දුබ්බණ්ණකරණායාති² වචං වා චතුරස්සං³ වා ඡීඡිනා, එකදෙසෙ වා සන්චරිතබ්බං, විජ්චෙතා වා සන්චරිතබ්බං.

අනාදු වෙ භික්ඛු පුරුණසන්තස්ස ඝාමනා සුගතචීදජචීනති අනාදිසිනා පුරුණසන්තස්ස ඝාමනා සුගතචීදජචී. නච. නිසිදනසන්තං කරුණී වා කාරුපෙහී වා, පයොගෙ දුක්ඛවං. පච්චාගෙන නිසස්සිඨං හොති. නිසස්සිඨබ්බං සඛසස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ නිසස්සිඨබ්බං: “ඉදමෙම හතෙන නිසිදනසන්තං අනාදිසිනා පුරුණසන්තස්ස ඝාමනා සුගතචීදජචී කාරුපිතං නිසස්සිඨං. ඉමාහං සඛසස්ස නිසස්සාමි”ති. -පෙ- දදෙය්‍යාහි -පෙ- දදෙය්‍යනතී, ආයස්සවතො දමමි”ති.

7. අත්තනා විපසකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, නිසස්සිඨං පාවිතභීයං. අත්තනා විපසකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, නිසස්සිඨං පාවිතභීයං. පරෙහි විපසකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, නිසස්සිඨං පාවිතභීයං. පරෙහි විපසකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, නිසස්සිඨං පාවිතභීයං. අඤ්ඤාසන්තාය කරුණී වා කාරුපෙහී වා, ආපතනී දුක්ඛටස්ස.

1. දස්සනාය පිඛාසමානා, ඝනා 2. විරහාවාය, ම.ජ් ඝං. 3. චතුරස්සරං. කන්චි

5. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ආයුෂමත් උපසෙතයෝ සාධවත් ම කියති: 'නො පණවන ලද්දක් නො පැණවියයුතු ය, පණවන ලද්ද හෝ නො සිත්ද යුතු ය. යථාප්‍රඥාන සංකප්පයන්හි සමාදන් ව පැවැතියයුතු'යි. භික්ෂුහු 'යම් මහණ කෙනෙක් ආරණ්‍යක පිණිස පාඨක පාංශුකුලික වෙත් නම් ඔහු සුවසේ මො දක්නට එළඹෙත්'යි භාග්‍යවතුන් විසින් අනුදන්තා ලද්දි ආසුන. ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට කාමැත්තාහු ඇතිරී හැරපියා ආරණ්‍යකාඛය පිණිස පාඨකාඛය පාංශුකුලිකාඛය සමාදන් වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොහෝ භික්ෂුන් හා සමග සෙනාසනවාරිකායෙහි වඩනාහු ඒ ඒ තැන්හි හැරපියන ලද ඇතිරි දුටහ. දැක 'මහණෙනි, මේ ඒ ඒ තැන්හි හැරපියන ලද ඇතිරි කවරක්හුගේ ද'යි භික්ෂුන් ඇමැතුහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සාල කළහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කරුණෙහි දැහැමි කථා වදා රු භික්ෂුන් ඇමැතුහ: "එසේ වී නම් මහණෙනි, කරුණු දහයක් නිසා භික්ෂුන්ට සංකප්ප පණවන්නෙමි. සංකප්පයුක්තා පිණිස ... නවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ සංකප්පය උදෙසා:

"නිසදන් ඇතිවියක් කරණ මහණහු විසින් දුටු භික්ෂුවට පුරුණ සංකප්පයාගේ හාත්පසින් සුභන්වියතක් ගතයුතු ය. ඉදින් මහණ කෙමි පුරුණසංකප්පයාගේ හාත්පසින් සුභන්වියතක් නො ගෙණ අලුත් නිසදන් ඇතිවියක් කරවා නම් නිසද්විසි වේ" යයි.

6. නිසදන නම: දවලු සහිතයෙක් කියනු ලැබේ.

සංකප්ප නම: නො විසු අතුට කරණ ලද්දක් වෙයි.

කාරයමානෝන යනු කරන්නේ හෝ කරවන්නේ හෝ.

පුරුණසංකප්ප නම: වරක් හැත්ද හෝ වරක් පෙරවූවකි.

සාමභගා සුභගවිදප්ඵි ආදානබ්බා දුබ්බණ්ණකරණාය යනු වට කොට හෝ සිවුරැස් කොට හෝ සිද එක්පසෙක හෝ ඇතිරිය යුතු යි. තෙලා හෝ ඇතිරිය යුතු යි.

අනාද වෙ ගිහනු පුරුණ සංකප්පය සාමභගා සුභගවිදප්ඵි යනු පැරණි ඇතිරියක පසකින් සුගත් වියතක් පමණ නොගෙණ අලුත් නිසදන් ඇතිරියක් කෙරේ හෝ කරවා හෝ පිණිස දුකුලා වෙයි. ලබා ගැනීමෙන් නිසද්වි වේ. සභනට හෝ ගණයට හෝ පුලුලක්හට හෝ නිසද්වි යුතු යි. නවද මහණෙනි, මෙසේ නිසද්වි යුතු යි. "වහන්ස, පැරණි ඇතිරියක පසකින් සුගත් වියතක් නො ගෙණ කරවන ලද මේ මගේ හිදිනා ඇතිරිය නිසද්වි විය. මම මෙය සභනට නිසද්වි ... දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහ යි ... ආයුෂමත්හට දෙමි"යි.

7. නමා විසින් කොට අබාල කරණ ලද්ද තෙමේ නිමවා නම් නිසද්වි පවිති වෙයි. නමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් නිසද්වි පවිති වෙයි. මෙරමා විසින් කොට අබාල කරණ ලද්ද තෙමේ නිමවා නම් නිසද්වි පවිති වෙයි. මෙරමා විසින් අබාල කරණ ලද්ද මෙරමා ලවා නිමවා නම් නිසද්වි පවිති වෙයි. අනෙකකු සදහා කෙරෙයි හෝ කරවා හෝ දුකුලා ඇවැත් වේ.

8. අතාපතති පුරුණස්ඵනස්ස සාමන්තා හුගතවිදප්ඵිං ආදිසිනා කරෙති. අලහනොතා ථොකහරං ආදිසිනා කරෙති, අලහනොතා අතාදිසිනා කරෙති, අඤ්ඤාත කතං පටිලභිනා පරිභුඤ්ඤාති, විතානං වා භූමමඤ්ඤාතං වා සාණ්පාකාරං වා භිසිං වා බිලෙබ්බාගතං වා කරෙති, උමමතතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

හිසිදනසඵභසිකිකාවදං හිට්ඨිතං.

5. 2. 6.

ඵලකලොම සිකිකාවදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජෙනවනෙ අතාපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො කොසලෙසු ජනපදෙසු සාවච්චියං ගච්ඡන්තස්ස අන්තරු මයෙහ ඵලකලොමානී උපපජ්ජිංසු. අථ ඛො සො භික්ඛු තානි ඵලකලොමානී උත්තරුසඛෙගත භණ්ඩිකං බන්ධිනා අගමාසි. මනුස්සා තං භික්ඛුං පඤ්ඤානා උපපණ්ඩිසුං: “කීතතකෙන තෙ භනොත කීතානී, කීතතකො උදයො භවිස්සතී”ති සො භික්ඛු තෙහි මනුස්සෙහි උපපණ්ඩියමානො මභිකු අහොසි. අථ ඛො සො භික්ඛු සාවච්චියං ගන්තවා තානි ඵලකලොමානී සීතකොව ආසුමහි. භික්ඛු තං භික්ඛුං ඵතදවොදුං: “කීස්ස පත නුං ආටුසො ඉමානි ඵලකලොමානී සීතකොව ආසුමහසි”ති. “තථා හි පතාහං ආටුසො ඉමෙසං ඵලකලොමානං කාරණං මනුස්සෙහි උපපණ්ඩිතො”ති. “කීච දුරතො පත නුං ආටුසො ඉමානි ඵලකලොමානි ආහරී”ති. “අතීරෙකතියොජනං ආටුසො”ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්චරා තෙ උජ්ඣායනාති ඛීයනාති විපාවෙනති: “කථං හි තාම භික්ඛු අතීරෙකතියොජනං ඵලකලොමානි ආහරිස්සතී”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමන්ථං ආරොචෙසුං. “සච්චං කීර නුං භික්ඛු අතීරෙකතියොජනං ඵලකලොමානී ආහරී”ති? “සච්චං භගවා.” විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම නුං මොඤ්ජුරිස අතීරෙකතියොජනං ඵලකලොමානි ආහරිස්සසි, තෙතං මොඤ්ජුරිස අපපසනතාතං වා පසාදාය -පෙ- ඵචඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකිකාවදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“භික්ඛුනො පනොච අද්ධානමග්ගපට්ඨපනාස්ස ඵලකලොමානී උපපජෙජ්ජන්තං, ආකඛබ්බමානොන භික්ඛුනා පටිග්ගහෙතබ්බානි. පටිග්ගහ-හෙත්වා නිශොජනපරමං සගඪො හරිතබ්බානි¹ අඤ්ඤාත භාරතෙ. තතො වෙ උත්තරී. හරෙය්‍ය අඤ්ඤාතපි භාරතෙ නිස්සංගියං පාවිහනීයනති.”

2. භික්ඛුනො පනොච අද්ධානමග්ගපට්ඨපනාස්සාති පථං ගච්ඡන්තස්ස.

1. භාරතබ්බානි චු.

8. පැරණි ඇතිරියක පසකින් සුගත්වියනක් පමණ ගෙණ කෙරේ නම්, තොලැබෙන්නේ ඉතා මදක් ගෙණ කෙරේ නම්, තො ලැබෙන්නේ තො ගෙණ කෙරේ නම්, අතෙකක්හු විසින් කරණ ලද්ද ලැබී පරිභොග කෙරේ නම් වියනක් හෝ බුබුකුරුණක් හෝ සෙණිපවුරක් හෝ බිස්සක් හෝ බිවෙබාහතයක් හෝ කෙරේ නම්, ඔහුට ද, උමතුබුටුට ද, ආදිකමමකයාට ද ඇවැත් තැනි.

නිසිදනසපඨත ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 2. 6.

ඵලකලොම ශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජේතවන නම් අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙන සේක. එසමයෙහි කොසොල් දනවිහි සිට සැවැත්නුවරට යන එක්තර මහණක්හට අතරමගදී එළලොම් උපත. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ඒ එළලොම් උතුරුසගින් පොදියක් බැඳගෙන ගියේ ය. මිනිස්සු ඒ මහණ දැක වෙලසුහ: “වහන්ස, ඔබ විසින් කොපමණකින් මිලයට ගන්නා ලද ද. කෙතෙක් ලාබ වන්නේ ද?”යි. ඒ මහණ තෙමේ ඒ මිනිසුන් විසින් වෙලපහු ලබන්නේ මකු වූයේ ය. ඉක්බිති ඒ මහණ සැවැත්නුවරට ගොස් ඒ එළලොම් සිටි වත ම බිම හෙළී ය. භික්ෂුහු ඒ මහණහට මෙසේ කීහ: “ඇවත, තෝ කුමක් හෙයින් මේ එළලොම් සිටි වත ම බිම හෙළෑයෙහි ද?”යි. “ඇවැත්නි, මම මේ එළලොම් නිසා මිනිසුන් විසින් වෙලපහ ලද්දෙමි. එහෙයින්”යි. “ඇවැත්නි තෝ කොතෙක් දුර සිට මේ එළලොම් ගෙණ ආයෙහි ද?”යි. “ඇවැත්නි, අසිරු තුන් යොදුනකි”යි. යම් අපිස් වූ මහණ කෙතෙක් වෙත් ද, ඔහු අවමන් කෙරෙහි, අසුණු කියත්, දෙස් පහල කෙරෙත්: “කෙසේ නම් මහණෙක් අසිරු තුන් යොදුනක් එළලොම් ගෙණ අයි ද?”යි. ඉක්බිති ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සාල කලහ. “සැබෑ ද මහණ? තෝ අසිරු තුන් යොදුනක් එළලොම් ගෙණ අයි ද?”යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස”යි. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැඹුහු. “තුච්ඡුරුඡය, තෝ කෙසේ නම් අසිරු තුන් යොදුනක් එළලොම් ගෙණ අයි ද? තුච්ඡුරුඡය, “කෙල තො පහන්වුවත්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ තො වෙයි. ... “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“අදන්මගට පිළිසන් මහණකුහට එළලොම් උපනේ නම් කැමැති මහණහු විසින් පිළිගත යුතු යි. පිළිගෙණ ගෙණ යන්නකු නැතිකල්හි තුන් යොදුනක් පරම කොට සියතීන් ගෙණ යා යුතු යි. ඉදින් ගෙණ යන්නකු නැති කල්හිද ඉන් මන්තෙහි ගෙණ යන්නේ නම් හිඤ්ඤාවිහි වේ.”

2. භික්ෂුනො පනොව අද්ධානමකසපිපනිහසස යනු: මග යන්තහුට.

ඵලකලෝමානි උපපජ්ජයනති උපපජ්ජයනං සබ්බතො වා ගණනො වා සද්ධතො වා මිත්තතො වා පංඤ්ඤාං වා අත්තතො වා ධනෙන.

ආකඛ්ඛමානොනාති ඉච්චමානෙන

පටිඤ්ඤාහෙතඛ්ඛානි, පටිඤ්ඤාහෙතො තියොජනපරමං සභථා භරිතඛ්ඛානි, තියොජනපරමිනා සභථා භරිතඛ්ඛානි.

අසනෙන භාරකෙති නාකෙඤ්ඤ කොචි භාරකො හොති ඉථි වා පුරිසො වා ගහවෙසා වා පබ්බජිතො වා.

තභො චෙ උභතථිං හරෙය්‍ය අසනෙනපි භාරකෙති පඨමං පාදං තියොජනං අතිකතාමෙති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. දුතියං පාදං අතිකතා-මෙති. තිස්සග්ගියං පාච්චතියං.¹ අනො තියොජනෙ ධිනො ඛිති තියො-ජනං පානෙති, තිස්සග්ගියං පාච්චතියං. අඤ්ඤාං යානෙ වා හණෙති වා අජානනාං පකඛිපිත්තා තියොජනං අතිකතාමෙති, තිස්සග්ගියාති හොනති. තිස්සජ්ඣඛ්ඛානි සබ්බං වා ගණං වා පුග්ගලං වා ඵච්චඤ්ච පත භික්ඛවෙ තිස්සජ්ඣඛ්ඛානි: “ඉමානි මෙ භනො ඵලකලෝමානි තියොජනං අතිකතා-මිතානි තිස්සග්ගියානි, ඉමානාහං සබ්බං තිස්සජාමි”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යනති -පෙ- ආයසමනො දමමි”ති. -පෙ-

3. අතිරෙකතියොජනෙ අතිරෙකසඤ්ඤි² අතිකතාමෙති, තිස්සග්ගි-යං පාච්චතියං. අතිරෙකතියොජනෙ වෙමතිකො² අතිකතාමෙති, තිස්සග්ගියං පාච්චතියං. අතිරෙකතියොජනෙ උභතකසඤ්ඤි² අතිකතාමෙති, තිස්සග්ගියං පාච්චතියං. උභතකතියොජනෙ අතිරෙකසඤ්ඤි, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. උභතකතියොජනෙ වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. උභතකතියොජනෙ උභතකසඤ්ඤි, අතාපතති.

4. අතාපතති තියොජනං හරති, උභතකතියොජනං හරති, තියොජනං හරතිපි පච්චානරතිපි, තියොජනං වායාධිප්පායො හනත්වා තතො පරං හරති, අච්ඡින්නං පටිලභිත්වා හරති, තිස්සට්ඨං පටිලභිත්වා හරති, අඤ්ඤාං හරපෙති, කච්චණං හරති, උමමත්තකං, ආදිකමමිකංයාති.

ඵලකලෝමසිකතාපදං නිවර්තනං.

1. තිස්සග්ගියානි හොනති භා. 2. තියොජනං අතිකතාමෙති, සා

එළකලොමානී උපපජේජයනුං යනු: සබ්බසාධකෙරෙත්ථො හෝ ගණයාකෙ-
රෙත්ථො නායත්තකෙරෙත්ථො මිතුරන් කෙරෙත්ථො හෝ පංසුකුල ව
හෝ සිය ධනයෙන් හෝ උපදනාහු ය.

ආකඛ්ඛමානෙන යනු: කාමැතිවත්තහු විසින්.

පටිඝ්ඤානෙතඛ්ඛානී පටිඝ්ඤානෙධා නියොජනපරමං සහස්ථා භවි-
තඛ්ඛානී යනු: තුන් යොදුන් පරම තැන් ගණයා සුත්තාහ.

අසනෙන භාරකො යනු: සත්‍රියක් වේවයි පුරුෂයෙක් වේවයි ගිහියෙක්
වේවයි පැවිද්දෙක් වේවයි ගණයා යන අන් කිසිවෙක් තැත්තේ වෙයි.

තතො වෙ උභනවිං භරෙසා අසනෙනාපි භාරකො යනු: පළමු
පිය තුන්යොදුන ඉක්මවා තම දුකුලාආචාත් වෙයි. දෙවෙනි පිය ඉක්මවා
තම නිසගිපවිති වෙයි. තුන්යොදුන ආතුලන සිටියේ තුන්යොදුනෙන් පිටත
හෙලා තම නිසගිපවිති වෙයි. තොදන්තා වූ අතෙකක්නුයේ යානයෙහි
හෝ බැඬියෙහි හෝ බහා තුන් යොදුන ඉක්මවා තම නිසගි වේ. සහතට
හෝ ගණයාහට හෝ පුතුලක්හට හෝ නිසජ්ජ යුතු. තවද “මහණෙනි,
මෙසේ නිසජ්ජ යුත්තාහ: “වහන්ස, තුන් යොදුනක් ඉක්මවන ලද මසේ
මේ එළලොම නිසාගි විය. මම මෙය සහතට නිසජ්ජ සි, ... දෙත්තේ සි ...
දෙන්තහු සි ... ආසුමෙත්හට දෙමි”යි.

3. අතිරෙක අසිර තුන් යොදුනෙහි අසිර සන් ඇතියේ ඉකුම්වා
තම නිසගිපවිති වෙයි. අසිර තුන් යොදුනෙහි විමති ඇතියේ ඉකුම්වා
තම නිසගිපවිති වෙයි. අසිර තුන් යොදුනෙහි උනු ය යන සන් ඇතියේ
ඉකුම්වා තම නිසගිපවිති වේ. උනු තුන් යොදුනෙහි අසිර සන් ඇතියේ
දුකුලාආචාත් වෙයි. උනු තුන් යොදුනෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාආචාත්
වේයි. උනුතුන් යොදුනෙහි උනුය යන සන් ඇතියේ ආචාත් තැනි.

4. තුන්යොදුනක් තැන් ගණයා යේ තම, උනුතුන් යොදුනක් තැන්
ගණයා යේ තම, තුන් යොදුනක් තැන් ගණයා යේ ද පෙරලා ගණයා ඒ ද,
තුන් යොදුනක් තැන් විසියාවි වූයේ ගොස් ඉන් මත්තෙහි ගණයා යේ තම,
අසිරා ගත්තා ලදුව තාවත ලාබ ගණයා යේ තම, නිසජ්ජ ලද්දක් ලාබගණ
යේ තම, අතෙකක්නු ලවා ගත්වා යේ තම, එළලොමින් කල බඩුවක් ගණ
යේ තම (මනුට ද), උමතු වුවහට ද, ආදි කවම්කයාට ද ආචාත් තැනි.

එළකලොමධොවාපන සිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සනෙකසු විහරති කපිලවස්ථසමී නිත්‍රොධාරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බගහීයා භික්ඛු භික්ඛුනීභි එළකලොමානි ඛොවාපෙනතිපි රජාපෙනතිපි විජටාපෙනතිපි. භික්ඛුනීයො එළකලොමානි ඛොවනතීයො රජනතීයො විජටෙනතීයො ඊඤ්චනති උද්දෙසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිචිතතං අධිපඤ්ඤං. අථ ඛො මහාපජාපති ගොතමී යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමී, උපසඞ්කමිත්ථා භගවනතං අභිවාදෙත්ථා එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං සීතං ඛො මහාපජාපතිං ගොතමීං භගවා එතදවොච: “කච්චි ගොතමී භික්ඛුනීයො අපමනතා ආතාපිනීයො පභිතතතා විහරන්ති”ති. “කුතො භනෙත භික්ඛුනීතං අපමාදො, අග්‍යා ඡබ්බගහීයා භික්ඛුනීභි එළකලොමානි ඛොවාපෙනතිපි රජාපෙනතිපි විජටාපෙනතිපි, භික්ඛුනීයො එළකලොමානි ඛොවනතීයො රජනතීයො විජටෙනතීයො ඊඤ්චනති උද්දෙසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිචිතතං අධිපඤ්ඤන්ති”.

2. අථ ඛො භගවා මහාපජාපතිං ගොතමීං ධම්මියා කථාය සන්දසෙසසි සමාදපෙසි සමුතෙනපෙසි සමපහංසෙසි. අථ ඛො මහාපජාපති ගොතමී භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දසෙසිතා සමාදපිතා සමුතෙනජිතා සමපහංසිතා භගවනතං අභිවාදෙත්ථා පදකඛිණං කත්ථා පකකාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුනෙ එතස්මිං පකරණේ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්ථා ඡබ්බගහීයෙ භික්ඛු පරිපුච්ඡ: “සච්චං කීර තුලෙහ භික්ඛවෙ භික්ඛුනීභි එළකලොමානි ඛොවාපෙථපි රජාපෙථපි විජටාපෙථපි”ති? “සච්චං භගවා”. “ඤ්ඤතිකායො තුලිතාකං භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිකායො”ති. “අඤ්ඤතිකායො භගවා”ති. “අඤ්ඤතිකා මොඝපුරිසා අඤ්ඤතිකාතං ත ජාතන්ති පතිරුපං වා අපපතිරුපං වා පාසාදිකං වා අපාසාදිකං වා. තත්ථ තාම තුලෙහ මොඝපුරිසා අඤ්ඤතිකාහි භික්ඛුනීභි එළකලොමානි ඛොවාපෙසසථපි රජාපෙසසථපි විජටාපෙසසථපි. තෙනං මොඝපුරිසා අපපසන්නාතං වා පසාදග -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“යො පන භික්ඛු අඤ්ඤතිකාය භික්ඛුනීයා එළකලොමානි ඛොවාපෙස වා රජාපෙස වා විජටාපෙස වා, භික්ඛගහීයං පාවිභනීයන්ති”.

3. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ- භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමෙස්මිං අත්ථෙ අධිපෙපතො භික්ඛුති.

අඤ්ඤතිකා තාම: මාතිතො වා පිතිතො වා යාව සත්ථමා පිතාමහසුගා අසම්බද්ධා.

භික්ඛුනී තාම: උභතො සඛෙස උපසමපනතා.

එළකලොමධොවාපන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවන් වුදුරජාතන් වහන්සේ ශාක්‍යජතපදයෙහි වූ කිඹුල්වත්පුර නිග්‍රොධාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි සවන මහණහු භික්ෂුණීන් ලවා එළලොම් දෙවවති, රදන් කරවති, තෙලවත්. භික්ෂුණීහු එළලොම් දෙවත්තාහු රදන්තාහු තෙලන්තාහු උදෙසීම පිලිවිසීම අධිසීලය අධිවිතතය අධිප්‍රඥාව භාරපියති. එකල්හි මහාප්‍රජාවනී ගොතමි තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ වැද එකත්පස් ව සිටියා ය. එකත්පස් ව සිටි මහාප්‍රජාවනී ගොතමියට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ වදල සේක: “කිමෙක් ද? ගෞතමියනි, භික්ෂුණීහු තොපමාවුවාහු, කෙලෙසුත් තවත වෙර ඇත්තාහු නිවන් පිණිස මෙහෙසු සිත් ඇත්තාහු වෙසෙද්ද.” “වහන්ස, භික්ෂුණීන්ට අප්‍රමාදයෙක් කොසින් ද? මච්චර්තිය ආයතීයෝ මෙහෙණන් ලවා එළලොම් දෙවවති, රදන් කරවති, තෙලවත්. භික්ෂුණීහු එළලොම් දෙවත්තාහු රදන්තාහු තෙලන්තාහු උදෙසීම පිලිවිසීම අධිසීලය අධිවිතතය අධිප්‍රඥාව යන මේ භාරපියති”යි.

2. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහාප්‍රජාවනී ගොතමියට දූභෑමි කථාවෙන් කරුණු දැක්වූහ. කුසල් දහමිති සමාදන් කරවූහ. උතසාහවත් කරවූහ. මෑතවත් පැහැද වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දූභෑමි කථාවෙන් කරුණු දැක්වන ලද, සමාදන් කරවන ලද, තෙද ගන්වන ලද, මෑතවත් පහදවන ලද මහාප්‍රජාවනී ගොතමී තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට නික්ම ගියා ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනෙහි මේ කරුණෙහි බික්සහන රැස් කරවා සවග මහණුන් පුළුවන් සේක: “සැබෑද මහණෙනි, තෙපි භික්ෂුණීන් ලවා එළලොම් දෙවවු ද, රදවවු ද, තෙලවවු ද?”යි. “සැබෑව භාග්‍යවතුන් වහන්ස.” “මහණෙනි තොපගේ නැගෝ ද තොනැගෝ ද?” යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තොනැගෝ ය”යි. “කුච්ඡ පුරුෂයෙනි, තොනැගෝ තො නැගන් පිලිබද සුදුසු බව හෝ හුසුදුසු බව හෝ පැහැදීම හෝ තො පැහැදීම හෝ තොදනිත්. “කුච්ඡ-පුරුෂයෙනි, එහි තමී තෙපි තොනැ වූ භික්ෂුණීන් ලවා එළලොම් දෙවවුහු ය. රැදවුහු ය. තෙලවුහු ය”යි. “හිස්පුරුෂයෙනි, තෙල තො පහන්වුවන්සේ පැහැදීම පිණිස හෝ තො වෙයි. මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යමි මහණෙක් නො නෑ මෙහෙණක ලවා එළලොම් දෙවවා නමි හෝ රදවා නමි හෝ තෙලවා නමි හෝ නිසඟිපවිති වෙ” යයි.

3. යො පන යනු යම්බඳු වූ යමෙක් හික්ඛු’ සි ... මේ තෙමේ මේ අභියෙහි භික්ෂුය යි අදහස් කරණ ලදී.

අඤ්ඤාතිකා තමී: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත්වන මුත්තා යුගඵ දක්වා තො බැඳුනාහු.

හික්ඛුණී තමී, උගතො සඛකයා කෙරෙහි උපසපන් වූවා ය.

4. “ධොවා”ති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ධොතානි නිස්සග්ගි-
 යානි භොතති. රජාති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. රතතානි නිස්සග්ගි-
 යානි භොතති. “විජටෙඝී”ති ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. විජටිතානි
 නිස්සග්ගියානි භොතති. නිස්සජ්ඣබ්බානි සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස
 වා. ඵවඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බානි: “ඉමානි මෙ භනෙත ඵලකලොමානි
 අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුතියා ධොවාපිතානි නිස්සග්ගියානි, ඉමානාගං සබ්බස්ස
 නිස්සජාමිති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුනති, -පෙ- ආයස්වතො දමමිති.”

5. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී ඵලකලොමානි ධොවාපෙති,
 නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී ඵලකලොමානි
 ධොවාපෙති රජාපෙති, නිස්සග්ගියෙත ආපතති දුක්ඛටස්ස. අඤ්ඤාතිකාය
 අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී ඵලකලොමානි ධොවාපෙති විජටාපෙති, නිස්සග්ගියෙත
 ආපතති දුක්ඛටස්ස. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී ඵලකලොමානි ධොවා-
 පෙති රජාපෙති විජටාපෙති, නිස්සග්ගියෙත ආපතති ද්විනතං දුක්ඛටානං.

6. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී ඵලකලොමානි රජාපෙති, නිස්සග්ගියං
 පාවිතතියං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී ඵලකලොමානි රජාපෙති
 විජටාපෙති -පෙ- රජාපෙති ධොවාපෙති, නිස්සග්ගියෙත ආපතති දුක්ඛටස්ස.
 -පෙ- රජාපෙති විජටාපෙති ධොවාපෙති, නිස්සග්ගියෙත ආපතති ද්විනතං
 දුක්ඛටානං.

7. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී ඵලකලොමානි විජටාපෙති, නිස්සග්ගියං
 පාවිතතියං. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී ඵලකලොමානි විජටාපෙති
 ධොවාපෙති -පෙ- විජටාපෙති රජාපෙති, නිස්සග්ගියෙත ආපතති දුක්ඛටස්ස.
 -පෙ- විජටාපෙති ධොවාපෙති රජාපෙති, නිස්සග්ගියෙත ආපතති ද්විනතං
 දුක්ඛටානං.

8. අඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො -පෙ- අඤ්ඤාතිකාය ඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී -පෙ-
 අඤ්ඤාස්ස ඵලකලොමානි ධොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. එකතො
 උපසම්පන්නාය ධොවාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී,
 ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඤ්ඤාතිකාය
 ඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී, අනාපතති.

9. අනාපතති ඤ්ඤාතිකාය ධොවනතියා අඤ්ඤාතිකා දුතියා භොති,
 අවුත්තා ධොවති, අපරිභුත්තං කච්ඡානං ධොවාපෙති, සිකම්මානාය,
 සාමඤ්ඤියා, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

4 'දෙවව'යි ඇණවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. දෙනලද්දු නිසර්ඥ යුක්තාහු වෙති. රදන් කරවයි ඇණවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. රදන ලද්දු නිසර්ඥ යුක්තාහු වෙත්. තෙලව යි ඇණවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. තෙලන ලද්දු නිසර්ඥ යුක්තාහු වෙත්. සහනට හෝ ගණයට හෝ පුහුලක්භට හෝ නිසර්ඥ යුක්තාහ, තවද "මහණෙනි මෙසේ නිසර්ඥ යුක්තාහුය." "වහන්ස, නො තෑ මෙහෙණක ලවා දෙවවන ලද මගේ මේ එළලොම් නිසර්ඥ විය. මම මේවා සහනට නිසර්ඥයි ... දෙන්තේයයි ... දෙන්තාහු යයි ... ආයුෂමත් භට දෙමි"යි:

5. නො තෑ සන් ඇතියාව නො තෑ මෙහෙණක ලවා එළලොම් දෙවවා නම් නිසර්ඥවෙයි වෙයි. නො තෑ සන් ඇතියාව නො තෑ මෙහෙණක ලවා එළලොම් දෙවවා නම් රදන් කරවා නම් නිසර්ඥයක් සමග දුකුලාආවාත් වෙයි. නො තෑ සන් ඇතියාව නො තෑ මෙහෙණක ලවා එළලොම් දෙවවා නම් තෙලවා නම් නිසර්ඥයක් හා දුකුලාආවාත් වෙයි. නො තෑ සන් ඇතියාව, නො තෑ මෙහෙණක ලවා එළලොම් දෙවවා නම් රදන් කරවා නම් තෙලවා නම් නිසර්ඥයක් සමග දෙ දුකුලාආවාතෙක් වේ.

6. නො තෑ මෙහෙණක ලවා නො තෑ ය යන සන් ඇති ව එළලොම් රදන් කරවා නම් නිසර්ඥවෙයි වෙයි. නො තෑ මෙහෙණක ලවා නො තෑ සන් ඇති ව එළලොම් රදන් කරවා නම් තෙලවා නම් ... රදන් කරවා නම් දෙවවා නම් නිසර්ඥයක් සමග දුකුලාආවාත් වෙයි ... රදන් කරවා නම් තෙලවා නම් දෙවවා නම් නිසර්ඥයක් සමග දෙ දුකුලාආවාතෙක් වේ.

7. නො තෑ සන් ඇතියාව නො තෑ මෙහෙණක ලවා එළලොම් තෙලවා නම් නිසර්ඥවෙයි වෙයි. නො තෑ සන් ඇතියාව නො තෑ මෙහෙණක ලවා එළලොම් තෙලවා නම් දෙවවා නම් ... තෙලවා නම් රදන් කරවා නම් නිසර්ඥයක් සමග දුකුලාආවාත් වෙයි. ... තෙලවා නම් දෙවවා නම් රදන් කරවා නම් නිසර්ඥයක් සමග දෙ දුකුලාආවාතෙක් වේ.

8. විමනි ඇත්තේ නො තෑ මෙහෙණක ලවා ... තෑ ය යන සන් ඇතියේ නො තෑ මෙහෙණක ලවා ... අනෙකක්හුගේ එළලොම් දෙවවා නම් දුකුලා-ආවාත් වෙයි. භික්ෂුණීන් වෙත උපසපන් වූ මෙහෙණක ලවා දෙවවා නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. නො තෑ ය යන සන් ඇතියේ තෑ මෙහෙණක ලවා (දෙවවා නම්) දුකුලාආවාත් වෙයි. විමනි ඇත්තේ තෑ මෙහෙණක ලවා (දෙවවා නම්) දුකුලාආවාත් වෙයි. තෑ ය යන සන් ඇතියේ තෑ මෙහෙණක ලවා දෙවවා නම් ආවාත් තැනී.

9. තෑ මෙහෙණක දෝනා කල්හි නො තෑ මෙහෙණක් දෙවැන්න වේ නම්, නො කියන ලද්දී දෙවවා නම්, පරිභොග නො කරණ ලද එළලොම්ත් කල භාණ්ඩයක් දෙවවා නම්, සිකමානාවක ලවා (දෙවවා නම්), භෙරණක ලවා (දෙවවා නම්), උචතුටුටුටු ද, ආදිකම්මකයට ද ආවාත් තැනී.

රූපියසිකඩාපදං.

1. තෙත සමයෙන බුඳ්ඛො භගවා රුජගභෙ විහරති වෙළචතෙ කලුන්දකනිවාපෙ. තෙත බො පත සමයෙන ආයසවා උපතජ්ඣ සකාසුතො රුජගභෙ අඤ්ඤකරණං කුලසං කුටුභො ගොති නිවචභතතිකො. යං තස්මිං කුලෙ උපපජ්ජති බාදනීයං වා හොජනීයං වා තතො ආයසමතො උපතජ්ඣ සකාසුතො පටිච්චො¹ ඔපියති. තෙත බො පත සමයෙන සායං තස්මිං කුලෙ මංසං උපපන්නං ගොති. තතො ආයසමතො උපතජ්ඣ සකාසුතො පටිච්චො ඔපිතො ගොති. තස්ස කුලසං දුරකො රතතීයා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය රොදති: “මංසං මෙ දෙථා”ති. අථ බො සො පුරිසො පජාපතී ඵතදවොච: “අයසං පටිච්චංසං දුරකං දෙහි, අඤ්ඤං වෙතාපෙඤ්ඤා අයසං දසසාමා”ති. තස්ස² තං අදසී.

2. අථ බො ආයසමා උපතජ්ඣ සකාසුතො පුබ්බකුසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පතනවිවරමාදාය යෙන තං කුලං තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිඤ්ඤා පඤ්ඤාතො ආසතෙ නිසීදි. අථ බො සො පුරිසො යෙනායසමා උපතජ්ඣ සකාසුතො තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිඤ්ඤා ආයසමතං උපතජ්ඣ සකාසුතං අභිවා-දෙඤ්ඤා ඵකමනතං නිසීදි. ඵකමනතං නිසිනො බො සො පුරිසො ආයසමතං උපතජ්ඣ සකාසුතං ඵතදවොච: “භික්ෂො බො භනෙත සායං මංසං උපපන්නං අගොසී, තතො අයසං පටිච්චො ඔපිතො. අයං භනෙත දුරකො රතතීයා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය රොදති: “මංසං මෙ දෙථා”ති. අයසං පටිච්චො දුරකං දිනො. කභාපණෙත භනෙත කිං ආහරීයාභු”ති. “පරිච්චතො මෙ ආටුසො කභාපණොති?” “ආම භනෙත පරිච්චතොති.” “තඤ්ඤෙව මෙ ආටුසො කභාපණො දෙහි”ති.

3. අථ බො සො පුරිසො ආයසමතො උපතජ්ඣ සකාසුතො කභාපණං දඤ්ඤා උජ්ඣායති ඛියති විපාවෙති: “යථෙව මයං රූපියං පටිග්ගණනාම, ඵච්චෙව ඉමෙ සමණො සකාසුතීයා රූපියං පටිග්ගණනාති”ති. අසොසුං බො භික්ඛු තස්ස පුරිසො උජ්ඣායනාසං ඛියනාසං විපාවෙනාසං. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ච්ඤා තෙ උජ්ඣායනාති ඛියනාති විපාවෙනාති: “කථං හි තාම ආයසමා උපතජ්ඣ සකාසුතො රූපියං පටිග්ගණෙසීති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමඤ්ඤා ආරොචෙසු: “සච්චං කිර තං උපතජ්ඣ රූපියං පටිග්ගණෙසී”ති? “සච්චං භගවා.” විහරති බුඳ්ඛො භගවා. “කථං හි තාම නිං මොසපුරිස රූපියං පටිග්ගණෙසී, තෙතං මොසපුරිස අපසකනාතං වා පසාදාය -පෙ- ඵච්ඤෙව පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකඩාපදං උද්දීසෙය්‍යාථ:

“ගො පන භික්ඛු ජාහරුපරජති. උග්ගණෙසීයා වා උග්ගණෙසීයාපෙසා වා උපනික්ඛිතං වා සාදිසෙය්‍ය, නිසංඝනීයා පාවිනාතීයනාති.”

4. ගො පනාති ගො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අතෙ අභිපෙපතො භික්ඛුති.

1. පටිච්චො. මජ්ඣ. 2. තස්ස තං අදසී. ඉජ්ජ. කදිසංඝෙ.

රූපියශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි වූ, කලාඤ්ඤාකම්මාප නම් වෙළඳවනෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍ර නෙමේ රජගහනුවර එක්තරා කුලයක්හුගේ කුලපගවුගේ නිව්වහනන්ක වෙයි. ඒ කුලයෙහි කෑ යුතු හෝ බුදිය යුතු යමක් උපදී නම් ඉන් ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන්ගේ කොටස තබනු ලැබේ. එකල්හි ඒ කුලයෙහි සවස මසක් උපන්තේ වෙයි. එයින් ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන්ගේ කොටස තබන ලද්දේ වෙයි. එකුලෙහි දරුවෙක් රෑ අලුයම තැනිට “මට මස් දෙව”යි හබයි. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ නෙමේ බිරිඳට මෙසේ කීය. “ආයුෂමත් වහන්සේගේ කොටස දරාහට දෙව. අන් මසක් විකොට ගෙන ආයුෂමත් වහන්සේට දෙන්නෙමු”යි. ඔහුට එය දුන්.

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍ර නෙමේ පෙරවරු හැද පොරවා පායිවුරු ගෙන ඒ කුලය වෙත එලඹ පැණවූ අසුන්හි හුන්තේය. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ නෙමේ උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන් වෙත එලඹ වැද එකක් පසෙක හුන්තේය. එකක් පසෙක හුන් ඒ පුරුෂ නෙමේ උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන්ට මෙය කීය. “වහන්ස, ඊයේ සවස මසක් උපන්තේ විය. එයින් ආයුෂමත් වහන්සේගේ කොටස තබන ලදී. “වහන්ස, මේ දරුවා රෑ අලුයම් වේලෙහි තැනිට මට මස් දෙව”යි හබයි. ආයුෂමත්ගේ කොටස දරුවාට දෙන ලදී. “කහවණුවකින් කුමක් ගෙන යුතුද”යි කීය. “ඇවැහ මට කහවණුව පරිත්‍යාග කරණ ලද්ද”යි. “එසේය වහන්ස, පරිත්‍යාග කරණ ලද්ද”යි. “ඇවැහ මට ඒ කහවණුව ම දෙව”යි.

3. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ නෙමේ ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන්ට කහවණුව දී අවමන් කෙරෙයි, අයුණු කීයයි, නුගුණ පතුරුවයි. “යම් සේ අපි රන්-රිදී මසු කහවණු පිළිගණුමෝ ද එමෙන් ම මේ ඉමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ද රන් රිදී මසු කහවණු පිළිගණිති”යි. භික්ෂුහු අවමන් කරණ, අයුණු කීයන, නුගුණ පතුරුවන ඒ පුරුෂයාගේ බස් ඇසූහ. යම් අපිත් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද ඔහු අවමන් කරති, අයුණු කීයති, නුගුණ පතුරුවත්. “කෙසේ නම් ආයුෂමත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයෝ රන් රිදී මසු කහවණු පිළිගත්තහු ද”යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සාල කළහ. “සැබෑ ද, උපනඤ්ඤා, තෝ රන් රිදී මසු කහවණු පිළිගත්තෙහි ද”යි. “සැබෑ, භාග්‍යවතුන් වහන්ස,” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහු සේක. “කෙසේ නම් තුළු පුරුෂය, තෝ රන් රිදී මසු කහවණු පිළිගත්තෙහි ද, තුළු පුරුෂය, මෙය තො පහත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ තො වෙයි. ... තවද “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු.”

“යම් මහණෙක් රන් රිදී මසු කහවණු නෙමේ ගණන් නම් හෝ අනුන් ලවා ගන්වා නම් හෝ ලග තබන ලද්දක් ඉවසා නම් හෝ නිසි-පවිනි වේ”යි.

4. යො පන යනු: යමෙක් යම් බලවූයෙක්, ...
ශික්ෂු යනු: ... මේ නෙමේ මේ අභියෙහි භික්ෂුයයි අදහස් කරණ ලදී.

ජාතරූපං නාම: සජ්චණේණ, වුච්චති.

රජනං නාම: කභාපණො ලොභමාසකො- දුරුමාසකො- ජතුමාසකො
යෙ වොහාරං ගච්ඡන්ති.

උග්ගණේකය්‍යාති සයං ගණ්හාති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

උග්ගණ්හාපෙය්‍යාති අඤ්ඤං ගාහාපෙති. නිස්සග්ගියං¹ පාවිතතියං.

උපනිකම්භනං වා ඝාදියෙය්‍යාති “ඉදං අය්‍යස්ස හොතු”ති උපනිකම්භනං
සාදියති, නිස්සග්ගියං හොති, සබ්බමජේඛි නිස්සජ්ඣබ්බං. එවඤ්ච පන
භීතඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බං: තෙන භීතඛුතා සබ්බං උපසබ්බමච්චා: එකංසං
උත්තරුසබ්බං කරුණා බුධ්ධාතං භීතඛුතං පාදෙ වජ්ඣනා: උක්ඛුටිකං නිසීදිනා:
අඤ්ඤං පඤ්ඤානො: එවමස්ස වචනීයො: “අහං හතෙන රූපියං පට්ඨග්ගහසිං.
ඉදං මෙ නිස්සග්ගියං. ඉමංසං සබ්බස්ස නිස්සජ්ඣමී”ති නිස්සජ්ඣා: අපනති
දෙසෙතබ්බං. ව්‍යතෙතන භීතඛුතා: පට්ඨලෙන අපනති පට්ඨග්ගහෙතබ්බං.
සචෙ තඤ්ඤා අගච්ඡති අරුමකො: වා උපාසකො: වා. සො: වත්තබ්බො: “අච්චසො
ඉමං ජාතාහී”ති. සචෙ සො: හණ්ඨි “ඉමිනා කීං අභරිය්‍යතු”ති. න වත්තබ්බො:
“ඉමං වා: ඉමං වා: අභරා”ති. කප්පියං අච්චිකම්භනබ්බං: සප්පි වා: ඡතලං වා: මච්චි වා:
එංඤ්ඤං වා: සචෙ සො: තෙන පට්ඨතෙතනා: කප්පියං අභරති, රූපියපට්ඨයා:
හකං ඔපෙතා: සබ්බෙහෙව පට්ඨඤ්ඤානබ්බං. එවඤ්චතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං
කුසලං. තො: චෙ ලභෙථ, සො: වත්තබ්බො: “අච්චසො ඉමං ජ්ඣෙඛිහී”ති. සචෙ
සො: ජ්ඣෙඛිති, ඉච්චෙතං කුසලං. තො: චෙ ජ්ඣෙඛිති, පඤ්ඤාහබ්බෙහි සමන්තා:
ගතො: භීතඛු රූපියජ්ඣබ්බකො: සමමනනිතබ්බො: යො: න ජ්ඣගතීං ගච්ඡෙය්‍ය,
න දෙසාගතීං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොහාගතීං ගච්ඡෙය්‍ය, න භයාගතීං ගච්ඡෙය්‍ය,
ජ්ඣිතා:ජ්ඣිතඤ්ඤා ජාතෙය්‍ය. එවඤ්ච පන භීතඛවෙ සමමනනිතබ්බො: පඤ්ඤං
භීතඛු යාවිතබ්බො, යාවිනා: බ්‍යතෙතන භීතඛුතා: පට්ඨලෙන සබ්බො:
ඤ්ඤපෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤානං මෙ හතෙන සබ්බො. යදි සබ්බස්ස පත්තකලලං, සබ්බො:
ඉච්චන්තාමං භීතඛු රූපියජ්ඣබ්බකං සමමනනෙය්‍ය, එසා ඤ්ඤති.

සුඤ්ඤානං මෙ හතෙන සබ්බො. සබ්බො: ඉච්චන්තාමං භීතඛු රූපියජ්ඣබ්බකං
සමමනනාහී. යසායසච්චතො: ඛමති ඉච්චන්තාමිස්ස භීතඛුතො: රූපියජ්ඣබ්බ-
කස්ස සමච්චති, සො: තුණ්හස්ස. යස්ස තඤ්ඤමති, සො: හාසෙය්‍ය.

සමමනො: සබ්බොහ ඉච්චන්තාමො: භීතඛු රූපියජ්ඣබ්බකො, ඛමති
සබ්බස්ස, තඤ්ඤා: තුණ්හී. එවමෙතං ධාරයාමී”ති.

1. නිස්සග්ගියං හොති. ඝා:.

ජාතරූප නම: රත්රන් කියනු ලැබේ.

රජන නම: කහවණුය, ලොහොමසුය, දූවමසුය, ලහමසුයි යමෙක් ව්‍යවහාරයට යේ නම් ඒ ය.

උග්ගණකය යනු: තෙමේ ගණී නම් නිසඟිපවිති වේ.

උග්ගණකාපෙය යනු: අනෙකක්නු ලවා නත්වා නම් නිසඟිපවිති වේ.

උපනිකිතං වා ආදියෙය යනු: “මෙය ආයතීයන් වහන්සේට වේවා”යි ලභ නවන ලද්දක් ඉවසා නම් නිසඟි වේ. සහමාද නිසඵය යුතුයි. තවද “මහණෙනි, මෙසේ නිසඵය යුතුයි. ඒ මහණ විසින් සඛ්‍යයා වෙත එළඹ උතුරාසහ එකස් කොට පෙරෙව මහලු හික්කන් පා වැද අඩදැණිව හිඳ ඇදීලී බැඳ මෙසේ කිය යුත්තේය. “වහන්ස, මම රත් රිදී මසු කහවණු පිලිගත්- තෙමි. මාගේ මෙය නිසඟි විය. මම මෙය සහනට නිසඵමි”යි, නිසඵා ඇවැත් දෙසිය යුතුයි. ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්නු විසින් ඇවැත් පිලිගත යුතුයි. ඉදින් එහි ආරම්භයෙක් හෝ උපාසකයෙක් හෝ පැමිණේ නම් හේ මෙසේ කිය යුත්තේය. ඇවැත මෙය දකැයි. ඉදින් හේ “මෙයින් කුමක් ගණ ආයුතුද”යි බෙණේ නම් මෙය හෝ මෙය හෝ ගෙණෙවයි නො කිය යුත්තේය. හිතෙල් හෝ තලතෙල් හෝ මී හෝ පැණි හෝ කැපවනක් පැවසිය යුතුයි. ඉදින් හේ එයින් පෙරලී කොට කැපවනක් එළවා නම් රූපිය ප්‍රතිග්‍රාහකයා තබා සියල්ලන් විසින් පරිභෝග කටයුතුයි. ඉදින් මෙසේ ලැබේ නම් එය මැනවි. ඉදින් නො ලැබේ නම් හේ මෙසේ කියයුත්තේ ය. ඇවැත මෙය ඉවත ලවයි. ඉදින් හේ ඉවත ලා නම් තෙල ඉවතලීම මැනවි. ඉදින් ඉවත නොලා නම් පහසකින් සමන්විත වූ මහණ තෙමේ ‘රූපිය ජබ්බකය’යි සමමත කටයුත්තේ ය: යමෙක් ජන්දයෙන් අගතියට නො යේ නම්, දෝෂයෙන් අගතියට නො යේ නම්, මොහයෙන් අගතියට නොයේ නම්, බියෙන් අගතියට නො යේ නම්, ඉවත ලූ නො ලූ දූය දනී නම්, හෙතෙමේ යි. තවද මහණෙනි. මෙසේ සමමත කටයුත්තේ ය: පළමුකොට මහණ තෙමේ යැදිය යුත්තේ ය. යැද ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්නු විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය.”

“වහන්ස, සඛ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. ඉදින් සහනට පැමිණි කල් වේ නම් සඛ්‍ය තෙමේ මෙතම් මහණනු රූපියජබ්බක කොට සමමත කරන්නේය. මේ ඤාතිය”යි.

“වහන්ස, සඛ්‍ය තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. සඛ්‍ය තෙමේ මෙතම් මහණනු රූපියජබ්බක කොට සමමත කෙරෙයි. මෙතම් මහණනුගේ රූපිය- ජබ්බක සමමතිය යම් ආයුෂමතක්හට රිසි වේ නම් හේ තුෂණීමහුත වන්නේ ය. යමෙක්හට නො රිසි වේ නම් හේ කියන්නේ ය.

සඛ්‍යයා විසින් මෙතම් මහණ තෙමේ ‘රූපියජබ්බක’ යයි සමමත කරණ ලද්දේ ය. එය සඛ්‍යයාට රිසි වෙයි. එහෙයින් තුෂණීමහාවය යි. මෙය මෙසේ දරමි”යි.

5. තෙන සමමනෙන භික්ඛුතා අභිමිත්තං කඤ්චා පානෙතබ්බං. සචෙ නිමිත්තං කඤ්චා පානෙති, ආපනති දුක්ඛකට්ඨං. රූපියෙ රූපියසඤ්ඤේ රූපියං පටිඤ්ඤානාති, නිස්සංගතියං පාවිතතියං. රූපියෙ වෙමතිකො රූපියං පටිඤ්ඤානාති, නිස්සංගතියං පාවිතතියං. රූපියෙ අරූපියසඤ්ඤේ රූපියං පටිඤ්ඤානාති, නිස්සංගතියං පාවිතතියං. අරූපියෙ රූපියසඤ්ඤේ, ආපනති දුක්ඛකට්ඨං. අරූපියෙ වෙමතිකො, ආපනති දුක්ඛකට්ඨං. අරූපියෙ අරූපිය-සඤ්ඤේ, අතාපනති.

6. අතාපනති අජ්ඣාරාමෙ වා අජ්ඣාවසථෙ වා උග්ගහෙත්වා වා උග්ග-භාපෙත්වා වා නික්ඛිපති, “යස්ස භවිස්සති සො භරිස්සති”ති, උමමනතකඤ්ඤා, ආදිකමමිකස්සාති.

රූපියසිකඛාපදං නිට්ඨන්තං.

5. 2. 9.

රූපියසංවොහාර සිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බග්ගිඤ්ඤා භික්ඛු තානප්පකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම සමණා සක්කපුත්තියා තානප්පකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහි කාමභොගිත්තො”ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාවෙන්තානං යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්ති තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි ඤාම ජබ්බග්ගිඤ්ඤා භික්ඛු තානප්පකාරකං රූපියසංවොහාරං සමා-පජ්ජස්සන්ති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං -පෙ- ‘සච්චං කීර තුලෙන භික්ඛවෙ තානප්පකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජ-ථා’ති. “සච්චං භගවා”. විගරහි බුද්ධො භගවා. “කථං හි තාම තුලෙන මොක්ඛපුරිසා තානප්පකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජ්ජස්සථ. තෙනං මොක්ඛපුරිසා අප්පසන්තානං වා පසාද්දං -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“යො පන භික්ඛු නානප්පකාරකං රූපියසංවොහාරං සමාපජෙජ්ජය්‍ය, නිස්සංගතියං පාවිභවිතතියති.”

2. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුහි -පෙ- අයං ඉමස්මිං අනෙථ අධිපෙපතො භික්ඛුහි.

නානප්පකාරකං තාම: කතමපි අකතමපි කතාකතමපි. කතා තාම: සිසුපභං ගිවුපභං භද්දුපභං පාදුපභං කවුපභං. අකතං තාම: සතකතං වුච්චති. කතාකතං තාම: තදුභයං.

5. සමහරක් ලක්ෂ්‍ය මහණනු විසින් සලකුණු නොකොට ඉවත ලිය යුතුයි. ඉදින් සලකුණු කොට ඉවත ලා නම් දුකුලාආචාර්ය වේ. රූපිකසංවිධාන යන සන් ආචාර්ය රූපිකසංවිධාන පිළිගනී නම් නිසඟි පවතින වෙයි. රූපිකසංවිධාන විමති ආචාර්ය රූපිකසංවිධාන පිළිගනී නම් නිසඟි පවතින වෙයි. රූපිකසංවිධාන අරූපික සංවිධාන සන් ආචාර්ය රූපිකසංවිධාන පිළිගනී නම් නිසඟිපවතින වේ. අරූපිකසංවිධාන දිගේ දුකුලාආචාර්ය වෙයි. අරූපිකසංවිධාන විමති ආචාර්ය දුකුලාආචාර්ය වෙයි. අරූපිකසංවිධාන අරූපික සංවිධාන සන් ආචාර්ය ආචාර්ය නැති.

6. ඇතුළුඅරමුණ හෝ ඇතුළුඅවසාන හෝ 'සමස්තයේ වේ නම් හේ ගණය සන්තෝ' යයි ගණය හෝ හන්වා හෝ බහා තබා නම්, උමමතකයකට, ආදිකමමකයකට ආචාර්ය නැති.

රූපිකසංවිධාන නීති.

5. 2. 9.

රූපිකසංවිධාන විධානපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්වුවර ජෙනවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමුණ වැඩ වෙසෙන සේක. එසමයෙහි සමහර මහණනු තන්වැදුරුම් රූපිකසංවිධානරජයට (රන් රිදී මසු කහවණු ගණුදෙනුවට) පැමිණෙත්. මිනිස්සු අවමන් කෙරෙහි, අසුණු කියති, නුගුණ පතුරුවත්. "කෙසේ නම් ප්‍රමාණ ආකාරපුත්‍රියයෝ කාමහොනී ගිහියන් මෙන් තන්වැදුරුම් වූ රූපිකසංවිධානරජයට පැමිණෙද්දී"යි. භික්ෂුහු අවමන් කරණ, අසුණු කියන, නුගුණ පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ: යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්දී, ඔහු අවමන් කෙරෙහි, අසුණු කියති, නුගුණ පතුරුවත්. "කෙසේ නම් සමහර මහණනු තන්වැදුරුම් රූපිකසංවිධානරජයට පැමිණෙද්දී"යි. ඉක්බිති ඒ මහණනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සාල කළහ. ... "සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි තන්වැදුරුම් රූපිකසංවිධානරජයට පැමිණියවු දී"යි. "සැබෑ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ," භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහු සේක: "කෙසේ නම් තුළුපුරුණයෙහි, තෙපි තන්වැදුරුම් වූ රූපිකසංවිධානරජයට පැමිණියවු දී, "තුළුපුරුණයෙහි, තෙල නො පහත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. ... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවු:

"යම් මහණෙක් තන්වැදුරුම් රූපිකසංවිධානරජයට පැමිණේ නම් භික්ෂුපවිභි වේ" යයි.

2. ගොපන යනු: යමෙක් යම් බඳුයෙක් ...

භික්ෂු යනු: ... මේ තෙමේ මේ අපියෙහි භික්ෂුයයි අදහස් කරණ ලදී.

නානාපසකාරක නම්: කාතය ද අකාතය ද කාතාකාතය ද වෙයි. කත නම්: ගිවිහරණ යැ ගිවිහරණ යැ ගණාහරණ යැ පාදහරණ යැ කපාහරණ යි. අකත නම්: පිඬු කල අවුරන් කියනු ලැබේ. කතාකත නම්: ඒ දෙක යි.

රුපියං තාම: සජුචණේණා කතාපණො ලොහමාසකො දුරුමාසකො ජතුමාසකො යෙ වොහාරං ගච්ඡන්ති.

සමාපජේජණාති කතෙන කතං වෙතාපෙති, නිසසග්ගියං පාවිතතියං.¹ කතෙන අකතං වෙතාපෙති, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. කතෙන කතාකතං වෙතාපෙති, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. අකතෙන කතං වෙතාපෙති, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. අකතෙන අකතං වෙතාපෙති, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. අකතෙන කතාකතං වෙතාපෙති, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. කතාකතෙන කතං වෙතාපෙති, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. කතාකතෙන අකතං වෙතාපෙති, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. කතාකතෙන කතාකතං වෙතාපෙති, නිසසග්ගියං පාවිතතියං. සබ්බමජේකි නිසසජිතබ්බ . එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිසසජ්ඣබ්බං: තෙන භික්ඛුතා සබ්බං උපසබ්බමිත්ථා එකංසං උත්තරුසබ්බං කරිත්ථා බුබ්බාතං භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣිත්ථා උත්තරුපිකං නිසීදිත්ථා අඤ්ඤප්පිං ජග්ගහෙත්ථා එවමෙස වචනීයො:

“අහං භනෙත තානපපකාරකං රුපියසංවොහාරං සමාපජ්ජං, ඉදං මෙ නිසසග්ගියං, ඉලාහං සබ්බසස නිසසජාමි”ති. නිසසජ්ඣා ආපතති දෙසෙනබ්බා. බ්බතෙනත භික්ඛුතා පටිබලෙන ආපතති පටිග්ගහෙනබ්බා. සචෙ තජ්ඣ ආගච්ඡති ආරාමිකො වා උපාසකො වා, සො වත්තබ්බො: “ආච්ඡො ඉමං ජාතාභි”ති. සචෙ සො භණති: “ඉමිතා නිං ආගරීයන්තු”ති. ත වත්තබ්බො: “ඉමං වා ඉමං වා ආගරා”ති. කප්පියං ආච්ඡන්තිබ්බො: සප්පි වා තෙලං වා මධු වා එංඤිතං වා. සචෙ සො තෙන පටිවත්තන්තා කප්පියං ආගරති. රුපියවෙතාපකා ධපෙත්ථා සබ්බගෙව පටිභුඤ්ඤිතබ්බං. එවඤ්චතං ලහෙඵ-ඉච්චතං කුසලං. තො වෙ ලහෙඵ, සො වත්තබ්බො: “ආච්ඡො ඉමං ජබ්බෙති. සචෙ සො ජබ්බෙති, ඉච්චතං කුසලං. තො වෙ ජබ්බෙති, පඤ්චභබ්බෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු රුපියජ්ඣබ්බකො සමමන්තාබ්බො: යො ත ජජ්ඣගතිං ගච්ඡන්තා ත දෙසාගතිං ගච්ඡන්තා ත මොහාගතිං ගච්ඡන්තා ත භයාගතිං ගච්ඡන්තා ජබ්බිතාජබ්බිතඤ්ච ජාතෙයන්. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ සමමන්තාබ්බො: පඨමං භික්ඛු යාවිතබ්බො යාවිත්ථා බ්බතෙනත භික්ඛුතා පටිබලෙන සබ්බො ඤ්ඤපෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤා මෙ භනෙත සබ්බො. යදි සබ්බසස පත්තකල්ලං, සබ්බො ඉජ්ඣන්තාමං භික්ඛුං රුපියජ්ඣබ්බකං සමමන්තෙයන්. එසා ඤ්ඤති.

සුඤ්ඤා මෙ භනෙත සබ්බො. සබ්බො ඉජ්ඣන්තාමං භික්ඛුං රුපිය-ජ්ඣබ්බකං සමමන්තති. යසායසච්චො ඛමති ඉජ්ඣන්තාමසං භික්ඛුතො රුපියජ්ඣබ්බකසං සමච්ඡති, සො භුණ්හසං. යසං තකඛමති, සො භාසෙයන්.

සමමන්තො සබ්බෙත ඉජ්ඣන්තාමො භික්ඛු රුපියජ්ඣබ්බකො. ඛමති සබ්බසස, තසචා භුණති. එවමෙතං ධාරයාමි”ති.

3. තෙන සමමන්තෙ භික්ඛුතා අතිමිත්තං කත්වා පානෙනබ්බං. සචෙ නිමිතතං කත්වා පානෙති, ආපතති දුක්ඛවසං.

1. නිසසග්ගියං හොති. සයන්

රූපිය නම: රත්රන් ය, කහවණු ය, ලොහොමසු ය, දූවමසු ය, ලහමසු ය, යමක් ගණුදෙනුවට පැමිණේ නම් ඒ යි.

සමාපජේෂයා යනු: කෘතයෙන් කෘතය විකොට ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. කෘතයෙන් අකෘතය ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. කෘතයෙන් කෘතා-කෘතය විකොට ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අකෘතයෙන් කෘතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අකෘතයෙන් අකෘතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අකෘතයෙන් කෘතාකෘතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. කෘතාකෘතයෙන් කෘතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. කෘතාකෘතයෙන් අකෘතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වෙයි. කෘතාකෘතයෙන් කෘතාකෘතය මිල දී ගණී නම් නිසඟිපවිති වේ. (නිසඟි වූ වත) සහමාද නිසැරියසුතු. තව ද මහණෙනි, මෙසේත් නිසැරිය සුතු ය. ඒ මහණහු විසින් සහ වෙත ඵලබ උතුරු-සහ ඵකස් කොට පෙරෙව මහලු හිකුණුන් පා වැද උඵල්ලෙන් හිද ඇදිලි බැඳ මෙසේ කියසුතු වන්නේ ය. “වහන්ස, මම තත්වැදුරුම් රූපියසංවොහාරයට පැමිණියෙමි. මගේ මේ රූපියය (රත් රිදී මසු කහවණු) නිසඟි විය: මම මෙය සහනට නිසර්ම”යි. නිසද ඇවැත් දෙසිය සුතු. ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් ඇවැත් පිලිගත සුතුය. ඉදින් එහි ආරුමකයෙක් හෝ උපාසකයෙක් හෝ පැමිණේ නම් “ඇවත මෙය දනා”යි හේ කියසුත්තේ ය. ඉදින් හෙතෙමේ ‘මින් කුමක් ගෙණ ආසුතු ද’යි කියා නම් ‘මෙතම් මෙතම් දූය ගෙණෙව’යි නො කියසුත්තේ ය. හිතෙල් හෝ නලහෙල් හෝ මි හෝ පැණි හෝ කැපවූවක් කියසුතුය. ඉදින් හෙතෙම ඒ රූපියයෙන් පෙරලි කොට කැප දෙයක් ගෙණේ නම් රූපියය ගණුදෙනු කලහු තබා සියල්ලත් විසින් ම වැලදිය සුතුය. මෙසේ මෙය ලැබේ නම්, ඒ ලැබීම මානව. ඉදින් තො ලැබේ නම්, හෙතෙමේ “ඇවත මෙය බැහැර ලව”යි හේ කියසුත්තේ ය. ඉදින් හෙතෙමේ එය බැහැර ලා නම් තෙල බැහැර ලීම මානවි. ඉදින් බැහැර තො ලා නම් පසගින් සමන්විත රූපියඡබ්බක මහණ සමමත කල සුත්තේ ය: “යමෙක් ඡන්දගතියට නොයේ නම් දෙසාගතියට නො යේ නම් මොහාගතියට නො යේ නම් භයාගතියට නො යේ නම් බැහැර වූ නො වූ දූය දනී නම් එබන්දෙකි.” තවද මහණෙනි, මෙසේ සමමත කලසුත්තේ ය. පලමුව මහණ තෙම යැදිය සුත්තේ ය. යැද ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් සබ්බ තෙමේ දූන්විය සුත්තේ ය:

“වහන්ස, සබ්බ තෙම මා කියන්තක් අසාවා. ඉදින් සබ්බයාට පැමිණීකල් ඇත් නම් සබ්බ තෙම මෙතම් මහණහු රූපියඡබ්බක කොට සමමත කරන්නේ ය. මේ ‘ඤ්ඤා’යයි.

වහන්ස, සබ්බ තෙම මා කියන්තක් අසාවා. සබ්බ තෙම මෙතම් මහණහු රූපියඡබ්බක කොට සමමත කෙරෙයි. යම් ආසුමෙකක්හට මෙතම් මහණහට රූපියඡබ්බකසමමතිය රිසි වේ නම් හේ තුණුණිභොත වන්නේ ය. යමක්හට නො රිසි වේ නම් හේ කියන්තේ ය.

සබ්බයා විසින් මෙතම් මහණ රූපියඡබ්බක කොට සමමත කරණ ලද්දේ ය. සබ්බයාට රිසි වෙයි. එහෙයින් මේ තුණුණිභොතය යි. තෙල මෙසේ ධරම්”යි.

3. සමමතය ලත් මහණහු විසින් නිමිති රහිත කොට ඉවත ලියසුතු ය. ඉදින් නිමිති කොට ඉවත ලා නම් දුකුලාඇවැත් වේ.

4. රූපියෙ රූපියසඤ්ඤී රූපියං වේතාපෙනි, නිසංගහිතං පාවිතතියං. රූපියෙ වෙමනිකො රූපියං වේතාපෙනි, නිසංගහිතං පාවිතතියං. රූපියෙ අරූපියසඤ්ඤී රූපියං වේතාපෙනි, නිසංගහිතං පාවිතතියං. අරූපියෙ රූපිය-සඤ්ඤී රූපියං වේතාපෙනි, නිසංගහිතං පාවිතතියං. අරූපියෙ වෙමනිකො රූපියං වේතාපෙනි, නිසංගහිතං පාවිතතියං. අරූපියෙ අරූපියසඤ්ඤී රූපියං වේතාපෙනි, නිසංගහිතං පාවිතතියං. අරූපියෙ රූපියසඤ්ඤී, ආපතති දුක්ඛවසං. අරූපියෙ වෙමනිකො, ආපතති දුක්ඛවසං. අරූපියෙ අරූපියසඤ්ඤී, ආපතති.

5. අනාපතති උමමත්තකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

රූපියසංවොහාරසිකඛාපදං හිට්ඨිතං.

5. 2. 10.

කයවිකකයසිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන වුඤ්ඤා හගවා සාවස්ථියං විහරති ජේතවතෙ අනාඵපිණ්ඩකස්ස ආරාමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනිජන්ඤ සකාසුතො පටො, හොති විවරකමමං කාතුං. සො පටපිලොතිකානං සඛ්ඤාටිං කර්ණා සුරතතං සුපරිකමමකතං කන්ඛා පාරූපි. අථ ඛො අඤ්ඤානරො පරිබ්බාජකො මහණං පටං පාරූපිනා යෙනායස්මා උපනන්ඤ සකාසුතො තෙනුපසකකමි, උපසඛකමිනා ආයස්මන්තං උපනන්ඤ සකාසුතතං එතදවොච: “සුන්දරා ඛො ත්‍යායං ආවුසො සඛ්ඤාටි, දෙහි මෙ පටෙනා”ති. “ජාතාහි ආවුසො”ති? “ආමාවුසො ජාතාමි”ති. “හන්ඤවුසො”ති අදසි. අථ ඛො සො පරිබ්බාජකො නං සඛ්ඤාටිං පාරූපිනා පරිබ්බාජකාරාමං අගමාසි. පරිබ්බාජකා නං පරිබ්බාජකං එතදවොචු: “සුන්දරා ඛො ත්‍යායං ආවුසො සඛ්ඤාටි, කුතො තයා උඤ්ඤා”ති? “තෙන මෙ ආවුසො පටෙන පරිබ්බාජකා”ති. “කනිහිපි ත්‍යායං ආවුසො සඛ්ඤාටි හවිස්සති, සො යෙව තෙ පටො වරො”ති.

2. අථ ඛො සො පරිබ්බාජකො “සට්ඨං ඛො පරිබ්බාජකා ආහංසු. කනිහිපි මායං සඛ්ඤාටි හවිස්සති, සො යෙව මෙ පටො වරො”ති යෙනායස්මා උපනන්ඤ සකාසුතො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා ආයස්මන්තං උපනන්ඤ සකාසුතතං එතදවොච: “හන්ඤ මෙ ආවුසො සඛ්ඤාටි, දෙහි මෙ පට”නති. “නඤු නිං ආවුසො මයා වුතො ජාතාහි ආවුසොති, තාහං දස්සාමි”ති.

4. රූපයෙහි රූපය යන සංඥ ඇත්තේ (කාතෘකාත) රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වෙයි. රූපයෙහි විමිති ඇතියේ රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වෙයි. රූපයෙහි අරූපය යන සංඥ ඇතියේ රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වේ. අරූපයෙහි රූපය යන සංඥ ඇත්තේ රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අරූපයෙහි විමිති ඇතියේ රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වෙයි. අරූපයෙහි අරූපය යන සංඥ ඇත්තේ රූපය ව්‍යවහාර කෙරේ නම් නිසඟිපවිති වේ. අරූපයෙහි රූපය යන සංඥ ඇත්තේ දුකුලාඥාවන් වෙයි. අරූපයෙහි වෙමිතික වූයේ දුකුලාඥාවන් වෙයි. අරූපයෙහි අරූපය යන සංඥ ඇත්තේ ඥාවන් නැති.

5. උමචනකකයහට, ආදිකමිකයහට ඥාවන් නැති.

රූපිසංවොහාර ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 2. 10.

කයවිකකයශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවන් බුදුරජානන්වහන්සේ සැවැත්නුවර ජේතවන නම් අනේපිටු සිටුහුගේ අරමිති වැඩවසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් උපනඤ්ඤාශාසනපුත්‍ර තෙමේ සිටුරාකම් කරත්තට සමත් වූයේ වෙයි. හේ හෙළු පටකසින් සහලක් කොට මොනොවට රඳන ලද්දක් මොනොවට රඳ පිරිමිම කරණ ලද්දක් කොට පෙරෙව් ය. ඉක්බිති එක්තරු පිරිවැර්චයෙක් මහගු පිළියක් පෙරෙව ආයුෂමත් උපනඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයන් වෙත එලඹ උපනඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයනට මෙය කීය. “ඥාවත, තොපගේ මේ සහල සොදුරාය. “මගේ පිළියෙන් පෙරප්‍රී කොට දෙව”යි. “ඥාවත විමසා ගණ”යි. එසේය “ඥාවත දනිමි”යි “එසේ නම් ගණ”යි දුන්නේය. එකල්හි ඒ පිරිවැර් තෙමේ ඒ සහල පෙරෙව පිරිවැර්අරමට ගියේය. පිරිවැර්ගේ ඒ පිරිවැර්යට මෙය කීහ. “ඥාවත, තාගේ මේ සහල සොදුරාය. කොසින් ලබන ලද්ද”යි. ඥාවන්ති, මා විසින් ඒ පිළියෙන් පෙරප්‍රී කොට ගන්නා ලද්ද”යි. “තාගේ මේ සහල කී දවසක් පවත්නේ ද? තාගේ ඒ වසත්‍රය ම උතුමැ”යි.

2. ඉක්බිති ඒ පිරිවැර් තෙමේ පිරිවැර්ගේ සැබවක් කීහ. “මගේ මේ සහල කීදවසක් පවත්නේ ද, මගේ ඒ වසත්‍රය ම උතුමැ”යි. ආයුෂමත් උපනඤ්ඤාශාසනපුත්‍රයන් වෙත එලඹ මෙය කීය. “ඥාවන්ති, තාගේ සහල ගණුළු මගේ වසත්‍රය දෙව”යි. “ඥාවන්ති තෝ මා විසින් විමසා ගණ”යි කීයහ ලද්දේ තො වෙහි ද? “මම තොදෙමි”යි.

3. අථ ඛො සො පරිබ්බාජකො උජ්ඣායති ඛියති විපාලෙති: හිහිපි තං හිහියා විපපවිසාරියා දෙති¹, කිං පන පබ්බජිතො පබ්බජිතස්ස ත දස්සති”ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තස්ස පරිබ්බාජකස්ස උජ්ඣායනාස්ස ඛියනාස්ස විපාලෙතාස්ස. ථෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායනාති ඛියනාති විපාලෙතාති: “කථං හි නාම ආයසමා උපතඤ්ඤ සකාපුතො පරිබ්බාජකෙන සද්ධිං කයවිකකයං සමාපජ්ජියාති”ති. “අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතොඵතමන්ථං ආරොචෙසුං. “සච්චං කීර නිං උපතඤ්ඤ පරිබ්බාජකෙන සද්ධිං කයවිකකයං සමාපජ්ජ”ති?² “සච්චං භගවා”. විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම කිං මොඝපුරිස පරිබ්බාජකෙන සද්ධිං කයවිකකයං සමාපජ්ජියාසී. තෙන මොඝපුරිස අපපසනාතං වා පසාදය -පෙ- ඵලඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උඤ්ඤෙය්‍යාථ :

“ථෙයා පන භික්ඛු නානාපසකාරකං කයවිකකයං සමාපජ්ජෙය්‍යා, හියසග්ගියං පාවිතති”යි.

4. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමිං අනෙථ අභිපෙතො භික්ඛුති.

නානාපසකාරකං නාම: විවරපිණ්ඩපාතසෙතාසතගිලාතපච්චය හෙසජ්ජ - පරිකාරා, අනතමසො චුණ්ණපිණ්ඩොපි දනතකට්ඨමපි දසිකසුත්තමපි.

කයවිකකයං සමාපජ්ජෙය්‍යාති ‘ඉමිනා ඉමං දෙති, ඉමිනා ඉමං ආහර, ඉමිනා ඉමං පරිවතෙතති, ඉමිනා ඉමිං වෙතාපෙභි’ති අජ්ඣාචරති, ආපතති දුකකටස්ස. යතො කභිතඤ්ඤ භොති විකභාසිතඤ්ඤ, අනතතො භණ්ඩං පරහත්භතා පරහණ්ඩං, අනතතො හත්භතං, නියසග්ගියං ගොති. නියසජ්- නබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ඵලඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ නියසජ්ජනබ්බං: “අභං භනෙත නානපසකාරකං කයවිකකයං සමාපජ්ජිං. ඉදං මෙ නියසග්ගියං. ඉමානං සබ්බස්ස නියසජාම”ති -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යනාති -පෙ- ආයසමතො දමමිති”

5. කයවිකකයෙ කයවිකකයසඤ්ඤී, නියසග්ගියං පාවිතතියං. කය- විකකයෙ වෙමතිකො, නියසග්ගියං පාවිතතියං. කයවිකකයෙ න කය- විකකයසඤ්ඤී, නියසග්ගියං පාවිතතියං. න කයවිකකයෙ කයවිකකයසඤ්ඤී, ආපතති දුකකටස්ස. න කයවිකකයෙ වෙමතිකො, ආපතති දුකකටස්ස. න කයවිකකයෙ න කයවිකකයසඤ්ඤී, අතාපතති.

6. අතාපතති අග්ගං පුච්ඡති, කපටියකාරකස්ස ආවිකවති, ඉදං අමතාකං අඤ්ඤි අමතාකඤ්ඤ ඉමිනා ච ඉමිනා ච අනෙථාති භණ්ඨි. උච්චතතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

කයවිකකයසිකධාපදං භිවහිතං.

කොසියවග්ගො දුතියො.

තසසුඤ්ඤානං:-

කොසියා සුඤ්ඤාභාගා ජබ්බස්සාති නිසීදනං,
ඤ්ඤ ච ලොමානී උග්ගණෙහ, උභො නානපසකාරකාති.

1. දෙනති ම ජ.සං. 2. සමාපජ්ජි. ම ජ සං.

3. ඉක්බිති ඒ පිරිවැරී තෙමේ අවඥ කෙරෙහි නුගුණ කියයි දෙස් පහල කෙරෙහි: ගිහියා පවා පසුතාවිලි වන ගිහියාට එය දෙයි. “කුමක්හෙයින් පාවිද්දෙක් පාවිද්දට නොදෙන්නේද”යි. හික්ෂුහු අවඥ කරණ නුගුණ කියන දෙස් පහල කරණ ඒ පිරිවැරීයාගේ තෙපුල් ඇසුහ. යම් අපියවු මහණ කෙතෙක් වෙද්ද ඔහු අවඥ කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙස් පහල කෙරෙත්. “කෙසේ තම් ආයුෂමත් උපතන්දයාකෘපුත්‍රයෝ පිරිවැරීයකු සමග කයවිකකයට ගණුදෙනුවට පාමිණියොහු ද?”යි. ඉක්බිති ඒ හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සාල කලහ. සාබ්බද, උපතන්දය, තෝ පිරිවැරීයකු සමග ගණු-දෙනුවට පාමිණියෙහි ද”යි. “සාබ්බ භාග්‍යවතුන් වහන්ස” භාග්‍යවත් බුදු-රජාතත් වහන්සේ ගැරැහු සේක. “කෙසේ තම් තුවච්ඡුරුෂය, තෝ පිරිවැරී-යකු සමග ගණුදෙනුවට පාමිණියෙහි ද? තුවච්ඡුරුෂය, තෙල නො පහන්වුවත්තේ පාඨාදීම පිණිස හෝ නොවෙයි. ... “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් නන් වැදුරුම් ගණුදෙනුවට පාමිණේ නම් නිසගි-පවිනී මව්”යයි.

4. ඡයාපනා යනු: යමෙක්. යම්බඳු වූයෙක් ...

හික්ෂු යනු ... මෙතෙමේ මේ අඵයෙහි ‘හික්ෂු’යි අදහස් කරණ ලදී.

නානාපසකාරක කම්: සිටුරු පිඹුවා සෙතසුත් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරය. යටත් පිරිසෙයින් සුණුපිඬකුද දූහැටි දඩකුද දවලු හුයකුද.

කයවිකකයං සමාපජජයා යනු: මෙයින් මෙය දෙව. මෙයින් මෙය ගෙණෙව. මෙයින් මෙය පෙරලි කරව. මෙයින් මෙය විකොට ගෙණෙව’යි සිකපද මසී තම්, දුකුලාඇවැත් වේ. යම් කලෙක දෙනු ලදත් ගන්තා ලදත් වේ ද තමන් අයත් බඩු පර අත් ගියේ ද මෙරමා අයත් බඩු තමා අතට ගියේ ද, එකල්හි නිසගි වේ. සබ්බසංච හෝ ගණයාච හෝ පුද්ගලයාට හෝ නිසැරිය-සුතුය. තවද මහණෙනි, මෙසේ නිසැරිය යුතු:

“වහන්ස, මම තන්වැදුරුම් කයවිකකයට පාමිණියෙමි. මාගේ මෙය නිසගි විය. මම මෙය සහතට නිසජමි”යි ... දෙත්තේය යි ... දෙත්තාහ’යි ... ආයුමෙත්තට දෙමි’යි.

5. විනිමයෙහි විනිමය සත් ඇතියේ නිසගිපවිනි වෙයි. විනිමයෙහි විමති ඇත්තේ නිසගිපවිනි වෙයි. විනිමයෙහි විනිමය සත් නැතියේ නිසගිපවිනි වේ. විනිමය නො වූයෙහි විනිමය ය යන සත් ඇත්තේ දුකුලා-ඇවැත් වෙයි. විනිමය නො වූයෙහි විමති ඇත්තේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. විනි-මය නො වූයෙහි විනිමය නො වූයේ ය යන සත් ඇතියේ ඇවැත් නැති.

6. අගය විචාරා තම්, කැපකරාහට කියා තම්, මෙතම් දෙයක් අපට ඇත, අපට මේ මේ දෙයින් ප්‍රයොජනයයි කියා තම්, උමතු වුවහුට, ආදිකමම්කයාට, ඇවැත් නැති.

කයවිකකය ශික්ෂාපදය නිමි.

දෙවන කොසිය වගයි.

එහි උඤ්ඤාය:

කොසිය සිකපදය, සුඛකාලක සිකපදය, දොභාග සිකපදය, ජබ්බසං-සිකපදය, නිසීදන සන්ත සිකපදය, එලකලොම බොවන සිකපද දෙකය, රූපිය, රූපියතංවොභාර සිකපද දෙකය, කයවිකකය සිකපදයයි දසයකි.

පනවවලයෝ.

5. 3. 1.

පනවසිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුඛො භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාථ-
 පිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බගභීයා භික්ඛු ඛහු පනෙන
 සනතිවයං කරොනති. මනුස්සා විහාරවාරිකං ආභිණ්ඩනතා පසසිච්චා උජ්ඣා-
 යනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සකාසපුතතියා ඛහු
 පනෙන සනතිවයං කරිය්සනති, පනතවාණීජජං වා සමණා සකාසපුතතියා
 කරිය්සනති, ආමතතිකාපණං වා පසාරෙස්සනති”ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු
 තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනතානං ඛියනතානං විපාවෙනතානං. යෙ තෙ
 භික්ඛු අපච්ච්ඡා තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම
 ජබ්බගභීයා භික්ඛු අතිරෙකපතනං ධාරෙස්සනති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භග-
 වතො එතමජං ආරොචෙසුං: “ඝච්චං කිර තුලො භික්ඛවෙ අතිරෙකපතනං
 ධාරෙථං”ති? “ඝච්චං භගවා.” විහරති බුඛො භගවා: “කථං හි නාම තුලො
 මොඝපුරිසා අතිරෙකපතනං ධාරෙස්සථ. තෙනං මොඝපුරිසා අපසඝනතානං
 වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසෙස්සාථ:

“යො පන භික්ඛු අතිරෙකපතනං ධාරෙස්සා, නියසගභීයං
 පාචිතතියනති.”

එවඤ්ඤා භගවතා භික්ඛතං සිකඛාපදං පඤ්ඤනතං හොති.

[මූලපඤ්ඤනතී.]

2. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමතො ආනන්දස්ස අතිරෙකපතෙනා
 උපපනොනා හොති, ආයසමා ව ආනන්දො නං පතනං ආයසමතො සාරිපුතතස්ස
 දතුකාමො හොති. ආයසමා ව සාරිපුතතො සාකෙතෙ විහරති. අථ ඛො
 ආයසමතො ආනන්දස්ස එතදහොසි: භගවතා සිකඛාපදං පඤ්ඤනතං: “ත
 අතිරෙකපතෙනා ධාරෙතබ්බො”ති. අයඤ්ඤා මෙ අතිරෙකපතෙනා උපපනොනා,
 අභඤ්චිමං පතනං ආයසමතො සාරිපුතතස්ස දතුකාමො. ආයසමා ව සාරි-
 පුතතො සාකෙතෙ විහරති. කථනහු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බනති.” අථ ඛො
 ආයසමා ආනන්දො භගවතො එතමජං ආරොචෙසි.

පහතවර්ගය

5. 3. 1.

පහතගිණිකපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සාවැත්නුවර ජේත-
 වන නම් වූ අතේපිඩු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෘත්ත කරණයේක. එසමයෙහි
 සවගමනණහු බොහෝ පාත්‍ර රැස් කෙරෙහි. විහාරවාරිකාවෙහි හාසිරෙන
 මිනිස්සු දැක ගෙලා දකිති, නුගුණ පවසති, දෙස් පතුරුවත්. “කෙසේ නම්
 ඉමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ බොහෝ පාත්‍ර රැස් කෙරෙද්ද, ඉමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ
 පාත්‍ර වෙළෙඳුම හෝ කෙරෙද් ද, අමත්අවුණක් හෝ විවෘත කෙරෙත් ද”යි.
 භික්ෂුහු ගෙලා දකින, නුගුණ පවසන, දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ බස්
 ඇසූහ. යම් අපිය මහණ කෙනෙක් වෙද්ද ඔහු ගෙලා දකිත්, නුගුණ
 පවසති, දෙස් පතුරුවත්. “කෙසේ නම් සවග මහණහු අතිරෙකපාත්‍ර දරද්
 ද”යි. ඉක්බිති ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කලහ.
 “සැබැද මහණෙනි, තෙපි අතිරෙකපාත්‍ර දරවු ද”යි. “සැබැව භාග්‍යවතුන්
 වහන්ස.” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහු සේක: “කෙසේ නම් තුච්ඡ-
 පුරුෂයෙහි, තෙපි අතිරෙක පාත්‍ර දරවු ද? තුච්ඡපුරුෂයෙහි, මෙය නො
 පහත්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නොවෙයි. ... මහණෙනි, මේ සිකපදය
 මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් අතිරෙකපාත්‍ර දැන් නම් නිහඬිපවිති චේ”යයි.

මෙසේත් මේ සිකපදය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂුන්ට පණවන
 ලද්දේ චේ.

[මුල්පැණවිමසි.]

2. එසමයෙහි ආයුෂමත් අනිදහෙරුන්ට අතිරෙක පාත්‍රයෙක්
 උපන්නේ වෙයි. ආයුෂමත් ආනන්ද ස්ථිරතෙමේ ඒ පාත්‍රය ආයුෂමත්
 ශාරීපුත්‍ර ස්ථිරයන් වහන්සේට දෙනු කැමැත්තේ වෙයි.
 ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර ස්ථිරයන් වහන්සේ සාකෙතනුවර වසන සේක.
 ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්දස්ථිරයන් වහන්සේට මේ සිත විය: අතිරෙක
 පාත්‍රයක් නො දැරියයුතු ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපද පණවන
 ලදී. මට මේ අතිරෙක පාත්‍රයක් උපත. මම ද මේ පාත්‍රය ආයුෂමත්
 ශාරීපුත්‍ර ස්ථිරයන් වහන්සේට දෙනු කැමැත්තෙමි. ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර
 ස්ථිරයන් වහන්සේ ද සාකෙතනුවර වෙසෙති. ම විසින් කෙසේ පිළිපැදිය
 යුතු ද”යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්ද ස්ථිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන්
 වහන්සේට එපවත් සැල කලහ.

3. “කීච චිරං පනානඤ්ඤ සාරිපුතො ආගච්ඡියාති”ති. “තචමං වා භගවා දිවසං දසමං වා”ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතො භික්ඛු ආමනොති. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ දසාභපරමං අතිරෙක-පනතං ධාරෙතුං”. එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

“දසාභපරමං අතිරෙකපනො ධාරෙතබ්බො, නං අනික්ඛාමයනො, නිය්‍යග්ගියං පාවිතනියනති.”

[දුතියපඤ්ඤාති.]

4. දසාභපරමනති දසාභපරමතා ධාරෙතබ්බො.

අතිරෙකපනො නාම: අතභිට්ඨිනො අච්ඡිකපටිනො.

පනො නාම: දෙව පනතා: අයොපනො මතනිකාපනො. තයො පනතස්ස වණ්ණො: උකකට්ඨො පනො මජ්ඣිමො පනො ඔමකො පනො. උකකට්ඨො නාම පනො අභිසංලභකොදනං ගණහාති වතුභාගං බාදනං තදුපියං ව ව්‍යඤ්ඤනං. මජ්ඣිමො නාම පනො නාලිකොදනං ගණහාති වතුභාගං බාදනං තදුපියං ව ව්‍යඤ්ඤනං. ඔමකො නාම පනො පනොදනං ගණහාති වතුභාගං බාදනං තදුපියං ව ව්‍යඤ්ඤනං. තනො උකකට්ඨො අපනො. ඔමකො අපනො.

නං අනික්ඛාමයනො නිය්‍යග්ගියං පාවිතනියං නොතිති [එකාදසෙ පුග්ගලස්ස වා. නිය්‍යග්ගියො ගොති.] නිය්‍යච්ඡිකබ්බො සඛසස්ස වා ගණස්ස වා අරුණ්ණගමෙ එවඤ්ච පත භික්ඛවෙ නිය්‍යච්ඡිකබ්බො: තෙන භික්ඛුනා සඛසං උපසඛකමිනො එකංසං උතතරුසඛතං කරිනො බුඩ්ධිනං භික්ඛුනං පාදෙ වජ්ඣිනො උකකුට්ඨිකං නිසීදිනො අඤ්ඤාලිං පග්ගහෙනො එවමස්ස වචනීයො: “අයං මෙ භනෙන පනො දසාභාතිකකනො නිය්‍යග්ගියො. ඉමොහං සඛසස්ස නිය්‍යච්ඡික”ති. නිය්‍යච්ඡිකො ආපතති දෙසෙතබ්බො. බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පට්ඨලෙන ආපතති පට්ඨගහෙනබ්බො. නිය්‍යච්ඡිකපනො දුතබ්බො.

“සුණොතු මෙ භනෙන සඛසො, අයං පනො ඉඤ්ඤාමස්ස භික්ඛුනො නිය්‍යග්ගියො සඛසස්ස නිය්‍යට්ඨො, යදි සඛසස්ස පනතකලං, සඛසො ඉමං පනතං ඉඤ්ඤාමස්ස භික්ඛුනො දදෙය්‍යා”ති.

තෙන භික්ඛුනා සම්බහුලෙ භික්ඛු උපසඛකමිනො එකංසං උතතරු-සඛතං කරිනො බුඩ්ධිනං භික්ඛුනං පාදෙ වජ්ඣිනො උකකුට්ඨිකං නිසීදිනො අඤ්ඤාලිං පග්ගහෙනො එවමස්ස වචනීයො: “අයං මෙ භනෙන පනො දසාභාතිකකනො නිය්‍යග්ගියො. ඉමොහං අයසමනතානං නිය්‍යච්ඡික”ති. නිය්‍යච්ඡිකො ආපතති දෙසෙතබ්බො. බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පට්ඨලෙන ආපතති පට්ඨගහෙනබ්බො. නිය්‍යච්ඡිකපනො දුතබ්බො.

“සුණොතු මෙ අයසමනතා. අයං පනො ඉඤ්ඤාමස්ස භික්ඛුනො නිය්‍යග්ගියො අයසමනතානං නිය්‍යට්ඨො. යද්‍යසමනතානං පනතකලං, අයසමනතා ඉමං පනතං ඉඤ්ඤාමස්ස භික්ඛුනො දදෙය්‍ය”නති.

[-] සිවු නළු

3. “ආහාරය, ශාරීරික වෙහෙර කොපමණ කලකින් එන්නේ දැ”යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තවවැනි හෝ දසවැනි දවසැ”යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙකරුණෙහි මේ ප්‍රස්තාවයෙහි දැනුම් කපා කොට හිඤ්ඤත් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, දස දිනක් පරම කොට අතිරෙක-පාත්‍රයක් දරන්නට අනුදනිමි”. “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසා වූ:”

“දස දිනක් පරම කොට ඇති කල් අතිරෙක පාත්‍රයක් දැරිය යුතුයි. එය ඉක්මවන්නහුට නිසඟිපවිති වේ” යයි.

[දෙවන පැණවිමසි.]

4. දසාහපරමය යනු: දසදවසක් පරම කොට ඇති කල් දැරිය යුත්තේ ය.

අතිරෙක පහත නම්: නො ඉටු ලද්දේ නො විකපන ලද්දේ ය.

පහත නම්: පාත්‍ර දෙකෙකි: අග්ගපාත්‍රය යැ මෘතකාපාත්‍රය යි. පාත්‍රයාගේ ප්‍රමාණයෝ තිදෙනෙකි: උතකාමපාත්‍රය යැ මධ්‍යමපාත්‍රය යැ අවමකපාත්‍රය යි. උතකාමපාත්‍රය නම්: සහල් දෙකැලියක බත් ද බතීන් සතරභාගයක බාදා ද ඊට අනුරූප වූ ව්‍යංජන ද ගණී. මධ්‍යමපාත්‍රය නම්: සහල් තැලියක බත් ද බතීන් සතරභාගයක බාදා ද ඊට අනුරූප වූ ව්‍යංජන ද ගණී. අවමකපාත්‍රය නම්: සහල් අඩකැලියක බත් ද බතීන් සතරභාගයක බාදා ද ඊට අනුරූප වූ ව්‍යංජන ද ගණී. එයින් උතකාම වූයේ පාත්‍ර නො වෙයි. අවමක වූයේ පාත්‍ර නො වේ.

තං අනිකකාමයචෝ නිසඟිකියං පාවිතරියං භොගී යනු: එකොළොස් වන අරුණ තැඟෙන කල්හි නිසඟි වෙයි. සඟතට හෝ ගණයාට හෝ පුභුලක්භට හෝ නිසැරියයුතු ය. තවද මහණෙනි, මෙසේත් නිසැරිය යුත්තේ ය: ඒ මහණහු විසින් සතුන් වෙත එළඹ උතුරුසඟ එකක් කොට මහලු හිඤ්ඤත් පා වැද උඵලු වැ හිද ඇදීලී බැඳ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය: ‘වහන්ස, මේ මාගේ පාත්‍රය දස දවසක් ඉක්මගියේ නිසඟි විය. මෙය මම සඟතට නිසරමි’යි. නිසරා ඇවැත් දෙසියයුතු ය. ප්‍රතිබල වූ ව්‍යංජන මහණක්හු විසින් ඇවැත් පිලිගතයුතු ය. නිසරන ලද පාත්‍රය දියයුත්තේ යි.

“වහන්ස, සඛ්‍ය නෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. මේ මෙතම මහණහුගේ පාත්‍රය නිසඟි වූයේ සඟතට නිසරන ලද්දේ ය. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණිකල් වේ නම් සඛ්‍ය නෙමේ මේ පාත්‍රය මෙතම මහණහට දෙන්නේය”යි.

ඒ මහණහු විසින් බොහෝ හිඤ්ඤත් වෙත එළඹ උතුරුසඟ එකක් කොට මහලු හිඤ්ඤත් පා වැද අබදුණිව හිද ඇදීලී බැඳ මෙසේ කියයුත්තාහ. “වහන්ස, මේ මාගේ පාත්‍රය දස දවසක් ඉක්මගියේ නිසඟි විය. මම මෙය ආයුෂමතුන්හට නිසරමි”යි නිසරා ඇවැත් දෙසිය යුතුයි. ව්‍යංජන වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් ඇවැත් පිලිගත යුතු ය. නිසරන ලද පාත්‍රය දියයුත්තේ යි.

“ආයුෂමත්ති, මා කියන්නක් අසන්වා” මේ මෙතම මහණහුගේ පාත්‍රය නිසඟි වූයේ ආයුෂමතුන්හට නිසරන ලදී. ඉදින් ආයුෂමතුන්හට පැමිණි කල් වේ නම් ආයුෂමත්තු මේ පාත්‍රය මෙතම මහණහට දෙන්නාහ” යි.

5. තෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසම්බන්ධා එකංසං උත්තරුසම්භං කරිතා උක්ඛුට්ඨං නිසීදිතා අඤ්ඤාං පඤ්ඤානා එවමස්ස වචනීයො: “අයං මෙ ආවුසො පතෙනා දසාභාතික්කනෙනා නිස්සග්ගියො. ඉමාභං ආයසමතො නිස්සජාමි”ති නිස්සජිතා ආපතති දෙසෙනබ්බො. තෙන භික්ඛුනා ආපතති පටිග්ගභෙනබ්බො. නිස්සට්ඨපතෙනා දුභබ්බො: ඉමං පතනං ආයසමතො දමමි”ති.

6. දසාභාතික්කනෙන අතික්කනාසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. දසාභාතික්කනෙන වෙමතිකො, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. දසාභාතික්කනෙන අනතික්කනාසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අනට්ඨිතෙන අභිට්ඨිතසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අවිකප්පිතෙ විකප්පිතසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අවිස්සජ්ජිතෙ විස්සජ්ජිතසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අනට්ඨ නට්ඨසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අවිතට්ඨ විතට්ඨසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අභිනෙන භික්ඛාසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අවිප්‍රතෙන විප්‍රතනසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. නිස්සග්ගියං පතනං අනිස්සජිතා පරිභුඤ්ඤාති, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. දසාභාතික්කනෙන අතික්කනාසඤ්ඤා, ආපතති දුක්ඛට්ඨං. දසාභාතික්කනෙන වෙමතිකො ආපතති දුක්ඛට්ඨං. දසාභාතික්කනෙන අනතික්කනාසඤ්ඤා අනාපතති.

7. අනාපතති අනෙතාදසාභං අභිට්ඨාති,¹ විකපෙපති, විස්සජෙපති, නස්සති, විතස්සති, භිජ්ජති, අච්ඡිදිතා ගණ්හනති, විස්සාසං ගණ්හනති, උමචතකස්ස, ආදිසමමිකස්සාති:

8. තෙන ඛො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු නිස්සට්ඨපතනං න දෙනති. භගවතො එතමජ්ඣං ආරොචෙත්ථං: “න භික්ඛවෙ නිස්සට්ඨපතෙනා න දුභබ්බො. යො න දදෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛට්ඨං”ති.

පභනසිකඛාපදං නිට්ඨිතං.

5. 3. 2.

උග්‍රතපඤ්චබන්ධන සිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සකෙකසු විහරති කපිලවඤ්චයමිං නිත්‍රොධාරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරෙත කුමාසාරෙත භික්ඛු පචාරිතා ගොනාති: “යෙසං අග්ගාතං පතෙනන අනෙතා අභං පතෙනතා”ති. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු න මතනං ජාතිතා බහු පතෙන විඤ්ඤාපෙතති. යෙසං බුද්දකා පතනා තෙ මහනෙන පතෙන විඤ්ඤාපෙතති. යෙසං මහතනා පතනා තෙ බුද්දකෙ පතෙන විඤ්ඤාපෙතති. අථ ඛො සො කුමාසාරෙ භික්ඛුනං බහු පතෙන කාරෙතො න සකෙකාති අඤ්ඤාං විකකාසිකං ගණ්ඛං කාභුං. අතතනාපි න යාපෙති. පුත්තදුරපියං කිලමනති. මත්‍රස්සා උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම සමණා සකාපුත්තතියා න මතනං ජාතිතා බහු පතෙන විඤ්ඤාපෙසසනති.—

1. අභිට්ඨති. ම.ජ.සං.

5. ඒ මහණනු විසින් එක් මහණක්හු වෙත එලඹ උතුරුසහ එකස් කොට අබදුණිව හිඳ ඇඳිලි බැඳ මෙසේ කියයුත්තේ ය. “ඇවැත්නි, මේ මාගේ පාත්‍රය දස දවසක් ඉක්මගියේ නිසයි විය. මම මෙය ආයුෂ්චන්භට නිසදම්”යි නිසද ඇවැත් දෙසිය යුතුය. ඒ මහණනු විසින් ඇවැත් පිලිගතයුතුය. “මේ පාත්‍රය ආයුෂ්චන්භට දෙම්”යි නිසදු පය (ඔහුට) දියයුතු.

6. දස දින ඉක්ම ගියෙහි ඉක්මගිය සන් ඇතියේ නිසගිපවිති වෙයි. දස දින ඉක්ම ගියෙහි විමති ඇතියේ නිසගිපවිති වෙයි. දස දින ඉක්ම ගියෙහි, නො ඉක්මනැ’යි සන් ඇතියේ නිසගිපවිති වේ. නො ඉටන ලදුගෙහි ‘ඉටන ලදු’යි සන් ඇතියේ නිසගිපවිති වෙයි. නො විකපන ලදුගෙහි ‘විකපන ලදු’ යි සන් ඇතියේ නිසගිපවිති වෙයි. නො විසජන ලදුගෙහි ‘විසජන ලදු’ යි සන් ඇතියේ නිසගිපවිති වෙයි. නො නටුගෙහි ‘නටු’ යි සන් ඇතියේ නිසගිපවිති වෙයි. නො වැනැහැනෙහි ‘වැනැහිනැ’යි සන් ඇතියේ නිසගිපවිති වෙයි. නො බිඳුනෙහි ‘බිඳිනැ’යි සන් ඇතියේ නිසගිපවිති වෙයි. නො පැහැරගන්නා ලදුගෙහි ‘පැහැරගන්නා ලදු’යි සන් ඇතියේ නිසගිපවිති වේ. නිසගි වූ පාත්‍රය නො නිසජා පරිභොග කෙරේ තම් දුකුලාඇවැත් වෙයි. දසදවසක් නොඉක්මගියෙහි ‘ඉක්මණැ’යි සන් ඇතියේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. දසදවසක් නො ඉක්මගියෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාඇවැත් වෙයි. දසදවසක් නොඉක්මගියෙහි ‘නො ඉක්මණැ’යි සන් ඇතියේ ඇවැත් නැති.

7. ඇතුළු දසදවසා ඉටා නම්, විකපා නම්, විසජා නම්, නැසේ නම්, වැනැහැසේ නම්, බිඳේ නම්, අසිඳා ගණිත් නම්, විස්වාසී වැ ගණිත් නම්, උමචතකකයභට, ආදිකමිකයභට ඇවැත් නැති.

8. තවද එසමයෙහි සවගමහණනු නිසසජනය කල පාත්‍රය නො දෙති. භාග්‍යාවනු වහන්සේට එපවත් දැන්වූහ. “මහණෙනි, නිසසජනය කල පාත්‍රය නො දියයුත්තේ නො වෙයි. යමෙක් නො දේ නම් දුකුලාඇවැත්වේ” යයි.

පහගශික්ෂාපදය නිමි.

5. 3. 2.

උග්‍රපසඤ්චබන්ධන ශික්ෂාපදය.

1 එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ශාක්‍යජනපදයෙහි වූ කිඹුල්වත්පුර නිලොධාරමයෙහි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි එක්තරු කුඹල්කරුවකු විසින් හිඤ්ඤු පවරණ ලද්දහු වෙත්. “යම් අයඝීයන් වහන්සේ කෙනකුන්ට පාත්‍රයෙන් ප්‍රයෝජන වේ නම් මම පාත්‍රයෙන් පවරමි’යි. එසමයෙහි මහණනු පමණ නො දුහ බොහෝ පා විතවත්. යම් කෙනකුන්ගේ කුඩා පාත්‍රයෝ වෙද්ද, ඔහු මහත් පා විතවත්. යම් කෙනකුන්ගේ මහත් පාත්‍රයෝ වෙද්ද, ඔහු කුඩා පා විතවත්. ඉක්බිති ඒ කුඹල්කරු තෙමේ හිඤ්ඤන්ට බොහෝ පාත්‍ර ඉදිකරන්නේ අනිත් විකිණිය යුතු බවුච්චක් කරන්නට නො හැකි වෙයි. තෙමේ ද නො යැපෙයි. ඔහුගේ අඹුදරුවෝ ද වෙගෙසෙති. මිනිස්සු හෙලා දකිත්, නුගුණ පවසත්, දෙස් පහල කෙරෙත්. “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ පමණ නො දුහ බොහෝ පා විතවද්ද.—

අයං ඉමෙසං බහු පතො කරොන්තො න සකෙකාති අඤ්ඤං විකකාසිකං භණ්ඩං කාචුං. අත්තනාපි න යාපෙති. පුත්තදුරාපිසං කීලමනාතී”ති. අසොසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුසානං උජ්ඣායනානං ඛියනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්චජා තෙ උජ්ඣායනාතී ඛියනාතී විපාවෙනාතී: “කථං හි තාම භික්ඛු න මනනං ජාතීනා බහු පතො විඤ්ඤපෙසනාතී”ති.

2. “අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “සච්චං කීර භික්ඛවෙ භික්ඛු න මනනං ජාතීනා බහු පතො විඤ්ඤපෙසනාතීති?” “සච්චං භගවා.” විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොඝපුරිසා න මනනං ජාතීනා බහු පතො විඤ්ඤපෙසනාතී. තෙතං භික්ඛවෙ අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගරහීනා ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනොසී: “න භික්ඛවෙ පතො විඤ්ඤපෙතබ්බො, තො විඤ්ඤපෙසය, ආපතති දුක්ඛවසාතී.”

3. තෙත ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරසං භික්ඛුතො පතො: භික්ඛො හොති. අථ ඛො සො භික්ඛු “භගවතා පටිකඛිතනං පතනං විඤ්ඤපෙසනාතී” කුක්ඛච්චායනො න විඤ්ඤපෙති. හන්ථෙසු පිණ්ඩාය වරති. මනුසා උජ්ඣායනාතී ඛියනාතී විපාවෙනාතී: “කථං හි තාම සමණා සකාපුත්තීයා හන්ථෙසු පිණ්ඩාය වරිසනාතී, සෙයථාපි අඤ්ඤා¹තීපීයා”ති. අසොසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුසානං උජ්ඣායනානං ඛියනානං විපාවෙනානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. අථ ඛො භගවා එතසම් නිදනෙ එතසම් පකරණෙ ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනොසී: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ තථාපත්තසං වා භික්ඛපත්තසං වා පතනං විඤ්ඤපෙසනාතී”.

4. තෙත ඛො පන සමයෙන ඡබ්බගතීයා භික්ඛු “භගවතා අනුඤ්ඤතං තථාපත්තසං වා භික්ඛපත්තසං වා පතනං විඤ්ඤපෙසනාතී,” තෙ² අප- මනනකෙතපි භික්ඛන අපමනකෙතපි බණ්ඩන විලිඛිතමනෙතනපි බහු පතො විඤ්ඤපෙනාතී. අථ ඛො සො කුමභකාරො භික්ඛුතා තථෙව බහු පතො කරොන්තො න සකෙකාති අඤ්ඤං විකකාසිකං භණ්ඩං කාචුං. අත්තනාපි න යාපෙති. පුත්තදුරාපිසං කීලමනාතී. මනුසා තථෙව උජ්ඣායනාතී ඛියනාතී විපාවෙනාතී: “කථං හි තාම සමණා සකාපුත්තීයා න මනනං ජාතීනා බහු පතො විඤ්ඤපෙසනාතී. අයං ඉමෙසං බහු පතො කරොන්තො න සකෙකාති අඤ්ඤං විකකාසිකං භණ්ඩං කාචුං. අත්තනාපි න යාපෙති. පුත්තදුරාපිසං කීලමනාතී”ති.

5. අසොසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුසානං උජ්ඣායනානං ඛියනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්චජා තෙ උජ්ඣායනාතී ඛියනාතී විපාවෙනාතී: “කථං හි තාම ඡබ්බගතීයා භික්ඛු අපමනකෙතපි භික්ඛන අපමනකෙතපි බණ්ඩන විලිඛිතමනෙතනපි බහු පතො විඤ්ඤපෙසනාතී”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “සච්චං කීර තුමෙත භික්ඛවෙ අපමනකෙතපි භික්ඛන අපමනකෙතපි බණ්ඩන විලිඛිතමනෙතනපි බහු පතො විඤ්ඤපෙසනාතී”ති? “සච්චං භගවා.” විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තුමෙත මොඝපුරිසා අපමනකෙතපි භික්ඛන අපමනකෙතපි බණ්ඩන විලිඛිතමනෙතනපි බහු පතො විඤ්ඤපෙසනාතී. තෙතං මොඝපුරිසා අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:

1 ‘අඤ්ඤ.’ ඉති ව 2. ‘තෙ’ ඉති ව මජ්ඣ. නදියතෙ.

මේ තෙමේ මොවුන්ට බොහෝ පා ඉදිකරන්නේ අතින් විකිණිය යුතු බඩුවක් කරන්නට නො හැකි වෙයි. තෙමේ ද නො යැපෙයි. ඔහුගේ අඹුදරුවෝ ද වෙහෙසෙනා'යි. මහණනු හෙලා දකින නුගුණ පවසන දෙස් පහල කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔහු හෙලා දකිත්, නුගුණ පවසත්, දෙස් පහල කෙරෙත්. "කෙසේ නම් මහණනු පමණ නො දුන බොහෝ පා විතවුනුද'යි.

2. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැල කලහ. ... "සැබැද, මහණෙනි, භික්ෂුහු පමණ නො දුන බොහෝ පා විතවද්ද'යි. "සැබව භාග්‍යවතුන් වහන්ස." භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරුණු සේක: "කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ තුව්ච්ඡුරාෂයෝ පමණ නො දුන බොහෝ පා විතවුනු ද, මහණෙනි, එය නො පහන්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. ... ගරහා දූහැම් කථා වදාර භික්ෂුන් ඇමතු සේක: "මහණෙනි, පාත්‍රයෙක් විතවා නො ගත යුතුය. යමෙක් විතවා නම් දුකුලා-ඇවැත් වේ"යි.

3. එසමයෙහි එක්තරු මහණක්හුගේ පාත්‍රය බිඳුනේ වෙයි. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පාත්‍රය විතවා ගැණීම පිළිකෙව් කරණ ලද'යි කුකුස් කරන්නේ නො විතවයි. අතින් පිබු සිඟා යෙයි. මිනිස්සු හෙලා දකිති, නුගුණ පවසති, දෙස් පහල කෙරෙත්. "කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ අන් තොවුවන් සේ අතින් පිබු සිඟා හැසිරෙත් ද"යි. භික්ෂුහු හෙලා දකින, නුගුණ පවසන, දෙස් පහල කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. ඉක්බිති භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැල කලාහු ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කරුණෙහි දූහැම් කථා වදාර භික්ෂුන් ඇමතු සේක: "මහණෙනි, නට පා ඇතියහුට හෝ බුන් පා ඇතියහුට හෝ පයක් විතවා ගන්නට අනුදනිමි"යි.

4. එසමයෙහි සවග මහණනු 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තට පා ඇතියහුට හෝ බුන් පා ඇතියහුට හෝ පයක් විතවා ගන්නට අනුදන්තා ලද'යි ඒ මහණනු මදක් බුන් පමණකිනුදු, මදක් කැඩුනු පමණකිනුදු ඉරි ගැසුනු පමණකිනුදු, බොහෝ පා විතවා ගණිත්. ඉක්බිති ඒ කුඹල්කරු තෙමේ භික්ෂුන්ට එසේ ම බොහෝ පා ඉදිකරන්නේ අන් විකිණිය යුතු බඩුවක් කරන්නට නොහැකි වෙයි. තෙමේ ද නො යැපෙයි. ඔහුගේ අඹුදරුවෝ ද වෙහෙසෙනා. මිනිස්සු එසේ ම හෙලා දකිති, නුගුණ පවසති, දෙස් පහල කෙරෙත්: "කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ පමණ නො දුන බොහෝ පා විතවා ගණිත් ද, මේ තෙමේ මොවුන්ට බොහෝ පා ඉදිකරන්නේ අන් විකිණිය යුතු බඩුවක් කරන්නට නො හැකි වෙයි. තෙමේත් නො යැපෙයි. ඔහුගේ අඹුදරුවෝත් වෙහෙසෙනා"යි.

5. භික්ෂුහු හෙලා දකින, නුගුණ පවසන, දෙස් පහල කරණ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔහු හෙලා දකිති, නුගුණ පවසති, දෙස් පහල කෙරෙත්: "කෙසේ නම් සවග මහණනු මදක් බුන් පමණින් මදක් කැඩුනු පමණින් ඉරි ගැසුනු පමණින් බොහෝ පා විතවද්ද'යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැල කලහ. "සැබැද, මහණෙනි, තෙපි මදක් බුන් පමණින් මදක් කැඩුනු පමණින් ඉරි ගැසුනු පමණින් බොහෝ පා විතවු ද"යි. "සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස." භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරුණු සේක. "කෙසේ නම් තුව්ච්ඡුරාෂයෙනි, තෙපි මදක් බුන් පමණින් මදක් කැඩුනු පමණින් ඉරි ගැසුනු පමණින් බොහෝ පා විතවුනුද? "තුව්ච්ඡුරාෂයෙනි, තෙල නොපහන් වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. ... "මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසා වු:

“යම් මහණෙක් උනුපස්බාන් පා ඇතිවා ව අනිත් අලුත් පයක් විනවා ගණී නම් නිසන් පවිත්‍රී වේ. ඒ මහණහු විසින් ඒ විනවූ පය මහණපිටිස්සි නිසන් පය යුතුය. ඒ මහණපිටිස්සෙහි පයඝාතයෙහි ලද යම් පාත්‍රයෙක් වේ ද එය එ මහණහට දියයුතු: මහණ, නා විසින් මේ පාත්‍රය බිඳීම දක්වා දැරිය යුත්තේ” යයි. මේ එහි වන”යි.

6. යො පන යනු: යමෙක් යම්බඳු වූයෙක් ...

ශික්ෂා යනු: ... මේ තෙම මේ අභියෝගී ‘භික්ෂු’යි අදහස් කරණ ලදී.

උතුරු පළාතේ බැංකු ක්ෂේත්‍රය නම්: බැඳුම් නැතිවූ හෝ එක් බැඳුමක් ඇතිවූ හෝ දෙබැඳුමක් ඇතිවූ හෝ තුන්බැඳුමක් ඇතිවූ හෝ සතර බැඳුමක් ඇතිවූ හෝ යි. අබන්ධනොකාසපත්ත නම්: යමක්හුගේ දූගුල්-ගිරෙක් නොවේ ද ඒ යා. බන්ධනොකාසපත්ත නම්: යමක්හුගේ දූගුල්-ගිරෙක් වේ ද ඒ යා. නිවසනනී නම්: විඤ්ඤානනිය සඳහා කියනු ලැබේ.

වෙනාපෙය්‍ය යනු: විනවා නම් පියෝගී දුකුලා වෙයි, ලැබීමෙන් නිසන් වෙයි. සහමාද නිසාජියයුතු. සියල්ලන් විසින් මා ඉටු පාත්‍රය ගෙන රැස්විය යුතු ය. (මාගැහි පාත්‍රයක් ගත්තේ. යි) ලාමක පාත්‍රයෙක් නො ඉටියුතු. ඉදින් (මාගැහි පාත්‍රයක් ගත්තේ. යි) ලාමක පාත්‍රයක් ඉටා නම් දුකුලා ඇවැත් වෙයි.

නවද මහණෙහි, මෙසේ නිසාජියයුතු: ඒ මහණහු විසින් සබ්බසා වෙත එලඹ උතුරු පළාත එකක් කොට පෙරෙව මහලු භික්ෂුන් පා වැද උළුල්ලෙන් හිඳ ඇදීලී බැඳ මෙසේ කියනු වන්නේ ය: ‘වහන්ස, මේ මාගේ පාත්‍රය උනුපස්බානින් යුක්ත වා විනවා ගන්නා ලද්දේ නිසන් විය. මේ මෙය සහනට නිසන්’යි. නිසන් ඇවැත් දෙසියයුතු. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් ඇවැත් පිලිගතයුතු.

පහසකින් යුත් පත්‍රගාහාපක මහණ තෙම සමමත කලයුත්තේ ය: යමෙක් ඡන්දගතියට නො යේ ද දෙසාගතියට නො යේ ද මොහාගතියට නොයේ ද භයාගතියට නො යේ ද ගත් නො ගත් බව දැනී ද හෙතෙමේ යි. නවද මහණෙහි, මෙසේ සමමත කලයුත්තේ ය: පලමු කොට මහණ තෙම අයැදිය යුත්තේ ය. අයැද ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණක්හු විසින් සබ්බ තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:

“වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. ඉදින් සබ්බසාට පැමිණිකල් ඇත්තේ නම් සබ්බ තෙම මෙතම් මහණහු පත්‍රගාහාපක කොට සමමත කරන්නේ ය. මේ ‘ඤ්ඤාන, යා,

වහන්ස, සබ්බ තෙමේ මා කියන්නක් අසාවා සබ්බ තෙම මෙතම් මහණහු පත්‍රගාහාපක කොට සමමත කෙරෙයි. යම් ආයුෂමතක්හට මෙතම් මහණහුගේ පත්‍රගාහාපක සමමතිය රිසි වේ නම් හේ තුෂණීච්ඡාන වන්නේ ය. යමක්හට නො රිසි වේ නම් හේ කියන්නේ ය.

සබ්බසා විසින් පත්‍රගාහාපක වූ මෙතම් මහණ තෙම සමමත කරණ ලද්දේ ය. සබ්බසාට රිසි වෙයි. එහෙයින් මේ තුෂණීච්ඡාව ය. මෙසේ තෙල තුෂණීච්ඡාව ය ධරම්”යි

තෙන සමමතෙන භික්ෂුතා පතොතා ගාභෙතබ්බො. ථෙරො වත්තබ්බො: “ගණ්හාතු භනොත ථෙරො පත්ත”න්ති. සචෙ ථෙරො පත්තං¹ ගණ්හාති, ථෙරස්ස පතොතා දුතියස්ස ගාභෙතබ්බො. න ච තස්ස අනුදු-
 යතාය න ගභෙතබ්බො. යොන ගණ්හයා, අපචති දුක්ඛටස්ස. අපත්තකස්ස න ගාභෙතබ්බො එතෙනෙච උපායෙන යච සම්ඝනවකා ගාභාපෙතබ්බො. යො ච තස්ස භික්ෂුපරිසාය පත්තපරියනොතා සො තස්ස භික්ෂුතො පදුතබ්බො: “අයං තෙ භික්ෂු පතොතා යච භෙදතාය ධාරෙතබ්බො”ති. තෙන භික්ෂුතා සො පතොතා න අදෙසෙ නික්ඛිපිතබ්බො, න අභොගෙන භුඤ්ජිතබ්බො, න විස්සජෙතබ්බො, ‘කථායං පතොතා තස්සෙය්‍ය වා විතස්සෙය්‍ය වා භිජෙජෙය්‍ය වා’ති. සචෙ අදෙසෙ වා නික්ඛිපති අභොගෙන වා භුඤ්ජති විස්සජෙජති වා, අපචති දුක්ඛටස්ස.

අයං තස්ථ සාමිච්ඡි අයං තස්ථ අනුබ්බවතා.

7. අබ්බිනෙන පතොතන අබ්බිතං පත්තං වෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිතතීයං. අබ්බිනෙන පතොතන එක්ඛනිතං පත්තං -පෙ- දච්චනිතං පත්තං -පෙ- තිබ්බනිතං පත්තං -පෙ- චතුබ්බනිතං පත්තං වෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිතතීයං.

8. එක්ඛනිතෙන පතොතන අබ්බිතං පත්තං -පෙ- එක්ඛනිතං පත්තං -පෙ- දච්චනිතං පත්තං -පෙ- තිබ්බනිතං පත්තං -පෙ- චතුබ්බනිතං පත්තං වෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිතතීයං.

9. දච්චනිතෙන පතොතන අබ්බිතං පත්තං -පෙ- එක්ඛනිතං පත්තං -පෙ- දච්චනිතං පත්තං -පෙ- තිබ්බනිතං පත්තං -පෙ- චතුබ්බනිතං පත්තං වෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිතතීයං.

10. තිබ්බනිතෙන පතොතන අබ්බිතං පත්තං -පෙ- එක්ඛනිතං පත්තං -පෙ- දච්චනිතං පත්තං -පෙ- තිබ්බනිතං පත්තං -පෙ- චතුබ්බනිතං පත්තං වෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිතතීයං.

11. චතුබ්බනිතෙන පතොතන අබ්බිතං පත්තං -පෙ- එක්ඛනිතං පත්තං -පෙ- දච්චනිතං පත්තං -පෙ- තිබ්බනිතං පත්තං -පෙ- චතුබ්බනිතං පත්තං වෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිතතීයං.

12. අබ්බිනෙන පතොතන අබ්බිතොකාසං පත්තං වෙතාපෙති, පාචිතතීයං. අබ්බිනෙන පතොතන එක්ඛනිතොකාසං පත්තං නිස්සග්ගියං. -පෙ- දච්චනිතොකාසං පත්තං -පෙ- තිබ්බනිතොකාසං පත්තං -පෙ- චතුබ්බනි-
 තොකාසං පත්තං වෙතාපෙති. නිස්සග්ගියං පාචිතතීයං.

13. එක්ඛනිතෙන පතොතන අබ්බිතොකාසං පත්තං -පෙ- එක්ඛනි-
 තොකාසං පත්තං -පෙ- දච්චනිතොකාසං පත්තං -පෙ- තිබ්බනිතොකාසං පත්තං -පෙ- චතුබ්බනිතොකාසං පත්තං වෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිතතීයං.

1. පත්තං. ම.ජ.ස. නදිස්සනෙ.

ඒ සමචන මහණහු විසින් පාත්‍රය ගැන්වියයුතු. 'වහන්ස, තෙරණුවෝ පාත්‍රය ගණිත්වා'යි සථවිර මහණහට කියයුතු ය. ඉදින් තෙරහු පාත්‍රය ගණිත් නම් තෙරැන්ගේ පාත්‍රය දෙවැන්නාට ගැන්වියයුතු ය. ඔහුට දයා ඇති බැවින් නොද නො ගතයුත්තේ ය. යමෙක් නොගණී නම් දුකුලාආචාර් වෙයි. පාත්‍රයක් කැත්තහුට නො ගැන්වියයුතු ය. මෙතසින් සබ්භතවකයා තෙක් ගැන්වියයුතු ය. ඒ මහණපිරිසෙහි යම් පයභින්නපාත්‍රයක් වේ නම් එය ඒ මහණහට දියයුතුය. 'මහණ, මේ පය නා විසින් බිදීම තෙක් දැරියයුතු'යි. ඒ මහණහු විසින් ඒ පාත්‍රය 'කෙසේ නම් මේ පාත්‍රය තැගේ හෝ වැනසේ හෝ බිදේ හෝ යා'යි හුසුදුසු තන්හි නො කැබියයුතු ය. හුසුදුසු පරිභොගයෙන් නො වැලඳියයුතු ය. නො විසර්ජයුතු. ඉදින් හුසුදුසු තන්හි තබා නම් හෝ හුසුදුසු පරිභොගයෙන් වලඳ නම් හෝ විසරා නම් හෝ දුකුලාආචාර් වේ.

අයං තස්මි සාමිවි යනු: එහිලා මේ ලොවුතුරු දහම්අනුව ගිය මහ යි.

7. බකිත තැහි පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බකිත තැහි පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිතිආචාර් වෙයි. බකිත තැහි පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව එක් බකිතයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බකිතයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බකිතයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බකිතයක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වේ.

8. එක් බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයෙන් යුක්තව බැඳුම් තැහි පාත්‍රයක් ... එක් බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වේ.

9. දෙ බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බැඳුම් තැහි පාත්‍රයක් ... එක් බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වේ.

10. තුන් බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයෙන් යුක්තව බැඳුම් තැහි පාත්‍රයක්... එක් බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වේ.

11. සතර බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බැඳුම් තැහි පාත්‍රයක් ... එක් බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වේ.

12. බැඳුම් තැහි පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බකිතාවකාශ තැහි පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වෙයි. බැඳුම් තැහි පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව එක් බකිතාවකාශයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බකිතාවකාශයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බකිතාවකාශයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බකිතාවකාශයක් ඇති පාත්‍රයක්. විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වේ,

13. එක් බැඳුමක් ඇති පාත්‍රයෙන් යුක්ත ව බකිතාවකාශ තැහි පාත්‍රයක්... එක් බකිතාවකාශයක් ඇති පාත්‍රයක් ... දෙ බකිතාවකාශයක් ඇති පාත්‍රයක් ... තුන් බකිතාවකාශයක් ඇති පාත්‍රයක් ... සතර බකිතාවකාශයක් ඇති පාත්‍රයක් විතවා ගණී නම් නිසගිපවිති වේ.

14. ද්විතීයික පනතක අවසන් කොටස පනත -පෙ- එකවර කොටස පනත -පෙ- ද්විතීයික කොටස පනත -පෙ- තිවන කොටස පනත -පෙ- වනු තිවන කොටස පනත වෙනුවෙන්, නිසැකය පාවිච්චිය.

15. තිවන පනතක අවසන් කොටස පනත -පෙ- එකවර කොටස පනත -පෙ- ද්විතීයික කොටස පනත -පෙ- තිවන කොටස පනත -පෙ- වනු තිවන කොටස පනත වෙනුවෙන්, නිසැකය පාවිච්චිය.

16. වනු තිවන පනතක අවසන් කොටස පනත -පෙ- එකවර කොටස පනත -පෙ- ද්විතීයික කොටස පනත -පෙ- තිවන කොටස පනත -පෙ- වනු තිවන කොටස පනත වෙනුවෙන්, නිසැකය පාවිච්චිය.

17. අවසන් කොටස පනතක අවසන් කොටස පනත -පෙ- එකවර කොටස පනත -පෙ- ද්විතීයික කොටස පනත -පෙ- තිවන කොටස පනත -පෙ- වනු තිවන කොටස පනත -පෙ- එකවර කොටස පනත -පෙ- ද්විතීයික කොටස පනත -පෙ- තිවන කොටස පනත -පෙ- වනු තිවන කොටස පනත -පෙ- අවසන් කොටස පනතක අවසන් කොටස පනත -පෙ- එකවර කොටස පනත -පෙ- ද්විතීයික කොටස පනත -පෙ- තිවන කොටස පනත -පෙ- වනු තිවන කොටස පනත වෙනුවෙන්, නිසැකය පාවිච්චිය.

18. එකවර කොටස පනතක අවසන් කොටස පනත -පෙ- එකවර කොටස පනත -පෙ- ද්විතීයික කොටස පනත -පෙ- තිවන කොටස පනත -පෙ- වනු තිවන කොටස පනත වෙනුවෙන්, නිසැකය පාවිච්චිය.

19. ද්විතීයික කොටස පනතක -පෙ- තිවන කොටස පනතක අවසන් කොටස පනත -පෙ- එකවර කොටස පනත -පෙ- ද්විතීයික කොටස පනත -පෙ- තිවන කොටස පනත -පෙ- වනු තිවන කොටස පනත වෙනුවෙන්, නිසැකය පාවිච්චිය.

20. වනු තිවන කොටස පනතක අවසන් කොටස පනත -පෙ- එකවර කොටස පනත -පෙ- ද්විතීයික කොටස පනත -පෙ- තිවන කොටස පනත -පෙ- වනු තිවන කොටස පනත වෙනුවෙන්, නිසැකය පාවිච්චිය.

21. අනුපනති කටයුතු, භික්ෂු පනත, සෞඛ්‍ය සේවා, පවර්තන, අනුකූලතාවය, අනුකූලතාවය, උමුහනකය, අනුකූලතාවය.

හෙසජ්ජසිකඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ජා රුජ්ගභෙ පඛ්ඤාරං සොධාපෙතී ලෙණං කන්තුකාමො. අථ ඛො රුජා මාගධො සෙනීයො ඛිම්බිසාරෙණ යෙනායස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ජා තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසංඛිතමිත්වා ආයස්මන්තං පිලිඤ්චවෙජ්ජං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසිනොත්වා ඛො රුජා මාගධො සෙනීයො ඛිම්බිසාරෙණ ආයස්මන්තං පිලිඤ්චවෙජ්ජං එතදවොච: “කීං භනොත ථෙරෙණ කාරුපෙතී”ති. පඛ්ඤාරං මහාරුජ්, සොධාපෙමි ලෙණං කන්තුකාමො”ති. “අත්ථො භනොත අය්‍යස්ස ආරුමිකොත්වා”ති. න ඛො මහාරුජ් භගවතා ආරුමිකො අනුඤ්ඤාදො”ති. “තෙන හි භනොත භගවන්තං පටිපුච්ඡන්ති මම ආරොචෙය්‍යාථා”ති. “එවං මහාරුජ්”ති ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ජා රඤ්ඤාදු මාගධස්ස සෙනීයස්ස ඛිම්බිසාරස්ස පච්චස්සොසි. අථ ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ජා රුජානං මාගධං සෙනීයං ඛිම්බිසාරං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙසි සමාදපෙසි සමුත්තොජෙසි සමපභංසෙසි. අථ ඛො රුජා මාගධො සෙනීයො ඛිම්බිසාරෙණ ආයස්මතා පිලිඤ්චවෙජ්ජන ධම්මියා කථාය සඤ්ඤාදො සමාදපිතො සමුත්තොජ්ජො සමපභංසිතො උච්ඤ්ඤායස්මා ආයස්මන්තං පිලිඤ්චවෙජ්ජං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කන්වා පසකාමි.

2. අථ ඛො ආයස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ජා භගවතො සන්තකෙ දුතං පාහෙසි: “රුජා භනොත මාගධො සෙනීයො ඛිම්බිසාරො ආරුමිකං දුතුකාමො. කථං ණු ඛො භනොත මයා පටිපජ්ජන්ති”න්ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කන්වා භික්ඛු ආමනොසි: “අනුජාතාමි භික්ඛවෙ ආරුමික”න්ති. දුතියමපි ඛො රුජා මාගධො සෙනීයො ඛිම්බිසාරෙණ යෙනායස්මා පිලිඤ්චවෙජ්ජා තෙනුපසඤ්ඤාමි උපසංඛිතමිත්වා ආයස්මන්තං පිලිඤ්චවෙජ්ජං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනොත්වා ඛො රුජා මාගධො සෙනීයො ඛිම්බිසාරෙණ ආයස්මන්තං පිලිඤ්චවෙජ්ජං එතදවොච: “අනුඤ්ඤාදො භනොත භගවතා ආරුමිකො”ති. “එවං මහාරුජ්”ති. “තෙන හි භනොත අය්‍යස්ස ආරුමිකං දුමමි”ති. අථ ඛො රුජා මාගධො සෙනීයො ඛිම්බිසාරෙණ ආයස්මතො පිලිඤ්චවෙජ්ජස්ස ආරුමිකං පටිසුඤ්ඤාමි විසාරිත්වා විරොත සභිං පටිලභිත්වා අඤ්ඤාදාරං සබ්බජීවකං මහාමන්තං ආමනොසි: “යො මයා භණෙ, අය්‍යස්ස ආරුමිකො පටිසුඤ්ඤො, දිනොත්වා සො ආරුමිකො”ති. “න ඛො දෙව අය්‍යස්ස ආරුමිකො දිනොත්වා”ති. “කීව චිරං ණු ඛො නණෙ ඉතො හි තං භොති”ති. අථ ඛො සො මහාමන්තො රතනීයො විගණෙත්වා 1 රුජානං මාගධං සෙනීයං ඛිම්බිසාරං එතදවොච: “පඤ්ච දෙව රතනීයතාති”ති. “තෙන හි භණෙ, අය්‍යස්ස පඤ්ච අරුමිකසතාති දෙහී”ති. “එවං දෙවා”ති ඛො සො මහාමන්තො රඤ්ඤාදු මාගධස්ස සෙනීයස්ස ඛිම්බිසාරස්ස පටිසුඤ්ඤාමි ආයස්මතො පිලිඤ්චවෙජ්ජස්ස පඤ්ච අරුමිකසතාති පාදසි.² පාටියෙකො භාමො නිවිසි. “ආගමිකභාමකො”තිපි තං ආභංසු “පිලිඤ්චාමකො”තිපි තා ආභංසු.

1. ගණනා. 2. ජ.සං. 3. අදසි. යා,

හෙසජ්ජ ගිහණාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ සාවාත්තුවර සම්පයෙහි වූ ජේතවන නම් අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙන සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙරණුවෝ ලෙනක් කරණු කැමැත්තාහු රජගහනුවර පවුබෙයදක් ශුඛ කරවති. එකල්හි මගධාධිපති සෙනිය බිම්බසාර රජ තෙමේ ආයුෂමත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙරුන් වෙත එළඹ වැද එකත්-පත්ව හිඳ මෙය සැල කෙළේය. “වහන්ස තෙරණුවෝ කුමක් කරවද්ද”යි “මහරජ, ලෙනක් කරණු කැමැත්තෙම් පවුබෙයදක් ශුඛ කරවමි”යි “වහන්ස, හිමියනට ආරාමිකයකුගෙන් ප්‍රයෝජන දූ”යි “මහරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ආරාමිකයෙක් නො අනුදන්තා ලද්දේ ය”යි. එසේ වී නම් “වහන්ස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවිස මව දන්වනසේක්වා”යි. “එසේ ය මහරජැ” යි ආයුෂමත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙරණුවෝ මගධාධිපති සෙනිය බිම්බසාර රජහට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙරණුවෝ මගධාධිපති සෙනිය බිම්බසාරරජුට දෑහැම් කපාවෙන් කරුණු දුක්වූහ. සමාදන් කරවූහ. තෙද ගැන්වූහ. පාභාද වූහ. ඉක්බිති මගධාධිපති සෙනිය බිම්බසාර රජ තෙමේ ආයුෂමත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙරණුවන් විසින් දෑහැම් කපාවෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ (කුසල් දහමිහි) සමාදන් කරවන ලද්දේ තෙද ගන්වන ලද්දේ, පහදවන ලද්දේ හුඟස්තෙන් නැගී ආයුෂමත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙරණුවන් වැද පැදකුණු කොට නික්ම ගියේ ය.

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත දුතයකු යැවූහ: “වහන්ස මගධාධිපති සෙනිය බිම්බසාර රජ තෙමේ ආරාමිකයකු දෙනු කැමැත්තේ ය. “වහන්ස මවිසින් කෙසේ පිළිපැදිය-යුතුදූ”යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනගෙහි මේ කරුණෙහි දෑහැම් කපා වදුරා භික්ෂුන් ඇමතු සේක “මහණෙනි; ආරාමිකයකු අනුදන්ති”යි. දෙවනවට ද මගධාධිපති සෙනිය බිම්බසාර රජ තෙමේ ආයුෂමත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙරණුවන් වෙත එළඹ වැද එකත්පත්ව හුන්තේය. එකත්පත්ව හුන් මගධාධිපති සෙනිය බිම්බසාර රජතෙමේ ආයුෂමත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙරණුවන්ට මෙය සැල කෙළේය. “වහන්ස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ආරාමික-යෙක් අනුදන්තා ලද්දේ දූ”යි. “එසේය මහරජැ”යි. “වහන්ස එසේ වී නම් හිමි-යනට ආරාමිකයකු දෙමි”යි. ඉක්බිති මගධාධිපති සෙනිය බිම්බසාර රජ තෙමේ ආයුෂමත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙරණුවන්ට ආරාමිකයකු දීමට ගිවිස නො සිහිකොට කලකින් සිහි එළවා හැම කාරියෙහි යුත් එක්තරා මහආමැතියකු ඇමැතිය.- “කෙල මා විසින් හිමියනට යම් ආරාමිකයෙක් ගිවිස්තා ලද්දේ නම් ඒ ආරාමික තෙම දෙන ලද්දේදූ”යි. “දෙවයන්වහන්ස හිමියනට ආරාමිකයෙක් නො දෙන ලදූ”යි. “කොල එය මෙයින් කෙතෙක් කල් ඉක්ම ගියේ දූ”යි. ඉක්බිති මහාමාත්‍ය තෙමේ දවස් ගැණ මගධාධිපති සෙනිය බිම්බසාර රජහට මෙය සැල කෙළේය. “දෙවයන් වහන්ස පන්සියක් දවසැ”යි. “කොල එසේ වී නම් හිමියනට ආරාමිකයන් පන් සියයක් දෙව”යි. “එසේය දෙවයන් වහන්සැ”යි ඒ මහආමැති තෙමේ මගධාධිපති සෙනිය බිම්බසාර රජහට පිළිවදන් දී ආයුෂමත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙරුන්හට ආරාමිකයන් පන්සියයක් දුනි. වෙනම ගමෙක් පිහිටියේ ය. එය ආග්ගිකගම”යි කීහ, එය පිලිඤ්චම” යි ද කීහ.

3. තෙන ඛො පභ සමයෙන ආයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ නසමිං ගාමකෙ කුචුපගො භොති. අථ ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ පුබ්බතභසමයං නිවාසෙත්වා පභතචීවරමාදාය පිලිඤ්ඣාමං පිණ්ඩාය පාවිසී. තෙන ඛො පභ සමයෙන තසමිං ගාමකෙ උසස්ථො භොති. දුරකා¹ අලඛකතා මාලාකිතා කිලුන්ති.

4. අථ ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ පිලිඤ්ඣාමකෙ සපදානං පිණ්ඩාය වරමාතො යෙන අඤ්ඤතරස්ස ආරුමිකස්ස නිවෙසනං තෙහුපසඛකමි, උපසඛකමිත්වා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදි. තෙන ඛො පභ සමයෙන තස්සා ආරුමිකිතියා ධිතා අඤ්ඤ දුරකෙ අලඛකතෙ මාලාකිතෙ පසස්ථො රොදති: “මාලං මෙ දෙථ, අලඛකාරං මෙ දෙථා”ති. අථ ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ නං ආරුමිකිතී ඵතදවොච: “කිස්සායං දුරිකා රොදතී”ති. “කිස්සායං දුරිකා රොදතී”ති. “අයං භනෙන දුරිකා අඤ්ඤ දුරකෙ අලඛකතෙ මාලාකිතෙ පසස්ථො රොදති: “මාලං මෙ දෙථ අලඛකාරං මෙ දෙථා”ති. “කුතො අමාකං දුග්ගතානං මාලා, කුතො අලඛකාරං”ති.² අථ ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ අඤ්ඤතරං තිණ්ණෙඤ්චකං ගහෙත්වා නං ආරුමිකිතී ඵතදවොච: “භඤ්චං තිණ්ණෙඤ්චකං තස්සා දුරිකාය සිසෙ පටිච්ඡාඤ්චි”ති. අථ ඛො සං ආරුමිකිතී නං තිණ්ණෙඤ්චකං ගහෙත්වා තස්සා දුරිකාය සිසෙ පටිච්ඡාඤ්චි, සං අභොසි සුවණ්ණමාලා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා, තඤ්ච නාදිසා රඤ්ඤෙඤ්ච අනෙතපුරෙ සුවණ්ණමාලා. මනුස්සා රඤ්ඤෙඤ්ච මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස ආරොචෙසු: “අමුකස්ස දෙච ආරුමිකස්ස සරෙ සුවණ්ණමාලා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා, තඤ්ච නාදිසා දෙචස්සාපි අනෙතපුරෙ සුවණ්ණමාලා. කුතො තස්ස දුග්ගතස්ස, නිස්සංසයං වොරිකාය ආභතා”ති. අථ ඛො රුජා මාගධො සෙතියො බිම්බිසාරෙ නං ආරුමිකකුලං බක්ඛාපෙසී.

5. දුතියමපි ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ පුබ්බතභසමයං නිවාසෙත්වා පභතචීවරමාදාය පිලිඤ්ඣාමකං පිණ්ඩාය පාවිසී. පිලිඤ්ඣාමකෙ සපදානං පිණ්ඩාය වරමාතො යෙන තස්ස ආරුමිකස්ස නිවෙසනං තෙහුපසඛකමි, උපසඛකමිත්වා පටිච්චස්සකෙ පුච්ඡී: “කභං ඉදං ආරුමිකකුලං ගත”න්ති. “ඵතීස්සා භනෙන සුවණ්ණමාලාය කාරණා රඤ්ඤෙඤ්ච බක්ඛාපිත”න්ති.

6. අථ ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ යෙන රඤ්ඤෙඤ්ච මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස නිවෙසනං, තෙහුපසඛකමි, උපසඛකමිත්වා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො රුජා මාගධො සෙතියො බිම්බිසාරෙ යෙනායසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ තෙහුපසඛකමි, උපසඛකමිත්වා ආයසමනං පිලිඤ්චවෙජ්ඣ අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසීන්තං ඛො රුජානං මාගධං සෙතියං බිම්බිසාරං ආයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ ඵතදවොච: “කිස්ස මාගරුජ ආරුමිකකුලං බක්ඛාපිත”න්ති. තස්ස භනෙන ආරුමිකස්ස සරෙ සුවණ්ණමාලා අභිරුපා දස්සනීයා පාසාදිකා, තඤ්ච නාදිසා අමාකමපි අනෙතපුරෙ සුවණ්ණමාලා, කුතො තස්ස දුග්ගතස්ස, නිස්සංසයං වොරිකාය ආභතා”ති. අථ ඛො ආයසමා පිලිඤ්චවෙජ්ඣ රඤ්ඤෙඤ්ච මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස පාසාදං සුවණ්ණන්ති අභිච්චාචි, සො අභොසි සබ්බසොචණ්ණමයො. “ඉදං පභ තෙ මාගරුජ තාව බහුං සුවණ්ණං කුතො”ති. “අඤ්ඤතං භනෙන, අය්ඤ්ඤෙච සො ඉද්ධානුභාවො”ති නං ආරුමිකකුලං මුඤ්චාපෙසී.

1. දුරිකා. ම.ජ සං. 2. අලඛකාචරාහි. මජ්ඣ.

3. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙමේ ඒ ගමෙහි කුලපත වූයෙක් වෙයි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙමේ පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව පා සිටුරු ගෙණ පිලිඤ්චමට පිටු පිණිස පිවිසියේ ය. එකල්හි ඒ ගමෙහි ඊතතවයෙක් වෙයි. දරුවෝ අබරණින් සදන ලද්දහු මල්දමින් සදන ලද්දහු ක්‍රීඩා කෙරෙත්.

4. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙමේ පිලිඤ්චමෙහි ගෙපිලිවෙලින් පිටු පිණිස හැසිරෙන්නේ එක්තරු ආරුමිකයකුගේ නිවෙස්ත වෙත එලඹ පානවූ අස්තෙහි හුන්නේ ය. එසමයෙහි ඒ ආරුමික බිරිදගේ දිගැති තොමෝ අන් දරුවන් අබරණින් සදනලදුවන් මල්දමින් සදනලදුවන් දක මට මල්දමක් දෙව, මට පලදනාවක් දෙව'යි හඬා. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙමේ ඒ ආරුමික බිරිදට මෙය කීය: 'කුමකට මේ දරිය හඬා දෑ'යි. වහන්ස, මේ දරිය අන් දරුවන් අබරණින් සදනලදුවන් මල්දමින් සදන ලදුවන් දක 'මට මල්දමක් දෙව' මට පලදනාවක් දෙව'යි හඬා. දුහි අපට මල්දම් කොසින් ද? අබරණ කොසින් ද?' යි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙමේ එක්තරු තණසුඹුවක් ගෙණ ඒ ආරුමික බිරිදට මෙය කී ය: 'ඉඳ මේ තණසුඹුව එ ඒ දරියගේ හිසෙහි පලදව යි. ඉක්බිති ඒ ආරුමිකයාගේ බිරිද ඒ තණසුඹුව ගෙණ ඇගේ හිසෙහි පාලදවූ ය. එය මහාරු ඇති දකුම්කලු ප්‍රසාද එලවන සවණ්මාලාවක් වූ ය. රජුගේ ඇතොවුරෙහි දු එබඳු සවණ්මාලා-යෙක් තැනි. මිනිස්සු මගධෙඹවර සෙනිය බිම්බිසාර රජහට දන්වූහ: "දෙවයන් වහන්ස, අසුවල් ආරුමිකයාගේ ගෙහි මහාරු ඇති දකුම්කලු ප්‍රසාද එලවන සවණ්මාලායෙක් ඇත. දෙවයන් වහන්සේගේ ඇතොවුරෙහි දු එබඳු සවණ්-මාලායෙක් තැනි. ඒ දුහිපුරුණයහට කොසින් ද? නිසැකයෙන් සොරකමින් ගෙණෙන ලද වනා" යි. ඉක්බිති මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජ තෙම ඒ ආරුමික කුලය සිර කරවී ය.

5. දෙවනවට ද ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙම පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිටුරු ගෙණ පිලිඤ්චමට පිටු පිණිස පිවිසියේ ය. පිලිඤ්චමෙහි ගෙපිලිවෙලින් පිටු පිණිස හැසිරෙණ්ණයේ ඒ ආරුමිකයාගේ නිවෙස්ත වෙත එලඹියේ ය. එලඹ එක්බිති ගෙහි මිනිසුන් විවාලේ ය: "මේ ආරුමික කුලය කොහි ගියේ දෑ?" යි. "වහන්ස, තෙල සවණ්මාලාව නිසා රජු විසින් බඳවන ලද" යි.

6. එකල්හි ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙම මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජුගේ නිවෙස්ත කර එලඹ පණවන ලද අස්තෙහි වැඩහුන්නේ ය. ඉක්බිති මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජ තෙම ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙරුන් වෙත එලඹ ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙරුන් වැඳ එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජහට ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙරණුවෝ මෙය කීහ: "මහරජ, කුමක් හෙයින් ආරුමිකකුලය බඳවනලද දෑ" යි. "වහන්ස, ඒ ආරුමිකයාගේ ගෙහි මහාරු ඇති දකුම්කලු ප්‍රසාද එලවන සවණ්මාලායෙක් ඇත. එබඳු සවණ්මාලායෙක් අපගේ ඇතොවුරෙහිදු තැනි. ඒ දුහිපුරුණයහට කොසින් ද? එකත්තෙන් සොරකමින් ගෙණෙන ලද වනා" යි. එකල්හි ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චවච්ඡ තෙරණුවෝ මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජහුගේ ප්‍රාසාදය රත්වූවා වේවා යි ඉටුහ. හේ සියල්ල රත්වූවා වූයේ විය. "මහරජ, තොපට මේ මෙතෙක් බොහෝ රත් කොසින් දෑ?" යි. "වහන්ස, හේ හිමියන්ගේ ම සෘණානුභාවයෙකැ යි දන්නා ලද" යි ඒ ආරුමික කුලය මිදවී ය.

7. මනුස්සා අයෝන කිර පිලිඤ්චවෛත සරුක්කාය පරිභාය උතතරි-
 මනුස්සධම්මා¹ ඉද්ධිපාවිභාරියං දසසිතනති අතතමතා අභිපපසනතා
 ආයසමතො පිලිඤ්චවජ්ජසා පඤ්චභෙසජ්ජානි අභිභරිංසු. සෙය්‍යපීදං:
 “සප්පි නවතීතං තෙලං මධු එංණීතං” පකනියාපි ව ආයසමා පිලිඤ්චවෛජ්,
 ලාභී භොති පඤ්චනතං භෙසජ්ජානං, ලද්ධං ලද්ධං පරිසාය විස්සජේති.
 පරිසා වස්ස භොති බාහුලිකා, ලද්ධං ලද්ධං කොලමෙබ්පි සට්ඨෙපි පුරෙඤ්ඤා
 පට්ඨාමෙති. පරිස්සාවනානිපි ඵවිකායොපි පුරෙඤ්ඤා වාතපාතෙසු
 ලග්ගෙති. තානි ඔලීතවිලීතානි තිට්ඨනති. උඤ්ඤෙහිපි විභාරා ඔනිණ්ණවි-
 කිණ්ණො භොනති. මනුස්සා විභාරවාරිකං ආනිණ්ණිතතා පසසිඤ්ඤා
 උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති: “අනෙතාකොට්ඨාභාරිකා ඉමෙ සමණා
 සකසපුත්තියා, සෙය්‍යපාපි රුජා මාගධො සෙනීයො බිම්බිසාරෙ”ති. අයෙසාහුං
 බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනතානං බීයනතානං විපාවෙනතාහං.
 යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිච්ජා තෙ උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති: “කථං හි
 තාම භික්ඛු ඵවරුපාය බාහුලාය වෙතෙස්සනති”ති.

8. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමඤ්ථං ආරොචෙසුං. “සච්චං කීර
 භික්ඛවෙ භික්ඛු ඵවරුපාය බාහුලාය වෙතෙනති”ති? “සච්චං භගවා.” විගර්භී
 බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොසපුරිසා ඵවරුපාය බාහුලාය
 වෙතෙස්සනති” තෙනං භික්ඛවෙ අපපසනතානං වා පසාද්‍යං -පෙ- ඵවඤ්ඤා පත
 භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.”

“යාහි බො පන තාහි ගිලානානං හික්ඛුතං පට්ඨායනියාහි
 භෙසජ්ජාහි සෙය්‍යපීදං: සප්පි නවතීතං තෙලං මධු එංණීතං, තාහි
 පට්ඨායනෙධා සතනාහපරමං සනතිධිකාරකං පට්ඨායනිබ්බාහි. තං
 අභිකකාමසනො හිසසග්ගියං පාවිතනියනති”.

9. යාහි බො පන තාහි ගිලානානං හික්ඛුතං පට්ඨායනියාහි
 භෙසජ්ජානීහි—

සප්පි තාම: ගොසප්පි වා අජ්කාසප්පි වා මහිසසප්පි වා² යෙසං මංසං
 කපපති තෙසං සප්පි.

නවතීතං තාම: තෙසං යෙව නවතීතං.

තෙලං තාම: තිලතෙලං සාසපතෙලං මධුකතෙලං ඵරණිකතෙලං
 වසාතෙලං.

මධු තාම: මකබ්බිකා මධු.

එංණීතං තාම: උච්ඡුච්ඤා නිබ්බතං.

තාහි පට්ඨායනෙධා සතනාහපරමං සනතිධිකාරකං පට්ඨායනි-
 බ්බාහි සතනාහපරමතා පට්ඨායනිබ්බාහි.

තං අභිකකාමසනො හිසසග්ගියං භොතීති අට්ඨමෙ අරුණ්ණයාමතෙ
 නියසග්ගියං භොති. නියසජ්ජනබ්බං සබ්බස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා,
 ඵවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ නියසජ්ජනබ්බං: “ඉදං මෙ භනෙත භෙසජ්ජං සතනාහා-
 තිකකනතං නියසග්ගියං, ඉමාහං සබ්බස්ස නියසජ්ජාමී”ති — දදෙය්‍යනති-
 දදෙය්‍යනති — ආයසමතො දමමී”ති.

1. බම්බෙ. මජ්ඣ. 2. මහිසසප්පි. මජ්ඣ.

7. මිනිස්සු 'පිලිඤ්චවෘත්ත ගිමිගන් විසින් සරණක පිරිස්හි උතුරාමිනිස්-දමින් සාදානිප්පානියාදී දක්වන ලද්දේ ය' යි සතුටුසිත් ඇත්තාහු වෙහෙසින් ප්‍රසන්න වූවාහු ආසුමෙන් පිලිඤ්චවෘත්ත තෙරාතට පස්බෙහෙන් එළාවූහ. හේ මෙසේ ය: ගිනෙල් යා වෙඩරා යා තෙල් යා මිහි යා පැණි යයි. පියවිනුදු ආසුමෙන් පිලිඤ්චවෘත්ත තෙරණුවෝ පස්බෙහෙන් ලබනසුලු වෙති. ලද ලද දෑ පිරිසෙහි විසජ්ජිති. ඔබගේ පිරිස ද බාහුලික වෙයි. ලද ලද දෑ මහසාලෙහිදු කලසෙහිදු පුරා සභවා නබයි. පෙරහනුදු පිහිවෘදු පුරා වාසවුළුවල එල්වා නබයි. ඒවා යටටත් දෙපසටත් ගිලිහුනාහු සිටිත්. මියත් විසිනුදු විහාරයෝ අවකිණි විකිණි වූවාහු වෙත්. මිනිස්සු විහාරවාරිකායෙහි හාසිරෙන්තාහු දැක අවලං කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙස් පහල කෙරෙත්: "මේ ශ්‍රමණශාසනපුත්‍රියයෝ මගධාධිපති සෙනිග බිම්බිසාර රජහු සෙසින් ඇතුළු කොටුවලට ඇත්තාහු ය" යි. භික්ෂුහු අවලං කරණ නුගුණ කියන දෙස් පහල කරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහු අවලං කෙරෙහි නුගුණ කියති දෙස් පහල කෙරෙත්: "කෙසේ නම් භික්ෂුහු මෙබඳු බහුල පැවැතුම් ඇති බවට සිතූහ ද" යි.

8. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සාල කලහ. "සාබ්‍ය ද මහණෙනි, භික්ෂුහු මෙබඳු බහුල පැවැතුම් ඇති බවට සිතත් ද" යි. 'සාබ්‍ය භාග්‍යවතුන් වහන්ස' භාග්‍යවත් බුදුහු ගඬා කලහ: "කෙසේ නම් මහණෙනි, ඒ තුල්පුරාභයෝ මෙබඳු බහුල පැවැතුම් ඇති බවට සිතූහ ද" යි. මහණෙනි, තෙල නො පහන් වූවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:

"ගිලන් මහණුන් විසින් වැලැදියසුතු වූ යම් ගෞරවය කෙනෙක් වෙද්ද, ගෙ මෙසේ ය: ගිනෙල් යා වෙඩරා යා තෙල් යා මිහි යා පැණි යි. ඒවා පිලිගෙණ සන්දවසක් පරම කොට ඇති කාලයක් සභාවකට වැලැදිය සුත්තාහ. ඒ (සභාගාහකාලය) ඉක්මවන්නාහට නිසභිපවිති වේ" යයි.

9. යාහි වො පන නාහි ගිලානානං ගිඤ්චනං පටිසායනීයාහි හෙසජ්ජාහි යනු:

- සසි නම්: ගවගිනෙල් වේවයි එළගිනෙල් වේවයි මිහිගිනෙල් වේවයි යම් කෙනෙකුන්ගේ මස් කැප වේ නම් ඔවුන්ගේ ගිනෙල්.
- නවනිත නම්: ඔවුන්ගේ ම වෙඩරා ය.
- තෙල නම්: තලතෙල් හබතෙල් මිතෙල් එරඹුතෙල් ධුරාණුතෙල්.
- මුඛු නම්: මී පැණි.
- එණ්ඤ නම්: උගුයෙන් නිපත්තේ යි.

තාහි පටිසායනෙධා සභාගාහපරමං සනාහිකාරකං පටිභුඤ්ජි-නබ්බාහි යනු: සන්දවසක් පරම කොට වැලැදිය සුත්තාහ.

තං අභිනානාමයනො නිසසග්ගියං ගොඨී යනු: අට වැනි අරුණ නාගෙන කල්හි නිසභි වෙයි. සභාවට හෝ ගණයට හෝ පුගුලක්හට හෝ නිසාජියසුතු ය. තවද මහණෙනි, මෙසේත් නිසාජියසුතු ය: 'වහන්ස, මාගේ මේ බෙහෙත් සන්දවසක් ඉක්මගියේ නිසභි විය. මම මෙය සභාවට නිසරම්' යි ... දෙත්තේ යයි ... දෙත්තාහ යි ... ආසුමෙන්හට දෙම්' යි.

10. සත්තාභාතිකකතො අතිකකතනසඤ්ඤි, නිසසගහියං පාවිතතියං. සත්තාභාතිකකතො වෙමතිකො, නිසසගහියං පාවිතතියං. සත්තාභාතිකකතො අතතිකකතනසඤ්ඤි, නිසසගහියං පාවිතතියං. අතධිට්ඨිකො අධිට්ඨිතසඤ්ඤි, නිසසගහියං පාවිතතියං.

11. අවිසුඤ්ඤිකෙ විසුඤ්ඤිකසඤ්ඤි, අනට්ඨිතච්ඡිද්ධිකසඤ්ඤි,¹ අවිතට්ඨිකසඤ්ඤි, අදබ්බෙද්ධිකසඤ්ඤි, අවිදුතො චිදුතනසඤ්ඤි, නිසසගහියං පාවිතතියං:

12. නිසසට්ඨං පටිලභිඤා න කාසිකෙන පරිභොගෙන පරිභුඤ්ඤිතබ්බං. න අජේඤ්ඤිගරිතබ්බං, පදීපෙ වා කාලවණ්ණෙ වා උපතෙතබ්බං. අඤ්ඤාන භික්ඛුතා කාසිකෙන පරිභොගෙන පරිභුඤ්ඤිතබ්බං, න අජේඤ්ඤිගරිතබ්බං.

13. සත්තාභාතතිකකතො අතිකකතනසඤ්ඤි, අපතති දුක්ඛට්ඨසං. සත්තාභාතතිකකතො වෙමතිකො, අපතති දුක්ඛට්ඨසං. සත්තාභාතතිකකතො අතතිකකතනසඤ්ඤි, අනාපතති.

14. අනාපතති අනෙතාසත්තාභං අධිට්ඨාති, විසුඤ්ඤිති, තසසති, විතසසති, ඩයසති, අච්ඡිද්ධිඤා ගණනති, විසසාසං ගණනති, අනුපසම්පන්නසං වතෙතන, වතෙතන, මුතෙතන, අතපෙකොද්ධිං පටිලභිඤා පරිභුඤ්ඤිති, උම්මත්තකසං, අදිකම්මකසාති.

නෙසජ්ඣිකිතනාපදං නිවසිතං.

5. 3. 4.

වසයිකසාටික සිකිතනාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකසං අරුමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතා භික්ඛුතං වසයිකසාටිකා අනුඤ්ඤතා ගොති. ඡබ්බගහියා භික්ඛු “භගවතා වසයිකසාටිකා අනුඤ්ඤතා”ති පටිගච්චෙව² වසයිකසාටිකච්චරං පරියෙසනති, පටිගච්චෙව කඤා නිවාසෙනති. ජණ්ණොය වසයිකසාටිකාය නග්ගා කායං ඔවසාපෙනති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨිතා තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ඡබ්බගහියා භික්ඛු පටිගච්චෙව වසයිකසාටිකච්චරං පරියෙසිසානති, පටිගච්චෙව කඤා නිවාසෙසානති, ජණ්ණොය වසයිකසාටිකාය නග්ගා කායං ඔවසාපෙසානති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමන්ථං ඇරෙවෙසුං “සච්චංකිර තුලෙහ භික්ඛවෙ පටිගච්චෙව වසයිකසාටිකච්චරං පරියෙසථ, පටිගච්චෙව කඤා නිවාසෙථ, ජණ්ණොය වසයිකසාටිකාය නග්ගා කායං ඔවසාපෙථා”ති? ‘සච්චං භගවා.’ විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම තුලෙහ මොඝපුරිසා පටිගච්චෙව වසයිකසාටිකච්චරං පරියෙසිසාථ, පටිගච්චෙව කඤා නිවාසෙසාථ, ජණ්ණොය වසයිකසාටිකාය නග්ගා කායං ඔවසාපෙසාථ. තෙන මොඝපුරිසා අපසභනාතං වා පසාදය -පෙ- ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකිතනාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ”:

1 අනට්ඨිතසඤ්ඤි. ම.ජ.ඝ. 2. පටිකඤ්චෙව ම. ජ. ඝ.

10. සන්දවසක් ඉක්මගියෙහි 'ඉක්මනා' යි සන් ඇතියේ නිසාභිපච්චි වෙයි. සන්දවසක් ඉක්මගියෙහි විමති ඇතියේ නිසාභිපච්චි වෙයි. සන්දවසක් ඉක්මගියෙහි 'නො ඉක්මනා' යි සන් ඇතියේ නිසාභි පච්චි වෙයි. නොඉටතලදුයෙහි 'ඉටතලදු' යි සන් ඇතියේ නිසාභිපච්චි වෙයි.

11. නො විසර්ත ලදුයෙහි 'විසර්තලදු' යි සන් ඇතියේ, නො නටුයෙහි 'නටා' යි සන් ඇතියේ, නොවැනැසුනෙහි 'වැනැසුනා' යි සන් ඇතියේ, නොදුටුනෙහි 'දුටුනා' යි සන් ඇතියේ, නො පැහැරගන්තාලදුයෙහි 'පැහැර ගන්තාලදු' යි සන් ඇතියේ නිසාභිපච්චි වේ.

12. නිසර්තලද්ද ලාබ කායිකපරිභොගයෙන් පරිභොග නොකටයුතු ය. පරිභොග නො කටයුතු ය. පහතෙහි හෝ කඵලලොචි දීමෙහි හෝ එලවිය යුතු ය. අන් මහණක්හු විසින් කායික පරිභොගයෙන් පරිභොග කටයුතු ය. පරිභොග නො කටයුතු.

13. සන්දවසක් නොඉක්මගියෙහි 'නො ඉක්මනා' යි සන් ඇතියේ දුකුලාආචාත් වෙයි. සන්දවසක් නොඉක්මගියෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාආචාත් වෙයි. සන්දවසක් නොඉක්මගියෙහි 'නො ඉක්මනා' යි සන් ඇතියේ ආචාත් නැති.

14. ඇතුළු සන්දවස්හි ඉටා නම් විසර්ත නම්, නැස් නම්. වැනැස් නම්, දූවේ නම්, අසිදා ගණිත් නම්, විස්වාසි ව ගණිත් නම්, අනුපසපතක්හට දෙනලද්දෙන්, හරණලද්දෙන්, මුදනලද්දෙන්, නිරපෙක්ක ව දී නැවත ලාබ පරිභොග කෙරේ නම්, උමමත්තකයහට, ආදිකමමිකයහට ආචාත් නැති යි.

නෙසප්ප ඡික්ඛාපදය නිමි.

5. 3. 4.

වසිකසාරික ඡික්ඛාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සාවැත්නුවර සම්පයෙහි වූ අනේ-පිච්චිපුත්‍රයේ දෙවිරම් වෙහෙරෙහි වැඩ වෙසෙති. තවද එසමයෙහි භාග්‍ය-වතුන් විසින් භික්ඛුන්ට වැසිසඵසිටුර අනුදත්තා ලද වෙයි. සමගමගණහු 'භාග්‍යවතුන් විසින් වැසිසඵව අනුදත්තාලදු' යි කාල ම වැසිසඵසිටුරා සොයති. කාල ම කොට නිවාසනය කෙරෙහි, වැසිසඵසිටුර දිර්ගිය කල්හි ලිහිණි ව කය තෙමත්. යම් මහණ කෙනෙක් අලොච්ඡ වෙත් නම් ඔහු අවඤ කෙරෙහි නුගුණ නියති දෙස් පහල කෙරෙත්: 'කෙසේ නම් සවග-මගණහු කාල ම වැසිසඵසිටුරා සෙවුහු ද, කාල ම කොට නිවාසනය කලාහු ද, වැසිසඵසිටුරා දිර්ගිය කල්හි ලිහිණි ව කය තෙමුහු ද' යි. ඉක්බිති ඒ භික්ඛුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සාල කලහ. "සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි කාල ම වැසිසඵසිටුරා සොයු ල, කාල ම කොට නිවාසනය කරවු ල, වැසිසඵව දිර්ගිය කල්හි ලිහිණි ව කය තෙමු ලා' යි. 'සැබෑව භාග්‍යවතුන් වහන්ස.' භාග්‍යවත් බුදුහු ගඟා කලහ: "තුච්ඡපුරුෂයෙනි, කෙසේ නම් තෙපි කාල ම වැසිසඵසිටුරා සෙවුහු ද, කාල ම කොට නිවාසනය කලහු ද, වැසිසඵව දිර්ගිය කල්හි ලිහිණි ව කය තෙමුහු ද තුච්ඡපුරුෂයෙනි, තෙල නො පහන් වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි ... තවද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ඡික්ඛාපදය උදෙසා වූ:"

“මාසො සෙසො ගිමොනනනී ගිකමුනා වසයිකසාවිකව්වරං පරියෙසිතබ්බං. අද්ධමාසො සෙසො ගිමොනනනී කඨො නිවාසෙතබ්බං. ඔරොනි වෙ මාසො සෙසො ගිමොනනනී වසයිකසාවිකව්වරං පරියෙසෙය්‍ය, ඔරොනද්ධමාසො සෙසො ගිමොනනනී කඨො නිවාසෙය්‍ය, නිස්සග්ගිං පාවිතනීය”නනි.

2. මාසො සෙසො ගිමොනනනී ගිකමුනා වසයිකසාවිකව්වරං පරියෙසිතබ්බනනී යෙ මනුස්සා පුබ්බෙපි වසයිකසාරීකව්වරං දෙනනී. තෙ උපසඛකමුනා; එවමෙසු වචනීයා: “කාලො වසයිකසාරීකාය, සමයො වසයිකසාරීකාය, “අඤ්ඤෙපි මනුස්සා වසයිකසාරීකව්වරං දෙනනී”නි. න වනතබ්බා: “දෙඵ මෙ වසයිකසාරීකව්වරං, ආහරඵ මෙ වසයිකසාරීකව්වරං, පරිවනෙතඵ මෙ වසයිකසාරීකව්වරං, වෙතාපෙඵ මෙ වසයිකසාරීකව්වරෙනනී.”

අද්ධමාසො සෙසො ගිමොනනනී කඨො නිවාසෙතබ්බනනී අද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ කඨො නිවාසෙතබ්බං.

ඔරොනි වෙ මාසො සෙසො ගිමොනනනී අතිරෙකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ වසයිකසාරීකව්වරං පරියෙසති, නිස්සග්ගිං පාවිතනීයං.

ඔරොනද්ධමාසො සෙසො ගිමොනනනී අතිරෙකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ කඨො නිවාසෙති, නිස්සග්ගිං හොති. නිස්සර්තබ්බං සඛිකස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ච පත ගිතඛවෙ නිස්සර්තබ්බං: “ඉදං මෙ භනෙත වසයිකසාරීකව්වරං අතිරෙකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ පරිසිට්ඨං, අතිරෙකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ කඨො පරිද්ගිතං¹ නිස්සග්ගිං. ඉමොහං සඛිකස්ස නිස්සර්මි”නි-දදෙය්‍යානී-දදෙය්‍යුනනී-ආයස්මතො දමමි”නි.

3. අතිරෙකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ අතිරෙකසඤ්ඤී, වසයිකසාරීකව්වරං පරියෙසති, නිස්සග්ගිං පාවිතනීයං. අතිරෙකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ වෙමනීකො වසයිකසාරීකව්වරං පරියෙසති, නිස්සග්ගිං පාවිතනීයං. අතිරෙකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ උභතකසඤ්ඤී, වසයිකසාරීකව්වරං පරියෙසති, නිස්සග්ගිං පාවිතනීයං.

4. අතිරෙකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ අතිරෙකසඤ්ඤී කඨො නිවාසෙති, නිස්සග්ගිං පාවිතනීයං. අතිරෙකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ වෙමනීකො කඨො නිවාසෙති, නිස්සග්ගිං පාවිතනීයං. අතිරෙකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ උභතකසඤ්ඤී කඨො නිවාසෙති, නිස්සග්ගිං පාවිතනීයං.

5. සතීයා වසයිකසාරීකාය නග්ගො කායං ඔවස්සාපෙති, ආපතනී දුක්ඛවස්ස. උභතකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ අතිරෙකසඤ්ඤී, ආපතනී දුක්ඛවස්ස. උභතකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ වෙමනීකො, ආපතනී දුක්ඛවස්ස. උභතකමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ උභතකසඤ්ඤී, අතාපතනී.

6. උභතකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ අතිරෙකසඤ්ඤී, ආපතනී දුක්ඛවස්ස. උභතකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ වෙමනීකො, ආපතනී දුක්ඛවස්ස. උභතකද්ධමාසෙ සෙසෙ ගිමොනෙ උභතකසඤ්ඤී. අතාපතනී.

1. නිවාසෙතං. කඨෙච්චි.

“ගිමන් සාරමස සමබ්බි මසෙක් ශෙෂ ව සිටියේ යයි මහණහු විසින් වැසිසඵසිටුර සෙවියයුතු ය. ගිමන් සාරමස සමබ්බි අඩමසෙක් ශෙෂ ව සිටියේ යයි කොට නිමවා හැන්ද යුතු ය. ඉදින් ගිමන් සාරමස සමබ්බි මසෙක් ශෙෂ යයි (කියයුතු නැත) මෑත භාගයෙහි වැසිසඵසිටුරක් සොයා නම් ගිමන් සාරමස සමබ්බි අඩමසෙක් ශෙෂ යයි කියයුතු නැතට මෑතභාගයෙහි කොට නිවාසනය සෙවේ නම් නිසගිපවිති වේ”යයි.

2. මාසො සෙසො ගිමනානන්ති ගිනචුනා වසඛිතසාපිකවීචරං පටිසෙසිතබ්බං යනු: යම් මිනිස් කෙනෙක් පෙරත් වැසිසඵසිටුරා දෙද්ද ඔවුන් වෙත එළඹ මෙසේ කියයුත්තාහ: “වැසිසඵවට කාලය වෙයි. වැසිසඵවට සමය වෙයි. අන් මිනිස්සු ද වැසිසඵ සිටුරා දෙනා”යි. “මට වැසිසඵසිටුරක් දෙන්න. මට වැසිසඵසිටුරක් ගෙනෙන්න. මට වැසිසඵසිටුරක් පිරිවටා දෙන්න. මට වැසිසඵසිටුරක් විකොට ගෙණ දෙන්නා”යි තො කියයුත්තාහ.

අදාමාසො සෙසො ගිමනානන්ති කඛො නිවාසෙතබ්බං යනු: අඩමසක් ශෙෂ ව සිටි ගිමනාගයෙහි කොට නිමවා හැන්ද යුතු ය.

ඔරන්ත වෙ මාසො සෙසො ගිමනානං යනු: අසිර මසක් ශෙෂ ව සිටි ගිමනාගයෙහි වැසිසඵසිටුර සොයා නම් නිසගිපවිති වේ.

ඔරන්තදාමාසො සෙසො ගිමනානං යනු: අසිර අඩමසක් ශෙෂ ව සිටි ගිමනාගයෙහි කොට නිමවා හදි නම් නිසගි වේ. සබ්බසාට හෝ ගණයාට හෝ පුද්ගලයාට හෝ නිසාදිය යුතු යි. මහණෙනි, මෙසේත් නිසාදියයුතු යි: “වහන්ස මනේ මේ වැසිසඵසිටුර අසිර අඩමසක් ශෙෂ ව සිටි ගිමනාගයෙහි සොයත ලද්දේ අසිර අඩමසක් ශෙෂ ව සිටි ගිමනාගයෙහි කොට නිමවා හදිත ලද්දේ නිසගි විය. මේ මෙය සහතට නිසරම් ... දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහු යයි ... ආයුෂමත්භට දෙමි”යි.

3. අසිර මසක් ශෙෂ වූ ගිමනාගයෙහි අසිර සන් ඇතියේ වැසිසඵසිටුර සොයා නම්, නිසගිපවිති වෙයි. අසිර මසක් ශෙෂ වූ ගිමනාගයෙහි විමති ඇත්තේ වැසිසඵසිටුර සොයා නම් නිසගිපවිති වෙයි. අසිර මසක් ශෙෂ වූ ගිමනාගයෙහි උනුසන් ඇතියේ වැසිසඵසිටුරක් සොයා නම් නිසගිපවිති වේ.

4. අසිර අඩමසක් ශෙෂ වූ ගිමනාගයෙහි අසිරසන් ඇතියේ කොට නිමවා හදි නම් නිසගිපවිති වෙයි. අසිර අඩමසක් ශෙෂ වූ ගිමනාගයෙහි විමති ඇත්තේ කොට නිමවා හදි නම් නිසගිපවිති වෙයි. අසිර අඩමසක් ශෙෂ වූ ගිමනාගයෙහි උනුසන් ඇතියේ කොට නිමවා හදි නම් නිසගිපවිති වේ.

5. වැසිසඵව ඇතිකල්හි ලිහිණිව කය තෙමා තම් දුකුලාආචාන් වෙයි. උනුමසක් ශෙෂ වූ ගිමනාගයෙහි අසිරසන් ඇතියේ දුකුලාආචාන් වෙයි. උනුමසක් ශෙෂ වූ ගිමනාගයෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාආචාන් වෙයි. උනුමසක් ශෙෂ වූ ගිමනාගයෙහි උනුසන් ඇතියේ ආචාන් තැනී.

6. උනුඅඩමසක් ශෙෂ වූ ගිමනාගයෙහි අසිරසන් ඇතියේ දුකුලාආචාන් වෙයි. උනුඅඩමසක් ශෙෂ වූ ගිමනාගයෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාආචාන් වෙයි. උනුඅඩමසක් ශෙෂ වූ ගිමනාගයෙහි උනුසන් ඇතියේ ආචාන් තැනී.

7. අනාපනති මාසො සෙසො ගිමහානනති වසසිකසාරිකවිවරං පරියෙසති, අභිමාසො සෙසො ගිමහානනති කන්ධා නිවාසෙති, උභකමාසො සෙසො ගිමහානනති වසසිකසාරිකවිවරං පරියෙසති. උභකභිමාසො සෙසො ගිමහානනති කන්ධා නිවාසෙති, පරිසිට්ඨාය වසසිකසාරිකාය වසං උකකඛිඤ්ඤි, නිවන්භාය වසසිකසාරිකාය වසං උකකඛිඤ්ඤි, බොවිත්ථා නිකඛිට්ඨබ්බං. සමයෙන නිවාසෙතබ්බං. අවර්ණන-විවරස්ස, තට්ඨවිවරස්ස, ආපදස්ස, උමමතතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

වසසිකසාරිකසිකාවපදං නිවසිතං.

5. 3. 5.

විවරඅවර්ණක සිකාවපදං.

1. තෙන සමයෙන බුඳ්ධො භගවා භාවජීයං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරුමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා උපනජෙදු සකසපුතො භාතුතො සද්ධිවිහාරිකං භික්ඛුං එතදවොච: “එහාටුසො ජන-පදවාරිකං පකකමිස්සාමා”ති. “තාභං භනෙත ගමිස්සාමි, දුබ්බලවිවරෙති”ති. “එහාටුසො අභනෙත විවරං දස්සාමි”ති තස්ස විවරං අදුසි. අස්සොසි බො සො භික්ඛු: “භගවා කීර ජනපදවාරිකං පකකමිස්සාමි”ති. අථ බො තස්ස භික්ඛුතො එතදභොසි:- “තදුතාභං¹ ආයසමා උපනජෙදු සකසපුතොත සද්ධිං ජනපදවාරිකං පකකමිස්සාමි, භගවතා සද්ධිං ජනපදවාරිකං පකකමිස්සාමි”ති. අථ බො ආයසමා උපනජෙදු සකසපුතොතා තා භික්ඛුං එතදවොච: “එහිදුති ආටුසො ජනපදවාරිකං පකකමිස්සාමා”ති. “තාභං භනෙත තස්ස සද්ධිං ජනපදවාරිකං පකකමිස්සාමි, භගවතා සද්ධිං ජනපදවාරිකං පකකමිස්සාමි”ති. “යමි තාභං ආටුසො විවරං අදුසිං මයා සද්ධිං ජනපදවාරිකං පකකමිස්සාමි”ති කුපිතො අනතතමනො අවර්ණි.

2. අථ බො සො භික්ඛු භික්ඛුතං එතමන්ථං ආරුමෙසි. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්ති, තෙ උප්පායනති විසන්ති විපාචෙනති: “කථං හි තාම ආයසමා උපනජෙදු සකසපුතො භික්ඛුස්ස සාමං විවරං දන්වා කුපිතො අනතතමනො අවර්ණිස්සාමි”ති? අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරුමෙසුං. “සචං කීර නං උපනජෙ භික්ඛුස්ස සාමං විවරං දන්වා කුපිතො අනතතමනො අවර්ණි”ති. “සචං භගවා.” විහරති බුඳ්ධො භගවා: “කථං හි තාම නිං මොඝපුරිස භික්ඛුස්ස සාමං විවරං දන්වා කුපිතො අනතතමනො අවර්ණිස්සාමි. තෙතං මොඝපුරිස අපසසන්තාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකාවපදං උද්දිසෙය්සාථ.”

1. නාභං, ආජමි,

7. ගිමන් සිවුමසින් මහත් ශෙෂ යයි වැසිසළසිවුරක් සොයා නම්, ගිමන් සිවුමසින් අබමසක් ශෙෂ යයි කොට නිමවා හදී නම්, ගිමන් සිවුමසින් උනුමසක් ශෙෂ යයි වැසිසළසිවුර සොයා නම්, ගිමන් සාරමසින් උනුමසක් ශෙෂ යයි කොට හදී නම්, තොයන ලද වැසිසළව ඇති කල්හි වස පෙරට අදහා ලැබේ නම්, හදහා ලද වැසිසළව ඇති කල්හි වස පෙරට අදහා ලැබේ නම්, දෙවා බ්‍යා තැබියයුතු ය. සුදුසුකල්හි හැන්දයුතු ය. අසිදාගත්-සිවුරු ඇතියාට, තට්ඨිවුරු ඇතියාට, උවදුරු ඇති කල්හි, උමනනකයහට, ආදිකමමකයහට, ඇවැත් තැන්තේ යි.

වසිකසාවික ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 3. 5.

විවරණවිද්‍යාන ශික්ෂාපදය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජාහන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬුහුගේ අරමිති වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ ශාක්‍යපුත්‍ර තෙමේ බියාගේ සද්ධිවිහාරික මහණක්හට මෙය කී ය. “එව ඇවැත්නි, ජනපදවාරිකායෙහි යම්හ”යි. “වහන්ස මම නො යන්නෙමි. දුඹුල් සිවුරු ඇත්තෙමි”යි. “එව ඇවැත්නි, මම තට්ඨ සිවුරක් දෙන්නෙමි”යි, ඔහුට සිවුරක් දිනි. ඒ මහණ තෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජනපද වාරිකායෙහි වඩිනාහ”යි. ඇසී ය. ඉක්බිති ඒ මහණහට මේ සිත විය: “මම දැන් ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ ශාක්‍යපුත්‍රයන් හා සමග ජනපද වාරිකායෙහි නො යන්නෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සමග ජනපද වාරිකායෙහි යන්නෙමි”යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් උපනඤ්ඤ ශාක්‍යපුත්‍ර තෙමේ ඒ මහණහට මෙය කීය: “එව ඇවැත්නි, දැන් ජනපද වාරිකායෙහි යම්හ”යි. “වහන්ස, මම නුඹ හා සමග ජනපද වාරිකායෙහි නො යන්නෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සමග ජනපද වාරිකායෙහි යන්නෙමි”යි. “ඇවැත්නි, මම තට්ඨ යම් සිවුරක් දිනිම ද එය මා හා සමග ජනපද වාරිකායෙහි යන්නේ යයි (සිතා) දිනිම”යි කීපියේ නො සතුටු වූයේ අසිදා ගත්තේ ය.

2. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ භික්ෂුන්ට මෙ පවත් දැන්වී ය. යම් අපිගේ මහණ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔහු හෙලා දකිති. නුගුණ කීයති. දෙස් පහුරා වති. “කෙසේ නම් උපනඤ්ඤ ශාක්‍යපුත්‍ර තෙමේ මහණහට තෙමේ සිවුරක් දී කීපියේ නොසතුටු වූයේ අසිදා ගත්තේ ද”යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කලහ. “සැබෑ ද? උපනඤ්ඤ තෝ මහණකුට තෙමේ සිවුරක් දී කීපියේ නො සතුටු වූයේ අසිදා ගත්තේ ද?යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස.” භාග්‍යවත් බුදුරජාහන් වහන්සේ ගැරහු සේක “බුච්ඡ පුරුෂය, කෙසේ නම් තෝ මහණක්හට තෙමේ සිවුරක් දී කීපියේ නො සතුටු වූයේ අසිදා ගත්තෙහි ද?” “බුච්ඡ පුරුෂය, තෙල නො පහන් වූවන්ගේ පැහැදීම පිණිස යෝ නො වෙයි. ... “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස සාමං විවරං දඬා කුපිතො අනත්තමනො අවර්ෂදෙය්‍ය වා අවර්ෂද්‍යපෙය්‍ය වා නිස්සග්ගියං පාවිතර්ගනති”.

3. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමස්මිං අතෙ අධිපොසො භික්ඛුති.

භික්ඛුස්සාති අඤ්ඤස්ස භික්ඛුස්ස.

සාමනති සයං දඬා:

විවරං තාම: ඡන්තං විවරාතං අඤ්ඤතරං විවරං විකපපනුපගචච්චිමං.

කුපිතො අනත්තමනොති අතභිරඳො ආහතවිතො ඛිලජාතො.

අවර්ෂදෙය්‍යාති සයං අවර්ෂදති, නිස්සග්ගියං¹ පාවිතරියං.

අවර්ෂද්‍යපෙය්‍යාති අඤ්ඤං ආණාපෙති, ආපතති දුක්ඛටස්ස. සකිං ආණතො ඛහුක්ඛවි අවර්ෂදති, නිස්සග්ගියං ගොති. නිස්සජ්තඛිං සඛසස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ නිස්සජ්තඛිං. “ඉදං මෙ භනෙත විවරං භික්ඛුස්ස සාමං දඬා අවර්ෂන්තං නිස්සග්ගියං, ඉමාහං සඛසස්ස නිස්සජාමි”ති—දදෙය්‍යාති—දදෙය්‍යන්ති—ආයසවතො දමමි”ති.

4. උපසම්පනෙත උපසම්පනතඤ්ඤදී විවරං දඬා කුපිතො අනත්ත-මනො අවර්ෂදති වා අවර්ෂද්‍යපෙති වා, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං. උපසම්පනෙත වෙමෙතිකො -පෙ- උපසම්පනෙත අනුපසම්පනතඤ්ඤදී විවරං දඬා කුපිතො අනත්තමනො අවර්ෂදති වා අවර්ෂද්‍යපෙති වා, නිස්සග්ගියං පාවිතරියං.

5. අඤ්ඤං පරික්ඛාරං දඬා කුපිතො අනත්තමනො අවර්ෂදති වා අවර්ෂද්‍යපෙති වා, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අනුපසම්පනතස්ස විවරං වා අඤ්ඤං වා පරික්ඛාරං දඬා කුපිතො අනත්තමනො අවර්ෂදති වා අවර්ෂද්‍යපෙති වා, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අනුපසම්පනෙත උපසම්පනතඤ්ඤදී, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අනුපසම්පනෙත වෙමෙතිකො, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අනුපසම්පනතඤ්ඤදී, ආපතති දුක්ඛටස්ස.

6. අතාපතති සො වා දෙති, තස්ස වා විස්සභනො ගණතාති, උමමතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

විවරඅවර්ෂදන සිකාපදං නිට්ඨිතං.

1. නිස්සග්ගියං. තොති, සො.

“යම් මහණෙක් මහණකුට තෙමේ ම සිවුරක් දී කිපියේ නො සතුටු වූයේ අසිදා ගණී නම් හෝ අසිදා ගන්වන්නේ නම් හෝ නිසඟි පවිහි වේ” යයි

3. යො පන යනු: යමෙක් යම් බඳුයෙක් ...

හික්කු යනු: ... මේ තෙමේ මේ අභියෙහි ‘හික්කු’ යයි අදහස් කරණ ලදී.

හික්කුසා යනු: අන් මහණකුට ය.

සාමං යනු: තෙමේ ම දී.

විවර තම්: සවාදාරම් සිවුරා අතුරෙන් එක්තරු විකපුත් පොහෝනා පාසුළු සිවුරකි.

කුපිතො අනන්තමනො යනු: තොපහත්වූයේ, ක්‍රොධයෙන් ගැටුණු සිත් ඇත්තේ, හටගත් කෙලෙස් කණු ඇත්තේ.

අවජිකෙදාය යනු: තෙමේ අසිදා ගණී තම් නිසඟිපවිහි වේ.

අවජිකාපසය යනු: අතෙකකු අණවා තම් දුකුලාඥාවැත් වෙයි. වරක් අණවත ලද්දේ බොහෝ දෙයක් අසිදා ගණී තම් නිසඟි වෙයි. සබ්බසාධා හෝ ගණයාධා හෝ පුද්ගලයාධා හෝ නිසථිය යුතු යි. මහණෙනි, මෙසේ නිසදිය යුතු යි: “වහන්ස, මගේ මේ සිවුර මහණකුට තමාම දී අසිදා ගන්නා ලද්දේ නිසඟි විය. මම මෙය සහනට නිසරම්”යි ... දෙත්තේය යි .. දෙත්තාහු යි ... ආයුෂමත්භට දෙම”යි.

4. උපසපත් මහණකු කෙරෙහි උපසපත් සන් ඇතියේ සිවුරක් දී කිපියේ තොසතුටු වූයේ අසිදා ගණී හෝ අසිදා ගන්වයි හෝ නිසඟිපවිහි වෙයි. උපසපත් මහණකු කෙරෙහි විමති ඇතියේ ... උපසපතක්හු කෙරෙහි අනුපසපත් සන් ඇතියේ සිවුරක් දී කිපියේ තොසතුටු වූයේ අසිදා ගණී හෝ අසිදා ගන්වයි හෝ නිසඟිපවිහි වේ.

5. අන් පිරිකරක් දී කිපියේ තොසතුටු වූයේ අසිදා ගණී හෝ අසිදා ගන්වයි හෝ දුකුලාඥාවැත් වෙයි. අනුපසපතකුට සිවුරක් හෝ අන් පිරිකරක් හෝ දී කිපියේ තොසතුටු වූයේ අසිදා ගණී හෝ අසිදා ගන්වයි හෝ දුකුලාඥාවැත් වෙයි. අනුපසපතක්හු කෙරෙහි උපසපත් සන් ඇතියේ දුකුලාඥාවැත් වෙයි. අනුපසපතක්හු කෙරෙහි විමති ඇතියේ දුකුලාඥාවැත් වෙයි. අනුපසපතක්හු කෙරෙහි අනුපසපත් සන් ඇතියේ දුකුලාඥාවැත් වෙයි.

6. හෙ තෙමේ හෝ දේ තම්, ඔහුට විස්වස් ඇත්තේ හෝ ගණී තම්, (ඔවුහට ද,) උන්මහනකයාට ද, ආදිකමමිකයාට ද, ආවැත් තැත්තේ යි.

විවරඅවජිකානිසංඝාපදය නිමි.

සුභත විඤ්ඤාපෙඤා සිංඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙඵ්වතෙ කලාඤ්ඤානිවාපෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන ඡබ්බගහිසා භික්ඛු විවරකාරඝමයෙ ඛහුං සුභතං විඤ්ඤාපෙසුං. කතෙපි විචරෙ බහුසුභතං අවසිට්ඨං ගොති. අථ ඛො ඡබ්බගහිසානං භික්ඛුනං එතදභොසී: “භඤ්ඤ මයං ආට්ටසො අඤ්ඤමප්පි සුභතං විඤ්ඤාපෙඤා තනතවායෙහි විවරං වායාපෙමා”ති. අථ ඛො ඡබ්බගහිසා භික්ඛු අඤ්ඤමප්පි සුභතං විඤ්ඤාපෙඤා තනතවායෙහි විවරං වායාපෙසුං. චිතෙපි විචරෙ බහුසුභතං¹ අවසිට්ඨං ගොති. දුතියමපි ඛො ඡබ්බගහිසා භික්ඛු අඤ්ඤමප්පි සුභතං විඤ්ඤාපෙඤා තනතවායෙහි විවරං වායාපෙසුං. චිතෙපි විචරෙ බහුසුභතං අවසිට්ඨං ගොති. තතියමපි ඛො ඡබ්බගහිසා භික්ඛු අඤ්ඤමප්පි සුභතං විඤ්ඤාපෙඤා තනතවායෙහි විවරං වායාපෙසුං. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම සමණා සකාසපුත්තියා සාමං සුභතං විඤ්ඤාපෙඤා තනතවායෙහි විවරං වායාපෙසුන්ති”ති.

2. අසොසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං ඛියනානං විපාවෙනානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨජා තෙ උජ්ඣායනති ඛියනති විපා-
වෙනති:- “කථං හි තාම ඡබ්බගහිසා භික්ඛු සාමං සුභතං විඤ්ඤාපෙඤා තනත-
වායෙහි විවරං වායාපෙසුන්ති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමජ්ඨං
ආරුණ්ණෙසුං: “සච්චං කීර තුලෙන භික්ඛවෙ සාමං සුභතං විඤ්ඤාපෙඤා
තනතවායෙහි විවරං වායාපෙථාති “සච්චං භගවා.” විගරහි බුද්ධො භගවා:
‘කථං හි තාම තුලෙන මොඝපුරිසා සාමං සුභතං විඤ්ඤාපෙඤා තනතවායෙහි
විවරං වායාපෙසුං. තෙනං මොඝපුරිසා අපසන්නානං වා පසාදය -පෙ-
ඵවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ ඉමං සිංඛාපදං උද්දිසෙය්සාථ:

“යො පන භික්ඛු සාමං සුභතං විඤ්ඤාපෙඤා තනතවායෙහි
විවරං වායාපෙසය, නියංගහිසං පාවිනතීන්ති”.

3. යො පනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමෙමිං අජෙ අභිපෙපතො භික්ඛුති.

සාමනති සයං විඤ්ඤාපෙඤා.

සුභතං නාම: ඡ සුභතාති: ඛොමං කප්පාසිකං කොසෙය්සං කම්බලං සාණං
භඛිතං.

තනතවායෙහිති පෙසකාරෙහි වායාපෙති, පයොගෙ පයොගෙ දුකකට්ටං,
පට්ටොභෙත නියංගහිසං ගොති. නියංගහිසං සබ්බසංඝං වා භණ්ණං වා පුග්ගලංඝං
වා. ඵවඤ්ඤා පත භික්ඛවෙ නියංගහිසං: “ඉදං මෙ භතො විවරං සාමං
සුභතං විඤ්ඤාපෙඤා තනතවායෙහි වායාපිතං නියංගහිසං, ඉමාහං සබ්බසංඝ
නියංගහිසං”ති. - දදෙය්සාති - දදෙය්සන්ති - ආයසමතො දමමි”ති.

1. ඛහුංසුභතං ම.ජ.ස.

සුභව විඤ්ඤානි ශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජාහන් වහන්සේ රජගහනුවර සමපයෙහි කලාඤ්ඤානිවාස නම්වූ වෙළඳවන අරමිහි වැඩවසන සේක. තවද එසමයෙහි සවග මහණහු සිටුරු කරණ කාලයෙහි බොහෝ හු විතවුහ. සිටුර නිමි කල්හි ද බොහෝ හු ඉතිරි විය. ඉක්බිති සවග මහණන්ට මේ සිත විය: “ඇවැත්නි, ඉදින් අපි වෙතත් හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිටුරක් වියවමෝ නම් මනා යා”යි. ඉක්බිති සවග මහණහු වෙතත් හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිටුරක් වියවුහ. සිටුර වියා නිමි කල්හි ද බෝහෝ හු ඉතිරි වූයේ වෙයි. දෙවතවට ද සවග මහණහු වෙතත් හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිටුරක් වියවුහ. සිටුර වියා නිමි කල්හිද බොහෝ හු ඉතිරි වූයේ වෙයි. තෙවතවට ද සවග මහණහු වෙතත් හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිටුරක් වියවුහ. මිනිස්සු හෙලා දකිති. නුගුණ කියති. දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් යුමණශාක්‍යපුත්‍රයෝ තුමු හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිටුරක් වියවුහද”යි.

2. භික්ෂුහු හෙලා දකින, නුගුණ පවසන, දෙස් පතුරුවන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. යම් අපිස් මහණ කෙතෙක් වෙද්ද මහු හෙලා දකිත්, නුගුණ පවසත්, දෙස් පතුරුවත්: “කෙසේ නම් සවග මහණහු තුමු හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිටුරක් වියවද්ද”යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කළහ. “සැබෑ ද මහණෙනි, තෙපි තුමු ම හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිටුරක් වියවුහ ද”යි. “සැබෑව භාග්‍යවතුන් වහන්ස.” භාග්‍යවත් බුදුරජාහන් වහන්සේ නින්දා කළ සේක: “කෙසේ නම් හිස් පුරුෂයෙහි, තෙපි තුමු හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිටුරක් වියවුහ ද? හිස් පුරුෂයෙහි, මෙය නො පහත් වූවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වෙයි. මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් සිටුරු පිණිස හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා සිටුරු පිලියක් වියවා නම් නිසඟිපවිහි වේ”යි.

3. ශාපන යනු යමෙක් යම්බඳයක්

භික්ෂු යනු ... මේ තෙමේ මේ කරුණෙහි ‘භික්ෂු’යයි අදහස් කරණ උද්දේයි.

සාමං යනු තෙමේ ඉල්ලා ගෙනය.

සුභන නම්: “කොමුවැහැරියෙන් කළ හු ය, කපුයෙන් නිපත් හු ය, හිනිරියෙන් කළ හු ය, ඵළොමින් කළ හු ය, හණුවැහැරියෙන් කළ හු ය, මේ පස මුහුකොට කළ හු ය”යි සවාදුරුමි හුය.

භනනවායෙහි යනු: පෙහෙරුන් ලවා වියවා නම් පියොවක් පාසා දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසඟි වේ. සබ්බසාධා හෝ ගණයාධා හෝ පුද්ගලයාධා හෝ නිසාච්ඤ යනුයි. “මහණෙනි මෙසේ නිසාච්ඤ යනුයි. “වහන්ස, මවිසින් මේ සිටුරු පිලිය තමා ම හු විතවා පෙහෙරුන් ලවා වියවන උද්දේ නිසඟි විය. මේ මෙය සහතට නිසචම් ... දෙත්තේය’යි ... දෙත්තාහු යි ... ආයුෂ්මත්භට දෙමි”යි.

4. වායාපිනෙ වායාපිතසඤ්ඤි, නිසස්සග්ගිං පාවිතනිං. වායාපිනෙ වෙමතිකො, නිසස්සග්ගිං පාවිතනිං. වායාපිනෙ අවායාපිතසඤ්ඤි, නිසස්සග්ගිං පාවිතනිං.

5. අවායාපිනෙ වායාපිතසඤ්ඤි, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අවායාපිනෙ වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අවායාපිනෙ අවායාපිතසඤ්ඤි, ආපතති.

6. අනාපතති විවරං සිබ්බෙත්ථං, ආයොගෙ, කායබ්බිකිනෙ, අංසවට්ටකෙ,¹ පත්තඤ්චිකාය, පරිස්සාවනෙ, ඤජතකානං, පචාරිතානං, අඤ්ඤස්සඤ්චාය, අනතනො ධනෙන, උමමනකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

සුභතච්ඤ්ඤභනිසිකිඛාපදං නිවර්තනං.

5. 3. 7.

මහාපෙසකාරසිකිඛාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවඤ්චිං විහරති ජේතවනෙ අනාපිණිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො පවාසං ගච්ඡන්තො පජාපතිං එතදවොච: “සුභතං ධාරසිඤ්චා අමුකස්ස තනනවායස්ස දෙහි. විවරං වායාපෙඤ්චා නිකම්ප. ආගතො අග්ගං උපනිඤ්ච විවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. අස්සොසි ඛො අඤ්ඤතරො පිණ්ඩවාරිකො භික්ඛු තස්ස පුරිසස්ස ඉමං වාවං භාසමානස්ස. අථ ඛො සො භික්ඛු යෙනායසමා උපනඤ්ච සක්කපුත්තො නොක්ඛුපසඛිකම්. උපසඛිකම්ඤ්චා, ආයසමනං උපනඤ්ච සක්කපුත්තං එතදවොච: “මහාපුඤ්ඤසි ඤ්චං ආවුසො උපනඤ්ච, අමුකස්මිං ඔකාසෙ අඤ්ඤතරො පුරිසො පවාසං ගච්ඡන්තො පජාපතිං එතදවොච: “සුභතං ධාරසිඤ්චා අමුකස්ස තනනවායස්ස දෙහි. විවරං වායාපෙඤ්චා නිකම්ප. ආගතො අග්ගං උපනඤ්ච විවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමි”ති. “අඤ්චාචුසො මං සො උපට්ඨාකො”ති. සොපි ඛො තනනවායො ආයසමනො උපනඤ්චස්ස සක්කපුත්තස්ස උපට්ඨාකො භොති.

2. අථ ඛො ආයසමා උපනඤ්ච සක්කපුත්තො යෙන සො තනනවායො නොක්ඛුපසඛිකම්, උපසඛිකම්ඤ්චා තනනවායං එතදවොච: “ඉදං ඛො ආවුසො විවරං මං උද්දස්ස විග්ගති, ආයතඤ්ච කරොහි, විඤ්චඤ්ච අපචිතඤ්ච සුචිතඤ්ච සුප්පවාසිතඤ්ච සුචිලෙඛිතඤ්ච සුචිතච්ඡතඤ්ච කරොහි”ති. “එතෙ ඛො මෙ භනෙත සුභතං ධාරසිඤ්චා අදංසු ඉමිතා සුත්තෙන විවරං විතාහිති. න භනෙත සක්කා ආයතං වා විඤ්චං වා අපචිතං වා කාතුං, සක්කා ව ඛො භනෙත සුචිතඤ්ච සුප්පවාසිතඤ්ච සුචිලෙඛිතඤ්ච සුචිතච්ඡතඤ්ච කාතුන්ති.” “ඉඛික ඤ්චං ආවුසො ආයතඤ්ච කරොහි විඤ්චඤ්ච අපචිතඤ්ච, න තෙ² සුත්තෙන පටිබද්ධං භවිස්සාති”ති.

1. අංසවට්ටකෙ. ම.ජ.සං. 2. න නෙන සුභතනා. ම.ජ.සං.

4. විශ්වත ලද්දෙහි විශ්වත ලද්දි සන් ඇතිගේ නිසලිපවිති වෙයි. විශ්වත ලද්දෙහි විමති ඇත්තේ නිසලිපවිති වෙයි. විශ්වත ලද්දෙහි නොවිශ්වත ලද්දි සන් ඇතිගේ නිසලිපවිති වේ.

5. නොවිශ්වත ලද්දෙහි විශ්වත ලද්දි සන් ඇතිගේ දුකුලා ඇවැත් වෙයි. නොවිශ්වත ලද්දෙහි විමති ඇතිගේ දුකුලා ඇවැත් වෙයි. නොවිශ්වත ලද්දෙහි නොවිශ්වත ලද්දි සන් ඇතිගේ ඇවැත් තැනි.

6. සිවුරු මැහීම පිණිස ද, ආයෝගපවිටය, කායබිකිතය, අංඝවටකය, පතනාභවිකාය, පරිඝායවනය යන මේ නිමිති කොට හු විතවන්තහුව ද, ඥති භික්ෂුන්ට ද, පවරණු ලැබුවනට ද, අතෙකක් හු සඳහා ඉල්වන්තහුව ද, සිය ධනසෙන් ගන්තහුව ද, උමතුටුවහුව ද, ආදිකමිකයාට ද ඇවැත් තැනි.

සුභගවිඤ්ඤානති ශික්ෂා පදය නිමි.

5. 3. 7.

මහා පෙළ සකාර ශික්ෂා පදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත් නුවර සමීපයෙහි ජෙනවන තම්බු අනෙපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වසන සේක. එසම-
යෙහි එක්තරු පුරුෂයෙක් ප්‍රවාසයට යන්නේ බිරිඳට මෙය කිය: “හු භූලනය කොට අසුවල් පෙහෙරාට දෙව. සිවුරු පිලිය විශවා තබව. පෙරලා ආයෙම් උපතඤ්ඤා හිමියන් සිවුරින් පුදන්තෙමි”යි. එක්තරු පිණිවාරික මහණෙක් කියන්නා වූ ඒ පුරුෂයාගේ මෙනෙපුල් ඇසී ය. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ උපතඤ්ඤා ශාසනපුත්‍රයන් වෙත එලඹ මෙය කිය: “ඇවැත් උපතඤ්ඤානී, තෙපි මහ පිතෘත්තහුය. අසුවල් තැන එක්තරු පුරුෂයෙක් ප්‍රවාසයට යන්නේ බිරිඳට මෙය කිය. “නුල් භූලනය කොට අසුවල් පෙහෙරාට දෙව. සිවුරු පිලියක් විශවා තබව. පෙරලා ආයෙම් සිවුර උපතඤ්ඤා හිමියන් පුදන්තෙමි”යි. “ඇත ඇවැත්නි, හේ මට උපසායකයා”යි. ඒ පෙහෙර තෙමේ ද ආසුමෙන් උපතඤ්ඤා ශාසනපුත්‍රයන්ගේ උපසායකයෙක් වෙයි.

2. ඉක්බිති ආසුමෙන් උපතඤ්ඤා ශාසනපුත්‍රයෝ ඒ උපසායකයා වෙත එලඹ පෙහෙරාට මෙය කිය. “ඇවැත්, මේ සිවුරු පිලිය මා උදෙසා විශනු ලැබේ. දිග්චුවක් ද, පුළුල්චුවක් ද, ඝන චුවක් ද, සමව විශන ලද්දක් ද, සමව නුල් එලා විශන ලද්දක් ද, මනා හිරි අදින ලද්දක් ද, කොස්සෙන් පිරිසිදු කරණ ලද්දක් ද කරව”යි. “වහන්ස, මොහු මට මේ හුගින් සිවුරු පිලියක් විශවයි හු පමණ කොට දුන්හ. වහන්ස, දිග හෝ පුළුල් හෝ ඝන හෝ කරන්නට නො හැකිය. “වහන්ස, සුචිත ද, සුප්පවාසිත ද සුචලෙභිත ද සුචිතච්ඡිත ද කරන්නට හැකි වෙයි.” ඇවැත්, එසේ තමී තෝ දිග්චුවක් ද, පුළුල්චුවක් ද, ඝන චුවක් ද, කරව. තට හුගින් අඩුවෙක් නොවන්නේ ය.”

3. අඵ බො සො නනතවායො යථාභුතං සුතතං තනොත උපතොනො
 යෙන සා ඉතී තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමීනො නං ඉතීං එතදවොච: “සුතොතන
 අයො අනො”ති. “නනු නං අයො මයා වුතොතො: ඉමීනා සුතොතන විවරං
 විනාහී”ති, “සචවාහං අයො තයා වුතොතො: ඉමීනා සුතොතන විවරං විනාහී”ති,
 අපිච මං අයො උපතනෙදු එචමොහ: “ඉඛස නිං අාවුසො අයතකඤ්ච
 කරොති වින්තකඤ්ච අපචිතඤ්ච, න තෙ සුතොතන පටිබ්ඛං හවිසසනීති.”
 අඵ බො සා ඉතී යනතකං යෙච සුතතං පඨමං අදසී, තඤ්ඤකං පච්ඡා අදසී.

4. අයොසාසි බො අයසමා උපතනෙදු සකාපුතොතො: “සො කීර පුරිසො
 පචාසතො අාගතොති.” අඵ බො අයසමා උපතනෙදු සකාපුතොතො යෙන තසා
 පුරිසසා නිවෙසනං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමීනො පඤ්ඤතොත අාසතෙ නිසීදි.
 අඵ බො සො පුරිසො යෙනාසමා උපතනෙදු සකාපුතොතො තෙනුපසඛකමි,
 උපසඛකමීනො අාසමනතං උපතනෙදු සකාපුතොතො අභිවාදොනො එකවිනතං
 නිසීදි. එකමනතං නිසීනොතො බො සො පුරිසො පචාපතීං එතදවොච:-
 “තං වායාපිතං විවරනනි?” “අාමයා වායාපිතං තං විවරනනි”. “අාගර අයා
 උපතනෙදු විවරෙන අච්ඡාදෙසාමි”ති. අඵ බො සා ඉතී තං විවරං නීගරීනො
 සාමිකසා දනො එතමන්ථං අාරොවෙසී. අඵ බො සො පුරිසො අාසමතො
 උපතනෙදු සකාපුතොතො විවරං දනො උච්ඤායති බියති විපාවෙති: “මභිච්ඡා
 ඉමෙ සමණා සකාපුතනියා අසනතුට්ඨා, තසිමෙ සුකරු විවරෙන අච්ඡාදෙභුං.
 කථං හී තාම අයො උපතනෙදු මයා පුබ්බෙ අපචාරිතො තනතවායෙ
 උපසඛකමීනො විවරෙ විකපං අාපච්ඡසාති”ති.

5. අයොසාසුං බො භික්ඛු තසා පුරිසසා උච්ඤායනතසා බියනතසා
 විපාවෙනසා. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්ච්ඡා තෙ උච්ඤායනති බියනති විපාවෙනති:
 “කථං හී තාම අාසමා උපතනෙදු සකාපුතොතො පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතී-
 කසා තනතවායෙ උපසඛකමීනො විවරෙ විකපං අාපච්ඡසාති”ති. අඵ බො තෙ
 භික්ඛු හගචතො එතමන්ථං අාරොවෙසු. “සචචං කීර නිං උපතනෙදු පුබ්බෙ අපච-
 චාරිතො ගහපතීකසා තනතවායෙ උපසඛකමීනො විවරෙ විකපං අාපච්ඡ”ති?
 “සචචං හගචො.” “ඤ්ඤකො තෙ උපතනෙදු අඤ්ඤතකො”ති? “අඤ්ඤතකො
 හගචො”ති. “අඤ්ඤතකො මොඝපුරිස අඤ්ඤතකසා න ජාතාති පචීරුපං වා
 අපචීරුපං වා සනතං වා අසනතං වා. තන්ථ තාම නිං මොඝපුරිස පුබ්බෙ
 අපචාරිතො අඤ්ඤතකසා ගහපතීකසා තනතවායෙ උපසඛකමීනො විවරෙ
 විකපං අාපච්ඡසාසී. තෙනං මොඝපුරිස අපචාරිතො වා පසාදය -පෙ-
 ඵචඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සිකඛාපදං උද්දිසොයාථ:

“භික්ඛුං පනොච උද්දිසා අඤ්ඤතකො ගහපතී වා ගහපතීනී
 වා තනතවායෙහි විවරං වායාපෙයා, තනු චෙ සො භික්ඛු පුබ්බෙ අපච-
 චාරිතො තනතවායෙ උපසඛකමීනො විවරෙ විකපං අාපච්ඡසා: ‘ඉදං
 මො අාවුසො විවරං මං උද්දිසා වියාති, අායතඤ්ච කරොථ වින්තකඤ්ච
 අපචිතඤ්ච සුචිතඤ්ච සුපචාසිතඤ්ච සුචිලෙඛිතඤ්ච සුචිතච්ඡිතඤ්ච
 කරොථ, අපෙචනාම මයමපි අායසමනතානං කීඤ්චිමතං අනුපදෙච්ඡ-
 යාමා’ති, ඵචඤ්ච සො භික්ඛු චඤා කීඤ්චිමතං අනුපදෙච්ඡසා
 අනතමසො පිණ්ඩපානමනමපි, ගියගසීයං පාවිතතීයනති.”

1. විකං. කපචි.

3. ඉක්බිති ඒ පෙහෙර තෙමේ ගෙණා පමණ හු යනුගෙහි එලවා ඒ සත්‍රිය වෙත එලඹ මෙය කිය. “ආයතීවෙති, හුසින් ප්‍රයොජන ඇතැ”යි. “ආයතීයෙති මේ හුසින් සිවුරක් විශව්සි තෙපි මා විසින් කියන ලද්දහු නො වේ ද?” “සැබව ආයතීවෙති, හොප විසින් මේ හුසින් සිවුරක් විශව්සි කියන ලද්දෙම”යි. එතකුදුවුවත් උපනඤ සවාමිහු මට මෙය කීහ. “ඉදින් ඇවැත තෝ දිග ද පුළුල ද ඝන ද කරව, තට හුසින් අඩුවෙක් නො වන්නේය”යි. ඉක්බිති ඒ සත්‍රිය නොමෝ යම් පමණ හු පලමුව දුන්නී ද, පසුව ද එපමණ දුන්නීය.

4. ආයුෂ්මත් උපනඤ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ඒ පුරුෂයා බැහැර සිට ආර්යෙයසි ඇසුහ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උපනඤ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ ඒ පුරුෂයාගේ තීවසට එලඹ පැණ වූ අස්තෙහි හුන්හ. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ ආයුෂ්මත් උපනඤ ශාක්‍යපුත්‍රයන් වෙත එලඹ වැද එකත්පසෙක හුන්නේය. එකත් පසෙක හුන් ඒ පුරුෂ තෙමේ තිරිදට මෙය කියේය. ඒ සිවුරුපිලිය විශවන ලද්ද”යි. “එසේ ය හිමියනි, ඒ සිවුරු පිලිය විශවන ලද්දේය”යි. “ගෙණ එව. උපනඤ හිමියන් සිවුරින් පුදන්නෙම”යි. ඉක්බිති ඒ සත්‍රිය නොමෝ ඒ සිවුරුපිලිය ගෙණවුන් සැමියාට දී මෙ පවත් දුන්වූවාය. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ ආයුෂ්මත් උපනඤ ශාක්‍යපුත්‍රයට සිවුරුපිලිය දී ගෙලා දකිසි. නුගුණ පවසයි. දෙස් පතුරුවයි: “මේ ඉමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ මහත් ආශාඥාත්තෝය. ලද දෙසින් සතුටු නොවන්නෝය. මොහු සිවුරකින් පුදන්නට පහසු නො වෙත්. “කෙසේ නම් උපනඤ හිමියෝ මවිසින් පෙර නො පවරණ ලද්දහු පෙහෙරැන් වෙත එලඹ සිවුරෙහි අධික විධානයට පැමිණියාහු ද”යි.

5. භික්ෂුහු ගෙලා දකින, නුගුණ පවසන, දෙස් පතුරුවන ඒ පුරුෂයාගේ බස් ඇසුහ. යම් අපිය මහණ කෙනෙක් වෙද්ද මහු ගෙලා දකිති. නුගුණ පවසති. දෙස් පතුරුවති. “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් උපනඤ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ පෙර නොපවරණ ලද්දහු ගැහැවියකුගේ පෙහෙරැන් වෙත එලඹ සිවුරුපිලියෙහි අධික විධානයට පැමිණියාහු ද” යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැල කලහ. “සැබෑ ද උපනඤය, තෝ පෙර නො පවරණ ලද්දෙහි ගැහැවියකුගේ පෙහෙරැන් වෙත එලඹ සිවුරෙහි අධික විධානයට පැමිණියෙහි ද” යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස.” “උපනඤය හේ තාගේ තැයෙක් ද? නො තැයෙක් ද? “භාග්‍යවතුන්වහන්ස නො තැයෙකි.” “තුච්ඡපුරුෂය, නො තැයෙක් නො තැයකුගේ සුදුසුබව හෝ නුසුදුසු බව හෝ ඇතිබව හෝ තැනිබව හෝ නො දකිසි. එහිලා තුච්ඡපුරුෂය, තෝ පෙර නො පවරණ ලද්දෙහි නො තැ ගැහැවියකුගේ පෙහෙරැන් වෙත එලඹ සිවුරෙහි අධික විධානයට පැමිණියෙහි ය. “තුච්ඡපුරුෂය, තෙල නොපහන්වුවත්තේ පැහැදීම පිණිස හෝ නොවෙයි.” ... “මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“මහණකු උදෙසාම නොනැ ගැහැවියෙක් හෝ ගිහිනියක් හෝ පෙහෙරැන් ලවා සිවුරුපිලියක් විශවා නම් එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ පෙර නො පවරණ ලද්දේ පෙහෙරැන් වෙත එලඹ ඉදින් සිවුරෙහි අධික විධානයට පැමිණේ නම්: ‘ඇවැන්නි, මේ සිවුරුපිලිය මා උදෙසා විශකු ලැබේ. දිගුවක් ද පුළුලුවක් ද ඝනුවක් ද කරවු. මනාකොට විශන ලද්දක් ද සමකොට හු අතුරු විශන ලද්දක් ද මනාකොට හිසි අදින ලද්දක් ද, මනාකොට මදින ලද්දක් ද කරවු. ඉදින් අපිදු ආයුෂ්මත්තට කිසිදක් දෙන්නමෝ නම් යෙහෙකැ’යි. එ මහණ තෙමේ මෙසේ කියා යමක් පිහිසෙසින් සල්පමානුටු ද පිටුපමණකුදු දේ නම් නිසඟිපවිති වේ” යයි.

6. ශික්ෂු පනුව උද්දියාති භික්ෂුසාභාය භික්ෂු ආරමභං කර්තා භික්ෂු අව්චාදෙනුකාමො.

අඤ්ඤානකො නාම: මානිකො වා පිනිකො වා යාව සත්තමා පිනාමහසුගා අසමිද්ධො.

ගහපති නාම: යො කොචි අගාරං අජ්ඣාවසති.

ගහපතානි නාම: යා කාචි අගාරං අජ්ඣාවසති.

තනනවායෙහීති පෙසකාරෙහි.

චිවරං නාම: ඡන්තං චිවරං අඤ්ඤාතරං චිවරං විකප්පනුපගපච්ඡිමං.

වායාපෙය්‍යාති විනාපෙති.

තනු වෙ භො ශික්ෂුති යං භික්ෂු උද්දියා චිවරං වියාති සො භික්ෂු.

පුබ්බෙ අප්පවාගිනොති පුබ්බෙ අට්ටනො: හොති: “කිදිසෙන තෙ භනෙන චිවරෙන අනො, කිදිසං තෙ චිවරං වායාපෙමි”ති.

තනනවායෙ උපසඛකමිඤ්ඤාති සරං ගනාමා යත්ත කත්චි උපසඛකමිඤ්ඤා:

චිවරං විකප්පං ආපච්ඡෙය්‍යාති “ඉදං ඛො ආට්ටසො චිවරං මං උද්දියා වියාති, ආයතඤ්ඤා කරොථ, විත්තඤ්ඤා අපිතඤ්ඤා සුචිතඤ්ඤා සුප්පවාසිතඤ්ඤා සුචලෙඛිතඤ්ඤා සුචිතච්ඡිතඤ්ඤා කරොථ.”

අප්පවනාම මගමපි ආයසමනිනානං කිඤ්චිමනං අනුපදච්ඡෙය්‍යා- මානි ඵවඤ්ඤා සො භික්ෂු වතා කිඤ්චිමනං අනුපදච්ඡෙය්‍ය අනනමසො පිණ්ඩපාතමනාමපිති. පිණ්ඩපාතො නාම: යාගුපි භතතමපි බාදනීඤ්චපි චුණ්ණපිණ්ඩපි දන්තකට්ඨමපි දසිකසුභතමපි අනනමසො ධම්මමපි භණති.

7. තස්ස වචනෙන ආයතං වා විත්තං වා අපිතං වා කරොති, පයොගෙ උක්කටං. පටිලාභෙන නිස්සගගියං හොති. නිස්සජ්ඣබ්බං සඛ්‍යස්ස වා ගණස්ස වා පුග්ගලස්ස වා. ඵවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ නිස්සජ්ඣබ්බං: “ඉදං මෙ භනෙන චිවරං පුබ්බෙ අප්පවාගිනො අඤ්ඤාතකස්ස ගහපතිකස්ස තනනවායෙ උපසඛකමිඤ්ඤා චිවරෙ විකප්පං ආපනනං නිස්සගගියං. ඉමාහං සඛ්‍යස්ස කිස්සජ්ඣමි”ති. --පෙ- දදෙය්‍යාති --පෙ- දදෙය්‍යනති --පෙ- ආයසමනො දමමි”ති.

6. හික්කු පනවන උද්දෙසා යනු: මහණකු සදහා මහණකු අරමුණු කොට මහණක්හට දෙනු කැමැත්තේ.

අඤ්ඤානත නම්: මවුපසින් හෝ පියපසින් හෝ සත්වන මුත්තා සුගඵ තෙක් සම්බන්ධවුවුවේ වෙයි.

ගහපති නම්: යමෙක් ගිහිගෙයි වෙසේ නම් හෙ තෙමේ ය.

ගහපතාහි නම්: ගිහිගෙයි වසන යමකිසි මාගමක්.

තනනවායෙහි යනු: පෙහෙරැන් ලවා.

විවර නම්: සවැදැරම් සිවුරු අතුරෙන් එක්තරු විකපුන් පොහෝනා පැසුළු සිවුරෙකි.

වායාපෙය්‍ය යනු: විශ්වයි.

තනු ඉවසො හික්කු යනු: යම් මහණකු උදෙසා සිවුරක් විශනු ලැබේ ද, ඒ මහණ තෙමේ ය.

සුබ්බ අපචාරිණො යනු: “වහන්ස, කෙබඳු සිවුරකින් නොපට ප්‍රයෝජන වේ ද, නොපට කෙබඳු සිවුරක් විශවම් ද ය” පෙර නොකියනු ලැබුවෙක් වෙයි.

තනනවායෙ උපසංඛතමිඤ්ඤා යනු: ගෙට නොය් යමකිසි තැනෙක්හි එලබ්‍යය.

විවරේ විකප්පං ආපජෙජ්ජයා යනු: “ආවාත මේ සිවුරැපිලිය මා උදෙසා විශනු ලැබේ. දිග්චුවක් ද පුළුල්චුවක් ද ඝනචුවක් ද කරවු. මනා කොට විශන ලද්දක් ද, සමකොට හු අතුරු විශන ලද්දක් ද, මනාකොට හිරි අදින ලද්දක් ද, මනාකොට මදින ලද්දක් ද කරවු.”

අපෙසව නාම මයමපි ආයස්මනනානං කිඤ්චිමනං අනුපදජෙජ්ජයා-මාහි එවං ච යො හික්කු වඤ්ඤා කිඤ්චිමනං අනුපදජෙජ්ජයා අනනමසො පිණ්ඩපානමනාමපි යනු: පිණ්ඩපාන නම්: හඹු ද, බත් ද, කැවිලි ද, සුණුපිඩක් ද, දූහැටි දවුචක් ද දහවළකඩක් ද යටත් පිරිසෙයින් දහම් ද දෙසයි.

7. ඔහුගේ වචනයෙන් දිග්චුවක් හෝ පුළුල්චුවක් හෝ ඝනචුවක් හෝ කෙරේ නම් පියෝහි දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසඟි වේ. සහනට හෝ ගණනාට හෝ පුභුලාට හෝ නිසැරිය යුතු. මහණෙකි, මෙසේ නිසැරිය යුතුයි. “වහන්ස, මාගේ මේ සිවුර පෙර නො පවරණලදුයෙම් නො තැ ගැහැවියකුගේ පෙහෙරැන් වෙත එලබ සිවුරෙහි අධිකවිධානයට පාමිණෙන ලදුයේ නිසඟි විය. “වෙය මම් සහනට නිසැරම්’ යි ... දෙත්තේය’ යි ... දෙත්තාහයි ... ආයුෂමත්හට දෙමි’ යි.

8. අඤ්ඤතකෙ අඤ්ඤතකසඤ්ඤේ පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතිකස්ස තනනවායෙ උපසඛසමිත්තා චීවරෙ විකප්පං ආපජ්ජති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං. අඤ්ඤතකෙ වෙමතිකො -පෙ- අඤ්ඤතකෙ ඤ්ඤතකසඤ්ඤේ පුබ්බෙ අපචාරිතො ගහපතිකස්ස තනනවායෙ උපසඛසමිත්තා චීවරෙ විකප්පං ආපජ්ජති, නිස්සග්ගියං පාවිතතියං.

9. ඤ්ඤතකෙ අඤ්ඤතකසඤ්ඤේ, ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඤ්ඤතකෙ වෙමතිකො ආපතති දුක්ඛටස්ස. ඤ්ඤතකෙ ඤ්ඤතකසඤ්ඤේ, අනාපතති.

10. අනාපතති ඤ්ඤතකානං, පචාරිතානං, අඤ්ඤස්සන්ධියං, අතනනො ධනෙන, මහග්ගං වායාපෙත්තුකාමස්ස අපචග්ගං වායාපෙති, උමමනතකස්ස, ආදිකමමිකස්සාති.

මහාපෙසඤ්ඤාචාර්යඤ්ඤාපදං නිමසිතං.

5. 3. 8.

අවෙචකචීවරසිකධාපදං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධා ගඟවා සාවජියං විහරති ජේතවනෙ අනාචපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පත සමයෙන අඤ්ඤතරො මහා-මනෙතා පචාසං ගච්ඡන්තො භික්ඛුනං සන්තියෙ දුතං පාහෙසී: “අගච්ඡන්තු හදන්තා, වස්සාවාසිකං දස්සාමි”ති. භික්ඛු වස්සං චුජානං ගඟවතා වස්සා-වාසිකං අනුඤ්ඤත”නති කුක්කුචවායනතා තාගමංසු. අථ බො සො මහාමනෙතා උජ්ඣායති බියති විපාවෙති: “කථං හි තාම හදන්තා මියා දුතෙ පභිතෙ තාගච්ඡියන්ති” “අහං හි සෙතාය ගච්ඡාමි, දුජ්ජානං ජීවිතං, දුජ්ජානං මරණ”නති. අස්සොසුං බො භික්ඛු තස්ස මහාමනෙතා උජ්ඣා-යනතස්ස බියනතස්ස විපාවෙනතස්ස. අථ බො තෙ භික්ඛු ගඟවතො එතමජ්ථං ආරොචෙසුං. අථ බො ගඟවා එතස්මිං නිදන්තෙ එතස්මිං පකරණෙ ධමමිං කථං කථා භික්ඛු ආමනෙතසී: “අනුජාතාම භික්ඛවෙ අවෙචකචීවරං පටිග්ගහෙත්වා නික්ඛිපිතු”නති.

2. තෙන බො පත සමයෙන භික්ඛු “ගඟවතා අනුඤ්ඤතං අවෙචක-චීවරං පටිග්ගහෙත්වා නික්ඛිපිතුනති.” අවෙචකචීවරාති පටිග්ගහෙත්වා චීවරකාරුසමයං අතික්ඛාමෙනති. තාති චීවරාති චීවරවංසෙ හණ්ඩිකාබඳ්ධාති තිට්ඨන්ති. අද්දසා¹ බො ආයස්මා ආනිජෙද්ද සෙතාසතචාරිකං ආභිණ්ඩනෙතා තාති චීවරාති චීවරවංසෙ හණ්ඩිකාබඳ්ධාති තිට්ඨනෙන, දිස්වා භික්ඛු එතදවොච: “කස්මිමාති ආචුසො චීවරාති චීවරවංසෙ හණ්ඩිකාබඳ්ධාති තිට්ඨන්ති”ති? “අමහාකං ආචුසො අවෙචකචීවරාති”ති. “කීච චීරං පතාචුසො ඉමාති චීවරාති නික්ඛිතන්ති”ති. අථ බො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො අතඤ්ඤස්ස යථාතික්ඛිතතං ආරොචෙසුං. ආයස්මා ආතඤ්ඤ උජ්ඣායති බියති විපාවෙති: “කථං හි තාම භික්ඛු අවෙචකචීවරං පටිග්ගහෙත්වා චීවරකාරුසමයං අතික්ඛාමෙස්සන්ති”ති. අථ බො ආයස්මා ආතඤ්ඤ ගඟවතො එතමජ්ථං ආරොචෙසී.

1. අඤ්ඤ. මජ්ඣ.

8. නොනැයෙකු කෙරෙහි නොනැයෙක යන සන් ඇතිසේ පෙර නො පවරණලද්දේ ගැහැවියකුගේ පෙහෙරැන් වෙත එලඹ සිටුවරෙහි අධික විධානයට පැමිණේ නම්, නිසලිපවිති වෙයි. නො නැයෙකු කෙරෙහි විලිනි ඇත්තේ ... නොනැයකු කෙරෙහි නැයෙක යන සන් ඇත්තේ පෙර නොපවරණ ලද්දේ, ගැහැවියකුගේ පෙහෙරැන් වෙත එලඹ සිටුවරෙහි අධික විධානයට පැමිණේ නම් නිසලිපවිති වේ.

9. නැයකු කෙරෙහි නොනැයෙක යන සන් ඇතිසේ දුකුලාආචැන් වෙයි. නැයකු කෙරෙහි විලිනි ඇත්තේ දුකුලාආචැන් වෙයි. නැයකු කෙරෙහි නැයෙක යන සන් ඇතිසේ ආචැන් නැති.

10. නැයතට, පැවරුවතට, අනෙකක්හු සදහා, සිය ධනයෙන්, මහතු කොට වියවනු කැමැත්තහුගේ සිටුවර අගය අඩුවුවක් කොට වියවා නම්, උමතුටුවනුට ද, ආදිකම්මකයාට ද ආචැන් නැති.

මහාපෙසනාර ශික්ෂාපදය හිමි.

5. 3. 8.

අවෙකවිවරශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර ජෙත- වන තම් අනේපිටුසිටුවුහුගේ අරම්භි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි එක්තරු මහ ඇමතියෙක් ප්‍රවාසයට යන්නේ භික්ෂුන් වෙත දුතයකු යැවීය. වහන්දුවරු වඩින සේක්වා වසාවාසිකයක් දෙන්නෙමි” යි. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වස්විසුවනට වසාවාසිකය අනුදන්තා ලදුසි කුකුස් කරමින් නොගියාහු ය. ඉක්බිති ඒ මහඇමති තෙමේ හෙලා දකිසි. නුගුණ පවසයි. දෙස් පතුරුවයි. “කෙසේ නම් වහන්දුවරු මා විසින් දුතයකු යැවූ කල්හි නො එද්ද” යි. මම සේනාව සමග යෙමි. ජීවත්වීම නො දන හැකි ය. මරණය නොදන හැකි ය” යි. භික්ෂුහු හෙලා දකින නුගුණ පවසන දෙස් පතුරුවන ඒ මහඇමතියාගේ බස් ඇසුහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් සැල කළහ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කරුණෙහි දුගැමි කපා වදාර භික්ෂුන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, අතික් සිටුවරක් පිලිගෙන තබන්නට අනුදනිමි” යි.

2. එසමයෙහි මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අතික් සිටුවරක් පිලිගෙන තබන්නට අනුදන්තා ලදුසි. අතික් සිටුවරු පිලිගෙන විවරකාල සමය ඉක්මවත්, ඒ සිටුවරු විවරවංසයෙහි බදබැහි ව තිබේ. සෙතාසන වාරිකාවෙහි හැසිරෙණ ආයුෂමත් ආනන්ද සඵවිරයන් වහන්සේ විවරවංසයෙහි බදබැහි වූ ඒ සිටුවරු දුටහ. දැක භික්ෂුන්ට මෙය කීහ. “ආචැන්ති, විවරවංසයෙහි පොදි බැඳ තබන ලද මේ සිටුවරු කවරක්හුගේ දු”යි. “ආචැන්ති අපගේ අතික් සිටුවරු”යි. “ආචැන්ති, මේ සිටුවරු කෙතෙක් කල් තබන ලදදු”යි. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන්ට තැබූපරිදි සැල කළහ. ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන්ට හෙලා දකිති. නුගුණ පවසති දෙස් පතුරුවති. “කෙසේ නම් භික්ෂුහු අතික් සිටුවරක් පිලිගෙන විවරකාලසමය ඉක්මවද්දු”යි. ඉක්බිති ආනන්ද තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැල කළහ.

3. “සච්චං කීර භිකඛවෙ භිකඛු අවේකච්චරං පටිග්ගහෙතො ච්චරකාල-සමයං අතිකකාමෙනති” කී? “සච්චං භගවා.” විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම තෙ භිකඛවෙ මොඝපුරිසා අවේකච්චරං පටිග්ගහෙතො ච්චරකාලසමයං අතිකකාමෙසසනති”. තෙනං භිකඛවෙ අපපසනනාතං වා පසාදය -පෙ-ඵවඤ්ච පන භිකඛවෙ ඉමං සිකනිපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.”

“දසාභානාගතං කතභිකතෙමාසිකපුණ්ණමං හිකඛුනො පනෙච අවේකච්චරං උපපජ්ජය්‍ය, අවේකං මඤ්ඤමානෙන හිකඛුනා පටිග්ගහෙතබ්බං, පටිග්ගහෙතො යාච ච්චරකාලසමයං නිකඛිපිතබ්බං, තතො වෙ උතභජිං නිකඛිපෙය්‍ය, නිසග්ගියං පාවිතරියනති”.

4. දසාභානාගතනති දසාභානාගතාය පාවාරණාය.

කතභිකතෙමාසිකපුණ්ණමනති පවාරණං කතරිකා චුට්චති.

අවේකච්චරං නාම: සෙනාය වා ගනතුකාමො හොති, පවාසං වා ගනතුකාමො හොති, හිලානො වා හොති, ගබ්භීනී වා හොති, අසසඛුසස වා සඤ්ඤා උපපනනා හොති, අපපසනනාස වා පසාදෙ උපපනනා හොති. සො වෙ භිකඛුතං සනතිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: “අංගච්චනතු හදනතා, වසාචාසිකං දසාමීති” ඵතං අවේකච්චරං නාම.

අවේකං මඤ්ඤමානෙන හිකඛුනා පටිග්ගහෙතබ්බං, පටිග්ගහෙතො යාච ච්චරකාලසමයං නිකඛිපිතබ්බනති සඤ්ඤතං කතො නිකඛිපිතබ්බං, අවේකච්චරනති.

ච්චරකාලසමයො නාම: අතථතෙ කසීතෙ වසානසා පච්ඡමො මාසො, අතථතෙ කසීතෙ පඤ්චමාසා.

තතො වෙ උතභජිං නිකඛිපෙය්‍යාති අතථතෙ කසීතෙ වසානසා පච්ඡමං දිවසං අතිකකාමෙති, නිසග්ගියං¹ පාවිතරියං. අතථතෙ කසීතෙ කසීතුඛාරදිවසං අතිකකාමෙති, නිසග්ගියං හොති. නිසාජ්චබ්බං සඛසස වා ගණසා වා පුග්ගලසා වා. ඵවඤ්ච පන භිකඛවෙ නිසාජ්චබ්බං: “ඉදංමෙහනෙන අවේකච්චරං ච්චරකාලසමයං අතිකකාමිතං නිසග්ගියං. ඉමාහං සඛසස නිසාජාමී” ති. -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යනති -පෙ- අංගසමතො දමමී” ති.

5. අවේකච්චරෙ අවේකච්චරසඤ්ඤී ච්චරකාලසමයං අතිකකාමෙති, නිසග්ගියං පාවිතරියං. අවේකච්චරෙ වෙමනිකො ච්චරකාලසමයං අතිකකාමෙති, නිසග්ගියං පාවිතරියං. අවේකච්චරෙ අතවේකච්චරසඤ්ඤී ච්චරකාලසමයං අතිකකාමෙති, නිසග්ගියං පාවිතරියං. අතඛිට්ඨිතෙ අඛිට්ඨිතසඤ්ඤී -පෙ- අචිකප්පිතෙ චිකප්පිතසඤ්ඤී, අචිසාජ්ඡිතෙ චිසාජ්ඡිතසඤ්ඤී, අතට්ඨිතෙ තට්ඨිතසඤ්ඤී, අචිතට්ඨිතෙ චිතට්ඨිතසඤ්ඤී, අදබ්බිතෙ දබ්බිතසඤ්ඤී, අචිපුතෙතෙ චිපුතතසඤ්ඤී ච්චරකාලසමයං අතිකකාමෙති, නිසග්ගියං පාවිතරියං.

1. නිසග්ගියං ජනාති සො.

3. “සාබ්ද මහණෙනි, භික්ෂුහු අතින් සිටුවරක් පිළිගෙන විවරකාල-සමය ඉක්මවද්ද”යි. “සාබ්ව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස;” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරඹු සේක. “මහණෙනි කෙසේ නම් ඒ තුවරපුරුෂයෝ අතින් සිටුවරක් පිළිගෙන විවරකාලසමය ඉක්මවද්ද” “මහණෙනි තෙල තො පහන්වුවන්ගේ පාඨාදීම පිණිස හෝ තොවෙයි. ... “මහණෙනි, මේ සික-පදය මෙසේ උදෙසවු:”

“දසදිනකින් නො පත් වජමස් මැදි පොහොය තෙක් මහණහට අතින් සිටුවරක් උපන්නේ නම් ඉක්මන් බව හඟනා මහණහු විසින් පිළිගත යුතුය. පිළිගෙන විවරකාලසමය තෙක් තැබිය යුතුය. ඉදින් ඉන් මන්තෙහි තබන්නේ නම් නිසඟිපවිහි වේ” යයි.

4. දසාභානා නිඛං යනු: පවාරණය දසදිනකින් තො පත් කල්හි.

කතනිකතෙමාසිකපුණණමං යනු: වජමස පටුරාණු පණුරුස නියනු ලැබේ.

අවේකවිවර නම්: සේතාව සමග යනු කාමැත්තේ හෝ වෙයි. බාහාර විසීමට යනු කාමැත්තේ හෝ වෙයි. ගිලනෙක් හෝ වෙයි. ගාඛිණියක් හෝ වෙයි. සාදුභා නැත්තකුට සාදුභා උපන්නේ හෝ වෙයි. තො පහන් වුවකුට පහන්බව උපන්නේ හෝ වෙයි. ඉදින් හෙ තෙමේ භික්ෂුන් වෙත “වහන්දුවරු වඩිත්වා. වසාචාසිකය දෙන්නෙමි”යි දුතයකු එවා නම් මේ අවේකවිවර නම්.

අවේකං මසාදුමානොන භික්ෂුනා පටිගහහෙතබ්බං. පටිගහහෙතො යාච විවරකාලසමයං නිසඟිපිතබ්බං යනු: මේ අතින් සිටුවරයයි සලකුණු කොට තැබිය යුතුයි.

විවරකාලසමය නම්: කෙළින් තො අතුල කල්හි වාසි සාරමස පිළිබද පැසුළු මසයි. කෙළින් අතුල කල්හි පස්මසනි.

නතො වෙ උතනමිං නිසඟිපෙයා යනු: කෙළින් තො අතුල කල්හි වාසිසාරමස පිළිබද පැසුළු දින ඉක්ම වා නම් නිසඟිපවිහි වෙයි. කෙළින් අතුලකල්හි කෙළින් උදුරණ දිනය ඉක්මවා නම් නිසඟි වෙයි. සඟනට හෝ ගණයාට හෝ පුභුලක්හට හෝ නිසැරිය යුතුය. මහණෙනි, මෙසේ නිසැරිය යුතු ... “වහන්ස, මනේ මේ අතින් සිටුවර විවරකාලසමය ඉක්මවන ලද්දේ නිසඟි විය. මම මෙය සඟනට නිසර්ම”යි ... දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහ යි ... ආයුමෙත්හට දෙමි” යි.

5. අතින් සිටුවරෙහි අතින් සිටුවරක යන සත් ඇතියේ විවරකාලසමය ඉක්මවා නම් නිසඟිපවිහි වෙයි. අතින් සිටුවරෙහි විදේහි ඇත්තේ විවරකාලසමය ඉක්මවා නම් නිසඟිපවිහි වෙයි. අතින් සිටුවරෙහි තො අතින් සිටුවරක යන සත්ඇතියේ විවරකාලසමය ඉක්මවා නම් නිසඟි පවිහි වේ. තොඉටන ලදුයෙහි ඉටන ලදු යි සත් ඇතියේ ... තොවිකපන ලදුයෙහි විකපන ලදුයි සත් ඇතියේ තොවිසර්ත ලදුයෙහි විසර්තලද යි සත් ඇතියේ තොනටුයෙහි තටායි සත් ඇතියේ, තොවැනාසුතෙහි, වානාසි කා’යි සත් ඇතියේ තොදටුතෙහි දුවිනා’යි සත් ඇතියේ, තොපාභාර ගත්තා ලදුයෙහි පාභාර ගත්තා ලදු’යි සත් ඇතියේ විවරකාලසමය ඉක්මවා නම් නිසඟිපවිහි වේ.

6. නිසසගතියං චිවරං අනිසසජ්ඣා පරිභුඤ්ඤාති, ආපතති දුකකවසස. අනචෙකචිවරෙ අචෙකචිවරසඤ්ඤා, ආපතති දුකකවසස. අනචෙකචිවරෙ චෙමතියො, ආපතති දුකකවසස. අනචෙකචිවරෙ අනචෙකචිවරසඤ්ඤා, අනාපතති.

7. අනාපතති අනොසමයං¹ අධිචෙය්ති විකපෙපති විසසචෙජ්ඣති නසසති විතසසති ඛයනති, අච්ඡිද්ධිචා ගණනනති, විසසාසං ගණනනති, උමමතතකසස, ආදිකමමිකසසාති.

අචෙකචිවරසිකඛාපදං නිවසිතං.

5. 3. 9.

සාසඛකසිකඛාපදං

1. තෙන සමයෙන බුඤ්ඤා භගවා සාවචජීයං විතරති ජෙතවතෙ අනාචපිණ්ඩකසස ආරුමෙ. තෙන බො පත සමයෙන භිකු බුන්චවසසා² ආරඤ්ඤකෙසු සෙතාසතෙසු විහරනති. කතතිකචොරකා “භිකු බුඤ්ඤාලාභාති” පරිපාතෙනනති. භගවතො එතමන්ච ආරුමෙසු. අච බො භගවා එතසමිං නිදුතෙ එතසමිං පකරණෙ ඛමමිං තථං කචා භිකු ආමනෙනසි: “අනුජාතාමි භිකඛචෙ ආරඤ්ඤකෙසු සෙතාසතෙසු විහරනෙන තිණණං චිවරාතං අඤ්ඤාතරං චිවරං අනතරසරෙ නිකඛිපිභු”නති.

2. තෙන බො පත සමයෙන භිකු භගවතා අනුඤ්ඤාතං ආරඤ්ඤකෙසු සෙතාසතෙසු විහරනෙන තිණණං චිවරාතං අඤ්ඤාතරං චිවරං අනතරසරෙ නිකඛිපිභුනති” තෙ තිණණං චිවරාතං අඤ්ඤාතරං චිවරං අනතරසරෙ නිකඛිපිචා අතිරෙකජාරතතං විපපවසනති. තානි චිවරනි තසසනතිපි ඛයනතිපි විතසසනතිපි උඤ්ඤරෙහිපි ඛජ්ජනති. භිකු දුචොලා භොනති ඤ්චචිවරං. භිකු එවමාහංසු: “නිසස භුලෙන ආපුසො දුචොලා ඤ්චචිවරං”ති. අච බො තෙ භිකු භිකුතං එතමන්ච ආරුමෙසු. යෙ තෙ භිකු අපච්චිජා තෙ උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: “කථං හි තාම භිකු තිණණං චිවරාතං අඤ්ඤාතරං චිවරං අනතරසරෙ නිකඛිපිචා අතිරෙකජාරතතං විපපවසිසසනති”ති.

3. අච බො තෙ භිකු භගවතො එතමන්ච ආරුමෙසු. “සච්චං කීර භිකඛචෙ භිකු තිණණං චිවරාතං අඤ්ඤාතරං චිවරං අනතරසරෙ නිකඛිපිචා අතිරෙකජාරතතං විපපවසනති”ති? “සච්චං භගවා” විගරහි බුඤ්ඤා භගවා: “කථං හි තාම තෙ භිකඛචෙ ලොකපුරිසා තිණණං චිවරාතං අඤ්ඤාතරං චිවරං අනතරසරෙ නිකඛිපිචා අතිරෙකජාරතතං විපපවසිසසනති. තෙනං භිකඛචෙ අපපසනතාතං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ච පත භිකඛචෙ ඉමං සිකඛාපදං උඤ්ඤෙසයතාථ.”

1. අනතරසමයෙ. ම.ජ.ස. 2. බුච්චවසසා ම.ජ.සං.

6. නිසැඟි සිටුර නො නිසථා වලඳ තම් දුකුලාආවැන් වෙයි. නො අතික් සිටුරෙහි අතික් සිටුරෙක යන සන් ආතියේ දුකුලාආවැන් වෙයි. නො අතික් සිටුරෙහි විමනි ආත්තේ දුකුලාආවැන් වෙයි. නො අතික් සිටුරෙහි නො අතික් සිටුරෙක යන සන් ආතියේ ආවැන් නැති.

7. සමයතුල ඉටා තම්, විකපා තම්, විසඳ තම්, නැස් තම්, වැනස් තම්, දූවේ තම්, අසිඳ ගණිත් තම්, විස්වසින් ගණිත් තම්, ඔවුතට, උචතුටුවහුට, ආදිකමිකයාට, ආවැන් තැත්තේ යි.

අවෙචනවිචර ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 3. 9.

සාසනිකශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජාතන් වහන්සේ සැවැන්හුවර ජේතවන තම්වූ අනේපිටුසිටුහුන් අරමිහි වැඩ වෙසෙති. තවද එසමයෙහි හික්කුහු වෑය නිමවූ වස් ආතියාහු වනසෙනසුන්හි වෙසෙති. ඉල්මස සොරු “හික්කුහු ලද ලාභ ආත්තාහු යයි” උවදුරු කෙරෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සෑල කලාහුය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහයෙහි මේ කරුණෙහි, දූගාමි කපා වදුරු හික්කුන් ආමතු සේක. “මහණෙනි වනසෙනසුන්හි වසන්තහු විසින් තුන් සිටුරෙන් එක්තරු සිටුරක් ආතුළුගම තබන්නට අනුදනිමි”යි.

2. එසමයෙහි හික්කුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වනසෙනසුන්හි වසන්තහු විසින් තුන් සිටුරෙන් එක්තරු සිටුරක් ආතුළුගම තබන්නට අනුදන්තා ලදැයි තුන් සිටුරෙන් එක්තරු සිටුරක් ආතුළුගම තබා අසිරු සරයක් වෙන්ව වෙසෙති. ඒ සිටුරු නැසෙති. වැනසෙති. දූවෙති. මීයන් විසිනුදු කනු ලැබෙති. මහණහු දිරු සිටුරුපිළි ආත්තාහු, රළ සිටුරු ආත්තාහු වෙත්. හික්කුහු මෙසේ කීහ. “ආවැත්ති, තෙපි කුමක් හෙයින් දිරු සිටුරුපිළි ආත්තාහු රළසිටුරු ආත්තහුදැ”යි. එකල්හි ඒ හික්කුහු හික්කුන්ට මෙපවත් දන්වූහ. යම් අපිස් මහණ කෙනෙක් වෙද්ද ඔහු හෙලා දකිති. නුගුණ පවසති. දෙස් පතුරුවත්. “කෙසේ නම් මහණහු තුන් සිටුරෙන් එක්තරු සිටුරක් ආතුළුගම තබා අසිරු සරයක් වෙන්ව වෙසෙද්දැ”යි,

3. ඉක්බිති ඒ හික්කුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සෑල කලහ. “සැබෑද මහණෙනි, හික්කුහු තුන් සිටුරෙන් එක්තරු සිටුරක් ආතුළුගම තබා අසිරු සරයක් වෙන්ව වෙසෙත්ල”යි. “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ”. භාග්‍යවත් බුදුරජාතන් වහන්සේ ගැරහු සේක: “මහණෙනි, ඒ තුච්ඡපුරුෂයෝ කෙසේ නම් තුන් සිටුරෙන් එක්තරු සිටුරක් ආතුළුගම තබා අසිරු සරයක් වෙන්ව විසුහු ද. මහණෙනි, තෙල නොපහන් වුවත්තේ පැහැදීම පිණිස හෝ තො වෙයි ... මහණෙනි, මෙසේ මේ සිකපදය උදෙසවු:

“උපවසං. චෝ පන කතනිකපුණ්ණමං. යානි චෝ පන තානි ආරඤ්ඤ කානි සෙත්තාසත්තානි සාසඛකසම්මතානි සප්පවිහයානි, තථාරු-පෙසු හික්ඛු සෙත්තාසත්තෙසු විහරණො ආකඛබ්බානො තිණ්ණං විචරනං අඤ්ඤතරං විචරං අගතරසරෙ නික්ඛිපෙසයා. සියා ච තස්ස හික්ඛුනො කොවිදෙව පච්චයො තෙන විචරෙන විප්පවාසාය, ජාරතනපරමං තෙන හික්ඛුනා තෙන විචරෙන විප්පවසිතබ්බං. තෙනා චෙ උතානිං විප්පව-සෙසය අඤ්ඤනු හික්ඛුසම්මුතියා, නිය්ග්ගිං. පාවිතනියනති.”

4. උපවසං. චෝ පනානි චුත්ථසානං.

කතනිකපුණ්ණමනති කතනිකවාතුමාසිති චුච්චති.

යානි චෝ පන තානි අරඤ්ඤකානි සෙත්තාසත්තානිති ආරඤ්ඤකං නාම සෙත්තාසනං පඤ්චධ්වසනිකං පච්ඡමං.

සාසඛකං නාම: ආරාමෙ ආරාමුපවාසෙ වොරානං නිව්චෙඨාකාසො දිය්සති. භුතෙත්තාකාසො දිය්සති. ඕතොකාසො දිය්සති. නිසිනෙත්තාකාසො දිය්සති. නිපනෙත්තාකාසො දිය්සති.

සප්පවිහයං නාම: ආරාමෙ ආරාමුපවාසෙ වොරෙඤ් මනුස්සා හතා දිය්සනති. විලුත්තා දිය්සනති. ආකොටිතා දිය්සනති.

තථාරුපෙසු හික්ඛු සෙත්තාසත්තෙසු විහරණොති ඵවරුපෙසු හික්ඛු සෙත්තාසත්තෙසු විහරණො.

ආකඛබ්බානොති ඉච්ඡමානො.

තිණ්ණං විචරනං අඤ්ඤතරං විචරනති සබ්ඤාපිං වා උතතරුසබ්භං වා අතතරවාසකං වා.

අගතරසරෙ නික්ඛිපෙසයාති සමත්තා ගොචරගාමෙ නික්ඛිපෙසයා

සියා ච තස්ස හික්ඛුනො කොවිදෙව පච්චයො තෙන විචරෙන විප්පවාසායානි සියා පච්චයො සියා කරණීයං.

ජාරතනපරමං තෙන හික්ඛුනා තෙන විචරෙන විප්පවසිතබ්බනති ජාරතනපරමතා විප්පවසිතබ්බං.

අඤ්ඤනු හික්ඛුසම්මුතියාති සපෙත්තා හික්ඛුසම්මුතියං.

තෙනා චෙ උතානිං විප්පවසෙසයාති සත්තමෙ අරුණුග්ගමිනෙ නිය්ග්ගිං ගොති. නිය්ග්ගිං සබ්ඤාසං වා ගණ්ග්ග වා පුග්ගාලසං වා. ඵච්චඤ්ච පන හික්ඛවෙ නිය්ග්ගිං සබ්ඤාසං: “ඉදං මෙ හතෙන විචරං අතිරෙක-ජාරතනං විප්පචුත්ථං අඤ්ඤනු හික්ඛුසම්මුතියා නිය්ග්ගිං. ඉමාහං සබ්ඤාසං නිය්ග්ගිං”ති — දදෙග්ගාති — දදෙග්ගුනති — ආයසච්චො දමි”ති.

“වස් වැය ගිලි මැදි පොහොස් තෙක් සෑහ සහිතයයි සම්මත වූ බිලිය යටතේ ව්‍යවස්ථාපිතව තෙතනක් වෙද්ද, එබඳු සෙනසුන්හි වසන මහණුන්ගේ කැමැත්තේ නම් තුන් සිවුරෙන් එක්තරම් සිවුරක් ඇතුළත්ව තබන්නන්ය. ඒ මහණුන්ට ඒ සිවුරෙන් වෙන්ව විසීමට කිසි හේතුවක් ඇත්තේ නම් එ මහණ විසින් උඩත් පිරිසෙයින් සරයක් කල් ඒ සිවුරෙන් වෙන්ව විසිය යුතුයි. ඉදින් ඉන් මන්තෙහි හිඤ්ඤාමමතියෙන් තොරව වෙන්ව වසන්නේ නම් නිසලි-පවිති වේ” යයි.

4 උපවසාන. පහ බො යනු: විසුළු ඇතියන්ට.

කන්දකුණුණම. යනු: හිල්ල පණ්ණාසිය කියනු ලැබේ.

සාහි බො පහ තාහි ආරක්ෂකයාහි සෙනසුනාහි යනු: දුටු පන්සියක් වූ පැයුළු සෙනසුන ආරක්ෂක නම්.

සාමාන්‍ය නම්: අරම්භිද අරම් උවසරෙහිද සොරැන් පිවිසි තැන දක්නා ලැබේ යි. අනුභව කළ තැන දක්නා ලැබේ යි. සිටි තැන දක්නා ලැබේ යි. හුන් තැන දක්නා ලැබේ යි. ගොත් තැන දක්නා ලැබේ යි.

සප්පට්ඨය නම්: අරම්භිද, අරම් උවසරෙහිද, සොරැන් විසින් තසන ලද මිනිස්සු දක්නා ලැබේ. පැහැර ගන්නා ලදහු දක්නා ලැබේ. පෙළන ලදහු දක්නා ලැබේ.

තථාරූපෙසු හිඤ්ඤා සෙනසුනෙහි විගරහෙනා යනු: එබඳු සෙනසුන්හි වසන මහණුන්ගේ ය.

ආකඛමානො යනු: කැමැතිවන්නේ.

නිණ්ණං විචර්තං අඤ්ඤාතරං විචරං යනු: සනල හෝ පොරොණය හෝ අදතය හෝ යි.

අනන්තරෙ නිකුතියෙ යනු: හාත්පසු ගොදුරුගමෙහි තබන්නේය.

සියා ව තසා හිඤ්ඤානො කොච්ඡෙව පච්චයො තෙන විචරෙන විප්පවාසාය යනු: හේතුවක් වේ නම්, කටයුත්තක් වේ නම්.

ජාරනාපරමං තෙන හිඤ්ඤානො තෙන විචරෙන විප්පවසිතබ්බං යනු: උඩත් පිරිසෙයින් සරයක් වෙන්ව විසිය යුතුයි.

අඤ්ඤානු හිඤ්ඤාමමතියා යනු: හිඤ්ඤාමමතිය හැර.

තතො වෙ උනනිං විප්පවසෙයා යනු: සත්වන අරුණ නැගෙන්නේ නිසලි වෙයි. සහනට හෝ ගණයාට හෝ පුඤ්ඤාට නිසලිය යුතුය. මහණෙහි, මෙසේ නිසලිය යුතු:

“වහන්ස මගේ මේ සිවුර හිඤ්ඤාමමතියෙන් තොරව අසිරා සරයක් වෙන්ව වසන ලද්දේ නිසලි විය. මෙය මම සහනට නිසලිමි යි, ... දෙන්නේ යයි ... දෙන්නාහ යි ... ආයුෂමත්භට දෙමි” යි.

5. අතිරේකඡාරතෙත අතිරේකසඤ්ඤා විප්‍රවසනී අඤ්ඤානු භික්ෂු-සමුච්ඡායා, නිසංගහීයං පාවිතතීයං. අතිරේකඡාරතෙත වෙමතීකො විප්‍ර-වසනී අඤ්ඤානු භික්ෂුසමුච්ඡායා, නිසංගහීයං පාවිතතීයං. අතිරේකඡාරතෙත උභතකසඤ්ඤා විප්‍රවසනී අඤ්ඤානු භික්ෂුසමුච්ඡායා, නිසංගහීයං පාවිතතීයං. අපච්චුඤ්චවෙ පච්චුඤ්චවසඤ්ඤා -පෙ- අවිසංජ්ඣතෙ විසංජ්ඣතසඤ්ඤා, අනවෙඨ තට්ඨසඤ්ඤා, අවිතට්ඨ විතට්ඨසඤ්ඤා, අදදෙඤ්ඤා දඤ්ඤාසඤ්ඤා, අවිලුභතෙ විලුභතසඤ්ඤා විප්‍රවසනී අඤ්ඤානු භික්ෂුසමුච්ඡායා, නිසංගහීයං පාවිතතීයං.

6. නිසංගහීයං විවරං අනිසංජ්ඣා පරිභුඤ්ඤානී, ආපතනී දුකකට්ඨං. උභතකඡාරතෙත අතිරේකසඤ්ඤා, ආපතනී දුකකට්ඨං. උභතකඡාරතෙත වෙමතීකො, ආපතනී දුකකට්ඨං. උභතකඡාරතෙත උභතකසඤ්ඤා, අනාපතනී.

7. අනාපතනී ඡාරතතං විප්‍රවසනී, උභතකඡාරතතං විප්‍රවසනී, ඡාරතතං විප්‍රවසනී, පුත ගාමසීලං ඔකකමිඤ්ඤා වසීඤ්ඤා පකකමිඤ්ඤා, අනෙතාඡාරතතං පච්චුඤ්චනී, විසංජ්ඣනී තසංගහී විතසංගහී ධර්මනී, අවජ්ඣානී ගණනනී, විසංගහී ගණනනී, භික්ෂුසමුච්ඡායා, උච්චතකසංගහී, ආදිකමමකසංගහී.

සාසඛනසිකාවාදය නිවසිතං.

5. 3. 10.

පරිණිතසිකාවාදය.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවචනීයං විහරතී ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන සාවචනීයං අඤ්ඤා-තරස්ස පුගස්ස සඛ්‍යස්ස සච්චරභතතං පටියතතං ගොතී: “භොජේතො විවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමා”තී. අඨ ඛො ඡබ්බගහීයා භික්ෂු ඥෙන සො පුගො තෙනුපසඛකමිඤ්ඤා, උපසඛකමිඤ්ඤා නං පුගං එතදවොචු: “දෙථාචුසො අච්ඡාකං ඉමානී විවරානී”තී. “ත මයං භතෙන දස්සාම අච්ඡාකං සඛ්‍යස්ස අනුචස්සං සච්චරභිකවා පඤ්ඤාතතා”තී, “ඛු ආචුසො සඛ්‍යස්ස දාසො. ඛු සඛ්‍යස්ස හද්දා¹. මයං තුච්චෙත නිසංගහී තුච්චෙත සමපස්සතතා ඉධ විහරාම. තුච්චෙත වෙ අච්ඡාකං ත දස්සඨ අඨ කො වරතී අච්ඡාකං දස්සතී? “දෙථාචුසො අච්ඡාකං ඉමානී විවරානී”තී. අඨ ඛො සො පුගො ඡබ්බගහීයෙහි භික්ෂුහි නිපට්ඨි-යමානො යථාපටියතතං විවරං ඡබ්බගහීයාතං භික්ෂුතං දතො සඛ්‍යං භතෙනත පටිච්චිසි. යෙ තෙ භික්ෂු ජාතනනී සඛ්‍යස්ස සච්චරභතතං පටියතතං, ත ව ජාතනනී. ඡබ්බගහීයාතං භික්ෂුතං දිනනනනී, තෙ එවමාහංසු:

1. හහො 3. ජ. සං.

5. අතිරේක සරයක් ඇතියෙහි අතිරේක ය යන සන් ඇතියේ භික්ෂුසමමුතියෙන් තොරව වෙන් ව වෙසේ නම් නිසලිපවිති වෙයි. අතිරේක සරයක් ඇතියෙහි විමිති ඇතියේ භික්ෂුසමමුතියෙන් තොරව වෙන් ව වෙසේ නම් නිසලිපවිති වෙයි. අතිරේක සරයක් ඇතියෙහි උනුසන් ඇතියේ භික්ෂුසමමුතියෙන් තොරව වෙන්ව වෙසේ නම් නිසලි-පවිති වෙයි. තොපසුදුලෙහි පසුදුලෙහි සන් ඇතියේ ... තොපිතදන ලද්දෙහි විසදන ලදුහි සන් ඇතියේ ... තොනාසුතෙහි නාසිතාසි සන් ඇතියේ, තො වානසුතෙහි වානසිතාසි සන් ඇතියේ, තොදුටුතෙහි දුටුතාසි සන් ඇතියේ, තො පාඨාරගන්තා ලදුයෙහි පාඨාර ගන්තා ලදුහි සන් ඇතියේ, භික්ෂුසමමුතියෙන් තොරව වෙන්ව වෙසේ නම් නිසලිපවිති වේ.

6. නිසලි වූ සිටුර තො නිසලා වලද නම් දුකුලාආවාත් වෙයි. උනු සදවසක් ඇතියෙහි අතිරේක ය යන සන් ඇතියේ දුකුලාආවාත් වෙයි. උනු සදවසක් ඇතියෙහි විමිති ඇතියේ දුකුලාආවාත් වෙයි. උනු සදවසක් ඇතියෙහි උනුසන් ඇතියේ ආවාත් නැති.

7. සරයක් වෙන්ව වෙසේ නම්, උනු සරයක් වෙන්ව වෙසේ නම්, සරයක් වෙන්ව වාස යලි ගම් ඉට්ටි බාස වාස නික්මේ නම්, ඇතුළු සදවසා පසුදුරා නම්, විසද නම්, නාසේ නම්, වානසේ නම්, දුවේ නම්, අසිද ගණිත් නම්, විස්වසිත් ගණිත් නම්, භික්ෂුසමමුතියෙන් වෙන්ව වෙසේ නම්, උම්තුටුවහුව, ආදිකමමිකයාට ආවාත් නැති යි.

සාසනික ශික්ෂාපදය නිමි.

5. 3. 10.

පරිණාම ශික්ෂාපදය.

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සාවැත්නුවර ජේතවන නම් වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිති වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි සාවැත්නුවර එක්තරා සමාගමක් විසින් සභනට වලදවා සිටුරා දෙත්-තෙමුයි, සිටුරා සහිත බතක් පිළියෙල කරණ ලද්දේ වෙයි. එකල්හි සමගමභණ්ඩු ඒ සමුහයා වෙත එලඹ ඒ සමුහයාට මෙසේ කීහ; “ආවාත්නී, අපට මේ සිටුරා දෙව”යි. “වහන්ස, අපි තො දෙමුහ. අප විසින් සභනට අටුරාදු පතා සිටුරා සහිත භික්ෂාව පිහිටුවන ලද්දීම.” ආවාත්නී, “සභික-යාට දයකයෝ බොහෝ ය. සභිකයාට ලාභදායී බොහෝ ය. අපි තොප නිසා, තොප බලමින් මෙහි වසමුහ. ඉදින් හෙපි අපට තොදෙත්තනු නම් එකල්හි කවරෙක් අපට දෙත්තේ ද “ආවාත්නී, මේ සිටුරා අපට දෙව යි: එකල්හි ඒ ජනසමුහය සවග මහණුන් විසින් තර කොට නියනු ලබන්නේ පිළියෙල කළ පරිදි සිටුරා සවග මහණුන්ට දි සභිකයා බයින් වැලදවීම. යම් භික්ෂුකෙනෙක් සභිකයාට සිටුරා සහිත බතක් පිළියෙල කරණ ලදුයි දනින් ද, සවග මහණුන්ට දෙන ලදුහි තොදනින් ද.” මනු මෙසේ කීහ.

2. “ඔනොපේඨාච්චසො සඛ්ඤ්ඤා විචර”නැති. “නපචි භනෙන යථාපටියතනං විචරං අය්‍යා ජබ්බගගිඨො අත්තනො පරිණාමෙඤ්ඤ”නැති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨිජා තෙ උජ්ඣායනති ඩියනති විපාලෙනති: “කථං හි නාම ජබ්බගගිඨො භික්ඛු ජාතං සඛ්ඤ්ඤං ලාභං පරිණතං අත්තනො පරිණාමෙඤ්ඤනති”ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙඤ්ඤං. “සඵලං කීර තුමෙභ භික්ඛවෙ ජාතං සඛ්ඤ්ඤං ලාභං පරිණතං අත්තනො පරිණාමෙඨා”ති? “සඵලං භගවා” විගරහි චුඤ්ඤො භගවා: “කථං හි නාම තුමෙභ මොඤ්ජුරිසා ජාතං සඛ්ඤ්ඤං ලාභං පරිණතං අත්තනො පරිණාමෙඤ්ඤථ. තෙනං මොඤ්ජුරිසා අපඨසන්තානං වා පසාදය -පෙ- එවඤ්ඤ ජන භික්ඛවෙ ඉමං සිකධාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ:”

“යො සන භික්ඛු ජානං සඛ්ඤ්ඤං ලාභං පරිණතං අත්තනො පරිණාමෙය්‍ය, නිය්‍යගගිඨං ආචිනතියනති.

3. යො සනාති යො යාදිසො -පෙ-

භික්ඛුති -පෙ- අයං ඉමසමිං අතෙථ අභිපෙපනො භික්ඛුති.

ජානනති නාම: සාමං වා ජානාති අඤ්ඤෙඤ වා තස්ස ආරුචෙතනි, සො වා ආරුචෙති.

සඛ්ඤ්ඤං නාම: සඛ්ඤ්ඤා දිනනං හොති පරිච්චතනං.

ලාභො නාම: විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනධිලාභපඵලයභෙසජ්ජපරිකබ්ඛා, අත්තමසො චුණ්ණපිණ්ඩොපි දන්තකට්ඨමපි දසිකසුත්තමපි.

පරිණතං නාම: දස්සාම කරිය්‍යාමාති වාචා භින්නා හොති.

4. අත්තනො පරිණාමෙති. පයොගෙ දුක්ඛං, පටිලාභෙන නිය්‍යගගිඨං හොති. නිය්‍යජ්ඣබ්බං සඛ්ඤ්ඤා වා ගණ්ඤ්ඤ වා පුග්ගලස්ස වා. එවඤ්ඤ ජන භික්ඛවෙ නිය්‍යජ්ඣබ්බං: “ඉදං මෙ භනෙන ජාතං සඛ්ඤ්ඤං ලාභං පරිණතං අත්තනො පරිණාමිතං නිය්‍යගගිඨං, ඉමාභං සඛ්ඤ්ඤා නිය්‍යජාමි”ති. -පෙ- දදෙය්‍යාති -පෙ- දදෙය්‍යුනති, -පෙ- ආයසමතො දමමි”ති.

5. පරිණතෙ පරිණතසඤ්ඤේ අත්තනො පරිණාමෙති, නිය්‍යගගිඨං පාචිතතියං. පරිණතෙ වෙමතිකො අත්තනො පරිණාමෙති, ආපතති දුක්ඛං. පරිණතෙ අපරිණතසඤ්ඤේ අත්තනො පරිණාමෙති, ආපතති දුක්ඛං. සඛ්ඤ්ඤා පරිණතං අඤ්ඤෙඤසඛ්ඤ්ඤා වා වෙතියස්ස වා පරිණාමෙති, ආපතති දුක්ඛං. වෙතියස්ස පරිණතං අඤ්ඤෙඤවෙතියස්ස වා සඛ්ඤ්ඤා වා ගණ්ඤ්ඤ වා පුග්ගලස්ස වා පරිණාමෙති, ආපතති දුක්ඛං. පුග්ගලස්ස පරිණතං අඤ්ඤෙඤ පුග්ගලස්ස වා සඛ්ඤ්ඤා වා ගණ්ඤ්ඤ වා වෙතියස්ස වා පරිණාමෙති, ආපතති දුක්ඛං. අපරිණතෙ පරිණතසඤ්ඤේ, ආපතති දුක්ඛං. අපරිණතෙ වෙමතිකො, ආපතති දුක්ඛං. අපරිණතෙ අපරිණතසඤ්ඤේ අත්තනො පරිණාමෙති.

2. “ආචාරිනි සඛසයාට සිවුරු පිරිකර දෙව”යි. “වහන්ස, තැන පිළියෙල කළ පරිදි සිවුරු සවග මහණනු තමන්ට පිරිණමා ගත්ත” යි. යම් අපිත් මහණනු කෙතෙක් වෙද්ද ඔහු හෙලා දකිති. නුගුණ පවසති දෙස් පතුරුවන්. “කෙසේ නම් සවග මහණනු දූත දූත පිරිණමන ලද සහසතු ලාභය තමහට පිරිණමුහුදු”යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සාල කළහ. “සැබෑද, මහණෙනි තෙපි පිරිණමන ලද සහසතු ලාභය දූත දූත තමහට පිරිණමුහුදුයි.” “සැබව, භාග්‍යවතුන් වහන්ස.” භාග්‍යවත් චූළුරජානන් වහන්සේ ගෑරුනු සේක. “කෙසේ නම් තුළුපුරුෂයෙහි, තෙපි පිරිණමන ලද සහසතු ලාභය දූත දූත තමහට පිරිණමුහුදු ද, තුළුපුරුෂයෙහි, කෙල නො පහන්වුවන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නොවෙයි මහණෙනි, මේ සිකපදය මෙසේ උදෙසවු:

“යම් මහණෙක් දූත දූත සහසතු පිරිණමු ලාභය තමහට පිරිණමවන්නන් නම් නිසන්පවිති වේ” යයි.

3. යො පන යනු: යමෙක් යම් බද්‍රයෙක් ...

හිඤ්ඤ යනු ... මේ තෙමේ මේ දර්ශයෙහි ‘හිඤ්ඤ’යි අදහස් කරණ ලදී.

ජානනනි නම්: තෙමේ හෝ දනිති. අන් කෙතෙක් හෝ ඔහුට දන්වන්. හෙ තෙමේ හෝ දන්වයි.

සඤ්ඤික නම්: සඛසයාට දෙන ලද්දේ පරිභොග කරණ ලද්දේ වෙයි.

ලාභ නම්: සිවුරු පිවුරා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකරය. යටත් පිරිසෙයින් සුණුපිටිකුදු දැහැටි දඩකුදු දවළුනුයකුදු

පරිණමන නම්: දෙමහ. කරමහ’යි වෘක් හෙද කරණලද වේ.

4. තමහට පිරිණමවා නම් පියෝති දුකුලා වෙයි. ලැබීමෙන් නිසති වේ. සහනට හෝ ගණයාට හෝ පුගුලක්හට හෝ නීසාජිය යුතුය. “මහණෙනි, මෙසේ නීසාජිය යුතු “වහන්ස, මිහිසින් සහනට පිරිණමු සහසතු ලාභය දූත දූත තමහට පිරිණමන ලද්දේ නිසති විත. “මම මෙය සහනට නිසජම”යි ... දෙන්නෝය යි. ... දෙත්තාහයි. ... ආයුෂ්මත්හට දෙම”යි.

5. පිරිණමන ලද්දෙහි පිරිණමි සන් ඇතියේ තමහට පිරිණමා නම් නිසැති පවිති වෙයි. පිරිණමන ලද්දෙහි විමිති ඇත්තේ තමහට පිරිණමා නම් දුකුලාආචාරි වෙයි. පිරිණමන ලද්දෙහි නොපිරිණමි සන් ඇතියේ තමහට පිරිණමා නම් දුකුලාආචාරි වෙයි. සඛසයාට පිරිණමන ලද්ද අන් සහනට හෝ සැයකට හෝ පිරිණමා නම් දුකුලාආචාරි වෙයි. සැයකට පිරිණමන ලද්ද අන් සැයකට හෝ සහනට හෝ ගණයාට හෝ පුගුලක්හට හෝ පිරිණමා නම් දුකුලාආචාරි වෙයි. පුගුලක්හට පිරිණමන ලද්ද අන් පුගුලක්හට හෝ සහනට හෝ ගණයාට හෝ සැයකට හෝ පිරිණමා නම් දුකුලාආචාරි වෙයි. නොපිරිණමන ලද්දෙහි පිරිණමු සන් ඇතියේ දුකුලාආචාරි වෙයි. නොපිරිණමන ලද්දෙහි විමිති ඇතියේ දුකුලාආචාරි වෙයි. නො පිරිණමන ලද්දෙහි නො පිරිණමන ලද්ද සන් ඇතියේ ආචාරි නැති.

6. අනාපනති කන්ථ දෙමාති පුච්ඡයමානො යන්ථ තුමහාකං දෙය්‍ය-
ධම්මො පරිභොගං වා ලභොග්‍ය පටිසංඛාරං වා ලභොග්‍ය චිරට්ඨිකීකො වා
අස්ස, යන්ථ වා පන තුමහාකං චිත්තං පසීදති තන්ථ දෙථාති භණ්ති,
උම්මන්තකස්ස, ආදිකම්මකස්සාති.

පරිඤ්ඤාපදං නිවේදනං.

පනතචගෙගා තතියො.

තසස්සද්දනං:

ඥො ච පනතාති භෙසජ්ජං වස්සිකාදුනපඤ්චමං,
සාමං වායාපනචේවකො සාගඛකං සඛිඤ්ඤෙත වාති.

උද්දිට්ඨා, ඛො ආයස්මනො තිංසනිස්සග්ගියා පාචිතනියා ධම්මො.
තන්ථායස්මනො පුච්ඡාමි: කච්චිත්ථ පරිසුඤ්ඤා? දුතියමපි පුච්ඡාමි: කච්චිත්ථ
පරිසුඤ්ඤා? තතියමපි පුච්ඡාමි: කච්චිත්ථ පරිසුඤ්ඤා? පරිසුඤ්ඤාන්ථායස්මනො.
තස්මා තුණ්ඨි. එවමෙතං ධාරයමීති.

[අතීරෙකකරතකඤ්ච අකාලපොරුණධොවනං,
පටිග්ගහඤ්ච තඤ්චොව විඤ්ඤාතර්ථ ච තතුතතරී,
ඥො අපපවාරිතා චේව තිකඛතතුං චොදනාය වාති.

මිස්සකං සුඤ්ඤාකඤ්චොව තුලඤ්ච අනුචස්සකං,
පුරුණස්සත්තඤ්චොව ලොමානං භරණෙන ච,
ධොවනං රුට්ඨියඤ්චොව ඥො ච තාතපපකාරකාති.

අතීරෙකඤ්ච පනතඤ්ච උභෙත ඛකිතෙන ච,
භෙසජ්ජං සාවකඤ්චොව කුපිතෙන අච්ඡිද්දනං,

ඥො තන්තවායා චේව අචේවකච්චරෙන ච,
ජාරතතං විපපවාසෙන අන්තනො පරිණාමතාති.]*

තීංසකං නිවේදනං.

පාරාජිකපාළි නිට්ඨිතා.

* ඉමා අතීරකඛාපායො ඕහල පොත්කෙසු ජයව දිස්සන්තෙ.

6 කොතැන්හි දෙත්තමෝද්ධි විවාරණු ලබන්නේ, යම් තැනක තොපගේ දෙයධර්මය පරිභොගය හෝ ලබන්නේ නම්, පිළිසකර හෝ ලබන්නේ නම්, කල් පවත්නේ හෝ වන්නේ නම්, යම් තැනක හෝ තොපගේ සිත පහදී නම්, එහි දෙව'සි කියා නම්, උමතුටුවනුට, ආදිකමමිකයාට, ආවැත් නැති.

පරිණත ශික්ෂාපදය හිමි.

පාත්‍රවර්ගයයි.

එහි උඤ්ඤාය:

පාත්‍රසිකපද දෙකය, හෙසජජ, වසසික සහ පස්වැනි අවර්ජන ශික්ෂා-පදය ද, සුභතවිඤ්ඤායන්, මහාපෙසකාර, අවෙචකවිචර, සාසඛක, සබ්බික පරිණතය යන පසද්ධි දස ශික්ෂාපද කෙනෙක් වෙත්.

ආවැත්නි, කිසි නිසභිපවිති දහමිත්‍ර උදෙසන ලද්දක. එනිලා ආයුෂමතුත් විවාරම: කිම පිරිසිදුවු ද? දෙවතවට ද විවාරම: “කිම පිරිසිදුවු ද? තෙවතවට ද විවාරම: කිම පිරිසිදුවු ද? එනිලා ආයුෂමත්ත්‍ර පිරිසිදුවු. එහෙයින් මේ තුෂණීච්ඡාවය යි. මෙතේ තෙල තුෂණීච්ඡාවය දරම”යි.

නි.සකය හිමි.

පාරාජිකපාලිය හිමි.

පදනුකකමණිකා

අ	පිටුව	අ	පිටුව
අකබදසා	104	අජේකාගහෙචා	522
අකබසිතං	70	අජානනතසා	80
අකබරිකාය	468	අජිකා	434
අකබාතං	44, 294	අජිකාසපපි	610
අකෙඛන	468	අජිතකඛිපං	82
අකට්ටං	584	අඤ්ඤාචන්තාය	44
අකතනිබ්බිසො	158	අඤ්ඤාභාගිසසා	436
අකතලුඤ්ඤා	153	අඤ්ඤාමඤ්ඤාච්චාපනෙන	464
අකපට්ඨං	46, 294	අඤ්ඤා ගති	34
අකාමකා	30	අඤ්ඤාතිකාය	578
අකාලච්චරං	512, 514	අට්ටකං	180
අකීරියවාදෙ	6	අට්ටසාරං	246, 248
අකීලාසුනො	18	අට්ඨිමානො	58
අඤ්ඤානං	328	අට්ඨපදෙ	468
අඤ්ඤාසිඤ්ඤාමෙ	198	අට්ඨානං	56
අගමිමන	36	අට්ඨාරසහෙදකරවජ්ජිති	452
අගාරං	28	අභිකිකොසමහා	10
අභිගජානං	46, 286, 516	අභිතකාමපාරිච්චිසිකාපදං	330
අභිගජාතසාමනනා	84	අභිතගර්භිනො	54
අභිගාරකාසුයා	46	අභිතඤ්ඤානං	382
අභිගුට්ඨං	82, 292	අභිතපනාසිකං	198, 200
අභිගුලනාරිකාය	92	අභිපුරෙකනාරසා	326
අභිගුලිපතොදකෙන	186	අභිවසෙ	51
අච්චයෙන	24	අභිසංගිතං	14
අච්චෙකච්චරං	628	අභි නාම	36
අච්චරුයො	38	අභිකකාමෙභි	140, 574
අච්චරිඨං	250	අභිමඤ්ඤාසාති	14
අච්චාදෙභුං	624	අභියාවකො	378
අච්චාදෙභුකාමො	536	අභිරෙකච්චරං	438
අච්චාදෙසසති	546	අභිරෙකජාරතනං	632
අච්චාදෙසි	26	අභිරෙකපනො	592
අච්චනනච්චරෙ	530	අභිගර්භපසුං	40
අච්චරච්චිතාය	28	අච්චෙයාවිතො	130
අච්චරූපසමපනො	34	අභිතිඨං	22
අජ්ජ තගෙන	40	අභිතමගනපට්ටනො	140, 572
අජ්ජ ණොහා	548	අදභුකාමා	24
අජ්ඣාචාරෙ	322	අද්ධෙඨ	200, 426
අජ්ඣාපනො	426	අභිගතසඤ්ඤානො	200
අජ්ඣාවසනා	28, 30	අභිගතො	12
අජ්ඣුපගතො	56	අභිචිතනං	576
අජේකාකාසො	128	අභිචිතනසිකා	56

අ	පිටුව	අ	පිටුව
අධිධිතෙන	192	අනුඤ්ඤානා	28
අධිපඤ්ඤා	56, 576	අනුතතරෙ	1
අධිමානෙන	200, 234	අනුද්දිට්ඨං	18
අධිවජේ	130	අනුඛංසිතො	426
අධිවාසෙභු	14	අනුඛංසෙති	196, 256, 424
අධිවාසෙසි	24	අනුපපාදබම්බො	4
අධිසග්ගිනානි	8	අනුපගම්ම	26
අධිසීලසිකා	56	අනුපද්දවා	422
අධොජානුමණ්ඩලං	324	අනුපපනො	4
අනතරකරෙ	632	අනුපරිගනතුං	408
අනතරධාපෙසුං	18	අනුපාදනාය	18, 42
අනතරගොගිකා	104	අනුපුබ්බෙන	36
අනතරවාසකං	518, 634	අනුපුඤ්ජ	424
අනොතාකොට්ඨාගාරකො	610	අනුපුඤ්ජංසු	436
අනොතමනො	42	අනුචාදානිකරණසස	438
අනුඤ්ඤානෙන	106	අනුසංඤ්ඤායමානො	98
අනගාරියං	28	අනෙකපරියායෙන	42
අනභිගණේ	10	අනෙකච්චිතං	10
අනඤ්ඤාගරභිතො	54	අපකං	18
අනතතමනො	420	අපකිලම්ඵො	380
අනතථංගිතං	194	අපපණං	628
අනභිගතො	200	අපඤ්ඤානො	40
අනධිධිතො	594	අපටිභානා	442
අනනතරභිතාය	30	අපඤ්චිතං	222, 230
අනනුච්චිතියං	46	අපභිතො	424, 436
අනනුඤ්ඤානං	28	අපභිච්චං	46
අනනුලොඡිකං	294	අපපනො	200
අනපලොකෙනා	24	අපපුඤ්ඤා	54
අනභාවකනා	4	අපමනාසා	12
අනභිජානං	200	අපමාණකායං	374
අනභිජඤ්ඤා	424	අපචාරිතො	536, 624
අනලභො	338	අපසනං	44
අනවකාසො	56	අපට්ච්චිතාය	448
අනවයො	96	අපට්ච්චසා	48
අනසාසකො	186	අපටිතං	536, 628
අනාගාමිඵලසච්චකිරියාය	204	අපොචනාම	38, 424
අනාදීනවදසො	40	අපොභේනා	468
අනාචිකනා	54, 80	අපගබ්බො	8
අභිච්චානුපයසි	156	අපච්චකනානො	66
අභිමිතනං	204, 222, 323	අපච්චුඤ්චිට්ඨො	510
අභිසංචාරා	632	අපචයසා	48, 448
අභිතිකා	422	අපචිතො	196
අභිලකං	16	අපඤ්ඤාතනං	18
අනුකම්පා	96	අපදං	116

අ	පිටුව	අ	පිටුව
අපදිගනාති	418	අභිසංඛාරිකං	420
අපරජබ්බිති	424	අභිනවට්ඨං පචාරෙය්‍ය	534
අපරතනං	112	අභිනරිංසු	610
අපරිකකමනං	382	අහෙජ්ජපතෙනා	10
අපරිභුතනං	578	අඞුචු	10
අපසංසාය	88	අඞුලකෙන	196, 424
අපරිසංකිතසංසා	426	අය්‍යපුතෙනා	40
අපසාදිතො	340	අයොනිසො	54
අපසාදෙති	238	අයොපතෙනා	594
අපසෙසනං	162	අරහරුපො	4
අපුතතකං	40	අරහං	1
අඛ්‍යාවටෙත	340	අරහසි	322
අඛ්‍යුදං	40	අරියෙන	86
අඛෙඛාගාරිකා	260	අරුඤ්ඤාමනෙ	516
අඛෙඤ්ඤාපු	182	අරුපියෙ	586
අඛෙඤ්ඤාසුසිං	12	අරේගතතතා	484
අඛොකුටිකා	468	අලකභිකා	54
අඛ්‍යුග්‍යාඤ්ඤ	42	අලමරියඤ්ඤාදසංසනං	200
අඛ්‍යුතං	250	අලංකමමනියෙ	484
අඛ්‍යුතධමමං	20	අලොභිතා	322
අඞුමනවරියෙන	196	අවචනියං	464
අඛලඅඛලො	468	අවචාරිසි	174
අභබෙඛා	68, 244	අවභජ	120
අභයා	422	අවගරණවිතෙනා	104
අභිකකතනං	14	අවාපුරණං	292
අභිමාරිණී	250	අවාසිමං	556
අභිජ්ජමානො	152	අපීකපපිකො	594
අභිනිග්‍යාණසාති	298	අවිචාරං	10
අභිනිතනාමෙසිං	10	අවිජ්ජා	10
අභිනිපටිලෙති	298	අවිජ්ජාභවා	12
අභිනෙතන	130, 596	අවිඤ්ඤාසංස	68
අභිනිබ්බිජෙජ්ජය්‍ය	8	අවිතකනං	10
අභිනිවමිනියාමි	16	අවිදුරෙ	28
අභිනිපථාදෙය්‍ය	552	අවිපට්ඨකෙච්ච	510
අභිනිසිදනාති	70	අවිලුකෙන	596
අභිපපමොදයං	156	අවිගෙභා	96
අභිපුඤ්ඤාති	112	අවිතරුගො	18
අභිරමය්‍ය	30	අටුතතා	570
අභිරුලුක	318	අසංමඤ්ඤිකාපු	14
අභිමාදෙති	4	අසංමඤ්ඤකං	294, 461
අභිවිඤ්ඤාපෙසි	40	අසංමානායො	374
අභිවිතරිචා	160	අසංසනෙනා	156
අභිසමිතො	462	අසු	450
අභිසමෙතාවිති	486	අසංසාපුතනියභාවං	58, 88

අ	පිටුව	ආ	පිටුව
අභවනභීතානි	18	ආරඳු	10
අභභුමම	46, 52	ආරඳුච්චිවිලයෙන	240
අභඤ්ඤා	76	ආරුඛනීපයා	240
අභනතං	24	ආරුමිකභාවං	58
අභපපායානි	158	ආලයෙහසා	142
අභමුච්චෙයා	10	ආලයසමුඤ්ඤාකාය	44
අභමනුග්ගානිගමොකො	200	ආලිමෙපනතඤ්ඤා	284
අභලුච්චි	10	ආච්චනා	296
අභද්දියනතඤ්ඤා	80	ආච්චිඤ්ඤා	318
අභාරඳු	10	ආච්චිලං	466
අභාවෙච්චුකාමො	66	ආසයො	386
අභිලොමං	248	ආඝච්චිඤ්ඤා	12
අභුච්චි	256	ආභවසමුදයො	12
අභුකඤ්ඤා	426	ආච්චිභයා	46
අභෙච්චනකො	154, 156	ආභතච්චිනෙතා	424, 618
අංභකුච්චෙන	318	ආභිභවනතා	512
අංභචච්චකො	622	ආභිභවනාමි	146
අභිකුභ්භපෙන	152		
		ඉ	
ආ		ඉකඛණිකා	250
ආකඛඛිචා	454	ඉඛ්ඛයා	184
ආකාරෙහි	64	ඉච්චකා	178
ආකාසච්චං	108	ඉච්චිච්චනා	20
ආකිභ්භණ්ණලොමං	326	ඉච්චිභ	40
ආකොච්චාපෙයා	518	ඉච්චිනතාමො	120, 168, 458
ආකොච්චිකා	634	ඉච්චිකා	38
ආභතච්චලා	486	ඉච්චිච්චනං	38
ආභමෙහි	22	ඉච්චිච්චකා	374
ආච්චිනෙතා	50	ඉච්චිච්චලො	104
ආච්චිච්චනො	10, 12, 576	ඉච්චිච්චගොපකො	96
ආච්චිකමමිකඤ්ඤා	454	ඉච්චිච්චකතා	250
ආච්චිතතං	422		
ආච්චිතතාය	46	උ	
ආච්චිගෙයා	104	උකඛඛිච්චි	616
ආච්චිඤ්ඤා	514	උකඛඛ්භිකො	58
ආච්චිපානසනිසමාධි	154	උකඛඛ්චිකං	500, 582
ආච්චිඤ්ඤා	254	උකඛිච්චනං	130
ආච්චිච්චකඤ්ඤා	144	උකඛඛිච්චකො	212
ආච්චිතතාධිකරණඤ්ඤා	438	උග්ගණ්ණයා	580
ආච්චිච්චකං	36	උග්ගාච්චිච්චනා	292
ආච්චිච්චක	140	උච්චාරං	112, 184
ආච්චිච්චං	4	උච්චාරෙහි	178
ආච්චිච්චනතං	36	උච්චාරිච්චිපානකදච්චික	88, 260
ආරඳුච්චිකො	34	උච්චිතතමුලා	4
		උච්චිච්චදො	6

උ	පිටුව
උප්කිණනාති	320
උප්කියනනානං	450
උප්කියනති	98
උඤ්ජන	14, 376
උට්ඨාපෙසුං	182
උට්ඨෙඨී	34
උතතරජරණං	128, 530
උතතරුසමඛයා	22
උතතර්භඛයං	420
උතතර්මනුසසධමමසසා	42, 256
උතතාරෙසුං	142
උතුනී	40
උද්දී සසයා	22
උද්දෙසං	58
උද්දෙසපරියාපනෙනසු	462
උද්දෙසිනො	508
උද්දෙහො	34
උද්දඤ්ජරිං	290
උද්දපාදිං	10
උද්දසො	572
උද්දරවට්ටියං	92
උද්දනං	20
උද්දකඛලො	14
උද්දකඛලභණ්ණිකං	44
උද්දුරුතං	386
උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකජානො	42
උපකඛට්ටං	536
උපකඛජකෙ	92
උපචිකානං	386
උපජ්ඣායං	58
උපට්ඨානසාලායං	154
උපට්ඨාසිකං	482
උපපඤ්ඤා	374
උපනාමේති	14
උපනිකඛිනො	136, 580
උපනිකඛිපනං	169
උපනිජ්ඣාසි	288
උපනිඛි	116
උපනිසාය	34
උපලාපෙචා	50, 140
උපලාදකා	12
උපකමපජ්ජ	18
උපකතිජ්ජියො	88

උ	පිටුව
උපාදිනො	442
උපාදිනාරුපෙ	262
උපෙකඛකො	10
උඛිඤ්ජනති	374
උඛනකඛකං	324
උඛනකඛමිං	500, 514
උඛනුජ්ජිකා	94
උභනොඛාසඤ්ජනකො	68
උභනොචණ්ඩිකමාරං	466
උමමසති	298
උමමසනා	296
ඵ	
ඵකජ්ඣං	418
ඵකනොචණ්ඩිකමාරං	460
ඵකපාලකෙ	468
ඵකනතපරිපුණණං	28
ඵකනතපරිසුඤ්ඤං	28
ඵකපාපුරණ	460, 472
ඵකමුලකඛ	264
ඵකංසං	22
ඵකීජ්ජියං	404
ඵකුද්දෙසො	50, 68, 450
ඵකුපචාරො	506
ඵතරභි	16
ඹ	
ඹකකමනති	260
ඹකඛිතතචකඛු	468
ඹචරකො	118
ඹචිනිචා	138
ඹඤ්ඤි	50
ඹතාපෙනො	502
ඹතිණෙණො	294
ඹදකනාතිකං	48
ඹදනීයසරං	132
ඹදනං	558
ඹනීරකෙඛා	118
ඹනීතපතතපාණිං	26
ඹනොජෙට්ඨ	638
ඹපානං	162
ඹපුඤ්ජාපෙචා	38
ඹතනවුමචා	348
ඹභාසනතසා	496
ඹමකො	594

ම	පිටුව	ක	පිටුව
මමසනී	298	කමබලං	620
මමසනා	296	කමමකාරී	364
මමසවාදයා	430	කමමනීයෙ	10
මරකො	38	කමමවාචාය	454
මරබ්බිකො	246	කයවිකකණං	590
මරෙතඤ්චාමාසෙ	614	කරණීයං	12
මරොගනනා	246	කරමරුනීතා	348
මලබ්බකනී	298	කවාචෙන	492
මලමබකො	110		
මලීතවිලීතා	610	කා	
මුවට්ඨිකාය	548	කාමපරිලාභානං	50, 294
මචරකෙ	508	කාමපිපාසානං	44
මචසාපෙනනි	612	කාමභොගී	322
මසරෙයා	450	කාමවිතකකානං	44
මසාදෙහි	38	කාමසඤ්ඤානං	44
මසිඤ්චනාසා	290	කායදම්බිබ්‍රලා	416
මසාරෙචා	82	කායබකිතං	622
මහීයාකො	522	කාරුඤ්ඤධිපජායො	140
		කාලයුතනං	490
		කාසායානී	28
		කාසාවකණ්ඨා	198
කකකසලොමං	326	කි	
කචෙජ	522	කිච්චාධිකරණං	426
කට්ඨගාරීකා	88	කිච්චලාභො	522
කට්ඨගණකං	578	කීතවයෙහව	198
කට්ඨාගෙ	110	කීටිලකානං	396
කට්ඨකතං	108	කීලකෙජ්ඣ	38, 492
කට්ඨං	50	කීලමිසාමි	34
කණ්ඨසුභානං	108	කීලිනනං	88
කණ්ඨවනාසා	284	කීසමිං විස	528
කණ්ඨකිතානී	502	කීසො	42
කණ්ඨසප්පසා	46	කීච විරං	594
කතතරදණො	418	කු	
කතතිකචොරකා	632	කුකකුච්චං	42
කතකලානො	158	කුකකුට්ච්චපකානං	8, 10
කතභිරුචකානො	158	කුකකුරකුණපෙන	152
කතකුසලො	158	කුච්චමිසා	186
කතාකතං	584	කුච්චඤ්ච	386
කතීකසණ්ඨානං	415	කුචාරී	198
කතීපාහං	34	කුභිබ්බිලං	36
කඤ්චං	290	කුභෙඛා	492
කතාජකං	420	කුතෙච්ච	24
කපෙච්ච	430	කුඤ්චං	106
කපෙච්චකනී	484		
කපිඤ්චරෙ	110		

කු	පිටුව	ඔ	පිටුව
කුදයුජ	196	බුද්ධමුටු.	16
කුමන්ඩුබා	108	බුංසෙති	323
කුමොසං	36	ඝ	
කුමිනො	140	ගණකො	96
කුලලා	246	ගතතානී	34, 146
කුලුපගං	336	ගතපච්චාගතෙන	163
කුලුසුණයායො	294	ගකිරසං	2
කුසවිරං	82	ගබ්භපාතනං	182
කුසලං	450	ගරුපරිකඛාරානී	198
කුලුසුණයානී	466	ගරුභණ්ඩානී	198
කුටාගාරසාලායං	26, 152	ගභපකිවිචරධරො	442
කෙ		ගභිතාගභිතං	600
කෙවලපරිසුණං	1	ඝා	
කෙසකම්බලං	82	ගාථා	20
කෙසමිඤ්ඤං	28	ගාමධම්මං	48, 52
කො		ගාමුපච්චාරො	104
කොකවිභාසං	132	ගී	
කොට්ටෙතා	14	ගීචුපගං	584
කොච්චයං	108	ගෙ	
කොච්ච්චියං	486	ගෙය්‍යං	20
කොච්චාරකො	554	ගො	
කොසජ්ජය්‍ය	48	ගොචරියාතං	360
කොසෙය්‍යං	620	ගොනීතාදී නිවිට්ඨො	104
කොලලේඛ	610	ගොපාතසිං	146, 178
ක		ගොපිතං	104
කණෙත	40	ගොපෙතුං	144
කකුභාරො	110	ගොමියෙත	38
කමිනීයං	666	ගොසපජී	610
කරකම්බලං	326	ක	
කරො	156	කට්ඨාපෙ නාතං	286
කලිකාය	468	කට්ඨකං	292
කාදනීයාදීනී	194	කට්ඨකාය	468
ක		කට්ටෙතා	86
කිතනවිනෙතා	66, 124	කතකතං	584
කීලජාතො	436, 618	කරාචාසා	24
කි		කා	
කිණං	13	කාතෙනෙනා	196
කියනතාතං	450	කො	
කියනනී	98	කොරවිතං	46
කීලං	114		

ව	පිටුව	ප්‍ර	පිටුව
වකක හෙදං	448, 450	ප්‍රපතං	296
වකබ්‍රහ්මා	246	ප්‍රපි	84
වච්චරතී යතං	386	ජෙ	
වනෙතා	214	ජෙජ්ජ හෙජ්ජ	106
වතුකකහතනං	420	ජ	
වතුචං කුතං	230	ජඛකපෙසතිකෙන	478
වතුභි ධානෙභි	112	ජතුමාසකො	580
වච්චුකාමො	58	ජනනාසරෙ	132, 286
වෘ		ජතපදවාරිකං	616
වෘලෙභි	50	ජා	
වෘමනාධිපායො	424	ජාගරනනසා	76
ව්‍ර		ජාගරො	424
විකබ්‍රලං	96	ජාතරුපරජතං	580
විඛ්‍යුලකෙන	468	ජාතනො	2, 20
විතතමනො	160	ජානිසාභි	22
විතතරුපං	420	ජායතතනෙ	340
විතතසඛකපො	160, 162	ජාරතතනෙ	340
විතතසංඛාරපටිසංවෙදී	156	ජාරසා	322
විරට්ඨිතිකං	16	ජී	
ව්‍ර		ජීංසෙ	380
විවරකාලසමයං	628	ජීඛුච්චමානො	58
විවරවෙතාපනනං	546	ජෙ	
විවරරජ්ජයා	108	ජෙභුච්චි	6
විවරවංසෙ	108	ජෙට්ඨො	8, 14
වු		කු	
වුණුණපිණෙචා	598	කුතං	230.
වුතුපපාතසද්දණං	12	කුපෙති	108
වෙ		කු	
වෙතාපෙචා	548	කුතතිවතුචෙත	36, 200
වෙතීයරුකං	404	කුතතීයා	460
ජ		කුතීද්ධි	36
ජගලකං	434	කුතීව්‍යසනෙත	54
ජඤ්ඤං	456	ඛා	
ජඤ්චාසිතී	356	ඛාතාරහෙන	56
ජනනා	338	ත	
ජමභිතතනං	38, 154	තකකං	190
ජමීයං	146	තකතවණුණං	260
ජලභිකෙද්ද	194	තඛිඛණිකා	348
ජා		තණහකධෙස	44
ජාදෙචා	180		

ත	පිටුව	ඵ	පිටුව
තතියං කියං	230	ඵරුඤ්චි	488
තදනුපානො	514	ඵලඤ්චි	108
තනනවායෙහි	620	ඵචිකාය	138, 610
තප්පව්වයා	52	ඵ	
තප්පකතු	242	ඵාලිපානෙ	36
තපනීයා	8	ඵු	
තපයසී	8	ඵුලලව්වයඤ්ච	76, 226
තපොගුණා	442	ඵඵ	
තරච්ඡවිකායං	132	ඵෙතොසිති	103
තලුකෙ	114	ඵෙය්‍යසංඛොතං	102
තා		ඵො	
තාපෙති	180	ඵොමෙති	323
තාලපකකපාලකා	144	ඵ	
තාලාවඤ්චකතා	4	ඵකකතතුං	550
තාවකාලිකං	122	ඵවයංඵයසමාපනති	48
ති		ඵචිතිකා	14
තිකකතතුං	40	ඵකෙතා	338
තිකොච්චාරිසුඤ්චි	450	ඵකච්ඡණං	260
තිණංඤ්චපකං	608	ඵජ්ජාමි	336
තිණංඤ්චිකං	94	ඵනතපොතං	114
තිණහාරියො	94	ඵඛඛ දඛඛා	436
තිඛිරුඤ්චකො	32	ඵච්ඡාය	262
තිරච්ඡාතකචිකා	418	ඵසපදෙ	488
තිරච්ඡාතගතාය	50	ඵසාගතිකකනො	594
තිරොකතා	478	ඵසාගපරමං	498
තිරොකරණීයං	38	ඵසීකසුත්තං	590
තිරොහාවං	338	ඵ	
තිලඵලඤ්චතං	66	ඵරු කුඛ්චිකං	96
ති		ඵරුචිහලිකාය	84
තිරෙතා	30	ඵරුමාසකො	580
තු		ඵ	
තුච්ඡකං	202, 444	ඵච්චිඛච්චිකාතං	48
තුණනිහාවෙන	24, 36	ඵච්චිසංඤ්චකො	200
තුච්චෙට්ඨනති	468	ඵ	
තෙ		ඵඤ්චෙඤ්චාතං	20
තෙකච්චිකායාගුං	148	ඵපෙය්‍ය	452
තෙරසකං	256	ඵ	
ඵ		ඵකඛි	42
ඵකෙනො	292	ඵඤ්චි	46
ඵකෙසී	130		
ඵලොනතඤ්ච	288		

ද	පිටුව	බ	පිටුව
දුටුමුල්ල	632	බුනුක	320
දුටුමුල්ල	48	බුනුකුණ	34
දුටුමුල්ල	320	බුනුක	448
දුටුමුල්ල	322	බුනුක	112
දුටුමුල්ල	230	බුනුක	322
දුටුමුල්ල	54, 530	බුනුක	
දුටුමුල්ල	48	බුනුක	
දුටුමුල්ල	462	බුනුක	578
දුටුමුල්ල	42	බුනුක	518
දුටුමුල්ල	54	බුනුක	
දුටුමුල්ල	450	බුනුක	612
දුටුමුල්ල	444	බුනුක	80
දුටුමුල්ල	14	බුනුක	422
දුටුමුල්ල	48	බුනුක	530
දුටුමුල්ල	48	බුනුක	604
දුටුමුල්ල	42	බුනුක	422
දුටුමුල්ල	382	බුනුක	610
දුටුමුල්ල	42	බුනුක	326
දුටුමුල්ල	126	බුනුක	326
දුටුමුල්ල	484	බුනුක	98
දුටුමුල්ල	26	බුනුක	
දුටුමුල්ල	532	බුනුක	
දුටුමුල්ල	382	බුනුක	
දුටුමුල්ල		බුනුක	108
දුටුමුල්ල		බුනුක	38
දුටුමුල්ල		බුනුක	462
දුටුමුල්ල		බුනුක	462
දුටුමුල්ල		බුනුක	
දුටුමුල්ල	24	බුනුක	418
දුටුමුල්ල	98	බුනුක	18
දුටුමුල්ල	380	බුනුක	198
දුටුමුල්ල		බුනුක	486
දුටුමුල්ල		බුනුක	108
දුටුමුල්ල	248	බුනුක	198
දුටුමුල්ල		බුනුක	46
දුටුමුල්ල		බුනුක	422
දුටුමුල්ල	348	බුනුක	250
දුටුමුල්ල	510	බුනුක	292
දුටුමුල්ල	356	බුනුක	330
දුටුමුල්ල	112	බුනුක	182
දුටුමුල්ල	26	බුනුක	44
දුටුමුල්ල	42, 196	බුනුක	38, 96
දුටුමුල්ල	96	බුනුක	468
දුටුමුල්ල	170	බුනුක	436
දුටුමුල්ල	42, 194	බුනුක	4

නි	පිටුව	ප	පිටුව
නිමනනතං	450	පවටුපට්ඨිතං	124
නිමනෙතති	4	පවටුසසමයං	580
නිමිතතං	50	පවජ්,භතතං	246
නිමිතතකමමං	172	පවජ්,පමණෙන	24
නියතො	22	පවජ්මකො	22
නිරබ්බුදො	22	පවනො	196
නිරාදීතවො	22	පජ්ඣායනතා	422
නිරුතතිපථෙ	128, 130	පජ්ඣාසි	42
නිරොධානුපසයි	156	පජ්ඣභථ	18
නිලීසිංසු	50	පඤ්ඤනෙත	34
නිවාසෙති,	26	පඤ්ඤපෙති	22
නිවාසෙසි	612	පඤ්ඤසංඛඥො	546
නිව්ටෙඨාකාසො	634	පට්ටො	588
නිසංගතිශෙන	308	පට්ටාසිනී	357
නිසංඛථවිචරං	500	පටිකකමතං	176
නිසංඛථපනො	596	පටිකඛිතතං	598
නිසංසයං	50	පටිග්ගහෙසි	590
නිසජ්ජං	484	පටිසාතාය	22
නිසීදනං	130	පටිවජ්නෙතා	484
නිසීදනසජ්ඣං	570	පටිවජ්,දෙචා	38, 530
නො		පටිජාතමානො	488
තෙගමිසං සමයො	548	පටිජාතිසති	294
තෙජ්ඣාරං	476	පටිඤ්ඤය	56
තෙරසිකසං	190	පටිනිසංගානුපසයි	156
ප		පටිනිසංගාය	450, 466
පකකනො	382	පටිනිසංගෙජ්ජය	476
පකකාමි	28	පටිනිසංගෙඨා	312, 218
පකඛං	450	පටිබ්බුදො	82, 158
පකඛාලොචා	82	පටිබ්බුදො	80
පකඛිතතං	46	පටිවිජාතනාකසං	226, 232
පකරණෙ	52, 158, 258	පටිගහනං	636
පග්ගහ	450	පටිවිජාති	328
පග්ගහෙන	34, 14, 376	පටිවිතයො	44
පගෙව	424	පටිවිරතං	334
පඛිතවිරණ	468	පටිවිංසො	142, 580
පච්චකෙඛයං	58	පටිසංඛාරං	638
පච්චයෙසි	18, 24	පටිසලානා	154
පච්චසොසාසි	38	පටිසලීසිකා	586
පච්චසා	572, 514	පටිසාමෙති	610
පච්චාභරති	348, 374	පටිසායනීයාති	610
පච්චුට්ඨති	4	පටිසුණාති	568
පච්චුභ්වංසඤ්ඤ	634	පට්ටො	588
		පථපාරුජ්කං	28
		පථමාපනතිකා	482

ප	පිටුව	ප	පිටුව
පඨමාභිනිධිද	10	පරිපාභෙනරි	632
පඨමාභිසිනෙතා	98	පරිපුඤ්ජනෙතා	34
පඨවිනිසසිනො	16	පරිබ්බජ්ජකො	588
පණ්ඩකො	68	පරිභාචී	8
පණ්ඩුපලාසො	106	පරිභුඤ්ජිතබ්බාතී	610
පණ්ඩමෙචා	22	පරිභුතතා	546
පණ්ඩිය	236	පරියාගාදෙඤ	292
පතතකඛිනි	422	පරිසිට්ඨිය	616
පතතකලං	406, 454	පරියොසානකලාසාණං	1
පතතගාගාපකො	600	පරියොදානෙ	10
පතතජාචිකාය	620	පරියොසාපෙඨී	558
පතතපරිසනෙතා	600	පරිවතෙතය්‍ය	16
පතතාලුකකෙන	468	පරිවාසං	260, 482
පජ්ජපජ්ජපුලකං	14	පරිවිභකෙකා	16
පඨිකඛසඨි	295	පරිටුතො	28, 196
පඨිමානෙඨී	176	පරිසුඤ්චි	10
පඨිසලුචිතසා	16	පරිසෙදිතාතී	8
පඨිසලුචිතසා	90, 152	පරිභාරපථෙ	468
පඨිසෙචිතා	424	පලලං	380
පඨිසෙචී	44	පච්චෙචා	140
පඨිසෙචෙය්‍ය	48	පචාරණ	426
පථව්‍යා රුජා	104	පචාරිතාතං	604, 620
පදනකිණං	14, 28, 450	පචාසං	622
පදලෙචා	8	පටුතෙතා	218
පදුමං	110	පචෙදයෙ	198
පතසචොරකා	136	පචෙදෙතී	1
පතාමෙචා	292	පචෙසෙනතසා	290
පතාමෙසී	176	පසනනමුඛවණණං	42, 194, 256
පපපටකොජං	16	පසාඤ්චා	10
පපතා	40	පසාචෙහය්‍ය	156
පබ්බජෙය්‍ය	28	පසාසනෙතා	156
පබ්බජ්ජනීයකමමකතා	476	පසාච්චාතං	94
පභගෙතා	252	පසාච්චගො	324
පරකකමිසාඨි	450	පසාදභඤ්ඤං	242
පරචිතතවිදු	238	පභාණං	44
පරපරිගතභීතා	122	පභිණාඨී	348
පරුච්චිකඨී	294, 298	පභිණෙය්‍ය	396
පරිකඛිචිකා	38	පභිතතතසා	10
පරිච්චෙනො	580	පභිතො	346
පරිචාරෙභී	32	පභිණෙ	214
පරිචාරෙනො	344	පභුතජාතරුපරජතං	34
පරිඤ්ඤා	44	පභුතඛිතඛඤ්ඤා	34
පරිණතං	638	පභුතමච්චකච්චපා	252
පරිණාමෙය්‍ය	638	පභුතචිතතපකරණං	34

ප	පිටුව	පු	පිටුව
පංචබහුසතං	632	පුච්ඡෙද	1
පංචගෙසජ්ජානී	610	පුඤ්ජකීතං	146
පංචමාසකො	102	පුඤ්ජ	38
පංචුකීතානී	146	පුඤ්ඤිකං	110
පංචුකුලීකො	34	පුභතදරසා	194
පා		පුභතභාදුකා	522
පාච්ඡෙසනීයං	446	පුභබ්බවාභීතිබ්බතනී	8
පාණානී	194	පුපථං	40
පාණීතො	34	පුපථාචලීයං	290
පාණීපපභාරං	578	පුපථංසා	40
පාණී	16	පුබ්බන්තසමීයං	26
පාණුපෙතං	14	පුබ්බන්තං	112
පාචාසාසි	246	පුබ්බන්තනීසසිභාතං	388
පාතබ්‍රතං	96	පුබ්බභාසිතො	468
පාතීමොකඛං	16	පුබ්බරතතාපරරතතං	54
පාතුකම්මාය	244	පුබ්බනීවාසානුසාතිඤ්ඤාය	10
පාතුභවනනී	22	පුරුණදුභිසිකා	38, 84, 316
පාතෙතබ්බං	584	පුරුණචොභාරිකො	102
පාතෙනනී	476	පුරුහං භඤ්ඤමී	98
පාදං	104	පුරීසගුහනී	106
පාතාගාරසාලා	386	පුරීසප්ඵකරං	374
පාරතො	38	පුරීසුසභො	90
පාර්ශ්කො	48	පුරීසදම්මසාරපී	1
පාර්වට්ටකං	524	පෙ	
පාවචනෙ	246	පෙනනීකං	38
පාවාරං	328	පෙසකාරෙභී	626
පාසාදිකාය	448	පෙසලාතං	48
පාහෙසී	628	පෙසා	
පි		පොකඛරචනෙ	290
පිටකං	108	පොසෙසසනී	60
පිණ්ඩවාරිකො	174	පි	
පිණ්ඩපාතනීභරතො	152, 566	ඵඤ්ඤපෙභී	108
පිණ්ඩපාතපචිකකතො	374	ඵරනී	510
පිණ්ඩපාතීකො	34	ඵලකචිරං	82
පිතාමහං	576	ඵලකෙ	18
පිතාමහසුභා	576	ඵසං	310
පිපාසවිතයො	44	ඵා	
පිචනනී	194	ඵාණීතං	592
පිංසිනා	14	ඵාසුලනනරිකානී	246
පි		පි	
පිඨෙ	130	පුට්ඨා	54
පිණ්ණිඤ්ඤා	42, 194, 256	පුභෙය්‍ය	450
පිතීසුඛං	10		
පිලෙතායස	288		

ප්‍රභේද	පිටු	ප්‍රභේද	පිටු
ප්‍රභේද		ප්‍රභේද	
ප්‍රභේද	4	ප්‍රභේද	468
ප්‍රභේද	170	ප්‍රභේද	54
ප්‍රභේද		ප්‍රභේද	230
ප්‍රභේද	240	ප්‍රභේද	
ප්‍රභේද		ප්‍රභේද	56
ප්‍රභේද	20	ප්‍රභේද	70
ප්‍රභේද	160, 330	ප්‍රභේද	56
ප්‍රභේද		ප්‍රභේද	596
ප්‍රභේද	568	ප්‍රභේද	530
ප්‍රභේද	24	ප්‍රභේද	18
ප්‍රභේද		ප්‍රභේද	
ප්‍රභේද	318	ප්‍රභේද	40
ප්‍රභේද	36	ප්‍රභේද	6
ප්‍රභේද	610	ප්‍රභේද	108
ප්‍රභේද	450	ප්‍රභේද	530, 566
ප්‍රභේද	22	ප්‍රභේද	
ප්‍රභේද		ප්‍රභේද	18, 378
ප්‍රභේද	198	ප්‍රභේද	
ප්‍රභේද	420	ප්‍රභේද	450
ප්‍රභේද		ප්‍රභේද	
ප්‍රභේද	40	ප්‍රභේද	54
ප්‍රභේද		ප්‍රභේද	356
ප්‍රභේද		ප්‍රභේද	
ප්‍රභේද	94	ප්‍රභේද	50
ප්‍රභේද	26	ප්‍රභේද	610
ප්‍රභේද	18	ප්‍රභේද	422
ප්‍රභේද		ප්‍රභේද	1
ප්‍රභේද	212	ප්‍රභේද	292
ප්‍රභේද	54	ප්‍රභේද	466
ප්‍රභේද		ප්‍රභේද	534
ප්‍රභේද		ප්‍රභේද	330
ප්‍රභේද	620	ප්‍රභේද	44
ප්‍රභේද	512	ප්‍රභේද	610
ප්‍රභේද	224, 232	ප්‍රභේද	148
ප්‍රභේද	36	ප්‍රභේද	468
ප්‍රභේද	420	ප්‍රභේද	18
ප්‍රභේද	416, 418	ප්‍රභේද	30
ප්‍රභේද	56	ප්‍රභේද	438
ප්‍රභේද	12	ප්‍රභේද	162
		ප්‍රභේද	468

ම	පිටුව	ය	පිටුව
මරණවණණං	162	යථාච්චො	58
මහඛ්‍යං	34	යථාපුතෙනා	56
මහලුකං	406	යථාභිරන්තං	26
මහාභොගා	34	යථායුතෙනන	408
මභිව්ඡනාය	48	යථාඊකං	420
මා		යථාචජෙජන	468
මානිකානං	514	යථාචිහාරී	56
මාතුගාමස්ස	46	යථාසීලො	56
මාතුමිතතිකං	38	යා	
මාරකාගිකා	152	යාවකඛ්‍යුලො	376
මාලකිතා	506	යාදිසො	56
මාලාවච්ඡං	466	යාපනීයං	566
මාමිභෙයධිජථ	40	යාවතනීයකා	516
ම		යාවනිහං	482
මිලකඛස්ස	66	යාවදජථං	54
මිභිතපුබ්බඛිතමි	468	පු	
මු		පුතතයොගෙන	242
මුග්ගපපභාරං	518	ර	
මුච්ඡනා	40	රඛිගමජෙකි	468
මුච්ඡස්සති	260	රජ්ජුබ්බිතෙන	106
මුඛ්‍යපසනනා	90	රජකජරණං	102, 126
මුදුපිට්ඨිකො	84	රජකෙභි	126
මුදුභුතො	10, 12	රජ්ජුතකාලකං	556
මුසලං	174	රජනතියො	576
මුහුතතිකා	346	රච්ඡපිභෙකො	198
මුහුතෙනන	40	රතතානී	578
මු		රථකෙන	468
මුලච්ඡස්ස	114, 120	රභරසා	4
මුලපඤ්ඤතති	48	රභොගතස්ස	16, 280
මම		රතොගතතඤ්ඤ	162
මේජුතං	40	ශ	
මේජුතධිමෙමො	66	ශගච්ඡුගාය	44
මේදවට්ඨි	150	ශජභොග්ගො	548
මෙධාචී	338	ශජී	600
මො		ශභස්සං	48
මොකඛචීකාය	468	ඡ	
මොකඛාධිපායො	314	ඡිඤ්චනති	468, 576
මොහපුරිස	46, 194	ඡෑ	
ය		ඡෑපරසා	4
යථාකච්ඡුපගො	12	ඡෑපියවෙතාපතනං	588
යථාගොචරෙ	56		

රු	පිටුව	ව	පිටුව
රුපියල්කිකො	582	වටංගකං	466
රුපියසිකිනාපදං	580	වට්ඨපච්චේදය	441, 258
රුපුපභාගේ	162	වණණවෑ	42
උ		වනතුකාමෝ	328
උච්ඡන්ති	34	වනතුච්චිකාරකසා	330
උචුජ්චෝරකා	136	වජ්ඣං	286
උච්චි	84	වච්ඤා	114, 130
ඌ		වනො	214, 228, 230
ඌභගාමගනනං	22	වනසපති	116
ඌමකො	600	වසංචුජ්ඣං	24
ඌභෙන්නි	488	වසංකප්පාදිකා	610
ඌ		වසලං	320
ඌච්චි	64	වසලධම්මං	48
ඌ		වසානෙලං	610
ඌච්චිකො	42	වසිච්චි	212
ඌ		වසිච්චි	322
ඌච්චිවරුනි	632	ඌ	
ඌච්චි	42	ඌකච්චි	82
ඌච්චි	144	ඌකපානො	610
ඌ		ඌකමණිලිකාය	130
ඌච්චි	168	ඌයාපෙය්‍ය	620
ඌච්චිපානො	104	ඌලකම්බලං	82
ඌච්චි	606	ඌලයකච්චිභාරං	188
ඌච්චිමනනං	436	ඌ	
ඌච්චි	438	ඌකපඤ්ඤාපභව්ච්චිමං	536, 618
ඌ		ඌකිරනි	18
ඌකච්චි	1	ඌකතුපකච්චිලෙසෙ	10
ඌකණ්ණොච්චිකං	192	ඌකතො	10
ඌකම්භංසෙ	38, 154	ඌකරනි	194
ඌකභුච්චි	198	ඌච්චිකානං	386
ඌකමාසකො	583	ඌච්චිවරණ්ණමපනො	1
ඌකිනිකා	96	ඌච්චිභවනිභවං	576
ඌ		ඌච්චි	578
ඌකතන	582	ඌච්චිභවනං	186
ඌකනි	108	ඌච්චි	4
ඌකච්චිදකා	456	ඌච්චිභවනිභවං	562
ඌකකොන	460	ඌච්චිභවනං	486
ඌකමභවං	68	ඌච්චිභවනි	58
ඌකමච්චිචො	263	ඌච්චිභවං	622, 544
ඌකම	182	ඌකකොච්චි	18
		ඌකච්චිනි	246
		ඌකච්චිනි	246
		ඌකමභවනි	18

වි	පිටුව	වි	පිටුව
විදිකා	194	විහාරවදු	178
විඩාවතී	18	විගෙයසිසානි	523
විඛුනිකං	466	වි	
විතට්ඨං	504	විතිකකමො	160
විතව්විතීසානති	418	විතිසාරොනා	4
විනිධාය	218, 230	වි	
විනිධාය භාවං	206	වුතොතා වජෙජනි	138
විනිපාතං	46	වුතා	194
විනිතවදු	326	වුසිතං	12
විනිවරණං	218, 230	වෙ	
විපාකතා	556	වෙජ්ජකාය	478
විපාච්චනනං	434	වෙයතං	139
විපාච්චාදෙසුං	92	වෙණි	296
විපාච්චාරී	42, 240	වෙදනට්ටානං	460
විපාච්චනේ	510	වෙදලං	20
විපාසකතඡවිවණණං	42	වෙදිසි	88
විපතෙය්‍ය	4	වෙනසිකො	6
විපරිණතං	296, 322	වෙජුරිසිකා	322
විපල්ලාසො	16	වෙජුලුමහනනං	22
විපාවේනනාතං	450	වෙමිනිකො	298, 430
විපාවේනති	54, 98	වෙය්‍යකරණං	18, 20
විබහමිසානමි	90, 476	වෙය්‍යාවච්චකරෙ	546
විච්චවිනඡ	12	වෙරඤ්ඤාණවාරෙ	26
විමොකං	200, 218, 230	වෙච්චනානී	64
විරමඡ	462	වෙනාසට්ඨං	108
විරගාය	42, 258	වෙ	
විරජෙනති	246	වොරොපෙති	158, 162
විරියාරමං	48	ව	
විරුලනියා	202	සාකාකො	12
විලග්ගං	176	සාතතාය	24, 420
විලිචකාරං	180	සඵදෙසං	10
විච්චකපෙප	10	සඵපාදතාය	42
විචරපෙනා	38	සකඛරමොනානි	378
විසාසනොතා	618	සකඛලියො	132
විසාසං	510	සකටෙති	38
විසාසගානී	122	සකදගාමිඵලං	218
විසකතීයෙන	164	සකපිතුනීවෙසනං	36
විසකෙද්දගාය	258	සකසඤ්ඤි	122
විසතාමි	40	සකෙ	24
විසංසොගාය	42, 258	සඛකාමෙති	110
විසංවාදෙති	372	සඛකාමෙසාමි	16
විහාරච්චරං	530	සඛකතකමචං	172
විහාරපරිභොගං	146		
විහාරපෙකතීකාසො	318		

ස	පිටුව
සංඛලිකඛනිතෙත	106
සංඛලිකිනං	28
සංඛපෙවංලපණකං	462
සංඛනණීකාය	48
සංඛගාසිසුනන්දි	418
සංඛසංචාරකාය	48, 54, 570
සංඛසංචාරකාය	450
සංඛසංචාරකාය	48, 54, 570
සංඛසංචාරකාය	422
සංඛසංචාරකාය	422
සංචං	24
සංචිතං	42
සංචිතකං	1
සංචිතකසංචිතකං	200
සංචිතකසංචිතකං	46, 250
සංචිතකසංචිතකං	374
සංචිතකං	536
සංචිතකං	610
සංචිතකං	248
සංචිතකං	248
සංචිතකං	160
සංචිතකං	1
සංචිතකං	580
සංචිතකං	140
සංචිතකං	40, 382
සංචිතකං	246
සංචිතකං	170
සංචිතකං	258
සංචිතකං	238
සංචිතකං	486
සංචිතකං	1
සංචිතකං	40
සංචිතකං	26
සංචිතකං	502
සංචිතකං	198
සංචිතකං	468
සංචිතකං	48
සංචිතකං	554
සංචිතකං	54
සංචිතකං	564
සංචිතකං	253
සංචිතකං	192
සංචිතකං	606
සංචිතකං	526

ස	පිටුව
සංචිතකං	202
සංචිතකං	24
සංචිතකං	610
සංචිතකං	44
සංචිතකං	146
සංචිතකං	142
සංචිතකං	36
සංචිතකං	34
සංචිතකං	386
සංචිතකං	346, 348
සංචිතකං	1
සංචිතකං	1
සංචිතකං	64
සංචිතකං	418
සංචිතකං	506
සංචිතකං	406
සංචිතකං	256
සංචිතකං	584
සංචිතකං	48
සංචිතකං	4, 16
සංචිතකං	190
සංචිතකං	26
සංචිතකං	40
සංචිතකං	22
සංචිතකං	129
සංචිතකං	228
සංචිතකං	322
සංචිතකං	582
සංචිතකං	228
සංචිතකං	1
සංචිතකං	468
සංචිතකං	450
සංචිතකං	4
සංචිතකං	160
සංචිතකං	152
සංචිතකං	460
සංචිතකං	464
සංචිතකං	68
සංචිතකං	606
සංචිතකං	156
සංචිතකං	392
සංචිතකං	24
සංචිතකං	160
සංචිතකං	450

ස	පිටුව	සා	පිටුව
සමානසිමායං	450	සාන්ථං	1
සමානාචරියකං	58	සාතොදකො	252
සමාරකං	1	සාදිහඛං	534
සමාගිනෙ	10	සාදියති	70
සමුකෙඛට්ඨො	212, 218	සාදියෙය්‍ය	580
සමුතෙතරේත්ථා	24	සාධිතාති	158
සමුතෙතර්තො	606	සාපතෙය්‍යං	40, 148
සමුද්දවරති	40	සාමං	164, 618
සමුද්දවරෙය්‍ය	198, 200	සාමඤ්ඤං	58, 330
සමුලුපනො	490	සායනීයාති	158, 194
සමුහතෙය්‍ය	56	සාරකතා	346, 348
සරසි	424	සාරකො	82, 298, 516
සරුගාය	42	ආරමනං	386
සරුමි	60	සාරුණීයං	4
සරීරඛනිතෙන	68	සාතේ	22
සලලඛාය	448	සාරෙතඛෙඛා	548
සලලඛසස	48	සාලිමංසොදනං	14
සලාකාච්චතා	14, 16	සාසධකසමමනාති	634
සලාසහනෙත්ථ	468	සාසපතෙලං	610
සසමණ්ණාභමණීං	1	සි	
සසසුයා	340	සිකඛමානාය	520
සසුරෙත	340	සිකඛාසාථ්චසමපනො	56
සහධමෙමත	464	සිඛරිණී	322
සහධමමිකං	462	සිතස්‍ය පාතුකමමාය	244
සකෙකතකමමං	48	සිද්ධං	422
සඤ්චරිතතං	338, 340	සිලං	178
සඤ්චිච්ච	160	සිලායං	14
සඤ්චිතනීකා	260	සි	
සමපහංසෙත්ථා	24	සිතොදකො	252
සංසොගාය	42	සිවථිකං	86
සංචට්ටකපෙප	10	සිසච්ඡිනො	68
සංචට්ටච්චට්ටකපෙප	10	සිසභාතේ	110
සංචිද්දතිත්ථා	142	සිසානිතාපො	182
සංචිද්දිභාතරු	118	සිසුපගං	584
සංසරණනිසසිතං	386	සු	
සංසිද්ධි	328	සුකරු	16, 19
සා		සුඛණො	322
සාකාරං	10	සුඛපරිහවො	30
සාතුණිකො	246	සුඛෙධිතො	30
සාථ්චං	56	සුගහො	1
සාණං	620	සුගතච්චිද්දභීං	572
සාණපසිඛකෙ	38	සුඛකසාහං	116
සාණිපාකාරෙන	486	සුඤ්ඤතං	226

සු	පිටුව	සු	පිටුව
සුඤ්ඤාගාර	234	සුකරිකා	248
සුඤ්ඤාගාරභවන	156	සුභාඝරං	132
සුඤ්ඤාභාගෙහ	340	සුභානිසසිතං	386
සුඤ්ඤා	22	ඡෙස	
සුතතං	74	සෙට්ඨො	14
සුතතාරාලං	108	සෙනට්ඨිකා	14, 18
සුඤ්ඤාලකානං	556	සෙතුඝාතො	14, 194
සුඤ්ඤාවාරකථා	224	සෙතායනවාරිකං	50
සුඤ්ඤා	28	ඡො	
සුපප්පාසිතං	822	සොතාපනච්චලං	218
සුපප්පාසිතාය	48	සොතාපනො	22
සුපිඤ්ඤා	54	භ	
සුභරතාය	48	භජ්ජිඤ්ඤා	468
සුමුඤ්ඤා	64	භනනො	196
සුමුඤ්ඤා	322	භමඤ්ඤා	508
සුලයො	322	භරණකං	116
සුච්චච්චිතං	622	භරුයමානා	56
සුච්චලච්චිතං	622	භරිතතාය	106
සුභිකච්චිතො	96	භරිතො	38
සුසු	378	භි	
		භිරඤ්ඤා	60
		භි	
		භිතායාචනච්චිතා	38, 40

සංඥනාම

අ	පිටුව	ක	පිටුව
අභ්‍යාලව	374, 554	කලඤ්ජාම	28, 30
අභිරවති	142	කලඤ්ජකනිවාප	244, 416, 434, 448
අඤ්ජක	126, 148		452, 522, 580, 625
අකිවන	88, 522	කලඤ්ජුතන	28
අනාඨපිණ්ඩක	466, 484, 502, 512	කලීඛරජ	250
	516, 526, 532, 536	කසාප	16, 18, 20
	540, 546, 558, 562	කාලසීලා	418
	566, 572, 584, 588	කාසී (ජනපද)	470
	592, 606, 612, 616	කුට්ඨාසාරසාලා	556
	622, 628, 632, 636	කොකාලීක	448, 456
අභිභූතධම්ම	18	කොනාගමන	16, 18, 20
අසකථපුතබබසුක	466	කොසමබ්බි	126, 150, 404, 462
ආ		ඛ	
ආනන්ද	14, 24, 54, 148	ඛණ්ඩදෙවිපුතන	448
	502, 512, 592	ග	
ආරම්භගාමක	610	ගඛගා	26
ආලවකභිකඛු	178, 190, 374	ගණක	96, 98
ආලව්	374, 554	ගීර්ඪකුට	94, 132, 180, 244, 434
ඉ		ගොතමකන්දරු	418
ඉතිවුත්තක	18	ගොතමකවෙතිය	498
ඉසිහිලිපසා	94, 418	ඝ	
උ		ඝොසිකාරාම	404, 462
උත්තරකුරු	16	ච	
උත්තරපඨක	14	චලා	126, 148
උද්ධි	256, 292, 320, 330	චාතුමමභාරුජික	42
	338, 484, 516, 522	චොරපපාන	418
උපනන්ද	526, 536, 540, 546	ඡ	
	580, 588, 616, 622	ඡන්ත	404, 406, 462
උපාලවණණ	522	ඡබබගතිය	102, 158, 498, 554
උපසෙතවඛිතනනපුතන	568, 570		556, 576, 584, 592
උපාලී	90, 148, 528, 530		612, 620, 636
ක		ජ	
කකුසඤ්ඤ	16, 18, 20	ජාතක	18
කට්ඨොරකභිසාසක	448	ජිවකම්බවන	418
කන්තකුජ්ජ	26		
කපිල	150		
කපිලවත්ථු	576, 596, 606		
කලාංගණතනික	420		

ජ	පිටුව	හ	
ජේතවන	466, 484, 502, 512 516, 526, 532, 536 540, 546, 556, 562 566, 572, 584, 588 592, 606, 612, 616 622, 628, 632, 636	හඳුනුගැනීමේ නාමාවලිය භූමිවිද්‍යාව භූමිවිද්‍යා	88 90 42 186
ක		ම	
කපොදු	252	මහලක්ෂණ	378, 380
කපොදුරාම	418	මහලක්ෂණ	418
කාවචංස	42	මහලක්ෂණ	374, 376
කිසිකිසිකිසි	418	මහලක්ෂණ	16, 244
කුසිත	42	මහලක්ෂණ	26, 36, 88, 152 192, 556
ඵ		මහලක්ෂණ	152
ඵලනක	148	මහලක්ෂණ	490
ද		මහලක්ෂණ	420, 434
දබ්බමලපුත්ත	416	මහලක්ෂණ	422
දලකික	126, 150	ර	
දෙවදන	448, 456	රජවංශ	382
බ		රජවංශ	90, 94, 416, 434 448, 456, 522, 530 620
බනිය	94, 100	ල	
න		ලක්ෂණ	244
නලෙරු	1	ලක්ෂණ	40, 252
නිග්‍රොධාරාම	576, 596	ම	
නිමොතරකි	42	වහුඹුදකිරීම	152, 192, 194, 198
ප		වජ්‍යාම	34
පඤ්ඤාක	150	වජ්‍යාම	54, 80
පයාගපනිධියාන	26	වසාකාර	98
පරනිමිතවසවනති	42	විපසි	16, 18
පිලිඤ්ඤාමක	606	විසාඛා	484, 490
පිලිඤ්ඤාවජ	150, 606	වෙහාර	418
බ		වෙරඤ්ඤාමානවණ	1, 14, 24, 26
බුහුමකාසික	42	වෙරඤ්ඤා	1, 14
බාරණසි	26, 150	වෙසසභු	16, 18
බිමබිසාර	98, 100, 252, 262 606	වෙසාලි	26, 28, 30, 34 56, 88, 152, 194
බිජක	42	වෙළඳ	498, 556
බිජකපිටු	42	වෙළඳ	416, 418, 434, 448
බිජකමාතු	42	වෙළඳ	456, 522, 580, 625

ස	පිටුව	ස	පිටුව
සකක (ඒනපද)	576, 596	සාවළී	88, 92, 466, 484
සමකක	26		502, 512, 516, 526
සතනපණ්ණිභා	418		532, 536, 540, 546
සතනරසවගතිය	186		556, 562, 566, 572
සඳු	92		588, 592, 606, 612
සපසසොභධිකපඛාර	418	සිඛි	616, 620, 628, 632
සප්පිකා	254		636
සමුද්දහන	448, 456	සිඛි	16, 18
සාකෙත	528	සුදිනන	28, 30, 34, 44, 48
සාග්‍රා	126, 150	සුදර	84
සාවිප්‍රතන 16, 18, 20, 22, 592		සුපබ්බා	90
		සෙය්‍යසක	256
		ආභාසිත	254
		සොරෙය්‍ය	26
		ඝ	
		භාරික	250

DEDICATION OF MERIT

May the merit and virtue
accrued from this work
adorn Amitabha Buddha's Pure Land,
repay the four great kindnesses above,
and relieve the suffering of
those on the three paths below.
May those who see or hear of these efforts
generate Bodhi-mind,
spend their lives devoted to the Buddha Dharma,
and finally be reborn together in
the Land of Ultimate Bliss.
Homage to Amita Buddha!

NAMO AMITABHA

南無阿彌陀佛

【斯里蘭卡巴利文：律藏 - 波羅夷法】

財團法人佛陀教育基金會 印贈
台北市杭州南路一段五十五號十一樓

Printed and donated for free distribution by

The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation

11F., 55, Sec 1, Hang Chow South Road, Taipei, Taiwan, R.O.C.

Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415

Email: overseas@budaedu.org

Website: <http://www.budaedu.org>

Mobile Web: m.budaedu.org

This book is strictly for free distribution, it is not to be sold.

නොමිලයේ බෙදාදීම පිණිසයි.

Printed in Taiwan

300 copies; January 2022

SR081-18474

